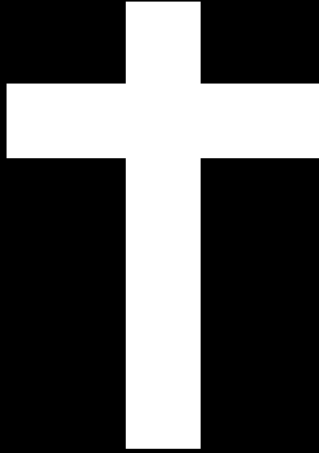

Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e

Jesucristo

New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)

Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e Jesucristo New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	43
SAN LUCAS	67
SAN JUAN	111
HECHOS	142
ROMANOS	184
1 CORINTIOS	201
2 CORINTIOS	220
GÁLATAS	232
EFESIOS	240
FILIPENSES	247
COLOSENES	252
1 TESALONICENSES	257
2 TESALONICENSES	261
1 TIMOTEO	263
2 TIMOTEO	268
TITO	272
FILEMÓN	275
HEBREOS	276
SANTIAGO	291
1 PEDRO	296
2 PEDRO	301
1 JUAN	304
2 JUAN	309
3 JUAN	310
JUDAS	311
APOCALIPSIS	313

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

Los antepasados de Jesucristo

¹ E Jesucristo mi mboxbêche cja e Abraham, 'ñe cja e David. Juns'ü va o tjü'ü c'o o mboxpale e Jesús ndeze e Abraham.

² E Abraham o jmusp'ü 'na t'i c'ü mi chjü e Isaac. Nuc'ua e Isaac o jmusp'ü e Jacob. Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e Judá, 'ñe c'o nu cjuarma.

³ Nuc'ua e Judá o jmusp'ü e Fares 'ñe e Zara. C'ü nu nanavi mi chjü e Tamar. Nuc'ua e Fares o jmusp'ü e Esrom. Nuc'ua e Esrom o jmusp'ü e Aram.

⁴ Nuc'ua e Aram o jmusp'ü e Aminadab. Nuc'ua e Aminadab o jmusp'ü e Naasón. Nuc'ua e Naasón o jmusp'ü e Salmón.

⁵ Nuc'ua e Salmón o jmusp'ü e Booz. C'ü nu nana e Booz mi chjü e Rahab. Nuc'ua e Booz o jmusp'ü e Obed. C'ü nu nana e Obed mi chjü e Rüt. Nuc'ua e Obed o jmusp'ü e Isai.

⁶ Nuc'ua e Isai o jmusp'ü e David c'ü o nocü o mbêzhi jmu'u. E David o chjüntüvi c'e ndixü c'ü mi ngue nu su e Uriás c'ü vi bö't'ü. Nuc'ua c'e ndixü o musp'ü 'na ts'it'i e David c'ü mi chjü e Salomón.

⁷ Nuc'ua e Salomón o jmusp'ü e Roboam. Nuc'ua e Roboam o jmusp'ü e Abías. Nuc'ua e Abías o jmusp'ü e Asa.

⁸ Nuc'ua e Asa o jmusp'ü e Josafat. Nuc'ua e Josafat o jmusp'ü e Joram. Nuc'ua e Joram o jmusp'ü e Uzías.

⁹ Nuc'ua e Uzías o jmusp'ü e Jotam. Nuc'ua e Jotam o jmusp'ü e Acáz. Nuc'ua e Acáz o jmusp'ü e Ezequías.

¹⁰ Nuc'ua e Ezequías o jmusp'ü e Manasés. Nuc'ua e Manasés o jmusp'ü e Amón. Nuc'ua e Amón o jmusp'ü e Josías.

¹¹ Nuc'ua e Josías o jmusp'ü e Jeconías 'ñe c'o o cjuarma. Mi ngue c'o pa 'ma o ndöpüji c'o menzumü a Israel o dyëdyji a ma a Babilonia c'o.

¹² 'Ma ya ma cãji a ma a Babilonia, nuc'ua e Jeconías o jmusp'ü e Salatiel. Nuc'ua e Salatiel o jmusp'ü e Zorobabel.

¹³ Nuc'ua e Zorobabel o jmusp'ü e Abiud. Nuc'ua e Abiud o jmusp'ü e Eliaquim. Nuc'ua e Eliaquim o jmusp'ü e Azor.

¹⁴ Nuc'ua e Azor o jmusp'ü e Sadoc. Nuc'ua e Sadoc o jmusp'ü e Aquim. Nuc'ua e Aquim o jmusp'ü e Eliud.

¹⁵ Nuc'ua e Eliud o jmusp'ü e Eleazar. Nuc'ua e Eleazar o jmusp'ü e Matán. Nuc'ua e Matán o jmusp'ü e Jacob.

¹⁶ Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e José, c'ü o chjüntüvi e María. E María ngue c'ü o mus'ü e Jesús. E Jesús ngue Cristo c'ü ne ra mama: Nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

¹⁷ C'o nu mboxpale e Jesucristo ndeze e Abraham hasta e David, o zö'ö catorce c'o. Nuc'ua, ndeze e David hasta 'ma o dyëdyji c'o menzumü a Israel a ma a Babilonia, o zö'ö ndo 'na catorce c'o nu mboxpale. Nuc'ua, ndeze 'ma o dyëdyji a ma a Babilonia hasta 'ma o jmus'ü e Cristo, o zö'ö ndo catorce.

Nacimiento de Jesucristo

¹⁸ C'ü nu nana e Jesucristo mi ngue e María. 'Ma o jmus'ü e Jesucristo, je va cjava. E José ya vi 'ñavi e María c'ü ro chjüntüvi. 'Ma dya be mi chjüntüvi, e María ya mi tüt'ü 'na ts'it'i. Pero dya cjó mi dyojui; mi ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü vi tsjapü o ndunte.

¹⁹ E José mi cja c'o mi mama c'o ley. Nguec'ua 'ma o dyärä ya mi ndunte e María, o nguiñi c'ü ro unü 'na xiscömü e María c'ü dya ro chjüntui. Pero dya ro ma ngös'ü c'o pje mi pjêzhi, na ngue dya mi ne e José ro bêzhi o tseje e María.

²⁰ Nuc'ua 'ma mi cijñi a cjanu e José, o nguinch'i 'na t'jï o jñanda 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrã a jens'e. O ña c'ua c'e anxe o xipji e José:

—Nu'tsc'e José, o mboxbêchets'ü e David, dya rí yembeñe. Ni jyodü rí tsjapü nin su e María. Na ngueje c'ü ya tüt'ü c'ü, ixi nguetsjê o Espiritu Mizhocjimi c'ü o tsjapü o nduns'ü.

²¹ Ra mus'ü 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'ü o tjü e Jesús. Na ngueje angueze ra salva c'o nte c'o ya juajnü, ra popcüji o mü'büji c'o o nzhubüji, eñe c'e anxe va xipji e José.

²²⁻²³ Mi jingüã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü 'na profeta o xipji c'o nte:

Dyär'maji. Ra nduntetsjê 'na xunt'i c'ü dya dyojui 'na bëzo; ra mus'ü 'naja ts'it'i c'ü rguü chjü e Emanuel, eñe c'e profeta va pãpã Mizhocjimi.

E Emanuel ne ra mama: Bübü dya Mizhocjimi a ndezgöji. Nguec'ua 'ma o ndunte e María o mus'ü e Jesús, o zädã o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

²⁴ Nuc'ua 'ma o zö e José a t'jï, o tsja c'ua ja nzi va xipji c'ü o anxe Mizhocjimi, o chjüntui e María.

²⁵ Pero dya juntavi hasta 'ma o mus'ü c'e ts'it'i c'ü primero o t'i e María. Nuc'ua e José o jñusp'ü c'e ts'it'i e Jesús.

2

La visita de los magos

¹ O jmus'ü e Jesús 'ma mi manda c'e rey Herodes a Judea. Je jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea, cja c'e xoñijömü a Israel. O mezhtjo c'ua o êjê ja nzi nte c'o me mi pãrã, c'o mi xiji mago, vi 'ñeji nu ja ni mbes'e e jyarü. O säji a Jerusalén.

² Nuc'ua c'o mago o mbürü o zopjüji c'o mi cãrã a Jerusalén, o xipjiji:

—Ya jítisjme 'na señal; ró jandajme o mbes'e 'na seje. Ngue c'ü rvá pãrãgõjme c'ü ya jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ra manda cja yo menzumü a Israel. Nutscõjme rí ne rí xitscõjme ja бүбү c'e ts'it'i. Na ngue rvá êcõjme rá ê ndüñijõmjme a jmi angueze, rá ma't'üjme, eñe c'o nte c'o mi xiji mago.

³ Nuc'ua c'e rey Herodes o mbãrã c'ü mi mama c'o mago c'ü ya vi jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ro manda. Nguec'ua va pizhi na puncjü angueze, dya mi pãrã pje ro nguiñi. Me xo go pizhi c'ua texe c'o mi cãrã a Jerusalén.

⁴ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o ndambõcjimi cja c'o menzumü a Israel. Xo zojnü c'o mi xõpü o ley Mizhocjimi. Cjanu o dyõnüji ja je ngue c'ua ro jmus'ü e Cristo c'ü ro ê manda.

⁵ Cjanu o ndünrüji:

—Nuc'ü, je ra jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea. Na ngue je ga cjava va dyopjü c'e profeta va pãtpã Mizhocjimi:

⁶ Nu'tsc'eji in menzumüji a Belén, ni muvi in jñiñigueji cja c'o 'ñaja jñiñi a Judá.

Na ngue ra tetsc'eji 'naja c'ü ra manda, 'ñe ra mbõrü yo menzumü a Israel yo ró juajnügõ, eñe c'e profeta.

⁷ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o mago c'ü dya cjó ro mbãrã cjo mi 'ñaji c'o. Cjanu o tsjapüji na jo t'õnü jinguã vi mbes'e c'e seje. Cjanu o ndünrü c'ua c'o mago o xiji jinguã vi mbes'e c'ü.

⁸ Cjanu o ndãji c'ua a ma a Belén o xipjiji:

—Mõji, ma tsjaji na jo o t'õnü rgui jyodüji c'e ts'it'i. Nuc'ua 'ma rí chõt'üji, rí nzhogüji rí 'ñe xitscõji. Nguec'ua xo rá magõ, rá ma ndünñijõmü a jmi rá ma'tc'õ c'ü.

⁹⁻¹⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi 'ñaji c'e rey, cjanu o ma c'ua c'o mago. Nuc'ua c'e seje c'ü ya vi jñandaji ndeze 'ma o mbes'e, o 'ñetsetjo na yeje. Nu c'o mago 'ma o jñandaji c'e seje, go mãji na puncjü. Nuc'ua c'e seje mi ot'ü o xo'ñiji c'ü, hasta 'ma cja zãt'ã a xes'e nu cja c'e ngumü nu ja ma бүбү c'e ts'it'i. Cja chi o bõbütjo nu.

¹¹ Cjanu o zãt'ãji c'ua cja c'e ngumü, cjanu o cjogüji a mbo. O jñandaji c'e ts'it'i ma бүбү cja c'e ngumü co e María c'ü nu nana. Cjanu o ndünñijõmjimi a jmi c'e ts'it'i, o ma't'üji. Cjanu o xo's'üji c'ua o cajaji c'o mi quiji o oro, 'ñe o nguichjünü, 'ñe o mirra c'o ma jo ma jyãrã y me mi muvi. Cjanu o nguibiji, cjanu o unüji c'e ts'it'i.

¹² Nuc'ua Mizhocjimi o zopjü a t'jĩ c'o mago, o xipjiji:

—Dya cja rí nzhogüji cja e Herodes, empji. Nguec'ua 'ma mü o nzhogüji cja c'e país nu ja mi menzumüji, o mõji c'ü 'na 'ñiji.

La huída a Egipto

¹³ Nuc'ua 'ma ya vi mbedye c'o mago, cjanu o nguinch'i c'ua 'na t'jĩ e José o jñanda

'na c'o o anxe Mizhocjimi. Cjanu o ña c'ua c'e anxe o zopjü e José, o xipji:

—Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana; rí c'ueñe rí mõji a ma cja c'e xoñijõmü a Egipto. Na ngueje e Herodes ra jyodü ne ts'it'i ra mbõ't'ü. Y rí mimitjoji nu hasta 'ma cja rá xi'ts'i, eñe c'e anxe.

¹⁴ Nuc'ua cjanu o zõ c'ua a t'jĩ e José. Go zidy c'ua c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, go mbedyeji c'ua c'e xõmü, o mõji a ma a Egipto.

¹⁵ Nuc'ua o mimiji nu hasta 'ma cja o ndü e Herodes. Mi jinguã mi бүбү 'na profeta c'ü mi pãtpã Mizhocjimi. C'e profeta o mama: "Rá penpe 'na jña c'ín Ch'igõ c'ü ra mbedye a Egipto", eñe Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma o ma ga ma a Egipto e José co e María 'ñe e Jesús, o zãdã o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

Herodes manda matar a los niños

¹⁶ 'Ma o unü ngüenda e Herodes c'ü dya nzhogü c'o mago ro ê xipjiji ja mi бүбү c'e ts'it'i, me co üdü c'ua na puncjü angueze. Cjanu o manda o mbõ't'üji texe c'o ts'it'i c'o mi cãrã a Belén, y hasta ja c'o mi tjõrü c'e jñiñi c'ü. O mbõ't'üji c'o cja vi mus'üji, cja na 'ñe c'o ya mi êdyi ye cjë. Na ngue e Herodes ya vi dyõnü na jo c'o mago, nguec'ua va mbãrã ja ya nzi zana vi mezhe ndeze 'ma ya vi mbes'e c'e seje.

¹⁷⁻¹⁸ Mi jinguã vi dyopjü a cjava c'e profeta Jeremías:

Cja c'e jñiñi a Ramá mi t'ãrã 'na c'ü me ma huë na jens'e.

Mi ngue c'e ndixü c'ü mi chjü e Raquel mi huëpi c'o o mboxbëche.

Dya go ne cjó ro chëzhi o jmi pa ro mãjä, na ngueje ya vi mbõ'tp'üji c'o o mboxbëche, eñe c'e profeta va pãtpã Mizhocjimi.

Nguec'ua 'ma o manda e Herodes o mbõ't'üji c'o ts'it'i, o zãdã c'ü vi mama c'e profeta.

¹⁹ O ã c'ua 'na nu pa, o ndü e Herodes. 'Ma xe ma бүбүntjo e José a Egipto, o nguinch'i 'na t'jĩ o jñanda 'na c'o o anxe Mizhocjimi. Nuc'ua c'e anxe o zopjü o xipji:

²⁰ —Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana, rí mõji a ma cja c'e xoñijõmü a Israel nu ja vi 'ñecjeji. Na ngueje ya ndü'ü c'o mi jodü ro mbõ't'ü ne ts'it'i.

²¹ O nanga c'ua e José. Cjanu o zidy c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, o mõji c'ua a ma cja c'e xoñijõmü a Israel.

²² Nuc'ua cjanu o mbãrã e José c'ü ya mi manda e Arquelao a Judea c'ü tsja a Israel, chjëntjui c'ü ri бүбүntjo e Herodes c'ü ndunu tata. Nguec'ua mi sü'tjo e José xe ro ma ga manu. Nuc'ua Mizhocjimi o yepe o zopjü a t'jĩ e José. Nguec'ua va cjogütjoji a Judea o mõji c'ua a ma cja c'e xoñijõmü a Galilea.

²³ O zãt'ãji cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret; o mimiji nu. Mi jinguã vi mama

a cjava c'o profeta: "Ra xiji menzumü a Nazaret nu c'ü ra êjê", eñe c'o profeta. Nguec'ua 'ma o ma mimi a Nazaret e José 'ñe e María 'ñe c'e ts'it'i, o zädä c'e jña c'ü ya vi mama c'o profeta.

3

Juan el Bautista predica en el desierto

¹ O mezhe c'ua ja nzi cjê, o mbürü o pëppi cja Mizhocjimi 'na bëzo c'ü mi chjü e Juan. Mi bübü cja c'e majjadü a ma a Judea. Mi zopjü c'o nte y mi jichiji co ndeje.

² Mi xipjiji a cjava:

—Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mün'c'eji cja Mizhocjimi. Na ngueje nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji, ya ngue ra manda, eñe e Juan.

³ Mi jinguä c'e profeta Isaías vi pätpä Mizhocjimi, vi mama ja rva cja e Juan. O mama c'e profeta c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majjadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

"Rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü mogü.

Na ngue ya ngue ra ê c'in Jmugöji c'ü bübü a jens'e", ro 'ñeñe c'e nte.

Je ga cjanu va mama c'e profeta c'ü ro mama c'e nte'e.

⁴ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'na xipjadü. Mi sa c'o mi nza cja o t'äxä, y xo mi si o miel o ngüjnü.

⁵ Nuc'ua ma ê c'ua c'o menzumü a Jerusalén, 'ñe c'o menzumü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, cja na 'ñe c'o mi cärä texe ja c'o cjogü c'e ndare a Jordán, ma säjäji cja e Juan.

⁶ Mi xipjiji Mizhocjimi c'o ma s'o c'o mi cjaji, y mi jichi e Juan anguezeji cja c'e ndare a Jordán.

⁷ Cja c'o menzumü a Israel mi cärä c'o mi xiji fariseo, 'ñe c'o mi xiji saduceo. E Juan o jñanda ma êjê na puncjü anguezeji ro 'ñe j'i'iji. Nguec'ua va mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'eji o c'ijmi c'o s'ü ga c'ueñe 'ma tjê o batjü. Na ngue in s'üji ra jñün'c'eji ngüenda Mizhocjimi rí sufrefji, nguec'ua va êgueji va 'ñe j'i'iji.

⁸ Pero 'ma na cjuana nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra 'ñetse o nzhogü in mü'büji.

⁹ In pëzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngueje o mboxhëchets'üji e Abraham. Pero rí tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ni jyodü ra recibidots'üji. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra tsjapü yo ndojo ra mbëzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

¹⁰ Xe sido o ña e Juan o zopjü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, o xipjiji:

—Nza cjatsc'eji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'ütjo jacha cja o dyü'ü. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i, ya ngue ra dyëziji cja

rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja c'eji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

¹¹ Bübü mbëppi c'o o cjava c'ü nu lamu, xäpçäji o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Pero nutscö dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü cja va êjê. Na ngueje me na nojo na puncjü angueze, nutscö rí menutjogö que na ngue 'na mbëppi. Nutscö rí jichi co ndeje c'o ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Pero nu c'ü cja va êjê, 'ma rí 'ñench'e in mün'c'eji angueze, ra dya c'eji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma dya rí 'ñench'e in mü'büji, ra dya c'eji rí ma sufrefji cja sivi, eñe e Juan.

¹² Xe sido o ña e Juan o xipjiji 'na ejemplö o mama:

—'Na campesino ra jñüs'ü o yelgo, cja rrü mbitsi na jo o ndëxü. C'o ndëxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o, pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va êjê. Ya bübü angueze ra recibido c'o ra nzhogü o mü'bü, pero c'o dya ra nzhogü o mü'bü, ya bübü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

El bautismo de Jesús

¹³ E Jesús ma bübü a ma a Galilea. O ê 'na nu pa, o mbedye c'ua o ma a ma cja c'e ndare a Jordán nu ja ma bübü e Juan. Je o ma nu, ngue c'ua ro tsja e Juan ro jichi angueze.

¹⁴ Pero e Juan dya mi ne ro jichi, mi xipji: —Nu'tsc'e va êcje in negue rá j'itsc'ö, maco nguetscö ni jyongö rí jitscö, eñe e Juan.

¹⁵ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Iyö, rí jitscö, na ngue ni jyodü rá cjaji texe c'ua ja ga manda Mizhocjimi.

Cjanu ne'e c'ua e Juan o jichi e Jesús.

¹⁶ Nuc'ua 'ma nzi va nguarü va j'i' e Jesús, cjanu o mbes'e cja c'e ndare. O xogü c'ua a jens'e, y o jñanda e Jesús ma sjöbü o Espiritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma êjê ro 'ne ndägä a xes'e angueze.

¹⁷ Cjanu o dyäräji c'ua 'naja c'ü mi ña a jens'e, o mama:

—Nujnu nguejnu in Ch'igö nu rí s'iya, nguejnu rgá mäcjö nu, eñe.

4

Tentación de Jesús

¹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús. Nguec'ua va ma a ma cja majjadü ro ndörüji angueze, ro tsja e Satanás c'ü dya jo.

² O mezhe cuarenta pa, xömü ndempa c'ü dya pje zi'i e Jesús cja c'e majjadü. Nuc'ua cjanu o zant'a c'ü.

³ Cjanu o ê c'ua c'ü dya jo o 'ñe ndörü e Jesús, o xipji:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí xipjigue yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rí sigue, eñe c'ü dya jo.

⁴ Cjanu ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi, na ngue je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xëdyi c'ü rga minc'öjme, sino que ngue texe o jña angueze c'ü pedye o ne'e c'ü, enzgöjme Mizhocjimi. Nguec'ua, dya rá c'apjü yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rá sigö, eñe e Jesús.

⁵ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidyí e Jesús a ma a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Cjanu o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo.

⁶ Cjanu o xipji:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi; nguec'ua ri dacü dya a ma a jömmü. Ni jyodü ri tsjague a cjanu, na ngueje ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi ra ndäjä c'o o anxé rgüi 'ñeji a jens'e ra 'ñe pënc'c'iji, ngue c'ua dya ri sos'ü cja ndojo ra s'onnc'ü in cua, ni pje ri tsja, eñe.

Nguec'ua ri dacü ndeze va hasta a jömmü, eñe e Satanás c'ü dya jo.

⁷ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme o jña Mizhocjimi c'in Jmugöji, enzgöjme. Nguec'ua dya rá dacü a ma a jömmü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁸ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidyí na yeje e Jesús a ma cja 'na t'eje c'ü me na ndä'ä. Cjanu o jichi c'ua texe yo jñiñi cja ne xoñijömmü, cja na 'ñe texe c'o me na zö 'ñe me na jo c'o mi pë's'li yo jñiñi.

⁹ Cjanu o xipji c'ua va ndörü e Jesús:

—Nu 'ma ri ndüñijömmüge cja in jmigö ri matcügö, rá da'c'igö c'ü ri mandague texe cja yo jñiñi yo rrä j'its'igö dya, eñe c'ü dya jo.

¹⁰ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'ü dya jo:

—Nu'tsc'e Satanás, c'ueñe cja in jmigö. Dya rá ma'tc'ö, na ngueje ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndüñijömmüge rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue in Jmuji. Y nguextjo angueze rá pëpijme, enzgöjme c'ü. Nguec'ua, dya rá ma'tc'ö, eñe e Jesús.

¹¹ Nuc'ua c'ü dya jo o c'ueñe cja e Jesús. Cjanu o ë c'ua c'o anxé o 'ñe mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹² E Herodes ya vi manda o ngot'üji a pjörü e Juan. Nuc'ua 'ma o mbärä e Jesús c'ü ya ma o'o a pjörü e Juan, cjanu o nzhogü o matjo c'ua a ma cja c'e xoñijömmü a Galilea.

¹³ O zät'ä cja c'e jñiñi a Nazaret. Cjanu o mbedye c'ua nu, o ma a ma cja c'e jñiñi a Capernaum, o ma mimi nu. Nu c'e jñiñi bëxtjo mi järä cja c'e zapjü nu ja mi t'jörü c'o xoñijömmü a Zabalón, 'ñe a Neftalí.

¹⁴ Ma o ma mimi e Jesús a Capernaum, o zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁵ Ra bübü jya's'ü cja c'o xoñijömmü a Zabalón 'ñe a Neftalí.

Xo ra bübü jya's'ü texe nu ja c'ogü c'e 'ñiji c'ü ni ma cja c'e tazapjü, 'ñe texe cja c'e xoñijömmü c'ü tizhi lado a manu cja c'e ndare a Jordán.

Texe a ma a Galilea nu ja dya päräji Mizhocjimi, ra bübü jya's'ü nu.

¹⁶ C'o nte c'o mi nzhodü cja bëxömmü, o jñandaji jya's'ü c'ü me na nojo.

Nu c'o mi cärä c'ua ja na bëxömmü c'ua ja tñji, o zät'ä o jya's'ü o jmiji, eñe c'e profeta.

¹⁷ Nuc'ua ndeze 'ma o mbürü o mimi e Jesús a Capernaum, o mbürü o zopjü c'o nte, o xipjiji:

—Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mün'c'ejí cja Mizhocjimi, na ngue ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁸ 'Na nu pa'a, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pä't'ä o rrevi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. C'ü 'naja mi chjü e Simón Pedro. C'ü nu cjuarma mi chjü Andrés. Anguezevi mi mbëjmövi.

¹⁹ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi in mbëjmöguevi dya. Pero chjünt'üvi in xütöcjo rá mö dya, rá j'its'ivi ri zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji in xütjügö, embevi.

²⁰ Jo ni zogüvi c'ua c'o o rrevi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús, o möji.

²¹ Xe go mötji mas a xo'ñi. E Jesus o jñanda c'ua xe ndo yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. Mi chjü Jacobo 'ñe e Juan, c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Ma bübüvi cja 'na bü'ü co e Zebedeo c'ü nu tatavi, ma jocüvi c'o o rreji. Nuc'ua e Jesús o ma't'üvi.

²² Anguezevi ixco zogüvi c'ua c'e bü'ü 'ñe c'ü nu tatavi, ixco ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús o möji.

Jesús enseña a mucha gente

²³ Mi nzhodü e Jesús texe a ma a Galilea, mi xöpü c'o nte cja c'o o nintsjimi anguezeji. Y mi xipjiji o jña Mizhocjimi; mi xipjiji ja rvä manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Y mi jocü c'o pje nde ma ngueme c'o mi sufre c'o nte.

²⁴ Me mi nantji e Jesús c'ü mi jocü c'o mi sö'dyë. Nguec'ua xo zät'ä c'e jña texe a ma cja c'e xoñijömmü a Siria, o dyäräji c'o mi cja e Jesús. Nguec'ua ma sinpiji texe c'o mi sö c'o pje nde ma ngueme. Xo ma sinpiji c'o me mi sufre; ngue c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo, 'ñe c'o mi sürü o taque, xo 'ñe c'o dya mi sö ro 'ñömmü. E Jesús mi jocü texe c'o.

²⁵ O mbedye na puncjü na Galilea, 'ñe a Decápolis, 'ñe a Jerusalén, 'ñe cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Judea, 'ñe texe a ma 'nanguarü cja c'e ndare a Jordán, mi pöji e Jesús.

5

1 Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús c'o nte c'o ma puncjü, cjanu o ma c'ua cja 'na t'eje o mimi c'ua nu. Cjanu o ë c'ua c'o ya mi ätpä o jña e Jesús c'o mi xiji discipulo, o säji cja jmi angueze.

2 Nuc'ua e Jesús o mbürü o xöpü c'o o discipulo, o xipjiji:

Quiénes son los felices

3 —Cärä o nte c'o pärä c'ü dya ni muviji, y ni jyodüji Mizhocjimi c'ü ra mbös'üji. Zö a cjanu c'o, pero ngue nu rguí mäji na ngueje ya ngue o Jmuji dya Mizhocjimi.

4 'Cärä o nte c'o me ndumü. Pero zö ga cjanu ga sufrej, ngue nu rguí mäji nu, na ngueje ra unü Mizhocjimi c'ü rguí mäji.

5 'Cärä o nte c'o dya cjäpü na nojo, unü o mü'büji ra dyätäji Mizhocjimi. 'Ma cjö c'o ra nguüñi a cjanu 'na pjeñe, ngue nu rguí mäjä, na ngueje Mizhocjimi ra unü ne xoñijömmü.

6 'Cärä o nte c'o me ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. 'Ma ga cjanu, ngue nu rguí mäji nu, na ngueje ra unü Mizhocjimi c'ü rguí tsjaji c'o na jo.

7 'Cärä o nte c'o juentse nu minteji ga mbös'üji. Nu c'o juentse a cjanu nu minteji, xo sö ra mäji na ngueje Mizhocjimi ra juentse anguezeji.

8 "Ma cjö c'o ra 'ñejme Mizhocjimi co texe o mü'bü, ngue nu rguí mäjä c'o, na ngueje ra mbäräji na jo ja ga cja cja Mizhocjimi.

9 "Ma cjö c'o ra zopjü na jo yo nu minteji ngue c'ua ra pötca nuji, ngue nu rguí mäjä c'o, na ngueje ra 'märäji ngue o t'i Mizhocjimi.

10 "Ma cjö c'o ra tsja na jo, bübü c'o ra nu'u na ü, ra tsjapüji ra sufre. Pero ngue c'ü rguí mäjä c'ü, na ngueje Mizhocjimi ya ngue o Jmu c'ü.

11 'Nu'tsc'ëji in emezügöji dya. Nguec'ua bübü 'ma ra zanc'ëji, ra ndäc'ëji, ra xo'sc'ëji o bëchjine rga zanc'ëji texe c'o me rrä s'o. Pero ri xi'tsc'öji, zö ra tsja'c'ëji a cjanu, nguejyo rguí mäcjeji yo.

12 Nguec'ua 'ma ra tsja'c'ëji a cjanu, ri mäcjeji na puncjü. Na ngueje Mizhocjimi ra dya'c'ëji c'ü me na jo a jens'e. C'o profeta c'o mi cärä mi jinguä xo o tsjapüji o sufrej, pero ya ch'unüji dya c'o me na jo, eñe e Jesús.

Saly luz para el mundo

13 O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discipulo:
—O ö'ö, üt'üji cja o jmö, ngue c'ua dya ra s'odü. Je xo rga cjatsc'ëji nu, ri tsjaji na jo ngue c'ua dya nda rrä s'o cja ne xoñijömmü. Nu 'ma dya cja rga öxü o ö'ö, çja rgä sö xe ra öxcü 'ma? Dya cja rguí muvi 'ma c'o, ra mbozüji a tji, ra yödü yo nte.

14 'Nu'tsc'ëji nza cjatsc'ëji o jya's'ü cja yo nte. 'Naja jñiñi c'ü je jäs'ä cja 'naja t'eje, dya sö ja ra tsjö c'ü.

15 Je xo ga cjatjonu, 'ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji cja 'naja caja. Je ë's'ëji nu ja na

ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda texe c'o ri cärä cja c'e ngumü c'ü.

16 Je xo rga cjatsc'ëji nu, ri tsjagueji na jo cja yo nte, ngue c'ua ra unüji ngüenda c'ü na jo c'o in cjagueji. Nguec'ua xo ra mamaji c'ü me na jonte c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

Jesús enseña sobre la ley

17 O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—In pärägueji c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. Pe in cjinncjeji c'ü rvä 'ñe xi'tsc'öji c'ü dya cja ni jyodü ri dyätäji c'o. Pero dya ri tsjijñiji a cjanu. C'ü rvä ëcjö, ngue c'ü rä cjägö texe c'ua ja nzi ga mama c'o.

18 Na cjuana ri xi'tsc'öji, ni muvi texe yo letra yo bübü cja o ley Mizhocjimi, 'ñe texe yo jña. Zö ra nguüns'i ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü, pero ot'ü ra zädä texe c'ü mama cja o ley Mizhocjimi.

19 Ni jyodü ri tsjapüji ngüenda ri tsjaji texe yo o ley Mizhocjimi, zö ri ts'iquë c'e jña. Xo ni jyodü ri xöpüji yo nte, ri xipjiji ra tsjaji texe o jña Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra tsja'c'ëji c'ü dya rguí muvitsc'ëji 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Pero 'ma ri tsjagueji c'ü mama yo o jña Mizhocjimi, 'ñe 'ma je rga cjanu rguí xöpüji yo nte, nu'ma, ra tsja'c'ëji ra mbë'tsc'ëji na nojo 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi.

20 In pärägueji ja ga cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o jña Mizhocjimi yo xiji xöpüte. Ri xi'tsc'öji ni jyodü c'ü xenda ri tsjagueji na jo, que na ngue anguezeji. 'Ma jiyö, dya ra tsja'c'ëji Mizhocjimi a jens'e o ntetsc'ëji c'ü ra mandats'üji.

Jesús enseña sobre el enojo

21 'Ya j dyäräji o xi'tsc'ëji c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cärä mi jinguä. O xipjiji a cjava: "Dya ri pöt'üntjeji. Nu 'ma cjö c'o ra pöt'üntje, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre."

22 Pero nutsö ri xi'tsc'öji, 'ma cjö c'o ra ünü nu minteji, zö dya ra mböt't'ü, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre. Xo ri xi'tsc'öji, nu 'ma cjö c'o ra zo'bü nu minteji ra xipji: "Dya in pärä pje in cja'a", ra 'ñembe c'ü, xo ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma c'ü, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre. Y 'ma cjö c'o xo ra xipji nu minteji: "Me na s'otsc'e", ra 'ñembe, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma c'ü rguí ma sufre cja sivi a linfiernu.

23 'Bübü 'ma in pöji cja templo in sidyiji 'na animale ra mböt't'üji cja rru ndü'tp'üji Mizhocjimi cja c'e arta. Pero 'ma in sätc'ëji, nu 'ma in mbeñeji c'ü pje vi tsjapqueji 'naja yo nin minteji, dya xti unüji c'e animale ra mböt't'üji.

24 C'ü ri tsjagueji, ri sogueji nu c'ü ni mbeñc'ëji Mizhocjimi. Ot'ü ri möji, ri ma

dyötqueji c'ü nin minteji ra perdonaots'ceji. Nuc'ua cja rri 'ñeji c'ua, ri 'ñe unüji c'ü ni mbeñ'ceji Mizhocjimi.

²⁵ "Ma pje c'o ri tsjapüji na s'o 'naja yo nin minteji, 'ma ra zints'iji cja juesi, ri jo'tp'üji 'ma cja ri pötceji cja 'ñiji. 'Ma jiyö ra ma nzhöc'ceji nu cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhöc'ceji cja c'e mböpjörü. Nuc'ua ra ngo'c'ügueji a pjörü.

²⁶ Na cjuana ri xi'tsc'öji, dya ra sö ri pedyegueji nu, hasta 'ma cja ri tsjöt'üji texe c'o ri tügeji.

Jesús enseña sobre el adulterio

²⁷ Ya i dyäräji o xi'tsc'ceji c'o xöpüte c'ua ja va sjippi c'o mi cärä mi jinguä: "Dya ri tsägueji o ndixü."

²⁸ Pero nutscö ri xi'tsc'öji dya, 'ma cjö c'o ra jñanda 'naja ndixü y ra nguiñi cja o mü'bü ra tsjavi c'ü na s'o, zö dya ra juntavi, chjëntcui c'ü ya ri tsjä o ndixü, ya tsja na s'o co angueze cja o mü'bü 'ma c'ü.

²⁹ Maco in mamaji ngue in chöji c'ü cja'c'üji ri tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Xenda na jo ri sätc'ceji cja jmi Mizhocjimi zö ri 'natjo in chöji, que na ngue ra pant'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu.

³⁰ Maco in mamaji ngue in jodyeji c'ü cja'c'ü ri tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Xenda na jo ri sätc'ceji cja Mizhocjimi zö ri 'natjo in dyeji, que na ngueje ra pant'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu.

Jesús enseña sobre el divorcio

³¹ O sido o ña e Jesús o xippi c'o o discípulo: —In pärägueji c'ü xo mamaji mi jinguä: "Ma cjö c'o ne ra mbëzi nu su, ra unü o xiscömü c'ü rguí jyanbüvi."

³² Pero nutscö ri xi'tsc'öji, dya cjö ra mbëzi nu su, nguextjo 'ma ri 'ñe 'naja bëzo. Zö dya ri cja na s'o 'na ndixü pero 'ma ra tsja nu xira ra mbëzi, pe ra tsja c'e ndixü ra chjüntui c'ü 'naja bëzo. Nguec'ua chjëntcui c'ü ri tsjä bëzo c'e ndixü. Nguec'ua c'e bëzo c'ü o mbëzi c'ü nu su, ri pë's'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjëntcui c'ü ro tsjapü o su ro tsjä bëzo. Y c'e bëzo c'ü na yeje o xira c'e ndixü, xo ri pë's'i nu s'ocü chjëntcui c'ü ro tsjä ndixü. Na ngueje ya rguí chjüntui c'e ndixü c'ü ya vi bëzi.

Jesús enseña sobre los juramentos

³³ Ya i dyäräji c'ü o xi'tsc'ceji c'o xöpüte c'ua ja va sjippi c'o mi cärä mi jinguä: "Dya ri ñädäji Mizhocjimi ri mamaji na cjuana, cja rri mamaji o bëchjine. 'Ma in ñädäji Mizhocjimi c'ü ri tsjagueji, tsjagueji 'ma", eñe c'o xöpüte.

³⁴ Pero nutscö ri xi'tsc'öji, dya pje ri ñädäji. Dya ri manji nza mbärä a jens'e. Na ngueje nguejnu manda Mizhocjimi.

³⁵ Ni xo ri mamaji nza mbärä ne xoñjömü. Na ngueje ngue Mizhocjimi c'ü manda yo cärä va. Ni xo ri mamaji nza mbärä a

Jerusalén. Na ngueje ngue c'ü o ndajñiñi c'in Jmugöji c'ü pjëzhi me na nojo.

³⁶ Ni xo ri mamaji nza mbärä in ñigueji, na ngueje nu'tsc'ceji, dya sö ri tsjapqueji c'ü rrä t'öxü ne ri 'na in ñixtegueji, ni xo ri tsjapqueji c'ü rrä potjü.

³⁷ C'ü ri tsjagueji, ri mantji "jä" o "jijyö." 'Ma xe ri mangueji cjö nza ärä, nu'ma, ngueje c'ü dya jo c'ü 'ñünnc'ü in mün'c'ceji 'ma.

Jesús enseña sobre la venganza

³⁸ Ya i dyäräji c'ua ja va sjippi c'o mi cärä mi jinguä: "Nu 'ma cjö c'o ra jñü'pc'üji in chöji, ri nzhopcüji ri jñü'pc'üji a nzhö 'ma c'ü. Y nu 'ma cjö c'o ra jñü'pc'üji in s'ibiji, xo ri jñü'p'üji o s'ibi 'ma c'ü", mi eñeji.

³⁹ Pero nutscö ri xi'tsc'öji, dya cjö ri nzhopcüji c'o ra tsja'c'üji c'o na s'o. Nu 'ma cjö c'o ra mbë'ch'ceji in jojmiji, xo ri pjünbütjoji 'ma c'ü 'nanguarü ra mbë'ch'ceji.

⁴⁰ Nu 'ma cjö c'o ne ra jyonnc'ceji o chü, y ra zints'iji cja juesi ngue c'ua ra ngann'c'ceji c'o ri jegueji, xo ri jyëtsppi c'o ri tègeji.

⁴¹ Nu 'ma cjö c'o ra xi'tsc'ceji: "Chuns'ü yo rvä tuns'ügö, ma sogüzügö 'na kilometro nde", ra 'ñents'ceji, nu'tsc'ceji xe ri ma sogüji 'ma c'ü xe 'na kilometro nde.

⁴² Cjö c'o pje ra dyö'tc'ügueji, ri unüji. Y c'o pje c'o ra pe's'ceji, dya xo ri tsänbäji c'o.

El amor para los enemigos

⁴³ Ya i dyäräji c'ua ja va sjippi c'o mi cärä mi jinguä: "Ri s'yagueji yo in dyocceji, pero c'o nuc'üji na ü, xo ri ñuji na ü", eñeji.

⁴⁴ Pero nutscö ri xi'tsc'öji, ri s'yagueji c'o ra nuc'üji na ü, ri ma'tp'üji Mizhocjimi c'o ra zanc'ceji. Tsjapqueji na jo c'o ra nuc'üji na ü, dyötpüji Mizhocjimi c'o ra jyonnc'ceji o chü, 'ñe c'o ra jñü'c'ügueji na ü.

⁴⁵ 'Ma ri tsjapüji na jo a cjanu yo nin minteji, zö rrä s'oji, ra jñü's'ceji 'ma c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e. Na ngueje angueze cja'pü ra mbes'e e jyarü c'ü rguí jñanda texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o. Xo va penpe o dyebe texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o.

⁴⁶ Nu 'ma nguextjo c'o s'yats'ügueji c'o ri s'yagueji, ¿cjo ra dya'ceji Mizhocjimi c'o na jo 'ma? Iyö. ¿Cjo dya je xo a cjanu ga tsja c'o publicano, s'ya o dyoji c'o; maco in mangueji me na s'o c'o? Jä, je ga cjanu ga tsjaji.

⁴⁷ Nu 'ma nguextjo yo in dyocceji yo in ne ri zenguaji, ¿ja bübü c'ü na jo c'ü in cjagueji 'ma? Maco yo dya pärä Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu, nguextjo c'o o dyoji zenguaji.

⁴⁸ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, ri s'yagueji texe yo nte c'ua ja nzi ga tsja c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

1 'C'ü rguí tsjagueji c'o na jo, dya ngue c'ü ra jñantc'aji yo nte ra mamaji in cjaji na jo; ngue c'ü ra jñantc'aji c'ü in Tatagueji c'ü bübü a jens'e. Na ngue 'ma rí tsjaji na jo nguextjo c'ü rguí jñantc'aji yo nte, nu'ma, dya ra mama c'ü in Tatagueji c'ü na jo vi tsjagueji.

2 Bübü nte c'o c'apü cja na jo; cjaji c'ü rguí mápäji yo nte'e. Nguéc'ua 'ma pöji nu ja c'ogü na puncjü o nte, nza cja cja nintsjimi o cja 'ñiji, unüji o merio c'o dya pje pè's'i. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö ra mama yo nte na jonteji, pero Mizhocjimi dya ra mama na jonteji. Nu'tsc'ëji, dya rí tsjaji nza cja anguezeji.

3 Pero 'ma rí unüji merio c'o dya pje pè's'i, rí unüji c'ü dya c'jö ra mbärä.

4 Nguéc'ua dya c'jö ra mbärä c'ü j unügueji. Pero Mizhocjimi ra dya'c'ëji c'o na jo, na ngueje angueze pã'tc'äji in mün'c'ëji.

Jesús enseña cómo orar

5 'C'o c'apü cja na jo, me ne o mü'büji c'ü ra jñanda yo nte. Nguéc'ua pöji cja nintsjimi, 'ñe c'ua ja pomü o 'ñiji, ni ma dyötüji Mizhocjimi. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö mama yo nte me na jonteji, Mizhocjimi dya ra mama na jonteji. Nu'tsc'ëji, dya rí tsjaji nza cja anguezeji.

6 C'ü rí tsjaji, 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí tsjogüji a mbo cja in nzungueji, cja rrí tsotc'ëji in nzoxtjiji. Cja rrí dyötqueji c'ua c'ü nin Tataji c'ü bübü nu ja dya c'jö sö ra jñanda. Y angueze ra dya'c'ëji c'o na jo'o, na ngueje pã'tc'äji in mün'c'ëji.

7 "Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. Anguezeji me yepeji c'o jña c'o ni dyötüji Mizhocjimi, pëzhiji ra dyärä Mizhocjimi na ngueje c'ü me yepeji.

8 Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya me rí yepegejeji jña c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Na ngueje c'ü nin Tataji pärä c'o ni jyonc'ëji ante c'ü rí dyötqueji c'ü.

9 Nguéc'ua nu'tsc'ëji 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava:

Mi Tatats'ügöjme, je in bübü a jens'e, rí pjöxcüjme nutsöcjme rí cãrãjme cja ne xoñijöümü, ngue c'ua rá süc'üjme ja c'o nzi ga züc'ü c'o cãrã a jens'e.

10 Xo rí pjöxcüjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zädä c'ü rá ä'tc'öjme ja c'o nzi ga dyä'tc'ä c'o cãrã a jens'e, na ngue ngue'tsc'e in mandague. Xo rí ö'tc'öjme rá c'ajme c'ua ja nzi gui ñegue.

11 Dyacöjme dya o xëdyi c'o rá sigöjme ne pa dya.

12 Perdonaozögöjme in nzhubüjme c'ua ja nzi rgá perdonaojme 'ma c'jö c'o pje c'acüjme.

13 Dya rí jyëzgue ra ndöcöjme c'ü dya jo. Pjöxcüjme ngue c'ua dya rá c'ajme c'o na s'o.

Na ngueje ngue'tsc'e in mandague, ngue'tsc'e me na zë'tsc'e, ngue'tsc'e me na notsc'e. Je ga c'ajotsc'e nu textjo c'o c'jë c'o ra ëjë. Amén.

14 'Nu 'ma rí perdonaojmeji c'ü c'jö pje ra tsja'c'ëji, xo ra perdonao'ts'üji 'ma c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e.

15 Pero 'ma dya rí perdonaojmeji c'ü c'jö pje ra tsja'c'ëji, dya xo ra perdonao'ts'üji 'ma c'ü nin Tataji, nu c'o pje nde in c'jagueji.

Jesús enseña sobre el ayuno

16 'Bübü c'o c'apü cja me na jo. Nguéc'ua 'ma go mbempjeji, c'apü ndümüji, dya xo dyebeji. Je ga tsjaji a cjanu, ngue c'ua ra mbärä yo nte c'ü mbempjeji, ra mamaji na jo c'ü cjaji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, zö ra mama yo nte c'ü na jo cjaji, pero Mizhocjimi dya je ra mama a cjanu. Nu'tsc'ëji, dya rí tsjagueji ga cjanu.

17 Nu 'ma rí mbempjeji, rí xinzhöji c'ua ja nzi gui tsjaji texe yo pa. Xo rí tsã't'äji o aceite in ñi'iji, y rí dyebeji.

18 Nguéc'ua dya ra mbä'c'äji yo nte c'jö in mbempjeji. C'ü ra mbärä c'ü in mbempjeji, nguextjo c'ü nin Tataji c'ü dya c'jö sö c'jö ra jñanda. Y angueze ra xi'tsc'ëji c'ü na jo vi tsjagueji, na ngueje pã'tc'äji in mün'c'ëji.

Riquezas en el cielo

19 'Dya rí pè's'ëji na puncjü c'o ni muvi cja ne xoñijöümü. Na ngueje ne xoñijöümü cãrã o dyoxü, ra dyo'tc'üjmeji c'o in ch'öpüji 'ñe in bitugueji. Y xo ra zijöümü c'o in merioji de plata. Xo cãrã va o mbüë, ra xo'tc'üjmeji in nzungueji, cja rrü pönn'c'üji c'o in pè's'iji.

20 Jyodüjmeji ja rgá mbë'sc'iji a jens'e c'o ya rí bübü 'ma rí sätc'ëji nu. Na ngueje a jens'e, dya cãrã o dyoxü nu, nu c'ü ra dyo'tc'ëji c'o rí pè's'iji, ni pje xo ra zijöümü nu. Dya xo cãrã o mbüë nu, c'ü ra pönn'c'üjmeji c'o rí pè's'igüjmeji.

21 Nu 'ma rí pè's'igüjmeji na puncjü cja ne xoñijöümü, je rí mäjä in mü'büji cja ne xoñijöümü. Pero 'ma ra bë'sc'ëji na puncjü a jens'e, je ngue a jens'e nda ra mäjä in mü'büji.

La lámpara del cuerpo

22-23 'C'ü unü jya's'ü cja in cuerpogueji ngue in chöji. 'Ma janda na jo 'na nte, bübü jya's'ü 'ma texe o cuerpo. Pero 'ma dya sö ra jñanda, chjëntjui c'ü rí bübü cja bëxöümü 'ma c'e nte. Je xo ga c'ajotsc'ëji nu. Nu 'ma nguextjo Mizhocjimi rí jyodüji, ra bübü 'ma jya's'ü texe cja in mü'büjmeji. Pero 'ma rí jyodüji Mizhocjimi, 'ñe rí jyodüji rí pè's'iji na puncjü cja ne xoñijöümü, 'ma rí jyodüji nza yeje, nu'ma, dya nda ra bübü jya's'ü in mü'büji. Y 'ma in pëzhgueji bübü jya's'ü in

mün'c'ejj, nu 'ma dya cjuana jya's'ü, nu'ma, ojtjo jya's'üts'üjji 'ma.

Dios y el dinero

²⁴ "Ma cjo c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sô ra dyätävi nza yejui. Na ngueje c'ü 'naja ri ün'büji, ra tsja c'e mbëpi; c'ü 'naja ri ne'e. O 'ma jiyö, 'naja c'ü ri c'japü dya rgui muvi. Je xo ga c'jatsc'ejj nu, 'ma in jodüji ja rgui pë's'ijji na puncjü cja ne xoñjömü, nu'ma, dya in pëpqueji 'ma Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze.

Dios cuida a sus hijos

²⁵ 'Nguec'ua ri xi'tsc'öji, dya ri tsjijñiji ja rgui chöt'üji c'ü ri siji. Dya xo ri tsjijñiji c'ü pje ri jyeji. Mizhocjimi me na nojo, ya ngambgaji va. Nadya, c'cjo dya xo ra dya'c'ejj c'ü ri siji, 'ñe c'ü ri jyegueji?

²⁶ Jñant'maji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü; maco c'ü nin Tatageji c'ü bübü a jens'e nde 'huiñi yo. Nu'tsc'ejj, xenda ni muvits'ügueji na puncjü que na ngue yo s'ü. Nguec'ua, c'cjo dya xo ra 'huiñts'ejj Mizhocjimi?

²⁷ c'cjo bübüts'ejj c'ü sô ra chäcä nde metro c'ü xe rrä ndä'ä? Zö me ra nguijñi, dya cjo ra sô.

²⁸ 'Nguec'ua, c'jenga in cjinncjeji ja ri chöt'üji c'ü ri jye'ejj? Unüji nguenda yo pje c'o ma ndäjnä yo cja'a cja juajma, ja ga te'ejj. Dya pëpjiji, dya xo jench'ejj o t'üjmü pa ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo.

²⁹ E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo ndäjnä.

³⁰ Yo pjim'ño cja'a cja juajma dya, pero ra xörü ra münü ra cant'a cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnä yo. Natsc'ejj, c'cjo dya xo ra dya'c'ejj Mizhocjimi c'ü ri jyegueji? Nguec'ua, c'jenga dya in ench'ejj na jo in mü'büji Mizhocjimi ra dya'c'ejj c'o ni jyonc'ejj?

³¹ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, dya me ri tsjijñiji ri mamaji: "Pärä, c'pje rá sigöji, o pje xo rá jëgöji?", ri 'ñeñeji.

³² Ngue yo dya pärä Mizhocjimi yo me jodü ga cjanu. Pero nu'tsc'ejj in 'ñeñeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e; angueze pärä c'ü nde ni jyonc'ejj texe yo.

³³ Nu'tsc'ejj ot'ü ri jyodüji Mizhocjimi, ngue c'ua ra mandats'üji. Y ri jyodüji ri tsjaji c'o na jo c'ua ja ga manda c'ü. Nuc'ua texe yo, nde ra dya'c'ejj yo.

³⁴ Nguec'ua, dya ri tsjinncjeji ja rgui chöt'üji c'ü ri siji 'ñe c'ü ri jyeji c'o pa c'o va ëjë. 'Ma ra zädä c'o pa'a, cja ri ñuji ja rgui tsjapqueji. Na ngueje pama va ëjë texe o ndumü c'ü ni jyodü rá sufregöji.

7

No juzguen a otros

¹ Dya cjo ri so'bügueji. 'Ma jiyö ra jñün'c'ügueji nguenda Mizhocjimi.

² C'ua ja nzi gui so'bütegueji, je xo rga cjanu rgä jñün'c'ügueji nguenda Mizhocjimi. Mizhocjimi ra nzhocüts'üji c'ua ja nzi gui tsjagueji.

³ O dyaxü, xenda na nojo que na ngue o ngümpaxa. Je xo ga c'jatonu in nzhunc'ejj. Pe na nojo in nzhunc'ejj nza cja 'na dyaxü, y pe ts'iquë nza cja 'naja ngümpaxa c'o o nzhübü yo nin minteji. Nguec'ua, c'jenga in so'büji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö yo nin minteji? Maco dya in cö'tp'üji 'ñi c'e dyaxü c'ü o'o in chöji.

⁴ Ja rgä sô ri xiqueji yo nin minteji: "Jyëzgujime rá c'jü'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögue", ri 'ñembeji? Maco dya ixi c'jübügueji c'e dyaxü c'ü o'o in chögueji.

⁵ Nu'tsc'ejj in c'japqueji c'ü na jotsc'ejj, pero dya cjuana. C'ü ri tsjagueji, ot'ü ri tsjunc'ejj c'e dyaxü c'ü o'o in chögueji, ngue c'ua ra sô ri jñandaji na jo ri tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö'ö c'ü nin minteji, eñe e Jesús.

⁶ 'Bübü nte c'o chjëntji nza cja o cuchi c'o ra yödü c'o pje ri unügueji c'o dya ri ne anguezeji. Xo chjëntji nza cja o dyo c'o ra ë ra 'ñe zac'ejj 'ma pje c'o ri unügueji c'o dya ri neji. C'o nte c'o ga cjanu, dya cja xe ri zopjüji o jña Mizhocjimi nu me na sjü.

Pedir, buscar y tocar la puerta

⁷ Sido ri dyötqueji Mizhocjimi, ra dya'c'ejj. Sido ri jyodüji Mizhocjimi, ri chöt'ejj c'ü ni jyonc'ejj. Sido ri ma't'üji Mizhocjimi, ra dyä'tc'ejj.

⁸ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapjü, ra dyätäji c'o.

⁹ Nu'tsc'ejj in 'ñecjeji in ch'igüejj, 'ma ra chëzhi in jmiji in ch'igüejj ra dyö'tc'ejj 'na tjömëch'i, c'cjo ri unügueji 'na ndojo? Iyö, dya sô.

¹⁰ Y 'ma ra dyö'tc'ejj 'na jmö'ö, c'cjo ri unügueji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sô'ö.

¹¹ Maco in nteji in c'jaji c'o na s'o, pero in pjëchiji ri unüji c'o na jo yo in ch'igüejj. Na c'ü nin Tatageji c'ü bübü a jens'e, c'cjo dya xo ra dya'c'ejj c'o na jo c'o ri dyöt'üji angueze?

¹² C'ua ja nzi gui ñegueji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo ga cjanu rgui s'iyagueji yo. Na ngueje je ga cjanu ga mama o jña Mizhocjimi c'ü xiji ley 'ñe profeta.

La puerta angosta

¹³ Nu 'ma in ne ri nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, tsjogüji cja c'e ts'ingoxtti. Na ngueje bübü 'na ngoxtji, 'ñe 'na 'ñiji c'o me na mbät'ä, pero ni zidyji nu ja ra sufregi cja sivi. Me na puncjü c'o c'jogü cja c'e ngoxtji c'ü na mbät'ä.

¹⁴ Pero c'e 'ñiji c'ü ni zidyji nu ja ra bübü'tjoci co Mizhocjimi, na s'ich'i c'ü. Xo 'ñe

c'e ngoxtji, xo s'ich'i c'ü. Y dya puncjü c'o töt'ü c'e ngoxtji c'ü rgui möji c'e 'ñiji.

El árbol se conoce por su fruto

¹⁵ 'Cārā nte c'o ra êtsc'ejí ra 'ñe tsjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Cjapüji na jo'oji nza cja ndénchjürü yo dya pje cja, pero a mbo o mü'büji me na s'oji nza cja o min'ño yo me na sate. Nguec'ua rí pjötpüji ngüenda c'o.

¹⁶ C'ü rgui pärâgueji c'o xöpüte, rí unnc'ejí ngüenda ja ga mimi c'o. In pärâgueji o visachi, dya quitsiji o uva c'o. Ni xo ri quit-siji o higo cja o bimpëdyi. Je xo ga cjatjonu c'o xöpüte c'o cjapü ri ña o jña Mizhocjimi, dya sö ra mimi na jo c'o.

¹⁷ Je xo ga cjatjonu texe o za'a c'o na jo, quis'i c'o na jo c'o. Pero c'o dya ga jo, quis'i c'o dya ga jo.

¹⁸ 'Na za'a c'ü na jo, dya sö ra nguis'i c'o dya ga jo. Ni xo ri ngue 'na za'a c'ü dya jo, dya sö ra nguis'i c'o na jo.

¹⁹ Texe za'a c'o dya quis'i c'o na jo, ra dyëziji cja rrü pant'aji a sivi.

²⁰ Nguec'ua c'ü rgui pärâgueji c'o xöpüte, rí unnc'ejí ngüenda ja ga mimi c'o.

No todos entrarán en el reino de los cielos

²¹ 'Na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö", ra 'ñenzgöji. Pero dya texeji ra cjogüji c'ua ja manda Mizhocjimi. C'o ra cjogü nu, nguextjo c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

²² 'Ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, me na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿cjo dya mi nannc'äjme in chjügue, 'ma mi zopcjójme yo nte? ¿Cjo dya xo mi nannc'øjme in chjügue 'ma mi pjongüjme o s'ondajma? ¿Cjo dya xo ngue co in chjügue c'ü mi jocüjme c'o mi sö'dyë, 'ñe c'o na puncjü c'o na nojo c'o mi cjajme?", ra 'ñenzgöji.

²³ Nuc'ua rá tjüntcöji c'ua, rá xipjiji: "Dya ngue o t'itsc'ejí mi Tatagö. C'ueñeji cja in jmigö dya, nu'tsc'ejí i tsjagueji c'o na s'o", rá embeji.

Las dos bases

²⁴ 'Nguec'ua, nu c'ü ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, y ra tsja'a yo, rá jyëtspigö nza cja 'na bëzo c'ü na jo va mbeñe. O jyäbä 'naja ngümü a xes'e cja 'na Peña.

²⁵ Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ëjë 'na tareje c'ü je 'ne pjat'ü cja c'e ngümü. Xo ë 'na tandajma c'ü me mi vü'ü cja c'e ngümü. Pero dya go tunü c'e ngümü, na ngueje vi tjäbä a xes'e cja c'e Peña.

²⁶ 'Ma cjo c'o ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, 'ma dya ra tsja c'ua ja nzi va dyärä, rá jyëtspigö nza cja 'na bëzo c'ü dya nguiñi na jo c'ua ja ro jyäbä o ngümü, je go jyäntjo cja 'ñöxöümü.

²⁷ Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ëjë c'e ndare. Xo vü e ndajma c'ü o juant'a c'e

ngümü. Jo nu tunü c'ua o ngümü c'e bëzo, ixco chjorü, eñe e Jesús va nguarü va zopjüji.

²⁸ 'Ma o nguarü e Jesús o mama yo jña yo, me mi süji, dya mi pärä pje ro nguiñiji.

²⁹ Na ngueje o unüji ngüenda je vi 'ñe cja Mizhocjimi c'o vi mama e Jesús va xöpü anguezeji. Y dya je ma cjanu c'o xöpüte.

8

Jesús sana a un leproso

¹ Nuc'ua o zöbü e Jesús cja c'e t'ejé. Xo zöbü na puncjü o nte, mi pöji angueze.

² O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö 'naja ngueme c'ü xiji lepra, o 'ñe chëzhi cja e Jesús. Cjanu o ndüñjömü c'ua a jmi, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, 'ma rí ñegue, ra sö rí jocüzü.

³ Cjanu o c'uana c'ua a dyë e Jesús o ndörü c'e nte, o xipji:

—Rí negö. Ra jots'ü.

Nzi va ndörü, nzi va ojtjo c'ua c'e ngueme.

⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Pjongüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigüe dya, nguextjo c'ü rí ma, rí ma jichitsjé c'e mböcjimi c'ü ya jogüts'ü. Xo rí jñünü c'o rí unü Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama e Moisés. Ixti mague a cjanu ngue c'ua ra nu'tc'ügüe c'e mböcjimi c'ü na cjuana ya jots'ü. Nguec'ua yo nte ra mbäräji c'ü ya 'nin'tsc'i c'e ngueme.

Jesús sana al muchacho de un capitán romano

⁵ Nuc'ua o zät'ä e Jesús cja c'e jñiñi c'ü mi chjü Capernaum. Cja c'e jñiñi mi bübü 'naja bëzo c'ü mi manda 'naja ciento o tropa. 'Ma cja ma sät'ä e Jesús, o ë c'ua c'e bëzo o 'ñe ndünrü e Jesús. Cjanu o dyötü 'na favor.

⁶ O xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, dya cja sö ra 'ñöümü in ch'i'i, ya zürü o ngueme. Ya dy-obütjo in nzungö, y me sufre na puncjü c'o na ü.

⁷ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jo rá magö, rá ma jocü.

⁸ O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, dya ga jozgö c'ü rí tsjogüe a mbo cja in nzungö. Zö nguextjo 'na jña c'ü rí mangüe, ra jogü c'in ch'i'i.

⁹ Na ngue xo 'ñetscö xo ch'acö poder, ngue c'ua rí mandagö o tropa. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: "Ma'a", rá embe, ra ma. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: "Chjä'dä", rá embe, ra ëjë. Xo 'ñe 'ma rí xipjigö c'in mbëpji: "Tsja'a yo", rá embe, ra tsja'a.

¹⁰ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús c'o vi mama c'e bëzo, me co nguëntjo c'ua. Na ngue o unü ngüenda c'ü mi junt'ü o mü'bü c'e bëzo c'ü pje ro mama e Jesús, ro zädä. Nguec'ua va xipji c'ua c'o mi pöji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, ni ri 'na yo ín menzumúji a Israel ró tótc'ö c'ü ri ejme na jo nza cja ne bēzo nu.

¹¹ Nutscö rí xi'tsc'öji, na puncjü o nte c'o rguí 'ñeje nu ja ni mbes'e e jyarü, 'ñe nu ja ni nguibi, xo 'ñe textjo cja ne xoñijö mü; ra 'ñe mimiji nu ja manda Mizhocjimi a jens'e, ra zi'iji o xēdyi co e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob.

¹² Pero c'o ot'ü vi zojnüji ro cjogü nu ja manda Mizhocjimi, ts'ëtjo c'o go ne. Nguec'ua c'o dya go ne'e, ra mboch'üji nu ja na bēxö mü, nu ja me ra huēji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

¹³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bēzo c'ü mi manda 'naja ciento tropa:

—Ma dya in nzungue. C'ua ja nzi vi 'ñejmegue, je rga cjanu rgá jogü c'in ch'i'i.

Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

Jesús sana a la suegra de Pedro

¹⁴ O ma c'ua e Jesús cja o ngumü e Pedro. O chöt'ü c'ua c'ü mi sò'dyē c'ü nu to'o e Pedro, mi sò pa'a c'ü.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús cjanu o ndötpü c'ua a dyē. Jo ni c'ueñe c'ua c'e pa'a. Cjanu o nanga c'ua c'e ndixü o dyät'ä o jñönü ro ziji.

Jesús sana a muchos enfermos

¹⁶ Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús na puncjü nte c'o vi zürü o ndajma c'ü dya jo. E Jesús, nguextjo c'ü o mama ro mbedye c'o ndajma, y go mbedye c'ua c'o. Y texe c'o mi sò'dyē, o jocü c'o.

¹⁷ Nguec'ua ma zädä c'o vi mama c'e profeta Isaías: “Angueze me go juentsqueji o 'ñe jöcüzüji c'o ngueme c'o mi sufregöji”, eñe c'e profeta.

Los que querían seguir a Jesús

¹⁸ Ya vi mundo na puncjü nte cja e Jesús. Nguec'ua va ña e Jesús va xipji c'o o discípulo ro dat'üji cja 'na bü, ngue c'ua ro mbes'ejji a 'nanguarü cja c'e trazapjü.

¹⁹ Cjanu o sä c'ua 'naja bēzo c'ü mi xöpü c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o ē xipji e Jesús:

—Xöpüte, rá tjünt'ü in xütce rá mē nu ja c'o rí sät'ce.

²⁰ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá mē, ixti tsjiñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño búbü o tjocüji, y yo s'ü pē's'i o t'oxüji. Nutscö, zö rvá ēcjö cja Mizhocjimi pero dya rí pē'sc'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

²¹ Nuc'ua cjanu o mama c'ua 'naja c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, dyacö sjētsi ot'ü rá má'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mēgövi.

²² O xipji c'ua e Jesús:

—Yo nte, chjēntjui c'ü ya ndüji na ngue dya creozüji. Jyēzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e chjünt'ü in xütcjö rá mēgövi.

Jesús calma el viento y las olas

²³ Cjanu o dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Cjanu o möji c'ua c'o o discípulo.

²⁴ Jo ni vü'ü c'ua 'naja tandajma. Me mi pjö's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Pero e Jesús ma jñitjo c'ü.

²⁵ Nuc'ua c'o discípulo o chēzhiji a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, pjöcöjme para dya rá quibigöjme.

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'eji, ¿jenga in sü'üji? ¿Cjo dya in ejmezügöji c'ü sò rá pjö'c'ejji?

Cjanu o nanga c'ua e Jesús, cjanu o huēch'i c'e ndajma, 'ñe c'e ndeje. Ixco bóbü c'ua c'e ndajma 'ñe c'e ndeje.

²⁷ Me co nguiñi c'ua c'o discípulo, mi majaji:

—¿Pje ma poder c'ü pē's'i ne bēzo nu, nguec'ua ätä e ndajma 'ñe ne ndeje?

Los hombres endemoniados de Gadara

²⁸ Nuc'ua o zät'äji a 'nanguarü cja c'e trazapjü cja c'e lugar c'ü mi chjü a Gadara. O ē c'ua yeje bēzo c'o mi o'o o mü'bü o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo; o 'ñe chjēji e Jesús. Je vi 'ñejui a nde cja c'o panteón cja campo santo. Me ma s'ovi 'ñe me ma cuēvi, nguec'ua dya cjó mi sò cjó xi ro cjogü cja c'e 'ñiji c'ü.

²⁹ Nuc'ua c'o demonio o tsjapüji o mapjü na jens'e c'o bēzo va xipjivi e Jesús:

—Jesús, o T'itsc'e Mizhocjimi, ¿pje in pē'sc'ü rí ñügöjme? ¿Cjo vi 'ñecja vi 'ñecja rí ē tsjacüjme rá sufrejme dya? Maco dya be sädä c'e pa 'ma ra tjün nguēnda, eñe c'o bēzo va 'ñö'p'üji o mü'bü c'ü dya jo ro ñavi.

³⁰ Na jē nu ja ma ñönü na puncjü o cuchi.

³¹ Nguec'ua va tsja c'o demonio o dyötüji e Jesús, o xipji:

—'Ma rí pjongüzüjme cja o mü'bü yo bēzo, jyēzgujme rá ma quich'öjme cja yo cuchi.

³² Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Pedyejji ma tsich'iji, embeji.

Nuc'ua c'o demonio go mbedyeji, go ma nguich'iji cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi nde va dacütjoji va zöbüji cja c'e dyä'ä. Go ma jyäji c'ua cja c'e trazapjü. Nzhangua ndüji.

³³ Nuc'ua c'o mi pjörü c'o cuchi go cjuan'diji c'ua, go möji na niji cja c'e jñiñi; o ma cösteji texe c'o vi jñandaji, o xipji ja va jogü c'o bēzo c'o vi dyo'o o mü'bü c'o demonio.

³⁴ Nuc'ua cjanu o mbedye texe c'o mi cārā cja c'e jñiñi, o ma nuji e Jesús. 'Ma o zät'äji, o xipji c'ua e Jesús c'ü pje cjint'o tsja, ro mbedye cja c'ü o jñiñi.

9

Jesús sana a un paralítico

¹ Nuc'ua cjanu o dat'ü e Jesús cja c'e bü, xo 'ñe c'o o discípulo. Cjanu o mbes'ejji a

'nanguarü cja c'e trazapjü, o zät'äji nu cja c'e jñiñi nu ja mi oxü e Jesús.

² O ëjë c'ua ja nzi nte ma siji 'na bëzo c'ü dya mi sò ro 'ñömü; ma tñji cja 'naja ppinguã. Mi junt'ü o mü'bñji c'ü mi sò e Jesús ro jocü c'e bëzo. Nuc'ua 'ma o mbärã e Jesús c'ü mi ejmeji, o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sò ro 'ñömü, o xipji:

—Dya rí sügue, sē'ë; ya ró perdonats'ü dya in nzhunc'e, eñe e Jesús va xipji c'e bëzo.

³ Xo mi cärã nu, ja nzi xöpüte; o dyärãji e Jesús o perdonao c'e bëzo. Nguec'ua ma nguiññji o mü'bñtsjéji: “Nujne Jesús chjëntjui c'ü o zadü Mizhocjimi nu”, ma nguiññji.

⁴ Ixmi pärã e Jesús c'ü mi cjiññi anguezeji, nguec'ua va xipji c'ua:

—¿Jenga in cjiññji c'o na s'o a mbo cja in mü'bñgueji?

⁵ Ró xipji ne bëzo: “Rí perdonats'ü in nzhunc'e”, ró embe, pero dya cjó sò ra mbärã cjo ya ma o nzhubü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: “Nu'tsc'e, ñanga rí nzhodü”, rá embe; 'ñe 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, ixtí pärãgueji 'ma c'ü dya rí xi'ts'iji o bëchjine.

⁶ Nutscö rvã ëcjo cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijómü rá perdonats'üji in nzhubüji. Unnc'ejji dya nguenda ngue c'ua rí pärãji c'ü rí pē'sc'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sò ro 'ñömü, o xipji:

—Nu'tsc'e, ñanga, chuns'ü nu in os'ü, ma'a in nzumü, embeji c'e bëzo.

⁷ O nanga c'ua c'e bëzo, cjanu o ma c'ua o ngumü.

⁸ Nuc'ua c'o nte 'ma mü o jñandaji ja va jogü c'e bëzo, me go nguiññji c'ua, na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Me xo go mamaji me na jo Mizhocjimi, na ngue vi tsja a cjanu vi unü poder cja yo nte.

Jesús llama a Mateo

⁹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o cjogü nu ja ma jñ'ü 'naja bëzo c'ü mi chjü'ü e Mateo, c'ü mi cobra o contribución. E Jesús o jñanda c'e bëzo, o xipji:

—Chjünt'ü in xütçjö rá mëgövi, embe.

Ixco böbü c'ua e Mateo o mëvi e Jesús.

¹⁰ 'Na nu pa, ya vi mimi e Jesús a mbo 'na ngumü, ma siji o xëdyi. Go ëjë c'ua na puncjü c'o mi cobra o contribución, c'o mi xiji ma s'onte, xo 'ñe c'o dya mi süpü o ley c'o menzumü a Israel, nguec'ua xo ma siji ma s'oji. O 'ñe ziji o xëdyi co e Jesús, 'ñe c'o o discípulo.

¹¹ C'o fariseo o jñandaji c'ü ma jñji e Jesús c'o bëzo, nguec'ua va xipji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji nde si'iji o xëdyi co nujyo cobra o contribución 'ñejoyo 'ñaja yo na s'o?, eñe c'o fariseo.

¹² E Jesús o dyärã c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipji c'ua 'na ejemplo:

—Nu c'o dya sò'dyë, dya ni jyodü cjó ra dyät'ã c'o; nguextjo c'o sò'dyë. Je xo ga cjatjonu yo tü o nzhubü, ngue c'o ni jyodü ra jocüji yo.

¹³ In pärãji o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “C'ü ni pötcöji o animal, cja rñi pascöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí juentsqueji yo nin minteji”, eñe Mizhocjimi. Nujnu, ngue 'naja jña c'ü ni jyodü rí ma xörüji, xa'ma ra zi'ch'i in mü'n'c'ejji nu. C'ua ja nzi ga mama ne jña nu, rí juentsetegö. Nguec'ua, dya ngue c'o cjanü cja na jo c'ü rvã 'ñe xipji ra nzhögü o mü'bñji cja Mizhocjimi. Ngue c'o pärã tü o nzhubü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁴ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o säji nu ja mi bübü e Jesús, o xipji:

—Nutsçöjme rí mbempçöjme na puncjü, xo 'ñe yo fariseo. ¿Jenga dya mbempje yo in discipulogüe?

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji 'naja jña ngue c'ua ro mbärãji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipji:

—'Ma ra chjüntü 'naja sē, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sò ra ndumü c'o o dyoji, na gueje xe bübütjo c'e sē a nde anguezeji. Pero ra zädã c'o pa 'ma ra s'inbiji c'e sē. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgã ndumüji 'ma.

¹⁶ Sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo, o mama a cjava:

—'Na zëbitu, dya cjó sò ra mbä't'ã 'na bitu c'ü nuevo. Na ngue ro ñungü c'e nuevo bitu. Nuc'ua nu ja ya mi xüt'ü, xenda ro xüt'ü.

¹⁷ Dya xich'iji o òt'apjü cja zëmbota, na ngueje ro xüt'ü c'e zëmbota, ro pjödü c'e t'apjü. Dya cja ro jogü c'ua c'e zëmbota. Je xich'iji o òt'apjü cja mbota c'o cja nuevo, ngue c'ua dya ra xüt'ü c'e mbota ra pjödü c'e t'apjü, eñe e Jesús va xipji 'na ejemplo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

¹⁸ 'Ma ndánt'ã ma mama e Jesús c'o jña c'o, o ë c'ua 'naja bëzo c'ü pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel; o 'ñe ndünñijómü a jmi e Jesús, o xipji:

—C'in xunt'igö cja ndü mi ndajme. Pero rí ma'a, rí ma 'ñe's'e in dyëgue, ra tetjo.

¹⁹ Cjanu o böbü c'ua e Jesús o mëvi c'e bëzo, xo 'ñe c'o o discípulo.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi sò'dyë, c'ü ya mi pa 'na doce cjë c'ü mi dagü o cji. O ë chëzhi a xütjü e Jesús, o 'ne ndötpü o fleco c'ü o bitu c'ü mi je'e e Jesús.

²¹ Na ngueje mi cjiññi c'e ndixü: “Nguextjo c'ü rá tjötpü o bitu nu, ixta ndixqui”, eñe.

²² Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, o xipji:

—Dya rí sūgue, sūngū; ya jots'ūgue dya, na ngueje in ejmezūgō c'ū sō rá jocūts'ū in nzeme.

Nuc'ua ndeze c'e ndajme c'ū, o jogū na jo c'e ndixū.

²³ Nuc'ua o zāt'ā e Jesús cja o ngumū c'e bēzo c'ū pje mi pjēzhi, cjanu o cjogū a mbo'o. O jñanda c'ua c'o mi jūxū o pito, 'ñe c'o nte c'o me mi huēñi.

²⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ueñeji va. Na ngueje ne xunt'ni, dya tū'ū nu, itjo nu.

Nuc'ua c'o nte me go tsjapūtjoi burla e Jesús.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o pjongū a tji c'o nte, cjanu o cjogū a mbo nu ja ma o'o c'e añima, cjanu o pēnchp'i a dyē. Jo ni nanga c'ua c'e xunt'i.

²⁶ Nuc'ua texe cja c'e xoñijōmū, me mi nādātjoi c'ū vi tsja e Jesús vi tsjapū o te c'e xunt'i.

Jesús sana a dos ciegos

²⁷ O mbedye c'ua e Jesús cja o ngumū c'e bēzo. 'Ma ya mi ma'a, ma ē c'ua a xūtjū yeje bēzo c'o mi ndēzhō, mi mapjūvi mi mamavi:

—Nu'tsc'e o mboxbēchets'ū e David, juentscōbe.

²⁸ Nuc'ua 'ma mü o zāt'ā e Jesús nu cja c'e ngumū nu ja mi oxū, o ē c'ua c'o mi ndēzhō, o chēzhivi a jmi. Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Cjo in ejmevi c'ū sō rá jocūts'ūvi in chōvi?

Cjanu o ndūnrūvi c'ua:

—Jā, sō rí jocūzūbe, in Jmutsc'ōbe, eñevi.

²⁹ Nuc'ua e Jesús o ndōtpū a nzhō'o c'o mi ndēzhō, o xipjivi:

—Rá jocūts'ūvi c'ua ja nzi gui 'ñejmevi, eñe e Jesús.

³⁰ Jo ni jogū c'ua a nzhōvi. Cjanu o xipjivi c'ua e Jesús c'ū dya cjó ro ma ngōs'ūvi.

³¹ Pero 'ma ya vi mbedyevi, mi mamavi texe cja c'e xoñijōmū, mi xipjiji c'o nte c'ū vi tsja e Jesús.

Jesús sana a un mudo

³² Nzi va mbedye c'o mi ndēzhō, o ē c'ua c'o ma siji 'naja bēzo c'ū mi ngone, ma sinpiji e Jesús. Nu c'e bēzo vi zūrū 'naja ndajma c'ū dya jo.

³³ Nuc'ua e Jesús o pjongū c'e ndajma. Cjanu o ña c'ua na jo c'ū mi ngone. C'o nte, me co nguññiji c'ua cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandagōji va a Israel c'ū ri jogū vi ngone.

³⁴ Pero c'o fariseo mi mamaji:

—Ngue e Satanás c'ū dya jo c'ū unū poder ne bēzo nu, nguec'ua ga pjongū yo ndajma yo dya jo.

Jesús tiene compasión de la gente

³⁵ Mi nzhodū e Jesús texe cja c'o jñiñi, 'ñe cja c'o ndajñiñi, mi xōpūji cja c'o o nintsjimi

anguezeji, y mi xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi xipjiji ja rvá manda nu c'ū vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Mi jocū texe c'o mi sō o ngueme, 'ñe texe c'o mi sō'o na ū.

³⁶ E Jesús 'ma mü o jñanda c'o nte, me go juentseji c'ua anguezeji, na ngueje mi chjēntji nza cja ndēnchjūrū c'ū dya búbū o mbōrū, ya me ni pizhiji, ya me xo ni ponch'ū o mü'būji.

³⁷ E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo va jyētspji ndēxū c'o nte'e:

—Na puncjū yo ndēxū yo ya jogū, pero ts'ētjo yo ndagrēxū.

³⁸ Mizhocjimi ngue o cja a yo ndēxū. Nguec'ua rí dyōtqueji angueze ra ndājā c'o xe 'ñaja mbēpji ra ēji, ra 'ñe pēpji cja ne dagrēxū.

10

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹ Nuc'ua e Jesús o ma't'ū c'o doce o discípulo ro chēzhiji a jmi. Cjanu o unūji poder ngue c'ua ro sō ro pjongūji o ndajma c'o dya jo, y ro jocūji texe c'o ndōt'ljeme, 'ñe texe c'o mi sō na ū.

² Nujoyo, ngue o tjū'ū c'o doce discípulo c'o o xipjiji c'ua apóstole: E Simón c'ū xo mi xiji Pedro, 'ñeje e Andrés c'ū nu cjuarma, 'ñe e Jacobo c'ū nu t'i e Zebedeo, 'ñe e Juan c'ū nu cjuarma e Jacobo.

³ Xo 'ñe e Felipe, 'ñe e Bartolomé, 'ñe e Tomás. Xo 'ñe e Mateo c'ū mi cobra o contribución, 'ñe e Jacobo c'ū nu t'i e Alfeo, 'ñe e Lebeo c'ū xo mi xiji Tadeo.

⁴ Xo 'ñe e Simón c'ū mi revolucionario, 'ñe e Judas Iscariote c'ū ro dyēdyi c'o nte ro ma zūrūji e Jesús.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁵ E Jesús ya mi ngue ro ndājā c'o doce apóstole, nguec'ua va xipjiji c'ū ro tsjaji. O xipjiji a cjava:

—Dya rí mōji cja o 'ñiji yo dya menzumū a Israel, dya xo rí sāt'āji cja o jñiñi yo menzumū a Samaria.

⁶ C'ū rí tsjagueji, rí mōji cja yo in menzumūji a Israel, na ngue anguezeji chjēnji nza cja ndēnchjūrū c'o ya bēzhi.

⁷ Ma rí mōji, rí zopjūji c'o nte rí xiji c'ū ya ngue ra manda nu c'ū o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e.

⁸ Rí jocūji c'o ri sō'dyē. Y rí tsjapūji ra te'e c'o ya rguí ndū'ū. Y rí dyāt'āji c'o ri sō o lepra. Y rí pjongūji o ndajma c'o dya jo cja o mü'bū yo nte. 'Ma rí pjōsc'ēji a cjanu yo nte, dya rí cobrají. Na ngueje o dya c'ūtjoi Mizhocjimi ne poder.

⁹ Y 'ma rí mōji, dya rí jñūnc'ēji oro, ni plata, ni pje ma t'opjū.

¹⁰ Dya xo rí tsanaji mape c'ū pje rguí tsant'aji o pje rguí jñunt'ūji para cja 'ñiji. Dya xo rí tsanaji o bitu, ni xo rí tsdiyiji mbācua

c'ü rgui pötüji. Dya xo ri jñünüji 'na chäjä rgui dänäji. Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue 'na mbëpji ni jyodü ra ch'unü c'ü ra zi'i c'ü, 'ñe c'ü ra jye'e.

¹¹ Nu 'ma ja c'o ri sätc'ëji, zö pje nde ma jñiñi o ndajñiñi, rí tsjaji t'önü nu, cjó ngue c'ü na jonte nu cja c'e jñiñi. Nguec'ua je ri oxüji cja o ngumü c'ü, hasta 'ma cja rí ñe ri pedyeji; dya ri pötqueji ngumü rgui oxqueji.

¹² 'Ma ri tsjogüji cja c'e ngumü, rí ma'tp'üji Cjimi c'o ri cärä nu.

¹³ Nu 'ma ra dyä'tc'ëji in jñagueji c'o ri cärä nu, ix na cjuana ra mbös'ü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi vi zenguaji. Pero 'ma dya ra dyä'tc'ëji, iyö 'ma.

¹⁴ 'Ma dya ra säc'ëji, 'ma dya ra dyä'tc'äji c'o ri xipjiji, rí pedyeji 'ma cja c'e ngumü, 'ñe cja c'e jñiñi; rí pjë'biji o jömü c'o ya rgui jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji c'o na s'o, dya säc'ëji.

¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufre c'o ri cärä c'e jñiñi, que na ngueje ra sufre c'o ma cä a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguä na ngueje c'ü me ma s'oji.

Persecuciones

¹⁶ 'Dyäräji c'ü rí xi'tsc'öji. Rí täc'öji nza cja o ndëchjürü a nde cja o min'ño. Rí pjöngüendaji na jo cja yo nte, pero dya cjó pje ri tsjapüji. Rga cjatsc'ëji o mbaro yo dya pje cja c'o na s'o.

¹⁷ Rí pjötpüji ngüenda yo nte, na ngueje ra zints'iiji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi. Y ra ndaxc'üji cja c'o o nintsjimiji anguezeji.

¹⁸ Ra zints'iiji cja c'o gobernador 'ñe cja c'o rey, na ngueje in ejmezgöji. Nguec'ua rí xiqueji anguezeji 'ñe c'o 'ñaja nte, ja ga cjazgö.

¹⁹ 'Ma ra zints'iiji, dya rí tsjijñiji c'ü ja rgui chjünrüji, o c'ü pje rí manji. Na ngueje c'e ndajme c'ü, ra ch'ac'üji c'o rí mamaji.

²⁰ Na ngue c'ü rí ñagueji, dya ngue c'ü rí tsjijñitsjëji; ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü nin Tatagueji ra dya'c'ëji c'e jñä'a.

²¹ 'Cärä c'o ra nzhö'ö nu cjuarma ra mbö't'üji. Cärä o tata c'o ra nzhö'ö nu t'i. Cärä t'i c'o ra chütsjëji nu tataji 'ñe o nanaji, y ra mbö't'üji.

²² Ra nuc'üji na ü texe yo nte, na ngue c'ü ni 'ñejmezgöji. C'o ra sido ra 'ñejmezü, zö ra mbö't'üji, ra salva c'o.

²³ 'Ma ra ndäc'äji cja 'na jñiñi, rí c'ueñeji c'ua rí möji c'ü 'naja jñiñi. Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya be xi ri nzhonnc'ëji texe cja yo jñiñi a Israel 'ma rá ëgö na yeje cja Mizhocjimi.

²⁴ Xe sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo c'o o apöstole, o mama:

—Xenda respetaoji 'na xöpüte que na ngue c'o o discipulo. Y xenda respetaoji 'naja lamu que na ngue c'o o mbëpji.

²⁵ Nguec'ua 'ma ra sufre 'na xöpüte, xo ni jyodü ra sufre c'o o discipulo. Y 'ma ra sufre 'na lamu, xo ni jyodü ra sufre c'o o mbëpji. Y 'ma ra mama yo nte ra xiji dya jo 'naja bëzo, xenda ra xiji dya jo c'o ri cärä o ngumü.

A quién se debe tener miedo

²⁶ 'Nguec'ua, dya rí sügueji c'ü ra tsja'c'ëji yo nte. Pero rí tsjacjuanaji rí zopjüji, na ngueje ni jyodü ra jñandaji c'ü dya be jandaji dya, y ni jyodü ra mbäräji c'ü dya be päräji dya.

²⁷ Na puncjü c'o in jñagö, nguextjotsc'ëji j dyäräji 'ma mi cärätsjögöji. Nguec'ua ni jyodü rí xipjiji yo nin minteji texe c'ua ja rí chjëji. C'o jñä c'o ri xi'tsc'ötsjëji, rí xipjiji ngue c'ua ra dyäräji texeji.

²⁸ Dya rí sügueji c'o ra mbö't'üji in cuerpoji, pero in aljmaji, dya ra sö ra mbö't'üji c'o. Nu c'ü rí sügueji ngue Mizhocjimi c'ü sö'ö ra mbohc'üji a ma a linfiernu, nu ja me ra sufre in cuerpoji, xo 'ñe in aljmaji.

²⁹ 'Mizhocjimi c'in Tatagöji pjörü yo ts'ins'ü. Nguec'ua 'ma dya ra ne angueze, dya ra sö ra ndü ne rí 'na ts'ins'ü; maco dya ni muvi yo, pöji yeje por 'na cinco.

³⁰ Xo 'ñe in ñixtegueji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pärä ja nzi sö'ö yo.

³¹ Nu'tsc'ëji xenda ni muvits'ügueji que na ngueje na puncjü o ts'ins'ü. Nguec'ua dya rí sügueji, xo ra mbö't'ëji Mizhocjimi.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

³² 'Texe c'o ra xipji yo nte c'ü päcöji, xo rá xipjigö c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e c'ü rí pärägö c'o.

³³ Pero texe c'o ra xipji yo nte c'ü dya päcöji, xo rá cänbägöji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, rá xipji c'ü dya rí pärgö c'o.

Jesús es causa de división

³⁴ 'In pëzhgueji rvä ëcjö cja ne xoñijömü ngue c'ua dya cja ra chü yo nte. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu. Dya ngue c'ü rvä ëcjö c'ü. Na ngueje c'ü rvä ëcjö, ra bübü o chü cja yo nte.

³⁵ Na ngue c'ü rvä ëcjö, cärä bëzo c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o t'iiji. Cärä ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o xunt'iiji. Cärä ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o cjöji.

³⁶ C'o ra nu'u na ü c'o ri ejmezü, ngue c'o ri cärä nu ngumütsjëji.

³⁷ 'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe nu nana. Y ni jyodü xenda ra neze que na ngue c'ü nu t'i 'ñe nu xunt'i. 'Ma jiyö, dya ra sö rá cjacpö in ntegö c'ü.

³⁸ 'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufreji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sö rä cjacöcö ín ntegö c'o.

³⁹ C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngueje dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji, ra chöt'üji c'ü rguí bünji.

Premios

⁴⁰ C'o ra recibidots'üji, chjëntjui c'ü ri nguetscö ra recibidozgö c'o. Y c'o ra recibidozgö, chjëntjui c'ü ri recibidoji c'ü o ndäcjägö.

⁴¹ C'o ra säjä 'naja profeta na ngue c'ü ni ña o jña Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unüji c'o na jo, c'ua ja nzi rgá unü c'o profeta. C'o ra säjä 'na nte c'ü cja na jo na ngue c'ü ni tsja na jo, xo ra unüji c'o na jo c'ua ja nzi rgá unü c'o cja na jo.

⁴² Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra unütjo 'naja ts'ixalo jörteje 'naja yo ín mbëppi yo dya nda pjëzhi, na ngue ín discipulogö, nuc'o, na cjuana ra unü Mizhocjimi c'o na jo c'o, eñe e Jesús.

11

Los enviados de Juan el Bautista

¹ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o xipji c'o doce o discipulo c'ü ro tsjaji, cjanu ndäji o möji. Cjanu o mbedye c'ua e Jesús, cjanu o ma cja c'o o jñiñi anguezeji, ngue c'ua ro xöpü c'o nte y ro zopjüji.

² E Juan xe ma o'otjo a pjörü. Nuc'ua 'ma o mbärä angueze c'o mi cja e Jesucristo, o ndäjä c'ua yeje c'o o discipulo o säjui cja e Jesús.

³ O xipjivi: —¿Cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ro ëjê, o xe rá te'bejme c'ü xe 'naja?

⁴ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Mëvi ma xipjivi e Juan yo ín ärävi, 'ñeyjo ín jandavi.

⁵ Rí ma xipjivi e Juan c'ü ya janda yo mi ndëzhö; xipjivi c'ü ya nzhodü yo mi me'dye; xipjivi c'ü ya jogü yo mi sö'ö o lepra, 'ñe yo mi ngogö, ya ärä yo. Xo rí xipjivi c'ü ya tetjo yo ya vi ndü, 'ñe c'ü rí zopcjö yo dya pje pë's'i, rí xipjivi nu o jña Mizhocjimi nu me na jo.

⁶ Xo rí xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutschö, ngue nu rguí mäjä 'ma c'ü, eñe e Jesús va xipji c'o o discipulo e Juan.

⁷ O ma c'ua c'o yeje o discipulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o mbürü o xipji c'o nte c'ua ja ma cja e Juan, o mama:

—'Ma j ma ñuji e Juan cja c'e majyadü, ¿pje mi cjiññiji rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjiññiji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü rí pötpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'naja xitji 'ma juant'a e ndajma?

⁸ ¿Pje mi cjinncjeji c'ü rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjinncjeji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü rí je bitu c'o me ni muvi? Tsjiññiji. C'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cärä cja o palacio.

⁹ Nama, ¿pje mi cjiññiji c'ü rvi ma chöt'üji 'ma? ¿Cjo mi cjiññiji c'ü rvi chöt'üji 'naja profeta? Jä, rí mangö ngue 'naja profeta. Pero xenda ni muvi o bëppi angueze que na ngueje c'o 'ñaja profeta.

¹⁰ Je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ja ga cja e Juan:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo 'ñigue, ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji, eñe.

¹¹ Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya ch'unü 'naja bëppi yo nte c'ü ni muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëppi c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

¹² Xe sido o ña e Jesús o xipjivi:

—Bübü c'o zopjü yo nu minteji, xipjivi c'ü ni jyodü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. Pero ndeze c'o pa 'ma o mbürü e Juan Bautista o zopjü yo nte, hasta yo pa dya, nu c'o ga cjanu ga zopjü yo nu minteji, sufreji cja dyë yo nte. Y c'o nte c'o jodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ngue c'o cjapü Mizhocjimi o nte.

¹³ Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o xizi ley, mi mamaji c'ü ro ëjê c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädä c'e pa.

¹⁴ Nu 'ma ín ne rí creoji c'ü rí xi'tsc'öji, rí xi'tsc'öji e Juan o pätpä e Elías c'ü mi te'begueji ro ëjê na yeje.

¹⁵ Nu'tsc'ëji bübü in tsöji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

¹⁶⁻¹⁷ 'Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cäräji dya. Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrü cja chöjmü yo eñe cjai o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: "Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'ëji dya i ne-meji", embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji cjai como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjivi nu mit'iji: "Me ró nzhumüjme rvä xörüjme, pero nu'tsc'ëji dya i huëgueji", eñeji.

¹⁸ Je xo ga cjatjonu yo nte yo cärä yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o pëppi, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rvi mäjä. Nguec'ua yo nte mamaji: "E Juan bübü o mü' bü c'ü dya jo", eñeji.

¹⁹ Nuc'ua nutschö rvä ëcjö cja Mizhocjimi, rí mäjä rgá sigöji o xëdyi. Nguec'ua ga mama yo nte: "Chjä, 'na bëzo nu me ñönü, y me si o vinu. Me xo joji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o", eñeji. Pero rí

xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji nguenda Mizhocjimi me pärä na jo c'ü cja'a; nguec'ua nde nan'ño bëppi va dyacöbe e Juan.

Los pueblos desobedientes

²⁰ Nuc'ua e Jesús o mbürü o huënc'h'i c'o mi menzumü cja ja nzi c'o ndajñiñi. Na ngueje angueze vi jocü na puncjü c'o mi só'dyë, 'ñe vi tsjapü o te ja nzi c'o ya vi ndü'ü, y na puncjü c'o pje nde vi tsja'a. Pero dya go nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. O mama a cjava e Jesús va huënc'h'iji:

²¹ —Nu'tsc'ëji in menzumüji a Corazin, 'ñetsc'ëji in menzumüji a Betsaida, juentsc'ëji ra tsja'c'ü Mizhocjimi ri sufrejü. Na ngueje cja in jñiñji ró cjagö na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi jandagueji, pero dya go nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro jizhi a cjanu, ya rví mezhe c'ü ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö ma s'o'ji. Ya rví jye'ëji c'o na ärä, y ya rví minji cja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya vi nzhogü o mü'büji.

²² Nguec'ua ri xi'tsc'öji 'ma ra tjün nguenda, xenda ra jñus'ü c'ü rgui sufregueji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro, 'ñe c'o mi menzumü a Sidón.

²³ Nu'tsc'ëji in menzumüji a Capernaum, in pëzhgueji c'ü me na jots'ëji ri sätc'ëji a jens'e; pero ri xi'tsc'öji ra tsja'c'üji ri ma sufregueji a linfiernu. Na ngueje cja in jñiñji ró cjagö na puncjü c'o me na nojo, pero dya nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Sodoma c'ü ro cjagö a cjanu, xe ri büntjo dya c'e jñiñi.

²⁴ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün nguenda, xenda ra jñus'ü c'ü rgui sufregueji que na ngueje c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, embeji.

Vengan a mí y descansen

²⁵ C'e ndajme, o dyötü Mizhocjimi e Jesús o mama:

—Mi Tatats'ügö, in mandague a jens'e 'ñe textjo cja ne xoñijö'mü. Rí da'c'ü 'na pöjö na ngueje yo jña yo, dya i ungue c'ü rví mbärä c'o cjanü me pärä. C'ü i tsjague, i unngue c'ü ro mbärä c'o dya mi pärä.

²⁶ Já, mi Tatats'ügö; je ga cjanu vi ñegue.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo: —Texe o poder, ya nde dyacö mí Tatagö. Dya cjó päcö c'ua ja ga cjazgö; nguextjo mi Tatagö c'ü päcö. Dya cjó xo pärä mi Tatagö; nguextjozgo o T'izgö ri pärägö. Y nutsco ri jichi c'o ri ne rá jichi c'ua ja ga cja c'ü mi Tatagö; ngue c'ua xo ra mbärä c'o.

²⁸ Cäräts'ëji in jonnc'ëji ri tsjai c'o ne Mizhocjimi, pero ya va tögü in mün'c'ëji. Chjäl'däji co nutsco, rá da'c'öji ra söya in mün'c'ëji, dya cja pje ri mbeñeji.

²⁹ O nzhünü äräji 'ma 'huëch'iji. Je xo rga cjats'ëji nu, ri dyätcöji in jñagö. Dya rá

huënc'h'ëji rga jí'tsc'öji. Dya xo ri cjanütsjé na nozü c'ü rgui bëzhgueji in tseji. Nguec'ua ra söya in mün'c'ëji, dya pje ri mbeñeji.

³⁰ Na ngueje in jñagö chjëntjui nza cja 'na yugo c'ü dya ga ü'ü nu; dya xo ri sögueji na jyü yo ri xi'ts'iji ri tsjagueji.

12

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

¹ 'Na nu pa, o cjogü e Jesús c'ua ja mi cja o ndëxü; mi ngue c'e pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel. Mi sant'a c'o o discípulo e Jesús, nguec'ua ma tücüji o ñirëxü c'o mi tjö't'üji; cja rrü zaji.

² Nuc'ua 'ma mü o jñanda c'o fariseo c'o mi cja c'o discípulo, cjanu o xiji c'ua e Jesús:

—Jñant'ma yo in xöpque, na cjai c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü dya rá cjai yo pa yo ri söyaji.

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'ëji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji; maco dya in so'büji anguezeji.

⁴ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjömëch'i c'o mi jüp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjömëch'i. Maco mama c'o ley c'ü dya mi sö e David ro zi c'o, ni ri ngue c'o mi dyoji; mi nguextjo mböcjimi c'o mi sö'ö ro zi c'o.

⁵ Nu'tsc'ëji ya xo i xörügueji c'ü mama c'e ley ja ga tsja o mböcjimi. Mama c'e ley c'ü pëpji yo mböcjimi a mbo cja c'e templo yo pa yo ri söyaji, pero dya pë's'iji nu s'ocüji; maco sjüpa yo.

⁶ Rí xi'tsc'öji zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda na sjü que na ngueje c'e templo.

⁷ Ya t'opjü a cjava: "C'ü ni pötcöji o ani-male cja rrí päscöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda ri negö, ngue c'ü ri juentsqueji yo nin minteji", eñe Mizhocjimi. Nu'tsc'ëji in fariseoji, nu 'ma rvi unnc'ëji nguenda c'ü pje ne ra mama ne jña nu, dya rvi so'bügueji 'ma nujyo in discipulogö yo dya pë's'i nu s'ocü ga ndücüji yo ñirëxü ra zaji ne sjüpa.

⁸ Nutsco rvä ëcjö cja Mizhocjimi, nguextjozgo sö rá mangö ja rgui süpüji yo pa yo ri söyaji, embeji c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús nu, o ma cja c'ü o nintsjimi anguezeji.

¹⁰ Ma bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü 'naja o dyë. C'o fariseo c'o mi cärä nu, mi jodü ja rvä ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi; nguec'ua va dyönüji e Jesús, o xiji:

—¿Cjo mama ne ley c'ü sö rá ät'äji yo sö'dyë ne pa nu ri söyaji?, eñeji.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma ri 'ñegueji 'naja ndénchjürü, nu 'ma ra zo' o cja 'na pozo c'ü dya be cjuarü, ra zo' o nu pa c'ü rí söyaji, ¿cjo dya ri ma tsjünc'ëji c'ü?

¹² Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi 'naja nte que na ngeuje 'naja ndénchjürü. Nguec'ua na jo rá pjös'üji nu pa c'ü rí söyaji c'o pje ni jyodü yo nín minteji.

¹³ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'e bëzo c'ü mi dyot'ü a dyë, o xipji:

—C'uana dya in dyë.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë. Ixco jogü c'ua, c'ua ja nzi ma cja c'ü 'naja o dyë.

¹⁴ Cjanu o mbedye c'ua c'o fariseo. Mi pötma mamaji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Una profecía acerca de Jesús

¹⁵ Ya xmi pärä e Jesús c'o mi ne ro tsja c'o fariseo ró mbö't'üji angueze; nguec'ua va mbedye nu. Na puncjü o nte c'o o möji angueze. Y angueze o jocü c'ua texe c'o mi sö'dyë.

¹⁶ Pero o mama e Jesús o xipji c'o nte c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

¹⁷ Nguec'ua ya ma sädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁸ Bünc'ua nín mbëpcjü nu ró juajnügö, nu me rí s'iya, nu me rí mápägö.

Angueze rá unnögü in Espiritu, ngue c'ua ra xipji yo dya menzumü a Israel ja rgá jogüji a jmi Mizhocjimi.

¹⁹ Nujnu, dya cjó ra zövi o jña nu. Dya xo ra ña rrä jens'e nu, ni xo ra ña cja nda'ñi c'ü rguí dyärä na puncjü o nte.

²⁰ Cärä nte c'o nza cja 'naja dye'e c'ü ya cho't'ü, na ngue dya ga zëzhi ga 'ñejmeji.

Xo cärä c'o nza cja 'naja sivi c'ü me pjüt'ü, na ngue dya nda bübü jya 's'ü o mü'büji.

Pero nín mbëpcjü, dya ra chjotü c'o; ra mbös'ü c'o. Nguec'ua ra zädä c'ü ra tsjaji c'o na jo.

²¹ Yo dya menzumü a Israel ngeuejo ra 'ñench'e o mü'büji rgá nde'beji angueze, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

Nguec'ua 'ma o ë e Jesús o 'ñe zopjü c'o nte, ma sädä c'ü vi mama c'e profeta.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

²² C'ü 'na nu pa, o ë c'o ma siji 'naja bëzo c'ü vi zürü 'naja o ndajma c'ü dya jo; o sinpji a jmi e Jesús. Nu c'e bëzo mi ndëzhö, y mi ngone. Nuc'ua e Jesús o jocü c'ua c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo, cjanu o ña c'ua y o jñanda c'ua.

²³ Nguec'ua me mi cijjñi texe c'o nte mi mamaji:

—Pärä, ¿cjo ri ngue o mboxbëche e David nu rí te'beji ra manda?, mi eñeji.

²⁴ Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'o fariseo c'o mi mama c'o nte, cjanu o manji c'ua:

—Je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda cja yo demonio c'ü o unü ne poder ne bëzo nu; nguec'ua ga pjongü yo demonio, eñeji.

²⁵ Ixmi pärä e Jesús c'o mi cijjñi c'o fariseo, nguec'ua va xipjiji:

—Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cärä nu. Texe o ndajñiñi 'ñeje texe o ngumü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cärä nu, ra chjorüji 'ma.

²⁶ Xo 'ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio c'o ngue o dyoji, ro chütsjë 'ma c'o. Y 'ma rva cjanu, ¿ja rvá sö xe ro manda 'ma c'ü?

²⁷ ¿Jenga in xitscöji ngue e Satanás c'ü o dyacö ne poder nu rgá pjongü yo demonio? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi 'ñetsetjo c'ü na s'o guí tsjijñiji.

²⁸ Rí xi'tsc'öji ngeuje o Espiritu Mizhocjimi c'ü o dyacö ne poder nu ri pjongü yo demonio. Nguec'ua rí jñunt'ü in mün'c'ëji c'ü na cjuana ya säjä a ndets'ëji nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²⁹ Rí önn'üji, ¿ja rgá sö'ö cjó ra cjogü cja nu ngumü 'naja bëzo c'ü me na zëzhi, cja rrü jñünc'ü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü a dyë c'ü na zëzhi? Nuc'ua ya ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü. Je xo ga cjazgö nu, ya ró töpü c'ü dya jo ngue c'ua sözgö rá pjongü dya yo demonio.

³⁰ C'o dya tenngue co nuzgö, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

³¹ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, texe c'o o nzhubüji ra sö ra perdonaoji yo nte. Xo 'ñe texe c'o s'o va jña c'o ra xiji Mizhocjimi. Pero c'o ra zadü o Espiritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espiritu ngeuje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, nunca ra perdonaoji c'o.

³² C'o pje nde ra xitscöji nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra sö ra perdonaoji c'o. Pero c'o ra zadü o Espiritu Mizhocjimi, nunca ra perdonaoji c'o, ni ri ngue yo cjë dya, ni xo ri ngeuje c'o cjë c'o va ëjë 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijöümü.

El árbol se conoce por su fruto

³³ "Na za'a c'ü na jo'o, quis'i c'o na jo. 'Na za'a c'ü dya ga jo'o, quis'i c'o dya ga jo. Je xo ga cjatjonu 'na nte. C'ü ni tsja 'na nte, je ngue c'ü ni mätpätjo c'e nte cjo na jo cjo jiyö. Nguec'ua 'ma na jo c'ü cja'a 'na nte, dya rí mangueji c'ü dya jo c'e nte.

³⁴ Tsijñijji o pozü, na s'oji na ngeuje po'o o posuña a ne. Je xo ga cjatsc'ëji nu; na s'otsc'ëji, nguec'ua ga mbedye in teji c'o na s'o. Na ngue c'o ri pë's'öji cja in mü'büji, ngue c'o pedye cja in tegöji.

³⁵ C'o nte c'o cja na jo, mama c'ü na jo c'o, na ngeuje pë's'iji na jo cja o mü'büji. Pero c'o nte c'o cja na s'o, mama c'o na s'o jña c'o, na ngeuje pë's'iji na s'o cja o mü'büji.

³⁶ Nutscö rí xi'tsc'öji, texe jña c'o ra mbedye o ne yo nte, zö dya ra nguijñi o ñi'iji, ra jñünpüji ngüenda c'o, nu pa c'ü ra tjün ngüenda.

³⁷ C'o jña c'o na jo c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí pedyeyi na jo c'o. Pero c'o jña c'o na s'o c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí tsja'cüji rí sufregueji c'o, eñe e Jesús.

La gente mala pide una señal milagrosa

³⁸ Cjanu o mama c'ua ja nzi c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo, o xiji e Jesús:

—Xöpüte, rí negöjme c'ü pje rí tsjague c'ü rá jandgöjme, ngue c'ua rá pá'cüjme pje pjë'tsc'e.

³⁹ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Me na s'o yo nte yo cãrã yo cjë dya, na ngueje ja jyëziji Mizhocjimi cja rrü ndeñeji c'o dya cjuana. Nguec'ua ga dyörüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbãrãji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji; nguextjo c'ua ja va tsja e Jonás c'ü mi profeta.

⁴⁰ O mezhe jñipa cja 'na jñixömü o dyo'o e Jonás a mbeme c'e trajmö. Je xo rga cjazgö nu nutscö rvã êcjö cja Mizhocjimi, ra mezhe jñipa cja 'na jñixömü rá o'o a jömü.

⁴¹ C'e pa 'ma ra tjün ngüenda, ra búbü nu c'o mi cãrã a Nínive, xo 'ñejoy nte yo cãrã yo cjë dya. E Jonás o ma zopjü c'o mi menzumü a Nínive; nguec'ua va nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'ëji in cãrãji yo cjë dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'ëji dya nu pjëzhi xenda na nojo que na ngue e Jonás. Nguec'ua ra jñün'c'ëji ngüenda rí sufregueji.

⁴² C'e pa 'ma ra tjün ngüenda, ra búbü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma Sur, xo 'ñejoy nte yo cãrã yo cjë dya. Nu c'e ndixü o êjë ndeze nu ja tjørü ne xoñijömü, o ê dyärã c'o mi mama e Salomón c'ü mi pë's'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'ëji in cãrãji yo cjë dya, dya in ne rí dyärãji; maco bunc'ua dya nu 'naja nu xenda pë's'i o pjeñe que na ngueje e Salomón. Nguec'ua ra jñün'c'ëji ngüenda rí sufregueji.

El espíritu malo que regresa

⁴³ "Naja demonio c'ü dya jo 'ma ra mbedye cja o mü'bü 'naja nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü; jodü c'ua ja ra sóya, pero dya ra chöt'ü.

⁴⁴ Nguec'ua ra mama c'e demonio c'ü dya jo: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bunc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe. Nuc'ua 'ma ra zãt'ã nu, ra chöt'ü c'ü ya rguí baxü, y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya cjó ri búbü.

⁴⁵ Nuc'ua ra ma c'ua c'e demonio xe ra ma siji c'o xe siete c'o nu midemonioji c'o xenda na s'o que na ngueje angueze; ra ê cjogüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngueje 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo. Je

xo rga cjanu rgã zãdã yo nte yo cãrã yo cjë dya yo me na s'o ga tsja, eñe e Jesús.

La madre y los hermanos de Jesús

⁴⁶ 'Ma ndãnt'ã ma ña e Jesús ma zopjü c'o nte, ya mi bóbü a tji c'ü nu nana, 'ñe c'o nu cjuarma e Jesús; na ngue mi ne ro ñaji.

⁴⁷ O mama c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús: —Bübü a tji c'ü nin nana, 'ñe c'o nin cjuarma; ne rí ñagueji c'o.

⁴⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'e nte:

—Rá xi'tsc'öji cjó rí cjacpö mi nanagö 'ñe c'o mi cjuarmagö, embe c'e nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús jo ni c'uana c'ua a dyë nu ja mi cãrã c'o o discípulo, cjanu o mama:

—Je bunc'ua yo rí cjacpö mi nanagö 'ñejoy rí cjacpö mi cjuarmagö.

⁵⁰ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e c'ü mi Tatagö c'ü búbü a jens'e, nuc'o, rí cjacpö mi cjuarmagö c'o, 'ñe mi cjügö c'o, 'ñe mi nanagö c'o.

13

El ejemplo del sembrador

¹ C'e pa c'ü, o mbedye e Jesús cja c'e ngümü nu ja mi oxü, o ma mimi c'ua a ñünü cja c'e tazapjü.

² Nuc'ua cjanu o jmurü na puncjü o nte nu ja mi búbü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'naja bü'tü, cjanu o mimi. Texe c'o nte mi bóbütjoji a ñünü cja c'e ndeje.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji na puncjü o ejemplo c'o nte, o mama:

—Dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji. 'Na mbondëxü o mbedye, o ma mbodü o ndëxü.

⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, búbü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji. Cjanu o ê c'ua o s'ü, o 'ñe mbëchiji c'o.

⁵ Búbü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mbondojo nu ja dya ma pizhi o jömü. Dya mezhe o mbes'e, na ngueje dya ma pizhi o jömü.

⁶ Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o zant'a c'o ndëxü ixco dyot'üji, na ngueje dya ma pizhi e jömü c'ü rvi tsizi o dyü'ü.

⁷ Búbü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'ëji. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguec'ua va mbö't'ütjo c'o ts'indëxü.

⁸ Búbü o ts'indëxü c'o je zobü c'ua ja ma jo jömü. Nuc'o, o jogü na jo c'o. Búbü c'o o unü 'na ciento ts'indëxü nzi 'na mata; 'ñaja c'o o unü sesenta; 'ñaja c'o o unü treinta.

⁹ Nu'tsc'ëji búbü in tsögueji, rí dyärãji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji, eñe e Jesús va xipji ejemplo c'o nte.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua cjanu o chëzhi c'o o discípulo a jmi, o xipjiji:

—¿Pje ni mangue yo ejemplo gui zopjü yo nte?

¹¹ O ndünrú c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ejí ya ch'a'c'ejí rí pãrãguejí c'ua ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, c'ü dya mi 'mãrã 'ma ot'ü. Pero yo 'ñaja nte, dya ch'unü ra mbãrãji.

¹² C'o pãrã ja ga manda Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unü c'ü xenda ra mbãrã c'o. Pero c'o dya unü ngüenda, ra jñünbüjí c'ü ts'iquë c'ü pãrãji.

¹³ Yo nte, ya jñandaji c'o na jo c'o rí c'agö pero dya mbãrãji. O dyãrãjí c'o rí xipjiji pero dya ngötcöjí 'ñi. Dya xo zo'o o mü'büjí c'o rí xipjiji. Nguec'ua rgá xicöjí o ejemplo rgá zopjüjí dya, nguec'ua dya unüjí ngüenda.

¹⁴ Ya va sãdã anguezejí c'ü o mama e Isaiás. O mama a cjava:

Rí dyãrãjí pero dya ra zo in mü'büjí.

Rí jñandaji pero dya rí pãrãji.

¹⁵ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büjí. 'Ma ro xogü o mü'büjí, xa'ma ro zo in jñagö.

Y 'ma c'jõ c'o zopjüjí, dya cja c'japüjí ngüenda. 'Ma ro ts'japüjí ngüenda, xa'ma ro dyãrãjí, y ro mbãrãjí pje ri pjëzhi.

Ya c'uinch'it'jo a nzhöjí. 'Ma ro jñandaji, xa'ma ro mbãrãjí, ro nzhögü o mü'büjí.

Nuc'ua ro salvagö yo, ro jopcüjí o mü'büjí c'o na s'o, eñe c'e profeta va pãtpã Mizhocjimi.

¹⁶ Xe sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo: —Nu'tsc'ejí 'ma in jandaji yo rí c'agö, in pãrãji. Y 'ma in ãrãjí yo rí mangö, in pãrãjí pje pjëzhi. Nuc'ü, ngue c'ü rgui mãc'ejí c'ü.

¹⁷ Na c'juana rí xi'ts'öjí, na puncjü profeta c'o mi cãrã mi jinguã, 'ñe na puncjü nte c'o mi cja na jo, c'o me mi ne ro jñanda yo in jandguejí, pero dya go jñantji. Xo mi ne ro dyãrãjí yo in ãrãguejí, pero dya go dyãrãjí.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹⁸ Nu'tsc'ejí rá xi'ts'íjji pje ne ra mama c'e mbondëxü c'ü ró xi'ts'íjji mi ndajme.

¹⁹ 'Ma c'jõ c'o ra dyãrã ja ga cja ga manda Mizhocjimi, nu 'ma dya ra zo'o na jo o mü'bü, ra ë c'ua c'ü dya jo, ra 'ñe jñünbü c'o jña. Nuc'ü, ngue c'o ts'indëxü c'o o zontjo cja 'ñiji c'o.

²⁰ Nu c'o o zontjo cja mbondojo, ngueje c'o ãrã o jña Mizhocjimi c'o. Nuc'ua me mãjä ga 'ñejme c'o.

²¹ Pero dya xo so'o na jo o mü'bü c'o y dya sido ejmeji. Na ngue c'ü ni 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ra nu'ují na ü, ra tsja yo nte. O ra chötüjí o ndumü. Nguec'ua ra nguijñiji: “¿Pje ra dyeje c'ü rá sidogö?”, ra 'ñeñeji. Ixta jyëztjoi c'ua.

²² Nu c'o ts'indëxü c'o o zontjo cja bidyi, ngueje c'o ãrã o jña Mizhocjimi. Nuc'ua me c'jijñiji pje nde ra mbë's'íjji cja ne xoñijömmü; y nu c'o pë's'íjji ngue c'o ni dyonpüjí c'o. Nguec'ua ga jyombeñeji c'o jña c'o vi dyãrãjí, y dya cjaji c'ua ja va dyãrãjí.

²³ Nu c'o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömmü, ngueje c'o so'o na jo o mü'büjí 'ma ãrãjí o jña Mizhocjimi. Nguec'ua ga tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntcjui c'o ndëxü c'o o unü ciento nzi 'naja, o nza cja c'o o unü sesenta, o nza cja c'o o unü treinta.

El ejemplo de la mala hierba entre el trigo

²⁴ Nuc'ua e Jesús o mama c'ü 'na ejemplo, o xipjiji:

—Mizhocjimi a jens'e o 'ñeme 'naja c'ü ra manda. Nuc'ü, chjëntjui nza cja 'naja bëzo c'ü o juajnü ndëxü c'o na jo, cjanu o mbodü cja o juajma.

²⁵ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi nu'ua na ü c'ü vi mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma jñi c'o nte, cjanu o ma c'ua c'e bëzo c'ü xömmü, o ma mbonbü o ndömpjin'ño nu ja ya vi mbodüjí c'o ndëxü, cjanu o mbedye cja c'e juajma o ma c'ua.

²⁶ Nuc'ua 'ma ya ma nguñí c'o ndëxü, ya xo nde ma nzhãjnã c'ua c'o pjín'ño. Nguec'ua va 'ñetse c'ü dya nde mi ndëxü c'o.

²⁷ Nuc'ua c'o mbëpji o ë o 'ñe xiji c'ü nu lamu: “Nu'tsc'e in lamutsc'öjme, ¿c'jo dya i juajnü o ndëxü c'o na jo, i podü cja in juancje? Maco nde cja'a o pjín'ño.”

²⁸ O ndünrü c'ua angueze o xipjiji: “Pe ngue 'naja c'ü nugü na ü c'ü o ma mbodü c'o”, embeji c'o mbëpji. O mama c'ua c'o mbëpji: “¿C'jo in negue rá ma ta't'ujme?”

²⁹ O mama c'ua c'e lamu: “Jyö. Na ngueje 'ma rí cha't'ují c'o, 'na rí ts'üs'ütjoi 'ma c'o ndëxü.”

³⁰ Jyëziji 'natjo c'ua ra nocüjí hasta 'ma ra zãdã dagrëxü. Nuc'ua rá zopjü c'o ndagrëxü rá xipjiji c'ü ot'ü ra ngã'maji c'o pjín'ño ra ndü't'ují o manaxo, cja rrü ndüt'ují cja sivi. Nuc'ua ra mbãrãjí c'o ndëxü, cja rrü ndeñeji c'ua ra 'ñe dyüt'ují cja in ch'ujmü, rá embeji c'o ndagrëxü.”

El ejemplo de la semilla de mostaza

³¹ Xe go ña e Jesús, o xipji c'ü 'na ejemplo c'o o discípulo, o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na ndömortasa c'ü o jñü 'naja bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma.

³² O ndömortasa xenda ts'iquë cja yo 'ña ndömpjin'ño, pero 'ma go nocü, xenda na nojo yo que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndã'ã yo. Nguec'ua va chëzhi yo s'ü va 'ñe jã's'ãji o t'oxüjí nu.

El ejemplo de la lavadura

³³ O mama c'ua c'ü 'na ejemplo, o xipjiji:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjui nza cja ixcjüjnü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjüjnü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjüjnü, embeji.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

³⁴ Texe c'o jña c'o o mama e Jesús va xipji c'o nte, nde go mama o ejemplo. Dya zopjüji ne rí 'naja jña c'ü dya ro mama o ejemplo.

³⁵ Nguec'ua ya ma sädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta:

Texe c'o rá xipjiji, rá mama o ejemplo.

Rá mangö c'o dya 'mārā ndeze 'ma o dyät'ā Mizhocjimi ne xoñijömü.

Jesús explica el ejemplo de la mala hierba entre el trigo

³⁶ Nuc'ua e Jesús o 'ñezhe c'o nte. Cjanu o cjogü c'ua a mbo cja c'e ngumü nu ja mi oxü. Xo sä c'ua c'o o discípulo o 'ñe xipjiji:

—Xitscöjme ja ga cja c'o ndömpjin'ño c'o o ma mbodüji cja juajma, c'ü j xipji c'o nte.

³⁷ O ndünrü c'ua angueze:

—Nu c'ü o mbodü na jo ndëxü nguezgö rvä êcjö cja Mizhocjimi.

³⁸ C'e juajma, ngue ne xoñijömü c'ü. C'o na jo ndëxü, ngue c'o o t'i Mizhocjimi c'ü manda. Nu c'o pjinn'ño, ngue c'o nte c'o o t'i c'ü dya jo.

³⁹ Nu c'ü mi üvi c'e lamu, ngue c'ü dya jo c'ü. C'e dagrëxü, ngue 'ma ra nguins'i nu xoñijömü. Nu c'o ndagrëxü, ngue c'o o anxe Mizhocjimi.

⁴⁰ C'ua ja nzi va jmutüji c'o pjinn'ño cjanu ndüt'üji cja trasivi, je xo rga cjanu 'ma ra nguins'i nu xoñijömü.

⁴¹ C'o ra tsjapüji a cjanu ra sufre, ngue c'o cja na s'o, 'ñe cjaü nu minteji xo ga tsjaji c'o na s'o. Na ngueje nutscö rvä êcjö cja Mizhocjimi, rá täcjö c'o ín anxe ra ê ra 'ñe jmutüji anguezeji, cja rrü pjongüji nu ja ri mandagö.

⁴² Cja rrü mboch'üji a ma a linfiernu nu ja me rva yorü 'naja trasivi. Je ra huëji nu, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

⁴³ Nuc'ua c'o vi tsja na jo ra bübüji nu ja ra manda c'ü nu Tataji c'ü bübü a jens'e, me ri juës'i c'o nza cja e jyarü. Nu'tsc'ëji bübü ín tsöji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El ejemplo del tesoro escondido

⁴⁴ C'ü ni manda Mizhocjimi, xo chjëntjui nza cja 'naja caja c'ü mi quiji na puncjü c'o me ni muvi, c'ü vi dyögüji cja 'naja juajma. O chöt'ü 'naja bëzo, cjanu o dyögütjo na yeje. Me go mājā c'e bëzo na ngue vi chöt'ü c'e caja, nguec'ua va ma mbö'ö texe c'o mi pë's'i, cjanu o ma ndömü c'e juajma ngue c'ua ro tsjapü o cjaja c'e caja.

El ejemplo de la perla de mucho valor

⁴⁵ "Ma cjö c'o jodü ja rgá tsjapü o t'i Mizhocjimi c'ü manda, nuc'ü, chjëntjui nza cja 'na comerciante c'ü mi jodü perla c'o me ni muvi.

⁴⁶ Nuc'ua o mbārā c'e bëzo ja mi pë's'iji 'naja perla c'ü me mi muvi na puncjü.

Nguec'ua va ma mbö c'ua texe c'o mi pë's'i, cjanu o ndömü c'ua c'e perla.

El ejemplo de la red

⁴⁷ C'ü ni manda Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, chjëntjui 'naja rre c'ü ra mbät'äji cja tazapjü, ra zo'o texe c'o pje nde ma jmö.

⁴⁸ Nuc'ua 'ma ya ra nizhi c'e rre, c'o mbëjmö ra pjons'üji a ma a ñünü. Cja rrü mimiji c'ua, ra juajnüji c'o na jo jmö, ra dyüt'üji cja c'o o bos'iji c'o. Pero c'o jmö c'o dya s'a'a, ra mboztjoi nu c'o.

⁴⁹ Je xo rga cjaünu, 'ma ra nguins'i nu xoñijömü. Ra ê c'o o anxe Mizhocjimi ra 'ñe pjongüji c'o nte c'o na s'o a nde cja c'o na jo.

⁵⁰ Nuc'ua ra mboch'üji c'ua ja rva yorü 'naja trasivi nu ja ra huëji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

Tesoros nuevos y viejos

⁵¹ Xe go xipjiji c'ua:

—¿Cjo? í pārāgueji dya texe yo ya ró xi'tsc'öji?

O ndünrü c'ua anguezeji:

—Jā, ín Imuts'ügöjme, ya ró pārājme.

⁵² Nuc'ua angueze o xipjiji c'ua:

—Í pārāji c'o ejemplo c'o ró xi'tsc'öji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, texe c'o ya mbārā na jo ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, chjëntjui 'naja bëzo c'ü ri pë's'i 'naja caja c'ü ri quiji c'o cja nuevo, 'ñe c'o ya mezhe. 'Ma pje c'o rguí jyodü c'o ri cārā o ngumü c'e bëzo, ra ma c'e bëzo ra ma ngama, o ra ma jñümü nu ja ri pë's'i c'o.

Jesús en Nazaret

⁵³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o mama c'o ejemplo, cjanu o mbedye c'ua nu.

⁵⁴ Cjanu o ma nu ja mi menzumü. Cjanu o cjogü a mbo cja nintsjimi o xöpü c'o nu menzumüji. Nguec'ua anguezeji me co nguijniji, o mamaji:

—¿Ja va mbārā nu, 'ñe ja ga tsja'a yo me na nojo yo nunca ri nugöji?

⁵⁵ ¿Cjo dya nguejnu o t'i c'ü mi yaxü nu? ¿Cjo dya ngue nu nana c'ü ni chjü e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo, 'ñe e José, 'ñe e Simón, 'ñe e Judas?

⁵⁶ ¿Cjo dya xo bübü c'o nu cjü cja ne jñiñi va? Nana, ¿ja va mbārā 'ma ne bëzo c'ü ni tsja yo? Maco xo menzumü va nu, eñeji.

⁵⁷ Nguec'ua ma ünbüji e Jesús. E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o ri cārā cja ngumü, dya xo respetaoji c'ü.

⁵⁸ Nuc'ua e Jesús dya jocü nu na puncjü c'o mi só'dyë, ni pje xe ro tsja, na ngueje dya mi ejmeji angueze.

1 E Herodes mi manda cja c'e xoñijōmü a Galilea. Nuc'ua c'o pa c'o, o dyärä e Herodes me mi mama c'o nte c'o mi cja e Jesús.

2 O mama c'ua e Herodes o xipji c'o o mbëpji:

—Nu c'ü me nädäji, ngue e Juan c'ü mi jichi yo nte. O ndü, pero pe ya tetjo, nguec'ua na zëzhi angueze ga jocü c'o só'dyë. Y xo cja'a a cjanu na puncjü c'o na nojo, embeji.

3-4 Ma xe mi bübüto e Juan, e Herodes mi bün'hui c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes. Nguec'ua ma mama e Juan ma xipji e Herodes:

—Dya pje ga jo rí 'ñenpe nu su nin cjuarma, embe.

O ë c'ua 'na nu pa, o manda e Herodes o zürüji e Juan, o jyüt'üji co cadena, cjanu o ngo'tüji a pjörü.

5 Y nuc'ua e Herodes mi ne ro mböt't'ü e Juan. Pero mi sü'ü 'na pje ro tsjapü c'o nte, na ngueje mi junt'ü o mü'büji c'ü mi profeta e Juan mi pätpä Mizhocjimi ma zopjü c'o nte.

6 Nuc'ua 'ma o cumple o cjë e Herodes, o mbita o tsjaji o mbaxua. Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o neme a jmi nu ja ma cäji. Me go mäjä c'ua e Herodes.

7 O xipji c'ua c'e xunt'i:

—C'ua ga mbärä Cjimi 'ma pje rí dyötcü, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

8 Nuc'ua c'ü nu nana c'e xunt'i o dyüt't'ü o xipji c'ü pje ro dyötü e Herodes. O ma c'ua c'e xunt'i o ma xipji:

—Ixti dyacö dya a ñi e Juan c'ü jichi yo nte, dyacö co 'naja mblato, eñe c'e xunt'i.

9 Me co ndumü c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädä Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärä c'o nte c'o ma cä'ä nu. Nguec'ua va manda ro unüji c'e xunt'i c'ü vi dyörü.

10 O manda ro ma jñüpcüji a ñi e Juan nu cja c'e pjörü.

11 Nuc'ua 'ma ya vi jñüpcüji o ñi, cjanu o jünji c'ua cja 'naja mblato, cjanu o unüji c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

12 Jo ni säjä c'ua c'o o discípulo e Juan, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo e Juan. Cjanu o ma dyögüji c'ua c'ü. Cjanu o möji c'ua, o ma xiji e Jesús c'ü ya vi bö't'ü e Juan.

Jesús da de comer a cinco mil hambres

13 Nuc'ua 'ma o mbärä e Jesús c'ü vi mböt't'üji e Juan, o mbedye c'ua ja mi bübü. O ma c'ua cja 'naja bü'ü; je ro zät'ä nu ja dya cjö mi ndeñe, nu ja ro büntsjë. O mbärä c'ua c'o nte c'ü vi dat'ü e Jesús cja c'e bü, ro mbes'e a 'nanguarü cja c'e tazapjü. Nguec'ua va mbedyeji cja c'o o jñiñiji, o ngös'üji a ññnü ngue c'ua ro zät'äji nu ja ro zät'ä e Jesús.

14 Nuc'ua 'ma mü o mbes'e cja c'e bü, e Jesús o jñanda c'ü ya ma cä'ä na puncjü o nte. Y e Jesús o juentseji anguezeji, o jocü c'o mi só'dyë.

15 Nuc'ua 'ma ya vi nzhä, o chëzhi c'o o discípulo a jmi, o xiji:

—Nu va ja rí cäräji, majyadü va. Ya xo nzhä'ä. Nguec'ua rí xipji yo nte ra möji cja c'o jñiñi, ra ma ndömüji c'ü ra ziji.

16 Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Dya ni jyödü ra ma yo. Nu'tsc'ëji rí unngueji c'ü ra ziji.

17 O ndünrü c'ua c'o discípulo o mamaji:

—Tsi'ch'atjo tjömëch'i c'o jünji a 'ñecjua, cja na yeje jmö'ö. Nguec'ua, cja rgä só rá 'huiñigöjme yo nte yo me na puncjü?

18 O mama c'ua e Jesús:

—Ma tsincöji a 'ñecjua c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmö.

19 Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro mim-iji cja t'ëbi. Cjanu o jñü c'ua c'o tsi'ch'a tjömëch'i, 'ñe c'o yeje jmö. Jo ni nä's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömëch'i, o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o discípulo o unüji c'o nte.

20 Go ñönüji texeji go nijmiji na jo. Xe go nguistjoji c'ua c'ua ya nde mi ts'ipëraso, xe go nizhtjo doce bos'í.

21 Tsi'ch'a mil c'o bëzo c'o vi ñönü; dya bezhe c'o ndixü, ni ri ngue c'o tsit'i, ni xo ri ngue c'o tsixut'í.

Jesús camina sobre el agua

22 Nuc'ua e Jesús o xänbä c'o o discípulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a 'nanguarü cja tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discípulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji.

23 Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'naja t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi. Nuc'ua 'ma ya vi xömü, ya mi 'natsjë nu e Jesús.

24 Nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero me mi pjat'ü na zëzhi c'e ndeje cja c'e bü'ü, na ngueje c'e ndajma je mi 'ñeje nu ja mi ma c'e bü.

25 Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajömmü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma cä c'o o discípulo cja c'e bü.

26 Nuc'ua c'o discípulo, 'ma mü o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, me co züji c'ua go mapjüji na jens'e go manji:

—Chjä 'na piche nu va ë nu, eñeji va mapjüji.

27 Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Dya ra pi'tsc'ëji, dya rí sügeji.

28 Jo ni ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, nu 'ma ngue'tsc'e, xitscö xo rá nzhodü a xes'e cja c'e ndeje rá ma tjün'c'ü.

29 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Chjä'dä, Pedro.

O dagü c'ua e Pedro cja c'e bü, o nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma ëjë e Jesús.

³⁰ Nuc'ua 'ma o zö'ö e Pedro que ma zëzhi c'e ndajma, me go zü c'ua go mbürü go nguibi c'ua. Jo ni mapjü c'ua na jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, tsjüxcö; 'ma jiyö rá quibigö cja ne ndeje.

³¹ Jo ni c'uana c'ua a dyë e Jesús go pënc'h'i e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e dya in ejmezügö na jo. ¿Jenga i yembeñe?

³² Nuc'ua 'ma ya vi ndes'evi cja c'e bü'ü, o böbü c'ua c'e ndajma.

³³ Nuc'ua c'o discípulo c'o mi cã'ã cja c'e bü'ü, o ndünjömüji a jmi e Jesús, o xipji:

—Na cjuana o T'itsc'e Mizhocjimi, embeji.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

³⁴ Ma ya vi zät'äji a 'nanguarü cja c'e tazapjü, o mbes'ejji c'ua. Mi xiji a Genesaret c'e xoñijömü.

³⁵ Nuc'ua c'o bëzo c'o mi menzumü nu, o mbäräji c'ü mi ngue e Jesús c'ü vi zät'ä nu. Nguec'ua o ndäjäji c'o ro ma cöste nu cja c'e jñiñi. Cjanu o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë.

³⁶ O tsja c'o nte o dyötüji sjëtsi e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Nuc'ua texe c'o o ndötpü, nde go ndis'i c'o.

15

Lo que hace impuro al hombre

¹ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säji cja e Jesús, o xipji:

² —¿Jenga yo in discipulogue, dya süpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o in mboxatitaji? Maco dya xindyëji 'ma go ziji o xëdyi.

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xiji:

—Nu'tsc'ejji, ¿jenga in süpqueji yo o tjürü c'o in mboxatitaji? Maco dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi.

⁴ Mizhocjimi mama a cjava: “Respetaoji nin tataji, 'ñe nin nanaji, y ri pjös'üji c'o rguí jyodüji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü”, eñe Mizhocjimi.

⁵⁻⁶ Pero nu'tsc'ejji nan'ño gui mangueji. In mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, ra sö ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: “Perdonaozüvi pero c'ü ro pjöxc'övi, ya ró mama rá mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua dya sö rá pjöxc'övi”, ra 'ñembevi. Nguec'ua nu'tsc'ejji in fariseoji 'ñetsc'ejji in xöpütejji in cjaüpji c'ü dya ni muvi c'ü manda Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o in mboxatitaji.

⁷ Nu'tsc'ejji in cjaqueji c'ü me na jotsc'ejji, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'ejji. O mama a cjava:

⁸ Nujyo nte yo, sücö yo, pero nguextjo co o neji.

C'o o mü'büji, na jë bübü co nutscö.

⁹ Bë ga zücö yo. Jizhiji yo o tjürü yo nte; cjaüpji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo, eñe e Isaías va pätpä Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—Chëzhiji ga 'ñeva. Dyäräji na jo, ngue c'ua ri päräji ja ga cja.

¹¹ Zö dya ra xindyë 'na nte ante c'ü ra zi o xëdyi, pero dya ngue c'o jñönü c'o ra s'onbü o mü'bü c'ü rrä s'o c'e nte, iyö. C'ü ra s'onbü o mü'bü c'e nte, ngue c'o na s'o c'o ra nguiñi a mbo o mü'bü, cja rrü ña c'o na s'o, embeji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o chëzhiji a jmi, o xiji:

—¿Cjo i unnc'e ngüenda o üdü c'o fariseo 'ma o dyäräji c'o jña c'o i mangue?

¹³ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—Texe c'o za'a c'o dya ngant'a mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, ra c'üs'ü c'o.

¹⁴ Jyëziji yo fariseo. Na ngueje cjaüpji jizhiji c'ü na jo 'ñiji c'o nte c'o dya pje pärä, pero anguezeji chjëntji c'ü ri ndëzhöji. In pärägueji 'ma ra tsja 'naja ndëzhö ra ngüñü nu mindëzhövi, ra zo'ovi nza yejui cja cöt'ü 'ma.

¹⁵ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xitscöjme ja ga cja c'e ejemplo c'ü i xitsijme ni ndajme.

¹⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'ejji xo bë'tsc'ejji c'ü ri pärägueji ja ga cja o jñönü?

¹⁷ Texe jñönü c'o c'üt'ü 'naja nte'e, je nde sä't'a a mbeme c'o, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

¹⁸ Pero c'o jña c'o pedye a ne 'naja nte, je ni 'ñeje cja o mü'bü c'o. Nuc'o, ngue c'o ni s'onbü o mü'bü c'e nte c'ü, ngue c'ua na s'o.

¹⁹ Je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'ü ni nguiñi s'opjeñe, 'ñe c'ü ni pöt'üntejji, 'ñe c'ü ni tsäji o ndixü, 'ñe yo ndixü c'ü ni tsäji o bëzo. Je xo ni 'ñeje nu c'ü pje ni pönüji, 'ñe c'ü ni xosp'üji o bëchjine nu mintejji, 'ñe c'ü ni santeji.

²⁰ Nujyo, nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte yo, dya ngue c'ü dya ni xindyë 'ma go zi o xëdyi.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²¹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma a ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón.

²² Nuc'ua 'ma ya mi pa e Jesús cja 'ñiji, o ë c'ua 'naja ndixü c'ü mi menzumü a Canaán, c'ü vi mbedye cja c'ü o jñiñi. Mi mapjü mi mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö. Na ngueje in xunt'i me 'nanga mbö't'ü; ya zürü 'naja s'ondajma.

²³ Pero e Jesús dya go ndüntü c'ü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o chëzhiji a jmi e Jesús, o dyötüji na puncjü o xipji:

—Xöpüte, pjös'ü ne ndixü, cja rrî xipji ra ma. Na ngue mapjü a jens'e ga ndünt'ü in xütjüji.

²⁴ O mama c'ua e Jesús:

—C'ü vi ndäcjö Mizhocjimi, ngue c'ü rá pjös'ü yo in menzumügöji a Israel yo chjëntji nza cja ndënchjürü c'o ya bëzhi. Nguextjo yo vi ndäcjä rá pjös'ü.

²⁵ Nuc'ua c'e ndixü o ëjë, o 'ñe ndünjömü a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, pjöxcügö.

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Dya jo ra jñünbüji o xëdyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁷ O mama c'ua c'e ndixü:

—Jä, na cjuana c'ü in mangue, in Jmuts'ügö. Pero zö jyëtsquijme dyo'o c'o in menzumügueji a Israel, in pärägue ja ga cja yo dyo'o, siji c'o ngünxëdyi c'o jãbã cja o mexa nu jmuji, c'o jã'bã c'o ts'it'i.

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ndixü, na jo c'ua ja gui 'ñejme c'ü rá pjöxc'ü. Rá pjöxc'ü c'ua ja gui ñe, embe.

Ixco jogü c'ua c'e ndajme c'ü o xünt'i c'e ndixü.

Jesús sana a muchos enfermos

²⁹ Nuc'ua xe go matjo e Jesús, o cjogü a ñünü cja c'e tazapjü c'ü ni chjü a Galilea. O ma cja na t'eje, o mimi c'ua nu.

³⁰ O sä c'ua na puncjü o nte nu ja mi bübü e Jesús, ma sinpiji c'o mi sò'dyë. Ma sinpiji c'o mi me'dye, 'ñe c'o mi ndëzhö, 'ñe c'o mi ngone, 'ñe c'o mi dodyë, 'ñe c'o xe 'ñaja ndötc'ijeme. Ma ë'p'ëji a jmi e Jesús. Nde go jocjüji c'ua anguezeji.

³¹ C'o nte o jñandaji c'o mi ngone o mbürü o ña'a c'o, 'ñe c'o mi dodyë me go jogü c'o, 'ñe c'o mi me'dye me go nzhodü na jo c'o, 'ñe c'o mi ndëzhö me co jñanda c'ua c'o. Nguéc'ua c'o nte me go nguijñiji na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Y me co ma't'üji c'ua c'ü o Mizhocjimi c'o menzumü a Israel, mi mamaji c'ü me na nojo angueze.

Jesús da de comer a cuatro mil hombres

³² Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o o discípulo ro chëzhiji a jmi, cjanu o xipjiji:

—Rí juentscö yo nte, na ngueje ya ëdyi jñipa c'ü ya rí cãrgöji va yo, y dya cja jünji pje ra ziji. Dya rí ne rá täjä ra ma o ngumüji c'ü dya ra ziji o xëdyi; ra tögüji cja 'ñiji.

³³ O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja rá tötc'öjme tjömëch'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjü? Na ngueje rí cãrgöji va cja ne majjadü.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Ja nzi tjömëch'i va jüngueji?

O manji anguezeji:

—Yencho tjömëch'i, cja na ja nzitjo jmö'ö.

³⁵ Nuc'ua e Jesús o manda c'o nte ro minji a jömü.

³⁶ Cjanu o jñü c'ua c'o yencho tjömëch'i, cja na 'ñe c'o jmö'ö, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua, cjanu o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'ua c'o nte.

³⁷ Nuc'ua go ñönüji texeji go nijmiji na jo. Y xe go nguistjoji c'o ts'ipëraso c'ü vi mbon-cjütjo, c'o xe yencho bos'i c'o go nizhtjo.

³⁸ Mi nziyo mil c'o bëzo c'o vi ñönü; dya mbezheji c'o ndixü, ni ri ngueje c'o ts'it'i, ni xo ri ngueje c'o ts'ixut'i.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji. Cjanu o dat'ü c'ua cja c'e bü'ü, o ma cja c'o jñiñi a ma a Magdalá.

16

Los fariseos y los saduceos piden una señal milagrosa

¹ 'Ma ya vi zãt'ã nu e Jesús, o säjä c'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. Chaque o ë dyönüji e Jesús o xipjiji:

—Jítscöjme 'na señal a jens'e c'ü me na nojo, ngue c'ua rá päräjme pje pjë'tsc'e.

² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma ya mbat'ütjo a jens'e 'ma nzhã'ã, in mangueji ya ra jopa c'ü na ye nu pa.

³ 'Ma xörü 'ma va cjins'i tangömü, in mangueji ra 'ñe dyebe 'ma. Nu'tsc'ëji in cja'püji na jots'üji, in unüji ngüenda ja ga 'ñetse a jens'e, nguec'ua in päräji ja ga cja yo jopa, 'ñe yo ra 'ñeje dyebe. Pero dya in unnc'ëji ngüenda ja ga pëpji Mizhocjimi yo cjë yo rí cãräji dya.

⁴ Nu'tsc'ëji in cãräji yo cjë dya, na s'otsc'ëji i jyëzgueji Mizhocjimi. Nguéc'ua in ötcügöji pje rí jñandueji ngue c'ua rí pärägueji pje pjë'tscö. Pero dya ra ch'a'c'ëji pje rí jñandueji; nguextjo c'ü o tsja e Jonás c'ü mi profeta, embeji.

Ixco ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

La levadura de los fariseos

⁵ Nuc'ua c'o discípulo o möji a 'nanguarü cja c'e tazapjü. O jyombeñeji, dya jñünüji o tjömëch'i.

⁶ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

⁷ C'o discípulo mi pötma mamaji:

—Xitscöji a cjanu e Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngöji o tjömëch'i.

⁸ Mi pärã e Jesús c'ü mi cijjñiji, nguec'ua va xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'ëji, dya in ejmezügöji na jo. ¿Jenga in pötqui dyönütsjëji na ngue c'ü dya i jñüji o tjömëch'i?

⁹ ¿Cjo dya be in pärägueji c'ü sò rá da'c'ëji c'ü rí si'iji? ¿Cjo dya in mbennc'ëji c'o tsi'ch'a tjömëch'i? Maco o nijmi c'o tsi'ch'a mil o

bëzo. ¿Cjo dya i tsis'itjoji ja nzi bos'i c'o o mboncjütjo?

¹⁰ ¿Cjo dya xo in mbeñeji c'o yencho tjömëch'i? Maco xo nijmi c'o nziyo mil o bëzo. Maco xo i tsis'itjoji ja nzi bos'i c'o ts'ipëraso c'o o mboncjütjo.

¹¹ Ró xi'tsc'öji rí pjötpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, pero dya ngue c'o tjömëch'i c'o ró mangö. ¿Jenga dya in unnc'eji ngüenda?

¹² Nuc'ua, cja mbärä c'ua c'o discípulo pje mi ne ro mama e Jesús va xipjiji ro mbötpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo, 'ñe c'o saduceo. O mbäräji e Jesús vi jyëtsi o levadura c'o o tjürü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. O unüji ngüenda c'ü ro mbötpüji ngüenda c'o o tjürüji, dya ro tsjaji.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹³ Nuc'ua e Jesús o ma a ma cja c'e jñiñi a Cesarea de Filipo. 'Ma o zät'ä nu, o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte'e pje pjëtscö nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi?

¹⁴ Anguezeji o manji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Elías; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Jeremías, o 'ma jiyö, c'ü 'naja profeta c'o ya ndü.

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Natsc'eji, ¿pje xo in mangueji, pje pjëtscö?

¹⁶ O ndünrü c'ua e Simón Pedro o xipji:

—Nutscö rí mangö ngue'tsc'e Cristo. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi c'ü ixi бүбү.

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Simón, o t'itsc'e e Jonás, dya cjö xi'tsc'e 'na nte c'ü o T'izgö Mizhocjimi. Nu c'ü o tsja'c'e i pärägue, ngueje mi Tatagö c'ü бүбү a jens'e. Nguec'ua ngue nu rgui mäcje.

¹⁸ Nutscö xo rí xi'tsc'ö ngue'tsc'e e Pedro. Nza cjatsc'e 'na ndojo c'ü ni jyábäji ngümü. Na ngue c'e jna c'ü rí xipjigüe yo nte, na puncjü c'o rá cjapcö in ntegö. Zö ra ndüji, pero ra büntjo na ye co nuzgö c'o.

¹⁹ Rá da'c'ü poder cja c'o nte c'o unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Rá da'c'ü poder cja ne xoñijömü rí xipjiji pje ni mbë c'o na s'o c'o dya ra tsjaji, y xo rí xipjiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. Nu c'ü rí xipjiji, ngue c'ü mama Mizhocjimi pje ni mbë c'o na jo ra tsjaji, 'ñe pje ni mbë c'o dya jo c'o dya ra tsjaji.

²⁰ Cjanu o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Dya cjö rí xiquejei cjo nguetscö Cristo, embeji c'o.

Jesús anuncia su muerte

²¹ Ndeze c'o pa c'o, o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a ma a Jerusalén, ra jñüncöji ngüenda rá sufregö na puncjü; ra

tsja c'o tita c'o manda, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte. Xo ni jyodü ra mbötcöji, pero rá tetcjö c'ü na jñi nu pa, embeji c'o discípulo.

²² Nuc'ua e Pedro o ndans'avi e Jesús ro ñatsjëvi. Cjanu o mama c'ua e Pedro o huëñh'i e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ra juen'tsc'e Mizhocjimi, dya ra jyëzi c'ü ra tsja'c'üji yo in mangue.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda e Pedro, o xipji:

—C'ueñe in jmigö, na ngueje i dyätque c'ü dya jo i xitscö yo jña yo. Na ngueje c'e pjeñe c'ü in cjiñigüe dya, dya ngue c'ü cjiñi Mizhocjimi; ngueje c'ü cjiñi yo nte.

²⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—'Ma cjö c'o ne ra ndennguegö ra tsja c'ua ja nzi rgá cjagö, ni jyodü dya cja ra tsja c'o netsjë angueze. Y ra бүбү dispuesto ra sufre o ra ndü'ü. Y ra tsjacjuana ra ndennguegö.

²⁵ 'Ma cjö c'o dya бүбү dispuesto ra sufre o ra ndü nguec'ua dya ra ne ra ndenngue co nutscö, dya ra chöt'üji c'ü rgui бүбүtjoji. C'o tenngue co nutscö, zö ra mböt'üji, pero ra chöt'üji c'ü rgui бүбүtjoji.

²⁶ Nu 'ma ro tsja 'naja nte ro tsjapü o cjaja texe yo бүбү va cja ne xoñijömü, pero 'ma dya ro 'ñejmezü, ¿pje ro dyeje 'ma? Na ngueje ro jyëzi Mizhocjimi, c'e nte. Y 'ma ya jyëzi Mizhocjimi c'e nte, zö ro tsja c'e nte ro unü c'ua Mizhocjimi texe c'o ri pë's'i, pero dya ro ë бүбү 'ma Mizhocjimi co c'e nte.

²⁷ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá ëcjö na yeje co c'o in anxe. Me rrä zö c'ua ja rva ëcjö, c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö. Nuc'ua c'o o tsja na jo, rá unüji c'o na jo. Pero c'o o tsja na s'o, rá cjapüji ra sufreji.

²⁸ Na cjuana rí xi'tsc'öji, бүнс'ua ja nzi yo dya ra ndü hasta 'ma cja ra jñandgöji c'ua ja rga cjazgö, 'ma rá ëcjö rá ë manda. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra jñandgöji c'ua ja ga cjazgö me rrä zëzhizgö, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

17

La transfiguración de Jesús

¹ Xe go meztjo c'ua 'nanzo, e Jesús o zidy e Pedro, 'ñe e Jacobo, 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo. O mötsjëji c'ua cja 'na t'eje c'ü me ma jens'e.

² 'Ma mi cäräji nu, 'nangua juëns'i c'ua o jmi e Jesús nza cja e jyarü. Y c'o o bitu, me ma t'öxü me mi juëns'i.

³ Cjanu o 'ñetse c'ua e Moisés, 'ñe e Elías, ya mi ñaji e Jesús.

⁴ Jo nu ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'öjme, me na jo rí cäräjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. 'Ma in negue, rá ät'äjme va jñi ngümü. 'Naja c'ü rá ä't'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja e Elías.

⁵ 'Ma ndänt'ä ma ña e Pedro, o sä c'ua 'naja ngömü c'ü me mi juëns'i, o 'ñe ngobü anguezeji. Xo t'ärä c'ua 'naja ña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue in Ch'igö, nu me ri ne'e y me ri mäpägö. Ni jyodü ri dyätöqueji nu.

⁶ Nuc'ua 'ma mü o dyärä a cjanu c'o discípulo, 'nangua nügüji na ngueje me co pizhüji va züji.

⁷ Nuc'ua o chëzhi e Jesús o 'ñe's'e o dyë c'o discípulo, o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ñanguëji, dya ri süji.

⁸ Nuc'ua 'ma o jñüs'ü o ñi c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama e Jesús o xipjiji:

—Dya cjo ri xipjiji yo cja i jñandaji. Nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi, 'ma rá tügö cja rrü tegö, cja ri xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra ëjë na yeje e Elías, cja rrü ëjë Cristo?

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra ë na yeje e Elías ra 'ñe jocü texe.

¹² Pero nuzgö ri xi'tsc'öji, e Elías ya ë na yeje c'ü. Pero dya go mbärä yo nte pje mi pjëzhi c'ü; go tsjapüji c'ü go ne anguezeji. Je xo rga czazgö nu. Nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi, rá sufregö c'ua ja rgá ne yo nte.

¹³ O mbärä c'ua c'o discípulo c'ü vi mama e Jesús. O unüji nguënda cjo mi ngue c'ü vi jyëtsivi e Elías; o mbäräji c'ü vi jyëtsivi e Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndare.

Jesús sana a un muchacho epiléptico

¹⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji cja c'o nte, o peje c'ua 'naja bëzo cja c'o nte, o 'ñe ndüñijöümü a jmi e Jesús, o xipji:

¹⁵ —Nu'tsc'ë in Jmuts'ügö, juentsquegö c'in ch'i, na ngueje me pö't'ü o taque, ndajmetjo ga ndü. Ya na puncjü ga zo a sivi, y na puncjü ga c'ot'ü cja ndeje.

¹⁶ Ró sinpigö yo in discípulo; anguezeji dya go sö go jocüji.

¹⁷ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Nu'tsc'ëji in cäräji dya yo cjë dya, dya jo ga pjeñe c'o in cjijñiji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji ri tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe ri cärägöji, ya mezhe ri pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'ëji. Ma sinquiji a 'ñecjua c'e t'i.

¹⁸ Nuc'ua o tsja e Jesús o huëñch'i c'e ndajma c'ü dya jo c'ü vi zürü c'e t'i, o xipji ro mbedye. Jo ni mbedye c'ua c'e ndajma. Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

¹⁹ Nuc'ua o chëzhi c'o discípulo a jmi e Jesús, o xipjitsjëji:

—¿Jenga dya sö ro pjombgüjme c'e ndajma?

²⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na ngueje dya in ejmeji na jo. Na cjuana ri xi'tsc'öji, nu 'ma ri jñunt'ü in müñ'c'ëji c'ü ra dya'c'ëji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyötöqueji, ra sö ri xipjiji ne t'eje: “Chjans'a ga manu”, ri 'ñembeji, ra ma c'ua. Nu 'ma ri 'ñejmeji a cjanu Mizhocjimi, texe nde ra sö ri tsjaji, zö dya nda in ejmeji.

²¹ Na puncjü o ndajma nza cja c'e ndajma c'ü vi zürü c'e t'i, pero dya ra mbedye ne ri 'naja c'o. Nguextjo 'ma ri dyötüji Mizhocjimi y ri mbempjeji, ra mbedye c'ua c'o.

Jesús anuncia otra vez su muerte

²² Nuc'ua 'ma mi nzhodüji a ma a Galilea, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte.

²³ Y ra mbötcüji. Pero c'ü na jñi nu pa'a rá tetcjö, embeji.

Me co nzhümüji c'ua na puncjü anguezeji.

El pago del impuesto para el templo

²⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji a Capernaum, o sä c'ua c'o mi jmutü o merio c'o mi örüji para cja c'e templo. O chëzhiji c'ua a jmi e Simón Pedro, o xipjiji:

—Na nin xöpütegeje, ¿cjo xo cjöt'ü c'o örüji?

²⁵ O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji:

—Jä, xo cjöt'ü c'ü, embe c'o.

Nuc'ua 'ma o cjögü e Pedro a mbo cja c'e ngümü, ya xmi pätpä e Jesús c'ü pje ro mama e Pedro. Nguec'ua ot'ü o ña c'ua e Jesús o xipji:

—Yo rey yo manda cja ne xoñijöümü, 'ma jü'p'üji o t'öpjü, ¿cjo ngue c'o nu menzumüji c'o ötüji, o ngue c'o dya menzumüji? ¿Pje in mangue, Simón?

²⁶ O ndünrü c'ua e Pedro o mama:

—Ngue c'o dya o menzumüji c'o ötüji.

O xipji c'ua e Jesús:

—Jä, ngue c'o dya o menzumüji. Nguec'ua nujyo nu menzumüji, dya ni jyodü ra ngöt'ü 'ma yo.

²⁷ Pero pa dya ra üdü c'o örü ra nguiñiji na s'o ri c'ajji, na jo rá cjöt'üji c'ü örüji. Nguec'ua ri mague cja c'e tazapjü, ma pä't'ä 'naja gancho. Nuc'ua c'e jmö c'ü ot'ü ri sürü, ri pëñch'i ri xejpje a ne'e. Rí chö'tp'ü c'ua 'naja t'öpjü ri jñü'p'ü, ya xü ma tsjöt'ü c'ü t'ötcüvi.

18

¿Quién es el más importante?

¹ Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o jmurü c'o discípulo cja e Jesús, o mamaji:

—¿Cjo ngue c'ü nda na nozgöjme, nutscöjme ró unü in mü'büjme Mizhocjimi c'ü manda?, eñeji.

² Nuc'ua e Jesús o ma't'ü 'naja ts'it'i. O 'ñe'p'e c'ua a nde anguezeji.

³ Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí in c'apüji na nots'üji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ni jyodü rí jyéziji c'e pjeñe c'ü in c'ijñüji a cjanu, rí tsjaji nza cja 'na ts'it'i c'ü dya c'apü na nojo. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi a jens'e ra tsja'c'ejí o ntetsc'ejí ra mandats'üji.

⁴ Ne ts'it'i, dya c'apü na nojo nu. Nu c'o ga cjanu rgá tsja, ngue c'o nda rrã nojo cja c'o c'apü Mizhocjimi o nte.

⁵ C'o ra recibido 'naja ts'it'i nza cja ne ts'it'i, na ngueje c'ü ni 'ñejmezgö c'e ts'it'i, chjëntjui c'ü rí nguezgö recibidozügö c'o.

El peligro de caer en pecado

⁶ Cärã c'o chjëntcui nza cja ts'it'i na ngueje dya c'apüji na nojo pero ejmezgö c'o. 'Ma c'jó c'ü ra tsjapü ra tsja na s'o 'na c'o ejmezgö, ra nduns'ü 'ma na puncjü o nzhubü. Xenda rvã jo ro 'nutpü 'na travacjüjnü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü ma pant'aji cja trazapjü nu ja na jé'ë, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'na c'ü ejmezgö.

⁷ Siempre bübü o nte c'o c'apü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o c'apü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufrejí.

⁸ 'Maco in mamaji ngue in dyëgueji o in cuagueji c'ü cja'c'üji rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Na ngueje zö rí 'natjo in dyëji zö rí 'natjo in cuaji, però xenda na jo rí ma bübütoji co Mizhocjimi, que na ngueje 'ma rí tñ nza ye in dyëji 'ñe in cuaji ra pantc'aji cja c'e tasivi c'ü nunca ra juench'e.

⁹ Maco in mamaji ngue in chögueji c'ü cja'c'ejí rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Na ngueje zö rí 'natjo in chöji pero xenda na jo rí ma bübütoji co Mizhocjimi, que na ngueje rí yeje in chöji ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu.

El ejemplo de la oveja perdida

¹⁰ 'Pjötöpüji ngüenda, dya rí tsjapüji menu ne rí 'naja yo chjëntjui ts'it'i na ngueje ejmezüji. Na ngue rí xi'tsc'öji cärã c'o o anxe Mizhocjimi c'o pjörü na jo yo. Y c'o anxe cärãji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹¹ C'ü rvã ëgö cja Mizhocjimi, ngueje c'ü rvã ë jodü c'o ya bëzhi, ra salvaji.

¹² '¿Pje in mangueji? 'Ma rí tsãjã 'naja ciento ndënchjürü 'naja bëzo, 'ma ra xögü 'naja, ¿cjo dya ra zogü c'o noventa y nueve, ra ma jyodü c'ua c'ü ya rgui bëzhi? Já, ra ma jyodü.

¹³ Na cjuana rí xi'tsc'öji 'ma ra chöt'ü c'ü vi xögü, xenda ra mãpã c'ü, que na ngueje c'o noventa y nueve c'o dya bëzhi.

¹⁴ Je xo ga cjatjonu c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e; dya ne'e c'ü ra bëzhi o aljma ne rí 'naja yo ejmezgö, zö chjëntji ts'it'i c'ü dya c'apüji na nojo.

Cómo se debe perdonar al hermano

¹⁵ 'Ma ra tsja'c'ejí na s'o nin cjuarmaji, möji rí ma zopjütsjéji. 'Ma ra dyã'tc'ãji c'o rí xipc'ejí, ya j'jo'tp'ügueji 'ma c'e cjuarma c'ü.

¹⁶ Pero 'ma dya ra dyã'tc'ã c'o rí xipjiji, sidyiji xe 'naja o yeje cjuarma, ngue c'ua ra bübü c'o ra mbãrã c'ua ra rgui ñaguevi c'e cjuarma c'ü pje tsja'c'ejí.

¹⁷ Nu'ma dya xo ra tsjapü ngüenda c'e cjuarma c'o yeje o jñi c'o rí möji, nu'ma, rí möji rí ma cösteji 'ma jmurü c'o cjuarma. 'Ma ra tsja c'e cjuarma, dya ra dyãtä texe c'o cjuarma, dya cja rí tsjapüji nin cjuarmaji 'ma. Na ngueje chjëntjui c'o dya rí menzumügöji c'o dya ma't'ü Mizhocjimi. Y chjëntjui yo publicano yo xiji na s'o.

¹⁸ 'Nu'tsc'ejí rí xipc'ejí yo nin cjuarmaji pje ni mbë c'o na s'o c'o dya ra tsjaji. Xo rí xipc'ejí pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu c'ü rí xipc'ejí ngueje c'ü mama Mizhocjimi.

¹⁹ 'Na cjuana rí xi'tsc'öji na yeje, 'ma in yejeji, 'ñe 'ma 'natjo jña c'ü in mamavi gui dyötüvi Mizhocjimi nucjuã cja ne xoñijömü, nuc'ua c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e ra tsja c'ua ja gui dyötquevi c'ü.

²⁰ Na ngueje nu c'ua ja rí bübü c'o ra matcügö, zö rí yetjo o jñitjo, nujnu je rá bünc'ö a nde.

²¹ Nuc'ua o chëzhi e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿ja nzi ra zãs'ã rga perdonaogö yo mi cjuarma 'ma ra tsjacö c'o na s'o? ¿Cjo sietetjo vez rga perdonao?

²² Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí xi'tsc'ö sietetjo. Rí xi'tsc'ö rí perdonaogue hasta setenta c'o nde ga siete; siempre rí perdonaogue.

El ejemplo del siervo que no quiso perdonar

²³ Nu c'ü manda a jens'e chjëntjui nza cja 'naja c'ü manda c'ü o mbeñe o tsjaji ngüenda c'o nu mbëpji.

²⁴ Nuc'ua 'ma o mbürü o tsja ngüenda, o sinpiji 'naja bëzo c'ü mi tunpü na puncjü millón o mbëxo.

²⁵ Pero c'e bëzo, dya mi jün pje rví ngö't'ü c'o mi tñ'ü. O manda c'ua c'ü nu lamu ro mböji c'e bëzo, 'ñe c'ü nu su, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o pje xe mi pë's'i, ngue c'ua ro ngö't'ü c'o mi tñ c'ü.

²⁶ Jo ni ndünñijömü c'ua c'e mbëpji a jmi c'ü nu lamu, o xipji: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, mbãxtjo nin chjü, chepquegö ngue c'ua rá c'jöt'c'ü texe c'o rí tun'c'ü", eñe c'e mbëpji c'ü mi tñ na puncjü o merio.

²⁷ Nuc'ua c'e lamu o juentse c'e mbëpji. Cjanu o 'ñeme c'ua libre, o perdonao texe c'o mi tunpü.

²⁸ Nuc'ua 'ma o mbedye c'e mbëpji, cjanu o chjëvi c'ua c'ü 'naja nu mimbëpji c'ü mi tunpü angueze como yetjo ciento mbëxo.

Jo ni pënch'i c'ua go nde'chp'e o dyizi, o xipji: "Tsjötcü c'o in tuncü", embe c'ü nu mimbëppjivi.

²⁹ Nuc'ua c'ü nu mimbëppjivi jo ni ndünñijömjü a jmi, o xipji: "Mbäxtjo nin chjü, xe ri chepque; jo rá 'ñe cjö'tc'ü texe c'o ri tun'c'ü."

³⁰ Pero c'e mbëppi, dya go ne go nde'be c'ü nu mimbëppjivi. Go zidyí c'ua ro ma ngot'üji a pjörü hasta 'ma cja ro ngö't'ü texe c'o mi tuncü. Cja rrü 'ñemeji c'ua libre c'ü.

³¹ Nuc'ua 'ma o unü ngüenda c'o nu mimbëppjivi c'ü vi ngot'üji a pjörü c'e mbëppi, me co nguiññiji c'ua; go möji go ma ngösp'üji c'ua c'ü nu lamuji.

³² Nuc'ua c'e lamu o zojnü c'ua c'ü o mbëppi c'ü vi tsjapü na s'o c'ü nu mimbëppjivi, o xipji: "Nu'tsc'e in mbëppjits'ügö, me na s'ots'c'e. Nu'tsc'e me mi tuncügö na puncjü; pero ró perdonao'ts'ü texe c'o, na ngueje me vi dyötcö favor.

³³ Na c'ü nin mimbëppjigüevi, ¿cjo dya xo mi jyodü rvi juentsque c'ü, nzi rvá juen'tsc'egö?", embe.

³⁴ Nuc'ua me co üdü c'e lamu. Cjanu o nzhö c'ua c'ü o mbëppi nu ja me ro tsjapüji me ro sufre c'ü, hasta 'ma cja ro ngö't'ü texe c'o mi tuncü. Cja rrü 'ñemeji 'ma libre c'ü.

³⁵ Je xo rga cjatsc'ejí nu; 'ma pje ra tsja'c'ejí 'naja yo nin cjuarmaji, nu 'ma dya rí perdonaoj co texe in mü'büji, dya xo ra perdonao'ts'üji in nzhubüji c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, eñe e Jesús.

19

Jesús enseña sobre el divorcio

¹ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü e Jesús vi xipji c'o jña c'o o discípulo, cjanu o mbedye c'ua a Galilea; o ma cja 'na xoñijömjü c'ü je tsja a Judea, c'ü je bübü a 'nanguarü cja c'e ndare a Jordán.

² Mi pöji na puncjü nte e Jesús. C'o mi sö'dyë, mi jocü e Jesús nu cja c'e xoñijömjü c'ü.

³ O säjä c'ua ja nzi c'o fariseo a jmi e Jesús. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús, mi cjiññiji 'na xo ro jyojü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su 'ma dya cjacjuana, 'ma pje c'o cja'a?

⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—¿Cjo dya j xörügeje ja va tsja Mizhocjimi? Ndeze 'ma ot'ü o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü.

⁵ Nguec'ua yo bëzo ra zogü nu tata 'ñe nu nana, ra min'hui c'ü nu su. Ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua nza yejui. Je ga cjanu ga mama Mizhocjimi.

⁶ Nguec'ua dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua. Mizhocjimi ya 'ñe'chp'e e bëzo e ndixü, ngue c'ua dya ra xöcü e bëzo.

⁷ Nuc'ua c'o fariseo o xipji:

—Maco o manda e Moisés e bëzo ro unü xiscömjü c'ü rvi mbëzi nu su.

⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'ejí, na me in mü'bügeje, dya in ne ri s'iyageje c'o nin suji. Nguec'ua va dya'c'ejí sjëtsi e Moisés ri pëzjiji c'o. Pero 'ma o mbürü o ngärä yo nte, dya ma cjanu ma tsja c'o.

⁹ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya ra jogü ra tsja 'na bëzo ra mbëzi nu su, 'ma dya 'ñeje nan'ño bëzo c'e ndixü c'ü. Na ngueje 'ma ra mbëzi ga cjanu c'ü nu su'u cja rrü chjüntüvi c'ü xe 'na ndixü, tsjäjä ndixü 'ma c'e bëzo c'ü. Xo 'ñe 'na bëzo, 'ma ra mbärä c'ü vi bëzi c'e ndixü c'ü, y ra chjüntui, xo ra mbë's'i nu s'ocü 'ma c'e bëzo c'ü, chjëntjui c'ü xo ri tsjäjä ndixü c'ü, embeji.

¹⁰ O mama c'ua c'o discípulo:

—In mangue c'ü dya sö 'na bëzo ra mbëzi o su, zö dya gusta o jmandago c'ü cja. Nguec'ua xenda na jo, dya ra chjüntüji.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya texeji sö ra tsjaji c'ua ja vi mangueje c'ü dya ra chjüntüji. Nguextjo c'o ya unü Mizhocjimi a cjanu c'o dya ra chjüntü.

¹² Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ya c'ip'iji. Bübü c'o dya chjüntü na ngue ndeze 'ma mü o mus'ü nu nana ixca cjatjonu c'o, dya chjüntü. Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ne ra mbëppi Mizhocjimi c'ü manda a jens'e. Nu c'o unü ngüenda c'ü vi ch'unü dya ra chjüntü, dya ra chjüntü c'o.

Jesús bendice a los niños

¹³ Nuc'ua c'o nte o siji ja nzi o ts'it'i, o sinpiji e Jesús ngue c'ua ro 'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, ro dyötpü Mizhocjimi c'o. Nuc'ua c'o o discípulo o huënch'i c'o nte c'o vi siji c'o ts'it'i.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja in jmigö; dya rí ts'a's'üji yo. Na ngue nu c'o ra ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjapü Mizhocjimi o nte c'o.

¹⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o 'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, o mbedye c'ua nu.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁶ O ëjë c'ua 'naja bëzo o 'ñe xipji e Jesús:

—Na jots'üge, xöpüte. ¿Pje ni mbë c'ü na jo rá cjaö, ngue c'ua rá bübüjtjo?

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—¿Jenga in xitsi na jozü? Dya cjö bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi. Pero rá xi'tsc'ö c'ü j dyönngü. Nu 'ma in ne ri bübüjtjo, rí tsja c'o mandazüji Mizhocjimi.

¹⁸ O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—¿Pje ma mandamiento c'o ni jyodü rá ätcö?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo nguejyo ri tsjague. Dya rí pò't'unte. Dya rí tsàjà o ndixù. Dya pje rí pònù. Dya rí xos'ù o bèchjine.

¹⁹ Respetao nin tata 'ñe nin nana. S'iya yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iyatsjègue.

²⁰ O mama c'ua c'e bèzo:

—Texe yo, ya nde ró cjàgò yo ndeze cja mi ts'iquègò. ¿Pje xe bètsi dya 'ma?

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji:

—Nu 'ma ìn ne rí bùbùtjo, ma'a ma pò'ò texe c'o ìn pè's'i, cja rrí unù c'o merio c'o dya pje pè's'i. Dya ra me's'e c'ua ixtí chennuegò rá mè. 'Ma rí tsjague a cjanu, rí pè's'igüe 'ma a jens'e c'o me ni muvi.

²² Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'e bèzo c'o vi mama e Jesús, me co ndumù va ma'a, na ngueje mi pè's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Na cjuana rí xi'tsc'òji, nu c'o pè's'i na puncjü, na s'èzhi para ra unù o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji.

²⁴ 'Naja camello, dya sò ra cjàgò cja c'ü o xàgò 'naja dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pè's'i na puncjü, dya sò ra unù o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁵ 'Ma mü o dyärä c'o discípulo c'o vi mama e Jesús, me co pizhi na puncjü c'o, o mamaji:

—¿Ja rgá sò cjó ra jogü o mü'bü c'ü ra salva 'ma?, eñeji.

²⁶ Nuc'ua e Jesús cjanu o jñandbaji a jmi c'o o discípulo, o xipjiji:

—Dya cjó sò yo nte ra jacütsjè o mü'bü c'o na s'o, pero Mizhocjimi nde sò ra tsja texe.

²⁷ O ndünrù c'ua e Pedro o xipji:

—Nutsçöjme ró sogüjme texe c'o mi pè's'ijme, ró tenn'ejme co nu'tsc'e. Nazgöjme, ¿pje xo ra ch'acöjme?

²⁸ O ndünrù c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ya ndo ri nuevo ne xoñijòmü 'ñe a jens'e, nutsçö rvá ègò cja Mizhocjimi rá mimigò nu ja rá mandagò. Xo 'ñetsc'èji i chennuegòji, na cjuana c'ü rí xi'tsc'òji, xo rí mimigüeji nu ja rá mandagò. Nguец'ua rí jñünpüji nguenda c'o o mboxbèche c'o doce o t'i e Israel.

²⁹ Cärä c'o ejmezügò. Nguец'ua ra zogü nu ngumüji, o nu cjuarmaji, o nu cjúji, o nu tataji, o nu nanaji, o nu suji, o nu t'iji, o o juajmaji. Pero rí xi'tsc'òji c'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü ra yepe c'ü mi pè's'iji ot'ü. Xo ra ch'unüji c'ü rguü bùbùtjoji.

³⁰ C'o cjàpü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguü muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü nguenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguü muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

¹ C'ü manda a jens'e chjënju nza cja 'naja bèzo c'ü tjè'è o juajma. Xòrtjo o mbedye, o ma jyodü mbèpji c'o ro mbèpi c'ü o juajma.

² Nuc'ua c'e bèzo o ñaji c'o ro pèpji, o xipjiji c'ü ro ngò't'üji 'naja merio denario nu pa nzi 'najaji. Cjanu o xipjiji c'ua ro mòji cja c'ü o juajma ro ma pèpji.

³ O mbedyetjo c'ua na yeje c'e lamu 'ma ya mi ngue ro zünü nueve c'ü xòrü, o jñanda c'o 'ñaja bèzo c'o ma cà cja chöjmü c'o dya mi pè's'i bèpji.

⁴ Cjanu o xipji c'ua c'o: "Nu'tsc'èji xo rí möcjeji cja c'ín juancjó, rá cjó'tc'üji na jo." Anguezeji go mòji c'ua cja c'e bèpji.

⁵ Nuc'ua c'e lamu o matjo c'ua na jñi 'ma ya mi ngue ro zünü jñisiarü, o ma jyodü c'o 'ñaja mbèpji. Ndo nzhogü o mbedyetjo c'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhä, c'ü xe ro ma jyontjo o mbèpji.

⁶ Xo mbedye 'ma ya mi ngue ro zünü ts'ch'a c'ü nzhä, o jñanda c'o 'ñaja c'o dya xo mi pè's'i o bèpji, o xipjiji: "¿Jenga ìn càrätjoji va texe ne pa dya? Maco dya ìn pècjeji."

⁷ O ndünrù c'ua anguezeji o mamaji: "Dya rí pèpcjöjme dya, na ngueje dya cjó xitsçöjme o bèpji." O ndünrù c'ua c'e bèzo o xipjiji: "Nu'tsc'èji xo rí möcjeji rí ma pècjeji cja c'ín juancjó, rá cjó'tc'üji na jo."

⁸ Nuc'ua c'ü nzhä'ä c'e pa c'ü, o ma c'e lamu c'ü mi ngue o cja c'e juajma, o ma xipji c'ü o mbèpji c'ü mi manda c'o mbèpji: "Ma't'ü c'o mbèpji rí tsjò't'üji. Ot'ü rí tsjò't'ü c'o cja ró ma jodü, cja rguü nguarü c'o ts'i vi pèpji."

⁹ O èjè c'ua c'o cja vi nguich'i c'e bèpji 'ma mü o zünü ts'ch'a c'e nzhä, o ts'ò't'üji 'naja denario nzi 'najaji.

¹⁰ Nuc'ua c'o ot'ü o pèpji, mi pèzhiji xe ro jñus'ü c'ü ro ts'ò't'ü anguezeji, pero xo ts'ò't'üji 'na denario nzi 'naja anguezeji.

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi jñüji c'ü vi ts'ò't'üji, o mbürü o reclamaoji, o zopjüji c'e lamu.

¹² O xipjiji: "Nujyo bèpja, cja pèpjiji 'natjo hora, pero nde 'na vi tsjòtcütjtojme. Maco nuzgöjme 'napa rvá pèpjijme; ró sufregöjme jyarü."

¹³ O ndünrù c'ua c'e lamu o xipji 'naja c'o mbèpji c'o mi reclamao: "Nu'tsc'e bèzo, dya pje rí jün'c'üts'ügò, maco i xitsçö na jo ro cjó'tc'ü 'naja denario.

¹⁴ Nguец'ua rí mague, jñünü c'ü in rayague. Ró ne ró cjó't'ügò yo cja bèpja ró ma siji, c'ua ja xo nzi rgá cjó'tc'ügò.

¹⁵ Na, ¿cjo dya sò rá cjàpcò c'ü rí negò ìn meriogò? ¿Cjo ìn nepque c'ü ró cjó't'ügò yo 'ñaja mbèpji na ngueje na jontezügò?", embe.

¹⁶ Nguец'ua rí xi'tsc'òji, c'o cjàpü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguü muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü nguenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguü muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

20

El ejemplo de los trabajadores

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

¹⁷ O ě 'na nu pa, ya mi nguins'i e Jesús ga ma a Jerusalén. O xōcū c'ua c'o doce o discípulo cja 'ñiji, o ñatsjēji o xipjiji:

¹⁸ —Dyārāji na jo c'ū rá xi'tsc'ōji. Ya rrā mōjō a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögügōji nutscō rvá ěgō cja Mizhocjimi. Ra nzhögügōji cja o dyē c'o ndambōcjimi 'ñe c'o xōpū o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncōji ngüenda c'ū rguí mbōtcōji.

¹⁹ Ra nzhögügōji c'ua cja o dyē c'o dya menzumū a Israel c'ū me rguí tsjacōji burla, ra mbārāzūji, cja rrū ndāt'ázūji cja ngronsi. Nuc'ua c'ū na jñi nu pa, rá tetcjō.

Lo que pidió la madre de Jacobo y Juan

²⁰ Nuc'ua o ějē c'ua c'ū nu su e Zebedeo c'ū ya vi ndū, ma siji c'o o t'i. O 'ñe ndüñijōmū a jmi e Jesús, o xipji:

—Rvá ě rvá 'ñe o'tc'ū 'na favor.

²¹ O ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Dya ndumū, xitsi pje ni 'ñeje.

O ndünrū c'ua c'e ndixū o xipji:

—Mamague yo yeje in ch'igō ra mimivi co nu'tsc'e nu ja ri mandague; 'naja ra mimi cja in jodyēgue, nu 'naja ra mimi c'ū 'nanguarū.

²² O ndünrū c'ua e Jesús o xipji c'o ye o discípulo c'o mi ngue o t'i c'e ndixū:

—Dya in unnc'ēvi na jo ngüenda c'ū na otcügō nu nin nanavi. ¿Cjo ra sō rí sufreguevi c'o rá sufregō?

O ndünrūvi c'ua:

—Jā, ra sōzūbe, eñevi.

²³ Nuc'ua e Jesús o xijui:

—C'o rá sufregō, jā na cjuana xo rí sufreguevi c'o. Pero dya nguezgō tocazū rá unū cjō ra mimi cja in jodyē, ne ri ngue c'ū 'nanguarū. Nguextjo c'ū mi Tatagō c'ū ya juajñū cjō ra mimi nu.

²⁴ Nuc'ua 'ma o dyārā c'o diez discípulo c'ū vi mama c'e ndixū, go ünñūji c'ua c'o ye discípulo.

²⁵ Pero e Jesús o xipjiji ro chēzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pārāgueji ja ga cja c'o pje nde pjēzhi cja yo nte yo dya pārā Mizhocjimi, cja pūji yo nte ra tsjaji c'ū mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o sōji na jyū.

²⁶ Nu'tsc'ēji, dya rga cjatsc'ēji c'o pje pjēzhi. 'Ma bñütsc'ēji 'naja c'ū ne ra mbēzhi na nojo cja Mizhocjimi, ni jyodū ra mbōxc'ūji 'ma c'ū, dya ra mandatsc'ēji.

²⁷ Y c'o ra ne ra tsja in xo'ñigueji, ni jyodū ra mbē'pc'ijji c'o, dya me ra mandatsc'ēji.

²⁸ Nutscō c'ū rvá ěcō cja Mizhocjimi, dya ngue c'ū ra mbōxcō yo nte; ngue c'ū rá pjōsc'ō yo. Xo rvá ěcō rá tūgō, ngue c'ua rá cjō'tp'ū o nzhubū na puncjū o nte, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a dos ciegos

²⁹ Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji a Jericó, mi pojī na puncjū nte e Jesús.

³⁰ Cja c'e 'ñiji c'ū mi pōji, ma jū'ū yeje c'o mi ndēzhō. Nuc'ua c'o mi ndēzhō 'ma o mbārāvi ya ma cjogū e Jesús cja c'e 'ñiji, o mapjūvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügōbe o mboxbēchets'ū e David, juentsquegōbe.

³¹ Nuc'ua c'o nte o huēnch'iji c'ua c'o mi ndēzhō, o xipjiji c'ū ro ngo't'ū a nevi. Pero anguezevi, xenda go mapjūvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügōbe o mboxbēchets'ū e David, juentsquegōbe.

³² O bōbū c'ua e Jesús o ma't'ūvi o xipjivi:

—¿Pje in neguevi c'ū rá pjōxc'ūvi?

³³ O ndünrūvi c'ua:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ōbe, jocüzügōbe in chōbe ngue c'ua rá jandgōbe, eñevi.

³⁴ E Jesús o juentssevi o ndōtpūvi c'ua a nzhōvi. Jo ni jñandavi c'ua, cjaxnu ndeñevi co e Jesús o mōji c'ua.

21

Jesús entra en Jerusalén

¹ Ya vi zāt'āji a Betfagé cja c'e t'eje c'ū ni chjū Olivos, ya xo mi bēxtjo ro zāt'āji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ndājä yeje c'o o discípulo c'o ro ot'ū a xo'ñi.

² O xipjivi:

—Mēvi cja ne jñiñi nu bñübū a xo'ñi. Rí chōt'ūvi nu 'na burru c'ū ri 'nünt'ū, c'ū ri siji o t'i. Rí xāpcāvi c'e suburru rí dyēnquivi ga 'ñecjua nza yejui.

³ 'Ma cjō c'o pje ra xi'ts'ivi, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'in Jmugōji ni jyodū yo”, rí 'ñembevi. Nuc'ua ixta jyē'tsc'tjo ri dyēvi, eñe e Jesús.

⁴⁻⁵ Mi jinguā vi mama a cjava 'na c'o o profeta Mizhocjimi:

Xipjiji c'o menzumū a ma a Sion c'ū ya va ějē anguezeji nu nu ra tsjapūji o Jmuji.

Xipjiji c'ū dya pje cja pū na nojo nu, na ngue va chāgātjo 'na burru nu, eñe c'e profeta.

Nguec'ua 'ma o tsja e Jesús o xipji c'o ye o discípulo ro ma ě'ēvi c'e burru, o mbürū o zādā c'ua c'e jña c'ū vi mama c'e profeta.

⁶ Cjanu o ma c'ua c'o yeje discípulo o tsjavi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús.

⁷ O ě'ēvi c'e burru 'ñe c'ū o t'i. O ngāsp'āvi c'ua c'o o bituvi c'o mi tējēvi. Cjanu o chāgā c'ua e Jesús.

⁸ Ma puncjū nte c'o mi pōji. Bñübū c'o mi xī'mi o bituji cja c'e 'ñiji; 'ñaja c'o mi ocū o dyē c'o za'a mi xī'p'ijji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ū a xo'ñi, 'ñe c'o ma bēpja, mi mapjūji mi mamaji:

—Me na nojo nu o mboxbēche e David. Me na jo nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazūji. Xo 'ñeje c'o cārā a jens'e ra mamaji: “Me na nojo nu”, eñeji va mamaji.

¹⁰ Nuc'ua 'ma mü o zät'a e Jesús a Jerusalén, dya mi pärä pje ro nguijñi c'o mi menzumü nu. Mi mamaji:

—¿Cjó ri nguexä nu?

¹¹ Nuc'ua c'o nte c'o mi pöji e Jesús, mi mama c'o:

—Nujnu ngue e Jesús nu profeta, nu je menzumü a Nazaret c'ü tsjaja a Galilea, eñeji.

Jesús purifica el templo

¹² Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo c'ü o templo Mizhocjimi, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pö, 'ñe c'o pje nde ma tömü nu. Xo tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pö o mbaro.

¹³ Cjanu o xipjiji:

—Je t'opjü a cjava: “Nu ín nzungö rguí xiji ngumü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji na cjacpütjoi nín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngumü o mbē'ē c'ua ja tsjōjōji, embeji c'o pje ma pö, 'ñe c'o pje ma tömü, 'ñe c'o ma pötü o merio.

¹⁴ O ējē c'ua ja nzi c'o mi ndēzhō 'ñe c'o mi me'dye, o chēzhiji a jmi e Jesús a mbo cja c'e templo. E Jesús o jocü c'ua c'o.

¹⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jñandaji c'o o tsja e Jesús o jocü c'o mi sō'dyē. Xo jñandaji c'o t'i c'o ma mapjü a mbo cja c'e templo. O dyäräji mi mamaji: “Me na nojo nu o mboxbēche e David”, mi eñe c'o t'i. Me co üdü c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

¹⁶ Nguec'ua va mamaji o xipjiji e Jesús:

—¿Cjo in ärague nu na s'o nu mama yo t'i?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jä, ri äragö yo. ¿Cjo dya i xörügejeji c'ü mama a cjava:

Ngue yo ts'it'i 'ñe yo sibatjo yo i xöcü ra töjōji c'o me na zö o alabanza rgä ma'tc'üji, eñe o jña Mizhocjimi?

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o zogü c'o nte cja c'e templo, cjanu o mbedye c'ua nu a Jerusalén, o ma a ma a Betania o ma oxtjo nu.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹⁸ Nuc'ua c'ü xörü, xörütjo o mbedye nu, o nzhogütjo ga 'ñe a Jerusalén. O zant'a c'ua.

¹⁹ O jñanda c'ua 'naja za'a c'ü mi ngue higo, c'ü bëxtjo mi 'netjo cja c'e 'ñiji. O ma nu'u, pero ojtjo dya pje chöt'ü c'ü ri quis'i. Mi nguextjo o xi c'o mi cans'a. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja xe ra nguis'its'ü, embe.

'Nangua dyoxto c'ua c'e za'a.

²⁰ Nuc'ua 'ma o jñanda c'o discípulo c'ü vi dyot'ü c'e za'a, me co nguijñiji c'ua, mi mamaji:

—¿Jenga lxco dyot'ü dya ne higo?

²¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana ri xi'tsc'öji, 'ma ri jñunt'ü in mün'c'ejji c'ü ra dyä'tc'ejji Mizhocjimi 'ma ri dyötqueji, y 'ma dya ri yembeñeji, dya

nguextjo nu ró cjavü ne higo nu ra sō ri tsjagueji. Xo ra sō ri xipjigueji ne t'ejje nu bübü nu: “C'ueñe c'ua, ma s'o o cja ne ndeje”, ri 'ñembeji. Ra ma c'ua, ra ma zo'o nu.

²² Texe c'o pje nde ri dyötüji Mizhocjimi, 'ma ri jñunt'ü in mün'c'ejji c'ü ra dyä'tc'ejji c'ü, nde ra ch'a'tc'ejji c'ua ja nzi gui dyötüji, embeji c'o discípulo.

La autoridad de Jesús

²³ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo nu cja c'e templo, o mbürü o xöpü c'o nte. Nuc'ua 'ma ya ma xöpü e Jesús, cjanu o säjä c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjēzhi cja c'o nte, o 'ñe dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje pjē'tsc'e c'ü in cjague yo? ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e ri tsjague yo?

²⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önnc'ügöji 'naja t'önü. 'Ma xo ri xitscöji c'e t'önü c'ü rá önnc'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjētscö nguec'ua ri cjagö yo.

²⁵ ¿Cjó 'ñeme e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

Anguezeji me mi pötma ñatsjēji c'ua, mi mamaji:

—'Ma rá xipjiji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji 'ma: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'i'ji e Juan?”, ra 'ñenzgöji nu.

²⁶ Dya xo ra sō rá xipjiji ngueje yo nte yo o 'ñeme, na ngue ri sügöji yo nte 'na pje c'o ra tsjacöji. Na ngue yo nte mamaji c'ü mi profeta e Juan, mi pätpä Mizhocjimi ma zopjüji, eñeji ma mantsjēji.

²⁷ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya ri pärägöjime cjo 'ñeme e Juan, eñeji. Xo va ndünrütjo c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjētscö nguec'ua ri cjagö yo.

El ejemplo de los dos hijos

²⁸ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjiñiji c'e jña c'ü rá xi'tsc'öji dya. Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi 'ñeje yeje o t'i. 'Na nu pa o ma c'ua c'e bëzo, o ma xipji c'ü 'naja o t'i: “Nu'tsc'ejji in ch'itsc'ö, mague ma pēpji nu pa dya, cja in juancjö.”

²⁹ O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji: “Iyö. Dya rá magö”, eñe. Nuc'ua o nzhogü o mü'bü, o ma c'ua a bëpji.

³⁰ Xo ma c'e bëzo cja c'ü 'naja o t'i, o xitjo c'ua ja nzi va xipji c'ü 'naja o t'i. O ndünrü c'ua c'e t'i o mama: “Jä papá, jo rá magö”, eñe. Pero dya go ma.

³¹ ¿Pje in mangueji c'o yeje t'i? ¿Ja ngue c'ü o tsja c'ü mi ne'e c'ü nu tatavi?

O mama c'ua anguezeji:

—Nu c'ü ot'ü o xipji, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Je xo ga cjatjonu yo publicano, 'ñe c'o ndixü c'o tsjä o bëzo, nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi 'ma ri zopcjöji. Nguec'ua ri

xi'tsc'öji c'ü na cjuana, yo publicano 'ñe c'o ndixü c'o tsäjã o bëzo, sô Mizhocjimi a jens'e ra tsjapüji o nte ra mandaji anguezeji. Pero nu'tsc'ëji, dya sô.

³² O êtsc'ëji e Juan, o 'ñe xi'ts'iiji ja rvi mimiji na jo. Pero dya i 'ñejmegueji c'ü o xi'tsc'ëji c'ü. Yo publicano 'ñe c'o ndixü c'o tsäjã o bëzo o 'ñejmeji c'ü. Nu'tsc'ëji zô xo i jñandgueji ja ma creo c'o, pero nu'tsc'ëji dya go nzhogü in mü'bügueji c'ü rvi creoji c'ü mi xi'tsc'ëji e Juan.

El ejemplo de los trabajadores malvados

³³ 'Dyãräji nu xe 'naja jña nu rá xi'tsc'öji. Mi bübü 'na bëzo c'ü mi tjë o juajma. Nuc'ü, o ngant'a o uva cja c'ü o juajma, cjanu o ngot'ü o za'a a squina c'e juajma. Cjanu o dyö'büji nu ja ro jyät'äji o uva cja rrü yödüji, ngue c'ua ro mbedye o ndeje o uva. Cjanu ndã's'ä c'ua 'naja ts'ingümü nu ja ro mimi c'ü ro mbörü cja c'e juajma.

'Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë.

³⁴ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, c'e lamu o ndãjä c'o o mbëpji ro möji ja c'o mi pëpji c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca c'ü nu lamuji.

³⁵ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, o zürüji c'ua c'o mbëpji c'o vi ndãjä c'e lamu. 'Naja c'ü o s'odüji, 'naja c'ü o mbö't'üji, 'naja c'ü o pjat'üji o ndojo.

³⁶ Nuc'ua c'e lamu o yepe o ndãjä c'o 'ñaja o mbëpji c'o xe ma puncüj. Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, o yepe o tsjapütjoji c'o mbëpji c'ua ja nzi va tsjapüji c'o ot'ü.

³⁷ 'Nuc'ua c'ü na jñi, o ndãjätsjë c'ua c'ü o t'i, o mama: "Nu nín ch'igö xenda ra dyätãji nu", eñe c'e lamu.

³⁸ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, 'ma mü o jñandaji ma ëjë c'ü o t'i c'e lamu, me co pötcua mamaji: "Nujnu nguejnu ra zopcüji texe yo pë's'i c'ü nu tata nu. Mõ rá pö't'üji ngue c'ua rá cjacpöji in tsjaji yo ra zopcüji nu."

³⁹ Nuc'ua 'ma o sãjä c'ü o t'i c'e lamu, jo ni zürüji c'ua c'ü, go pjongüji cja c'e juajma, o mbö't'üji.

⁴⁰ Xe sido o ña e Jesús o dyönüji:

—'Ma ra ëjë c'e lamu c'ü ngue o cjaja c'e juajma, ¿pãrä ja gui tsjiñijji? ¿Pje me ra tsjapüji c'o pëpi c'o uva?

⁴¹ O ndünrü c'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita, o xiji e Jesús:

—Nu c'e lamu, dya ra juentse c'o ya tsja na s'o, ra mbö't'üji c'o. Ra unü c'ua media c'o 'ñaja nte c'o ra unü c'ü ra toca angueze 'ma ra jogü c'o uva, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita.

⁴² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji va jyëtsitsjë 'na ndojo:

—¿Cjo dya i xörügueji c'o ya t'opjü c'ü mama a cjava:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'o mi jäbã o ngümü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü. Ngueje Mizhocjimi c'ü o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí mäcjöji rgã jandgöji. ¿Cjõ ro nguijñi c'ü ro zädã a cjanu?, eñe.

⁴³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ra zädã 'ma dya cja ra tsja c'üji o ntets'üji ra mandats'üji Mizhocjimi. Ra tsjapü o nte c'o 'ñaja nte c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁴⁴ C'o ra pjeñe cja c'e ndojo c'ü rí xi'tsc'öji, ixta 'huagü na jo c'o. Y 'ma ra ë zë'bi c'e ndojo cja 'na nte, ixta nzhenche 'ma c'e nte, embeji c'o.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mü o dyãrä c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo c'o jña c'o mi mama e Jesús, o unüji c'ua ngüenda c'ü mi ngueje anguezeji mi jyëtsiji.

⁴⁶ Nguec'ua mi jodü ja rvã zürüji e Jesús. Pero mi süji c'o nte, na ngueje c'o nte mi junt'ü o mü'büji que mi profeta e Jesús mi pätpã Mizhocjimi ma ña'a.

22

El ejemplo del casamiento

¹ Nuc'ua e Jesús xe go mama c'ua ja xe nzi ejemplo, o xipjiji:

² —Nu c'ü manda a jens'e chjënjuj nza cja 'na c'ü manda c'ü xiji rey; ro dyät'ã 'na jñönü 'ma ya ro chjüntü c'ü o t'i.

³ O ndãjä c'o o mbëpji o ma zojnüji c'o ya vi xipji ro ëjë cja c'e chjüntü. Pero dya go ne go ëji.

⁴ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o 'ñaja mbëpji: "Möji cja c'o ya ró xipjigö ra ëjë, ma xipjiji c'ü ya jogü c'o jñönü, ya mbö't'üji c'o in ts'inzhünü 'ñe c'o pje nda ma animale c'o ma pi. Xipjiji c'ü ya nde jogü texe cja ne chjüntü, nguec'ua ra ëji", eñe c'e rey va xipji c'o o mbëpji. Cjanu o ma c'ua c'o mbëpji o ma xipjiji.

⁵ Pero c'o ya vi s'ojnü, dya go tsjapüji ngüenda ro möji. C'ü o tsjaji, 'naja c'ü o ma cja o juajma, 'naja c'ü o ma ma mbö't'ö.

⁶ C'o 'ñaja o zürüji c'o mbëpji c'o vi ndãjä c'e rey, o mbãräji, cjanu o mbö't'üji.

⁷ 'Ma mü o mbãrä c'e rey c'ü vi tsjapüji c'o o mbëpji, me co üdü c'ua c'ü. O ndãjä c'ua c'o o tropa o ma mbö't'üji c'ua c'o bëzo c'o vi mbö'tp'ü c'o o mbëpji. Cjanu o ndü'tp'üji c'ü o jñiñiji.

⁸ Nuc'ua c'e rey o xipji c'ua c'o 'ñaja o mbëpji: "Yo jñönü ya jogü yo. Pero c'o ró zojnü, dya go ne go ëji. Nguec'ua na jo, dya ra ngãräji dya cja ne chjüntü.

⁹ Nguec'ua möji dya ga ma a ñünü, c'ua ja ni mbedye c'o 'ñiji, rí ma xipjiji texe c'o rí chjëji, c'ü ra ëji cja ne chjüntü", eñe c'e rey.

¹⁰ O mbedye c'ua c'o mbëpji o möji cja 'ñiji, o ma siji texe c'o mi chjëji c'o ma s'o 'ñe c'o ma jo. Nuc'ua me go ndüji cja c'e chjüntü.

¹¹ Nuc'ua 'ma o cjugü c'e rey a mbo ngue c'ua ro jñanda c'o vi siji c'o mbêpji, o jñanda c'ua 'na bëzo c'ü dya mi je o bitu c'ua ja nzi ma jyeji 'ma mi cjai chjüntü.

¹² O xipji c'ua: "Nu'tsc'e bëzo, çja vi tsjogue va? Maco dya in jegue c'o bitu c'o jeji 'ma chjüntüji." C'e bëzo dya go ndünrû.

¹³ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o mi pjöste cja c'e chjüntü: "Jyü'tp'üji a ngua 'ñe a dyë ne bëzo nu. Ma pant'aji nu ja na bëxômü nu ja me ra huë, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre na puncjü", embeji c'o pjöste.

¹⁴ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o s'ojnú pero ja nzitjo c'o juajnúji, eñe e Jesús va nguarü va zopjüji.

El asunto de los impuestos

¹⁵ Nuc'ua o mbedye c'o fariseo, mi pötma mamaji ja rvá dyönüji e Jesús c'ü rví jyopü angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi.

¹⁶ Nuc'ua c'o fariseo o ndäji c'o o discípulo anguezeji, o möji co c'o nu dyoji e Herodes, o ma xipjiji e Jesús:

—Xöpüte, rí pärägöjme c'ü na cjuana c'ü in mangue, 'ñe c'ü in jizhigue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Xo rí pärägöjme, dya cjó in sügue rí zopjü, na ngueje dya in çjaque nguenda zó pje rí pjëzhi 'na nte.

¹⁷ Nguec'ua rí xitsijme pje xo in çjijñigue, çcjo na jo rá çjöt'üji o contribución c'ü örü e César c'ü mero manda, o jiyö?, eñeji.

¹⁸ Pero e Jesús ya xmi pätpä c'ü ma s'o ma mbeñe anguezeji. Nguec'ua ixco xipjiji:

—Nu'tsc'eji in çjapüji na jots'üji, chaque in öngöji. Çjenga na sögöji?

¹⁹ Jitscöji c'e merio ja ga cja c'ü örü e César. Anguezeji o ma jünpüji c'ua 'naja merio c'ü mi xiji denario.

²⁰ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Çcjo q ñi nu cuat'ü ne merio, 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

²¹ O ndünrû c'ua anguezeji o xiji:

—Ngue e César.

O ndünrû c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi.

²² 'Ma o dyäräji c'o jña c'o, me co nguiññiji c'ua, cjanu o jyanbüji c'ua e Jesús, o möji.

La pregunta sobre la resurrección

²³ C'o saduceo mamaji c'ü dya ra sö ra te c'o añima. Nuc'ua c'e pa c'ü, o ëjë ja nzi anguezeji cja e Jesús, cjanu o dyönüji o xipjiji:

²⁴ —Nu'tsc'e xöpüte, o mama e Moisés 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nuc'ua c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü angueze c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

²⁵ Nuzgöjme, mi bübüzgöjme yencho bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü,

pero o ndü, dya jmsup'ü t'i c'ü. Nuc'ua c'ü na ye nu cjuarma o chjüntüvi c'e ndixü.

²⁶ C'ua ja nzi va ndü c'ü ot'ü, je xo va çjatjonu c'ü na yeje, 'ñe c'ü na jñi. Nde va çjatjoji c'ua nza yenchoji, dya jmsup'üji o t'i.

²⁷ Nuc'ua 'ma ya vi ndü nza yencho c'o bëzo, xo ndü c'ua c'e ndixü.

²⁸ Nguec'ua rí önnc'üjme, 'ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, çcjo ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixü? Na ngueje nza yenchoji nde go tsjapü o suji.

²⁹ O ndünrû c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya jo c'ua ja gui mbeñegueje. Na ngueje 'ma in xörügueji o jña Mizhocjimi, dya in unnc'eji nguenda pje ne ra mama yo; dya xo in pärägueji ja ga cja c'ü me na zëzhi Mizhocjimi.

³⁰ Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntüji. Pero 'ma ra te c'o añima, dya cja ra chjüntüji. Na ngue ra chjëntji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü.

³¹ Çcjo dya i xörügueji yo o jña Mizhocjimi c'ü mama ra tetjo c'o añima?

³² Mama a çjava o jña: "Nguezgö o Mizhocjimizü e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob", eñe Mizhocjimi. Nguec'ua ixi 'ñetsetjo zó ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübüttöji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'o nte c'o jña c'o mi xöpü e Jesús, me mi süji, dya mi pärä pje ro nguiññiji.

El mandamiento más importante

³⁴ Xo 'ñe c'o saduceo dya cja mi päräji pje ro manji. Nuc'ua 'ma mü o mbarä a cjanu c'o fariseo, cjanu o chëzhiji c'ua a jmi e Jesús.

³⁵ 'Naja anguezeji c'ü me mi pärä o ley Mizhocjimi, chaque o tsjapü t'önü e Jesús ngue c'ua ro zö'ö, o xipji:

³⁶ —Xöpüte, çja ngue c'ü xenda ni muvi mandamiento cja o ley Mizhocjimi?

³⁷ O ndünrû c'ua e Jesús o xipji:

—C'ü rí tsjaji, rí ñeji Mizhocjimi c'in Jmugueji. Rí ñegueji co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji.

³⁸ Nujnu nguejnu ot'ü yo o mandamiento Mizhocjimi, ngue nu nda ni muvi.

³⁹ Bübü c'ü 'naja o mandamiento angueze c'ü xo chjënjui nu cja ró xi'ts'iji c'ü mama a çjava: "Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjégueji", eñe Mizhocjimi.

⁴⁰ Nu 'ma rí tsjague c'ü mama nujyo yeje o mandamiento Mizhocjimi, ya xo i tsjague 'ma c'ü mama texe o jña Mizhocjimi yo xiji ley, 'ñe yo o dyopjü c'o profeta, eñe e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

⁴¹ Nuc'ua 'ma xe ma cäjä c'o fariseo, o ña e Jesús.

⁴² O xipjiji:

—ÇPje xo in mangueji ja rga cja c'ü ri ngue Cristo? Çcjo ri ngue o mboxbëche?

O ndünrûji c'ua:

—Ri mboxbéche cja e David.

⁴³⁻⁴⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jo c'ü. Pero 'ma o mama e David c'ü ja ga cja e Cristo, zjenga o mama: “Nuc'ü, in Jmugö c'ü”, eñe? In pärâgüejü o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü a cjava:

Mizhocjimi o zopjü in Jmugö o xipji:

“Mimi cja in jodyëgö.

Rí da c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi va dyopjü e David.

⁴⁵ E David o nádä e Cristo o mama: “Ngue in Jmugö”, eñe. zPje ne ra mama c'ü ri mboxbéche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va tsjapü t'önü c'o fariseo.

⁴⁶ Nguec'ua anguezeji dya sö ro ndünrüji. Ndeze c'e pa c'ü, dya cja cjó xe rezga xe ro dyönüji e Jesús.

23

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

¹ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte 'ñe c'o o discípulo, o xipjiji:

² —Nujyo xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe yo fariseo, va ngamaji ra xöpüji yo nte, ra xipjiji ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés.

³ Nguec'ua texe c'o ra xi'tsc'ejü yo, nde rí tsjagueji, dya rí jyëzgueji. Pero dya rí tsjagueji c'ua ja ga tsja anguezeji. Na ngueje mamaji c'ü na jo, pero dya cjaji.

⁴ Anguezeji xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ëzhi, dya sö ra cumpleji. Nguec'ua chjéntjui c'ü rí ät'äji o trapjö c'o rí tütüji, c'o me na jyü rgä nduns'üji. Pero anguezeji dya ne ra mbasp'üji ne rí 'naja o ñidyëji.

⁵ Texe c'o cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o ley Mizhocjimi, cjaji c'ü rguí ñanda yo nte. C'ü cjaji, ät'äji xenda na nojo yo ts'icuëro yo tjün't'üji cja o yüdüji 'ñe a nzhë'ëji, nu ja pä't'äji o jña Mizhocjimi. Xo ät'äji xenda na maja yo fleco yo 'nüns'ü a squina o bituji.

⁶ 'Ma cjaji mbaxua, me juajnüji o lugar c'o xe na jo' o ja ra mimiji ra ziji o xëdyi, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na jte. Xo 'ñe 'ma pöji cja nintsjimi, me xo juajnüji o lugar c'o na jo nu ja ra mimiji.

⁷ Me neji ra tsja yo nte ra mbësp'iji t'ëcjañömü rgä zengauji cja chöjmü. Me xo ne o mü'büji ra mama yo nte ra xiji xöpüte.

⁸ 'Pero nu'tsc'ejü in discípulots'öji, dya rí ñe'ejü c'ü cjó ra xi'tsc'ejü xöpüte. Na ngueje 'natjo c'ü in xöpütegüejü c'ü nguezgö e Cristo o 'ñempque Mizhocjimi, y tetsc'ejü in cjuarmaji.

⁹ Dya cjó rí xipjiji tata cja ne xoñijömmü c'ü rí süji nza cja Mizhocjimi. Na ngueje 'natjo c'ü nin Ttagueji; ngueje c'ü bübü a jens'e.

¹⁰ Dya xo rí ñe'ejü ra xi'ts'iji jmu, na ngueje 'natjo c'in Jmugueji, c'ü nguezgö e Cristo.

¹¹ Nu 'ma in negueji ra mbë'tsc'ejü na nojo, ni jyödü rí pjöstegeji cja yo in cjuarmaji.

¹² Na ngueje c'o ra tsjapütsjé rrä nojo, ra tsjapüji dya pje rguí muvi c'o. Y c'o dya ra tsjapü na nojo, ra tsjapüji na nojo c'o.

¹³ Nu'tsc'ejü in xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ejü in fariseoji, in cjpagueji na jots'üji pero dya cjuana. Juentsc'ejü ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in c'asp'üji yo nte, ngue c'ua dya unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Nu'tsc'ejü dya in jëzji ra mandats'üji c'ü, y c'o ne'e c'ü ra manda Mizhocjimi cja anguezeji, in c'asp'üji.

¹⁴ Nu'tsc'ejü in xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ejü in fariseoji, in cjpagueji na jots'üji, juentsc'ejü ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in jünbügeji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya ndü nu xira. Y para dya ra mama yo nte na s'ots'ejü, chaque me mezhe gui dyötqueji Mizhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñu's'üts'üji c'ü rguí sufregueji.

¹⁵ Nu'tsc'ejü in xöpüteji 'ñetsc'ejü in fariseoji, in cjpüji c'ü na jots'üji, juentsc'ejü ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue in pes'ejü cja mar in sätc'ejü texe cja ne xoñijömmü. In xöpüji yo nte, xa'ma cjó ra 'ñejme c'ua ja nzi gui 'ñejmegeji. Nuc'ua c'o nte c'o ejme c'ua ja gui xiqueji, xenda cja na s'o c'o, que na ngue'tsc'ejü. Nguec'ua xenda pë's'i o s'ocüji c'ü rguí möji a ma a linfiernu.

¹⁶ Nu'tsc'ejü in xöpüteji 'ñetsc'ejü in fariseoji, in cjpü in jizhigueji nu o 'ñiji Mizhocjimi, pero va tsot'ü in chögueji in chjëntc'ejü nza cja 'na ndëzhö. Juentsc'ejü, ra castigaots'üji Mizhocjimi, na ngueje in mamaji: “Ma cjó c'o ra nádä nzi ga mbärä ne templo, dya xo rguí muvi 'ma. Nguec'ua dya ni jyödü ra mama c'o na cjuana. Pero 'ma cjó c'o ra nádä c'o traste de oro c'o bübü a mbo cja ne templo, ni muvi 'ma c'ü ra nádä. Nguec'ua ni jyödü ra mama c'o na cjuana”, in eñeji.

¹⁷ Nu'tsc'ejü va tsot'ü in chöji, dya in päräji ja ga cja. Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi ne templo, que na ngueje c'o traste de oro c'o bübü a mbo. C'ü na sjü c'o traste de oro, je ni 'ñeje cja ne templo.

¹⁸ Dya xo in cjpüji me ni muvi c'e arta nu ja pö'tp'üji animale Mizhocjimi, cja rrü ndü'tp'üji nu. Na ngueje in mangueji: “Ma cjó c'o ra nádä nzi ga mbärä c'e arta, dya ni muvi 'ma c'ü ra nádä. Pero 'ma cjó c'o ra nádä c'o animale c'o tjü'tp'üji nu, ni muvi 'ma”, in eñeji.

¹⁹ Nu'tsc'ejü va tsot'ü in chöji, dya in päräji ja ga cja. Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi c'e arta, que na ngue c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu. Na ngue c'ü na sjü c'o animale, je ni 'ñeje cja c'e arta.

²⁰ C'ü ra nädä nzi ga mbärä c'e arta, nädä 'ma c'e arta 'ñe texe c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu.

²¹ C'ü ra nädä ne templo, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü bübü cja ne templo.

²² C'ü ra nädä nzi ga mbärä a jens'e, nädä 'ma c'ua ja manda Mizhocjimi, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü manda nu.

²³ 'Nu'tsc'ejí in xöpütejí 'ñetsc'ejí in fariseojí, in cja'püjé c'ü na jots'üjé, in mbeñejí Mizhocjimi in unüjé c'o in xits'ajnajé, 'ñe c'o 'ñaja in pjin'ñojé. Na jo rí tsjajé a cjanu, dya rí jyëziguejé. Pero juentsc'ejí, ra castigaots'üjé Mizhocjimi, na ngue dya in cö'tp'üjé 'ñi c'o 'ñja c'o xenda ni muvi cja o ley Mizhocjimi. Mama c'e ley rá cjajé c'o na jo, 'ñe rá juentsetejé, 'ñe rá cumplejé c'ua ja nzi rgá mamajé. Nujyo, nguejyo xenda mi jyodü rvi tsjaguejé yo.

²⁴ ¿Ja rgá sö rí jíchijé yo dya pärä ngue c'ua ra mbäräjé o 'ñijé Mizhocjimi? Maco ya tsot'ü in chöjé, dya xo in päräguejé. C'ü ni jyodü rí tsjajé, dya in cjajé. Y c'ü dya nda ni muvi, ngue c'ü in jodü rí tsjajé c'ü. Nguec'ua in chjéntc'ejé nza cja 'na bëzo c'ü ro ma cja mëjë ro paxü c'e ndeje ngue c'ua dya ro ts'üt'ü o ts'imörö. Cja rrü zitjo c'e ndeje, maco ri o'o nu 'na camello.

²⁵ 'Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü 'ñe o xalo, pero dya xibi na jo a mbo. Nguec'ua na s'o a mbo c'o mojmü 'ñe c'o xalo. Je xo ga cjatsc'ejí nu, nu'tsc'ejí in fariseojí. In xindyjëjé in tjintsijé c'ü ni xes'ets'üjé pero bübü a mbo in mü'büjé c'o na s'o; me in jodü ja rgui tsjapü in tsjacjéjé c'o pës's'i yo nin mintejé. Juentsc'ejí ra castigaots'üjé Mizhocjimi.

²⁶ Nu'tsc'ejí in fariseojí, ya tsot'ü in chöguejé, dyäräjé c'ü rá xi'tsc'öjé. Ot'ü rí jyodüjé ja rgá ndin'tsc'i in mü'büjé. Nuc'ua, rrä jo c'ü ni xes'ets'üjé 'ñe a mbo in mü'büjé.

²⁷ 'Nu'tsc'ejí in xöpütejé 'ñetsc'ejí in fariseojí in cja'püjé na jots'üjé, juentsc'ejí ra castigaots'üjé Mizhocjimi. Na ngueje in chjéntc'ejé nza cja o panteón cja campo santo. Ch'öxc'üjé a xes'e c'ü ni 'ñetse na zö, pero a jö'mü me já'ä c'o o ndo'dye c'o añima, 'ñe cjo ts'è me na xí'l.

²⁸ Je xo ga cjatsc'ejí nu, a xes'ets'üjé in jizhijé c'ü ni mama yo nte na jots'ejí. Me in cja'pquejé c'ü na jots'üjé, pero a mbo in mü'büjé me bübü na puncjü c'o na s'o.

²⁹ 'Nu'tsc'ejí in xöpütejé 'ñetsc'ejí in fariseojí, juentsc'ejí ra castigaots'üjé Mizhocjimi. Na ngueje in cja'püjé c'ü na jots'üjé, pero dya cjuana. In já'p'ajé panteón c'ua ja dyögüjé c'o profeta mi jinguä, 'ñe in ä'tp'ajé me na zö'ö c'ua ja dyögüjé c'o 'ñaja c'o o tsja na jo.

³⁰ In mamajé 'ma ya ri bünc'ejé c'o cjé 'ma mi cärä c'o in mboxpalegöjé, dya rvi pjösp'üguejé 'ma mi pö't'üjé c'o profeta.

³¹ Nguec'ua in mantsjéguejé ngue o mboxbêchets'üjé c'o o mbö't'ü c'o profeta.

³² Nguec'ua rí xi'tsc'öjé rí cjuatüguejé c'o na s'o c'o xe bëzhtjo ro tsja c'o in mboxpalejé.

³³ 'C'o in mboxpaleguejé, ma s'o'jé nza cja o c'ijmí. Nu'tsc'ejí je xo ga cjatsc'ejí nu. Nguec'ua, ¿ja rgá sö rí c'ueñejé c'ü dya ra jñün'c'üjé ngüenda rgui möjé a ma a lin-fiernu?

³⁴ Nutscö rá täjä o profeta 'ñe c'o pärä o 'ñijé Mizhocjimi, 'ñe c'o ra xöpü o 'ñja angueze. Anguezejé, bübü c'o rí chät'äjé cja ngronsi rgui pö't'üguejé; 'ñaja c'o rí cha's'üjé cja nintsijmí. Y nzi 'na jñüñi rí chäjé c'o.

³⁵ Cja ne xoñijö'mü ya mbö't'üjé na puncjü o nte c'o mi cja na jo. C'ü ot'ü o mbö't'üjé mi ngue e Abel c'ü mi cja na jo. C'ü bë'pja o mbö't'üjé mi ngue e Zacarías c'ü mi mbö'c'jimi c'ü mi ngue o t'i e Berequías. I tsjogüjé a nde nu ja na sjü 'ñe cja c'e arta nu ja tjü'tp'üjé animale Mizhocjimi, i pö't'üjé e Zacarías. Na ngue c'ü rí tsjapüjé ra sufre c'o rá täjä ra è zo'c'üjé, ra jñün'c'üjé ngüenda Mizhocjimi c'ü nde ngue in s'ocüguejé c'ü vi mbö't'üjé texe c'o mi cja na jo ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nguec'ua me ra tsja'c'üjé rí sufrejé na puncjü.

³⁶ Na cjuana rí xi'tsc'öjé, nu'tsc'ejí in cäräjé yo cjé dya, ngue'tsc'ejí rí sufreguejé yo.

Jesús llora sobre Jerusalén

³⁷ 'Nu'tsc'ejí in menzumüjé a Jerusalén, in pö't'üjé c'o profeta, 'ñe in pja't'üjé o ndojo c'o va täjä Mizhocjimi va è zo'c'üjé. Na puncjü rvá juen'tsc'öjé. Mi negö ro jmu'tc'ejé c'ua ja nzi ga tsja 'na ngöñi, juis'i c'o o ts'ingöñi a mbo cja o juaja, pero dya xo i 'ñe ri chëzhguejé.

³⁸ Tsjiññijé. Xe järätjo a Jerusalén nu nin ndajññigüejé, pero ya jyëtsc'ijé dya Mizhocjimi.

³⁹ Rí xi'tsc'öjé ndeze ne ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöjé va hasta 'ma cja rí mamajé: "Me na jo nu va èjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda", rí 'ñeñejé.

24

Jesús dice que el templo será destruido

¹ Nuc'ua 'ma ma pedye e Jesús cja c'e templo, o èjë c'ua c'o o discípulo o chëzhjé a jmi, ngue c'ua ro jíchijé e Jesús c'ü me ma zö c'e templo.

² Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipijji:

—Me in jandguejé ne templo. Pero na cjuana rí xi'tsc'öjé, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o mimi c'ua nu. Nuc'ua c'o o discípulo o èjé a jmi, o 'ñe xipijji:

—Xitscöjme jinguä ra yät'ä ne templo. Xo rí xitscöjme pje ma señal c'ü rga pärgöjme

'ma rí 'ñecje na yeje, y 'ma ra nguins'i ne xoñijómü.

⁴ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötöpüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'ejí.

⁵ Na ngueje ra êjê na puncjü c'o ra jñüncügö in chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

⁶ Y rí dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Pjötöpüji ngüenda c'ü dya rí stügeji, na ngueje ni jyodü ra zädä yo. Pero dya be ri sädä 'ma ra nguins'i nu xoñijómü.

⁷ Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey. Na puncjü c'ua ja ra sufrefeji o tñimi, 'ñe c'ua ja ra mbi'i na zêzhi ne xoñijómü.

⁸ Nujoyo, nguejyo rguí mbürü ra sufrefeji yo.

⁹ 'Nuc'ua texe cja yo país ra nuc'ejí na ü, na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji. Ra nzhöc'ügejeji nu ja rí sufrefeji, y ra mbö'tc'ejí.

¹⁰ Nuc'ua na puncjü c'o ra xögü cja Mizhocjimi, y ra pötca nzhötsjëji o dyoji, y ra pötca nuji na ü.

¹¹ Na puncjü c'o ra 'ñe tsjapü ri ña o jña Mizhocjimi, ra 'ñe dyonpü na puncjü o nte.

¹² Na puncjü c'o dya cja ra s'íya o dyoji, na ngue dya cja ri ätáji Mizhocjimi.

¹³ C'o sïdo ra 'ñejmezüji, ra ma bübütojji co Mizhocjimi.

¹⁴ Nuc'ua textjo cja ne xoñijómü ri cārā c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji ra dyätáji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i nu xoñijómü.

¹⁵⁻¹⁶ 'Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'e profeta Daniel o mama c'ü ra ê 'naja nte c'ü me rrā s'o a jmi Mizhocjimi, ra 'ñe chjotü texe, y ra 'ñe mimi c'ua ja me na sjü. Nu'tsc'ejí ri xörüji yo jña yo, rí unüji na jo ngüenda c'ü rguí päräji. Nguec'ua 'ma rí jñandají c'ü ya ri bübü nu c'e nte, rí c'ueñeji rí möji a ma cja t'êje, nu'tsc'ejí ri cārāji a Judea.

¹⁷ Nu'tsc'ejí ri tågäji a xes'e cja in nzungueji, ixtí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pè's'íji a mbo cja in nzungueji.

¹⁸ Nu'tsc'ejí ri bünc'ejí cja juajma, dya rí nzhogueji cja in nzungueji c'ü rí 'ñe tsanagueji in bituji.

¹⁹ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lèlè c'o pa c'o.

²⁰ Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jārā o sē, ni xo ri ngue nu pa c'ü rí sōyaji.

²¹ Na ngueje me ra sufrefeji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca go sufrefeji a cjanu ndeze 'ma o jyans'ü ne xoñijómü. Y dya cja xe ra sufrefeji c'ua.

²² Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufrefeji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cārā c'o ya juajnú Mizhocjimi.

²³ Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'íji: "Je bünc'ua e Cristo" o ra xi'ts'íji: "Je bübü nu e Cristo", ra 'ñents'ejí, dya rí creoji c'o xi'tsc'ejí a cjanu.

²⁴ Na ngueje ra êjê c'o ra tsjapü ri ngueje e Cristo. Xo ra ê c'o ri cjapü profeta ri cjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Ra tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte, nguec'ua me ra nguijñiji. C'o ri cjapü a cjanu profeta, ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua xa'ma ra sō ra dyonpüji c'o ya juajnú Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁵ Nguec'ua rí xi'ts'íji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o.

²⁶ Nguec'ua 'ma ra xi'ts'íji: "Je va bübü e Cristo cja majjadü", dya rí pedyejí rí ma ñu'ují. O 'ma ra xi'ts'íji: "Je na bübü a mbo cja 'na ngumü c'ü", dya xo rí creoji c'o xi'ts'íji.

²⁷ 'Ma go juè's'i dyebe nu ja ni mbes'e e jyarü, ixi 'ñetse textjo a lado hasta nu ja ni nguibí e jyarü. Je xo rga cjatjonu 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi, ra jñandgöji texe cja ne xoñijómü.

²⁸ Dyäräji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya: "C'ua ja ri 'mana c'e animale c'ü ya rguí ndü, je nguejnu ra jmurü c'o ndopare."

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

²⁹ Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufrefeji c'o pa c'o, ra bëxömü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana. Ra jyábä yo seje. Y ra 'ñünü nujoyo na zêzhi a jens'e.

³⁰ Nuc'ua ra jñandají 'na seña a jens'e c'ü rguí mbārā yo nte c'ü ya rva êcjö na yeje cja Mizhocjimi. Y texe c'o ri cārā cja ne xoñijómü, me ra nzhumü rgá huéji na ngueje ra jñandgöji rva êcjö na yeje cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva êcjö cja ngömü, ra jñandgöji c'ü me rrā zëts'i 'ñe me rrā zözü.

³¹ Nuc'ua, ra mbë'biji na jens'e 'na corneta, y nutscö rá tājā c'o in anxe ra 'ñe jmutüji c'o ya ró juajnúgö c'o ri cārā texe cja ne xoñijómü.

³² Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xí, in pärāgueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijómü.

³³ Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandají ya ra zädä texe yo rí xi'tsc'öji, rí päräji 'ma c'ü ya ngue ra nguins'i ne xoñijómü.

³⁴ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cārā c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädä texe yo rí xi'tsc'öji.

³⁵ Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijómü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

³⁶ 'Dya cjó pärā pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädä c'o, ni xo ri pärā c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pärāgö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pärā.

³⁷ C'ua ja nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Noé, je xo rga cjatjonu, 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi.

³⁸ C'o cjë 'ma mi bübü e Noé, 'ma dya be mi ëjë c'e tradyebe, mi ñõñüji 'ñe pje nde mi si'iji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji o t'iji hasta 'ma cja zädä c'e pa 'ma mü o cjogü e Noé a mbo cja c'e barco.

³⁹ Dya mbäräji cjo ro 'ñeje c'e tradyebe hasta 'ma cja 'ñeje, go chjorüji c'ua texeji. Je xo rga cjatjonu, 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi.

⁴⁰ Na ngueje ye bëzo c'o rva bübü cja jua-jma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

⁴¹ Ye ndixü c'o 'natjo c'ua rva cünü. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

⁴² 'Nguec'ua ri xi'tsc'öji ri pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in päräji c'e ndajme 'ma rá ëcjö nutscö in Jmuzgöji.

⁴³ 'Na bëzo c'ü ri xo'tp'üji o ngumü, nu 'ma ro mbärä pje ma ndajme c'ü xömü c'ü ro ëjë c'e mbë'ë, dya ro iji; ro nde'betjo, dya ro jyëzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngumü.

⁴⁴ Je xo rga cjatseji nu, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje nutscö rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴⁵ 'Nza cja 'na lamu c'ü 'ñeje 'na mbëpji c'ü cjacjuana, 'ñe c'ü pärä ra pëpji na jo. Ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbëpji c'ü ra 'huinbi c'o ri cärä cja ngumü, ra unüji o xëdyi 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu.

⁴⁶ Nuc'ua, 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra ë chöt'ü c'e mbëpji rrä cja'a c'o vi xipji, me ra mäjä 'ma c'e mbëpji c'ü.

⁴⁷ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbëpji c'ü ra mbötüpü texe c'o ri pë's'i c'e lamu.

⁴⁸⁻⁵⁰ Pero 'ma ri s'ombëpji c'e mbëpji, 'ñe ra mamatsjë: "C'in lamugö ra mezhtjo c'ü", ra 'ñeñe, 'ñe 'ma ra yabü c'o nu mimbëpji, 'ñe me ra ziji o xëdyi 'ñe ra tiji co c'o me t'ij, nuc'ua ra ëjë c'ü o lamu nu c'e pa c'ü dya ri te'be, 'ñe c'e ndajme c'ü dya ri pärä.

⁵¹ Nuc'ua c'e lamu ra manda ra ndas'üji na puncjü co chirrio c'e mbëpji, cja rrü pant'aji c'ua ja rva cä c'o mi cjaüpü mi cja na jo. Je ra huë nu c'ü, 'ñe ra nguünxt'ü o s'ibi rgä sufre na puncjü.

25

El ejemplo de las muchachas

¹ 'Rá xi'tsc'öji dya 'na ejemplo c'ü ja rgä manda Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Mi bübü dyëch'a xunt'i c'o mi tunü o sivi. O mbedye o möji, ro ma ndünrüji 'na t'i c'ü ya ro chjüntü.

² Tsi'ch'a anguezeji c'o dya mbeñe na jo, pero c'o tsich'a o mbene na jo c'o.

³ Nu c'o dya mi jün o pjeñe, o ndunü o siviji, pero dya xe go ndunüji petroleo c'ü ro xich'iji 'ma ro tjeze c'ü mi tjë.

⁴ Nu c'o o mbeñe na jo, o ndunüji petroleo co o botiaji, 'ñe c'o xe mi po'o c'o o siviji.

⁵ Nuc'ua xe mezhtjo ro säjä c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nguec'ua c'o xunt'i o ndägäji o t'iji, o iji.

⁶ Nuc'ua c'ü ndexömü, o dyäräji 'na jña c'ü mi mapjü mi mama: "Ya va ëjë nu ra chjüntü; pedyeji ma chjünrüji"

⁷ O böbü c'ua texe c'o xunt'i, cjanu o jocü c'o o siviji.

⁸ Nu c'o dya mi pë's'i o pjeñe, o xipji c'o vi mbeñe na jo: "Dyacöjme ts'ë in petroleooji, na ngueje ya ne ra juench'etjo yo in sivigöjme"

⁹ O ndünrü c'ua c'o vi mbeñe na jo, o xipji: "Iyö, dya ra sö rá da'c'üjme. Na ngueje 'ma rá da'c'üjme, dya ra zögöjme, ni xo ri ngue'tsc'ëji. Moji ma chömüji nu ja pöji", eñe c'o xunt'i c'o vi mbeñe na jo va xampja.

¹⁰ Nuc'ua 'ma cja vi mötji, o säjä c'ua c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nu c'o ya vi xampja na jo, o cjogüji c'ua co angueze cja c'e ngumü nu ja ro tsjaji c'e chjüntü. Jo nu ngot'üji c'ua c'e ngoxtji.

¹¹ Dya mezhe c'ua o säjä c'o xunt'i c'o vi ma ndömü o petroleo, o mamaji: "Xocüzüjme, nu'tsc'ë nin t'ecjañömü."

¹² O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji: "Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya rí pä'c'öji", embeji.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in pärägueji ja ma pa, ni pje ma ndajme 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi.

El ejemplo de los talentos

¹⁴ 'Xe rá xi'tsc'öji c'ü 'na ejemplo c'ü ja ga manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Mi bübü 'na bëzo c'ü ro ma ne jë'ë. O ma't'ü c'o o mbëpji, o zopcüji c'o mi pë's'i ngue c'ua ro mbötüpüji.

¹⁵ 'C'ü 'na mbëpji o zopcüji tsi'ch'a ts'icaja o merio; c'ü 'na o zopcüji ye ts'icja; c'ü 'na ozopcüji 'naja ts'icaja. O zopcüji c'ua ja nzi rvä sö ro pëpji nzi 'naji. O ma c'ua na jë c'e lamu.

¹⁶ Nuc'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icja, o ma ndömü c'o ro mbö'ö c'ü. Y o ndöjö c'o xe 'na tsi'ch'a ts'icaja o merio.

¹⁷ Je xo va cjatjonu c'ü vi s'opcü ye ts'icaja, o ndöjö c'o xe 'na yeje ts'icaja.

¹⁸ Pero nu c'ü vi s'opcü 'na ts'icaja, o ma dyö'bü a jömü, cjanu dyöpcütjo nu c'o o merio c'ü nu lamu.

¹⁹ O mezhe c'ua na puncjü pa, cja nzhogü c'ü nu lamu c'o mbëpji, o zojnüji ngue c'ua ro tsjaji ngüenda.

²⁰ O sä c'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icaja o merio, xe ndo ma jüntjo c'o xe tsi'ch'a ts'icaja. Cjanu o xipji c'ua c'ü nu lamu: "Nu'tsc'ë in lamuts'ügö, i socüzü tsi'ch'a ts'icaja. Xe va ëcjuä yo xe 'na tsi'ch'a yo ró töcjö", ëne.

²¹ O mama c'ua c'e lamu o xipji: "Me na jo ga mbëpits'üge. I tsjacjuana i tsjague na jo'o co c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá

da'c'ü o bëppi c'o xenda ni muvi. Tsjogü me rá májui na ngue i pëpquigö na jo."

²² Xo säjä c'ua c'ü vi s'opcü yeje ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, i socüzügö ye ts'icaja. Nudya bünc'ua yo xe 'na yeje ts'icaja yo ró töcjö", eñe c'e mbëppi.

²³ Nuc'ua c'ü nu lamu o xipji angueze: "Me na jo ga mbëpjits'ügue, i tsjacuanague i tsjague na joco c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'cü o bëppi c'o xenda nu muvi. Tsjogü me rá májui na ngue i pëpcö na jo", embe.

²⁴ Xo sä c'ua vi s'opcü 'naja ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, ri pá'c'ägö nu'tsc'e in dacüjme o bëppi c'o na jyü; maco ngue'tsc'e in c'apü in tsjacje yo ri tögöjme. Zö nguetscöjme ri podüjme c'o in nzhëxügue 'ñe ri c'ajme texe, pero ngue in ch'ujmügue nu ja ri üt'öjme c'o ndëxü.

²⁵ Nguec'ua ró sügö, ró ma ö'ts'üts'ü nin ts'icaja nu i socüzügö. Bünc'ua dya nin ts'icajague."

²⁶ O mama c'ua c'ü nu lamu o xipji: "Na s'o ga mbëpjits'e, me na mañats'ü. Nu'tsc'e in pãrãgue ri c'apü in tsjacjö c'o ndëxü, zö dya ri podügö ni xo ri pitsigö; ngue'tsc'ej i in c'aji texe c'e bëppi.

²⁷ Nguec'ua ma jo rvi ma socüzü cja banco yo in meriogö. Nguec'ua 'ma ro ëcjö, ro dyacöji yo in tsjacjö, 'ñe c'o ya rvi ndöjyo", embe.

²⁸ Cjanu o xipji c'ua c'o o mbëppi: "Jñünbüji ne ts'icaja nu jün nu, unnüji nujjnu quiji dyëch'a ts'icaja.

²⁹ C'o ch'unü pje rguí pëpjiji, 'ma ra ndöji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpjiji c'o vi ch'unü ra jñünbüji 'ma c'o vi ch'unüji.

³⁰ Rí pant'aji ne s'ombëppi a ma a linfiernu nu ja na bëxömü. Nujnu, nguejnu je ra huë nu ne mbëppi, 'ñe me ra nguünx't'ü o s'ibi rgá sufre nu", eñe c'e lamu va xipji c'o o mbëppi.

El juicio de las naciones

³¹ Nu 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi, me rrã zëzhizügö. Rá dyocöjme texe c'o o anxë Mizhocjimi. Nuc'ua ra mími nu ja me na zö'ö, ngue c'ua rá jünpü ngüenda yo nte.

³² Nuc'ua texe yo cãrã cja ne xoñijömü, ra ngãrãji cja in jmigö. Nuc'ua rá xöcüji nza cja 'na mbörü xöcü c'o o ndëchjürü cja c'o chiva.

³³ C'o ri jyëtscö ndëchjürü rá cama cja in jodyë c'o, y nu c'o chiva rá cama c'ü 'nanguarü.

³⁴ Nuc'ua nutscö ri mandagö rá xicö c'o ri cãrã in jodyë: "Nu'tsc'ej i na jots'üji cja jmi Mizhocjimi nu mi Tatagö, chjä'dãgueji. Rá da'c'üji dya, c'ü xo ri mandagueji. Ndeze 'ma dya be mi t'ät'ã nu xoñijömü, o xöcüts'üji a cjanu xo ri mandagueji.

³⁵ Rá ca'c'üji a cjanu, na ngueje 'ma mi santc'ö, nu'tsc'ej i mi dacöji c'ü ro sigö. Y 'ma

mi türegö, nu'tsc'ej i mi dacöji ndeje. Y 'ma ró sãt'ägö cja in jñiñigüej i sãcöji zö dya mi ngue in menzumüzgöji.

³⁶ Y 'ma dya mi cãjãgö pje ro jegö, nu'tsc'ej i mi dacöji c'ü ro jegö. Y 'ma mi sö'dyëgö, nu'tsc'ej i mi pa cjinngöji. Y 'ma mi cjöcö a pjörü, nu'tsc'ej i mi pa nugöji nu", rá embe c'o ri cãrã cja in jodyë.

³⁷ Rá ndürü c'ua c'o vi tsja na jo, ra xitscöji: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, jingüã ró jantc'ajme mi santc'e c'ü ró da'c'öjme 'na xëdyi? Jingüã mi turegue c'ü ró da'c'üjme ndeje?"

³⁸ Jingüã i sãt'ãgue cja in jñiñigöjme c'ü ró sãc'öjme? Jingüã dya mi cãgue bitu c'ü ró da'cüjme c'ü ri jyegue?

³⁹ Jingüã ró jantc'ajme mi södyëgue, o c'ü mi cjö'cügue a pjörü c'ü ró ma cjinnc'ijme?", ra 'ñenzgö c'o vi tsja na jo.

⁴⁰ Nutscö ri mandagö rá tjünrü c'ua rá xipji: "Nu cjuana ri xi'tsc'öji, c'ü vi pjös'ügueji yo mi ts'icjuarmagö nujoy dya pje mi pjëzhi, xo 'ñetscö xo i pjöxcöji", rá embe c'o.

⁴¹ Nuc'ua rá xipji c'o ri cãrã in scerda: "Nu'tsc'ej i, me na s'otsc'ej i, c'ueñeji cja in jmigö, möji cja sivi c'ü nunca ra juench'e, c'ü o dyät'ã Mizhocjimi c'ua ja ra sufre c'ü dya jo, 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji.

⁴² Na ngueje 'ma santc'ö dya i dyacöji c'ü ro si. Y 'ma mi sufregö 'nure, dya i dyacöji ts'ë ndeje.

⁴³ Y 'ma ró sãt'ägö cja in jñiñigüej i, cya i recibidozüji. Y 'ma dya mi cãgö bitu c'ü ro je'e, dya i dyacöji c'ü ro jegö. Y 'ma mi sö'dyëgö 'ñe 'ma mi cjöcö a pjörü, dya mi pa cjinnguigöji."

⁴⁴ Nuc'ua anguezeji xo ra ndürüji ra xitscöji: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, jingüã ró jantc'ajme mi sant'ague o mi sufregue 'nure, o i sãt'ãgue cja in jñiñigöjme c'ü dya ró pjöxc'ume? Jingüã dya mi cãgue bitu c'ü rvi jye, o mi sö'dyegue, o mi cjö'c'e apjörü, c'ü dya ró cö'tc'üjme 'ñi?"

⁴⁵ Nuc'ua rá tjünrü rá xicöji: "Na cjuana ri xi'tsc'öji, dya i pjös'c'ej i a cjanu ne ri 'na yo mi cjuarmagö yo dya pje mi pzëshi. C'ü dya vi pjösc'ej i yo, xo ñezgö, dya xo i pjöxcöji", rá embeji.

⁴⁶ Nuc'ua rá tãgöji ra möji nu ja nunca ra nguarü rgá sufreji. Pero c'o vi tsja na jo, ra möji ra ma ngãrãji a jmi Mizhocjimi para siempre.

26

Planes para prender a Jesús

¹ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, xe go xipji c'ua c'o o discípulo:

² —In pãrãji ya bëzhtjo yepa ra zädã c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua. Nutscö rvã ëcjö

cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji ngue c'ua ra ndät'üzüji cja ngronsi, embeji.

³ Nuc'ua c'e xömü c'ü, o ma c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjëzhi, o ma jmurüji cja c'e palacio nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjü Caifás.

⁴ O ñaji ja rva cja rvá zürüji e Jesús c'ü dya ro mbärä c'o nte. Ro zürüji ngue c'ua ro mbö't'üji.

⁵ Mi mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huëni yo nte ra tsja o dyëji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

⁶ 'Na nu pa, mi bübü e Jesús a Betania nu cja nu ngümü e Simón c'ü mi sö 'na ngueme c'ü ni chjü lepra.

⁷ O säjä c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tü 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärä. Me mi muvi na puncjü o merio c'ü. Cjanu xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jü'ü cja mexa.

⁸ C'o o discípulo e Jesús o ññandaji c'ü vi tsja c'e ndixü. Me co üdüji c'ua go mamaji:

—Chjä, jyäctjo. ¿Jenga ya bëzhi yo me ni muvi?

⁹ Mi sö ro bö'ö na mizhi nu, ngue c'ua c'o merio c'o, ro ch'unü yo dya pje pë's'i, eñe c'o.

¹⁰ O unü ngüenda e Jesús c'o vi mama c'o discípulo, o xipjiji c'ua:

—¿Jenga na molestaoji ne ndixü? Maco na jo c'ü o tsjacó nu.

¹¹ Nu'tsc'ëji xe rí mintc'ëji nujyo dya pje pë's'i, pero nutschö ra zädä 'ma dya cja rá bünc'ö a ndetsc'ëji.

¹² Ne ndixü nu, ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga jyärä, ngue c'ua ya na seguroao c'ü rgá dyögüzgöji.

¹³ Na cjuanaa rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijömü c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga czazgö, nde ra nádäji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu na jo nu o tsjacó, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

¹⁴⁻¹⁵ C'o doce discípulo, mi bübü 'naja c'ü mi chjü Judas Iscariote. Nuc'ü, o ma c'ua cja c'o ndamböcjimi, o ma xipjiji:

—¿Ja nzi rí tsjötçügöji ngue c'ua rá nzhö'c'üji e Jesús?

Nuc'ua c'o ndamböcjimi o ngö't'üji treinta merio o plata e Judas.

¹⁶ Ndeze c'ua, o mbürü e Judas o jyodü c'ü ja rvá tsjapü, ngue c'ua ro nzhö e Jesús.

La Cena del Señor

¹⁷ Ya vi zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bäns'ä. C'ü ot'ü pa c'ü mi pjongüji c'e mbaxua, o ëjë c'ua c'o discípulo cja e Jesús, o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñöñü c'ü rí sigue rgui süpque ne mbaxua?

¹⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua yeje c'o o discípulo:

—Mëvi a ma a Jerusalén rí ma zopjüvi c'e bëzo c'ü ya in päräguevi, rí xipjivi: “Va täcjöbe c'e xöpüte rá xi'ts'ibe c'ü ya va sääd c'ü ra sufre. Nguec'ua c'e mbaxua je ra züpü cja in nzungue co c'o o discípulo, va 'ñenzgöbe c'e xöpüte.” Je rí xipjivi a cjanu.

¹⁹ Nuc'ua c'o discípulo o mëvi c'ua ja va xipjivi e Jesús, o ma dyät'ävi c'e jñöñü c'ü rvi züpüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua.

²⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nzhä, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa ro ziji o xëdyi c'o doce o discípulo.

²¹ 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuanaa rí xi'tsc'öji, bübütsc'ëji 'na c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötc'ö, embeji.

²² Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o mama nzi 'naja anguezeji mi xipjiji e Jesús:

—¿Cjo nguetscö, ín Jmuts'ügö?

²³ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—'Naja c'ü ya ndü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrä sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü.

²⁴ Nutschö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra mbötcöji c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Pero juejme c'e bëzo c'ü ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü c'e bëzo c'ü, na ngueje ra ma sufre na puncjü.

²⁵ O ndünrü c'ua e Judas nu c'ü ro nzhö'ö, o mama:

—¿Cjo nguetscö, xöpüte?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ya j mantsjëgue, ngue'tsc'e.

²⁶ 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü c'ua e Jesús 'na tjömëch'i, o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñüji ne tjömëch'i nu rrä xënc'iji, rí siji. Nujnu ngue ín cuerpogö nu.

²⁷ Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu unü c'o o discípulo, o xipjiji:

—Sigueji c'ü po'o nu in texeji.

²⁸ Na ngueje nujnu, ngue in tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö ín tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya c'ua ja nzi va mama; ra perdonao dya o nzhübü na puncjü o nte.

²⁹ Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'e pa 'ma 'natjo c'ua rá cäräji nu ja rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi c'ü mi Tagatö. Cja rá sigöji 'ma c'o cja nuevo c'o me xe rrä jo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁰ Nuc'ua o töji 'na himno va ma't'üji Mizhocjimi. Cjanu o mbedyeji c'ua a tji, o möji cja c'e t'ëje c'ü ni chjü Olivos.

³¹ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Texets'ügueji nde rí jyözguigöji ne xömü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji. Na ngueje ya t'opjü a cjava: "Rá nzhö'ö c'e mbörü ra mböt't'üji. Nguec'ua c'o o ndenchjürü ra mböt't'ü c'o", eñe.

³² Pero 'ma rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sátc'ejí nu, ya rva búnc'ö nu.

³³ O ndünrú c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyetsc'igüeji, pero nuzgö nunca rá jëtsc'igö, eñe.

³⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'e o tare ne xömü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in päcägö.

³⁵ O mama c'ua e Pedro:

—Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero nunca rá cádagö c'ü rgá pä'c'ägö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁶ Nuc'ua o möji nu ja mi chjü Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va, ndeze c'ü rá magö a manu, rá ma ötü Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, eñe.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidyí e Pedro 'ñe nza yeje c'o o t'i e Zebedeo. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cijñi na puncjü.

³⁸ Nuc'ua o xipji:

—Me ri ndumügö, rí sö ra mböt'ügö c'ü rgá sentiogö. Chepquetjoji va, dya rí jji, eñe e Jesús.

³⁹ Xe go ma c'ua xe ts'iqué a ma a xo'ñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi o mama:

—Mi Tatats'ügö, 'ma ra sö, rí ts'a's'ü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufregö. Pero dya rí tsjague c'ua ja rgá negö, tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴⁰ O nzhogü c'ua e Jesús nu ja mi cārā c'o jñi o discípulo, o 'ñe chöt'ü ya nde vi itjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—¿Cjo dya mi sö rvi chepquegöji 'na ts'indajme c'ü dya rvi ícjeji?

⁴¹ Dya rí jji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya ra ndö'c'ejí c'ü dya jo. Já, a mbo in mün'c'ejí in neji c'ü dya rí jji ngue c'ua rí dyötqueji Mizhocjimi. Pero yo in cuerpoji, ya mbo o cué yo, embeji c'o.

⁴² Nuc'ua o ma na yeje, o ma dyötü Mizhocjimi o mama:

—Mi Tatats'ügö, 'ma dya sö ra cjogü c'ü rá sufre, rí ne rá sufregö 'ma. Na ngue je rí negö rí tsjacö c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴³ O nzhogü c'ua na yeje, o ñe chöt'ütjo ya ma itjoji na yeje, na ngueje me mi tágaji na puncjü o t'jji.

⁴⁴ Ndo zogütjoji c'ua, o ma dyötü Mizhocjimi c'ü na jñi, o mantjo c'ua ja nzi va mama 'ma ot'ü.

⁴⁵ Nuc'ua ndo go nzhogü go etjo c'ua cja c'o o discípulo, o xipji:

—¿Cjo xe in ícjeji 'ñe in söyaji? Maco ya zädä ne ndajme nu ra nzhögügöji nutscö rvá écjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja dyé c'o nte c'o me cja na s'o.

⁴⁶ Ya va säjä nu ra nzhögügö. Nguec'ua rí ñangaji; rá chjéji.

Llevan preso a Jesús

⁴⁷ 'Ma ndánt'ä ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjézi cja c'e jñiñi, ma jünji tratjédyi 'ñe ngarrote.

⁴⁸ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi póji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jonnc'ejí c'ü. Nguec'ua rí pēnc'h'iji c'ü, embeji.

Nguec'ua ya mi päxtjo c'ua c'o nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Judas ixco sätjo cja e Jesús, o zengua. Jo ni zü'tp'ü c'ua o jmi.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—¿Pje vi 'ñecje, bëzo?

Nuc'ua o säjä c'o nte, ixco pēnc'h'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyji.

⁵¹ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjédyi, o mbetspi 'naja o ngö 'naja c'o o mbēppi c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁵² Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Tsöt'ü nin chjédyi c'ua ja mi o'o. Na ngueje texe c'o ra pöt'ünte co tjédyi, tjédyi rguí nzhü c'o.

⁵³ ¿Pje in mangue? ¿Cjo dya sö rá ötcö c'ü mi Tatagö, angueze ixta ndäjä c'ü ra cjogü doce mil o anxe ra ñe mböxcüji? Já, sö.

⁵⁴ Pero 'ma ra ñe c'o anxe, ja rgá zädä 'ma yo ya t'opjü yo ni jyodü rá sufregö.

⁵⁵ Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Ja cja c'ü in cjagueji? Maco i pedyeji cja c'in jñiñiji va ñe sücöji nza cja 'ma rí nguezgö 'na mbē'e, va jünji in chjédyi 'ñe in ngarroteji. Pama mi cārägöji cja c'e templo mi jí'tsc'öji, maco dya mi pēnzhuigöji 'ma.

⁵⁶ Pero texe yo, ya va sädä yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta, embeji.

Nuc'ua texe c'o discípulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁵⁷ 'Ma ya vi pēnc'h'iji e Jesús, o zidyji cja e Caifás c'ü mi mero ndamböcjimi, nu ja ya vi jmurü c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

⁵⁸ 'Ma ya mi póji, e Pedro mi bēpjtjo na jē, hasta 'ma o zät'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjogü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja ma cā c'o mbēppi, ngue c'ua ro nu 'u pje ro tsjapüji e Jesús.

⁵⁹ Ma cā nu, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji ngüenda e Jesús. Nuc'ua mi jodüji testigo c'o ro xosp'ü o buéchjine e Jesús, ngue c'ua ro bö't'ü.

60-61 Pero dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi. Nuc'ua 'ma ya vi mezhe ts'ë, o êjê c'ua yeje testigo o 'ñe ngöt'üvi o mamavi:

—Nujne Jesús o mama a cjava: “Sö rá yä'tp'ägö nu o templo Mizhocjimi. Nuc'ua jñipatjo rá jábä ngue c'ua ra jyärätjo na yeje”, eñe.

Nuc'ü, ngue c'ü o mama c'o testigo.

62 O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya sö rí chjünrügüe? ¿Pje in mangue co nujoy jña yo na xi'tsc'ejji?

63 Pero e Jesús dya go ndünrü c'ü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü o xipji:

—Xitsijme nza mbärä Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, ¿cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi, o jiyö?

64 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—C'ua ja gui mangue, nguezgö. Nutsco rvä êcjö cja Mizhocjimi, rí jñandgöji rva êcjö cja ngömü a jens'e. Rí jñandgöji rí pë'sc'ö texe poder cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi.

65 Go üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, go ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—¿dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje xe ni jyongöji o testigo? Cja ¿dyäräji ya zadü Mizhocjimi nu.

66 ¿Pje xo in mangueji?

O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji:

—Pë's'i nu s'ocü c'ü rgui bö't'ü nu, eñe c'o ma jünpü ngüenda e Jesús.

67 Jo nu zosp'üji c'ua a jmi e Jesús. Bübü c'o mi ya'bü co punte, 'ñaja c'o mi pjë'chp'i a jmi c'ü dya mi janda e Jesús cjo mi ngue.

68 Nguec'ua mi xipji e Jesús:

—Maco in mangue ngue'tsc'e e Cristo, rí xitsicöme cjo ngue c'ü na pjë'chc'i in jmi dya.

Pedro niega conocer a Jesús

69 E Pedro ya vi mintjo nu cja c'e tji. Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi pëpji nu. Nu c'e ndixü o chëzhi a jmi e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Galilea.

70 O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö pje pjëzhi c'ü in mangue.

Nde go dyärätjo c'ua texe c'o mi cärä nu.

71 Nuc'ua e Pedro o mbedye c'ua cja c'e ngoxtji. Mi bübü nu c'ü 'na ndixü c'ü xo mi pëpji nu. Angueze o jñanda e Pedro mi böbü nu, nguec'ua va xipji c'o mi cärä nu:

—Xo 'ñe ne bëzo nu, nde mi bübüvi e Jesús nu menzumü a Nazaret, eñe.

72 E Pedro o yepo e ngädätjo c'ua, o mama:

—C'ua ga mbärä Mizhocjimi, dya rí pärägö ne bëzo nu.

73 Dya mezhe c'ua o chëzhi a jmi e Pedro nu c'o mi böntjo nu, o xipji:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja yo o dyoji nu, na ngueje c'ua ja gui ña, ixí 'mä'tc'ätjo.

74 Nuc'ua e Pedro o mama:

—C'ua ga mbärä Mizhocjimi, dya rí pärögö ne bëzo nu. 'Ma dya cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ra zücö 'ma c'ü.

Jo ni huë c'ua 'na tare.

75 O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi xipji e Jesús c'ü dya be ri huë tare 'ma ya na jñi rví ngädä c'ü mi pärä. Cjanu o mbedye c'ua e Pedro a tji, me go huë c'ua co texe o mü'bü.

27

Jesús es entregado a Pilato

1 Nuc'ua c'ü xörü, texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita cja c'e jñiñi mi pötma dyüt'üji ja rvä tsjapüji e Jesús ngue c'ua ro mbö't'üji.

2 O jyüt'p'üji c'ua o dyë e Jesús, cjanu zidy-iji a ma cja e Pilato c'ü mi gobernador.

La muerte de Judas

3-4 Nuc'ua 'ma o mbärä e Judas c'ü vi jñünpüji ngüenda e Jesús ro bö't'ü, me co nguiñi c'ua c'ü, na ngue vi nzhö'ö. Nuc'ua cjanu o jñünü c'ua c'o treinta merio o plata o ma zogütjo cja c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita, cjanu o mama:

—Ró cjangö c'o na s'o. Na ngue ró nzhö'ö c'ü ra bö't'ü 'na bëzo c'ü dya pje tsja, eñe c'ü.

Anguezeji cjanu o mamaji c'ua:

—¿Pje pë'sc'ü rá nugöjme? Nu'tsc'e rí ñu'ua ja rgui tsjapü.

5 Nuc'ua e Judas o mbozü c'o merio a mbo cja c'e templo. Cjanu o ma c'ua, o ma ngant'atsjé tjümjö o dyizi, cjanu o chjüns'ütsjé cja 'na za'a.

6 Nuc'ua c'o ndamböcjimi o mbëchiji c'o merio, cjanu o mamaji:

—Nguejyo o 'nömü 'na nte c'ü rgui bö't'ü.

Nguec'ua dya ra sö rá üt'üji nu ja quiji c'o ni mbeñeji Mizhocjimi. Na ngue je ga mama a cjanu in leyji, eñeji.

7 Nuc'ua 'ma ya vi ñaji, cjanu o jñüji c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma 'na bëzo c'ü mi ät'ä o traste. O ndömüji ngue c'ua je ro dyögüji nu, c'o dya ri menzumü cja c'e ndajñiñi c'ü.

8 Nguec'ua c'e juajma c'ü, xe ni chjütjo dya: “Juajma c'ü o 'nömü co c'ü vi nzhü 'na nte.”

9 Je va cjanu va zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Jeremías: “C'o o mboxbëche e Israel o mamaji c'ü mi muvitjo treinta merio o plata c'e nte c'ü. Nguec'ua o ngö't'üji, cjanu o nguis'iji c'o merio.

10 Nuc'ua co c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma c'e bëzo c'ü mi ät'ä o traste, o ndömüji c'ua ja nzi va xitsi Mizhocjimi ro tsjapüji c'o merio”, eñe e Jeremías. Nguec'ua 'ma o ndömüji c'e juajma, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Jeremías.

Jesús ante Pilato

¹¹ E Jesús ma bõntjo a jmi c'e gobernador c'ü mi chjü Pilato. Nuc'ua c'e gobernador o dyõnü o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel?

O ndürü c'ua e Jesús o xipji:

—Jã, c'ua ja gui mangue, nguetscõ.

¹² Nuc'ua c'o ndambõcjimi 'ñe c'o tita o ngõt'üji e Jesús cja c'e gobernador, pero e Jesús dya mi tjünrü c'ü.

¹³ Nuc'ua e Pilato c'ü mi gobernador o xipji:

—¿Cjo dya in ärague texe yo pje nde xi'ts'ijji?

¹⁴ Pero dya go ndürü e Jesús ne ri 'naja jña c'o pje nde ma xipjiji. Nguet'ua c'e gobernador, dya mi pärã pje ro nguijñi.

Jesús es sentenciado a muerte

¹⁵ Tsjë'ma mi cjai c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, y xo mi cja c'o nte mi õtûji 'na favor c'e gobernador. Mi õtûji ro 'ñeme libre 'naja bẽzo c'ü ma o'a pjõrü. Y c'e gobernador cja rrü 'ñeme c'ua libre c'e nte.

¹⁶ C'o pa c'o, ma o'a o pjõrü 'na bẽzo c'ü mi chjü Barrabás c'ü me mi nãntji ma s'o.

¹⁷⁻¹⁸ C'o ndambõcjimi 'ñe c'o tita, mi mbidi-aji e Jesús, nguec'ua va nzhõji cja e Pilato. E Pilato o unü ngüenda pje vi nzhõji, nguec'ua va dyõnüji:

—¿Ja ngue c'ü in negueji rá pjongü cja ne pjõrü ra ma libre? ¿Cjo ngue e Barrabás o ngue e Jesús nu xiji Cristo?

¹⁹ Ma jü'ü e Pilato nu ja mi jün ngüenda. Nuc'ua c'ü nu su e Pilato o mbenpe 'na jña, o xipji: “Dya pje rí tsjapü c'e bẽzo c'ü dya pje tsja c'o na s'o. Na ngueje mi xõmü ró cjinch'i angueze, me ró sufre rvã cjinch'i”, eñe c'e ndixü. Nguet'ua e Pilato xenda mi ne ro 'ñeme libre e Jesús.

²⁰ Pero c'o ndambõcjimi 'ñe c'o tita mi ü't'üji c'o nte ro dyõt'üji e Pilato ro 'ñeme libre e Barrabás, y xo ro dyõrüji c'ü ro mbõ't'üji e Jesús.

²¹ Cjanu o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ü in negueji rá eme libre?

Anguezeji nzhangua ndürüji c'ua:

—Rí 'ñeme libre e Barrabás, eñeji.

²² Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje rá cjapcõ 'ma ne Jesús nu xiji e Cristo?

Cjanu o mama c'ua texe c'o nte:

—Chãt'ã cja ngronsi nu.

²³ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje ni mbë c'ü na s'o c'ü o tsja nu?

Anguezeji xenda go mapjüji na jens'e o mamaji:

—Mangue ra dät'ã cja ngronsi nu, eñeji.

²⁴ Nuc'ua o nu'u e Pilato c'ü dya mi sõ ja rvã tsjapü, ro 'ñeme e Jesús. Na ngue xenda mi huëñi c'o nte, 'na ro tsjaji o dyëji. Nguet'ua e Pilato o ma tjë 'na mojmü o

ndeje, cjanu o xindyë a jmi cja c'o nte, o mama:

—Ra bõ't'ü ne bẽzo c'ua ja nzi gui mangueji, pero dya pje rí tõ'tp'ügõ nada nu. Nguet'ua rí xindyëgõ c'ü rguí pärãgueji c'ü dya rí pë'sc'õ in s'ocü; ngue'tsc'eji in pë's'i nin s'oqueji c'ü ra bõ't'ü nu, eñe e Pilato va xipji c'o nte.

²⁵ Cjanu o ndürü c'ua texe c'o menzumü a Israel o mamaji:

—Dya ra tsja, nguezgõjme rá tuns'ü in nzhubüjme c'ü rguí bõ't'ü nu. Xo 'ñe c'o in ch'igõjme xo ra nguejmeji responsable. Xo 'ñe c'o in bẽchejme.

²⁶ Nuc'ua e Pilato o 'ñeme c'ua libre e Barrabás c'ua ja va dyõrü c'o nte. Cjanu o manda c'ua e Pilato o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma o nguarü o ndas'üji, cjanu o nzhõji e Jesús ngue c'ua ro ma ndãt'ãji cja ngronsi.

²⁷ Nuc'ua c'o o tropa c'e gobernador o zidyiji e Jesús o mõji cja c'ü o palacio. Nzhangua jmurü c'ua texe c'o tropa c'o mi cãrã nu.

²⁸ Cjanu o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma mbaja.

²⁹ Nuc'ua o dyãt'ãji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu jñu'tp'üji a ñi e Jesús. Cjanu o ngõ'tp'üji 'na xitji cja o jodyë e Jesús. Nuc'ua cjanu o ndühjõmüji a jmi, me mi pãtãji mi xipjiji:

—Nu'tsc'e o reyts'ügue yo menzumü a Israel, sido rí mandague, mi embeji ma tsjapüji burla.

³⁰ Me mi sos'üji, y o jñübüji c'ua c'e xitji c'ü vi ngõ'tp'üji a dyë. Co nuc'ü, mi ya'p'üji a ñi.

³¹ Nuc'ua 'ma o nguarü o eñeji, o ts'osp'üji c'ua c'e mbabitü c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjë. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndãt'ãji cja ngronsi.

La crucifixión

³² Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji cja c'e ndajñiñi, o chjëji 'na bẽzo c'ü mi chjü Simón, c'ü mi menzumü a Cirene. Nuc'ü, o tsjapüji o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús c'ü rví ndãt'ãji.

³³ O zãt'ãji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: T'ejeñinte.

³⁴ Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji c'ü ma cjõ'õ. 'Ma mü o zõ, dya go ne go zi c'ü.

³⁵ Nuc'ua c'o tropa 'ma o nguarü o ndãt'ãji e Jesús cja c'e ngronsi, o eñeji c'ua, cjõ ngue c'ü ro tsjapü o cja c'o o bitu e Jesús. Nguet'ua va zãdã c'o vi mama 'na profeta: “O eñeji cjõ ngue c'o ro ngana c'o in bitugõ”, eñe cja o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü c'e profeta.

³⁶ Cjanu o mintji nu, mi pjõrütjõji e Jesús.

³⁷ Cjanu o cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mārā pje vi t'jünpü nguenda angueze. Mi t'opjü a cjava: "Nujnu, ngueje e Jesús nu o rey yo menzumü a Israel."

³⁸ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbē. 'Naja c'ü o ndät'äji bēxtjo cja o jodyē e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

³⁹⁻⁴⁰ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'ü a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä c'e templo, y c'ü na jñi nu pa rvi cjuatü rvi jyäbätjo na yeje. 'Ma ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, 'ñemetsjē dya, dyagü cja ne ngronsi, mi embeje e Jesús.

⁴¹ Xo ma mantjo c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte, 'ñe c'o fariseo, 'ñe c'o tita. Me mi cjpäji burla e Jesús, mi mamaji:

⁴² —Maco o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjē ra dagü cja ne ngronsi. 'Ma ngueje nu ra manda a Israel nu, ra dagü dya 'ma cja ne ngronsi, ngue c'ua rá ejmegöji 'ma nu.

⁴³ Maco mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi nu, na ngueje mi mama nu: "Nguezgö o T'izügö Mizhocjimi", mi eñe nu. Nguец'ua 'ma s'ya Mizhocjimi nu, sö ra ē dya Mizhocjimi ra 'ñe 'ñeme cja ne ngronsi, mi eñeji ma tsjapüji burla.

⁴⁴ Nuc'ua c'o ye mbē c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo nde ma xitjo c'ua c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

⁴⁵ Nuc'ua 'ma cja vi zünütjo jñisjarü, o bēxömü c'ua textjo cja ne xoñijöümü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Elí, Elí, lama sabactani, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: "Nu'tsc'e in Mizhocjim-its'ügö, in Mizhocjimits'ügö, ¿jenga i jyēzguigö?"

⁴⁷ C'o mi cārā nu, o dyārāji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

⁴⁸ Cjanu o cjuan'di c'ua 'naja anguezeji, o ma cājā c'ua 'naja esponja. Cjanu o ngant'a cja vinagre, cjanu o ngāsp'ā cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü.

⁴⁹ Pero c'o 'ñaja mi mamaji:

—Jyēzi, rá nuxāji cjo ra ējē e Elías ra 'ñe 'ñeme nu.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús ndo go yepco mapjütjo na jens'e, ixco ndütjo c'ua.

⁵¹ Nzi va ndü e Jesús, o chödü a nde c'e manta c'ü mi 'nüns'ü a mbo cja c'e templo, c'ü mi cjo't'ü nu ja me ma sjü. O xüt'ü ndeze nu ja mi 'nüns'ü hasta a jömü. Go mbi c'ua na zēzhi ne xoñijöümü, go chädätsjē c'o ndojo.

⁵² C'o panteón nu ja mi cöt'üji o añima, go xogü c'o. Go yepe go mintjo na puncjü c'o nte c'o mi ejme Mizhocjimi c'o ya vi ndü.

⁵³ 'Ma mü o te e Jesús, cja xo mbedyeji c'ua anguezeji nu ja vi ngöt'üji, cjanu o möji c'ua a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Na puncjü nte c'o mi cārā nu, c'o o ndacā anguezeji c'ü ya vi tetjoji.

⁵⁴ C'ü o xo'ñi c'o tropa, 'ñe c'o o tropa c'o mi pjörü e Jesús, o unüji nguenda c'ü mi mbi ne xoñijöümü, 'ñe c'o pje nde mi cja. Me go zü c'ua c'o, go mamaji:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñeji.

⁵⁵ Ma jē ts'ē cja c'e ngronsi, mi cārā na puncjü o ndixü, mi jandaji e Jesús. Anguezeji mi pöji e Jesús ndeze a Galilea, mi pjös'üji c'ü.

⁵⁶ Cja c'o ndixü c'o, mi bübü nu e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo 'ñe e José. Xo mi bübü nu, c'ü nu su e Zebedeo.

Jesús es sepultado

⁵⁷⁻⁵⁸ Mi bübü 'na bēzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi pēs'i na puncjü o merio. Nu c'e bēzo mi ätpä o jña e Jesús. 'Ma ya vi nzhä, o ma c'ua e José cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo.

⁵⁹ Nuc'ua e José o ndunü c'ü o cuerpo e Jesús, cjanu o mböch'ü 'na t'öxbitu.

⁶⁰ E José mi pēs'i 'na cueva c'ü dya cjó be mi cöt'üji nu, vi manda ro dyöt'üji cja peña. Je o ma ngöt'ü c'ua nu, c'ü o cuerpo e Jesús. Cjanu o ngot'ü c'ua co 'na tralaja. Cjanu o ma c'ua c'ü.

⁶¹ Nuc'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'na María, o mintjovi a jmi cja c'e cueva.

La guardia delante del sepulcro de Jesús

⁶²⁻⁶³ Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma söyaji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o möji cja e Pilato, o xipjiji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañöümü, cja ró mbennc'öjme ja va mama c'e dyonpüte Jesús 'ma xe mi büntjo. O mama: "Ma ya rguí zö'ö jñipa 'ma rá tügö, rá tetcjö", eñe c'ü.

⁶⁴ Nguец'ua ri mandague ra ma mbörüji cja c'e cueva hasta 'ma cja ra zö c'o jñipa. Na ngue 'ma jiyö, 'na ra ējē c'o o discípulo ra 'ñe ngüs'üji c'e añima. Nuc'ua c'o discípulo ra xiji yo nte: "Ya tetjo e Jesús a nde cja c'o añima", ra 'ñeñeji. Nu 'ma rga cjanu, xenda ra dyonpüji 'ma yo nte, que na ngue 'ma mi büntjo c'ü, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo va xipjiji e Pilato.

⁶⁵ Cjanu o mama c'ua e Pilato:

—Rá da c'eji tropa ra ma mbörüji. Möji co anguezeji, tsjaji c'ua ja gui mbeñeñeje, ngue c'ua dya cjó ra sö ra 'ñe ngüs'ü c'e añima.

⁶⁶ Nuc'ua o möji anguezeji. Y pa dya cjó ro 'ñe ndörü c'e cueva, o meyaji c'ua c'e tralaja, cjanu o ngamaji c'o tropa o mbörüji nu.

28

La resurrección de Jesús

¹ Nuc'ua 'ma ya vi cjögü c'e pa 'ma mi söyaji, 'ma ya ma jya's'ü c'ü ot'ü pa'a nu ngo'o, o ëjê c'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'naja María ro 'ñe nu'uvi c'e cueva.

² Nuc'ua o ëjê c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, vi 'ñeje a jens'e o 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja c'ü mi cjot'ü c'e cueva. Co nu c'ü vi 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja, o mbi'i ne xoñijöümü. Nuc'ua c'e anxe cjanu mimi c'ua a xes'e cja c'e tralaja.

³ C'e anxe me mi juëns'i nza cja 'ma go juë's'i e dyebe. C'o o bitu me mi jyaxtjo nza cja xitsji.

⁴ Nu c'o tropa 'ma o jñandaji c'e anxe c'ü vi 'ñe a jens'e, me co mbi'ch'i va pizhiji c'ua, y me co privaji.

⁵⁻⁶ Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o ndixü:

—Rí pārägö in jodügevi e Jesús c'ü o ndât'äji cja ngronsi. Pero dya rí süguevi, na ngueje dya cja bünc'ua c'ü; ya tetjo c'ua ja nzi va mama. Chjä'dä rí ñu'uvi nu ja ngöt'üji.

⁷ Nuc'ua 'ma rí cjuarü rí ñuvi, rí mëvi na niji rí ma xipjivi c'o o discípulo e Jesús c'ü ya tetjo. Xipjiji c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je ra chjëji nu. Ya ró xi'ts'ivi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü ixco mbedyevi c'ua cja c'e cueva. Me mi süvi, me xo mi mäjävi. O mëvi c'ua na niji ro ma xipjivi c'o discípulo c'o jña c'o vi dyärävi.

⁹ 'Ma ndânt'ä ma mëvi, cjanu o ë c'ua e Jesús o 'ñe chjëji o zenguavi. Nuc'ua anguezevi o chëzhivi a jmi, o ndüñijöümüvi o nda'p'üvi a ngua, o ma't'üvi c'ua.

¹⁰ E Jesús o xipji c'ua c'o ndixü:

—Dya rí süguevi. Mëvi rí ma xipjivi c'o mi cjuarmaji ra möji a Galilea, je rá chjëjme nu.

Lo que contaron los soldados

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o ye ndixü, ja nzi c'o tropa c'o mi pjörü c'e cueva o möji a ma a Jerusalén, o ma ngös'üji c'o ndamböcjimi texe c'o vi ts'a.

¹²⁻¹³ Nuc'ua c'o ndamböcjimi o jmurüji c'ua co c'o tita. Nuc'ua 'ma o nguarü o ñatsjëji, cjanu o unüji na puncjü o merio c'o tropa, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí xipjiji yo nte c'ü o ëjê c'o o discípulo e Jesús mi xömü, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo 'ma ya vi zü'c'ejí t'jji.

¹⁴ Nu 'ma ra mbärä c'e gobernador c'ü vi ïcjeji, jo rá ma jo'tp'ügöjme c'ü. Nguec'ua dya rí sügueji, embeji c'o tropa.

¹⁵ Nuc'ua c'o tropa o nguiji c'ua c'o merio. Cjanu o ma tsjaji c'ua ja nzi va manda c'o ndamböcjimi. O xipjiji c'o nte c'ü vi 'ñeje c'o o

discípulo e Jesús, vi 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo. Nguec'ua hasta yo pa dya, xe mantji cja yo menzumü a Israel c'ü o ma ngüs'üji c'ü xömü c'ü o cuerpo e Jesús.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁶ Nuc'ua c'o once discípulo cjanu o möji a ma a Galilea cja c'e t'eje nu ja ya vi xipjiji e Jesús ro möji.

¹⁷ Nuc'ua 'ma o jñandaji e Jesús, cjanu o ndüñijöümü o ma't'üji. Pero bübü c'o discípulo c'o mi yembeñe mi mamaji:

—Pärä, ¿cjo ri ngue e Jesús nu?, mi eñe c'o.

¹⁸ Nuc'ua e Jesús o chëzhi a jmi anguezeji, o zopjüji o xipjiji:

—Nutsö ya nde ch'acügö texe poder c'ü na zëzhi a jens'e, 'ñe cja ne xoñijöümü.

¹⁹ Nguec'ua nu'tsc'ejí rí möcjeji cja yo nte yo cärä texe cja ne xoñijöümü, rí xöpüji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra 'ñejmezüji. Y 'ma rí jichiji cja ndeje, rí ñänbäji o tjü Mizhocjimi c'ü mi Tata, 'ñezgö nu T'izü, 'ñe o Espiritu.

²⁰ Rí xöpüji yo nte ra tsjaji texe c'o ya ró xi'ts'iji. Jñunt'ü in mün'c'ejí nutsö rí bübü co nu'tsc'ejí textjo yo cjê, hasta 'ma ra nguarü ne xoñijöümü, dya rá jëts'iji. Je rga cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

Juan el Bautista predica en el desierto

¹⁻² Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi. Ne historia o mbürü 'ma mi zopjü e Juan c'o nte, c'ua ja nzi va dyopjü mi jinguä e Isaías c'ü mi profeta. O dyopjü a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji in jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji.

³ Ri bübü 'na nte c'ü je ra mapjü cja ndajyadü, ra mama a cjava:

"Rí jyëzigueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, na ngueje ya ngue ra ëjë c'ü in Jmugöji c'ü bübü a jens'e", ra 'ñeñe c'e nte.

⁴ Mi ngueje e Juan c'ü o mapjü a cjanu. O ma cja ndajyadü o ma jichi c'o nte cja ndeje. O zopjüji o xipjiji:

—Ra nzhogü in mü'büji, rí jiji, ngue c'ua Mizhocjimi ra perdonao in nzhubügueji, eñe.

⁵ Texe c'o mi cārā a Judea 'ñe cja c'e jñiñi a Jerusalén o möji cja c'e ndajyadü o ma dyäräji c'o mi mama e Juan. O mamaji c'o na s'o c'o mi cja. Nuc'ua e Juan o jichiji cja c'e ndare c'ü ni chjü a Jordán.

⁶ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'naja xipjadü. Mi sa'a c'o mi nza cja o t'ünxü 'ñe mi si o ö't'apjü ngünjü.

⁷ O mama a cjava e Juan o xipji c'o nte:

—Ra ëjë 'naja bëzo c'ü me pjëzhi na nojo; nutscö rí menutjogö que na ngueje 'na mbëpji. Bübü o mbëpji c'o o cjava c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o t'jiza c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü va ëjë.

⁸ Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ëjë, 'ma rí 'ñenche' e in mü'büji angueze, nuc'ü, ra dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü.

El bautismo de Jesús

⁹ E Jesús ma bübü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. O ë 'na nu pa, o mbedye o ma nu ja ma bübü e Juan. E Juan o jichi cja c'e ndare a Jordán.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma o mbes'e cja c'e ndeje o jñanda c'ua o xogü a jens'e. Xo o jñanda ma sjöbü o Espiritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma ë ndägä a xes'e angueze.

¹¹ O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e in Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Tentación de Jesús

¹² Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o ndäjä e Jesús, o ma cja 'na ndajyadü.

¹³ O mezhe nu cuarenta pa'a. Mi cārā nu, c'o animal c'o na sate. Xo mi bübü nu, e Satanás nu c'ü dya jo; mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. Nuc'ua o ë c'ua c'o o anxe Mizhocjimi, o ë mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ 'Ma o ngot'üji e Juan a pjörü, nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma cja c'e xoñijöümü a Galilea. Mi zopjü o jña Mizhocjimi c'o nte, mi xipjiji ja rvä só ro 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

¹⁵ Mi xipjiji:

—Ya zädä yo pa, ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Tsjapüji ra nzhogü in mü'bügueji, 'ñejeji o jña Mizhocjimi.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁶ 'Na nu pa, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pä't'ä o t'ös'üvi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. 'Naja c'ü mi chjü Simón. C'ü 'naja mi chjü Andrés. Anguezevi mi mbajmövi.

¹⁷ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'evi in mbajmövi dya. Pero chjünt'üvi in xütçjö, rá jí'ts'ivi rí zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji in xütjügö, embevi.

¹⁸ Jo ni zogüvi c'ua c'o o t'ös'üvi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús.

¹⁹ Xe möji a ma xo'ñi. E Jesús o jñanda c'ua xe yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. 'Naja c'ü mi chjü Jacobo. Nu c'ü nu cjuarma mi chjü Juan. Mi ngue o t'ivi e Zebedeo. Ma cäji cja 'na bü; ma jöcüji c'o o t'ös'üji.

²⁰ E Jesús o ma't'ü c'ua c'o yeje cjuarma. O jyëzivi c'ua c'ü nu tatavi cja c'e bü co c'o mbëpji. Nuc'ua o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu malo

²¹ O möji c'ua a Capernaum. Nuc'ua nu pa c'ü söyaji, e Jesús o cjögü a mbo cja o nitsjimi anguezeji. Je mi xöpü c'o nte nu.

²² C'o nte me mi dyönütsjëji na ngueje mi ña e Jesús c'o jña c'o vi unü Mizhocjimi. Mi mamaji: "Nu ne bëzo nu, nandyo ga xöcüji. Maco, dya xöcüji c'ua ja nzi ga cja c'o xöpü o ley Mizhocjimi", mi eñeji.

²³ O cjögü c'ua a mbo cja c'e nitsjimi 'naja bëzo c'ü mi o'o o mü'bü 'naja demonio. O mapjü c'e bëzo o mama:

²⁴ —Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, çpje in p'e's'i c'ü rí ñu co nutscöjme? ¿Cjo vi 'ñecje rí tsjacü rá ma sufridogjme? Nutscö rí pä'c'ä. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

²⁵ E Jesús o huëñch'i c'ua c'e demonio o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjü na jens'e, o tsjapü o nügü c'e bëzo. O mbedye c'ua cja c'e bëzo.

²⁷ Me co nguiñi c'ua c'o nte, mi pötma dyönüji o mamaji:

—¿Pärã, pje ne ra mama nu cja'a ne bëzo? Xipji yo demonio ra mbedye, y pedye yo, o ñeñeji.

²⁸ Nguец'ua dya mezhe c'ua, me mi nãntji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

²⁹ Nuc'ua e Jesús o mbedye cja c'e nitsjimi co e Simón ñe e Andrés ñe e Jacobo ñe e Juan. Cjanu o mõi cja o ngumü e Simón ñe e Andrés.

³⁰ C'ü nu to'o e Simón mi orü cja ngama; nuc'ü, mi sö o pa'a c'ü. O xipjiji c'ua e Jesús mi sö'dyë c'e ndixü.

³¹ Cjanu o ma c'ua nu ja mi orü c'e ndixü. O pënchp'i o dyë'ë, o xos'ü nu ja mi orü. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. Nuc'ua c'e ndixü o dyät'ã c'ua jñönü, cjanu o 'huiñiji.

Jesús sana a muchos enfermos

³² Nuc'ua 'ma ya vi nguiñi e jyarü, o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë ñe c'o mi bübü demonio cja o mü'bü.

³³ Texe c'o mejñiñi o jmurüji a jmi cja c'e ngumü.

³⁴ E Jesús o jocü na puncjü c'o mi sö'dyë. Xo o pjongü na puncjü o demonio cja o mü'bü yo nte. Dya mi jëzi ra ñaji, na ngueje mi pärãji pje mi pjëzhi e Jesús.

Jesús predica en Galilea

³⁵ Nuc'ua c'ü xörü ts'vi na nanga e Jesús. Xe mi xömütjo. O mbedye cja c'e ngumü. O ma cja 'na ndajyadü, mi ötü Mizhocjimi nu.

³⁶ E Simón ñe c'o mi joi angueze o ma jyodüji e Jesús.

³⁷ 'Ma o chöt'üji o xipjiji:

—Texe yo nte me jonc'üji, o ñeñeji.

³⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möjõ cja yo jñiñi yo bëxtjo, ngue c'ua xo rá zopjü yo nte yo cãrã, rá xipjiji o jña Mizhocjimi. Na ngueje ngueje yo rvã ëcjõ yo.

³⁹ O ma c'ua cja c'o dyaja jñiñi c'o tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nitsjimiji ñe mi pjongü o demonio.

Jesús sana a un leproso

⁴⁰ O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö o lepra. O ndünjïömü a jmi e Jesús, o dyötü ro jopcü. O xipji:

—Nu 'ma in ne'e, ra sö rí jocüzü ne lepra.

⁴¹ E Jesús o juentse c'ua c'e bëzo. Cjanu o c'uana c'ua o dyë o ndörü c'e bëzo, o xipji:

—Rí negõ ra jogüts'ü, eñe.

⁴² Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra c'ü mi sö c'e bëzo. O jogü c'ua.

⁴³ E Jesús o ñezhe c'ua, o xipji:

⁴⁴ —Pjötüpügue ngüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigüe ja va jogüts'ü. C'ü rí tsja, rí ma cja c'e mböcjimi rí ma jizhitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rí unüge c'ua, c'ua ja nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbãrã yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

⁴⁵ O mbedye c'ua c'e bëzo. Zõ vi xipji e Jesús c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda o mama c'ü mi cja e Jesús. Nguец'ua e Jesús dya cja mi sö ro zãt'ã cja 'na jñiñi na ngueje texe c'o nte ya mi pärãji angueze. Nguец'ua je mi bübü nu ja dya cjó mi ndeñe. C'o nte c'o ja nde mi ñeje mi sãt'ãji nu ja mi bübü e Jesús.

2

Jesús sana a un parálítico

¹ 'Ma ya vi cjogü ja nzi pa, e Jesús o nzhogü a Capernaum. O dyãrãji c'ua mi mama c'o nte, ya vi zãt'ã e Jesús nu cja c'e ngumü nu ja mi oxü.

² O jmurü c'ua na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Me mi nzhüji, dya cja mi sö ro cjogüji cja ngoxtji. E Jesús ma zopjü c'o nte o jña Mizhocjimi.

³ Nuc'ua o ëjë nziyo bëzo c'o ma tuns'ü 'naja bëzo c'ü dya mi sö ro ñömü. Ma sinpiji e Jesús.

⁴ Pero dya sö ja rvã tsjocüji cja o jmi e Jesús, na ngueje me mi nzhüji nu cja c'e ngumü. O ndes'ëji c'ua a xes'e cja c'e ngumü. O xã's'ãji c'ua c'e techo, cjanu o sjõ'büji c'e bëzo co texe c'ü mi os'ü.

⁵ E Jesús o unü ngüenda, c'o bëzo ya vi ñejmeji c'ü ro tsja angueze, ro jocü c'e bëzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e së, ró perдонаots'ü in nzhubügüe, eñe.

⁶ Xo mi junrü nu, ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O nguiñiji o dyönütsjëji a cjava:

⁷ “¿Jenga ña a cjanu ne bëzo nu ngueje Jesús? Chjëntjovi c'ü o zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö cjó ra perdonao nzhubü; nguextjo Mizhocjimi c'ü sö.”

⁸ Exmi pärãtjo e Jesús c'o mi cjijñi anguezeji, nguец'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cjijñiji a cjanu cja in mü'büji?

⁹ Ró xipji ne bëzo nu dya sö ra ñömü: “Ró perdonao's'ü in nzhubügüe.” Xo sö rá xipjigõ ne bëzo: “Rí ñanga, rí chuns'ü yo in pjizhí, ma in nzungue.” ¿Ja ngue c'ü xenda na s'ëzhi c'ü ra zãdã?

¹⁰ Rvã ëcjõ cja Mizhocjimi, rí negõ rí pärãgueji sö rá perdonao'gõ yo nzhubü, nguец'ua dyãrãji dya c'ü rá xipji ne bëzo.

O xipji c'ua:

¹¹ —Rí ñanga, chuns'ü nu in pjingüã nu in pjizhí, ma'a in nzumü, embe.

¹² O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro ñömü; o nduns'ü o pjingüã c'ü mi pjizhí, cjanu o ma o ngumü. Texeji o jñandaji 'ma o nanga c'e bëzo. Me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo nunca rmi jandaji.

Jesús llama a Leví

¹³ E Jesús o ma na yeje a ñünü c'e zapjü a Galilea. Me mi jmurü c'o nte nu ja mi búbü. E Jesús o xöpüji c'ua.

¹⁴ O mbedye c'ua nu, e Jesús; o ññanda e Leví c'ü nu t'i e Alfeo. Je mi junrü nu ja mi cobra o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chjünt'ü ín xütjügö.

Cjanu o böbü c'ua e Leví, o ndünt'ü a xütjü e Jesús.

¹⁵ 'Na nu pa 'ma mi si xëdyi e Jesús cja o ngumü e Leví, mi cārā na puncjü c'o mi cobra o contribución ñe c'o nte c'o mi xiji na s'o na ngueje dya mi súpüji o ley c'o menzumü a Israel. 'Natjo c'ua mi siji xëdyi co e Jesús ñe c'o o discípulo. Na ngueje na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús.

¹⁶ Mi cārā o fariseo c'o mi xöpü o ley c'o menzumü a Israel. O ññandaji 'natjo c'ua ma siji xëdyi e Jesús ñe c'o mi cobra contribución ñe c'o dya mi súpü o leyji. Nguéc'ua o xipjiji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegüejí 'natjo c'ua siji o xëdyi yo cobra o contribución ñejoyo dyaja yo na s'o'o?, eñe c'o fariseo.

¹⁷ E Jesús o dyārā c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu c'o dya sō'dyē, dya ni jyodü o médico c'o. C'o ni jyodü o médico ngueje c'o sō'dyē. Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o mama cja na jo, c'ü rvā ē rá xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pārā tū o nzhubü c'ü rvā ē rá xipji ra nzhogü o mü'büji.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁸ Mi mbempje c'o o discípulo e Juan ñe c'o fariseo. Nuc'ua o eñe ja nzi nte nu ja mi búbü e Jesús, o xipjiji:

—C'o o discípulo e Juan me mbempje c'o; me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discipulogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o dyaja.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'naja sē, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, ¿cjo ra ne ra mbempje c'o o dyoji? 'Ma ndänt'ä xe búbütjo c'e sē a nde anguezeji, dya ra mbempjeji.

²⁰ Pero ra zādä c'o pa 'ma ra zinbiji c'e sē. Nuc'ua cja ra mbempjeji 'ma.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na ñña:

—'Ma cjó c'o cājā 'naja zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra mbä't'ä c'ua co 'naja bitu c'ü cja dadyo. 'Ma rga cjanu, ra ñungü c'e bitu c'ü cja dadyo; xenda ra xüt'ü c'ua c'e zëbitu.

²² Dya cjó xo xich'i o òt'apjü cja zëvota, na ngueje ro xüt'ü c'o zëvota, ro pjödü c'e t'apjü. O òt'apjü je xich'iji cja vota c'o cja dadyo, eñe.

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

²³ 'Na nu pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel, e Jesús ñe c'o o discípulo o cjugüji c'ua ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tucüji o ñürëxü, mi tjö't'ü co o dyëji, jo rron zaji.

²⁴ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji e Jesús, o mamaji:

—Ññanda yo in discipulogue, na tucüji yo ñürëxü, maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sō rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ya i xörügüejí nu c'ü o tsja e David ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji.

²⁶ O cjugü e David cja o ngumü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Nuc'ua e David ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjomëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. O tsjaji 'ma mi mero ndamböcjimi e Abiatar. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó sō cjó ro zi c'o; nguextjo mböcjimi c'o sō ro zi c'o. Pero e David o zi; xo o unü o zi c'o mi dyoji angueze.

²⁷ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mizhocjimi ot'ü o dyät'ä yo nte; cjanu o dyät'ä c'e pa c'ü ra söya yo nte. O tsja a cjanu ngue c'ua ra mbös'ü yo nte. Dya ot'ü o dyät'ä nu pa c'ü rí söyaji cja o dyät'ä c'ua yo nte ngue c'ua rvā züpüji c'e pa.

²⁸ Nutscö rvā ëcjö cja Mizhocjimi. Nguextjogö sō rá mangö ja rguí súpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

3

El hombre de la mano seca

¹ Nuc'ua e Jesús o ma na yeje cja c'ü o nitsjimi anguezeji. Mi búbü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü o dyē.

² Xo mi cārā nu, c'o nte c'o mi jodü ja rvā ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguéc'ua me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyē:

—Xä'dägue a ñeçjua.

⁴ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü o xipji c'o nte:

—¿Ja ngue c'ü mama c'ü in leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá pjös'üji yo in minteji ngue c'ua dya ra ndüji, o rá pöt'üji?, eñe.

C'o nte dya pje o ndünrü c'o. O ngo't'ü o neji.

⁵ E Jesús o nguinch'i na jo c'o nte. Mi üdü c'ü, pero mi juentseji. Me mi cjiñi e Jesús na ngueje me ma me o mü'büji. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyē.

Cjanu o c'uana c'ua o dyē; o jogü c'ua.

⁶ Pero c'o fariseo o mbedyeji cja c'e nitsjimi. O ma ñaji c'ua co nu c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Mi jodüji ja rvā mböt'üji e Jesús.

Mucha gente a la orilla del lago

⁷ E Jesús 'ñe c'o o discipulo o möji c'ua cja c'e zapjü a Galilea. Na puncjü nte c'o o ndünt'ü c'ua a xütjü. Mi menzumüj a Galilea.

⁸ 'Ma o dyäräji c'o mi cja e Jesús, xo o ëjê na puncjü nte c'o mi menzumü a Judea, 'ñe a Jerusalén, 'ñe a Idumea, 'ñe c'o mi menzumü a 'nanguarü a Jordán. Xo o ëjê c'o mi menzumü texe a ma a Tiro 'ñe a Sidón. O ë nuji e Jesús.

⁹ Me ma pizhi c'o nte c'o ma ëjê. E Jesús o xipji c'o o discipulo ro xöpcüji 'naja bü ngue c'ua dya ro s's'iji.

¹⁰ Na ngueje na puncjü c'o ya vi jocü. Nguec'ua texe c'o mi sö'dyê me mi chütüji, mi ne ro zät'äji cja o jmi e Jesús, ro ndörüji.

¹¹ Nu c'o demonio 'ma o jñandaji e Jesús, o ndüñijömjü a jmi angueze. Mi mapjüji mi mamaji:

—Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

¹² E Jesús o huënch'iji o xipji c'ua c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjêzhi angueze.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹³ Nuc'ua, o ma e Jesús cja 'na t'eje. O zojnü c'ua c'o bëzo c'o mi ne angueze. O möji nu ja mi bübü angueze.

¹⁴ Cjanu o 'ñeme c'ua doce c'o ro dyoji angueze. O xipjiji:

—Ró empc'egöji rí ma zopjügueji yo nte ín jñagö.

¹⁵ Xo rí da'c'üji rí mandaji ngue c'ua rí jocüji c'o sö'dyê, y rí pjongüji o demonio, embeji c'o.

¹⁶ Nuyo, ngue o tjü'ü c'o doce discipulo c'o o 'ñeme e Jesús: e Simón c'ü xo o jñusp'ü Pedro;

¹⁷ 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma; o t'ivi e Zebedeo. E Jesús o jñusp'üvi c'ü 'naja o tjüvi Boanerges. C'e tjü'ü ne ra mama ngue bëzo c'ü na zêzhi nza cja 'ma yürü e dyebe.

¹⁸ Xo o 'ñeme e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo. Xo o 'ñeme e Tadeo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario.

¹⁹ Xo o 'ñeme e Judas Iscariote, nu c'ü ro nzhö e Jesús.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo o cjogüji a mbo cja 'naja ngumü.

²⁰ O ëjê c'ua na yeje me na puncjü nte. Nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo dya mi sö ro zijji xëdyi.

²¹ Mi cārā c'o nte c'o mi mama c'ü ya mi loco e Jesús. Nu c'ü nu mamá e Jesús 'ñe c'o o cjuarma, 'ma o dyäräji c'ü mi mama c'o nte, o möji c'ua, ngue c'ua ro ma sijiji e Jesús.

²² Vi 'ñeje a Jerusalén c'o mi xöpü o ley yo menzumü a Israel. Mi mamaji:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Nguetsjê e Satanás c'ü dya jo c'ü pjös'ü ne bëzo, nguec'ua pjongü o demonio.

²³ E Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte o xipjiji jña c'ü ro mbārāji pje mi mama angueze. O mama e Jesús:

—¿Ja rgá sö e Satanás ra pjongü o demonio? Maco nguetsjê o mbëpji.

²⁴ Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjêji, ra chjorü 'ma c'o ri cārā nu.

²⁵ Cja 'na ngumü, 'ma ra pötca chütsjê c'o ri cārā nu, ra chjorüji 'ma.

²⁶ Xo nzitjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio, xo ro chütsjêji. 'Ma rva cjanu, ¿ja xe rvá sö ro manda 'ma c'ü?

²⁷ 'Dya cjó sö ra cjogü cja o ngumü 'naja bëzo c'ü me na zêzhi, cja rron jñünbü c'o ri pè's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü o dyê c'e bëzo c'ü na zêzhi. Nguec'ua ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pè's'i cja o ngumü.

²⁸ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'ts'iji, texe c'o na s'o c'o cja'a yo nte ra sö ra perdonaoji. Xo texe c'o me xipji na s'o jña, Mizhocjimi xo ra sö ra perdonaoji.

²⁹ Pero c'o ra zadü o Espiritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espiritu Mizhocjimi ngueje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, dya ra perdonaoji. Nuc'o, tü o nzhubü c'ü dya ra perdonao Mizhocjimi.

³⁰ O mama a cjanu e Jesús na ngueje mi cārā c'o o mama: “Bübü demonio cja o mü'bü e Jesús.”

La madre y los hermanos de Jesús

³¹ O sājā c'ua c'ü nu mamá e Jesús, cja na 'ñeje c'o o cjuarma e Jesús. Mi böbü'tjoji a tji. O ndājāji c'ua c'ü ro ma xipji e Jesús ro mbedye ro ë ñaji.

³² Nu ja mi bübü e Jesús mi junrü na puncjü o nte. O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin mamá 'ñe c'o nin cjuarma cārāji a tji, neji c'ü rí ñaji.

³³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Cjó ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmágö?

³⁴ O jñanda c'ua c'o 'natjo c'ua mi junrüji. O mama:

—Je bübü va yo ngueje mi mamágö 'ñe mi cjuarmágö.

³⁵ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e Mizhocjimi, nuc'o, ngueje mi cjuarmágö c'o, 'ñe mi cjügö c'o, 'ñe mi mamágö.

4

El ejemplo del sembrador

¹ E Jesús o ma na yeje cja c'e zapjü a Galilea. Mi xöpü c'o nte nu. Cjanu o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'na bü'ü; je o mimi nu. C'e bü mi bübü cja ndeje. Texe c'o nte mi böbü'tjoji a ñünü cja c'e ndeje.

² Nuc'ua e Jesús o xipjiji na puncjü jña c'o mi ngue ejemplo. O xipjiji a cjava:

³ —Dyäräji c'ü rá xi'ts'iji: 'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü.

⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o mbëchiji c'o ts'indëxü.

⁵ Bübü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mbororo nu ja dya ma pizhi o jömmü. Dya mezhe va mbes'e, na ngueje dya mi jäs'ä na puncjü jömmü.

⁶ Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o banü c'o ndëxü o dyot'üji. Na ngueje dya vi mbeje o dyüji.

⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndöbidi. 'Natjo c'ua va mbes'ëji. Ndajme o nocü c'o bidyi, nguec'ua dya jyëzi ro nocü c'o ndëxü. Nguec'ua dya nguiji.

⁸ Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömmü. Nuc'o, o nocü, o jogü na jo. Nzi 'na c'o ndëxü c'o o mbes'e, bübü c'o o unü treinta ts'indëxü. Dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

⁹ 'Ma o nguarü o xipijji a cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ëji bübü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi bübütsjë e Jesús, o ëjë c'o doce discípulo, cja na 'ñeje ja nzi c'o dyaja nte c'o vi dyärä c'o o mama e Jesús. O ë dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipijji:

—Nu'tsc'ëji o dya'c'üji Mizhocjimi rí päräji c'ü dya mi pärä c'o nte 'ma ot'ü; o dya'c'üji rí päräji c'ua ja ga manda Mizhocjimi. Yo dyaja nte, rí xipjigö o ejemplo yo.

¹² Ngue c'ua zö ra jñandaji y ra dyäräji, pero dya ra mbäräji pje ne ra mama yo jña. Na ngueje 'ma ro zo o mü'büji, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ro perdonao o nzhubüji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹³ Nuc'ua e Jesús xe o xipijji:

—¿Cjo dya in pärägueji pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'ts'iji? ¿Ja rgä sö rí pärägueji pje ne ra mama yo dyaja ejemplo yo rá xi'ts'iji?

¹⁴ Nu c'o jña c'o ró xi'ts'iji e a cjava c'o: Nu c'ü podü o ts'indëxü chjëntjovi nu c'ü zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Nu c'o ts'indëxü ngueje o jña Mizhocjimi c'o.

¹⁵ O ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, chjëntjovi c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va ë jünbü c'o jña c'o bübü cja o mü'büji.

¹⁶ C'o ndëxü c'o o zobütjo cja mbororo, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mäjä ga 'ñeje c'o.

¹⁷ Pero dya si'ch'i cja o mü'büji c'o jña. Nuc'ua 'ma ra ëjë c'ü ra sufridoji 'ñe ra nuji

na ü na ngue c'ü ni 'ñejeji c'o jña, nuc'ua exta tögüji, dya cja ra sidoji.

¹⁸ Nu c'o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, ngue c'o ärä o jña Mizhocjimi.

¹⁹ Pero me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgä ndöjöji na puncjü o ch'opjü, 'ñe me mäpäji yo bübü cja ne xoñijömmü; cjaji c'o netsjëji. Nguec'ua dya cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

²⁰ C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömmü ngue c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'o, ejme co texe o mü'bü c'o. Nguec'ua cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Chjëntjovi c'o ndëxü c'o me xo jogü na jo. Bübü c'o o unü treinta ts'indëxü; dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

El ejemplo de la lámpara

²¹ Sido o ña e Jesús o xipijji:

—'Ma tjütüji 'na sivi, dya co'büji co 'naja caja. Dya xo emeji a mbo cja 'na ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra jñandaji.

²² C'ua ja ga cja c'o, je xo ga cjatjonu in jñagö. Zö dya pärä dya yo nte, pje ne ra mama in jñagö, pero ra zädä 'ma ra mbäräji. Zö bübü o jña c'o dya mi päräji 'ma ot'ü, pero ra xogü o ndö yo nte, ra unüji ngüenda ja ga cja.

²³ Nu'tsc'ëji bübü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

²⁴ Xo o mama e Jesús o xipijji:

—Rí dyätäji na jo yo o jña Mizhocjimi yo in äräji; ra dya'c'üji mas rí päräji.

²⁵ 'Ma rí unnc'ëji na jo ngüenda yo jña, Mizhocjimi ra dya'c'üji xenda rí tendiogueji yo. Zö in cijñijji c'ü ya i päräji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'iqué c'ü ya in päräji.

El ejemplo de la semilla que crece

²⁶ Xe o ña e Jesús o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjovi nza cja 'na bëzo c'ü podü o ndëxü cja o juajma.

²⁷ 'Ma xömmü jñi c'e bëzo. 'Ma ya ra jyas'ü, ra nanga ra ma pëpji. Nu c'o ndëxü c'o o mbodü nocü c'o. Pero dya pärä c'e bëzo ja ga mbes'e c'o, ni rí ngueje ja ga te'e c'o.

²⁸ Ngue e jömmü c'ü je cjavü ra te'e c'o ndëxü, 'ñe ra ngui'iji. Ot'ü ra mbes'e, nuc'ua ra nocü, cja rron c'os'ü o ngui'tji. Nuc'ua ya ra ngui'i o ndëxü.

²⁹ Nuc'ua 'ma ya ra jogüji ya ra ndagüji c'ua, na ngueje ya ni dyot'üji.

El ejemplo de la semilla de mostaza

³⁰ Xe o ña e Jesús o xipijji:

—Rá xi'ts'iji pje nza cja c'ü ni manda Mizhocjimi.

³¹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjovi nza cja 'na ndömortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü. O ndömortasa xenda ts'iqué cja yo dyaja ndöpjindy.

³² Pero 'ma ra nocü, xenda na nojo yo, que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndä'ä yo. Nguec'ua ga ëjë yo s'ü ga dyät'äji o t'oxüji nu.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

³³ Na puncjü ejemplo c'o mi mama e Jesús ma xipji c'o nte o ña angueze. O xipjiji texe yo ña yo mi sö ro tendioji.

³⁴ Dya zopjüji ne ri 'naja ña c'ü dya ro jyentspiji 'na ejemplo. Pero o xipji na jo c'o o discípulo ja cja. O xipjiji 'ma mi cärätsjëji.

Jesús calma el viento y las olas

³⁵ Nuc'ua c'ü nzhä'ä c'e pa'a c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjō je rá pes'eji 'nanguarü a manu cja ne zapjü, eñe.

³⁶ O 'ñezheji c'ua c'o nte. O dat'ü e Jesús cja 'na bü. C'o o discípulo xo o dat'üji nu, o möji e Jesús. Mi järä nu, ja xe nzi o ts'ibü'tü c'o xo dat'ü c'o nte, xo möji e Jesús.

³⁷ Jo ni vü'tü c'ua 'na ndajma c'ü me ma zëzhi. Me mi pjō's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'tü. Mi cjiññiji ro nizhi ndeje c'e bü'tü.

³⁸ E Jesús je mi orü cja o squina c'e bü'tü. Ma ñi. Mi jü's'ü o ñi cja 'na almada. C'o o discípulo o zopjüji c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ñanga. ¿Cjo dya in juentsquegöjme? 'Na rá tügöjme.

³⁹ O nanga c'ua e Jesús. O huëñch'i c'e ndajma. O xipji c'e ndeje:

—Söya, juemegue.

Cjanu o böbü c'ua c'e ndajma; c'o ndeje, dya cja mi pjō's'ü.

⁴⁰ Nuc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nu'tsc'eji, ¿jenga in süji? ¿Cjo dya in ejmezügöji ri pjō'c'ügöji?

⁴¹ C'o discípulo me mi süji, mi pötma mag-maji:

—¿Pärä, pje pjëzhi ne Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujoyo, ätäji nu.

5

El hombre endemoniado de Gadara

¹ O zät'äji c'ua a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü c'e zapjü a Galilea.

² 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'na bëzo c'ü je vi 'ñeje cja panteón cja campo santo. O ë chjëvi e Jesús.

³ Nu c'e bëzo, mi bübü demonio cja o mü'bü. Dya cja mi bübü cja ngumü c'e bëzo; ya je mi bübü cja panteón cja campo santo. Dya cja mi sö ro ndün't'üji co cadena.

⁴ Na ngueje ya ma puncjü vi ndün't'üji o dyë 'ñe o ngua co cadena. Nu c'e bëzo mi c'üdütjo c'o cadena. Dya mi sö ro zürüji.

⁵ Xömü ndempa mi nzhodü c'e bëzo cja t'ëje 'ñe cja campo santo. Mi mapjü. Xo mi jüñtsjë o ndojo cja rron dyodütsjë o ts'ingue.

⁶ Nuc'ua c'e bëzo o ññanda e Jesús 'ma ma ëjë na jë. O cjuañi c'ua c'e bëzo. 'Ma o zät'ä a jmi e Jesús, cjanu o ndüñijömü nu.

⁷ O mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi a jens'e, ¿pje in pë'sc'ü ri ñgue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya ri tsjacügö rá ma sufrido.

⁸ O mama a cjanu na ngueje e Jesús o mama:

—Nu'tsc'e demonio, pedyegue cja ne bëzo.

⁹ E Jesús o dyönü c'ua c'e demonio:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrü c'ua:

—Ni chjüzü Legión na ngueje na puncjüzüjme, eñe.

¹⁰ C'e demonio c'ü mi chjü Legión mi ötü na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda c'o demonio ro mbedyeji cja c'e xoñijömü.

¹¹ Mi cärä na puncjü o cuchi cja c'e t'ëje ma ñññüji.

¹² Nuc'ua c'o demonio o dyötüji e Jesús o xipjiji:

—Chäcöjme nu cja yo cuchi ngue c'ua je rá quich'igöjme nu.

¹³ Nuc'ua e Jesús o jyëzi c'ua c'o demonio ro möji nu cja c'o cuchi. O mbedye c'ua c'o demonio cja o mü'bü c'e bëzo. Je ma nguich'iji c'ua cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi cjanu o zöbuji cja c'e dyä'ä, o ma jyäji nu cja c'e ndeje. O tsjünt'üji nu. C'o cuchi mi sö yeje mil c'o.

¹⁴ O cjuañi c'ua nu c'o mi c'as'ü c'o cuchi. O ma cöxteji cja c'e jñiñi 'ñe texitjo c'ua ja mi cjögüji. O mbedye c'ua c'o nte cja c'e jñiñi, o ma nuji pje na mbjë c'o vi ts'a.

¹⁵ O zät'äji c'ua ja mi bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o demonio. Mi junrü c'e bëzo, ya mi je'e o bitu, ya vi ndümbeñe. O züji c'ua.

¹⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi ññanda, o xipjiji c'o ma säjä ja va tsja e Jesús va pjongü c'o demonio c'o mi bübü o mü'bü c'e bëzo. Nde xipjiji ja va ma nguich'i c'o demonio cja c'o cuchi.

¹⁷ Nuc'ua c'o nte ya mbürü o dyötüji e Jesús ro mbedye nu ja je mi jnorü o xoñijömü anguezeji.

¹⁸ O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi pjombgü demonio cja o mü'bü mi ötü e Jesús c'ü ro mëvi.

¹⁹ Pero e Jesús dya jyëzi ro mëvi, o xipji:

—Nzhögü, ma in nzungue. Rí xipji c'o in dyocjeji texe c'ua ja va juen'tsc'e Mizhocjimi 'ñe c'ua ja va mböxc'ü, embe.

²⁰ O ma c'ua c'e bëzo cja c'o dyëch'a jñiñi c'o xiji Decápolis, o ma mama texe c'o vi tsja e Jesús 'ma o juentse. Texe c'o nte me mi dyönütsjëji ja va jöcü e Jesús c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

²¹ Ma ya mi bübü e Jesús cja c'e bü, cjanu o möji c'ua c'ü 'na lado c'e zapjü. 'Ma o zät'äji nu, o jmurü c'ua na puncjü o nte a ñünü c'e ndeje nu ja mi bübü e Jesús.

²² O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi nu cja 'na nitsjimi a Israel. O jñanda mi bübü e Jesús, o ndüñijömü c'ua cja o jmi.

²³ Mi mama c'e bëzo mi ötü e Jesús:

—Nu c'ü in xunt'igö ya ngue ra ndü. Xä'dä rí ma 'ñe's'e in dyë, ngue c'ua ra jogü y ra bübüto.

²⁴ O ma c'ua e Jesús, o mëvi c'e bëzo. Me ma puncjü nte mi pöji e Jesús, me mi chütüji ma möji.

²⁵ Xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cjë c'ü mi dagü o cji.

²⁶ Ya vi dyät'ä cja na puncjü o médico, hasta ya vi ndeze texe o merio. Pero dya cjó só ro jocü; xenda mi cjatjo, sido mi sufrido.

²⁷ C'e ndixü o dyärä c'o mi mamaji c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua c'e ndixü je mi pa a xütjü e Jesús; o ndönbü c'ua o bitu.

²⁸ Na ngueje mi cjiñi c'e ndixü: “Nguextjo c'ü rá tjönbü o bitu nu, exta ndixqui”, eñe.

²⁹ Exo böbü c'ua c'o cji c'o mi dagü. Exo zó c'ua c'ü ya vi jogü c'o me mi sufrido.

³⁰ O mbärä e Jesús c'ü cjó c'o vi jocü. O ñezhe a nde c'o nte, o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndöngü in bitu?

³¹ O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji:

—Nu'tsc'e in cjague t'önü cjó ngue c'ü o ndö'tc'ü in bitu. Maco me nzhü'tü yo nte, me s'ixc'igüeji, embeji.

³² Pero e Jesús mi janda texe cja c'o nte ngue c'ua ro jñanda cjó mi ngue c'ü vi ndötpü o bitu.

³³ C'e ndixü mi pärä c'ü ngue e Jesús vi jocü. Nguec'ua o ndüñijömü cja o jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i. Nu c'e ndixü me mi sü, me mi mbí.

³⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Nu'tsc'e süngü, ya jots'c'e dya, na ngueje j'ñejmezügö c'ü ro só ro jo'c'üts'ü. Me ri mājā rguí ma dya; dya cja ri sögue dya, c'ü me mi sufridogue.

³⁵ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua 'naja c'ü je vi 'ñeje cja o ngümü e Jairo, o ë xipji e Jairo:

—Nu c'ü rvá ëcjö, nu c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja ni jyodü rí xipji ne xöpüte ra ëjë nu.

³⁶ E Jesús dya tsjapü ngüenda c'o mi mamaji. C'ü o tsja, o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí sü'tü. Extí jñunt'ü in mü'bü c'ü ra bübüto c'ü in xunt'igüe.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo ro möji angueze. Nguextjo c'o o möji cja o ngümü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nitsjimi. Dya jyëzi c'o dyaja ro möji.

³⁸ O zät'äji c'ua cja c'e ngümü. O jñanda e Jesús c'o nte c'o mi cärä nu, me mi mapjü ma huëpji c'e añima.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo. O mama c'ua o xipjiji:

—¿Jenga me in mapjü gui huëpji ne xunt'i? Dya tü nu, ijütjo.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o ndenbetjoji e Jesús va tsjapüji burla. Nuc'ua e Jesús, c'ü o tsja, o pjongü a tji c'o nte. Cjanu o tsjocü c'ü nu papá 'ñe c'ü nu mamá c'e xunt'i, cja na 'ñe c'o jñi discípulo c'o mi dyoji e Jesús. Nuc'o, 'ñe e Jesús o cjogüji a mbo nu ja ma o'o c'e xunt'i.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o xipji:

—Talita, cumi, o 'ñembe.

C'o jña c'o, ne ra mama: Nu'tsc'e xunt'i, rí xi'ts'i, ñanga.

⁴² O nanga c'ua c'e xunt'i, o nzhodü c'ua. Ya mi pë's'i doce cjë'ë c'e xunt'i. Me co zü c'ua c'o mi cärä nu. Dya mi päräji pje ro nguüñiji.

⁴³ Nuc'ua o xipji e Jesús anguezeji c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü vi jñandaji. Cjanu o mama ro unüji pje ro zi c'e xunt'i.

6

Jesús en Nazaret

¹ Cjanu o mbedye c'ua nu e Jesús, o ma nu ja mi menzumü. O möji c'o o discípulo.

² Nuc'ua c'e pa c'ü mi sóyaji, o mbürü o xöpü yo nte a mbo cja c'e nitsjimi. Na puncjü nte c'o mi ärä, me mi önütsjëji mi mamaji:

—¿Cjó jíchi ne bëzo? ¿Ja va mbärä nu, 'ñe ja ga tsja c'o me na nojo c'o nunca rí ärägöji?

³ ¿Cjo dya nguejnu e yaxü nu, o t'i e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo 'ñe e José 'ñe e Judas 'ñe e Simón? ¿Cjo dya xo bübü c'o o cjü cja ne jñiñi va?, eñeji.

Nguec'ua ma ünbüji e Jesús.

⁴ E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o o dyoji, ni ri ngue c'o ri cärä o ngümü, dya xo respetaoji c'ü, embeji.

⁵ E Jesús dya só ro tsja c'o na nojo cja c'e jñiñi. Nguextjo o 'ñe's'e o dyë ja nzi c'o mi sö'dyë. O jocüji c'ua.

⁶ Me mi cjiñi e Jesús na ngueje dya mi ejmeji angueze. Nuc'ua e Jesús o ma cja c'o ts'ijñiñi c'o bëxtjo mi järä, o ma xöpü c'o nte.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁷ Nuc'ua e Jesús o mat'ü c'o doce o discípulo ro ëjëji cja o jmi. Cjanu o ndäjäji c'ua nde yeje nde yeje ro ma zopjüji c'o nte. Xo o unüji c'ü ja rvá só ro pjongüji o demonio cja o mü'bü yo nte.

⁸ O xipjiji, dya pje ro ndunüji c'o rví jyodüji cja 'ñiji. Nguextjo 'na ch'äjä c'ü ro jñünü nzi

'najaji. Dya ro ndunüji xëdyi ne ri ngueje merio. Dya xo ro ngranaji mape.

⁹ Nguextjo o tÿza ro ndin'ch'iji. Dya xo ro jyãns'p'ã o bituji.

¹⁰ Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Cja ngumü c'ua ja rí sãt'ãji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe ri pedyeji, dya rí pötqueji ngumü rgui oxqueji.

¹¹ 'Ma rí sãtc'ejí cja 'na jñiñi, 'ma dya ra sãc'ejí, 'ma dya ra dyã'tc'ãji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma nu. Rí jyã'bãji o jömü c'o ya rgui jyã's'ã in cuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji na s'o, dya sãc'ejí. Na cjuana rí xi'tsc'õji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufrido c'o cãrã c'e jñiñi c'ü, que na ngueje ra sufrido c'o mi cãrã a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o möji c'ua. O ma zopjüji c'o nte. Mí xipjiji c'ü mi jyodü ro nzhogü o mü'büji.

¹³ Mi pjongüji na puncjü o demonio cja o mü'bü c'o nte. Xo mi cosp'üji aceite na puncjü c'o mi sö'dyë, y o jocüji.

La muerte de Juan el Bautista

¹⁴ E Herodes c'ü mi manda a Galilea, o dyärã texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús, na ngueje textetjo me mi mama c'o nte c'o. O mama c'ua e Herodes:

—E Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndeje, ya tetjo, ya bübütjo na yeje. Nguéc'ua na zëzhi angueze ga tsja'a na puncjü c'o na nojo, embeji.

¹⁵ Bübü c'o mi mama:

—C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë na yeje.

Dyaja c'o mi mama:

—Ngueje 'naja profeta c'ü chjëntjovi nza cja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

¹⁶ Pero e Herodes 'ma o dyärã o mama:

—C'ü cja'a yo, ngueje e Juan c'ü ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Ya te'tjo c'ü, embeji.

¹⁷ Ngue e Herodes c'ü vi manda o ma zürüji e Juan; cjanu o ngot'üji c'ua a pjörü. O tsja a cjanu e Herodes na ngueje, 'ma xe mi bübütjo e Juan, e Herodes vi chjüntüvi c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes.

¹⁸ Nguéc'ua o mama e Juan o xipji e Herodes:

—Dya sö rí 'ñejege nu su nin cjuarma, embe.

¹⁹ Nuc'ua e Herodías me mi ünmbü e Juan. Me mi ne ro mbö't'ü, pero dya mi sö.

²⁰ Na ngueje e Herodes mi sü e Juan, na ngueje mi pärã mi ngueje 'naja bëzo c'ü mi cja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguéc'ua e Herodes dya mi jëzi cjó pje ro tsjapü e Juan. Me mi mëjä e Herodes ma dyärã c'o mi

mama e Juan, pero dya go creo na ngueje mi yembeñe.

²¹ O ë c'ua 'na nu pa'a, o chör'tü e Herodías ja rvã mbö't'ü e Juan. C'e pa c'ü, vi sãs'ã o cjë e Herodes. O tsja mbaxua e Herodes. O zojnü c'o mi menzumü a Galilea c'o pje mi pjëzhi 'ñe c'o jmu 'ñe c'o comandante.

²² Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o ë neme a jmi nu c'o mi cãrã cja c'e mbaxua. Me go mëjä c'ua e Herodes 'ñe c'o mi cãrã nu. Nuc'ua e Herodes c'ü mi rey o xipji c'e xunt'i:

—Dyötcü texe c'ü rí ñe, nde rá da c'ü.

²³ Xo o mama:

—C'ua ga mbärã Cjimi 'ma pje rí dyötcü, zö ri ngue nde'e c'o rí mandagö, nutscö rá da c'ü, eñe e Herodes.

²⁴ O mbedye c'ua c'e xunt'i, o ma xipji c'ü nu mamá:

—Xitsi, çpje rá ötü e Herodes?

O ndünrü c'ua c'ü nu mamá o xipji:

—Dyötpü o ñi e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte.

²⁵ Nuc'ua nzi va cjögü c'e xunt'i nu ja mi bübü c'e rey Herodes, o xipji:

—Rí negö extí dyacü o ñi e Juan c'ü mi jichi yo nte, jñüncü cja 'na tramojmü, eñe c'e xunt'i.

²⁶ Me co nguijñi c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädã Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärã c'o nte c'o ma cã'ã nu; nguec'ua dya o ne ro xipji c'e xunt'i c'ü dya ro unü.

²⁷ C'e rey jo ndãjä c'ua 'na xondaro c'ü ro ma jñüpcü o ñi e Juan. O ma c'ua c'e xondaro, o ma jñüpcü o ñi e Juan nu cja c'e pjörü.

²⁸ Cjanu o jün c'ua cja 'na tramojmü, cjanu o unü c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

²⁹ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan, 'ma o dyärã mi mamaji c'ü vi bö't'ü e Juan, o möji o ma nduns'üji o cuerpo. Cjanu o ma dyögüji c'ua.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

³⁰ Nuc'ua c'o discípulo c'o vi ndãjä e Jesús o nzhogüji nu ja mi bübü angueze, o xipjiji e Jesús texe c'o vi tsjaji 'ñe c'o vi xöpüji c'o nte.

³¹ Ma puncjü nte c'o mi ma mi 'ñeje, nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sö ro ziji xëdyi. Nguéc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjö nu ja dya cjó ndeñe. Rá cãrãtsjëji nu ngue c'ua rá söyaji 'na ndajme, eñe.

³² O mötsjëji c'ua cja 'naja bü o zãt'ãji nu ja dya mi cãrã o nte.

³³ Na puncjü nte c'o o jñanda 'ma o möji. O mbärãji mi ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Nguéc'ua c'o nte o mbedyeji cja c'o jñiñi o nzhodütjoi ja möji. Ot'ü o zãt'ã c'o nte nu ja ro zãt'ã e Jesús 'ñe c'o o discípulo.

³⁴ 'Ma o mbes'e e Jesús cja c'e bü, o jñanda ya mi cãrã na puncjü nte. Mí chjëntjoi nza cja o ndëncjürü 'ma dya cjó pjörü. E Jesús

me mi juentse c'o nte. O mbürü o xöpüji c'ua, o xipjiji na puncjü jña.

³⁵ Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ëjë c'o o discipulo e Jesús cja o jmi angueze, o xipjiji:

—Ya nzhä'ä. Nu va rí cārāji, ndajyadü va.

³⁶ Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bëxtjo, 'ñe a ma a ñünü c'ua ja cārā o nte, ngue c'ua ra ndömüji pje ra ziji.

³⁷ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí unügueji pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrúji o mamaji:

—¿Cjo in ne rá ma tòmüjme ye mil mbëxo o tjömëch'i c'ü rá unüjme c'ü ra ziji?

³⁸ O ndünrú c'ua e Jesús, o dyönüji:

—¿Ja nzi tjömëch'i in jünji? Ma ñuji.

O ma nuji c'ua. Cjanu o ëji c'ua, o mamaji:

—Rí jünjme tsi'ch'a tjömëch'i cja na yeje jmō'ō.

³⁹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Xipjiji yo nte ra mimiji cja o t'ëbi. Nde ra jyadüji rgá mimiji, embeji.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o mimiji. O xögüji, bübü c'o nde mi ciento va mimiji. Bübü c'o nde mi cincuenta va mimiji.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömëch'i 'ñe c'o yeje jmō. Cjanu o nã's'ä c'ua a jens'e va unü na pöjō Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömëch'i. Cjanu o unü c'o o discipulo ngue c'ua ro unüji c'o nte. Xo o xëmbiji texeji c'o yeje jmō'ō.

⁴² O ziji texeji o nijmiji.

⁴³ Nuc'ua c'o discipulo o nguís'iji c'ua c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmō c'o o mboncjütjo. O nizhitjo doce bos'.

⁴⁴ Nu c'o bëzo c'o o zi c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmō mi só tsi'ch'a mil.

Jesús camina sobre el agua

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o xānbä c'o o discipulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a Betsaida cja c'ü 'nguarü c'e tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discipulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngümüji.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'na t'ëje, o ma dyötü Mizhocjimi.

⁴⁷ Nuc'ua 'ma ya vi xömü, nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero e Jesús mi 'natsjë a ñünü cja c'e ndeje.

⁴⁸ O jñanda e Jesús dya mi só c'o o discipulo ro ndütüji c'e bü na ngueje c'e ndajma mi 'ñeje nu ja mi möji. Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajömü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma nu ja ma cā'ä c'o o discipulo cja c'e bü'ü. Mi ne ro cjögütjo e Jesús.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nuc'ua c'o o discipulo, 'ma o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, mi cijñiji mi ngueje 'na piche. Me co züji texeji. O mapjüji o mamaji:

—Chjä, 'na piche nu va ë nu, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Zëchi in mü'büji, dya rí sügueji.

⁵¹ O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü nu ja ma cā'ä c'o o discipulo. O söya c'ua c'e ndajma. C'o discipulo me mi süji me mi dyönütsjëji ja va zädä c'ü o söya c'e ndajma.

⁵² Na ngueje dya mi päräji pje mi ne ro mama 'ma o tsjapü e Jesús o puncjü c'o tjömëch'i. Ma me o mü'büji, dya mi sö ro nguññiji pje mi ne ro mama c'o na nojo c'o mi cja e Jana.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

⁵³ O zät'äji c'ua cja 'nguarü c'e zapjü cja c'e xoñijömü c'ü xiji Genesaret. O ndün't'üji na jo c'e bü'ü.

⁵⁴ 'Ma o mbes'ejí cja c'e bü'ü, c'o nte c'o mi cārā nu, exo mbārāji mi ngue e Jesús c'ü vi säjä.

⁵⁵ O ma cöxteji texe cja c'e jñiñi. Cjanu o mbürü o simpji e Jesús c'o mi sö'dyë co texe c'o ma os'üji. O simpji nu c'ua ja mi äräji mi bübü e Jesús.

⁵⁶ Texe c'ua ja mi sät'ä e Jesús, cja o ts'ijñiñi 'ñe cja o ndajñiñi 'ñe cja o ngümü c'o mi järätsjë cja batjü, mi emeji nu c'o mi sö'dyë cja o 'ñiji. C'o nte o dyötüji e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Texe c'o o ndötpü, o ndis'i c'o.

7

Lo que hace impuro al hombre

¹ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säjäji cja e Jesús.

² O jñandaji c'ü dya o xindyë c'o o discipulo e Jesús ante c'ü ro ziji o xëdyi.

³ Nu c'o fariseo 'ñe c'o dyaja menzumü a Israel mi cjaji c'ua ja nzi ma tsja o tjürü c'o o mboxtitaji. Nguec'ua dya ra ziji xëdyi 'ma dya ot'ü ra xindyëji.

⁴ 'Ma ra nzhögüji cja chöjmü, cja ra ziji xëdyi 'ma ya ra nguarü ra xindyëji na jo. Na puncjü tjürü c'o mi süpüji. Mi xibiji o xalo 'ñe o s'äbä 'ñe o mojmü c'o mi dyavo metal.

⁵ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o xipjiji e Jesús o mamaji:

—¿Jenga yo in discipulogue, dya süpüji yo tjürü yo o zocütüji c'o mi tataji? Maco dya xindyëji 'ma siji o xëdyi.

⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí in cjaqueji c'ü me na jotsc'ejí, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja cja c'atsc'ejí. O mama a cjava va pätpä Mizhocjimi: Nujyo nte yo, sücö yo, pero nguextjo co o neji.

O mü'büji, na jë jyadü co nuzgö.

⁷ Bë ga zücö yo. Jizhiji yo o tjürü o nte, cja püji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo jizhiji, eñe e Isaías.

⁸ Dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi. Ngueje c'o o tjürü yo nte c'o in cjaji.

⁹ Xo o xipjiji:

—In cijñijji na jo c'ü in cja. Dya in cjaþüji ngüenda c'ü manda Mizhocjimi, ngue c'ua guí tsjatsjëji in chjürüji.

¹⁰ O mama a cjava e Moisés: “S'iyaji nin tataji, 'ñe nin nanaji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbó't'üji c'ü”, eñe e Moisés.

¹¹ Pero nu'tsc'ejji in mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, sò ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: “Dya sò rá pjöxc'üvi. Ya ró mama rá unügö Mizhocjimi texe c'o ro sò ro da'c'üvi”, ra 'ñembevi.

¹² Nguec'ua dya cja in jëziji pje xe ra unü c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana.

¹³ A cjanu in cjaþüji c'ü dya ni muvi c'ü mama Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o nin mboxtitaji. Na puncjü c'o in cja a cjanu.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji na yeje c'o nte:

—Chëzhiji a 'ñecjua. Dyätcäji in texeji, ngue c'ua rí päräji ja ga cja'a.

¹⁵ Dya ngueje o jñönü c'o ra zi 'na nte c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o. C'ü ra tsjapü ra tsja na s'o, ngue c'o na s'o c'o ra nguiñi a mbo o mü'bü.

¹⁶ Nu'tsc'ejji bübü in tsöji, rí dyäräji yo jña yo.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o xögü cja c'o nte, o cjogü a mbo c'e ngümü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o dyönüji pje mi ne ro mama c'o jña c'o cja vi mama angeuze.

¹⁸⁻¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'ejji xo bë'tsc'ejji rí pärägieji ja cja c'o jña c'o cja ró mangö? O jñönü c'o si 'naja nte, dya s'onbü o mü'bü, na ngueje je sät'ä cja o pjeme, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

A cjanu o mama e Jesús c'ü nde na jo texe o jñönü c'o pje nde si yo nte.

²⁰ Xe o ña e Jesús o mama:

—Nu c'o bübü cja o mü'bü 'na nte ngue c'o ni s'onbü c'e nte c'ü.

²¹⁻²² Na ngueje je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'o pjeñe c'o na s'o, nguec'ua ga tsäji o ndixü, 'ñe yo ndixü tsäji o bëzo, 'ñe cja a cjanu c'o pje nde na s'o, 'ñe pje c'o pönüji, 'ñe pö't'üteji, 'ñe nepeji c'o pë's'i yo nu minteji, 'ñe nuji na ü, 'ñe ojnüteji, 'ñe cjaji texe c'o va ëjë o pjeñeji, dya c'a's'üji, 'ñe envidiaji, 'ñe santeji, 'ñe cjaþütsjëji na nojo, 'ñe dya päräji pje na mbëjë c'o na jo.

²³ Texe yo na s'o nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte, na ngueje je ni 'ñeje cja o mü'bü.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²⁴ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón. O cjogü a mbo cja 'na ngümü. Mi ne c'ü dya cjó ro mbärä cjo mi bübü nu; pero o mbäräji.

²⁵ Naja ndixü o dyärä mi mamaji mi bübü e Jesús. C'ü o ts'ixunt'i c'e ndixü mi bübü

demonio cja o mü'bü. Nuc'ua c'e ndixü o ma nu ja mi bübü e Jesús; o ndünjömü cja o jmi.

²⁶ C'e ndixü je mi menzumü a Fenicia c'ü tsja a Siria. Dya mi menzumü cja c'o mi Israel. C'e ndixü o dyötü e Jesús ro pjongü c'e demonio cja c'ü nu ts'ixunt'i.

²⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ot'ü ra zi'i yo t'i; na ngueje dya jo ra jñünbüji o xëdyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁸ O ndünrü c'ua c'e ndixü o xipji:

—Jägä, na cjuana c'ü in mangue, in Jmuts'ügö. Pero zö jyentsquijme dyo'o c'o in menzumügieji a Israel, in pärägie ja ga cja yo dyo'o, si'iji c'o ngünxëdyi c'o jäbä cja mexa, c'o jä'bä c'o ts'it'i.

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Na jo c'ua ja guí mangue. Nguec'ua sò rí nzhogü cja in nzungue. C'e demonio ya mbedye cja in xunt'i.

³⁰ O ma c'ua c'e ndixü, o zät'ä o ngümü. O nu'u ya vi mbedye c'e demonio cja c'e xunt'i, ya mi söya c'e xunt'i.

Jesús sana a un sordomudo

³¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye na yeje cja c'o jñiñi c'o mi järä a Tiro, o cjogü cja c'o jñiñi c'o mi järä a Sidón 'ñe a Decápolis. O zät'ä cja c'e zapjü a Galilea.

³² O sinpiji c'ua 'naja bëzo c'ü mi ngogö, xo mi c'üjme c'e bëzo. O dyötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo.

³³ E Jesús o xöcü c'ua c'e bëzo c'ü mi ngogö. O cuä't'ä c'ua o 'ñidyë cja o ngö'ö. Cjanu o zos'ü o 'ñidyë, o ndötpü c'ua o c'ijñi c'e bëzo.

³⁴ O nä's'ä c'ua a jens'e e Jesús. O yeya, o mama c'ua:

—Efata, eñe.

C'e jña ne ra mama: “Xogü.”

³⁵ Ya o dyärä c'ua c'e bëzo. Xo o jogü c'ua o c'ijñi, o ña c'ua na jo.

³⁶ E Jesús o manda c'ua c'ü dya cjó ro ma xipjiji c'ü vi tsja angeuze. Pero 'ma o xipjiji dya ro mamaji, xenda mi mamaji c'ua.

³⁷ Me mi sü c'ua c'o nte, mi mamaji:

—Me na jo texe yo cja'a ne bëzo nu. Cjaþü ra dyärä yo ngogö, 'ñejoyo ngone cjaþü ra ña'a.

8

Jesús da de comer a cuatro mil personas

¹ Dya mezhe c'ua, o jmurü na yeje na puncjü o nte. Mi otjo pje ro ziji. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o o discípulo c'ü je ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji:

² —Rí juentscö yo nte, na ngueje ya pa jñipa c'ü ya ró cärägöji va, y dya cja jünji pje ra ziji.

³ Ma rá täjaji ra möji o ngümüji c'ü dya ra ziji o xëdyi, ra tögüji cja 'ñiji. Cärä yo vi 'ñeje na jë.

⁴ O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja ri бүбү va o тјомэч'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjü? Na ngueje rí cārāgōji va cja ne ndajyadü.

⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja nzi тјомэч'i in jüngueji?

Anguezeji o mamaji:

—Yenchtotjo yo rí jünjme.

⁶ Nuc'ua e Jesús o manda c'ua c'o nte ro mimiji a jömu. Cjanu o jñü c'ua c'o yencho тјомэч'i. Cjanu o unü na pōjō Mizhocjimi. Cjanu o xedyi c'ua c'o тјомэч'i, cjanu o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'ua c'o nte'e.

⁷ Xo mi jünji ja nzi ts'ijmō. E Jesús xo o unü na pōjō Mizhocjimi c'o jmō, cjanu o xipji c'o o discípulo xo ro unüji c'ua c'o nte.

⁸ O ziji c'ua; o nijmiji na jo. Nuc'ua o nguis'itjoji c'ua c'o ts'ipéraso c'o vi mboncjtjo. O nizhi yencho bos'i c'o.

⁹ Nu c'o nte c'o o zi, mi nziyo mil c'o. Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngümüji.

¹⁰ Cjanu o dat'ü c'ua cja c'e bü'ü co c'o o discípulo. O möji c'ua cja c'o jñiñi a ma a Dalmanuta.

Los fariseos piden una señal milagrosa

¹¹ 'Ma ya vi zät'äji nu, o säjä c'ua c'o fariseo. O ē zōji o jña e Jesús. O dyötüji c'ü pje ro jñandaji c'ü rví 'ñeje a jens'e, ngue c'ua ro mbārāji pje mi pjēzhi e Jesús.

¹² O yeya e Jesús o xipji:

—Yo nte yo cārā yo cje dya, ¿jenga örüji pje ra jñandaji ngue c'ua ra mbārāji pje pjētsco? Na cjuana c'ü rí mangō, dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji.

¹³ O ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo. O dat'ü cja c'e bü, o möji c'o o discípulo c'ü 'na lado cja c'e zapjü.

La levadura de los fariseos

¹⁴ C'o o discípulo e Jesús, 'natjo тјомэч'i c'ü vi jñünüji 'ma o dat'üji cja c'e bü, na ngueje vi jyombeñeji.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Pjōtpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o o levadura e Herodes.

¹⁶ C'o discípulo mi pōtma mamaji:

—Xitscōji a cjanu ne Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngōji o тјомэч'i.

¹⁷ Mi pārā e Jesús c'ü mi cijijñiji, nguec'ua o xipji c'ua:

—¿Jenga in pōtqui mamaji na ngue c'ü dya j jñüji o тјомэч'i? ¿Cjo dya be in pārāgueji c'ü sō rá da'c'ejji c'ü rí si'ijji? ¿Cjo ya me na me in mü'bügueji?

¹⁸ ¿Cjo dya in jandagueji co in chōji? Bübü in tsōji. ¿Cjo dya pje in ārāji? ¿Cjo dya in mbeñeji?

¹⁹ Nu 'ma ró xēnmbi c'o ts'i'ch'a тјомэч'i, o nijmi c'o ts'i'ch'a mil o bëzo. ¿Ja nzi bos'i o ts'ipéraso c'o o tsis'ijji?

Anguezeji o ndünrüji o xipji:

—O nizhi doce c'o bos'i c'o o mboncjü.

²⁰ Xe o ña e Jesús o xipji:

—Nu 'ma ró xēnmbi c'o yencho тјомэч'i, o nijmi c'o nziyo mil o bëzo. ¿Ja nzi o bos'i o ts'ipéraso c'o o tsis'ijji?

Anguezeji o ndünrüji o xipji:

—O nizhi yencho c'o bos'i c'o o mboncjü.

²¹ Nuc'ua o mama e Jesús o xipji:

—¿Cjo dya be in tendioji ja cja c'ü rí xi'ts'igōji?

Jesús sana a un ciego en Betsaida

²² Nuc'ua o zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo a Betsaida. C'o nte o simpji 'naja bëzo c'ü mi ndēzhō. Mi ötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyē cja c'e bëzo c'ü mi ndēzhō.

²³ Nuc'ua e Jesús o pēncp'i o dyē, o zidyí a ññünü cja c'e jñiñi. Cjanu o ngosp'ü c'ijñi o ndō'ō. Cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyē'ē. O mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, ¿cjo ya in janda?

²⁴ O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—Rí jandagō yo bëzo; 'ñetse nza cja za'a. Pero nzhodüji.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e na yeje o dyē cja o ndō c'e ndēzhō. O nguinch'i c'ua na jē c'e bëzo. O jogü o ndō'ō. Ya ndäcä c'ua na jo texe.

²⁶ E Jesús o ndäjä c'ua cja o ngümü. O mama e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Dya rí sät'ä cja c'e jñiñi. Dya cjo rí ma xipji nu, c'o ró cjagō.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

²⁷ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o möji cja c'o jñiñi c'o tsja a Cesarea de Filipino. 'Ma mi pōji cja 'ñiji o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte pjētsigō?

²⁸ O ndünrü c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e 'naja c'o profeta c'o mi cārā mi jinguā.

²⁹ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Natsc'ejji, ¿pje in mangueji? ¿Pje pjētsigō?

O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'egue Mizhocjimi rí mandague.

³⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo c'ü dya cjo ro xipji c'ü mi ngue Cristo c'ü.

Jesús anuncia su muerte

³¹ Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipji:

—Nutsco rvá ēcjo cja Mizhocjimi, ni jyodü me rá sufridogō na puncjü. Ra jñüncü ngüenda c'o tita c'o pje pjēzhi, 'ñe c'o ndambōcjimi, 'ñe c'o xōpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagō. Nuzgō ra mbōtcügōji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tegō rá бүбүtjo na yeje.

³² O xipjiji na jo'o yo jña'a yo. Nuc'ua e Pedro o xöcù 'na lado e Jesús, y o mbürü o hüench'i'.

³³ O ñezhe c'ua e Jesús, o jñanda c'o dyaja o discípulo. O mama c'ua e Jesús o huëñch'i e Pedro:

—C'ueñe cja ín jmigö, Satanás. Nu c'ü ín cjjijñigue, dya pje ngue c'ü cjjijñi Mizhocjimi; ngueje c'ü je cjjijñi yo nte.

³⁴ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte 'ñe c'o o discípulo; o xipjiji:

—Ma cjö c'o ne ra ndünt'ü ín xütjügö, dya ra tsja c'ua ja nzi ga netsjé. Ra бүбү dispuesto ra sufrido o ra ndü. Y ra ndenngue co nutsö.

³⁵ Na ngueje nu c'o dya бүбү dispuesto ra sufrido o ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí бүбүtjoji. Pero nu c'o бүбү dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni 'ñejmezügöji 'ñe c'ü ni xipjiji yo nte xo ra 'ñejmezüji, ra chöt'üji c'ü rguí бүбүtjoji.

³⁶ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cja ja texe yo бүбү va cja ne xoñijömmü, pero 'ma ro jyézi Mizhocjimi c'e nte, ¿pje rví muvi?

³⁷ Na ngueje, 'ma ya jyézi Mizhocjimi 'na nte, dya ra só c'e nte pje ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra ē бүбү Mizhocjimi co angueze.

³⁸ Yo pa dya yo, ya mbëtspiji o jña Mizhocjimi; me cjaji na s'o. Nu c'ü ra tseje rga 'ñejmezü 'ñe ín jñagö, nuzgö dya rá recibido angueze 'ma rá ēcjö na yeje cja Mizhocjimi. Rá ēcjö na yeje; c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, je rga czazgö nu 'ma rá ēcjö. Rá ēcjö co o anxe Mizhocjimi; me rrá zözögjme.

9

¹ Xo o mama e Jesús:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, бүбү nu yo cārā va, yo dya ra ndü'ü hasta 'ma cja ra nu'üji ja ga cja 'ma ra manda Mizhocjimi co texe o poder.

La transfiguración de Jesús

² 'Ma ya vi cjogü 'ñanto pa, e Jesús o zidyi e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mötsjéji cja 'na t'eje c'ü me ma ndā'á. 'Ma mi jandaji, 'nangua o pötü c'ua o jmi e Jesús.

³ Xo pötü c'ua ja ma 'ñetse o bitu, me mi jués'i, me ma t'öxü nza cja xitsji. Ni rí 'naja mbedye cja ne xoñijömmü c'ü ra tsjapü me rrā t'öxü a cjanu.

⁴ Jo ni 'ñetse c'ua e Elías 'ñe e Moisés, mi ñaji e Jesús.

⁵ Nuc'ua o ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, me na jo rí cārāgöji va. Rá ät'äjme jñi ts'ingumü co dyéza. 'Naja c'ü rá ä't'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Elías, eñe.

⁶ O mama a cjanu e Pedro na ngueje me mi sū angueze 'ñe c'o yeje c'o mi dyoji. Nguéc'ua dya mi pärā pje ro mama.

⁷ O säjä c'ua 'na ngömmü c'ü o ē ngobü anguezeji. O dyäräji c'ua 'na jña cja c'e ngömmü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö nu me rí s'uya. Dyätäji angueze.

⁸ Nuc'ua 'ma o ndäcä c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús c'ü mi бүбү.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya cjö rí xipjiji yo cja i jñandaji. Nutsö rvá ēcjö cja Mizhocjimi. 'Ma rá tügö, rá tegö na yeje. Cja rí xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nguéc'ua mi cjjijñitsjéji c'o vi jñandaji. Dya cjö mi xipjiji. Pero mi pötma mamaji pje mi ne ro mama c'ü ro te'e cja c'o añima.

¹¹ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra ējé na yeje e Elías, cja rron ējé e Cristo?

¹² O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra ējé na yeje e Elías ra ē jocü texe. ¿Pje mama cja o jña Mizhocjimi? Mama a cjava c'ü me rá sufridogö, nutsö rvá ēcjö cja Mizhocjimi. Xo ra tsjacüji c'ü dya pje ni muvizügö.

¹³ Nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya ējé na yeje c'ü. O tsjapüji c'ü me mi ne anguezeji, c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü ro tsjapüji.

Jesús sana a un muchacho que tiene un espíritu malo

¹⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji nu ja mi cārā c'o dyaja discípulo, o jñandaji na puncñü nte c'o ya vi jmurü nu. Mi cārā nu c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Mi söji jña co c'o discípulo.

¹⁵ Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji e Jesús, me co mājāji. O cjuañiji o ma zenguají angueze.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'e jña c'ü ín nangueji?

¹⁷ O ndünrú c'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mama:

—Xöpüte, ró sin'c'igö ín ch'igö na ngueje бүбү demonio cja o mü'bü c'ü cja pü ra ngone.

¹⁸ C'e demonio texe c'ua ja pēñch'i me cja pü ra ñus'ü. Me pjont'ü pjergo a ne'e. Me s'i'ch'i o s'ibi; me zēchi o cjué. Né xipji yo ín discipulogue ro pjombgüji c'e demonio; dya sö ra pjongüji, eñe.

¹⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí ín cārāji yo cjé dya, dya ín ejmeji. ¿Jenga dya ín creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cārāgöji, ya mezhe rí pē'sc'ö paciencia co nu'tsc'ejí. Sinquiji ne t'i'i.

²⁰ O simpiji c'ua. C'e demonio 'ma o jñanda e Jesús, exo tsjapü o mbi'ch'i c'e t'i. O nügü c'e t'i; mi ñus'ü. Me mi pjont'ü pjügü a ne'e.

²¹ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü, o xipji c'ü nu tata c'e t'i'i:

—¿Jingüã ndeze o mbürü c'ü sufrido a cjanu ne t'i?

O ndünrú c'ua c'ü nu tata c'e t'i o mama:

—Ndeze 'ma cja mi ts'it'i me sufrido a cjanu.

²² C'e demonio ya na puncjü ga tsjapü ga zo'o cja sivi 'ñe cja ndeje, ngue c'ua ra mbö't'ü. Nu 'ma sô pje rí tsjague, juentsquegöbe, pjöxcügöbe.

²³ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—In önnü, ¿cjo sô pje rá cjangö? Rí önn'ügö, nu'tsc'e, ¿cjo ra sô rí 'ñejmegue Mizhocjimi? Nu c'ü ejme Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsja texe c'o ra dyötü.

²⁴ Exo mapjü c'ua na jens'e c'ü nu tata c'e t'i, o mama:

—Rí ejmegö Mizhocjimi. Pero bëtsi, nguec'ua rí ö'tc'ügö rí pjöxcü rá ejmegö Mizhocjimi texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁵ Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús ma jmurü na puncjü nte, o huënc'h' c'ua c'e demonio, o xipji:

—Nu'tsc'e demonio in cjanü ra ngone 'ñe ra ngogö ne t'i, rí mandats'ü rí pedye cja ne t'i. Y dya cja nzho xe rí tsich'i cja o mü'bü.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjü; o tsjapü me mi mbi'ch'i c'e t'i. Cjanu o mbedye c'ua c'e demonio. Nuc'ua o jändü c'e t'i. Mi nza cja c'ü ya vi ndü. Nguec'ua na puncjü nte c'o mi mama: "Ya ndü'ü."

²⁷ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i a dyë'ë, o xos'ü. O böbü c'ua c'e t'i'i.

²⁸ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e ngumü nu ja mi oxü. C'o o discípulo o xipjit-sjëji c'ua:

—¿Jenga dya sô ro pjombgüjme c'e demonio?

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—'Na demonio nza cja nu c'ü cja ró pjongü, dya cjó ra sô ra pjongü 'ma dya ra dyötü Mizhocjimi 'ñe ra mbempje.

Jesús anuncia otra vez su muerte

³⁰ Nuc'ua o möji a ma a Galilea. E Jesús dya mi ne cjó ro mbärä ja mi bübü angueze.

³¹ Na ngueje mi xöpü c'o o discípulo. O xipji:

—Nutsco rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte ra mbö'tcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetjogö, embeji.

³² Anguezejí, dya mi päräji pje mi ne ro mama c'o jña c'o. Mi süji ro dyönüji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

³³ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zät'äji a Capernaum. 'Ma ya mi cäräji cja ngumü, o mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'o mi mamagueji 'ma ma ëji cja 'ñiji?

³⁴ C'o discípulo dya ndünrüji na ngueje vi pötva dyönüji cja 'ñiji cjó ngue nza texeji ro nguejme na nojo.

³⁵ Nuc'ua o mimi e Jesús, cjanu o ma't'ü c'ua c'o doce discípulo o xipji:

—'Ma cjó c'o ne ra nguejme na nojo, ni jyödü dya ra tsjapü na nojo; ra pjöxte, ra mbös'ü texe yo nu minteji.

³⁶ Nuc'ua e Jesús o ziji c'ua 'na ts'it'i. O 'ñeme c'ua a nde nu ja mi cäräji. O ndës'i c'ua. Cjanu o xipji:

³⁷ —'Naja nte c'ü s'iya 'naja yo ts'it'i na ngueje c'ü ejmezügö c'e nte, nguetscö s'iyazü. 'Ma cjó c'o s'iyazü, dya nguextjözügö c'ü s'iya, xo s'iya Mizhocjimi c'ü o ndäcjä va cja ne xoñijö mü.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

³⁸ O mama c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nännc'ägue in chjü ma pjongü yo demonio. Ró xipjiime c'ü dya ro tsja a cjanu na ngueje, dya rí dyocjöji c'ü.

³⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí ts'a's'üji c'e nte. Na ngueje dya cjó nänngä in chjügö ga tsja c'o na nojo, nuc'ua cja rron mama na s'ozügö.

⁴⁰ Na ngueje nu c'ü dya nugüji na ü, ngue in dyocjöji c'ü.

⁴¹ Na cjuana rí xi'ts'iji, nu c'ü ra dya c'üji ndeje rí siji na ngueje in ntets'üji nutsco e Cristo, nuc'ü, Mizhocjimi ra ngö't'ü c'ü.

El peligro de caer en pecado

⁴² 'Ma cjó c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'naja yo ts'iquë yo ejmezügö, xenda rvá jo ro jyü'tp'üji 'na travacjünü o dyizi c'e nte c'ü, cja rron pant'aji c'ua cja trazapjü, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o 'naja c'ü ejmezügö.

⁴³ Maco in mamaji ngue in dyëji c'ü cja c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübü'tjoi co Mizhocjimi c'ü rí 'natjo in dyëji que na ngueje rí bübü nza yeje in dyëji rí möji a linfiernu cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁴ Cja c'e lugar, dya tü c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁵ Maco in mamaji ngue in cuaji c'ü cja c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübü'tjoi co Mizhocjimi c'ü rí docuaji que na ngueje rí bübü nza yeje in cuaji, ra pantc'aji cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁶ Cja c'e lugar, dya tü c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁷ Maco in mamaji ngue in chöji cja c'ü rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma. Xenda na jo rí tsjogüji nu ja manda Mizhocjimi c'ü rí 'natjo in chöji que na ngueje rí bübü nza yeje in chöji, ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu.

⁴⁸ Cja c'e lugar, dya tü c'o dyoxü c'o jä'ä cja c'o ya ndü; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

49 'Mi jinguã mi tjüt'üji o animal c'o mi unüji Mizhocjimi; xo mi ü's'üji õ c'o. Texts'üji in chjentjoji c'o animal c'o mi tjüt'üji na ngueje rí tsjogüji na puncjü c'o na s'ëzhi.

50 Na jo o ð'õ. Pero 'ma rrã 'huë'ë c'o ð'õ, çja xe rgã õxcü 'ma? Nu'tsc'ëji ni jyodü rí chjentjoji c'e ð'õ c'ü na quijmi. Ni jyodü rí pötqui ñe'ëji.

10

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Nuc'ua o mbedye c'ua nu, e Jesús. O ma cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea. O mbes'e c'ü 'nanguarü c'e ndare a Jordán. Nuc'ua na yeje o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü e Jesús, c'ua ja nzi va jmurüji nu ja ot'ü mi bübü. O xöp'üji c'ua ja nzi va xöpü c'o dyaja nte.

2 O säjä c'ua c'o fariseo. Chaque o tsjapüji t'õnü e Jesús. C'ü mi 'ñejeji, ngue c'ü ro zõji e Jesús. Mi cjijñiñi 'na ro jyopü c'ü ro mama. O dyõn'üji:

—Çja ga mama cja o ley Mizhocjimi, cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su'u?

3 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—ÇPje mama cja yo mandamiento yo o dyopjü e Moisés?

4 O mama c'ua c'o fariseo:

—E Moisés o unü sjësi e bëzo ro unü xiscõma c'ü rví mbëzi nu su.

5 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji me na me in mü'büji, dya in s'iyaji c'o nin suji, nguec'ua o dya'c'ëji sjësi e Moisés rí pëziji c'o.

6 Pero 'ma o mbürü o ngärã yo nte, dya ma cjanu. Na ngueje ndeze 'ma ot'ü, Mizhocjimi o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü.

7 Nguec'ua nu yo bëzo ga zogüji nu tata 'ñe nu nana, ga mimivi c'ü nu su.

8 C'o mi yeje ya rí 'natjo o ts'inguevi. Dya cja ri yeje, ya rí 'natjo o ts'inguevi c'ua.

9 Nu c'o o tsjapü Mizhocjimi ra 'natjovi, dya ra xõcü e bëzo.

10 Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo o cjogüji a mbo cja 'na ngumü. Nuc'ua c'o discipulo o dyõn'üji ja ma cja c'o cja vi mama.

11 O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü ra mbëzi nu su, cja rron chjüntüvi c'ü 'naja ndixü, tsãjä ndixü 'ma c'ü.

12 Nu 'ma ngueje e ndixü ra mbëzi nu xïra cja rron chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, tsãjä bëzo 'ma c'e ndixü c'ü.

Jesús bendice a los niños

13 Ma ëjë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyë anguezeji ro dyõt'püji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discipulo 'ma o jñandaji c'o, o huë'nch'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i.

14 Pero e Jesús 'ma o jñanda c'ü mi cja c'o o discipulo, o üdü c'ua. O xipjiji:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja in jmgõ; dya rí ts'a's'üji yo, na ngueje nu c'o va ëjë co nuzgõ nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjapü Mizhocjimi o nte c'o.

15 Na cjuana rí xi'tsc'õji, 'ma cjo c'o dya ra ëjë co nuzgõ c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, 'ma dya ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätã, dya ra sõ Mizhocjimi ra tsjapü o nte, eñe e Jesús.

16 Nuc'ua o ndës'i c'ua nzi 'naja c'o ts'it'i. O 'ñe's'e o dyë anguezeji o dyõt'püji Mizhocjimi nzi 'naja.

Un joven rico habla con Jesús

17 'Ma ya mi pedye e Jesús ro ma cja 'ñiji, o cjuañi 'na bëzo o säjä nu ja mi bübü e Jesús. O ndüñjõmü cja o jmi, cjanu o mama c'ua:

—Na jots'ügue, xöpüte. ÇPje na mbë c'ü rá cjagõ ngue c'ua ra ch'acü rá bübütjo co Mizhocjimi para siempre?

18 E Jesús o xipji:

—ÇJenga in xitsi na jozü? Dya cjo bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi.

19 In pärãge c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji. Mama a cjava c'o: "Dya rí tsãji ndixü; yo ndixü dya ra tsãjäji bëzo. Dya rí põt't'üteji. Dya pje rí pönüji. Dya rí xos'üji bëchjine. Dya cjo rí dyonpüji. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji."

20 O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xöpüte, texe yo, ya nde ró cjagõ yo ndeze 'ma cja rmi ts'iquëgõ.

21 E Jesús 'ma o jñanda c'e bëzo, o ne'e, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'ë, xe bëzhi 'naja c'ü rí tsjague. Ma põgue texe c'o in pë's'i, unügue c'o dya pje pë's'i. A cjanu rí pë's'igie a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrí 'ñecje rí chjünt'ü in xütjügõ.

22 Nuc'ua 'ma o dyärã c'e bëzo c'o vi mama e Jesús, me co ndümü va ma'a, na ngueje mi pë's'i na puncjü.

23 Nuc'ua e Jesús o jñanda texe c'o mi cãrã nu, o xipji c'ua c'o o discipulo:

—Nu c'o me pë's'i na puncjü, me na s'ëzhi c'ü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra dyätãji angueze.

24 'Ma o dyärã c'o discipulo c'o vi mama e Jesús, o züji. Pero e Jesús o xipjiji na yeje:

—Nu'tsc'ëji in ch'its'üji, me na s'ëzhi c'ü ra tsjapü o nte Mizhocjimi nu c'o cjijñi me ra mbõs'üji c'o pë's'iji.

25 'Naja camello, dya sõ ra cjogü cja o xãgõ 'na dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pë's'i na puncjü, dya sõ ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

26 Nuc'ua anguezeji xenda mi süji c'ua. O mamaji:

—'Ma a cjanu, çcjo ngue c'ü ra sõ ra jogü o mü'bü?

27 E Jesús cjanu o jñandaji c'ua, o xipjiji:

—Dya cjó sò yo nte ra jocütsjë o mü'bü; pero Mizhocjimi sò ra jopcü o mü'büji. Na ngueje Mizhocjimi sò ra tsja texe.

²⁸ O mama c'ua e Pedro:

—Nutscojme ró sogüjme texe c'o mi pè's'ijme ngue c'ua rí tjünt'ügöjme in xütjügue.

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Cārā c'o ejmezügö c'o ra zopjü ín jñagö yo nte. Nguec'ua ra zogü o ngümüji, o nu cjuarmaji, o nu cñüji, o nu 'ninzhömjüji, o nu cñüjueji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu t'iji, o o juajmaji.

³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrā puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü mi pè's'iji 'ma ot'ü. Ra ch'unüji o ngümüji, 'ñe nu cjuarmaji, 'ñe nu cñüji, 'ñe nu 'ninzhömjüji, 'ñe nu cñüjueji, 'ñe nu nanaji, 'ñe nu t'iji, 'ñe o juajmaji. Xo ra nuji na ü; ra tsja yo nte. Xo ra ch'unüji c'ü rguí bübütojoi co Mizhocjimi.

³¹ Je a cjanu, c'o cchapü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³² E Jesús 'ñe c'o o discípulo mi pöji cja 'ñiji, mi cñins'iji a ma a Jerusalén. Mi ot'ü a xojñi e Jesús. Me mi sü c'o discípulo 'ñe c'o nte c'o mi tjünt'ü a xütjü. Nuc'ua e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñatsjëji o xipjiji c'ü ro tsjapü c'o nte ro sofre angueze.

³³ O xipjiji a cjava:

—Ya rrā möjö a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögügöji nutsco rva écjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja o dyé c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncöji ngüenda c'ü rguí mbötcöji. Ra nzhögügöji c'ua cja o dyé c'o dya menzumü a Israel.

³⁴ Me ra tsjacüji burla ra zoxcüji, ra ndaxcüji o chirrio, ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö rá bübütojto na yeje.

Jacobo y Juan piden un favor

³⁵ Nuc'ua e Jacobo co e Juan, c'o o t'i e Zebedeo, o chézhiivi a jmi e Jesús. O xipjivi:

—Nu'tsc'e, xöpüte, rí negöbe rí tsjacübe 'na favor nu rá ö'tc'übe.

³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje na mbëjë c'ü in nevi rá cja'c'üvi?

³⁷ O ndünrúvi o xipjivi:

—Dyacübe sjëtsi rá mimigöbe nu ja rí mandague; 'naja cja in jodyé, 'naja cja c'ü 'naja in dyé.

³⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'o yeje o discípulo:

—Dya in unnc'evi ngüenda c'ü in ötcügövi. Nuzgö rá sufridogö c'o ra tsjacü yo nte; y rá tügö. Nu'tsc'evi dya, ¿cjo ra sò rí sufridovi c'o?

³⁹ O ndünrúvi c'ua:

—Jägā, ra sözübe, eñevi.

Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—Nuzgö rá sufridogö y rá tügö. Jā, na cjuana xo rí sufridoguevi y rí chüguevi.

⁴⁰ Pero dya nguezgö tocazü rá unü cjó ra mimi cja in jodyé, ne ri ngue c'ü 'nanguarü. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya juajnü cjó ra mimi nu.

⁴¹ Nuc'ua c'o dyéch'a discípulo 'ma o dyäräji, o mbürü o ünbüji c'ua e Jacobo 'ñe e Juan.

⁴² Pero e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo ro chézhiji, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pärägueji ja cja c'o pje nde pjézhij cja yo nte yo dya pärā Mizhocjimi, cchapüji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o söji me na jyü.

⁴³ Nu'tsc'evi, dya rga cjatsc'evi c'ua nzi ga cja c'o pje pjézhij. 'Ma bübüts'evi 'naja c'ü ne ra tsjapü na nojo a jmi Mizhocjimi, ni jyödü ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandats'üji.

⁴⁴ Y c'o ra ne ra tsja in xojñigüejij, ni jyödü ra mbé'pc'iji c'o, dya me ra mandats'üji.

⁴⁵ Nutsco c'ü rvā écjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mbëpqui yo nte'e; ngue c'ü rá pëpcö yo. Xo rvā écjö rá tügö, ngue c'ua rá cjö'tp'ü o nzhübü na puncjü o nte'e, c'ü rga emeji libre, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a Bartimeo el ciego

⁴⁶ O zāt'äji c'ua a Jericó. Nuc'ua o mbdeyeji nu, e Jesús 'ñe c'o o discípulo 'ñe na puncjü nte. Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, mi junrú 'naja bëzo c'ü mi ndézhö c'ü mi chjü Bartimeo. Mi ngueje nu t'i e Timeo. Mi örü o merio.

⁴⁷ C'e bëzo 'ma o dyärä mi ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret c'ü ma cjojú, o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁸ Na puncjü c'o nte o huénch'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Ma't'üji ne bëzo ra chézhi cja ín jmigö.

O ma't'üji c'ua c'e bëzo c'ü mi ndézhö o xipjiji:

—Böbü dya, mama e Jesús rí chézhihue cja o jmi. Jñunt'ü in mü'bügue ra joguts'ü.

⁵⁰ Nuc'ua c'e bëzo o ngama c'ü mi tējē. Exco böbü c'ua o chézhi cja e Jesús.

⁵¹ Nuc'ua o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

—¿Pje in ne c'ü rá cja'c'ü?

O ndünrú c'e bëzo c'ü mi ndézhö o mama: —Xöpüte, rí negö rí xocüzü ín chö rá janda.

⁵² E Jesús o xipji c'ua:

—Sö rí mague dya. Ya na jots'ü na ngueje j'ñeje c'ü ro jo'c'üts'ü.

Jo ni zätä c'ua o ndö c'e bëzo, ya jñanda c'ua. Cjanu o ndünt'ü a xütjü e Jesús nu ja mi ma'a.

11

Jesús entra en Jerusalén

¹ Nuc'ua o zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania a jmi c'e t'eje c'ü ni chjü Olivós; ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo.

² Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu järä a xojñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na burru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, jo rí sijivi.

³ Nu 'ma cjó c'o ra dyönnc'üvi: “¿Jenga in xäpcävi ne burru?”, ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'ü in Jmugöji c'ü ni jyodü; pero jo rá ë socüts'ütjome”, rí 'ñembevi c'o.

⁴ O mëvi c'ua, o chöt'üvi c'e burru. Mi 'nünt'ü a jmi 'na ngoxtji nu ja mi cjogü 'na 'ñiji. O xäpcävi c'ua.

⁵ Nu c'o mi cärä nu, бүбү c'o o xipjivi:

—¿Pje na cjaguevi? ¿Jenga na xäpcävi ne burru?

⁶ Anguezevi o ndünrüvi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús. Nguec'ua va jyéziji o mëvi c'ua.

⁷ O sijivi c'ua c'e burru cja e Jesús. Cjanu o ngäsp'ävi c'o mi tëjëvi cja xütjü c'e burru. Nuc'ua o chägä c'ua e Jesús.

⁸ Ma puncjü nte c'o mi pöji. Dyaja c'o mi xí'mi o bituji cja c'e 'ñiji; dyaja c'o mi ocü o dyéza mi xí'p'íji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xojñi, 'ñe c'o ma bëpja, mi mapjüji mi mamaji:

—Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji.

¹⁰ Me na jo c'ua ja rgä manda nu; ra manda c'ua ja nzi va manda in mboxtitaji e David. Me na nojo Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua o zät'ä e Jesús a Jerusalén. O cjogü c'ua a mbo cja c'e templo. O nu'u texe c'o mi cjaji nu. Ya mi nzhä'ä, ngue c'ua o mbedye nu o ma a Betania. O möji c'o doce o discípulo.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹² Nuc'ua c'ü na jyas'ü, o mbedyeji a Betania o möji a Jerusalén, ya mi sant'a e Jesús.

¹³ O jñanda c'ua na jë mi 'ne'e 'na za'a c'ü mi ngue higo c'ü mi cans'a o xi. O ma nu'u cjo ri quis'i c'e higo. 'Ma o zät'ä cja c'e higo, o chöt'ü mi nguextjo o xi c'o mi cans'a; na ngueje dya mi ngueje o pa'a c'o quis'i o higo.

¹⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja ra nguis'its'ü c'ü cjó ra zi'i, embe.

O dyärä c'o o discípulo.

Jesús purifica el templo

¹⁵ O zät'äji c'ua a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e templo, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pö, 'ñe c'o pje nde ma tömü nu. Xo o tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pö o mbaro.

¹⁶ Y dya mi jëzi cjó pje ro ndunü a mbo cja c'e templo.

¹⁷ O xöpü c'ua c'o nte, o xipjivi:

—Ya t'opjü a cjava: “Nu in nzungö ngue ngümü c'ua ja ra dyötü Mizhocjimi yo nte yo cärä texe cja ne xoñijömü”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji na cjacpütöji nu in nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngümü o mbë'ë c'ua ja tsjöjji, embeji c'o.

¹⁸ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyäräji c'o mi mama e Jesús; nguec'ua mi jodüji ja rvä mböt'üji angueze. Anguezeji me mi süji na ngueje texe c'o nte me mi mäjä ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

¹⁹ Nuc'ua c'ü nzhä'ä o mbedye e Jesús 'ñe c'o o discípulo cja c'e jñiñi.

La higuera se seca

²⁰ Nuc'ua 'ma o cjogüji c'ü na jyas'ü o jñandaji c'e higo; ya vi dyot'ü na jo texe.

²¹ O mbeñe c'ua e Pedro 'ma ot'ü o nuji c'e higo; o mama c'ua o xipji e Jesús:

—Xöpüte, jñanda ne higo nu i xipji c'ü dya cja ro nguis'i, ya o dyot'ü.

²² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Ni jyodü rí jñunt'ü in mü'büji ra dya c'üji Mizhocjimi c'ua ja nzi gvi dyötüji.

²³ Na cjuana rí xi'ts'igöji, 'ma rí jñunt'ü in mü'bügeji c'ü ra zädä c'ü in mangueji, y 'ma dya ri yembeñeji, ra sö rí xipjivi ne t'eje nu: “C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje”, rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua, c'ua ja gvi mangueji.

²⁴ Nguec'ua rí xi'ts'igöji, texe c'o pje nde rí dyötüji Mizhocjimi, rí jñunt'ü in mü'bügeji c'ü ya o dya c'üji Mizhocjimi c'ü i dyötüji. Nuc'ua ra zädä a cjanu.

²⁵ 'Ma in ötüji Mizhocjimi, ni jyodü rí perdonaoji 'ma cjó pje o tsja c'ejji. Ngue c'ua c'ü nin Tataji c'ü бүбү a jens'e xo ra perdonaojs'üji in nzhubügeji.

²⁶ Pero 'ma dya rí perdonaoqueji c'ü cjó pje cja c'üji, dya xo ra perdonaojs'üji in nzhubüji 'ma, c'ü nin Tataji c'ü бүбү a jens'e.

La autoridad de Jesús

²⁷ O zät'äji c'ua a Jerusalén. 'Ma mi nzhodü e Jesús a mbo c'e templo, o ëjë c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o tita, o säjäji cja o jmi e Jesús.

²⁸ O dyönüji:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjë'tsc'e nguec'ua in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Xo rá önnc'ügöji 'naja t'önü. 'Ma rí xitscöji c'ü rá önnc'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjëtscö nguec'ua rí cjagö yo.

³⁰ ¿Cjó o 'ñeme e Juan mi jichi yo nte cja ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte? Xitscöji xä, embeji.

³¹ Anguezeji mi pötü ma mamaji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji.

³² Y 'ma rá mamaji ngueje yo nte c'ü o 'ñeme e Juan, dya xo ra só, eñeji ma mantsjëji.

Na ngueje mi süji yo nte pje c'ü ro tsjapüji. Na ngueje yo nte mi ejmeji na cjuana mi profeta e Juan.

³³ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí pärägöjme cjó 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo o ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjëtscö nguec'ua rí cjagö yo.

12

El ejemplo de los trabajadores malvados

¹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'ü nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma, cjanu o ngot'ü c'ua. Cjanu o dyö'bü nu ja ro yödüji c'ü uva. Cjanu o ndä's'ä c'ua 'naja ts'ingumü nu ja ro mimi c'ü ro mbörü cja c'e juajma. Cjanu o unü c'ua media c'ü ro mbëpi c'ü uva. Cjanu o ma c'ua na jë.

² Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'ü uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a nu ja mi pëpji c'ü uva, ngue c'ua ro unüji c'ü uva c'ü mi toca.

³ Nuc'ua c'ü mi pëpi c'ü uva o zürüji c'e mbëpji c'ü cja vi säjä. O mbäräji c'e mbëpji; cjanu o pjongüji. Dya pje unüji.

⁴ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja mi pëpji c'ü uva, o s'önbüji; o ñi'i; me co tsjapüji na s'o.

⁵ Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o mböt'üji c'ü. C'e lamu xe o ndäjä na puncjü c'ü dyaja o mbëpji. Pero c'ü mi pëpi c'ü uva, nde o tsjapüji na s'o. Dyaja c'ü o mbäräji; dyaja c'ü o mböt'üji.

⁶ Nu c'e lamu, xe mi büntjo 'naja c'ü xe ro ndäjä. Mi ngueje nu t'i'i c'ü me mi s'ia. O ndäjä c'ua c'e t'i'i. O mama c'e lamu: “Nu nu in ch'ígó, ra dyätäji nu.”

⁷ Pero 'ma o zät'ä c'e t'i, c'ü mi pëpi c'ü uva o pötva mamaji: “Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne juajma ra tsjapü o tsjaja. Mò rá pöt'üji ngue c'ua rá cjapcöji in tsjacjöji ne juajma”, eñeji.

⁸ Nuc'ua o zürüji c'e t'i. O mböt'üji. Cjanu o pjongüji o cuerpo cja c'e juajma.

⁹ Xe sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo in pärägueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'ü pëpi c'ü uva? C'ü ra tsja, ra é mböt'üji. Nuc'ua cja rron unü o media c'ü 'ñaja nte ra mbëpi c'ü uva.

¹⁰ ¿Cjo dya i xörügueji c'ü ya t'opjü? Je mama a cjava c'ü:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'ü mi jäbä c'e ngumü,

ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü.

¹¹ Ngueje Mizhocjimi c'ü in jmgöji c'ü o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí cjiññiji jenga va tsja a cjanu, eñe o jña Mizhocjimi.

¹² Nuc'ua mi jodüji a rvä zürüji e Jesús. Na ngueje 'ma o mama e Jesús c'e ejemplo, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'ü mi pëpi c'ü uva. Pero dya zürüji na ngueje me mi süji c'ü nte. O jyëziji c'ua, o möji.

El asunto de los impuestos

¹³ Nuc'ua o ndäjäji c'ua cja e Jesús, ja nzi o fariseo 'ñe c'ü político c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Ro dyäräji c'ua, xama pje c'ü ro mama angueze, ngue c'ua ro só ro ngöt'üji cja c'ü pje mi pjëzhi.

¹⁴ O zät'äji cja e Jesús o xipjiji:

—Xöpüte, rí pärägöjme c'ü na cjuana c'ü in mangue. In xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Dya cjó in sügue rí zopjü, na ngueje dya in cjapque ngüenda zö pje ri pjëzhi 'na nte. Nguec'ua rí xitsijme pje in cjiññigue, ¿cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e rey César o maxque jiyó?, eñeji.

¹⁵ Pero e Jesús ya xmi pätpä c'ü ma s'o c'ü mi mbeñeji. Nguec'ua o xipjiji:

—¿Jenga chaque in önnngüji? Jñüncüji 'na merio ngue c'ua rá nu'ü.

¹⁶ O ma jünpüji c'ua 'naja merio. Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

Me co nguiññiji c'ua c'ü vi ndünrü e Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

¹⁸ C'ü saduceo mi mamaji c'ü dya ra só ra te yo aña. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o dyönüji:

¹⁹ —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja in leygöji, 'ma cjó c'ü ra ndü, 'ma dya be 'ñeju t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

²⁰ Mi bübü yenko bëzo c'ü mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñeju t'i c'ü nu su.

²¹ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñejui t'i. Je xo va cjatjonu c'ü na jñi.

²² Nde va cjatjoji c'ua nza yenchoji. O chjüntüvi c'e ndixü nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñejui t'i. Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü.

²³ Nguec'ua rí önnc'üjme, 'ma ra te c'o añima, çjó ngue c'ü ra tsjapü nu su nza yenchoji? Na ngueje nza yenchoji nde o tsjapüji o suji, eñe c'o saduceo.

²⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:
—In jyopüji na ngueje, dya in unnc'eji ngüenda pje ne ra mama o jña Mizhocjimi; dya xo in pärägueji ja ga cja c'ü me na zèzhi Mizhocjimi.

²⁵ Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te e' c'o añima, dya cja ra chjüntüji a cjanu. Na ngueje ri chjëntjoji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o cärä a jens'e.

²⁶ Exi 'mārätjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. Çjo dya i xörügueji c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjé c'e bidyi? O dyopjü e Moisés ja va zopjü Mizhocjimi. O mama a cjava Mizhocjimi: "Nguezgö o Mizhocjimi e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob."

²⁷ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o bübütjo. Nguec'ua exi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji. Nu tsc'eji me in jyopüji, dya in cjiññiji na jo, eñe e Jesús.

El mandamiento más importante

²⁸ O säjä c'ua 'naja c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyärä 'ma mi söji o jña'a, y o mbärä in ndünrü na jo e Jesús. O chèzhi c'ua cja o jmi e Jesús, o dyönü:

—Çja ngue c'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi?

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—C'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi je mama a cjava: "Dyäräji, nu tsc'eji in men-zumüji a Israel. Mizhocjimi c'ü ngueje in Jmugöji, natjo c'ü.

³⁰ Nguec'ua rí ñegueji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in almajji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe c'ü na zèts'iji." Nujnu nguejnu xenda ni muvi yo o ley Mizhocjimi.

³¹ C'ü na yeje o ley Mizhocjimi, chjëntjovi nu cja rö xi'ts'iji. Je mama a cjava: "Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjégueji", eñe Mizhocjimi. Ojtjo xe 'naja o ley Mizhocjimi c'ü xenda ni muvi nza cja yo.

³² Nuc'ua o mama c'e bëzo c'ü mi xöpü o ley Mizhocjimi:

—Xöpüte, na cjuana c'ü in mangue. 'Natjo Mizhocjimi. Dya bübü xe 'naja c'ü ri Mizhocjimi.

³³ C'ü rá neji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe in almajji,

'ñe co texe c'ü na zètsiji, y rá s'iyaji in minteji c'ua ja nzi rgä s'iyatsjéji, ngue c'o xenda ni muvi. Xenda ni muvi que na ngueje texe c'o animal c'o rá pöt'üji cja rron tjüt'p'üji Mizhocjimi, 'ñe c'o pje nde rá unüji.

³⁴ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús vi ndünrü na jo c'e bëzo, o xipji c'ua:

—Dya nda bë'ts'i c'ü ra tsja c'ü o t'its'ü Mizhocjimi c'ü manda texe.

Nuc'ua dya cjó cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

³⁵ E Jesús ma xöpü c'o nte cja c'e templo o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbèche cja e David.

³⁶ Maco nguetsjé e David o mama a cjava 'ma o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi: Mizhocjimi o zopjü c'ü in Jmugö o xipji:

"Mimi cja in jodyégö. Rí da c'ü ri mandague hasta 'ma cja ri chöpü yo nuc'ü na ü", eñe Mizhocjimi.

³⁷ E David o nädä e Cristo o mama: "Ngue in Jmugö", eñe. Çje ne ra mama c'ü ri mboxbèche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?

C'o nte c'o mi ärä, ma puncjüji. Me mi mäjä ma dyäräji c'o mi mama e Jesús.

Jesús acusa a los maestros de la ley

³⁸ E Jesús 'ma ma xöpüji o xipjiji:

—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cja püji na nojji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjó ra mbësp'iji t'ecjañumü rgä zenguaji cja o chöjmü.

³⁹ 'Ma pöji cja nitsjimi, me juajnuji o lugar c'o na jo ja ra mimiji. Y 'ma cjaji mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo.

⁴⁰ Anguezeji jünbüji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya 'nanxü. Pero me cja püji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü xenda ra sufridoji que na ngueje 'ma dya ri xöpüteji.

La ofrenda de la viuda pobre

⁴¹ 'Na nu pa e Jesús o mimi a mbo c'e templo a jmi cja c'e ts'icaja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi. O jñanda c'o nte mi junt'üji o merio cja c'e caja. Na puncjü c'o rico mi junt'üji na puncjü merio.

⁴² Xo o èjë 'na 'nanxü c'ü dya pje mi pë's'i, o è jñunt'ü yeje ts'imerio; mi ts'iquëtjo mi muvi c'o.

⁴³ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü o discípulo ro chèzhji cja o jmi, o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'iji, nu e 'nanxü, nu dya pje pë's'i, nu c'ü o jñunt'ü nu, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi, que na ngue c'o o dyüt'ü yo dyaja.

⁴⁴ Na ngueje anguezeji o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne

ndixū nu dya pje pē's'i, o unū texe c'o rví ma ndömü pje ro zi, eñe.

13

Jesús dice que el templo será destruido

¹ Nuc'ua 'ma ya mi mbedye e Jesús cja c'e templo, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo:

—Xöpüte, ññanda yo ndojo, me na zö yo. Me na jo va dyät'äji ne templo.

² O ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo in jandaji va cja ne templo, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjū Olivos c'ü tsjinch'ivi a jmi c'e templo; o mimi c'ua nu. Nuc'ua e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés o dyönütsjēji e Jesús c'ü dya cjó ro dyärä, o mamaji:

⁴ —Xitscöjme jinguä ra zädä yo. ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá päräjme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

⁵ Cjanu o ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüpji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'üji.

⁶ Na ngueje ra ëjē na puncjü c'o ra jñüncügö in chjū, ra mamaji ngueje Cristo anguejeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

⁷ Rí dyäräji ri cjaji o chū. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chū. Dya ri sügueji, na ngueje ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijömmü.

⁸ Na ngueje yo ndajñiñji; xo nzitjo c'o jmu ra pötü rgä chüji c'o nu mijmuj. Na puncjü c'ua ja ra mb'í na zēzhi ne xoñijömmü, 'ñe c'ua ja ra zöji o tjijmi. Nujyo nguejyo rguí mbürü ra sufridoji yo.

⁹ Nu'tsc'ejí, rí pjötüpji na puncjü ngüenda, na ngueje ra nzhöc'ügueji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda. Ra dyets'iji nu cja c'o nitsjimi. Ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji in chjügö. 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjēzhi, ra sö ri xipjiji a czazgö.

¹⁰ Tetxtjo cja ne xoñijömmü ri cārā c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi, ra xipjiji ja ga manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i ne xoñijömmü.

¹¹ 'Ma ra zints'iji cja c'o pje pjēzhi, extí jñunt'ü in mü'bijji c'ü dya ni jyodü rí tsjijñji ja rguí chjünrūji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Na ngueje c'e ndajme c'ü, Mizhocjimi ra dya'c'üji o jña c'ü rí mangueji. Na ngueje dya ngue'tsc'ejí rí ñaji; nu c'ü ra ña ngueje o Espiritu Mizhocjimi.

¹² Ra zädä 'ma ri ngue nu c'o ri cjuarma ra nzhöji nu cjuarmaji c'ü ra mbö't'üji; o ri ngue nu tataji 'ñe nu nanaji ra nzhöji nu t'iji

c'ü ra mbö't'üji; xo nzitjo c'o t'í ra nzhöji nu tataji 'ñe nu nanaji c'ü ra mbö't'üji.

¹³ Texe yo nte ra nuc'üji na ü, na ngueje c'ü ri ejmezügöji. Pero 'ma sido rí 'ñejmezüji texe yo pa yo ri bübüji cja ne xoñijömmü, nuc'ua ri bübütjoi co Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ Rí xörügueji, ri tsjapüji ngüenda yo jña yo rá xi'ts'iji. Nu c'ü me na s'o c'ü cjavü ra s'odü texe, 'ma ya ri jñandaji c'ü je ri bübü cja c'e templo, nuc'ua nu'tsc'ejí ri cārāji a Judea, ri c'ueñe rí möji cja t'eje.

¹⁵ Nu'tsc'ejí ri tägäji a xes'e cja in nzungueji, extí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pēs'iji a mbo cja in nzungueji.

¹⁶ Nu'tsc'ejí ri bünceji cja juajma, dya ri nzhogueji cja in nzungueji c'ü ri tsanngueji c'ü ri chēji.

¹⁷ Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lälē c'o pa c'o.

¹⁸ Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jārā o sē.

¹⁹ Na ngueje me ra sufridoji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca sufridoji a cjanu ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne xoñijömmü. Y dya cja xe ra sufridoji c'ua.

²⁰ Pero Mizhocjimi ra tsjavü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufridoji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjavü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cārā o nte Mizhocjimi c'o ya juajnü.

²¹ 'Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji: "Je bünceja e Cristo" o "Je bübü nu e Cristo", ra ñents'ejí, dya ri creogueji c'ü xi'tsc'ejí a cjanu.

²² Na ngueje ra ëjē c'o ra tsjavü ri nguejeji e Cristo. Xo ra ëjē c'o ri cjavü profeta, ri cjavü ri ñaji o jña Mizhocjimi, ra 'ñe jíchiji señal yo nte. Y ra tsjaji c'o me na nojo c'o ra jñanda c'o nte. Ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua 'na xo ra sö ra dyonpüji c'o ya juajnü Mizhocjimi.

²³ Nguec'ua extí xi'ts'iji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o; ngue c'ua rí pjötüpji ngüenda.

Comó vendrá el Hijo del Hombre

²⁴ 'Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufridoji c'o pa c'o, ra bēxömmü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana.

²⁵ Ra jyábä yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zēzhi a jens'e.

²⁶ Nuc'ua ra jñandgögöji nutsöcö rvä ëcjö cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva ëcjö cja gömmü, ra jñandgöji c'ü me rrä zētsi 'ñe me rrä zözü.

²⁷ Nuc'ua rá tājägö c'o in anxe c'o cārā a jens'e ra ē jmutüji c'o ró juajnü c'o ri cārā texe cja ne xoñijömmü.

²⁸ Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, in pärägueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijömmü.

²⁹ Je xo rga cjavonü, 'ma rí jñandaji c'ü ya ra zädä yo rí xi'tsc'öji, rí pärägueji 'ma c'ü ya ra nguins'i ne xoñijömmü.

³⁰ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cārã c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zādã texe yo rí xi'tsc'öji.

³¹ Ra nguarü e jens'e ñe ne xoñijömü, pero nin jñagö nunca ra nguarü nu.

³² 'Dya cjó pãrã pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zādã c'o, ni xo ri pãrã c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pãrãgö nutsçö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pãrã.

³³ 'Pjötüpji ngüenda; chepquegöji; sido ri dyötüji Mizhocjimi, na ngueje dya in pãrãgüji jinguã ra zādã c'e pa'a c'ü.

³⁴ Rí chjëntcjöbe nza cja 'na bëzo c'ü ri ngue o cja ja 'na ngumü c'ü ro ma na jë. O zojnü c'o o mbëpji, o xipjiji c'o bëpji c'o ro tsjaji nzi 'najaji. C'e mböngoxtji o xipji c'ü ro mbörü, dya ro jji.

³⁵ Nguec'ua rí xi'ts'iji rí chepquegöji na ngueje, dya in pãrãji ja hora rá ëçjõ na yeje. Dya in pãrãji cjo ya ri nzhã, o cjo ya ri ndexömü, o cjo ri ngue 'ma huë o chare, o cjo ya rguí jyas'ü.

³⁶ Rí chepquegöji na ngueje 'nandga ëçjõ, 'na rá ë t'õ'üji rrü jñtjoji.

³⁷ Nujyo rí xi'ts'iji, rí xipjigö texe, sido rí chepquegöji.

14

Conspiración para prender a Jesús

¹ Ya mi bëzhtjo yepa ro zādã c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãns'ã. C'o ndamböcjimi ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi jodüji ja rvã zürüji e Jesús c'ü dya cjó ro mbãrã, ngue c'ua ro mböt'üji.

² Mí mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huëñi yo nte ra tsja o dyëji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

³ 'Ma mi bübü e Jesús a Betania nu cja o ngumü e Simón c'ü mi sã lepra, o sãjã c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tũ 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärã. Me mi muvi na puncjü merio c'ü. O mbãrã c'e botia, cjanu o xisp'ü ñi e Jesús 'ma ya ma jü cja mexa.

⁴ C'o mi cārã nu, bübü c'o o üdü. O pötva mamaji:

—¿Jenga o tsja a cjanu? O nda pjödü ne perfume nu me na jo ga jyärã.

⁵ Mí sã ro bö'õ nu, ro cjojü jñi mil mbëxo nu. C'o merio c'o, ro sã ro ch'unü yo dya pje pë's'i, eñe c'o.

Mí ünmbüji c'e ndixü, mi huëñch'iji.

⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jyëziji. ¿Jenga na huëñch'iji ne ndixü nu? Me na zõ nu o tsjacü nu.

⁷ Nu'tsc'eji, xe rí mintceji nujyo dya pje pë's'i, nguec'ua 'ma rí ñegueji, ra sã rí pjõs'üji. Pero nutsçö ra zādã 'ma dya cja rá bunc'õ a ndetsc'eji.

⁸ Ne ndixü nu, o tsja nu c'ü o sã o tsja. Ya xisquigö in cuerpo nujyo na jo ga jyärã, ngue nu ya na segurao c'ü rguí dyögüzügöji.

⁹ Na cjuana rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijömü c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga cjazgö, nde ra nãdãji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu o tsjacü, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

¹⁰ E Judas Iscariote c'ü mi ngueje 'naja c'o doce o discípulo e Jesús, o ma cja c'o ndamböcjimi o ma xipjiji c'ü ro nzhö e Jesús.

¹¹ Nuc'ua c'o ndamböcjimi me co mäjäji 'ma o dyärãji c'ü ro tsja e Judas. Anguezeji o mamaji c'ua c'ü ro ngöt'üji e Judas. Angueze o jyodü c'ü ja rvã tsjapü ngue c'ua ro nzhö'õ e Jesús.

La Cena del Señor

¹² Ya vi zādã c'ü ot'ü pa c'e mbaxua 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãns'ã. Ngueje c'e pa 'ma mi jyodü ro mböt'üji 'na ts'imé c'ü rvã pjongüji c'e mbaxua. C'o o discípulo e Jesús o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñõnü c'ü rí sigue rguí süpü ne mbaxua?

¹³ Nuc'ua e Jesús o ndãjä yeje c'o o discípulo, o xipjivi:

—Mëvi cja c'e jñiñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chjëji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xãjnã ndeje. Rí chjünt'üvi a xütjü c'e bëzo.

¹⁴ Nu ja ra cjojü angueze rí xipjivi c'e bëzo c'ü menzumü nu: "C'ü rvã ëçjõbe, mama c'e xöpüte, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rguí züpüji ne mbaxua?" Je rga cjanu rguí xipjivi c'e menzumü.

¹⁵ Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyãxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñõnü c'ü rá siji, eñe e Jesús.

¹⁶ Anguezevi o mëvi c'ua cja c'e jñiñi, o chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñõnü c'o ro ziji rvã züpüji c'e mbaxua.

¹⁷ Nuc'ua c'ü nzhã o möji e Jesús co c'o doce o discípulo.

¹⁸ O mimiji cja mexa. 'Ma ndänt'ã ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'igöji, bübü 'na-jats'ügueji nu va rrã siji o xëdyi c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcü, embeji.

¹⁹ Anguezeji 'ma o dyärãji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o dyönüji e Jesús nzi 'naja anguezeji:

—¿Cjó je ngueje c'ü, cjo nguetsçö?

²⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ngueje 'najats'ügueji in doceji c'ü je tü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrã sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü.

²¹ Nutsçö rvã ëçjõ cja Mizhocjimi, ra mbötcüji c'ua ja nzi ga t'opjü. Pero juejme ne bëzo nu ra nzhögügö. Xenda rvã jo c'ü dya ro

jmus'ù ne bëzo nu; me ra sufrido na puncjü nu.

²² Ma ndânt'ä ma siji o xëdyi, o jñü 'naja tjömëch'i e Jesús, o unü na pöjô Mizhocjimi. Cjanu o xëmbi c'ua c'o o discipulo, o xipjiji:

—Jñü'üji ne tjömëch'i nu rrä xëñc'iji, rí si'iji. Nujnu ngue in cuerpogö nu.

²³ Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü na pöjô Mizhocjimi, cjanu o unü c'o o discipulo. O ziji c'ua texeji.

²⁴ O mama e Jesús o xipjiji:

—Nujnu ngue in tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö in tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya, c'ua ja nzi va mama ra tsja; ra perdonao dya o nzhubü na puncjü o nte'e.

²⁵ Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'ü rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Cja rá sigö 'ma c'o cja dadyo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

²⁶ 'Ma o nguarü o töjôji 'na himno, o mbedyeji o möji cja c'e teje c'ü ni chjü Olivos.

²⁷ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Texets'ügueji nde rí xögüji ne xömü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji dya. Na ngueje ya t'opjü a cjava: “Nuzgö rá pö't'ügö c'e mbörü. Nuc'ua c'o o ndëncjürü ra mböt'ü c'o”, eñe c'ü t'opjü.

²⁸ Pero 'ma ya rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sätc'ejji nu, ya rva bünc'ö nu.

²⁹ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyëts'igüejji, pero nuzgö dya rá jëts'igö, eñe.

³⁰ E Jesús o ndünrü c'ua o xipji:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'e na yeje o chare ne xömü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in päcägö.

³¹ Xenda o mama na zëzhi c'ua e Pedro:

—Jiyö. Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero dya pje rá cädägö c'ü rgä pä'c'ö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discipulo.

Jesús ora en Getsemani

³² O möji c'ua nu ja ni chjü Getsemani. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Mimiji va; rá ma ötügö Mizhocjimi, eñe.

³³ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cjiñi na puncjü.

³⁴ Nuc'ua o xipjiji:

—Me ndumü in mü'bügö, rí sö ra mbötügö c'ü rgä sentiogö. Chepqueji va, dya rí jji, eñe e Jesús.

³⁵ Xe ma c'ua xe ts'iquë a ma xojñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi, 'ma ro sö, ro cjogütjo c'ü dya ro zädä c'ü ro tsjapüji c'e hora.

³⁶ O mama:

—Mi Tatats'ügö. Sö rí tsjague texe. Tsjapü ra cjogü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufridogö.

Pero dya rí tsjague c'ua ja nzi rgä negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

³⁷ O nzhogü c'ua e Jesús nu ja mi cärä c'o jñi o discipulo; o chöt'ü ya nde vi jñtjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e Simón, ¿cjo in icje? ¿Cjo dya mi sö ri chepque 'na hora c'ü dya rvi icje?

³⁸ Cjanu o xipjiji texeji:

—Dya rí jñji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya rí dyätäji c'ü dya jo. Cja in mü'büji, na cjuana in ne rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; pero in cuerpoji ya mbo o cuë yo.

³⁹ Nuc'ua o ma na yeje e Jesús; o ma dyötü Mizhocjimi. O mama c'o jña c'o vi mama 'ma ot'ü.

⁴⁰ O nzhogütjo na yeje; o chöt'ü ya nzhoma jñtjoji na ngueje me mi tägä o t'jji anguezeji. Dya mi päräji a rvá ndünrüji.

⁴¹ O nzhogü c'ua c'ü na jñi, o xipjiji:

—¿Cjo ya in icjeji 'ñe ya in söyaji? Ya na jo dya. Ya zädä ne ndajme. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ya ra nzhögüji cja dyë c'o nte c'o cja c'o na s'o.

⁴² Ya rí ñangaji dya. Ya va säjä nu ra nzhögügö. Mö rá chjéji.

Llevar preso a Jesús

⁴³ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discipulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o tita, ma jünji tratjëdyi 'ñe ngarrote.

⁴⁴ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jodügueji c'ü. Nguec'ua rí pënc'h'iji na jo c'ü, c'ü dya ra c'ueñe, empji.

⁴⁵ Nuc'ua e Judas 'ma o säjä, exco chëzhi a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in xöpütets'ügö.

Jo ni ndüne c'ua a jmi.

⁴⁶ Nuc'ua c'o nte exco pënc'h'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyji.

⁴⁷ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjëdyi, o jñüpcü o ngö 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁴⁸ E Jesús o xipjiji c'ua:

—I pedyeji cja c'in jñiñji va ë sücöji nza cja 'ma rí nguezgö 'na mbë, va jünji in chjëdyiji 'ñe in ngarroteji.

⁴⁹ Pamü mi cärägöji cja c'e templo mi xö'c'üji, maco dya mi pënzhuigüjji 'ma. Pero ya va sädä yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta cja o jña Mizhocjimi, embeji.

⁵⁰ Nuc'ua texe c'o discipulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

El joven que huyó

⁵¹ Pero mi bübü 'naja t'i c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nguetjo 'na manta mi tējë c'e t'i. C'o nte o pënc'h'iji.

⁵² Pero c'e t'i o mbägä c'ü o manta. O cjuañi, o matjo manguerga.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁵³ C'o nte o zidyiji e Jesús nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi. Ya vi jmurü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

⁵⁴ 'Ma ya mi pöji, e Pedro mi bëp jatjo na jë, hasta 'ma o zät'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjoü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja mi cärä c'o mbëjji. Ma pa't'ü cja sivi e Pedro.

⁵⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji nguenda e Jesús, mi jodüji o testigo c'o ro mama vi tsja na s'o e Jesús, ngue c'ua ro sö ro mböt'üji. Pero dya mi tö'tp'üji.

⁵⁶ Ma puncjü c'o mi mama vi tsja na s'o e Jesús, pero dya ma cjuana. Dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi.

⁵⁷ O böbü c'ua o testigo c'o dya ma cjuana c'o o mama a cjava:

⁵⁸ —Nutsöjme ró ärajme ne Jesús o mama: “Rá tunbügö nu ne templo nu o dyät'ä yo nte. Nuc'ua jñipatjo rá jäbä c'ü 'naja c'ü dya ra jyäbä yo nte”, o 'ñeñe.

⁵⁹ Zo mi mamaji a cjanu, pero dya mi 'natjo o jñavi.

⁶⁰ O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi a nde nu ja mi cärä c'o nte, o dyönü e Jesús:

—¿Cjo dya pje rí chjünrüge? ¿Pje in mangue co nujyo jña ya na xi'tsc'ejji?

⁶¹ Pero e Jesús, dya pje ndümrü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü na yeje o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi c'ü me na jo?

⁶² O ndümrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägä, nguezgö. Nutsöc rvä êcjö cja Mizhocjimi, ra zädä 'ma rí jñandgöji 'ma rá mimigö cja o jodyé Mizhocjimi c'ü me na zëzhi. Rí jñandgöji rva êcjö cja ngömü a jens'e.

⁶³ O üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, o ts'üdü c'o o bitu c'o mi j'e e c'ü, o mama:

—¿Pje xe ni jyongöji o testigo?

⁶⁴ Cja i dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje in mangueji?

Texeji mi mamaji mi jyodü ro bö't'ü e Jesús.

⁶⁵ Nuc'ua mi bübü c'o o zosp'ü a jmi e Jesús. O ngo'tp'üji o ndö. Cjanu o ya'büji. Cjanu o xipjiji:

—Rí xitscöjme cjö ngue c'ü na yapc'ü dya. Nu c'o policía xo o mbë'chp'iji a jmi.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁶ E Pedro mi büntjo nu cja c'e tji. O êjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi pépi c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁶⁷ Nu c'e ndixü 'ma o jñanda e Pedro c'ü ma pa't'ü cja sivi, o nguinch'i. Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Nazaret.

⁶⁸ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö c'ü. Dya xo rí pärägö pje pjëzhi c'ü in mangue.

O mbedye c'ua a ma tji cja c'e ngoxtji. Jo ni huë c'ua 'na chare.

⁶⁹ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mbëpito e jñanda na yeje e Pedro, o xipji c'ua c'ü na yeje c'o mi cärä nu:

—Ne bëzo nu, ngue 'naja o dyoji e Jesús, eñe.

⁷⁰ E Pedro o ngädätjo na yeje. Dya mezhe c'ua, c'o mi cärä xo, o xipjiji na yeje e Pedro:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja o dyoji nu, na ngueje in menzumü a Galilea; c'ua ja gui ña, exi 'mä'tc'ätjo.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbürü o ña, o mama c'ü ro zübü Mizhocjimi 'ma dya ma cjuana c'ü mi mama. O mama:

—C'ua ga mbärä Mizhocjimi, dya rí pärägö ne bëzo nu in mangueji.

⁷² Jo ni huë c'ua na yeje 'na chare. O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi mama e Jesús vi xipji: “Ma dya be ri huë na yeje 'na chare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in päcägö”, vi 'ñeñe. Me go huë c'ua e Pedro.

15

Jesús ante Pilato

¹ Nuc'ua c'ü xörü, c'o ndamböcjimi o jmurüji co c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o dyaja c'o ro jñü nguenda. Mi pötma dyüt'üji. O jyü'tp'üji o dyé e Jesús, cjanu o zidyiji o ma nzhötüji e Pilato.

² O mama c'ua e Pilato o dyönü e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel? O ndümrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägä, nguetscö c'ua ja vi mangue.

³ C'o ndamböcjimi me mi ñaji ma xiji e Pilato c'ü vi tsja e Jesús na puncjü c'o ma s'o.

⁴ Nuc'ua e Pilato o dyönü na yeje o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in tjünrü? Maco na puncjü yo pje nde xi'ts'iji.

⁵ Pero dya ndümrü e Jesús. Nguec'ua dya mi pärä pje ro nguiñi e Pilato.

Jesús es sentenciado a muerte

⁶ Tsjë'ma 'ma mi cjaji c'e mbaxua, c'o nte mi ötüji c'e gobernador ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü.

⁷ C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás, 'ñe c'o o dyoji. Na ngueje vi chüji c'e gobierno, y mi pöt'üji o nte.

⁸ Nuc'ua c'o nte o chëzhiji a jmi e Pilato, o dyötüji c'ü ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü c'ua ja nzi ma cja tsjë'ma.

⁹ O ndümrü c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Cjo in neji rá pjongü libre nu c'ü ngue in reygueji nu'tsc'ejji in menzumüji a Israel?

¹⁰ O mama a cjanu e Pilato na ngueje o unü ngüenda, c'o ndamböcimi mi envidiäji e Jesús nguec'ua je va nzhöji c'ua angueze.

¹¹ C'o ndamböcimi o dyüt'üji c'ua c'o nte ro dyörüji e Barrabás c'ü ro pjongüji libre cja pjörü.

¹² O dyönü c'ua na yeje e Pilato:

—¿Pje rá cjacpö 'ma ne bëzo nu in mangueji ngue in reygueji?

¹³ Anguezeji o mapjüji na yeje o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁴ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje na mbë c'o na s'o c'ü o tsja nu?

Pero anguezeji xenda mi mapjüji mi mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁵ E Pilato mi ne ro tsjapü ro mähä c'o nte; nguec'ua va pjongü c'ua e Barrabás. Cjanu o manda c'ua o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma ya o nguarü o ndas'üji, cjanu nzhöji ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

¹⁶ Nuc'ua c'o xondaro o zidyiji e Jesús o cjongüji a mbo cja o palacio c'e gobernador. O jmutüji c'ua texe c'o tropa.

¹⁷ Cjanu o jyecheji c'ua e Jesús 'na bitu c'ü ma cjpobü. O dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu o jñu'tp'üji a ñi e Jesús.

¹⁸ Nuc'ua o mbürü o mapjüji o mamaji:

—Nu'tsc'e o Jmuts'ügue yo menzumü a Israel, sido rí tsjague Rey, mi empji.

¹⁹ Mi ya'p'üji o ñi co 'naja xitji, cja ma zos'üji. O ndüñijömüji a jmi, mi cjpü mi t'ecjañumü ma zopjüji, me mi mbätäji.

²⁰ 'Ma o nguarü o tsjapüji burla, o ndonsp'üji c'ua c'e bitu c'ü ma cjpobü c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjë. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

²¹ 'Ma ya mi sidyiji e Jesús, o chjëji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü; mi ngueje nu tata e Alejandro 'ñe e Rufo. O tsjapüji e Simón o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús.

²² O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'tü Gólgota c'ü ne ra mama: nu t'etje nu ni chjü T'efeñinte.

²³ Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji o mirra. Pero e Jesús dya o z'i.

²⁴ O ndät'äji c'ua cja ngronsi. Cjanu o eñeji cjó ngue c'ü ro ngana nzi 'naja o bitu, cjanu o jyadüji c'o o bitu.

²⁵ Ya vi zünü nueve c'ü xörü 'ma o ndät'äji e Jesús.

²⁶ O cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mārā pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi t'opjü a cjava: "Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu."

²⁷ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbë. 'Naja c'ü o ndät'äji cja o jodyë e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

²⁸ A cjanu o zädä c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Mi pëzhiji mi ngue 'naja yo cja na s'o."

²⁹ Nu c'o mi cjongü nu, me mi juant'a a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä ne templo, y c'ü na jñi nu pa ri cjuatü ri jyäbätjo na yeje.

³⁰ Rí 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi, mi empji e Jesús.

³¹ Xo ma cjanu ma mama c'o ndamböcimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi cjpüji burla e Jesús, mi pötma mamaji:

—Maco mamaji me o mbös'tü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi.

³² 'Ma nguejnu e Cristo nu ra manda a Israel, ra dagü dya cja ne ngronsi, ngue c'ua rá jandaji 'ñe rá ejmegöji 'ma nu.

Nuc'ua c'o yeje c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo mi xipjivi c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

³³ Nuc'ua 'ma ya vi zünü nisarü, o bëxömü c'ua texitjo cja ne xoñijömü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

³⁴ Nuc'ua 'ma o zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: Nu'tsc'e in Mizhocjim-its'ügö, jzenga i jyëzguigö?

³⁵ C'o mi cärä nu, o dyäräji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Dyäräji, nujnu, ma't'ü e Elías rguü 'ñeje a jens'e.

³⁶ Cjanu o cjuañi c'ua 'naja anguezeji, o ma cjäñ 'naja esponja. Cjanu ngant'a cja vinagre, cjanu ngäsp'ä cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü. O mama c'ua:

—Rá nuxäji cjo ra ëjë e Elías ra ë 'ñeme nu.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e, cjanu o ndü c'ua.

³⁸ Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü; exo ndöt'ü c'ü 'na lado a ndü'bü.

³⁹ C'e capitán c'ü mi xojñi cja o xondaro, mi böbü a jmi e Jesús. 'Ma o unü ngüenda ja va mapjü e Jesús cjanu o ndü, o mama c'ua:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñe.

⁴⁰ Xo mi bübü ja nzi ndixü c'o mi janda ndeze na jë'ë. Mi bübü e María Magdalena 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo c'ü mi menor. Nuc'ü, xo mi ngue nu nana e José. Xo mi bübü e Salomé.

⁴¹ 'Ma mi bübü a Galilea e Jesús, xo mi tjünt'üji o xütjü angueze; mi pëjiji angueze. Xo mi cärä c'o dyaja ndixü c'o ma puncjü c'o vi möji e Jesús a Jerusalén.

Jesús es sepultado

⁴² C'e pa'a c'ü, ngue 'ma mi preparao nu c'o menzumü a Israel, na ngueje c'ü na jyas'ü ri ngue nu pa 'ma sóyaji.

⁴³ Nuc'ua c'ü nzhä'ä o säjä 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi ngue 'naja c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda. Nuc'ü, xo mi te'be c'ü ro ê manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. E José dya zü, o ma cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús.

⁴⁴ E Pilato dya mi sô ro 'ñejme c'ü ya vi ndü e Jesús. O zojnü c'ua c'e capitán; o dyönü cjo ma cjuana ya vi ndü.

⁴⁵ O ndünrü c'ua c'e capitán o xipji que jägä ya vi ndü. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo e José.

⁴⁶ Nuc'ua e José o ma ndömü 'na t'öxbitu. Cjanu o ts'üpcü c'ua o cuerpo e Jesús cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü c'e bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyöt'üji cja 'na dyä c'ü peña. Cjanu o chjen'chp'e c'ua 'na tralaja va ngot'ü.

⁴⁷ E María Magdalena co e María c'ü nu mamá e José o jñandavi nu ja je ngue c'ua vi ngöt'üji e Jesús.

16

La resurrección de Jesús

¹ Nuc'ua 'ma ya vi cjojü c'e pa 'ma mi sôyaji, o ma c'ua e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo, 'ñe e Salomé. O ma ndömüji o pjindyo c'o ma jo ma yüdü ngue c'ua ro ma ngä's'äji a xes'e c'e añima.

² Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva. O zät'äji ma ya vi mbes'e e jyarü.

³ Mi pötma mamaji:

—¿Cjô ra chjen'chp'e c'e tralaja cja c'e cueva? Dya ra sözgjôji.

⁴ Pero 'ma o jñandaji, o nuji na jo ya vi chjen'chp'ëji c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva.

⁵ O nguich'iji c'ua cja c'e cueva; o jñandaji 'naja t'i c'ü mi junrü cja o jodyë. Mi je'e 'naja t'öxbitu c'ü ma maja. Me co züji c'ua.

⁶ O mama c'ua c'e t'i, o xipjiji:

—Dya rí sũ'üji. In jodüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o ndät'äji cja ngronsi. Ya te'etjo c'ü; dya cja bünc'ua c'ü. Rí ñu'uji va ja ngöt'üji.

⁷ Mõji, ma xipjiji c'o o discípulo c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je rí chjëji nu, c'ua ja nzi va mama. Xo rí xipjiji a cjanu e Pedro c'ü o discípulo, eñe c'e t'i.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü o c'ueñeji cja c'e cueva na ngueje me mi mbí'üji 'ñe me mi sũji. Dya cjô xo mi xipjiji na ngueje mi sũji.

Jesús aparece a María Magdalena

⁹ E Jesús o te'e xörtjo c'ü ot'ü pa nu ngo. Nu 'ma ot'ü o jizhitsjë e Jesús, ngue e María Magdalena c'ü o jñanda. E Jesús vi pjombgü yencho demonio cja o mü'bü c'e ndixü.

¹⁰ O ma c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'o mi dyoji e Jesús. Me mi cijññiji; me mi huëji.

¹¹ 'Ma o dyäräji mi mama e María Magdalena c'ü mi bübü e Jesús y vi jñanda angueze, dya mi ejmeji.

Jesús aparece a dos de sus discípulos

¹² Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë na yeje. Ngueje yeje o dyoji c'o o jñanda 'ma mi pëvi cja batjü. Nandyo va jñandavi e Jesús.

¹³ C'o yeje o nzhogüvi o ma ngös'üji c'o dyaja o dyoji. Pero dya o 'ñejmeji.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë a nde cja c'o once o discípulo; o jñandaji. Ma siji xëdyi 'ma o jñandaji e Jesús. E Jesús o huëñ'hiji na ngueje dya mi ejmeji, ma me o mü'büji. Dya mi ejmeji nu c'o ya vi jñanda vi te'e e Jesús.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mõji texe cja ne xoñjömü; rí ma zopjüji texe yo nte, rí xipjiji in jñagö.

¹⁶ Nu c'o ra 'ñejmezügö 'ñe ra j'i'iji, ra jogü o mü'bü c'o. Nu c'o dya ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji.

¹⁷ Nu c'o ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra unüji c'ü ra tsjaji seña c'ü ra 'ñetse na zëzhiji. Nguec'ua ra nänngäji in chjügö rgá pjongüji o demonio. Ra ñaji nandyo jña.

¹⁸ 'Ma ra ngü's'üji o c'ijmi, dya pje ra s'odüji. Dya xo ra s'odüji 'ma ra ziji o veneno. Ra 'ñe's'e o dyëji cja c'o sö'dyë, ra jogü c'ua c'o.

Jesús sube a los cielos

¹⁹ Nuc'ua e Jesucristo c'ü in Jmugöji, 'ma o nguarü o ña, Mizhocjimi o zidy a jens'e. Je ma mimi nu cja o jodyë Mizhocjimi.

²⁰ C'o discípulo o mõji, o ma zopjüji texe yo nte. E Jesucristo c'ü in Jmugöji o mbös'üji o tsjaji o seña c'o me ma nojo; nguec'ua o 'ñetse c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Je va cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN LUCAS

Prólogo

¹⁻² Nu 'tsc'e Teófilo nin 'tecjañómü, ya in pārâgue nu c'o o zädä a ndezgøjme. Bübü c'o mi pöji e Jesucristo ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte. O jñandaji c'o mi cja angueze. Anguezeji xo mamaji o jña e Jesucristo ma zocüjme. Nguec'ua бүбү c'o ya dyopjü c'ua ja ma cja 'ma mi nzhodü e Jesucristo cja ne xoñijómü.

³ Nguec'ua xo ró cjiñigö xo na jo rá opjügö c'ua ja va cja. Na ngue ya ró cjagö na jo t'önü ró pärägö na jo ja ma cja ndeze 'ma o mbürü. Ngue c'o ri xi'tsc'ö dya cja ne carta, nu'tsc'e Teófilo nin 'tecjañómü.

⁴ Rí xi'tsc'ö yo, ngue c'ua ri pārâgue c'ü na cjuana c'o o xi'tsc'ejí.

Un ángel anuncia el nacimiento de Juan el Bautista

⁵ O mbürü ne historia 'ma mi rey e Herodes a Judea. Mi бүбү 'naja mböcjimi c'ü mi chjü e Zacarías. 'Ma mi pöpji c'o mböcjimi cja c'e grupo c'ü mi xiji Abías, xo mi pöpji e Zacarías. C'ü nu su, mi mboxbêche cja e Aarón, mi chjü e Elisabet c'ü.

⁶ E Zacarías 'ñe e Elisabet, ma jo a jmi Mizhocjimi nza yejui. Mi nzhodüvi na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi, mi ätävi c'o o ley. Dya cjó só pje ro xipjivi.

⁷ Pero dya mi 'ñejevi t'i. Na ngue dya mi muxt'i e Elisabet. Ya mi pale e Zacarías, ya xo mi male e Elisabet.

⁸ O zädä c'e zana c'ü ro mböpji Mizhocjimi c'o mböcjimi c'o mi xiji Abías.

⁹ 'Na nu pa, o echaji suerte, o toca e Zacarías o cjogü a mbo cja c'ü o templo Mizhocjimi o jyät'ä c'o ma jo ma jyärä nza cja o nguichjünü.

¹⁰ 'Ma ma jät'ä e Zacarías c'o ma jo ma jyärä, mi cärä a tji na puncjü o nte, mi ötüji Mizhocjimi.

¹¹ 'Nango jñetse c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, o jñanda e Zacarías mi böbü c'e anxe cja o jodyé cja c'e mexa nu ja mi jät'ä c'o me ma jo ma jyärä.

¹² E Zacarías 'ma mü o jñanda c'e anxe, me go pizhi me go zü.

¹³ O mama c'ua c'e anxe o xipji:

—Nu'tsc'e Zacarias, dya ri sü. Rvá 'ne xi'tsc'ö o dyä'tc'ä Mizhocjimi c'ü j dyötü. E Elisabet c'ü nin sugue ra nduns'ü 'na ts'it'i; ri 'ñejevi 'na ts'it'i c'ü ri jñusp'üvi o tjü e Juan.

¹⁴ Me ra mäjä na puncjü in mü'bügie. Xo 'ñe na puncjü o nte ra mäjí 'ma ri 'ñejevi in ch'igüe.

¹⁵ Na ngue 'ma ra nocü, me rguí muvi a jmi Mizhocjimi. Dya ra zi o vino ne ri 'naja

c'o ni tji. O Espiritu Mizhocjimi ra 'ñünbü o mü'bü e Juan ndeze 'ma ra nduns'ü nu nana, nguec'ua ra dyätä na jo Mizhocjimi.

¹⁶ Ra zopjü yo nte, ngue c'ua na puncjü yo in menzumügejei a Israel ra jyéziji c'o na s'o, ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi c'ü in Jmugöji.

¹⁷ E Juan, ot'ü ra zopjü yo nte; cja ra ëjë c'ua c'ü in Jmugöji. C'ua ja nzi ma cja c'e profeta Elías, je xo rga cjatjonu e Juan. Ra mbë's'i o poder Mizhocjimi c'ua ja nzi va mbë's'i e Elías. Nguec'ua 'ma ra zopjü yo nte, ra jyéziji c'o na s'o. C'o dya ne ra dyärä, ra nzhogü o mü'büji ra dyäräji. Nguec'ua yo tata 'ñe yo t'i ra ngäräji na jo. C'e t'i ra zopjü yo nte, ngue c'ua 'ma ra ëjë c'ü in Jmugöji, ra dyätäji c'ü, eñe c'e anxe.

¹⁸ Nuc'ua e Zacarías o xipji c'e anxe:

—Ja rga pārägö cjo na cjuana ra zädä yo? Na ngue ya ri pategö. Ya xo male c'ü mi sugö, eñe.

¹⁹ O ndünrü c'ua c'e anxe o xipji:

—Nguetscö e Gabriel ri zo c'ö. Rí бүбүгö a jmi Mizhocjimi. O xitscö Mizhocjimi ró ëjë ró ë zo c'ü, ró xi'tsc'ö yo me na jo.

²⁰ Rá da c'ü 'na señal c'ü rguí pārâgue na cjuana c'ü ra zädä yo ró xi'ts'i. Ngue c'ü ri ngonegue dya. Dya ra só ri ña'a hasta 'ma cja ri 'ñejevi in ch'i. Rí ngone na ngue dya j'creo yo ró xi'ts'i. Texe yo ró xi'ts'i, ra zädä yo, 'ma ra zädä c'o pa, eñe c'e anxe.

²¹ C'o nte mi te'beji ro mbedye e Zacarías. Mi süji 'na pje c'o vi tsja e Zacarías, na ngue vi mezhe a mbo cja c'e templo.

²² Nuc'ua e Zacarías 'ma mü o mbedye, dya cja mi sö ro zopjüji. Mi jizhitjo co o dyé, na ngue ya mi ngone. O mbärä c'ua c'o nte, pje c'o vi jñanda e Zacarías a mbo cja c'e templo.

²³ O cjogü c'ua c'o pa c'o mi toca e Zacarías o tsja o bëpji de mböcjimi. Cjanu o ma c'ua o ngumü.

²⁴ Nuc'ua 'ma mü o cjogü c'o pa, o ndunte c'ua e Elisabet c'ü nu su. O tsot'ü c'ua tsi'ch'a zana cja nu ngumü, o mama:

²⁵ —Mi bëzhgö in tse cja yo nte, na ngue dya mi muxt'igö. Pero me na jo va s'iyazügö dya Mizhocjimi c'in Jmugöji, ngue c'ua dya cja rá bëzhgö in tse.

Un ángel anuncia el nacimiento de Jesús

²⁶ O mezhe c'ua 'ñanto zana, Mizhocjimi o xipji c'e anxe Gabriel o ma cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret c'ü tsja a Galilea.

²⁷ O ma zopjü 'naja xunt'i c'ü cja mi xunt'itjo. C'e xunt'i ya mi ñavi 'na bëzo ro chjüntüvi. C'e bëzo, mi chjü e José c'ü. Mi mboxbêche cja e David. C'e xunt'i, mi chjü e María.

²⁸ O cjogü c'ua c'e anxe nu ja mi бүбү c'e xunt'i, o xipji:

—Cjimi, süngü. Me s'iyats'ü Mizhocjimi, y bübü co nu'tsc'e. Xenda ra intsjimits'ü que na ngue texe yo 'ñaja ndixü, eñe c'e anxe.

²⁹ Nuc'ua e María 'ma mü o jñanda c'e anxe 'ñe 'ma mü o dyärä c'o jña c'o o mama, go zü c'ua o mü'bü, dya mi pärä pje mi ne ro mama c'o jña.

³⁰ O mama c'ua c'e anxe o xipji:

—Nu'tsc'e María, dya rí sū. Mizhocjimi me s'iyats'ü.

³¹ Nudya rí ndunte rí mus'ü 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'ü o tjü e Jesús.

³² Nuc'ü, ra mbézhi na nojo c'ü, na ngueje ngue o T'i Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji ra 'ñeme c'ü nu T'i ra manda c'ua ja mi manda e David c'ü nu mboxpale.

³³ Ra tsja jmu cja yo o mboxbêche e Jacob, ra manda para siempre.

³⁴ O ndünrú c'ua e María o xipji c'e anxe:

—¿Ja rgä sö ra zädä yo? Dya be rí juntabe o bëzo.

³⁵ O ndünrú c'ua c'e anxe o xipji:

—Ra êjê o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, ra êjê co texe o poder, ra 'ñe dya c'ü rí chuns'ü 'na ts'it'i. Nguec'ua c'e ts'it'i c'ü rí 'ñeje, ngueje o T'i Mizhocjimi. Nuc'ü, dya ra tsja na s'o, eñe c'e anxe.

³⁶ O sido o ña c'e anxe o xipji e María:

—Tsjiñi c'ü o tsjapü Mizhocjimi e Elisabet c'ü in prima. Zö ya male, pero ya xo ndunte dya c'ü. Mi xiji c'ü dya mi muxt'i, pero ya zö 'ñanto zana ndeze 'ma mü o ndunte.

³⁷ Na ngueje Mizhocjimi sö ra tsja texe, eñe c'e anxe.

³⁸ O mama c'ua e María:

—Rí bünc'ö dispuesto ra tsjacö Mizhocjimi c'ua ja nzi gui mangue. Na ngue ín Jmugö c'ü; nutscö ngue o mbëpizü.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e anxe.

María visita a Elisabet

³⁹ Nuc'ua cjanu o ma c'ua e María o zät'ä cja 'na jñiñi c'ü tsja a Judea, c'ü ma jä'ä cja t'eje.

⁴⁰ Nuc'ua 'ma o zät'ä cja o ngümü e Zacarías, o zenguete e María, cjanu o cjogü a mbo.

⁴¹ 'Ma mü o dyärä e Elisabet mi zenguete e María, c'e ts'it'i c'ü mi tü e Elisabet o 'ñömü a mbeme. Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi me co 'ñünbü o mü'bü e Elisabet.

⁴² Nguec'ua va mapjü na jens'e, o mama:

—Xenda go intsjimits'ü Mizhocjimi que na ngue texe yo 'ñaja ndixü. Me xo ra intsjimi c'e ts'it'i c'ü ín tügüe.

⁴³ Va êcje va 'ñe zenguazü, maco ngue o nanats'ügue c'ü ín Jmugö. ¿Ja va zocü Mizhocjimi j 'ñe zenguazügö?

⁴⁴ 'Ma nzi rvä äragö 'ma mi zenguete, ixco 'ñömü ín pjeme c'e ts'it'i, na ngue me co mäjä.

⁴⁵ Nu'tsc'e j creó c'o o xi'ti Mizhocjimi. Ngue c'ü rgui mäjägue. Na ngue ra zädä c'ua ja nzi va mama, eñe e Elisabet.

⁴⁶ O mama c'ua e María:

Me na nojo Mizhocjimi, rí unügö 'na pöjö co texe ín mü'bü.

⁴⁷ Me rí mápägö Mizhocjimi c'ü ra 'ñevguegö libre cja c'o na s'o.

⁴⁸ Zö me ni muvi c'ü ín Jmugö, zö dya pje ni muvizügö, pero me go s'iyazgö. Ndeze nudya, texe c'o ra ngärä c'o cjê c'o va êjê, ra mamaji o tsjacü Mizhocjimi rá mäcjö.

⁴⁹ Na ngue o tsjacü c'o me na nojo. Angueze sö ra tsja texe; ojtjo xe 'naja c'ü rí chjëntjui c'ü. Me na sjü, 'ñe me na jo c'ü.

⁵⁰ Ndeze 'ma o mbürü o ngärä yo nte, Mizhocjimi juentse c'o sü angueze.

⁵¹ Mizhocjimi cja'a yo me na nojo, na ngue me na zézhi.

C'o me cja pü na nojo ga nguiñi o mü'bü, Mizhocjimi cja pü dya ni muvi c'o.

⁵² Yo manda c'o me cja pü na nojo, Mizhocjimi pjongü c'o, ngue c'ua dya cja pje ra mbézhi.

C'o dya cja pü na nojo, cja püji c'ü rgui muvi c'o.

⁵³ C'o unü ngüenda bëzhiji na puncjü, ch'unüji c'o na jo, dya cja pje ra bëzhiji.

C'o cijñi dya pje bëzhiji, Mizhocjimi cja püji ra bëzhiji texe.

⁵⁴⁻⁵⁵ Yo nte a Israel yo ma t'ü Mizhocjimi, me pjös'üji yo.

Mizhocjimi me juentse yo, na ngue sido mbeñe c'ua ja va mama va xipji e Abraham c'ü ín mboxpalegöji, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o bëche ro juentseji, dya ro jyëziji, eñe e María va xipji e Elisabet.

⁵⁶ O mezhe jñi zana e María mi bübüvi e Elisabet. Nuc'ua cjanu o ma c'ua o ngümü.

Nacimiento de Juan el Bautista

⁵⁷ Nuc'ua o zädä c'e pa c'ü ro zö'dyê e Elisabet. O 'ñeje 'na ts'it'i.

⁵⁸ C'o mi chängümüji e Elisabet 'ñe c'o o dyoji 'ma mü o dyäräji Mizhocjimi vi juentse na puncjü e Elisabet vi unü 'na ts'it'i, o mäji c'ua na puncjü co angueze.

⁵⁹ 'Ma o zö chjün, o êjê c'ua c'o ro circunciado c'e ts'it'i. Xo êjê c'o o dyoji e Elisabet. Mi ne ro jñusp'üji e Zacarías c'e ts'it'i, na ngue mi ngueje o tjü c'ü nu tata.

⁶⁰ O ndünrú c'ua e Elisabet c'ü nu nana c'e ts'it'i o mama:

—Iyö. Rgui chjü e Juan.

⁶¹ O mama c'ua c'o o dyoji e Elisabet:

—¿Jenga rí jñusp'ü a cjanu? Maco dya cjö bübü c'ü ni chjü Juan yo ín dyoji, eñe c'o o dyoji e Elisabet.

⁶² Cjanu o tsjaji seña co o dyëji va dyönüji e Zacarias pje ma tjü mi ne ro jñusp'ü c'ü o ts'it'i.

⁶³ Nuc'ua e Zacarías xo o tsja c'ua seña va dyörü pje rví dyopjü. Cjanu o dyopjü c'ua: "Rguí chjü e Juan", eñe va dyopjü. Me co nguññiji c'ua texeji cjanu o mamaji:

—Pärä, ¿jenga o jñusp'üvi a cjanu?, mi eñeji.

⁶⁴ 'Nango ña c'ua e Zacarias o unü 'na pöjō Mizhocjimi.

⁶⁵ Nuc'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea c'o järä cja t'eje, me mi süji me mi mamaji c'o me ma nojo c'o vi zädä.

⁶⁶ C'o nte c'o mi ärä, mi cjjññiji o mü'büji mi mamaji:

—Pärä, ¿pje ra mbëzhi c'e ts'it'i?, eñeji.

Na ngue mi unüji ngüenda mi bübüvi Mizhocjimi c'e ts'it'i.

El canto de Zacarías

⁶⁷ O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Zacarías o ña c'o o unü Mizhocjimi ro mama:

⁶⁸ Rí unügō 'na pöjō Mizhocjimi c'ü ín Jmugōji nutscōji rí menzumüji a Israel. Na ngue o ëjë ra 'ñe mböxcōji nutscōji o ntezgōji, ra 'ñevguegōji libre.

⁶⁹ Mizhocjimi o xipji o ëjë 'na c'ü me na zëzhi ra 'ñevguegōji libre.

Nuc'ü, je ri mboxbëche cja e David c'ü mi pëpi Mizhocjimi.

⁷⁰ Ngue c'ü o mama c'o o profeta Mizhocjimi c'o mi cārā mi jinguā. Na ngue Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o zopjüji c'o nte.

⁷¹ O mamaji c'ü ra salvazüji Mizhocjimi cja o dyë c'o rí üji c'o nugüji na ü.

⁷² O mamaji c'ü ra mbeñe Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra s'iyazüji c'ua ja nzi va s'iya c'o ín mboxpaleji.

⁷³ Ngue c'e jña c'ü o mamatsjë na cjuana Mizhocjimi va xipji e Abraham c'ü ín mboxpaleji.

⁷⁴ O mama Mizhocjimi c'ü ra salvazüji cja o dyë c'o nugüji na ü, ngue c'ua dya rá süji rga ma't'üji c'ü.

⁷⁵ Y ngue c'ua rá cjai c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo, texe yo pa yo rí cārāji cja ne xoñijöümü.

⁷⁶ Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ngue o profetats'ü Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e.

Rí ot'ügue a xo'ñi cja c'ü ín Jmugōji, ngue c'ua 'ma ra ëjë angueze, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyätāji c'ü.

⁷⁷ Nu'tsc'e rí zopjügue yo nte, ngue c'ua ra mbārāji ja rgā sō ra salvaji ra perdonaōji c'o na s'o, ngue c'ua ra tsjapüji o nte Mizhocjimi.

⁷⁸ Na ngueje me s'iyazüji Mizhocjimi me juntsqueji. O xipji o ëjë c'ü ixmi

bübüvi a jens'e, ra 'ñe dyacüji jya's'ü cja ín mün'c'ōji.

⁷⁹ Nutscōji rí nteji rí nzhodüji cja bëxöümü. C'o dya ra nzhogü o mü'bü, ra ma sufrejü 'ma ra ndüji. Pero nu c'ü ra ëjë, ra dyacüji jya's'ü cja ín mü'büji.

Y ra jítscōji c'e 'ñiji ja rgā sō ra mājā ín mün'c'ōji, dya cja pje rá mbeñeji, eñe e Zacarías.

⁸⁰ C'e ts'it'i c'ü mi chjü Juan, go nocü c'ua. Xo go nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Mi bübü cja majyadü hasta 'ma cja mü o zädä c'e pa 'ma o mbürü o zopjü c'o nu menzumüji a Israel.

2

Nacimiento de Jesús

¹ C'o pa c'o, e César Augusto mi manda cja c'o país. O manda o tsjaji 'na censo ngue c'ua ro mbārā ja nzi o nte c'o mi cārā texe c'o país nu ja mi manda.

² C'e censo c'ü ot'ü o dyät'āji, o tsjaji 'ma mi gobernador e Cirenio a Siria.

³ Nguec'ua texe c'o nte mi jyodü ro möji nu ja mi menzumüji, je ro ma jñu's'üji o tjüji.

⁴⁻⁵ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e José. Mi bübü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. Ya mi ñavi ro chjüntüvi e María. Nuc'ua e José o mëvi e María a ma a Belén c'ü tsja a Judea nu ja mi menzumü e David mi jinguā. Je mëvi nu, na ngue e José mi mboxbëche cja e David. O mëvi ro ma jñu's'üvi o tjüvi. 'Ma mü o mëvi, ya mi ndunte e María.

⁶ Nuc'ua 'ma mi bübüvi a Belén, o zädä c'e pa 'ma ro zö'dyë.

⁷ O mus'ü c'ua c'ü nu ts'it'i c'ü ot'ü. Cjanu o mbös'ü o bitu, cjanu o ngöbü c'ua nu ja mi ñönü o burru 'ñe o nzhünü. Na ngue dya cja mi jyadü cja c'e mesón nu ja mi oxü c'o nte.

Los ángeles y los pastores

⁸ Mi bëxtjo cja c'e jñiñi a Belén, mi cārā o mbörü cja batjü, mi pjörüji c'o o ndënchjürüji 'ma xömü.

⁹ 'Nango zät'ä c'ua 'na o anxe Mizhocjimi nu ja mi cārā c'o mbörü. Y nu c'ü o jya's'ü Mizhocjimi me go juéns'i nu ja mi cārāji. Me co pizhiji c'ua.

¹⁰ Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o mbörü:

—Dya rí süji. Dyärāji, rá xi'tsc'ōji yo me na jo yo me rguí mäcejje. Me xo ra mājā yo nte texe cja ne xoñijöümü.

¹¹ Na ngue nuda o jmus'ü 'na ts'it'i cja c'e jñiñi nu ja mi menzumü e David. Ngueje e Cristo c'ü ín Jmuji. Nuc'ü, ra 'ñempc'eji libre c'ü.

¹² Nujnu ngue nu rguí pärāgueji nu. Rí chöt'üji c'e ts'it'i c'ü rí bös'ü o bitu. Rí chöt'üji rí orü nu ja ñönü o burru, eñe c'e anxe.

¹³ 'Nango 'ñetse c'ua cja c'e anxe na puncjü c'o o anxe Mizhocjimi, mi unüji 'na pöjō Mizhocjimi mi mamaji:

14 Rí unüji na puncjü 'na pöjô Mizhocjimi a jens'e c'ü me na nojo. Na ngue me go ne go mbös'ü yo nte, ngue c'ua ra majä o mü'büji, dya cja ra mbeñeji c'o na s'o, eñe c'o anxe.

15 Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o anxe o möji a jens'e nu ja vi ñeji. Nuc'ua cjanu o pötü va mama c'ua c'o mbörü:

—Möjô a Belén, rá ma nuji nujoya ya zädä yo o xitsiji c'o o anxe Mizhocjimi, eñeji.

16 Nuc'ua ixco möji dya c'ua na niji, o ma chöt'üji e María 'ñe e José 'ñe c'e ts'it'i. C'e ts'it'i je mi orü nu ja mi ñönü o burru 'ñe o nzhünü.

17 Nuc'ua c'o mbörü, 'ma o ññandaji c'e ts'it'i, o zopjüji texe c'o mi cärä nu, o xipjiji c'o vi dyäräji pje ro mbëzhi c'e ts'it'i.

18 C'o o dyärä, o nguiññiji: “Pärä, zja rga cja yo?”, eñeji.

19 Pero e María o mbë's'i texe c'o jña. Mi sido mi cjiñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o, dya go jyombeñe.

20 O nzhogü c'ua c'o mbörü, mi mamaji me na nojo Mizhocjimi. Y mi unüji 'na pöjô na ngue texe c'o vi dyäräji 'ñe c'o vi ññandaji. Na ngue ya vi zädä c'ua ja nzi va xipji c'e anxe anguezeji.

El niño Jesús es presentado en el templo

21 'Ma o zô chjün ngue c'ua ro circunci-
daoji c'e ts'it'i, o jñusp'üji o tjü e Jesús, c'ua ja nzi va mama c'e anxe ante c'ü ro ndunte e María.

22 Nuc'ua o zäs'ä c'o pa c'o o jogü e María c'ua ja ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. E José e María o mëvi a Jerusalén o zidyivi c'e ts'it'i c'ü mi ngue e Jesús, ngue c'ua ro presentaovi a jmi Mizhocjimi.

23 O tsjavi a cjanu, na ngue c'ü o ley Mizhocjimi mama a cjava: “Texe c'o ts'it'i c'o ot'ü rí 'ñecjeji, rí xöc'ügeji ra mbëpji Mizhocjimi”, eñe.

24 Xo o ma unüvi c'o ro mbäsp'äji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama cja c'ü o ley Mizhocjimi: “Rí unüji yeje vilo Mizhocjimi. O 'ma jiyô, yeje mbaro”, eñe.

25 Mi bübü 'na bëzo a Jerusalén c'ü mi chjü e Simeón. Mi cja na jo, y mi sü Mizhocjimi. Mi te'be c'e pa 'ma ro 'ñeme libre Mizhocjimi c'o nu menzumüji a Israel, ro unüji c'ü rví mäji. Mi ätä o Espiritu Mizhocjimi c'ü me mi 'ññnbü o mü'bü.

26 O Espiritu Mizhocjimi ya vi tsjapü ro mbärä e Simeón c'ü dya ro ndü hasta 'ma cja ro ññanda nu c'ü vi juajnü Mizhocjimi ro 'ñe salva c'o nte.

27 'Na nu pa, o Espiritu Mizhocjimi o 'ññnbü o mü'bü e Simeón o ma cja c'e templo. Ngue c'e pa 'ma xo ma'a nu e José 'ñe e María o zidyivi c'e ts'it'i o ma presentaovi c'ua ja nzi ma mama c'e ley.

28 Nguet'ua 'ma o cjogü e José 'ñe e María, o tsja c'ua e Simeón o ndë's'i e Jesús, o unü 'na pöjô Mizhocjimi o mama:

29 Nu'tsc'e mi Jmuts'ügö; nutscö in mbëpji. Jyëzgue rá tügö, rá ma söyagö cja in jmigüe. Na ngue ya zädä c'ua ja nzi vi xitsi.

30 Ya ró jandagö dya, nu i xipji o ëjë ra 'ñe 'ñevguegöjme libre.

31 Nujnu, ya i mbeñe i juajnü ra salva yo nte texe cja ne xoñjömü.

32 Nujnu, ra unü jya's'ü cja o mü'bü yo dya menzumü a Israel ngue c'ua ra mbä'c'äji. Xo 'ñe yo menzumü a Israel yo vi juajngüe, ra mbäräji c'ü me na nots'ügüe, eñe e Simeón va unü 'na pöjô Mizhocjimi.

33 E José 'ñe e María me go nguiññivi c'o vi mama e Simeón ja rvä cja c'e ts'it'i.

34-35 Nuc'ua e Simeón cjanu o dyötpüvi Mizhocjimi. Cjanu o xipji e María c'ü nu nana e Jesús:

—Dyärä c'ü rá xi'ts'i. Mizhocjimi o xipji o ëjë ne ts'it'i ngue c'ua 'ma ya ra nocü, ra 'ñetse yo nte ja ga nguiññi o mü'büji. Yo in menzumügöji a Israel, na puncjü c'o dya ra dyätpä o jña nu, nguet'ua dya ra salvaji. Y xo na puncjü c'o ra dyätpä o jña, nguet'ua ra salvaji. Me ra nu'uji na ü nu. Nguet'ua xo 'ñets'e me ra sofre in mü'bügüe nza cja 'ma cjö c'o ri tjocüts'ü 'na tjëdyi, eñe e Simeón.

36 Mi bübü 'na ndixü c'ü mi 'ññnbü o mü'bü Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Nuc'ü, mi chjü e Ana. Mi ngue o xunt'i e Fanuel, mi mboxbëche cja e Aser. Angueze ya mi male. Ts'i vi ndü c'ü nu xïra, vi mimivi sietetjo cjë.

37 Y ndeze 'ma o ndü c'ü nu xïra, ya vi mezhe ochenta y cuatro cjë. Mi bübü cja c'e templo, dya mi c'ueñe nu. Mi ötü Mizhocjimi zö xömü zö ndempa. Y mi mbe-mpje.

38 'Ma xe mi bübü nu e José 'ñe e María 'ñe e Jesús, o ëjë c'ua e Ana o unü 'na pöjô Mizhocjimi. Nuc'ua o mbürü e Ana o xipji c'o nte pje ro mbëzhi c'e ts'it'i. Na ngue mi cärä a Jerusalén c'o mi te'be ro ëjë 'naja c'ü ro 'ñeme libre anguezeji.

El regreso a Nazaret

39 Nuc'ua e José 'ñe e María, 'ma ya vi tsjavi texe c'ua ja nzi ga mama c'ü o ley Mizhocjimi, cjanu o nzhogü o mëvi a Nazaret c'ü mi ngue o jñiñivi c'ü tsja a Galilea.

40 C'e ts'it'i o nocü mi te na zëzhi. Y mi cjiñi na jo o ñi, y mi pärä na jo Mizhocjimi. Mizhocjimi mi bübü co angueze.

El niño Jesús en el templo

41 Tsjë'ma tsjë'ma mi pjongüji a Jerusalén c'e mbaxcua c'ü mi chjü Pascua. Nguet'ua 'ma mi sädä c'e mbaxcua, e José 'ñe e María mi pëvi nu.

42 Ma ya mi pè's'i e Jesús doce cjè, e José 'ñe e María o zidyivi e Jesús o môji a Jerusalén cja c'e mbaxcua. Na ngue tsjè'ma mi pèvi nu.

43 Ma mü o cjogü c'e mbaxcua, e José 'ñe e María o mbedyevi a Jerusalén ro môji c'o 'ñaia nte c'o vi 'ñeja e Galilea. Dya mbârâvi cjo vi nguejme e Jesús a Jerusalén.

44 Mi pêzhivi e Jesús ma dyoji c'o nte. Nguec'ua o nzhodüji 'napa cja 'ñiji. Nuc'ua cjanu o jyodüvi e Jesús cja c'o o dyoji, 'ñe cja c'o nu menzumüji c'o mi pārâji.

45 Pero dya go chôt'üvi. Nguec'ua o nzhogüvi c'ua o mëvi na yeje a Jerusalén o ma jyodüvi.

46 Nuc'ua 'ma o zö jñipa ndeze 'ma o mbedyevi a Jerusalén, o chôt'üvi e Jesús a mbo cja c'e templo. Ma jü a nde cja c'o xöpüte c'o mi jizhi o ley Mizhocjimi. E Jesús mi ärä c'o mi mamaji, y mi cjaräji o t'önü c'o.

47 C'o xöpüte xo mi cjaräji t'önü e Jesús. O untüji ngüenda e Jesús me mi pè's'i na puncjü o pjeñe, me ma jo va ndünrü. Nguec'ua va nguññiji c'ua:

—Ja ni 'ñeje c'ü pārâ nu? Maco cja ts'it'i nu, eñeji.

48 Nuc'ua e José 'ñe e María 'ma mü o jñandavi e Jesús ma jü a nde cja c'o xöpüte, me go nguññivi. Cjanu o mama c'ua e María:

—Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ¿jenga i tsjacübe a cjanu? Nin tatague 'ñetscö me rí sufregöbe rgá jonc'ügöbe.

49 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dya ni jyodü rí jyongüvi. ¿Cjo dya ín pārâvi ni jyodü rá bübü cja o ngumü c'ü mi Tata, rá cjangö c'o o bëppj?, eñe.

50 Anguezevi dya mi pārâvi pje mi ne ro mama c'o jña c'o vi xipjivi.

51 Nuc'ua e Jesús o mbedye a Jerusalén co e José 'ñe e María, o môji a Nazaret. Na ngue e Jesús mi ätä c'ü o tata 'ñe c'ü o nana. C'o jña c'o vi mama e Jesús, o mbeñe e María cja o mü'bü pje mi ne ro mama.

52 E Jesús o nocü na jo, y mi cjiñi na jo o ñi. Nguec'ua Mizhocjimi mi bübü co angueze, y me mi mápä c'ü. Xo 'ñe yo nte, me xo mi mápäji c'ü.

3

Juan el Bautista predica en el desierto

1 O mezhe c'ua ja nzi cjè, mi emperador e Tiberio César. Ya mi quince cjè c'ü mi emperador. Mi gobernador e Poncio Pilato a Judea. E Herodes mi gobernador a Galilea. E Felipe mi gobernador a Iturea 'ñe a Tracónite. E Lisaniás mi gobernador a Abilinia.

2 E Anás 'ñe e Caifás mi mero ndamböcjimi c'o. C'o pa c'o, e Juan c'ü nu t'i e Zacarías mi bübü cja majyadü. 'Na nu pa, Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Juan o mbürü o zopjü c'o nte.

3 Nguec'ua mi nzhodü bëxtjo cja c'e ndare a Jordán, mi xipji c'o nte ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi ro jyéziji c'o na s'o, 'ñe ro jil'iji. Nu'ma, ro perdonao 'ma Mizhocjimi c'o na s'o c'o mi cjai.

4 Mi jingüä c'e profeta Isaías o dyopjü 'na libro. O dyopjü c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majyadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

“Rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü mogü. Na ngue ya ngue ra ë c'ü ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e.

5 Ma ra ëjè 'na c'ü manda, rí parejaogöji o 'ñiji, y rí nderesaöji c'o 'ñiji c'o mogü. Je xo rga cjatsc'eji nu, rí jyéziji c'e 'ñiji c'ü na s'o c'o ín tēpji.

6 Na ngue ra ëjè nu c'ü o juajnú Mizhocjimi ra salva yo nte texe cja ne xoñijömü”, ro 'ñeñe c'e nte.

Je ga cjanu va mama e Isaías c'ü ro mama c'e nte. Nguec'ua 'ma o mbürü e Juan o zopjü c'o nte, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Isaías.

7 Na puncjü o nte c'o mi pedye cja c'o o jññiji mi pöji cja e Juan ngue c'ua ro jiji cja c'e ndare. Nguec'ua o mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'eji o c'ijmi yo sū ga c'ueñe 'ma tjè o batjü. In sūji ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufregueji, nguec'ua va ëgueji va 'ñe jigueji.

8 Pero 'ma na cjuana o nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra jñetse va nzhogü in mü'büji. In pêzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngue o mboxbëchets'üji e Abraham. Pero rí xit'sc'öji, dya cja rí tsjiññiji c'ü ni jyodü ra recibidots'üji. Na ngue me na zèzhi Mizhocjimi, só ra tsjapü yo ndojo ra mbèzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

9 Nza cjatsc'eji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'tjo jacha cja o dyü'ü, na ngue ya ra dyocüji. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i, ya bübü ra dyéziji cja rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja'c'üji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

10 C'o nte mi önüji mi mamaji:

—¿Pje ni mbè c'ü ni jyodü rá cjaime 'ma, ngue c'ua dya ra tsjacüjme Mizhocjimi rá ma sufrejme?

11 O ndünrü c'ua e Juan o xipjiji:

—Nu c'ü cjäjä yeje pajna, ra unü 'na pajna c'ü dya cjäjä. Nu c'ü pè's'i pje ra zi, ra unü c'ü dya pè's'i, eñe e Juan.

12 Xo ëjè ja nzi c'o mi cobra o ndüvajma, o ëji ro 'ñe jil'iji. O xipjiji e Juan:

—Xöpüte, ¿pje ni mbè c'ü ni jyodü rá cjangöjme?

13 O ndünrü c'ua e Juan o xipjiji:

—Rí cobrají ja c'o nzi ga mama c'o ley; dya rí jñu's'üji rgui cobrají.

14 Xo o tsja t'önü c'o tropa o mamaji:

—Nuzgøjme, çpje xo ni jyodü rá cjagøjme?
O ndünrú c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü 'ma in pizhiji yo nte, o in pezheji o bēchjine ngue c'ua ra ch'a'c'üji o merio. Pero dya cja ri tsjaji a cjanu. Rí mäji co c'o in rayaji c'o çjō'tc'üji.

¹⁵ C'o nte me mi çjijñiji e Juan, cjo mi ngue Cristo c'ü mi te'beji ro ējē.

¹⁶ O mama c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü o mbēpi c'o o cja a c'ü nu lamu, xāpcāji o correa cja o mbācua c'ü nu lamu ga mbōs'ü. Nutscō ni pje pjētscō rá pjōsc'ō a cjanu nu c'ü va ētjo. Na ngue me na nojo na puncjü angueze; nutscō rí menutjogō que na ngue 'na mbēpi. Nutscō rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ētjo, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, ra dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma jiyō, ra dya'c'üji rí ma sufreji cja sivi.

¹⁷ Xe go sido go ña e Juan o xipjiji:

—'Na campesino ra jñūs'ü o yelgo, cja rrū mbitsi na jo o ndēxü. C'o ndēxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o, pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va ētjo. Ya бүbü angueze ra recibido c'o ra nzoghü o mü'bü, pero c'o dya ra nzoghü o mü'bü, ya бүbü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

¹⁸ Nujyo, ngue yo o mama e Juan va xipji c'o nte ja rva cja e Cristo. Y na puncjü o jña c'o xe go xipjiji.

¹⁹ C'e gobernador Herodes vi mimivi e Herodías c'ü nu su e Felipe. E Felipe mi ngue c'ü nu cjuarma e Herodes. Y mi cja c'o na s'o e Herodes. Nguец'ua e Juan va huēnch'i e Herodes mi xipji c'ü dya jo c'o mi cja.

²⁰ Nuc'ua e Herodes go tsja c'ua mas c'o na s'o, go manda o ma pant'aji a pjörü e Juan.

El bautismo de Jesús

²¹ 'Ma mi jichi e Juan c'o nte cja c'e ndare a Jordán, xo ji'i e Jesús. E Jesús 'ma o nguarü o ji'i, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi. 'Ma ma ötü Mizhocjimi, go xogü a jens'e c'ua.

²² Y o zöbü o Espiritu Mizhocjimi c'ü mi nza cja 'na mbaro, o ējē o 'ñe ndägä a xes'e e Jesús. O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e in Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Los antepasados de Jesucristo

²³ E Jesús ya mi pē's'i treinta çjē 'ma mü o mbürü o zopjü c'o nte. C'o nte mi mamaji e Jesús mi ngueje nu t'i e José. E José mi t'i cja e Elí.

²⁴ E Elí mi t'i cja e Matat. E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Jana. E Jana mi t'i cja e José.

²⁵ E José mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Amós. E Amós mi t'i cja e Nahum. E Nahum mi t'i cja e Eslí. E Eslí mi t'i cja e Nagai.

²⁶ E Nagai mi t'i cja e Maat. E Maat mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Semei. E Semei mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Judá.

²⁷ E Judá mi t'i cja e Joana. E Joana mi t'i cja e Resa. E Resa mi t'i cja e Zorobabel. E Zorobabel mi t'i cja e Salatiel. E Salatiel mi t'i cja e Neri.

²⁸ E Neri mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Adi. E Adi mi t'i cja e Cosam. E Cosam mi t'i cja e Elmodam. E Elmodam mi t'i cja e Er.

²⁹ E Er mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Eliezer. E Eliezer mi t'i cja e Jorim. E Jorim mi t'i cja e Matat.

³⁰ E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Simeón. E Simeón mi t'i cja e Judá. E Judá mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Jonán. E Jonán mi t'i cja e Eliaquim.

³¹ E Eliaquim mi t'i cja e Melea. E Melea mi t'i cja e Mainán. E Mainán mi t'i cja e Matata. E Matata mi t'i cja e Natán.

³² E Natán mi t'i cja e David. E David mi t'i cja e Isaí. E Isaí mi t'i cja e Obed. E Obed mi t'i cja e Booz. E Booz mi t'i cja e Salmón. E Salmón mi t'i cja e Naasón.

³³ E Naasón mi t'i cja e Aminadab. E Aminadab mi t'i cja e Aram. E Aram mi t'i cja e Esrom. E Esrom mi t'i cja e Fares. E Fares mi t'i cja e Judá.

³⁴ E Judá mi t'i cja e Jacob. E Jacob mi t'i cja e Isaac. E Isaac mi t'i cja e Abraham. E Abraham mi t'i cja e Taré. E Taré mi t'i cja e Nacor.

³⁵ E Nacor mi t'i cja e Serug. E Serug mi t'i cja e Ragau. E Ragau mi t'i cja e Peleg. E Peleg mi t'i cja e Heber. E Heber mi t'i cja e Sala.

³⁶ E Sala mi t'i cja e Cainán. E Cainán mi t'i cja e Arfaxad. E Arfaxad mi t'i cja e Sem. E Sem mi t'i cja e Noé. E Noé mi t'i cja e Lamec.

³⁷ E Lamec mi t'i cja e Matusalén. E Matusalén mi t'i cja e Enoc. E Enoc mi t'i cja e Jared. E Jared mi t'i cja e Mahalaleel. E Mahalaleel mi t'i cja e Cainán.

³⁸ E Cainán mi t'i cja e Enós. E Enós mi t'i cja e Set. E Set mi t'i cja e Adán. E Adán mi t'i cja Mizhocjimi na ngue o dyät'ä Mizhocjimi c'ü.

4

Tentación de Jesús

¹ O Espiritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'bü e Jesús o mbedye cja c'e ndare a Jordán, o ma cja 'na majyadü nu ja dya çjō mi ndeñe. Na ngue mi ätä o Espiritu Mizhocjimi.

² O mezhe nu cuarenta pa. Xo mi бүbü nu, e Satanás nu c'ü dya jo, mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. C'o cuarenta pa, dya pje zi e Jesús. 'Ma ya vi çjogü c'o pa c'o, o zant'a c'ua e Jesús.

³ Nuc'ua e Satanás nu c'ü dya jo, o xipji e Jesús:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí xipjigue yo ndojo ra mbézhi o xédyi rí sigue, eñe c'ü dya jo.

⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi. Na ngue je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xédyi rga minc'öjme. C'ü xenda ni jyodü, ngue c'ü rá c'ajme texe ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi.

⁵ Nuc'ua c'ü dya jo o zidy e Jesús cja 'na t'eje c'ü ma ndä'ä. O mezhe 'na ndajme o jñi texe yo jñiñi cja ne xoñijömü.

⁶ Nuc'ua c'ü dya jo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague texe cja yo jñiñi yo in jandague. Xo rá da'c'ü texe yo me ni muvi yo bübü cja yo jñiñi. Texe yo, ya ch'acügö yo. Ra sö rá unü c'ü rí ne rá unü.

⁷ Nu 'ma rí ndüñijömü rí matcügö, rí tsjapü in tsjacje texe yo.

⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Satanás, dya rá ma'tc'ö. Na ngue ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndüñijömüjme rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue in Jmuji. Y nguextjo angueze rá pépjieme, enzgöjme c'ü.

⁹ Xo tsja c'ü dya jo o zidy e Jesús a ma a Jerusalén, o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo. O xipji c'ua: —Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí dacügue dya a ma a jömü.

¹⁰ Ni jyodü rí tsjacje a cjanu, na ngue ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi ra xipji c'o o anxe rguí 'ñeja a jens'e ra 'ñe mböxc'üji.

¹¹ Ra 'ñe pench'iji ngue c'ua dya ra s'onnc'ü in cua 'ma rí sos'ü cja ndojo, eñe c'ü ya t'opjü.

Ngue c'ua rí dacügue ndezgua hasta jömü, eñe c'ü dya jo.

¹² Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme o jña Mizhocjimi c'ü in Jmugöji, enzgöjme. Nguec'ua dya rá dacü a ma a jömü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

¹³ Nuc'ua c'ü dya jo, dya mi pärä pje xe ro xipji e Jesús para ro tsja c'o na s'o, nguec'ua va c'ueñe ja nzi pa, cja ro nzhogü na yeje pje xe ro 'ñe xipji.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma a Galilea. Mi bübüvi texe c'ü o poder o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea, o mbürü o mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús.

¹⁵ Mi cja e Jesús mi jíchiji cja c'o o nintsjim-iji. Texeji mi mamaji:

—Ne bézo bübüvi Mizhocjimi.

Jesús en Nazaret

¹⁶ O ma c'ua e Jesús a Nazaret nu ja mi menzumü. Nuc'ua c'e pa c'ü mi sóyaji, o cjogü a mbo cja c'e nintsjimi ja c'o nzi ma cja c'ü o tjürü. Cjanu o mimi nu. Cjanu o böbü c'ua ro xörü.

¹⁷ Cjanu o ch'unü c'ua c'e libro c'ü vi dy-opjü e Isaías c'ü mi profeta. Cjanu o xücü c'e libro c'ü mi 'mans'a, o chöt'ü nu ja mi t'opjü a cjava:

¹⁸ O Espiritu Mizhocjimi bübü co nutscö, na ngue o juancügö.

O juancügö rá zopjü c'o unü ngüenda bézhiji na puncjü, rá xipjiji jña c'o rguí mäji.

O juancügö rá c'apü ra mäjä c'o me nzhumü o mü'bü.

O juancügö rá zopjü yo nte yo dya libre, rá xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre.

C'o ndézhö, rá c'apü ra jñandaji.

C'o me sufre, rá emeji libre.

¹⁹ O juancügö rá xipji yo nte c'ü ya zädä c'o pa c'o o juanjü Mizhocjimi ra salvaji.

²⁰ Cjanu o mbans'a c'ua c'e libro, cjanu o unü c'ü mi pépji cja nintsjimi. Cjanu o mimi c'ua ro jichi c'o nte. Texe c'o mi cärä cja c'e nintsjimi me mi cjinch'iji angueze, mi t'beji pje pjézhi c'o ro mama.

²¹ Nuc'ua cjanu o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu o jña Mizhocjimi nu cja ró xörügö, ya zädä dya a ndetsc'eji nu, eñe.

²² C'o nte, me co nguijnji y me go mamaji:

—Me na jo yo jña yo mama nu, pero cja ga mbärä nu? Maco ngue nu t'i e José c'ü mi ngue in menzumügöji.

²³ O mama e Jesús o xipjiji:

—In päräji c'e jña c'ü rí mangöji: “Nu'tsc'e médico, rí dyät'ätsjé ante c'ü rí dyät'ä c'o 'ñaja.” Pe ngue c'ü in cjinjiji dya, cja in mü'büji. Pe xo in ne rí xitscöji a cjava: “Ró ärajme i tsjacje c'o me na nojo a Capernaum, maco dya in c'ague yo cja in jñiñigöji”, rí 'ñenzgöji.

²⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, c'o na cjuana. Yo nte, dya respetaoji 'na profeta 'ma ngue nu menzumütsjéji.

²⁵ Dyäräji na jo c'ü xo rá xi'tsc'öji. Ya in päräji ja ma cja mi jinguä 'ma mi bübü e Elías. O mezhe jñi cjé nde c'ü dya go 'ñeje o dyebe, nguec'ua mi bübü 'na tijimi texe cja c'o jñiñi. C'o pa c'o, mi cärä va a Israel na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xira.

²⁶ Pero dya ngue anguezeji c'o o xipji Mizhocjimi e Elías ro 'ñe mbös'ü. O xipji o ma a Sarepta c'ü bëxtjo järä a Sidón, o ma mbös'ü 'na ndixü nu c'ü vi ndü nu xira, maco dya mi menzumü a Israel.

²⁷ C'o cjé c'o mi bübü e Elías, mi cärä va a Israel na puncjü c'o mi sö c'e ngueme c'ü xiji o lepra. Pero dya cjó jogü ne ri 'naja anguezeji. Nguextjo e Naamán c'ü mi menzumü a Siria c'ü o jogü.

²⁸ Nuc'ua c'o mi cārã cja c'e nintsjimi, 'ma mü o dyärãji c'o jña c'o, me co sjëyaji c'ua na puncjü.

²⁹ Go bóbüji c'ua, cjanu o pjongüji e Jesús cja c'ü o jñiñji, o zidyiji cja c'e dyä'ã nu ja mi jäs'ã c'e jñiñji. O zidyiji ro ma pa'maji a jömü.

³⁰ Pero e Jesús o cjogütjo a nde anguezeji, o ma c'ua.

Un hombre que tenía un espíritu malo

³¹ Nuc'ua e Jesús o zöbü o ma c'ua a Capernaum c'ü mi ngue 'na jñiñi a Galilea. Chjüma chjüma c'o pa c'o mi sôyaji, mi jichi c'o nte cja c'e nintsjimi.

³² C'o nte me mi süji mi cjjijñji:

—Nunca rí ärãji a cjanu. Je ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'o jña c'o xitsiji nu, eñeji.

³³ Cja c'e nintsjimi, mi bübü 'na bëzo c'ü vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, c'ü o tsjapü o mapjü c'ua na jens'e c'e bëzo.

³⁴ O mama:

—Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, ¿pje in pë'sc'ü rí ñu co nuzgöjme? ¿Cjo vi 'ñeje rí tsjacü rá ma sufregöjme? Nutscö rí pä'c'ã. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

³⁵ E Jesús o huënh'c' c'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

Nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjapü o nügü c'e bëzo a nde c'o nte c'o mi cārã. O mbedye c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo y dya pje tsjapü.

³⁶ Me co nguiñi c'ua c'o nte, o mamaji:

—¿Pje pjëzhi c'ü pë's'i ne bëzo c'ü me na nojo? Manda yo o s'ondajma c'ü dya jo nza cja c'ü rí pë's'i o poder. Xipjiji ra mbedyeji, cja na mbedyeji c'ua.

³⁷ Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea, me mi mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

³⁸ Nuc'ua e Jesús o bóbü o mbedye cja c'e nintsjimi. Cjanu o ma c'ua o zät'ã cja nu ngumü e Simón. C'ü nu to'o e Simón, mi sô pa'a. O xipjiji c'ua e Jesús ro jocü.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o ëjê nu ja mi orü c'e ndixü. Cjanu o huënh'c' c'ua c'e pa'a. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. O nanga c'ua na zëzhi c'e ndixü, cjanu o dyät'ã o jñönü cjanu o ziji.

Jesús sana a muchos enfermos

⁴⁰ 'Ma ya ma quibi e jyarü, ma ëjê c'o nte ma siji c'o o dyoji c'o mi sô pje nde ma ngueme, ma sinpiji e Jesús. Nuc'ua e Jesús mi ë's'ë o dyë nzi 'naja c'o mi sô'dyë, y mi jogüji.

⁴¹ Na puncjü c'o mi sô'dyë c'o o mbedye o s'ondajma c'ü dya jo. Nzi ma mbedye, nzi ma mamaji:

—Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi, eñe c'o s'ondajma.

E Jesús mi huënh'jji, dya mi jëzi ra ñaji, na ngue mi pärãji e Jesús mi ngue e Cristo.

Jesús predica en Galilea

⁴² Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o mbedye e Jesús o ma cja 'na majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe. Nuc'ua c'o nte mi jodüji e Jesús. 'Ma mü o chöt'üji, mi süjmüji ngue c'ua dya ro xögü co anguezeji.

⁴³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo ni jyodü rá ma zopjü c'o nte c'o cārã c'o nan'ño jñiñi, rá xipjiji ni jyodü ra dyätãji Mizhocjimi, na ngueje ngue c'ü manda. Ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá cjangö, eñe.

⁴⁴ O ma c'ua cja c'o 'ñaja jñiñi c'o mi tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nintsjimiji.

5

La pesca milagrosa

¹ 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja squina c'e zapjü c'ü ni chjü Genesaret. O ëjê c'ua na puncjü o nte, me mi chütüji ngue c'ua ro dyärãji o jña Mizhocjimi.

² E Jesús o jñanda c'ua yeje bü'ü c'o ma jä'ã cja squina c'e zapjü. C'o mbëjmö ya vi mbes'ëji cja c'o bü, mi pe'ch'ëji c'o o rreji.

³ E Jesús o dat'ü c'ua cja 'naja c'o bü c'ü mi ngue o cja e Simón. Cjanu o xipji c'ua e Simón xe ro ndütü c'e bü a ma cja c'e ndeje. O mimi c'ua cja c'e bü, o jichi c'o nte.

⁴ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, o xipji e Simón:

—Mague cja c'e ndeje nu ja xenda na jë'ë. Rí pä't'ãji c'o in rreji ngue c'ua rí sürüji o jmö.

⁵ O ndürü c'ua e Simón o xipji:

—Xöpüte, 'naxömü ró pëpjijme, dya ró sürüjme. Pero rá pä't'ägö ne rre ja c'o nzi gui xitsi, eñe.

⁶ O tsjaji c'ua ja va xiji. O zürüji c'ua na puncjü o jmö, nguec'ua ya ma xüt'ü c'e rre.

⁷ Nuc'ua o juäppjä o dyëji c'o o dyoji c'o ma cãjä cja c'ü 'naja bü, ngue c'ua ro ëji ro 'ñe mbös'üji. O ëjêji c'ua, o nichiji nza yeje c'o bü, ya mi ne ro nguibi c'o.

⁸ E Simón Pedro 'ma mü o jñanda c'o jmö, o ndüñijömü a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí sü rgã bübü in jmigue. Na ngue me na s'ozgö, rí tñ in nzhubü, eñe.

⁹ Me mi sü e Simón Pedro na ngue ma puncjü c'o jmö c'o vi zürüji. Xo mi sü c'o mi dyoji e Pedro cja c'e bü.

¹⁰ Xo mi sü e Jacobo 'ñeje e Juan c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Mi ngue o dyoji e Simón Pedro. E Jesús o xipji c'ua e Simón:

—Dya rí sü; chenngue dya co nutscö. Nu'tsc'e mi mbëjmögue, mi tenn'c'e o jmö. Pero nudya rá jí'ts'i rí zopjü yo nte, ngue c'ua ra dyä't'ãji ra ndenn'c'ëji, xo ra creozüji.

¹¹ Nuc'ua e Simón Pedro 'ñe c'o o dyoji cjanu o pjons'uji a squina c'e bü. O zogüji texe nu, o möji e Jesús, ngue c'ua ro dyätpäji o jña.

Jesús sana a un leproso

¹² 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja 'na jñiñi nu ja xo mi bübü 'na bëzo c'ü me mi sö o lepra. C'e bëzo 'ma o jñanda e Jesús, o ëjë o 'ñe ndüñijö mü a jmi, o dyötü ro jocü, o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, nu 'ma in ne'e, sö ri jocüzü ne lepra, eñe c'e bëzo.

¹³ E Jesús o c'uana c'ua o dyë o ndörü, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ügue, eñe.

Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra.

¹⁴ E Jesús o xipji c'ua c'e bëzo:

—Dya cjó ri ma xipjigüe ja va jogüts'ü. Nguextjo c'e mböcjimi ri ma jíchitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rrí unügue c'ua, ja c'o nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbärä yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

¹⁵ Zö vi xipji e Jesús c'e bëzo c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda go mamaji c'o mi cja e Jesús. Nguец'ua o ëjë na puncjü o nte ro dyäräji e Jesús, y ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë.

¹⁶ Nguец'ua e Jesús mi xögü mi pa cja c'e majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe, mi ötü Mizhocjimi.

Jesús sana a un paralítico

¹⁷ 'Na nu pa e Jesús mi xöpü c'o nte. Xo mi cärä nu, ja nzi c'o fariseo 'ñe ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Vi 'ñeji texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea 'ñe c'o mi tsja a Judea. Xo mi cärä c'o vi 'ñeja a Jerusalén. C'ü o poder Mizhocjimi mi bübüvi co e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë.

¹⁸ O ëjë c'ua ja nzi bëzo c'o ma tuns'ü 'na bëzo cja 'na pjinguä. C'e bëzo, dya mi sö ro 'ñömü. Mi ne ro tsjocüji nu ja ma bübü e Jesús, ngue c'ua ro ngöbüji a jmi ro jocü.

¹⁹ Pero dya sö ja rvä tsjocüji, na ngue me mi ndüji nu cja c'e ngümü. O ndes'ejí c'ua a xes'e cja c'e ngümü. O xo's'üji c'ua c'o mi t'üs'ü, cjanu o sjö'büji c'e bëzo a jmi e Jesús a nde cja c'o nte.

²⁰ Nguец'ua o unü ngüenda e Jesús c'ü mi junt'ü o mü'büji c'ü ro tsja angueze ro jocü c'e bëzo. Nguец'ua o mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e së, rá perdonao'sü dya in nzhubü, eñe.

²¹ Nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo o nguiññi: "¿Pje pjëzhi ne bëzo nu mama perdonao o nzhubü? Chjëntjovi c'ü ro zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö ra perdonao o nzhubü; nguextjo Mizhocjimi."

²² Mi päxtjo e Jesús c'o mi cjiññi anguezeji, nguec'ua o xipji c'ua:

—¿Jenga in cjiññi a cjanu in mü'büji?

²³ Ró xipji ne bëzo: "Rá perdonao'sü dya in nzhubü", ró embe, pero dya cjó sö ra mbärä cjo ya ma o nzhubü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: "Rí ñanga rí nzhodü", rá embe; nu 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, nu 'ma, ixtí pärägüeji 'ma c'ü dya rí on'c'üji.

²⁴ Nutscö rvä ëjë cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijö mü rá perdonao'süji c'o na s'o c'o in cjai. Unnc'ejí dya ngüenda ngue c'ua rí päräji c'ü rí pë'sc'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü, o xipji:

—Rí ñanga, chunsc'e nu in pjinguä nu in os'ü, ma'a in nzumü, embeji c'e bëzo.

²⁵ O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü. Texeji o jñandaji 'ma mü o nanga c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo o nduns'ü c'ü o pjinguä c'ü mi os'ü, cjanu o ma o ngümü, me mi unü 'na pöjö Mizhocjimi.

²⁶ C'o nte, me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo me na nojo. ¿Cjó ro nguiññi c'ü rí pë's'i poder a cjanu 'na nte?

Jesús llama a Levi

²⁷ O mbedye c'ua nu e Jesús, o jñanda 'naja bëzo c'ü mi chjü e Leví c'ü mi cobra o contribución. Mi junrü nu ja mi cobraji o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chengue co nutscö rí dyätc'á in jña.

²⁸ Nuc'ua e Leví o zogü texe c'e bëpji c'ü mi cja, o böbü o mëvi e Jesús.

²⁹ E Leví o manda o dyät'äji o jñönü cja nu ngümü, o mbita e Jesús. Xo ma'a nu, na puncjü c'o mi cobra o contribución, o ma ziji o xëdyi e Jesús 'ñe e Leví.

³⁰ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo mi so'büji ma xipji c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga 'natjo c'ua in sigueji o xëdyi yo cobra o contribución yo me cja c'o na s'o?

³¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu c'ü dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico. C'o ni jyodü o médico, ngueje c'o sö'dyë.

³² Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o cjäpü cja na jo c'ü rvä 'ñe xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pärä tū o nzhubü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

³³ O xipji c'ua e Jesús:

—C'o o discípulo e Juan me mbempjeji y me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discipulogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o 'ñaja.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji 'na jña, ngue c'ua ro mbäräji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipji:

—'Ma ra chjüntü 'na së'e, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sö rí tsjapüji c'o o dyoji ra nzhumüji. Na ngueje xe ri bübütjo c'e së a nde anguezeji.

³⁵ Pero ra zädä c'o pa 'ma ra zinbiji c'e së. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgá nzhumüji 'ma.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na ejem-
plo:

—'Ma cjó c'o cãjá 'na zëbitu c'ü ya xüt'ü,
dya ra xüt't'ü 'na bitu c'ü nuevo cja rrü
mbät't'ã cja c'e zëbitu. Na ngue 'ma rga cjanu,
ra s'odü 'ma c'ü cja dadyo. Y c'e ts'ipëraso c'ü
vi xüt't'ü cja c'ü cja dadyo, dya xo ra chjënju
c'e zëbitu.

³⁷ Yo nte, dya xich'i'ji o ðt'apjü cja zëcuëro.
Na ngue ro xüt't'ü c'o zëcuëro, ro pjödü c'e
t'apjü. Y dya cja ro jogü c'ua c'o zëcuëro.

³⁸ Ni jyodü ra xich'i'ji o ðt'apjü cja cuëro c'o
cja nuevo, ngue c'ua dya ra s'odü o cuëro ra
pjödü c'e t'apjü.

O mama a cjanu e Jesús ngue c'ua ro unü
ngüenda c'o nte 'ma ro dyätpäji o jña, pero
'ma ro sido ro tsjaji c'o tjürü c'o mi cjaji, ro
s'odü o mü'büji.

³⁹ Xo mama e Jesús, 'ma cjó c'o me süpü c'o
o tjürü c'o in mboxatitaji, nu 'ma ra dyärä ja
ga cja o 'ñiji angueze, nu'ma, 'na ra mama
c'e nte: "Dya ri negö, na ngue xenda na jo
ne 'ñiji nu ya ri pagö."

6

*Los discípulos recogen trigo en el día de
descanso*

¹ 'Na c'o pa c'o mi söya c'o mi menzumü a
Israel, e Jesús 'ñe c'o o discípulo mi cjogüji nu
ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tücüji o
ñirëxü, mi tjöd't'ü co o dyëji, cja ma zaji.

² Mi cãrä ja nzi c'o fariseo c'o o xipji c'o
discípulo:

—¿Jenga in tücüji o ñirëxü? Maco mama
c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a
cjanu yo pa yo rí söyaji.

³ O ndürü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ya i xörügeji nu c'ü o tsja e
David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji;
maco dya in so'büji angueze.

⁴ O cjogü e David cja o ngumü Mizhocjimi
nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjömëch'i c'o
mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David
'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjömëch'i. Maco
mama c'e ley c'ü dya cjó mi sö ro zi c'o; mi
nguxetjo mböcjimi c'o mi sö ro zi c'o.

⁵ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Nutsö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, sö rá
mangö ja rguí süpüji yo pa yo rí söyaji, em-
beji c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁶ Nuc'ua c'ü xe 'na nu pa c'ü mi söyaji, o
cjogü e Jesús a mbo cja c'e nintsjimi. Cjanu
o jichi c'o nte. Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi
dyot'ü o jodyë.

⁷ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me mi jandaji e
Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi
söyaji. Mi jodüji ra rvá ngöt'üji e Jesús cja c'o
pje mi pjëzhi.

⁸ E Jesús ixmi pärä c'o na s'o c'o mi mbeñe
anguezeji. O xipji c'ua c'e bëzo c'ü mi dyot'ü
o dyë:

—Böbüge, rguí 'ñeja e nde, eñe.

Cjanu o böbü c'ua c'e bëzo o ma a nde.

⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o xöpüte 'ñe c'o
fariseo:

—Rá cja c'üji 'na t'önü. ¿Ja ngue c'ü mama
c'ü in leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo
mama rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o?
¿Cjo mama rá pjös'üji yo nün minteji o rá
pöt't'üji?, eñe.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o nguinch'i na jo texe c'o
nte c'o mi cãrä a jmi. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë, eñe.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë, y ixco jogü c'ua.

¹¹ Pero c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go
sjëyaji, mi pötmama mamaji ja rvá sö pje ro
tsjapüji e Jesús.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹² C'o pa c'o, o ma e Jesús cja t'ëje. 'Naxömü
va dyötü Mizhocjimi nu.

¹³ Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o ma't'ü c'o o
discípulo. Cjanu o xöcü doce anguezeji c'o xo
jñusp'ü o tjü apöstole.

¹⁴ O juajnü e Simón c'ü xo jñusp'ü e Pedro.
Xo juajnü e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón.
Xo juajnü e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Felipe 'ñe
e Bartolomé.

¹⁵ Xo juajnü e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e
Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo juajnü e
Simón c'ü mi revolucionario.

¹⁶ Xo juajnü e Judas c'ü nu cjuarma e
Jacobo. Xo juajnü e Judas Iscariote, nu c'ü
ro mbö e Jesús.

Jesús enseña a mucha gente

¹⁷ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zöbüji c'ua cja
c'e t'ëje, o zät'äji cja 'na batjü o böbüji nu. Mi
cãrä nu na puncjü o nte c'o mi dyoji e Jesús
c'o mi ätpä o jña. Xo mi cãrä na puncjü c'o
'ñaja nte. Vi 'ñeji a Judea 'ñe a Jerusalén. Je
xo vi 'ñeji texe a squina c'e mar a ma a Tiro
'ñe a Sidón. Vi 'ñeji ro 'ñe dyäräji e Jesús. Xo
vi 'ñeji ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sö'dyë.

¹⁸ Nuc'ua e Jesús o jocüji hasta c'o vi zürü
c'o o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, xo
jocü c'o.

¹⁹ Texe c'o nte mi jodü ja rvá ndörüji e
Jesús, na ngue mi pë's'i o poder mi jocü c'o
mi sö'dyë.

La felicidad y la infelicidad

²⁰ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o nte c'o mi
dyoji c'o mi ätpä o jña, o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji zö in pöbreji, pero 'ma
in jodügeji Mizhocjimi, ngue c'ü rguí
mácjeji. Na ngue ya ngue in jmugeji dya
Mizhocjimi.

²¹ 'Zö in sant'aji dya, pero ngue c'ü rguí
mácjeji. Na ngue Mizhocjimi ra dya c'üji c'o
me nda na jo, dya pje ra bë'ts'iji.

'Zò me in nzhumüji dya, pero ngue c'ü rgui mäcjeji. Na ngue Mizhocjimi ra tsja'c'ü me rí mäcjeji.

²² In ätcäji in jñagö nutscö rvá ëjë cja Mizhocjimi. Nguet'ua bübü 'ma ra nuc'üji na ü yo in menzumügejeji, ra pjongüts'üji na nde anguezeji ra xi'ts'iji c'o me na s'o rgá zanc'ejji. Zò ra tsja'c'üji a cjanu, pero ngue yo rgui mäcjeji yo.

²³ C'o pa 'ma ra tsja'c'ejji ga cjanu, me rí mäcjeji na puncüji. Na ngue Mizhocjimi a jens'e ra ngö'tc'üji na jo. C'o in mbox-palegejeji co tsjaji a cjanu o tsjapüji o sufre c'o profeta c'o mi cärá mi jinguá.

²⁴ Ma in ricoji, nu 'ma in mápäji c'o in pë's'iji, nu'ma, juentsc'ejji 'ma, na ngue ra tsja'c'üji Mizhocjimi rí sufreji.

²⁵ Ma in pëzhgejeji c'ü dya pje bë'ts'iji, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja'c'üji rí sant'aji.

'Ma me in mājā guí minc'ejji dya, 'ma dya in mápquejeji Mizhocjimi, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja'c'üji me rí nzhumüji me rí huëgejeji.

²⁶ Juentsc'ejji na ngue c'ü ra tsja'c'üji Mizhocjimi, nu 'ma ra mama texe yo nte c'ü na jots'üji. Je xo va cjanu va tsja c'o in mboxpalegejeji, o mamaji c'ü me ma jo c'o profeta c'o dya ma cjuana.

El amor a los enemigos

²⁷ Nu'tsc'ejji in äräji, rí xi'ts'iji rí s'iyaguejeji c'o in üji, rí tsjaji na jontets'üji cja c'o nuc'üji na ü.

²⁸ Rí ma'tp'üji Mizhocjimi c'o sanc'üji. Xo rí dyötpüji Mizhocjimi c'o jün'sc'üji o bëchjine.

²⁹ Ma cjó c'o ra yapc'ü in jmiji cja in jodyëji, xo rí jyëziji ra yapc'üji c'ü 'na lado. 'Ma cjó c'o ra ngannc'aji c'ü in tëjëji, xo rí jyëziji ra ngannc'aji c'ü in jeji.

³⁰ Ma cjó c'o pje ra dyö'tc'üji, unüji c'ü ni jyodü c'o. 'Ma cjó c'o pje ra jñünn'c'üji 'ma ngue in tsjacjeji, dya cja rí dyötüji.

³¹ C'ua ja nzi guí ñegejeji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo rgui s'iyaguejeji a cjanu anguezejeji.

³² Ma nguextjo c'o s'iyats'üji c'o in s'iyaji, cja bübü c'o na jo c'o in cjaguejeji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo s'iyaji c'o s'iya anguezejeji.

³³ Nu'tsc'ejji, 'ma nguextjo c'o pjöxc'üji c'o in pjös'üji, cja bübü c'o na jo c'o in cjaguejeji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo pjös'üji c'o pjös'ü anguezejeji.

³⁴ Nu 'ma nguextjo c'o pe'sc'ejji c'o in pësp'ejji, cja bübü c'o na jo c'o in cjaguejeji 'ma? Maco c'o cja na s'o, pötca pësp'ejji 'ma pje c'o ni jyodü c'o o dyoji.

³⁵ Rí s'iyaguejeji c'o in üji, rí tsjaji na jontets'üji y rí pësp'ejji. Dya rí pëtsaji c'ü pje ra nzhocüts'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra ngö'tc'üji na jo 'ma Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Y ra jñetse ngue o t'its'üji 'ma angueze. Na ngue me na jo angueze, me

pjös'ü texe yo nte, zö cärá c'o na s'o c'o dya unü 'na pöjö.

³⁶ Rí juentsquejeji yo nte c'ua ja nzi ga juent'sc'ejji Mizhocjimi c'ü in Tataji.

No juzguen a otros

³⁷ Dya cjó rí so'büji. 'Ma jiyö, ra jñün'c'ejji ngüenda Mizhocjimi. Dya cjó rí xipjiji: "Na s'ots'üge", rí 'ñembeji. 'Ma jiyö, xo ra mama Mizhocjimi: "Na s'ots'ügejeji", ra 'ñents'ejji. Nguextjo Mizhocjimi ra mama ja ngue c'ü na jo y ja ngue c'ü na s'o. Rí perdonaogeejeji yo nin mintejeji; Mizhocjimi ra perdonaots'üji.

³⁸ Ma cjó c'o pje ni jyodü, rí unügejeji. Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'ua texe c'o ni jyodüts'üji, hasta ra mboncütjo. Ra dya'c'üji c'ua ja nzi guí unnc'ejji.

³⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Ja guí tsjijñiji? ¿Cjo só 'naja ngorö ra jíchi o 'ñiji c'ü 'na ngorö? Dya só. Na ngue ra zo'ovi cja t'ore nza yejui.

⁴⁰ Na c'ü cja xötpü, dya xo'ñi cja c'ü nu xöpüte. Cja ra xötpü na jo. Nu'ma, ya ri nza cja c'ü nu xöpüte 'ma.

⁴¹⁻⁴² ¿Jenga in so'büji yo nin mintejeji? Maco c'o na s'o c'o cja'a yo nin mintejeji, pe ts'iqué nza cja 'na ngümpaxa c'ü ri o'o o ndö 'na nte, pero c'o na s'o c'o in cjaguejeji, na nojo nza cja 'na dyaxü. ¿Jenga dya in unnc'ejji ngüenda c'o na s'o c'o in cjaguejeji? ¿Pje ma jmi in pë'sc'ejji c'ü in xiquejeji yo nin mintejeji: "Jyëzguime rá c'ü'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögue", in embejeji? Maco dya ixi cjübügejeji c'o dyaxü c'o o'o in chöguejeji. Nu'tsc'ejji in cjapquejeji na jots'üji, pero dya cjuana. C'ü rí tsjaguejeji, ot'ü rí tsjünc'ejji c'o dyaxü c'o o'o in chöguejeji, ngue c'ua ra só rí jñandaji na jo rí tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö c'ü nin mintejeji, eñe e Jesús.

El árbol se conoce por su fruto

⁴³ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Na za'a, 'ma dya quis'i o fruta, dya só ra mamaji na jo c'ü. Pero 'ma quis'i o fruta, dya só ra mamaji na s'o c'ü.

⁴⁴ Nzi 'naja za'a 'mārā co c'o quis'i. Dya quitsiji o higo cja o bidyi; dya xo quitsiji o uva cja o pëdyi.

⁴⁵ Je xo ga cjatjonu, 'na nte c'ü na jo, mama o jña c'o na jo, na ngue bübü o mü'bü c'o na jo. 'Na nte c'ü na s'o, mama c'o na s'o, na ngue bübü o mü'bü c'o na s'o. C'o bübü o mü'bü 'na nte, ngue c'o ra mbedye o ne.

Las dos bases

⁴⁶ ¿Jenga in xitsiji: "Nu'tsc'e Señor, in Jmuts'ügöjme", in enzgöji? Maco dya in cjaaji c'ua ja nzi rgá xi'ts'iji.

⁴⁷ C'o ra ëjëzögö, 'ma ra dyätcäji in jña 'ñe 'ma ra tsjaji c'o rí mangö, rá xi'ts'iji cjó chjëntjui c'o.

⁴⁸ Chjëntjui nza cja 'na bëzo c'ù ro jyäbä na jo 'na ngumü. Ro dyö'bü na jë, cja rrü ngü'p'ü c'ua c'e cimiento co Peña. Nuc'ua 'ma ro c'os'ü c'e ndare, ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngumü. Pero dya ro tunbü, na ngue vi tjäbä co Peña.

⁴⁹ Pero yo o dyärä yo ró xi'ts'iji, 'ma dya ra tsjaji yo, chjëntjui 'na bëzo c'ù ro jyäbä 'na ngumü c'ù dya ro ngü'p'ü o cimiento, ro 'ñe's'etjo a xes'e cja e jömu. Nuc'ua c'e ndare ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngumü, cja rrü tunbü c'ua.

7

Jesús sana al siervo de un oficial romano

¹ E Jesús 'ma mü o nguarü o zopjü c'o nte, cjanu o ma c'ua cja 'naja jñiñi c'ü mi chjü a Capernaum.

² Cja c'e jñiñi mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi manda c'o tropa romano. Mi 'ñeje' na mbëpji c'ü mi s'ia, c'ü mi sö'dyë, ya mi ngue ro ndü.

³ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o dyärä c'o mi cja e Jesús mi jocü c'o mi sö'dyë. O tsja c'ua c'e bëzo o zopjü ja nzi c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipjiji:

—Möji, ma dyötüji favor e Jesús rí xipjiji ra ëjë ra 'ñe jocü nu in mbëpji.

⁴ C'o pje mi pjëzhi o möji c'ua cja e Jesús, o ma xipjiji:

—Rvá 'ne ö'tc'üjme favor. Sö'dyë c'ü o mbëpji c'e bëzo c'ü manda cja c'o tropa; va pen'c'e 'na jña c'e bëzo rí mague, rí ma tsjapü ra ndis'i c'ü o mbëpji. Na jo rí mague.

⁵ Na ngue zö dya in menzumögöji c'e bëzo, pero s'iyazügöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Nutscöjme o jyäpcäjme in nintsjimijme, embeji e Jesús.

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mö.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja c'ü o ngumü c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o tsja c'e bëzo o xipji ja nzi c'o o dyoji:

—Möji ma chjünrüji e Jesús.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma mü o chjëji e Jesús 'ñe c'o pje mi pjëzhi, o xipjiji c'ua e Jesús c'ua ja nzi va mama c'e bëzo:

—Rvá 'ñe tjün'c'üjme rá xi'ts'ijme c'ü mama c'e bëzo c'ü manda c'o tropa. Nuc'ü, mama a cjava: "Perdonaozü ró ö'tc'ü favor rí mague in nzumögö, pero dya ni jyodü. Nu'tsc'e me na jots'c'e, nuzgö rí tügö in nzhubü. Nguec'ua dya rí tsjogü cja in nzumü.

⁷ Nguec'ua dya rvá ma nu ja mi bünc'e ro ö'tc'ü ri ma tsjapü ra ndis'i c'ü in mbëpji. Pero 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü in mbëpji, rí pärägö ra jogü 'ma.

⁸ Nza czazgö, o ch'acügö rí manda cja c'o tropa. 'Ma rí xipjigö 'na tropa ra ma'a ra ma tsja 'na bëpji, jo rrü ma c'ua. 'Ma rí xipji c'ü 'na tropa ra ëjë, ra ëjë c'ua. Y 'ma rí xipji

c'ü in mbëpji ra tsja 'na bëpji, ra tsja c'ua. Nguec'ua rí pärägö 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü in mbëpji, ra jogü 'ma", eñe c'e bëzo va penpe 'na jña e Jesús.

⁹ E Jesús 'ma mü o dyärä c'e jña c'ü vi pejë c'e bëzo, me co mäjä na ngue c'e bëzo mi junt'ü o mü'bü c'ü ro tsja e Jesús ro jocü c'e mbëpji. Cjanu o ñezhe c'ua e Jesús o xipji c'o nte c'o mi pöji:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'ts'iji. Nutscöji rí menzumüji a Israel rí ma't'üji Mizhocjimi, pero dya cjö rí töt'ügö yo in menzumüji c'ü ri ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga tsja c'e bëzo c'ü junt'ü o mü'bü c'ü rá cjäpü ra ndis'i c'ü o mbëpji, eñe e Jesús.

¹⁰ C'o vi ma ndünrü e Jesús, cjanu o nzhogüji c'ua cja o ngumü c'e bëzo, o 'ñe chöt'üji c'ü ya vi ndis'i c'e mbëpji c'ü mi sö'dyë.

Jesús resucita al hijo de una viuda

¹¹ 'Na nu pa, o mbedye e Jesús nu ja mi bübü, ro ma cja 'naja jñiñi c'ü mi chjü'ü a Naín. Mi pöji angueze na puncjü c'o o discípulo 'ñe na puncjü c'o nte.

¹² 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja o ngoxtji c'e jñiñi a Naín, o jñandaji c'ua ma pedye o nte ma tuns'üji 'na añima ro ma dyögüji. Mi nguextjo c'e t'i c'ü mi 'ñeje c'ü nu nana. Ya vi ndü c'ü nu xira c'e ndixü. Mi pöji c'e ndixü na puncjü c'o o menzumüji.

¹³ Nuc'ua e Jesús c'ü in Jmugöji, 'ma mü o jñanda me mi huë c'e ndixü, me go sentio o xipji c'ua:

—Dya rí huë, eñe.

¹⁴ Cjanu o ëjë c'ua e Jesús a jmi cja c'e cja, cjanu o 'ñe's'e o dyë. C'e cja, dya mi cjo'bü. C'o mi tuns'ü c'e cja o böbüji. Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipji c'e añima:

—Nu'tsc'e së, rí xi'tsc'ö rí ñanga.

¹⁵ Go nanga go mimi c'ua c'e t'i c'ü mi añima, y cjanu o ña c'ua. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Bübü dya va nin ch'igüe, eñe.

¹⁶ C'o nte, me go pizhiji c'ua texeji o mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Ya ndo bübüzgöji 'na profeta nu me na nojo. Nujnu, o 'ñeme Mizhocjimi ra mböcxüji nutscöji o ntezgöji, eñe c'o nte.

¹⁷ Me mi nántji c'ua e Jesús texe a Judea, na ngue vi tsjapü o te c'e t'i c'ü vi ndü, o bübütjo na yeje. Xo mi nántji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o mi chätjioji.

Los enviados de Juan el Bautista

¹⁸ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o möji, o ma xipjiji e Juan c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua e Juan o juajnü yeje c'o discípulo c'o vi säjä.

¹⁹ Cjanu o xipjivi:

—Mévi cja e Jesús, rí ma dyönüvi a cjava: "¿Cjo ngue'tsc'e c'ü rí te'bejme ra ëjë, o rá te'bejme c'ü 'naja", rí 'ñembevi c'ü.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o bëzo o zät'ävi cja e Jesús, cjanu o xipjivi:

—C'ü rvä ëgöbe; e Juan c'ü mi jichi yo nte cja c'e ndare a Jordán o xitsibe ro 'ñe önn'übe, çjo ngue'tsc'e c'ü ri te'bejme, o rá te'bejme c'ü 'naja?

²¹ C'e ndajme 'ma mi bübü nu c'o o discípulo e Juan, e Jesús mi jocü na puncjü o nte c'o me mi sufre o ngueme. Xo mi cärä nu na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. E Jesús o tsjapü o mbedye c'o s'ondajma c'o. Y na puncjü c'o mi ndëzhö, o jocü e Jesús ngue c'ua va jñanda c'o mi ndëzhö.

²² Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'o yeje o discípulo e Juan:

—Nzhogü ri mëvi cja e Juan, rí ma xipjivi nu yo i jñandavi ró c'agö. Xo rí xipjivi yo i dyärävi ró xipjigö yo nte. Xipjivi ya janda yo mi ndëzhö, 'ñe yo mi me'dye ya nzhodüji na jo. Xipjivi e Juan, yo mi sö o lepra c'ü vi pëgaji, ya jogü yo. Xipjivi, yo mi ngogö, ya äräji dya. Y bübü c'o ya vi ndü i go tetjoji, ya bübü'tjoji dya. Xipjivi e Juan c'ü rí zopjügö yo pöbre ri xipjiji ja rgá jogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

²³ Xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutscö, ngue c'ü rguí mäjä c'o, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo e Juan.

²⁴ O ma c'ua c'o o discípulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji ja ma cja e Juan, o dyönüji:

—Ma i möcjeji a ma cja c'e majyadü i ma ñuji e Juan, pe mi cjiññiji rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri pótpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'na xitji 'ma juant'ü e ndajma.

²⁵ Pe mi cjiññigueji rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri je'e bitu c'o me ni muvi. Tsjiññiji; c'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cärä cja o palacio.

²⁶ 'Ma i ma ñuji e Juan, pe mi cjiññiji rvi chöt'üji 'naja profeta. Jä, ri mangö ngue 'na profeta e Juan. Pero xenda ni muvi o bëpji angueze que na ngue c'o 'ñaja profeta.

²⁷ Je t'opjü o jña Mizhocjimi ja ga cja e Juan c'ü mama a cjava:

Dyärä, ró juajñügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji in jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra recibidots'üji, eñe.

²⁸ Rí xi'tsc'öji, cja yo nte, dya cjó ch'unü 'na bëpji c'ü rrí muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëpji c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

²⁹ C'o nte 'ma mü o dyäräji c'e jña c'ü vi mama e Jesús, o unüji 'na pöjö Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o mi cobra o contribución. Na ngue

vi möji cja e Juan, vi ma ji'iji y vi nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

³⁰ Pero c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü c'o ley, iyö c'o. Vi tsjapüji c'ü dya mi muvi c'e bëpji c'ü vi ch'unü e Juan, dya go ma jiji. Maco Mizhocjimi vi mbeñe ro perdonao texe c'o nte.

³¹ O mama c'ua e Jesús:

—Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cäräji dya, c'o dya dyätä e Juan ni ri nguetscö.

³² Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrü cja chöjmü yo eñe c'ajji o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: "Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'ejji dya i nemeji", embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji c'ajji como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjiji nu mit'iji: "Me ró nzhumüjme rvä xörüjme, pero nu'tsc'ejji, dya i huëgueji", eñeji.

³³ C'ua ja nzi ga cja yo ts'it'i, je xo ga cjatjonu yo nte yo cärä yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o mbëpi Mizhocjimi, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rví mäjä. Nguец'ua yo nte mamaji: "E Juan pë's'i 'naja o s'ondajma c'ü dya jo", eñeji.

³⁴ Nuc'ua nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi, ri mäjä rgá sigöji o xëdyi. Nguец'ua ga mama c'o nte c'o dya ne ra dyärä o jña Mizhocjimi: "Chjä, 'naja bëzo nu me ñönü, y me si o vinu. Me xo jöji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o", eñeji.

³⁵ Pero ri xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji na jo nguenda Mizhocjimi me cjiññi na jo o ñi, me pärä na jo c'ü cja'a; nguец'ua nde nan'ño bëpji va dyacöbe e Juan.

Jesús en la casa de Simón el fariseo

³⁶ 'Na nu pa, 'naja c'o fariseo o mbita e Jesús ro ma o ngumü ro ziji o xëdyi. O ma c'ua e Jesús o zät'ä cja o ngumü c'e bëzo, o cjögü a mbo cjanu o ziji o xëdyi c'e bëzo c'ü vi mbita.

³⁷ Cja c'e jñiñi mi bübü ' na ndixü c'ü mi cja na puncjü c'o na s'o. O mbärä c'ua c'e ndixü c'ü mi bübü e Jesús cja o ngumü c'e bëzo mi siji o xëdyi. Cjanu o ëjë c'ua c'e ndixü cja o ngumü c'e bëzo, ma tü'ü 'na ts'ibotia de ndojo c'ü mi po'o o aceite c'o ma jo ma jyärä.

³⁸ Cjanu o ë ndüñijömü cja o ngua e Jesús. Me mi hué c'e ndixü, me co mbögü o nguizhö va mbe'chp'e o ngua e Jesús. Nuc'ua co c'o o ñixte, cjanu o ndintspi o ngua, y me co zü'tp'ü o ngua. Cjanu o ndü c'ua c'e aceite c'ü vi tü, o ngosp'ü o ngua.

³⁹ C'e fariseo c'ü vi mbita e Jesús, 'ma mü o jñanda c'o mi cja c'e ndixü, cjanu o nguññitsjë c'ua: "Ne bëzo, 'ma na cjuana ri profeta nu, ro mbärä 'ma cjó ngue ne ndixü nu na tjörü. Ro mbärä pje ma ndixü nu, ro mbärä c'ü me cja na s'o nu."

⁴⁰ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e fariseo:

—Simón, búbü 'na jña c'ü rí ne rá xi'ts'i.

O ndünrú c'ua c'e bëzo:

—Xitsigö, xöpüte.

⁴¹ O mama c'ua e Jesús:

—Mi búbü yeje bëzo c'o mi tũ ngüenda mi tunpüji 'na bëzo. C'ü 'naja mi tũ cuatro mil o mbëxo; c'ü 'naja mi tũ cuatro ciento.

⁴² Dya mi jünvi pje rví ngöt'üvi. Nguec'ua c'e bëzo o perdonaovi nza yejui. ¿Ja gui tsjijñi yo yeje bëzo yo o perdonaoji? ¿Ja va ngue c'ü xenda ra gradecido ra ne'e c'e bëzo c'ü ya perdonaovi?

⁴³ O ndünrú c'ua e Simón o xipji:

—Pe ngue c'e bëzo c'ü xenda mi tũ na puncjü o merio, xenda ra gradecido c'e bëzo c'ü vi perdonao texe c'o mi tunpü.

E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana c'ua ja vi tsjijñi.

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, cjanu o xipji c'ua e Simón:

—¿Cjo i unü na jo ngüenda c'ü o tsja ne ndixü? Ró sácjõ cja in nzumügue, nu'tsc'e, dya i dyacõ ndeje c'ü ro pe'ch'e in cua, c'ua ja nzi ga cja in chjürügöji. Pero ne ndixü o mbechque in cua co o nguizhõ, cjanu o ndintsqui in cua co o ñixte.

⁴⁵ Nu'tsc'e, dya i sütcü in jmi; pero ne ndixü, me sütcü in cua.

⁴⁶ Nu'tsc'e, dya pje i xisqui in ñi; pero ne ndixü o ngoscü in cua o aceite yo na jo ga jyärä.

⁴⁷ C'ü vi tsja a cjanu ne ndixü, ixi 'ñetse c'ü o unü ngüenda c'ü tũ na puncjü o nzhubü y ya nzhogü o mü'bü. Nguec'ua Mizhocjimi ra perdonao c'o na puncjü o tsja c'o na s'o. Pero 'ma cjõ c'o dya ra unü ngüenda cjo ri tũ o nzhubü, 'ma dya ra unü ngüenda c'ü ni jyodü ra perdonao Mizhocjimi c'ü, nu'ma, dya xo ra neze 'ma c'ü.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Rí perdonao'ts'ü c'o na s'o c'o i tsja, eñe.

⁴⁹ C'o nte c'o ma siji o xëdyi e Jesús 'ñe e Simón, mi pötma mamaji:

—¿Cjõ ngue ne bëzo nu? A poco sõ ra perdonaozgjõji c'o na s'o.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'e ndixü:

—Ya jogü in mü'bügüe, na ngue i 'ñench'ezü in mü'bü, i creo c'ü ro perdonaots'ü Mizhocjimi. Ma dya, dya cja ri mbeñe c'o na s'o.

8

Mujeres que ayudaban a Jesús

¹ C'o pa c'o, e Jesús mi sät'ä cja texe c'o jñiñi 'ñe c'o ts'ijñiñi. Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja rvá jogü o mü'büji, ngue c'ua Mizhocjimi ro tsjapüji o nte anguezeji. Mi pöji e Jesús c'o doce o discípulo.

² Xo mi pöji e Jesús ja nzi ndixü c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, 'ñe c'o mi sò'dyë. Mi pöji e Jesús na ngue angueze vi pjongü c'o s'ondajma, y vi jocü c'o mi

sò'dyë. C'ü 'na ndixü mi chjü e María c'ü mi menzumü a Magdala. Nu c'e ndixü, vi zürü siete c'o o s'ondajma c'ü dya jo, pero vi pjongü e Jesús c'o.

³ C'ü 'na ndixü mi chjü e Juana. C'e ndixü, mi ngue o su e Chuza c'ü mi ngue o ngapta e Herodes, mi manda cja c'o o mbëpji. C'ü 'naja ndixü, mi chjü e Susana. Xo mi pöji e Jesús c'o 'ñaja ndixü c'o na puncjü. Mi pjös'üji e Jesús co c'o o merioji.

El ejemplo del sembrador

⁴ Mi pedye na puncjü o nte cja o jñiñiji, mi pöji e Jesús. 'Na nu pa 'ma ya ma cäji na puncjüji, e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji 'na ejemplo, o mama a cjava:

⁵ —'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma podü, búbü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o 'ñe jñüs'üji c'o ts'indëxü.

⁶ Búbü o ts'indëxü c'o je xo zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi e jömü. Nuc'ua 'ma mü o mbes'e, o dyot'ü c'o ndëxü na ngue mi ojtjo o c'ajömü.

⁷ Búbü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndõ o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'eji. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguec'ua va mbõ't'ütjo c'o ts'indëxü, dya jyëzi ro nocü na nojo.

⁸ Búbü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo o jömü. 'Ma ya mü o nocüji, o jogüji na jo o unüji 'naja ciento ts'indëxü nzi 'na mata.

'Ma mü o nguarü o xipjiji a cjanu yo, go ña c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Nu'tsc'eji búbü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'ts'õji.

El propósito de los ejemplos

⁹ Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús cjanu o dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹⁰ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji o dya c'üji Mizhocjimi rí päräji c'ü dya mi pärä c'o nte 'ma ot'ü; o dya c'üji rí päräji ja ga manda Mizhocjimi. Yo 'ñaja nte, rí xipjigõ o ejemplo yo, ngue c'ua zõ ra jñandaji y ra dyäräji, pero dya ra mbäräji pje pjëzhi c'ü ne ra mama c'o jña.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹¹ C'e ejemplo c'ü ró xi'ts'iji, je a cjava. C'o ndëxü c'o ró xi'ts'õji, ngue c'o ró jyë'ts'õji o jña Mizhocjimi.

¹² C'o ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, ró jyë'ts'õji c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va 'ñe jünbü c'o jña cja o mü'büji. Nguec'ua, dya ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ra ndintsipji o mü'büji c'o na s'o.

¹³ C'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi o jömü, ró jyë'ts'õji c'o me mäjä ga dyärä o jña Mizhocjimi, y me mäjä ga creoji. Pero nujoyo, dya jëzitsjé ra zi'ch'i na jo

o mü'büji c'o jña. Nguec'ua 'ma va ëjë c'o ra sufrefji, dya sido creoji Mizhocjimi, xögüji.

¹⁴ Nu c'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, rá jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöji na puncjü o t'opjü, 'ñe me mápáji yo bübü cja ne xofñijömü ga tsjaji c'o netsjëji. Nguec'ua, dya cjaji ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁵ C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü, ró jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o creo co texe o mü'bü. Zö pje c'o ra sufrefji pero sido nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntjui nza cja c'o ndëxü c'o ra jogü na jo.

El ejemplo de la lámpara

¹⁶ "Ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji co 'naja s'äbä. Dya xo emeji a mbo cja ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra só ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü.

¹⁷ Je xo ga cjatjonu in jñagö. Zö rí xi'tsc'ötsjëji dya yo in jñagö, pero ni jyodü rí xipcjeji yo nte. Zö dya päräji, pero ni jyodü ra mbäräji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji.

¹⁸ 'Pjötüji na puncjü ngüenda rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji. 'Ma rí unnc'ëji ngüenda yo jña, 'ñe 'ma rí 'ñench'e in mü'bügueji yo, nu'ma, mas rí tendiogueji 'ma yo. Zö in cjiñüji c'ü ya i jñüs'üji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'ingulëje c'ü ya in päräji.

La madre y los hermanos de Jesús

¹⁹ 'Na nu pa, o ëjë c'ü nu nana e Jesús, 'ñe c'o nu cjuarma, ro säji nu ja mi bübü e Jesús. Pero dya mi só ro cjogüji nu ja ma bübü, na ngue me ma puncjü o nte c'o ma cä nu.

²⁰ O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:
—Nin nana 'ñe c'o nin cjuarma cäräji a tji; ne anguezeji rí ñaji.

²¹ O ndünrú e Jesús o xipji c'ua c'o nte:
—C'o rí cjapcö mi nanagö 'ñe mi cjuarma, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o cja ja c'o nzi ga mama.

Jesús calma el viento y las olas

²² 'Na nu pa, o dat'ü e Jesús cja 'naja bü co c'o o discípulo. O mama c'ua e Jesús o xipjiji:
—Mö rá pes'ëji nu 'nanguarü a manu cja ne trazapjü, eñe.

Cjanu o möji c'ua.

²³ 'Ma ya mi möji, o zürü c'ua t'ijí e Jesús. Jo ni ëjë c'ua 'na trandajma c'ü me mi vü cja c'e zapjü. Ya ma pjürü ma po'o o ndeje cja c'e bü c'ü mi pjö's'ü o ndajma; mi bübü peligro c'ü ro nguibiji.

²⁴ O ëjë c'ua c'o discípulo a jmi e Jesús, o zopjüji o xipjiji:

—Rí ñanga, xöpüte, ya rá quibiji.

O zö c'ua e Jesús o nanga c'ua. Cjanu o huënc'h'i c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje c'o me

mi pjö's'ü. Ixco söya c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje, dya cja mi pjö's'ü.

²⁵ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:
—¿Jenga dya mi creozüji c'ü ro pjö'c'öji?, eñe.

O discípulo me mi süji mi pötma mamaji:
—¿Mbärä, pje pjëzhi e Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujoy, ätäji nu. Nunca rí jandaji a cjanu.

El hombre endemoniado de Gadara

²⁶ O zät'äji c'ua cja c'e país c'ü ni chjü a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü a Galilea cja c'e trazapjü.

²⁷ 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü je vi peje cja c'e jñiñi a Gadara, o 'ñe chjëvi e Jesús. Nu c'e bëzo, ya vi mezhe vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Dya cja mi je'e o bitu. Dya cja xo mi bübü cja ngumü; je mi bübü cja panteón cja campo santo.

²⁸ 'Ma mü o jñanda c'e bëzo e Jesús, o mapjü c'ua na jens'e, cjanu o ndünñijömü cja jmi e Jesús, cjanu o mama na jens'e:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi, ¿pje pë'sc'ü rí ñuge co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya rí tsjacü rá ma sufregö.

²⁹ O mama a cjanu na ngue e Jesús mi manda c'ü o s'ondajma c'ü dya jo ro mbedye cja c'e bëzo. C'ü o s'ondajma c'ü dya jo, ya vi mezhe vi zürü c'e bëzo. C'o nte mi tjün't'üji co cadena c'e bëzo, mi tjün'tp'üji o dyë 'ñe o ngua, ngue c'ua dya ro nzhodü libre. Pero mi c'üdütjo c'o mi ndün't'üji. Y c'ü o s'ondajma c'ü dya jo mi cjarü c'e bëzo ra nzhodü cja mayjadü.

³⁰ E Jesús o dyönü c'e bëzo:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrú c'ua c'e bëzo:

—Ni chjüzü Legión, eñe.

C'e jña legión ne ra mama: "Na puncjü." Mi chjü a cjanu c'e bëzo, na ngue na puncjü o s'ondajma c'o vi cjogü a mbo cja o mü'bü.

³¹ C'o s'ondajma mi ötüji na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda ro möji nu ja c'o va 'nün't'ü c'o nu mis'ondajmaji.

³² Ma cä na puncjü o cuchi cja c'e t'ëje ma ñönüji. Nuc'ua c'o o s'ondajma c'ü dya jo, o dyötüji e Jesús ro unü sjëtsi anguezeji ro ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. O unüji c'ua sjëtsi.

³³ Nuc'ua c'o s'ondajma o mbedyeji cja o mü'bü c'e bëzo, cjanu o ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. Nuc'ua c'o cuchi cjanu o zöbüji texeji cja c'e dyä'ä, o ma zo'oji cja c'e trazapjü o nguibiji.

³⁴ Nuc'ua c'o mi pjörü o cuchi, 'ma mü o jñandaji, o c'ueñeji c'ua na zëzhi o ma mamaji cja c'e jñiñi, 'ñe texe cja c'o lugar nu ja c'o mi cärä o nte.

³⁵ Nuc'ua c'o nte o mbedyeji c'ua, o ma nuji c'o vi tsja e Jesús. O zät'äji c'ua ja mi

bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o o s'ondajma c'ü dya jo, mi junrü cja o ngua e Jesús, ya mi je'e o bitu, ya mi tjümbeñe. O züji c'ua.

³⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma säja ja va tsja e Jesús va pjongü c'o s'ondajma c'o mi бүбү o mü'bü c'e bëzo.

³⁷ Nuc'ua c'o mi menzumü cja c'e país a Gadara, me mi süji mi xipjiji e Jesús:

—Rí ö'tc'üjme favor rí pedye cja nín jñiñgöjme.

O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü, ngue c'ua ro nzhogü nu ja vi ñeje.

³⁸ Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o s'ondajma, mi ötü c'ü ro möji e Jesús ñe c'o o discípulo. Pero e Jesús o xipji:

³⁹ —Nzhogü, ma in nzümü. Rí mama c'ü ja va mböxc'ü Mizhocjimi, embeji c'e bëzo.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e bëzo, o ma mama texe cja c'e jñiñi ja va cja va pjongü e Jesús c'o s'ondajma c'o vi zürü c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

⁴⁰ Nuc'ua 'ma mü o nzhogü na yeje e Jesús nu ja vi ñeje, texe c'o nte o recibidoji na ngue mi te'beji angueze.

⁴¹ O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü e Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi cja 'na nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel mi pa ma't'üji Mizhocjimi. O ndüñjömü a jmi e Jesús mi xipji ro mëvi cja o ngumü.

⁴² Na ngue mi ñeje 'natjo o xunt'i c'ü mi ëdyi doce cj'ë. Nuc'ü, ya ma t'ü'ü. 'Ma ya mi ma e Jesús, me ma puncjü o nte c'o mi pöji, dya mi sö ro ma na niji.

⁴³ Cja c'o nte c'o mi pöji e Jesús, xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cj'ë c'ü mi dagü o cji. Ya vi ndeze texe o merio c'o mi jün, 'ma mi pa cja o médico. Pero dya cjó mi sö ro jocü.

⁴⁴ Nuc'ua c'e ndixü cjanu o ëjë a xütjü e Jesús, cjanu o ndönbü cja squina c'ü o bitu c'ü mi tējë. Ixco böbü c'ua c'o mi xot'ü.

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús cjanu o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndöcügö?

Cjanu o ngädätjoji texeji. Nuc'ua e Pedro ñe c'o 'ñaja discípulo cjanu o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, in önügue cjó ngue c'ü o ndö'c'ügue. Ngue yo nte yo me s'ixc'ügue.

⁴⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—Rí pärägö бүбү c'ü o ndöcügö. Na ngue nutsco ró pärä o mbedyezü c'ü na zëzhi, eñe.

⁴⁷ O unü c'ua ngüenda c'e ndixü c'ü mi pärä e Jesús c'ü vi ndönbü o bitu. Nguec'ua o ëjë cja e Jesús, me mi mbi'i. Cjanu o ndüñjömü a jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i c'e ngueme c'ü mi sö. Y o xipji nzi va ndönbü nzi va ndis'i. O dyärä texe c'o nte.

⁴⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Nu'tsc'e süngü, o ndixc'i na ngue i creozü c'ü ro jocüts'ü. Mizhocjimi rí mëvi; dya cja ra mbeñe in mü'bü.

⁴⁹ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säja c'ua 'naja c'ü vi ñeje cja o ngumü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, o ñe xipji c'e bëzo:

—C'ü rvá ëcjö, c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja pje ni jyodü rí xipji ne xöpüte xe ra ëjë nu.

⁵⁰ 'Ma mü o dyärä e Jesús, cjanu o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí sü'ü. Ixti jñunt'ü in mü'bü c'ü rá cjapcö ra tetjo in xunt'i ra бүбүtjo na yeje.

⁵¹ 'Ma mü o zät'äji cja o ngumü c'e bëzo, dya jyëzi e Jesús cjó ro cjögü; nguextjo e Pedro ñe e Jacobo ñe e Juan, ñe c'ü nu tata c'e xunt'i, ñe c'ü nu nana.

⁵² C'o nte c'o ma cä nu, mi huëji texeji y me mi mapjü ma huëpji c'e añima. O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí huëji. Dya t'ü'ü ne xunt'i, itjo dya nu.

⁵³ Nuc'ua c'o nte o tjezhetjoji va tsjapüji burla e Jesús. Na ngue mi päräji c'ü ya vi ndü c'e xunt'i.

⁵⁴ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o ma't'ü na jens'e o xipji:

—Rí ñanga, xunt'i.

⁵⁵ Cjanu o te c'ua c'e xunt'i o бүбүtjo na yeje; ixco nanga c'ua c'ü. Nuc'ua e Jesús o xipjiji ro unüji pje ro zi c'e xunt'i.

⁵⁶ C'ü nu tata c'e xunt'i ñe c'ü nu nana me go pizhivi, dya mi pärä pje ro nguiñivi. Nuc'ua e Jesús o xipjivi c'ua c'ü dya cjó ro xipjivi c'ü vi tsjapü o te c'e xunt'i.

9

Jesús envía a los doce discípulos

¹ E Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëji cja o jmi. Cjanu o unüji poder ngue c'ua ro sö ro pjongüji texe yo o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, ñe ro jocüji c'o mi sö c'o pje nde ma ngueme.

² O xipjiji ro ma zopjüji c'o nte ro xipjiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguec'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Xo xipjiji ro ma jocüji c'o mi sö dyë.

³ O xipjiji:

—Dya pje rí jñünüji c'o pje rguí jyodüts'üji cja 'ñiji. Dya pje rí jñünüji c'ü rguí chäji. Dya xo rí tsanaji mape c'ü pje rguí tsant'aji o pje rguí jñunt'üji. Dya xo rí jñünüji pje rí siji ni rí ngue o merio. Dya xo rí tsanaji o bitu c'ü rguí pötüji.

⁴ Cja ngumü c'ua ja rí sät'äji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji.

⁵ 'Ma rí sätc'ëji cja 'na jñiñi, 'ma dya cjó ra recibidots'üji, rí pedyegueji 'ma nu. 'Ma rí pedyegueji, rí jyä'bäji o jömü c'o ya rguí jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, c'ü vi tsjaji na s'o,

dya recibidots'uji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

⁶ Go mbedye go ma c'ua c'o apóstole, mi nzhodüji texe cja c'o jñiñi mi zopjüji c'o nte mi xipjiji ja rvá jogü o mü'büji cja o jmi Mizhocjimi. Texe c'ua ja mi sät'áji, mi jocüji c'o mi sò'dyë.

La muerte de Juan el Bautista

⁷ E Herodes c'ü mi manda cja c'e país a Galilea, o dyärä texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús. Dya mi pärä pje ro nguiñi, na ngue bübü c'o mi mama: "E Juan va tetjo, ya bübütjo na yeje. Ngue c'ü cja yo me na nojo", eñe c'o.

⁸ Bübü c'o mi mama: "C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë." Bübü c'o mi mama: "Ya te'e c'ü 'naja c'o profeta c'o mi cärä mi jinguä, ya bübütjo na yeje."

⁹ O mama e Herodes:

—E Juan, maco ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Pero, ¿c'ó ri ngue c'ü cja c'o me na nojo c'o rí äragö?

Nuc'ua e Herodes me mi jodü ja rvá jñanda e Jesús.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹⁰ O nzhogü c'ua c'o discípulo c'o xo mi xiji apóstole, o xipjiji e Jesús c'o bëpji c'o vi tsaji. Nuc'ua e Jesús o zidyí c'o apóstole o möji nu ja dya mi cärä o nte, bëxtjo cja c'e jñiñi c'ü mi chjü a Betsaida.

¹¹ Pero c'o nte go mbäräji nu ja ro zät'ä e Jesús ñe c'o o discípulo, nguec'ua xo möji nu. E Jesús o recibido c'o nte, o xipjiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguec'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Y o jocü c'o mi sò'dyë.

¹² Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ëjë c'o doce discípulo cja jmi e Jesús, o xipjiji:

—Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bëxtjo, ñe texe cja c'o lugar nu ja cärä o nte, ngue c'ua ra chöt'üji pje ra ziji, y ra oxüji. Na ngue ri cäräji va cja 'naja majyadü.

¹³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji rí unügueji c'ü pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrüji o mamaji:

—Dya ri jünjme c'ü ra zi yo; nguextjo tsi'ch'a tjömëch'i cja na yeje jmö. ¿C'jo in ne rá ma tömjime c'ü ra zi yo nte yo me na puncjü?, embeji e Jesús.

¹⁴ Mi tsi'ch'a mil c'o bëzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Xipjiji ra xögüji nde ri cincuenta rga mimiji.

¹⁵ Cjanu o tsja c'ua c'o discípulo ja c'o nzi va manda e Jesús, o xipjiji ro mimi texe c'o nte.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömëch'i ñe c'o yeje jmö. Cjanu o nä's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöj Mizhocjimi. Cjanu o më'ch'i

c'ua c'o tjömëch'i ñe c'o jmö. Cjanu o unü c'o o discípulo ngue c'ua ro unüji c'o nte.

¹⁷ O ziji texeji o nijmiji na jo. Nuc'ua cjanu o nguis'tjoi c'ua c'o ya nde mi ts'ipëraso c'o o mbonecütjo, y go nizhitjo doce bos'i.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹⁸ 'Na nu pa, e Jesús mi cärätsjëji co c'o o discípulo, mi ötü Mizhocjimi. 'Ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, cjanu o dyönü c'o discípulo:

—¿Pje mama yo nte c'ó nguetscö?

¹⁹ O ndünrü c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje. Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Bübü c'o mama o te 'naja c'o 'ñaja profeta c'o mi cärä mi jinguä; mamaji ngue'tsc'e c'e profeta.

²⁰ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Nu'tsc'eji, ¿pje xo in mangueji? ¿C'ó nguetscö?

O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñemp'e Mizhocjimi rí mandague.

Jesús anuncia su muerte

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Pjötüji na puncjü ngüenda c'ü dya c'ó be ri xipceji c'ü nguetscö e Cristo.

²² Zö rvá ëcjo cja Mizhocjimi, pero ni jyodü me rá sufregö na puncjü. Ra jñüncü ngüenda yo tita c'o pje pjëzhi, ñe yo ndamböcjimi, ñe yo xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí c'agö. Y ra mbötcügöji. Nuc'ua 'ma ra c'ogü jñipa, rá tetcjü rá bübütjo na yeje, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

²³ O mama e Jesús o xipji texe c'o nte:

—'Ma c'ó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü c'ü dya cja ra tsja c'o netsjë angueze. Y pama ra bübü dispuesto ra sufre o ra ndü. Y ra sido ra dyätcä in jña.

²⁴ C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngue c'ü dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni dyätcäji in jña, ra chöt'üji c'ü rguí bünji.

²⁵ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o c'aja texe yo bübü va cja ne xoñijötmü, pero 'ma dya ro dyätcä in jña, ¿pje ro djeje 'ma? Na ngue ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte.

²⁶ Nutscö rvá ëcjo cja Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji rá ëcjo na yeje; me rrä zö c'ua ja rva ëcjo, c'ua ja cja me na zö c'ü mi Tatagö, 'ñe c'o o anxe. 'Ma c'ó c'o ra zü, y ra mama: "Dya ri pärägö e Jesús, dya xo rí ätpägö o jña", ra 'ñeñe; nu'ma, xo rá mangö c'ü dya rí pärägö c'o, 'ma rá ëcjo na yeje.

²⁷ Rí dyäräji na jo yo rá xi'tsc'öji. Bübü va ja nzi yo dya ra ndü'ü hasta 'ma ra nuji ja ga cja 'ma rá mandagö, nutscö o 'ñempquegö Mizhocjimi.

La transfiguración de Jesús

²⁸ 'Ma ya vi cjogü 'nanzo c'ü vi mama e Jesús c'o jña c'o, o zidy e Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo, o nguins'iji cja 'na t'eje, ngue c'ua e Jesús ro ma dyötü Mizhocjimi.

²⁹ 'Ma ma ötü Mizhocjimi, o pötü c'ua ja ma jñetse o jmi. Xo pötü c'ua ja ma jñetse o bitu; me ma t'öxü me mi juëns'i.

³⁰ Jo ni jñetse c'ua yeje bëzo c'o mi ngue e Moisés 'ñe e Elías, vi 'ñeju i a jens'e mi ñaji e Jesús.

³¹ Anguezevi me mi juëns'ivi. Mi mamavi ja rvá cja c'ü ya mi ngue ro zädá; mi mamavi c'ü ja rvá mbö't'üji e Jesús a Jerusalén.

³² E Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo me ma ëjë o t'jñji, pero dya go jji. Nguet'ua o jñandaji me mi juëns'i e Jesús ma zö. Xo jñandaji nza yeje bëzo c'o mi böbüji co e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma ya mi ma e Moisés 'ñe e Elías, jo ni ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, na jo rí cārāgöjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. Rá ät'äjme jñi ts'ingumü de dyëza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Elías, eñe.

Dya mi pärā pje ro mama e Pedro.

³⁴ 'Ma ndānt'ā ma ña e Pedro, o säjä c'ua 'na ngömü o 'ñe ngobü anguezeji. 'Ma mü o ngobüji c'e ngömü, o züji c'ua.

³⁵ O dyärāji c'ua 'na jña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö nu me rí ne'e. Dyätāji angueze, eñe.

³⁶ 'Ma ya vi nguarü c'e jña, c'o discípulo o jñandaji c'ü nguextjo e Jesús c'ü mi bübü. C'o pa c'o, dya cjo xipjiji c'o vi jñandaji.

Jesús sana a un muchacho que tenía un espíritu malo

³⁷ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, cjanu o zöbüji c'ua cja c'e t'eje. O ëjë c'ua na puncjü o nte o 'ñe ndünrñji e Jesús.

³⁸ Nuc'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mapjü o xipji e Jesús:

—Xöpüte, rí ö'tc'ö rí 'ñe ñutcü nu ín ch'i. Na ngueje nguextjo nu rí 'ñeje nu.

³⁹ 'Naja yo o s'ondajma c'ü dya jo, nu ndajmetjo ga zürü nín ch'igö, cjavü ra mapjü. Me xo cjavü ra mbi'ch'i hasta 'ma ra pjont'ü o pjügü. Xo cjavü ra nügü hasta ya me ni c'anga. Mezhe ga mbö't'ü, dya ne ra jyëzi.

⁴⁰ Ró xipji c'o in discipulogüe ro pjongüji c'e s'ondajma; dya sö ro pjongüji, eñe.

⁴¹ O ndünrñ c'ua e Jesús o xipjiji texeji:

—Nu'tsc'eji in cārāji yo cjë dya, ya s'odü in mü'büji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cārāgöji, ya mezhe rí pé'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji.

Cjanu o xipji c'e bëzo:

—Siji ga 'ñecjua nin ch'igue.

⁴² 'Ma ya ma siji c'e t'i, nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjavü o nügü c'e t'i,

ixco mbö't'ü. Nuc'ua e Jesús cjanu o huënc'h'i c'ua c'e s'ondajma, o xipji ro mbeyde cja c'e t'i; ixco ndis'i c'ua c'e t'i. Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'e bëzo:

—Bübü dya c'ua nin ch'igue; ya jogü nu.

⁴³ Texe c'o o jñanda, o unüji nguenda c'ü me na zëzhi Mizhocjimi, ngue c'ua va jocü e Jesús c'e t'i. Y mi cjiññji mi mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu, eñeji.

Jesús anuncia otra vez su muerte

'Ma mi cjiññi c'o nte c'ü vi tsja e Jesús, o ña c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

⁴⁴ —Nu'tsc'eji, dyärāji na jo yo rá xi'tsc'öji. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, pero ra nzhögögöji cja yo nte ra mbötcüji, eñe e Jesús.

⁴⁵ Anguezeji, dya mi pärāji pje mi ne ro mama c'o jña c'o; dya jyëziji ro mbärāji c'o. Mi süji ro dyönñji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

⁴⁶ Nuc'ua c'o discípulo o mbürü o ñatsjëji, cjo mi ngue anguezeji c'ü xenda ro mbëzhi na nojo.

⁴⁷ E Jesús mi pärā c'o mi cjiññji cja o mü'büji. O ma't'ü c'ua 'naja ts't'i ro ëjë a jmi.

⁴⁸ Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma cjo c'o ra recibido ne ts't'i y ra mbös'üji nu, nguetscö recibidozú c'o. Na ngue je ga cjanu rgá negö. 'Ma cjo c'o ra recibidozügö, xo recibido Mizhocjimi c'ü o xitsigö ró ëgö cja ne xoñijömü. Zö ra mbëts'iji na nojo, zö dya pje ra mbëts'iji, pero 'ma rí pjös'üji c'o pje ni jyodü, rrā nots'üji cja in jmigö 'ma.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

⁴⁹ O ndünrñ c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nānnc'āgue in chjü ma pjongü yo o s'ondajma c'ü dya jo. Ró xipjijme c'ü dya cja ro tsja a cjanu, na ngue dya ri dyocjöji c'ü.

⁵⁰ O ndünrñ c'ua e Jesús o xipji:

—Dya ri ts'a's'üji c'ü. 'Na nte zö dya rí dyocjöji c'ü, pero 'ma dya nugüji na ü, nu'ma, bübü co nutscöji 'ma c'ü.

Jesús reprende a Jacobo y a Juan

⁵¹ Nuc'ua c'o pa, ya mi ngue ro zädá 'ma ro zidyiji e Jesús a jens'e. Zö mi pärā e Jesús c'ü me ro sufre a Jerusalén, pero sido mi nzhodü para ro zät'ā nu.

⁵² Nuc'ua cjanu o xipji c'o ro ot'ü ro ma. Anguezevi o mëvi c'ua o zät'āvi cja 'na jñiñi c'ü tsja a Samaria, o jyodüvi nu ja ro oxüji e Jesús.

⁵³ Pero c'o mi menzumü nu, dya ne ro recibidoji e Jesús. Na ngue o unüji nguenda c'ü je mi ma e Jesús a Jerusalén.

⁵⁴ Nuc'ua e Jacobo 'ñe e Juan c'o mi discípulo, 'ma mü o dyärāvi c'ü dya ro recibidoji e Jesús, cjanu o ma xipjivi e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, mi jinguã o mama e Elías c'ü ro jyãbã o sivi a jens'e ro castigao c'o mi cja na s'o. ¿Cjo ín ne rá cjabe a cjanu rá mamabe ra jyãbã o sivi, ra chjorü c'o nte na ngue dya recibidots'üji?, eñevi.

⁵⁵ Nuc'ua e Jesús o jñanda na jo anguezevi, cjanu o huënh'ivi o mñana:

—Ín pëzhguevi c'ü na jo c'ü cja i manguevi. Pero íxti xi'tsc'övi, dya ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñünc'ü in mü'büvi i manguevi a cjanu.

⁵⁶ C'ü rvã écjö cja Mizhocjimi, ró écjö cja ne xoñijöümü, dya ngue c'ü rá chjoty o nte; ngueje c'ü rá salva yo, eñe.

Nuc'ua, dya oxüji cja c'e jñiñi, o möji c'ua c'ü 'na jñiñi.

Los que querían seguir a Jesús

⁵⁷ Ma ya mi pöji cja 'ñiji, o ëjë c'ua 'na nte cja o jmi e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá tenn'e co nu'tsc'e rá mé c'ua ja rá mague.

⁵⁸ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá mé, íxti tsjijñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño pë's'i o t'jocü ja obüji, y yo s'ü pë's'iji o t'oxüji. Pero nutscö, zö rvã écjö cja Mizhocjimi, pero dya rá pë'sc'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

⁵⁹ Xe go ña c'ua e Jesús o xipji c'ü 'na nte:

—Chjá'dã rá mö.

O ndünrü c'ua o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dyacü sjëtsi ot'ü rá ma'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mëgövi.

⁶⁰ E Jesús o xipji c'ua:

—Yo nte, chjëntjui c'ü ya ndüji, na ngue dya creozüji. Jyëzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e rá chenngue co nutscö rá j'its'i rá zopjüze yo nte, rá xipjiji ni jyodü ra dyätäji Mizhocjimi, na ngue angueze ngue c'ü manda, eñe.

⁶¹ Cjanu o ña c'ua c'ü 'naja o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá mëgövi; nguex-tjo c'ü ri jyëzgui ot'ü rá ma ëzhë c'o cãrã ín nzungö.

⁶² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ma cjö c'o übü o tjäjä, dya ñezhe ra jñanda a xütjü. 'Ma jiyö, ra s'odü 'ma c'e tjäjä. Je xo ga cjatjonu, 'ma cjö c'o ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra sido ín 'ñijigö co texe o mü'bü; dya me ra mbeñe c'o bëjpi c'o vi zogü, ne ri ngue c'o o dyoji. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjapü o nte 'ma c'ü.

10

Jesús envía a los setenta

¹ Na nu pa, e Jesús c'ín Jmugöji o juajnü c'o xe 'ñaja nte c'o ro mbëpi angueze; o zäs'äji setenta. Cjanu o xipji c'ua nde yeje rvã möji; ro möji c'o jñiñi nu ja ro ma angueze, ro ma zopjüji c'o nte.

² Ante c'ü ro möji, e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo va jyëtspi o ndëxü c'o nte:

—C'o ndëxü me na puncjü c'o, pero c'o ndagrëxü, ts'ëtjo c'o. Nguec'ua ri dyötüji Mizhocjimi c'ü o cja c'o ndëxü, ra juajnü c'o xe 'ñaja mbëjpi ra ëji ra 'ñe pëpjiji cja ne ndagrëxü.

³ Möji, ma zopjüji yo nte. Pero pjötpüji ngüenda, na ngue ín chjëntcjeji nza cja o ndënhjürü a nde cja o min'ño.

⁴ Dya ri tsanaji o mape c'ü pje ri jñunt'üji o c'ü pje ri tsant'aji. Dya xo ri tsidyaji c'o ri chin'ch'iji. Dya ra mezhe rgui zenguategueji cja 'ñiji.

⁵ Cja c'e ngümü c'ua ja rá sät'äji nzi 'naja jñiñi, xipjiji c'o ri cãrã c'e ngümü: "Mizhocjimi ne ra mböxc'üji", ri 'ñembeji c'o.

⁶ Nu 'ma cjö c'o ri bübü nu c'ü ri te'be nu c'ü ra 'ñe 'ñeme libre c'o nte, ix na cjuana ra tsja Mizhocjimi ra salvaji c'ua ja nzi vi zenguagueji. 'Ma dya ra dyä'tc'äji, iyö 'ma.

⁷ C'ü ot'ü ngümü nu ja ra recibidots'üji, je ri oxügueji nu hasta 'ma cja ri ñe ri pedyeji; dya ri pötüji o ngümü. C'o ra dya'c'üji ri sigueji, ri siji c'o; dya ri tsegueji. Na ngue c'o o mbëjpi Mizhocjimi ni jyodü ra ch'unü c'ü ra z'iji.

⁸ Texe jñiñi c'ua ja ri sät'äji, ri siji c'o ra ch'a'c'üji.

⁹ Rí jöcüji c'o ri sö'dyë nu. Y ri xipjiji: "Ya ngue ra mandats'üji c'ü o 'ñeme Mizhocjimi", ri 'ñembeji.

¹⁰ Ma ja c'o ri sät'äji cja 'naja jñiñi, 'ma dya ra recibidots'üji, ri böbüji cja 'ñiji cja rrí xipjiji c'o nte:

¹¹ "Ne xijöümü cja ín jñiñigueji nu o jyäs'ã ín cuabe, rá tjñtsibe dya, ngue c'ua ri päräji c'ü i tsjaji na s'o, dya i recibidozübe. Dyäräji na jo c'ü ri xi'ts'ibe. Zö dya i recibidozübe, pero ya ngue ra manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi", ri 'ñembeji.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Rí xi'tsc'öji, c'o jñiñi c'o dya ra recibidots'üji, me ra sufreji c'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi. Xenda ra sufreji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, zö me ma s'o c'o o tsjaji.

Los pueblos desobedientes

¹³ Juejme yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a Betsaida, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufre yo. Nu cja yo yeje jñiñi, ró cjagö na puncjü c'o me na nojo, pero dya go jyëziji c'o na s'o c'ü ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma ri ngue a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro cjagö a cjanu, ya rvi mezhe c'ü ro nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö ma s'oji. Ya rvi yeje c'o na ärã, y ya rvi minji cja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya nzhogü o mü'büji.

¹⁴ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñus'ü c'ü ra sufre yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a

Betsaida, que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón.

¹⁵ Yo menzumü a Capernaum, c'apüji c'ü me na jöji, c'ijñiji c'ü ra zät'äji a jens'e. Pero Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji a linfiernu.

¹⁶ "Ma c'jö c'o ra dyä'tc'ägueji, nguetscö ra dyätcägö c'o. 'Ma c'jö c'o dya ra dyä'tc'ägueji, nguetscö, dya ne ra dyätcägö c'o. 'Ma c'jö c'o dya ra dyätcägö, dya xo ra dyätä Mizhocjimi c'ü o 'ñembgue, eñe e Jesús va xipji c'o setenta c'o vi juajnü.

Cjanu o mbedye c'ua c'o setenta o möji o ma zopjüji c'o nte.

Regreso de los setenta

¹⁷ 'Ma mü o nzhogü c'o setenta, me mi mäji. O xipji e Jesús:

—Dya nguextjo yo nte yo o dyätcäjme, xo 'ñe o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Ró nännc'äjme in chjügue rvá xipijme ro mbedyeji cja o mü'bü c'o nte; go mbedyeji c'ua.

¹⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ró jandagö e Satanás c'ü dya jo, ixco ndögü a jens'e go säjä a jömü, chjëntjui nza cja 'ma go pjäjnä o rayo va tögü 'na sivi.

¹⁹ Ró da'c'üji poder rí yödüji o c'ijmi 'ñeje o alacrán. Ró da'c'üji poder rí chöpüji e Satanás c'ü ri üji. Nguec'ua, dya ra sö pje ra tsja'c'üji.

²⁰ In mäcjeji na ngue o dyä'tc'äji c'o o s'ondajma c'ü dya jo. Pero nujoy, dya ngue yo rgui mäcjeji yo. C'ü rgui mäcjeji, ngue c'ü ya juns'ü in chjügueji a jens'e na ngue ya ngue o ntetsc'ejji dya Mizhocjimi, eñe e Jesús va xipji c'o setenta.

Jesús se alegra

²¹ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús, o tsjapü me go mäjä na puncjü, o dyötü 'na pöjö Mizhocjimi o xipji:

—Mi Tatats'ügö in mandague a jens'e 'ñe cja ne xoñijömü. Yo jña yo, dya i unü ro mbärä c'o c'apü me pärä. I unügue o mbärä yo nza cja o ts'it'i yo unü ngüenda c'ü dya päräji. Nguec'ua rí da'c'ü 'na pöjö. Na jo, na ngue je ga cjanu vi ñegue, mi Tatats'ügö.

²² Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Dya c'jö pärä c'jö nguetscö; nguextjo mi Tatagö päcägö. Dya c'jö xo pärä mi Tatagö; nguextjözügö o T'izü, rí pärägö c'ü. Y nutscö rí jichi c'o rí ne rá jichi c'ua ja ga cja mi Tata, ngue c'ua xo ra mbärä c'o. Je ga cjanu va dyacö mi Tata rí c'agö; o dyacö texe o poder.

²³ Nuc'ua e Jesús cjanu o xipjitsjé c'o discípulo:

—Mizhocjimi o dya'c'üji in jandaji yo rí c'agö. Ngue nu rgui mäcjeji nu.

²⁴ Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o profeta c'o mi cärä mi jingüä 'ñe c'o mi manda a Israel, c'o mi ne ro jñanda yo in jandaji y ro dyäräji yo

in äräji. Pero dya jñandaji yo, dya xo dyäräji, eñe e Jesús.

Ejemplo del buen samaritano

²⁵ O böbü c'ua 'na c'ü me mi pärä o ley Mizhocjimi, o dyönü e Jesús ngue c'ua ro mbärä pje pjézhí c'ü ro mama. O xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿pje ni mbé c'ü rá c'agö ngue c'ua ra dyacü Mizhocjimi c'ü rá bübü'tjo co angueze para siempre?, eñe.

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua:

—¿Pje ni mbé c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü in xörü?

²⁷ O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipji:

—Je mama a cjava o ley Mizhocjimi: "Rí ñeji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in fuerzaji, 'ñe co texe in pjeñeji. Y rí s'iyaji yo nin minteji ja c'o nzi gui s'iyatsjégueji."

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Na jo c'ua ja vi chjünrü. Tsjague yo, ngue c'ua rí bübü'tjogue.

²⁹ C'e bëzo, dya mi ne ro bëzhi o tse. Nguec'ua va dyönü:

—¿C'jö ngue c'ü ni jyodü rá s'iyagö?

³⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi menzumü a Jerusalén; o mbedye nu o zöbü a Jericó. Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua o mbé'e o pënch'iji c'e bëzo, o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu o mbäräji. Cjanu o möji c'ua, o mbëztjoji nu c'e bëzo; ya mi ngue ro ndü.

³¹ Xo ma sjöbü 'na mböcjimi cja c'e 'ñiji. 'Ma mü o zät'ä nu ja mi 'mana c'e bëzo c'ü vi pënch'i o mbé, o jñanda pero o ngös'ütjo cja c'e 'ñiji.

³² Xo ma sjöbü 'na levita. 'Ma ya mi ngue ro zät'ä nu ja mi 'mana c'e bëzo, jo nu jñanda, xo go ngös'ütjo c'ua c'ü.

³³ Xo ma sjöbü 'naja c'ü mi menzumü a Samaria c'ü mi chägä 'na burru. Zö mi nan'ño menzumü pero 'ma mü o zät'ä, o ndäcä o juentse c'ua c'ü.

³⁴ Nuc'ua cjanu o ndü c'ua o aceite 'ñe o vinu, cjanu o xisp'i c'e bëzo nu ja vi s'odü. Cjanu o jyü'tp'ü c'ua o manta. Nuc'ua cjanu o 'ñe's'e c'ua cja o burru, cjanu o zidyí cja 'naja mesón c'ua ja mi oxü c'o nte. O mbörütjo c'ua nu.

³⁵ Nuc'ua c'ü jyas'ü, o jñümü c'ua yeje merio, cjanu o unü c'ua c'ü mi ngue o c'aja c'e mesón, o xipji: "Pjörü ne bëzo nu. Nu c'o xe rí gasto, 'ma rá nzhogü, rá c'jö'tc'ü", eñe c'e bëzo.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi pärä o ley Mizhocjimi:

—¿Pje in c'ijñigue? ¿C'jö ngue nza jñi, c'ü o s'iya c'e bëzo c'ü vi pënch'i o mbé?

³⁷ O ndünrü c'ua c'ü mi pärä o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Nu c'ü o s'iya, ngue c'ü o juentse o mbös'ü.

Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Mague, y xo rí tsjague a cjanu.

Jesús en la casa de Marta y María

³⁸ E Jesús mi póji c'o o discípulo. O zát'áji c'ua cja 'na jñíñi. Mi búbü nu 'naja ndixü c'ü o mbitaji e Jesús ro ma cja o ngumü. C'e ndixü mi chjü e Marta.

³⁹ E Marta mi 'ñeje 'naja o cjüjué c'ü mi chjü e María. E María mi junrü cja o ngua e Jesús, mi átpä o jña.

⁴⁰ Pero e Marta me ma jñünt'ü c'o ma cja'a, ma át'a o jñönü. Nuc'ua o ma xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ¿cjo dya in cjaþü nguenda nu mi tsjüje? O jyézuguitsjé rá át'átsjégö texe o jñönü. Xipjigue ra mböxcü.

⁴¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Marta, ¿jenga in mangue a cjanu? Me in jñünt'ügue c'o na cjague.

⁴² C'ü xenda ni muvi rí tsjague, ngue c'ü na cja dya e María átcá in jñagö. Nguec'ua na jo ra sido ra mimi ra dyátcägö in jña.

11

Jesús y la oración

¹ 'Na nu pa, e Jesús mi ötü Mizhocjimi. Nu 'ma o nguarü, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, e Juan mi jíchi c'o o discípulo ja rvá dyötüji Mizhocjimi. Nu'tsc'e, xo rí jítscöjme ja rga ötcöjme Mizhocjimi.

² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava:

Mi Tatats'ügöjme, je in búbü a jens'e, rí pjöxcüjme nutscöjme rí cārājme cja ne xoñijömü, ngue c'ua rá süc'üjme ja c'o nzi ga züc'ü c'o cārā a jens'e.

Xo rí pjöxcüjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zädä c'ü rá á'tc'öjme ja c'o nzi ga dyá'tc'ä c'o cārā a jens'e. Na ngue ngue'tsc'e in mandague.

Xo rí ö'tc'öjme rá cjaime c'ua ja nzi gui ñegue.

³ Dyacöjme dya o xédyi c'o rá sigöjme ne pa dya.

⁴ Perdonaozögöjme c'o na s'o c'o rí cjaime.

Na ngue rí perdonaoögöjme 'ma cjó c'o pje cjaçüjme. Dya rí jyézugue ra ndöcöjme c'ü dya jo. Pjöxcüjme ngue c'ua dya rá cjaime c'o na s'o.

Je rga cjanu rgui dyötüji Mizhocjimi.

⁵⁻⁶ O sido o ña c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma va säjä 'naja c'ü in jogueji c'ü ndexömü va 'ñe zenguats'üji, 'ma ojtjo pje rí unngueji c'ü ra zi c'ü, nuc'ua in póceji cja 'naja in dyocjeji in pa xipjiji: “Nu'tsc'e rí jogóvi, rvá ne ö'tc'ü 'na favor rí pesque jñi tjöméch'i, na ngue cja säjä cja in nzungö 'naja c'ü rí jogöbe, c'ü vi 'ñeje na jé. Ojtjo pje rá unügö c'ü ra zi”, in embeji.

⁷ Ra ndünrü c'ü búbü a mbo: “¿Jenga va 'ñe molestaozü? Ya ró tranca na jo ne ngoxtji. Ya rrü Ígöjme yo in ch'igö cja pjinguá. Dya sö rá nanga rá da'c'ü c'ü in pesque”, ra 'ñents'eji c'ü.

⁸ Zö ra xi'ts'iji a cjanu, pero sido in ötüji. Zö ngue in dyocjeji c'ü, pero dya ra dya'c'üji. Pero rí mangö ra dya' c'üji 'ma rí sido rí dyötüji favor. Na ngue ra xicha ra pe'sc'eji c'ü.

⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, sido rí dyötqueji Mizhocjimi ra dya'c'üji. Sido rí ma't'üji Mizhocjimi ra dyá'tc'ejí c'ü in ötüji.

¹⁰ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapü, ra dyátaji c'o.

¹¹ 'Nu'tsc'eji in 'ñecjeji in ch'igueji, 'ma ra ëjé cja in jmiji in ch'igueji ra dyö'tc'üji 'na tjöméch'i, ¿cjo rí unügueji 'na ndojo? Iyö, dya sö. O 'ma ra dyö'tc'üji 'na jmö, ¿cjo rí unügueji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sö.

¹² O 'ma ra dyö'tc'üji 'na blanquillo, ¿cjo rí unügueji 'na alacrán? Iyö.

¹³ Maco in nteji in cjaji c'o na s'o, pero in pjéchi rí unüji c'o na jo yo in ch'igueji. Nguec'ua ixti jñünt'ü in mü'büji, mi Tataji c'ü búbü a jens'e ra dya'c'üji o Espiritu c'ü ra ë búbü a mbo in mü'büji 'ma rí dyötqueji; 'ñe texe c'o ni jyodüts'üji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

¹⁴ E Jesús o chjëji 'na bëzo c'ü vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. C'e s'ondajma mi cjaþü ra ngone c'e bëzo. Nuc'ua e Jesús cjanu o pjongü c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo. 'Ma mü o mbedye c'e s'ondajma, ixco ña c'ua c'e bëzo. Nguec'ua c'o nte me co nguijñiji cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu.

¹⁵ Anguezeji búbü c'o mi mama:

—C'ü unü o poder ne bëzo ra pjongü o s'ondajma c'ü dya jo, nguetsjé e Beelzebú c'ü dya jo, c'ü manda cja c'o s' ondajma, eñeji.

¹⁶ Búbü c'o o mama:

—'Ma vi 'ñecje cja Mizhocjimi, rí tsjague 'na señal c'ü me na nojo c'ü rá jandagöjme.

¹⁷ E Jesús mi pârä c'o mi cjiññiji; nguec'ua va xipjiji c'ua:

—Cja 'na ndajññi c'ü ra chütsjéji, ra chjorü 'ma c'o rí cārā nu. Texe o ndajññi 'ñe texe o ngumü, 'ma ra pötca chütsjé c'o rí cārā nu, ra chjorüji 'ma.

¹⁸ Xo 'ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o o s'ondajmatsjé, ¿ja rvá sö xe ro manda 'ma c'ü?

¹⁹ ¿Jenga in xitscöji ngue e Beelzebú c'ü dya jo c'ü o dyacö ne poder nu rgá pjongü yo o s'ondajma? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi 'ñetsetjo c'ü in cjiññiji na s'o.

²⁰ Rí xi'tsc'öji o dyacü Mizhocjimi o poder, nguec'ua rgá pjongö yo. Nguec'ua rí jñunt'ü in mü'büji c'ü na cjuana ya säjä a ndetsc'eji nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²¹ "Naja bëzo c'ü na zëzhi, 'ma jün o arjma c'o na jo, nu'ma, pjörü na jo o ngumü. A cjanu, dya cjó sö cjó ra 'ñe pönbü c'o pë's'i.

²² Pero 'ma ra ëjë 'naja c'ü xenda na zëzhi, ra ndöpü c'ü ngue o cjaa c'e ngumü, ra jñünbü c'o o arjma c'o mi confiao ro mbös'ü. Y ra ndunbü c'o ri pë's'i cja c'e ngumü ra jyanbü c'ua c'o o dyoji. Je xo ga cjanu, nutscö xenda na zëtscö que na ngue e Satanás c'ü dya jo; nguec'ua sózgö rá pjongü dya c'o o s'ondajma.

²³ C'o dya tenngue co nuzgö, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

El espíritu malo que vuelve

²⁴ "Na s'ondajma 'ma ra mbedye cja 'na nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü, ra jyodü c'ua ja ra sóya pero dya ra chöt'ü. Nguec'ua ra mama c'e s'ondajma: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bünc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe.

²⁵ Nuc'ua 'ma ra zät'ä nu, ra chöt'ü c'ü rguí baxü y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya cjó ri bübü.

²⁶ Nuc'ua ra ma c'ua c'e s'ondajma xe ra ma siji xe siete c'o nu mis'ondajmaji c'o xenda na s'o que na ngue angueze; ra 'ñe cjogüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngue 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo.

La felicidad verdadera

²⁷ 'Ma mi mama e Jesús o c'ño jña, o mapjü c'ua 'na ndixü c'ü mi bübü a nde c'o nte, o xipji e Jesús:

—Me na jo va unü Mizhocjimi c'ü in nanague; o unü o muxc'ügue 'ñe o jö'tc'ü. Mizhocjimi ra intsjimi na puncjü c'ü.

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua:

—C'o ra intsjimi Mizhocjimi, ngueje c'o ra dyärä o jña Mizhocjimi 'ñe ra tsjaji ja c'o nzi ga mama.

La gente mala pide una señal milagrosa

²⁹ Nuc'ua 'ma xe ma jmurü c'o nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji c'ua:

—Yo nte yo cärä yo cjë dya, na s'oji. Nguec'ua ga dyörtüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbäräji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji.

³⁰ 'Ma mü o ma e Jonás a Nínive o ma zopjü c'o nte, o creo c'o nte na ngue e Jonás vi mbedye cja o ne c'e trajmö nu ja ya vi dyo'o jñipa. Je xo rga czazgö nu. Na ngue c'o ra tsjacüji 'ñe c'o rá cjagö, na puncjü yo nte yo cärä yo cjë dya, ra 'ñejmezüji ra unüji

ngüenda c'ü rvä ëcjö cja Mizhocjimi. Pero dya rá cjagö señal c'ü ra jñanda yo nte ja c'o nzi ga dyörtüji.

³¹ C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma a Sur, xo 'ñejoy nte yo cärä yo cjë dya. Nu c'e ndixü vi ëjë ndeze nu ja tjorü ne xoñijömü, o'ñe dyärä c'o mi mama e Salomón na ngue mi pë's'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'eji in cäräji yo cjë dya, dya in ri dyäräji; maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pë's'i o pjeñe que na ngue e Salomón. Nguec'ua ra jñün'c'üji ngüenda rí sufreji.

³² C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'o mi cärä a Nínive, xo 'ñejoy nte yo cärä yo cjë dya. E Jonás o ma a Nínive o ma zopjü c'o mi menzumü nu; nguec'ua va jyëziji c'o na s'o o nzhogüji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'eji in cäräji yo cjë dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pjëzhi na nojo que na ngue e Jonás. Nguec'ua ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufreji.

La lámpara del cuerpo

³³ "Ma tjütüji 'na sivi, dya emeji nu ja tsjötü. Dya xo co'büji co 'na caja. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü.

³⁴ C'ü rgá jandagöji, ngue in chöji. 'Ma na jo in chöji, ri jandaji na jo e jya's'ü. Pero 'ma s'odü in chöji, chjëntjui c'ü ri bübüji cja bëxömü 'ma. Je xo ga cjatsc'eji nu. 'Ma na jo in mü'büji, dya tsot'ü in chöji. Nguec'ua in unüji na jo ngüenda c'ü rvä ëcjö cja Mizhocjimi. Pero 'ma na s'o in mü'büji, iyö 'ma.

³⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügueji ngüenda rí jyëziji c'ü ra zi'ch'i in mü'bügueji o jya's'ü Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra bübüts'üji o bëxömü.

³⁶ Pero 'ma rí unnc'eji ngüenda c'o jña c'o rí xi'tsc'öji, 'ma rí jyëziji c'ü ra zi'ch'i in mün'c'eji o jya's'ü Mizhocjimi, ra bübüts'üji na puncjü o jya's'ü 'ma. A cjanu rí pärägueji na jo 'ma, cjó nguetscö, 'ñe rí pärägueji ja rguí minc'eji, eñe e Jesús.

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

³⁷ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o ña c'o jña, o ëjë c'ua 'naja c'o fariseo o 'ñe xipji e Jesús ro mëvi nu ngumü ro ma ziji o xëdyi. O mëvi c'ua. 'Ma o zät'ävi cja c'e ngumü o cjogüvi a mbo, o mimi e Jesús cja mexa.

³⁸ Nuc'ua c'e fariseo o jñanda c'ü dya go xindyë e Jesús ante c'ü ro zi o xëdyi. Nguec'ua va nguijñitsjë c'ua: "¿Jenga dya go xindyë nu, maco je ga cjanu in chjürügöjme?"

³⁹ O mama c'ua e Jesús c'in Jmugöji:

—Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü 'ñe o xalo, pero dya xibi na jo a

mbo. Nguec'ua na s'o a mbo c'o mojmü 'ñe c'o xalo. Je xo ga cjatse'jeji nu nu'tsc'jeji in fariseoji. In xindyëji in tjintsiji c'ü ni xes'ets'üji pero bübü a mbo in mü'büji c'o na s'o; me in jodü ja rgui tsjapü in tsjacjeji c'o pë's'i yo nin minteji.

⁴⁰ Nu'tsc'jeji, dya in unnc'jeji ngüenda ja ga cja. O ngambgagöji Mizhocjimi. Ne angueze c'ü dya nguextjo c'ü ni xes'ets'üji c'ü ra 'nin'tsc'jeji; ne c'ü xo ra 'nin'tsc'jeji in mü'büji.

⁴¹ Rí dyötüji Mizhocjimi ra ndin'tsc'jeji in mü'büji. Nu'ma, dya cja cjó pje rí jñümbüji. Y rí unüji co texe in mü'büji c'o pje ni jyodü. Nuc'ua rrã jo c'ü ni xes'ets'üji, xo 'ñe a mbo in mü'bügeji.

⁴² Nu'tsc'jeji in fariseoji, in mbeñeji Mizhocjimi in unüji o xits'ajna 'ñe o lota 'ñe c'o 'ñaja pjin'ño c'o cja'a cja in juajmaji. Na jo rí tsjaji a cjanu, dya rí jyëziji. Pero juentsc'jeji, ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue dya in cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, y dya in neji angueze co texe in mü'büji. Nujyo, ngueje yo xenda mi jyodü rvi tsjagueji yo.

⁴³ Nu'tsc'jeji in fariseoji, juentsc'jeji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue 'ma in pöcjeji cja nintsjimi, me in juajnüji o lugar c'o xenda na jo nu ja rí mimiji. Me xo in neji c'ü ra mbë'sc'jeji t'ecjañö mü rgá zenguats'üji cja chöjmü.

⁴⁴ "Ma dya jä'p'äji o panteón a xes'e nu ja t'ögü o añima, yo nte nzhodüji a xes'e na ngue dya päräji cjo je t'ögü nu 'na añima. Nguec'ua mamaji contaminoaji. Je xo ga cjatse'jeji nu, nu'tsc'jeji in xöpüteji 'ñetsc'jeji in fariseoji. In cjapüji na jots'üji; nguec'ua yo nte nzhodüji co nu'tsc'jeji. Pero dya päräji c'ü bübü in mün'c'jeji c'o na s'o. Nguec'ua xo ra s'odü o mü'büji. Nguec'ua juentsc'jeji ra castigaots'üji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁴⁵ O ndürnü c'ua 'ñaja c'o me mi pärã o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Xöpüte, c'ü vi xipjige yo fariseo, xo 'ñezgöjme xo i huënzhuigöjme.

⁴⁶ E Jesús o mama c'ua o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'jeji in päräji o ley Mizhocjimi, juentsc'jeji xo ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue in xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ëzhi c'o dya sô ra cumpleji. Chjëntjui c'ü ri ätc'jeji o trapjöj c'o ri tütüji, c'o me na jyü rgá nduns'üji. Pero dya in ne rí pasp'üji ne ri 'ñaja in ñidyëgueji.

⁴⁷ Juentsc'jeji ra castigaots'üji Mizhocjimi. In jä'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. Ngueje c'o in mboxpalegueji c'o o mbö't'ü c'o.

⁴⁸ C'o in mboxpalegueji o mbö't'üji c'o profeta; nu'tsc'jeji in jä'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. A cjanu, ixi 'ñetse c'ü in mäji c'o vi tsja c'o in mboxpaleji.

⁴⁹ Mizhocjimi ix mi pärã c'ü ro zädä a cjanu; nguec'ua va mama: "Rá juajnügö o profeta 'ñe o apóstole ra zopjüji c'o nte. Bübü c'o ra mbö't'üji; bübü c'o ra nu'tjui na ü, ra tsjapüji ra sufrejü."

⁵⁰⁻⁵¹ Ndeze 'ma o jyas'ü ne xoñijö mü, ya mbö't'üji na puncjü o profeta. C'ü ot'ü o mbö't'üji, mi ngue e Abel. C'ü bëpja o mbö't'üji, ngue e Zacarías c'ü o mbö't'üji a tji cja c'e lugar c'ü na sjü, nu ja chäjui c'e arta nu ja päsp'äji o animale Mizhocjimi. Nu'tsc'jeji in cãrãji yo cjë dya, in cjiññiji ja c'o nzi ma nguiññi c'o in mboxpalegueji. Nguec'ua ra jñün'c'jeji ngüenda Mizhocjimi c'ü xo ngue in s'ocügueji c'ü vi mbö't'üji ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nu'tsc'jeji in cãrãji yo cjë dya, ngue'tsc'jeji rí tsjöt'üji.

⁵² Mama o ley Mizhocjimi ra ëjë 'ñaja c'ü ra 'ñe salvats'üji. Zö in pärãgueji na jo o ley, pero dya in unüji ngüenda c'ü nguetscö ró ëjë. C'o cja ni unütjo ts'ë ngüenda cjó nguetscö, nan'ño gui xipjiji c'o. Nguec'ua, dya xo pärãji ra rgá sô ra salvaji. Juentsc'jeji, ra castigaots'üji Mizhocjimi.

⁵³ Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña, nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go sjëyaji o dyönüji na puncjü o t'önü e Jesús.

⁵⁴ Me mi te'beji pje ro mama e Jesús, nza cja yo nte 'ma te'beji 'na animale ra zürüji. Mi te'beji, xa'ma pje c'o ro mama e Jesús nguec'ua ro sô ro ngöt'üji cja c'o mero mi pjëzhi na nojo.

12

Jesús enseña contra la hipocresía

¹ Ma jmurü na puncjü o nte cja jmi e Jesús; dya 'mãrã ja nzi mil mi cãrã. Mi pötma chütüji. Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Pjötüpügueji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsjaji nza cja yo fariseo. Anguezeji cjapüji na jöji, pero bübü o mü'büji c'o na s'o, chjëntjui nza cja o cjüjnü 'ma ya ixqui 'ma chjanbaji o cjüjnü c'o dya ixqui.

² Yo fariseo, zö cãdãji c'o na s'o c'o cjaji 'ñe c'o cjiññiji, pero ra zädä 'ma ra jñetse c'o. Y zö cjaji para dya cjó ra mbãrã, pero ra zädä 'ma ra mbãrãji.

³ C'o jña c'o in ñatsjëji cja in nzümüji, ra zädä c'ü ra mbãrã texe yo cãrã cja in jñiñiji.

A quién se debe tener miedo

⁴ Nu'tsc'jeji rí dyocjöji, dyãrãji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí sügeji yo nte. Zö ra mbö'tc'üji in cuerpoji, pero dya xe sô pje xe ra tsja'c'üji.

⁵ Rá xi'tsc'öji dya, cjó ngue c'ü rí sügeji. Sügeji Mizhocjimi c'ü sô ra mbö'tc'üji c'ü xo sô ra pantc'aji a linfiernu. Jã, ngue c'ü rí xi'tsc'öji rí sügeji c'ü.

⁶ Yo ts'ins'ü, maco ni muvitjo yeje centavo por tsi'ch'a, pero Mizhocjimi pjörü yo.

⁷ Xo 'ñe in ñixtegueji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pärä ja nzi sö'ö yo. Mizhocjimi pjörü yo ts'ins'ü; xo ra mbö'c'ügueji. Na ngue xenda ni muvits'ügueji a jmi que na puncjü o ts'ins'ü. Nguec'ua dya rí sügueji pje ra tsja'c'üji yo nte.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

⁸ Rí xi'tsc'öji, nu c'ü ejmezü c'ü ra xipji yo nte c'ü rvá êcjö cja Mizhocjimi, nutscö rá xipji c'o o anxe Mizhocjimi c'ü ngue in ntegö c'ü.

⁹ Pero 'ma cjö c'o ra xipji yo nte c'ü dya ejmezü 'ñe dya päcägö, nu'ma, rá xipjigö c'o o anxe Mizhocjimi c'ü dya xo rí pärägö c'e nte c'ü.

¹⁰ 'Ma cjö c'o dya ra unü ngüenda c'ü rvá êcjö cja Mizhocjimi; zö ra zangüji, pero ra sö ra perdonaoji c'o. 'Ma cjö c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi nguec'ua ra mbärä c'e nte pje pjëtscö, pero 'ma dya ra 'ñejmezü, chjëntjui c'ü ro zadü o Espiritu Mizhocjimi. Nu'ma, dya ra perdonaoji 'ma c'ü.

¹¹ Nu'tsc'ëji in tenngueji co nutscö, ra zints'iji cja nintsjimi ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi nu. O ra zints'iji cja o juesi, o c'o xenda pjëzhi na nojo. Pero dya rí tsjijñiji ja rgui chjünrüji, 'ñe pje rí mangueji.

¹² Na ngue o Espiritu Mizhocjimi ra mböxc'üji c'e ndajme c'ü, ra jí'ts'iji c'ü rgui jyödü rí mamaji.

El peligro de las riquezas

¹³ O ña c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús:
—Xipjigüe nín cjuarma rá jyadübe c'o o zogü c'ü mi tatagöbe.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Nu'tsc'ë in cjiñji c'o na s'o. Dya 'ñembguegö Mizhocjimi rá cjaögö juesi rá jyan'c'üvi c'o o zogü nin tatavi.

¹⁵ O sido o ña e Jesús o xipji texe c'o nte:
—Pjötüpügueji na puncjü ngüenda c'ü dya rí jyödüji ja rgui pë's'iji na puncjü o merio. Dya xo rí jyödüji ja rgui chjëji na puncjü o juajma, ni xo rí ngue o animale rí tsäji na puncjü. Zö rí pë's'i 'na nte na puncjü, pero dya ngue c'ü na cjuana rgui mäjä o mü'bü c'e nte.

¹⁶ Cjanu o xipjiji 'na ejemplo c'o nte, o mama:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pë's'i na puncjü. C'o o juajma o unü na puncjü o ndëxü.

¹⁷ Nguec'ua va mamatsjë c'ua: “¿Pje xe rá cjaögö? Na ngue ojto ja xe rá üt'ü yo ndëxü, na ngue ya nizhi cja yo in ch'ujmü.”

¹⁸ O mama c'ua: “C'ü rá cja'a, rá mandagö ra yätcäji yo in ch'ujmü, cja rrü jyäpcäji c'o xenda rrä nojo. Nguec'ua je rá üt'ügö texe nu c'o in nzhëxü 'ñe texe c'o rí pë's'ö.”

¹⁹ Rí pë's'ö na puncjü dya; ra mezhe na puncjü o cjë. Rá söyagö dya. Rá mägö dya, rga sigö o xëdyi, y pje c'o nde rá sigö', eñe.

²⁰ O mama c'ua Mizhocjimi o xipji c'e bëzo: “Nu'tsc'ë in cjiñjigüe na s'o. Ixti chügüe dya ne xömü. Me j jyödü ja vi pë's'ë na puncjü, pero dya ra sö rí chunügüe yo”, eñe Mizhocjimi va xipji c'e bëzo.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipji c'o nte:

—C'ua ja va tsjapü Mizhocjimi c'e bëzo, je xo rga cjanu rgä tsjapü texe c'o ra jyödü ja rgä mbë's'i na puncjü, y dya ra jyödüji Mizhocjimi para ra ch'unüji c'ü na cjuana ni muvi.

Dios cuida a sus hijos

²² E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjijñiji ja rgui chöt'üji c'ü rí siji. Dya xo rí tsjijñigüeji c'ü pje rí jyeji.

²³ Mizhocjimi o ngampc'aji va. Nadya, ¿cjo dya xo ra dya'c'üji c'ü rí siji, 'ñe c'ü rí jyegüeji?

²⁴ Tsjijñiji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü. Maco Mizhocjimi 'hüñi yo. Nu'tsc'ëji, xenda ni muvits'ügueji que na ngue yo s'ü. Nguec'ua, ¿cjo dya xo ra 'huintsc'ëji Mizhocjimi?

²⁵ Dya cjö bübüts'ëji c'ü sö ra chäcä 'naja nde metro c'ü xe rrä ndä.

²⁶ Maco dya sö rí chäcäji 'na nde metro c'ü xe rrä ndäts'üji, ¿jenga in cjiñjiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí sigüeji 'ñe c'ü pje rí jyeji?

²⁷ Unüji ngüenda ja ga te yo lirio. Dya pëpjiji, dya xo jench'ëji o tjüjmü para ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo. E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo lirio.

²⁸ Yo pjín'ño cja'a cja juajma, pero ra xörü münü ra ngant'aji cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnä yo. Natsc'ëji, ¿cjo dya xo ra dya'c'üji Mizhocjimi c'ü rí jyegüeji? Nguec'ua, ¿jenga dya in junt'ü in mü'büji c'ü ra dya'c'üji Mizhocjimi c'o ni jyödüts'üji?

²⁹ Nguec'ua, dya me rí tsjijñiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí siji.

³⁰ Na ngue yo dya pärä Mizhocjimi ngueje yo me jodü ga cjanu yo. Pero nu'tsc'ëji in 'ñecjeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'ë c'ü pärä c'ü nde ni jyödüts'üji texe yo.

³¹ Nu'tsc'ëji ot'ü rí jyödüji ja rgui tsjaji ja c'o nzi ga mandats'üji Mizhocjimi, na ngue in Jmugueji c'ü. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, texe yo, nde ra dya'c'üji yo.

Riqueza en el cielo

³² In chjëntcëji nza cja o ndëenchjürü. Y ja nztjots'üji. Pero dya rí sügueji. Na ngue c'ü in Tatagöji ne ra dya'c'üji c'ü rgui bübütojji co angueze nu ja manda, na ngue o ntets'üji dya.

³³ Pöji c'o in pë's'iji 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. 'Ma rí pë's'itjogueji in merioji, 'na rí é o mbê ra 'ñe pönc'üji. O 'ma jiyö, ra s'odü c'o. Pero 'ma rí unügueji c'o pje ni jyodü, rí pë's'ceji 'ma a jens'e c'o na cjuana ni muvi c'o dya ra s'odü. Nujnu, dya sät'a o mbê ra pönc'üji c'o. Dya xo bübü o dyoxü ra tsjapü ra dya c'o.

³⁴ Nu 'ma rí pë's'igüejji na puncjü cja ne xoñijöümü, je rgui mäcjeji 'ma c'o rí pë's'iji cja ne xoñijöümü. Pero 'ma ra bë's'icji na puncjü a jens'e, je rgui mäcjeji 'ma c'o rí pë's'iji a jens'e.

Hay que estar preparados

³⁵⁻³⁶ "Ma ra ma 'na bëzo cja chjüntü, c'o o mbëpji ra nde'beji hasta 'ma cja ra nzhogü. Ra xa'maji na jo, y ra ndütüji o sivi. Ra nde'beji ngue c'ua 'ma ra nzhogü c'ü nu lamuji ra ma't'ü cja ngoxti, jo rrü xopcüji ra cjogü c'ua a mbo. Je xo rgui tsjagueji a cjanu rí chepqueji, na ngue rá écjö na yeje.

³⁷ 'Ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra chöt'ü rrä te'betjo c'o mbëpji, ra tsja c'e lamu ra mäpä c'o mbëpji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra xipji c'o mbëpji ra mimiji cja mexa. Nuc'ua ra ts'o's'ü c'ü mi tëjë ra 'huiuñi c'o mbëpji.

³⁸ Zö ya rgui ndexöümü 'ma ra säjä c'e lamu, o zö ya rgui 'ñetsajöümü, pero ni jyodü c'o mbëpji ra nde'beji, dya ra ïji. 'Ma ra 'ñe chöt'ü c'e lamu c'ü rrä te'betjo c'o mbëpji, ra tsja c'e lamu me ra mäpä c'o.

³⁹ 'Na bëzo c'ü rí xo'tp'üji o ngümü, nu 'ma ro mbärä pje ma ndajme c'ü ro ëjë c'e mbë, dya ro ïji, ro nde'betjo, dya ro jyëzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngümü.

⁴⁰ Je xo rga cjatsc'ejji nu rí pjötpüji ngüenda, na ngue nutsö rá écjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴¹ Nuc'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme. C'o jña c'o cja j mangue, zcjo nguetscöjme j xitscöjme c'o, o ngue texe yo nte?

⁴² O ndünrü c'ua e Jesús c'in Jmugöji:

—Para rí pärägueji, rá xi'tsc'öji 'na ejemplo. 'Na lamu 'ñeje 'na mbëpji c'ü manda cja c'o nu mimbëpji. 'Ma cjacjuana c'e mbëpji, 'ñe 'ma pärä ra pëpji na jo, ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbëpji ra 'huinbi c'o nu mimbëpji 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu.

⁴³ Nuc'ua 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra 'ñe chöt'ü c'e mbëpji rrä cja c'o vi xipji, me ra mäpä 'ma c'e mbëpji.

⁴⁴ Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbëpji c'ü ra mbötpü texe c'o ri pë's'i c'e lamu.

⁴⁵⁻⁴⁶ Pero 'ma ri s'ombëpji c'e mbëpji, 'ñe ra mamatsjë: "C'in lamugö ra mezhjtjo c'ü", ra 'ñeñe, 'ñe 'ma ra yabü c'o nu mimbëpji zö bëzo zö ndixü, 'ñe me ra zi o xëdyi 'ñe

ra zi c'o rguiñi, nuc'ua, ra ëjë c'ü o lamu c'e pa c'ü dya ri te'be, 'ñe c'e ndajme c'ü dya ri pärä. Nuc'ua c'e lamu ra manda ra jyüt'üji na puncjü co chirrio c'e mbëpji, cja rrü pant'aji c'ua ja rva cä c'o vi tsja na s'o.

⁴⁷ C'o mbëpji c'o pärä c'o ne c'o nu lamu, pero 'ma dya cjaji c'o, ni xo ri te'beji ra nzhogü c'o nu lamu, ra jyüt'üji na puncjü 'ma c'o.

⁴⁸ Bübü o mbëpji c'o dya nda pëpji na jo, na ngue dya nda päräji pje pjëzhi c'ü ne c'o nu lamu. Anguezeji mercedo xo ra jyüt'üji co chirrio. Pero dya nda ra jyüt'üji, na ngue dya nda päräji c'o ne c'o nu lamu. Nu c'o ch'unü ra mbärä c'o ne Mizhocjimi ra tsjaji, ni jyodü ra tsjaji c'o. Nu c'o xenda ch'unü ra mbärä, ngue c'o ni jyodü xenda ra tsjaji. 'Ma jiyö, xenda ra castigaoji 'ma c'o.

Jesús es causa de división

⁴⁹ Na ngue c'ü rvä écjö cja ne xoñijöümü, ra zädä 'ma ra bübü o chü cja ne xoñijöümü. Rí negö c'ü ya ri sädä.

⁵⁰ Pero ni jyodü ot'ü rá sufregö na puncjü. Me ri cjiñigö; me ri negö c'ü ya rva sufregö.

⁵¹ In pëzhgueji rvä écjö cja ne xoñijöümü ngue c'ua dya cja ra chü yo nte. Pero dya ngue c'ü rvä écjö c'ü. Na ngue c'ü rvä écjö, ra bübü o chü cja yo nte.

⁵² Ndeze nudya, ra bübü o chü. Cja 'na ngümü c'ü ri cärä ts'i'ch'a o nte, jñi c'o ra nu'u na ü c'o yeje, na ngue c'ü ri ätcävi in jña. O 'ma jiyö, yeje c'o ra nu'u na ü c'o jñi.

⁵³ 'Na bëzo ra nu'u na ü c'ü nu t'i; o c'e t'i ra nu'u na ü c'ü nu tata. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü o xunt'i; o c'e xunt'i ra nu'u na ü c'ü nu nana. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü nu cjö'ö; o c'e cjö'ö ra nu'u na ü c'ü nu cö'ö.

Las señales de los tiempos

⁵⁴ E Jesús o sido o ña, o xipji c'ua c'o discípulo 'ñe c'o 'ñaja nte:

—'Ma in jandaji 'na trangöümü va cjins'i, ix in mangueji c'ua: "Ra 'ñeje o dyebe", in eñeji. Y ra 'ñeje.

⁵⁵ 'Ma in unüji ngüenda vü'ü c'e ndajma c'ü je ni 'ñeje a ma a Sur, in mamaji c'ü me rrä pa. Y me rrä pa.

⁵⁶ In unüji ngüenda ja ga 'ñetse a jens'e ngue c'ua in päräji ja ga cja yo jopa 'ñe yo ra 'ñeje o dyebe. Maco ya i dyäräji na puncjü c'o rvi pärägueji c'ü rvä écjö cja Mizhocjimi, zjenga dya in ejmezüji?

Procura ponerte en paz con tu enemigo

⁵⁷ Nguet'ua rí önc'üji, zjenga dya in cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi?

⁵⁸ Na nte c'ü pje vi tsjapü c'ü 'na nte, 'ma ra zidyiji cja juesi, 'ma cja ri pëtjovi cja 'ñiji, na jo ra zopjü c'e nte c'ü pje vi tsjapü, ra ñavi ja rgä reglavi. 'Ma jiyö, ra zidyiji cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhö'ö cja c'e mböpjörü. Y c'e mböpjörü ra pant'a a pjörü c'ü.

⁵⁹ Dya ra mbedye nu, hasta 'ma cja ra ngô't'ù texe c'o tû. Je xo rga cjatsc'ejji nu, 'ma dya rí dyô'tùjji Mizhocjimi ra perdonao'ts'ùjji c'o na s'o c'o in tunpùjji, nu'ma, ra casti-gaots'ùjji 'ma c'ù.

13

Importancia de un cambio de actitud

¹ Mi cārā nu c'o cja vi sājā. Nuc'ua cjanu o ñaji c'ua o xipjiji e Jesús ja va bö't'ù ja nzi nte c'o mi menzumü a Galilea. Nuc'o, vi möji cja c'e templo o ma unüji c'o o animaleji ro mbäsp'äji Mizhocjimi. Nuc'ua e Pilato o manda c'o o tropa o ma mbö't'ùjji c'o nte.

² O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'o nte c'o o mbö't'ùjji, in pēzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja o menzumüji, nguec'ua va mbö't'ùjji c'o. ³ Pero rí xi'tsc'öjji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ejji xo rí chūgueji, 'ma dya rí jyēziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

⁴ In mbeñeji ja va tunü c'e torre c'ü xiji Siloé. O ndibi c'o nte, o ndüji dieciochoji. In pēzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja c'o cārā a Jerusalén.

⁵ Pero rí xi'tsc'öjji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ejji xo rí chūgueji 'ma dya rí jyēziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

El ejemplo de la higuera sin fruto

⁶ O sidos o ña e Jesús o xipjiji 'na ejemplo, o mama:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pē'si 'na huerta c'ü mi cja o uva. Nujnu, xo vi 'ñench'e nu 'na fruta c'ü ni chjü higo. 'Na nu pa, o ëjē c'e bëzo cja c'e huerta ro ë nu'u cjo mi quis'i o higo. Pero dya pje chôt'ü.

⁷ Nuc'ua cjanu o xipji c'ü o mbēppi c'ü mi pjörü c'o uva: “Ya sō jñi cjē c'ü rvā ē nu'u ne higo cjo quis'i, pero dya pje rí töt'ü. Ixti dyēch'i. 'Ma jiyō, bëzhitjo tiempo ja 'ne'e.”

⁸ Nuc'ua o ndünrū c'e mbēppi o mama: “Nu'tsc'e in lamuts'ügō, rí ö'tc'ügō xe rí jyēzi ne cjē dya nu, ndezc'e rá tsōtpügō e jōmü y xo rá jā'tp'ā o lama.

⁹ Nu 'ma ra nguis'i, dya rá ëch'iji 'ma. Nu 'ma jiyō, rá ëch'igō ja nzi gui xitsi.”

Jesús sana en día de descanso a una mujer jorobada

¹⁰ 'Na nu pa c'ü mi sōyaji, o ma e Jesús cja 'na nintsjimi. O ma xöpü c'o nte.

¹¹ Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi sō'dyē. Ya vi mezhe dieciocho cjē vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, mi cja pü ra zō'dyē mi mocü ma nzhodü. Dya mi sō ro xos'ü o xütjü ro böbü derecho.

¹² E Jesús 'ma mü o jñanda c'e ndixü o mat'ü o xipji:

—Chj'ä'dä a 'ñecjua.

Cjanu o xipji:

—Süngü, ra c'ueñe dya c'ü in sogue na ü, embe.

¹³ Cjanu o 'ñe's'e o dyē cja c'e ndixü. Nuc'ua c'e ndixü cjanu o xos'ü o xütjü o böbü derecho. Cjanu o unü 'na pöjō Mizhocjimi o mama:

—Me na jo Mizhocjimi o tsjacü o ndixqui.

¹⁴ C'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, dya go ne a cjanu. Na ngue mi xabaro 'ma mü o jocü e Jesús c'e ndixü; mi ngue c'e pa 'ma mi sōyaji. Go üdü c'e bëzo o xipji c'o nte:

—In pārāji 'ñanto pa nu ngo c'ü ni jyodü rá pēpji. Ngue c'o pa c'o na jo rí 'ñeji ngue c'ua ra ndixc'i in nzezeji. Dya rí 'ñecjeji dya, na ngue ngueje ne pa nu rí sōyaji, embeji c'o nte.

¹⁵ O ndünrū c'ua e Jesús c'in Jmugöji o xipji c'e bëzo, 'ñe c'o mi dyoji:

—Jenga in mangueji na s'o c'o rí cja gō rí jocü c'o sō'dyē ne pa 'ma rí sōyagöji? Maco nu'tsc'ejji in xäpcägueji c'o in nzhünüji 'ma xabaro, 'ñe c'o in burruji, cja rrí ma unüji o ndeje.

¹⁶ Nujne ndixü nu, je mboxbēche cja e Abraham. Ya vi zürü c'ü dya jo, chjëntjui c'ü ro ndün't'ü o t'jümjü para dya ro nzhodü libre. Ya vi mezhe dieciocho cjē. Maco in xäpcägueji in animaleji, na ne ndixü, ¿cjo dya xo mi jyodü ro emegō libre nu?

¹⁷ C'o mi nu'una ü e Jesús, 'ma mü o dyärāji c'o jña, o bëzhi o tseji c'ua, dya sō pje xe ro mamaji. Pero c'o 'ñaja nte, me go mäji na ngue c'o me ma nojo c'o mi cja e Jesús, 'ñe c'o me ma zō.

El ejemplo de la semilla de mostaza

¹⁸ Xe go ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'tsc'öjji 'na jña ngue c'ua rí pārāji ja ga manda Mizhocjimi.

¹⁹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja 'naja ndömortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma. Nuc'ü, o mbes'e o nocü, o chjëntjui 'naja za'a c'ü na ndä. O ëjē c'ua o s'ü o 'ñe dyät'ä o t'oxüji nu.

El ejemplo de la levadura

²⁰ Xo mama c'ua na yeje e Jesús:

—Rá xi'tsc'öjji c'ü 'na jña ngue c'ua rí pārāji ja ga manda Mizhocjimi.

²¹ C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja o ixcjünü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjünü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjünü.

La puerta angosta

²² E Jesús sido mi mbeñe c'ü mi jyodü ro ma a Jerusalén. Pero mi sät'ä nzi 'na jñiñi, mi xöpü c'o nte.

²³ 'Na nte o dyönü e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿cjo ja nzitjo c'o ra zät'ä nu ja bübü Mizhocjimi?

Nuc'ua e Jesús o ndünrū o xipji c'o nte:

²⁴ —Me rí jyodüji rí sät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngue c'ü rguü sätc'ëji nu, na s'ëzhi, chjëntjui c'ü ri cjogü 'na nte cja 'na ngoxtji c'ü me s'is'i. Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o ra jyodü ja rgá cjogüji, pero dya ra sö ra cjogüji.

²⁵ Nuc'ua ö cjava c'e ngümü, ra zädä 'ma ra ngot'ü c'e ngoxtji. 'Ma cja rí sät'äji 'ma ya rguü cjot'ü c'e ngoxtji, dya cja ra xocüts'üji. Zö rí bönc'ëji nu cja c'e ngoxtji rí püt'üji rí mamaji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, xocüzüme", rí 'ñembeji, pero dya ra xocüts'üji. C'ü ra tsja ra xi'ts'iji: "Dya rí pä'c'öji, dya ngue ín ntetsc'öji", ra 'ñents'ëji c'ü.

²⁶ Nuc'ua rí xipc'ëji: "Maco nutscöjme ró sigöji o xëdyi, 'ñe 'ma mi jizhigue cja c'o 'ñiji cja c'o ín jñifigöjme, xo ma bünc'öjme nu, mi äräjme."

²⁷ Ra ndünrü c'ua angueze ra xi'ts'iji: "Ya ró xi'tsc'öji c'ü dya rí pä'c'öji. Nu'tsc'ëji ï tsjaji c'o na s'o. C'ueñëji cja ín jmigö ïn texëji."

²⁸ Nuc'ua me rí huëgueji y me ra nguünxt'ü ín s'ibi rguü sufrejé. Na ngue rí jandagueji e Abraham, 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob 'ñe texe c'o profeta rí cäräji co Mizhocjimi nu ja rí manda, pero nu'tsc'ëji dya ra xocüts'üji.

²⁹ Ra ëjë na puncjü o nte, ra 'ñe ngäräji nu ja rí manda Mizhocjimi, me ra mäji cja o jmi. Rguü 'ñëji nu ja ni mbes'e e jyarü 'ñe nu ja ni nguibi. Xo rguü 'ñëji a ma a norte 'ñe a ma a sur.

³⁰ C'o cjavü cja na jo nguec'ua pëzhji ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi, dya ra zät'ä c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muviji a jmi Mizhocjimi, ra zät'ä c'o.

Jesús llora sobre Jerusalén

³¹ C'e pa c'ü, o ëjë ja nzi o fariseo o 'ñe xipjiji e Jesús:

—Pedye va rí mague. Na ngue ne ra mbö'tc'ü e Herodes c'ü manda va.

³² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö pë's'i na puncjü o pjeñe e Herodes c'ü ne ra mbötcügö c'ü, pero möji ma xipjiji c'ü ni jyodü rá pjongü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, Rá jocü c'o sö'dyë. Xipjigüejé c'ü rá cjagö yo, hasta 'ma cja rá cjuatügö ne bëpji.

³³ Zö ne ra mbötcügö c'ü, pero rá sido rá cjagö ne bëpji hasta 'ma rá cjuatügö. Na ngue je ngueje a Jerusalén nu ja pöt'üji texe c'o ña o jña Mizhocjimi; dya ngue va. Nu'tsc'ëji rí xiqueji a cjanu e Herodes.

³⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüji a Jerusalén, ín pöt'üji c'o profeta 'ñe ín pjat'üji o ndojo c'o juajnü Mizhocjimi ra zo'c'üji. Ró juen'tsc'öji na puncjü. Mí negö ro jmu'tc'üji c'ua ja nzi ga tsja'na ngöñi juis'i c'o o ts'ingöñi a mbo cja o juaja, pero dya xo ñëji rí dyätcäji ín jña.

³⁵ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Xe järätjo a Jerusalén nu nin jñifigüejé, pero ya jyëts'iji

dya Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji, ndeze ne ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöji va hasta 'ma cja rí mamaji: "Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda", rí 'ñëñëji.

14

Jesús sana a un hombre con enfermedad de hinchazón

¹ O ëjë 'na nu xabaro, e Jesús o ma cja o ngümü 'naja c'o fariseo c'ü mi xo'ñi cja 'naja nintsjimi, o ma ziji o xëdyi. C'o ma cä'ä nu, me mi jandaji e Jesús me mi äräji xa'ma ro mama o jña c'o dya mi jyodü.

² Nu a jmi e Jesús, mi bübü 'na bëzo c'ü mi sö'dyë, mi pjänt'ä texe o cuerpo.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o fariseo 'ñe c'o mi pärä o ley Mizhocjimi:

—¿Pje mama o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo rá jocüji yo sö'dyë 'ma xabaro? Maco ngue nu pa nu rí söyaji.

⁴ Anguezeji dya ndünrüji. Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e c'ua o dyë c'e bëzo c'ü mi pjänt'ä, o jocü cjanu o xipji:

—Ma dya in nzumü, embe.

⁵ Cjanu o xipji c'o fariseo:

—'Ma rí 'ñegüejé 'na burru o 'na ts'inzhünü, nu 'ma ro zo'o cja 'na pozo, ro zo'o c'ü xabaro c'ü ngue 'ma rí söyaji, ¿cjo dya rí ma tsjünc'ëji c'ü?

⁶ Anguezeji dya mi päräji ja rvä ndünrüji.

Los invitados al casamiento

⁷ E Jesús o jñanda c'o nte c'o vi mbitaji ro ziji o xëdyi, me mi juajnüji c'o xenda na jo nu ja ro mimiji. Nguec'ua va mama e Jesús o xipjiji:

⁸ —'Ma cjö c'o ra mbitats'üji rí möji cja chjüntü, dya rí ma mimiji nu ja xenda na jo. 'Na ra ëjë 'naja c'ü vi mbitaji c'ü xenda rí pjëzhi na nojo que rá ngue'tsc'ëji.

⁹ Nuc'ua ra ëjë nu c'ü o mbitats'üji ra 'ñe xi'ts'iji: "Chjench'e xe rí mimi a ma c'ua. Na ngue nu ja ín junrügue, ra mimi ne bëzo", ra 'ñents'ëji. Nuc'ua ix 'na tsetjo rguü ma minc'ëji cja squina.

¹⁰ C'ü rí tsjagueji 'ma ra mbitats'üji, rí minc'ëji a squina, ngue c'ua 'ma ra säjä in jmigüejé nu c'ü o mbitats'üji, xa'ma ra xi'ts'iji: "Nu'tsc'e rí jogövi na jo, je rguü 'ñe cjuä rí mimi nu ja xe na jo", ra 'ñents'ëji. Nuc'ua c'o rrü jü'ü cja mexa, ra unüji ngüenda c'ü me nets'ëji c'ü o mbitats'üji.

¹¹ C'ü ra tsjapütsjé na nojo, ra tsjapüji c'ü dya pje rguü muvi. C'ü ra unü ngüenda c'ü dya ni muvi, ra tsjapüji c'ü rguü muvi a jmi Mizhocjimi.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü vi mbita:

—'Ma ín ät'ägüe 'na jñönü, ín mbita c'o ín negue, 'ñe c'o in cjuarma, 'ñe c'o 'ñaja in dyocjéji, 'ñe c'o bëxtjo ín cärägüejé c'o jün o t'opji. Nuc'o, ngüextjo c'o ín mbitague c'o.

Rí xi'tsc'ö c'ü dya cja rí tsjague a cjanu. Na ngue anguezeji xo ra mbitats'üji rí mague rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji. A cjanu, ra ngö'tc'ütjioji c'ü vi mbitague anguezeji, pero dya ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

¹³ C'ü rí tsjague 'ma rí dyät'ä 'na jñönü, xo rí mbitague c'o pöbre c'o dya pje pë's'i, c'o ch'odyë 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö.

¹⁴ 'Ma rí tsjague a cjanu, me rí mäjägue 'ma. Na ngue dya ra sö ra ngö'tc'üji ra mbitats'üji c'ua ja nzi vi mbitague anguezeji. Nguec'ua 'ma ra bübü'tjo na yeje c'o vi tsja na jo, xo rí tegue ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

El ejemplo de la gran cena

¹⁵ 'Naja c'o mi junrü cja mexa, 'ma mü o dyärä c'o vi mama e Jesús, o xipji:

—Me ra mäjä c'o ra mbita Mizhocjimi ra ma ziji o xëdyi nu ja manda angueze.

¹⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü ro tsja 'na mbaxua ro dyät'ä o jñönü. Na puncjü o nte c'o o mbita.

¹⁷ Nuc'ua 'ma o zädä c'e hora 'ma ro ziji o xëdyi, c'e bëzo o xipji c'ü o mbëpji: "Mague cja c'o ró mbita, ma xipjiji ra ëji dya, na ngue ya jogü texe", eñe c'e bëzo.

¹⁸ Nuc'ua texeji o mbürü o mamaji ro perdonaoji na ngue dya mi sö ro möji. Nu ja ot'ü o zät'ä c'e mbëpji, o xipjiji a cjava: "Perdonaozü, dya sö ra ma sigö o xëdyi. Cja ró tömügö 'na juajma; ni jyodü rá ma nu'u."

¹⁹ C'ü 'naja o mama: "Perdonaozü, dya sö rá ma sigö o xëdyi. Cja ró tömügö tsi'ch'a yonda o nzhünü; ni jyodü rá ma nugö cjo na jo ga pëpji c'o."

²⁰ C'ü 'naja o mama: "Cja ró chjüntü, nguec'ua dya ra sö rá ma sigö o xëdyi."

²¹ Cjanu o nzhogütjo c'ua c'e mbëpji o ma xipji c'ü nu lamu c'o vi mama c'o vi mbita. Nuc'ua c'e lamu go sjëya c'ua o xipji c'ua c'ü o mbëpji: "Mague dya cja yo 'ñiji. Ja c'o rí chjëji c'o pöbre, rí sigue c'o. Rí sigue c'o ch'odyë 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö", eñe. O ma c'ua c'e mbëpji.

²² Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, o mama: "Nu'tsc'e in lamuts'ügö, ró cjagö ja c'o nzi vi xitsi ró ma sigö o nte. Pero xe jyaütjio cja nin nzungue."

²³ O ndünrü c'ua c'e lamu o xipji c'ü o mbëpji: "Pedyegue cja ne jñiñi, rí mague texe c'ua ja bübü o 'ñiji ja c'o cjogü o nte, rí sido rí xiqueji ra ëji, ngue c'ua ra ndüji cja in nzungö.

²⁴ Rí xi'tsc'ö, nu c'o ot'ü ró mbitagö ro ëjë, nuc'o, dya ra zi yo jñönü yo ró ät'ägö ne rí 'naja c'o", eñe.

Lo que cuesta seguir a Cristo

²⁵ Na puncjü o nte c'o mi pöji e Jesús. 'Na nu pa 'ma mi pöji cja 'ñiji, e Jesús o ñezhe c'ua o xipji c'o nte:

²⁶ —'Ma cjö c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana. Ni jyodu xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu su 'ñe c'o o t'i. Ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'o nu cjuarma 'ñe c'o nu cjü. 'Ma jiyö, dya ra sö ra ndenngue co nuzgö. Ra tsja ja c'o nzi rgä negö; dya cja ra tsja ja c'o nzi ga netsjé.

²⁷ 'Ma cjö c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufreji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sö ra ndenngue co nuzgö.

²⁸ 'Ma cjö c'o ne ra jyäbä 'na ngümü, ni jyodü ot'ü ra tsja ngüenda, cjo ra zäs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngümü.

²⁹ 'Ma jiyö, 'ma ya rguí ngü'p'ü c'e cimientu, pero 'ma dya rí säs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngümü, texe c'o vi jñanda c'e bëzo mi jäbä o ngümü, ra ndenbeji rgä tsjapüji burla.

³⁰ Ra mamaji: "Ne bëzo o mbürü o jyäbä 'na ngümü, pero dya zäs'ä c'ü rví cjuatü", ra 'ñeñeji.

³¹ Xo rí tsjijñigueji ja ga cja ga tsja yo rey. 'Na rey c'ü ë'ë diez mil c'o o tropa, dya ixta ma chüvi c'ü 'na rey c'ü va ëjë va ë'ë veinte mil c'o o tropa. Ot'ü ra nguiñi cjo ra sö ra ndöpü c'o va ëjë.

³² 'Ma ra unü ngüenda c'ü dya ra sö, ra ndjäjä c'ua c'o ra ma ndünrü c'e rey 'ñe c'o o tropa 'ma xe na jë va ëtjioji, ra ma reglaji para dya ra chüji.

³³ Je xo ga cjatse'ejí nu. Ante c'ü rí chengueji co nuzgö, ni jyodü rí tsjijñiji na jo cjo sö rí sidoji. 'Ma dya in bübüji dispuesto rí sogüji texe c'o in pë's'iji, dya ra sö rí chengueji co nuzgö 'ma.

Cuando la sal deja de estar salada

³⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Na jo o ò'ö. Pero 'ma ra bëzhi c'ü na öxü, zja xe rgä sö xe ra öxcü?

³⁵ Zö ra huanbaji o lama cja rrü jyä'tp'äji cja jömu, pero dya cja rguí muvi. Nguec'ua ra mbozüji. Nu'tsc'ejí in äräji yo jña, rí tsjapüji na puncjü ngüenda yo.

15

El ejemplo de la oveja perdida

¹ Ma ëjë cja e Jesús c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o 'ñaja c'o mi nántji mi cja c'o na s'o. Ma ëji ro ë dyäräji c'o mi mama e Jesús.

² Nguec'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo, mi tsjojnejí ma zo'büji e Jesús mi mamaji:

—Ne bëzo nu, me ne yo cja na s'o ra dyoji co angueze. Y me siji o xëdyi yo.

³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

⁴ —'Ma rí tsägueji 'na cien o ndënchjürü, 'ma rí bëzhi 'naja, rí sogueji cja batjü c'o noventa y nueve, cja rrí möji c'ua rí ma

joyodüji c'e ndënc'hjürü c'ü ri bëzhi. Ri jyodüji hasta 'ma cja ri chôt'üji, zô ri 'natjo ndënc'hjürü.

⁵ Nuc'ua 'ma ri chôt'üji, me ri mäcjeji c'ua embe na puncjü, ri tsö's'üji in jyögueji.

⁶ Nuc'ua 'ma ri säcjeji in nzumüji, ri ma xipjiji c'o in dyocjeji 'ñe c'o bëxtjo in cārāji: "Ri mbitats'ü ri ma cja in nzumü rá máji. Na ngue ya ró töt'ü c'ü in nzhënc'hjürü c'ü rvá bëzhi", ri 'ñeñeji.

⁷ Rí xi'tsc'öji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja c'o na s'o, me ra máji a jens'e. Xenda ra mápäji c'e nte que rá ngue c'o noventa y nueve nte c'o cjäpü cja na jo y dya unüji ngüenda c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'büji.

El ejemplo de la moneda perdida

⁸ "Na ndixü c'ü ri jün diez merio de plata, 'ma ro bëzhi 'naja, ro ndütü 'na sivi ro jyodü c'e merio. Ro paxü na jo cja c'e ngümü ro jyodü hasta 'ma cja ro chôt'ü.

⁹ Nuc'ua 'ma ro chôt'ü, ro xipji c'o o dyoji 'ñe c'o bëxtjo ri cārāji: "Ri mbitats'ü ri mague cja in nzumü rá máji. Na ngue ya ró töt'ü c'e merio c'ü rvá bëzhigö", ro 'ñeñe.

¹⁰ Rí xi'tsc'öji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja c'o na s'o, me ra máji Mizhocjimi 'ñe c'o o anxe c'o cārā a jmi.

El ejemplo del hijo pródigo

¹¹ Xo mama c'ua:

—'Naja bëzo mi 'ñeje yeje t'i.

¹² Nu c'e t'i c'ü mi sëbi o ma cja c'ü nu tata, o ma xipji: "Mi tatats'ügö, dyacö c'ü tocazü yo in pë'sc'e", embe. Nuc'ua c'e bëzo o jyadü c'ua c'o mi pë's'i o unü nza yeje c'o o t'i.

¹³ Dya mezhe c'ua pa, c'e t'i c'ü mi sëbi o jmutü texe c'o mi pë's'i, cjanu o ma c'ua o zät'ä cja 'na país c'ü ma jë. Nuc'ua o ndeze nu texe o merio va tsja c'o na s'o; dya mbörütsjê ja rvá mimi.

¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o ndeze texe o merio, o ëjê c'ua 'naja tjijmi cja c'e país. Nuc'ua c'e t'i mi ojto pje ro zi.

¹⁵ Cjanu o ma c'ua cja 'naja bëzo cja c'e país, o ma xipji: "¿Cjo dya in pë's'i o bëpji ri dyacö?", eñe. C'e bëzo, dya mi ne ro unü o bëpji, pero c'e t'i sido mi örü. Nguec'ua c'e bëzo, zô dya mi ne, pero o unü o bëpji, o ndäjä cja c'ü o hacienda ro ma ts'as'ü o cuchi.

¹⁶ C'e t'i, dya mi nijmi c'ü mi ch'unü ro zi. Nguec'ua me mi ne c'ü xo ro ch'unü c'o mi si c'o cuchi, ngue c'ua ro nijmi. Pero dya cjö mi unü.

¹⁷ O nzhogü o mü'bü c'ua c'o na s'o c'o vi tsja, o mama: "Mi tatagö tsjäjä na puncjü o mbëpji. Anguezeji poncjütjo c'ü siji; nutscö ri sufregö va o tjijmi.

¹⁸ Ixtä magö dya cja mi tata, rá ma xipji: Mi tatats'ügö, 'ma ró xögö co nu'tsc'e, ró cja c'ö c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi.

¹⁹ Dya ga jozgö c'ü xe ri xitsi in ch'izügö. Tsjacü rá cjägö 'naja in mbëpjiüzgö, rá embe."

²⁰ Ixco ma c'ua cja c'ü nu tata.

"Ma xe ma jëtjo ma ëjê c'e t'i, c'e bëzo o jñanda c'ü o t'i. O juentse c'ua, o cjanu'di o ma ndünrü. Cjanu o ndaja, me go zü'tp'ü o jmi.

²¹ Nuc'ua c'e t'i o xipji: "Mi tatats'ügö, 'ma ró xögö co nu'tsc'e, ró cja c'ö c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi. Dya ga jozgö c'ü xe ri xitsi in ch'izügö."

²² Nuc'ua c'e bëzo o xipji c'o o mbëpji: "Ma tsäji c'e bitu c'e xenda na jo, ri jyecheji nu in ch'igö. Ri jñu'tp'üji 'na anilio cja o dyë. Ri chin'chp'iji o dyatsi a ngua.

²³ Ma siji c'e ts'inzhünü c'ü na pi, pöt'üji rá saji rá cjäji 'na mbaxua.

²⁴ Dya mi pärägö ja vi ma'a nu in ch'igö. Mi pëzhgö 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, bübü dya", eñe c'e bëzo va xipji c'o o mbëpji. O mbürü o tsjaji c'ua c'e mbaxua.

²⁵ 'C'e t'ü c'ü mi nzhasë ma bübütjo cja juajma. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, 'ma ya mi ngue ro säjä cja c'e ngümü, o dyärä mi pjë'biji o bizhi 'ñe mi nemeji.

²⁶ O ma't'ü c'ua 'naja c'ü mbëpji, cjanu o dyönü pje pjëzhi c'o mi cjäji.

²⁷ O ndünrü c'ua c'e mbëpji o xipji: "Ngue nin cjuarma c'ü ya nzhogü. O säjä na jo, dya pje tsja. Nguec'ua o manda nin tatague o mböt'üji c'e ts'inzhünü c'ü ma pl."

²⁸ Cjanu o üdü c'ua c'ü mi nzhasë, dya mi ne ro cjögü a mbo. O mbedye c'ua c'ü nu tata o xipji ro cjögü.

²⁹ O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji c'ü nu tata: "Dyärä rá xi'ts'i. Nutscö na puncjü o cjë'e c'o ya ró pë'pc'i na zëzhi nza cja 'ma ri nguetscö in mbëpjiue. Nu c'ü in mandazü, nde ri cjägö texe. Pero dya nunca in dacügö 'na animale c'ü rga mägöjme c'o ri päcöjme. Ni ri 'naja ts'ichivo ri dacügö.

³⁰ Pero 'ma o säjä dya nu in ch'igue nu na s'o, i manda o mbö'tp'üji c'e ts'inzhünü c'ü ma pi; maco o nde'tsc'e in meriogüe ma dyoji c'o ndixü c'o na s'o, c'o nde ga dyonpütjo o bëzo."

³¹ O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipji c'ü nu t'i: "Nu'tsc'e in ch'itsc'ö, ri bübütjögövi. Texe c'o in tsjägö, ngue in tsjägue.

³² Dya mi pärägö ja vi ma'a nu nin cjuarma; mi pëzhgö 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, bübü dya. Nguec'ua rá cjäji na jo mbaxua rá máji."

16

El ejemplo del mayordomo que abusó de confianza

¹ E Jesús xo xipji c'o o discípulo:

—Mi бүбү 'na бэзо с'ү ми rico с'ү ми 'ñeje 'na mbëpji c'ү ми пjөтпү texe c'o ми пë's'i с'ү nu lamu. C'e mbëpji ми s'onbү c'o ми пë's'i с'ү o lamu. Nguec'ua ми бүбү c'o o ma cja c'e lamu o ma cösteji.

² Nuc'ua c'e lamu o zojnү c'ү o mbëpji. 'Ma mü o ëjë c'e mbëpji, o mama c'ua c'e lamu o xipji: “¿Jenga vi tsjacügö a cjanu yo rí äragö? Mague ma chjënquigö c'o xiscömü c'o juns'ü ja nzi o merio c'ү tuncügö yo nte. Nuc'ua, dya cja xe rí pëpquigö”, eñe c'e lamu va xipji c'e бэзо.

³ Nuc'ua c'e mbëpji cjanu o ma c'ua o mamatsjë c'ua: “Nu c'ү ín lamugö ya ra pjongüzü c'ү dya cja rá pëpigö c'ү. ¿Ja rga czazgö dya? Dya zëtsi rá cjangö бëpji c'o na jyü, y dya sö rá örü pje rá sigö, na ngue rí tsegö.

⁴ Ya ró mbeñegö dya c'ү rá cjangö, ngue c'ua 'ma ra zädä c'ү dya cja rá pëpigö c'ín lamugö, ra recibidozү yo nte cja o ngumüji”, eñe.

⁵ Cjanu o zojnү c'ua texe c'o ми tunpү o merio c'ү nu lamu, cjanu o ñatsjëvi c'ua nzi 'naji. O mama c'e бэзо va dyönü c'üt'ü o säjä: “¿Ja nzi ín tunpügue c'ү ín lamugö?”

⁶ O mama c'ua c'e nte: “Rí tunpү 'na ciento barri o aceite.” O mama c'ua c'e mbëpji: “Bүбү dya c'ua nin vale rí xüt'ü. Ixti dyät'ä c'ү 'na vale rí jñu's'ütjo cincuenta, cja rñi jñu's'ü in chjügue.”

⁷ Nuc'ua cja ndo nu ëjë c'ua c'ү ndo 'naja. Cjanu o mama c'e mbëpji o xipji: “¿Ja nzi ín tügue?” Angueze o mama: “Rí tunpү 'na ciento mape o ndëxü.” O mama c'ua c'e mbëpji: “Bүбү dya c'ua nin vale rí xüt'ü. Ixti dyät'ä c'ү 'na vale rí jñu's'ütjo ochenta”, eñe. Je ga cjanu va tsja c'e mbëpji o jñu's'ütjo menu c'o ми тү c'o nte. Cjanu o ma c'ua cja c'ү nu lamu o ndëbni c'o xiscömü c'o ми ngue c'o vale c'o cja vi dyät'ä.

⁸ O mezhe ts'ë, nuc'ua c'e lamu cja mbärä c'o na s'o c'o vi tsja c'e mbëpji, cjanu o mama: “¿Ja va ndöcügö c'e s'ombëpji? Me пë's'i na puncjü o pjeñe”, eñe. C'ua ja nzi va tsja c'e mbëpji, je xo ga cjatjonu c'o nte c'o dya pärä Mizhocjimi, me пë's'iji na puncjü o pjeñe ja ga tsjaji na jonteji cja yo nu minteji, que na ngue yo nte c'o бүбү o mü'bү o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cjai na s'o co o merioji; nu tsc'ëji rí tsjaji na jontets'üji co in merioji. Rí unüji yo nte c'o pje ni jyödү; rí gastoji in merioji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma rí chüji, 'ma rí sät'äji a jens'e, Mizhocjimi me ra mä'c'äji ra xi'ts'iji na jo vi tsjagueji.

¹⁰ C'o ra tsja c'o na jo co o merioji, xo ra tsjaji na jo c'o o бëpji Mizhocjimi c'o nda ni muvi que na ngue o merio. Pero c'o dya ra tsja c'o na jo co o merioji, dya xo ra tsjaji na jo c'o o бëpji Mizhocjimi.

¹¹ Zö cja c'o na s'o yo nte co o merioji, pero nu tsc'ëji ni jyödү rí tsjaji rrä jontets'üji. 'Ma dya rí tsjaji na jo co in merioji, dya xo ra dya c'üji o бëpji Mizhocjimi c'ү nda ni muvi.

¹² 'Ma dya rí tsjaji na jo co o merio c'ү tjeze, ¿ja rgä sö ra dya c'üji Mizhocjimi c'o dya ra tjeze rí tsjapüji in tsjacjeji?

¹³ 'Ma cjö c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sö ra dyätävi nza yejui. Na ngueje c'ү 'naja ri nu'uji na ü, ra tsja c'e mbëpji; c'ү 'naja ri ne. O 'ma jiyö, 'naja c'ү ri ätä; 'naja c'ү ri cjaпү dya rguí muvi. Je xo ga cjatsc'ëji nu, 'ma rí jyödүji ja rguí пë's'iji na puncjü cja ne xoñijömü, nu'ma, dya rí пëpqueji 'ma Mizhocjimi co texe in mü'bүji.

¹⁴ C'o fariseo c'o ми cärä nu, 'ma mü o dyärä c'o jña c'o ми mama e Jesús, o tsjaji c'ua burla. Na ngue anguezeji me mi neji o merio.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu tsc'ëji ín cjaпүji me na jots'üji cja yo nte, pero Mizhocjimi pä'tc'ä in mü'bүji. C'o ín cjai c'o mama yo nte na jo, Mizhocjimi mama na s'o c'o.

La ley y el reino de Dios

¹⁶ 'Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o xiji ley 'ñe profeta, mamaji c'ү ro ëjë c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädä c'e pa. Ndeze c'o pa c'o, hasta nudya, бүбү c'o zopjü yo nte, xipjiji c'ү ya ëjë c'ү o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nguec'ua бүбү o nte c'o me jödү ja rgä ndeñeji angueze.

¹⁷ Zö ra manda dya, nu c'ү o 'ñeme Mizhocjimi, pero xo na cjuana texe c'o mama o ley Mizhocjimi. Zö ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömü, pero dya ra cjogü o ley Mizhocjimi. C'o mama o ley Mizhocjimi na s'o c'o ín cjai, ix na cjuana na s'o c'o.

Jesús enseña sobre el divorcio

¹⁸ 'Ma cjö c'o ra mbëzi nu su, cja rrü chjüntüvi c'ү xe 'na ndixü, nu'ma, cja c'o na s'o chjëntjui 'ma rí tsjäjä o ndixü. Y c'e бэзо c'ү ra chjüntüvi c'e ndixü c'ү vi бëzi, xo cja na s'o c'ү chjëntjui c'ү rí tsjäjä o ndixü.

El hombre rico y Lázaro

¹⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mi бүбү 'naja бэзо c'ү ми rico. Mi je'e o bitu c'o me ma jo, nza cja o bitu c'o je'e o rey. Pama me mi mäji c'o o dyoji mi cjai o mbaxua.

²⁰ Cja ngoxtji c'ү o ngumü c'e бэзо, vi 'ñemeji 'na бэзо c'ү ми пöbre c'ү ми dya o ts'ingue texe cja o cuerpo. Nuc'ü, mi chjü e Lázaro.

²¹ Mi sant'a na puncjü. Nguec'ua me mi ne xa'ma ro ch'unü pje ro zi'i, zö ri nguextjo c'o mëxëdyi 'ñe c'o jñönü c'o ми jäbä a jömü cja c'ү o mexa c'e бэзо c'ү ми rico. C'o dyo, mi jösp'üji cja o cuerpo c'ү ми s'odü.

22 O ē 'na nu pa, o ndū c'e bēzo c'ū mi pōbre. Nuc'ua c'o o anxe Mizhocjimi o zidyiji a jens'e nu ja bübü e Abraham. 'Ma mü o ndū c'e bēzo c'ū mi rico, o dyögüji na jo.

23 Nuc'ua 'ma me mi sufre a linfiernu c'e bēzo, o nã's'ã o jñanda e Abraham mi bübü a jens'e. Xo jñanda mi bübü nu e Lázaro a jmi e Abraham.

24 O mapjü c'ua na jens'e o mama: "Nu'tsc'e Abraham, mi mboxpalets'ügö, juentsquegö. Xipji e Lázaro ra ējē ra 'ñe popjü o ñidyē cja ndeje ra jötcü in ts'ijñi. Na ngueje rrã sufregö na puncjü cja ne sivi."

25 O ndünrū c'ua e Abraham o xipji: "Nu'tsc'e in mboxbēchets'ügö, mbeñegue. 'Ma mi bübügue a xoñijömü, mi pē's'igue texe c'o mi negue y me mi mápague c'o; maco e Lázaro mi bēzhi pje ro zi 'ñe pje ro jye. Pero nudya, mājã, dya cja sufre dya. Nu'tsc'e in sufregue c'ua.

26 Dya nguxetjo nu; xo bübü 'na cōt'ü c'ü na jē a ndetsc'e 'ñezgöbe. Nguec'ua yo cãrã a 'ñecjua, dya sō ra mbes'e a ma c'ua ja in bñnc'ej. Ni xo ri ngueje c'o cãrã a ma c'ua, dya sō ra mbes'ej a 'ñecjua."

27 Cjanu o mama c'ua c'ü mi rico: "Mi mboxpalets'ügö, rí ö'tc'ü na puncjü rí xipji e Lázaro ra ma cja o ngumü mi tata.

28 Na ngueje rí 'ñeje tsi'ch'a in cjuarma. Rí chãjã e Lázaro ra ma zopjü c'o mi cjuarma, ra xipjiji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Xa'ma dya ra ējē anguezeji va ja rí sufregö."

29 O ndünrū c'ua e Abraham o xipji: "Anguezeji tjēji c'ü o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. 'Ma ra dyätãji c'o, dya ra zãt'ãji nu ja na bñnc'e."

30 O ndünrū c'ua c'ü mi rico o mama: "Iyö, dya ra tsjapüji ngüenda c'o. Pero 'ma cjö c'o ra te'e yo ya ndü ra ma'a nu ja cãrã c'o in cjuarma, ra nzhogü o mü'büji 'ma."

31 O ndünrū c'ua e Abraham o xipji: "Nu 'ma dya cjanüji ngüenda c'o o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, dya xo ra creoji zö ra tetjo 'naja yo ya ndü."

17

El peligro de caer en pecado

1 O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Siempre bübü o nte c'o cjanü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o cjanü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufreji.

2 Xenda rvã jo 'ma ro 'nutpü 'na travacjünjü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü pant'aji cja trazapjü nu ja na jē'e, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'naja c'o dya pje pjēzhi c'o ejmezü.

3 Nguec'ua rí pjötpüji ngüenda.

"Ma pje ra tsja'c'üji yo nin cjuarmaji, rí zopjüji. Y 'ma ra nzhogü o mü'büji, rí perdonaogueji 'ma.

4 Zö siete vez nu pa c'ü pje ra tsja'c'üji 'ñe siete vez ra 'ñe xi'ts'iji: "Perdonaözügö, ró cja'c'ügö c'o na s'o", ra 'ñents'ej, pero ni jyodü rí perdonaogueji c'ü.

El poder de la fe

5 Nuc'ua c'o apóstole o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, pjöxcüjme xenda rá creojme Mizhocjimi ngue c'ua rá perdonaojme c'ua ja nzi gui xitsijme.

6 E Jesús c'in Jmugöji o xipjiji c'ua:

—Zö ts'etjo gui 'ñejmeji Mizhocjimi, pero 'ma rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ra dyã'tc'ãji Mizhocjimi c'ü rí dyötqueji, ra sō rí xipjiji ne za'a nu 'ne nu: "Ts'üs'ü va, ma 'ne'e cja ne trazapjü", rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua.

El deber del que sirve

7 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjijñiji ja ga tsja 'na bēzo c'ü 'ñeje o mbēpji. Ra ma c'e mbēpji ra ma huajma, o ra ma ts'as'ü o nzhünü. 'Ma ra nzhogü c'e mbēpji, dya ra mama c'e lamu: "Ixti tsjogü rí sigue o xēdyi", ra 'ñeñe, iyö.

8 C'ü ra mama: "Ma dyät'ã c'ü rá sigö ne nzhã. Nuc'ua rí xa'ma rí sirvezü c'ü rá sigö hasta 'ma cja rá cjuarü rá si. Cja rí sigue o xēdyi", ra 'ñeñe.

9 Zö ra tsja c'e mbēpji ja c'o nzi va xipji, pero c'e lamu, dya ra unü 'na pöjö c'e mbēpji.

10 Je xo rga cjatsc'ej nu. Zö rí tsjaji texe c'o ra xi'ts'iji Mizhocjimi, pero dya rí mangueji c'ü ni jyodü ra ngö'tc'üji c'ü. Na ngue c'o rí tsjaji ngue c'o ni jyodü rí tsjaji, eñe e Jesús.

Jesús sana a diez leprosos

11 E Jesús 'ma mi ma a Jerusalén, mi nzhodü cja c'e 'ñiji nu ja mi chãjui a Samaria 'ñe a Galilea.

12 'Ma ya ma sãt'ã cja 'naja ts'ijñiñi, o chjēji dyēch'a bēzo c'o mi sō 'na ngueme c'ü ni chjü lepra. Pero dya chēzhiji cja o jmi, o böbütojji na jē.

13 Cjanu o mapjüji c'ua o mamaji:

—Jesús in xöpütegue, juentsquegöjme.

14 Nuc'ua e Jesús 'ma mü o jñanda c'o bēzo, o xipjiji c'o:

—Möji cja c'o mböcjimi ra nu'c'üji c'ü ya jogüts'üji dya, embeji c'o.

O möji c'ua. 'Ma ya mi möji, ixco ndis'iji na jo c'e ngueme.

15 Nuc'ua 'naja anguezeji, 'ma mü o nu'ü c'ü ya vi jogü, o nzhogü o mapjü c'ua na jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi.

16 Cjanu o ndüne a jömü cja o ngua e Jesús, o unü 'na pöjö. C'e bēzo mi menzumü a Samaria c'ü.

17 O mama c'ua e Jesús:

—Maco nza dyēch'a c'o mi sō c'e ngueme ró jocü, çjenga dya nzhogü c'o nueve ro ē unüji 'na pöjö Mizhocjimi?

¹⁸ Nguextjo ne bëzo nu dya ín menzumügöji nu o nzhogü o ë unü 'na pöjô Mizhocjimi.

¹⁹ Cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Böbü rí mague. Ya jogüts'ü na ngue i creozügö.

Cómo llegará el reino de Dios

²⁰ Nuc'ua c'o fariseo o dyönüji e Jesús:

—¿Jinguã ra mbürü ra manda nu c'ü o ñeme Mizhocjimi?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö cjó c'o me ra jñanda c'o seña, pero dya ra sô ra mbärãji jinguã ra mbürü Mizhocjimi ra manda.

²¹ Zö ra mamaji: “Je bübü a ñecjua nu c'ü o ñeme Mizhocjimi ra manda”, ra ñeñeji, zö ra mamaji: “Je bübü a manu nu”, pero dya rrü cjuana. Na ngue ya manda Mizhocjimi a ndetsc'ejj.

²² O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutsçö rvã êcjö cja Mizhocjimi y rá êcjö na yeje. Pero ante que rá êcjö, ra zãdá o pa 'ma me rí sufregueji. Nguec'ua me rí ñeji rá êcjö rá cãrãgöji va, zö rí 'natjo pa c'ü rí neji rí sóyagueji c'ü dya rí sufregueji. Pero dya be rí sãdá.

²³ Rí bübü o xöpüte c'o dya cjuana ra xi'ts'iji: “Chjä'dã co nuzgöjme, na ngue bübü a ñecjua c'ü o ñeme Mizhocjimi ra manda.” O ra xi'ts'iji: “Je bübü a manu c'ü”, ra ñents'ejj. Dya rí cheñeji anguezeji, dya rí creoji c'o.

²⁴ Ma go juë's'i e dyebe, ixi ñetse tetextjo. Je xo rga cjatjonu 'ma rá êcjö na yeje, ra jñandagöji texe cja ne xoñijömü.

²⁵ Pero ot'ü ni jyodü rá sufregö na puncjü. Na ngue yo nte yo ín menzumügöji, dya ra ñeñmezüji.

²⁶ C'ua ja nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Noé, je xo rga cjatjonu 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi.

²⁷ C'o cjë 'ma mi bübü e Noé, 'ma dya be mi êjë c'e tradebe, mi ñönüji ñe pje nde mi si'iji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji hasta 'ma cja zãdá c'e pa 'ma mü o cjogü e Noé a mbo cja c'e bü. Dya creoji cjo ro ñeje c'e tradebe hasta 'ma cja ñeje, go chjorüji c'ua texeji.

²⁸ C'ua ja xo nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Lot, je xo rga cjatjonu 'ma rá êcjö na yeje. Mi siji o xëdyi. Y pje c'o nde mi pa tömüji y pje c'o nde mi pöji. Mi podüji o ndëxü. Mi jãbãji o ngumüji.

²⁹ Pero c'e pa 'ma mü o mbedye e Lot a Sodoma, o jyãã o sivi a jens'e, ñe o asufre; o chjotüji texeji.

³⁰ Je xo rga cjanu c'e pa 'ma rá êcjö na yeje, 'ma ra jñandgöji texeji cjó nguetsçö.

³¹ C'e pa c'ü, c'o rí bübü cja azotea a xes'e cja c'o o ngumüji, dya ra dagüji pje c'o ra ma

pjongüji a mbo. C'o rí bübü cja juajma, dya ra nzhogüji cja o ngumüji.

³² Rí mbeñegueji ja va tsjapüji c'ü o su e Lot.

³³ Nu c'o dya ra ndenngue co nuzgö, c'o ra tsjatsjê c'o netsjêji rgã mãpäji yo bübü cja ne xoñijömü, dya ra bübü co Mizhocjimi c'o. Nu c'o ra ndenngue co nuzgö, zö ra mbö't'üji c'o, pero ra ma ngãrãji co Mizhocjimi c'o.

³⁴ Ma rí xömü 'ma rá êcjö, rí bübü yeje c'o 'natjo c'ua rí orüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁵ O 'ma rí ndempa 'ma rá êcjö, yeje ndixü c'o rrã cüjnüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁶ Yeje c'o rí bübü cja juajma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁷ O ndünrü c'ua c'o apóstole o mamaji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, zja ngue c'ua rí tsjague a cjanu?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu ja 'mana 'na animale c'ü ya ni ndü c'ü ya na xí, je nguejnu jmurü o ndopare nu. Je xo ga cjatjonu, nu ja cja'a yo nte c'o me na s'o c'o rá cjavü ra sufre, je ngue nu rá xöcügö a cjanu yo.

18

El ejemplo de la viuda y el juez

¹ Nuc'ua e Jesús o mama 'na jña, ngue c'ua ro unüji nguenda mi jyodü ro sido ro dyötüji Mizhocjimi, dya ro tögü o mü'büji.

² O xipjiji:

—Cja 'naja jñiñi mi bübü 'na juesi c'ü dya mi sü Mizhocjimi, dya xo mi respetao yo nte.

³ Nu cja c'e jñiñi xo mi bübü 'na ndixü c'ü vi ndü nu xira. Mi pa cja c'e juesi mi pa xipji: “Rvã êjë rvã 'ne xi'ts'i 'na nte c'ü o ndëngui ín juajma. Rí zojnüge rí castigao”, eñe.

⁴⁻⁵ O mezhe ja nzi pa, c'e juesi dya mi cjavü nguenda c'e ndixü c'ü mi ötü. Xe go mezhtjo, cjanu o mamatsjê: “Dya rí sügö Mizhocjimi, ne xo rí ngue yo nte. Pero ne ndixü, me xichazü na ngue sido va êjë. Rá cjavö ja c'o nzi ga dyötcü, ngue c'ua dya cja ra êjë ra ë molestaözü”, eñe.

⁶ O mama e Jesús c'ü ín Jmugöji:

—Tsjijnüji na jo c'ü o mama c'e juesi.

⁷ Zö ma s'o c'e juesi, pero o mbös'ü c'e ndixü. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o o nte Mizhocjimi, 'ma ra dyötüji Mizhocjimi xömü ndempa, Mizhocjimi ra mbös'ü c'o. Zö bübü 'ma ra mezhe, pero ra zãdá 'ma ra dyätã c'o o nte ja c'o nzi ga dyötüji.

⁸ Rí xi'tsc'öji, 'ma ra zãdá c'e pa, ixta mbös'ü c'o o nte. Nutsçö 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi rá ñe manda, ja nzitjo nte c'o rí bübü c'o rí tepquegö ñe rí ejmezü, eñe e Jesús.

El ejemplo del fariseo y el cobrador de impuestos

⁹⁻¹⁰ Ma cã'ã nu ja nzi c'o mi cjavü me na joi, ñe mi cjavüji menu c'o ñaja nte. Nguec'ua e Jesús o mama 'na ejemplo o xipjiji:

—O nguins'i yeje bëzo a ma cja c'e templo, ro ma dyötüvi Mizhocjimi. C'ü 'naja mi fariseo. C'ü 'naja mi cobra o contribución.

¹¹ C'e fariseo o böbüjtjo mi cjavü na nojo cja jmi Mizhocjimi o mama: “Mizhocjimi, ri da'c'ü 'na pöjjo na ngueje dya nza czazgö c'o ñaja nte. Na mbëji, na s'o cjaji, tsãji o ndixü. Dya xo nza czazgö ne bëzo nu cobra o contribución.

¹² Yendgá mbempje nu ngo. Y ri da'c'ü ín diezmo texe c'o rí tögö”, eñe.

¹³ Nu c'ü mi cobra o contribución mi jyadüvi na jë; dya mi ne ro nã's'ã a jens'e. Mi ya'bü o tjimi mi mama: “Mizhocjimi, me na s'o c'o rí czagö; rí tügö na puncjü ín nzhubü. Rí ö'tc'ü rí juentsque rí perdonaozÜ”, eñe.

¹⁴ Nuc'ua o nzhogüvi o mëvi o ngumüvi. Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi o perdonao c'e nte c'ü mi cobra o contribución. Pero c'e fariseo, dya perdonaoji c'ü. C'ü ra tsjavütsjê na nojo, ra tsjavüji c'ü dya pje rguí muvi. C'ü ra unü nguenda c'ü dya ni muvi, ra tsjavüji c'ü rguí muvi a jmi Mizhocjimi.

Jesús bendice a los niños

¹⁵ Ma ëjë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro ñe's'e o dyë angezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma mü o jñandaji c'o, o huënc'h'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i.

¹⁶ Pero e Jesús o xipji c'o nte, na jo ro siji c'o ts'it'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja ín jmgö; dya rí ts'asp'üji. Na ngue c'o va ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjavü Mizhocjimi o Jmu.

¹⁷ Dyärãji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma cjó c'o dya ra ëjë co nuzgö c'ua ja nzi ga ñeje yo ts'it'i, dya ra sô ra tsjavüji Mizhocjimi o Jmuji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁸ O mama c'ua 'naja c'ü mi xo'ñi cja 'na nintsjimi o xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, me na jots'ügue. ¿Pje ni mbë c'ü rá czagö ngue c'ua ra ch'acü c'ü rga bübüjtjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁹ E Jesús o xipji:

—¿Pje ni xitsi na jozü? Dya cjó bübü c'ü na jo; nguxtjo Mizhocjimi.

²⁰ In pärãgue c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji: “Dya rí pö't'üteji. Dya rí tsãji o ndixü. Dya pje rí pönüji. Dya rí pezheji o bëchjine. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji.” Xo ñe c'o ñaja mandamiento, xo ín pärãgue c'o, eñe e Jesús.

²¹ O ndünrÜ c'ua c'e bëzo:

—Texe yo, va nde ró czagö yo ndeze 'ma mi ts'iquëgö.

²² Nuc'ua e Jesús 'ma mü o dyärã c'o, o xipji:

—Xe bëhztjo 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o ín pë's'i, rí unü c'o dya pje pë's'i. A cjanu rí pë's'igüe a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrí chenngue co nuzgö rá më.

²³ Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'e bëzo c'o o mama e Jesús, me co ndumü c'ua, na ngue mi pë's'i na puncjü.

²⁴ E Jesús 'ma mü o jñanda me go ndumü c'e bëzo cjanu o mama c'ua:

—Nu c'o pë's'i na puncjü, me na s'ëzhi para ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjavüji o Jmuji.

²⁵ 'Naja camello, dya sô ra cjogü cja o xãgö 'na dyepjadü. Pero rí xi'tsc'öji, xenda sô ra cjogü a cjanu 'na camello, que na ngue 'na nte c'ü pë's'i na puncjü ra unü o mü'bü Mizhocjimi ngue c'ua Mizhocjimi ra tsjavü o nte.

²⁶ C'o mi ärã, o mamaji:

—'Ma ga cjanu, ¿ja rgã sô cjó ra salva 'ma?

²⁷ O ndünrÜ c'ua e Jesús o mama:

—C'ü dya sô yo nte ra tsja, Mizhocjimi sô ra tsja.

²⁸ Nuc'ua e Pedro o mama:

—Nutsçöjme ró sogüjme texe c'o mi pë's'ijme ró tennç'öjme co nu'tsc'e.

²⁹ O ndünrÜ c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dyärãji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. Cãrã c'o ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjavüji o Jmuji. Nguec'ua ra zogü o ngumüji, o nu tataji ñe nu nanaji, o nu cjuarmaji, o nu cjúji, o nu suji, o nu t'iji, ngue c'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrã puncjü que na ngue c'ü mi pë's'iji 'ma ot'ü. Y 'ma va rguí nguins'i ne jens'e ñe ne xoñijöümü, ra bübüjtjoji co Mizhocjimi.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³¹ 'Na nu pa e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñatsjëji o xipjiji:

—Ya rrã mö a ma a Jerusalén. Ra zädã texe c'o o dyopjü c'o profeta c'ü rá sufregö nutscö rvã ëjë cja Mizhocjimi.

³² Ra nzhögügöji cja o dyë c'o dya menzumü a Israel, me ra tsjacüji burla ra zoxcüji. Y pje c'o me nde ra tsjacüji.

³³ Ra mbãrãzüji ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tectjö rá bübüjtjo na yeje, eñe e Jesús.

³⁴ C'o doce discípulo, dya mbãrãji c'o jña. Dya mi unüji nguenda c'ü ja rvã zädã c'ü ro sufre e Jesús. Dya be mi ch'unü ro mbãrãji.

Jesús sana a un ciego de Jericó

³⁵ E Jesús 'ma ya mi ngue ro zãt'ãji a Jericó c'o o discípulo, nu cja c'e ñiji mi junrÜ 'na bëzo c'ü mi ngorö. Mi örü o merio.

³⁶ 'Ma mü o dyärã mi cjogü na puncjü o nte, o tsja t'önü pje mi cja c'o nte c'o mi cjogü.

³⁷ O xipjiji:

—Cjogü e Jesús nu menzumü a Nazaret, embeji c'ü.

³⁸ Nuc'ua c'e bëzo o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

³⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xo'ñi o huëñch'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji c'ü ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda go mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁰ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Siji ga 'ñecjua ne bëzo.

Nuc'ua 'ma mü o zät'ä, o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

⁴¹ —¿Pje ñn ne rá cja'c'ü?

O ndünrü c'e bëzo o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ne c'ü rí xocüzü in chö rá janda.

⁴² E Jesús o xipji c'ua:

—Jñandague. Ró jocüts'ü na ngue i creozü.

⁴³ Jo ni zätä c'ua o ndö o jñanda. Cjanu o möji c'ua e Jesús. Y o unü 'na pöjö Mizhocjimi. C'o nte 'ma mü o jñandaji o jogü c'e bëzo, o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, eñeji.

19

Jesús y Zaqueo

¹ E Jesús 'ñe c'o mi pöji, o zät'äji a Jericó o cjogüji cja c'e jñiñi.

² Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü Zaqueo c'ü mi jefe cja c'o mi cobra o contribución. Nuc'ü, mi rico c'ü.

³ E Zaqueo, 'ma mü o dyärä o cjogü e Jesús cja c'e jñiñi, mi jodü ja rvá jñanda. Pero dya mi só, na ngue mi pöji e Jesús na puncjü o nte, 'ñe dya ma ndä e Zaqueo.

⁴ Nuc'ua o ot'ü a xo'ñi o ma ndes'e cja 'na za'a c'ü mi chjü sicómoro. O ndes'e nu, ngue c'ua ro jñanda e Jesús. Na ngue je ro cjogü nu e Jesús 'ñe c'o mi pöji.

⁵ Nuc'ua 'ma mü o cjogü e Jesús a ngua c'e za'a, o ná's'ä c'ua o xipji:

—Zaqueo, dyagü na zëzhi. Na ngue rá oxü cja in nzungue dya, eñe.

⁶ Nuc'ua e Zaqueo ixco dagü c'ua. Me co mājā va mëvi e Jesús cja ngumü.

⁷ C'o nte 'ma mü o jñandaji c'o, me mi tsjojne ma zo'büji e Jesús mi mamaji c'ü vi ma oxü e Jesús cja ngumü 'na bëzo c'ü ma s'o.

⁸ 'Ma mi cārāji cja c'e ngumü, o böbü e Zaqueo o xipji e Jesús c'ü in Jmugöji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, bübü c'ü ni jyodü rá xi'tsc'ö. C'o rí pë's'i, rá unügö nde, yo dya pje pë's'i. 'Ma ró cjopcö rvá cobra, rá nzhopcö xe 'na nziyo c'ü ró cjopcö.

⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Nudya o jogü o mü'bü ne bëzo 'ñe yo cārā o ngumü. Ixna cjuana mboxbëche dya nu, cja e Abraham.

¹⁰ C'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ngue c'ü rá jodü c'o cja na s'o, ngue c'ua rá emeji libre cja c'o na s'o. 'Ma jiyö, ra bëzhiji.

El ejemplo de las diez monedas

¹¹ C'o nte xe mi cjiññiji c'o jña c'o vi xipjiji e Zaqueo. Mi unüji ts'ë ngüenda e Jesús mi ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro 'ñe manda. Na ngue c'ü ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén, mi pëzhiji c'ü ya mi ngue ro manda e Jesús. Nguet'ua e Jesús xe go ña o xipjiji 'na jña c'ü rví unüji o ngüenda c'ü dya be ro manda.

¹² O mama:

—'Naja rey mi 'ñeje 'na t'i. C'e t'i ya mi ngue ro ma cja 'na país c'ü ma jë, je ro ch'unü nu c'e poder c'ü ro manda. Jo rrü nzhögü ro ë manda.

¹³ Ante c'ü ro ma, o ma't'ü diez c'o o mbëpji, cjanu o unüji 'na merio c'ü me ni muvi nzi 'naji. Cjanu o xipjiji: "Rí pëpji co yo merio, ngue c'ua 'ma rá nzhögö, ya rguü ndöjö", embeji c'o mbëpji. Cjanu o ma c'ua.

¹⁴ C'o o menzumü c'e t'i, mi nuji na ü c'ü. Nguet'ua va ndäji c'o xo ro ma'a nu ja ro ma c'e t'i, ro mamaji: "Dya rí negöjme ra mandazüjme nu", ro 'ñeñe c'o ro ma zogü 'na jña.

¹⁵ Pero o ch'unü poder c'e t'i ro manda. Nuc'ua 'ma mü o nzhögü, o manda o zojnüji c'ua c'o mbëpji c'o vi unü o merio, ngue c'ua ro mbārā ja nzi vi ndö nzi 'na c'o.

¹⁶ O ëjë c'ua 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Xo va ëcjuā yo xe 'na dyëch'a merio yo ró töcjö", eñe.

¹⁷ Angueze o xipji: "Me na jo ga mbëpjits'ü. I tsjacjuana i tsjague na jo c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'c'ü rí mandague cja dyëch'a jñiñi", eñe c'e t'i c'ü ya mi rey.

¹⁸ O ëjë c'ü 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Nudya xo va ëcjuā yo xe 'na tsi'ch'a merio yo ró tögö", eñe.

¹⁹ O ndünrü c'ua c'e rey o xipji: "Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague tsi'ch'a jñiñi."

²⁰ O ëjë c'ua c'ü 'naja mbëpji o mama: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, bübü c'ua nu in merio. Ró pös'ü cja 'na ts'imbayo ró pë's'i na jo.

²¹ Ró sügö ró mama, zö rá pëpcjö na zëzhi, pero pje ra dyeje c'o, ró eñegö. Na ngue nu'tsc'e in dacüjme o bëpji c'o na jyü. Zö rí pë'pc'ijme, ngue'tsc'e in cja'pü in tsjacje yo rí tögöjme. Zö nguetscöjme rí podüjme c'o in nzhëxügue 'ñe rí cja'jme texe, ngue in ch'ujmjue nu ja üt'üji c'o ndëxü", eñe c'e mbëpji.

22 O ndünrü c'ua c'e rey o xipji: "Na s'o ga mbëpijts'ügue. Na ngue c'o in mangue, ixi 'ñetsetjo c'ü na s'o ga mbëpijts'ügue. Nu'tsc'e in pärägue c'ü rí da'c'öji o bëpji c'o na jyü, 'ñe rí c'apü in tsjacjö c'o in pëpjigüejji, 'ñe je ngue in ch'ujmügö nu ja üt'üji c'o ndëxü c'o in podügüejji cja in juancjö.

23 Maco in pärägue yo, ¿jenga dya i mague cja banco ri ma sogü nu, nu in meriogö? 'Ma rva cjanu, 'ma ro ëcjö, ro dyacöji ne merio, 'ñe c'o ya rví ndöjö nu", embe.

24 O sido o ña c'e rey o xipji c'o mi cārā nu: "Jñünbüji ne merio ne bëzo, unüji nu o ndöjö 'na dyëch'a merio."

25 Anguezeji o xipjiji: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, maco ya jün dyëch'a merio."

26 O mama c'ua c'e rey: "Rí xi'tsc'öji, c'o ch'unü pje rguü pëpji, 'ma ra ndöji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpji c'o vi ch'unüji ra ndöji, nu'ma, ra jñünbüji 'ma c'o vi ch'unüji.

27 C'o nte c'o nugü na ü, c'o dya go ne c'ü ro mandagö anguezeji, ma siji a 'ñecjua c'o, rí pö't'üji cja in jmigö c'o", eñe c'e rey.

Jesús entra en Jerusalén

28 Nuc'ua e Jesús 'ma mü o nguarü o mama c'o jña, go sido go ndëpi c'e 'ñiji c'ü mi ma a Jerusalén, mi pöji co c'o o discípulo.

29 'Ma ya mi ngue ro zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo.

30 Cjanu o xipjivi:

—Mévi cja ne jñiñi nu bübü a ma a xo'ñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na ts'iburru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, cja rri sijivi.

31 'Ma cjó c'o ra dyönn'üvi: "¿Jenga in xäpcävi ne burru?", ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: "Ngue c'ü in Jmugöji c'ü ni jyödü", rí 'ñembevi c'o.

32 O ma c'ua c'o yeje o ma chöt'üvi ja c'o nzi va mama e Jesús.

33 'Ma ma xäpcävi c'e ts'iburru, cjanu o mama c'ua c'o mi ngue o cjava c'e ts'iburru o xipjivi:

—¿Jenga in xäpcävi ne ts'iburru?

34 Anguezevi o mamavi:

—Ngueje c'ü in Jmugöji c'ü ni jyödü.

35 Nuc'ua 'ma mü o nguarü o xäpcävi, cjanu o sinpivi c'ua e Jesús. Cjanu o ts'o's'üvi c'o mi tējēvi, cjanu o ngäsp'ävi c'e ts'iburru. Cjanu o 'ñes'evi c'ua e Jesús.

36 Nu ja mi pa e Jesús, c'o nte xo mi c'o's'üji c'o mi tēji, cja ma xi'p'ñi cja c'e 'ñiji.

37 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, nza texe c'o nte c'o mi pöji e Jesús o mäji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, me na nojo yo o dyacöji ró jandaji.

38 Me na jo nu va ëjē nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ya dyacöji Mizhocjimi c'ü rá pötca mápäji angueze, dya pje rá mbeñeji; me na nojo Mizhocjimi, eñe c'o nte.

39 Nuc'ua c'o ja nzi fariseo c'o mi dyoji c'o nte, o mamaji o xipjiji e Jesús:

—Xöpüte, huënch'i yo nte yo in pöcjeji, xipji ra ngo't'ü o neji.

40 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji, 'ma dya ra mapjü yo, ra mapjü yo ndojo.

41 Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zät'äji, 'ma mü o jñanda e Jesús c'e jñiñi a Jerusalén, o huë'e na ngue ja ma cja c'o mi menzumü nu.

42 O mama:

—Quera ri unnc'ejji ngüenda c'o mi xi'tsc'öji. Nu'ma, ri salvagueji 'ma. Pero ya tsot'ü in chögueji.

43 Ngue c'ua ra zädä c'o pa 'ma ra ëjē c'o nuc'üji na ü ra 'ñe dyö'büji o sanja ra mundoji c'e jömü, ra ngäräji texe lado cja in jñiñigüejji. Nguec'ua dya ra sö rí pedyeji, dya xo ra sö cjó ra cjogü ra 'ñe mböxc'üji.

44 Ra yä'tc'äji nin jñiñigüejji; dya ra nguejme ne ri 'na ndojo a xes'e cja c'ü nin mindojovi. Y ra mbö'tc'üji. Na ngue dya i tsjapüji ngüenda nu nu o 'ñeme Mizhocjimi ro ë 'ñempc'ejji libre.

Jesús purifica el templo

45 Nuc'ua cjanu o cjogü a mbo cja c'e templo. Cjanu o pjongü c'o pje mi pö'ö cja c'e templo, 'ñe c'o pje mi tömü.

46 O xipjiji:

—Ya t'opjü a cjava: "Nín nzungö ngue 'na ngumü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi", eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji na cjacütjöji nin nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngumü o mbë'e c'ua ja tsjöji, embeji c'o.

47 Nuc'ua pama mi pa cja c'e templo mi xöpü o nte. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, mi jodü ja rvá mbö't'üji e Jesús.

48 Dya mi tö't'üji ja rvá tsjapüji, na ngue texe c'o nte me mi mä ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

20

La autoridad de Jesús

1 'Na nu pa, e Jesús mi xöpü c'o nte nu cja c'e templo mi xipjiji c'ü mi jyödü ro unü o mü'büji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. O säjä c'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo.

2 O dyöñüji e Jesús:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjë'tsc'e c'ü in cjava yo. ¿Cjö ngue c'ü o 'ñempc'e ri tsjague yo?

3 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önnc'ügöji 'na t'önü c'ü rí xitscöji dya.

⁴ ¿Cjó 'ñeme e Juan ro jichi yo nte? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

⁵ Anguezeji pötü va mamatsjëji c'ua:

—Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: “¿Jenga dya i creoji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji.

⁶ 'Ma rá mamaji c'ü ngueje yo nte c'o o 'ñeme, ra pjacüji o ndojo yo nte. Na ngue cjapüji c'ü mi profeta e Juan, eñeji.

⁷ Cjanu o ndünrüji c'ua o mamaji c'ü dya mi päräji cjó ngue c'ü vi 'ñeme e Juan.

⁸ Nuc'ua e Jesús o mama o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjëtscö nguec'ua ri cjagö yo.

El ejemplo de los trabajadores malvados

⁹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjú c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Bübü 'na bëzo c'ü tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma. Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë; o mezhe c'ua.

¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a ja c'o ma cja'a c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca. Nu c'o pëpi c'o uva, o mbäräji na puncüj c'e mbëpji c'ü cja vi säjä, cjanu o pjongüji, dya pje unüji.

¹¹ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja pëpji c'o uva, xo mbäräji c'ü, me go mbätäji. Cjanu o pjongüji, dya pje unüji.

¹² Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o xo'tp'üji o cji, cjanu o pjongüji.

¹³ Nuc'ua c'ü o cjaja c'o uva o mama: “¿Ja rga cjapügö dya? C'ü rá cjagö, rá täjä nu in ch'igö nu me rí negö. Xa'ma ra respetaoji nu”, eñe.

¹⁴ C'o pëpi c'o uva, 'ma mü o jñandaji ma ëjë c'e t'i, o pötü va mamaji c'ua: “Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne huerta ra tsjapü o cjaja. Mö rá pöt'üji ngue c'ua rá cjapcöji in tsjacjöji ne huerta”, eñeji.

¹⁵ Nuc'ua cjanu o ma pjongüji c'e t'i cja c'e huerta, cjanu o mböt'üji. Ya nguarü ne ejemplo. ¿Cjo in pärägueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva?

¹⁶ C'ü ra tsja, ra ëjë ra ë mböt'ü c'o pëpi c'o uva. Nuc'ua cja rrü unü o media c'o 'ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xopü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, 'ma mü o dyäräji, o mamaji:

—Dya ra jyëzi Mizhocjimi ra zädä c'ua ja nzi vi mangue.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o jñandbaji na jo o jmiji, o xipjiji:

—¿Jenga in mangueji c'ü dya ra zädä? Maco xo t'opjú cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Nu c'e ndojo c'ü dya go ne c'o mi jäbä c'e ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji dya a squina c'ü, eñe.

¹⁸ C'o ra pjeñe cja c'e ndojo, ixta 'huaguä na jo c'o. Y 'ma ra ëjë c'e ndojo ra 'ñe zë'bi 'na nte, ixta nzhench'e 'ma c'e nte, embeji c'o.

El asunto de los impuestos

¹⁹ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, mi jodüji ja rvä sö ro zürüji e Jesús. Na ngue 'ma mü o mama e Jesús c'e jña, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngue mi stüji c'o nte.

²⁰ C'ü o tsjaji, o xipjiji ja nzi c'o o dyoji ro ma chëzhiji cja c'o nte c'o mi xöpü e Jesús, ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Xa'ma pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'e gobernador. Pero ro tsjapüji c'ü mi ne ro mbäräji.

²¹ O mama c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús: —Nu'tsc'e xöpüte, rí pärägöjme c'ü in mague c'o na jo, 'ñe in xöpügue na jo yo nte. In xipji c'ü na cjuana yo nte, zö pjëzhiji zö dya pje pjëzhiji. Xo rí pärägöjme c'ü in xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi.

²² Xitscöjme pje mama o ley Mizhocjimi. ¿Cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e rey César o jiyö?, eñeji.

²³ E Jesús mi pärä c'o na s'o c'o mi cjiññiji; nguec'ua va xipjiji:

—¿Jenga chague va 'ñe önngüji?

²⁴ Jitsiji 'na merio.

O jíchiji c'ua 'na merio. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji: —C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

²⁶ Na jo va ndünrü e Jesús, y vi dyärä c'o nte c'o ma puncüj. Nguec'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpüte, dya sö pje ro chöt'p'üji angueze. O unüji ngüenda c'ü me na jo va ndünrü. O nguiññiji c'ua:

—Nunca rí ärägöji c'ü rí ña a cjanu 'na nte, eñeji.

Y dya cja pje dyönüji.

La pregunta sobre la resurrección

²⁷ C'e partido c'ü mi xiji saduceo mi mamaji c'ü dya ra sö ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o xipjiji:

²⁸ —Xöpüte, e Moisés o dyopjú cja in leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñeju t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü.

Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üvi c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

²⁹ Nuzgöjme, mi bübüzgöjme siete bëzo c'o mi cjuarmaji. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñeji t'i c'ü nu su.

³⁰ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñeji t'i.

³¹ Je xo va cjatjonu c'ü na jñi, hasta o llega nza sieteki. O chjüntüvi c'e ndixü nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i.

³² Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü.

³³ 'Ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, ¿cjo ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixü? Na ngue nza sieteki nde go tsjapü o suji, eñe c'o saduceo.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cja ne xoñijömü chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji chjüntüji.

³⁵ Yo nte, dya texeji ra teji ra ma ngäräji a jens'e; nguextjo c'o va rguí jogü cja jmi Mizhocjimi. 'Ma ra te c'o, dya ra chjüntüji, dya cjo xo ra chjüntüji.

³⁶ Na ngue dya cja ra ndüji. Nguec'ua ri chjëntüji c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü ni ri tñü. Y ri chjëntüji nza cja Mizhocjimi, na ngue va rguí tetjoji ya rguí bübütjoji na yeje.

³⁷ Ixi 'ñetsetjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. Ngue cja c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjé c'e bidyi. O dyopjü ja va mama Mizhocjimi. O mama a cjava: "Ngue o Mizhocjimizü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob", eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e Moisés.

³⁸ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o bübütjo. Ngue c'ua ixi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

³⁹ Nuc'ua ja nzi c'o fariseo o xipjiji c'ua e Jesús:

—Xöpüte, me na jo gui mangue, embeji.

⁴⁰ Dya cjo cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

⁴¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbéche cja e David.

⁴² Maco nguetsjë e David o dyopjü a cjava cja Salmo:

Mizhocjimi o zopjü c'ü in Jmugö o xipji:

"Mimi cja in jodyégö.

⁴³ Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja ri chöpü yo nuc'ü na ü", eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e David.

⁴⁴ E David o nádä e Cristo o mama: "Ngue in Jmugö", eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbéche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va xipji c'o nte.

Jesús acusa a los maestros de la ley

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o o discípulo; ma dyärä c'o nte.

⁴⁶ O xipjiji:

—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cjaüpü na noji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjo ra mbësp'iji t'ecjañömü rgá zenguaji cja o chöjmü. 'Ma pöji cja nintsjimi, me juajnüji o lugar c'o na jo ja ra mimiji, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na jöji. Y 'ma go tsjaji o mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo.

⁴⁷ Anguezeji jünbüji c'o pë's'i yo ndixü yo ya ndü nu xira. Pero me cjaüpü na jöji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Na ngue c'ü ni tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra tsjapü xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ri xöpüteji.

21

La ofrenda de la viuda pobre

¹ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o rico mi junt'ü o merioji cja c'e caja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi.

² Xo jñanda o ëjë 'na ndixü c'ü mi pöbre c'ü ya vi ndü nu xira, o 'ñe jñunt'ü yeje merio c'o dya nda mi muvi.

³ O mama c'ua e Jesús:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. C'o yeje merio c'o o jñunt'ü ne ndixü nu pöbre, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi que na ngue c'o o jñunt'ü yo 'ñaja.

⁴ Yo rico o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne ndixü o unü texe c'o mi jün c'o rvi ma ndömü c'ü ro zi, eñe.

Jesús dice que el templo será destruido

⁵ Mi bübü ja nzi c'o o mama ja ma cja c'e templo. O mamaji c'ü me ma zö c'o ndojo c'o vi dyät'äji c'ü; me xo ma zö c'o mi dornao c'e templo c'o vi unü c'o nte. O mama c'ua e Jesús:

⁶ —Nujoyo in jandaji, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yat'ä.

Señales antes del fin

⁷ O mamaji c'ua:

—Xöpüte, ¿jinguä ra zädä yo? ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá päräjme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

⁸ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Pjötpüji ngüenda c'ü dya ri creogueji c'o ra 'ñe dyon'c'üji. Ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö in chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji. Y bübü c'o ra mama c'ü ya ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömü. Dya ri cheñeji anguezeji.

⁹ Y ri dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Dya ri sügueji, na ngue ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijömü.

¹⁰ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey.

11 Ra mbi na zēzhi ne xofñijōmū. Y na puncjū o jñiñi ja c'o ra sufreji o tjiimi 'ñe na puncjū o jñiñi c'o ra nzhodū o ngueme c'o me na s'ēzhi. Ra jñandaji a jens'e c'o nunca jandaji nguec'ua me ra zūji.

12 'Ante c'ū ra zādā yo, ra zūc'ūji yo nte ra tsja'c'ūji c'ū rí sufregueji. Ra zints'iji cja yo nintsjimi ra jñūn'c'ūji nguenda ra pantc'aji a pjörü. Y ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador. Nujyo, ra tsja'c'ūji yo, na ngue c'ū ri ejmezūji y ri nānngāji in chjūgō.

13 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjēzhi, ra sō rí xipjiji ja ga czjzōgō.

14 Ixtí jñunt'ū in mü'būji c'ū dya ni jyodū rí tsjijñiji ja rgui chjūnrūji, ante c'ū ra jñūn'c'ūji nguenda.

15 Na ngue nutscō rá da'c'ūji o jña c'ū rí manguéji, 'ñe o pjeñe. Nguec'ua c'o nuc'ūji na ū, dya ra sō pje ra xi'ts'iji. Dya xo ra sō ra xi'ts'iji: "Dya cjuana c'ū in manguéji", ra 'ñents'ejí.

16 Būbū 'ma ri ngue nin tataji 'ñe nin nanaji ra zints'iji cja c'o pje pjēzhi. Būbū 'ma ri ngue nin cjuarmaji o ngue 'na in dyocjeji, o ngue 'na c'ū in jogueji. Būbūts'ūji c'o ra mbō't'ūji.

17 Texeji ra nuc'ūji na ū, na ngue nu'tsc'ejí ri ejmezūji y ri nānngāji.

18 Pero dya ra sō pje ra tsja'c'ūji, 'ma dya ra ne Mizhocjimi, ni ri ngue 'naja in ñixteji ra ndō'tc'ūji.

19 Zō ra tsja'c'ūji yo, pero 'ma rí sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, rí būbūtjogueji 'ma.

20 "Ma rí jñandaji c'ū ya ri cārā o tropa texe lado a Jerusalén, ngue 'ma rí pāragueji 'ma c'ū ya ra zādā ra yā't'āji.

21 'Ma ri jñandaji a cjanu, nu'tsc'ejí ri cārāji a Judea rí c'ueñe rí mōji cja t'ejje. Nu'tsc'ejí ri cārāji mero a Jerusalén, rí pedye rí mōji. Nu'tsc'ejí ri cārāji cja in juancjeji ri pēpjiji, dya cja rí nzhogūji a Jerusalén; ixtí mōji.

22 C'o pa c'o, yo nte ra sufreji na ngue c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ra zādā c'o t'opjū o jña Mizhocjimi.

23 Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jōtū o lēlē c'o pa c'o. Me ra sufreji ya a Judea texeji; Mizhocjimi ra castigao yo nte.

24 Cārā c'o ra mbō't'ūji co tjēdyi. Cārā c'o ra dyēdyiji cja c'o nan'ño país. C'o dya men-zumū a Jerusalén, ngueje c'o ra manda nu, hasta 'ma ra zādā c'ū ya mama Mizhocjimi c'ū dya cja ra mandaji.

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

25 'Ra jñandaji c'o nunca jandaji, na ngue nan'ño rgā jñetse e jyarū 'ñe e zana 'ñe yo seje. Y cja ne xofñijōmū me ra yu'u na jens'e yo mar rgā pjō's'ū e ndeje. Nguec'ua yo nte, me ra zūji, dya ra mbārāji pje ra tsjaji.

26 Me ra jyoji na ngue c'ū me rí sūji c'o xe ra zādā. Na ngue yo būbū a jens'e ra pōtū c'ū dya ri nza cja 'ma ot'ū.

27 Nuc'ua ra jñandgagōji rva ēcjō cja ngōmū, ra jñandgōji c'ū me rrā zētsi 'ñe rrā zōzū.

28 'Ma ra mbūrū ra zādā yo, me rí māji rgui chepquegōji. Na ngue dya cja ra mezhe rá 'ñe emp'ōji libre c'o rí sufregueji.

29 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjiññiji ja ga cja c'e za'a c'ū ni chjū higo, 'ñe yo pje nde ma za'a.

30 'Ma in jandaji ya peje o xi, in pārāji ya ra ējē c'o pa 'ma ra paja ne xofñijōmū.

31 Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji c'ū ya ra zādā yo rí xi'tsc'ōji, rí pāragueji 'ma c'ū ya rá mandagō nutscō o 'ñevguegō Mizhocjimi.

32 'Yārāji na jo c'ū rá xi'tsc'ōji dya. C'o rí cārā c'o pa c'o, dya ra ndū texe c'o, hasta 'ma cja ra zādā texe yo rí xi'tsc'ōji.

33 Ra nguarū e jens'e 'ñe ne xofñijōmū, pero nín jñagō nunca ra nguarū nu.

34 'Pjōtpūji na puncjū nguenda c'ū dya rí mājāji yo būbū cja ne xofñijōmū, nza cja c'o si o t'apjū cja na tiji. Dya xo rí mamaji ja rgui chōt'ūji pje rí siji 'ñe pje rí jyeji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra meze in mü'būji. Nguec'ua 'ma ra zādā c'e pa 'ma rá ēcjō na yeje, dya ri tepqueji.

35 'Ma ra ējē c'e pa, ra sufre texe yo cārā cja ne xofñijōmū c'o dya ri tepque.

36 Nu'tsc'ejí rí chepqueji. Rí sido rí dyōtūji Mizhocjimi ra dya'c'ūji rí zēzhgueji, ngue c'ua dya rí sufreji c'o ra zādā. Y ngue c'ua 'ma rá ēcjō na yeje cja Mizhocjimi, 'ma rá jūn'c'ūji nguenda, dya pje rá tō'tc'ūji.

37 'Ma ndempa e Jesús mi xōpū cja c'e templo. 'Ma xōmū mi pedye mi pa oxū cja c'e t'ejje c'ū ni chjū Olivos.

38 'Ma xōrū, ts'i mi 'ñeje c'o nte cja c'e templo, ma ē ātpāji o jña.

22

Conspiración para prender a Jesús

1 Ya mi ngue ro zādā c'e mbaxua c'ū mi chjū Pascua, 'ma mi siji o tjōmēch' i c'o dya mi bāns'ā.

2 C'o ndambōcjimi 'ñe c'o mi xōpū o ley Mizhocjimi mi ne ixto mbō't'ūji e Jesús. Pero mi sūji c'o nte. Nguec'ua me mi jodū ja rvā sō ro mbō't'ūji.

3 C'ū dya jo mi dyojui e Judas Iscariote c'ū mi ngue 'naja c'o doce o discípulo e Jesús. O 'ññūbū o mü'bū e Judas.

4 Nuc'ua e Judas o dyātā c'ū dya jo, o ma cja c'o ndambōcjimi 'ñe c'o comandante cja c'e templo, o ma ñaji ja rvā tsja e Judas ngue c'ua anguezeji ro sō ro zūrūji e Jesús.

5 Anguezeji me co māji c'ua, o mamaji c'ū ro ngō't'ūji e Judas.

6 Nuc'ua e Judas o mama c'ū ro tsja ja c'o nzi va xipjiji. Nuc'ua mi jodū ja rvā zidyí anguezeji nu ja c'o ma būbū e Jesús, ngue

c'ua ro sö ro zürüji e Jesús 'ma dya ri cārā c'o nte.

La Cena del Señor

⁷ O zādā c'ua c'e pa 'ma mi jyodü ro mböt'üji 'na ts'imē c'ü ro zaji c'ü rví pjongüji c'e mbaxua. Xo ro ziji o tjomēch'i c'o dya mi bāns'ā. Tsjé'ma mi cjai a cjanu.

⁸ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü e Pedro 'ñe e Juan o xipjivi:

—Mēvi ma dyāt'āvi o jñōnū ngue c'ua rá süpcōji ne mbaxua.

⁹ O ndünrü c'ua anguezevi o dyönüvi:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá sigōji, ngue c'ua rá ma āt'ābe?

¹⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dyārāvi c'ü ri xi'ts'ivi. 'Ma ri sāt'āvi cja c'e jñiñi, ri chjēji 'na bēzo c'ü ri tunü 'na xājnā ondeje. Rí mōji angueze, xo ri tsjogüvi cja c'e ngümü nu ja ra cjogü angueze.

¹¹ Rí xipjivi c'ua c'e bēzo c'ü menzumü nu: “C'ü rvā ěcjōbe, mama c'e xōpüte rá ě xi'ts'ibe, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rgui züpüji ne mbaxua?” Je rga cjanu rgui xipjivi c'e menzumü.

¹² Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyāxcumü c'ü na nojo c'ü ja bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu ri dyāt'āvi o jñōnū, me e Jesús.

¹³ Anguezevi o mēvi c'ua, o ma chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyāt'āvi c'ua o jñōnū c'o ro ziji rvā züpüji c'e mbaxua.

¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o zādā c'e hora c'ü ro ziji c'e jñōnū, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa. Xo 'ñe c'o o discípulo.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús:

—Me ri negō c'ü antjo c'ua rá siji c'ü rga süpcōji ne mbaxua nate c'ü rá sufregō.

¹⁶ Rí xi'tsc'ōji, dya cja rá sigō c'ü rga süpcō ne mbaxua; ya ra mböt'üji ja c'o nzi ga mböt'üji o ts'imē c'o ni züpüji ne mbaxua. Nuc'ua, ngueje nu ja manda Mizhocjimi cja rá sigōji na yeje 'ma.

¹⁷ O ndü c'ua 'na vaso, cjanu o unü 'na pōjö Mizhocjimi. O mama c'ua:

—Chüji nu, ri siji in texeji.

¹⁸ Rí xi'tsc'ōji, dya cja rá sigō o ndeje o uva hasta 'ma ra zādā c'ü rá mandagō nucscō o 'ñevguegō Mizhocjimi, embeji c'o discípulo.

¹⁹ Cjanu o jñü c'ua 'na tjomēch'i o unü 'na pōjö Mizhocjimi. Cjanu o xēnbi c'ua c'o o discípulo, o xipjivi:

—Nujnu ngue in cuerpogō nu. Co nín cuerpogō, rá päjt'āgōji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya ri jyombeñe ri tsjagueji nu, ngue c'ua ri mbenzōji, eñe.

²⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjomēch'i, e Jesús xo ndü c'e vaso. O yepe o unü 'na pōjö ja c'o nzi va jñü c'e tjomēch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Nujnu ngue in tsjigō nu. C'ü rga pjödü in tsji rá tügō, ngue c'ü rgui pärāgueji c'ü

ra perdonats'üji Mizhocjimi ja c'o nzi va mama.

²¹ 'Tsjijñiji c'ü rá xi'tsc'ōji. Nu c'ü ra nzhögügō cja o dyē yo nte ngue c'ua ra mböt'üji, ngueje 'naja yo rrā sigōji o xēdyi.

²² C'ü rvā ěcjō cja Mizhocjimi, ngue c'ü ra mböt'üji ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero juejme ne bēzo nu ra nzhögügō. Ra tsjapü Mizhocjimi me ra sufre nu.

²³ Nuc'ua anguezeji pötü va dyönüji cjō mi ngue anguezeji c'ü ro tsja a cjanu ro nzhō e Jesús.

Se discute quién sería el más importante

²⁴ C'e xōmü, c'o discípulo o zōji o jña cjō mi ngue anguezeji c'ü ro tsja xo'ñi.

²⁵ Nuc'ua o mama e Jesús o xipjivi:

—C'o o rey c'o nte c'o dya ma't'ü Mizhocjimi, me mandaji yo nte. Me xipjivi c'ü pje ra tsja yo nte, maco ne c'o rey c'ü ra xiji me na jonteji.

²⁶ Nu'tsc'ēji, dya je rga cjatsc'ēji nu. Bübüts'üji c'o ra ch'unü ra mbēzhiji na nojo, pero ni jyodü ra pjōsteji nza cja 'na t'i c'ü xe sēbi. Zō bübüts'ēji c'o ra mandatsc'ēji, pero ni jyodü ra mbōxc'üji nza cja 'ma ri ngue 'na mbēpji.

²⁷ ¿Ja ngue c'ü mamaji c'ü xenda na nojo? ¿Cjo ngue c'ü mimi cja mexa ga zi o xēdyi, o ngue c'ü sirve o jñōnū? Ngueje c'ü mimi cja mexa. Maco ri pjōstegō a ndetsc'ēji.

²⁸ Zō dya ātcāgō yo nte, zō me nugüji na ü, pero nu'tsc'ēji sido in nzhodüji co nuzgō.

²⁹ Nguet'ua ri dá c'ü ri mandaji, ja c'o nzi va dyacügō mi Tatagō.

³⁰ 'Ma rá mandagō, nu'tsc'ēji ri mimiji co nuzgō rá siji o xēdyi. Y ri tsjaji juesi ri jñünpüji ngüenda c'o in menzumüji a Israel c'o tsja cja c'o doce estado.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

³¹ Xo mama c'ua e Jesús c'in Jmugōji:

—Nu'tsc'e Simón, dyārā na jo c'ü ri xi'tsc'ō. E Satanás c'ü dya jo, o ch'unü sjētsi ra zōc'üji in texeji. Ne angueze ri xōgueji co nuzgō ri pjöt'üji, nza cja ga mböt'ü o paxa 'ma pitsiji o ndēxü.

³² Nu'tsc'e Simón, ri pärāgō ra mezhe 'na ndajme ra ndō c'ü c'ü dya jo. Pero ró ò'tc'ü Mizhocjimi c'ü ri sido ri creozügō. 'Ma ra nzhogü in mü'bügue, ri pjōs'ü yo nin cjuarma xo ra zēzhiji.

³³ O ndünrü c'ua e Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügō, ri bübü dispuesto rá megōvi, zō ra pantcavi a pjörü. Xo ri bübü dispuesto rá tügō co nu'tsc'e.

³⁴ E Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, ri xi'ts'i, ante c'ü ra huē o tare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in päcāgō.

Se acerca la hora de prueba

³⁵ O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:
—Ma i mōcjeji i ma zopjüji yo nte, ró xi'tsc'öji c'ü dya i tsanaji o mape, ni xo i jñünüji o merio. Xo ró xi'tsc'öji c'ü dya i tsidyji c'o ri chin'ch'iji. ¿Cjo pje c'o o bē'ts'iji 'ma?

O ndünrú c'ua anguezeji o mamaji:

—Iyö, dya pje bētsijme.

³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nudya, c'o cājāts'üji mape ra ngana c'o. Xo ri jñünüji o merio. Na ngue dya cja ra recibidots'üji nza cja 'ma ot'ü. C'o dya jün o tjēdyi, ra mbōji c'ü tēji ra ndōmüji.

³⁷ Na ngue ri xi'ts'iji c'ü ni jyodü ra zādä o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava rá sufregö: “Yo nte ra mamaji c'ü me na s'o c'ü”, eñe. Jā, ni jyodü ra zādä texe c'ü ya t'opjü ja rga sufregö.

³⁸ O mama c'ua c'o discípulo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, bübü va yeje tjēdyi.

O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jotjo co nujyo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús o ma cja c'e t'eye c'ü ni chjü Olivos, o ma'a ja c'o nzi ma cja o tjürü. Xo möji co c'o o discípulo.

⁴⁰ Ma mü o zāt'āji cja c'e t'eye, o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dyötüji Mizhocjimi c'ü dya ri dyätāji c'ü dya jo 'ma ra zöc'üji, embeji c'o.

⁴¹ Nuc'ua cjanu o xögü co anguezeji, o ma c'ua na ts'ijē, nza cja 'ma ja c'o sobü 'na ndojo 'ma cjo c'o pana. O ndünjijōmü c'ua va dyötü Mizhocjimi.

⁴² O mama:

—Mi Tatats'ügö. 'Ma ri ñegue, ri ts'a's'ü c'ü dya ra zādä c'ü rá sufregö. Pero dya ri tsjague c'ua ja rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

⁴³ O 'ñetse c'ua 'na anxe c'ü vi 'ñeje a jens'e cja Mizhocjimi, o 'ñe tsjapü o zēzhi e Jesús.

⁴⁴ Me ma sufre e Jesús. Xe ma ötü Mizhocjimi co texe o mü'bü. O jenzhe, me ma puncjü ma mbibi a jōmü nza cja o cji.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, o böbü. Cjanu o ma c'ua nu ja mi bübü c'o o discípulo. O chöt'üji ma ĩji, na ngue c'o mi cijijñiji ro sufre e Jesús.

⁴⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Jenga in ĩcjeji? Rí ñangaji ri dyötüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya ri dyätāji c'ü dya jo, 'ma ra zöc'üji.

Llevan preso a Jesús

⁴⁷ Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua na puncjü o nte. Mi ot'ü a xo'ñi c'ü mi chjü e Judas c'ü mi ngueje 'naja c'o doce discípulo. Cjanu o chēzhi c'ua cja e Jesús cjanu o zü'tp'ü o jmi.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Judas. Rvā ēcjö cja Mizhocjimi. Maco va ē sütcü in jmi ngue c'ua yo va dyocjeji ra mbācöji nguetscö e Jesús, ngue c'ua ra zinzgöji.

⁴⁹ C'o mi dyoji e Jesús, 'ma mü o jñandaji c'ü ya ro zidyiji e Jesús, o xipjiji c'ua:

—¿Cjo na jo rá ya'bujme co tjēdyi yo?

⁵⁰ Cjanu o tsja c'ua 'na c'o discípulo o ya'bü 'na tjēdyi 'naja c'o o mbēpi c'ü mi mero ndamböcjimi, o jñüpcü o ngö cja o jodyē.

⁵¹ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Iyö. Jyēziji ra tsjacüji c'ua ja c'o nzi ga neji, embeji c'o discípulo.

Nuc'ua e Jesús o jopcü c'ua c'ü o ngö c'e mbēpi.

⁵² Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o comandante cja c'e templo, 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjēzhi c'o vi 'ñe zidy e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga in cjagueji a cjanu? I pedyeji cja c'in jññiji va ē sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbē, va jññiji in chjēdyiji 'ñe in ngarroteji.

⁵³ Pama mi bünc'öji co nu'tsc'ejji cja c'e templo, maco dya mi sücögöji 'ma. Pero nudya, ngue ne hora nu ya ch'a'c'üji ri tsjacöji yo. Ngue ne hora nu ya ch'unü e Satanás c'ü dya jo, ra tsja ja c'o nzi ga ne.

Pedro niega conocer a Jesús

⁵⁴ Nuc'ua anguezeji o pēnch'iji e Jesús, cjanu o zidyiji cja o ngümü c'ü mi mero ndamböcjimi. 'Ma ya mi möji, e Pedro mi bēp jatjo na jē cja e Jesús.

⁵⁵ 'Ma mü o zāt'āji, o 'ñörüji c'ua 'na sivi a nde cja c'e tji, o mimiji c'ua o pat'üji. E Pedro xo mimi co anguezeji.

⁵⁶ 'Na ndixü c'ü mi mbēp ite nu, o jñandaji e Pedro mi junrú cja o jya's'ü c'e sivi. O nguñ'chp'i c'ua o jmi, cjanu o mama:

—Nujnu, nde mi dyoji e Jesús.

⁵⁷ O ngädä c'ua e Pedro o mama:

—Dya ri pärägö nu.

⁵⁸ Dya mezhe c'ua, c'ü 'naja nte o jñanda mi junrú nu e Pedro, cjanu o xipji:

—Xo ngue'tsc'e 'naja c'o nde mi dyoji e Jesús.

O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bēzo, dya nguetscö.

⁵⁹ O mezhe c'ua 'na hora, cjanu o mama c'ua c'ü 'naja:

—Na cjuana ri pärägö, ne bēzo nu, nde mi dyoji e Jesús. Xo menzumü a Galilea nu.

⁶⁰ O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bēzo, dya ri pärägö c'ü in mangue.

Nuc'ua 'ma mi ña e Pedro, cjanu o huē c'ua 'na tare.

⁶¹ Nuc'ua e Jesús c'ü in Jmugöji o jñandaji e Pedro. Nuc'ua e Pedro o mbeñe c'o jña c'o vi xipji c'in Jmugöji: “Ante c'ü ra huē o tare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in päcägö”, vi 'ñeñe.

⁶² Nuc'ua e Pedro o mbedye a tji, me go huë co texe o mü'bü.

Se burlan de Jesús

⁶³ C'o bëzo c'o mi pjörü e Jesús, me mi cjpäpüji burla e Jesús, y mi päräji.

⁶⁴ Cjanu o ngo'tp'üji o ndö co 'na ts'imbayo. Cjanu o ya'büji o jmi, o xipjiji:

—Ma o 'ñempc'e Mizhocjimi, mamague cjo ngue c'ü o mbäräts'ü, embeji.

⁶⁵ Y pje c'o nde mi xipjiji ma zadüji.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁶⁶ Nuc'ua 'ma ya mü o jyans'ü, o jmurü c'ua c'o tita c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O zidyiji c'ua e Jesús nu ja ro jñünpüji ngüenda. O jñünpüji c'ua ngüenda o xipjiji:

⁶⁷ —¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo? Xitsijme.

O ndünrü c'ua angueze o xipjiji:

—Zö ro xi'ts'iji, pero dya in creozüji.

⁶⁸ Nu 'ma xo ro önnc'ügöji, dya xo ri chjünrügeji. Dya xo ri xäcäzüji.

⁶⁹ Nutscö rvá ëcjo cja Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ma mimi cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi.

⁷⁰ Texeji o mamaji c'ua:

—¿Cjo ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi 'ma? O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jä, nguezgö c'ua ja vi mangueji.

⁷¹ Anguezeji o mamaji c'ua:

—¿Pje xe ni jyodü o testigo? Nuzgötsjëji ró äräji c'o o mama.

33

Jesús ante Pilato

¹ Cjanu o böbüji c'ua texeji, cjanu o zidyiji c'ua e Jesús cja e Pilato.

² O mbürü o xipjiji e Pilato c'ü vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nu ne bëzo nu, ró tö'tp'üjme mi onpü yo in menzumügöjme, mi xipjiji c'ü dya cja ra dyätäji c'ü in gobiernogue. Mama c'ü dya rá cjo't'üjme o contribución e César. Xo mama c'ü nguetsjë angueze e Cristo c'ü te'be yo nte ra manda.

³ O mama c'ua e Pilato o xipji e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel? O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jä, nguetscö c'ua ja vi mangue.

⁴ Nuc'ua e Pilato, o xipji c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte:

—Dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bëzo nu.

⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, sido mi xipjiji e Pilato c'ü vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nujne bëzo nu, xöpü yo nte texe cja yo in jñiñigöjme. O mbürü a ma a Galilea. Nuc'ua ma ëjë ma xöpü texe cja yo jñiñi hasta 'ma cja mü o säjä a 'ñeva a Jerusalén, xo xöpü va. Nguéc'ua yo nte ne ra tsjaji o chü, dya cja ra

dyätäji in gobiernogue, mi eñeji ma ngöt'üji e Jesús.

Jesús ante Herodes

⁶ Nuc'ua e Pilato 'ma mü o dyärä c'o vi mamaji, cjanu o tsja c'ua t'önü:

—¿Cjo menzumü a Galilea ne bëzo?

⁷ Nuc'ua e Pilato, 'ma mü o mbärä c'ü je mi menzumü e Jesús a Galilea, o manda c'ua ro zidyiji e Jesús cja e rey Herodes c'ü mi bübü a Jerusalén c'o pa c'o. Na ngue ngueje e Herodes c'ü mi manda a Galilea.

⁸ Nuc'ua e Herodes, 'ma mü o jñanda e Jesús, me co mäjä na puncjü. Na ngue ya vi mezhe mi ne ro jñanda, na ngue mi ärä c'ü me mi näntji e Jesús. Mi te'be c'ü ro tsja e Jesús o señal c'o me na nojo, ngue c'ua ro jñanda.

⁹ Nguéc'ua va tsjapü na puncjü t'önü e Jesús. Pero dya go ndünrü.

¹⁰ Xo mi cärä nu c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi ñaji ma ngöt'üji e Jesús.

¹¹ E Herodes 'ñe c'o o tropa, me mi mbäxtjoji e Jesús mi cjpäpüji menu. Cjanu o jyecheji c'ua 'na bitu c'ü me mi muvi, c'ü mi nza cja c'o je'e o rey. Nuc'ua cjanu o manda o zidyiji na yeje cja e Pilato.

¹² E Pilato 'ñe e Herodes ot'ü mi üvi. Pero c'e pa c'ü, o jovi.

Jesús es sentenciado a muerte

¹³ Nuc'ua e Pilato o zojnú texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo 'ñe c'o nte.

¹⁴ O xipjiji:

—Nu'tsc'ëji i sinquigöji ne bëzo nu, i xitsiji c'ü onpü yo nte ngue c'ua ga ne ra tsjaji revolución. Pero dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Ró önügö na jo ne bëzo; i dyäräji in texeji. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o in mangueji.

¹⁵ Ni xo ri ngue e Herodes, dya pje xo chö'tp'ü nu. Nguéc'ua va manda i sigueji na yeje a 'ñeva. Dyäräji na jo. Dya pje tsja c'o na s'o ne bëzo, c'o rga pö't'üji.

¹⁶ Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe e Pilato.

¹⁷ Tsjë'ma mi cjaji c'e mbaxua c'ü mi chjü Pascua, y tsjë'ma mi cja c'o nte mi ötüji e Pilato ro 'ñeme libre na bëzo c'ü ma o'o a pjörü. Nuc'ua e Pilato mi eme c'ua libre c'e nte.

¹⁸ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, dya neji c'ü ro 'ñemeji libre e Jesús. Nguéc'ua va mapjüji texeji o mamaji:

—Pö't'ü ne bëzo. Rí negöjme rí 'ñeme libre e Barrabás, eñe c'o.

¹⁹ E Barrabás vi pant'aji a pjörü na ngue vi pjütü 'na chü a Jerusalén, vi chüji c'e gobierno, y mi pö't'ü o nte.

²⁰ E Pilato ndo zopjütjo na yeje c'o nte, na ngue mi ne ro 'ñeme libre e Jesús.

21 Pero anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Chät'äji cja ngronsi, chät'äji cja ngronsi.

22 Nuc'ua c'ü na jñi, o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Pje ni mbë c'ü o tsja c'ü na s'o? Dya pje rí töt'p'ügö c'o na s'o c'ü rga pöt'üji. Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe.

23 Pero c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte sido mi mapjüji na jens'e, sido mi mamaji c'ü mi jyodü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi. O ndöji na ngue sido mi mapjüji.

24 Nguec'ua e Pilato o mama c'ü ro tsja ja c'o nzi ma dyörü anguezeji.

25 O 'ñeme c'ua libre c'e bëzo ja c'o nzi ma dyörüji; maco vi tsja c'o na s'o. C'ü vi pant'aji a pjörü, ngue c'ü vi pjütü 'na chü 'ñe mi pöt'ü o nte. E Pilato xo manda c'ü ro ndät'äji e Jesús ja c'o nzi ma neji.

La crucifixión

26 'Ma ya mi sidyiji e Jesús ro ma ndät'äji cja ngronsi, o pëñch'iji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü. O tsjapüji e Simón ro nduns'ü c'e ngronsi ro bëpja cja e Jesús.

27 Mi bëpja ma möji na puncjü o nte. Na puncjü c'o ndixü me mi ndumüji ma huëpji e Jesús.

28 E Jesús o jñanda c'o ndixü o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ndixü in menzumüji a Jerusalén, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí huëji por nutscö; huëtsjégueji 'ñe rí huëpji in ch'igüejí.

29 Na ngue ra zädä c'o pa 'ma me rí sufregueji. Nguec'ua ra mamaji: “Xenda rvä jo 'ma dya ro muxt'i yo ndixü 'ñe 'ma dya ro ndunteji 'ñe 'ma dya ro jötüji o lélë”, ra 'ñeñeji. Na ngue ra sufrejé na puncjü.

30 Nuc'ua ra mama c'o nte: “Quera ro yëbi yo t'eye 'ñe yo ts'it'eye ro ndivguiji. Xe na jo que na ngue c'ü rá sufregöji yo na s'ëzhi”, ra 'ñeñeji.

31 Nutscö, zö dya pje ró cjagö, pero rá sufregö na puncjü. Nadya yo menzumü va yo tuns'ü na puncjü o nzhubü, ¿pje ra tsjapüji yo?, eñe e Jesús.

32 'Ma mü o zidyiji e Jesús, xo mi sidyiji yeje bëzo c'o xo ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'o, vi tsja na s'o c'o.

33 Nuc'ua 'ma mü o zät'äji nu ja mi chjü T'ejëñte, o ndät'äji cja ngronsi nu, e Jesús 'ñe c'o vi tsja na s'o. 'Naja c'ü o ndät'äji cja ngronsi cja a lado o jodyë e Jesús; 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

34 O mama c'ua e Jesús:

—Mi Tatats'ü in bübü a jens'e, rí ö'tc'ü rí perdonaogue yo. Na ngue dya päräji c'ü cjacü yo, eñe.

Nuc'ua c'o tropa o eñeji cjó ngue c'ü ro tsjapü o cja ja c'o o bitu e Jesús.

35 C'o nte mi böbü mi jandaji e Jesús. Anguezeji 'ñe c'o pje mi pjëzhi, me mi cjapüji burla e Jesús mi mamaji:

—Maco mamaji o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi. Maco mi mama ngueje nu o juajnü Mizhocjimi ra manda, maco dya dagü dya cja ne ngronsi, eñeji.

36 C'o tropa xo mi cjapüji burla e Jesús. Mi chëzhiji cja o jmi e Jesús, mi unüji ro zi o vino c'o dya nda ma jo.

37 Mi xipjiji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel, ts'ügütsjë dya, dyagü cja ne ngronsi.

38 A xes'e cja o ñi c'e ngronsi, mi cuat'ü 'na xiscömü c'ü mi t'opjü o letra c'e jña griego, 'ñe o latín 'ñe hebreo. Mi t'opjü a cjava: “Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu.”

39 Nuc'ua 'naja c'o vi tsja na s'o c'ü xo mi dät'ä nu, o zadü e Jesús o xipji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo, 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi. Xo rí 'ñevgüegöbe libre.

40 O ndünrü c'ua c'ü 'naja c'ü mi dät'ä nu, o huëñch'i o xipji:

—Nu'tsc'e, dya in sügue Mizhocjimi. ¿Jenga in sadüge ne bëzo? Nujnu, xo na sufre yo rrä sufregövi.

41 Nutscövi, rí mercedovi rá sufregövi yo, na ngue ró cjavi c'o me na s'o. Pero ne bëzo, dya pje tsja nu.

42 O sido o ña c'ua c'e bëzo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ö'tc'ü c'ü rí mbenzegö 'ma rí nzhogue na ye rí ë mandague, eñe.

43 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dyärä na jo c'ü rá xi'tsc'ö. Ne pa dya, rí bübügue co nutscö a jens'e nu ja me na zö.

Muerte de Jesús

44 Nuc'ua 'ma mü o zünü jñisiarü, o bëxömü c'ua texe cja ne xoñijömü hasta 'ma mü o zünü jñi c'ü nzhä.

45 O bëxömü e jyarü. Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü.

46 Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, sinngui dya in aljma.

Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama c'o, cjanu o ndü c'ua.

47 Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, 'ma mü o jñanda c'o me na nojo, o ma't'ü Mizhocjimi o mama:

—Ne bëzo, na cjuana c'ü dya tsja c'o na s'o.

48 Na puncjü o nte c'o vi ma jñanda pje ro tsjapüji e Jesús. 'Ma mü o jñandaji ja va ndü, o nzhogüji mi ya'büji o tñjmiji. Na ngue me mi süji 'na pje ro zädä.

49 C'o mi dyoji e Jesús, ma böbütojoi na jë, xo jñandaji. Xo 'ñe c'o ndixü c'o mi pöji e

Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea.

Jesús es sepultado

⁵⁰ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü José. Mi menzumü a Arimatea c'ü mi tsja cja c'e estado de Israel. Ma jonte c'e bëzo, y mi cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Mi ngue 'na c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda.

⁵¹ Pero dya go ne c'o vi tsja c'o 'ñaja, 'ma mü o mamaji mi jyodü ro mböt'üji e Jesús. Mi te'be c'ü ro é manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

⁵² Nuc'ü, o ma c'ua cja e Pilato o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús.

⁵³ Cjanu o ma ts'üpcü c'ü o cuerpo cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü 'na bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyöt'üji cja peña, c'ü dya cjo be mi cöt'üji.

⁵⁴ Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma sóyaji. Ya mi ngue ro nguibi e jyarü, ya mi ngue ro mbürü c'e xabaro.

⁵⁵ C'o ndixü c'o mi pöji e Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea, xo möji e José. O ma nuji c'e cueva ja ngöt'üji o cuerpo e Jesús.

⁵⁶ Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, o dyät'äji o perfume 'ñe o unguento, ngue c'ua ro ma ngosp'üji o cuerpo e Jesús. Nuc'ua c'ü na ye nu pa, 'ma mi sóya yo menzumü a Israel, o sóya c'ua c'o ndixü ja c'o nzi ma mama cja c'o o mandamiento Mizhocjimi.

24

La resurrección de Jesús

¹ Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo'o 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva, o ndunüji c'o perfume c'o vi dyät'äji. Xo möji c'o 'ñaja ndixü.

² 'Ma mü o zät'äji cja c'e cueva, o chöt'üji ya vi chjen'chp'ejí c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva.

³ Pero 'ma mü o cjogüji a mbo, dya chöt'üji c'ü o cuerpo e Jesús c'ü in Jmugöji.

⁴ Go züji c'ua, dya mi pärä pje ro tsjaji. 'Nango jñetse c'ua yeje anxe c'o mi 'ñetse nza cja o bëzo, mi böbüvi o jmiji, me mi juëns'i o bituvi.

⁵ Me go pizhi c'ua c'o ndixü o ñücüji a jömü. O mama c'ua c'o anxe o xipjiji:

—¿Jenga in jodüji a nde cja yo añima nu c'ü bübüto?

⁶ Dya bübü va c'ü; ya tetjo. Mbeñeji ja jo c'o o xi'tsc'ejí e Jesús 'ma mi bübü a Galilea.

⁷ O xi'tsc'ejí c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi pero mi jyodü ro nzhöji angueze cja c'o nte c'o cja na s'o, ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, ro tetjo ro bübüto na yeje, eñe c'o anxe va xipjivi c'o ndixü.

⁸ O mbeñe c'ua c'o ndixü c'o vi mama e Jesús.

⁹ Cjanu o mbedyeji nu, o möji c'ua nu ja mi cärä c'o once apóstole 'ñe c'o 'ñaja, o ma xipjiji c'o vi mama c'o anxe.

¹⁰ C'o o ma xipjii c'o apóstole, mi ngueje e María Magdalena 'ñeje e Juana 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo. Xo mi ngue c'o 'ñaja ndixü c'o mi dyoji.

¹¹ C'o apóstole o nguiññiji c'ü mi jyo c'o ndixü. Nguec'ua dya go creoji c'o o xipjiji.

¹² Pero e Pedro ixco cjuan'di go ma cja c'e cueva. 'Ma mü o zät'ä nu, o dänä o jñanda a mbo. C'ü o jñanda, nguextjo c'e manta c'ü vi mböch'üji o cuerpo e Jesús. Cjanu o ma c'ua, me mi cjiññi pje mi ne ro mama c'o vi jñanda.

En el camino a Emaús

¹³ C'e pa c'ü, yeje anguezeji mi mëvi cja 'na ts'ijññi c'ü ni chjü Emaús. C'e jññi mi jydüvi once kilómetro a Jerusalén.

¹⁴ 'Ma mi pëvi, mi pötma mamavi ja va ndät'äji e Jesús cja ngronsi 'ñe ja va ngöt'üji cja cueva. Xo mi mamavi ja ga cja c'o vi mama c'o ndixü c'ü vi te e Jesús.

¹⁵ 'Ma mi ñavi 'ñe mi pötma dyönüvi, nuc'ua e Jesús o chëzhi ts'ë c'ua, cjanu o möji c'ua.

¹⁶ Anguezevi o jñandavi e Jesús, pero dya mbärävi c'ü mi ngue e Jesús.

¹⁷ O mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje ni mbë c'o pötqui mamavi gui mëvi, nguec'ua me in ndumüvi?, eñe e Jesús.

¹⁸ 'Naja c'o bëzo mi chjü e Cleofas. O ndünrü c'ua o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in bübügue va a Jerusalén? Maco texe yo nte päräji c'o o zädä va yo pa yo.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüvi:

—¿Pje ni mbë c'o o zädä?

O ndünrüvi c'ua o xipjivi:

—Ngueje c'o o tsjapüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o 'ñeme ro zopjü yo nte. Mi cja ja c'o nzi ma ne Mizhocjimi; mi ña na jo o jña Mizhocjimi y mi cja c'o me na nojo. Nguec'ua yo nte me mi nántji c'ü, me mi mamaji c'ü me ma jo c'ü.

²⁰ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja in menzumüji c'o pjëzhi na nojo, o zidyji e Jesús nu ja jñünpüji ngüenda. Y o mböt'üji cja ngronsi.

²¹ Nutscöjme mi dyocjöjme e Jesús, mi pëzhgöjme mi ngue angueze c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro salvazüji nutscöji rí menzumüji a Israel, ro 'ñevgeji libre cja c'o nugüji na ü. Pero ya pa jñi pa ndeze 'ma mü o ndü.

²²⁻²³ Mi xörü, ts'i vi mbedye ja nzi ndixü c'o in dyocjöjme o möji cja c'e cueva nu ja ngöt'üji e Jesús. Dya chöt'üji c'ü o cuerpo pero 'ma mü o nzhogüji, o xitsijme c'ü o jñetse yeje anxe c'o o xipjiji c'ü ya te e Jesús ya bübüto na yeje. Nguec'ua ró sügöjme ró

mamajme: “Xa'ma ya te e Jesús. Pero, ¿pārā cjo na cjuana?”, ró mamajme a cjanu.

²⁴ Nguec'ua бүбү ja nzi c'o in dyocjömje c'o o ma cja c'e cueva o ma nuji. O chöt'üji ja c'o nzi va mama c'o ndixü, dya cja mi o'o e Jesús a mbo cja c'e cueva. Pero dya jñandaji c'ü. Nguec'ua, ¿pārā cjo ya tetjo?

²⁵ O ndürü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi, dya in pārāvi na jo c'o o dyopjü c'o profeta. Dya i jyēzi ro zi'ch'i in mü'büvi c'o jña. Nguec'ua dya in creovi texe c'o o dyopjüji.

²⁶ Mi jyodü e Cristo me ro sufre rvá ndü, cja rrü ma c'ua a jens'e nu ja ra manda, eñe e Jesús.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipjivi pje mi ne ro mama c'o o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés 'ñe c'o vi dyopjü texe c'o profeta. Nde vi dyopjüji ja rvá cja e Cristo.

²⁸ Ya mi ngue ro zät'äji cja c'e ts'ijñiñi nu ja mi möji. E Jesús mi cja pü c'ü ro cjogütjo xe ro ma c'ü 'na jñiñi.

²⁹ Nuc'ua anguezevi o züjmüvi c'ua o xipjivi:

—Oxque co nutscöbe na ngue ya nzhä, dya ra mezhe ra xömü, eñevi.

Nguec'ua o cjogüji a mbo cja c'e ngümü ro oxüji.

³⁰ Nuc'ua 'ma ya ma jüji cja mexa, e Jesús o jñü c'ua 'na tjöméch'i, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu o xënbivi c'ua.

³¹ Nuc'ua ixco xogü o ndövi, cja mbārāvi c'ua c'ü mi ngue e Jesús c'ü mi ñaji. Nuc'ua 'nangua ojtjo c'ua e Jesús; dya cja jñandavi.

³² Nuc'ua o pötü va mamaji:

—'Ma ró ñaji e Jesús cja 'ñiji, 'ma o xitsivi pje ne ra mama c'o o jña Mizhocjimi, me go zi'ch'i in mü'büvi y me ró mäcjövi, eñevi.

³³ Ixco nzhogüvi o mëvi c'ua a Jerusalén. 'Ma mü o zät'ävi, o chöt'üvi ya vi jmurü c'o once apóstole 'ñe c'o mi dyoji.

³⁴ O mama c'ua anguezeji o xipjivi c'o yeje c'o cja vi säjä:

—Ya tetjo c'ü in Jmugöji. E Pedro o jñanda c'ü бүбүtjo c'ü, embeji c'o yeje.

³⁵ Anguezevi o mamavi c'ua c'ü vi chjëji e Jesús cja 'ñiji pero dya mi pārāvi cjo mi ngue c'ü. Cja mbārāvi 'ma mü o xënbivi c'e tjöméch'i cjanu o unüvi.

Jesús aparece a los discípulos

³⁶ 'Ma mi mamaji c'o, jo ni 'ñetse c'ua e Jesús a nde anguezeji o zenguaji.

³⁷ Nuc'ua anguezeji me go züji. Mi pëzhiji mi ngue 'na espíritu c'ü mi 'ñetse nza cja 'na nte.

³⁸ Nuc'ua e Jesús o mama c'ua:

—Dya rí süji; dya rí ts'ijñiji.

³⁹ Jñandgaji c'ü nguetscö e Jesús. Chjönngüji ngue c'ua rí pärāgueji c'ü dya nguezgö 'na espíritu. Na ngue бүбү in ts'ingue 'ñe in nzho'dyë.

⁴⁰ 'Ma mü o mama a cjanu, cjanu o jíchiji o dyë 'ñe o ngua.

⁴¹ Anguezeji me co mäji c'ua na puncjeji. Pero o nguñijiñi: “Pārā, ¿cjo na cjuana yo rí jandagöji 'ñe yo rí äräji?”, eñevi. Nguec'ua dya nda mi creoji cjo vi te e Jesús. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjo бүбү pje rá sigö?

⁴² Nuc'ua o unüji 'na përaso o jmö c'ü vi jñaxaji, cja na 'ñe 'na përaso o panal c'ü mi po'o o miel.

⁴³ O jñü c'ua e Jesús c'e jmö 'ñe c'e panal, cjanu o zi c'ua; anguezeji o jñandaji.

⁴⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—'Ma ot'ü mi бүбүgö co nu'tsc'evi, ró xi'tsc'öji c'ü mi jyodü ro zädä c'o t'opjü cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o t'opjü cja yo salmo. C'o ró xi'tsc'öji, ngueje yo ya zädä.

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjüji, nguec'ua va mbārāji pje mi ne ro mama c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi.

⁴⁶ Cjanu o xipjivi:

—C'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi, mi jyodü ro tügö nuzgö e Cristo, cja rrü tetcjö c'ü na jñi nu pa.

⁴⁷ Xo ni jyodü ra zopjüji yo nte ra xipjivi ra 'ñench'ezüji o mü'büji ra jyëziji c'o na s'o. A cjanu ra perdonaoji c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ot'ü ra zopjüji yo cārā a Jerusalén, cja rrü ma zopjüji yo cārā texe cja ne xoñijömmü.

⁴⁸ Ngue'tsc'evi i jñandgueji yo o zädä, ngue'tsc'evi rí zopjüji yo nte.

⁴⁹ Rá tājā o Espíritu Mizhocjimi ra ëjë ra ë бүбү cja in mü'büji ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Rí che'beji va a Jerusalén hasta 'ma cja ra ëjë a jens'e, ra 'ñe dya c'üji o poder ja rgui zopjüji yo nte.

Jesús sube a los cielos

⁵⁰ 'Na nu pa, e Jesús o möji c'o apóstole o zät'äji c'ü 'nanguarü a Betania. Nuc'ua e Jesús o cuā'sā c'ua o dyë o dyötpü Mizhocjimi c'o o apóstole.

⁵¹ 'Ma mi ötpüji Mizhocjimi, ixco ma c'ua e Jesús go zidyí Mizhocjimi a jens'e.

⁵² Anguezeji o ndüñijömmüji o ma't'üji c'ua e Jesús. Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, me mi mäji.

⁵³ Sido mi pöji cja c'e templo mi unüji 'na pöjö Mizhocjimi. Je va cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN JUAN

La Palabra de Dios hecha hombre

¹ Mi jinguã 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijõmü, ya exmi bübü e Jña'a. E Jña'a ngueje o T'i Mizhocjimi. E Jña'a mi bübüvi Mizhocjimi. Ngueje Mizhocjimi nu e Jña'a.

² Nunu, ya exmi bübüvi Mizhocjimi.

³ Texe yo bübüv ngueje e Jña'a o dyät'ä.

⁴ Ngue angueze c'ü dacüji c'ü rí bübüji. Ngueje angueze c'e jya's'ü ngue c'ua ra sö rá päräji Mizhocjimi.

⁵ C'e Jña je jya's'ü cja e bëxõmü. E bëxõmü, dya sö'õ ra ts'a's'ü e jya's'ü.

⁶ Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi chjü Juan. Mizhocjimi o juajnü c'e bëzo.

⁷ O xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü.

⁸ E Juan dya mi ngueje c'e jya's'ü. C'ü vi juajnü Mizhocjimi c'ü, ngue c'ü ro xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü.

⁹ E Jña'a c'ü ngue c'e jya's'ü c'ü na cjuana, ya mi ngue ro mbürü ro pëpji va. Nuc'ü, ngue c'e jya's'ü, ngue c'ua yo nte sö ra mbärã Mizhocjimi.

¹⁰ Mi bübü cja ne xoñijõmü. Ngueje angueze o dyät'ä ne xoñijõmü. Pero c'o mi cärã cja ne xoñijõmü, dya o tsjapüji ngüenda que ngueje c'e jya's'ü c'ü na cjuana.

¹¹ Nuc'ua o mimi cja ne xoñijõmü; o jmus'ü cja c'o menzumü a Israel. Pero anguezeji dya go säjäji, zõ mi ngue o menzumüji c'ü.

¹² Pero texe c'o o säjä, 'ñe o 'ñench'e o mü'büji; nuc'o, o unüji c'ü nguejeji o t'i Mizhocjimi.

¹³ C'ü ni tsjacõji o t'izgõji Mizhocjimi, dya ngue c'ü vi muxcüji c'o ín tataji; ngue c'ü je ga ne a cjanu Mizhocjimi.

¹⁴ C'e Jña'a c'ü ngue e Jesucristo, o ë jmus'ü cja ne xoñijõmü nza czazgõji rí nteji. O mimi a nde nu ja rí cärãjme. Rö nugõjme c'ü me na zõ angueze. Me na zõ na ngueje nguetjo c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi. Nuc'ü, ró unnc'õjme ngüenda c'ü me s'iyazügõji, y na cjuana c'o o mama.

¹⁵ E Juan o mama c'o ma cjuana ja ga cja e Jesucristo. O mama na zëzhi:

—Nunu ngueje nu mi xi'ts'igõji nu 'ma ró xi'ts'iji: "Nu c'ü va bëpjazügõ ra ot'ü, na ngueje ya exmi bübü 'ma dya be rmi bübügõ."

¹⁶ E Jesucristo me s'iyazüji; dacüji texe c'o ni jyodü ín mü'büji.

¹⁷ Mi jinguã e Moisés o unü c'ü o ley Mizhocjimi c'o ín mboxatitagõji. Nudya, ya ëjë e Jesucristo. Nguec'ua rgã pärägõji me s'iyazüji Mizhocjimi, y na cjuana c'o ya mama.

¹⁸ Dya cjó janda Mizhocjimi. Pero c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi o jitscõji ja ga cja Mizhocjimi. Angueze pätpã o mü'bü Mizhocjimi.

Juan el Bautista habla en favor de Jesucristo

¹⁹ 'Na nu pa'a, c'o mi menzumü a Jerusalén o ndäjäji c'o ro ma tsjapü t'õnü e Juan. O ndäjäji o mbõcjimi 'ñe o Levita o zät'äji cja e Juan, o dyõntüji:

—¿Cjó ngue'tsc'e?

²⁰ E Juan exo xipji c'ü na cjuana. O mama:

—Nuzgõ, dya nguetscõ e Cristo.

²¹ O dyõntüji c'ua:

—¿Cjó ngue'tsc'e 'ma? ¿Cjo ngue'tsc'e Elías?

O mama:

—Nuzgõ, dya nguetscõ.

Xo o dyõntüji:

—¿Cjo ngue'tsc'e c'e profeta c'ü rí te'bejme ra ëjë?, eñeji.

O ndünrü e Juan, o mama:

—Jiyõ. Dya nguetscõ.

²² O xipji c'ua:

—Xitscõjme cjó ngue'tsc'e, ngue c'ua rá xipjiime nu c'o o ndäcjãjme. ¿Pje ín mam-ague dya, cjó ngue'tsc'e?

²³ O mama c'ua e Juan:

—In pärãgueji ja va mama c'e profeta Isaías. O mama c'ü ro bübü cja ndajjadü 'na nte c'ü ri mapjü ri xipji yo nte: "Jyëziji c'o 'ñiji c'o na s'o, na ngueje ya ra ëjë c'ín Jmugõji", ro 'ñeñe. Nguetscõ c'e nte c'ü o mama c'e profeta, eñe e Juan.

²⁴ Ngue c'o fariseo c'o vi ndäjã o mbõcjimi 'ñe o Levita cja e Juan.

²⁵ O dyõntüji:

—¿Jenga ín jichigue co ndeje yo nte 'ma dya ngue'tsc'e e Cristo, 'ma dya xo ngue'tsc'e e Elías, ne ri ngue'tsc'e c'e profeta?, mi eñeji.

²⁶ O ndünrü c'ua e Juan, o mama:

—Nutsçõ rí jichi yo nte cja ndeje. Bübü a nde nu ja ín cärãgueji 'naja nu c'ü dya ín pärãgueji;

²⁷ ngueje nu va bëpjazügõ. Nutsçõ dya pje pjëtscõ. Nuc'ü, me pjëzhi na nojo.

²⁸ Nuyo, je o zädã a Betãbara, 'naja jñiñi cja c'ü 'nanguarü c'e ndare c'ü ni chjü Jordán, nu ja je mi jichi yo nte, e Juan.

Jesús, el Cordero de Dios

²⁹ C'ü na vejnu pa'a o jñanda e Juan, ma ëjë e Jesús nu ja mi bübü angueze. O mama c'ua e Juan:

—Jñandaji dya. Va ëjë nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra ndunbü o nzhubü yo cärã cja ne xoñijõmü. Ngueje o Ts'imë Mizhocjimi.

³⁰ Ngueje nu ró xi'ts'iji nu, va bëpjazügõ 'naja bëzo c'ü ra zopjü yo nte. Ya exmi bübü, 'ma dya be rmi bübügõ. Ngueje nu xenda pjëzhi que na nguetscõ.

³¹ Nuzgö dya mi pärägö c'ü pje pjëzhi nu. Rvã ëjëgö rvã jichite cja ndeje ngue c'ua yo menzumü a Israel ra mbãrãji angueze.

³² O sido o ñatjo e Juan, o mama:
—Ró janda o Espiritu Mizhocjimi c'ü ma sjöbù a jens'e nza cja 'na mbaro. Je o ë söya a xes'e angueze.

³³ Nuzgö, dya mi pärägö c'ü pje pjëzhi nu. Pero Mizhocjimi, nu c'ü o juancö ró ë jichi cja ndeje yo nte, ya vi xitsi: “Nu c'ü rí jñanda ra zãt'ã ín Espiritugö c'ü ra söya a xes'e angueze ngueje c'ü ra ndãjä o Espiritu Mizhocjimi ra bübü cja o mü'büji.”

³⁴ Ró jandagö o ëjë o Espiritu Mizhocjimi co nu e Jesús, nguec'ua rí xi'ts'iji na cjuana, exi ngueje nu o T'i Mizhocjimi nu.

Los primeros discípulos de Jesús

³⁵ C'ü na yejnu pa'a mi bübütjo nu, e Juan co yeje c'o o discípulo.

³⁶ O jñanda e Juan mi cjoü e Jesús. O mama c'ua:

—Pa nu, o Ts'imë Mizhocjimi.
³⁷ O dyärã c'ua yeje c'o o discípulo e Juan. Ya ndünt'üvi c'ua a xütjü e Jesús.

³⁸ O ñezhe c'ua e Jesús. O jñanda mi tjünt'üvi a xütjü. O xipjivi:

—¿Pje ín jodüvi?
Anguezevi o mamavi:
—Xöpüte, ¿ja je ngue c'ua ín bübü?, o ñembevi.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:
—Xã'dãvi ngue c'ua rí jñandavi ja je rí bübü. Ya o möji c'ua. Ya o jñandavi nu ja je mi bübü. C'e pa'a c'ü, o nguejmetoji nu e Jesús, na ngueje ya mi zünü dyëch'a c'ü xörü.

⁴⁰ E Andrés, c'ü nu cjuarma e Simón Pedro mi ngueje 'naja c'o yeje c'o vi dyärã nu c'o o mama e Juan, cja nu o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

⁴¹ E Andrés o chöt'ü e Simón c'ü nu cjuarma. O xipji:

—Ya ró chjëgöjme nu c'ü o ndãjä Mizhocjimi, eñe. Nuc'ü, ngue c'ü xiji Mesías.

⁴² Nuc'ua e Andrés o zidy e Simón o mëvi c'ua ja mi bübü e Jesús. E Jesús o jñanda c'ua. O xipji:

—Ngue'tsc'e e Simón, nu t'its'ü e Jonás. Rguí chjütsc'e e Cefas, eñe.
Ne jña Cefas ne ra mama Pedro.

Jesús llama a Felipe y a Natanael

⁴³ C'ü na yejnu pa'a o ne c'ua e Jesús o ma a Galilea. O chjëvi e Felipe. O xipji:

—Chjünt'ü ín xütjü.
O mëvi c'ua.

⁴⁴ E Felipe mi menzumü a Betsaida, nu ja mi menzumü e Andrés ñe e Pedro.

⁴⁵ E Felipe o ma xipji e Natanael:
—E Moisés o dyopjü cja o ley Mizhocjimi c'ü ra ëjë Mesías. Je xo va dyopjü c'o profeta. Ya ró chjëjme dya c'ü. Ngueje e Jesús c'ü menzumü a Nazaret, c'ü o t'i e José.

⁴⁶ E Natanael o xipji e Felipe:
—¿Cjo sö ra bübü a Nazaret c'ü na jo?

O ndünrü c'ua e Felipe:
—Xã'dã rí ñu'u.

⁴⁷ E Jesús o jñanda ma ëjë e Natanael. O mama c'ua:

—Va ë c'ua 'naja yo menzumü a Israel nu na cjuana. Nunu, dya onpüte nu.

⁴⁸ E Natanael o xipji e Jesús:
—¿Ja cja dya, c'ü ya ín päcãgö?

O ndünrü c'ua e Jesús. O xipji:
—'Ma dya be mi zon'c'ü e Felipe, nu 'ma mi bübügie cja ngua c'e higo, ró jantc'a 'ma, y rí pä'tc'ã in mü'bü.

⁴⁹ O ndünrü e Natanael, o xipji:
—Xöpüte, exi ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e, ngue'tsc'e i ñe ngue c'ua rí mandazüji rí menzumüji a Israel.

⁵⁰ O ndünrü e Jesús, o xipji:
—In ejmezü dya, na ngueje mi pä'tc'ã in mü'bü 'ma mi bünc'e cja ngua c'e higo. Pero xenda na nojo c'o rí jñanda.

⁵¹ 'Na cjuana rí xi'ts'iji, rí jñandaji ra xogü a jens'e; ñe rí jñandaji c'o anxe Mizhocjimi ra möji a jens'e, ra nzhogüji nu ja rá bünc'ö, nutscö rvã ëcjo cja Mizhocjimi.

2

Un casamiento en Caná de Galilea

¹ C'ü na jñi nu pa'a o tsjaji 'naja chjüntü a Caná c'ü tsja a Galilea. Je o ma nu c'ü nu mamá e Jesús.

² Xo o zojnüji cja c'e chjüntü e Jesús co c'o o discípulo.

³ O tjezetjo c'ua c'e vino. C'ü nu mamá e Jesús o xipji:

—Ya ndezeji o vinoji.

⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—¿Jenga ín xitsigö a cjanu? Dya be sädã c'e hora 'ma ra 'mãrã cjo nguetscö.

⁵ C'ü nu mamá e Jesús o xipji c'o mi pjöxte:
—Rí tsjaji texe c'ü ra xi'ts'iji e Jesús.

⁶ Mi jãrã nu, ñanto tras'ãbã c'o mi ngueje ndojo c'o mi xich'iji ndeje. Nu c'e ndeje c'o mi po'o nu, mi ngue para ro xindyë c'o mi menzumü a Israel, c'ua nzi va manda o ley anguesji. C'o tras'ãbã mi süjü ochenta o 'na ciento litro nzi 'naja.

⁷ E Jesús o xipji c'o mi pjöxte:

—Nu'ts'ceji, nichijji ndeje yo tras'ãbã.

Cjanu o nichijji c'ua. Nde o jaxcüji na jo c'o tras'ãbã.

⁸ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Dyö'büji dya, chunbüji c'ü manda cja ne chjüntü.

Cjanu o ndunüji c'ua.

⁹ C'ü mi manda, o zö'ö ts'iquë c'ü e ndeje c'ü vi mbëzhi vino. Dya mi pärã ja je vi tüji. Pero c'o mböxte mi pärãji na ngueje vi dyö'büji c'e ndeje. O tsja c'ua c'ü mi manda, o mat'ü c'ua c'ü e t'i i c'ü cja vi chjüntü.

¹⁰ Cjanu o xipji c'ua:

—'Ma cjaji chjüntü, ot'ü xisp'iji vino c'ü na jo'o. Nuc'ua 'ma ya ra nijmiji, cja rrö xisp'iji c'ü dya nda jo. Nu'tsc'e mi pë's'itjo c'ü xenda na jo vino. Cja na unügue dya.

¹¹ Nujyo, o tsja'a e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea. Nguejyo o mbürü o jizhi c'ü dya nunca mi janda c'o nte. A cjanu o mbârâji c'ü me na nojo angueze. C'o o discipulo o 'ñejmeji c'ua angueze.

¹² Nu 'ma o nguarü yo, o zöbüji a ma a Capernaum e Jesús 'ñe c'ü nu mamá 'ñe c'o o cjuarma 'ñe c'o o discipulo. Nunu, o mimiji ja nzitjo pa'a. Dya o mezheji.

Jesús purifica el templo

¹³ Ya mi ngue ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo menzumü a Israel. Nuc'ua o ma a ma a Jerusalén e Jesús.

¹⁴ O chöt'ü c'o mi pö o nzhünü 'ñe o ndénchjürü 'ñe o mbaro cja c'e templo. C'o mi pötü o merio xo nde mi junrü nu c'o.

¹⁵ E Jesús o dyät'ä c'ua 'naja o chirrio. Cjanu o ndas'üji va pjongüji cja c'e templo texeji co c'o o nzhünüji 'ñe c'o o ndénchjürüji. Cjanu o pjö'tp'ü o merio c'o mi pötü o merio. O tunbüji c'o o mexaji.

¹⁶ O xipji c'ua c'o mi pö'ö c'o mbaro:

—Nuyo, pjongüji va yo. Nu'tsc'eji, dya ri tsjapcüji chöjmü nu o ngümü mi Tatagö.

¹⁷ Nuc'ua c'o o discipulo o mbeñeji c'ua c'o ya t'opjü, c'ü mama a cjava: "Na ngueje c'ü me rgá pjörügö in nzungue, me ra nugöji na ü", eñe va zopjü Mizhocjimi.

¹⁸ Nuc'ua c'o menzumü a Israel, o tsjapüji t'önü e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje ri jitsijme ngue c'ua rá päräjme pje pjé'ts'igüe nguec'ua in cjague nu yo in cjague?

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Yä't'äji nu e templo nu. Na jñi nu pa'a rá bö'bütjo.

²⁰ O mama c'ua c'o menzumü a Israel:

—O mezhe cuarenta y seis cjé'ë va dyät'äji nu. Nu'tsc'e in mama jñipatjo ri bö'bü.

²¹ Pero e Jesús je mi mama e templo c'ü je mi nguetsjé angueze.

²² 'Ma o te'e cja yo añima e Jesús, nuc'ua c'o o discipulo o mbeñeji c'ü vi mama yo. Nuc'ua ya o 'ñejmeji c'ua yo vi t'opjü 'ñe c'e jña'a c'ü vi mama e Jesús.

Jesús conoce a todos

²³ 'Ma mi bübü e Jesús a Jerusalén cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, na puncjü nte c'o o 'ñejme c'o mi cja e Jesús. 'Ma o jñandaji c'o mi cja angueze c'o nunca mi jandaji, ya o 'ñejmeji c'ua.

²⁴ Pero e Jesús mi pärä c'ü dya ro ndünt'üji o xütjü. Mi pärä na ngueje mi pätpäji o mü'büji.

²⁵ Dya mi jyodü cjó ro xipji ja ma cja c'o nte. Na ngueje angueze nde mi pärä nu c'o mi cjiñjiji.

3

Jesús y Nicodemo

¹ Mi bübü 'naja c'o fariseo c'ü mi chjü Nicodemo. Mi jmu'u cja c'o menzumü a Israel.

² Nuc'ü, o ëjë 'na nu xömü cja e Jesús. O xipji:

—Xöpüte, ri pärägöjme o juan c'ü Mizhocjimi ri xöpügüe yo nte. Na ngueje 'ma dya ri bübügüe co Mizhocjimi, dya ro sö ri tsjague 'ma, nuyo in jizhigüe yo nunca mi jandajme.

³ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Na cjuana c'ü ri xi'ts'i. Nu c'ü dya ra jmus'ü na yeje, dya ra sö ra nu'u c'ü ra manda Mizhocjimi a jens'e.

⁴ O xipji c'ua e Nicodemo:

—¿Ja rgá sö ra jmus'ü 'naja nte 'ma ya zöya? ¿Cjo ra sö ra cjögü cja o pjeme nu nana ra jmus'ü na yeje?

⁵ O ndünrü e Jesús:

—Ri xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'ü dya ra jmus'ü cja ndeje 'ñe cja o Espiritu Mizhocjimi, dya ra sö ra nu c'ü ra manda Mizhocjimi a jens'e.

⁶ Yo nte'e unüji o ts'ingüe c'o nu t'iji, nguec'ua xo ga nte c'o t'i. Je xo ga cjatjonu 'ma cjó c'o ra 'ñejme, Mizhocjimi unü c'ü o Espiritu ngue c'ua c'e nte ra tsjapü o t'i 'ma Mizhocjimi.

⁷ Dya me ri tsjijñi c'ü ró xi'ts'i, ni jyodü ra jmxuc'ü na yeje.

⁸ E ndajma ja nde vü'ü. In ärä vü'ü. Pero dya in pärä ja je ni 'ñeje, ne ja je ni ma'a, na ngueje dya sö ri jñandue. Je xo ga cjatjonu, dya sö ri jñandue Mizhocjimi 'ma unü o Espiritu 'na nte ga tsjapü o t'i.

⁹ O ndünrü c'ua e Nicodemo, o xipji:

—Nuyo, ¿ja rga sö ra ts'a'a yo?

¹⁰ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Ngue'tsc'e in xöpüte cja yo in menzumüji a Israel. ¿Cjo dya in pärä yo rrä xi'ts'i?

¹¹ Nuzgö rrä xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'o ri pärägöjme ri xi'tsc'öjme. Nu c'o ró nujme ri mamajme na cjuana. Pero dya in ejmeji c'o ri xi'tsc'öjme.

¹² Nu 'ma ri xi'ts'iji c'o tsjaja cja ne xoñijömjü, dya in ejmeji. ¿Ja rguü 'ñejmeji 'ma rá xi'ts'iji c'o tsjaja a jens'e?

¹³ 'Dya cjó nguins'i a jens'e ngue c'ua ra mbârä ja ga cja Mizhocjimi. Pero bübü c'ü pärä. Nutscö rvá ëjë a jens'e cja Mizhocjimi nu ja exmi bübügö, nguetscö ri pärägö.

¹⁴ 'Ma ma ëjë c'o c'ijmi ma ë saji c'o in mboxtitagöji cja c'e ndajjadü, e Moisés o dyät'ä 'na c'ijmi de bronce, cjanu o ndünt'ü

cja 'na za'a c'ü ma jens'e. Nguec'ua 'ma mi janda c'o nte, dya mi t'üji c'o vi za o c'ijmi. Xo rga cjatjonu, xo ni jyodü ra ndünt'üji cja ngronsi, nutsö rvá ëçjõ cja Mizhocjimi.

¹⁵ Nguec'ua texe c'o ra 'ñench'ezügõ cja o mü'bü nde ra bübütoji, dya ra ndüji, eñe e Jesús.

El amor de Dios para el mundo

¹⁶ Mizhocjimi me s'iya texe yo cãrã cja ne xoñijõmü. Nguec'ua va nzhõ c'ü nu T'i c'ü 'natjo para o ndü va ngõtcü in nzhübüji; nguec'ua texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra ndüji, ra bübütoji.

¹⁷ C'ü vi ndãjä Mizhocjimi c'ü nu T'i cja ne xoñijõmü, dya ngue c'ü ra tsjapü ra ngõt'ü o nzhübü yo cãrã cja ne xoñijõmü. O ndãjä ngue c'ua o ngõ'tp'ü c'o nzhübü c'o t'üji. A cjanu, nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra bübütoji.

¹⁸ Nu c'ü ejme c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufrido. C'ü dya ejme, o mama Mizhocjimi c'ü ra tsjapü ra ma sufrido. Na ngueje o ndãjä c'ü 'natjo o T'i, pero dya ne c'e nte ra 'ñejme.

¹⁹ E jya's'ü o ëjë cja ne xoñijõmü. Pero yo nte mi neji bëxõmü. Dya neji e jya's'ü na ngueje na s'o cja. Nguec'ua ra ma ngõt'üji o nzhübüji.

²⁰ Texe c'o cja na s'o me ünmbüji e jya's'ü. Dya xo ne ra säjäji cja e jya's'ü na ngueje 'ma ro säjäji cja e jya's'ü ro tjanbaji 'ma c'o na s'o c'o cja.

²¹ Nu c'o cja na cjuana, va ëji cja e jya's'ü ngue c'ua ra tjanbaji c'ü vi tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Juan el Bautista vuelve a hablar de Jesús

²² 'Ma o nguarü yo, o ma c'ua e Jesús co nu c'o o discípulo a ma Judea. O nguejme nu co anguesji. Mi jichite nu.

²³ E Juan xo mi jichite a Enón bëxtjo a Salim. Mi jichite nu, na ngueje mi po na puncjü ndeje nu. O ëjë c'o nte'e ma ë j'i'iji.

²⁴ Dya be mi cjot'ü cja pjörü 'ma, e Juan.

²⁵ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o zõji jña 'naja bëzo c'ü mi menzumü a Judea. O zõji jña c'ua ja ga cja c'ü mi jichite e Jesús, 'ñe c'ü mi jichite e Juan.

²⁶ O möji cja e Juan. O xipjiji:

—Xöpüte, c'e bëzo, nu c'ü mi bübüguevi mbes'e a manu cja c'e ndare a Jordán, nu c'ü j xitsijme cjõ ngueje, ya jichi yo nte. Nudya nde põi texeji nu ja bübü angueze.

²⁷ O ndünrü e Juan, o mama:

—Na jo c'ü. Na ngueje Mizhocjimi o unü c'e bëpji nguec'ua ga tsja c'ua.

²⁸ Nu'tsc'ëji in pãrãtsjëji ró mamagõ, "Dya nguetsö e Cristo. O dãcjãtjögõ ró ot'ü ró xipji yo nte c'ü va ëjë e Cristo. Cja rron 'ñeje angueze."

²⁹ Rã xi'ts'iji 'na jña. 'Ma cja. Cjã chjüntü, ngue c'ü jovi c'e t'i c'ü ra 'ñe'chp'e a dyë c'e

xunt'i. Pero c'ü jovi c'e t'i me mãjä ga dyãrä ña'a c'e t'i ga zopjü c'e xunt'i. Je xo ga cjangõ nu, me rí mãcõ na ngueje ya ngue e Jesús c'ü ya zopjü dya yo nte.

³⁰ Na ngueje xenda ra mbëzhi na nojo angueze. Dya cja pje ra mbëtsö.

El que viene de arriba

³¹ 'Nu c'ü vi 'ñeje a jens'e ngue c'ü manda texe. Nutsö je ró tegõ cja ne xoñijõmü rí mama c'o tsjaja cja ne xoñijõmü. Nu c'ü exmi bübü a jens'e ngue c'ü manda texe.

³² Nuc'ü, mama c'o o jñãda a jens'e 'ñe c'o o dyãrä. Pero dya cjõ ejme c'o mama.

³³ Nu c'ü ejme c'o mama, ya o jñunt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi.

³⁴ Na ngueje nu c'ü o ndãjä Mizhocjimi, mama o jña Mizhocjimi. Mizhocjimi o unü o Espiritu ra ña o jña. Dya ënmbitjo ga unü o Espiritu.

³⁵ Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i. O nzhõtü texe cja o dyë'e.

³⁶ Nu c'ü ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra bübüto, dya ra ndü. Nu c'ü dya ench'e o mü'bü c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra ndü'ü, dya ra bübü. Mizhocjimi ünmbü c'ü.

4

Jesús y la mujer de Samaria

¹ C'o nte ya mi pjürü mi nãdãji e Jesús mi mamaji:

—E Jesús xenda na puncjü o nte c'o xöpü que na ngue c'o mi xöpü e Juan. Y xenda na puncjü o nte c'o jichi co ndeje, mi eñeji.

² Bueno, dya mi ngue e Jesús c'ü mi jichi c'o nte, mi ngue c'o o discípulo. O üdü c'ua c'o fariseo va dyãräji c'ü mi mama c'o nte.

³ Nguec'ua 'ma o mbãrã a cjanu e Jesús, o mbedye c'ua a Judea co c'o o discípulo, o möji na yeje a Galilea.

⁴ Mi jyodü ro cjögü a Samaria ngue c'ua ro zãt'ã a Galilea.

⁵ O zãt'ãji c'ua cja 'na ndajñiñi c'ü mi tsja a Samaria c'ü mi chjü Sicar. O juajma e Jacob bëxtjo mi tizhi cja c'e jñiñi. Nu c'e juajma vi zopcü c'ü nu t'i c'ü mi chjü José.

⁶ Mi bübüto nu o pozo e Jacob. E Jesús ya me vi mbo o cuë ma nzhodü cja 'ñiji. O mimi a jmi cja c'e pozo. Ya mi zünü 'ñantõ c'ü nzhã 'ma o zãt'ãji.

⁷ O ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi menzumü a Samaria. O ë ngüs'ü ndeje. Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Dyacü ts'iquë ndeje, rá si'i, eñe.

⁸ C'o o discípulo e Jesús vi möji cja c'e ndajñiñi. O ma ndõmüji c'ü ro ziji e Jesús.

⁹ O mama c'ua c'ü e ndixü a Samaria, o xipji e Jesús:

—Maco in menzumü a Israel. ¿Jenga in ötcügõ ndeje c'ü rí sigue? Nutsö rí ndixü y rí menzumü a Samaria, eñe.

C'o menzumü a Israel, dya ñuji c'o menzumü a Samaria.

¹⁰ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ri pārāgue c'ü unü Mizhocjimi 'ñe cjó je nguetscö c'ü xi'tsi', "Dyacü ts'iquë ndeje rá si", nu'tsc'e ri dyötcü, nuc'ua ro da'c'ügö ndeje c'ü sido ri bübütjo, eñe e Jesús.

¹¹ O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e sē'ē, ojtjo pje rguí tsjüs'ügue. Me na jē'ē ne pozo. ¿Ja je ngue c'ua peje c'e ndeje c'ü sido rá bübütjo?

¹² Ne pozo nu, o dyacöjme e Jacob c'ü mi mboxtitagöjme. Nuc'ü, mi si'i ne ndeje. Xo 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o animaleji. Nu'tsc'e, ¿cjo xenda pjē'tsc'e na nojo que na ngueje e Jacob? A poco ri dyacö ndeje c'ü xenda na jo, eñe c'e ndixü.

¹³ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—C'ü ra zi ne ndeje nu, ra turetjo.

¹⁴ Nu c'ü ra zi c'e ndeje c'ü rá unügö, dya cja ra ndüre. C'e ndeje c'ü rá unügö, ra bübü cja o mü'bü; ra chjëntjovi nza cja ndeje c'ü peje cja mējē, nguec'ua sido ra bübütjo c'e nte, eñe e Jesús.

¹⁵ O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e, sē, dyacö c'e ndeje c'ü. Ngue c'ua dya cja rá türe. Ngue c'ua dya cja xo rá ē cjüs'ü a 'ñecjua.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Ma zojnün nin xıra. Nuc'ua ri 'ñejevi a 'ñecjua.

¹⁷ O ndünrü c'e ndixü:

—Dya ri 'ñecjö in xıra.

O xipji c'ua e Jesús:

—I mamague c'ü na cjuana, dya in 'ñecje nin xıra.

¹⁸ Na ngueje ya mi 'ñeje tsi'ch'a nin xıra. Nu c'ü in 'ñeje dya, dya ngueje nin xıra. I mamague na cjuana yo.

¹⁹ O ndünrü c'ua c'e ndixü, o mama:

—Nutsö, sē, rgá cjiñigö ngue'tsc'e 'na profeta.

²⁰ Nu c'o in mboxtitajme o ma't'üji Cjimi cja ne t'eye nu. Nu'tsc'ejji in menzumügueji a Israel in mamagueji ngueje a Jerusalén nu ja je rá ma't'üji Cjimi, eñe c'e ndixü.

²¹ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Dyätcägö yo rá xi'tsi'. Ra zädä yo pa'a nu 'ma dya cja rguí jyodü ri möji cja ne t'eye; dya cja xo rguí jyodü ri möji a Jerusalén ngue c'ua ri ma't'üji in Tataji Mizhocjimi.

²² Nu'tsc'ejji in ma't'ügueji Cjimi, pero dya in pārāji ja ga cja c'ü. Nutsöjme ri ma't'ügöjme Cjimi, pero ri pārājme ja ga cja c'ü. Na ngueje nu c'ü ra jopcü o mü'bü yo nte, je vi 'ñeje cja yo menzumü a Israel.

²³ Ya säjä yo pa, c'ü ni jyodü yo nte ra mbārāji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ra ma't'üji co texe o mü'büji. 'Ma ra tsjaji a cjanu, na cjuana rgá ma't'üji 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi ne'e cjó c'o ra ma't'ü a cjanu.

²⁴ Mizhocjimi ngueje Espiritu, dya sö rá jandaji. Nguec'ua c'o ra ma't'ü Mizhocjimi ni jyodü ra mbārāji a cjanu, c'ü dya ngue 'na ts'ita c'ü sö ra jñandaji. Pero ra ma't'üji Mizhocjimi co texe o mü'büji, eñe e Jesús.

²⁵ O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Ri pārägö ra ējē e Mesías; 'ma ra ējē c'ü, ra nda xitsiji texe ja cja, eñe c'e ndixü.

C'e jña Mesías ne ra mama: "Ngue Cristo c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda."

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nguetscö e Cristo; ri ñagövi.

²⁷ Nuc'ua o säjä c'o o discípulo. Me mi cjiññiji c'ua, jenga mi ñavi 'na ndixü. Pero dya cjó xipji:

—¿Jenga in ñavi ne ndixü? ¿Pje in önü nu?, ro 'ñeñeji.

²⁸ Nuc'ua c'e ndixü o zogütjo c'ü nu xäjñä. O ma c'ua cja c'e ndajññi. O ma xipji c'o nte:

²⁹ —Xä'däji dya. Mō rá ma nuji 'naja bëzo c'ü o xitsi texe c'o ró cjägö. 'Na ri ngueje e Cristo c'ü.

³⁰ Nuc'ua o mbedyeji cja c'e ndajññi. O möji nu ja je mi bübü e Jesús.

³¹ 'Ma ndänt'ä ma ñaji c'e ndixü c'o nte, nuc'ua c'o o discípulo ma xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, xöpüte; ni jyodü ri sigue xēdyi.

Pero dya o zi'i.

³² E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nuzgö ri pē's'igö c'ü rá si'i; nu'tsc'ejji dya in pārāgueji.

³³ Nuc'ua c'o discípulo mi pötma mamaji:

—¿Cjó ngue c'ü ro tumpü c'ü ra zi'i nu?

³⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—C'e jñöñü c'ü ni zēzhi in mü'bü, ngue c'ü ri cjägö c'ü ne'ne nu c'ü o ndäcjägö, y rá cjuatpügö texe c'ü ne angueje.

³⁵ ¿Cjo dya in mamagueji xe bëzhi nziyo zana cja ra zädä dagrēxü? Pero ri xi'tsc'öji, jñanchjäji dya, yo nte yo va ējē ra dyārāji yo in jñägö, chjëntjovi nza cja o ndëxü c'o ya na jo ra dagü.

³⁶ Nu c'ü tagü jo mājä c'ü; na ngueje bübü c'o ra 'ñejezü. Sido ra bübütjoi; dya ra ndüji. Nguec'ua c'ü tagü 'ñe c'ü podü 'natjo c'ua ra mājävi.

³⁷ Na ngueje na cjuana c'ü je mama a cjava: "'Naja ngue c'ü podü. C'ü 'naja ngue c'ü tagü."

³⁸ Ró täc'ägöji ri chägüji nu ja dya i pēpji. Nandyo c'o o pēpji. Nu'tsc'ejji in tagüji c'o o mbodü anguejeji.

³⁹ Na puncjü c'o mi menzumü cja c'e ndajññi c'ü mi tsja a Samaria o 'ñejeji e Jesús na ngueje c'o vi mama c'e ndixü. Vi mama c'e ndixü: "O xitsi texe c'o ró cjägö", eñe.

⁴⁰ 'Ma o säjä c'o mi menzumü a Samaria nu ja mi bübü e Jesús, c'o nte mi stjññiji ja nzi pa e Jesús. Nguec'ua va nguejme c'ua yepa nu.

⁴¹ Xenda na puncjü c'o o ñejme c'ua na ngueje c'o mi mama e Jesús.

⁴² O mama c'ua c'o nte, o xipjiji c'e ndixü: —Ya rí pārājme na cjuana ne bēzo nu, ngueje nu o ējē ra 'ñeme libre yo cārā cja ne xoñijōmü, ngueje e Cristo. Rí ejmegōjme na ngueje c'o i xitscōjme; y ya xo rō ārātsjējme c'o mama angueze.

Jesús sana al hijo de un empleado del gobierno

⁴³ 'Ma ya vi mezhe yepa nu, cjanu o mbedye c'ua nu. Cjanu o ma a Galilea.

⁴⁴ Na ngueje ya vi mama e Jesús: “Dya respetaoji 'na profeta cja o jñiñitsjējē.”

⁴⁵ 'Ma o zāt'ā a Galilea e Jesús, c'o mi cārā nu, me co mājā va jñandaji. Na ngueje xo vi mōji cja c'e mbaxua a Jerusalén c'ü ni chjü Pascua, vi jñandaji texe c'o vi tsja nu e Jesús.

⁴⁶ O yepe o ma c'ua e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea. Nujnu, nguejnu vi tsjapü c'ü e ndeje o mbēzhi vino. Nujnu, mi bübü nu, 'naja c'ü mi jmu'u. Nu c'ü nu t'i'i mi sō'dyē. Je mi bübü a Capernaum.

⁴⁷ Nu c'e jmu o dyārā je vi mbedye a Judea e Jesús; ya vi zāt'ā a Caná c'ü je tsja a Galilea. O ma c'ua nu ja je mi bübü e Jesús. O ma dyōtū na puncjü ro zōbū a Capernaum, ro ma jopcü c'ü nu t'i'i na ngueje ya ma tū'ü.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Maco rí xi'tsc'ōji cjo je nguetscō, pero *in* ne rí jñandgueji c'ü rá cjagō c'ü me rrā nojo c'ü rí mangueji: “Nunca rí jandgōji a cjanu”, rí 'ñeñeji. 'Ma jiyō, dya rí 'ñejmezūji.

⁴⁹ C'e jmu o xipji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, na jo ya rí sjōbü, ngue c'ua xe rí sürü rí jocü *in* ch'i. Ya va tū'ü.

⁵⁰ O mama c'ua e Jesús:

—Mague dya. Nu c'ü *in* ch'i'i, dya ra ndū'ü c'ü. Ra bübütjo.

Nuc'ua c'e bēzo o ñejme c'o jña c'o o xipji e Jesús. O ma c'ua.

⁵¹ 'Ma ya ma sjōbü angueze, o mbedye c'ua c'o o mbēpji. O ma ndünrūji. O xipjiji:

—Nu c'ü *in* ch'i'i bübütjo c'ü.

⁵² Nuc'ua c'ü nu tata c'e t'i o tsja t'ōnū ja hora o mbürü o jogü. O xipjiji c'ua:

—A ndā'ā 'ma o zünü siete, o c'ueñe c'e pa'a.

⁵³ Nuc'ua c'e tata ya o mbārā mi ngueje c'e hora c'ü vi xipji e Jesús: “*In* ch'i'i ra bübütjo.” Nuc'ua c'ü o tata c'e t'i o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo cja na 'ñe texe c'o mi cārā o ngumü.

⁵⁴ 'Ma o mbedye e Jesús a Judea o ma a Galilea o jocü c'e t'i'i, ngue c'ü na yeje c'ü o jizhi e Jesús c'o nunca mi janda c'o nte.

5

Jesús sana al paralítico de Betesda

¹ Nuc'ua 'na nu pa mi cja o mbaxua c'o menzumü a Israel. O ma c'ua a Jerusalén e Jesús.

² Cja c'e ngoxtji a Jerusalén nu ja mi cjocüji o ndēnchjürü, nuynu, bēxtjo mi bübü 'na t'ore. Cja c'e jña hebreo ni chjü Betesda c'ü e t'ore. Mi jārā tsi'ch'a o porta nu.

³ Nunu mi orü nu, na puncjü c'o mi sō'dyē. Mi cārā c'o mi ndēzhō, 'ñe c'o mi me'dye, 'ñe c'o dya mi sō ro 'ñōmü. Mi te'beji ro pjō's'ü c'e ndeje.

⁴ Na ngueje mi bübü 'ma mi dat'ü 'naja o anxē Mizhocjimi nu ja je mi po c'e ndeje. Me mi ñus'ü c'e ndeje. C'ü ot'ü mi dat'ü cja c'e ndeje 'ma ya ra nguarü ra ñus'ü, mi jogü c'o pje nde ma ngue me c'o mi sō'ö.

⁵ Mi bübü nu, 'naja bēzo c'ü ya mi pa'a treinta y ocho cjē'ē c'ü mi sō'dyē.

⁶ 'Ma o jñanda e Jesús mi orü c'e bēzo, o mbārā ya vi mezhe mi sō'dyē. Nuc'ua e Jesús o dyōnū c'ua:

—¿Cjo *in* ne ra jots'ü?

⁷ O ndünrū c'ü mi sō'dyē:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, nuzgō, ojtjo cjo ra ngōcügō cja ne t'ore 'ma pjō's'ü ne ndeje. 'Ma cja rí negō rá dat'ü, ya ni ot'ü ni dat'ü 'naja.

⁸ O ndünrū c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e ñanga dya, xos'ü c'ü *in* pjžhī, nzhodü dya.

⁹ Nuc'ua exo jogü c'ua c'e bēzo. Ya o nduns'ü c'ua c'ü mi pjžhī. Nuc'ua ya o nzhodü c'ua c'e bēzo. Nu pa c'ü o nzhodü c'e bēzo ngue c'e sjūpa 'ma mi sōyaji.

¹⁰ Nguec'ua c'o pje mi pjžhi cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ü vi jogü:

—Ngue nu pa dya nu rí sōyaji. Mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, dya pje ra sō rí chunü nu *in* pjžhī nu pa dya.

¹¹ O ndünrū c'ua c'e bēzo:

—Nguejetsjē c'ü o jocüzü c'ü o xitsitsjējē: “Xos'ü nu *in* pjžhī, rí nzhodü dya.”

¹² O dyōnūji c'ua:

—¿Cjo ngue c'e bēzo c'ü o xi'ts'i: “Rí xos'ü nu *in* pjžhī rí nzhodü?”

¹³ C'ü ya vi jogü, dya mi pārā cjo ngue c'ü vi jocü. Na ngueje e Jesús vi xōgü vi cjogü cja c'o nte c'o ma puncjü.

¹⁴ Nu c'e ndajme c'ua, e Jesús o chōt'ü c'e bēzo a mbo cja c'e templo. O xipji:

—Jñanda dya, xā. Ya o jots'ü dya. Dya cja rí tsja dya c'o na s'o. 'Na pje ne ra ts'a'c'ü c'ü xenda rí sufrido.

¹⁵ O ma c'ua c'e bēzo. O ma xipji c'o mi pjžhi cja c'o nte a Israel:

—Ngueje e Jesús c'ü o tsjacō o jozü.

¹⁶ Nguec'ua c'o nte a Israel me mi nuji na ü e Jesús. Mi jodüji ro mbō't'üji na ngueje mi cja'a yo, c'e sjūpa 'ma mi sōyaji.

¹⁷ Pero o mama e Jesús:

—Mi Tatagō c'ü bübü a jens'e pēpjitjo; 'ñetscō xo rí pēpjitjogō, eñe e Jesús.

¹⁸ Nuc'ua c'o mi pjëzhi cja c'o nte a Israel xenda mi jodüji c'ua ro mbö't'üji. Na ngueje e Jesús dya mi süpü c'e pa'a c'ü söyaji; xo mi mama: "Mizhocjimi nguejmi Tatagö." A cjanu mi cjäpü ra mbäräji c'ü Mizhocjimi angueze.

La autoridad del Hijo de Dios

¹⁹ Nuc'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nuzgö exi ngue o T'izgö Mizhocjimi. Nguec'ua nunca rí cjägö c'ü rí netsjögö. C'ü rí cja'a, nguextjo c'ü rí janda cja'a Mizhocjimi c'ü mi Tata. Na ngueje c'o cja'a mi Tata xo rí cjägö yo, na ngue o T'izü Mizhocjimi.

²⁰ Mi Tata me s'iyazü. Nguezgö o T'izü angueze. Mi Tata jitsi texe c'o cja'a angueze. Xe ra jitsi c'o xenda na nojo bëpji que na ngueje yo, c'o rá cjägö. Nguec'ua me rí tsjijñigueji.

²¹ Mi Tata xos'ü c'o ya ni ndü'ü. Unüji c'ü ra bübütoji. Nuzgö o T'izü Mizhocjimi, xo ga cjatjözügö. Rá unütjo ra bübüji, nu c'o rí ne rá unütjo.

²² Mi Tata dya cjó ra jñünpü ngüenda. Ya o dyacügö mi Tata rá jünpü ngüenda texe yo nte.

²³ Nguec'ua, ra respetaozögöji c'ua ja nzi ga respetaoji mi Tata. Nu c'ü dya neze, dya xo ne mi Tata c'ü o ndäcjä.

²⁴ 'Yo nte, chjëntjui c'ü ya ni ndü'ji, na ngueje tüji o nzhubüji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, nu c'ü ra dyätcä in jñägö, ñe ra 'ñejme nu c'ü o ndäcjä, exta bübütoji. Nguec'ua dya rá jünpü ngüenda ra ma sufrido.

²⁵ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, yo nte yo ya ni ndü, ja ngue ra zädä ya ja zädä dya, c'ü ra dyäräji in jña'a, nutscö o T'izü Mizhocjimi. Nu c'o ra dyätcägö, rá unüji c'ü ra bübütoji.

²⁶ Na ngue c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi je xo ga czagzönu, nutscö o T'izü. Exo rí bübütojögö.

²⁷ Mizhocjimi xo o dyacü rá jünpü ngüenda yo nte. Na ngueje rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

²⁸ Dya cja rí tsjijñiji: "Pero, ¿ja rgá sö ne bëzo ra tsja yo?", in mangueji a mbo in mün'c'ej. Na ngueje ra ts'a c'o xe rrä nojo, ra ëjë nu pa'a 'ma ra dyätcä in jñägö texe c'o ya ndü.

²⁹ Texeji ra mbes'ej c'ua ja t'ögüji. Nu c'o o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra ch'unüji c'ü sidó ra bübütoji. Nu c'o dya o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra jñünpüji ngüenda; ra sufridoji, dya ra nguarü.

Pruebas de la autoridad de Jesús

³⁰ Xe ma ña'a e Jesús. O mama:

—Nunca rí cjägö c'ü rí netsjögö. Nu c'ü xitsi in Tatagö a jens'e ngue c'ü rí cjägö c'ü. Rí jünpügö ngüenda texe yo cärä cja ne xoñjömü. Na jo c'ua nzi rga cjägö rá jünpüji ngüenda, na ngueje dya rí jodügö rá cja c'ü rí

netsjögö. Nuzgö rí cjägö c'ü ne'e mi Tatagö c'ü o ndäcjä. Nguextjo c'o rí cjägö c'o.

³¹ 'Ma rí nguextjözögö rí mama c'ü exi ngue o T'izgö Mizhocjimi, ro sö rí mangueji 'ma, c'ü dya cjuana.

³² Pero rí xi'ts'iji, bübü ne 'naja c'ü mama pje pjëtscö. Rí pärägö c'ü na cjuana c'ü mama angueze.

³³ Nu'tsc'ej i chjägüej i mböcjimi 'ñe o levita o ma tsjapüji t'önü e Juan pje pjëtscö. Angueze o xipjiji c'ü na cjuana.

³⁴ Zö na cjuana c'ü o mama e Juan, dya nda ni muvi na ngueje nguetjo bëzo. Pero rí mbeñ'c'ej c'o jña c'o o mama e Juan. Ngue c'ua ra sö rí 'ñejmezüji, rá jöcut's'ü in mü'büji.

³⁵ 'Na sivi ü's'üji cja 'ñiji. Je xo ma cjatjonu e Juan, mi j'i'tsc'ej i 'ñiji Mizhocjimi. Nu'tsc'ej i mäjäji ja nzi pa co c'o vi xi'ts'iji.

³⁶ E Juan o mama pje pjëtsigö; pero bübü c'o xenda ni 'ñetse pje pjëtsigö. Ngue c'o rí cjägö c'o o dyacü mi Tatagö a jens'e. Rá cjuatügö texe nu c'o o dyacü rá cjägö. Nuc'o, ngue c'ü ni 'mără c'o, c'ü na cjuana o ndäcjä mi Tata.

³⁷ A cjanu, mi Tata c'ü o ndäcjägö mama na cjuana pje pjëtsigö, zö nunca in ätpäji o jña'a 'ñe dya xo xögü in chöji ngue c'ua rí pärägüej ja ga cja c'ü.

³⁸ Dya xo in ench'e in mü'büji o jña Mizhocjimi, na ngueje dya in ejmezügöji nutscö o ndäcjä mi Tata.

³⁹ In xörüji na jo cja o jña Mizhocjimi, na ngueje in cjincej i 'ma rí xörügieji ra ch'a'c'üji c'ü rí bübütoji. Nguetsjögö yo jña'a yo je mama pje pjëtsigö. Nguetscö rí unügö c'ü rí bübütoji.

⁴⁰ Pero dya pje in neji rí 'ñejmezüji. 'Ma rí 'ñejmezüji ro da'c'ej i 'ma c'ü rí bübütojeji.

⁴¹ 'Nuzgö dya pje rí jodütsjögö c'ü ra mama yo nte na nozögö.

⁴² Pero nutscö rí päjt'ägöji cja in mü'büji. Rí pärägö c'ü dya pje in s'iyaji Mizhocjimi.

⁴³ Mi Tata a jens'e o ndäcjä ró ëcjö ngue c'ua rá cjägö c'ü ne angueze. Pero nu'tsc'ej i, dya pje in säcjägöji. 'Ma cjö c'o ra ë mama c'ü pjëzhi na nojo, nuc'ü, ngue c'ü rí säjäji c'ü.

⁴⁴ ¿Ja rgá sö rí 'ñejmezüji? Dya sö. Na ngueje me in unüji ngüenda c'ü mama yo nin minteji na jots'ej i. Dya in ne rí unüji ngüenda o jña Mizhocjimi c'ü xi'tsc'ej i cjó je ngue c'ü exna cjuana na jo'o.

⁴⁵ Dya rí tsjijñigüej i c'ü rá cö'c'öji a jmi in Tatagö a jens'e. Bübü c'ü na cö'c'ej i. Ngueje o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. In cjiñigüej i c'ü me na jots'ej i na ngueje in t'ëji c'e ley, pero je ngue c'ü ni 'ñetse c'ü na s'o in cja i.

⁴⁶ Nu 'ma rí 'ñejmegueji yo o dyopjü e Moisés, xo rí 'ñejmezügöji; na ngueje e Moisés o dyopjü cja o jña Mizhocjimi c'ua ja ga czagzögö.

47 'Ma dya in ejmeji yo o dyopjü e Moisés, çja rgui 'ñejmezügöji c'ü rí mangó?

6

Jesús da de comer a cinco mil hombres

1 'Ma ya o nguarü yo, o ma e Jesús nu 'nanguarü c'e zapjü a Galilea c'ü xo ni chjü Tiberias.

2 Me mi pöji na puncjü o nte'e. Na ngueje mi nuji c'o mi jizhi 'ma mi jocü c'o mi só'dyë.

3 O ma e Jesús cja 'na t'eje. O mimi nu co nu c'o o discípulo.

4 Ya mi ngue ro zädätjo c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo nte a Israel.

5 O jñe'ch'e c'ua e Jesús, o jñanda me ma puncjü o nte c'o ma ëjë nu ja mi bübü angueze. O dyönü c'ua e Felipe:

—ÇJa je rá tömüji c'ü ra z'i'i yo?

6 Mi mama yo, na ngueje ma sö e Felipe, mi cja e Jesús. E Jesús ya mi pärä c'ü ro tsja'a.

7 Nuc'ua o ndünrú e Felipe:

—Yeje ciento mbëxo tjömëch'i, dya ra zöji, zó rá xëjni nde ri nde'ejí.

8 Nuc'ua o ña c'ua 'naja c'o o discípulo c'ü mi ngueje e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón Pedro, o xipji e Jesús:

9 —Bübü va 'naja t'i, nu jün tsi'ch'a tjömëch'i ndëxü, cja na yeje jmó'ö. Pero, çja ra zó texeji? Na puncjüji.

10 Nuc'ua o mama e Jesús, o xipji c'o o discípulo:

—Nudya, xipjiji ra mimi dya, yo nte'e.

Mi cja na puncjü o pjindyo nu ja mi cäräji. O mimiji c'ua. Po mi tsi'ch'a mil o bëzo.

11 Nuc'ua o jñü c'o tjömëch'i e Jesús. Cjanu o unü 'na pöjü Mizhocjimi. Nuc'ua, cjanu o unü c'ua c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'o ya vi mimi. Ya nde unüji c'ua c'o jmó'ö. O z'i'iji. O ziji texe c'o mi neji.

12 O nijmiji na jo. O xipji c'ua e Jesús c'o o discípulo:

—Tsis'iji yo ya mboncjü, yo nde ndetjo, ngue c'ua dya pje ra nguejme.

13 O jmutüji c'ua c'o nde mi ndetjo. O nizhi doce cánista nu c'o tsi'ch'a tjömëch'i ndëxü. Nuc'o, ngue c'o o mboncjü c'o vi ziji.

14 Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji c'o vi tsja'a e Jesús mi mamaji:

—Na cjuana ngueje ne profeta nu ro ëjë cja ne xoñijöümü.

15 O mbärä e Jesús mi neji ro zidyiji ngue c'ua ro tsjapüji a fuerza ro manda. Nguec'ua va xögü e Jesús o matsjë na yeje cja 'na t'eje.

Jesús camina sobre el agua

16 Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, ya o zöbü c'ua c'o o discípulo, o zät'äji cja c'e zapjü.

17 Cjanu o dat'üji cja 'naja bü'ü. Je mi möji nu 'nanguarü c'e ndeje a ma Capernaum. Ya vi xömütjo. E Jesús dya be ma säjä nu ja mi bübü anguesji.

18 Me mi pjó's'ü c'e ndeje na ngueje mi vä na zëzhi e ndajma.

19 'Ma ya vi möji tsi'ch'a o 'ñanto kilometro o jñandaji e Jesús c'ü mi nzhodü xes'e e ndeje. Ya mi ngue ro zät'ä cja c'e bü'ü. Me co züji c'ua.

20 Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nguetscö e Jesús. Dya rí sügueji.

21 Nuc'ua anguesji o mäjäji. O xipjiji c'ua e Jesús ro dat'ü cja c'e bü'ü. Exo zät'ä c'ua c'e bü'ü cja c'e jñiñi nu ja je mi möji.

La gente busca a Jesús

22-24 Mi cärä c'o nte c'o vi nguejme 'nanguarü c'e trazapjü nu ja vi unü 'na pöjü Mizhocjimi e Jesús cjanu unüji o tjömëch'i c'o o ziji. Anguezeji vi unüji nguenda c'ü mi 'natjo bü'ü c'ü mi järä c'e xömü. Y 'ma vi dat'ü c'o discípulo cja c'e bü'ü, dya dat'ü e Jesús co anguezeji, nguec'ua c'o discípulo vi mötsjëji. Nguec'ua c'ü na yejnu pa c'o nte mi jodüji e Jesús, pero dya o chót'üji. Dya xo jñandaji c'o o discípulo. Nguec'ua como vi säjä ja nzi bü'ü c'o vi 'ñeje a Tiberias, o tsja c'ua c'o nte o dat'üji cja c'o bü, o möji c'ua a Capernaum o ma jyodüji e Jesús.

Jesús, el pan de la vida

25 'Ma o chót'üji a Capernaum nu 'nanguarü cja e ndeje o xipjiji:

—Xöpüte, çjinguä i säjägue a 'ñecjua?

26 O ndünrú c'ua e Jesús:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji. Ró da'c'ejí tjömëch'i ngue c'ua ri unnc'ejí nguenda c'ü ngue o T'izgö Mizhocjimi, ngue c'ua ri 'ñejmezüji. Pero c'ü va 'ñe jongöji, dya ngue para rí 'ñejmezüji. Ngue c'ü in neji rá da'cüji na yeje c'o ra nijmi in pjemeji.

27 C'e jñönü c'ü rí sigöji, tjezetjo c'ü. Nguec'ua, dya me rí jyonnc'ejí c'o. Jyodüji c'e jñönü c'ü dya ra tjeze, c'ü sido ri bübüjtöji. Nutsco rvä ëcjö cja Mizhocjimi, nguetscö rá da'cüji c'e jñönü c'ü sido ri bübüjtöji. Mizhocjimi c'ü mi Tatagö ya jizhi c'ü o ndäcjä rá da'c'ejí a cjanu.

28 O ndünrú c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—ÇPje rá c'ajme ngue c'ua rá c'ajme c'ü ne'e Mizhocjimi?

29 O ndünrú c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nunu, ngueje c'ü ne Mizhocjimi: rí 'ñejmezügöji na ngueje o ndäcjä angueze.

30 O xipjiji c'ua:

—ÇPje na mbë c'o rí jitscöjme ngue c'ua rá jandagöjme; ngue c'ua rá ejmets'üjme? ÇPje na mbëjë c'o rí tsjague?

31 C'o in mboxtitaji o ziji o maná nu cja ndajyadü, 'ma mi cäräji nu, co e Moisés. C'ua ja nzi ga t'opjü: "O unüji ro ziji tjömëch'i c'o vi 'ñeje a jens'e", eñe. ÇCjo xo só rí tsjague a cjanu?

32 O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. E Moisés dya ngue c'ü o dya'cüji o tjömëch'i c'o vi 'ñeje a

jens'e; ngue mi Tatagö. C'e tjömëch'i c'ü o zi c'o in mboxtitaji, dya ngue c'ü exna cjuana ni muvi. Mi Tatagö je unü c'e tjömëch'i c'ü exna cjuana ni muvi c'ü vi 'ñeje a jens'e.

³³ Na ngueje o tjömëch'i Mizhocjimi ngueje c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü unü c'ü ra bübütjo yo cãrã texe cja ne xoñijömü, eñe e Jesús.

³⁴ O xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, sido rí dyacójme ne tjömëch'i nu.

³⁵ E Jesús o xipjiji:

—Nuzgö, nguetscö e tjömëch'i c'ü ra dya c'eji c'ü rguí bübütjogueji. Nu c'ü ra ëjê co nuzgö, dya ra zant'a. Nu c'ü ra 'ñejezögö, dya ra ndüre.

³⁶ Ya ró xi'ts'iiji, zö xi jñandgaji ró cjagö c'ü na nojo, pero dya pje in ejmezügöji.

³⁷ Texe nu c'o dacügö mi Tata, ra ëjêji co nutscö ra 'ñejezüji. Nuzgö, dya rá tãjãgö ra ma c'o.

³⁸ Rvã ëjêgö a jens'e; dya pje ngue c'ü rá cjagö c'ü rá ne'e. Rã cja'a c'ua ja ga ne'e mi Tatagö c'ü o ndãcjã.

³⁹ Nunu, ngueje c'ü ne'e Mizhocjimi, nu c'ü o ndãcjã; ne'e c'ü dya rá bëzhi ne ri 'naja c'o o dyacü. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji.

⁴⁰ Nunu, ngueje c'ü ne'e mi Tata c'ü bübü a jens'e: texe c'o unü nguenda nguezgö o T'izü Mizhocjimi, y ejmezügöji, ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji co Mizhocjimi. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji.

⁴¹ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi pötma mamatsjëji na ngueje dya mi ejmeji c'ü vi mama e Jesús: "Nguetscö e tjömëch'i c'ü vi 'ñeje a jens'e."

⁴² Mi mamaji c'ua:

—Nunu, ¿cjo dya ngueje e Jesús nu o t'i e José? Nu tata 'ñe nu nana rí pãrãgöji. Nunu, ¿jenga mama dya nu: "Rvã ëjê a jens'e"?"

⁴³ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Dya rí pötqui mamatsjëgueji yo.

⁴⁴ Dya cjö sö ra ëjê co nutscö nu 'ma dya ra 'ñünbü o mü'bü mi Tata c'ü bübü a jens'e c'ü o ndãcjã. Nuzgö, 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nu c'o.

⁴⁵ Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta: "Mizhocjimi ra nda xöpüji." A cjanu texe c'o ätä mi Tata, 'ñe pãrãji pje pjëzhi c'ü mama, va ëji co nutscö.

⁴⁶ Zö ätpãji o jña Mizhocjimi, pero dya jandaji ja ga jmi. C'ü o jñanda nguextjözögö rvã ëjêgö cja Mizhocjimi. Nguezgö ró janda mi Tata.

⁴⁷ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü ejmezügö ra ch'unü c'ü rguí bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

⁴⁸ Nguetscö e tjömëch'i ngue c'ua rí bübütjogueji.

⁴⁹ Nu c'o nin mboxtitaji o ziji c'e maná nu cja ndajyadü. Pero o ndü'ü c'o.

⁵⁰ Nguetscö nu e tjömëch'i nu vi 'ñeje a jens'e. Nguet'ua nu c'ü ra zi'i nu, dya ra ndü'ü, ra bübütjo.

⁵¹ Exi rgã büntcjö, nguec'ua sö rá da c'üji c'ü rí bübütjogueji. Je rvã ëjêgö a jens'e. 'Ma cjö c'o ra zi'i nu e tjömëch'i ra ch'unü c'ü rguí bübütjo. Ne tjömëch'i c'ü rá unügö nu, ngueje in cuerpogö. Nuzgö rá unügö ngue c'ua ra bübütjo yo cãrã texe cja ne xoñijömü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi ña, mi ñatsjëji. Mi mamaji:

—¿Ja rgã sö ra dyacöji o cuerpo rá siji?

⁵³ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi. 'Ma dya rí si'iji ne tjömëch'i c'ü ngueje in cuerpogö, 'ñe 'ma dya rí si'iji in tsjigö, dya rí bübüji.

⁵⁴ Nu c'o ra zi'i e tjömëch'i c'ü ngueje in cuerpogö 'ñe ra zi in tsjigö ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji. Nutscö 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nuc'o.

⁵⁵ C'e jñönü c'ü na cjuana c'ü rí siji ngue in cuerpogö c'ü; 'ñe in tsji'igö.

⁵⁶ Nu c'ü ra zi in nu e jñönü c'ü ngueje in cuerpogö, 'ñe ra zi in tsjigö ra bübüzögö. Y nutscö je rá bunc'ö cja o mü'bü angueze.

⁵⁷ Mi Tata c'ü o ndãcjã exi bübütjo c'ü. Nguet'ua exo rgã bübütjogö. Nu c'ü ra zi c'e jñönü c'ü ngue in cuerpogö 'ñe in tsjigö, xo ra bübütjo, na ngueje exi rgã büntcjö.

⁵⁸ Nguetscö e tjömëch'i, rvã ëjêgö a jens'e. Dya nza czagö c'e maná c'ü o zi in mboxtitaji. Nuc'o, o ndü c'o. Pero c'ü ra zi'i nu e tjömëch'i c'ü nguetscö, dya ra ndü, ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

⁵⁹ Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús 'ma mi bübü a Capernaum 'ma mi xöpü c'o nte cja c'ü o nintsjimiji.

Palabras de vida eterna

⁶⁰ Na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, 'ma o dyãrãji, o mamaji:

—Me na jyü yo jña'a yo. ¿Cjó ra sö'ö ra dyãtä yo?

⁶¹ O mbãrãtsjë e Jesús c'o mi mamatsjëji. O xipjiji c'ua:

—¿Cjo in ne rí chjench'eji a xütjü na ngueje ró xi'ts'iiji yo jña'a yo?

⁶² ¿Pje rí tsjagueji 'ma, 'ma rí jñandgaji rá magö a jens'e nu ja ot'ü rmi bunc'ö? Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi.

⁶³ Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü da c'üji rí bübüji. Dya pje ni muvi e cuerpo. Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji je va ëjê cja o Espiritu Mizhocjimi yo. Ngueje yo da c'üji rí bübütjoji.

⁶⁴ Pero bübüts'ügueji c'o dya pje ejmezügö.

E Jesús ya mi pãrã ndeze 'ma ot'ü cjö ngue c'o dya mi ejme. Ya nde mi pãrãtjo cjö ngueje c'ü ro nzhö'ö.

⁶⁵ O mama c'ua e Jesús:

—Ya ró xi'ts'iji, dya cjó ra sò ra ējē co nuzgō, 'ma dya ra 'ññbū o mü'bū mi Tata c'ü bübü a jens'e.

⁶⁶ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a, na puncjü c'o o chjench'e a xütjü, dya cja o ndünt'üji o xütjü e Jesús.

⁶⁷ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o doce discípulo:

—¿Cjo xo in ne rí chjench'eji a xütjü, c'ü dya cja rí chjünt'üji in xütjügō?

⁶⁸ O ndünrú c'ua e Simón Pedro:

—Pero in Jmuts'üjme, ¿cjó rá ma teñegōjme? Na ngueje nguextjots'ügue in xitsijme ja rga sò rá bübütjome co Mizhocjimi para siempre.

⁶⁹ Nutscōjme rí ejmets'ügōjme. Rí pārajme ngue'tsc'e e Cristo. Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi c'ü exi bübütjo.

⁷⁰ O ndünrú c'ua e Jesús:

—In doceji. ¿Cjo dya ró juan'c'ügōji? 'Najats'ügueji bübü c'ü dya jo cja o mü'bü.

⁷¹ Nu c'ü mi mama e Jesús, mi ngueje e Judas Iscariote, c'ü mi ngue o t'i e Simón. Na ngueje nguejnu ro nzho'ö e Jesús. Mi ngueje 'naja c'o doce discípulo.

7

Los hermanos de Jesús no le creían

¹ 'Ma o nguarü yo, mi nzhodü e Jesús a Galilea. Dya mi ne ro nzhodü a Judea, na ngueje mi cārā nu, c'o mi ne ro mbō't'üji e Jesús.

² Ya mi ngue ro zādätjo 'na mbaxua c'ü mi cja c'o nte. Mi ät'äji ts'ingumü c'o mi ngueje o dyēza. Mi mimiji cja c'o ts'ingumü 'ma mi cjaji c'e mbaxua.

³ C'o o cjuarma e Jesús o xipjiji c'ua:

—Na jo rí pedyegue va. Mague a Judea ngue c'ua c'o in discípulo c'o cārā nu, xo ra jñantc'aji yo in cjague yo me na nojo.

⁴ Nu c'ü ne'e pje ra tsja'a, ra tsja ngue c'ua ra jñanda yo nte. Nu 'ma in cja'a yo me na nojo, jizhitsjējē ngue c'ua ra jñanda texe yo nte.

⁵ Ne xo ri ngueje c'o o cjuarma, dya xo mi ejmeji e Jesús.

⁶ O mama c'ua e Jesús:

—Dya be va sādā nu 'ma ra mbārāji cjó nguetscō. Nuzgō dya be sō'ö rá magō. Pero nu'tsc'eji sō rí mōtjoji nu hora c'ü in ne rí mōji.

⁷ Nu'tsc'eji, dya sō ra nuc'eji na ü yo cārā cja ne xoñijōmü. Nguetscō je nugüji na ü, na ngueje rí xipjigōji c'ü na cjuana, rí xipjigōji me na s'o cjaji.

⁸ Nu'tsc'eji, mōji cja c'e mbaxua. Nutscō dya be rá magō cja c'e mbaxua, na ngueje dya be va sādā c'ü ne'e Mizhocjimi c'ü ya rá magō.

⁹ Nu 'ma o mama yo, xe o nguejmetjo a Galilea.

Jesús en la fiesta de las chozas

¹⁰ Nuc'ua o ma cja c'e mbaxua c'o o cjuarma. E Jesús xo ma'a c'ua. Pero nuc'ü, dya cjó o xipji ja va ma. O matsjējē.

¹¹ Nu cja c'e mbaxua, c'o pje mi pjēzhi cja c'o nte mi jodüji e Jesús, mi mamaji: —¿Ja je ri bübüxā c'e Jesús?, eñeji.

¹² Na puncjü nte c'o me mi tsjojne mi mamaji ja cja mi cja e Jesús. Mi cārā c'o mi mama: “Na jonte c'e bēzo c'ü.” Nu c'o dyaja mi mamaji: “Dya jonte c'ü. Onpü yo nte.”

¹³ C'o nte mi sūji c'o pje mi pjēzhi. Nguec'ua dya cjó mi mama na jo ja ma cja e Jesús.

¹⁴ Cja mi patjo nziyo pa'a c'ü mi cjaji c'e mbaxua. Xe mi bēzhi nziyo pa ro nguarü. O zāt'ā c'ua e Jesús cja c'e templo. Ya je nguejnu o xöpü c'ua c'o nte.

¹⁵ C'o pje mi pjēzhi mi cjijñiji: “Nunca rí äragōji a cjanu.” Pero mi mamaji:

—¿Ja ga mbārā yo? Dya o ma ja ro xörü.

¹⁶ O ndünrú c'ua e Jesús:

—Nu yo rrrā xöpü yo nte, dya rí mamatsjējēgō yo. Nu c'ü o ndäcjägō ngue c'ü je o xócügō c'ü.

¹⁷ 'Ma cjó c'o ne ra tsja'a c'ü ne'e Mizhocjimi, ra mbārā cjo je va ējē cja Mizhocjimi yo rí xöpügō yo nte, o maxque rí mamatsjējēgō yo.

¹⁸ Nu c'ü xöpü c'ü mamatsjējē, jodütsjējē c'ü ra mama yo nte: “Me na jo 'na xöpüte”, ra 'ñeñeji. Nuzgō rí jodügō c'ü ra mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü o ndäcjä. Nuzgō rí mamagō c'ü na cjuana, dya bēchjine.

¹⁹ Nu'tsc'eji, ¿cjo dya o dya't'üji c'e ley e Moisés? Pero ne ri 'najats'ügueji dya in cjaji c'ü mama c'e ley. Maco mama c'e ley c'ü dya rá pō't'üteji, ¿jenga in jongügōji rí pōtcüji?

²⁰ O ndünrú c'ua c'o nte, o xipjiji: —Nu'tsc'e, bübü demonio cja in mü'bügue. ¿Cjó ngue c'ü ra jyonc'ü ra mbō'tc'ü?

²¹ O ndünrú c'ua e Jesús:

—Natjo c'ü ró cjagō, pero nuc'ua textets'üji me o sjējats'üji c'ü ró cjagō.

²² Cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, xi'ts'iji rí meyaji in cuerpoji. C'ü ni tsjaji a cjanu, dya ngue e Moisés c'ü o mbürü; ngueje c'o in mboxtitaji c'o o mbürü ndeze mi jinguā. Bübü 'ma in meyaji in cuerpoji nu pa c'ü rí sōyaji.

²³ Nu pa c'ü rí sōyaji in meyaji o cuerpo 'na bēzo ngue c'ua rí cumpleji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. ¿Jenga me in ünngügōji c'ü ró jopcügō texe o cuerpo 'na bēzo nu pa c'ü rí sōyaji?

²⁴ Tsjijñiji na jo c'ua ja ga mama o ley e Moisés. Nuzgō, zō ró jocü 'na bēzo c'e pa c'ü rí sōyagōji, pero na jo c'ü rvā cjagō.

Jesús habla de su origen

²⁵ Ja nzi c'o mi menzumü a Jerusalén o mamaji c'ua:

—Nujnu, ¿cjo dya ngueje nu jodüji ra mbö't'üji?

²⁶ Maco, ña'atjo dya nu. Dya pje sü'ü nu. Dya cjó pje xipji. Mbārā, c'o pje pjēzhi, ¿cjo ri cijijñi c'ü ngueje e Cristo nu? Po jiyó.

²⁷ Na ngueje nutscoji rí pārāgöji na jo ja je menzumü nu. 'Ma ra ējē e Cristo, nuc'ü, dya cjó ra mbārā ja rgui' ñeje.

²⁸ E Jesús o ña'a na jens'e nu cja c'e templo nu ja mi xöpü c'o nte, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji, ¿cjo in pārāji? ¿Cjo in pārāji na jo ja je rí menzumü? Nuzgö dya ró ētsjējögö. Na ngueje bübü 'naja c'ü exna cjuana o ndācjāgö, c'ü dya in pārāgueji.

²⁹ Pero nuzgö rí pārāgö c'ü, na ngueje je rvā ēcjó cja angueje. Ngueje angueze o ndācjāgö ró ējē a ñecjua.

³⁰ Nuc'ua, mi ne ro zürüji c'ua. Pero dya cjó o pēnch'i, na ngueje dya be ne Mizhocjimi ro zürüji.

³¹ Na puncjü c'o nte c'o mi cārā nu, o ñejmeji e Jesús. Mi mamaji:

—Dya cjó sö ra tsja c'o xe rrā nojo. ¿Cjo ri ngueje e Cristo nu?

Los fariseos mandan policías a llevar preso a Jesús

³² C'o fariseo o dyārāji c'ua c'o mi mama c'o nte. Na ngueje c'o nte mi tsjojne ma ñaji c'o mi cja'a e Jesús. Nuc'ua c'o ndamböcjimi ñe c'o fariseo o ndājāji o policía ro ma, ro ma zürüji e Jesús.

³³ O mama c'ua e Jesús:

—Xe quejme ja nzi zana c'ü xe rā mimiji. Nuc'ua ra zādā c'e pa' ma rā ma nu ja bübü c'ü o ndācjā ró ējē.

³⁴ Nuc'ua rí jyongügöji. Dya cja rí chöcügöji. Nu ja rá bübügö, dya sö rí möcjeji.

³⁵ Nuc'ua c'o pje mi pjēzhi cja c'o nte a Israel o pötva mamaji:

—Mbārā, ¿ja je ra ma'a nu? ¿Jenga xitsiji c'ü dya cja rá töt'üji? Mbārā, ¿cjo je ra ma cja yo in menzumügöji a Israel c'o pjöt'ü cja yo dyaja nte? Mbārā, ¿cjo ra ma xöpü c'o dyaja nte'e?

³⁶ Mbārā, ¿ja cja'a nu o mama: “Rí jyongüji pero dya ri chöcüji”? Xo o xitsiji: “Nu ja rá bübügö, dya pje ra sö'ö rí sät'äji.”

Ríos de agua viva

³⁷ C'e pa c'ü bēpja c'e mbaxua ngue c'ü xenda mi süpüji. Nuc'ua c'e pa'a c'ü, o böbü e Jesús. O zopjü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—'Ma cjó c'o türe, xā'dāji co nutsco. Si'iji c'e ndeje c'ü rá da c'üji rí siji.

³⁸ Nu c'o ra ñejmezügö, ra zādā anguezeji c'ua ja nzi ga mama cja o jña Mizhocjimi: A mbo cja o mü'bü ra chjéntjovi nza cja 'na mbereje c'ü peje na puncjü o ndeje. Nguec'ua xo ra zi'i c'o dyaja, ngue c'ua xo ra bübütjoi.

³⁹ Nujyo o mama e Jesús, nguejyo ro tsja o Espiritu Mizhocjimi c'ü ro ch'unü nu c'o ro

'ñejme e Jesús. C'e Espiritu dya be ma ējē c'ü, na ngueje dya be vi ma e Jesús cja nu Tata c'ü bübü a jens'e.

División entre la gente

⁴⁰ Nuc'ua 'ma o dyārāji yo jña'a yo, mi cārā c'o o mama:

—Nunu, na cjuana ngueje e profeta nu mi te'beji.

⁴¹ Dyaja c 'o o mama c'ua:

—Ngueje e Cristo nu o ndājā Mizhocjimi nu.

Mi cārā c'o dyaja c'o o mama:

—Nujnu je menzumü a Galilea. Nguec'ua, ¿ja rgā sö ra tsja e Cristo nu?

⁴² Na, ¿cjo dya mama cja yo ya t'opjü: “E Cristo je ri ngueje o mboxbēche e David”? ¿Cjo dya xo mama: “Je ra te'e cja c'e ts'ijñiñi a Belén nu ja mi menzumü e David”?

⁴³ Nuc'ua a cjanu, o xögü c'ua c'o nte'e, na ngueje dya mi 'natjo o pjeñeji ma nguiññi e Jesús.

⁴⁴ Mi cārā c'o mi ne ro zürü e Jesús. Pero dya cjó xo o pēnch'i angueze.

Las autoridades no creen en Jesús

⁴⁵ Nuc'ua c'o policía o nzhogü c'ua c'o. O möji cja c'o ndamböcjimi ñe cja c'o fariseo. Nuc'ua c'o ndamböcjimi ñe c'o fariseo o dyönüji c'ua:

—¿Jenga dya i siji e Jesús?

⁴⁶ O ndünrü c'ua c'o policía:

—Nunca rí ärjme ra ña 'na bëzo c'ua nzi ga ña'a c'e bëzo c'ü.

⁴⁷ O ndünrü c'ua c'o fariseo, o xipjiji c'o policía:

—¿Cjo ya xo o dyon'c'ügueji?

⁴⁸ Tsjiññi dya xā. ¿Cjo ya xo bübü o jmu'u ñe o fariseo c'o ya o ñejme e Jesús? Iyó.

⁴⁹ Nu yo nte'e yo, dya pje pārāji o ley Mizhocjimi. Dya pje sö ra zāt'äji a jmi Mizhocjimi.

⁵⁰ E Nicodemo nu c'ü vi ma'a 'na nu xöümü cja e Jesús, mi ngueje 'naja c'o fariseo. O mama angueze:

⁵¹ —Cja in leygöji, dya sö rá mamaji c'o na s'o vi tsja 'na bëzo c'ü dya be ri ärāji c'o mama angueze, y c'ü dya be ri pārāji ja cja c'ü cja'a.

⁵² O ndünrü c'ua c'o fariseo, o xipjiji e Nicodemo:

—Nu'tsc'e, Nicodemo, ¿cjo xo in menzumügue a Galilea? Ni jyodü rí ñu'u yo ya t'opjü, ngue c'ua rí ñuxā c'ü dya cjó ra te'e a Galilea c'ü ri ngueje profeta.

La mujer adúltera

⁵³ Nuc'ua, como ya vi nguarü c'e mbaxua, o ma nzi 'najaji o ngümüji.

8

¹ E Jesús o ma c'ua cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos.

² Nuc'ua 'ma mi xörtjo c'ü na yejnu pa, e Jesús o ma na yeje cja c 'e templo. Nuc'ua

texe c'o nte'e o chëzhiji a jmi e Jesús. O mimi c'ua e Jesús. Cjanu o xöpü c'ua c'o nte.

³ Nuc'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo o sinpiji c'ua 'naja ndixü c'ü vi ch'ö'tp'ü bëzo c'ü dya mi ngueje o xïra. O tsjapüji o mimi a nde'e nu ja mi bübü e Jesús.

⁴ O mamaji c'ua:

—Xöpüte, nu e ndixü nu, o zürüji. Mi bübüvi 'na bëzo c'ü dya ngueje o xïra.

⁵ Cja c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés o mandazüji rá pjat'üji ndojo yo cja a cjanu. ¿Nu'tsc'e dya, pje rí xitsijme dya?

⁶ Nu yo mi xipjiji nguetjo ma söji, ngue c'ua ro só ro ngót'üji cja c'o pje mi pjëzhi. Nuc'ua e Jesús o ñücü a jömü. O dyopjü c'ua a jömü co o ñidyë.

⁷ Nu 'ma sido mi önütjoji, o jñüs'ü o ñi'i. Cjanu o xipjiji c'ua:

—Ma bübüts'ëji 'naja c'ü dya tû o nzhubü ngue c'ü ra ot'ü ra pjat'ü ndojo ne ndixü.

⁸ Nuc'ua o ñücütjo na yeje a jömü e Jesús. O dyopjü a jömü co o ñidyë.

⁹ Ma o dyäräji, o nguijñiji c'ua cja o mü'büji c'ü mi tûji o nzhubüji. Nuc'ua nde 'naja va möji c'ua. Nu c'o xenda mi tita ngue c'o ot'ü o ma c'o. Cjanu o mbedye c'ua c'o cja mi t'i'i. Nuc'ua ya o nguejmetsjë c'ua e Jesús 'ñe c'e ndixü c'ü mi junrü a jmi.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o jñüs'ü c'ua o ñi'i e Jesús. Dya cjó cja o jñanda. Ya mi nguetjo c'e ndixü c'ü xe mi bübü. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e ndixü, ¿ja je cärä dya, nu c'o mi mama in tûgue nzhubü? ¿Cjo dya cjó pja'c'ü ndojo?

¹¹ C'e ndixü o ndünrü:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, dya cjó pjacö ndojo.

Nuc'ua o xipji e Jesús:

—Ne xo ri nguetscö, dya xo rí xi'ts'i ni jydü ri chüge. Ma'a dya. Pero dya cja rí tsja c'o na s'o.

Jesús, la luz del mundo

¹² E Jesús o zopjütjo na yeje c'o nte. O xipjiji: —Nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijömü. Nu c'ü ra ndünt'ü in xütjügö, dya ra nzhodü cja e bëxömü. Nuc'ü, ra bübü jya's'ü o mü'bü c'ü ra unü c'ü rguf bübütjo.

¹³ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji:

—Nu'tsc'e in mamatsjégue pje pjë'ts'i. Nu c'o in mamague dya cjuana.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Zö rí mamatsjégö pje pjëtsi, pero yo rí xi'ts'igöji na cjuana. Na ngueje rí pärägö ja je rvä ëjë, 'ñe ja rga ma'a. Nu'tsc'ëji, dya in pärägueji ja rvä ëjégö. Dya xo in päräji ja ngue c'ua rá ma'a.

¹⁵ Nu'tsc'ëji c'ua ja nzi gui tsjinncjeji, in jünji ngüenda in mamaji c'ü na s'ozgö. Pero nutscö, c'ü rvä ëcjö, dya ngue c'ü rá mangö c'ü cja na s'o 'naja, y c'ü cja na jo c'ü 'naja.

¹⁶ Zö dya ngue c'ü rvä ëcjö, pero 'ma rí mangö ja ga cja 'na nte ga nguññi o mü'bü, na cjuana c'ü rí mangö. Na ngueje c'ü rí mangö, dya ngue c'ü rgä cjiññitsjégö, ngue c'ü cjiññi Mizhocjimi c'ü o ndäcjö c'ü rí bübübe.

¹⁷ Ya xo t'opjü cja in leygueji c'ü je mama a cjava: “Nu c'ü mama yeje nte ngue c'o na cjuana.”

¹⁸ Nuzgö rí mama pje pjëtsi. Nu c'ü mi Tatagö c'ü o ndäcjä, ngue c'ü xo mama pje pjëtsigö.

¹⁹ Nuc'ua o xipjiji c'ua:

—¿Ja je bübü c'ü nin Tata?

O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ni xo ri nguetscö in päcäji, ni ri ngueje mi Tata in päräji. Nu 'ma rí päcägöji, ngue 'ma xo ri pätcäji mi Tata.

²⁰ E Jesús mi xöpü c'o nte cja c'e templo. Je mi mama yo jña'a yo, nu ja mi sogüji o ofrendaji. Dya cjó o zürü e Jesús, na ngueje dya be mi jëzi c'ü nu Tata Mizhocjimi.

“A donde yo voy, ustedes no pueden ir”

²¹ Nuc'ua o ndünrü c'ua na yeje e Jesús:

—Nutsco ya rá ma'a. Nu'tsc'ëji rí jyongüji. Pero rí chügueji na ngue c'o in nzhunc'ëji c'o in tûgueji. Nguet'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'ëji, dya ra só rí sät'äji nu.

²² O mama c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel:

—Nu e bëzo nu, ¿cjo ra pö't'ütsjëjë? Nguet'ua mama: “Nu ja je rá magö, nu'tsc'ëji dya ra só rí sät'äji.”

²³ Nuc'ua o ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ëji, in menzumüji a jömü. Nutsco, je rí menzumügö a jens'e. Nu'tsc'ëji, in menzumügueji cja ne xoñijömü. Nutsco, dya pje rí menzumügö va cja ne xoñijömü.

²⁴ Nguet'ua ró xi'ts'iji: “Rí chügueji na ngue c'o in nzhunc'ëji c'o in tûgueji.” Na ngueje 'ma dya rí 'ñejmeji nguezgö extí bübü, c'o nzhubü c'o in tûji ngue c'o je rgui chüji c'o.

²⁵ O ndünrü c'ua c'o nte:

—Xitsijme cjó ngue'tsc'e.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'igöji cjó nguezgö.

²⁶ Na puncjü c'o me ri ne rá zo'c'üji. Me na puncjü c'o in cjai c'o só rá mama in tûgueji nzhubü. Pero nu c'ü o ndäcjägö ngue c'ü na cjuana c'ü. C'o ró ätpägö o mama angueze nguejyo je rí zopjü yo cärä cja ne xoñijömü.

²⁷ E Jesús mi xipjiji mi nguejnu Tata c'ü vi ndäjä. Pero dya mi pärä c'o nte.

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nutsco rvä ëcjö cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ëji rí chäpcöji cja ngronsi. Nu'ma, cja ra zädä 'ma rí unnc'ëji ngüenda c'ü nguezgö extí bübü. Dya pje rí cjagö c'ü rí cjsjtsjë. Ngue yo o xöcü mi Tata, yo rí xi'ts'iji.

²⁹ Nu c'ü o ndäcjä bübü co nuzgö. Dya pje jyëzguigö c'ü rá bübütsjégö c'ü, na ngueje sido rí cjagö c'o ne angueze.

³⁰ 'Ma o mama yo jña'a yo, na puncjü c'o o creö c'o mi mama e Jesús.

Los hijos de Dios y los esclavos del pecado

³¹ O xipji c'ua e Jesús c'o nte a Israel c'o ya vi 'ñejme angueze:

—'Ma sido rí 'ñejmeji yo jña yo rí ña'a, nu'ma, na cjuana in ätcöji 'ma.

³² 'Ma rí 'ñejmezügöji yo jña yo rí ña'a, rí päräji c'ü na cjuana 'ma. 'Ma rí päräji c'ü na cjuana, ra t'empc'ejji libre 'ma.

³³ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nguetscöjme o mboxbëchjeme e Abraham. Dya cjó rí pépcöjme. ¿Jenga in mamague c'ü ra 'ñempcöjme libre?

³⁴ O ndünrü e Jesús, o mama:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'ijji. Texe c'o cja'a c'o na s'o, dya libre c'o. Chjëntjovi nza cja 'na mbëjpi c'ü tjünt'ü a xütjü, c'ü dya só ra xögü cja nu lamu.

³⁵ C'o tjünt'ü a xütjü o nzhubü, dya ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. Angueze ra pjongü nu c'o dya ngueje o t'i. C'o o t'i ra sido ra bübüttöji co Mizhocjimi.

³⁶ Nu c'ü na cjuana ra 'ñempc'ejji libre cja c'o na s'o, nguetscö o T'izü Mizhocjimi.

³⁷ Rí pärägö ngue'tsc'ejji o mboxbëchets'üji e Abraham. Pero in ne rí pötcügöji, na ngueje in jñagö, dya pje in ench'e cja in mü'büji.

³⁸ Rí ñagö nu c'o ró nugö cja o jmi mi Tatagö c'ü bübü a jens'e. Nu'tsc'ejji in cjaji nu c'o j dyäräji cja o jmi nin tataji.

³⁹ Nuc'ua o ndünrüji, o xipjiji:

—C'ü mi tatagöjme ngueje e Abraham.

O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—'Ma ri ngue'tsc'ejji o t'its'üji e Abraham, ri tsjaji c'ü o tsja e Abraham.

⁴⁰ E Abraham, nuc'ü, o dyätä Mizhocjimi c'ü. Pero nudya in jongüji rí pötcüji. E Abraham dya ro tsja a cjanu. Nutscö rí bëzo ró xi'ts'ijji c'o na cjuana nu c'o ró ärägö cja Mizhocjimi. Nguec'ua in ne rí pötcüji.

⁴¹ Nu'tsc'ejji in cjaji c'ü cja c'ü nin tatagueji. O xipjiji c'ua:

—Nutscöjme dya o t'izgöjme nandyo bëzo. 'Natjo mi Tata rí sicjöjme. Ngueje Mizhocjimi.

⁴² E Jesús o xipjiji c'ua:

—'Ma ri ngueje Mizhocjimi nin tatagueji, ri s'iyazügöji 'ma. Na ngueje nguezgö 'natjozügö o T'izü Mizhocjimi. Je ró pecjö cja Mizhocjimi. Dya ró ëjetsjégö. Ngueje Mizhocjimi je ndäcjö ró ëjë.

⁴³ ¿Jenga dya in päräji a cja c'ü rí mangö? Dya in päräji na ngueje, dya in ne rí dyätcäji in jña'a.

⁴⁴ Nu'tsc'ejji, nu c'ü nin tatagueji ngueje c'ü dya jo. In ne rí tsjaji nu c'o ne'e nin tatagueji. Ndeze o mbürü, c'ü dya jo ngue mbö't'üte. Nuc'ü, dya pje mama c'ü na cjuana c'ü. Na ngueje c'ü na cjuana, dya pje bübü o mü'bü. Nu 'ma mama c'o dya cjuana ngueje c'o cjijñütsjé cja o mü'bü c'o mama. Na ngueje c'ü dya jo, na mbëchjine. Nguejnu tata nu c'o xo mama c'ü dya cjuana.

⁴⁵ Dya in ejmezüji na ngueje nutscö rí mama c'o na cjuana.

⁴⁶ ¿Cjo bübüts'ejji 'naja c'ü só ra mama rí cjagö c'o na s'o? Nu 'ma rí xi'ts'ijji c'ü na cjuana, ¿jenga dya pje in ejmezügöji?

⁴⁷ Nu c'o ngueje o t'i'i Mizhocjimi ätpäji o jña'a. Pero nu'tsc'ejji, dya ngue'tsc'ejji o t'its'üji Mizhocjimi na ngueje dya in ätpägueji c'o o jña.

Cristo existió antes que Abraham

⁴⁸ O ndünrü c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Me co üdüji. O xipjiji:

—Rí päräjme na jo, bübü demonio cja in mü'bügue. Je j tegue a ma a Samaria, dya in pärägue ja cja Mizhocjimi.

⁴⁹ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Dya bübü demonio cja in mü'bügö. C'ü ri mamagö ngue c'ü ne'e mi Tatagö. Nu'tsc'ejji c'ü in cjaji, dya pje in ejmezügöji rvä ëcjö cja mi Tatagö Mizhocjimi.

⁵⁰ Dya rí jodügö c'ü rí mangueji na nojozügö; nu c'ü jodü c'ü rí mangueji na nojozügö, ngue mi Tatagö Mizhocjimi. Angueze ra jizhi c'ü na nojozügö.

⁵¹ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü sido ra dyätcö yo rí mangö, dya ra ndü'ü, ra bübüttö c'ü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji:

—Nudya, rí päräjme na jo dya, bübü demonio in mü'bügue. Ya o ndü'ü e Abraham. Ya xo o ndü'ü c'o profeta. Maco nu'tsc'ejji in mama nu c'ü sido ra dyä'tc'ägue, dya ra ndü'ü, sido ra bübüttö.

⁵³ Nu'tsc'e in cjinnce xenda na nojots'ügue que na ngueje mi tatajme e Abraham. Nuc'ü, o ndü'ü c'ü. Xo o ndü'ü c'o profeta. ¿Cjö ngue c'ü je na cjapütsjégue?

⁵⁴ O ndünrü e Jesús, o xipjiji:

—Nu 'ma ri jodütsjégö c'ü ro mama yo nte na nojozügö, dya pje rví muvi 'ma c'o. Mi Tatagö ngue c'ü jodü c'ü ra mamaji a cjanu. Maco in mamagueji que mi Tatagö ngueje in Mizhocjimigueji.

⁵⁵ Nu'tsc'ejji, dya in pärägueji angueze. Pero nutscö rí pärägö c'ü. 'Ma ro mama c'ü dya rí pärägö Mizhocjimi, ri nguezgö 'na mbëchjine nza cjatsc'ejji. Jo rí pärägö Mizhocjimi. Rí cjagö c'o mama angueze.

⁵⁶ E Abraham c'ü nin mboxtitaji me co mäjä 'ma o 'ñejme ro jñandga ma ëcjö. A cjanu o jñandga. O mäjä c'ua.

⁵⁷ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ua:

—Dya be xo in nzhodügue ni cincuenta cjë'ë. ¿Ja rvi jñandague e Abraham?

⁵⁸ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. 'Ma dya be mi bübü e Abraham, ya exmi bübügö.

⁵⁹ Nuc'ua o jñüs'üji ndojo c'o ro pjat'üji e Jesús. Pero nuc'ü, o tsjödö c'ü. Dya cjö jñanda ja va ma. O mbedye cja c'e templo. O ma'a.

9

Jesús sana a un hombre que nació ciego

¹ 'Ma o cjögü e Jesús o jñanda 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ndëzhö 'ma o jmus'ü c'ü.

² Nuc'ua c'o o discipulo o dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—Xöpüte, ¿Cjögü ngue c'ü o tsja c'o na s'o, nguec'ua va ndëzhö nu? ¿Cjo ngueje ne bëzo nu ndëzhö maxque ngueje c'o o tata?

³ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—C'ü vi ndëzhö, dya ngue c'ü vi tsja c'o na s'o nu. Dya xo ngue c'ü vi tsja c'o na s'o c'o o tata. C'ü vi ndëzhö ngue c'ü rguí 'ñetse c'ü me na nojo c'ü cja'a Mizhocjimi.

⁴ Ni jyodü rá cjagö c'o ne'e nu c'ü o ndäcjä, ndeze 'ma xe ndempa. Va ëjë xömü, 'ma dya cja sö cjö ra pëpji.

⁵ Ndeze c'ü xe rá mimigö cja ne xoñijömmü, nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijömmü.

⁶ 'Ma o mama a cjanu o zogü a jömmü o c'ijñi, o mbopjü c'ua c'e jömmü. Cjanu o ngans'a c'o mbëömmü. O ngosp'ü c'ua cja o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

⁷ E Jesús o xipji c'ua:

—Ma xinzhö cja c'e t'ore c'ü ni chjü Siloé, eñe.

C'e tjü'ü ne ra mama 'naja c'ü däjä.

Cjanu o ma'a c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö. O ma xinzhö. Nu 'ma o nzhögü c'ua, ya mi janda.

⁸ Nuc'ua c'o o mejñiñi 'ñe c'o ya vi jñanda mi ndëzhö mi mamaji:

—¿Cjo dya ngueje nu mi ndëzhö nu ja nde mi junrö nu me mi örü pje ra zi?

⁹ Mi cārā c'o mi mama:

—Ngueje nu.

C'o dyaja mi mamaji:

—Dya ngue nu, pero exi nguetjo nu.

O ndünrö c'ua c'ü mi ndëzhö, o mama:

—Nguetscö.

¹⁰ O xipjiji c'ua:

—¿Ja va xögü dya, c'o in chö'ö?

¹¹ O ndünrö c'ua angueze, o mama:

—C'e bëzo c'ü ni chjü'ü Jesús o ngans'a mbëömmü. O ngoscügö in chö'ö. Cjanu o xitsi c'ua: "Ma a Siloé, ma xinzhö." Ró ma'a c'ua, ró ma xinzhö. Ya o xögü c'ua yo in chögö, ya ró janda.

¹² Nuc'ua o xipjiji:

—¿Ja je bübü dya, c'e bëzo c'ü?

Angueze o ndünrö:

—Dya rí pärägö ja je bübü.

Los fariseos interrogan al ciego que fue sanado

¹³ O zidyiji nu c'ü mi ndëzhö, o möji cja c'o fariseo.

¹⁴ C'e pa 'ma söyaji ngue 'ma o ngans'a e Jesús o mbëömmü c'ü vi xopcü o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

¹⁵ Nuc'ua o yepe o ña c'ua c'o fariseo, o dyönüji c'e bëzo pje vi ts'apü ngue c'ua va xögü o ndö'ö. Angueze o xipjiji:

—O ngoscügö mbëömmü in chö'ö. Cjanu ró xinzhö. Nudya ya ri janda dya.

¹⁶ Nuc'ua mi cārā o fariseo c'o mi mama:

—C'e bëzo c'ü in mangue o jo'c'üts'ü, dya pje vi 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü; na ngueje dya pje süpü nu pa c'ü rí söyaji.

Dyaja c'o mi mama:

—C'e bëzo, dya cja'a c'o na s'o. 'Ma ri cja c'o na s'o c'e bëzo, dya ro sö ro tsja'a yo me na nojo yo nunca rí jandaji.

Dya mi 'natjo o pjeñeji.

¹⁷ O yepe o dyönüttoji c'ü mi ndëzhö:

—¿Pje xo in mangue, pje pjëzhi nu c'ü o xo'c'üts'ü in chö'ö?

Angueze c'ua, 'ma o ndünrö o mama:

—Ngueje 'na profeta.

¹⁸ Nu c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, dya mi ejmeji cjo mi ndëzhö c'e bëzo. Dya mi ejmeji cjo vi xögü c'o o ndö'ö. Cja 'ñejmeji 'ma cja o zojnüji nu tata c'e bëzo c'ü vi xögü o ndö'ö, 'ñe nu nana.

¹⁹ O dyönüji, o xipjiji:

—¿Cjo ngueje in ch'igüevi nu, nu nu in manguevi exmi ndëzhö 'ma o jmus'ü? ¿Jenga janda dya 'ma?

²⁰ O ndünrö c'ua c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana, o mamavi:

—Rí pärägöbe ngueje in ch'igöbe nu. 'Ma o jmus'ü nu, exmi ndëzhö nu.

²¹ Jenga ya janda dya, dya rí päräbe. Dya xo rí pärägöbe cjö je o xopcü o ndö'ö nu. Ya jo ndümbeñe angueze. Dyönütsjëji. Ya ra xi'ts'itsjëji.

²² O mama a cjanu c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana na ngueje mi süvi c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Na ngueje ya vi mamaji 'ma cjö c'o ro mama e Jesús ngueje e Cristo, ro pjongüji c'e nte e cja o nitsjimiji.

²³ Nguec'ua va mama c'ü nu tata c'e bëzo 'ñe c'ü nu nana: "Ya jo ndümbeñe. Dyönüji angueze. Ya ra xi'ts'itsjëji."

²⁴ Nuc'ua o yepe o zojnüttoji c'e bëzo c'ü mi ndëzhö, o xipjiji:

—Unü 'na pöjö Mizhocjimi c'ü o xo'c'üts'ü in chö'ö. Nutscöjme ri päräjme na jo, c'e bëzo cja'a c'o na s'o c'ü.

²⁵ O ndünrö c'ua c'ü mi ndëzhö, o mama:

—Dya rí pãrãgõ c'ü, cjo cja c'o na s'o c'ü. Nguextjo nu rí pãrãgõ, nutscõ dya rmi jandagõ. Nudya rí janda dya.

²⁶ Nuc'ua na yeje o xipjiti c'ua:

—Pero, ¿pje o tsja c'ü? ¿Ja va xo c'üts'ü in chõ'õ?

²⁷ C'ü mi ndëzhõ o ndüntüji:

—Ya ró xi't's'iji, pero dya i dyãtcõji. ¿Jenga in ne rí yepe rí dyãrãji? Maxque, ¿cjo xo in negueji rí chjünt'üji o xütjü?

²⁸ Nuc'ua o zadütjoji, o mamaji:

—Nu'tsc'e ngue'tsc'e in tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nutscõjme rí tjünt'üjme a xütjü e Moisés.

²⁹ Nutscõjme rí pãrãgõjme, e Moisés o zopjü c'o nte. O mama c'o jña c'o vi mama Mizhocjimi. Pero c'e bëzo c'ü in mangue o jo c'üts'ü, dya rí pãrãjme ja je vi 'ñeje c'ü.

³⁰ O ndünrü c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhõ, o xipjiji:

—Yo in xitsiji, me in cjacüji rá dyãxã. Maco o xocüzügõ in chõ'õ c'e bëzo, ¿jenga dya in pãrãji ja je vi 'ñeje c'ü?

³¹ Rí pãrãgõji, zõ ra tsja 'na nte ra dyõtü Mizhocjimi ra unü poder, pero 'ma cja na s'o c'e nte, Mizhocjimi dya ra dyãrã c'ü örü c'e nte. Pero nu c'o ma't'ü Mizhocjimi 'ñe cja'a c'ua ja ga ne'e angueze, nuc'o, Mizhocjimi ra dyãtã c'o.

³² Ndeze 'ma o mbürü ne xoñijõmü, cãrã c'o o jmus'ü ndëzhõ. Pero dya rí ãrãgõji c'ü ri bübü 'na bëzo c'ü ri jocü c'o.

³³ Nu c'e bëzo, 'ma dya rví 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü, dya xo ro s'õ pje ro tsja'a.

³⁴ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nu'tsc'e i tsja c'o na s'o; exvi chetjovi in nzhunc'e. ¿Jenga in cjinnce ra sõ rí xocügõjme?

Cjanu o pjongüji c'ua cja c'e nitsjimi.

Ciegos espirituales

³⁵ O dyãrã e Jesús ya vi pjongüji c'e bëzo. Nguец'ua va jyodü ja je mi nzhodü c'e bëzo. 'Ma o chõt'ü, o xipjiji:

—¿Cjo in ejmegue o T'i Mizhocjimi?

³⁶ O ndünrü angueze, o mama:

—Nu'tsc'e s'ë'ë, xitsigõ cjõ ngueje o T'i Mizhocjimi; ngue c'ua ra sõ rá ejmegõ angueze.

³⁷ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Ya i jñandague angueze. Nguetscõ rrã ñavi.

³⁸ O mama c'ua c'e bëzo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügõ, rí ejmets'ü. Nguet'sc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

Cjanu o ndünjõmü o ma't'ü c'ua.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Na ngue c'ü rvã ëcjo, exi 'ñetsetjo ja ga nguiñi o mü'bü yo nte. C'o unü ngüenda c'ü ni jyodü ra xogü o ndõji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji, ra xogü o ndõji ra mbãrãji Mizhocjimi. Pero c'o cjiñi

ya xogü o ndõji, nuc'o, ra ndëzhõji, dya ra mbãrãji c'ü na cjuana.

⁴⁰ O dyãrã ja nzi c'o fariseo c'o mi cãrã bëxtjo nu ja mi bübü e Jesús, o mamaji c'ua:

—A poco in cjiñigüe c'ü xo rí ndëzhõjme.

⁴¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—'Ma ri unnc'eji ngüenda c'ü ni jyonc'eji o jya's'ü Mizhocjimi, ro perdonats'üji 'ma c'o na s'õ. Pero in mangueji: “Ya xogü in chõgõjme, rí pãrãjme na jo”, in eñeji. Nguец'ua xe in tütjoji in nzhunc'eji.

10

El ejemplo del corral

¹ Na cjuana c'ü rá xi't's'igõji. Nu c'ü dya ra cjogü cja o ngoxtji nu ja cot'üji o ndëncjürü, nu c'ü je dacütjo cja ndüngumü, nuc'ü ngueje mbë'ë c'ü; y xopcü nu ja cjot'ü o ndëncjürü.

² Nu c'ü je cjogü cja o ngoxtji nu ja cjot'ü o ndëncjürü ngueje e mbörü c'ü.

³ E mbõngoxtji xopcü ngoxtji e mbörü. C'o ndëncjürü ätpãji o jña'a. Nu c'e mbörü nãnbã o tjü'tü yo o ndëncjürü. Nguец'ü pjongü c'ua c'o ndëncjürü ra ma ziji o t'ëbi.

⁴ 'Ma ra mbedye c'o o ndëncjürü, ra ot'ü e mbörü. Cja rron ma c'o o ndëncjürü. C'o ndëncjürü tjünt'üji a xütjü c'e mbörü, na ngueje pãtpãji o jña'a.

⁵ 'Ma ra ëjë 'naja c'ü dya pãrãji, dya ra ndünt'üji a xütjü. Nu c'ü ra tsjãji, ra c'ueñeji; na ngueje dya pãtpãji o jña'a c'o nandyo.

⁶ Nu yo jña'a yo, je zopjü e Jesús o fariseo. Pero anguesji dya o mbãrãji ja cja c'ü mi xipjiji.

Jesús, el buen pastor

⁷ O ña c'ua na yeje e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rá xi't's'igõji. Nutscõ nguetscõ e ngoxtji nu ja cjogü yo ndëncjürü.

⁸ Texe c'o va ëts'ëji c'o ne c'ü rí chjünt'üji o xütjü, ne ra dyonc'eji. Ngue o mbë'ë c'o xopcü nu ja cjot'ü o ndëncjürü. Pero c'o ndëncjürü dya pje ätäji.

⁹ Nuzgõ nguetscõ e ngoxtji nu ja cjogü yo ndëncjürü. Nu c'ü ra 'ñench'ezü o mü'bü, ngue c'ü sõ ra cjogü. Nuc'ü, ngue c'ü ra jogü o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra chõt'ü texe c'o ni jyodü o mü'bü. Nguец'ua ra chjëntjovi nza cja 'na ndëncjürü c'ü ra cjogü, ra mbedye, ra chõt'ütjo o t'ëbi c'ü ra z'i.

¹⁰ 'E mbë'ë ni 'ñetjo ra ë pönü c'o ndëncjürü. Ra mbõ't'ü texe c'o. Nutscõ rvã ëjëgõ ngue c'ua ra bübütjoji. Me ra mãpã Mizhocjimi rgã bübütjoji.

¹¹ Va mama c'ua e Jesús:

—Nuzgõ nguetscõ 'na mbörü c'ü me na jo; ojtjo c'ü ri nza cjazgõ. 'Na mbörü c'ü na jo, bübü dispuesto ra ñana c'o ndëncjürü cja c'o mbë'ë, zõ ra mbõ't'üji c'ü.

¹² Pero 'ma cjõ c'o ts'õ't'ü ra mbörü c'o ndëncjürü, dya ra mbörü na jo c'o, na

ngueje dya exi ngue o cjava c'o ndénchjürü. Nguec'ua 'ma ra jñanda rva ëjë e mindyo, exta zogü c'ua c'o ndénchjürü, ra c'ueñe ra ma. Nguec'ua c'e mindyo ra pënch'i c'o ndénchjürü, nde ra mböt'ü c'ua c'o.

¹³ C'ueñe c'ü mi pjörü na ngueje ts'ö't'ütjo, dya ngueje o cjava c'o ndénchjürü. Nguec'ua dya cjavü ngüenda pje ra ts'apü c'o.

¹⁴ Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Nguetscö c'e mbörü c'ü me na jo. Rí pärägö c'o ngueje in nzhénchjürügö. Anguezeji xo päcägöji.

¹⁵ A cjanu, xo päcä mi Tata c'ü bübü a jens'e. Nuzgö xo rí pärägö mi Tata. Nuzgö rá tügö ngue c'ua ra bübütjo c'o in nzhénchjürügö.

¹⁶ Xo rí tsäjägö c'o dyaja ndénchjürü c'o dya be tjünt'ü in xütjügö. Nuc'o, xo ni jyodü xo rá pjörü c'o. Ra dyätcäji in jñagö, ra ndünt'üji in xütjü. A cjanu rí 'natjo na ja ri cäräji, ñe ri 'natjo mbörü, c'ü nguezgö.

¹⁷ Me s'iyazü mi Tata c'ü bübü a jens'e; na ngueje rá tügö ngue c'ua rá yepe rá bübütjo.

¹⁸ Dya cjö ra tsjacü rá tügö. Nguetscö rrä unütsjëjë rá tü'ü. Sö'ö rá unütsjëgö rá tü'ü, ñe sö'ö rá nanga. Ngueje c'ü vi ndäcjä mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹⁹ Na ngueje vi mama yo jña'a yo e Jesús, c'o nte o zöji na yeje co jña, dya mi 'natjo pjeñe mi cjiññji.

²⁰ Na puncjü anguesji c'o mi mama:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Dya pärä pje mama. ¿Jenga in ätaji c'ü xi'ts'iji nu?

²¹ Dyaja c'o mi mama:

—Ne bëzo nu, 'ma ri bübü c'ü dya jo cja o mü'bü, dya ro mama yo jña yo me na jo. C'ü dya jo, a poco sö'ö ra xopcü o ndö'ö 'na ndézhö, c'ua ja nzi va tsja ne bëzo.

Las autoridades de Israel rechazan a Jesús

²² C'o pa'a c'o, c'o nte a Jerusalén o tsjaji 'na mbaxua, mi mbeñeji c'e pa 'ma o dyötüji Mizhocjimi ro nintsjimi na yeje c'e templo. Ma së c'o pa c'o.

²³ E Jesús je mi nzhodü nu cja c'e templo cja o porta e Salomón.

²⁴ Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, o jmurüji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga dya rí xitsijme na jo cjö je ngue'tsc'e? Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo extí xitsijme na jo.

²⁵ Nuc'ua o ndünrú e Jesús, o xipjiji:

—Ró xi'ts'iji cjö je nguetscö. Nu'tsc'eji dya in ejmezüji. Nuzgö rrä cjavö c'o ne'e mi Tata a jens'e. A cjanu, 'märä na jo cjö je nguetscö.

²⁶ Nu'tsc'eji, dya in ejmezüji na ngueje dya ngue'tsc'eji in nzhénchjürüts'üji.

²⁷ C'o in nzhénchjürügö ätcäji in jñagö. Rí pärägö c'o. Anguesji tjünt'üji in xütjügö.

²⁸ Nu c'o in nzhénchjürügö rí unügö c'ü sido ra bübütjoji. Nuc'o, dya ra ndü'ü c'o. Nuc'o, dya cjö sö cjö ra zipquü cja in dyëgö.

²⁹ Mi Tatagö c'ü o dyacügö c'o, ngueje c'ü xenda na nojo texe c'ü. Nguec'ua dya cjö sö cjö ra zinbi cja o dyë'e mi Tatagö c'o.

³⁰ Nutscö co c'ü mi Tata a jens'e rí 'natjobe, eñe e Jesús.

³¹ Nuc'ua o jñüs'ü na yeje o ndojo c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Ro pjat'üji e Jesús.

³² O ndünrú c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na puncjü c'o na jo c'o ya ró ji'ts'iji. Mi Tata a jens'e ngue c'ü o jitsigö c'o. Texe yo ró cja'a, ¿ja bübü c'ü na s'o c'ü rgui pjacüji?

³³ O ndünrú c'ua anguezeji, o mamaji:

—Nu yo na jo in tsjague, dya nguejyo rga pja'c'üjme yo. C'ü rga pja'c'üjme, ngueje c'ü in sadüge Mizhocjimi. Maco xo nguetjots'ügue 'na bëzo; pero in cjavü que nguets'ü Mizhocjimi.

³⁴⁻³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mbeñeji ja ga t'opjü cja in leyji. Je t'opjü nu, c'ü ja va sijpi c'o o juajnü Mizhocjimi jinguä ro pätpäji angueze rvá zopjüji c'o nte. Je t'opjü a cjava: “Ngue'tsc'eji in mizhocjimigüeji”, eñe Mizhocjimi. Rí pärägöji c'ü je va mama Mizhocjimi, na ngueje na cjuana c'ü t'opjü cja o jña. C'o nte c'o o juajnü Mizhocjimi mi jinguä, o mama Mizhocjimi o xiji mizhocjimi c'o. Nguec'ua, ¿jenga in mamaji rí sadügö Mizhocjimi na ngueje ró xi'ts'iji: “Exi nguejezü o T'izü Mizhocjimi”, maco Mizhocjimi o ndäcjä ró ëjë cja ne xoñijöümü?

³⁷ Tsjijññji na jo cjo rí cjavö c'ü ne'e mi Tata; 'ma jiyö, dya rí ñejmezüji 'ma.

³⁸ Pero 'ma in jandgaji rí cjavö c'ü ne'e angueze, extí unnc'eji ngüenda 'ma c'ü bübüzügö mi Tata, ñe nutscö rí bünc'öbe angueze. Extí unnc'eji ngüenda a cjanu zö dya in ejmezüji c'ü ró xi'tsc'öji exi ngue o T'izü Mizhocjimi.

³⁹ Nuc'ua mi neji na yeje ro zürütjoji. Nuc'ua o mbedyetjo e Jesús cja o dyëji.

⁴⁰ O ma mbes'e na yeje cja c'e ndare a Jordán nu ja ot'ü mi jichite e Juan. O nguejme c'ua nu.

⁴¹ Na puncjü c'o o zät'ä cja o jmi'e e Jesús, mi mamaji:

—E Juan dya pje o tsja'a c'ü me na nojo c'ü nunca rí jandaji. Pero ma cjuana c'o o mama e Juan ja ga cja ne bëzo, ne Jesús.

⁴² A cjanu, na puncjü c'o mi cärä nu, o 'ñenche o mü'büji e Jesús.

11

Muerte de Lázaro

¹ Mi bübü c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö'dyë c'ü mi chjü'ü e Lázaro. Mi menzumü a Betania,

nu ja mi menzumü e María 'ñe e Marta c'ü nu cjüjuë.

² Mi ngueje c'e María c'ü je o ngosp'ü o ngua e Jesús c'ü in Jmugóji c'e perfume c'ü ma jo ma yüdü. Cjanu o ndintspi c'ua o ngua'a co o ñixti. Nu c'ü nu 'ninzhömü c'ü mi chjü e Lázaro, ngue c'ü mi sò'dyë c'ü.

³ C'o o cjü e Lázaro o mbenpevi c'ua na jña e Jesús, o xipjivi:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, nu c'ü me in s'iyague, sò'dyë c'ü.

⁴ Ma o dyärä e Jesús o mama:

—Nu c'e ndótc'ijeme c'ü, dya ngue c'ü rguí nzhü'ütjo. Na ngueje rá cjagó c'ü rguí unü ngüenda yo nte c'ü me na zézhi Mizhocjimi. A cjanu xo ra unüji ngüenda nguezgö o T'izü Mizhocjimi, me xo na zétscö.

⁵ E Jesús me mi s'iya e Marta co c'ü nu cjüjuë 'ñe e Lázaro.

⁶ Nuc'ua 'ma ya vi dyärä mi sò'dyë e Lázaro, xe o nguejmetjo e Jesús yepa nu ja je mi bübü nu 'nanguarü c'e ndare a Jordán.

⁷ Ma ya o cjogü c'ua c'o yepa, o xipji c'o o discípulo:

—Möjö a Judea. Rá yepe rá sät'ätjoji nu.

⁸ C'o o discípulo o xipjiji c'ua:

—Xöpüte, dya be mezhe 'ma mi ne ro pja c'ü ndojo c'o pje pjézhi cja c'o nte a Israel. ¿Cjo rí matjo na yeje a manu?

⁹ O ndünrü e Jesús, o xipjiji:

—¿Cjo dya cja'a doce hora nu pa'a? Nu c'ü ra nzhodü 'ma ndempa, dya ra pjeñe na ngueje janda e jya's'ü cja ne xoñijömü.

¹⁰ Nu c'ü ra nzhodü 'ma xömü ngue c'ü ra pjeñe c'ü, na ngueje dya bübü e jya's'ü c'ü ra jñanda ja ngue c'ua nzhodü.

¹¹ Ma o nguarü o mama a cjanu, o mama c'ua:

—Nu c'ü e Lázaro c'ü rí joji ñjtjo. Rá ma'a, rá ma dyó'ö.

¹² O mama c'ua c'o o discípulo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'üjme, nu 'ma ñjtjo, ra jogütjo 'ma.

¹³ C'ü mi mama e Jesús ngue c'ü ya vi ndü'ü e Lázaro. Pero c'o o discípulo o nguññiji mi mama c'ü vi sôyatjo vi ñji.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús ya xo xipjiji na jo:

—E Lázaro ya ndü'ü c'ü.

¹⁵ Na jo c'ü dya mi bübügö nu, ante c'ü ro ndü e Lázaro; ngue c'ua rí 'ñejmezüji dya, 'ma ri jñandaji c'ü rá cjagó. Möjö dya, rá ma nuji.

¹⁶ O mama c'ua e Tomás c'ü xo mi chjü'ü Cuate, o xipji c'o o midiscípuloji:

—Xo rá möjö ngue c'ua 'natjo c'ua rá ma tñji co e Jesús.

O möji c'ua.

Jesús es la resurrección y la vida

¹⁷ Ma o zät'äji, ya o mbärä c'ua e Jesús ya mi pa nziyo pa'a c'ü ya vi c'öt'ü e Lázaro cja cueva.

¹⁸ C'e jñiñi a Betania mi bëxtjo a Jerusalén. Mi jyadütjovi yeje kilómetro nde.

¹⁹ Nguec'ua na puncjü c'o mi menzumü a Jerusalén c'o o ma a Betania, o ma jo'tp'üji e Marta 'ñe e María, na ngueje ya vi ndü e Lázaro c'ü nu 'ninzhömüvi.

²⁰ Nuc'ua o dyärä e Marta ma ëjë e Jesús. Nzi va dyärä, nzi va mbedye; o ma ndünrü. E María o nguentjo nu cja ngümü.

²¹ E Marta o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, nu 'ma ri bübügue a 'ñecjua, dya ro ndü'ü 'ma c'ü in 'ninzhömü.

²² Nudya, xo rí pärägö, texe c'o rí dyötü Mizhocjimi, nde ra dya c'ü.

²³ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Ra te'etjo c'ü nin 'ninzhömü.

²⁴ O xipji c'ua e Marta:

—Rí pärägö c'e pa'a 'ma ra te'e c'o añima, xo ra te'etjo c'ü mi 'ninzhömü.

²⁵ O xipji c'ua e Jesús:

—Nuzgö nguetscö rá xos'ü c'o ya ndü, rá cja'pü ra te'ejí. Rá unügö c'ü rguí bübüji. Nu c'ü ra 'ñejmezügö, zö ra ndü'ü, ra te'etjo, ra bübütjo na yeje.

²⁶ Texe c'o bübü c'o ejmezügö, dya ra ndü'üji. ¿Cjo in ejme yo rrä xi'ts'i?

²⁷ Nuc'ua e Marta o xipji c'ua:

—Jägä, in Jmuts'ügö. Nutscö rí ejmegö ngue'tsc'e e Cristo, o T'its'ü Mizhocjimi. Ngue'tsc'e o mama Mizhocjimi ri 'ñecje cja ne xoñijömü.

Jesús llora junto al sepulcro de Lázaro

²⁸ Nuc'ua 'ma o nguarü o mama a cjanu e Marta, o ma c'ua. O ma zojnü e María c'ü nu cjüjuë. O tsjontp'ütjo va ña'a, o xipji:

—E xöpüte va sájä. Zon'c'ü rí ma'a nu.

²⁹ E María nzi va dyärä, nzi va böbü. Nuc'ua o ma'a nu ja je mi bübü e Jesús.

³⁰ E Jesús dya be mi sät'ä cja c'e jñiñi. Xe mi bübütjo nu ja je vi chjévi e Marta.

³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel c'o mi jo'tp'ü e María nu cja ngümü, o jñandaji o böbü zacü e María. O mbedye a tji'i. Anguezeji o ndünt'üji a xütjü, o mamaji:

—Ni ma cja c'e cueva. Ra ma huë'ë nu.

³² Nuc'ua o zät'ä e María nu ja je mi bübü e Jesús. 'Ma o jñanda o ndünjömü a jmi' e Jesús. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, 'ma ri bübügue a 'ñecjua, dya ro ndü'ü 'ma c'ü mi 'ninzhömügö.

³³ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'ua e María mi huë'ë; 'ñe c'o nte a Israel c'o mi dyoji e María xo mi huëji. Nuc'ua me co sentio cja o mü'bü. Me mi chana o mü'bü.

³⁴ O dyönü c'ua e Jesús, o mama:

—¿Ja je ngue c'ua i tsöt'üji c'e añima?

O xipjiji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'üjme, xä'dá rí ë ñu'u.

³⁵ Nuc'ua o huë'ë e Jesús.

³⁶ O mama c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Nujnu me mi s'iya e Lázaro.

³⁷ Mi cārā anguesji c'o o mama:

—Nu e bēzo nu, maco o xopcū o ndō'ō c'ū mi ndēzhō. ¿Cjo dya ro sō ro jocū e Lázaro ngue c'ua dya ro ndū'ū?

Resurrección de Lázaro

³⁸ Nuc'ua e Jesús me co sentio na yeje cja o mü'bū. Cjanu o ma nu ja vi ngōt'ūji e Lázaro. Mi c'ot'ū 'na ndojo.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Tsjüs'ūji ne ndojo.

E Marta c'ū nu cjū e Lázaro c'ū ya vi ndū, o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügō. Maco ya na xī'ī c'ū. Ya pa nziyo pa ndeze o ndū.

⁴⁰ O ndūnrū c'ua e Jesús, o xipji:

—Ya ró xi'ts'i, nu 'ma rí 'ñejme, rí jñanda c'ū na zēzhi c'ū cja Mizhocjimi.

⁴¹ Nuc'ua o ngūs'ūji c'ua c'e ndojo nu ja je vi ngōt'ūji c'e añima. E Jesús o nā's'ä c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ū, rí da'c'ū na pōjō na ngueje i dyätcä, y rí tsjague c'ua ja nzi rvä ö'tc'ū.

⁴² Nutscō ya rí pāragō sido in ätcä. C'ū cja rvä da'c'ū na pōjō, ngue c'ū ra dyärä yo cārā a 'ñecjua, ngue c'ua ra 'ñejmeji ngue'tsc'e i chäcjägō.

⁴³ 'Ma o nguarū o mama yo jñā'a yo, o mapjū na jens'e:

—Nu'tsc'e Lázaro, pedyegue a tji.

⁴⁴ Nuc'ua e Lázaro c'ū ya vi ndū'ū o mbedye c'ua. Mi 'mans'a o manta. O jmi'i mi bōs'ū 'naja bitu. O mama c'ua e Jesús:

—Xäpcäji dya ne manta. Jyēziji ra ma cja o ngumū.

Conspiración para prender a Jesús

⁴⁵ Nuc'ua na puncjū c'o mi menzumū a Jerusalén c'o mi dyoji e María, o 'ñench'e o mü'būji e Jesús. Na ngueje vi jñandaji c'ū vi tsja e Jesús.

⁴⁶ Nuc'ua mi cārā anguesji c'o o ma c'ua cja o fariseo. O xipjiji c'o vi tsja e Jesús.

⁴⁷ Nuc'ua c'o ndambōcjimi 'ñe c'o fariseo o jmurūji c'ua. O pōtva mamaji:

—¿Pje rá cjagōji? C'e bēzo Jesús, cja'a na puncjū c'o me na nojo.

⁴⁸ 'Ma rá jēzitjoji ra tsja a cjanu, ra nda 'ñejme angueze texe yo ín menzumügōji ra tsjapūji o jmuji. Nguec'ua c'o menzumū a Roma c'o mandazūji dya, ra 'ñe yätcōji ne templo nu ja rí ma't'ūji Cjimi. A cja dya nu rá chorügōji.

⁴⁹ 'Naja c'o mi jmurū, mi chjū e Caifás. Nuc'ū, mi mero ndambōcjimi c'e cjē'ē c'ū. O xipjiji:

—Nu'tsc'eji, dya pje in pāragueji.

⁵⁰ Dya in pārāji c'ū xenda na jo c'ū ri 'natjo bēzo c'ū ra ndū ngue c'ua dya ra ndū texe yo nte.

⁵¹ C'e Caifás mi mero ndambōcjimi c'e cjē'ē c'ū, nguec'ua Mizhocjimi o tsjapū o mama c'ū ro zāda zō dya mi pārā e Caifás ja cja c'ū mi mama. O mama ro ndū'ū e Jesús ngue c'ua dya ro ndū c'o mejñiñi.

⁵² Dya nguextjo anguezeji c'o dya ro ndū. Xo ro ngārātjo na puncjū nte texe cja ne xoñijōmū c'o dya ro ndū na ngueje ro 'ñench'e o mü'būji e Jesús, ro tsjaji o t'i Mizhocjimi.

⁵³ Ndeze c'e pa c'ū, mi pōtma dyū't'ütsjēji ja rvä tsjapūji ro mbō't'ūji e Jesús.

⁵⁴ Nuc'ua e Jesús dya cja nzhodū c'ū ro jñanda c'o pje mi pjēzhi a Jerusalén. O mbedye cja c'e xoñijōmū a Judea. Je o ma'a cja c'e xoñijōmū c'ū bübū a jmi'i cja c'e ndajyadū. O ma cja 'naja jñiñi c'ū ni chjū'ū Efraín. Ya je nguejme nu, co nu c'o o discípulo.

⁵⁵ C'e mbaxua c'ū cja yo nte a Israel c'ū ni chjū Pascua ya ma sādātjo. Na puncjū c'o nte o möji a ma Jerusalén 'ma dya be mi sādä c'e mbaxua. Ro 'nintspiji ante c'ū ro mbedye c'e mbaxua.

⁵⁶ Nuc'ua mi jodūji c'ua e Jesús. Mi pōtma mamaji 'ma mi bübūji cja c'e templo:

—¿Pje in mangueji? ¿Cjo ra rezga ra ējē e Jesús cja c'e mbaxua?, mi eñeji.

⁵⁷ C'o ndambōcjimi 'ñe c'o fariseo ya vi mandaji, nu 'ma cjō c'o ro mbārā ja je mi bübū e Jesús ro ngōs'ūji anguezeji ngue c'ua ro ma zürūji.

12

Una mujer unge a Jesús

¹ 'Ma xe mi bēzhtjo 'ñanto pa'a ro zādä c'e mbaxua c'ū ni chjū Pascua, o ma c'ua e Jesús a Betania nu ja je mi bübū e Lázaro c'ū vi ndū'ū. Nuc'ū, vi xos'ū cja c'o añima.

² O dyä'tp'āji nu 'na jñōnū e Jesús. Ngueje e Marta c'ū mi xisp'i. E Lázaro mi ngue 'naja c'o mi junrū co e Jesús cja mexa.

³ Nuc'ua e María o tū'ū nde kilo o unguento c'ū mi dyavo nardo. Me mi muvi na mizhi. O ngosp'ū c'ua o ngua'a e Jesús. Cjanu o ndintspi co o ñixti. Nu cja c'e ngumū me co jyä'ä c'ū mi yūdū c'e unguento.

⁴ Xo mi bübū nu, e Judas Iscariote c'ū mi ngue o t'i e Simón. Mi ngue 'naja c'o o discípulo e Jesús. Ngue c'e Judas c'ū ro nzhō'ō e Jesús. O mama e Judas:

⁵ —¿Jenga dya vi bö'ō jñi ciento mbēxo ne unguento; ro ch'unū c'o dya pje pēs'i'í?

⁶ C'ū vi mama a cjanu e Judas, dya ngue c'ū mi juentse c'o dya pje mi pēs'i'. Na ngue dya mi juentse c'o. C'ū vi mama yo jñā'a yo, ngue c'ū mi mbē'ē. Mi pjōrū c'e cjimerio, y mi quibi c'o je mi üt'ūji nu.

⁷ Nuc'ua e Jesús o mama:

—Jyëzigue. E María o ngoscü ne unguento; ngue c'ü ra tsjacüji 'ma ya rga t'ü'ü. Pero angueze na mbenze dya.

⁸ Sido in bübügueji yo dya pje pë's'i. Pero nutscö, dya sido rá bünc'öji.

Conspiración contra Lázaro

⁹ Nuc'ua na puncjü o nte c'o mi cārā a Israel o mbārāji mi bübü nu e Jesús, nguec'ua va möji nu. Dya mi nguextjo c'ü ro ma nuji e Jesús. Xo mi möji ro ma nuji e Lázaro, c'ü vi xos'ü cja c'o añima.

¹⁰ Nguec'ua c'o ndamböcjmimi o dyüt't'ütsjéji ngue c'ua xo ro mbö't'üji e Lázaro.

¹¹ Na ngueje na puncjü o nte a Israel c'o mi xögüji co anguezeji mi möji cja e Jesús. Mi ejmeji angueze, na ngueje vi xos'ü e Lázaro.

Jesús entra en Jerusalén

¹² C'ü na yejnu pa'a na puncjü nte'e c'o vi möji cja c'e mbaxua o dyārāji ro ëjē e Jesús a Jerusalén.

¹³ Nuc'ua o ngant'aji o dyē o palma. Cjanu o mbedyeji c'ua, o ma ndünrūji e Jesús. Mi mapjūji, mi mamaji a cjava:

—Aleluya. Me na jo nu va ëjē nu o 'ñeme Mizhocjmimi ra mandazūji nutscöji rí menzumūji a Israel.

¹⁴ E Jesús o chöt'ü 'naja burru. O chägā c'ua, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjmimi. Mama a cjava c'ü:

¹⁵ Nu'tsc'ejji in menzumūji a Sion, dya rí süji. Jñandaji. Va ëjē cjuā in Jmugueji. Nuc'ü, va chägā 'naja burru c'ü, eñe cja o jña Mizhocjmimi.

¹⁶ C'o o discípulo e Jesús, dya be mi pārāji ja ma cja nu yo jña'a yo. Nuc'ua 'ma ya vi ma a jens'e e Jesús, ngue 'ma cja o mbeñeji c'ü ngueje e Jesús c'ü vi t'opjü yo jña yo. Cja nde o mbeñeji c'ua c'ü vi ts'a a cjanu.

¹⁷⁻¹⁸ C'o nte c'o vi jñanda e Jesús 'ma o tsjapü o te'e e Lázaro 'ma o zopjü ro mbedye cja c'e cueva, nuc'o, o xipjiji c'o dyaja. Nguec'ua va mbārā c'o dyaja, nguec'ua va ma ndünrūji e Jesús ante c'ü ro säjä a Jerusalén.

¹⁹ O pötva mama c'ua c'o fariseo:

—Nu'tsc'ejji ya i ñutsjéji, dya sö pje rí tsjaji c'ü rí ts'a's'üji e Jesús. Texe yo nte ya tjünt'üji a xütjü angueze, ya nde möji c'ü.

Unos griegos buscan a Jesús

²⁰ Xo mi cārā ja nzi nte c'o mi ña griego c'o vi ma ma't'ü Mizhocjmimi cja c'e mbaxua.

²¹ Nuc'ua c'o griego o zät'āji cja e Felipe c'ü mi menzumü a Betsaida c'ü tsja a Galilea. O dyötüji, o xipjiji:

—Nu'tsc'e së'ē, nutscöjme rí negöjme rá chjéjme e Jesús.

²² O ma c'ua e Felipe; o ma xipji e Andrés. O mëvi c'ua; o ma xipjivi e Jesús c'ü ya mi cārā o griego.

²³ O ndünrū c'ua e Jesús, o mama:

—Ya va sädā rá tügö, rá magö a jens'e cja Mizhocjmimi nu ja rvā ëcjö.

²⁴ Nuzgö, na cjuana c'ü rí xí'ts'iji. 'Naja ndëxü c'ü ya ra zobü a jömü, 'ma ra nguibi a jömü, ra mbes'e ra unü na puncjü ndëxü. C'e ndëxü 'ma dya ra nguibi a jömü, ra nguejme 'natjo ndëxü.

²⁵ Nu c'ü s'yíatsjéjē o vida, nuc'ü, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü dya s'yíatsjéjē o vida nu va cja ne xoñijömü, nuc'ü, sido ra bübütjo c'ü. Dya ra ndü'ü.

²⁶ Nu c'ü ne ra ndünt'ü in xütjügö, ni jyodü sido ra 'ñejme in jñagö. Nu ja je rá bübügö je xo ra bübü nu. Mi Tatagö a jens'e ra s'íya nu c'ü sido ejme in jñagö.

Jesús anuncia su muerte

²⁷ 'Nudya me sufrido in mü'bügö. ¿Pje rá mamagö? ¿Cjo rá xipji mi Tata a cjava: "Mi Tatats'ü rí ts'a's'ü ngue c'ua dya rá tügö"? Jiyö, dya rá xipji a cjanu, na ngueje, ngueje yo rvā ëjē cja ne xoñijömü. Ró é rá tügö.

²⁸ Nguec'ua rí tsjague c'ua ja nzi gui ñegue rá tügö, ngue c'ua ra mbārā yo nte c'ü me na nojots'ügue, nu'tsc'e mi Tatats'ü.

Nuc'ua o dyārāji 'naja jña a jens'e, o mama:

—Ya ró jíchi yo nte c'ü me na nojozügö. Pero xe rá jichitjoji c'ü me na nozgö.

²⁹ C'o nte c'o mi cārā nu, o dyārāji c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O mamaji c'ua c'ü vi yürü. Pero bübü c'o mi mama:

—Ngueje 'naja o anxe Mizhocjmimi c'ü o zopjü e Jesús.

³⁰ O ndünrū c'ua e Jesús, o xipjiji:

—I dyārāji c'e jña. Dya pje nguetjozügö o zocü. O zo'c'ü in texeji, ngue c'ua rí unnc'ejji na puncjü ngüenda.

³¹ Na ngue c'o ya ngue ra tsjacöji, ra 'ñetse c'ü nugü na ü yo nte yo cārā cja ne xoñijömü. Nguec'ua Mizhocjmimi ra tsjapü ra sufridoji. C'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijömü, Mizhocjmimi ya ra pjongü a tji dya c'ü.

³² 'Ma ra ndäpcāji cja ngronsi, nuc'ua yo nte ra nguijniji cja o mü'büji. Ra mbārāji pje pjëtscö.

³³ Mi mama a cjanu yo, ngue c'ua ro mbārāji ja rvā ndü'ü.

³⁴ O ndüntü c'ua c'o nte, o mamaji:

—Nutscöjme ya ró ārājme c'ü mama cja o ley Mizhocjmimi c'ü o dyopjü e Moisés. Mama a cjava: "E Cristo, nu c'ü ra ndäjä Mizhocjmimi, sido ra bübütjo", eñe. ¿Jenga in mangue ni jyodü ra däpc'ā cja ngronsi? Maco in mangue vi ñegue cja Mizhocjmimi. ¿Cjo dya ri ngue'tsc'e 'ma e Cristo? O, ¿ja ga cja c'ü in xitscöjme?

³⁵ E Jesús o ndünrū c'ua:

—Xe ja nzi pa xe rá bübütjogö rí jya's'ü c'ua in cārāgueji. Jyëziji ra nguich'i jya's'ü cja in mü'büji 'ma xe rí bübütjogö va, ngue c'ua

dya rí nzhodügeji cja bëxö mü. Na ngueje 'ma rí nzhodüji cja bëxö mü, dya rí päräji ja rí möji 'ma.

³⁶ Nudya, nutscö rí jya's'ü xe rí bübügö a nde c'ua ja in cārāgeji. Rí 'ñejmezüji, ngue c'ua ra nzhöü q jya's'ü Mizhocjimi a mbo cja in mü'büji.

Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús. Cjanu o ma'a c'ua. Dya cja jñandaji ja vi ma'a.

Por qué la gente de Israel no creía en Jesús

³⁷ E Jesús ya vi tsja na puncjü c'o na nojo cja o jmi anguesji; pero dya mi ejmeji angueze.

³⁸ A cjanu o zädä c'o vi mama e Isaías c'ü mi profeta. O mama:

Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö. ¿Cjü ngue c'ü ya o 'ñejme nu c'o ró mamaji?

¿Cjü ngue c'ü ya o unü na jo ngüenda c'ü me na zézhi c'ü in Jmugöji?

Dya cjó 'ñejme. Dya cjó ne ro jñanda, eñe c'e profeta.

³⁹ Nguec'ua dya cjó sö cjó ro 'ñenche o mü'bü Mizhocjimi. Xo o mama a cjava e Isaías:

⁴⁰ Mizhocjimi o tsjapü o ndézhöji. Xo o tsjapü o meze o mü'büji, nguec'ua dya o 'ñejmeji.

'Ma ro unüji na jo ngüenda, 'ma ro 'ñejmeji cja o mü'büji, nu'ma, ro nzhögü o mü'büji, nuc'ua ro mama 'ma Mizhocjimi:

"Nutscö rá jopcüji o mü'büji."

⁴¹ Nu yo jña'a yo, o mama e Isaías na ngueje o jñanda c'ü me na nojo e Cristo. O mama c'ua ja rva cja e Cristo.

⁴² Na puncjü c'o pje mi pjézhi mi ejmeji e Jesús. Pero dya mi ne ro mamaji cjo mi ejmeji. Ngue c'o fariseo c'o mi süji. Mi sü anguesji ro pjongüji cja o nintsjimiji.

⁴³ Xenda mi süji c'o mama c'o bëzo que na ngueje c'o mama Mizhocjimi.

Las palabras de Jesús juzgarán a la gente

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o ña na jens'e, o mama: —Nu c'ü ench'ezügö cja o mü'bü, xo ench'e cja o mü'bü nu c'ü o ndäcjägö.

⁴⁵ Nu c'ü jandgagö, 'ñe unü ngüenda cjó je nguetscö, xo unü ngüenda ja ga cja c'ü o ndäcjägö.

⁴⁶ Ró ëjë cja ne xoñijö mü; nguetscö e jya's'ü. Texe c'o ench'ezügö cja o mü'büji, dya ra nzhodüji cja bëxö mü.

⁴⁷ 'Ma cjó c'o ra dyära yo jña yo rí mangö, pero 'ma dya ätcä, dya nguezgö rá mama c'ü ni jyodü ra ma sufrido c'ü. Na ngueje c'ü rvä ëcjö cja ne xoñijö mü, dya ngue c'ü rá cja pü ra ma sufrido yo cārā; ngue c'ü rá salvaji.

⁴⁸ Nu c'o dya ejmezü y dya xo ätcä yo rí mama, bübü c'ü ra jñünpü nguarü c'ü. Na ngueje 'ma rá ëcjö na yeje, yo jña yo ró mangö ngueje c'ü rguí tjünpü nguarü c'o vi tsja na s'o c'o.

⁴⁹ Na ngueje nutscö, dya ró mamatsjögö yo jña'a yo. Mi Tata a jens'e c'ü o ndäcjä ngueje c'ü o mandazü ró xi'ts'iji yo jña'a yo, xo xitsi ja rvä zo'c'üji.

⁵⁰ Rí pärägö yo jña'a yo o ndäcjä mi Tata ró ë mama ngueje yo jña yo cja pü sido ra bübüttö yo nte. Rí mangö yo jña yo xitsi mi Tatagö.

13

Jesús lava los pies de sus discípulos

¹ 'Ma xe mi bëzhitjo ro zädä c'e mbaxua c'ü xiji Pascua, ya mi pärä e Jesús ya vi zädä c'ü ro ndü; ro mbedye cja ne xoñijö mü. Je ro ma cja nu Tata c'ü bübü a jens'e. Me mi s'iya c'o mi cārā cja ne xoñijö mü c'o mi ench'e o mü'bü angueze. Y o tsja c'ua c'ü ni 'ñetse me mi s'iyaji na puncjü.

² E Jesús 'ñe c'o o discípulo ma siji xëdyi. E Judas Iscariote c'ü mi nguejnu t'i e Simón, ya vi dyätä c'ü dya jo ro nzhö e Jesús.

³ Ya mi pärä e Jesús, c'ü nu Tata a jens'e ya vi unü texe poder ngue c'ua ro manda. E Jesús mi pärä je vi 'ñeje cja Mizhocjimi, y ro nzhögü cja Mizhocjimi.

⁴ O böbü c'ua e Jesús nu ja ma siji o xëdyi, o ngäcä o bitu c'ü mi tëjë. Cjanu o ngäjä c'ua 'naja bitu c'ü o mbä'bä.

⁵ Cjanu o xich'i c'ua ndeje 'naja ts'i ndamojmü c'ü mi xindyëji. Cjanu o mbürü o mbe'chp'e o ngua'a c'o o discípulo. Mi tjintsji c'ua co nu c'ü o bitu c'ü mi pä'bä.

⁶ Cjanu o böbü a jmi e Simón Pedro. E Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö. ¿Jenga rí pechquegö in cua'a?

⁷ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nu yo rrä cja gö, dya in pärägue dya. Cja rí pärä después nu yo rrä cja gö.

⁸ O ndünrü c'ua e Pedro:

—Dya pje rá jë'tsc'i rí pechquegö in cua'a. O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma dya rí jyëtsqui rá pe'chc'e, dya pje rí jogövi.

⁹ O mama c'ua e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö. Dya nguextjo in cua c'ü rí pechque. Xo rí pechque in dyë'e 'ñe in jmi'i.

¹⁰ O mama c'ua e Jesús:

—Nu c'o ya xaja, ya nguetjo o nguaji c'ü xe ra be'chp'eji, ngue c'ua ra nda chjiz' texe. Nu'tsc'eji ya chjizits'üji na jo, pero dya chjizits'üji in texeji.

¹¹ E Jesús ya mi pärä cjó ngue c'ü ro nzhö'ö, nguec'ua o mama a cjanu: "Dya chjizits'üji in texeji."

¹² Nuc'ua 'ma o nguarü o mbe'chp'e o nguaji, cjanu o ngans'a c'ua o bitu, o ndëjë. O mimitjo c'ua na yeje cja mexa. Cjanu o dyönüji c'ua, o xipjiji:

—¿Cjo in päräji yo cja ró cja'üji?

¹³ Nu'tsc'ejí in xitsiji que nguezgö in xöpütezüji, nguezgö in Jmuzüji. Na jo c'ü in mamaji, na ngueje na cjuana.

¹⁴ Nuzgö in xöpütezüji, in Jmuzüji, ró pe'chc'egö in cuaji. Nguéc'ua, nu'tsc'ejí xo ni jyodü ri pötqui pe'ch'e in cuaji.

¹⁵ Nuzgö c'ua ja nzi rvá cja'c'üji, nu'tsc'ejí, xo ni jyodü ri pötqui tsjagueji a cjanu.

¹⁶ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, 'naja mbëppi, dya xenda na nojo que na ngueje o lamu. Ne xo ri ngueje c'ü o dájä, dya xenda na nojo que na ngueje nu c'ü o ndájä.

¹⁷ Nu 'ma in päräji yo, me rí mäjäji 'ma rí tsjaji.

¹⁸ 'Rí pärägö ja ga cjatsc'ejí nu'tsc'ejí ró juan'c'üji. Rí pärägö bübüts'ejí 'naja c'ü ra tsja c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü mama a cjava: "Maco mi dyocjöbe c'e bëzo y ma sigöbe o xëdyi, pero ra nzhögü c'ü." Dya in texeji ri tsjaji yo.

¹⁹ Rí xi'ts'iji yo, 'ma dya be va sädä ngue c'ua 'ma ra zädä yo, rí 'ñejmeji, nu c'ü ya ró xi'ts'iji, rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

²⁰ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu 'ma rá täc'öji rí zopjüji yo nte, nu c'ü ra säc'ejí nguetscö säcjö 'ma c'ü. Nu 'ma ra säcjö c'ü, xo säjä 'ma c'ü o ndäcjägö.

Jesús anuncia que Judas lo traicionará

²¹ 'Ma o nguarü o mama a cjanu e Jesús, me go nguijñi go sufrido o mü'bü c'ua. O xipjiji na jo:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu'tsc'ejí bübüts'ejí 'naja c'ü ra nzhögü.

²² Nuc'ua c'o o discípulo mi pötma jñandaji. Dya mi päräji cjö ngue c'ü je vi mama.

²³ 'Naja c'o o discípulo 'natjo c'ua mi junrüvi e Jesús. E Jesús me mi s'iyá c'e discípulo.

²⁴ E Simón Pedro o tsjapü seña c'e discípulo ngue c'ua ro tsja t'önü cjö je ngue c'ü mi xipji e Jesús.

²⁵ Nuc'ua c'e discípulo c'ü 'natjo c'ua mi junrüvi e Jesús o dyönü:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ¿cjö ngue c'ü ra nzhöc'ügue?

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'ü rá unü ne xëdyi nu rá tü'bü cja ne jñönü ngue c'ü ra nzhögü c'ü.

Cjanu o ndü'bü c'ua, cjanu o unü e Judas Iscariote c'ü nu t'i e Simón.

²⁷ Nuc'ua e Judas, 'ma o jñü'ü c'e xëdyi, o nguich'i c'ua c'ü dya jo cja o mü'bü. E Jesús o xipji c'ua:

—Nu c'o rí tsjague, ya extí ma'a rí ma tsjague c'o.

²⁸ Nu c'o dyaja c'o mi junrü cja mexa, dya pje mbäräji jenga mi xipji a cjanu.

²⁹ E Judas mi tü'ü c'e cfimerio. Mi cärä c'o discípulo c'o mi cijjñi e Jesús mi xipji e Judas ro ma ndömü c'o mi jyodü cja c'e mbaxua.

Mi cärä c'o mi cijjñi mi xipji e Jesús c'ü ro ma unü merio c'o dya pje mi pé's'i.

³⁰ Nuc'ua e Judas 'ma o jñü'ü c'e xëdyi, exo mbedye c'ua. Ya mi xömü.

El nuevo mandamiento

³¹ Nuc'ua 'ma o mbedye e Judas, o mama c'ua e Jesús:

—Nutsö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá cjägö dya nu c'ü rvá ëjé rá cja'a. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojozögö. A cjanu xo ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü ngueje mi Tatagö.

³² C'ü rá cjägö, ya zädä rá cjägö. Nguéc'ua ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra 'ñetse c'ü me na nojozö, nutsö rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

³³ Nu'tsc'ejí in ch'its'öji, ya 'natjo ndajme xe rá bübü co nu'tsc'ejí. Rí jyongügöji. C'ua ja nzi rvá xipji c'o pje pjëzhi cja c'o nte a Israel, a cjanu xo rí xi'ts'igöji dya. Nu ja je rá magö, nu'tsc'ejí, dya ra sö rá möcjöji dya.

³⁴ Rí xi'ts'öji 'na jña nu cja dadyo. Nguenjü rí tsjaji nu. Rí pötqui s'iyaji. C'ua ja nzi rvá s'iyats'ügöji, je xo rgui s'iyagueji a cjanu.

³⁵ 'Ma rí pötqui s'iyaji, a cjanu ra mbärä texe yo nte ngue'tsc'ejí in discípulots'üji.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁶ E Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö. ¿Ja je rí mague?

O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu ja je rá magö, dya pje ra sö rá möcjöji dya. Cja ne rí sät'ägueji después nu ja je rá sät'cö.

³⁷ O ndünrü c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ¿jenga dya ra sö rá mëgovi dya? Nutsö rá nzhötsjējé ngue c'ua ra mbötöcüji c'ü dya ra mbö'tc'ügueji.

³⁸ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, in mangue rí nzhötsjējé ra bö'tc'ü ngue c'ua dya ra bö'tcügö. Pero na cjuana c'ü rí xi'ts'igö, 'ma rí dyärä ra huë'ë o chare, ya rí pa na jñi rgui tsämngä c'ü in päcägö.

14

Jesús, el camino al Padre

¹ Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Dya me ra triste in mü'büji. Rí 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi. Xo rí 'ñench'eüzögö cja in mü'büji.

² A jens'e nu ja bübü mi Tatagö, nunu, me järä na puncjü ja rá bübügöji. Nuzgö ya rá magö a manu, rá ma xä'mä nu ja rí bübügueji. Nu 'ma dya ri järä na puncjü o ngumü nu ja rí bübügueji, dya ro xi'ts'iji a cjanu.

³ Nuzgö na cjuana rá magö, rá ma xä'mägö nu ja je rí bübügueji. Pero rá ëtcjö na yeje. Rá sints'iji ngue c'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'ejí xo rí ma bübügueji nu.

⁴ Nu'tsc'ejí ya in pãrãji nu ja je rá magö. Xo in pãrãji c'e 'ñíji c'ü je sãt'ã nu.

⁵ Nuc'ua e Tomás o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, dya rí pãrãgöjme nu ja je rí mague. ¿Ja rgã sô rá pãrãgöjme c'e 'ñíji c'ü je sãt'ã nu?

⁶ O ndünrú c'ua e Jesús, o mama:

—Nuzgö nguetscö e 'ñíji. Nguetscö rí jí'ts'íji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Nguetscö rí da'c'üji c'ü sîdo rí búbütjoji. 'Ma cjo c'o ra 'ñench'ezü cja o mü'bü, ra zãt'ã a jens'e 'ma nu ja búbü mi Tatagö. 'Ma jiyö, dya ra sô ra zãt'ã.

⁷ Nu 'ma ya ri pãcãgöji, ya xo ri pãrãji mi Tata. Nudya, ya j pãrãji mi Tata, ya j jñandaji dya angueze.

⁸ E Felipe o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'üjme, jí'tsigöjme c'ü nin Tata. Nguextjo c'ü rí negöjme c'ü.

⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Felipe, ya mezhe rí búbügöji. ¿Cjo dya be in pãrã cjo je nguetscö? Nu c'ü ya o jñandga, ya xo jñanda mi Tatagö c'ü ngeuje Mizhocjimi. ¿Jenga in mamague: "Jí'tsijme c'ü nin Tata"?

¹⁰ ¿Cjo dya in ejmegue je rí búbügö cja mi Tata, y mi Tata je búbüzügö? Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji, dya pje rí mamatsjögö yo. Ngeuje mi Tata c'ü je búbüzügö c'ü xitsi rá cja yo rí cjangö.

¹¹ Ya ró xi'ts'íji rí búbügöbe mi Tata, je xo búbüzügö mi Tata. 'Ma dya sô rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ró xi'ts'itjoji, 'ñejmeji na ngeuje yo na nojo yo rí cjangö.

¹² Nuzgö, na cjuana c'ü rí xi'ts'íji, nu c'ü ra 'ñejmezügö, xo ra tsja c'ua ja nzi rgã cjangö. Nuzgö ya ngue rá magö cja mi Tata. Nuc'ua nu c'ü ra 'ñejmezügö rá unü c'ü ra tsja c'ü xenda na nojo que na ngue yo rí cjangö.

¹³ 'Ma rí jyödü rí tsjaji c'ua ja nzi rgã negö, ra sô rí dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua rá da'c'üji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojo mi Tatagö c'ü ngeuje Mizhocjimi.

¹⁴ 'Ma pje rí dyörüji na ngeuje in ejmezü, nutscö rá cja'a.

Jesús promete enviar el Espíritu Santo

¹⁵ 'Nu 'ma in s'iyazüji, rí tsjaji yo rí mandats'ügöji.

¹⁶ Nutscö rá ötügö mi Tata a jens'e. Angueze ra ndãja ne 'naja ra ã búbü co nu'tsc'ejí c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Sido ra búbüts'ügueji c'ü.

¹⁷ Nu c'ü ra dya'c'üji Mizhocjimi ngeuje o Espiritu c'ü ra jí'ts'íji ja ga cja Mizhocjimi. Nu c'o cãrã cja ne xoñijömü c'o dya ench'ezü cja o mü'büji, o Espiritu Mizhocjimi dya sô ra búbüji, na ngeuje dya pãrãji angueze, ni xo pãrãji ja ga pëpji c'ü. Pero nu'tsc'ejí in pãrãgueji na ngeuje búbü co nu'tsc'ejí. Xo ra búbü cja in mü'bügueji.

¹⁸ Nuzgö dya rá sogüts'üji nza cja 'na jy-oya. Nuzgö rá yepe rá nzhogütjogö rá ëjê va ja in cãrãgueji.

¹⁹ Dya cja ra mezhe c'ü xe ra jñandga yo cãrã cja ne xoñijömü. Pero nu'tsc'ejí rí jñandgaji. Sido rá búbütjogö, nguec'ua nu'tsc'ejí xo sîdo rí búbütjogueji.

²⁰ Nu'tsc'ejí, 'ma ra zãdã c'e pa'a c'ü ra ëjê o Espiritu Mizhocjimi, in pãrãji je rí büncc'öbe mi Tata. Xo rí pãrãji in büncc'ejí co nutscö, 'ñe nutscö rí büncc'ö cja in mü'bügueji.

²¹ Nu c'ü pãrã yo rí mandagö, c'ü xo ra tsja'a yo rí mandagö, ngeuje c'ü s'iyazü c'ü. Mi Tatagö xo ra s'iyã nu c'ü s'iyazü. Nuc'ü, xo rá s'iyagö c'ü. Nuc'ü, xo rá cchapü ra mbãcã na jo'o.

²² O ndünrú c'ua e Judas c'ü dya mi ngeuje e Judas Iscariote, o mama:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügöjme. ¿Ja rgã sô'ö rí tsjacüjme rá pã'c'ãjme c'ü dya ra mbã'c'ã yo cãrã cja ne xoñijömü?

²³ O ndünrú c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'o s'iyazügö ra tsja'a yo rí mama. Nuc'ua ra tsja mi Tatagö xo ra s'iyaji anguezeji. Nuc'ua nutscöbe rá ã búbügöbe cja o mü'büji.

²⁴ Nu c'o dya s'iyazü, dya xo cja'a yo rí mama. C'o jña'a c'o rí mangö, dya pje rí mamatsjögö yo. Mi Tatagö c'ü o ndãcãgö, xitsi rá mama yo jña'a yo.

²⁵ 'Nu yo jña'a yo, rí xi'ts'íji dya yo, nudya xe rí búbü cja in jmiji.

²⁶ Mizhocjimi c'ü ngeuje mi Tatagö ra ndãja nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji c'ü ngeuje o Espiritu angueze. Nuc'ü, ra pãcãgö c'ü. Ra xö'c'üji texe, ra mbeñ'c'ejí texe c'o ró xi'ts'igöji.

²⁷ 'Yo nte 'ma zenguaji yo nín minteji, xipjiji ra söyaji. Pero c'o o mü'büji sîdo sü'ü, dya söya. Nutscö, söya in mü'bügö, rá cchapü ra söya in mü'bügueji. Nuzgö ya rá magö. Pero dya rí sü'üji, ra söya in mü'büji.

²⁸ Ya me sü in mü'bügueji na ngeuje ya j dyãrãji c'ü ró xi'ts'íji ya rá magö. Rá nzhogü rá êtcjö c'ua ja ri cãrãgueji. Nu 'ma xenda rí s'iyazüji, me ri mãc'ejí 'ma, na ngeuje rá ma cja mi Tata a jens'e. Na ngeuje mi Tatagö xenda na nojo que na ngeuzgö.

²⁹ Ya ró xi'ts'íji dya, nudya dya be sãdã. Ngue c'ua 'ma ra zãdã, sîdo rí 'ñejmezüji.

³⁰ 'Dya cja xe rá ñaji na puncjü, na ngeuje va ëjê c'o nte c'o pëpi c'ü dya jo. C'ü dya jo manda cja o mü'bü yo cãrã cja ne xoñijömü. Pero dya sô ra manda cja in mü'bügö.

³¹ Pero ni jyödü ra mbãrã yo cãrã cja ne xoñijömü, nuzgö me rí s'iyagö mi Tata. Nguec'ua rí cjangö c'o mandazü mi Tata. Böbüji. Rá pedyeji va.

15

La planta de uva y sus ramas

1 O mama e Jesús:

—Na cjuana nguetscö e za'a c'ü me na jo. Mi Tatagö a jens'e ngue c'ü pjörü c'e za'a c'ü.

2 Texe o dyëza c'ü bübüzügö c'o dya quis'i, ra dyëch'iji. Texe dyëza c'o quis'i, ra dyödüji nguec'ua xenda ra nguis'i na puncjü.

3 Nu'tsc'ëji ya i 'ñejmeji c'o jña'a c'o ya ró xi'ts'iji, nguec'ua ya jogü in mü'büji dya.

4 Sido rí 'ñejmezügöji, nuc'ua nutscö sido rá bübü cja in mü'büji. Chjëntjovi nza cja 'naja dyëza, 'ma dya ra bübü cja c'e za'a, dya ra nguis'i. Xo rga cjatjots'ügueji nu, nu 'ma dya sido rí 'ñejmezügöji, dya xo sö rí tsjaji nu c'ü rí negö.

5 'Nutsö nguetscö e za'a. Nu'tsc'ëji ngue'tsc'ëji o dyë'ë. Nu c'ü sido ra 'ñejmezügö, nutscö sido rá bübügö cja o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra sö ra tsja nu c'ü rí negö. Nu'tsc'ëji, dya ra sö pje rí tsjaji c'ü rí negö, 'ma dya rí 'ñejmezügöji.

6 Nu c'ü dya sido ra 'ñejmezügö chjëntjovi nza cja 'na dyëza c'ü dya jo, c'ü panatjoi, cja na dyot'ü c'ua, cja na jñüs'üji c'ua, cja na ngöt'üji a sivi, ra ndë'ë.

7 Nu 'ma sido rí 'ñejmezügöji, nu 'ma sido ra bübü in jñagö cja in mü'bügueji, nuc'ua dyörüji c'ü rí ñe'ëji. A cjanu ra dya c'üji 'ma.

8 Nu 'ma rí tsjaji c'ü rí negö, ra 'ñetse 'ma c'ü ri ngue'tsc'ëji in discipulots'ügöji. A cjanu ra 'ñetse 'ma, c'ü me na nojo mi Tatagö.

9 C'ua ja va s'iyazügö mi Tata a jens'e, je xo rvá s'iyats'ügöji. Sido rí tsjaji c'ü rí negö na ngueje rí s'iyats'üji.

10 Mi Tatagö a jens'e me sido s'iyazügö c'ü, na ngueje rí cjagö c'o mandazü angueze. A cjanu sido rá s'iyats'üji 'ma rí tsjaji c'o rí mandats'üji.

11 'Ró xi'ts'iji nu yo jña'a yo, ngue c'ua ra mäjä in mü'büji c'ua nzi rgá mäjägö. A cjanu, na cjuana me rí mäcejji 'ma.

12 Ngueje nu rí mandats'üji nu, rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi rvá s'iyats'ügöji.

13 Nu c'ü xenda s'iyate ngue c'ü ra unütsjéjé c'ü ra bö't'ü c'ü; ngue c'ua dya ra bö't'ü c'ü jovi.

14 Nu'tsc'ëji ngue'tsc'ëji rí jogöji, nu 'ma rí tsjaji yo rí mandats'ügöji.

15 Dya cja rá xi'ts'iji c'ü ri ngue'tsc'ëji in mbëpjits'ügöji, na ngueje 'naja mbëpji dya pärä c'o cja'a o lamu. Rí xi'ts'iji dya, c'ü ngue'tsc'ëji rí joji dya, na ngueje texe c'o ró äragö cja mi Tata a jens'e, ya ró xi'ts'iji.

16 Nu'tsc'ëji dya i juancügöji. Nuzgö nguetscö ró juan c'ügöji. Ró emp'egöji ngue c'ua sido rí tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, rí ma zopjüji yo nte ngue c'ua sido ra 'ñejmezüji anguezeji. Nuc'ua texe c'o rí dyötüji mi Tata a jens'e na ngueje in ejmezüji, angueze ra dya c'üji.

17 Nutsö rí mandats'üji rí pötqui s'iyagueji.

El mundo odia a Jesús y a los suyos

18 "Ma ra nuc'üji na ü yo cärä cja ne xoñijömü c'o dya ejmezü, dya me rí tsjijñji. Rí mbeñegeji nutscö ot'ü o nugöji na ü 'ma dya be mi nuc'ëji na ü.

19 Nu 'ma rí tsjaji c'ü cja yo cärä cja ne xoñijömü c'o dya ejmezü, nu'ma, ro s'iyats'ügueji 'ma yo. Pero nu'tsc'ëji ya i 'ñejmezügöji na ngueje ró juan c'ügöji. A cjanu, dya pje in cjai c'ua ja nzi ga tsja c'o dya ejmezü, nguec'ua nuc'ügueji na ü.

20 Mbeñeji c'e jña'a c'ü ró xi'ts'iji: "Naja mbëpji dya xenda na nojo que na ngueje o lamu." Nu 'ma ya nugöji na ü, me träcjäji, xo 'ñetsc'ëji xo ra nugöji na ü, ra ndrác'äji. 'Ma o dyätcägöji c'o ró xipjiji, xo ra dyä'tc'ägueji c'o rí xipjiji.

21 Ra tsja c'üji a cjanu, na ngueje in ejmezügöji. Dya päräji nu c'ü o ndäcjä ró ecjö cja ne xoñijömü.

22 'Nudya tüji o nzhubüji dya, na ngueje 'ma ró ë zopjügöji in jñagö, dya 'ñejmezüji.

23 Nu c'ü nugügö na ü, xo nu'u na ü c'ü mi Tatagö a jens'e.

24 Ró cjagö c'o me na nojo a jmi anguezeji c'ü dya sö cjó ro tsja. Nguec'ua va unüji ngüenda c'ü o ndäcjä mi Tatagö. Pero dya 'ñejmezüji. Nguec'ua, dya nguextjözgö nugöji na ü, xo nuji na ü c'ü mi Tatagö. Nguec'ua me tüji o nzhubüji dya.

25 A cjanu, va sädä nu c'ü t'opjü cja o leyji c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Je mama a cjava: "O nugüji na ü, dya pje rmi cjagö", eñe cja c'e ley.

26 Xe mi ña e Jesús, o mama:

—Nuc'ua 'ma ra ëjé nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ngue c'ü ra mama c'ü ja ga cjazgö c'ü. Nuzgö nguetscö rá täjä ndeze cja mi Tatagö a jens'e nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü ra j'its'iji c'ü na cjuana.

27 Nu'tsc'ëji xo rí mamaji ja ga cjazgö, na ngueje rí dyocjoi ndeze 'ma ot'ü 'ma ró zopjü yo nte.

16

1 'Nuzgö rí xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua dya rí chjench'ëji a xütjü.

2 Yo nte a Israel ra pjongüts'üji cja o nintsjimiji. Ra zädä 'ma ra nguñjñji c'ü ri ne Mizhocjimi ra tsja anguezeji ra mbö'tc'üji.

3 Ra tsjaji a cjanu na ngueje dya päräji mi Tata, ne xo ri nguetscö päcäji.

4 Ya ró xi'ts'iji yo, ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa, rí mbeñeji ya rvá xi'ts'igöji yo.

Lo que hace el Espíritu Santo

'Cja rrä xi'ts'iji dya yo jña, na ngueje cja ni jyonc'ëji rí pärägueji dya.

5 Nudya, rá ma'a nu ja je bübü c'ü o ndäcjä. Pero nu'tsc'ëji, ne ri 'najats'ügueji, dya cjó öngü ja je rá ma.

6 Me in cjiññiji na puncjü cja in mü'büji na ngueje ró xi'ts'iji yo.

7 Rí xi'ts'igöji c'ü na cjuana. Nuzgö ni jyodu rá magö, na ngueje 'ma dya rá magö, dya ra êjêts'ügueji nu c'ü ra'ñe mböxc'üji. Nu 'ma rá magö, rá tájä c'ü ra 'ñe mböxc'üji.

8 Nu 'ma ra êjê c'ü, ra tsjapü yo cãrã cja ne xoñijö mü ra mbãrãji c'ü tüji o nzhubüji. Xo ra tsjapü ra mbãrãji nguextjozög me na jozög, nguextjozög sö rá jocüji. Ya xo ra tsjapü ra mbãrãji ngue Mizhocjimi c'ü ra jññnpü nguenda anguezeji ra ma sufridoji.

9 Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbãrãji c'ü tüji o nzhubüji na ngueje dya ench'ezög cja o mü'büji.

10 Ra tsjapü ra mbãrãji me na jozög, nguextjozög sö rá jocüji. Na ngueje 'ma ya rga tügö, rá tetjög. Nuc'ua rá magö cja mi Tata. Dya cja xe ri jñandgaji.

11 Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbãrãji, Mizhocjimi manda y ra tsjapü ra ma sufrido nu c'o dya ätä angueze. Na ngueje Mizhocjimi ya ri jizhi c'ü ra ma sufrido c'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijö mü.

12 Xe ri pês'itjögö na puncjü c'o rá xi'ts'iji. Pero dya be sö ri tendioji ja ga cja nu c'o ro xi'ts'iji.

13 Nu 'ma ra êjê o Espiritu Mizhocjimi, nuc'ü, ra jí'ts'iji texe c'o na cjuana. Nuc'ü, dya pje ra ñatsjêjê. Ra mama texe c'o ra dyärã c'o mama Mizhocjimi. Nuc'ü, ra 'ñe ngöxc'üji c'o cja ra zädã.

14 Angueze ra jí'ts'iji c'ü me na nozög, na ngueje ra mböxc'üji ri tendioji na jo ja ga cja c'o in jñagö c'o ya ró xi'ts'öji.

15 Texe c'ua ja ga cja mi Tatagö, nuzgö xo ga czazög nu. Nguec'ua ró mama: "O Espiritu Mizhocjimi ra mböxc'üji ri tendioji na jo ja ga cja c'o in jñagö c'o ya ró xi'ts'öji!"

La tristeza se cambiará en alegría

16 'Dya cja ra mezhe c'ü xe ri jñandgagöji. Nuc'ua, dya ra mezhe ri jñandgatjoi na yeje.

17 Nuc'ua c'o o discípulo bübü c'o o pötva mama:

—¿Ja ga cja yo xitsiji: "Dya cja ra mezhe xe ri jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe ri jñandgatjoi na yeje"? ¿Jenga nde mama: "Dya ri jñandgaji na ngueje rá magö cja mi Tata"?

18 Mi mamaji c'ua:

—Pärã, ¿ja ga cja yo mama: "Dya cja ra mezhe"? Nuzgöji, dya ri pärãgöji ja ga cja c'ü mama.

19 O mbãrã e Jesús, mi ne ro dyönüji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—In pötqui dyönütsjêji pje ne ra mama c'ü ró xi'ts'iji c'ü dya cja ra mezhe xe ri jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe ri jñandgatjoi na yeje.

20 Nuzgö na cjuana c'ü ri xi'ts'iji, nu'tsc'ejji me ri hue'êji, me ri tristegueji ri mbenzeji. Pero yo cãrã cja ne xoñijö mü c'o dya ejmezügö, nuyo, me ra mäjã yo. Nu'tsc'ejji me ri tsjijñiji cja in mü'büji. Pero nu c'ü me rgui tristeje, exi ngue c'ü rgui mäjceji después.

21 'Naja ndixü, nu 'ma mus'ü o t'i, me sufrido na ü'ü. Nuc'ua 'ma ya mus'ü c'ü nu ts'it'i, dya cja mbeñe c'ü na ü'ü. Ya mäjãto na ngueje c'ü ya vi mus'ü 'naja ts'it'i cja ne xoñijö mü.

22 Nu'tsc'ejji, je xo ga cjatsc'ejji dya nu. Me in sufridoji c'ü me in cjiññiji cja in mü'büji. Pero rá chjëtjoi na yeje. Nuc'ua me ra mäjãto na yeje in mü'büji. Dya cjö ra sö ra jñücüts'ügueji c'ü me ri mäjãji.

23 'Nu pa'a c'ü rá chjëtjoi na yeje, dya pje ri dyönngüji 'ma. Ya ri pärãji ja ga cja c'ü ri xi'ts'iji dya. Na ngueje in ejmezüji, sö ri dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua ra dya'c'üji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü.

24 Dya be in nãngãji in chjügö c'ü pje ni dyötüji mi Tatagö. Dyötüji dya. Texe nde ra dya'c'üji, ngue c'ua me ra mäjã in mü'büji.

Jesucristo, vencedor del mundo

25 'Nu yo ró xi'ts'iji, dya be sö ri tendioji na jo ja ga cja yo. Ra zädã 'ma ya rá xi'ts'iji na jo ja ga cja mi Tata.

26 Dya ri xi'ts'iji nguetscö rá ö'tc'üji mi Tata. C'e pa'a c'ü, ri dyötütsjêji mi Tata, ri nãngãji in chjügö.

27 Na ngueje nguetsjê mi Tata c'ü s'iyats'üji, na ngueje nu'tsc'ejji me in s'iyazüji. I 'ñejmeji c'ü je rvã êcjö cja mi Tata c'ü Mizhocjimi.

28 Je rvã êcjö cja mi Tata a jens'e. Ró êcjö cja ne xoñijö mü. Ya ngue rá pedye cja ne xoñijö mü. Rá nzhögü, rá ma cja mi Tata.

29 C'o o discípulo o xipjiji c'ua:

—Nudya, 'ñetse na jo, yo jña yo in mangue. Ya ró tendiojme ja ga cja c'o in xitsijme.

30 Nudya ya ri pärãgöjme c'ü nde in pärãgue texe. In pätcöjme in mü'büjme, nguec'ua dya ni jyodu rá cja'c'üjme t'önü. Nguec'ua ya ri ejmejme je i pedyegue cja Mizhocjimi.

31 O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Nudya, ¿Cjo ya in ejmezüji dya, 'ma?

32 Ya ngue ra zädã c'e hora, na cjuana ya o zädã, c'ü ri pjötc'ejji in texeji. Nde 'naja rgui möcjeji cja in nzungueji. Nuc'ua ya ri sogüzütsjêji. Pero nutscö, dya ri bübütsjêgö. Nuzgö ri bunc'öbe mi Tata c'ü bübü a jens'e.

33 Nu yo jña'a yo, ri xi'ts'iji yo, ngue c'ua mas ri 'ñejmezüji, a cjanu rá da'c'üji ra söya in mü'büjme. Cja ne xoñijö mü me ri sufridogueji. Pero, dya ri süji na ngueje ró töpügö nu c'ü manda yo cãrã cja ne xoñijö mü.

17

Jesús ora por sus discípulos

¹ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama yo jña'a yo, o nã's'ã c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya zädã c'e hora 'ma rá tügö. Tsjapü ra mbärã yo nte cjó je nguetscö. Rí tsjapü ra mbärãji nguetscö in Ch'izgö me na nozgö. A cjanu, ngue c'ua xo ra mbã'c'ãji me na notsc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ügö a jens'e.

² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya j dyacö rá mandagö texe yo nte cja ne xoñijömmü. Nu c'o ench'ezügö cja o mü'bü, rá unügö c'ü sido ra bübütojji.

³ Sido ra bübütojji na ngueje pä'c'ãji, nu'tsc'e nguetsc'ügüe in Mizhocjimigüe c'ü na cjuana. Sido ra bübütojji na ngueje xo päcãji, nutscö e Jesucristo j chãcjägö cja ne xoñijömmü.

⁴ 'Nutsö ró jíchi yo nte yo cãrã cja ne xoñijömmü c'ü me na nots'ügüe, na ngueje ró cja texe c'o j xitsi.

⁵ Nudya, mi Tatats'ü, ri tsjagüe ngue c'ua rá bübügö na yeje co nu'tsc'e nu ja me na nojots'ügüe. Rí tsja ngue c'ua rá bübügövi c'ua ja nzi rmã bübügövi 'ma dya be mi t'ã't'ã ne xoñijömmü.

⁶ 'Nu c'o cãrã cja ne xoñijömmü yo j dyacü, ngue'tsc'e je j 'ñümbü o mü'büji, ngue c'ua o 'ñench'ezü cja o mü'büji. Nujyo, ró jíchiji ja ga cjats'ügüe, mi Tatats'ü. Anguesji sido cjaji nu c'o in mangüe.

⁷ Texe c'o ró cjagö, 'ñe c'o ró mangö, ngue'tsc'e j xitscö ró cjagö, ngue'tsc'e j xitscö ró ñagö.

⁸ Na ngueje ya ró xipjiji c'o jña'a c'o j xitsi ro xipjiji. Anguesji o 'ñejmeji c'o ró xipjiji. Ya xo pä'rãji cja o mü'büji c'ü na cjuana je rvã êcjö cja in dyë'ë. Ya xo 'ñejmeji, ngue'tsc'e j chãcjã cja ne xoñijömmü.

⁹ Nu'tsc'e mi Tatats'ü, nutscö ró ö'tc'ügö yo o 'ñejmets'ü in jñagüe. Dya ró ö'tc'ügö yo cãrã cja ne xoñijömmü yo dya ejme. C'o ró ö'tc'ügö ngueje c'o j dyacü na ngueje ngue'tsc'e je in 'ñeje dya yo.

¹⁰ Texe yo in ntegö ngueje in ntegue. Texe yo in ntegue ngueje in ntegö. Anguezeji päcãji exi ngue in Ch'izügö.

¹¹ 'Nutsö je rá magö nu ja je in bünc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Dya cja rá bübügö va cja ne xoñijömmü. Pero nu yo j dyacü, nuyo, cãrãji cja ne xoñijömmü. Mi Tatats'ü, nu'tsc'e me na jots'ü, ró ö'tc'ü ri tsjapü nu yo j dyacü, ra mbã'c'ãji c'ü xo ngue'tsc'e nu Tatats'üji. A cjanu ri pjörüji. Nguec'ua ra 'natjoi c'ua ja xo nzi ga czjagövi, ri 'natjogövi, mi Tatats'ü.

¹² Nutsö xe ró bübügö co anguesji, ri pjörügöji, na ngueje me na zë'ts'igüe, j dyacügö ja rgã pjörüji. Nguec'ua ne ri 'naja anguesji cjó ró bëzhigö. Nguextjo 'natjo c'ü

o dyo'o o mü'bü c'ü dya jo. O bëzhi c'ü, c'ua ja nzi ga mama cja in jñagüe.

¹³ 'Mi Tatats'ügö, ya rá magö c'ua ja je in bünc'e. Rrã mangö yo jña'a yo, nudya xe ri bünc'ö cja ne xoñijömmü, ngue c'ua nu yo j dyacö, na cjuana ra mäjãji c'ua ja nzi rgã mäjãgö.

¹⁴ Nu yo j dyacü, ró xipjigöji in jñagö. Yo cãrã cja ne xoñijömmü c'o dya ejme, me nuji na ü nu yo ejme in jñagö. Na ngueje c'ua ja nzi ga czjagö c'ü dya ri tsja va cja ne xoñijömmü, je xo ga cjatjonu yo ejme in jñagö.

¹⁵ Dya ró ö'tc'ü c'ü ri sidijji c'ü dya cja ra ngärãji cja ne xoñijömmü. Rrã ö'tc'ü ri pjörüji nu va cja ne xoñijömmü nu ja manda c'ü dya jo.

¹⁶ Na ngueje dya menzumüji va cja ne xoñijömmü. C'ua ja nzi ga czjagö, dya ri menzumü va cja ne xoñijömmü, je xo ga cjatjonu anguesji.

¹⁷ Anguezeji o 'ñejmeji in jñagüe, nguec'ua nu'tsc'e ri xöcüji ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegüe. Ngue in jñagüe jíchiji c'ü in negüe.

¹⁸ J chãcjã, ró ê zopjü yo cãrã cja ne xoñijömmü ró xipjiji yo in jñagüe. C'ua ja nzi vi chãcjägö cja ne xoñijömmü, ró juajnu anguesji ra zopjüji yo nte yo cãrã cja ne xoñijömmü.

¹⁹ Rã czjagö c'ua ja nzi gui ñegüe rá tügö. Ngue c'ua anguezeji xo ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegüe.

²⁰ 'Dya nguextjo yo j dyacü ró ö'tc'ü yo. Xo ró ö'tc'ü c'o cja ra 'ñejmezügö na ngueje c'o in jñagö c'o ra mama yo j dyacü.

²¹ Rí ö'tc'ü, texeji nde ra 'natjoi, c'ua ja nzi ga cjatsc'e mi Tatats'ü, in bübüzügö, nutscö ri bübüts'ügö. Rí ö'tc'ügö, texe yo xo ra 'natjoi co nutscövi. Rí ö'tc'ü a cjanu ngue c'ua yo cãrã cja ne xoñijömmü ra 'ñejmezüji c'ü ngue'tsc'e j chãcjägö.

²² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, c'ua ja nzi rgã 'natjovi, xo ró unü anguezeji c'ü ri 'natjoi anguesji co nutscövi. Nguec'ua ri 'natjoi anguesji c'ua ja nzi rgã 'natjovi.

²³ Na ngueje ri bübü cja o mü'bü anguesji. Y nu'tsc'e mi Tatats'ü, ri bübüzügö. Nguec'ua anguesji na cjuana ra 'natjoi. A cjanu yo cãrã cja ne xoñijömmü ra mbärãji ngue'tsc'e j chãcjägö. Xo ra mbärãji ngue'tsc'e mi Tatats'ü in s'iyagüe anguesji, c'ua ja xo gui s'iyazügö.

²⁴ Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, nu yo j dyacü, ri negö c'ü xo ra bübüji nu ja je rá magö. Nguec'ua ra jñandaji c'ü me ma zö'ö rmã bübügö co nu'tsc'e 'ma dya be mi t'ã't'ã ne xoñijömmü. Ra jñandaji c'ü ja gui s'iyazügö ndeze 'ma dya be mi t'ã't'ã ne xoñijömmü.

²⁵ Nu'tsc'e, mi Tatats'ü, me in cjagüe me na jo. Yo cãrã cja ne xoñijömmü, dya pä'c'ãji. Pero nutsö ró pä'c'ã. Nu yo j dyacü xo pä'rãji ngue'tsc'e j chãcjã.

²⁶ Ya ró unüji o mbã'c'ãji, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Sido rá unüji yo, ra mbã'c'ãji.

Nguec'ua, c'ua ja gui s'iyazü, ra mbārāji cja o mü'büji c'ü xo in s'iyague anguesji. Xo rá bübügö cja o mü'bü anguesji.

18

Llevan preso a Jesús

¹Ma o nguarü o mama yo jña'a yo e Jesús, nuc'ua o möji c'ua co o discípulo. O mbes'eji cja c'e 'ñinze c'ü ni chjü Cedrón, o zät'äji nu ja je mi bübü 'naja huerta. Nuc'ua e Jesús co c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja c'e huerta.

²Nu c'ü e Judas c'ü ro nzhö'ö e Jesús, xo mi pärā nu cja c'e huerta. Na ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo sido mi pöji nu.

³E Judas o dyëdyi c'ua c'o xondaro. Xo dyëdyi c'o policia c'o mi pëpi c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo. Nuc'ua o möji cja c'e huerta. Ma tñji o lámpara 'ñe o tizhi c'o mi tjë'ë. Nde ma jünji c'o rví tsjaji o chü.

⁴E Jesús ya mi pärā texe c'o ro tsjapüji c'ü. O ma chjëji c'ua, o dyönüji:

—¿Cjó ngue c'ü in jodügueji?

⁵O ndünrü c'ua c'o nte c'o ma ë'ë e Judas, o xipjiji:

—Ri jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

E Jesús o xipjiji:

—Nutsco nguetscö e Jesús.

Xo mi bübü co anguesji e Judas, nu c'ü ro nzhö'ö e Jesús.

⁶Nzi va mama e Jesús: “Nguetscö”, nuc'ua o ndā't'ätsjëji na zëzhi o xütjütsjëji, o nügüji.

⁷E Jesús o yepe o dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue c'ü in jodügueji?

Anguesji o mamaji:

—Ri jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

⁸Nuc'ua o yepe o ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'iji que nguetscö. Nu 'ma nguetscö in jongüji, jyëtsquiji yo in discí pulogö ra möji.

⁹A cjanu o zädä c'o jña'a c'o ya vi mama e Jesús. O mama: “Nu c'o i dyacü, dya pje ró bëzhigö ne ri 'naja c'o.”

¹⁰E Simón Pedro mi jün 'na tjëdyi. O ngübü c'ua c'e tjëdyi cja o xipjadü. Cjanu o ya'bü c'ua c'ü nu mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi. O dyopcü c'ü nu ngö'ö cja o jodyë. Nu c'e mbëpji mi chjü'ü Malco.

¹¹Nuc'ua e Jesús o xipji e Pedro:

—Tsöt'ü c'ü in chjëdyi cja o xipjadü. Dya ri ts'axcügö c'ü rá cjagö c'ü ne mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

Jesús ante el jefe de los sacerdotes

¹²Nuc'ua c'o xondaro 'ñe c'ü mi manda cja c'o xondaro 'ñe c'o policia c'o mi menzumü a Israel, o zürüji e Jesús. Ya nde jyü'tp'üji c'ua o dyë'ë.

¹³Nuc'ua ot'ü o zidyiji e Jesús cja nu ndä e Caifás c'ü mi chjü Anás. C'e cjë'ë c'ü, mi mero ndamböcjimi e Caifás.

¹⁴Mi ngueje e Caifás c'ü vi xipji c'o pje mi pjëzhi a Israel c'ü mi jyodü ro ndü'ü 'naja bëzo ngue c'ua dya ro ndü texe c'o mejñiñi.

Pedro niega conocer a Jesús

¹⁵E Simón Pedro mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Xo 'ñe 'naja o discípulo xo mi tjünxtjo a xütjü. Nu c'ü mi mero ndamböcjimi mi pärā c'e discípulo c'ü. O cjogü c'ua c'e discípulo co e Jesús nu ja ma bübü c'ü mi mero ndamböcjimi.

¹⁶Nu c'e Pedro o nguejmetjo a tji'í cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua c'ü 'naja discípulo c'ü mi pärā c'e ndamböcjimi. O ma zopjü c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji. O jyëziji c'ua o cjogü a mbo c'e Pedro.

¹⁷Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji, o xipji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e 'naja o discípulo ne bëzo nu?

O xipji c'ua angueze:

—Nutsco, dya nguetscö o discí pulozgö nu.

¹⁸Nuc'ua c'o mbëpji 'ñe c'o policia nde mi böbüji nu. Vi 'ñörüji chjeme na ngueje ma së'ë. Ma pa't'üji. Anguesji nde mi dyoji e Pedro ma pa't'üji cja sivi.

El jefe de los sacerdotes interroga a Jesús

¹⁹Nuc'ua c'e ndamböcjimi o dyönü e Jesús, cjó mi ngue c' o mi tjünt'ü a xütjü angueze. Xo o dyönü pje nza cja c'ü mi xöpüji.

²⁰O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nutsco ró zopjü na puncjü o nte cja ne xoñijö mü. Nutsco sido ró xöpüte cja yo nitsjimi va a Israel. Xo nde ró xöpüte cja c'e templo nu ja je jmurü na puncjü in menzumügöji. Dya pje ró magagö c'ü dya cjó ro dyärä.

²¹¿Jenga in önnügö dya yo? Dyönüji c'o ya o dyärä, pje ni mbë c'ü ró xipjiji. Nuc'o, pärā na jo c'o ró mangö c'o.

²²'Ma o mama a cjanu e Jesús, 'naja c'o policia c'ü mi bübü nu, o chötü 'naja mbädyë e Jesús. O xipji:

—¿Cjo je rga cjanu rgui chjüntügue ne ndamböcjimi?

²³O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ró tjüntügö na s'o, mamague pje pjëzhi c'ü na s'o c'ü ró xipji. 'Ma ró tjüntügö c'ü na cjuana, ¿jenga i pjëchqui in jmigö?

²⁴Nuc'ua e Anás cjanu o ndäjä e Jesús nu cja e Caifás c'ü xo mi mero ndamböcjimi. Xe mi jtüt'ütjo o dyë e Jesús.

Pedro niega otra vez a Jesús

²⁵Xe mi böntjo e Simón Pedro, ma pa't'ütjo a sivi. O ña c'ua c'o xo mi cārā nu, o dyönüji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e o discí pulots'ü e Jesús?

E Simón Pedro o ngädä, o mama:

—Nuzgö, dya pje nguetscö 'naja o discípulo.

²⁶ C'ü mi mero ndamböcjimi mi 'ñeje 'na o mbëpji c'ü mi ngue o dyojui c'e bëzo c'ü vi dyogü o ngö'ö c'ü vi dyopcü e Pedro. O ña c'ua c' e mbëpji o xipji e Pedro:

—Xo ró jantc'agö cja c'e huerta, nde mi dyocjevi e Jesús.

²⁷ Nuc'ua o ngädätjo na jñi' i e Pedro. Nuc'ua jo ni huë'ë c'ua c'o chare.

Jesús delante de Pilato

²⁸ Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja o ngumü e Caifás, o zidyiji e Jesús cja o palacio c'e gobernador. Xöxtjo o zät'äji. Nu c'o pje mi pjëzhi a Israel dya o cjogüji nu cja c'e palacio. Na ngueje mi süji 'na ro contaminaoji. C'ua ja nzi ga mama o ley anguesji, 'na ro contaminaoji, dya ro sö ro zi'iji c'ü ch'unü cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua.

²⁹ Nuc'ua o mbedye e Pilato nu ja je mi cärä anguesji. O xipjiji:

—¿Pje vi sicjeji va ne bëzo nu?

³⁰ O ndünrüji c'ua, o xipjiji:

—Nu 'ma dya ro tsja c'o na s'o nu, dya xo ro ë nzhö'c'üjme.

³¹ O ndünrü c'ua e Pilato:

—Sidvigueji ngue c'ua ri jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ga manda in leygueji.

C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o ndünrüji c'ua:

—Dya in jëzguigöjme cjó rá pö't'ügöjme.

³² A cjanu o zädä c'o vi mama e Jesús ja cja rvá ndü'ü.

³³ Nuc'ua e Pilato o cjogü na yeje a ma a mbo'o nu cja c'e palacio. Nuc'ua o ma't'ü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o jmuts'ü yo nte a Israel?

³⁴ O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo in ejmetsjëgue yo, maxque bübü c'ü o xi'ts'i cjó je nguetscö?

³⁵ O ndünrü c'ua e Pilato:

—A poco in cjinncje xo ri menzumügö a Israel. Nguetsjë c'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja in menzumütsjëgueji c'o o ë nzhöc'üji va ja ri bünc'ö. Nguec'ua ri önc'ü pje i tsjague.

³⁶ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nutsö, dya nza cjazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijö mü. 'Ma rva cjanu, nuc'ua nu c'o tjünt'ü in xütjügö ro ñangagö c'o. Nguec'ua dya ro nzhögüji cja yo in menzumügöjme va a Israel. Nguec'ua ri xi'ts'i, dya nza cjazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijö mü.

³⁷ O ndünrü c'ua e Pilato:

—¿Cjo ngue'tsc'e 'naja c'ü manda 'ma?

O ndünrü c'ua e Jesús:

—In mamague c'ü ri mandagö. Ngueje c'ü je rvá te'egö c'ü. Nguec'ua rvá ëjë cja ne xoñijö mü ngue c'ua rá mama c'o na cjuana.

Texe yo nte c'o ätä c'ü na cjuana päräji cjó je nguetscö.

³⁸ O dyönü c'ua e Pilato:

—¿Pje ni mbëjë c'ü na cjuana?

Jesús es sentenciado a muerte

'Ma o mama yo, o mbedye na yeje a tji e Pilato nu ja mi cärä c'o nte a Israel. O xipjiji:

—Dya pje ri tö'tp'ü c'ü na s'o c'ü ro tsja c'e bëzo c'ü.

³⁹ Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel in pë's'iji 'na tjürü c'ü in cjai 'ma pedye ne mbaxua nu ni chjü Pascua. In ötcöji rá pjongü libre 'naja c'ü na o'o a pjörü. ¿Cjo in ne rá pjongü libre e Jesús c'ü in jmugueji?

⁴⁰ Nuc'ua o mapjüji na yeje texeji, o mamaji:

—Nuc'ü, dya ri pjongü c'ü. Pjongü e Barrabás.

Nu c'ü e Barrabás mi ngueje 'naja mbë'ë mi pö't'üte c'ü.

19

¹ Nuc'ua e Pilato o manda c'o xondaro o ndas'üji e Jesús.

² Nuc'ua c'o xondaro o mbeji 'naja corona c'ü mi dyavo bidyi. Nuc'ua cjanu o jñusp'üji cja o ñi e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma cjipobü.

³ Cjanu o chëzhiji a jmi go mbë'chp'iji c'ua o jmi, o xipjiji:

—Nu'tsc'e in jmu'u cja yo nte a Israel, sido ri tsjague jmu'u.

Nuc'ua ya o chötüji c'ua c'o mbädye.

⁴ Nuc'ua e Pilato o mbedye na yeje a tji. O xipji c'o nte a Israel c'o mi cärä nu:

—Jñandaji. Rvá siñc'iji a tji e Jesús, ngue c'ua ri päräji dya pje ró tö'tp'ügö c'ü pje ro tsja'a c'ü.

⁵ Nuc'ua o mbedye c'ua a tji e Jesús. Mi juns'ü c'e corona c'ü mi dyavo bidyi. Nde mi je c'e bitu c'ü ma cjipobü. E Pilato o xipji c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji dya. Ya bübü va ne bëzo.

⁶ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o policia 'ma o jñandaji e Jesús, exo mapjüji c'ua, o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi nu, chät'ä cja ngronsi nu.

O ndünrü c'ua e Pilato:

—Nu'tsc'eji, sidvigueji, ri ma chät'äji. Nuzgö dya pje ri tö'tp'ügö c'ü na s'o c'ü ro tsja'a.

⁷ O ndünrüji c'ua:

—Nutsöjme ri pë's'öjme in leyjme. C'ua ja nzi ga mandazügöjme c'e ley, ni jyodü ra ndü ne bëzo, na ngueje o tsjapütsjë c'ü ngue o T'i Mizhocjimi.

⁸ Nuc'ua 'ma o dyärä yo jña'a yo, xenda o zü'ü c'ua e Pilato.

⁹ Nuc'ua o cjogütjo c'ua na yeje a mbo cja c' e palacio. O xipji c'ua e Jesús:

—¿Ja je in menzumügue?

E Jesús, dya pje o ndünrü c'ü.

¹⁰ Nuc'ua e Pilato o xipji:

—¿Jenga dya in tjüntcü yo rí zo'c'ü? ¿Cjo dya in pãrã pje pjëtsçö? Sö rá empce' libbre. Xo sö rá nzhöc'ü c'ü ra ndät'äts'üji cja ngronsi.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Dya pje ro sö pje ri tsjacü 'ma dya ro dya'c'ü sjëtsi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua nu c'ü o ë nzhögü cja in dyëgue, ngue c'ü xenda na nojo o nzhübü c'ü.

¹² Ndeze c'e ndajme c'ua, e Pilato mi ne ro 'ñeme libre e Jesús. Pero c'o nte a Israel mi mamajú, mi mamaji:

—Ma rí 'ñeme libre c'e bëzo, dya pje in joguevi 'ma e César c'ü mero jmu cja ne xoñijömü. Na ngueje 'ma cjo c'o xe ra tsjapü jmu nza cja ga tsja c'e bëzo, nu'ma, chüvi e César 'ma.

¹³ Nuc'ua e Pilato, 'ma o dyärã yo jña'a yo, o zidyitjo na yeje a ma a tji e Jesús. E Pilato o ma mimi c'ua, nu ja je mi jünpü ngüenda c'o nte. Cja jña hebreo mi chjü Gabata c'e lugar, c'ü ne ra mama nu ja vi mbäbãji cemento.

¹⁴ C'e pa'a c'ü, mi ngue 'ma mi preparaoji ngue c'ua c'ü na jyas'ü ro tsjaji c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Ya vi zünü 'ñanto c'ü xörü. Nuc'ua e Pilato o xipji c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Bübü va, nu in jmuqueji, nu mandats'üji.

¹⁵ Anguesji o mapjúji:

—Sidyi ne bëzo nu, ma chät'ã cja ngronsi. E Pilato o xipjiji c'ua:

—Nu nin jmuqueji, çcjo in neji rá tát'ã cja ngronsi?

O ndünrü c'ua c'o ndamböcjimi, o mamaji:

—Nu c'ü in jmuje nguetjo e César.

¹⁶ Nuc'ua e Pilato o nzhö e Jesús ngue c'ua ro dät'ã cja ngronsi. Cjanu o zidyiji c'ua e Jesús.

La crucifixión

¹⁷ Nuc'ua o nduns'ütsjë c'ua c'ü nu ngronsi. O mbedye, o ma nu ja je mi chjü'ü ñinte. Cja jña hebreo mi chjü'ü Gólgota.

¹⁸ Nunu ngue nu ja je ndät'ãji cja ngronsi nu. O ndät'ãji angueze, cja ne yeje bëzo c'o xo ndät'ãji, 'naja cja o jodyë, c'ü 'naja cja o squierda. E Jesús, mi bübü a nde'e c'ü.

¹⁹ E Pilato o dyopjú c'ua 'naja xiscöma c'ü ro ma cuatüji c'ua cja o ngronsi e Jesús. C'ü mi t'opjú mi mama a cjava: “Nunu ngueje e Jesús, nu je menzumü a Nazaret. Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.”

²⁰ Na puncjü c'o nte a Israel c'o o xörü nu mi cuat'ü cja o ngronsi e Jesús, na ngueje nu ja vi dät'ã e Jesús mi bëxtjo cja c'e jñiñi. C'o jña'a c'o, mi t'opjú cja jña hebreo 'ñe cja griego 'ñe cja latin.

²¹ C'o ndamböcjimi cja c'o nte a Israel o ma xipjiji c'ua e Pilato:

—Dya ri dyopjú a cjava: “Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.” Ri dyopjú a cjava: “Mi cjavütsjë ne bëzo mi ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.”

²² O ndünrü c'ua e Pilato:

—Nuzgö, nu c'o ya ró opjúgö, dya rá pörtügö.

²³ Nuc'ua c'o xondaro 'ma ya o nguarü o ndät'ãji e Jesús, o nganbaji c'ua c'o o bitu. C'o nziyo xondaro nde 'naja o bitu va ngana c'o. Nde o nganbaji c'ü mi tëjë. C'ü mi tëjë mi 'na ma cjatjo va be'e texe, dya mi ch'äcã.

²⁴ O pötva mamatsjë anguesji:

—Nu nu mi tëjë, dya rá xü't'üji nu. Nu c'ü rá cjaji, rá eñeji cjo ra ndöjö ra tsjapü o cjava.

A cjanu o zädã c'ü je t'opjú c'ü mama a cjava: “Ra nganngöji in bitugö, ra jyadüji nde 'naja rgã nganaji. Y nu c'ü rí tëjëgö, ra eñeji cjo ra ndöjö ra ngana c'ü”, eñe. Nuyo, o tsja a cjanu c'o xondaro.

²⁵ Mí cãrã a jmi cja o ngronsi e Jesús, c'ü nu nana cja na 'ñe c'ü nu cjüjüë c'ü nu nana. Xo mi bübü nu e María c'ü nu su e Cleofas, 'ñe e María Magdalena.

²⁶ E Jesús o jñanda c'ua c'ü nu nana c'ü mi bübü nu, 'ñe c'ü nu discípulo c'ü mi s'iya, nde mi böbüvi nu. Nuc'ua o xipji c'ua c'ü nu nana:

—Jñanda dya, mamá, nunu in discípulogö, nu nde in böbüvi, ya ngueje in ch'igüe dya nu.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ü nu discípulo:

—Jñanda, nu mi mamágö, ya ngueje nin mamágüe dya nu.

Ndeze c'e hora c'ü, c'ü nu nana e Jesús o tsjapü nu nana c'e discípulo. Nuc'ua c'e discípulo, 'ma o ma o ngümü, o zidyí c'e ndixü.

Muerte de Jesús

²⁸ Nu 'ma ya o nguarü yo, ya mi pãrã e Jesús ya vi nguarü texe. Nuc'ua o mama c'ua:

—Me rí türe dya.

A cja dya nu o zädã c'ü mi t'opjú.

²⁹ Mi jãrã nu, 'naja s'ãbã c'ü mi nizhi o vinagre. Nuc'ua o popjúji 'naja esponja cja c'e vinagre. Cjanu o mbans'aji cja 'naja maza c'ü ni chjü'ü hisopo. Nuc'ua o c'uãsp'ãji c'e maza o zät'ã cja o ne'e e Jesús.

³⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma ya o popjúji o ne c'o c'e vinagre, o mama c'ua:

—Ya o nguarü texe.

Nuc'ua ya ñücü c'ua, ngueje 'ma ya o ndü'ü.

Un soldado abre con su lanza el costado de Jesús

³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel ya mi preparaoji, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngueje c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Nuc'ua o dyötüji e Pilato ro 'huapcüji o ngua'a c'o añima c'o vi dät'ã cja ngronsi, ro ts'ücüji

ngue c'ua dya ro бүбүји nu cja ngronsi nu pa c'ü mi söya c'o nte. Na ngueje me mi süpüji c'e pa.

³² O ma c'ua c'o xondaro, o ma 'huapcüji o ngua c'o yeje c'o nde vi dät'ä 'ma o dät'ä e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma o zät'äji cja e Jesús, o nu'uji c'ua, ya vi ndü'ü. Nuc'ua dya cja o 'huapcüji o ngua'a.

³⁴ Nuc'ua 'naja c'o xondaro o chjopcü o ximätjä e Jesús co 'naja lanza. Nuc'ua ya o mbedye c'ua o cji'i 'ñe o ndeje.

³⁵ Бүбү 'na бэзо c'ü o jñanda texe yo o tsjapüji e Jesús, nguec'ua ga xi'tsc'ejji yo. Angueze pärä na cjuana yo mama. C'ü ni xi'tsc'ejji yo, ngue c'ü xo rgui 'ñejmegueji e Jesús.

³⁶ O ts'a'a yo ngue c'ua ro zädä c'o mi t'opjü c'o mama a cjava: "Angueze, dya pje ra 'huapcüji ne ri 'naja o ndo'dyë."

³⁷ Xo t'opjü c'ü mama a cjava: "Nu c'ü o chjocüji lanza, nuc'ü, ra jñandaji c'ü."

Jesús es sepultado

³⁸ Mi бүбү 'na бэзо c'ü mi menzumü a Arimatea c'ü mi chjü José. Nuc'ü, xo mi ejme e Jesús, pero dya cjo ngös'ü na ngueje mi sü'ü c'o dyaja c'o pje mi pjézhi cja c'o nte a Israel. C'e бэзо c'ü, o ma dyötü e Pilato ro unü sjëtsi ro ma ts'ücü c'e añima c'ü mi ngueje e Jesús. Nuc'ua e Pilato o unü sjëtsi.

³⁹ Nuc'ua xo o ëjë c'ua e Nicodemo, nu c'ü vi ma'a c'ü xömü cja e Jesús. Mi tü'ü o pjindy c'o mi chjü mirra 'ñe c'o mi chjü áloes c'o vi huana. Nu c'o pjindy c'o, o zö treinta kilo c'ü na jyü'ü.

⁴⁰ O ndunüvi c'ua c'e añima. O ngos'üvi c'o mirra 'ñe c'o áloes. Cjanu o mbös'üvi manta. Nuc'o, je mi cjavi a cjanu, na ngueje c'o nte a Israel je ga dyögüji a cjanu.

⁴¹ Cja c'e lugar c'ü, nu ja je vi dät'ä e Jesús, mi бүбү 'naja huerta. Nu cja c'e huerta mi бүбү 'naja cueva nu ja ro ngöt'üji o añima. Dya cjo be mi cöt'üji nu.

⁴² Ya mi ngue ro mbürü c'e pa 'ma söya c'o menzumü a Israel. Nguec'ua je ngöt'üvi e Jesús cja c'e cueva, na ngueje mi bëxtjo nu ja vi ndät'äji c'ü.

20

La resurrección de Jesús

¹ C'ü ot'ü pa nu ngo'o, e María Magdalena o ma cja c'e cueva. Xe mi xömütjo 'ma o ma. O jñanda c'e ndojo c'ü mi c'o't'ü, dya cja mi c'o't'ü cja c'e cueva.

² Nuc'ua cjanu o ma c'ua na niiji. O ma nu ja mi бүбү e Simón Pedro 'ñe c'ü 'naja discípulo. Nu c'e discípulo c'ü, me mi s'iyaji c'ü, mi cja e Jesús. E María o xipjivi:

—C'ü in Jmu'uji, ya o ndunüji c'ü. Dya pje ri päräjme ja je o ngöt'üji.

³ O ma c'ua e Pedro co c'ü 'naja discípulo. Je mëvi nu cja c'e cueva nu ja je vi c'öt'ü e Jesús.

⁴ O mëvi na niiji nza yejevi. Nu c'ü 'naja discípulo ngue c'ü xenda o ma na niiji c'ü. Nuc'ü, ot'ü o zät'ä nu cja c'e cueva c'ü.

⁵ Nuc'ua o ngu'ch'i c'ua c'e discípulo cja c'e cueva. O jñanda c'ua c'o bitu c'o ya mi bädätjo. Nu c'e discípulo, dya o nguich'i cja c'e cueva.

⁶ O säjä c'ua e Simón Pedro c'ü ma tjünt'ü a xütjü. Ngue c'ü ya je nguich'i cja cueva c'ü. O nu'u c'o bitu c'o vi mbös'üji ya mi bädätjo c'o.

⁷ C'e bitu c'ü mi bös'ü o ñi'i e Jesús, dya chjana c'o mi tëjë c'ü. Mi bädä aparte c'ü. Mi ch'o't'ü na jo.

⁸ Nuc'ua ya xo o nguich'i c'ua c'ü 'naja discípulo c'ü ot'ü vi zät'ä cja c'e cueva. O 'ñejme c'ua e Jesús ya vi te'e.

⁹ Dya be mi pärävi ja cja c'ü mama yo ya vi t'opjü c'ü mama c'ü mi jyödü ro te'etjo e Jesús nu ja vi c'öt'ü cja c'o añima.

¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o nzhogütjovi. O mëvi cja o ngumüvi.

Jesús se aparece a María Magdalena

¹¹ Nu c'e María mi böbütjo a tji'i. Me mi huë'ë c'ü. O ngu'ch'i c'ua cja c'e cueva.

¹² Nuc'ua o jñanda c'ua yeje o anxe Mizhocjimi c'o mi je na t'öxü. Je mi junrüvi nu ja je vi c'öt'ü e Jesús. 'Naja je mi junrü nu ja vi jñusp'üji o ñi'i. C'ü 'naja je mi junrü cja o ngua'a.

¹³ Nuc'ua c'o anxe o dyönüvi e María:

—¿Jenga in huë'ëgue?

O ndünrü c'ua e María:

—Ri huë'ëgö na ngueje ya o ndunnügöji c'ü in Jmu'ügö. Dya ri pärä dya, ja je ma ngöt'üji.

¹⁴ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, e María o ñezhe a ma a xütjü. Ya o jñanda c'ua 'naja c'ü mi böbü cja o xütjü. E María dya pje mbärä c'ü, cjo mi ngueje e Jesús.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua:

—¿Jenga in huë'ëgue? ¿Cjo ngueje c'ü in jodügue?

E María mi cjiñji mi ngueje c'ü mi pjörü c'e huerta. Nuc'ua e María o xipji:

—Së'ë, nu 'ma i chunügue in Jmugö, xitsigö ja je i ma sogü, nguec'ua rá magö nu, rá tunü.

¹⁶ E Jesús o zopjü c'ua, o mama:

—Nu'tsc'e María.

O ñezhe c'ua e María. O ña cja jña hebreo, o xipji:

—Nu'tsc'e ngue'tsc'e in xöpütets'ügö.

¹⁷ E Jesús o xipji:

—Dya ri pënzhuigö, na ngueje dya be ri pagö cja mi Tata c'ü бүбү a jens'e. Nu c'ü ri tsja, ma cja yo mi cjuarma. Xipjiji, nuzgö ya rá magö cja mi Tatagö a jens'e.

Nuc'ü, xo ngeuje nin Tatagueji. Angueze ngeuje in Mizhocjimigö. Xo ngeuje in Mizhocjimigueji.

¹⁸ O ma'a c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'ua c'o discípulo, o xipjiji:

—Nuzgö ya ró chjégöbe nu c'ü in Jmugöji.
O xipjiji c'ua c'o jña'a c'o vi mama e Jesús.

Jesús se aparece a los discípulos

¹⁹ Ya mi nzhä'ä c'ü ot'ü pa nu ngo'o. Mi c'ot'ü c'e ngoxtji nu ja 'natjo c'ua mi cärä c'ü o discípulo e Jesús. Vi ngot'üji na jo c'e ngoxtji na ngeuje mi süji c'o nu menzumüji a Israel. O ëjë c'ua e Jesús, o ë böbü a nde anguesji. O ë zenguaji, o xipjiji:

—Cjimi in texeji in cjuarmats'üji. Ra söya in mü'büji, dya cja ri sügueji.

²⁰ 'Ma o xipjiji a cjanu, ya o jíchiji o dyë'ë 'ñe c'ü nu ximätjä. Me co mäjä c'ua c'o o discípulo 'ma o jñandaji nu c'ü nu Jmu'uji.

²¹ E Jesús o xipjitoji c'ua na yeje:

—Ra söya in mü'büji, dya cja ri sügueji. C'ua ja nzi va ndaçö mi 'Tatagö c'ü böbü a jense, xo rgä täc'ägöji ri ma zopjüji yo nte.

²² 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, o juipji e Jesús. O xipjiji:

—Ra böbü cja in mü'büji o Espíritu Mizhocjimi.

²³ Nuc'ua, nu c'o ri perdonagueji o nzhubüji, ya perdonaoji c'ua c'o. Nu c'o dya ri perdonagueji o nzhubüji, dya perdonaoji c'o.

Tomás ve al Señor resucitado

²⁴ Nu 'ma o ëjë e Jesús, dya mi böbü co anguesji e Tomás c'ü xo mi chjü Gemelo. Nuc'ü, xo mi ngeuje 'naja c'o doce discípulo.

²⁵ Nguec'ua c'o dyaja discípulo 'ma o chjëji e Tomás, o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'e, Tomás, nuzgöjme ró jandajme in Jmugöji.

E Tomás o xipjiji:

—Nuzgö dya pje ri ejmegö. Cja rá ejmegö 'ma rá nu'tp'ü o dyë'ë c'ua ja je o ndä'p'äji 'ñe 'ma rá c'ua't'ä in nidyë c'ua ja je o chjopcüji o clavo, y 'ma rá c'ua't'ä in dyë'ë cja o ximätjä nu ja je o chjopcüji. Ngue 'ma cja rá ejme 'ma.

²⁶ Nu 'ma o zö chjün'ü, ma cä'ä na yeje a mbo cja c'e ngumü c'o discípulo. E Tomás xo nde mi böbüji. Mi c'ot'üto na jo c'o ngoxtji. Nuc'ua o ëjë c'ua e Jesús. O ë böbü a nde anguesji. Nuc'ua o yepe o matatjo c'ua:

—Cjimi in texeji, in cjuarmats'üji. Ra söya in mü'büji, dya cja ri sügueji.

²⁷ E Jesús o xipji c'ua e Tomás:

—C'ua't'ä in nidyë dya va. Jñandga in dyëgö. C'uanä in dyë, c'ua't'ä cja in ximätjägö. Dya ri tsijñi cjo dya nguetscö. C'ü ri tsja, 'ñejmegue que nguetscö.

²⁸ Nuc'ua o ndünrü c'ua e Tomás, o xipji:

—Jägä. Ngue'tsc'e in Jmuts'ügö. Ngue'tsc'e in Mizhocjimits'ügö.

²⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Tomás, i 'ñench'ezü cja in mü'bügue na ngeuje ya i ñutcü in dyë'ë. Nu c'o dya nutcögö in dyë'ë, pero ra 'ñench'ezü cja o mü'büji, me ra mäjä c'o, eñe e Jesús.

El propósito de este libro

³⁰ Xe ma puncjü c'o ma nojo c'o o tsja'a e Jesús cja o jmi c'o o discípulo. Pero nuc'o, dya pje t'opjü cja nu e libro c'o.

³¹ Nu c'o ya t'opjü dya va, t'opjü ngue c'ua ri 'ñejmeji e Jesús ngeuje e Cristo c'ü o T'i Mizhocjimi. A cjanu, nu 'ma ri 'ñench'ëji in mü'büji e Cristo, angueze ra dya'c'üji c'ü sido ri böbütoji co Mizhocjimi.

21

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

¹ Dya cja mezhe c'ua, o matjo na yeje e Jesús nu ja mi cärä c'o o discípulo cja c'e trazapjü a Tiberias, ngue c'ua xe ro unüji ngüenda c'ü vi te'etjo. Rá xi'tsc'öji ja va ts'a.

² 'Natjo c'ua mi cäräji e Simón Pedro 'ñe e Tomás c'ü xo mi chjü'ü Gemelo 'ñe e Natanael c'ü mi menzumü a Caná c'ü tsja a Galilea, 'ñe c'o yeje o t'i e Zebedeo, cja na xe yeje c'o o discípulo e Jesús.

³ E Simón Pedro o xipjiji:

—Nuzgö rá ma pagö o jmö'ö.

O ndünrü c'ua c'o dyaja discípulo:

—Xo 'ñezgöjme, xo rá möjö.

Nuc'ua o möji c'ua. O dat'üji cja 'naja bü'ü. C'e xömü c'ü, dya pje o zürüji.

⁴ Nu 'ma ya mi ngue ro jyas'ü, e Jesús ya mi böbü cja ñünü cja c'e ndeje. C'o discípulo dya mi pärají cjo mi ngeuje e Jesús.

⁵ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji in ch'itsc'öji, ¿cjo ya i sürügeji 'na jmö c'ü ri sagueji?

O ndünrüji, o mamaji:

—Jiyö. Ojtjo dya pje ri sürügöjme.

⁶ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Pät'äji dya c'e red a ma cja in jodyëji cja e bü'ü, ngue c'ua ri chöt'üji.

Nuc'ua o mbät'äji c'ua. Nuc'ua, dya cja mi sö ro ngüs'üji na ngeuje me ma puncjü c'o jmö'ö c'o vi ngäjäji.

⁷ Nuc'ua c'ü o discípulo e Jesús c'ü me mi s'iya o xipji e Pedro:

—Nunu ngeuje in Jmuji nu.

'Ma o dyärä e Simón Pedro mi ngeuje o Jmuji, o jye o bitu c'ü vi ndons'ü. Cjanu o dat'ü c'ua cja ndeje.

⁸ Nu c'e bü'ü mi jyadüvi cien metro ro zät'ä a ñünü c'e zapjü. C'o dyaja discípulo ma ëjëji cja c'e bü'ü, ma cjüt'üji c'e red c'ü me mi nizhi o jmö'ö.

⁹ 'Ma o zät'äji a ñünü cja c'e zapjü o jñandaji o chjeme c'o ya ma tjë'ë. Mi juns'ü c'ua o jmö'ö. Xo ma jä'ä o xëdyi.

¹⁰ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Ma jñüji dya, ja nzi jmö'ö c'o i sürüji.

¹¹ E Simón Pedro o ndes'e c'ua cja c'e bü'ü. O ma tü'ü c'e red. Cjanu o jyät'ä a ndeje, cjanu o ngüt'ü va ma cja ñünü c'e zapjü. C'e red ma nizhi o jmō'ō c'o nde ma nojo. Ma qui'i'naja ciento cincuenta y tres o jmō'ō. Zō xi ma puncjüji, dya pje o xüt'ü c'e red.

¹² O mama c'ua e Jesús, o xipji c'o discípulo:
—Xä'däji dya. Rí siji o xēdyi.

C'o discípulo dya mi rezga ro dyönüji cjo mi ngueje. Anguezeji ya mi pārāji mi ngueje o Jmuji.

¹³ Nuc'ua e Jesús o jñü'ü c'ua c'o xēdyi. Cjanu o unüji. Ya nde unüji c'ua c'o jmō'ō.

¹⁴ Nunu, ya ma jñi'i ma chjēji e Jesús ndeze vi te'e cja c'o añima.

Jesús habla con Simón Pedro

¹⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü o ziji o xēdyi, e Jesús o xipji e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo xenda in s'iyazügö que na ngueje yo?

E Pedro o xipji c'ua:

—Jägä. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pārāgue rí nets'egö.

O ndünrü c'ua e Jesús:

—Huiñi c'o in ts'imégö.

¹⁶ E Jesús o xipji c'ua na yeje:

—Simón, nu'tsc'e o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in s'iyazü?

O ndünrü c'ua e Pedro:

—Jägä. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pārāgue rí nets'egö.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhēnchjürügö.

¹⁷ E Jesús o xipji c'ua na jñi'i:

—Nu'tsc'e Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in neze?

O nguiñi c'ua e Pedro na ngueje e Jesús vi xipji c'ü na jñi'i: “¿Cjo in neze?” O ndünrü c'ua, o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, in pārāgue texe. In pārāgue rí netsc'ö na puncjü.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhēnchjürügö.

¹⁸ Na cjuana c'ü rí xi'ts'i. Nu'tsc'e, Pedro, ndeze 'ma cja mi t'igüe, mi cjague c'ü mi cji in ñigüe, y mi pague c'ua ja mi negue. Nu 'ma ya rí titague, rí chjüdügüe in dyē'ë, y ra zints'iji nu ja dya rí ñegue rí ma'a.

¹⁹ E Jesús o xipji e Pedro yo jña'a yo, ngue c'ua ro mbārā ja rvá ndü'ü na ngueje sido ro 'ñejme Mizhocjimi. Xo o xipji c'ua:

—Nudya, chjünt'ü in xütjügö dya.

El discípulo amado

²⁰ O ñezhe e Pedro. O jñanda c'e discípulo c'ü mi junrüvi e Jesús 'ma o ziji o xēdyi ante c'ü ro bö't'ü e Jesús. Ngue c'ü vi mama: “Nu'tsc'e, in Jmuts'ü, ¿cjo je ngue c'ü ra nzhöc'ügüe?” C'e discípulo ma tjünt'ü a xütjü e Pedro 'ñe e Jesús. E Jesús me mi s'ia c'e discípulo.

²¹ E Pedro 'ma o jñanda c'e discípulo, o xipji c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ne bëzo nu, ¿pje ra tsjapüji c'ü ra sufrido nu?

²² O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, Pedro, 'ma rá negö xe ra bübü nu hasta cja ne rá ēcjö na yeje, ¿pje mportats'ügüe? C'ü ni jyödü rí tsjague, sido rí chjüntc'e in xütjügö.

²³ Nguec'ua c'o cjuarma nde mi mamaji c'ü dya ro ndü'ü c'e discípulo. Pero e Jesús dya vi xipji c'ü dya ro ndü'ü. C'ü vi xipji je ngueje a cjava: “Ma rá negö xe ra bübü angueze cja rá ēcjö na yeje, nu'tsc'e, ¿pje mportats'ügüe?”

²⁴ Nu c'e discípulo nguejnu na xi'tsc'ejni nu c'o o ts'a'a. Nguejnu na opjü yo jña'a yo. Rí pārāgöjme nu c'ü xi'tsc'ejni c'e discípulo, na cjuana yo.

²⁵ Xe bübütjo c'o dyaja c'o me na puncjü c'o o tsja'a e Jesús. Nu 'ma ro t'opjü texe c'o, rí cjinncjü, dya xo ro chjēfi cja ne xoñijömü c'o libro c'o ro t'opjü. Na cjuana texe yo rí xi'tsc'öji, amén.

LOS HECHOS DE LOS APOSTOLES

La promesa del Espíritu Santo

¹⁻² Nu'tsc'e Teófilo, ya ró pen'c'e 'na carta. Ró xi'tsc'ò ja ga cja c'o o tsja e Jesús hasta 'ma o ma a jens'e, 'ma o zidyí Mizhocjimi. Ró xi'tsc'ò c'o o tsja, 'ñe c'o jña c'o o jíchi va zopjü c'o nte. Ante c'ü ro zidyíji a jens'e e Jesús, o zopjü c'o bëzo c'o vi juajnü c'o mi apóstole. O xipjiji c'ü ro êjê o Espíritu Mizhocjimi; nguec'ua mi jyodü ro sodoji c'e bëpji c'ü mi cja e Jesús.

³ O ndü e Jesucristo cja ngronsi, cjanu o tetjo c'ua o bübütjo na yeje. Nuc'ua, ante c'ü ro zidyíji a jens'e, xe go mezhe cuarenta pa c'ü xe mi bübütjo cja ne xoñijömü. Na puncjü vez va jñetse nu ja mi cārā c'o apóstole, o jizhi c'ü ya vi te'e. Anguezeji o jñandaji c'ü na cjuana vi te. E Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji c'ü ja rvá manda angueze. Na ngue ngue c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

⁴ 'Na nu pa mi cārāji e Jesús c'o o apóstole. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji:

—Dyārāji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí pedyeji va a Jerusalén. Rí che'beji ra ch'a'c'üji nu c'ü o mama Mizhocjimi c'ü ya ró xi'tsc'öji.

⁵ Ró xi'tsc'öji e Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero dya cja ra mezhe o pa, ra êjê o Espíritu Mizhocjimi ra ê bübü cja in mü'bügueji, embeji c'o apóstole.

Jesús sube al cielo

⁶ 'Ma mi cārāji e Jesús c'o o apóstole, o mama c'ua c'o apóstole o dyönüji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, nutscöjme rí menzumüjme a Israel. 'Ma ot'ü, mi 'ñegöjme in reygöjme c'o in menzumügöjme. ¿Cjo ya ngue rí mandague rí tsjague in reygöjme, ngue c'ua dya cja ra mandazüjme c'o 'ñaja nte?

⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü mama Mizhocjimi mi Tata ra zädä, nguejtjo angueze ra mama jinguā ra zädä, 'ñe ja rga cja c'o pa c'o. Nu'tsc'ejí, dya ngue'tsc'ejí tocats'üji rí pārāji yo.

⁸ C'ü tocats'üji rí pārāji, ngueje c'ü ra êts'üji o Espíritu Mizhocjimi ra ê bübü cja in mü'büji ra dya'c'üji poder. Nguec'ua rí zopjügueji yo nte yo tsja va a Jerusalén rí xipjiji c'o ya jñandaji ró cjagö, 'ñe c'o idyārāji ró xi'tsc'öji. Xo rí möji a Judea rí ma zopjüji c'o nte c'o cārā nu. Xo 'ñe a ma a Samaria, 'ñe texe cja ne xoñijömü, eñe e Jesús va xipji c'o o apóstole.

⁹ 'Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, o jñanda c'o apóstole o nguins'i a jens'e e Jesús; o zidyí Mizhocjimi. O cjogü c'ua cja 'na ngömü; dya cja jñandaji c'ua c'ü.

¹⁰ 'Ma xe mi jandaji a jens'e, 'nango jñetse c'ua yeje anxe c'o mi nza cja o bëzo. Mi je'evi o bitu c'o me ma t'öxü. Mi böbüvi cja o jmi c'o apóstole.

¹¹ O xipjiji c'ua c'o apóstole:

—Nu'tsc'ejí in menzumüji a Galilea, ¿jenga in jandaji a jens'e? Mizhocjimi ya zidyí a jens'e e Jesús. Ja c'o nzi vi jñandagueji va ma a jens'e, je xo rga cjatjonu 'ma ra êjê na yeje, eñe c'o yeje anxe.

Se escoge a Matías para reemplazar a Judas

¹² C'o apóstole mi cārāji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivo. O mbedyeji nu, o möji a Jerusalén nu ja vi 'ñeji e Jesús. C'e t'eje mi bëxtjo a Jerusalén; mi jyadütjovi 'na kilómetro. Nguextjo c'ü mi mama c'o ley c'ü mi sö ro nzhodüji c'e pa 'ma mi söyaji.

¹³ C'o apóstole mi chjü e Pedro, 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Tomás' ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo mi chjü e Simón c'ü mi revolucionario, 'ñe e Judas c'ü mi cjuarmavi e Jacobo. 'Ma mü o zāt'āji a Jerusalén, o cjogüji cja c'e ngümü nu ja mi oxüji cjanu o ndes'ejí o cjogüji cja c'e cuarto c'ü mi jäs'ä a xes'e.

¹⁴ Mi 'natjo o pjeñeji ma dyötüji Mizhocjimi. Xo mi bübü nu c'o o cjuarma e Jesús, 'ñe c'ü nu nana c'ü mi ngue e María, 'ñe c'o 'ñaja ndixü. Xo mi ötüji Mizhocjimi.

¹⁵ Nu cja c'e jyäxcumü, mi cārā 'na ciento viente cjuarma. C'o pa 'ma mi cārāji nu, o böbü e Pedro a nde cja c'o cjuarma, cjanu o xipjiji:

¹⁶ —Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji. Mi jin-guā o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü ja rva cja nu c'ü ro mbös'ü c'o nte ro zürüji e Jesús. E Judas o jizhi ja mi cārāgöji e Jesús, nguec'ua va zidyíji e Jesús cja c'o pje mi pjézi. Nguec'ua o zädä c'ü o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va mama e David.

¹⁷ Mi dyocjöji e Judas. E Jesús xo vi 'ñeme e Judas c'ü ro tsja c'e bëpji c'ü rá cjaji, eñe e Pedro.

¹⁸ E Judas o ngö't'üji para o tsja na s'o, o zidyí c'o nte c'o o ma zürü e Jesús. Nuc'ua cjanu o ma chjüns'ütsjê; o ndög'e a jömü o mböt'ü texe c'o o xëpjo. Co c'e merio c'ü vi ngö't'üji e Judas, o ndömüji 'na juajma.

¹⁹ C'o mi menzumü a Jerusalén, 'ma mü o mbārāji c'o vi tsja e Judas, o jñusp'üji c'ua c'e juajma mi chjü Acéldama cja o jña anguezeji. C'e tjü Acéldama ne ra mama Cjjuajma c'ü.

²⁰ O sido o ña e Pedro o mama:

—Je t'opjü a cjava cja Salmos:

Dya cja cjó ri bübü cja o ngümü; dya cja cjó ri nzheñe nu, eñe.

Xo mama cja Salmos:

C'e bëpji c'ü o ch'unü ra tsja, ra tsja c'ü 'naja, eñe o jña Mizhocjimi.

²¹ Nguec'ua c'ü ro pëppi e Judas, rá juajnüji c'ü ra pëppi. Bübü va o bëzo c'o mi dyocjöji co e Jesús.

²² Mi dyocjöji co e Jesús ndeze c'o pa 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o zidyiji a jens'e e Jesús. 'Naja yo, xo ni jyodü ra tsja apóstole co nutschöji, rá xipjiji yo nte c'ü o te e Jesús, eñe e Pedro.

²³ Nguec'ua c'o mi cārā nu, o mamaji c'ü mi bübü yeje c'o dya mi apóstole c'o mi dyoji e Jesús ndeze 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o zidyiji a jens'e e Jesús. Nuc'o, mi chjü e José Barsabás 'ñe e Matias. E José Barsabás xo mi xiji Justo.

²⁴ Nuc'ua o dyötüji Mizhocjimi o mamaji: —Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme, ín pätcägöjme ín mü'büjme nutschöjme ri nteögöjme. Rí ö'tc'öjme c'ü ri jitscöjme yo yeje cjuarma, ja ngue c'ü ya j juajnügue.

²⁵ Nguec'ua ra tsja apóstole ra tsja c'e bëppi c'ü ro tsja e Judas. Na ngue e Judas o xögü co nuzgöjme, o tsja c'o na s'o. Nguec'ua va ma sufre, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

²⁶ Nuc'ua cjanu o echaji suerte; o toca e Matias. Nguec'ua o zötjo c'o doce apóstole.

2

La venida del Espíritu Santo

¹ O zädä c'ua c'o pa 'ma mi pjongüji c'e mbaxua c'ü mi chjü Pentecostés. C'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja c'o mi enche o mü'bü e Jesucristo, 'natjo c'ua mi cārāji.

² 'Nango dyäräji c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü me mi yürü nza cja 'ma vü na zèzhi o ndajma. Me go yürü c'ua na jens'e a mbo cja c'e ngumü nu ja ma jüji.

³ 'Nango jñandaji c'ua o c'ijñi c'o mi 'ñetse nza cja o sivi. Nuc'o, o mböt'ü o 'ñe toca nzi 'naji.

⁴ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o cjogü a mbo o mü'bü texeji, me go 'ñünbü o mü'büji. Nguec'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, ja c'o nzi va unü o Espiritu Mizhocjimi o ñaji.

⁵ Mi cārā a Jerusalén c'o mi ätä Mizhocjimi c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel, pero vi jmus'üji cja c'o 'ñaja país.

⁶ Anguezeji 'ma mü o dyäräji, o möji c'ua nu ja mi cārā c'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja cjuarma. Dya mi pärā pje ro nguijñiji, na ngue mi äräji mi ñaji o jña c'o mi ña anguezeji.

⁷ Me co züji c'ua, me co mamaji: —Nujyo na ña'a, ¿cjo dya menzumüji a Galilea?

⁸ Maco ña ín jñagöji yo, eñeji.

⁹ Nu c'o vi ë dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, mi cārā c'o vi jmus'ü cja c'e país c'ü mi chjü a Partia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Media 'ñe a Elam. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Mesopotamia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a

Judea. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Capadocia 'ñe a Ponto 'ñe a Asia.

¹⁰ C'o o ë dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Frigia 'ñe a Panfilia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Egipto 'ñe a Cirene 'ñe cja c'o 'ñaja país a Cirene a manu. Xo mi cārā c'o vi 'ñeje a Roma. C'o vi 'ñeje a Roma, bübü c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel; bübü c'o dya mi ngue o dyoji c'o menzumü a Israel, pero mi ma't'üji Mizhocjimi ja c'o nzi ma ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

¹¹ C'o o ë dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Creta 'ñe a Arabia. Texe c'o o ë dyärä, pötü va mamaji:

—Rí ärägöji ña yo bëzo yo ín jñagöji nzi 'nazgöji. Mamaji c'o me na nojo c'o o tsja Mizhocjimi, mi eñeji.

¹² Anguezeji mi süji, dya mi pärā pje ro nguijñiji. Mi pötü ma mamaji:

—¿Pje ne ra mama c'ü ñaji a cjanu yo ín jñagöji?, eñeji.

¹³ Bübü c'o me mi tjenje ma tsjapü burla c'o cjuarma, mi mamaji:

—Nujyo, ya tï yo.

Lo que Pedro dijo a la gente

¹⁴ Nuc'ua o böbü c'o doce apóstole. Cjanu o ña c'ua na jens'e e Pedro o zopjü c'o nte c'o vi 'ñe dyärä, o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ín cārāji a Jerusalén, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji zö ín menzumüji va a Judea o jiyö. Rí unnc'ëji na jo ngüenda.

¹⁵ Bübüt's'üji c'o pèzhi ri tügöjme, pero dya ga cjanu. Maco xöxtjo, cja zünü a las nueve.

¹⁶ C'ü rgä ñagöjme nan'ño idioma, ya zädä c'ü o mama e Joel c'ü mi profeta. O mama a cjava:

¹⁷ O mama Mizhocjimi: C'o cjë c'o ya rguí ma ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijöümü, rá täjä ín Espiritu ra ma bübü cja o mü'bü yo nte yo cārā texe cja ne xoñijöümü. Me ra 'ñünbü o mü'büji.

Nguec'ua c'o sē ra mamaji ín jñagö; 'ñe c'o süngü.

C'o sē 'ñe c'o tata ra nguinch'iji o t'ñi ra mbārāji c'o ra zädä.

¹⁸ C'o pa c'o, rá unü ín Espiritu c'o bëzo 'ñe c'o ndixü c'o pëpquigö.

Ra 'ñünbü o mü'büji ra zopjüji yo nte ra xipjiji ín jñagö.

¹⁹ Rá jizhgö a jens'e o señal c'o me rrā nojo, c'o me rguí zü yo nte. Xo 'ñe cja ne xoñijöümü.

Ra jñandaji o cji, 'ñe o sivi, 'ñe o bipji c'ü ri nza cja o trangömü.

²⁰ Ra bëxömü e jyarü. E zana ri jñetse nza cja o cji.

Nujyo, rá jizhgö yo. Nuc'ua ra ëjë c'in Jmugueji ra 'ñe manda.

Me rrā sjü c'e pa c'ü.

21 Nu c'o ra dyötü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o, mama a cjanu o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va dyopju e Joel c'ü mi profeta.

22 O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji a Israel, dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o unü poder e Jesús; nguec'ua va tsja c'o me na nojo a ndetsc'ejí c'o nunca mi jandagueji. Nuc'o, ngue c'o rvi pärägueji c'ü vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi.

23 Pero j dyötüji c'o dya in menzumügöji o ndät'äji cja ngronsi c'ü, maco dya tjéji o ley Mizhocjimi. Nguec'ua in pè's'i in s'ocügueji chjëntjui c'ü ri pöt'ügueji. Mizhocjimi ya mi pärã c'o ri tsjapüji e Jesús. Na ngue ndeze mi jinguã o mama c'ü ro ëjë e Jesús ro ë ndü. Nguec'ua o jyëzi j tsjaji a cjanu c'o na s'o.

24 Zö o mböt'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te, o bübütjo na yeje. Dya sö ro ngeujme cja c'ü e cueva nu ja vi ngöt'üji. Na ngue me na zézhi e Jesús que na ngue e muerte.

25 Mi jinguã o mama e David c'ü ja rvá te e Jesús. O mama:

Rí pärägö Mizhocjimi bübü co nuzgö, dya jëzguigö.

Nuc'ü, bübü cja in jodyëgö pjöxcügö; dya ni jyodü pje rá sügö.

26 Nguec'ua me mäjä in mü'bü, y me rí unü 'na pöjö Mizhocjimi.

Zö rá tügö, pero rí pärägö c'ü rá tetjo.

27 'Ma rá tügö, rí pärägö c'ü dya rí jyëzi in aljmagö ra ma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma.

Dya xo rí jyëzi ra dya'a in cuerpogö. Na ngue in Ch'izügö.

28 J jítscö ja rgá sö rá bübütjo co nu'tsc'e para siempre.

Me rá macjö cja in jmigue, eñe e David.

29 O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji, ixtá xi'tsc'öji ja ga cja, c'ü dya ngue e David c'ü ro zädã texe yo jña. E David c'ü in mboxatitagöji o ndü, cjanu o dyögüji c'ua c'ü. Zö ya mezhe, pero rí texeji rí pärägöji ja dyögüji.

30 E David mi profeta mi mama c'o jña c'o o xipji Mizhocjimi ro mama. Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana o xipji e David ja rva cja e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. O xipji c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David; 'ñe c'ü ro manda ja c'o nzi ma manda e David.

31 Ante c'ü ro ëjë e Cristo, o mama e David c'ü ro tetjo e Cristo. O mama c'ü dya ro ma o aljma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma; dya xo ro dya'a o cuerpo.

32 Nutscöjme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme Mizhocjimi o tsjapü o te e Jesús 'ma ya vi ndü.

33 Cjanu o zidyí a jens'e o unü c'ü o mimi cja o jodyë Mizhocjimi nu ja mandavi dya. Nuc'ua Mizhocjimi o tsja ja c'o nzi va mama, o unü poder e Jesús o ndãjä o Espíritu Mizhocjimi o ëjë cja ne xoñijömü. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cja'a yo in jandagueji 'ñe yo in äräji.

34 O mama e David:

Mizhocjimi o zopju c'in Jmugö o xipji:

“Mimi cja in jodyëgö.

35 Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe e David.

In pärägueji, dya zidyiji e David a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi.

36 'Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji a Israel, ixtá jñunt'ü in mün'c'ejí ngueje e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Ngueje e Jesús c'ü ra 'ñevgueji libre rá cjarüji in Jmugöji. Maco j dyörtüji o ndät'äji cja ngronsi, eñe e Pedro.

37 C'o nte c'o mi cãrã nu, 'ma mü o dyäräji c'o jña, o zi'ch'i o mü'büji, o unüji nguenda c'ü vi tsjaji c'o na s'o. Cjanu o xipjiji e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöjme, ró cjarögjme c'o na s'o. ¿Pje rá cjarögjme dya?

38 O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji:

—C'ü rí tsjaji; jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Y rí jigueji. A cjanu rí jizhigueji c'ü rí dyätãji dya e Jesucristo. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma Mizhocjimi. Xo ra dya'c'üji o Espíritu ra bübü cja in mü'büji.

39 O mama Mizhocjimi c'ü in Jmugöji, c'ü ra dya'c'üji o Espíritu 'ma ra nzhogü in mü'büji. Ra dya'c'üji, 'ñe c'o in ch'igüejí. Xo ra unü o Espíritu c'o nte c'o cãrã na jë. Ra unü o Espíritu texe c'o ra tsjapü o nte, eñe e Pedro.

40 Xe na puncjü o jña c'o o mama e Pedro va zopju c'o nte. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji:

—Nu'tsc'ejí in cãrãji yo cjé dya, na s'o in cjaji. Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mü'büji. Nguec'ua ra jogü in mü'büji.

41 Nu c'o o dyätpä o jña e Pedro, o jiji. O zö como 'na jñi mil o nte c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ndeñeji co c'o ya mi creo.

42 Sido mü äräji c'o jña c'o mi mama c'o apóstole. Me mi mäji ma ngäräji. 'Natjo c'ua mi siji c'ü mi mbeñeji ja va ndü e Jesús. Sido mi ötüji Mizhocjimi.

La vida de los primeros cristianos

43 O Espíritu Mizhocjimi o unü poder c'o apóstole mi cjaji c'o me na nojo. Nguec'ua c'o nte o unüji nguenda c'ü na cjuana c'o mi mama c'o apóstole. Y me mi süji.

44 Nu c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pè's'i, dya mi ne ro jñütsjëji, mi pjös'üji c'o pje mi jyodü.

⁴⁵ Ma cjó pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pô 'na juajma o 'na ngumü, o pje c'o mi pa pô. Cja rrü unü c'ua c'o dya pje mi pë's'i.

⁴⁶ Pama mi jmurüji cja c'e templo. Cja o ngumüji mi pötü ma mbitaji mi siji o xëdyi ma mbeñeji ja va ndü e Jesucristo. Y me mi mäji, dya pje mi mbeñeji.

⁴⁷ Mi unüji na puncjü 'na pöjô Mizhocjimi. C'o nte, mi nuji na jo c'o mi creo e Jesucristo. Pama Mizhocjimi o jopcü o mü'bü na puncjü o nte. Nguec'ua pama mi jmurüji mas c'o ya vi creo.

3

Un cojo es sanado

¹ Na nu pa e Pedro o mëvi e Juan cja c'e templo, o ma dyötüvi Mizhocjimi nu. Ya vi zünü jñi' i c'ü nzhä; mi ngue 'naja hora c'o mi pa ötüji Mizhocjimi.

² Ma ya mi mëvi, ma tüji 'na bëzo c'ü dya mi sô ro nzhodü. Nuc'ü, je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü. Nguec'ua pama mi pa emeji c'e bëzo cja 'na o ngoxtji c'e templo, ngue c'ua ro dyötü o merio c'o mi cjogü nu. C'e ngoxtji nu ja mi emeji, ni chjü Na Zö.

³ C'e bëzo o jñanda e Pedro 'ñe e Juan c'ü ya mi ngue ro cjogüvi cja c'e templo. Cjanu o dyötü o merio anguezevi.

⁴ Nuc'ua e Pedro o jñanda na jo c'e bëzo; xo 'ñe e Juan. O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Jñandgagöbe, eñe.

⁵ Nuc'ua c'e bëzo o jñanda na jo anguezevi, mi te'be pje ro ch'unü.

⁶ O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Dya rí jüngö pje rá da'c'ü; dya rí jüngö plata ni oro. Pero rí xi'tsc'ö ra mböxc'ü e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Nuc'ü, ngue c'ü o ndäjä Mizhocjimi ra 'nevgeueji libbre. Nguec'ua rí böbüge rí nzhodü, embeji c'e bëzo c'ü dya mi sô ro nzhodü.

⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o pënchp'i c'ua o jodyë c'e bëzo, cjanu o bö'bü. Ixco jogü c'ua o ngua 'ñe o bola, o zëzhi.

⁸ Nuc'ua ixco böbü c'ua o nzhodü. Cjanu o cjogü c'ua cja c'e templo co e Pedro 'ñe e Juan, mi nzhodü y mi dacü. Mi mama c'ü me na jo Mizhocjimi, mi unü 'na pöjô.

⁹ C'o nte c'o ma cã'ã cja c'e templo, o jñandaji mi nzhodü c'e bëzo 'ñe mi unü 'na pöjô Mizhocjimi.

¹⁰ Mi pärãji ngueje c'e bëzo c'ü mi junrü cja o ngoxtji c'e templo c'ü ni chjü Na Zö, mi örü o merio. Me go züji c'ua, dya mi parã pje ro nguijñiji. Na ngueje ya vi jogü c'e bëzo, ya mi nzhodü.

Discurso de Pedro en el Portal de Salomón

¹¹ Cja c'e templo, bübü 'na porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón. Je mi bübü nu e Pedro 'ñe e Juan. C'e bëzo c'ü vi jogü o ngua, sido mi dyoji co anguezevi. C'o nte o möji c'ua na

niji nu ja mi bübü c'e bëzo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Me mi süji, na ngue vi jogü c'e bëzo.

¹² E Pedro 'ma mü o jñanda ya vi mundo c'o nte, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'eji in menzumüts'öji a Israel, zjenga me in süji me in jandgagöbe? In pëzhgueji c'ü me na jozgöbe 'ñe me na zëzhi in jñagöbe, nguec'ua rvã jocübe ne bëzo. Pero iyö.

¹³ C'ü o jocü, ngue o T'i Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob c'o mi ngue in mboxatitagöji. Nudya Mizhocjimi ya unü poder e Jesús c'ü o T'i ngue c'ua ra manda. Nu'tsc'eji i sidyiji e Jesús cja jmi e Pilato ngue c'ua ro jñünpüji ngüenda. Mi ne e Pilato ro 'ñeme libre e Jesús, pero dya i ñegueji.

¹⁴ Maco e Jesús dya tsja c'o na s'o, pero dya i ñeji ro 'ñemeji libre c'ü. Maco ngue c'e bëzo c'ü mi pöt'üte c'ü i dyötüji e Pilato o 'ñeme libre.

¹⁵ I dyötüji e Pilato o mbö't'üji e Jesús, maco ngueje c'ü o ngambgagöji va c'ü o dyacüji c'ü rgã bübü'tjoji. O mbö't'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübü'tjo na yeje. Nutscojme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme o te.

¹⁶ Ngue o poder e Jesús c'ü o tsjapü o zëzhi o ngua ne bëzo, na ngue o 'ñench'e o mü'bü e Jesús, o creo c'ü ro jogü. Nujnu, in pärãgueji c'ü dya mi sô ro nzhodü. Pero in jandaji ya jogü dya. O 'ñench'e o mü'bü e Jesús; nguec'ua o jogü ja c'o nzi gui jñandaji, eñe e Pedro.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji in menzumüts'ügöji, rí pärãgö c'ü dya mi pärãgueji cjo ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo 'ñe c'o mböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi, dya xo mi pärãji.

¹⁸ O zädä ja c'o nzi na mama Mizhocjimi. Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü texe c'o o profeta o mamaji c'ü ro sufre nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

¹⁹ Ixti unnc'eji ngüenda c'ü i tsjaji c'o na s'o. Nzhogüji cja Mizhocjimi rí dyötüji ra perdonaots'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma. Nuc'ua Mizhocjimi ra dya c'üji me rí mäcjeji, dya pje rí mbeñeji.

²⁰ Xo ra ndäjä e Jesús ra ëjë na yeje. Na ngue ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²¹ Pero sido ra bübü e Jesús a jens'e hasta 'ma cja ra zädä c'o o mama Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o o profeta o mamaji ra zädä 'ma ra jogü texe, ja c'o nzi ma cja 'ma cja vi dyät'ã Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömmü.

²² O mama e Moisés: "Mizhocjimi c'in Jmugöji o 'ñempquegö rí mamagö o jña. Je xo rga cjatjonu, ra 'ñeme c'ü 'na c'o in menzumügöji xo ra mama o jña. Texe c'o ra xi'ts'iji c'ü, rí dyätãji c'ü.

²³ Ma cjo c'o dya ra dyätpä o jña, ra pjongüji cja c'o o nte, ra mbö't'üji." Nuyo, ngue yo o mama e Moisés, eñe e Pedro va xipji c'o nte.

²⁴ O sido o ña e Pedro o mama:

—E Samuel mi ngue c'e profeta c'ü ot'ü o mama yo ya zädä yo cjé dya. Xo mama a cjanu c'o ñaja profeta.

²⁵ Mizhocjimi o xipji a cjava e Abraham: "Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbêchegue, rá intsjimigó yo nte yo cārā texe cja ne xoñijōmü", eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham. C'o in mboxatitagōji mi te'beji ro zädä c'ü vi mama Mizhocjimi. Nutscōji o mboxbêchezüji anguezeji, nguezgōji ne ra intsjimizüji dya Mizhocjimi ja c'o nzi va xipji e Abraham, ñe ja c'o nzi va mama c'o profeta.

²⁶ Mizhocjimi o ñeme e Jesús. Nutscōji rí menzumüji a Israel, nguetscōji ot'ü o é zocüji, ngue c'ua rá jéziji c'o na s'o, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. A cjanu ra intsjimizüji. Nguec'ua rí xi'tsc'ōji ni jyodü rí dyätpäji dya o jña e Jesucristo, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, eñe e Pedro.

4

Pedro y Juan delante de las autoridades

¹ Ma mi ña e Pedro ñe e Juan ma zopjüvi c'o nte, o éjē c'ua c'o mböcjimi, ñe c'e comandante cja c'e templo, ñe c'o saduceo.

² Me mi sjējaji na ngue e Pedro ñe e Juan mi jíchivi c'o nte, mi xipjiji c'ü vi te e Jesús nguec'ua ra zädä ma ra te'e texe yo ya ndü.

³ Cjanu o zidyiji c'ua e Pedro ñe e Juan o ma pant'aji a pjörü. Je ro dyovi nu hasta c'ü na ye nu pa, na ngue ya vi nzhä.

⁴ Na puncjü c'o o dyärä ma mi ña e Pedro, o ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua o zó como na ts'ch'a mil o bëzo c'o ya mi creo.

⁵ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o zojnüji c'ua c'o pje mi pjēzhi cja c'o menzumü a Israel, ñe c'o tita, ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jmurüji a Jerusalén.

⁶ Xo mi bübü nu e Anás c'ü mi mero ndamböcjimi, ñe e Caifás, ñe e Juan ñe e Alejandro, ñe c'o ñaja o dyoji e Anás ñe e Caifás.

⁷ O mandaji c'ua o ma siji e Pedro ñe e Juan. Ma mü o säjui, cjanu o xipjiji ro bóbüvi a nde. Cjanu o dyönüji c'ua:

—¿Cjó dya c'üvi poder i jocüvi ne bëzo? ¿Cjó o tjü i ñänbäguevi?

⁸ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi me go ññübü o mü'bü e Pedro o ndünrü:

—Nu'tsc'ejji in mandaji cja yo nte, ñetsc'ejji in titaji.

⁹ Ró c'jagöbe c'o na jo, ró pjös'übe ne bëzo nu dya mi sö ro nzhodü. Maco nu'tsc'ejji in c'acübe t'önü ja rvá jocügöbe nu.

¹⁰ Ixti unnc'ejji ngüenda in texeji, ñe texe yo in menzumüji a Israel, ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o jocü ne bëzo, nguec'ua bóbü dya cja in jmigueji. E Jesús ngue e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra ñevgueji libre. Nu'tsc'ejji i dyörüji o ndät'äji cja ngronsi. Pero ma ya vi ndü, o tsjapü Mizhocjimi o te'e o bübüto na yeje.

¹¹ In päräji c'ü mama o jña Mizhocjimi: "Nu c'e piedra c'ü dya go ne c'o mi jähä o ngümü, ngue c'ü ot'ü ya jñümüji cja squina dya c'ü", eñe c'e jña. Ya zädä c'e jña. Nu'tsc'ejji, dya i ñeji e Jesucristo. Pero Mizhocjimi ya ñeme ra manda.

¹² Ojto xe ñaja c'ü ra jocüzü in mü'büji c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo. Dya cjo xe ra ndäjä Mizhocjimi ra é salvazüji; nguextjo e Jesús, eñe e Pedro.

¹³ C'o mi jün ngüenda o nguiññji c'ua:

—¿Ja ni ñeje c'ü ni ñavi a cjanu? Dya süvi, dya xo tsejevi, mi eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue mi päräji c'ü dya xötpüvi cja yo ley, y dya pje xo mi pjēzhivi. Cjanu o mbeñeji c'ua:

—Mi dyoji e Jesús; ngue c'ü o jichi yo, eñeji.

¹⁴ Dya mi sö pje ro xipjiji e Pedro ñe e Juan. Na ngue o jñandaji mi bóbü nu c'e bëzo c'ü ya vi jogü.

¹⁵ Nguec'ua o xipjiji e Pedro ñe e Juan ro mbedyevi a tji. Ma mü o mbedyevi a tji, nuc'ua cjanu o ñaji ja rvá tsjapüji.

¹⁶ O mamaji:

—¿Ja rga c'japüji? Texe yo cārā va a Jerusalén ya päräji c'ü o tsjavi c'ü me na nojo, o jocüvi ne bëzo. Dya sö rá cädägöji.

¹⁷ Para dya cja xe ra mbärä yo in menzumügöji a Israel, ni jyodü rá xipjiji yo ye bëzo pje c'o rá c'japüji ma sido ra nänmbävi o tjü e Jesús rgá zopjüvi yo nte.

¹⁸ Nuc'ua cjanu o ma'tüji e Pedro ñe e Juan. Anguezevi o c'jogüvi c'ua na yeje nu ja mi jünji ngüenda. Nuc'ua c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji e Pedro ñe e Juan:

—Dya cja rí xipjivi yo nte ja ga cja e Jesús. Ma xe rí nänmbävi o tjü, jo rí ñuvi ma, embeji e Pedro ñe e Juan.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Pedro ñe e Juan o xipjiji:

—Tsjijñji. ¿Cjo na jo a jmi Mizhocjimi ot'ü rá ä'tc'ägöbe que na ngue Mizhocjimi?

²⁰ C'o ró jandabe ñe c'o ró äräbe, ni jyodü rá xipjibe yo nte c'o.

²¹ Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o menasaoji na yeje e Pedro ñe e Juan, cjanu o ñemeji libre. Dya mi sö pje ro tsjapüji, na ngue mi süji c'o nte. Na ngue c'o nte me mi ma'tüji Mizhocjimi mi mamaji c'ü me na nojo, na ngue vi jogü c'e bëzo.

²² C'e bëzo ya mi pè's'i mas de cuarenta c'jé.

Los creyentes piden confianza y valor

²³ E Pedro 'ñe e Juan, 'ma mü o 'ñemeji libre, cjanu o mëvi c'ua nu ja ma cã c'o o dyoji; o ma xipjiji texe c'o vi mama c'o ndamböcjomü 'ñe c'o tita c'o pje mi pjëzhi.

²⁴ 'Ma mü o dyäräji, me go ma't'üji c'ua Mizhocjimi texeji o mamaji:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügöjme, me na zë'ts'igüe sô rí tsjague texe. Ngue'tsc'e i dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, 'ñe yo mar, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a.

²⁵ I chäjä in Espíritu o ë 'ñünbü o mü'bü e David c'ü mi ngue in mboxatitagöjme c'ü mi pë'pe'igüe. Nguec'ua o mama a cjava:

C'o 'ñaja nte me üdü ga tsjaji o mbecuë.

Yo nte yo in menzumügöjmi me cijñijji c'ü pje ra tsjaji, pero dya sô.

²⁶ Yo rey cja ne xoñijömmü 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi o jmurüji, mi nuji na ü Mizhocjimi 'ñe c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda, eñe in jñague c'ü o mama e David.

²⁷ O sido o dyötüji Mizhocjimi o mamaji:

—Na cjuana o zädä ne jña nu o mama e David; o zädä cja ne ndajñiñi. Yo in menzumügöjme va a Israel 'ñe c'o 'ñaja nte mi 'natjo o pjeñeja va mamaji c'ü ro mbö't'üji e Jesús c'ü ngue in Ch'igüe. Maco dya pje vi tsja. E rey Herodes 'ñe e gobernador Poncio Pilato o jyëzivi o mbö't'üji e Jesús.

²⁸ Nu c'ü o tsjaji, ngue c'ü ya vi mangue ro zädä. I tsjapü o zädä.

²⁹ Mizhocjimi in Jmuts'ügöjme. C'o o jñünpü nguenda yo in cjuarmagöjme, o mamaji c'ü pje ra tsjacjime 'ma sido rá zopjüjme yo nte. Nguec'ua ri ö'tc'öjme ri dyacöjme c'ü dya rá sümje, sido rá mamajme in jñague. Na ngue in mbëpjizüjme.

³⁰ Xo ri ö'tc'öjme ri pjöxcüjme. Nguec'ua 'ma rá nänmbäjme o tjü e Jesús c'in Ch'igüe c'ü me in mäpägue, nu'tsc'e ri jocü c'o sô'dyë y rí tsja c'o 'ñaja c'o me na nojo. Nguec'ua yo nte ra unüji nguenda c'ü na cjuana c'ü rí xipjijme, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

³¹ 'Ma mü o nguarü o dyötüji Mizhocjimi, o mbi c'ua na zëzhi nu ja ma caji. O Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji texeji. Nguec'ua 'ma mü o xipjiji o jña Mizhocjimi c'o nte, sido mi zopjüji, dya mi süji.

Todas las cosas eran de todos

³² C'o mi creo e Jesús, mi 'natjo o mü'büji 'ñe o pjeñeji; mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pë's'i, dya cjo mama: "Ngue in tsjacjö nu", ro 'ñeñeji. Na ngue c'o mi pë's'iji mi cjaþüji nde mi ngue o cjaji.

³³ C'o apóstole sido mi zopjüji c'o nte mi xipjiji c'ü vi te e Jesús. O ch'unüji ja va zopjüji; nguec'ua c'o jña o zi'ch'i o mü'bü c'o nte. Mizhocjimi o mbö's'ü texeji.

³⁴ C'o mi creo e Jesús, dya cjo cja mi bëzhi. Na ngue 'ma cjo c'o pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pö 'na juajma o 'na ngumü.

³⁵ Cja rrü jün c'o merio ra ë unü c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole ra unüji c'ua c'o pje mi jyodü.

³⁶ Mi bübü 'na cjuarma c'ü mi chjü e José c'ü mi mboxbëche cja e Leví. Nuc'ü, je mi menzumü a Chipre. C'o apóstole xo jñusp'iji Bernabé c'e cjuarma. C'e tjü Bernabé ne ra mama: Nu c'ü cjacjüji rá mäji.

³⁷ C'e cjuarma o mbö 'na juajma, cjanu o jün c'o merio o unü c'o apóstole.

5

El pecado de Ananías y Safira

¹ C'ü 'naja cjuarma mi chjü e Ananías. Mi chjü e Safira c'ü nu su. O mbövi 'na juajma.

² Cjanu o ma c'ua e Ananías o ma unü c'o merio c'o apóstole. Dya unü texe, ndetjo c'o o unü. Pero o tsjapü c'ü vi unü texe. C'ü nu su, mi pärä c'ü ro tsja a cjanu e Ananías c'ü dya ro unü texe.

³ 'Ma mü o unüji c'o merio c'o apóstole, o mama e Pedro o xipji e Ananías:

—Nu'tsc'e Ananías, ¿jenga i dyätägüe e Satanás c'ü dya jo 'ma o 'ñünnc'ü in mü'bügüe? C'o merio c'o o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi, i jñügüe 'na parte pero i tsjapü i jñügüe texe. Chjëntjui c'ü ri xique 'na bëchjime o Espíritu Mizhocjimi.

⁴ 'Ma dya be mi pöguevi c'e juajma, mi ngue in tsjacjevi; mi sô ri tsjapüvi ja c'o nzi mi ñeguevi. Nuc'ua 'ma vi pöguevi, mi sô ri gastovi c'o merio ja c'o nzi mi ñeguevi. Na ngue mi ngue in tsjacjevi. Nguec'ua, ¿jenga i tsjijñivi in mü'büvi yo na s'o yo i tsjaguevi? Mi cjaþque nguextjozögöjme mi xitscöjme c'o dya cjuana. Pero ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü i xipjijue c'o, eñe e Pedro.

⁵ Nuc'ua e Ananías 'ma mü o dyärä yo jña yo, cjanu o nügü o ndü. Texe c'o o dyärä c'o jña c'o vi xipjiji e Ananías, me go tñüji c'ua.

⁶ O ëjë c'ua ja nzi o sê o ë mböch'üji o manta c'e aña. Cjanu o ndunüji c'ua o ma dyögüji.

⁷ O mezhe c'ua jñi hora, o cjogü c'ua c'ü o su e Ananías; dya mi pärä cjo vi ndü c'ü nu xíra.

⁸ O mama c'ua e Pedro o xipji c'e ndixü:

—Yo merio yo o jün e Ananías, ¿cjo nguextjo yo o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi?

O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Jä, nguextjo yo.

⁹ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—¿Jenga i ñaguevi c'ü nin xíra i tsjijñiguevi a cjanu yo na s'o? ¿Cjo i pëzhguevi c'ü dya ro castigaots'üvi o Espíritu Mizhocjimi? Rí ärägö va va säja nu c'o o ndunü c'ü nin xíra o ma dyögüji. Xo ra ndunnc'üji in cjuerpogüe, embeji c'e ndixü.

¹⁰ Ixco nügü c'ua c'e ndixü cja o ngua e Pedro, o ndü. 'Ma mü o cjogü c'o sê, o jñandaji ya vi ndü. O ndunüji c'ua c'e ndixü

o ma dyögüji 'na lado nu ja vi dyögüji c'ü nu Xira.

¹¹ Me go zü c'ua texe c'o mi creo e Jesucristo; ñe texe c'o o mbärä ja va ndü e Ananías ñe e Safira.

Muchos milagros y señales

¹² Mizhocjimi o unü o poder c'o apóstole o tsjaji na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. C'o cjuarma mi jmurüji cja c'e porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón.

¹³ C'o dya mi creo, mi süji ro ndeñeji c'o cjuarma. Pero c'o ñaja me mi mamaji c'ü me ma jonte c'o cjuarma.

¹⁴ Na puncjü o nte c'o xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'in Jmugöji; o bëzo ñe o ndixü.

¹⁵ Nguec'ua mi pjongüji c'o mi s'ö'dyë, mi c'ö's'üji o ngama ñe o pjingüa, mi pa cöbüji cja 'ñiji. Nguec'ua 'ma ro cjogü e Pedro, xa'ma ro ndöt'ü c'ü o xörü cja c'o mi s'ö'dyë ro jogüji.

¹⁶ Na puncjü o nte c'o vi 'ñeje cja c'o jñiñi c'o mi bëxtjo a Jerusalén, o siji c'o mi s'ö'dyë ñe c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Nde go jogüji.

Los apóstoles son perseguidos

¹⁷ C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o s-duceo c'o mi dyoji, me mi sjëyaji. Na ngue na puncjü o nte c'o mi teñe c'o apóstole.

¹⁸ Nguec'ua o zürüji c'o apóstole, cjanu o pant'aji a pjörü nu ja ma cãä texe c'o mi cja na s'o.

¹⁹ Nuc'ua c'e xö mü, o ëjë c'ua 'na o anxë Mizhocjimi o ë xocü c'o ngoxtji cja c'e pjörü, o 'ñeme libre c'o apóstole. Cjanu o xipjiji:

²⁰ —Möji cja ne templo, böbüji nu ja ra jñantc'aji yo nte. Nuc'ua ri xipjiji yo jña yo mama ja rgä só ra salvaji ra bübüji co Mizhocjimi, embeji c'o.

²¹ O tsjaji ja c'o nzi va xipjiji. C'ü na jyas'ü o möji cja c'e templo o ma jíchiji c'o nte.

C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o mi dyoji o ëji nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o zojnüji c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel o jmurüji ngue c'ua ro jñünpüji ngüenda c'o apóstole. Cjanu o mandaji c'o mbëpji ro möji cja c'e pjörü ro ma siji c'o apóstole.

²² 'Ma mü o zät'ä c'o mbëpji cja c'e pjörü, dya cja chöt'üji c'o apóstole. Cjanu o nzhogüji o ë xipjiji:

²³ —Ró ma töt'öjme cjet'ütjo na jo c'o ngoxtji. Y c'o guardia cja c'e pjörü, böbüji pjörüji. Pero 'ma ró xocüjme c'o ngoxtji ró cjogüjme a mbo, dya cja ró töt'üjme c'o bëzo c'o ro ma sigöjme, eñeji.

²⁴ C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o ñaja ndamböcjimi ñe c'ü mi comandante cja c'e templo, 'ma mü o dyäräji yo jña, dya mi pärä pje ro nguiññiji. O mamaji:

—Pärä, çpje me ra tsja c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü?

²⁵ Nuc'ua o säjä c'ua 'naja c'ü o ë xipjiji:

—C'o bëzo c'o j pant'aji a pjörü, böbüji cja ne templo jíchiji yo nte, embeji.

²⁶ Nuc'ua c'e comandante ñe c'o mbëpji o möji cja c'e templo o ma siji c'o apóstole, pero dya pje tsjapüji. Na ngue mi süji c'o nte, 'na ro pjat'üji o ndojo.

²⁷ 'Ma mü o siji c'o apóstole, o xipjiji ro böbüji a nde nu ja ro jñünpüji ngüenda. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi cjanu o tsjapü t'önü c'o apóstole.

²⁸ O xipjiji:

—¿Jenga sido in jíchiji yo nte? Maco ró xi'tsc'öjme c'ü dya cja ri ñänbäji o tjü e Jesús. Nudya, texe va a Jerusalén päräji c'o in mamaji. In neji c'ü ra nguiññi yo nte c'ü ngue in s'ocüjme o mböt'üji e Jesús.

²⁹ O ndünrü c'ua e Pedro ñe c'o ñaja apóstole o mamaji:

—Xenda ni jyodü rá ätc'öjme Mizhocjimi que na ngue'tsc'ëji rá ä'tc'öjme. Na ngue in ntetjogueji nza czazgöjme.

³⁰ I dyörüji c'ü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi, nza cja 'ma ro tsja c'o na s'o. Nguec'ua in pë's'i in s'ocügueji chjëntjui c'ü ri pöt'ügueji c'ü. Pero Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'ü in mboxatitagöji, o tsjapü o te.

³¹ O zidyí a jens'e e Jesús nu ja mimi dya cja o jodyë. O unü c'ü ra tsja in Jmugöji ñe c'ü ra salvazüji nutscöji ri menzumögöji a Israel. Nguec'ua 'ma cjo c'o ra nzhogü o mü'bü, ra perdonao 'ma Mizhocjimi.

³² Rí xi'tsc'öjme yo, na ngue ró jandajme y ró äräjme. Xo ñe o Espiritu Mizhocjimi jizhi c'ü na cjuana c'ü ri mamajme. Mizhocjimi unü o Espiritu texe c'o ätpä o jña, eñeji.

³³ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o mi mama e Pedro, me co üdüji c'ua na puncjü, mi ne ro mböt'üji c'o apóstole.

³⁴ Cja c'o mi jün ngüenda, mi bübü 'na fariseo c'ü mi chjü e Gamaliel. Mi xöpü o ley Mizhocjimi; me mi nántji cja c'o nte. E Gamaliel o böbü, o manda ro pjongüji a tji c'o apóstole.

³⁵ Cjanu o ñatsjëji c'o ñaja c'o mi jün ngüenda o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ri menzumögöji a Israel. Tsjijññiji na jo c'ü ri tsjapüji yo bëzo.

³⁶ Mbeñegueji c'o pa 'ma mi bübü c'e bëzo c'ü mi chjü e Teudas. Nuc'ü, mi cja pü mi manda. Na puncjü o bëzo c'o mi teñe angueze, mi sö 'na nziyo cientoji. Pero o mböt'üji c'e bëzo, y o mböt'ü texe c'o mi dyoji. O bëzhi c'ü mi ne ro tsja.

³⁷ Nuc'ua c'o pa 'ma mü o tsjaji o censo, na puncjü o nte c'o mi teñe e Judas c'ü mi menzumü a Galilea. Pero o ndü, y c'o mi dyoji xo mböt'ü c'o.

³⁸ Nguec'ua ri xi'tsc'öji, jyëziji yo bëzo, dya ri pöt'üji. Na ngue 'ma nguetsjë anguezeji cjijññiji c'o jña c'o mamaji, ñe 'ma ngue o podertsjëji c'ü ni tsjaji yo me na nojo, dya ra mezhe ra chjorü 'ma.

³⁹ Pero 'ma ngueje Mizhocjimi c'ü unü o poder yo bëzo, dya ra sö ri ts'a's'üji. 'Ma ri ts'a's'üji, chjëntjuu c'ü in c'a's'üji Mizhocjimi, eñe e Gamaliel.

⁴⁰ C'o 'ñaja cjanu o mamaji:

—Na jo ja c'o nzi vi mangue. Dya rá pöt'üjme, eñeji.

Cjanu o xipjiji c'o apóstole ro cjogüji na yeje. O mbäräji c'ua, cjanu o xipjiji c'ü dya cja ro xipjiji o jña e Jesús c'o nte. Cjanu o 'ñemeji libre.

⁴¹ C'o apóstole cjanu o mbedyeje, me mi mäji. O mamaji:

—Zö o bëchqui in tseji va mbärüzüji, pero ri mäcjöji. Na ngue Mizhocjimi o dyacüji ri sufregöji por e Jesús, eñeji.

⁴² Sido mi pöji cja c'e templo mi jíchiji c'o nte, mi mamaji e Jesús ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo mi xöpüji cja o ngumü c'o nte.

6

Se nombran a siete diáconos

¹ Pama mi creo na puncjü o nte e Jesucristo. Nuc'ua 'ma ya ma puncjü c'o mi creo, c'o cjuarma c'o mi ña griego o reclamaoji o mamaji:

—Yo ndixü yo in dyocjöjme yo ya ndü o xïra, dya nda ch'unüji pje ra zi ziji. Xenda ch'unü yo ndixü yo ña hebreo, embeji c'o apóstole.

² Nuc'ua c'o apóstole o ñaji cjanu o zojnüji texe c'o mi ätpä o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nutsçöjme ri xipjijme o jña Mizhocjimi yo nte. Dya ra jogü rá jézijme ne bëpji para rá nu 'ujme cjo pé's'i pje ra zi texe yo cjuarma.

³ Nguec'ua ri xi'tsc'öjme cjuarma, ri juajngueji siete cjuarma, rá unüji c'e bëpji ra unüji c'ü ra zi c'o cjuarma c'o pje ni jyodü. Ri juajnüji c'o me nántji cjaji na jo, 'ñe ätäji o Espiritu Mizhocjimi, 'ñe pé's'iji na jo o pjeñeji.

⁴ Nutscöjme ri apóstolejme sido rá ötcöjme Mizhocjimi, y sido rá xipjijme o jña Mizhocjimi yo nte, eñeji.

⁵ Texe c'o mi cärä nu, o nguejmeji conforme c'o jña c'o vi mama c'o apóstole. Cjanu o juajnüji c'ua e Esteban c'ü mi creo co texe o mü'bü, y mi ätä o Espiritu Mizhocjimi. Xo juajnüji e Felipe 'ñe e Prócoro 'ñe e Nicanor 'ñe e Timón 'ñe e Parmenas 'ñe e Nicolás. E Nicolás mi menzumü a Antioquia, pero ante c'ü ro creo e Jesucristo, mi creo Mizhocjimi ja c'o nzi ga creo yo menzumü a Israel.

⁶ 'Ma mü o nguarü o juajnüji c'o siete cjuarma, o xipjiji ro böbüji cja o jmi c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole cjanu o 'ñe's'e o dyéji va dyötpüji Mizhocjimi.

⁷ Nuc'ua mas mi mamaji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua me na puncjü o nte a Jerusalén c'o

o 'ñenche o mü'bü e Jesucristo. Na puncjü o mböcjimi c'o xo dyätpä o jña Mizhocjimi xo 'ñenche o mü'büji e Jesucristo.

Toman preso a Esteban

⁸ Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban 'ñe o unü poder. Nguec'ua o tsja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

⁹ Mi bübü 'na nintsjimi c'ü mi chjü o Nintsjimi c'o nte c'o ya 'ñemeji libre. C'o mi pa nu, mi bübü ja nzi anguezeji c'o o zöji o jña e Esteban. Mi menzumüji a ma a Cirene 'ñe a ma a Alejandria 'ñe a ma a Cilicia 'ñe a ma cja c'e pais a Asia.

¹⁰ O Espiritu Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban o unü o pjeñe ja rvä ñaji c'o. Nguec'ua anguezeji, dya cja sö pje ro mamaji.

¹¹ Nuc'ua cjanu o dyüt'üji c'ua ja nzi o bëzo. Nguec'ua ja c'o nde mi mamaji:

—Ró äräjme e Esteban o zadü e Moisés 'ñe Mizhocjimi, eñeji.

¹² Nguec'ua c'o tita c'o mi manda, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja nte, me co üdüji c'ua na puncjü. Nuc'ua c'o nte c'o vi zöji o jña e Esteban, ixco cjuandiji go möji nu ja ja mi bübü e Esteban o ma pënch'iji. Cjanu o zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda.

¹³ Cjanu o 'ñemeji c'ua o testigo c'o ro mama o bëchjine. O mamaji a cjava:

—Ne bëzo nu, sido sadü ne templo nu me na sjü. Xo sadü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés.

¹⁴ Ró äräjme o mama c'ü ra ëjë e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret ra ë yä't'ä ne templo. Ra xitsiji nan'ño rga cjaji c'o dya nza cja c'o o mama e Moisés, eñe c'o mi mama o bëchjine.

¹⁵ O jmi e Esteban me mi juëns'i nza cja o jmi 'na o anxé Mizhocjimi. Nguec'ua texe c'o mi jün ngüenda, me go jñandbaji o jmi c'ü mi juëns'i.

7

Defensa de Esteban

¹ Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü e Esteban o mama:

—¿Cjo na cjuana c'ü mama yo?

² O ndünrü c'ua e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda 'ñe c'o 'ñaja nte:

—Nu'tsc'ëji in menzumütsç'öji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi a jens'e o zopjü e Abraham c'in mboxatitagöji 'ma mi bübü a Mesopotamia. Dya be mi pa a Harán.

³ O xipji: “Pedyegue cja in jñiñi ri sogü yo in dyocjeji, ri mague nu ja rá ji'tsc'ö”, embeji e Abraham.

⁴ O mbedye c'ua e Abraham a Caldea c'ü tsja a Mesopotamia, o ma mimi a Harán. 'Ma mü o ndü c'ü nu tata e Abraham, Mizhocjimi o xipji e Abraham o ëjë nu va ja ri cäräji.

⁵ Dya ch'unü e Abraham ne ri 'na jua-jma c'ü ro tsjapü o cja. Pero o mama Mizhocjimi c'ü ro zädä 'ma ro unü e Abraham texe ne país ro tsjapü o cja. Xo mama c'ü ro tsjapü o cja c'o o mboxbêche c'o ro tsjä. Zö dya mi 'ñeje e Abraham o t'i, pero Mizhocjimi o mama a cjanu.

⁶ Xo mama Mizhocjimi: "C'o in mboxbêchegue ra ma mimiji cja c'ü 'na país. Ra mezhe cuatro ciento cjë, nuc'ua c'o menzumü nu, ra tsjapüji me ra sufre c'o in mboxbêche, ra tsjapüji ra mbëpji anguezeji.

⁷ Pero rá castigao c'e nación c'ü ra mbëpji. Nuc'ua ra mbedye libre c'o in mboxbêchegue, ra ëji a 'ñeva ra ë matcügöji", eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham.

⁸ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Abraham ro circuncidaoji c'ü o t'i 'ñe c'o o bêche. Ngue c'ü rvi mbeñeji c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü anguezeji. 'Ma mü o jmusp'ü 'na t'i e Abraham, o jñusp'ü o tjü e Isaac. Nuc'ua cjanu o circuncidao 'ma o zö chjün. Je xo va cjanu e Isaac o circuncidao c'ü o t'i c'ü mi ngue e Jacob. Y e Jacob o circuncidao c'o doce o t'i c'o mi ngue in mboxatitagöji.

⁹ C'o once in mboxatitagöji me mi sjëyaji na ngue c'ü o tataji xenda mi s'liya e José que na ngue anguezeji. Nguec'ua o mböji e José, o mböpüji c'o mi pa a Egipto o zidyiji nu e José. Pero Mizhocjimi mi bübü co e José, o 'ñeme libre nu ja mi sufre.

¹⁰ O unü na puncjü o pjeñe; nguec'ua e Faraón c'ü mi rey a Egipto me go ne'e e José, o 'ñeme o tsja gobernador texe a Egipto. Xo unü o manda texe cja c'o o mbëpji e Faraón c'o mi cärä cja o palacio.

¹¹ 'O ëjë c'ua 'na tjjimi texe a Egipto, 'ñe texe a 'ñeva nu ja mi xiji Canaán c'o pa c'o. Me mi sufre c'o nte. C'o in mboxatitagöji mi ojto pje ro ziji.

¹² Nuc'ua e Jacob o dyärä mi pöji o ndëxü a Egipto. Nguec'ua o ndäjä c'o o t'i c'o mi ngue in mboxatitagöji o möji a Egipto.

¹³ Nuc'ua 'ma mü o möji na yeje a Egipto, e José o xipjitsjë anguezeji: "Nutsco nguetsco e José in cjuarmazüji", eñe. Nuc'ua e José cjanu o jichi anguezeji a jmi e Faraón. Nguec'ua va mbärä e Faraón anguezeji mi ngue o cjuarma e José.

¹⁴ Nuc'ua e José o mbenpe 'na jña e Jacob c'ü mi ngue o tata, o xipji ro möji a Egipto texe c'o o t'i 'ñe c'o o bêche. Mi söji como 'na setenta y cincoji.

¹⁵⁻¹⁶ O möji c'ua. Nujnu, je nguejnu o ma ndü e Jacob. Nuc'ua o tñji o cuerpo a 'ñe a Siquem, o ë ngöt'üji cja c'e cueva c'ü vi ndömü e Abraham. Vi ngöt'ü ja nzi merio de plata c'o o t'i e Hamor c'o mi menzumü a Siquem c'o mi ngue o cja c'e cueva. Je xo ngue a Egipto o ndü c'o o t'i e Jacob c'o mi

ngue in mboxatitagöji. Xo tñji c'o o cuerpoji a 'ñe a Siquem, xo ngöt'üji cja c'e cueva.

¹⁷ "Ma ya mi ngue ro zädä c'o vi xipji Mizhocjimi e Abraham, me co ngärä na puncjü c'o in mboxatitagöji c'o mi cärä a Egipto. Me ma puncjüji.

¹⁸ Nuc'ua o mimi c'ua rey 'na bëzo a Egipto c'ü dya mi pärä c'o vi tsja e José.

¹⁹ C'e rey o tsjapüji na s'o c'o in mboxatitagöji, mi xipjiji ra ma mbëziji c'o o ts'it'iji 'ma cja mi mus'ütjoji. A cjanu, dya nda rvá puncjüji 'ma.

²⁰ C'o pa c'o, o jmus'ü e Moisés c'ü me ma zö a jmi Mizhocjimi. O mezhe jñi zana, c'ü o tata 'ñe c'ü o nana o mbörüvi e Moisés.

²¹ Nuc'ua cjanu o pjongüvi c'ua cja o ngumüvi. Nuc'ua c'ü o xunt'c'e rey a Egipto o chöt'ü, o mbörü nza cja 'ma ri ngue o t'i.

²² O jíchiji e Moisés texe c'o mi pärä c'o mi menzumü a Egipto. Nguec'ua mi pjëchi ra 'ña'a na jo, y mi pjëchi ja rvá tsja na jo 'na bëpji.

²³ "Ma ya mi ëdyi cuarenta cjë e Moisés, o nguijñi o mü'bü na jo ro ma nu'u pje mi cja c'o in menzumüji a Israel c'o mi esclavo a Egipto. Na ngue mi ngue o dyoji.

²⁴ O jñanda c'ua 'na c'o mi menzumü a Egipto mi pärä 'na c'o mi menzumü a Israel. Nuc'ua e Moisés cjanu o ma 'ñaana c'ü mi menzumü a Israel, o mböt't'ü c'ü mi menzumü a Egipto na ngue mi pärä c'e Israelita.

²⁵ O nguijñi e Moisés: "Yo in menzumügöjme ra unüji ngüenda c'ü o 'ñempquegö Mizhocjimi rá emjeji libre", eñe. Je ga cjanu va nguijñi e Moisés c'ü ro unü ngüenda c'o in mboxatitagöji. Pero dya unüji ngüenda.

²⁶ C'ü na ye nu pa, e Moisés o jñanda mi chü yeje c'o in mboxatitaji. E Moisés mi jo'tp'üvi o xipjivi: "Nu'tsc'evi, çjenga in pötqui chüguevi? Maco in dyocjevi", eñe e Moisés.

²⁷ Nuc'ua c'ü mi jonbü o chü c'ü 'na o dyoji, o ndütüji e Moisés cjanu o xipji c'ua: "Nu'tsc'e, çpje pë'sc'ü ri ñu co nuzgöbe? Dya cjö 'ñempc'e ri tsja juesi ri mandazübe.

²⁸ Çjo in ne ri pötcügö ja c'o nzi vi pöt'ügue c'e Egipcio a ndä'ä?", embeji e Moisés.

²⁹ Nuc'ua e Moisés 'ma mü o dyärä c'o mi mama c'e bëzo, o unü c'ua ngüenda c'ü ya mi päräji c'ü vi tsja. Nguec'ua o c'ueñe o ma c'ua a ma a Madián nu ja dya cjö mi pärä. Je chjüntü nu. C'ü nu su o musp'ü yeje o t'i.

³⁰ O mezhe c'ua cuarenta cjë, e Moisés mi bübü cja 'na majyadü; mi bëxtjo cja 'na t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. O jñetse c'ua 'na o anxe Mizhocjimi cja 'na zarza c'ü mi tjë.

³¹ E Moisés 'ma o jñanda, me co nguijñi, dya mi pärä pje mi pjëzhi. 'Ma mü o chëzhi ro nu'u, o dyärä c'ua o ña Mizhocjimi.

³² O xipji e Moisés: "Nutsco o Mizhocjimizügö e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe

e Jacob c'o mi ngue in mboxatitague", eñe Mizhocjimi. Me go mbi c'ua e Moisés, dya cja rezga xe ro nu'u.

³³ O mama c'ua Mizhocjimi: "Ts'o't'ü c'o in tin'ch'i. Na ngue me na sjü nu ja in böbü.

³⁴ C'o in menzumüge ngue in ntegö c'o. Ri janda me cjaüpü ra sufrejä a Egipto. Xo ri ärä me quejaji. Nguec'ua rvä êgö a jens'e rá emeji libre. Nudya ri xi'tsc'ö ri mague a ma a Egipto. A cjanu rá emeji libre", embeji e Moisés.

³⁵ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o ndäjä e Moisés o nzhogü a ma a Egipto. Maco c'o in mboxatitagöji vi xipjiji: "Nu'tsc'e, ðpje pë'sc'ü ri ñu co nuzgöjme? Dya cjö 'ñemp'e ri tsja juesi ri mandazüjme", embeji c'ü. Mizhocjimi o unü e Moisés mi manda cja c'o in mboxatitagöji o 'ñemeji libre. C'e anxe c'ü vi jñetse cja c'e bidyi o mbös'ü e Moisés.

³⁶ E Moisés o tsja o señañ c'o me na nojo a Egipto, 'ñe cja c'e ndeje c'ü ni chjü Mar Rojo. Nguec'ua va pjongü libre a Egipto c'o in mboxatitagöji. C'o cuarenta cjë c'o mi cārāji cja c'e majjadü, e Moisés mi manda anguezeji y mi cja c'o me na nojo.

³⁷ E Moisés o xipji c'o nu menzumüji a Israel c'o mi ngue in mboxatitaji: "Mizhocjimi ra 'ñeme' na c'o in menzumügöji ra mama o jña, ja c'o nzi va 'ñempquegö", eñe.

³⁸ E Moisés mi bübü cja c'e majjadü co c'o in mboxatitaji c'o vi juajnü Mizhocjimi. Mi cārāji cja o ngua c'e t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. 'Na o anxe Mizhocjimi o zopji e Moisés o xipji c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o ro dyätä c'o nte. Nuc'ua e Moisés o xipji c'o in mboxatitagöji. 'Ma ro dyätäji c'o ley, ro bübütojji co Mizhocjimi para siempre.

³⁹ 'Pero c'o in mboxatitaji, dya go ne go dyätäji e Moisés. Dya neji ro manda e Moisés anguezeji. Me mi mbeñeji a Egipto nu ja vi mbedyeji.

⁴⁰ Nguec'ua 'ma mü o mezhe e Moisés a xes'e cja c'e t'eje, c'o in mboxatitagöji o xipjiji e Aarón: "Ri dyätcäjme 'na ts'ita c'ü ri nza cja 'na ts'inzhünü c'ü rá ma'tc'öjme, c'ü ra zinzijme na jo cja 'ñiji. Na ngue e Moisés c'ü o pjongüzüjme a Egipto, dya ri pärägöjme pje tsja", eñeji.

⁴¹ Nguec'ua cjanu o dyät'äji c'ü mi nza cja 'na ts'inzhünü. Cjanu o mbö't'üji o animale c'o o mbäsp'äji a jmi. Me go mápäji c'e ts'inzhünü, maco vi dyät'ätjoi co o dyëtsjëji.

⁴² Nguec'ua Mizhocjimi o jyëzi anguezeji. Nguec'ua anguezeji o mbürü o ma't'üji e jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje. Nguec'ua va dyopjü a cjava c'o profeta:

Nu'tsc'ëji in menzumüji a Israel, 'ma mi cārāji c'o cuarenta cjë cja majjadü, 'ma mi pö't'ügueji o animale cja rri pä's'äji, çcjo nguetscö mi matcögöji? Iyö.

⁴³ C'ü mi ma't'ügueji, ngue e Moloc 'ñe e Renfán.

I dyät'äji c'e ts'ingümü nu ja mi tägä e ts'ita Moloc.

Xo i dyät'äji e ts'ita Renfán c'ü mi nza cja 'na seje.

Nuc'o, mi tunügueji ja c'o mi pöcjeji.

Nguec'ua rá pjongüts'üji ri pjöt'ügueji a Babilonia a manu, eñe c'o profeta.

⁴⁴ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Moisés ro dyät'ä 'na ngümü de xipjadü nu ja ro bübü Mizhocjimi a nde cja c'o in mboxatitaji cja c'e majjadü. O mama: "Ri dyät'ä c'ü ri nza cja c'ü ya ró jí'ts'i jñanda", embe.

⁴⁵ 'Ma mü o ndü e Moisés, e Josué o tsja xo'ñi mi manda cja c'o o t'i c'o in mboxatitaji c'o vi mbedye a Egipto. 'Ma mü o säji cja ne país, ya mi cārä c'o 'ñaja nte. Pero Mizhocjimi o pjongü c'o. Nguec'ua c'o in mboxatitagöji o tsjapüji o cjaji ne país. 'Ma mü o säji, ma tñji c'e ngümü de xipjadü. Mi bübü c'e ngümü de xipjadü hasta c'o pa 'ma mi rey e David.

⁴⁶ Mizhocjimi me mi ne e David. Nguec'ua e David o dyötü sjëtsi Mizhocjimi ro dyät'ä 'na ngümü. Na ngue e Jacob c'ü nu mboxpale xo mi ma't'ü Mizhocjimi.

⁴⁷ Ngue o t'i e David c'ü mi chjü e Salomón c'ü o dyät'ä 'na templo Mizhocjimi.

⁴⁸ Pero Mizhocjimi dya ni jyodü o templo nu ja ra mimi. Na ngue yo templo ri ä'tc'öji co in dyëji. Dyäräji c'ü o mama 'na o profeta Mizhocjimi:

⁴⁹ E jens'e ngue nu ja ri bübü ri manda.

Ne xoñijöümü ngue nu ja ri e'me in cua.

Nguec'ua dya sö rá mimigö cja 'na templo c'ü ri dyät'äji. Çja rgá sö rá mimigö nu?

⁵⁰ Maco ró ä't'ägö texe yo bübü 'ñe texe yo cja'a, eñe Mizhocjimi.

⁵¹ O sido o ña e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda:

—Nu'tsc'ëji, dya in ne ri dyäräji. Ya meze in mü'büji, ya tsot'ü in tsöji. Zö 'ñünc'ü in mü'büji o Espiritu Mizhocjimi, pero in cjaji ja c'o nzi gui ñetsjëji. In chjëntceji nza cja c'o in mboxatitagöji.

⁵² Anguezeji o mbö't'üji texe c'o profeta. Mi mama c'o profeta c'ü ro êjë 'naja c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Pero c'o in mboxatitaji o mbö't'üji c'o. Nu c'ü o êjë, i sidyiji cja c'o pje pjëzhi o mbö't'üji; chjëntjui c'ü ri pö't'ügueji.

⁵³ C'o o anxe Mizhocjimi o ë unüji e Moisés c'ü o ley Mizhocjimi. In tjëgueji c'e ley, pero dya in ät'äji, eñe e Esteban.

Muerte de Esteban

⁵⁴ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyärä yo jña yo vi mama e Esteban, me go üdüji me mi nguüxnt'ü a zibiji.

⁵⁵ Pero e Esteban dya go zû; o Espiritu Mizhocjimi sido mi 'ñünbû o mü'bû. O nã's'ã a jens'e o jñanda nu ja bûbû Mizhocjimi me mi juëns'i. Xo jñanda e Jesús mi böbû cja o jodyë Mizhocjimi.

⁵⁶ Cjanu o mama:

—Dyäräji. Rí jandagö ya xogü a jens'e. Rí janda nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi, böbû cja o jodyë Mizhocjimi, eñe.

⁵⁷ Anguezeji o ngo't'ü o ngöji co o dyëji, o mapjüji c'ua na jens'e va ma pënc'h'iji e Esteban.

⁵⁸ Cjanu o pjongüji cja c'e ndajñiñi, cjanu o pjat'üji c'ua o ndojo. Ngue c'o testigo c'o vi xosp'ü o bëchjine e Esteban c'o ot'ü o pjat'ü o ndojo. Ante c'ü ro pjat'üji c'ü, o ts'o's'üji c'o mabitu c'o mi jeji, cjanu o unüji 'na sê c'ü mi chjü e Saulo ro mbörü c'o.

⁵⁹ 'Ma mi pjat'üji o ndojo e Esteban, o dyötü c'ua Mizhocjimi o mama:

—Jesús in Jmuts'ügö, sinngui dya in aljma, eñe.

⁶⁰ Cjanu o ndüñijömü o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, na s'o yo na cjacöji. Pero rí ö'tc'ügö ri perdonaoqueji yo. Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama a cjanu, cjanu o ndü c'ua.

8

Saulo persigue a la iglesia

¹ E Saulo me mi mäjã na ngue vi mbö't'üji e Esteban.

C'e pa c'ü, o mbürü o tsjapüji o sufre c'o mi creo e Jesucristo c'o mi cãrã a Jerusalén. Nguec'ua o mböt'üji o möji cja na puncjü o jñiñi a Judea 'ñe a Samaria. Nguextjo c'o apóstole c'o dya c'ueñe; o nguejmetjoji a Jerusalén.

² 'Ma mü o ndü e Esteban, mi bûbû c'o mi sû Mizhocjimi o ma dyögüji me mi huëpji.

³ E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi creo e Jesús. O cjogü cja c'o ngumü nu ja mi cãrã c'o cjuarma, o pjongüji cjanu o ma pant'ajji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

Predicación del evangelio en Samaria

⁴ C'o cjuarma c'o vi mbedye a Jerusalén, mi mamaji o jña e Jesucristo texe nu ja c'o mi sãt'ãji, mi xipjiji c'o 'ñaja nte.

⁵ E Felipe o ma a Samaria o ma xipjiji:

—C'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevguegöji libre, ya ëjê. Ngueje e Jesús, eñe.

⁶ Na puncjü o nte c'o o dyärã c'o jña c'o o mama e Felipe. Xo jñandaji c'o me na nojo c'o o tsja. Nguec'ua na puncjü c'o o creo o jña e Jesucristo.

⁷ Na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanãs c'ü dya jo. E Felipe mi xipji c'o s'ondajma ro mbedye; mi pedye c'ua c'o s'ondajma mi mapjüji na jens'e. Mi cãrã na

puncjü a Samaria c'o dya mi sö ro 'ñömü. Xo na puncjü c'o mi me'dye. O jogü c'o.

⁸ Nguec'ua me mi mäji cja c'e jñiñi.

⁹ A Samaria mi bûbû 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón. Ante c'ü ro ma nu e Felipe, mi sêro e Simón mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Mi cjamé me ma nojo.

¹⁰ Texe c'o mi cãrã nu, me mi ätpãji o jña, ndeze c'o dya pje mi pjëzhi hasta c'o mi pjëzhi na nojo. Mi mamaji:

—Nujnu ngue nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi nu mero na zëzhi, mi eñeji.

¹¹ C'o nte me mi ätpãji o jña e Simón. Na ngue ya vi mezhe mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi jandaji.

¹² Pero 'ma mü o zãt'ã a Samaria e Felipe, o xipjiji c'o nte:

—Rí xi'tsc'öji 'na jña c'ü rgui mäcjeji. E Jesucristo ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ngue c'ü rí dyätãji, embeji.

Nguec'ua na puncjü o bëzo 'ñe o ndixü c'o o dyãtpã o jña, cjanu o jiji.

¹³ Xo 'ñe e Simón o creo. Nuc'ua 'ma ya vi jji'i, mi teñe e Felipe. O jñanda mi cja e Felipe o señañ c'o me na nojo. Nguec'ua dya mi pãrã e Simón pje ro nguijñi, na ngue nunca mi janda a cjanu.

¹⁴ C'o apóstole c'o mi cãrã a Jerusalén, o dyäräji c'ü ya mi ätpãji o jña Mizhocjimi a Samaria. Nguec'ua o ndãji e Pedro 'ñe e Juan o mëvi a Samaria.

¹⁵ O mëvi ngue c'ua ro dyötpüvi Mizhocjimi c'o mi creo, ngue c'ua ro ch'unüji o Espiritu Mizhocjimi.

¹⁶ Na ngue dya be mi jizhi o Espiritu Mizhocjimi cjo mi ngue o nte Mizhocjimi c'o mi menzumü a Samaria. Ya vi jiji, pero nguextjo o tjü e Jesús c'in Jmugöji c'ü o nãnbãji 'ma o jichiji.

¹⁷ Nuc'ua e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o mi creo. O ë c'ua o Espiritu Mizhocjimi o ë bûbû cja o mü'büji.

¹⁸⁻¹⁹ E Simón o jñanda e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o cjuarma. O jñanda ja ma cja 'ma o ëjê o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua o xipji e Pedro 'ñe e Juan:

—Dyacövi ne poder rá cjö'tc'üvi o merio. Nguec'ua 'ma cjö c'o rá ë's'ë in dyëgö, ra ëjê o Espiritu Mizhocjimi ra ë bûbû o mü'büji, eñe.

²⁰ O ndünrû c'ua e Pedro o xipji:

—Ra ma a linfiernu in meriogue. Xo 'ñetsc'e, 'ma dya ra nzhogü in mü'bû. Na ngue in pëzhgue ri chömü c'ü unü Mizhocjimi.

²¹ Dya rí pë's'igue parte cja o jña e Jesucristo, na ngue dya jo in mü'bû a jmi Mizhocjimi.

²² Jyëzi nu na s'o nu in cjiñi, rí dyötü Mizhocjimi. Xa'ma ra perdonao's'ü.

²³ Rí unnc'ö ngüenda c'ü me na s'o in mü'bügie. Xe in bûbütjo cja o dyë e Satanãs

c'ü dya jo c'ü dya ne ra jyëtsç'i, eñe e Pedro va xipji e Simón.

²⁴ O ndünrú c'ua e Simón o mama:

—Dyötcügö Mizhocjimi ngue c'ua dya rá sufregö yo j xitsi, embeji e Pedro.

²⁵ E Pedro 'ñe e Juan o xipjivi o jña Mizhocjimi c'o nte, o mamavi c'o vi jñandavi 'ñe c'o vi dyärävi. Nuc'ua cjanu o mbedyevi nu, ro mëvi a Jerusalén. 'Ma mü o cjögüvi na puncjü o jñiñi c'o tsja a Samaria, o xipjivi o jña e Jesucristo c'o nte.

Felipe y el hombre de Etiopía

²⁶ O ëjë 'na o anxe Mizhocjimi nu ja mi bübü e Felipe, o ë xipji:

—Ixtí mague a ma a sur, rí chëpi c'e 'ñiji c'ü pedye a Jerusalén c'ü ni ma a Gaza, embe.

C'e 'ñiji cjögü cja 'na majyadü.

²⁷⁻²⁸ Ixco ma c'ua e Felipe. Cja c'e 'ñiji mi pa 'na bëzo c'ü mi menzumü a Etiopía. Mi tågä cja 'na carro c'ü mi cjüt'ü o pjadü. Mi pjëzhi na nojo, mi pjötpü texe c'o mi pë's'i e Candace c'ü mi reina a Etiopía. C'e bëzo ya vi 'ñeje a Jerusalén nu ja vi ma ma't'ü Mizhocjimi. 'Ma mü o jñanda e Felipe c'e bëzo, ya ma nzhögü ro ma cja o país a Etiopía. Mi xörü o jña Mizhocjimi c'ü vi dyopjü e Isaías c'ü mi profeta.

²⁹ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o xipji e Felipe:

—Chëzhi cja ne carro.

³⁰ 'Ma mü o chëzhi e Felipe, o dyärä mi xörü c'e bëzo c'o vi dyopjü e Isaías. O mama c'ua e Felipe o dyönü:

—¿Cjo in pärägue pje ne ra mama yo in xörügüe?

³¹ O ndünrú c'ua c'e bëzo o mama:

—Ja rgá sö rá pärägö, 'ma dya cjó ra jtsigö? Ches'e rá min'hui, embe.

³² C'ü o jña Mizhocjimi c'ü mi xörü, je mi t'opjü nu c'ü mama a cjava:

Ra zidyiji c'e nte ja c'o nzi ga zidyiji o ndënjjürü, ra mbö't'üji.

Ja c'o nzi ga cja o ndënjjürü 'ma äxäji, dya nzama o neji; je xo rga cjatjonu c'e nte 'ma ra tsjapüji c'o na s'o, dya pje ra mama.

³³ Ra tsjapüji burla c'e nte ra jñünpüji ngüenda ra tsjapüji ra sufre, zö dya pje vi tsja.

Ja rgá sö ra 'ñeje o t'i cja ne xoñijömmü? Na ngue ra mbö't'üji c'ü, eñe o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Isaías.

³⁴ O mama c'ua c'e bëzo o xipji e Felipe:

—Tsjacü favor rí xitsi cjó ngue c'ü ra sufre a cjanu. ¿Cjo ngueje c'e profeta c'ü o dyopjü ne jña, o ngue c'ü nan'ño?, eñe.

³⁵ Nuc'ua e Felipe o xipji c'e bëzo pje mi ne ro mama c'e jña c'ü mi xörü, o xipji ja va mbö't'üji e Jesús; o xipji ngueje e Jesús c'ü ra salvazüji.

³⁶ Ya mi cjögüvi nu ja mi po'o o ndeje. O mama c'ua c'e bëzo:

—Po'o va o ndeje. ¿Cjo ra sö rá jigö?

³⁷ O ndünrú c'ua e Felipe o xipji:

—Jenga jiyö. Sö, 'ma in creö co texe in mü'bü.

O ndünrú c'ua c'e bëzo:

—Rí creögö e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi, eñe c'e bëzo.

³⁸ Cjanu o manda o bö'büji c'e carro. Nuc'ua e Felipe 'ñe c'e bëzo o dagüvi cja c'e carro, cjanu o dat'üvi cja c'e ndeje. O tsja c'ua e Felipe o jichi c'e bëzo.

³⁹ Cjanu o mbes'evi cja c'e ndeje. Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi 'nango zidy e Felipe. Nguec'ua c'e bëzo dya cja jñanda. Pero sido mi pa cja c'e 'ñiji, me mi mäjä.

⁴⁰ Nuc'ua e Felipe mi sät'ä nzi 'na jñiñi mi xipji c'o nte ja ga cja e Jesucristo, hasta o zät'ä a Cesarea.

9

Conversión de Saulo

¹ E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo c'in Jmugöji, sido mi mama:

—Rá pö't'ügö texe c'o, eñe.

Nguec'ua o ma c'ua cja c'ü mi mero ndamböcjimi.

² O ma xipji:

—Rí ö'tc'ügö rí dyopjügüe o carta c'o rá tjëdyi a ma a Damasco, rá jizhi cja c'o nintsjimi. Rí jñu's'ü c'ü ya j dyacügö sjëtsi nguec'ua 'ma cjó c'o rá töt'ügö a Damasco c'o sido o 'ñiji e Jesús, rá tjün't'ü co cadena rá siji a 'ñeva a Jerusalén, zö ri bëzo zö ri ndixü, eñe e Saulo.

O tsja c'ua c'e ndamböcjimi ja c'o nzi va xipji e Saulo.

³ O ma c'ua e Saulo. 'Ma ya mi ngue ro zät'ä a Damasco, 'nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja ma ëjë e Saulo.

⁴ Cjanu o ndögü c'ua e Saulo c'ü mi chägä, cjanu o dyärä c'ü mi mama a cjava:

—Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in cjavü ra sufre yo creozgö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö c'ü ri cjavö rá sufre.

⁵ O ndünrú c'ua e Saulo o mama:

—¿Cjögü ngue'tsc'e, nu'tsc'e nin t'ecjañömmü?

O ndünrú c'ua c'ü in Jmugöji o xipji e Saulo:

—Nguetscö e Jesús. In cjavü ra sufre yo creozgö. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjeche c'e maza c'ü ni chjocüji, nguec'ua ga s'odü. Je xo ga cjavts'e nu, 'ma dya rí dyätcägö in jña, mas ra s'odü in mü'bü.

⁶ Me go zü c'ua e Saulo me go mbi, cjanu o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿pje in ne rá cjavö?

O ndünrú c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Ixtí mague dya, rí sät'ä cja c'e ndajñiñi a Damasco; nujnu, ra xi'ts'i'iji c'ü rí tsja, embeji e Saulo.

⁷ C'o bëzo c'o mi pöji e Saulo, me go pizhiji, dya mi sö ro ñaji. O dyäräji c'ü mi ña pero dya jñandaji.

⁸ Nuc'ua e Saulo o nanga nu ja mi 'mana. Nuc'ua 'ma mü o xocü o ndö, dya cja mi janda. Nguec'ua o pënchp'iji o dyë, cjanu o ngüjnüji o zidyiji a ma a Damasco.

⁹ 'Ma mi bübü a Damasco, o zö jñi pa c'ü dya mi janda. Dya zi o jñönü, ne ri ndeje.

¹⁰ A Damasco mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Ananías, mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Mizhocjimi o zopjü a t'jji e Ananías o xipji:

—Nu'tsc'e Ananías.

O ndünrú c'ua e Ananías:

—Mizhocjimi ín Jmuts'ügö, xitsigö pje ín ne rá c'agö.

¹¹ O mama c'ua Mizhocjimi o xipji:

—Ixtí mague cja c'e calle c'ü ni chjü Derecho. 'Ma rí sät'ä cja o ngümü e Judas, rí tsja t'önü cjo bübü nu 'na bëzo c'ü ni chjü e Saulo c'ü o jmus'ü a Tarso. Nudya na ötcügö.

¹² Ró unügö o nguinch'i 'na t'jji o jñantc'a nu'tsc'e Ananías, i tsjögü cja c' e ngümü nu ja bübü, cja ni 'ñe's'e in dyëgue. Nguec'ua o jogü o ndö, o sö o jñanda na yeje. Je ga cjanu ró unügö o nguinch'i e Saulo.

¹³ O ndünrú c'ua e Ananías o mama:

—Mizhocjimi ín Jmuts'ügö, na puncjü o cjuarma c'o o xitsi ja ga cja e Saulo. O tsjapü me go sofre c'o in ntegue c'o cärä a Jerusalén.

¹⁴ Nudya, cja säjä va, tjë 'na carta c'ü o dyopjü c'o ndamböcjimi. C'ü mama c'e carta, e Saulo pë's'i' sjësi ra zücüjme rí texejme nutscöjme rí ma'tc'öjme, ra pantcajme a pjörü.

¹⁵ O ndünrú c'ua Mizhocjimi o xipji e Ananías:

—Mague. Ya ró juajnügö e Saulo ra zopjü c'o in menzumügueji a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, 'ñe c'o o reyji. Nguec'ua ra mbäcäji ja ga c'agö.

¹⁶ Rá xipji e Saulo c'ü ra sofre na puncjü, na ngue ra xipji ín jñagö yo nte, eñe Mizhocjimi va xipji e Ananías.

¹⁷ O ma c'ua e Ananías o zät'ä cja c'e ngümü nu ja mi bübü e Saulo. O cjögü a mbo, cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë e Saulo, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e Saulo, mi cjuarmats'ügö. E Jesús c'ín Jmugöji o jñetse, i jñanda 'ma ma écje cja 'ñiji. O ndäcö ró éjë, ngue c'ua ra jogü in chó rí jñanda na yeje, 'ñe ngue c'ua ra éjë o Espiritu Mizhocjimi ra ë bübü in mü'bü, eñe e Ananías.

¹⁸ Jxco ndögü c'ua cja o ndö e Saulo c'o mi nza cja o ts'ixisquë. Nuc'ua ya jñanda c'ua na jo. Nuc'ua cjanu o ji'i; ngue e Ananías o jichi.

¹⁹ Cjanu o zi o xëdyi; nguec'ua o zëzhi. Nuc'ua e Saulo, o mimiji ja nzi pa a Damasco co c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

Saulo predica en Damasco

²⁰ Nuc'ua mi pa cja c'o nintsjimi mi pa zopjü c'o nte, mi xipjiji e Jesús ngue o T'i Mizhocjimi.

²¹ C'o o dyärä mi ña e Saulo, me mi cjiñi mi mamaji:

—Nujnu ngue nu mi c'apü me ra sofre c'o creo e Jesús c'o cärä a Jerusalén. C'ü vi 'ñeje a 'ñeva ngue c'ü ro zürü yo creo, ro ndün't'üji co cadena cja rrü zidyiji cja c' o ndamböcjimi. Maco nudya, ya xipji o jña e Jesús yo nte, eñeji.

²² Pama Mizhocjimi xenda mi pjös'ü e Saulo ja ma zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi cärä a Damasco. O mbenbeji c'o vi dyopjü c'o profeta ja rva cja c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda. A cjanu o jizhi c'ü ngeje e Jesús c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. Nguec'ua anguezeji, dya sö pje ro mamaji.

Saulo escapa de aquella gente de Israel que no creía en Jesucristo

²³ O mezhe c'ua, c'o mi menzumü a Israel c'o mi cärä a Damasco o ñatsjëji o mamaji ja rvä mbö't'üji e Saulo.

²⁴ O mbärä e Saulo c'ü mi ne ro mbö't'üji. Xömü ndempa mi pjörüji cja o ngoxtji c'e jñiñi, ngue c'ua 'ma ro mbedye e Saulo, ro mbö't'üji.

²⁵ 'Na nu xömü, c'o mi ejme e Jesucristo, o mbös'üji e Saulo o mbedye libre cja c'e jñiñi. O xipjiji e Saulo o dyo'o cja 'na bos'i. Cjanu o sjö'büji cja c'e varda c'ü mi c'ot'ü cja c'e jñiñi.

Saulo en Jerusalén

²⁶ 'Ma mü o zät'ä e Saulo a Jerusalén, mi ne ro ndeñe c'o mi cärä nu c'o mi creo e Jesucristo. Pero texeji mi süji e Saulo, dya mi creoji c'ü ya mi ätpä o jña e Jesucristo.

²⁷ 'Na cjuarma c'ü mi chjü e Bernabé o recibido e Saulo. Cjanu o zidyi cja c'o apóstole o xipjiji:

—'Ma mi pa cja 'ñiji e Saulo, o jñetse c'ín Jmugöji; e Saulo o jñanda. C'ín Jmugöji o zopjü nu. Y 'ma mi bübü a Damasco, o xipji c'o nte ja ga cja e Jesús, dya zü, eñe e Bernabé.

²⁸ Nguec'ua o recibidoji c'ua e Saulo texe ja c'o mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén.

²⁹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja ga cja e Jesús c'ín Jmugöji, y dya mi sü. 'Ma mi zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi ña griego, me mi söji o jña. Anguezeji o ñatsjëji o mamaji ja rvä mbö't'üji c'ü.

³⁰ 'Ma mü o mbärä c'o cjuarma, o möji e Saulo a ma a Cesarea. Cjanu o xipjiji:

—Ra sö rí sät'ägue na jo dya a Tarso, embeji e Saulo.

³¹ Nuc'ua c'o cjuarma c'o mi cārã cja c'e estado de Judea, dya cja mi nuji na ü c'o, dya cja pje mi cjapüji. Xo 'ñe c'o mi cārã cja c'e estado de Galilea 'ñe cja c'e estado de Samaria. Y xenda mi pārãji ja ga cja e Jesucristo. Mi süji Mizhocjimi mi ätäji. O Espiritu Mizhocjimi mi pjös'ü anguezeji. Nguec'ua xe na puncjü c'o o creio.

Eneas es sanado

³² E Pedro mi pa texe nu ja mi cārã o cjuarma. 'Na nu pa, o ma a Lida o ma zengua c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

³³ Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Eneas. Ya vi mezhe ocho cjë ma o'o cja ngama, dya mi sö ro 'ñömü. E Pedro o jñanda c'e bëzo.

³⁴ Cjanu o xipji:

—Eneas, e Jesucristo ra jocüts'ü. Rí ñanga ri xä'ma in nzama, embe.

Nuc'ua cjanu o nanga c'ua.

³⁵ C'o mi cārã a Lida 'ñe c'o mi cārã a Sarón, o jñandaji ya vi jogü c'e bëzo. O jyezji c'ua c'o mi creoji, o creoji e Jesucristo.

Resurrección de Dorcas

³⁶ Cja c'e jñiñi a Jope, mi bübü 'na ndixü c'ü mi chjü e Tabita c'ü mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Cja c'e idioma griego mi chjü e Dorcas. C'e ndixü mi unü o merio c'o dya pje mi pë's'i; me ma jonte mi pjös'ü texe c'o nte.

³⁷ C'o pa c'o, o zürü 'na ngueme o ndü. O xatüji o cuerpo, cjanu o ngöbüji cja 'na jyäxcumü.

³⁸ A Jope mi bëxtjo a Lida. C'o cjuarma a Jope o dyärãji e Pedro mi bübü a Lida. Nguec'ua o ndäji ye cjuarma c'o o ma xipji e Pedro:

—Rvã ë ö'tc'öbe favor ixtá mö a Jope, eñevi.

³⁹ Nuc'ua e Pedro o möji c'ua anguezevi. 'Ma mü o zät'äji, cjanu o zidyiji e Pedro cja c'e jyäxcumü. Ma cã nu na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xïra. O ma böbüji cja o jmi e Pedro, me mi huëpji e Dorcas. O jíchiji e Pedro c'o pajna 'ñe c'o 'ñaja bitu c'o vi ndä'bã e Dorcas 'ma xe mi bübü.

⁴⁰ E Pedro o xipji texe c'o ndixü ro mbedyeji. Nuc'ua cjanu o ndüñijömü o dyötü Mizhocjimi. Cjanu o jñanda c'e ndixü c'ü vi ndü, o xipji:

—Nu'tsc'e Tabita, ñanga.

Nuc'ua c'e ndixü o xocü c'ua o ndö o jñanda e Pedro. Cjanu o nanga o mimi c'ua.

⁴¹ Nuc'ua e Pedro o pënchp'i o dyë c'e ndixü o bö'bü. Cjanu o ma't'ü c'ua c'o ndixü 'ñe c'o 'ñaja c'o o nte Mizhocjimi, o jíchiji c'ü ya vi te e Tabita ya mi bübütjo na yeje.

⁴² Texe c'o mi cārã a Jope o dyärãji e Pedro vi tsjapü o te c'e ndixü. Nguec'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji.

⁴³ Nuc'ua e Pedro o mezhe na puncjü o pa va mimi a Jope. Mi oxü cja o ngumü 'na bëzo

c'ü xo mi chjü e Simón c'ü mi corti o xipjadü o animale.

10

Pedro y Cornelio

¹ A Cesarea mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Cornelio. Mi manda cja 'na cien o tropa c'o mi xiji Tropa Italiana.

² Zö dya mi menzumü a Israel e Cornelio, pero mi sü 'ñe mi ma't'ü Mizhocjimi. Xo 'ñe texe c'o mi cārã o ngumü. Mi unü o merio c'o dya pje mi pë's'i. Pama mi ötü Mizhocjimi.

³ 'Na nu pa 'ma ya vi zünü jñi c'ü nzhã, Mizhocjimi o unü e Cornelio o jñanda 'na anxe, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji. O cjogü nu ja mi bübü o xipji:

—Nu'tsc'e Cornelio, eñe c'e anxe.

⁴ Me go zü e Cornelio me go jñanda c'e anxe. Cjanu o xipji:

—¿Pje pjëzhi, nu'tsc'e nin 'tecjañömü?

O ndünrü c'ua c'e anxe o mama:

—Rvã ë xi'ts'igö Mizhocjimi mä'c'ägue. Na ngue in ötügue c'ü, 'ñe in unü o merio yo dya pje pë's'i.

⁵ Nudya ri chäjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón Pedro.

⁶ Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü järã a squina cja nezapjü. Ra xi'ts'i e Simón Pedro pje ni jyodü rí tsjague, eñe c'e anxe va xipji e Cornelio.

⁷ O ma c'ua c'e anxe c'ü mi ñavi e Cornelio. Nuc'ua e Cornelio o ma't'ü c'ua yeje c'o o mbëpji, 'ñeje 'na c'o tropa c'ü mi teñe angueze, c'ü xo mi sü Mizhocjimi.

⁸ O xipjiji texe c'o vi mama c'e anxe, cjanu o ndäji c'ua o möji a Jope.

⁹ C'ü na ye nu pa 'ma ya vi zünü jñisiarü, mi pöji cja 'ñiji ya mi ngue ro zät'äji a Jope. E Pedro o ndes'e a xes'e cja sotea cja c'e ngumü nu ja mi oxü, o dyötü Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o zant'a, mi ne o xëdyi. 'Ma ma ät'äji o jñönü, mi sö e Pedro nza cja c'ü dya cja mi bübü cja c'e sotea, mi sö nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji.

¹¹ O jñanda ya vi xogü a jens'e. Cjanu o jñanda nza cja 'na manta c'ü me na nojo c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü. O jñetse nza cja c'ü cja c'o mi pënch'i nza nziyo squina.

¹² Cjo c'e manta mi cã'ã o c'ijmi 'ñe o s'ü, 'ñe c'o pje nde ma animale c'o bübü nziyo o ngua.

¹³ Nuc'ua e Pedro o dyärã 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü o mama:

—Nu'tsc'e Pedro, böbü rí pöt'ügue 'na yo animale rí sa.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o mama:

—Iyö, in Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme, eñe e Pedro.

¹⁵ O ndünrü c'ua c'ü mi zopjü e Pedro, o mama:

—Dya ri mangue na s'o nu c'ü ya ró tjintscö, eñe Mizhocjimi.

¹⁶ Jñi vez va xipjiji a cjanu e Pedro. Y jñi vez va ndünrú a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje.

¹⁷ E Pedro me mi cjiñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o vi jñanda. Jo nu säjä c'ua cja c'e ngoxtji c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio. Na ngue ya vi tsjaji t'önü ja mi bübü o ngumü e Simón.

¹⁸ O zenguateji c'ua, cjanu o tsjaji t'önü cjo mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón Pedro.

¹⁹ Ma mi cjiñi e Pedro pje mi ne ro mama c'o vi jñanda, o ña c'ua o Espiritu Mizhocjimi o xipji:

—Cja säjä jñi bëzo c'o va ã jonc'ü.

²⁰ Dyagü cja ne sotea rí möji co anguezeji. Dya ri yembeñe; nutscö ró täcjö o ëjë c'o, embeji e Pedro.

²¹ O dagü c'ua e Pedro nu ja c'o ma böbü c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio, cjanu o xipjiji:

—Nguetscö in jongüji. ¿Pje vi 'ñecjeji?, embeji.

²² Anguezeji o mamaji:

—O ndäcöjme 'na bëzo c'ü ni chjü e Cornelio c'ü manda o tropa. Nuc'ü, sü Mizhocjimi y cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. Texe yo in menzumügueji a Israel mamaji c'ü cja na jo c'e bëzo. Mizhocjimi o ndäjä 'na o anxe o ma zopjü e Cornelio. O xipji c'ü ro ndäcöjme rá ã sints'ijme rá mö o ngumü, ngue c'ua rí zopjügue. Angueze ra dyärä c'o ri xipjigue, eñe c'o bëzo va xipjiji e Pedro.

²³ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o bëzo o cjogüji cja c'e ngumü o ziji o xëdyi. Xo o oxüji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, e Pedro o möji c'o bëzo. Xo möji ja nzi c'o cjuarma c'o mi cärä a Jope.

²⁴ C'ü na jñi nu pa, o zät'äji a Cesarea. E Cornelio ya ma te'be anguezeji; ya vi mbita c'o o dyoji 'ñe c'o mi päräji. Nuc'o, ya ma cäji nu.

²⁵ Ma mü o zät'ä e Pedro 'ñe c'o mi pöji cja o ngumü e Cornelio, o mbedye c'ua e Cornelio o recibido e Pedro. O ndünñöjmü cja o jmi, nza cja 'ma ro mat'ü Mizhocjimi.

²⁶ Nuc'ua e Pedro o pënchp'i o dyë o bö'bü. O xipji:

—Böbü. Dya pje pjëtscö, xo rí ntetjogö nza cjatsc'e.

²⁷ O cjogüvi c'ua mi ñavi. E Pedro o jñanda ya vi jmurü na puncjü o nte.

²⁸ Cjanu o xipjiji:

—In pärägueji nutscöjme rí menzumüjme a Israel, dya sö rá dyocöji nu'tsc'eji dya in menzumüji a Israel, ni rá cjogüjme cja in nzungueji rá ñaji. 'Ma jiyö, 'na ra pëgagüjme c'o na s'o. Pero o jitscö Mizhocjimi c'ü dya cja rá mangö cjó na s'o.

²⁹ Nguet'ua 'ma mü o ma xitsi yo bëzo ro ëcöjme yo, dya ró mangö: “Iyö”, ro 'ñeñe.

Nu'tsc'e Cornelio, xitscö pje vi chjä o ma sizgö yo, eñe e Pedro.

³⁰ O mama c'ua e Cornelio:

—Ya sö nziyo pa, mi ötügö Mizhocjimi y mi mbempje. Ya vi zünü jñi c'ü nzhä. O ã c'ua 'na bëzo o ã böbü in jmgö. Mi je'e o bitu c'o me mi juëns'i.

³¹ O xitsi: “Nu'tsc'e Cornelio, Mizhocjimi o dyä'tc'ä c'o in ötü. Angueze pärä c'ü in cja, in unü o merio yo dya pje pë's'i”, enze.

³² Xo xitsi: “Rí chjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü ni chjü e Simón Pedro. Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón, c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü järä a squina cja nezapjü”, enzgö c'e bëzo c'ü ró janda.

³³ Nguet'ua ixtö täjä yo o ma sits'i. Pöcjü i 'ñeje. Rí cäräjme a jmi Mizhocjimi ri texejme, rí ne rá äräjme c'o o jít's'i ri xitscöjme.

Discurso de Pedro en la casa de Cornelio

³⁴ Nuc'ua e Pedro o zopjü c'o nte o xipjiji:

—Dyäräji na jo. Nudya, rí pärägö Mizhocjimi dya juajnü cjó ra s'ia; ix na cjuana s'ia texe yo nte.

³⁵ Zö ja menzumü 'na nte, pero 'ma ra zü Mizhocjimi 'ñe ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, nu'ma, ra mähä Mizhocjimi 'ma c'o.

³⁶ Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ã zocüjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. O xitscöjme ja rgá sö ra mähä in mü'büji ri texeji, dya pje rá mbeñeji. Na ngue e Jesucristo ngue in jmgöji zö ja nde rí menzumüji.

³⁷ In pärägueji e Juan mi zopjü c'o nte mi jichiji co ndeje. Nuc'ua e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi nzhodü a Galilea mi zopjü c'o nte. Xo 'ñe a Judea.

³⁸ Mizhocjimi o 'ñeme e Jesús o zopjü c'o nte. O Espiritu Mizhocjimi c'ü mi mübvi, o unü o poder. Nguet'ua mi pjös'ü c'o nte, y mi jocü c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Na ngue Mizhocjimi mi bübü co angueze.

³⁹ Nutscöjme rí apóstolejme ró jandajme c'o o tsja e Jesús a Jerusalén, 'ñe texe yo ja cärä c'o in menzumüjme a Israel. Nuc'ua o ndät'äji e Jesús cja ngronsi va mbö't'üji.

⁴⁰ Pero c'ü na jñi nu pa, Mizhocjimi o tsjapü o te. Cjanu o jizhi c'ü ya vi tetjo.

⁴¹ Pero dya texe yo nte o jñanda 'ma mü o te. Nguetscöjme ró jandajme. Na ngue o juancüjme Mizhocjimi rá xipjijme yo nte. 'Ma ya vi te e Jesús, ró sigöjme o xëdyi angueze.

⁴² O xitscöjme e Jesús rá zopjüjme yo nte, rá xipjijme c'ü ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o ya rguí ndü 'ñe c'o xe ri cärä.

⁴³ Texe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesús. O mamaji 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o

mü'bü c'ü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o c'o vi tsjaji, eñe e Pedro.

Reciben el Espíritu Santo los que no son de Israel

⁴⁴ 'Ma xe mi ña e Pedro, 'nango ëjë c'ua a jens'e o Espíritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'bü c'o mi ärä c'o jña.

⁴⁵ C'o vi ëji e Pedro cja o ngumü e Cornelio, ya mi creoji e Jesucristo. Anguezeji xo mi menzumüji a Israel. Nguec'ua 'ma o ëjë o Espíritu Mizhocjimi, me go nguijnji cjanu o mamaji:

—¿Cjó ro mama ro unü o Espíritu Mizhocjimi yo dya menzumü a Israel?, eñeji.

⁴⁶ O mbäräji c'ü vi 'ñeje o Espíritu Mizhocjimi, na ngue o dyäräji c'o nte mi ñaji nan'ño idioma; xo mi mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. O mama c'ua e Pedro o xipji c'o o menzumüji:

⁴⁷ —Na jo ra ji'i yo; dya sö rá c'a's'üji. Na ngue Mizhocjimi o unü o Espíritu anguezeji, ja c'o nzi va dyacóji, eñe.

⁴⁸ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel ro jiji, na ngue xo 'ñench'e o mü'büji e Jesús c'ü in Jmugóji. Nuc'ua anguezeji o xipjiji e Pedro c'ü ro mimi ja nzi pa o anguezeji.

11

Informe de Pedro a la iglesia de Jerusalén

¹ C'o apóstole c'o mi cärä a Judea 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o mbäräji c'ü vi creo o jña Mizhocjimi c'o dya mi menzumü a Israel.

² Cärä a Jerusalén c'o mama ni jyodü rá circuncidaoji. 'Ma mü o nzhogü e Pedro a Jerusalén, anguezeji o huëñch'iji c'ua e Pedro.

³ O xipjiji:

—¿Jenga j tsjogü o ngumü c'o dya in menzumüji j siji o xëdyi? Maco dya circuncidao c'o, embeji e Pedro.

⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji texe ja va cja. O mama:

⁵ —Mi bübügö cja c'e jñiñi a Jope. 'Na nu pa mi ötügö Mizhocjimi. Nuc'ua ró sö nza cja c'ü dya cja mi bübü, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'jji. Ró janda c'ü mi nza cja 'na manta c'ü ma nojo. O jñetse nza cja c'ü cjó c'o mi pëñch'i nza nziyo squina. Vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü cja in jmigö.

⁶ 'Ma ró janda na jo cja c'e manta, ró janda o c'ijmi 'ñe o s'ü 'ñe o animale c'o na sate, 'ñe c'o 'ñaja animale c'o bübü nziyo o ngua.

⁷ Nuc'ua ró äragö 'na jña c'ü o mama: "Nu'tsc'e Pedro, böbü rí pót'ügue 'na yo animale rí sa", enzgö c'e jña.

⁸ Nuc'ua ró tjünrügö ró xipji: "Iyö, in Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme", rí embegö.

⁹ Nuc'ua c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e, o xitsi c'ua na yeje: "Dya rí mangua na s'o c'ü ya ró tjintscö", enzgö Mizhocjimi.

¹⁰ Jñi vez va xitscö a cjanu. Y jñi vez rvá tjünrü a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje.

¹¹ Nuc'ua jo nu zät'lä c'ua jñi bëzo cja c'e ngumü nu ja mi bünc'ö. Vi 'ñeji a Cesarea o ë zinzgöji.

¹² O xitsi o Espíritu Mizhocjimi ro möjme c'o bëzo, dya ro yembeñe. Xo 'ñe yo 'ñanto cjuarma, xo ró möcjöjme yo. 'Ma ró sät'äjme, ró cjogüjme cja o ngumü c'e bëzo c'ü vi ndjäjä c'o o ma a Jope o ma sizgö.

¹³ Nuc'ua c'e bëzo o xitscöjme c'ü vi jñanda 'na anxe cja o ngumü. C'e anxe o zopjü o xipji: "Rí chäjä c'o ra ma a Jope ra ma siji e Simón Pedro.

¹⁴ Ra xi'tsi ja rguí salvague, 'ñe texe yo cärä in nzungue", eñe c'e anxe va xipji c'e bëzo.

¹⁵ 'Ma ró zopjügö c'o mi cärä c'e ngumü, 'nango ëjë c'ua o Espíritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji, ja c'o nzi va ëjë cja in mü'bügöji 'ma ot'ü 'ma mi cärägöji va.

¹⁶ Ró mbeñe c'ua c'e jña c'ü vi mama e Jesús c'in Jmugóji. O mama: "E Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero ra zädä 'ma ra ëjë o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'büji", eñe e Jesucristo.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Mizhocjimi o unüji o Espíritu anguezeji 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'in Jmugóji, ja c'o nzi va dyacóji 'ma ró ench'e in mü'bügöji c'ü. ¿Cjó nguetscö c'ü dya ro ätägö Mizhocjimi c'ü dya ro cjogü cja o ngumü c'e bëzo?, eñe e Pedro.

¹⁸ C'o nte c'o vi huëñch'i e Pedro, 'ma mü o dyärä c'o mi mama, go juemeji. Cjanu o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi. Xo unü c'o dya menzumü a Israel ra dyäräji o jña. Nguec'ua 'ma ra jyéziji c'o na s'o ra nzhogü o mü'büji, ra bübütojji co Mizhocjimi.

La iglesia de Antioquía

¹⁹ 'Ma mü o pjat'üji o ndojo e Esteban, o mbürü o tsjapüji o sofre c'o mi creo e Jesucristo. Nguec'ua o c'ueñeji o möji cja c'o 'ñaja jñiñi. Bübü c'o o ma hasta cja c'e país a Fenicia, 'ñe c'e país a Chipre, 'ñe c'e jñiñi a Antioquía. Mi xipjiji o jña e Jesucristo c'o nu menzumüji c'o mi cärä nu. Pero c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi xipjiji c'o.

²⁰ Mi cärä a Antioquía c'o vi 'ñeje a Chipre 'ñe a Cirene. 'Ma mü o säji nu, o mbürü o zopjüji c'o mi ña griego c'o dya mi menzumü a Israel, o xipjiji o jña e Jesucristo c'in Jmugóji.

²¹ Mizhocjimi o mbös'ü anguezeji o zopjüji na jo c'o nte. Nguec'ua c'o dya mi menzumü a Israel, na puncjü c'o o jyézi c'o

mi creoji, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'in Jmugöji.

²² C'o cjuarma c'o mi cãrã a Jerusalén, o mbãrãji c'ü vi creo c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua o ndãji e Bernabé o ma a Antioquia.

²³ Ma mü o zãt'ã, me go mãjä. Na ngue o unü ngüenda Mizhocjimi vi intsjimi na puncjü c'o nte. Nuc'ua cjanu o xipjiji sido ro 'ñejmeji co texe o mü'büji e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

²⁴ Ma jonte e Bernabé. Mi cja ja c'o nzi ma 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi. Y mi creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Nguec'ua 'ma mü o zopjü c'o nte, na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'in Jmugöji.

²⁵ Nuc'ua e Bernabé o mbedye a Antioquia cjanu o ma c'ua a Tarso o ma jyodü e Saulo.

²⁶ Ma o chõt'ü, o siji a Antioquia. O mezhevi 'na cjë nu, mi zopjüvi c'o cjuarma y mi jíchivi o 'ñiji e Cristo na puncjü o nte. Je ngue a Antioquia c'ü o mbürü o xiji cristiano c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

²⁷ Ma mi bübü a Antioquia e Bernabé 'ñe e Saulo, o ëjë ja nzi c'o mi profeta c'o vi 'ñeje a Jerusalén.

²⁸ Na c'o profeta mi chjü e Agabo. O Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü. Nguec'ua o böbü nu ja mi jmurü c'o cjuarma, o mama c'ü ro ëjë 'na tjjimi ro sufrejé texe cja c'o país. O zãdã c'e jña 'ma mi manda e Claudio.

²⁹ Nguec'ua c'o cjuarma c'o mi cãrã a Antioquia o ñaji o mamaji c'ü ro mbenpeji o merio c'o cjuarma c'o mi cãrã a Judea. C'ü ro sô nzi 'naja, ro mbôs'üji c'o.

³⁰ Nuc'ua 'ma o jmutüji c'o merio, cjanu o ndãji c'ua e Bernabé 'ñe e Saulo o jñünüvi c'o merio o ma zopcüvi c'o mi pastor cja c'o cjuarma a Judea.

12

Muerte de Jacobo y encarcelamiento de Pedro

¹ C'o pa c'o, mi rey e Herodes. O manda o ma zürüji ja nzi c'o mi ma't'ü e Jesucristo, o tsjapü o sufrejé.

² O manda o mböt't'üji co tjëdyi e Jacobo c'ü mi ngue o cjuarma e Juan.

³ Nguec'ua me co mãjä c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. O unü ngüenda e Herodes c'ü me mi mãji; nguec'ua xo manda o ma zürüji e Pedro. Mi ngue c'o pa 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãns'ã.

⁴ Ma o zürüji e Pedro, o manda e Herodes o pant'aji a pjörü. O manda c'ua dieciseis o tropa ro mbörüji e Pedro; ro pëpji nziyo tropa, cja rrü cambijaji c'ua. O nguijñi e Herodes, 'ma ro nguarü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte, cja rrü manda ro mböt't'üji.

⁵ Nguec'ua mi pjörüji na jo e Pedro. Pero c'o cjuarma c'o mi cãrã a Jerusalén sido mi ötü Mizhocjimi co texe o mü'büji, c'ü ro mbôs'ü na puncjü e Pedro.

Dios libra de la cárcel a Pedro

⁶ Na nu xömü 'ma ma bübü e Pedro a pjörü, mi 'nün't'ü o cadena nzi 'na o dyë. Y cada lado mi bübü 'na tropa c'ü xo mi tjün't'ü o dyë c'o cadena. Ma jji e Pedro. Xo mi bübü yeje tropa c'o mi pjörü cja o ngoxtji c'e pjörü. C'ü na jyas'ü, e Herodes ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte.

⁷ C'e xömü 'nango jñetse 'na o anxe Mizhocjimi. Y me go jya's'ü cja c'e cuarto. C'e anxe o 'ñünbü o ximatjü e Pedro ngue c'ua o zö. Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Ixtí ñanga, embeji e Pedro.

Nuc'ua c'o cadena c'o mi 'nün't'ü o dyë, o ndögü c'ua.

⁸ Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji e Pedro:

—Nzünt'ü in mbünt'ü, chin'ch'i in mbäcua.

O tsja c'ua e Pedro ja c'o nzi va mama c'e anxe. Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Chëjë in bitu cja rrí 'ñeje. Rá ot'ügö, rí bëpjague.

⁹ O mbedye c'ua e Pedro mi bëpja cja c'e anxe. Dya mi pãrã cjo ix na cjuana mi pedye cja c'e pjörü. Mi sô nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji.

¹⁰ O cjögüvi yeje ngoxtji nu ja xo mi pjörü o tropa. Cjanu o zãt'ãvi cja c'e ngoxtji de t'ëzi c'ü mi mbedyeji a tji. C'e ngoxtji o xogütsjë c'ua. O mbedyevi c'ua o caminaovi 'na calle. 'Nango ojtjo c'ua c'e anxe, ya mi 'natsjë e Pedro.

¹¹ Nuc'ua cjanu o mbãrã c'ua e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye cja c'e pjörü. Cjanu o mama c'ua:

—Nudya, rí pãrãgö Mizhocjimi o ndãjä c'ü o anxe o ë 'ñevgue libre. Nguec'ua dya ro tsjacügö e Herodes ja c'o nzi ga ne c'o in menzumügö c'o dya creo, eñe.

¹² Ma mü o mbãrã e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye libre, cjanu o ma c'ua cja o ngümü e María c'ü nu nana e Juan c'ü xo mi chjü Marcos. Nujnu, mi jmurü na puncjü o cjuarma mi ötüji Mizhocjimi.

¹³ Ma mü o zãt'ã e Pedro cja c'e ngümü, o toca cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua 'na xunt'i cja c'e patio o ma dyãrã cjó mi ngue. C'e xunt'i mi chjü e Rode.

¹⁴ C'e xunt'i o zãt'ã o jña e Pedro 'ma mü o zenguate, pero dya xopcü c'e ngoxtji. Na ngue me go mãjä. Cjanu o cjuan'di o cjögü a mbo, o ma xipji c'o ma cã nu:

—E Pedro böbü cja ngoxtji, embeji c'o.

¹⁵ O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji:

—Nu'tsc'e in locague, eñeji.

O mama c'ua c'e xunt'i:

—Iyö. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, embeji c'o.

Anguezeji cjanu o mamaji:

—Iyö, dya ngue. Pe ngueje c'e anxe c'ü pjörü c'ü, eñeji.

¹⁶ E Pedro sido mi toca cja c'e ngoxtji. Nuc'ua c'o ma cã a mbo, cjanu o ma xopcüji c'e ngoxtji. 'Ma mü o jñandaji c'ü mi ngue e Pedro, me go nguiññji c'ua o mamaji:

—Pärã, çja va mbедыe a pjörü nu?

¹⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o tsja c'ua o seña co o dyë ro ngo't'ü o neji. Cjanu o xipjiji ja va ñeme libre Mizhocjimi angueze. Xo xipjiji:

—Nujyo, rí xipjigueji e Jacobo ñe c'o ñaja cjuarma, eñe.

Cjanu o mbедыe c'ua, o ma c'ü 'na lugar.

¹⁸ C'ü na jyas'ü, me mi sü c'o tropa me mi pötü ma mamaji c'ü dya mi pärãji ja vi ma e Pedro.

¹⁹ Nuc'ua e Herodes o ndãjä c'o o ma jyodü e Pedro, pero dya chõt'üji. Nguец'ua o tsjapü t'önü c'o tropa c'o mi pjörü e Pedro, cjanu o manda o mbö't'üji c'o. Cjanu o mbедыe a Judea o ma a Cesarea o ma mimi nu.

La muerte de Herodes

²⁰ E Herodes me mi ünübü c'o mi menzumü a Tiro ñe a Sidón. Nguец'ua anguezeji mi jodüji ja rvã jo'tp'üji c'ü. Na ngue c'o mi siji, mi tömüji cja c'e país nu ja mi manda e Herodes. Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pjëzhi na nojo cja o palacio e Herodes. Nuc'ü, mi chjü e Blasto. C'o mi cãrä a Tiro ñe a Sidón o möji cja e Blasto o ma ngö't'üji o merio o xipjiji:

—Pjöxcüjme rá jo'tp'ügöjme ne rey Herodes, embeji.

Nguец'ua e Blasto cjanu o ma cja e Herodes o ma xipji c'ü mi ne c'o mi menzumü a Tiro ñe a Sidón ro ñaji e Herodes.

²¹ Nuc'ua e Herodes o mbã's'ã 'na pa, c'ü ro ñaji c'o mi menzumü a Tiro ñe a Sidón. 'Ma mü o zädã c'e pa, e Herodes o jye'e c'o me na zö, na ngue mi rey. Cjanu o ndãgã cja c'ü o silla c'ü xiji trono. Cjanu o zopjü c'o nte.

²² Nuc'ua c'o nte chaque o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu na ña'a, dya nte nu, Mizhocjimi nu, eñeji.

²³ E Herodes o jyëzi c'o nte o ma't'üji angueze. Dya mama:

—Dya rí matcöjji; nguextjo Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e rí ma't'üji, ro ñeñe.

Nguец'ua o ëjë 'naja o anxe Mizhocjimi o ë tsjapü o zö'dyë e Herodes, o ngã'ã o dyoxü a mbeme. C'o dyoxü o zapü a mbo o pjeme; dya mezhe o ndü.

²⁴ Xe na puncjü o nte c'o o dyärã o jña Mizhocjimi o ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

²⁵ E Bernabé ñe e Saulo, 'ma o ma unüvi c'o merio c'o cjuarma a Judea, cjanu o mbедыevi a Jerusalén o nzhogü o mëvi a Antioquia mi sivi e Juan c'ü xo mi chjü Marcos.

13

Bernabé y Saulo comienzan su trabajo misionero

¹ C'o cjuarma c'o mi cãrä a Antioquia, mi bübü c'o mi profeta ñe c'o mi xöpüte mi jizhiji o jña Mizhocjimi. Mi ngue e Bernabé, ñe e Simón c'ü mi xiji Negro, ñe e Lucio c'ü mi menzumü a Cirene, ñe e Manaén c'ü junto va tevi e Herodes c'ü mi manda a Galilea, ñe e Saulo.

² 'Na nu pa, mi ma't'üji Mizhocjimi y mi mbempjeji. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o ña c'ua o xipjiji:

—Ya ró juajnügö e Bernabé ñe e Saulo ra mbëpquivi. Ixti chãgueji ra ma tsjavi c'e bëpji, embeji c'o.

³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ma't'üji Mizhocjimi ñe o mbempjeji, cjanu o ñe's'eji o dyëji e Bernabé ñe e Saulo. Cjanu o ndãji ro mëvi cja c'o ñaja jñiñi ro ma mbëpivi Mizhocjimi.

Los apóstoles predicán en Chipre

⁴ Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü o ndãjä e Bernabé ñe e Saulo. Nuc'ua anguezevi cjanu o zidyivi e Marcos o möji c'ua a Seleucia. Nuc'ua o mbедыeji nu, o möji c'ua cja 'na barco o zãt'ãji cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre c'ü bübü a nde cja c'e ndeje.

⁵ O zãt'ãji a Salamina c'ü tsja a Chipre. Nuc'ua cjanu o möji c'ua cja c'o nintsjimi c'o bübü a Chipre nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. E Bernabé ñe e Saulo o zopjüvi c'o mi jmurü nu, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi dyoji e Marcos ngue c'ua ro mbös'ü anguezevi.

⁶⁻⁸ Cja c'e isla a Chipre, mi gobernador e Sergio Paulo. Nuc'ü, mi pé's'i na puncjü o pjeñe. Mi dyojui e Sergio Paulo 'na bëzo c'ü mi menzumü a Israel c'ü mi cëro. Nuc'ü, mi chjü e Barjesús. Xo mi xiji e Elimas. Nuc'ü, mi cja'pü mi ña o jña Mizhocjimi, pero dya ma cjuana. E Bernabé ñe e Saulo ñe e Marcos o zãt'ãji texe cja c'o jñiñi cja c'e isla a Chipre. 'Ma mü o zãt'ãji cja c'e jñiñi a Pafos, nuc'ua e Sergio Paulo o zojnü c'ua anguezeji. Na ngue me mi ne ro dyärã o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o ña e Bernabé ñe e Saulo, dya go ne e Elimas. Me mi jodü ja rvã ts'a's'ü, ngue c'ua c'e gobernador dya ro creo o jña Mizhocjimi c'o mi mama e Bernabé ñe e Saulo.

⁹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o ñünbü o mü'bü e Saulo c'ü xo ni chjü e Pablo, me go jñanda e Elimas.

¹⁰ Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e in cja'pü in jichi yo nte, pero me na s'o c'o in cja'gue. In onpü'gue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana. Q t'its'ü e Satanás c'ü dya jo, in cja'gue o bëpji c'ü. In ngue na ü texe c'o na jo. Me na jo o 'ñiji Mizhocjimi,

pero nan'ño gui jíchigue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana.

¹¹ Dyärä. Ra castigaots'ügüe dya Mizhocjimi ra tsja c'ü ri ndëzhögüe. Ra mezhe ja nzi o pa, dya ri jñanda o jya's'ü e jyarü, eñe e Pablo.

Nuc'ua o bëxömü o ndö e Elimas, dya cja mi janda. Nguec'ua mi örü cjó ro pëncp'i o dyë ro ngüjnü.

¹² Ma mü o jñanda c'e gobernador ja va ndëzhö e Elimas, me go nguijñi c'ua:

—Nunca ri janda a cjanu. Me na zëzhi o jña Mizhocjimi, eñe.

Nguec'ua o ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

Pablo y Bernabé en Antioquia de Pisidia

¹³ Nuc'ua e Pablo ñe c'o mi dyoji, cjanu o ndes'eji c'ua cja 'na barco o mbedyeji a Pafos o möji c'ua a Perge c'ü tsja cja c'e estado de Panflia. Ma mü o zät'äji nu, nuc'ua e Juan Marcos o jyanbüji co anguezevi, o nzhogü o ma c'ua a Jerusalén.

¹⁴ Nuc'ua e Pablo ñe e Bernabé o mbedyevi a Perge o mëvi c'ua a Antioquia c'ü bëxtjo cja c'e estado de Pisidia. Nuc'ua c'e pa 'ma mi söya c'o mi menzumü a Israel, o mëvi cja c'e nintsjimi, cjanu o mimivi c'ua.

¹⁵ Cjanu o böbü c'ua 'na c'ü o xörü o jña Mizhocjimi. O xörü 'na pasaje cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, ñe 'na pasaje c'ü o dyopjü c'o profeta. Nuc'ua c'o mi manda cja c'e nintsjimi, cjanu o mandaji 'naja c'ü o ma xipji e Pablo ñe e Bernabé:

—Mi cjuarmats'ügövi, 'ma in jünguevi 'na jña, xitscöjme, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o böbü c'ua e Pablo o tsja o seña co o dyë c'ü dya cjó ro ña. Cjanu o mama:

—Nu'tsc'eji in menzumüts'ügöji a Israel, ñetsc'eji dya in menzumüji a Israel pero in süji Mizhocjimi, dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji.

¹⁷ Mizhocjimi o juajñü c'o in mboxatitaji nutscöji ri menzumüji a Israel, o tsjapüji o nte. 'Ma mi cärä anguezeji a ma a Egipto, Mizhocjimi o intsjimi anguezeji, guec'ua va ngäräji na puncjü. Nuc'ua o pjongüji libre cjanu o möji c'ua, na ngue me na zëzhi angueze.

¹⁸ O mezhe c'ua cuarenta cjë mi pjörü Mizhocjimi anguezeji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü. Zö mi cjaji c'o na s'o, pero Mizhocjimi mi pësp'iji paciencia anguezeji.

¹⁹ Mizhocjimi o chjotü c'o siete raza c'o mi cärä a Canaán. Cjanu o unü a Canaán c'o in mboxatitagöji o tsjapü o cjaji.

²⁰ O mezhe cuatro ciento cincuenta cjë va ñeme Mizhocjimi c'o mi cja juesi cja c'o nte, hasta e Samuel c'ü mi bëpja juesi, c'ü xo mi profeta.

²¹ O mezhe c'ua, c'o in mboxatitaji o dyötüji Mizhocjimi ro ñeme 'naja anguezeji c'ü ro tsja rey. O ñeme c'ua e Saül c'ü mi t'i cja e Cis, ñe mi mboxbëche cja e Benjamín.

O mezhe cuarenta cjë c'ü mi rey, mi manda cja c'o in mboxatitaji.

²² Nuc'ua Mizhocjimi dya cja jyëzi xe ro manda e Saül; o ñeme c'ua e David o tsja rey. O mama Mizhocjimi: "E David c'ü nu t'i e Isai, me ri mëpägö c'ü; ri janda ätcägö c'ü. Ra tsja ja c'o nzi rgä negö", eñe Mizhocjimi.

²³ O mama Mizhocjimi c'ü ro ñeme 'na c'o o mboxbëche e David ro ñe ñevguegöji libre nutscöji ri menzumüji a Israel. Ya tsja Mizhocjimi ja c'o nzi va mama, o ndäjä 'naja c'ü o ë ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o ri cja. Nuc'ü, ngueje e Jesús.

²⁴ Ante c'ü ro zopji e Jesús c'o nte, e Juan ya mi pëpi Mizhocjimi. Mi zopjü c'o in menzumügöji mi xipjiji ro jyëziji c'o na s'o, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

²⁵ E Juan, 'ma ya mi ngue ro nguarü c'ü mi pëpi Mizhocjimi, o xipji c'ua c'o nte: "In pëzhgueji nguetscö c'ü o mama Mizhocjimi ra ë ñempc'eji libre, pero dya nguetscö; ngue c'ü cja va ëjë. Bübü o mbëpji c'o xäpã o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu c'ü cja va ëjë. Na ngue angueze me na nojo na puncjü; nutscö, dya pje ni muvizügö", eñe e Juan.

²⁶ O sido o ña e Pablo o mama:

—Ri zo'c'öji nu'tsc'eji in menzumüts'ügöji a Israel, o mboxbëchezüji e Abraham. Xo ri zo'c'öji nu'tsc'eji dya in menzumüji a Israel pero in süji Mizhocjimi. Mizhocjimi ne c'ü ri pärägueji ja rgä sö ri salvagueji in texeji.

²⁷ Ma mü o ëjë e Jesús, c'o ndamböcjimi ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjëzhi, dya mi päräji cjo vi 'ñeje cja Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o 'ñaja nte a Jerusalén dya xo mi päräji. Dya unüji ngüenda cjo ya vi zädä o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü c'o profeta, maco chjüma'na xabaro mi xörüji o jña Mizhocjimi. C'o profeta o mamaji c'ü mi jyodü ro ndü e Jesús. Nguec'ua va zädä c'o vi dyopjü c'o profeta.

²⁸ Zö dya chö'tp'üji c'ü vi tsja na s'o c'ü rví ndü, pero o dyötüji e Pilato c'ü ro manda ro mbö't'üji c'ü.

²⁹ Nguec'ua va zädä texe c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja rvä tsjapüji e Jesús. Nuc'ua, bübü c'o o ma ts'üpcü o cuerpo cja c'e ngronsi, cjanu o ma ngöt'üji cja 'na cueva.

³⁰ Zö ya vi ndü e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübütoja na yeje.

³¹ O mezhe c'ua ja nzi c'ü o jñetse e Jesús, o jñanda na puncjü o nte c'ü ya vi te. C'o o jñanda, ngue c'o mi nzhodüji e Jesús ante c'ü ro mbö't'üji. Mi nzhodüji ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte a Galilea, hasta o zät'ä a Jerusalén. Nguec'ua zopjüji yo nte, xipjiji o te e Jesús.

³²⁻³³ 'Ri xi'tsc'öbe c'ü rgui mäcjeji. Nu c'e jña c'ü o xipji Mizhocjimi c'o in mboxatitagöji, ya zädä yo cjë yo ri cärägöji nutscöji o mboxbëchezüji c'o. O tsjapü o te e Jesús ja

c'o nzi ga t'opju cja Salmo dos. Je mama a cjava c'e Salmo: "Ixi ngue'tsc'e in Ch'itsc'ö. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e in Ch'itsc'ö", eñe Mizhocjimi.

³⁴ Mizhocjimi xo mama: "Rá intsjimits'ü ja c'o nzi rvá xipjigö e David." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ü ro tsjapü ro te e Jesús, c'ü dya ro dya'a o cuerpo.

³⁵ Nguec'ua mama a cjava c'ü 'na Salmo: "Rí pärägö c'ü dya rí jyézi ra dya'a in cuer-pogö. Na ngue i juancügö", eñe.

³⁶ E David o tsja rey cja c'o o menzumüji c'o mi ngue in mboxatitagöji; o tsja ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero 'ma o ndü, o dyögüji a lado nu ja ya vi dyögüji c'o in mboxatitaji. Cjanu o dya'a o cuerpo.

³⁷ Pero 'ma mü o ndü e Jesús, Mizhocjimi o tsjapü o te, dya go dya'a o cuerpo.

³⁸ Nguec'ua rí xi'tsc'öji nu'tsc'eji in men-zumüts'ügöji, ngueje e Jesús c'ü ra per-donaots'üji in nzhubüji c'o in tüji.

³⁹ C'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopju e Moisés, dya ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o. Pero 'ma rí 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ra 'ñempc'ejí libre texe cja c'o na s'o.

⁴⁰ Pjötþüji na puncjü nguenda. Na ngue 'ma dya rí 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ra zädä 'ma rí sufreguejij ja c'o nzi va dyopju c'o profeta. Je dyopjuji a cjava:

⁴¹ Nu'tsc'eji in cjacüji burla. Pero jñant'maji, rá cjadö c'o me na nojo, c'ü dya rí creoji zö cjó ra xi'ts'iji.

Y rí manguеji: "Ja rgá sö ra zädä yo?"

Pero rí chüji, eñe Mizhocjimi.

⁴² Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi dyoji, cjanu o mbedyeji c'ua cja c' e nintsjimi. C'o nte me go mamaji c'ua:

—Tsjacüjme favor rí 'ñejui ra chjün, rí ã yepe rí xitscöjme yo i xitsijme dya.

⁴³ 'Ma mü o nguarü c'e culto, na puncjü c'o mi menzumü a Israel c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Xo 'ñe c'o dya mi men-zumü a Israel pero mi ma't'üji Mizhocjimi, anguezeji xo na puncjü c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjuvi c'ua anguezeji o xipjiji:

—Nu'tsc'eji rí sido rí dyätþäji o jña e Jesu-cristo. Ngueje c'ü o ndäjä Mizhocjimi o ã mböxcüji.

⁴⁴ Nuc'ua c'ü na ye nu xabaro, o ã c'ua texe c'o mi cärä c'e jñiñi o ã dyäräji o jña Mizhocjimi.

⁴⁵ C'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o jñandaji xo vi jmurü na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel, o sjëyaji c'ua na puncjü. O zadüji e Pablo o mamaji c'ü dya ma cjuana c'ü mi mama.

⁴⁶ Dya zü e Pablo 'ñe e Bernabé, o mamavi: —Nu'tsc'eji rí menzumügöji a Is-rael, ngue'tsc'eji ot'ü ró xi'tsc'öbe o jña Mizhocjimi. Pero dya i ñeji. Nguec'ua, zö Mizhocjimi ne ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na

s'o, pero dya sö. Na ngue dya in creoji c'ü xi'ts'iji. Nguec'ua dya cja rá zo'c'öbe; rá zopjuve c'o dya ngue in menzumügöji.

⁴⁷ Ngue c'ü o xitsibe Mizhocjimi. O mama a cjava:

Ró juan'c'ü rí zopju yo nte yo dya menzumü a Israel yo cärä texe cja ne xoñijömü, ngue c'ua ra salvaji ra bübü in jya's'ügö cja o mü'büji, eñe Mizhocjimi.

A cjanu va mama e Pablo.

⁴⁸ C'o dya mi menzumü a Israel, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o o mama e Pablo, me go mäji o mamaji c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Bübü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesús. Nguec'ua o bübütoji co Mizhocjimi. Nuc'ou, ngue c'o ya vi juanjü Mizhocjimi.

⁴⁹ Nuc'ua o jña e Jesucristo c'in Jmugöji, o mamaji texe c'o jñiñi cja c'e estado.

⁵⁰ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel, o dyü't'üji c'o ndixü c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi c'o mi ma't'ü Mizhocjimi. Xo dyü't'üji c'o bëzo c'o pje mi pjëzhi. Nguec'ua o nuji na ü e Pablo 'ñe e Bernabé, cjanu o pjongüji nu.

⁵¹ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbedyevi nu, cjanu o jyä'bävi c'ua o jömü c'o mi jäs'ä cja o mbäcuavi, ngue c'ua ro mbärä c'o mi menzumü nu, c'ü vi tsjaji c'o na s'o, dya recibidoji anguezevi. Cjanu o mëvi cja c'e jñiñi a Iconio.

⁵² C'o mi cärä a Antioquia c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, zö mi nuji na ü c'o, pero o Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji o tsjapüji me go mäji.

14

Pablo y Bernabé en Iconio

¹ 'Ma mi bübüvi e Pablo 'ñe e Bernabé a Iconio, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel. O zopjuvi c'o nte ja c'o nzi ma zopjuvi cja c'o 'ñaja jñiñi. Nuc'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. C'o o creo, mi cärä c'o mi menzumü a Israel; xo mi cärä c'o dya mi menzumü a Israel.

² C'o mi menzumü a Israel c'o dya go ne go creo, o dyü't'üji c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua va nguijnji c'o na s'o, o nuji c'ua na ü e Pablo 'ñe e Bernabé.

³ E Pablo 'ñe e Bernabé o mezhe va mimivi a Iconio. Mi zopjuvi c'o nte, dya mi süvi. Mi xipjiji:

—Me s'iyats'üji e Jesucristo c'ü in Jmugöji, mi eñevi.

Nguec'ua c'ü in Jmugöji o unüvi poder o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguec'ua va mbäräji c'ü na cjuana c'o mi mama e Pablo 'ñe e Bernabé.

⁴ C'o mi cärä a Iconio, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguijnji. Mi cärä c'o mi teñe c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpä o jña e Jesucristo; mi cärä c'o mi teñe c'o apóstole c'o mi ngue e Pablo 'ñe e Bernabé.

⁵ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätä c'o apóstole, cjanu o ma ñaji c'ua c'o pje mi pjězhi cja c'e jñiñi. Xo ñaji c'o 'ñaja nte c'o dya mi menzumü a Israel. O mamaji c'ü ro tsjapüji burla c'o apóstole, cja rrü pjat'üji o ndojo.

⁶⁻⁷ Pero e Pablo 'ñe e Bernabé o mbārāvi. Nguec'ua o c'ueñe o mēvi c'ua a Lистра 'ñe a Derbe c'o tsja cja c'e estado de Licaonia. Nujnu, o zopjüvi c'o nte o xipjiji ja rvá sō e Jesús ro 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Xo zopjüji c'o nte cja c'o 'ñaja jñiñi c'o bēxtjo mi chāji.

Apedrean a Pablo en Lистра

⁸ A Lистра mi bübü 'na bēzo c'ü dya mi sō ro nzhodü, mi junrü a jōmü. Je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü.

⁹ Nuc'ü, o dyärä mi ña e Pablo 'ma mi zopjü c'o nte. E Pablo o jñanda na jo c'e bēzo, o mbārä c'ü mi junt'ü o mü'bü c'e bēzo c'ü ro sō Mizhocjimi ro jocü.

¹⁰ Nguec'ua o ña c'ua na jens'e e Pablo o xipji c'e bēzo:

—Böbü dya, ri böbü derecho, eñe.

O böbü na zēzhi, cjanu o nzhodü c'ua.

¹¹ Na puncjü o nte c'o o jñanda e Pablo ja va jocü c'e bēzo. O mapjüji c'ua na jens'e o ñaji c'e jña Licaonia o mamaji:

—Nujyo, ngue yo in ts'itagöji yo rí ma't'üji. O mbēzhi o nte nza czazgöji. O ējui nu ja rí cārägöji o ē nugüji, eñeji.

¹² Cjanu o jñusp'üji c'ua ts'ita Júpiter e Bernabé. E Pablo, o jñusp'üji ts'ita Mercurio, na ngue mi ngue e Pablo c'ü mi zopjü c'o nte.

¹³ A tji cja o ngoxtji c'e jñiñi nu ja mi cjogüji, mi jārä 'na templo nu ja mi ma't'üji e Júpiter. Nuc'ua c'ü mi mböcjimi cja c'e templo o siji o toro cja o ngoxtji c'e jñiñi. C'o toro ya vi ndepeji o ndājñä. C'e mböcjimi 'ñe c'o nte mi ne ro mbö't'üji c'o toro, cja rrü mbäsp'äji e Pablo 'ñe e Bernabé c'ü rvi ma't'üji.

¹⁴ E Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbārāvi c'ü mi ne ro tsja c'o nte, o cjuan'divi o cjogüvi a nde nu ja mi cārä c'o nte. O ts'üdü o bituvi, o mapjüvi c'ua na jens'e o mamavi:

¹⁵ —Nu'tsc'ejí in bēzoji, çjenga in ne rí pötcübe o toro? Maco rí ntejogöbe nza cjatsc'ejí. C'ü rvá ēcjöbe, rá xi'tsc'öbe ja rgá sō ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o. Ni jyodü rí jyéziji yo ts'ita. Dya cja rí creoji, na ngue dya sō ra mböxc'üji. Rí 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü bübü para siempre, c'ü o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, 'ñe texe yo bübü a jens'e 'ñe yo bübü cja ne xoñijö mü. Xo dyät'ä yo ndeje 'ñe texe c'o cā'ä nu.

¹⁶ Mi jinguā Mizhocjimi o jyēzi texe c'o nte mi cjañi ja c'o nzi ma netsjēji.

¹⁷ Pero Mizhocjimi mi unü c'o mi jyodü c'o nte; xo 'ñetscöji dacöji c'o pje ni jyodüzüji. Va penqueji o dyebe; dacüji o ts'itjō. Nguec'ua me rí mäcjöji, bübü c'ü rá sigöji. A cjanu,

ngue c'ü rga pārägöji bübü Mizhocjimi, eñe e Pablo 'ñe e Bernabé.

¹⁸ Zō mi mamavi a cjanu, pero c'o nte siempre mi ne ro mbö'tp'üji o toro anguezevi. Pero o sido o xipjivi c'ü dya ro tsjaji a cjanu.

¹⁹ Cjanu o säjä c'ua a Lистра ja nzi o nte c'o mi menzumü a Israel, vi 'ñeji a Antioquia 'ñe a Iconio. O dyü't'üji c'ua c'o mi cārä a Listra o pjat'üji o ndojo e Pablo. Cjanu o ngüt'üji c'ua va pjongüji a tji cja c'e jñiñi. Mi pēzhiji ya vi ndü.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ē c'ua c'o cja vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ē böbüji nu ja mi 'mana e Pablo. Nuc'ua e Pablo cjanu o nanga c'ua, o cjogü na yeje cja c'e jñiñi. C'ü na ye nu pa, o mbedyevi nu e Bernabé o mēvi a Derbe.

²¹ A Derbe o zopjüvi c'o nte o xipjiji o jña Mizhocjimi. Na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nuc'ua cjanu o nzhogü o mēvi a Listra 'ñe a Iconio 'ñe a Antioquia.

²² O zopjüvi c'o mi creo e Jesucristo, o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí sido rí 'ñejmeji e Jesucristo. Dya pje rí tsjijñiji 'ma pje c'o cja'c'üji. Na ngue 'ma cjó c'o unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, nuji na ü 'ma c'o, y pje c'o cja'püji, embeji c'o.

Nguec'ua o zēzhiji, dya züji.

²³ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o juajnüvi c'ua c'o ro tsja pastor nzi 'naja jñiñi. C'o cjuarma c'o mi cārä nu, 'ñe c'o apóstole o mbempjeji. Nuc'ua c'o apóstole o dyötüvi Mizhocjimi ro mbös'ü c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, na ngue vi creoji. Cjanu o mbedyevi o mēvi c'ua.

Pablo y Bernabé vuelven a Antioquia de Siria

²⁴ O huench'evi c'ua cja c'e estado de Pisidia o zät'ävi a Perge c'ü tsja a Panflia.

²⁵ 'Ma mü o nguarü o zopjüvi c'o mi cārä nu, cjanu o zöbüvi o mēvi a ma a Atalia.

²⁶ Nujnu, o ndes'evi cja 'na barco c'ü mi ma a Antioquia c'ü tsja a Siria. Je mi mēvi nu, na ngue nujnu ngueje nu ja vi dyötü Mizhocjimi c'o cjuarma, ro mbös'ü e Pablo 'ñe e Bernabé cja c'e bēpji. Je mi mēvi nu, na ngue ya vi cjuatüvi c'e bēpji.

²⁷ 'Ma o zät'ävi a Antioquia, o zojnüvi c'ua c'o cjuarma. 'Ma mü o jmurüji, nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o xipjiji ja va mbös'ü Mizhocjimi va zopjüvi c'o nte. Xo xipjiji Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o dya mi menzumü a Israel, xo dyätpäji o jña e Jesucristo.

²⁸ O mezhe c'ua na puncjü o pa, mi cārāji co c'o mi cārä a Antioquia c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

15

La reunión en Jerusalén

1 C'o pa c'o, xo säjä c'ua ja nzi o bëzo a Antioquia c'o vi 'ñeje a Judea. O zopjüji c'o cjuarma o xipjiji:

—'Ma dya ra circuncidaots'üji ja c'o nzi va dyopjü e Moisés, dya ra sö ri salvagueji, embeji c'o cjuarma c'o mi cārā a Antioquia.

2 E Pablo 'ñe e Bernabé ro mēvi a Jerusalén, 'ñe ja nzi anguezeji, ro ma ñaji c'o apóstole 'ñe c'o pastor, ro dyöntüji cjo mi jyodü ro circuncidaoji c'o dya mi menzumü a Israel.

3 Cjanu o möji c'ua. Bübü o cjuarma c'ü ma zogüji. 'Ma o cjogüji a Fenicia 'ñe a Samaria, o zät'äji c'o jñiñi nu ja mi cārā o cjuarma. O xipjiji c'ü ya vi creo na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua me co mājā c'o cjuarma.

4 'Ma mü o zät'äji a Jerusalén, c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma o recibidoji e Pablo 'ñe e Bernabé 'ñe c'o ma dyoji. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o mamavi ja va mbös'sü Mizhocjimi o zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel.

5 Mi бүбү nu ja nzi o fariseo c'o vi creo e Jesucristo. O böbüji c'ua cjanu o mamaji:

—Ni jyodü rá circuncidaogöji c'o dya menzumü a Israel c'o ätpā o jña e Jesucristo. Xo rá xipjiji ni jyodü ra dyätäji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, eñeji.

6 Nguec'ua o tsjaji 'na junta, o jmurü c'o apóstole 'ñe c'o pastor o ñaji ja rvā xipjiji c'o dya mi menzumü a Israel.

7 Nuc'ua 'ma ya vi mezhe vi zöji o jña, o böbü e Pedro o xipjiji:

—Mi cjuarmats'ügöji, in pärägueji ya mezhe ja nzi cje, Mizhocjimi o juancügö nguetscö ot'ü ró zopjügö c'o dya menzumü a Israel ró xipjiji ja rvā 'ñemeji libre cja c'o na s'o. 'Ma o dyārāji c'o ró xipjiji, o creoji.

8 Ja c'o nzi va dyacöji Mizhocjimi o Espíritu, je xo ga cjanu va unü yo dya menzumü a Israel c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Na ngue Mizhocjimi pätpā o mü'bü texe yo nte.

9 Angueze dya juajnü cjó ra s'iyā. O ndintspi o mü'bü yo dya menzumü a Israel 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ja c'o nzi va ndintsqui in mü'bügöji.

10 Maco Mizhocjimi ya recibido yo dya menzumü a Israel, ¿jenga in xipjiji ni jyodü ra dyätäji c'o ley? Dya ri tsjaji a cjanu; 'na ra ünc'üji Mizhocjimi. C'o in mboxatitagöji mi söji na jyü c'o ley, dya sö ro cumpleji c'o. Ni xo ri nguetscöji.

11 Rí pärägöji na s'ozgöji pero ra salvazügöji Mizhocjimi na ngue me s'iyazüji e Jesús c'in Jmugöji. Je xo rga cjanu rgā salva yo dya menzumü a Israel, eñe e Pedro.

12 'Ma mü o nguarü o ña e Pedro, dya cjó cja ndünrü. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjüvi c'o mi cārā nu, o xipjiji ja va mbös'üvi Mizhocjimi va zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel. O mbös'ü o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

13 'Ma mü o nguarü o ñavi, cjanu o ña c'ua e Jacobo o xipji c'o mi cārā nu:

—Mi cjuarmats'ügöji, dyārāji c'ü rá xi'tsc'öji.

14 Ya xitsiji e Simón Pedro c'ü ya mezhe Mizhocjimi xo juentse yo dya menzumü a Israel, xo tsjapü o nte yo.

15 Nujoy, ngue yo o dyopjü c'o profeta c'ü ro zādā. C'o o dyopjüji je mama a cjava:

16 Yo nte, dya cja matcüji ja c'o nzi va matcüji cja c'e ngumü de xipjadü c'ü o dyät'ä e David.

Nguec'ua 'ma ra zādā c'o pa, rá nzhogö rá cjapü yo nte ra matcüji na yeje.

17-18 Rá cjapü in ntegö c'o 'ñaja nte, zö ja nde menzumüji.

Ra jyongüji ra mbācāji, eñe Mizhocjimi.

Nujoy, o jitscöji ndeze mi jinguā yo.

Je ga cjanu va mama c'o profeta.

19 O sido o ña e Jacobo o mama:

—C'ü rí mangö, yo dya menzumü a Israel c'o ya ejme dya Mizhocjimi, dya ni jyodü rá xipjiji ra circuncidaoji ja c'o nzi ga mama c'o ley.

20 C'ü rá cjaji, rá penpeji 'na carta rá xipjiji c'ü dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o päsp'äji yo ts'ita. C'o bëzo, dya ra tsäji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsäji o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü. Xo rá xipjiji, dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. Dya xo ra ziji o cji.

21 Rá xipjiji a cjanu. Na ngue ya mezhe jizhiji o ley e Moisés texe cja c'o ciudad. 'Ma xabaro xörüji cja nintsjimi c'e ley, eñe e Jacobo.

22 Nuc'ua o nguejme conforme c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma. O juajnüji c'ua yeje cjuarma c'ü ro möji a Antioquia e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'o, mi xo 'ñivi cja c'o cjuarma. C'ü 'ñaja mi chjü e Judas Barsabás; c'ü 'ñaja mi chjü e Silas.

23 O dyopjüji 'na carta o jñu's'üji a cjava:

“Nutscöjme rí apóstolegöjme 'ñetscöjme rí pastorgöjme rí pen'c'öjme ne carta. Rí zenguats'üjme cjuarma, nu'tsc'öji dya in menzumüji a Israel in cārāji a Antioquia 'ñe texe cja ne estado de Siria 'ñe ne estado de Cilicia.

24 C'ü rgā pen'c'öjme ne carta, ró ärägöjme бүбү c'o o mbedye va ja rí cārägöjme c'o o è nuc'üji. O xi'ts'iji ni jyodü ra circuncidaots'üji 'ñe rí tsjaji c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nguec'ua dya in pärāji ja ngue c'ü rí creoji. Nu c'o o è xi'ts'iji a cjanu, dya ró tägöjme c'o.

²⁵ Ya ró ñagøjme ró juajnűjme yeje cjuarma rá tácjøjme ra ěji e Bernabé 'ñe e Pablo, ra 'ñe zenguats'űji. Me rí s'iyagøjme anguezevi.

²⁶ Ző cjogűvi na puncjű peligro 'na ra mbö't'űji c'o, pero sido zopjűvi yo nte, xipjiji o jña e Jesucristo c'in Jmugőji.

²⁷ Ró juajnűjme e Judas 'ñe e Silas ra ěji e Bernabé 'ñe e Pablo. E Judas 'ñe e Silas ra xi'ts'iji nu yo ró opjűjme cja ne carta.

²⁸ O Espírítu Mizhocjimi o dyacøjme o pjeñe, o jítscøjme c'o rá xi'tsc'øjme rí tsjaji. Y na jo, nguextjo c'o rá xi'tsc'øjme c'o. 'Ma jiyő, 'na rí sőgeji na jyű.

²⁹ Yo rá xi'tsc'øjme, ngue c'ű dya rí saji o ts'ingue o animale c'o pásp'aji yo ts'ita. Dya xo rí siji o cji. Dya xo rí saji o animale c'o dya mbedye o cji. Nu'tsc'eji in bėzoji, dya rí tsaji o ndixű; 'ñetsc'eji in ndixűji, dya rí tsaji o bėzo. Xo 'ñetsc'eji dya be in chjűntűji. 'Ma dya rí tsjaji yo na s'o, in cjaji na jo'ma. Zenguaji, Mizhocjimi ra mböxc'űji", eñe c'e carta va dypjűji.

³⁰ Cjanu o ndaji c'ua e Judas 'ñe e Silas o ndėdyivi c'e carta, o mőji e Bernabé 'ñe e Pablo a Antioquia. 'Ma mü o zát'aji, cjanu o xipjiji c'ua c'o cjuarma a Antioquia ro jmurűji. 'Ma o jmurűji, o untűji c'ua c'e carta.

³¹ 'Ma mü o xőrűji c'e carta, me go maji na ngue ma jo c'o jña c'o mi t'opjű nu.

³² E Judas 'ñe e Silas mi profetavi. O xipjivi na puncjű o jña c'o cjuarma, o jchiji ja ga cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o cjuarma xenda go zėzhiji cja o jña Mizhocjimi.

³³ E Judas 'ñe e Silas o mezhevi ja nzi pa a Antioquia. Nuc'ua 'ma mü o nzhogűvi nu ja vi 'ñeji e Bernabé 'ñe e Pablo, c'o cjuarma a Antioquia o xipjiji anguezevi:

—Mizhocjimi ra mböxc'űvi. Xipjivi ra mbőrű Cjimi c'o o ndac'aji, eñeji.

³⁴⁻³⁵ E Pablo 'ñe e Bernabé xe go mimivi a Antioquia. Anguezevi 'ñe c'o 'ñaja xöpűte mi jizhiji mi mamaji o jña Mizhocjimi.

Pablo comienza su segundo viaje misionero

³⁶ O mezhe c'ua ja nzi o pa, o mama c'ua e Pablo o xipji e Bernabé:

—Na jo rá mē cja c'o jñiñi nu ja ya ró zopjűvi o jña Mizhocjimi c'o nte. Rá ma zenguavi c'o cjuarma, rá nuvi pje cjaji, eñe e Pablo.

³⁷ E Bernabé mi ne ro zidyivi e Juan Marcos.

³⁸ Pero o mama e Pablo c'ű xenda na jo 'ma dya ro zidyivi c'ű. Na ngue e Marcos vi jyanbűji co anguezevi a Panfilia; dya sido cja c'e bėpji co anguezevi.

³⁹ Nguec'ua o zövi c'ua o jña e Bernabé e Pablo. Nguec'ua va xögűvi c'ua. Nuc'ua e Bernabé cjanu o mēvi e Marcos. O mbes'evi cja 'na barco o mēvi a Chipe.

⁴⁰ Nuc'ua e Pablo o juajnű e Silas ro mēvi ro mbėpivi Mizhocjimi. C'o cjuarma a Antioquia o dyötpűji Mizhocjimi ro mbös'ű e Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mēvi c'ua.

⁴¹ O zát'avi texe cja c'e estado de Siria 'ñe cja c'e estado de Cilicia. E Pablo mi zopjű c'o cjuarma; nguec'ua va zėzhiji cja o jña Mizhocjimi.

16

Timoteo acompaña a Pablo y a Silas

¹ Nuc'ua cjanu o mēvi c'ua a Derbe 'ñeja a Listra. Mi bűbű nu 'na t'i c'ű mi chjű e Timoteo. Nuc'ű, mi ench'e o mü'bű e Jesucristo. C'ű nu nana mi menzumű a Israel, y xo mi ench'e o mü'bű e Jesucristo. C'ű nu tata mi menzumű a Grecia.

² C'o cjuarma a Listra 'ñe a Iconio mi mamaji c'ű mi cja na jo e Timoteo.

³ E Pablo o ne o zidyivi e Timoteo ngue c'ua ro mbös'űvi cja c'e bėpji. Pero ot'ű o circuncidado. Na ngue c'o mi menzumű a Israel c'o mi cārā cja c'o jñiñi nu ja ro mőji e Pablo e Silas e Timoteo, mi părăji c'ű mi griego c'ű o tata e Timoteo, dya mi menzumű a Israel. 'Ma o nguarű o circuncidado, cjanu o mőji c'ua.

⁴ Texe cja c'o jñiñi ja c'o mi pőji, mi zopjűji c'o cjuarma mi xipjiji c'o vi mama c'o apóstole 'ñe c'o pastor c'o mi cārā a Jerusalén.

⁵ Nguec'ua c'o cjuarma xenda go mbārāji go creoji e Jesucristo. Pama mi bűbű c'o mi ench'e o mü'bű e Jesucristo.

La visión que Pablo tuvo de un hombre de Macedonia

⁶ Nuc'ua mi ne ro mőji a Asia ro xipjiji o jña e Jesucristo c'o nte. Pero o Espírítu Mizhocjimi o tsjavű o mbārāji c'ű dya ro mőji nu. Nguec'ua va cjogűtűji cja c'e estado de Frigia 'ñe cja c'e estado de Galacia.

⁷ 'Ma ya mi ngue ro zát'aji cja c'e estado de Misia, mi cja ro mőji a Bitinia. Pero o Espírítu e Jesucristo dya jyėzi ro mőji.

⁸ Nguec'ua va cjogűtűji c'ua cja c'e estado de Misia, dya mamaji o jña Mizhocjimi nu. Nuc'ua o zát'aji a Troas c'ű tsja a Misia.

⁹ 'Na nu xömű 'ma mi cārāji a Troas, Mizhocjimi o jichi e Pablo c'ű o jñanda, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jű. O jñanda 'na bėzo c'ű mi menzumű cja c'e estado de Macedonia. Mi bűbű ma xipji e Pablo: "Mőji a Macedonia rí ma pjöxc'űjme", eñe c'e bėzo.

¹⁰ Nutscö e Lucas, je ngue a Troas ró chjėgøjme e Pablo 'ñe c'o mi dyoji. Na ngue c'ű o jñanda e Pablo c'ű o jichi Mizhocjimi, ró părăjme Mizhocjimi mi jítscøjme c'ű ro ma zopjűjme c'o mi cārā a Macedonia ro ma xipjijme o jña e Jesucristo. Ixtó xampajme ro möcøjme nu.

Pablo y Silas en Filipos

¹¹ Ró tes'ejme c'ua cja c'e barco c'ü ró töt'üjme a Troas ró möjme derecho ró sät'äjme a Samotracia. C'ü na ye nu pa, ró sät'äjme a Neápolis ró dagüjme cja c'e barco.

¹² Nuc'ua ró pedyejme nu ró sät'äjme a Filipos nu ja cārā na puncjü o nte c'o vi 'ñeje a Roma o 'ñe mandaji nu. A Filipos ngue 'na jñiñi c'ü me na nojo cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Macedonia. Ró mimijme ja nzi pa nu.

¹³ 'Ma mü o zādā c'e pa 'ma sóya c'o men-zumü a Israel, ró pedyejme cja o ngoxtji c'e jñiñi ró möcjöjme a squina cja 'na ndare nu ja mi pa ötüji Mizhocjimi. Ró mimijme ró jíchijme c'o ndixü c'o mi jmurü nu.

¹⁴ 'Na c'o ndixü c'o mi ärä c'o mi ma-majme, mi ngue 'na ndixü c'ü mi chjü e Lidia. Mi menzumü a Tiatira mi pö o bitu c'o ma cjipobü. Nuc'ü, mi ma't'ü Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü o creo c'o jña c'o o mama e Pablo.

¹⁵ Cjanu o ji c'ua, 'ñe c'o mi cārā o ngümü. Nuc'ua cjanu o xitscöjme:

—Nu 'ma in mangueji c'ü na cjuana rí ench'e in mü'bügö c'ü in Jmugöji, rí mbitats'üji rá mö in nzungö rí ma oxqueji nu, enzögöjme c'ü.

O zümpcüjme ró oxüjme nu.

¹⁶ 'Na nu pa, mi pöcjöjme nu ja mi pa ötüjme Mizhocjimi. Ró chjégöjme 'na xunt'i c'ü mi esclavo. Mi o'o o mü'bü 'na o espíritu e Satanás c'ü dya jo, mi unü poder mi divinao. C'o o lamu c'e xunt'i mi töji na puncjü o merio co c'ü mi divinao c'e xunt'i.

¹⁷ Nuc'ü, mi tjünt'ü in xütjügöjme nu ja mi pöcjöjme e Pablo, mi mapjü na jens'e mi mama:

—Nu yo bëzo, ngue o mbëppi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Xi'ts'iji ja rgá só rí salvagueji, eñe c'e xunt'i.

¹⁸ O mezhe c'ua na puncjü o pa, mi cja a cjanu c'e xunt'i mi tjünt'ü in xütjügöjme mi mama a cjanu. O xicha c'ua e Pablo o pjünü o jñanda c'e xunt'i. Cjanu o xipji c'ua c'ü o espíritu c'ü dya jo:

—Me na zëzhi e Jesucristo; rí xi'ts'ö rí pedye cja ne xunt'i.

Cjanu o mbedye c'ua.

¹⁹ C'o o lamu c'e xunt'i o mbäräji c'ua c'ü dya cja ro ndöji na puncjü o merio. Nguec'ua cjanu o zürüji c'ua e Pablo 'ñe e Silas o zidyiji a fuerza a jmi c'o pje mi pjëzhi, ngue c'ua ro jñünpüji nguenda.

²⁰ 'Ma mü o zät'äji cja c'o pje mi pjëzhi, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu yo bëzo, je menzumüvi a Israel. Va ē xipjiji nan'ño jña yo nte ga dyonpüji. Nguec'ua dya päräji ja ngue c'ü ra creoji.

²¹ Mamavi o jña c'o mama in leygöji c'ü dya só rá cjaji ni xo rá creoji. Na ngue rí menzumügöji a Roma, eñeji.

²² Nguec'ua c'o nte o üdüji, mi ne ro mbäräji e Pablo 'ñe e Silas. C'o pje mi pjëzhi

cjanu o ts'ünbüvi c'ua o bitu e Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mandavi o mbäräji co dyenza.

²³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mbäräji na puncjü, cjanu o pant'aji c'ua a pjörü. Cjanu o xipjiji c'ua c'e mböpjörü ro mbörüji na jo e Pablo 'ñe e Silas para dya ro mbedyevi.

²⁴ Nguec'ua c'e mböpjörü o tsja ja c'o nzi va xipjiji, o siji e Pablo 'ñe e Silas o ē tsjocüji mas a mbo cja c'e pjörü. Cjanu o ngö'tp'üji c'ua o nguavi cja yeje dyaxü c'o vi dyö't'üji, para dya ro sö ro mbedyevi.

²⁵ Nuc'ua c'ü ndexömü e Pablo 'ñe e Silas mi ötüvi Mizhocjimi y mi tövi o himno ma ma't'üvi Mizhocjimi. C'o 'ñaja c'o ma o'o a pjörü mi äräji.

²⁶ 'Nango mbi c'ua na zëzhi ne xoñijömü go 'ñömü c'o cimientu cja c'e pjörü go xogü c'o ngoxtji. C'o cadena c'o mi 'nün't'ü c'o ma o'o a pjörü, o ndögü nu ja mi sa'a cja ndüngümü.

²⁷ C'e mböpjörü 'ma mü o zö, o jñanda ya vi xogü c'o ngoxtji cja c'e pjörü. O ngübü c'ua o tjëdyi ro pö't'ütsjé. Na ngue mi pëzhi ya vi c'ueñe texe c'o ma o'o cja c'e pjörü.

²⁸ Nuc'ua e Pablo o mapjü c'ua na jens'e o xipji:

—Dya rí pö't'ütsjé; rí cäxtjogöjme rí texejme, eñe.

²⁹ Nuc'ua c'e mböpjörü o manda o tñji o sivi. Cjanu o cjanu'di o ma a mbo cja c'e pjörü, me mi mbi. Cjanu o ndünñijömü cja o jmi e Pablo 'ñe e Silas.

³⁰ Cjanu o zidyivi a tji o xipjivi:

—Nu'ts'evi nin t'ecjañömüvi, zpe ni jy-odü rá cjagö ngue c'ua rá salvagö?

³¹ Cjanu o ndünrüvi o xipjivi:

—Rí 'ñen'h'e in mü'bü e Jesucristo rí ts-japü in Jmugue. Ra 'ñempc'e libre texe cja c'o na s'o; xo 'ñe yo cārā in nzümü, embeji c'e mböpjörü.

³² Nuc'ua cjanu o xipjivi o jña Mizhocjimi c'e bëzo 'ñe texe c'o mi cārā o ngümü.

³³ Nuc'ua mismo c'e xömü, c'e mböpjörü ixco zidyí c'ua e Pablo 'ñe e Silas nu ja mi po o ndeje o mbe'chp'evi nu ja vi s'odü. Nuc'ua cjanu o jichiji co ndeje c'e mböpjörü 'ñe c'o mi cārā o ngümü.

³⁴ Nuc'ua c'e mböpjörü cjanu o zidyí e Pablo 'ñe e Silas cja o ngümü, o ma unüvi o xëdyi o zivi. Me go mājā c'ua c'e mböpjörü 'ñe c'o mi cārā o ngümü, na ngue vi 'ñen'h'e o mü'büji Mizhocjimi.

³⁵ Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o pje mi pjëzhi cjanu o zopjüvi c'ua c'o policia o xipjiji:

—Mëvi ma xopcüvi c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü.

³⁶ 'Ma mü o zät'ävi nu, o xipjivi c'e mböpjörü. Nuc'ua c'e mböpjörü cjanu o ma xipji e Pablo:

—C'o pje pjëzhi o ndävi c'o o ē mama c'ü só rí pedyevi libre. Nguec'ua pedyevi, Mizhocjimi rí möji, eñe c'e mböpjörü.

³⁷ Pero e Pablo dya nguejme conforme o xipji c'o policia:

—C'o pje pjézhi o mandavi o mbärüzübe na puncjü, me go bëchquibe in tsebe cja yo nte, zö dya jñüncübe ngüenda. Y o pandgabe a pjörü. O tsjacübe a cjanu, maco rí menzumögöbe a Roma. Nudya, nevi c'ü rá pedyebe, c'ü dya ra mbärä yo nte. Iyö. Ma xipjivi ra ëjui ra 'ñe pjongüzübe libre.

³⁸ Cjanu o ma c'ua c'o policia cja c'o pje mi pjézhi, o ma xipjivi ja va mama e Pablo. 'Ma mü o dyärä c'o pje mi pjézhi c'ü mi menzumü a Roma e Pablo 'ñe e Silas, me go züvi c'ua.

³⁹ Cjanu o mëvi c'ua cja c'e pjörü o ma xipjivi e Pablo 'ñe e Silas:

—Perdonaozübe c'ü ró cja'c'öbe. Cjanu o pjongüvi c'ua libre cja c'e pjörü. Cjanu o xipjivi:

—Rí ö't'c'üjme 'na favor rí pedyevi cja ne jñiñi, eñe c'o pje mi pjézhi.

⁴⁰ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Silas 'ma mü o mbedyevi libre cja c'e pjörü, cjanu o ma zenguavi e Lidia. Nuc'ua cjanu o zopjüvi c'o cjuarma c'o mi cärä nu; nguec'ua o mäji y o zézhi. O mbedye o möji c'ua co e Timoteo.

17

El alboroto en Tesalónica

¹ O zät'äji c'ua a Anfípolis 'ñe a Apolonia pero o cjögütjoi, o zät'äji cja c'e jñiñi a Tesalónica. Nujnu, bübü nu 'naja nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

² Texe nu ja mi sät'ä e Pablo mi pa cja nintsjimi. Nguec'ua o mezhe jñi nzo, chjünma mi pa cja c'e nintsjimi a Tesalónica mi pa jichi o jña Mizhocjimi c'o nte.

³ O jichiji c'o mama o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ro mbäräji mi jyodü ro sufre rvä ndü e Cristo, cja rrü tetjo c'ua na yeje. O xipjivi:

—In te'beji c'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevgueji libre. Pero ri xi'tsc'öji, nuc'ü, ya ëjë. Ngueje e Jesús.

⁴ C'o menzumü a Israel, bübü c'o o creo o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. C'o dya menzumü a Israel c'o xo mi sü Mizhocjimi, na puncjü c'o xo creo e Jesucristo. Nuc'ü, mi bübü ja nzi ndixü c'o pje mi pjézhi.

⁵ Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo, me go sjëyaji c'ua na ngue c'o nte o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. Nguec'ua cjanu o möji cja chöjmü nu ja mi cärä c'o bëzo c'o ma s'o c'o dya mi pëppi c'o ja nde mi nzhodü. O xipjivi ro möji anguezeji. 'Ma mi pöji, o mbürü o mapjüji c'ua na jens'e. Nguec'ua va mundo c'ua na puncjü o nte. Nuc'ua cjanu o möji cja o ngümü e Jasón, Cjanu o xo'tp'üji o ngümü cjanu o cjögüji, ngue c'ua ro pjongüji e Pablo 'ñe e Silas ro zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda a jmi c'o nte.

⁶ Pero dya chöt'üji. Nguec'ua o pënch'iji c'ua e Jasón 'ñe ja nzi c'o 'ñaja cjuarma, o zidyiji a fuerza cja c'o pje mi pjézhi cja c'e jñiñi. O mapjüji na jens'e mi mamaji:

—E Pablo 'ñe e Silas nzhodüvi onpüvi yo nte. Nguec'ua texe cja ne soñijöma bübü c'o ya s'onbüji o mü'bü na ngue c'o jña c'o mamavi. Nudya, va ëjui va ë oncügöji.

⁷ Nu ne Jasón o recibido cja o ngümü c'o, ngue c'ua sido oxüvi. C'o creo ja c'o nzi ga mama anguezevi, dya cjaji ja c'o nzi ga manda e César c'ü mero manda; mamaji e Jesús ngueje c'ü mero manda, eñeji.

⁸ C'o nte 'ñe c'o pje mi pjézhi 'ma mü o dyäräji a cjanu, me go züji, dya mi pärä pje ro tsjaji.

⁹ Nuc'ua c'o pje mi pjézhi cjanu o cobraji o merio e Jasón 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o xipjivi c'ü ro nzhopcüji c'o merio 'ma ro mbedye e Pablo 'ñe e Silas cja c'e jñiñi. Cjanu o 'ñemeji c'ua libre.

Pablo y Silas en Berea

¹⁰ Nuc'ua c'o cjuarma cjanu o xipjivi e Pablo 'ñe e Silas c'ü ro mbedyevi c'e xömü, ro mëvi a ma a Berea. 'Ma mü o zät'ävi nu, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

¹¹ C'o mi cärä a Berea xenda mi äräji que na ngue c'o mi cärä a Tesalónica. O dyäräji co texe o mü'büji c'o jña c'o mi mama e Pablo 'ñe e Silas. Pama mi nuji cja o jña Mizhocjimi cjo na cjuana c'o mi mamavi.

¹² Nguec'ua c'o menzumü a Israel, na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Xo 'ñe na puncjü o ndixü c'o pje mi pjézhi c'o mi griego c'o dya mi menzumü a Israel, xo creoji e Jesucristo. Xo 'ñe o bëzo c'o mi griego.

¹³ Nuc'ua c'o mi cärä a Tesalónica c'o mi menzumü a Israel, o mbäräji c'ua e Pablo 'ñe e Silas vi mëvi a Berea; e Pablo mi zopjü c'o nte mi xipjivi o jña Mizhocjimi. Ixco möji c'ua o ma dyü't'üji c'o nte, ngue c'ua me go mundoji va mapjüji.

¹⁴ Nuc'ua c'o cjuarma ixco ndäji c'ua c'o ro ma caminao e Pablo ro zät'äji a squina cja c'e mar. E Silas 'ñe e Timoteo o nguejmevi a Berea.

¹⁵ C'o cjuarma o ma caminaoji e Pablo hasta o zät'äji a Atenas. Nuc'ua e Pablo o mama c'ua o xipjivi:

—'Ma rí nzhogueji a Berea, xipjivi e Silas 'ñe e Timoteo ra tsjavi posible ra ëjui, dya ra mezhevi.

Pablo en Atenas

¹⁶ E Pablo mi te'be e Silas 'ñe e Timoteo ro säjui a Atenas. Me go sufre o mü'bü, na ngue o jñanda mi tagä na puncjü o ts'ita cja c'e jñiñi.

¹⁷ Nguec'ua mi pa cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o mi menzumü a Israel mi xipjivi ja ga cja

c'ü na cjuana. Xo mi ñaji c'o dya mi menzumü a Israel c'o xo mi ma't'ü Mizhocjimi. Y pama mi pa cja c'e chõjmü mi ñaji c'o mi pa nu.

¹⁸ Nujnu, mi pa nu c'o mi xiji epicureo c'o mi xõtpü o jña e Epicuro, 'ñe c'o mi xiji estoico c'o mi xõtpü o jña e Zenón. Anguezeji o zõji o jña e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Mbārã, ¿pje ra xitscõji ne bëzo nu ja nde pezhe o jña?, eñeji.

Bübü c'o o mama:

—Nza cja c'ü xitscõji rá creoji nan'ño ts'ita c'o ma't'üji nan'ño jñüi, eñeji.

O mamaji a cjanu na ngue e Pablo mi xipji anguezeji ja ga cja e Jesús 'ñe c'e Resurrección. Anguezeji dya tendioji, mi cjaþüji e Jesús 'ñe c'e Resurrección mi ngue o tjü yeje ts'ita.

¹⁹ O zidyiji c'ua e Pablo nu ja mi chjü a Areópago nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipjiji:

—Rí ne rí xitscõjme ne jña nu in jizhgue ngue c'ua rá pãrãjme.

²⁰ In mangue yo nunca rí ãrãjme. Rí ne rá pãrãjme ja ga cja yo, embeji e Pablo.

²¹ C'o mi menzumü a Atenas 'ñe c'o dya mi menzumü a Atenas c'o mi cãrã nu, sido mi mamaji c'o jña c'o nuevo y me mi ne ra dyãrãji c'o jña c'o nuevo.

²² Nuc'ua e Pablo cjanu o böbü c'ua nu ja mi jünji ngüenda nu ja mi chjü a Areópago, cjanu o mama:

—Nu'tsc'eji in bëzoji in cãrãji va a Atenas, rí unnc'õ ngüenda c'ü me in ma't'üji o ts'ita.

²³ 'Ma mi nzhodügö mi janda yo ts'ita yo in ma't'üji, ró janda 'na altar c'ü juns'ü a cjava: “Ne altar ngue para c'e ts'ita c'ü dya rí pãrãgõji”, je juns'ü a cjanu. Nudya rá xi'tsc'õji ja ga cja c'ü dya in pãrãji pero in mamaji in ma't'üji, c'ü ngueje Mizhocjimi.

²⁴ 'Mizhocjimi o dyãt'ã e jens'e 'ñe ne xoñijõmü, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. Nuc'ü, manda texe a jens'e 'ñe texe cja ne xoñijõmü. Nguec'ua dya bübü a mbo o templo 'ñe o ts'ingumü nu ja ra mimi. Na ngue nuyo, ät'ãtjõji co dyë yo.

²⁵ Nu'tsc'eji in cjiñjüji c'ü pje c'o ni jyodü yo ts'ita rí unügeje. Pero Mizhocjimi dya pje ni jyodü. Maco ngue angueze o ngambgagõji va cja ne xoñijõmü, y dacüji c'ü rgã bübüji 'ñe c'ü rgã tsjons'ü in jñüji. Xo dacüji texe c'o ni jyongüji.

²⁶ 'Mizhocjimi o ngama texe yo raza 'ñe yo nación. Na ngue je mboxbëchiji cja c'e bëzo c'ü ot'ü o dyãt'ã Mizhocjimi. O mama Mizhocjimi jinguã ro mimi nzi 'na raza yo cãrã dya, 'ñe ja ngue c'ua ro ngãrãji. Xo 'ñe c'o cja ra ngãrã.

²⁷ O ngama a cjanu Mizhocjimi yo raza, ngue c'ua texeji ra jyodüji angueze, ra mbãrãji ja ga cja, ra 'ñench'e o mü'büji. Na

ngue dya jë bübü Mizhocjimi co nuzgõji rí nteji.

²⁸ Na ngue dacüji c'ü rgã bübüji 'ñe c'ü rgã 'ñõ'müji in dyëji 'ñe in cuaji. Nguec'ua só rá mamaji bübü co nuzscõji c'ü. Xo mama a cjanu 'naja c'o in menzumügeje c'o mi xiji poeta c'o mi pjëchi ra ña c'o pje nde ma jña. O mama: “O t'izgõji Mizhocjimi”, eñe.

²⁹ Nu 'ma o t'izgõji Mizhocjimi, ni jyodü rá unnc'õji ngüenda c'ü dya Mizhocjimi yo ts'ita yo ät'ã yo nte. Na ngue ät'ãji ja c'o nzi ga neji, de oro o de plata o de ndojo.

³⁰ 'Ma ot'ü, Mizhocjimi mi pësp'i na puncjü paciencia c'o mi ma't'ü yo ts'ita. Na ngue dya mi pãrãji. Pero nudya, mama Mizhocjimi c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'bü texe yo cãrã cja ne xoñijõmü.

³¹ Mizhocjimi ya juajnü 'na pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. O 'ñeme 'na bëzo c'ü ra jñüncüji na jo ngüenda. 'Ma o ndü c'e bëzo, Mizhocjimi o tsjapü o te. Ngue c'ü rga pãrãgõji rí texeji, c'e bëzo ngueje c'ü ra jñüncüji ngüenda, eñe e Pablo.

³² 'Ma mü o dyãrãji c'ü mi mama e Pablo c'ü vi te e Jesús 'ma ya vi ndü, bübü c'o o tsjapü burla va ndenbe e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Xe rí xitscõjme 'na nu pa, eñeji.

³³ Nguec'ua e Pablo o mbedye nu ja mi cãrãji.

³⁴ Bübü c'o o ndeñe e Pablo o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. 'Na anguezeji mi chjü e Dionisio. Mi ngue 'na c'o bëzo c'o mi jün ngüenda. Xo creo 'na ndixü c'ü mi chjü e Dámaris.

18

Pablo en Corinto

¹ Nuc'ua e Pablo o mbedye a Atenas o ma a Corinto.

² Nujnu, o chjëvi nu 'na bëzo c'ü xo mi Israelita, pero vi jmus'ü cja c'e estado de Ponto c'ü tsja a Asia. Nuc'ü, mi chjü e Aquila. Cja vi 'ñejui c'ü nu su a Italia nu ja mi bübüvi. Na ngue e Claudio c'ü mi mero mi manda o xipji texe c'o mi menzumü a Israel ro mbedyeji a Roma c'ü tsja cja c'e país a Italia. C'ü nu su e Aquila mi chjü e Priscila. E Pablo o ma zengua e Aquila 'ñe e Priscila cja o ngumüvi.

³ C'e bëpji c'ü mi cja e Aquila 'ñe e Priscila, mi mismotjo c'e bëpji c'ü mi cja e Pablo. Mi tä'bãji o xipjadü o animale mi põji. Y nu c'o mi tõmü, mi ät'ãji o ngumüji. Nguec'ua e Pablo o mimiji co anguezevi, mi tä'bãji o xipjadü.

⁴ E Pablo mi pa 'ma xabaro cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o menzumü a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, mi xipjiji ro dyãtpãji o jña e Jesucristo.

⁵ Nuc'ua cjanu o säjä c'ua e Silas 'ñe e Timoteo, vi 'ñejuí cja c'e estado de Macedonia. Nuc'ua e Pablo pama mi zopjü c'o mi menzumü a Israel mi xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, e Jesús ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre, embeji.

⁶ Anguezeji dya go ne go creoji, y o zadüji e Pablo. Nguec'ua e Pablo o juancja o bitu ngue c'ua ro unüji nguenda c'ü ro mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja ro ma zopjü anguezeji. Cjanu o mama c'ua:

—C'ü rí ma sufregueji, dya ngue in s'ocügö; ngueje in s'ocügueji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ri 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, dya j dyätcäji. Nudya, rá zopjügö yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

⁷ Cjanu o mbedye c'ua cja c'e nintsjimi. O cjögü c'ua cja 'na ngumü c'ü bëxtjo mi jără cja c'e nintsjimi. C'e ngumü mi ngue o ngumü e Justo. Nuc'ü, dya mi menzumü a Israel pero mi ma't'ü Mizhocjimi. Nu cja c'e ngumü ngue nu sido mi ña e Pablo o jña Mizhocjimi.

⁸ C'ü mi manda cja c'e nintsjimi, mi chjü e Crispo. Nuc'ü, o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'in Jmugöji; xo 'ñe texe c'o mi cärä o ngumü. C'o mi menzumü a Corinto, na puncjü c'o o dyätä e Pablo cjanu o creoji e Jesucristo. Cjanu o jiji.

⁹ Na nu xömü Mizhocjimi o unü e Pablo o jñanda nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'ñj'i, o xipji:

—Dya rí sü. Sido rí zopjügue yo nte, dya rí jueme.

¹⁰ Na ngue rí bübügö co nu'tsc'e. Dya rá jëzi cjö pje ra tsja'c'ü. Na ngue cja ne jñiñi cärä na puncjü o nte c'o ra dyätcä in jña; nutscö rá cjapü in ntegö, eñe Mizhocjimi.

¹¹ O mezhe 'na cjé nde va mimi e Pablo a Corinto mi jichi o jña Mizhocjimi c'o nte.

¹² E Galión mi gobernador cja c'e estado de Acaya. 'Na nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpä o jña e Jesucristo, o jmurüji o ñaji. Cjanu o ma zürüji e Pablo o zidyiji a jmi e Galión nu ja mi jün nguenda.

¹³ Cjanu o xipjiji c'ua e Galión:

—Ne bëzo nu, onpü yo nte xipjiji nan'ño rgá ma't'üji Mizhocjimi. Maco dya mama a cjanu c'o ley, eñeji va xipjiji e Galión.

¹⁴ Nuc'ua e Pablo ya mi ngue ro ndünrü. Pero e Galión o ña c'ua o xipji c'o mi menzumü a Israel:

—Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel, sido va ë molestaozügöji, ya xichazügö co nu'tsc'eji. 'Ma ro pö't'unte ne bëzo, o pje c'o ro tsjapü 'na nte, ro ä'tc'öji 'ma.

¹⁵ Pero dya pje tsja nu. C'ü ni ñugueji na ü nu, ngue c'ü dya jizhi ja c'o nzi ga mama c'o in leygueji. Nan'ño jña c'o mama y nan'ño tjü c'ü nádä. Nguec'ua ngue'tsc'eji sö

rí reglatsjëji; nutscö dya pë'sc'ü rá nugö yo, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o manda o pjongüji c'o mi menzumü a Israel nu ja mi jün nguenda.

¹⁷ Nuc'ua c'o dya mi menzumü a Israel, o pëñch'iji c'ua e Sóstenes c'ü mi manda cja c'e nintsjimi a Corinto, o mbäräji a jmi e Galión nu ja mi jün nguenda. Pero e Galión dya tsjapü nguenda.

Pablo vuelve a Antioquia y comienza su tercer viaje misionero

¹⁸ E Pablo xe go mezhe c'ua na puncjü o pa, o mimi a Corinto. Nuc'ua cjanu o 'ñezhe c'ua c'o cjuarma. Cjanu o möji c'ua e Aquila 'ñe e Priscila a ma a Siria, mi pöji cja 'na barco. 'Ma mü o zät'äji a Cencrea, o 'ñaxpaji o ñi na ngue ya vi cumple c'e promesa c'ü vi mama va xipji Mizhocjimi.

¹⁹⁻²¹ O mbedyeji nu, o zät'äji a Efeso. E Pablo cjanu o cjögü cja c'e nintsjimi o ñaji c'o mi menzumü a Israel o xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Anguezeji mi süjmüji e Pablo xe ro mezhe rvä mimiji. Pero e Pablo o ndünrü o mama c'ü dya mi sö. Cjanu o 'ñezhe anguezeji o xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a Jerusalén rá ma süpcö c'e mbaxcua c'ü ya ra zädä. Pero 'ma ra ne Mizhocjimi, rá nzhogü rá ë zenguats'üji na yeje.

Cjanu o ma ndes'e cja 'na barco c'ü mi cjögü a Efeso, o mbedye nu. E Aquila 'ñe e Priscila o nguejmevi a Efeso.

²² 'Ma mü o zät'ä c'e barco cja c'e jñiñi a Cesarea, o dagü e Pablo o ma'a nu ja mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén, o ma zenguaji. O mbedye c'ua nu, cjanu o ma c'ua a Antioquia.

²³ O mezhe ja nzi pa va mimi nu. Cjanu o mbedye o ma cja c'e estado de Galacia 'ñe cja c'e estado de Frigia. O zät'ä texe cja c'o jñiñi nu ja mi cärä c'o mi ätpä o jña e Jesucristo, o zopjüji. Nguec'ua o mäji y o zëzhiji.

Apolos predica en Efeso

²⁴ Dya go mezhe go säjä c'ua a Efeso 'na bëzo c'ü mi chjü e Apolos. Mi Israelita pero vi jmus'ü a Alejandría. C'e bëzo mi pärä na jo o jña Mizhocjimi, y mi pjëchi ra zopjü na jo c'o nte.

²⁵ Nuc'ü, ya vi jichiji ja ga cja o 'ñiji e Jesús c'in Jmugöji. Mi zopjü c'o nte co texe o mü'bü, mi xipjiji ja ga cja e Jesús ja c'o nzi va dyärä. Pero dya mi pärä na jo ja ga cja. E Apolos mi pärä e Juan mi jichi co ndeje c'o nte. Pero dya mi pärä ja ga nänbäji dya o tjü e Jesucristo 'ma jichiji c'o ench'e o mü'bü angueze.

²⁶ Nuc'ua e Apolos o mbürü o zopjü c'o nte cja c'e nintsjimi, o xipjiji texe c'ü mi pärä ja ga cja e Jesús. Y dya mi sü. Nuc'ua e Priscila 'ñe e Aquila 'ma mü o dyärävi mi ña e Apolos,

o zidyivi o ngumüvi. Cjanu o ñatsjëji c'ua o xipjivi c'o jña c'o xe mi bëzhi ro mbärä.

²⁷⁻²⁸ Nuc'ua e Apolos cjanu o mama c'ü ro ndes'e cja 'na barco ro ma cja c'e estado de Acaya. Nguec'ua c'o cjuarma a Efeso o xipjiji e Apolos:

—Jä, na jo rí mague, embeji c'ü.

Cjanu o dyopjüji 'na carta ro ndëdyi e Apolos, ngue c'ua c'o cjuarma a Acaya ro recibidoji c'ü. 'Ma o zät'ä a Acaya, Mizhocjimi o unü poder e Apolo o zopjü c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. Mi söji o jña anguezeji nu ja mi cärä texe c'o nte mi äräji. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji ja ga mama o jña Mizhocjimi; nguec'ua c'o nte va mbäräji e Jesús ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgeji libre. Nguec'ua c'o mi söji o jña e Apolos o bëzhiji. Nguec'ua c'o ya vi creo e Jesucristo xenda go zëzhiji.

19

Pablo en Efeso

¹ 'Ma mi bübü e Apolos a Corinto c'ü tsja a Acaya, e Pablo mi nzhodü cja c'o jñiñi c'o mi järä cja t'ëje. Cjanu o zät'ä a Efeso. Cjanu o chjëji nu, ja nzi c'o mi ätpä o jña e Jesucristo.

² Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma i creogueji, çcjo o ëjë o Espiritu Mizhocjimi cja in mü'bügejeji?

O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji:

—Dya rí äräjme cjo bübü o Espiritu Mizhocjimi.

³ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Çja vi jigueji 'ma?

O ndünrü c'ua anguezeji:

—O nzhogü in mü'büjme ja c'o nzi va mama e Juan, cja rrü jigöjme.

⁴ O ndünrü c'ua e Pablo o xipjiji:

—'Ma mi jichi e Juan c'o nte, mi xipjiji ro jyëziji c'o na s'o ro 'ñench'e o mü'büji c'ü cja ro ëjë, c'ü ngueje e Jesús. Ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgeji libre cja c'o na s'o, eñe e Pablo.

⁵ 'Ma mü o dyäräji a cjanu, cjanu o jiji c'ua na yeje. O nänbäji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji va jichiji.

⁶ Nuc'ua e Pablo o 'ñe's'e o dyë anguezeji. Nuc'ua o ëjë c'ua o Espiritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji. Nuc'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, y mi mamaji o jña Mizhocjimi.

⁷ Anguezeji mi söji 'na doce bëzo.

⁸ O mezhe jñi zana e Pablo mi pa cja c'e nintsjimi, mi pa ñaji c'o nte mi xipjiji mi jyodü ro 'ñench'e o mü'büji e Jesús, na ngue ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

⁹ Pero bübü c'o o meze o mü'bü, c'o dya go 'ñejme e Jesucristo. Anguezeji o zopjüji c'ua c'o 'ñaja c'o mi jmurü cja c'e nintsjimi, o

xipjiji c'ü dya ma jo o 'ñiji e Jesús. Nguec'ua e Pablo o mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja mi pa zopjü nu c'o nte. Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi teñe angueze, cjanu o möji c'ua cja 'na scuela nu ja mi xöpüte 'na bëzo c'ü mi chjü e Tiranno. Nuc'ua e Pablo pama mi pa cja c'e scuela mi pa zopjü c'o nte.

¹⁰ O mezhe yeje cjë c'ü mi pa zopjü c'o nte nu. Nguec'ua texe c'o mi cärä cja c'e estado de Asia, o dyäräji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö mi menzumü a Israel zö dya mi menzumü a Israel.

¹¹ Mizhocjimi o unü poder e Pablo o tsja c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

¹² Nguec'ua c'o ts'imbayo c'o mi jüt'ü o ñi e Pablo 'ñe c'o o péchera, mi canaji mi pa cuatüji c'o mi sö'dyë 'ñe c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua mi jogü c'o mi sö'dyë y mi pedye c'o s'ondajma.

¹³ Bübü c'o menzumü a Israel c'o mi nzhodü mi cjuama c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Mi nänbäji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji ma cjuamaji, xa'ma ro mbedye c'o s'ondajma. Mi mamaji:

—Pedye cja ne nte. Rí xi'tsc'ö co o poder e Jesús c'ü nädä e Pablo ga zopjü yo nte, embeji c'o s'ondajma.

¹⁴ Cja c'o menzumü a Israel, mi bübü 'na ndamböcjimi c'ü mi chjü e Esceva. Mi 'ñeje yencho t'i c'o mi nänbä o tjü e Jesús ma cjuamaji.

¹⁵ 'Na nu pa 'ma o nänbäji a cjanu o tjü e Jesús, o ndünrü c'ua c'e s'ondajma o mama:

—Ri pärägö cjo ngueje e Jesús. Xo rí pärägö cjo ngueje e Pablo. Natsc'ëji, çpje pjë'tsc'ëji?, eñe.

¹⁶ Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi zürü c'e s'ondajma, 'nango dacü o ma ndaji c'o o t'i e Esceva. Me go mbäräji go ndöpüji. Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja c'e ngumü, ya mi nzergatjoji y ya me vi sö'düji.

¹⁷ Nuc'ua c'o mi cärä a Efeso c'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o mbäräji c'ü vi tsja c'o o t'i e Esceva, me go züji c'ua. Xo 'ñe c'o dya mi menzumü a Israel. Na ngue mi päräji, zö mi nänbäji o tjü e Jesús pero dya mi creoji, nguec'ua va tsjapüji a cjanu c'o o t'i e Esceva. Nguec'ua o mamaji c'ü me na nojo e Jesús c'ü in Jmugöji.

¹⁸ O ëjë c'ua na puncjü c'o ya mi creo e Jesucristo pero sido mi cëroji, mi divinaoiji y pje c'o nde mi cjai. O mamaji c'ü dya ma jo c'o mi cjai, y dya cja ro tsjaji.

¹⁹ Bübü o cëro c'o mi cja o magia. O ma tjëji c'o o libroji c'o mi juns'ü c'o magia, cjanu o ndüt'üji a jmi texe c'o nte. O tsjaji ngüenda c'ü ja nzi mi muvi c'o libro; o zäs'ä cincuenta mil o merio de plata.

²⁰ Na puncjü o nte c'o o creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Na ngue me na zëzhi o jña Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo ro ma na yeje cja c'e estado de Macedonia 'ñe cja c'e estado de Acaya, ro ma zengua c'o cjuarma. Nuc'ua cja rrü ma a ma a Jerusalén. O mama:

—Ma rá sät'á a Jerusalén, xo ni jyodü rá ëjë a Roma, eñe.

²² Nuc'ua e Pablo o ndäjä yeje c'o nu mimbëpjiji o mëvi a Macedonia. Nuc'o, mi ngueje e Timoteo 'ñe e Erasto. E Pablo xe nguejme o mimi cja c'e estado de Asia.

El alboroto en Efeso

²³ 'Na nu pa 'ma xe mi bübü e Pablo a Efeso, me mi huëñi c'o nte me mi mapjüji. Na ngue mi bübü c'o dya go ne o 'ñiji Mizhocjimi.

²⁴ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Demetrio. Mi ät'á o ts'inana de plata c'o mi xiji ts'ina Diana. Xo mi ät'á o ts'ingumü nu ja mi tagä c'o ts'ina Diana. Mi tsjäá o mbëpji c'o mi pjëchi ra dyät'á o ts'inana; nguec'ua mi töji na puncjü o merio.

²⁵ E Demetrio o zojnü c'ua c'o o mbëpji 'ñe c'o 'ñaja c'o mi ät'á o ts'inana. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'ëji nin 'tecyanömüji, in päräji rí töji na puncjü o merio rgá ät'äji yo ts'inana.

²⁶ Pero xo in päräji ja ga cja ga tsja e Pablo, zopjü yo nte xipjiji c'ü dya mizhocjimi yo ts'inana; na ngue rí ät'ätjoji co in dyëgöji yo. Xo in äräji mama a cjanu e Pablo cja c'o 'ñaja jñiñi. Nguec'ua na puncjü o nte c'o dya cja ma't'ü yo ts'inana; ya creoji c'o mama e Pablo. Dya nguextjo va a Efeso; xo 'ñe texe cja ne estado de Asia.

²⁷ Bübü peligro ra tsjacüji burla yo nte, dya cja ra ndömüji yo ts'inana yo rí ätc'öji. Y dya nguextjo nu, xo ra tsjapüji c'ü dya cja ni muvi o templo e ts'ina Diana. Dya cja ra züpüji e ts'ina Diana. Maco nuda ya't'üji texe va a Asia 'ñe texe cja ne xoñijömü.

²⁸ 'Ma mü o dyäräji c'o o mama e Demetrio, me go sjëyaji c'ua na puncjü o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji.

Y sido mi mapjüji a cjanu.

²⁹ Nguec'ua texe c'o nte cja c'e jñiñi o mbürü o huëñiji, pero dya mi päräji pje mi pjëzhi. Nuc'ua cjanu o cjuan'di o möji c'ua nu ja mi cjaji o junta. 'Ma mü o möji nu, o pënc'hiji e Gayo 'ñeje e Aristarco c'o mi dyoji e Pablo, o zidyiji a fuerza nu ja mi cjaji o junta. Anguezevi mi menzumüvi a Macedonia.

³⁰ E Pablo mi ne ro cjogü a nde cja c'o nte ro ñaji. Pero c'o mi creo e Jesucristo, dya jyëziji ro cjogü.

³¹ C'o pje mi pjëzhi c'o mi manda cja c'e estado de Asia, bübü c'o mi joji e Pablo. Anguezeji o ndäji c'o o ma'a nu ja mi bübü

e Pablo o ma dyötüji 'na favor c'ü dya ro ma cja c'e junta, 'na pje c'o ro tsjapüji.

³² C'o nte me mi huëñiji. Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua na puncjü c'o dya mi pärä pje vi jmurüji.

³³ Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o juajnüji 'na c'o o dyoji c'ü mi chjü e Alejandro para ro frentaoji co c'o nte. Bübü c'o o xipji e Alejandro pje vi jmurüji cja c'e junta. Nuc'ua e Alejandro o tsja o seña co o dyë ngue c'ua ro ngo't'ü o ne c'o nte. Na ngue mi ne ro xipjiji c'o nte c'ü dya mi ngue o s'ocü c'o mi menzumü a Israel.

³⁴ Pero c'o nte, 'ma mü o jñandaji e Alejandro mi menzumü a Israel, cjanu o mapjüji c'ua na yeje. O mezhe c'ua yeje hora junto va mapjüji a cjava:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji va mapjüji.

³⁵ Nuc'ua c'ü mi representante cja c'e jñiñi, o xipji o ngo't'ü o ne c'o nte. Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji in menzumüts'ögöji a Efeso. Yo nte yo cärä texe cja ne xoñijömü päräji nutscöji rí menzumüji a Efeso rí pjörögöji e ts'ina Diana c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü. Xo rí pjörögöji o templo.

³⁶ Maco nde päräji a cjanu y dya cjó só ra ngädä, na jo, dya rí mapjüji. Dya pje rí tsjaji.

³⁷ I siji yo yeje bëzo, maco dya pje pönüvi cja o templo c'ü in ts'inanaji. Dya xo zadüvi c'ü.

³⁸ Nujyo, 'ma o tsjavi na s'o, 'ma pje c'o o tsjapüji e Demetrio 'ñe yo 'ñaja yo ät'á yo ts'inana, nu'ma, só anguezeji ra möji cja juesi. Nuc'ua c'e juesi ra jñünpü ngüenda yo yeje bëzo.

³⁹ 'Ma ngue 'na jña c'ü xe na s'ëzhi, rá ñaji 'ma ra zädä c'e pa 'ma rá cjaji junta, ja c'o nzi ga mama cja c'o ley.

⁴⁰ Nu c'o mandazüji, ra ëji ra ë huënzgöji jenga me ró huëñiji. Ra nguüñiji rí ne rá cjaji o revolución, dya cja rá ät'äji o gobiernoji. Dya ra só pje rá xipjiji, eñe c'e representante.

⁴¹ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, cjanu o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngumüji.

20

Viaje de Pablo a Macedonia y a Grecia

¹ 'Ma o nguarü o huëñi c'o nte, nuc'ua e Pablo o mbenpe 'na jña c'o mi ejme e Jesucristo ro jmurüji. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o zopjüji. Cjanu o 'ñezheji cjanu o ma a ma a Macedonia.

² O zät'á cja c'o jñiñi nu ja mi cärä o cjuarma, me go zopjüji ngue c'ua o mäji y o

zèzhiji. Cjanu o mbedye a Macedonia o ma c'ua a Grecia c'ù xo xiji a Acaya.

³⁻⁶ O mezhe jñi zana va mimi nu. Nuc'ua o mama ro ndes'e cja barco ro ma a Siria. C'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo, mi mamaji ja rvá mbó't'üji e Pablo 'ma ro ma cja barco. O mbärä c'ua e Pablo; nguec'ua dya ndes'e cja barco. C'o o ndes'e ngue c'o mi dyoji e Pablo. Mi ngue e Sópater c'ü mi menzumü a Berea, 'ñe e Aristarco 'ñe e Segundo c'o mi menzumü a Tesalónica, 'ñe e Gayo c'ü mi menzumü a Derbe, 'ñe e Timoteo. Xo 'ñe e Tíquico 'ñe e Trófimo c'o mi menzumü cja c'e estado de Asia. Anguezeji ot'ü o möji cja barco. Pero e Pablo o nzhogü o ma na yeje a Macedonia. Nujnu, je ro ma ndes'e cja barco. Nutscö e Lucas ró chjégöbe e Pablo a Filipos c'ü tsja a Macedonia. O zädä c'ua c'e mbaxua 'ma siji o tjömmé'ch'i c'o dya häns'ä. 'Ma o cjogü c'e mbaxua, ró tes'ebe cja barco a Filipos xo ró mëbe a Troas. O mezhe tsi'ch'a pa, cja ró sät'äbe nu. Ya ma tepquegöbe c'o cjuarma c'o vi ot'ü. Ró mimijme siete pa nu.

Visita de Pablo en Troas

⁷ C'ü ot'ü pa nu ngo, ró jmurüjme c'o cjuarma c'o mi cärä a Troas, ngue c'ua ro sijme o tjömmé'ch'i c'ü rva mbeñejme ja va ndü e Jesucristo. E Pablo o zopjü c'o cjuarma, na ngue ro pedeyjme c'ü na ye nu pa. O mezhe ndexömü va ña.

⁸ Mi tjé na puncjü o sivi nu ja mi jmurüjme cja c'e ngumü c'ü na jñi piso.

⁹ Na t'i c'ü mi chjü e Eutico mi tágä cja ventana. O zürü o t'jji na ngue o mezhe va ña'a e Pablo. Nguec'ua va ndögü a jömmü. 'Ma ró dagüjme ró ma nujme, ya va ndü.

¹⁰ E Pablo xo dagü cja c'e jyäxumü, o ma ndaja c'e t'i c'ü ya va ndü. Nuc'ua cjanu o xitscöjme c'ua:

—Dya rí súji. Mizhocjimi o tsjapü o te, ya búbütjo na yeje, enzgöjme.

¹¹ Nuc'ua e Pablo 'ñezgöjme ró tes'ejme na yeje cja c'e jyäxumü. E Pablo o m'é'ch'i c'e tjömmé'ch'i c'ü rvá mbeñejme ja va ndü e Jesús. Cja rrü sigöjme o xédyi. E Pablo cjanu o ñaji c'ua c'o cjuarma hasta 'ma o jyas'ü. Cjanu o ma c'ua.

¹² O zidyiji e Eutico cja o ngumü, me mi mäji. Na ngue vi ndü pero Mizhocjimi o tsjapü o te na yeje.

Viaje desde Troas a Mileto

¹³ Ante c'ü ro mbedye e Pablo a Troas, o xitscöjme ro tes'ejme cja barco nu, ro möjme a Asón; angueze ro matsjé cja 'ñiji.

¹⁴ Nguec'ua 'ma ró chjégöjme e Pablo a Asón, xo ndes'e cja c'e barco. Cja rrü möcjöjme a Mitilene nu ja mi ma c'e barco.

¹⁵ C'ü na ye nu pa, o mbedye nu c'e barco ró möjme ró cjogüjme a lado cja c'e isla a Quío. C'ü na jñi nu pa, ró sät'äjme cja c'e isla

a Samos, y ró oxüjme cja c'e jñiñi a Trogilio. C'ü na ngiyo nu pa, ró sät'äjme a Mileto.

¹⁶ E Pablo mi xädä ro ma a Jerusalén, xa'ma ro zät'ä nu 'ma ro pjongüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pentecostés. Nguec'ua ya vi juajnü 'na barco c'ü ro cjogütjo a Efeso c'ü dya ro böbü. Na ngue dya mi ne ro metscöjme cja c'e estado de Asia.

Discurso de Pablo a los ancianos de Efeso

¹⁷ 'Ma ró sät'äjme a Mileto, e Pablo o ndäjä c'o o ma a Efeso o ma siji c'o mi pastor cja c'o cjuarma.

¹⁸ 'Ma o éji, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua anguezeji:

—In pärägueji ja rvá minc'ö a ndetsc'ejj ndeze c'e pa 'ma cja rvá sägö va a Asia.

¹⁹ Ró pépcö Mizhocjimi co texe in mü'bü. Y dya ró cjapü na nozü. Me mi huégö na ngue c'o nte c'o dya go ne go creo. Y me mi sufregö na ngue c'o in menzumügöjme a Israel me mi jodü ja rvá mbötctüji.

²⁰ Ró xi'tsc'öji texe c'o mi jyodü ri pärägueji; dya ró co'bügö ne ri 'na jña. Ró zo'c'üji 'ma mi jmurügueji; xo ró zo'c'üji cja in nzungueji.

²¹ Ró zopjügö c'o in menzumügöjme a Israel, ró xipjiji co texe in mü'bü ro jyéziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, y ro 'ñenche o mü'büji e Jesucristo c'in Jmugöji. Xo 'ñetsc'ejji, dya in menzumügueji a Israel, xo ró zo'c'öji a cjanu.

²² Nudya rrä magö a Jerusalén. Na ngue o Espiritu Mizhocjimi jitscö c'ü ni jyodü rá magö nu. Dya rí pärä pje ra tsjacüji nu.

²³ Pero texe cja c'o jñiñi ja rí sätc'ö, o Espiritu Mizhocjimi xitscö c'ü ra pantcaji a pjörü, 'ñe me rá sufregö.

²⁴ Pero dya ra tsja zö rá sufregö zö ra mbötctüji. C'ü rí negö, ngue c'ü rá cjuatü ne bëpji nu o dyacü e Jesús c'in Jmugöji. O dyacü rí zopjügö yo nte rí xipjiji me s'iya Mizhocjimi anguezeji; ne ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

²⁵ "Ma mi bübü co nu'tsc'ejji, mi xi'tsc'öji c'ü ri unü in mü'bügueji e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nudya rí xi'tsc'öji c'ü dya cja rá chjégöji.

²⁶ Tsjjñiji na jo c'ü rí xi'tsc'öji, na ngue ya rá jyanbüji ne pa dya. 'Ma cjö c'o bübüts'üji c'ü dya ra salva, c'ü ra ma sufre, dya ngue in s'ocügö.

²⁷ Na ngue ró xi'tsc'öji texe c'o ne Mizhocjimi rá pärägöji 'ñe rá cja; dya ró co'bügö ne ri 'na jña.

²⁸ Rí pjötüpji ngüenda ja rgui minc'ejji. Xo rí pjörüji texe c'o 'ñaja cjuarma c'o ma't'ü e Jesucristo c'in Jmugöji. Na ngue chjëntjui nza cja o ndénchjürü. O Espiritu Mizhocjimi o dya c'üji ne bëpji rí tsjaji o mbörü. Rí pjörüji na jo, na ngue o pjödü o cji va ndü e Jesús; nguec'ua va tsjapü o ndénchjürü c'o.

²⁹ Rí pãrãgö 'ma rá jyanbüji, 'ma rá magö, ra êjë c'ö na s'ö ga xöpunte. Nuc'ö, ri chjëntjui nza cja o min'ño c'ö me na sate, ra ê pjö't'üji c'ö ndënc'hjürü.

³⁰ Xo ra búbüts'üji c'ö ra jíchi c'ö ya ri creo e Jesucristo, ra xipjiji o jña c'ö dya cjuana, ngue c'ua c'ö ya ri creo ra ndeñeji co anguezeji. Nguec'ua c'ö ya ri creo e Jesucristo, búbü c'ö ra creo c'ö xöpüte.

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügeji na puncjü ngüenda. Mbeñequeji, ró minc'ö jñi cjë a ndetsc'ejí. Zö xömü zö ndempa pero sido mi zo't'öji. Mi xi'tsc'öji ra rvi minc'ejí hasta búbü 'ma mi huëgö por nu'tsc'ejí.

³² 'Nudya cjuarma, rí ötcö Mizhocjimi ra mbö'c'üji y ra tsja'c'üji ra zi'ch'ín mü'bügeji o jña c'ü mama ja ga s'iyazügöji. Me na zëzhi o jña, ra mböxc'üji ra tsja'c'üji xenda rí dyätäji Mizhocjimi. Nguec'ua ra dya'c'üji c'ö me na jo a jens'e c'ö ra ch'unü texe c'ö c'apü o nte.

³³ 'Ma mi búbügö co nu'tsc'ejí, dya cjó mi nepegö o merio ne ri ngue o bitu.

³⁴ In pãrãji mi pëpcjö c'ü ma tötc'ö c'ü mi sigö 'ñe c'ö mi jegö, 'ñe c'ü mi si c'ö mi dyocöjme 'ñe c'ö mi jeji.

³⁵ Ró jí'ts'íji 'na tjürü c'ü xo rí tsjaji. Rí pëpcjeji ngue c'ua rí pjös'üji c'ö pje ni jyodü. Rí mbeñequeji c'ü o mama e Jesús c'ín Jmugöji: "Xenda rí mäjceji 'ma rí unüji, que na ngue 'ma ra ch'a'c'üji", eñe va mama.

³⁶ Nuc'ua e Pablo 'ma o nguarü o zopjü a cjanu c'ö pastor, cjanu o ndühñömü o dyötü Mizhocjimi co texe anguezeji.

³⁷ Nuc'ua anguezeji me go huëji c'ua, na ngue ya ro ma e Pablo. Me go ndaji y me go zü'tp'üji o jmi.

³⁸ Me mi sentioji na ngue c'ö jña c'ö vi mama e Pablo c'ü dya cja ro chjëji. Nuc'ua ró möcjöjme e Pablo; anguezeji o ma zogüzüjme hasta cja c'e barco.

21

Viaje de Pablo a Jerusalén

¹ Nuc'ua 'ma mü o 'ñetscöjme c'ö cjuarma, cja rrü möjme c'ua cja c'e barco. Ró möcjöjme derecho cja c'e isla c'ü ni chjü a Cos. C'ü na ye nu pa, ró möjme a Rodas. 'Ma ró pedeyjme nu, ró möjme a Pátara.

² Nujnu, ró jodüjme nu 'na barco c'ü ro ma a Fenicia. 'Ma ró tö't'üjme, ró tes'ejme cja rrü möjme.

³ 'Ma ma möcjöjme, ró jandajme c'e isla c'ü ni chjü a Chipre ró cjogüjme cja o jodyë. Ró sidojme hasta ró sät'äjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Tiro c'ü tsja a Siria. Ró dagüjme cja c'e barco, na ngue je ro sjö'büji nu c'ö mi tunü c'e barco.

⁴ A Tiro ró jodüjme ja mi cãrã c'ö mi ätpä o jña e Jesucristo. Nujnu, ró minc'öjme nu siete pa. O Espíritu Mizhocjimi ya vi jíchiji c'ö

cjuarma c'ü me ro sufre e Pablo a Jerusalén. Nguec'ua o xipjiji e Pablo c'ü dya ro ma nu.

⁵ 'Ma o zädã c'ö pa 'ma ro mbedye c'e barco, ró pedeyjme cja c'e jñiñi a Tiro ro möjme. Nuc'ua texe c'ö cjuarma 'ñe c'ö o suji 'ñe c'ö o t'íji o ma caminaozüjme 'ma ró pedeyjme cja c'e jñiñi. 'Ma ró sät'äjme cja squina c'e mar, ró ndühñömüjme ró ötcöjme Mizhocjimi.

⁶ Cjanu pötü rvã chagöjme, cjanu o 'ñetscöjme c'ua. Nuc'ua cja rrü tes'ejme cja c'e barco; anguezeji cjanu o nzhogüji o ngumüji.

⁷ 'Ma ró pedeyjme a Tiro, ró möjme a Tolemaida c'ü tsja a Fenicia. 'Ma ró dagüjme nu, dya cja ró möcjöjme cja barco. A Tolemaida ró ma zenguaime c'ö cjuarma, y ró minc'öjme 'napa co anguezeji.

⁸ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, 'ma ró pedeyjme a Tolemaida, cja rrü möjme a Cesarea. 'Ma ró sät'äjme nu, ró cjogüjme cja o ngumü e Felipe ró oxüjme nu. Nuc'ü, mi zopjü c'ö nte mi xipjiji ja rvã sö ro salvaji. E Felipe mi ngue 'na c'ö siete c'ö vi juajnüji ro unü pje ro zi'í c'ö ndixü c'ö ya vi ndü nu xíra.

⁹ E Felipe mi tsjäj nziyo o xunt'í c'ö dya mi chjüntü. Mi mamaji o jña Mizhocjimi ja c'ö nzi ma 'ñünbü o mü'büji.

¹⁰ Ró minc'öjme nu ja nzi pa. O êjë c'ua 'na bëzo c'ü mi chjü e Agabo vi 'ñeja a Judea. Xo mi profeta mi mama o jña Mizhocjimi.

¹¹ O sãjä nu ja mi cãrãjme. Cjanu o nganba c'ua c'ü mi nzünt'ü e Pablo, cjanu o jyüt'ü c'ua o ngua 'ñe o dyë. Cjanu o mama:

—Rí xi'tsc'öji c'ü mama o Espíritu Mizhocjimi. C'ö cãrã a Jerusalén c'ö dya ätpä o jña e Jesucristo, je xo rgã cjanu rgã jyüt'p'üji o dyë 'ñe o ngua ne bëzo nu ngue o cjaja ne mbünt'ü, cja rrü zidyiji ra ma nzhöji cja o dyë c'ö dya menzumü a Israel.

¹² 'Ma ró äragöjme c'ö o mama e Agabo, nuzgöjme 'ñe c'ö cjuarma c'ö mi cãrã a Cesarea me ró ötcöjme na puncjü e Pablo c'ü dya ro ma a Jerusalén.

¹³ O ndürnü c'ua e Pablo o xitscöjme:

—¿Jenga in huëji? In cjacüji xo rá sentiojö. ¿Cjo in neji c'ü dya rá cjagö ja c'ö nzi ga ne Mizhocjimi? Rí búbü dispuesto ra zücüji a Jerusalén ra jyütcüji in dyë 'ñe in cua, ra pantcaji a pjörü. Dya ngxextjo nu; xo rí búbü dispuesto ra mbötcüji na ngue rí pëpigö e Jesús c'ín Jmugöji, eñe.

¹⁴ 'Ma dya dyätcãjme, dya cja pje ró xipjijme. Ró mamajme:

—Ra zädã rí tsjague ja c'ö nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁵ Nuc'ua ró xampjajme, cja rrü möjme c'ua a Jerusalén.

¹⁶ Búbü ja nzi cjuarma a Cesarea c'ö o ma zogüzüjme hasta ró sät'äjme a Jerusalén. C'ö cjuarma o zinzgöjme cja o ngumü e Mnasón c'ü mi menzumü a Chipre; je ró oxüjme nu.

C'e bëzo, ya vi mezhe vi 'ñenche e ɔ mü'bü e Jesucristo.

Pablo visita a Jacobo

¹⁷ C'o cjuarma a Jerusalén me go mäji va recibidozújme.

¹⁸ C'ü na ye nu pa, ró möcjöjme e Pablo ró ma zenguajme e Jacobo. Ya xo ma cäjä nu texe c'o pje mi pjézhi cja c'o cjuarma.

¹⁹ 'Ma ró cjuarü ró zenguajme, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'o cjuarma ja va mbös'ü Mizhocjimi angueze va zopjú c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel.

²⁰ 'Ma o dyäräji c'o o mama e Pablo, o mama c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Cjanu o xipjiji c'ua e Pablo:

—Na jo c'ua ja gui mangue, cjuarma. Pero dyärä na jo c'o rá xi'tsc'öjme. Cärä na puncjú mil c'o ín menzumügöji c'o ya creo e Jesucristo. Anguezeji me süpüji c'o ley c'o o dyopjú e Moisés. Y neji texe c'o cjuarma xo ra züpüji c'o.

²¹ Anguezeji äräji nan'ño gui jíchigue c'o ín menzumügöji c'o cärä c'o nan'ño jñiñi; äräji in xipjiji c'ü dya cja ra dyätäji c'o o dyopjú e Moisés; äräji in xipjiji c'ü dya cja ra circuncidaoji c'o ɔ t'iji, ni xo ra tsjaji c'o 'ñaja ín chjürügöji.

²² Yo ín menzumügöji ra mbäräji c'ü i 'ñecje, ra mundoji 'na pje c'o ra tsja c'üji. Nguec'ua, zja rga cja püji?

²³ Na jo rí tsjague c'o rá xi'tsc'öjme dya. Bübüzgöjme nziyo cjuarma yo o tsja promesa va xipjiji Mizhocjimi.

²⁴ Rí möcjeji yo cjuarma cja ne templo rí chömügue o animale c'o rí unügueji. Nuc'ua yo cjuarma ra unüji c'o mböcjimi ra mbäsp'äji Mizhocjimi. A cjanu ra jogüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua ra sö ra 'ñaxpaji ɔ ñiji, na ngue ya rguí cumpleji c'o promesa. Nuc'ua yo ín menzumügöji ra mbäräji c'ü dya cjuana c'ü äräji; in cjague ja c'o nzi ga mama c'o ley c'o o dyopjú e Moisés.

²⁵ Dya rí xi'tsc'öjme c'ü ni jyodü ra dyätä c'o ley c'o dya rí menzumügöji. Na ngue ya ró ñagöjme ró penpejme 'na carta ró xipji-jme c'o ni jyodü ra tsjaji. Ngue c'ü dya ra zaji ɔ ts'ingue o animale c'o bäsp'ä yo ts'ita. Dya xo ra ziji o cji. Dya xo ra zaji ɔ ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. C'o bëzo, dya ra tsäji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsäji o bëzo, eñe e Jacobo.

Toman preso a Pablo en el templo

²⁶ C'ü na ye nu pa, e Pablo o möji c'ua c'o nziyo cjuarma o cjogüji cja c'e templo. Nuc'ua e Pablo o xipji c'e mböcjimi c'ü ya mi ngue ro cumple c'o bëzo c'o promesa c'o vi xipjiji Mizhocjimi. Xo mama e Pablo:

—Nutsco nguetsco rá tömügö c'o animale c'o ra dya c'ü yo bëzo, rí päsp'ägue Mizhocjimi, eñe.

²⁷⁻²⁸ Nuc'ua ya mi ngue ro zädä c'o xe siete pa 'ma ro cumpleji c'o promesa. C'o menzumü a Israel c'o vi 'ñeje cja c'e estado de Asia, bübü c'o o jñanda e Pablo cja c'e templo. O pëñch'iji c'ua e Pablo, cjanu o mapjúji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu'tsc'eji in bëzoji rí menzumüji a Israel, pjöxcüjme rá pëñch'ijme ne bëzo. Ngueje nu nzhodü texe cja ne xoñijömjü, jichi yo nte c'o me na s'o. Nujnu, ña'a contra nutscöji ɔ ntezgöji Mizhocjimi. Xo ña'a contra ɔ ley e Moisés, 'ñe ne templo nu me na sjü. Y dya nguextjo nu; o siji yo dya rí menzumügöji o cjogüji cja ne templo nu me na sjü o contam-inaoji, eñeji.

²⁹ C'o vi 'ñeje a Asia o mamaji a cjanu, na ngue o jñandaji a Jerusalén e Tróximo c'ü mi menzumü a Efeso mi dyoju e Pablo. Mi pëzhiji e Pablo xo vi siji e Tróximo cja c'e templo.

³⁰ Me co üdü c'ua texe c'o mi cärä cja c'e jñiñi. Go cjanu'diji c'ua go mundoji. Cjanu o pëñch'iji e Pablo go pjongüji cja c'e templo. Ixco ngot'üji c'ua c'o ngoxtji.

³¹ C'o nte mi ne ixto mböt'üji e Pablo. Pero bübü c'o o ma cja c'e bëzo c'o mi manda 'na mil o tropa romana, o ma xipjiji c'ü ya vi mundo texe c'o mi menzumü a Jerusalén ma huëñiji.

³² Nu c'e bëzo, ixco mat't'ü c'ua c'o tropa 'ñe c'o mi manda cada cien tropa, ixco dagüji c'ua cja c'e jyäxcümü nu ja mi cäräji c'ü mi chäjui c'e templo, o möji nu ja mi cärä c'o nte. C'o nte 'ma mü o jñandaji c'e bëzo 'ñe c'o tropa, o jyëziji c'ua, dya cja mbäräji e Pablo.

³³ O säjä c'ua c'e bëzo, cjanu o manda o pëñch'iji e Pablo cjanu o ndün't'üji yeje cadena. Nuc'ua cjanu o zopjú c'o nte o dyönüji pje mi pjézhi e Pablo y pje vi tsja.

³⁴ C'o nte me mi huëñiji. Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua dya mi sö ro mbärä c'e bëzo pje vi tsja e Pablo. Nguec'ua cjanu o manda ro zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcümü.

³⁵⁻³⁶ 'Ma o zät'ä c'o tropa 'ñe e Pablo cja c'e dezhe c'o rvi ndes'ejji cja c'e jyäxcümü, c'o tropa o ndës'iji c'ua e Pablo cjanu o ngö's'ü ɔ jyöji. Na ngue c'o nte me mi chütüji y me mi mapjúji na jens'e mi mamaji:

—Pöt'üji ne bëzo.

Pablo hace su defensa delante de la gente

³⁷⁻³⁸ 'Ma ya mi ngue ro cjogü c'o tropa a mbo cja c'e jyäxcümü, o mama c'ua e Pablo o xipji c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa:

—¿Cjo só rá xi'tsc'ö 'na jña?, eñe e Pablo.

O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Mi pëzhgö mi ngue'tsc'e c'e bëzo c'ü menzumü a Egipto. Pero dya ngue'tsc'e, na ngue in ñague griego. Nuc'ü, mi dyoji c'o rí xicöjme o pöt'ünte. Dya be mezhe mi jodü ja rvä tsjaji o revolución ro ndöpüji ne

gobierno. C'e bëzo o dyëdyi nziyo mil c'o mi pö't'üte o möji cja majyadü nu ja dya cjo nzheñe, eñe c'e bëzo va xipji e Pablo.

³⁹ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nutsco' rí Israelitagö. O jmuxcü a Tarso c'ü tsja cja c'e estado de Cilicia. Rí tsjagö cja 'na jñiñi c'ü me manda. Rí ö'tc'ü favor rí jyëzgui rá zopjügö yo nte, eñe.

⁴⁰ O unü c'ua sjëtsi. Nuc'ua e Pablo o böbü cja c'e dezhe, o tsja o seña co o dyë ro ngo't'ü o ne c'o nte. Nguec'ua, dya cja nda mi mapjüji na jens'e. Nuc'ua e Pablo o ña c'ua c'e idioma hebreo va zopjü c'o nte, o mama:

22

¹ —Nu'tsc'eji in menzumüts'ügöji, nu'tsc'eji pjë'ts'iji in jünji nguenda 'ñetsc'eji dya pje pjë'ts'iji, rí zo'c'öji. Dyärägueji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, ngue c'ua rí pärägueji c'ü dya rí c'jagö c'o na s'o, eñe e Pablo.

² Ma o dyäräji e Pablo mi ña hebreo, xe go juemeji c'ua. O mama c'ua e Pablo:

³ —Xo rí Israelitagö nza cjatsc'eji. O jmuxcügö a Tarso c'ü tsja a Cilicia, pero ró tegö va cja ne ndajñiñi. Nu c'ü o jitscö, mi ngue e Gamaliel. O jitscö na jo c'o ley c'o o unü Mizhocjimi c'o in mboxatitagöji. Mi sügö Mizhocjimi; 'ma cjo c'o mi pëzhgö c'ü dya mi sü Mizhocjimi, mi sjëyazgö na puncjü ja c'o nzi gui tsjagueji dya.

⁴ Nguec'ua mi nugö na ü c'o mi tëpi o 'ñiji e Jesús, mi negö c'ü ro mbö't'üji texeji. Mi mandagö ra ndün't'üji o cadena cja rrü pant'aji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

⁵ Nu mero ndamböcjimi 'ñe yo jün nguenda cja yo in menzumüji, päräji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji je ma czjagö nu. Na ngue anguezeji o dyacüji o carta c'ü ro tjëdyi a ma a Damasco ro jichi c'o mi manda cja c'o nintsjimi nu. Nuc'ua ró ma c'ua ro ma sürü c'o mi creo e Jesús c'o mi cärä nu, cja rrü tjün't'üji co cadena ro ëji va a Jerusalén ngue c'ua ro castigaoji.

Pablo cuenta de su conversión

⁶ Ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya mi ngue ro sät'ä a Damasco, va ví jñisariü. 'Nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö.

⁷ Ró tögü a jömu c'ü mi chägägö. Cja rrü ärägö 'na jña c'ü o xitscö a cjava: "Nu'tsc'e Saulo, çjenga in cjapü ra sufre yo creozügö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre", enzgö.

⁸ Ró tjüntügö ró xipji: "Nu'tsc'e nin t'ecjañömü, çcjo ngue'tsc'e?" O ndünrü c'ua c'ü mi ña: "Nguetscö e Jesús mi menzumügö a Nazaret. In cjapü ra sufre yo creozgö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre", enzgö.

⁹ C'o mi pöcjöjme, me co züji. O jñandaji c'e jya's'ü pero dya dyäräji pje pjëzhi c'ü o mama c'e jña c'ü mi zocügö.

¹⁰ Ró mamagö c'ua: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, çpje in ne rá c'jagö?", ró embe. O ndünrü c'ua c'in Jmugö o xitsi: "Ixti mague dya, rí sät'ä a Damasco. Nujnu, ra xi'ts'iji nu, c'e bëpji c'ü va mama Mizhocjimi rí tsjague", enze.

¹¹ Nuc'ua, dya cja mi jandagö na ngue me mi juëns'i c'e jya's'ü. Nguec'ua c'o mi pöcjöjme o pënzhuji in dyë, cjanu o ngüncüji o zinziji a Damasco.

¹² Mi bübü 'na bëzo a Damasco c'ü mi chjü e Ananías. Mi sü Mizhocjimi mi ätä c'o ley. C'o in menzumügöji c'o mi cärä nu, mi mamaji c'ü mi cja na jo.

¹³ O ëjë c'ua e Ananías nu ja mi oxügö, o böbü in jmigö o xitsi: "Nu'tsc'e Saulo mi cjuarmats'ügö. Ra jogü dya in chö rí jñanda na yeje", enze. Ixco jogü c'ua in chö ró janda e Ananías.

¹⁴ Nuc'ua e Ananías cjanu o xitscö: "Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mboxatitagöji, o juan'c'ügue ndeze mi jinguä ngue c'ua rí pärägö c'o ne angueze rí tsja. O dya'c'ügue i jñanda e Jesús nu c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Xo dya'c'ü i dyärä o zo'c'ü.

¹⁵ Nguec'ua rí xipjigüe yo nte ja ga cja e Jesús; rí xipjiji ja ga cja c'ü i jñanda 'ñe c'o i dyärä.

¹⁶ Nudya, dya cja pje rí che'be; ixti jigüe dya. Rí 'ñenche in mü'bü e Jesús y rí tsjapü in Jmugue. 'Ma rí tsjague a cjanu, ra ndin'tsc'i in mü'bü c'o na s'o", enzgö e Ananías.

Pablo cuenta cómo fue enviado a los que no eran de Israel

¹⁷ "Ma ró nzhogö a Jerusalén, ró ëjë cja ne templo ró ë ötü Mizhocjimi. 'Ma mi ötügö Mizhocjimi, o dyacü c'ü ró janda, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'jji.

¹⁸ Ró janda e Jesús; o xitsi: "Pura pedyegüe a Jerusalén, na ngue zö rí xipjigüe yo nte ja rvá zo'c'ügö y ja vi jñandagö, pero dya ra creots'üji", enzgö.

¹⁹ Pero ró xicö c'ua: "Iyö in Jmuts'ügö; ra creozüji. Päräji mi pagö cja c'o nintsjimi mi pa jodü c'o mi creots'ü. Mi mandagö ra pant'aji a pjörü y ra mbäräji.

²⁰ Ma o mama e Esteban c'ü me na jots'ügüe, 'ma o mbö't'üji c'ü, xo mi bönc'ö nu, me mi mäcjö. Ró pjötpü o bitu c'o o mbö't'ü c'ü", ró embe c'in Jmugö.

²¹ O ndünrü c'ua o mama: "Pedyegüe, rá täc'ä rí mague na jë nu ja cärä c'o dya menzumü a Israel, rí ma zopjüji", enzgö. Nujyo, ngueje yo o mama e Pablo va xipji c'o nte.

Pablo en manos del comandante

²² C'o nte o dyäräji na jo, hasta 'ma cja mama e Pablo c'ü vi ch'unü o bëpji mi zopjü

c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu o mapjüji c'ua na yeje o mamaji:

—Pö't'üji ne bëzo. Dya cja xe ra mimi cja ne xoñijöümü, eñeji.

²³Ma mi mapjüji na jens'e, xo mi juant'aji o bituji y mi vos'üji o jöümü a jens'e. Na ngue me mi üdüji.

²⁴Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o manda o zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcumü nu ja mi cärä c'o tropa. Cjanu o manda ro ndas'üji o chirrio, ngue c'ua ro mama e Pablo pje vi tsja, nguec'ua ma mapjü c'o nte.

²⁵Ante c'ü ro ndas'üji, o ndün't'üji o xipjadü. Mi böbü nu 'na bëzo c'ü mi manda cien tropa. Nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Mama cja c'o ley c'ü dya sö ri chas'üji o chirrio c'o menzumü a Roma. Ni jyodü ot'ü ri jñünpüji ngüenda pje mbë c'ü o tsja, eñe e Pablo.

²⁶C'e bëzo 'ma o dyärä c'o o mama e Pablo, cjanu o ma c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, o ma xipji:

—Pjötöpü ngüenda ne bëzo, c'ü dya pje xe ri tsjapü. Na ngue menzumü a Roma.

²⁷Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o ëjë c'ua nu ja mi bübü e Pablo, o ë xipji:

—Xitsi. ¿Cjo in menzumügue a Roma?

O ndünrü c'ua e Pablo:

—Jä.

²⁸O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Maco ró cjöt'ügö na puncjü o merio para ró cjagó menzumü a Roma.

O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nutsö rí menzumügö a Roma ndeze 'ma o jmuxcügö, eñe.

²⁹Nuc'ua c'o ya mi ngue ro ndas'ü o chirrio e Pablo, o ndans'aji c'ua. Nuc'ua c'ü mi manda texe c'o tropa, xo zü c'ua. Na ngue vi manda o ndün't'üji co xipjadü e Pablo, maco mi menzumü a Roma.

Pablo delante de la Junta Suprema

³⁰C'ü mi manda c'o tropa, mi ne ro mbärä jenga mi mama c'o mi menzumü a Israel c'ü mi jyodü ro ndü e Pablo. Nguec'ua c'ü na ye nu pa, o xipji c'o ndamböcjimi 'ñe texe c'o mi jün ngüenda ro ë jmurüji. Nuc'ua cjanu o xäpcä e Pablo, cjanu o dagüvi cja c'e jyäxcumü. Cjanu o cjogüvi nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipji e Pablo ro böbü cja o jmiji.

33

¹Nuc'ua e Pablo o jñanda na jo c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji, sido rí jodü rá cjagó ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, eñe.

²Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjü e Ananias, cjanu o xipji c'o bëxtjo mi böbü cja e Pablo ro mbë'chp'ijji o ne.

³O ndünrü c'ua e Pablo o xipji c'ü mi mero ndamböcjimi:

—Nu'tsc'e in cjanü na jots'ügue, pero na s'o c'o in cjaque. Mizhocjimi ra castigaots'ü. In cjanü in jüncüji ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o ley; maco in manda ra mbëchquiji in te, eñe e Pablo.

⁴O ndünrü c'ua c'o bëxtjo mi böbü, o mamaji:

—¿Jenga i sadügue nu? Maco o 'ñeme Mizhocjimi ra tsja mero ndamböcjimi.

⁵O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji, dya mi pärägö cjo mi mero ndamböcjimi nu. 'Ma ro pärägö, dya ro xipji a cjanu. Na ngue cja o ley Mizhocjimi, mama c'ü dya pje rá xicöji yo in menzumügöji yo pje pjëzhi.

⁶Nuc'ua e Pablo o unü c'ua ngüenda c'o mi jün ngüenda, mi cärä 'na partido c'o mi saduceo, mi cärä 'na partido c'o mi fariseo. Nguec'ua o ña c'ua na jens'e:

—Nu'tsc'ejí in menzumüts'ügöji, rí fariseogö o t'izgö 'na fariseo. In jüncüji ngüenda na ngue rí creogö c'ü ra zädä c'e pa 'ma ra te'e texe c'o ya ndü.

⁷Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, dya cja mi 'natjo o pjeñeji; ya nde mi nan'ño ma nguijñiji c'ua.

⁸Na ngue yo saduceo mamaji c'ü dya cja ra te c'o ya ndü. Xo mamaji c'ü ojtjo anxe. Xo mamaji c'ü dya bübü e Satanäs c'ü dya jo, ne ri ngue c'o o mbëpji. Yo fariseo creoji bübü nza texe yo. Xo creoji c'ü ra te c'o ya ndü.

⁹Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o mbürü o zöji o jña, o ñaji na jens'e. Cjanu o böbü c'ua, ja nzi c'o fariseo c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mamaji:

—Dya pje rí tö'tp'ügöjme c'o na s'o c'o ri cja ne bëzo. 'Na ri ngueje 'na o anxe Mizhocjimi c'ü o zopjü. 'Ma ga cjanu, na jo, dya pje rá cjanü. Na ngue 'ma rá c'a's'üji nu, chjëntjui c'ü ro c'a's'üji Mizhocjimi.

¹⁰Nuc'ua c'o fariseo mas go zöji o jña c'o saduceo, y o mbürü o chüji. Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, o zü c'ua 'na ro mbäräji e Pablo ro s'odü na puncjü. Nguec'ua o ma't'ü c'o tropa o dagüji cja c'e jyäxcumü o ë ñanaji e Pablo a nde c'o saduceo, cjanu o zidyiji c'ua na yeje cja c'e jyäxcumü.

¹¹Nuc'ua c'e xömü c'ü na ye nu pa, 'nango jñetse c'ua e Jesucristo c'in jmgöji mi böbü cja o jmi e Pablo, o xipji:

—Nu'tsc'e Pablo, dya rí sügue; rí macje. I zopjügue yo nte va a Jerusalén, i xipjiji ja ga cjažgö. Xo ni jyodü rí mague a Roma xo rí zopjügue c'o nte c'o cärä nu, eñe e Jesús va xipji e Pablo.

Planes para matar a Pablo

¹² C'ü na ye nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o mamaji c'ü ro mbö't'üji e Pablo. O juraji Mizhocjimi va mamaji:

—Dya cja rá siji o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücöji Mizhocjimi 'ma dya rá cjangöji a cjanu.

¹³ Mi sö mas de cuarenta c'o o mama a cjanu.

¹⁴ Anguezeji cjanu o möji c'ua cja c'o ndamböc'jimi 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda, o ma xipjiji:

—Nutscöjme ró nádäjme Mizhocjimi. Ró mamajme c'ü dya cja rá sijme o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üjme e Pablo. Ra zücöjme Mizhocjimi 'ma dya rá cjamje a cjanu.

¹⁵ Nguec'ua nu'tsc'ejji 'ñe c'o 'ñaja c'o jün ngüenda, chaque ri penpeji 'na jña c'e bëzo c'ü manda c'o tropa ra sin'c'iji e Pablo. Ri xipcjeji ni jyodü xenda ri pärägueji pje pjëzhi c'ü o tsja e Pablo. Nutscöjme ya ri bübüjme rá pö't'üjme ante c'ü ra säjä va, eñeji.

¹⁶ A Jerusalén mi bübü nu c'ü nu sobrinu e Pablo, o t'i c'ü ni c'ü. Nuc'ü, o dyärä c'o mi mama c' o bëzo ro mbö't'üji e Pablo 'ma ro cjogü. Cjanu o ma c'ua cja c'e jyäxcmü o ma xipji e Pablo.

¹⁷ Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'ua 'naja c'o bëzo c'o mi manda cien tropa, cjanu o xipji:

—Ri ö'tc'ü favor ri mëvi ne t'i cja c'e bëzo c'ü manda texe yo tropa; va jün 'na jña pje ra xipji, embe.

¹⁸ O zidyi c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o xipji:

—C'ü rvä ëcjöbe, o matcögö c'e bëzo c'ü ró cotc'öji c'ü ni chjü e Pablo. O dyötcü favor ró sigö ne t'i; va jün 'na jña pje ra xi'ts'i, embe.

¹⁹ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o pënc'p' c'ua o dyë c'e t'i, cjanu o ndans'avi ro ñatsjëvi. Cjanu o dyönü:

—¿Pje pjëzhi c'ü ri xitsi?

²⁰ O ndünrü c'ua c'e t'i:

—Yo menzumü va, ya ñaji. Ra xörü chaque ra ë dyö'tc'üji ri sidyi e Pablo nu ja jünji ngüenda. Ra xi'ts'iji c'ü ni jyodü xenda ra mbäräji pje pjëzhi c'ü o tsja e Pablo.

²¹ Nguec'ua ri ö'tc'ügö c'ü dya ri tsjague c'ü ra ë xi'ts'iji. Na ngue sö mas de cuarenta bëzo c'o ne ra mbö't'ü e Pablo. Ya te'beji dya c'ü, ngue c'ua 'ma ri tsjogüvi, ra mbö't'üji. Anguezeji ya nádäji Mizhocjimi o mamaji a cjava: “Dya cja rá siji o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücöji Mizhocjimi 'ma dya rá cjangöji a cjanu”, eñe anguezeji. Nguec'ua te'beji dya, c'ü ri tsjague ja c'o nzi rgä ë xi'ts'iji.

²² O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Pjötpüge na puncjü ngüenda, dya cjó ri xipji c'ü j' xitscö yo. Mague dya, embe c'e t'i.

Envían a Pablo ante Félix el gobernador

²³ Nuc'ua c'e bëzo cjanu o ma't'ü c'ua yeje c'o mi manda cien tropa, o xipjivi:

—Mandaguevi yo yeje ciento tropa yo nzhontjo ra xampjaji ri möji a Cesarea. Ri pedyeji 'ma ra unü a las nueve ne xömü. Xo ri möji setenta tropa c'o chägä o pjadü, cja na yeje ciento c'o qui o lanza.

²⁴ Xo ri xöcüvi o pjadü c'o ra chägä e Pablo. Ri pjörüji na jo, ngue c'ua ra zät'ä na jo cja e Félix c'ü gobernador, embeji c'o yeje c'o mi manda cien tropa.

²⁵ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o dyopjü 'na carta c'ü ro mbenpe e Félix. O jñu's'ü a cjava:

²⁶ “Nu'tsc'e Félix in gobernadorgue, ri zenguats'ügö nin t'ecjanömi. Nguetscö e Claudio Lisias ri pen'c'ö ne carta.

²⁷ Ri xi'tsc'ö ne bëzo nu va siji yo tropa. C'o menzumü a Israel o zürüji ne bëzo, ya mi ngue ro mbö't'üji. 'Ma ró pärägö c'ü menzumü a Roma nu, ixtö ëdyigö in tropa ró ma ñanajme ró cjocüjme cja c'e jyäxcmü.

²⁸ Nutscö mi ne ro pärägö pje vi tsja ne bëzo, na ngue c'o nte mi mamaji c'ü vi tsja na s'o. Nguec'ua ró dagübe cja c'e jyäxcmü ró sidyi ne bëzo nu ja jün ngüenda c'o menzumü a Israel.

²⁹ Mi mama c'o nte c'ü vi tsja na s'o nu. Pero ró unnc'ö ngüenda nguextjo c'o o ley anguezeji c'o mi mamaji c'ü dya ätä nu. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o na s'o c'o ro tsja, c'ü rva pö't'ü ni xo ri ngue c'ü rva pant'a a pjörü.

³⁰ Nuc'ua o ëjë 'naja c'ü o 'ñe xitsi c'ü mi cärä o bëzo c'o ya vi ñaji ja rá mbö't'üji ne bëzo. Nguec'ua ró täcjö yo tropa o siji nu. Y c'o nte c'o mama c'ü o tsja na s'o nu, ró xipjiji ra ëji ra ë xi'ts'iji”, eñe va dyopjü c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa c'o ma cäjä cja c'e jyäxcmü.

³¹ Nuc'ua c'o tropa cjanu o tsjaji ja c'o nzi va xipjiji; o zidyiji e Pablo c'e xömü a Antipatris.

³² C'ü na ye nu pa, c'o tropa c'o mi nzhontjo o nzhögüji cja c'e jyäxcmü nu ja vi mbedyeji. C'o tropa c'o mi chägä o pjadü ngue c'o o möji e Pablo.

³³ 'Ma o zät'äji a Cesarea, o unüji c'e carta c'e gobernador, cjanu o nzhöji e Pablo.

³⁴ Nuc'ua c'e gobernador 'ma o nguarü o xörü c'e carta, cjanu o dyönü e Pablo pje ma estado mi tsja. 'Ma o mbärä mi tsja a Cilicia, cjanu o mama c'ua:

³⁵ —'Ma ra säjä c'o mama j' tsjague c'o na s'o, rá jün'c'ügö ngüenda, embeji e Pablo.

Cjanu o manda o zidyiji e Pablo cja o palacio e Herodes nu ja ro oxü. Xo manda ro mbörüji nu.

24*Defensa de Pablo delante de Félix*

¹ O mezhe c'ua tsi'ch'a pa, o sãjä c'ua a Cesarea e Ananias c'ü mi mero ndamböciji, 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda. Ma siji 'na licenciado c'ü mi chjü e Tértulo. O möji cja c'e gobernador ngue c'ua ro cusaji e Pablo.

² Nuc'ua c'e gobernador o manda o siji e Pablo. 'Ma mü o sãjä e Pablo, nuc'ua e Tértulo o mbürü o cusa e Pablo, o xipji c'e gobernador:

—Nu'tsc'e Félix nin 'tecjañömü. Na ngue in gobernador, rí cãrãjme na jo, dya cjó rí chjüjme. In pjöxcüjme na puncjü; nguec'ua dya pje bëtscöjme.

³ Nguec'ua rí da'c'üjme na puncjü 'na pöjö nu'tsc'e Félix, me na jontets'ü.

⁴ Dya rí ne rá b'hc'ijme na puncjü in tiempo. Pero rí ö'tc'üjme rí dyätcãjme na ngue na jontets'ü. Dya puncjü o jña c'o rá ñagöjme.

⁵ Ne bëzo ró tö'tp'üjme me na s'o c'o cja'a. Nzhodü texe cja ne xoñijömmü, zopjü c'o in menzumügöjme. Nguec'ua anguezeji, dya cja ne ra dyätãji in gobiernogue. C'o teñe angueze, ni chjü nazareno. Anguezeji dya cja ma't'üji Mizhocjimi nza czazgöjme; nan'ño ga creoji.

⁶ Ne bëzo ya mi ngue ro contaminao c'in templogöjme, pero ró sürüjme. Mi ne ro jünpüjme ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o in leygöjme.

⁷ Pero o metio e Lisias c'ü manda c'o tropa nu, o möji c'o o tropa nu ja mi jünpüjme ngüenda ne bëzo, o ma zinnguijme a fuerza.

⁸ Cjanu o xitsijme ro ëcjöjme cja in jmigue. Nguec'ua 'ma rí tsjapü t'önü ne bëzo, rí pärãgue c'ü na cjuana c'ü ri xi'tsc'öjme o tsja na s'o nu.

⁹ C'o 'ñaja c'o mi menzumü a Israel cjanu o mamaji c'ua:

—Na cjuana yo mama e Tértulo, embeji c'e gobernador.

¹⁰ Nuc'ua c'e gobernador cjanu o tsjapü c'ua o seña e Pablo ro ña. O mama c'ua e Pablo:

—Rí pärãgö ya pa ja nzi cjë c'ü in gobernador in jüngue ngüenda cja in paigöjme. Nguec'ua rí magö; dya rí sũ rá tjünrügö.

¹¹ Ya mezhe como 'na doce pa, ró magö a Jerusalén ró ma ma't'ügö Mizhocjimi. 'Ma ri tsja t'önü, rí pärãgue c'ü na cjuana yo rá xi'tsc'ö.

¹² Nujoyo, mamaji ró cjagö c'o na s'o 'ma ró magö a Jerusalén. Pero dya cjó ró sögöbe o jña para ro mundo c'o nte; ni ri ngue cja c'e templo, ni ri ngue cja c'o nintsjimi, ni ja xo ri ngue cja c'e ndajñiñi a Jerusalén.

¹³ Nujoyo xi'tsc'ëji, dya sö ra mamaji c'ü na cjuana.

¹⁴ Nutscö na cjuana rí creogö c'e jña c'ü cja jizhi Mizhocjimi. Nujoyo in menzumügöjme, mamaji c'ü nan'ño rgá creogö dya. Pero dya cjuana c'ü mama yo. Na ngue ri

ma't'ügö Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mboxatitagöjme. Rí creogö texe c'o mama c'o ley, 'ñe texe c'o o dyopjü c'o profeta.

¹⁵ Rí creogö c'ü o mama Mizhocjimi ra te c'o ya ndü, c'o o tsja na jo 'ñe c'o o tsja na s'o. Nu yo in menzumügöjme xo creoji a cjanu.

¹⁶ Siempre rí jodügö rá cjagö c'o na jo, ngue c'ua dya rá cjagö na s'o a jmi Mizhocjimi, ni pje rá cjapcö yo nín minteji.

¹⁷ Ró magö ja nzi vez a Jerusalén, pero o mezhe ja nzi cjë c'ü cja ró magö. Mi doce pa, 'ma ró magö nu, ró jünügö c'o ró unü c'o pobre. Xo ró jünü c'o ro unügö Mizhocjimi.

¹⁸ 'Ma ró unügö Mizhocjimi cja c'e templo c'o ofrenda c'o mi jünügö, o jñandgaji nu. Pero nujoyo, dya ngue yo o jñandga. C'o o jñandga, ngueje ja nzi in menzumügöjme c'o vi 'ñeje a Asia. Ya rvá cumplegö c'o rvá mama ro cjagö, ja c'o nzi ga cja in chjürügöjme. Dya mi dyocjöjme na puncjü o nte; dya cjó xo ró sögöbe o jña c'ü ro mundo o nte.

¹⁹ C'o vi 'ñeje a Asia c'o o jñandga cja c'e templo, 'ma o jñandgaji ró cjagö c'o na s'o, sö ra ëji ra 'ñe mamaji.

²⁰ O 'ma jiyö, rí dyönü yo in menzumügöjme cjo ró cjagö c'o na s'o 'ma mi bünc'ö a jmi yo, 'ma mi jüncüji ngüenda.

²¹ 'Ma o jñüncüji ngüenda, ró ñagö na jens'e ró mama a cjava: "In jüncüji ngüenda na ngue ri creogö c'ü ra te texe c'o ya ndü", ró embeji. Nu c'o ró mama a cjanu, dya s'o c'o, eñe e Pablo.

²² E Félix ya mi pärã na jo'o ja ma cja o 'ñiji e Jesucristo. Pero dya nguarü o jñünpü ngüenda e Pablo. O xipjiji c'o nte:

—'Ma ra ëjë e Lisias c'ü manda c'o tropa, rá jünpü na yeje ngüenda ne bëzo cja in jmigueji, eñe.

²³ Cjanu o ma't'ü c'ua 'na c'o mi manda cien tropa, o xipji c'ü ro mbörüji e Pablo, pero ro jyëziji ro nzhodü libre cja c'e palacio, y c'o o dyoji e Pablo mi sö ro ma zenguaji ro ma zopcüji c'o mi jyodü.

²⁴ O mezhe c'ua ja nzi pa, o ëjë c'ua na yeje e Félix nu ja mi jün ngüenda, ma dyojui c'ü nu su c'ü mi chjü e Drusila. E Drusila mi menzumü a Israel. Nuc'ua e Félix o manda ro ma siji e Pablo. 'Ma o sãjä e Pablo, o zopjü e Félix 'ñe e Drusila o xipjivi ja ga cja e Jesucristo.

²⁵ O mama e Pablo ni jyodü 'na nte ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, y ra mbörütsjë ja rgá mimi, dya ra tsja ja c'o nzi ga netsjë. Na ngue ra zädä c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi texe yo nte. O zü c'ua e Félix cjanu o xipji e Pablo:

—Mague dya cja c'e palacio. 'Ma xe rá p'esc'ö tiempo, rá zon'c'ü na yeje.

²⁶ C'ü vi mama e Félix c'ü ro ma e Pablo, xo ngueje c'ü mi te'be xa'ma ro unü o merio e

Pablo, ngue c'ua ro 'ñeme libre. Nguец'ua na puncjü vez va zojnü o ñavi.

²⁷ O mezhe c'ua yeje cjä. Nuc'ua ya ro mbedye gobernador e Félix; ro tsja gobernador e Porcio Festo. E Félix dya 'ñeme libre e Pablo, na ngue mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo.

25

Pablo delante de Festo

¹ Ma o tsja gobernador e Festo, o mezhe jñi pa, cjanu o mbedye a Cesarea o ma c'ua a Jerusalén.

² Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipji e Festo c'ü vi tsja na s'o e Pablo.

³ O mamaji:

—Tsjacüjme favor rí manda ra siji a 'ñecjua e Pablo, eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue ya vi mamaji ja rvá mbö't'üji e Pablo 'ma ro cjogü cja 'ñiji.

⁴ O ndünrü c'ua e Festo:

—Je va cjot'ü a Cesarea e Pablo. Dya ra mezhe rá magö nu.

⁵ Nguец'ua yo pje pjëzhits'üji rá möcjöjme a Cesarea. 'Ma pje c'o o tsja c'ä bëzo, ra xitscöji 'ma rá sät'äjme nu, eñe e Festo.

⁶ E Festo o mezhe como dyëch'a o ocho pa a Jerusalén. Cjanu o nzhogü o ma a Cesarea nu ja vi 'ñeje. C'ü na ye nu pa, e Festo o mimi nu ja mi jün ngüenda, cjanu o manda o ma siji e Pablo.

⁷ Ma o säjä, ya ma cäjã c'o menzumü a Israel c'o vi 'ñeje a Jerusalén. Anguezeji o böbüji cja o jmi e Pablo, o mamaji na puncjü c'o na s'o c'o vi tsja. Pero dya sö ro mamaji c'ü na cjuana.

⁸ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Dya pje ró cjagö contra c'o mama in leygöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Dya xo ró contaminao c'ü in templojme. Dya pje xo ró mangö 'na jña contra e Cesar c'ü mero manda, embeji c'e gobernador.

⁹ E Festo mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo. Nguец'ua va dyönüji e Pablo:

—¿Cjo in ne rá sints'i a Jerusalén? Je rá ma jün'c'ügö nu ngüenda cjo na cjuana yo mama yo in menzumüjueji.

¹⁰ O ndünrü c'ua e Pablo o xipji:

—Iyö. Na ngue je ngue va o 'ñempc'e e César rí jñü ngüenda; dya ngue a Jerusalén. In pärägue na jo, c'ü dya pje ró cjapügö yo in menzumügöjme.

¹¹ Ma pje c'o i chötcü c'o na s'o c'o ró cjagö c'ü rga tügö, rí bübü dispuesto rá tügö. Pero 'ma dya cjuana yo mama yo, dya in pë's'i derecho rí nzhögügö cja o dyë yo, c'ü pje ra tsjacüji. Rí negö ra jñüncü ngüenda e César c'ü mero manda a Roma, eñe e Pablo.

¹² Nuc'ua e Festo cjanu o ñaja c'ua c'o mi pjöste c'o mi pärã c'o ley romana. Cjanu o xipji c'ua e Pablo:

—I dyötcü ngueje e César ra jñün'c'ü ngüenda. Nguец'ua ra zints'i cja e César.

Pablo delante del rey Agripa

¹³ Dya mezhe pa, e Agripa c'ü mi rey 'ñe e Berenice c'ua a Cesarea, o 'ñe zenguavi e Festo.

¹⁴ O mezhe va mimivi nu na puncjü o pa. E Festo o xipji c'e rey ja ma cja e Pablo, o mama:

—Bübü va 'na bëzo cja ne palacio c'ü dya sö ra mbedye libre ndeze 'ma mi gobernador e Félix. Nuc'ü, ni chjü e Pablo.

¹⁵ Ma ró magö a Jerusalén, c'o mero ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi cja yo in menzumüjueji a Israel, o xitscöji c'ü vi tsja na s'o e Pablo. O dyötcüji c'ü ro mandagö ro mbö't'üji.

¹⁶ Nuc'ua ró xipjigöji: "Iyö. Nutscöjme rí menzumüjme a Roma, dya rí cjaime a cjanu. Zö cjö c'o ra è mama bübü 'na nte c'ü o tsja na s'o, pero dya xtã pö't'ügöjme. C'e nte c'ü rí mamaji o tsja na s'o, pë's'i derecho ra pjendio ra mama cja o jmi c'o va è cusa o tsja na s'o", ró embe c'o.

¹⁷ Nuc'ua 'ma o ëji a 'ñeva, c'ü na ye nu pa, ró ma mimigö nu ja rí jün ngüenda. Cja rrü mandagö c'ua o siji e Pablo.

¹⁸⁻¹⁹ Mi pëzhgö 'na pje c'o vi tsja c'e bëzo c'o ma s'o. Pero dya ga cjanu. Na ngue 'ma o böbü o ña c'o mi cusa e Pablo, dya mamaji na cjuana pje pjëzhi c'ü na s'o c'ü vi tsja. C'ü o mamaji, nguextjo c'ü ja ga cja ga ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe c'ü na ño ga creó e Pablo. Mama e Pablo c'ü o ndü 'na bëzo c'ü mi chjü e Jesús, pero o tetjo na yeje. Anguezeji, dya neji a cjanu.

²⁰ Dya mi pärã ja rva jünpügö ngüenda e Pablo. Na ngue, dya rí pärägö ja ga cja o religión yo in menzumüjueji a Israel. Nguец'ua ró önü e Pablo cjo mi ne ro sidyigö angueze a Jerusalén, je ro ma tjünpü ngüenda nu.

²¹ Pero dya ne e Pablo je ro ma tjünpü ngüenda a Jerusalén; o xitscö ngueje e César Augusto c'ü ra jñünpü ngüenda. Nguец'ua ró manda sido ra mbörüji va, hasta 'ma cja ra sö rá täjä ra zidyiji nu ja va bübü e César, eñe e Festo va xipji e Agripa.

²² O ndünrü c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—Xo rí ne rá ärägö c'o mama c'e bëzo.

O ndünrü c'ua e Festo:

—Ra xörü rí dyärägue.

²³ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o säjä c'ua e Agripa 'ñe e Berenice cja c'e cuarto nu ja mi jün ngüenda c'e gobernador. Mi jevi o bitu c'o me ma zö, y ma dyoji na puncjü c'o o dyoji. Xo säjä c'o bëzo c'o mi manda 'na mil o tropa. Xo säjä c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñifü

a Cesarea. Nuc'ua e Festo o manda o ma siji e Pablo.

²⁴ Cjanu o mama c'ua e Festo:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, 'ñetsc'ejí in texeji in cārāji va. Bübü in jmigueji ne bēzo nu in ne rí dyārāji c'o mama, eñe.

O sido o ña e Festo o xipji e Agripa:

—Texe c'o in menzumügeji a Israel c'o cārā a Jerusalén, 'ñe c'o cārā va, o xitsc'oji c'ü o tsja na s'o ne bēzo. O mapjüji na jens'e va mamaji c'ü mi jyodü ro ndü.

²⁵ Pero dya pje ró tö'tp'ü c'ü rví bö't'ü. Ne bēzo o xitsc'ö ngeje e César c'ü mero manda a Roma ra jñünpü ngüenda. Nguéc'ua ró mamagö c'ü rá manda ra zidyiji a manu.

²⁶ Pero dya rí pārá ja rga c'apü. Na ngue 'ma rá penpe 'na carta e César c'ín jmugö, dya rí pārá pje rá jü'sc'ö, na ngue dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bēzo. Nguéc'ua ró manda o siji cja in jmigueji in texeji rí dyārāji. Nu'tsc'e Agripa in reygue, ngue'tsc'e rí negö rí dyārāgue, ngue c'ua rí mamague pje rá jü'sc'ö cja c'e carta.

²⁷ Na ngue 'ma rá mandagö ra zidyiji ne bēzo cja e César ra jñünpüji ngüenda, pero 'ma dya rá mama pje ni cusaji, dya ra jogü, eñe e Festo.

26

Pablo presenta su caso ante el rey Agripa

¹ O mama c'ua e Agripa o xipji e Pablo:

—Sö rí ñague; rí da c'ü sjetsi.

Nuc'ua e Pablo o c'ua's'ā o dyé, cjanu o mbürü o ña o mama:

²—Nu'tsc'e Agripa in reygue. Yo in menzumügöji me mamaji c'ü ró c'agö na s'o. Rí mäcjö na ngue ngue'tsc'e rí dyätcā na jo c'o rá mangö.

³ Na ngue in pārague na jo yo in chjürügöji nutsc'oji rí menzumüji a Israel. Xo in pārague c'o partido c'o bübüzüji; dya 'natjo rgá c'ijñiji. Nguéc'ua me rí sögöji o jña. Nguéc'ua rí xi'tsc'ö rí pēscö paciencia rí dyätcägö.

La vida de Pablo antes de su conversión

⁴ Texe yo in menzumügöji pāráji ja ga cja rgá minc'ö ndeze 'ma cja mi ts't'igö. Pārāji ja ma minc'ö cja in jñiñigö 'ñe a Jerusalén.

⁵ Ya mezhe pāráji c'ü rí bünc'ö cja c'e partido c'ü ni chjü fariseo. Nutsc'ojme rí cārājme cja c'e partido, xenda rí süpc'ojme c'o ley que na ngue c'o cārā cja c'ü 'na partido. Yo in menzumügöji pāráji. 'Ma ro ne ro xi'ts'iji, ro mamaji c'ü na cjuana yo rí mangö.

⁶ Nudya in jüncü ngüenda; rí böbügö cja in jmigue na ngue rí creogö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü, ja c'o nzi va xipji c'o in mboxatitagöji.

⁷ C'o in menzumügöji c'o tsja cja c'o doce estado, sido ma't'üji Mizhocjimi na ngue te'beji c'e pa 'ma ra te c'o ya ndü. Nu'tsc'e Agripa in reygue, c'o in menzumügöji te'beji

c'o rí te'begö, maco anguezeji mamaji ró c'agö c'o na s'o, embeji e Agripa.

⁸ O sido o ña e Pablo o xipji texe c'o ma cājā nu:

—¿Jenga dya in creoji c'ü sö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü?

Cómo Pablo antes perseguía a los cristianos

⁹ O sido o ña e Pablo o xipji c'e rey:

—Ma ot'ü mi nugö na ü c'o mi creo e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi c'apü ra sufreji. Mi pēzhgö je ga cjanu ma ne Mizhocjimi.

¹⁰ Ngue c'ü mi c'agö a Jerusalén. O dyacü sjetsi c'o mero ndamböcjimi mi pant'agö a pjörü c'o o nte e Jesús, maco ma jo a jmi Mizhocjimi c'o. 'Ma mi jünpüji ngüenda, mi mangö c'ü mi jyodü ro ndüji.

¹¹ 'Ma mi tö't'ügö cja nintsjimi c'o mi creo e Jesús, mi c'apü ra sufreji; xa'ma ro mamaji c'ü dya ma jo e Jesús. Me mi ünbügö na puncjü c'o. Nguéc'ua 'ma mi c'ueñeji, 'ma mi pöji cja c'o jñiñi c'o tsja cja c'o nan'ño país, mi pa jodügöji nu.

Pablo cuenta otra vez su conversión

¹² Nguéc'ua 'na nu pa, ró magö a Damasco. Na ngue c'o mero ndamböcjimi ya vi dyacü sjetsi ro jodügö c'o o nte e Jesús ro c'apüji ro sufreji ja c'o nzi ma negö.

¹³ Nu'tsc'e rey, 'ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya vi jñisariü, ró jandagö 'nango eñe a jens'e 'na jya's'ü c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö 'ñe c'o mi pöcjöjme. Me mi juēns'í que na ngue e jyarü.

¹⁴ Nguéc'ua ró tögöjme a jömu nu c'o mi chägajme. Nuc'ua ró ärägö c'ü mi ña c'e jña hebreo o xitsc'ö: "Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in c'apü ra sufre c'o creozgö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'acö rá sufre. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjeche c'e e maza c'ü ni chjocüji; nguec'ua ga s'odü", enzgö.

¹⁵ Ró tjünrügö c'ua ró mama: "Nu'tsc'e nin t'ecjañömü, ¿cjö ngue'tsc'e?", ró embe. O ndünrü c'ua c'ín jmugö o xitsi: "Nguetscö e Jesús. In c'apü ra sufre yo creozügö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'acö rá sufre.

¹⁶⁻¹⁸ Böbü. Ya ró juan'c'ügö rí pēpquigö. Ngue c'o rvá cja'c'ü i jñandga. Nguéc'ua rá täc'ä rí mgue cja c'o dya in menzumügeji, rí ma xipjiji ja vi jñandga dya. Xo rí xipjiji c'o cja xe rá j'it'sc'ö 'ma rí jñandga. Nudya e Satanás c'ü dya jo, ya ngot'p'ü o ndöji. Pero 'ma rí zopjügueji, ra xogü o ndöji, ra z'ich'í o mü'büji o jya's'ü Mizhocjimi. Nguéc'ua, dya cja ra nzhodüji cja bēxödmü; ra jyējiji c'o na s'o, dya cja ra dyätāji c'ü dya jo. Ra 'ñenche o mü'büji Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra perdonaoji anguezeji c'o na s'o c'o c'ajji, ra tsjapüji o nte na ngue ri ejmēzögö c'o. Bübü c'o in menzumügeji c'o ra jyodü pje ra tsja'c'ü; xo 'ñe c'o dya in menzumügeji.

Pero rá empc'egö libre, dya pje ra tsja'c'üji", engzö e Jesús. Ngue yo o mama e Pablo va xipji e Agripa.

Pablo obedece la visión

¹⁹ O sido o ña e Pablo o mama:
—Nu'tsc'e Agripa in reygue, nu c'o o xit-sigö e Jesús 'ma vi 'ñeje a jens'e c'e jya's'ü, ró ätä; ngue yo rí cjagö.

²⁰ Ot'ü ró zopjü c'o cārã a Damasco. Ró xipjiji mi jyodü ro jyéziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, cja rrü tsjaji c'o na jo'o ngue c'ua ro jñetse c'ü o nzhogü o mü'büji. Xo ró zopjügö a cjanu c'o nte a Jerusalén 'ñe texe cja c'e estado de Judea. Xo ró magö nu ja cārã c'o dya in menzumögöji, ró ma zopjügö anguezeji.

²¹ Nguec'ua 'ma mi bübügö cja c'e templo, o zücügö c'o in menzumögöji mi ne ro mbötcüji.

²² Pero dya mbötcüji. Na ngue o mböxcü Mizhocjimi. Nguec'ua xe rí bübütjo, rí böbügö cja in jmigueji. Rí zo'c'üji nu'tsc'ejji pjë'ts'iji na nojo, 'ñetsc'ejji dya pje pjë'ts'iji. C'ü ri xi'tsc'öji, ngue c'o o mama e Moisés 'ñe c'o profeta ro zädä. Dya rí mangö jña c'o nan'ño.

²³ O mama e Moisés 'ñe c'o profeta, nu c'ü o mama Mizhocjimi ro ã 'ñevgueji libre mi jyodü ro sufre 'ñe ro ndü. Nuc'ua cja rrü te ro bübütjo na yeje, ngue c'ua ra zi'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü yo menzumü a Israel 'ñe yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

Pablo trata de convencer a Agripa de que se haga cristiano

²⁴ 'Ma mi mama a cjanu e Pablo mi pjen-diotsjé, 'nango mapjü c'ua na jens'e e Festo o mama:

—Nu'tsc'e Pablo in locogue, na ngue yo na puncjü yo in studiague.

²⁵ O ndünrü c'ua e Pablo o xipji:

—Nu'tsc'e Festo nin t'ecjanömü, dya rí locogö. Rí mangö c'o na cjuana.

²⁶ Ne rey pārã texe yo rí mangö. Nguec'ua dya rí sügö rí xipjigö texe yo. Rí pārägö, nujnu unü nguenda texe yo o zädä, na ngue texe cja in paísgöjme pārãji.

²⁷ Nuc'ua e Pablo cjanu o zopjü c'ua e Agripa o xipji:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, zcjo in creogue c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta? Rí pārägö in creogue.

²⁸ O ndünrü c'ua e Agripa o mama:

—Pe in cijjñi rá creogö e Jesús, na ngue yo ja nztjto jña yo in mangue.

²⁹ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Zö ja nztjto jña, zö na puncjü o jña, pero quera ri creogue e Jesús ja c'o nzi rgá creogö. Xo 'ñe texe yo ärã yo rí mangö ne pa dya. 'Ma rí creoji, xa'ma dya ra ngo'c'üji ja c'o nzi ga ngocöji, eñe.

³⁰ O böbü c'ua c'e rey 'ñe c'e gobernador 'ñe e Berenice 'ñe c'o ma jü'ü nu.

³¹ Cjanu o mbedejeji o ma ñatsjéji ja rvã tsjapüji e Pablo. O pötü va mamaji:

—C'e bëzo, dya pje cja c'o na s'o c'ü rgui ndü, ni ra dyo a pjörü, eñeji.

³² O mama c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—C'e bëzo, 'ma dya ro dyö'tc'ü ra jñünpü nguenda e César angueze, ro sö ri 'ñemegue libre, eñe.

27

Pablo es enviado a Roma

¹ Nuc'ua e Festo cjanu o mama ro zidyiji e Pablo a Roma c'ü tsja a Italia, ro möji cja barco. E Festo o nzhö e Pablo cja 'na bëzo c'ü mi chjü e Julio c'ü mi manda cien tropa c'o mi xiji grupo Augusto. Xo nzhötüji e Julio c'o 'ñaja nte c'o ma o'o a pjörü, xo ro zidyiji a Italia. Nutscö e Lucas xo ró möcjöjme.

² Ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi 'ñeje cja c'e jñiñi a Adramitio, c'ü ro zät'ã cja c'o jñiñi a Asia c'o järã squina cja mar. Cja rrü möjme c'ua. Xo ró möcjöjme 'na bëzo c'ü mi chjü e Aristarco c'ü mi menzumü a Tesalónica c'ü tsja cja c'e estado de Macedonia.

³ C'ü na ye nu pa, ró sät'äjme a Sidón. Ma jonte e Julio o unü sjétsi e Pablo o ma zengua c'o mi pārã nu. O ziji o xédyi anguezeji, cjanu o oxüji cja o ngumüji.

⁴ Nuc'ua 'ma ró pedyejme a Sidón cja c'e barco, mi vü na zèzhi e ndajma, mi pjö's'ü c'e ndeje ma pjat'ü cja c'e barco. Na ngue e ndajma je mi 'ñeje nu ja ma möcjöjme. Nguec'ua 'ma ró cjogüjme cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre, ró cjogüjme cja c'e lado o jodyé nu ja mi tsjötü.

⁵ Sido ró möjme cja c'e barco ró cjogüjme bëxtjo cja c'e estado de Cilia 'ñe cja c'e estado de Panfilia. Ró sät'äjme a Mira c'ü tsja cja c'e estado de Licia.

⁶ 'Ma mi cārãjme a Mira, c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa o jyodü 'na barco c'ü ro ma hasta a Italia. O chöt'ü c'ua 'na barco c'ü vi 'ñeje a Alejandría mi ma a Italia. Nuc'ua ró tes'ejme cja c'e barco.

⁷ Ró nzhodüjme ja nzi pa cja c'e ndeje, pero jmanch'a ma möjme. O metscöjme, co trabajo ró cjogüjme a Gnido nu ja mi bëxtjo. E ndajma mi vü na zèzhi, dya mi sö ro möcjöjme derecho. Nguec'ua ró unüjme vuelta cja in squierdajme, ró cjogüjme bëxtjo a Salmón cja c'e isla c'ü ni chjü a Creta. Cja rrü unüjme c'ua vuelta cja in jodyögöjme, ngue c'ua ro cjogüjme a Creta cja c'e lado a sur nu ja mi tsjötü ts'ë.

⁸ Mi trávajo, pero ró sät'äjme nu ja ni chjü Puertos Buenos c'ü bëxtjo cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Lasea.

⁹ Ya vi metscöjme na puncjü o pa. Ya vi cjogü c'o pa c'o mi mbempje c'o menzumü

a Israel. Ya vi zädä c'o pa c'o ma sê 'ma mi bübü na puncjü o peligro ro nzhodüjme cja barco. Nguec'ua e Pablo o zopjü c'o mi pöcöjme.

¹⁰ O xipjiji:

—Nu'tsc'ejji nin t'ecjañomüji, rí mangö 'ma rá sidöji, 'na pje c'o rá cjaji. 'Na ra nguibi ne barco ra bészhi texe yo tunü. Xo 'ñetscöji rá tñji, eñe.

¹¹ C'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, dya dyätä e Pablo; xenda dyätä c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja c'e barco. O mamaji c'ü ro sidogöjme.

¹² Mi bübü ja nzi c'o mi ne ro nguejme c'e barco a Puertos Buenos. Pero xenda ma puncjü c'o dya ne. Na ngue a Puertos Buenos, dya nda ma jo'o ro böbü c'e barco c'o pa c'o ma sê. Nguec'ua o mamaji c'ü ro pedeyjme a Puertos Buenos ro sidöjme, xa'ma ro sö ro sät'äjme a Fenice c'ü ngue c'ü 'na puerto cja c'e isla a Creta. Nujnu, je ro mimijme c'o pa c'o ma sê. Na ngue c'e puerto, dya cögü e ndajme 'ma ni 'ñeje a noroeste 'ñe 'ma ni 'ñeje a suroeste.

La tempestad en el mar

¹³ O pötü c'ua ja mi 'ñeje e ndajma. Dya cja mi 'ñeje nu ja ni nguibi e jyarü, ya je mi 'ñeje a sur. Dya cja mi vü na zëzhi. Nguec'ua c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja, mi pëzhivi c'ü ro sö ro sät'äjme na jo a Fenice. Nguec'ua o mandavi o ngüs'üji c'o t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi pënc'h'i c'e barco para dya ro ndütü e ndajma ro ma. Ró möjme c'ua ró cögüjme bëxtjo a Creta.

¹⁴ Dya go mezhe c'ua go pötü na yeje e ndajma. 'Nango ë c'ua 'na trandajma c'ü vi 'ñeje a noreste cja c'e isla.

¹⁵ Nguec'ua, dya cja sö xe ro möjme derecho ro cögüjme lado cja c'e isla. Ró jëzjime c'ua c'e barco o ndütü e ndajma.

¹⁶ O zät'ä cja 'na ts'i isla c'ü ni chjü a Claudia, ró cögüjme cja c'e lado c'ü mi tsjötü. Cja rrü cjus'üjme c'e ts'ibü c'ü mi cjüt'ü c'e barco, me mi trávajo ma cjus'üjme.

¹⁷ 'Ma ró cjuarü ró cjus'üjme c'e ts'ibü, nuc'ua c'o mi pëpji cja c'e barco, cjanu o tsjapüji o ndü c'o cable c'ü mi 'nünt'ü nu, ngue c'ua ro zëzhi c'e barco. Mi süji 'na mas ro ndütü e ndajma c'e barco ro zät'ä nu ja ni chjü a Sirte nu ja jä'ä o 'ñöxömü nu ja dya nda ga jë e ndeje. Mi süji 'na ro 'huagü c'e barco 'ma ro zät'ä nu. Nguec'ua va sjö'büji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua dya nda ro ndütü e ndajma. O jyëziji c'e barco, dya cja mi ëdyji.

¹⁸ C'ü na ye nu pa, sido mi pa c'e barco ma ndütü e ndajma. Nguec'ua o mboch'üji a ndeje c'o mi tunü c'e barco, ngue c'ua dya nda ro jyübü.

¹⁹ C'ü na jñi nu pa, ró poch'üjme a ndeje texe c'o mi pë's'i c'e barco.

²⁰ O mezhe na puncjü o pa, dya mi cji e jyarü ne ri ngue yo seje. Sido mi vü na zëzhi e ndajma. Nguec'ua ró mamajme pärä cjo ro pedeyjme na jo; 'na ro tñjme.

²¹ Ya vi mezhe c'ü dya cja mi sijme o xëdyi. Nuc'ua e Pablo o böbü c'ua a ndezgöjme, cjanu o mama:

—Nu'tsc'ejji nin t'ecjañomüji, ró xi'tsc'öji c'ü dya ro pedeyji a Puertos Buenos cja c'e isla a Creta. 'Ma ri dyätcäji, xenda rvä jo 'ma; dya ro sufrejji.

²² Pero nudya rí xi'tsc'öji, dya rí sügueji. Zö ra 'huagü ne barco, pero dya cjó ra ndüzgöji.

²³ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue mi xömü o ëjê 'na o anxe Mizhocjimi cja ín jmigö o ë zocügö. Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e ngue c'ü rí ma't'ügö; ngue o ntezgö c'ü.

²⁴ O xitsi c'e anxe: "Nu'tsc'e Pablo, dya rí sügue. Dya rí chüge, na ngue ni jyödü rí sät'ägue a Roma rí böbügue a jmi e César c'ü mero manda. Mizhocjimi o dyät'c'ä c'ü i dyötü, nguec'ua dya cjó ra ndü yo ín pöc'eji cja ne barco", enzgö.

²⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí sügueji. Rí creogö Mizhocjimi c'ü ra zädä ja c'o nzi va xitsi c'ü o anxe.

²⁶ Pero 'ma ra 'huagü ne barco, rá sogöji cja ndeje bëxtjo cja 'na ts'i isla rá pes'ejji, eñe e Pablo.

²⁷ Ya vi mezhe ye nzo c'e barco ma ndütü e ndajma. Mi nzhodü cja c'e mar c'ü ni chjü Mar Adria. Ya vi xömü. Nuc'ua c'ü ndexömü, c'o mi pëpji cja c'e barco o mamaji:

—Cja c'ü ya rá sät'äji cja 'na isla, eñeji.

²⁸ Cjanu o dyëdyiji ja nzi mi pë's'i c'ü ma jë c'e ndeje. Mi sö treinta y seis metro. Xe möji ts'ë, cjanu o dyëdyiji c'ua na yeje; ya mi sötjo veintisiete.

²⁹ Me go zñji c'ua, 'na ro sät'äjme nu ja mi quiji o ndöjo. Nguec'ua o ma quiji c'o nziyo t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi 'nünt'ü o tjüjmü, cjanu o mboch'üji a ndeje cja o xütjü c'e barco ngue c'ua 'ma ro zät'ä a jömü, xa'ma ro gancho ro böbü c'e barco. Me mi mamaji quera ro jyans'ü.

³⁰ Nuc'ua c'o mi pëpji cja barco, o mbürü o sjö'büji c'ua c'e ts'ibü cja c'e ndeje. C'o t'ëzi c'o mi bübü a xo'ñi c'e barco, mi cjapüji ro ndunüji na ts'ijë cja rrü mboch'üji, ngue c'ua dya nda ro 'ñömü c'e barco. Pero c'ü mi sjö'büji c'e ts'ibü, ngue c'ü mi ne ro c'ueñeji ro salvaji.

³¹ Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, 'ñe c'o o tropa, o xipjiji:

—Nujyo, ni jyödü, dya ra dagüji cja ne barco. 'Ma jiyö, rí chüji, dya rí salvaji, embeji c'o.

³² Nuc'ua c'o tropa cjanu o ma dyocüji c'o tjüjmü c'o mi sjö'büji c'e ts'ibü; o ndögü a ndeje.

³³ Nuc'ua 'ma ya ma jya's'ü, e Pablo o xipji anguezeji ro ziji o xëdyi. O mama:

—Ya mezhe ye nzo c'ü dya in sigueji o xëdyi.

³⁴ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí sigueji dya o xëdyi ngue c'ua rí zëzhiji. Nguec'ua, dya rí chügueji ni pje rí tsjaji, eñe.

³⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü o mama yo jña, cjanu o jñü c'ua o tjomëch'i cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi a jmi nza texeji. Cjanu o më'ch'i c'ua, cjanu o zi c'ua.

³⁶ Anguezeji o mbürü o mäji c'ua, dya cja nda mi süji. Xo ziji c'ua o xëdyi.

³⁷ Mi söjme ye ciento setenta y seis mi cäräjme cja c'e barco.

³⁸ 'Ma o nguarü o ziji o xëdyi o nijmiji, cjanu o mboch'üji a ndeje c'o mape c'o mi quiji o ndëxü. O tsjaji a cjanu ngue c'ua dya nda ro jyübü c'e barco.

Se hunde el barco

³⁹ Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü na jo, ró jan-dajme c'e isla c'ü ya mi bëxtjo. C'o mi pëpji cja c'e barco, dya mi päräji ja mi ngue. Pero o jñandaji c'ü ma jä'ä o 'ñöxömü cja squina c'e ndeje. O mamaji xa'ma ro sö ro zät'ä c'e barco cja c'e 'ñöxömü.

⁴⁰ Nguec'ua o dyocüji c'o tjujmü c'o mi 'nünt'ü c'o t'ëzi, ngue c'ua ro ma na yeje c'e barco. Y o xäpcäji c'e za'a c'ü mi dyëji. Xo ngüs'üji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua o ndütü e ndajma. Nguec'ua c'e barco o mbürü o ma c'ua cja c'o 'ñöxömü c'o mi jä'ä a squina c'e ndeje.

⁴¹ Pero o zät'ä c'e barco nu ja dya nda ma jë c'e ndeje nu ja mi sjöbü yeje 'ñinzhe c'o mi chjë nu. Nguec'ua o böbü c'ua c'e barco. A xo'ni c'e barco o nguibi cja c'e 'ñöxömü, dya cja mi 'ñömü. Pero o xütjü c'e barco o 'huagü, na ngue c'o ndeje me mi pjös'ü na zëzhi.

⁴² Nuc'ua c'o tropa cjanu o mamaji:

—Na jo ixtä pöt'üji yo rvä siji yo ma o'o a pjörü. 'Ma jiyö, 'na ra dyömpüji cja ne ndeje ra c'ueñeji, eñe c'o tropa.

⁴³ C'ü mi manda c'o tropa, dya ne'e c'ü ro mböt'üji e Pablo. Nguec'ua dya jyëzi ro tsjaji ja c'o nzi ma mamaji. Cjanu o xitscöjme:

—Ma in pjëchi rí dyömpüji cja ndeje, rí dyat'üji cja ndeje rí dyömpüji rí sät'äji cja squina ndeje.

⁴⁴ 'Ma dya in pjëchi rí dyömpüji, rí pënc'h'iji yo tabla yo ni ndunü e ndeje o yo pje nda ma za'a yo vi t'ät'ä ne barco. Ra ndüxc'üji ngue c'ua rí sät'äji cja squina ndeje, enzgöjme.

Nguec'ua ró pesc'öjme cja ndeje rí texe-jme, dya cjó ndüzgöjme.

28

Pablo en la isla de Malta

¹ 'Ma ró pes'ejme cja c'e ndeje, ró päräjme c'e isla mi chjë a Malta.

² C'o mi menzumü nu, ma jonteji. O recibidozümje na jo, o 'ñörüji 'na sivi ró pa't'üjme na ngue ya mi ëjë o dyebe, y ma së.

³ E Pablo xo ma mbëchi 'na cjörü o za'a, cjanu o ma ngä's'ä cja c'e sivi. Nuc'ua 'ma mü o mbürü o pat'ü c'o za'a, 'nango mbedye c'ua 'na c'ijmi c'ü ma sate c'ü mi nza cja 'na pozü. O zapü o dyë e Pablo, o 'nünt'ü, dya ts'i vi c'ügü.

⁴ C'o mi menzumü a Malta 'ma o jñandaji mi 'nünt'ütjo c'e c'ijmi, o pötü va mamaji c'ua:

—Ne bëzo, pe o pöt'ünte nu. Zö o mbes'e cja ndeje, dya ndü'ü, pero ya ngöt'ü dya c'o o tsja na s'o, eñeji.

⁵ Nuc'ua e Pablo o juancaja o dyë; o c'ügü c'ua c'e c'ijmi o ndögü cja c'e sivi. Pero dya pje tsja e Pablo.

⁶ C'o mi menzumü nu, mi te'beji c'ü ro pjänt'ä o ts'ingue e Pablo, o ro ndü. O mezhe mi te'beji pero dya pje tsja e Pablo. Nguec'ua, dya cja nguiññji c'ü vi pöt'ünte e Pablo. Cjanu o mamaji e Pablo mi ngue 'naja c'o o ts'itaji c'o mi ma't'üji.

⁷ C'ü mi manda cja c'e isla a Malta mi chjë e Publio. Mi tjë o juajma c'o mi bëxtjo nu ja ró pes'ejme cja c'e ndeje. E Publio ma jonte, o recibidozümje na jo. O dyacüjme ja ró oxümje, xo dyacüjme c'o ró sijme. O metscöjme jñi pa nu.

⁸ C'ü nu tata e Publio, ma o'otjo cja ngama mi sö'dyë. Mi sö o pa'a 'ñeje mi unü posición. Nuc'ua e Pablo o ma'a nu ja ma o'o c'e tita. O 'ñe's'e o dyë, cjanu o dyötpü Mizhocjimi o jocü.

⁹ 'Ma o jogü c'e tita, cjanu o ëjë c'ua c'o 'ñaja c'o mi cärä cja c'e isla c'o mi sö'dyë. E Pablo xo jocü anguezeji.

¹⁰ O dyacüjme na puncjü o regalo. 'Ma o zädä c'e pa c'ü ro tes'ejme cja barco ro möjme a Italia, xo dyacöjme texe c'o mi jyongöjme.

Pablo llega a Roma

¹¹ O mezhe jñi zana rvä minc'öjme cja c'e isla. Nuc'ua ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi böbü a Malta c'o pa c'o ma së. C'e barco vi 'ñeje a Alejandria. A xo'ni cja c'e barco, mi cuat'ü c'e ts'ita Cástor 'ñe c'e ts'ita Pólux.

¹² 'Ma ró sät'äjme a Siracusa, ró cjogüjme cja c'e puerto o metscöjme jñi pa nu.

¹³ 'Ma ró pedyejme a Siracusa, ró cjogüjme bëxtjo cja squina c'e ndeje ró sät'äjme a Regio. C'ü na ye nu pa, o mbürü o vü e ndajma c'ü vi 'ñeje a sur. Nguec'ua c'ü na jñi nu pa, ró sät'äjme a Puteoli.

¹⁴ Nujnu ró dagümje cja c'e barco. Ró töt'üjme nu ja mi cärä o cjuarma c'o xo creo e Jesucristo. O mbitazümje ró mimijme co anguezeji. O mezhe 'na nzo ró mimijme nu. Nuc'ua 'ma ró pedyejme nu, ró möjme cja c'e 'ñiji c'ü ni ma a Roma.

¹⁵ C'o cjuarma a Roma o mbārāji c'ü ma mōjme nu. Nguec'ua o mbedyeji nu, o ma ndüncūjme. Bübü c'o ró chjégōjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Foro de Apio; ñaja c'o cja ró ma chjégōjme 'ma ró sāt'ājme cja c'e jñiñi a Tres Tabernas. 'Ma o jñanda e Pablo c'o cjuarma, o unü 'na pōjō Mizhocjimi y me go mājā o mü'bü.

¹⁶ 'Ma ró sāt'ājme a Roma, c'e bēzo c'ü mi manda c'o tropa, o zidyi c'ua c'o bēzo c'o vi siji cja c'e barco c'o ma o'o a pjörü a Cesarea, o zāt'āji nu ja mi bübü c'ü mi mero mbōpjörü, ngue c'ua ro mbörüji c'o. Pero e Pablo, o jyēziji o mimi cja 'na ngumü aparte; 'natjo tropa c'ü o mbörü.

Pablo predica en Roma

¹⁷ O mezhe c'ua jñi pa, e Pablo o zojnūji c'ua c'o menzumü a Israel c'o mi manda cja c'o nintsjimi a Roma. 'Ma o jmurüji, cjanu o mama c'ua e Pablo o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügōji, dya pje cjó ró cjavü ne ri 'naja c'o ín menzumügōji. Pero o züctüji a Jerusalén o zinziji cja c'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o pantcaji a pjörü. C'o ín menzumügōji mamaji rí cjavü c'ü dya ni muvi yo tjürü yo o zocüzüji c'o ín mboxatitaji, pero iyō.

¹⁸ C'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o jñüncüji ngüenda pero dya pje chötcüji c'ü rvi mbötcüji. Nguec'ua mi ne ro 'ñevgueji libre.

¹⁹ Pero dya go ne a cjanu c'o ín menzumügōji. Nguec'ua rvá örügō sjētsi o sizgōji va a jmi e César. Dya ngue c'ü rá cusagō c'o ín menzumüji; ngue c'ü ra jñüncü ngüenda e César rá mama pje vi cusazüji anguezeji.

²⁰ 'Nünt'ütjo o cadena ín dyē, na ngue yo me na jo yo rí te'begō. Maco xo te'be a cjanu c'o ín menzumügōji. Ngue c'ü rvá zon'cüji; ngue c'ua rá xi'tsc'ōji ja ga cja c'o na jo c'o ín te'beji, eñe.

²¹ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Pablo:

—Dya rí pārāgōjme cjo i tsjague na s'o. Na ngue dya cjó penquejme o carta ndeze a Judea. Dya cjó xo va ējē. C'ü pje ra ē xitscōjme.

²² Rí ne rí zocüjme rí xitscōjme ja ga cja c'o ín creogue. Na ngue rí pārājme, texe cja c'o jñiñi mamaji c'ü dya ga jo o 'ñiji e Jesús.

²³ Cjanu o mbāsp'āji 'na pa c'ü ro ñaji na yeje. 'Ma o zādā c'e pa, o ēji na puncjüji cja c'e ngumü nu ja mi pjörüji e Pablo. O mbürü o ña e Pablo c'ü xörü; o böbü hasta c'ü nzhā. O mbenbeji c'ü mama c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta; o xipjiji c'ü ya vi zādā c'o vi dyopjüji. O zopjüji a cjanu, ngue c'ua ro unüji ngüenda e Jesús ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü.

²⁴ Bübü c'o o creo c'o mi mama e Pablo; bübü c'o dya creo.

²⁵ Nguec'ua, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguiñiji. Nuc'ua 'ma ya ro mbedyeji, o mama c'ua e Pablo o xipjiji:

—O Espiritu Mizhocjimi o xipji e Isaías c'ü mi profeta o zopjü c'o ín mboxatitagōji. Na cjuana c'e jña c'ü o mama ja ma cja anguezeji. Dyārāji c'ü o mama. Na ngue je xo ga cjatsc'eji nu. O mama a cjava:

²⁶ Mague cja yo nte, rí ma xipjiji c'ü ra dyārāji pero dya ra mbārāji.

Ra jñandaji pero dya ra mbārāji pje pjēzhi.

²⁷ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büji. Na ngue 'ma ro xogü o mü'büji, xa'ma ro zo'o o mü'büji ín jñagō.

Y 'ma cjó c'o zopjüji, dya cja cjavüji ngüenda. Na ngue 'ma ro tsjavüji ngüenda, xa'ma ro dyārāji ro mbārāji pje ri pjēzhi.

Ya tsot'ü a nzhōji. Na ngue 'ma ro jñandaji, xa'ma ro mbārāji, ro nzhogü o mü'büji.

Nuc'ua ro salvagō yo, ro emeji libre cja c'o na s'o, embeji e Isaías.

²⁸ O sido o ña e Pablo o mama:

—Dyārāji na jo c'ü rí xi'tsc'ōji. Ngueje c'o dya ín menzumügōji c'o ra xipjiji dya o jña Mizhocjimi, ngue c'ua Mizhocjimi ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Anguezeji ra dyārāji.

²⁹ 'Ma o nguarü e Pablo o mama c'o jña, cjanu o mbedye c'ua c'o o menzumüji, me mi pötü ma zōji o jña.

³⁰ O mezhe ye cjē va mimi e Pablo cja c'e ngumü. Mi cjtōt'ü o renta; nguec'ua mi só ra recibido c'o mi pa zengua.

³¹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji c'ü ro dyätāji Mizhocjimi, na ngue ngueje c'ü manda. Xo mi jíchiji ja ga cja e Jesucristo c'ü ín Jmugōji. Dya cjó mi sü pje ro xipji, y dya cjó mi c'a's'ü.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

Pablo escribe a la iglesia de Roma

¹ Nguetscö e Pablo. O mbëppjizü e Jesucristo. O ñembguegö Mizhocjimi rá ma nu c'ua ja ra ndäcjä rá ma, rá ma zopjü yo nte rá xipjiji nu jña angueze, nu me na jo.

² Nguejne jña nu ya vi mama Mizhocjimi cja o jña angueze. Ngue c'o profeta c'o o dyopjü c'e jña'a c'ü.

³ Nu jña Mizhocjimi nu me na jo, mama ja cja c'ü nu T'i. O ëjë nza cja 'na nte cja ne xoñijömü. Mi ngueje 'naja o mboxbëche e David.

⁴ O Espiritu Mizhocjimi me na zëzhi, o tsjapü o nanga c'ü nu T'i 'ma ya vi ndü. A cjanu o 'mārā ngueje o T'i Mizhocjimi. Nujnu ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

⁵ E Jesucristo o nugü na jo. O ndäcjä rá cja o bëppi angueze. Ngue c'ua ra 'ñejmeji, ra dyätäji angueze, yo nte yo cārā texe cja ne xoñijömü. A cjanu ra mamaji me na jo, me na nojo e Jesucristo.

⁶ Xo nztjots'ügueji dya, xo o zon'cüji e Jesucristo.

⁷ Nuts'c'ejji in cārāji a Roma, rí pen'c'ejji ne xiscömā, rí bö'tc'üji Cjimi. Me nets'ejji Mizhocjimi. O zon'c'ügueji o tsja'cüji o nte angueze. Mizhocjimi c'ü mi Tataji ñe e Jesucristo c'ü in Jmuji me ra nuc'üji na jo, xo ra tsja'cüji dya pje rí tsjijñiji.

Pablo quiere visitar Roma

⁸ C'ü ot'ü rá xi'ts'ijji dya: texe cja ne xoñijömü mamaji que in ejmeji e Jesucristo. Nguec'ua rí nádä e Jesucristo rgá unü na pöjö in Mizhocjimiji.

⁹ Ngue Mizhocjimi c'ü rí pëpigö co texe in mü'bü; rí mama yo na jo jña c'o mama ja cja c'ü nu T'i. Mizhocjimi pārā na jo, 'ma rí ötügö Mizhocjimi, dya rí jyombeñets'üji.

¹⁰ Rí ötügö Mizhocjimi, 'ma ra ne angueze, rá magö rá ma zenguats'üji. Ya mezhe rí ne rá ma'a.

¹¹ Rí ötügö angueze a cjanu, na ngueje me rí ne rá chjëji. Rí ne rá jít's'ijji c'ü ya xo o jít'si Mizhocjimi, c'ua ja cja angueze, ngue c'ua xo ra zëzhi in mü'büji.

¹² Nu c'ü rí mangö dya, rí ne rá bübü c'ua ja in cārāji ngue c'ua ra mājā in mü'bügö. Xo 'ñets'c'ejji xo ra mājā in mü'bügueji na ngueje nde 'natjo c'ü rí ejmeji rí texeji.

¹³ Mi cjuarmats'ügöji. Rí negö rí pārāji, mi ne na puncjü ro ma'a. Pero hasta nudyä dya be sö rá ma. Rí ne rá ma ngue c'ua c'ü rí pëpi Mizhocjimi ra tsja'cüji rí zëzhiji, c'ua ja xo nzi rvä cja'a 'ma mi nzhodügö cja yo dyaja jñiñi.

¹⁴ Ni jyodü na puncjü rá zopjü c'o ña griego. Dya nguextjo yo, xo texe yo nde ña nandyo jña. Ni jyodü rá zopjü c'o pjëchi ra xörü 'ñe c'o dya pjëchi ra xörü.

¹⁵ Nguec'ua me rí ne xo rá ma xi'ts'ijji nu o jña e Cristo, nu'tsc'ejji in cārāji a Roma.

El poder del evangelio

¹⁶ Me rí mápägö ne jña nu mama ja cja e Cristo, na ngue me na jo. Yo nte 'ma ārāji ne jña, Mizhocjimi me pëppi na zëzhi ngue c'ua ra 'ñeme libre cja c'o na s'o texe c'o ra 'ñejme. Ot'ü ra dyärä c'o menzumü a Israel ra jogü o mü'büji. Nuc'ua xo ra dyärä c'o dyaja nte, xo ra jogü o mü'büji.

¹⁷ Nu na jo jña jít'sijji ja ga sö ra mama Mizhocjimi ya na jözüji dya a jmi angueze. C'ü ra mama Mizhocjimi na jözüji, ni jyodü rá ench'e in mü'büji e Jesucristo. Y sido rá ejmeji angueze. Je ga cjanu va t'opjü cja o jña Mizhocjimi: "Nu c'ü ra 'ñenche o mü'bü angueze, nuc'ü, ra mama Mizhocjimi ya perdonao; dya tü nzhübü dya c'ü. Xo ra bübütjo c'ü, na ngueje ejme", eñe.

La culpa de la humanidad

¹⁸ Ya 'mārā na jo, Mizhocjimi a jens'e me ra tsjapü ra sufrido c'o dya sū angueze, c'o cja na s'o. Jo pārāji c'ü na cjuana c'ü ne Mizhocjimi ra tsjaji, pero cjaji c'o na s'o.

¹⁹ Pārāji ja cja Mizhocjimi. Nguetsjë angueze o jíchiji.

²⁰ Mizhocjimi me na zëzhi; dya sö rá jandaji angueze. Pero ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömü, yo nte pārāji bübü Mizhocjimi. Pārāji me na zëzhi angueze. Na ngueje unüji ngüenda texe yo o dyät'ä c'ü. Nguec'ua 'ma ra tjünpü nguarü c'o cja na s'o, dya ra sö ra mamaji c'ü dya mi pārāji ja ga cja Mizhocjimi.

²¹ Zö xi mi pārāji Mizhocjimi, dya mi cjapüji ngüenda. Dya xo mi unüji na pöjö. O pjeñeji c'ü mi cjiññiji, dya pje mi muvi. A cjanu, mi nzhodüji cja bëxömü; ya mi ojtjo jya's'ü cja o mü'büji.

²² Mi cjapüji me mi pārāji. Pero o zädä c'ü dya cja mi pārāji Mizhocjimi.

²³ Dya cja ma't'üji Mizhocjimi c'ü me na nojo c'ü dya sö ra ndü't c'ü ra ojtjo. O mbürü o dyät'äji nu c'o ro ma't'üji. O dyät'äji o ts'ita, o ts'inana c'o jñetse nza cjazgöji rí nteji, maco rí tüt'üji. Nde dyät'äji o ts'ita yo 'ñetse nza cja s'ü'tü. Nde o dyät'äji o ts'ita yo tüt nziyo o ngua, y yo cjüt'ü o pjeme. Ngueje yo o ma't'üji yo nza cja 'ma rí ngueje Mizhocjimi.

²⁴ Nguec'ua Mizhocjimi o jyëzi c'ua o tsjaji texe c'o na s'o c'o mi ne o mü'büji. Mi pötma tsjaji c'o na s'o c'o me 'na tseje.

²⁵ Mizhocjimi o jyëzi o tsjaji a cjanu c'o na s'o, na ngue anguezeji ya vi jyëziji Mizhocjimi c'ü ixna cjuana c'ü o dyät'ä texe. Nujjo o dyät'ä Mizhocjimi nguejjo

o ma't'úi yo. Mizhocjimi dya cja ma't'úi. Nguetjo angueze me na jo'o; me na nojo. Ni jyodu sido rá ma't'úi. Je rga cjanu.

²⁶ Na ngue c'ú mi cjaji a cjanu, Mizhocjimi o jyézi c'ua me xe ne'e o cuerpoji c'o me na s'o. C'o ndixú dya cja mi ne mimivi co o xiraji. Mi obútsjéji c'o nu mirixúji.

²⁷ Je xo ma cjatjonu c'o bézo. Dya cja mi mimivi co o suji. Mi obútsjéji co c'o o mibézoji. Me mi pótma neji o cuerpoji c'ú ro tsjaji c'o na s'o. Mi cjaji me 'na tseje. C'ú na s'o c'ú mi cjaji ngue c'ú je tsjapú me go sufrido o cuerpoji.

²⁸ Dya cja mi ne ro mbārāji ja ga cja Mizhocjimi. Nguéc'ua Mizhocjimi o jyéziji c'ua ro nguiññiji o pjeñeji c'o na s'o, c'ú dya cja ro só ro tsjaji c'ú na jo. Me ma s'o mi cjaji c'o me 'na tseje.

²⁹ Me mi cjaji c'o dya jo. C'o bézo mi tsājāji ndixú; c'o ndixú mi tsājāji bézo. C'o mi pē's'i c'o dyaja, mi nepeji. Y mi cijñi na s'o o pjeñeji. Me mi pótma envidiāji c'o o minteji. Me mi pō't'úteji. 'Ma ra zóji jña'a, me ma s'o ma santeji. Me mi pjéchiji ra dyonpú o dyoji. Me mi nuji na ü c'o o minteji. Me mi pótma mbechpjetsjéji c'o o dyoji.

³⁰ Mi xosp'úi béchjine c'o o minteji. Mizhocjimi ya me mi nuji na ü c'ú. Me na s'o jña ma ndünrúji. Me mi cjaþúji na nojoji. Me mi cjaþúji me na joji. Mi jodúji pje xe ro tsjaji c'ú xenda na s'o. C'o o tataji, dya cja mi átāji.

³¹ Dya cja xo mi cijññiji c'ú na jo ngue c'ua ro tsjaji. Dya cja xo mi cumpleji c'ú mi mamaji. Dya cja xo mi s'iyaji o menzumúji. Dya cja xo mi perdonaoji c'o o minteji. Dya mi juentseji c'o o minteji ngue c'ua ro mbós'úi.

³² Je ma cjanu ma tsja c'o nte, y je xo ga cjanu ga tsja dya yo nte. Me cjaji c'o na s'o, zó pārāji mama Mizhocjimi ni jyodu ra ndü c'o. Dya xo nguextjo cjaji a cjanu, me xo mápāji c'o cja c'ua nzi ga tsja anguezeji.

2

Dios juzga conforme a la verdad

¹ Nu'tsc'ejí, zó cjó c'o ri ngue'tsc'ejí, dya rí tsjijñiji c'ú dya in túji nzhobu. Nu'tsc'ejí me in so'búji yo in minteji. Pero nu c'o cja in minteji, xo in cjatjogueji. In mamaji c'ú dya jo c'o cjaji. Dya xo jo c'o in cjaqueji.

² Rí pārāji me na jo'o c'ú cja Mizhocjimi. Me ra jñünpú nguenda c'o cja'a c'o ya ró xi'ts'iji. Ra tsjapú ra sufridoji.

³ Nu'tsc'ejí me in so'búji c'o dyaja c'o me cja c'o na s'o. Nde 'na ma cjaztjots'úi in cjaji c'o na s'o. ¿Cjo in cijññiji, dya xo ra jñün'c'úgueji nguenda Mizhocjimi?

⁴ Mizhocjimi me na jo, me pēscóji paciencia yo rí cjaçóji. ¿Cjo in cijññiji c'ú dya ra fastidiao? ¿Cjo dya in pārāji dya, me pēscóji paciencia ngue c'ua ra nzhogú in

mü'búji? Pero in cjaþúji c'ú dya ni muvi c'ú ni mbēscóji paciencia.

⁵ Me na me in mü'búji. Dya in ne ra nzhogú in mü'búji. Me sido in cjaqueji c'o na s'o c'o rguí sufridogueji nu pa 'ma ra jñüncúji nguenda Mizhocjimi, texe c'o ró cjaji. C'e pa'a c'ú, ra 'ñetse me na jo rgá jñüncúji nguenda Mizhocjimi.

⁶ Ra tsjapú ra sufrido nu c'o cja na s'o. Nu c'o cja na jo, ra unúji c'ú na jo.

⁷ Bübü c'o te'be Mizhocjimi ra tsjapúji ra jogúji c'ua ja xo nzi ga cja angueze na jo. Jodúji c'ú ra mama Mizhocjimi cjaji na jo. 'Ma dya ra tógúji rgá tsjaji c'ú ne Mizhocjimi, angueze ra unúji 'ma c'ú ra bübütoji, dya ra ndúji.

⁸ Pero bübü c'o dya ne ra dyätā yo jña yo na cjuana; cjaji c'o netsjéji. C'ú je átāji ngue c'ú na s'o c'ú cjaji. Mizhocjimi ra ünmbü c'o. Ra tsjapú ra sufridoji na ngueje cjaji c'ú na s'o.

⁹ Mizhocjimi ra jñünpúji nguenda ra tsjapú me ra sufrido texe c'o cja na s'o. Ra tjünpú nguenda c'o menzumú a Israel. Nuc'ua xo ra tjünpú nguenda c'o dyaja nte c'o dya menzumú a Israel.

¹⁰ Nu c'o cja na jo, ra chót'úi c'ú me na zó. Mizhocjimi ra xipjiji cjaji na jo. Xo ra chót'úi c'ú ra sóyaji. Nu c'o menzumú a Israel c'o o tsja na jo, ra chót'ú c'o. Nuc'ua c'o dyaja nte xo ra chót'ú c'o.

¹¹ Na ngueje Mizhocjimi nde jyéztjo ga nu'u yo menzumú a Israel 'ñe texe yo dyaja nte.

¹² E Moisés o zopçúji o ley Mizhocjimi nu c'o menzumú a Israel. Dya o zopçúji c'o dya menzumú a Israel. Pero c'o dya menzumú a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, ra ndúji, zó dya ra jñünpúji nguenda Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama c'e ley. Nu c'o menzumú a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra jñünpúji nguenda cjo o tsjaji c'ú mama c'e ley, cjo jiyó.

¹³ C'o na jo a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'o pārāto c'ú mama o ley angueze. Nguéje c'o cja'a c'ua ja nzi ga mama.

¹⁴ Rí tsjijñiji dya, yo dya menzumú a Israel. Dya tjéji o ley Mizhocjimi. Pero bübü 'ma cjaji c'ú mama c'e ley na ngueje pārāji a mbo o mü'búji c'ú na jo. Nu c'ú ni mbārāji a cjanu, chjēntjui c'ú ri tjéji 'na ley.

¹⁵ Nu c'o dya menzumú a Israel, 'ñetse c'ú pārāji cja o mü'búji c'ú mama c'e ley. Na ngueje pārāji cja o mü'búji 'ma cjaji na jo, y 'ma cjaji na s'o. Bübü 'ma cijññiji: "¿Jenga ró cja na s'o?" Bübü 'ma mamaji: "Rí pārā ró cjaçó na jo", eñeji.

¹⁶ Ra zādā c'e pa, Mizhocjimi ra unú e Jesucristo ra jñünpú nguenda texe yo nte. Dya cjó pātçāji in mü'búji. Pero e Jesucristo pātçāji in mü'búji c'ú. Ra jñüncúji nguenda

nzi 'nazüji c'o ró cjaji. Ngue c'ü mama o jña e Cristo. Ngue c'o ri xipjigö yo nte.

La gente de Israel y la ley de Moisés

¹⁷ Nu'tsc'ejí rí menzumügöji a Israel, in mangueji in päräji c'e ley c'ü o zocüzüji e Moisés. Me in cjpäptsjéji na nojo in mangueji nguextjözgöji o ntezgöji Mizhocjimi.

¹⁸ In mangueji in pärägueji c'ü ne'e Mizhocjimi. In mamaji: "Rí pärägö c'ü na jo rá cja, na ngueje ró xötpü ne ley", in eñeji.

¹⁹ In junt'ü in mü'büji in pjéchihi rí jíchiji c'o dya be xogü o ndö. In mangueji in päräji rí xöpüji yo nzhontjo cja béxö mü, ngue c'ua ra bübü jya's'ü cja o mü'büji.

²⁰ In cjiñigueji me in päräji rí zopjütsjé yo dya pärä. In mamaji me in päräji rí xöpüji yo cja xötpütjo. C'e ley c'ü in tjégueji in mamaji je t'opjú c'ua c'ü, texe c'o ni jyodü rá päräji, 'ñe texe c'ua na cjuana.

²¹ Nu'tsc'ejí in xöpüji, ¿jenga dya in cjaji c'ua ja gui xöpüji? Nu'tsc'ejí in zopjüji yo nte in xipjiji dya pje ra pönüji, ¿jenga in pönügueji?

²² Nu'tsc'ejí in xipjiji yo bëzo c'ü dya ra tsäjäji ndixü, yo ndixü c'ü dya ra tsäjäji bëzo, ¿jenga in tsäjägueji? Nu'tsc'ejí me in üji yo ts'ita yo tágä cja nitsjimi, ¿jenga in pönüji na ja na tágä yo?

²³ Nu'tsc'ejí me in cjpäqueji c'ü me na nojots'üji na ngueje in tjéji o ley Mizhocjimi, ¿cjo dya in cjiñigueji in béchpiji o tseje Mizhocjimi na ngueje dya in cjagueji c'o mama c'e ley?

²⁴ Je xo ga cjatjonu, ya t'opjú cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Nu yo dya menzumü a Israel sadüji Mizhocjimi na ngueje c'o menzumü a Israel cjaji c'o na s'o", eñe.

²⁵ Nutscöji rí menzumüji a Israel rí meyaji in cuerpoji ngue c'ua ra mārā o ntezüji Mizhocjimi. Ngue c'ü rí mangöji rí circuncidaoji. C'ü ni jmeja in cuerpogueji, ni muvi, 'ma rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma dya rí tsjaji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi jantc'aji nza cja 'ma dya rí jmeja in cuerpoji.

²⁶ Nu c'o dya jmeja o cuerpo, 'ma ra tsjaji na jo c'ua ja nzi ga mama c'e ley, Mizhocjimi nutjoji nza cja c'ü rví jmeja o cuerpoji.

²⁷ Nu c'o ra nguejme c'ua ja va jmus'ü, c'ü dya ra jmeja o cuerpoji, 'ma ra tsjaji c'ü mama c'e ley, jizhiji c'ü dya ga jots'ejí nu'tsc'ejí, dya in cjaji c'ua ja ga mama c'e ley. Jizhiji c'ü dya jots'ejí, zö in päräji c'e ley y zö ya xo jmeja in cuerpoji.

²⁸ Dya ga cjuana ngue o nte Mizhocjimi nu c'ü a xes'etjo mama ngue o nte Mizhocjimi. Dya xo ga cjuana ngue o t'í Mizhocjimi nu c'ü jmeja o cuerpo pero dya ejme Mizhocjimi.

²⁹ Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, ya o 'ñenche o mü'bü Mizhocjimi. Ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü pötpü o mü'bü. Zö rá cjaji c'ü mama o ley Mizhocjimi, pero dya ngue c'ü rguí pötcü in mü'büji. Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, Mizhocjimi ra mama na jo'o c'ü, zö dya ra mama yo nte na jo'o c'ü.

3

¹ Yo menzumü a Israel, ¿pje pè's'iji 'ma, c'ü dya pè's'i yo dyaja nte? ¿Pje ni muvi c'ü ni jmeja o cuerpoji?

² Ni muvi na puncjü. C'ü xenda ni muvi c'ü pè's'i yo menzumü a Israel, ngueje nu jña Mizhocjimi nu o unüji ra dyätäji.

³ Pero c'o menzumü a Israel cārā c'o dya ätä o jña Mizhocjimi. Na ngueje c'ü dya ejmeji, ¿pje in cjiñijí, cjo in cjincejí c'ü dya ra cumple Mizhocjimi c'ü o mama ra tsja? Iyö.

⁴ Mizhocjimi tiene que ra cumple texe nu c'o o mama. Exna cjuana Mizhocjimi cja'a c'ü mama, zö ra mama texe yo nte c'o dya cjuana. Je t'opjú cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, na cjuana nu c'ü in mama.

'Ma ra unüji ngüenda ja cja c'ü in cjague, ra mbārāji in cjague na jo, eñe.

⁵ 'Ma cjo c'ü cja na s'o, rí mamaji c'ü dya ätä Mizhocjimi. A cjanu, ixí jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Maco jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi 'ma rí cjaji c'o na s'o, ¿jenga ra castígaozüji Mizhocjimi? Dya rí mangö a cjanu; c'ü rí mangö, ngue c'ü cjiñi yo nte ga cjanu.

⁶ Pero dya cjuana c'ü cjiñijí. Na ngue 'ma dya ro castígao Mizhocjimi, ¿ja rvá sö ro jñünpü ngüenda yo cja na s'o?

⁷ Bübü c'o mama a cjava: "Ma rí mamajme o béchjine, rí cjpäjme xenda ra 'ñetse c'ü na cjuana Mizhocjimi, 'ñe c'ü me na jo'o c'ü. Nguéc'ua, ¿jenga ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi ra mama c'ü rí tñüji in nzhubüji?", eñeji.

⁸ Mamaji: "¿Cjo dya ra jogü rá cjaji c'o na s'o, ngue c'ua ra 'ñetse na jonte Mizhocjimi?" Bübü nte c'o mama rí mangö a cjanu. Dya cjuana c'ü mamaji. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji, na ngue na s'o c'ü mamaji.

Todos somos culpables

⁹ ¿Pje rá mangö 'ma? Rí menzumüji a Israel, ¿cjo xenda na jözüji que na ngueje yo dyaja nte? Jiyö. Ya ró jí'ts'iji c'ü nde tjünt'ü a xütjü nzhübü texe yo nte. Nutscöji rí menzumüji a Israel, xo nzitjo yo dyaja nte nde rí cjaji c'o na s'o.

¹⁰ Je xo ga cjatjonu, c'ü t'opjú cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Dya cjo bübü c'ü rrä jo, ne rí 'naja.

- 11 Dya cjó pãrã ja ga cja Mizhocjimi. Dya cjó jodü Mizhocjimi.
- 12 Ya xögüji cja Mizhocjimi, nza texeji. Ya s'odüji.
- Dya cjó bübü c'ü ri cja'a na jo, ne rí 'naja.
- 13 Me na s'o jña c'o mamaji. Onpüji yo nte 'ma ñaji. Me xosp'üji bëchjine.
- 14 Pedye a neji c'ü me santeji. Me söji jña'a.
- 15 Me ts'iquëtjo c'ü jodüji mbo ra tsja dyëji. Mbö't'üteji.
- 16 Me s'odüji texe. Nu ja sät'äji me cjarüji ra sufrido c'o cãrã nu.
- 17 Dya pãrãji ja rgã mimiji na jo, c'ü dya ra chüji.
- 18 Dya pje süji Mizhocjimi. Je ga cjanu ga mama cja o jña Mizhocjimi.
- 19 Rí pãrãgöji c'ü mama o ley Mizhocjimi je sjitscöji, nutscöji rí menzumüji a Israel, na ngueje rí tjëji c'e ley. Nguec'ua ixi 'ñetse c'ü dya nguextjo c'o dya menzumü a Israel c'o na s'o a jmi Mizhocjimi; xo 'ñezgöji rí menzumüji a Israel xo rí tñji in nzhubüji. Dya sö rá mamaji c'ü na jozgöji.
- 20 A jmi Mizhocjimi dya cjó bübü c'ü dya tñ o nzhubü, zö jodü ra tsja c'ü mama c'e ley. Na ngue c'e ley, ngue c'ü xitscöji c'ü nde rí tñji in nzhubüji.

La salvación es por medio de la fe

21 Nudya o tsjacüji rá pãrãji ja rgã sö Mizhocjimi ra mama na jozüji dya. Ngue c'ü rí ench'e in mü'büji e Cristo, dya ngue c'ü rí cja c'o mama c'e ley. Ya xo mama a cjanu cja yo vi t'opüji mi jingüã, yo xiji ley 'ñe profeta.

22 Zö cjó c'o ri ngueje, nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama ya na jo dya c'ü. Yo menzumü a Israel'ñe yo dyaja nte nde 'na ma cjatjoji.

23 Na ngueje texe yo nte cja c'o na s'o. Dya cja c'ü ne Mizhocjimi c'ü ra tsjaji.

24 Na jonte Mizhocjimi. Dacütjoji c'ü dya ró tñöji. Mizhocjimi mama c'ü dya rí tñji nzhubü na ngueje e Jesucristo o ndü va ngötcüji in nzhubüji.

25 Mi jingüã, Mizhocjimi mi pësp'i na puncjü paciencia c'o mi cja na s'o. Nguec'ua cãrã c'o mi mama c'ü dya mi cjarü nguenda Mizhocjimi zö mi cja na s'o c'o nte. Pero nudya, ya jitscöji Mizhocjimi c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngue Mizhocjimi o ndütü e Jesucristo c'o in nzhubügöji, o pjödü o cji va ngötcüji c'o. Nguec'ua, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra perdonao o nzhubüji.

26 Mizhocjimi jitsiji dya c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngueje ya o ndü e Jesucristo, o ngötcüji in nzhubüji. Pero nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama c'ü ya perdonao; dya tñ o nzhubü dya c'ü.

27 Nguec'ua, dya sö rá cjarütsjéji na nojo. ¿Cjo pje ro sö ro cja c'ü ro cjöt'ütsjéji in

nzhubüji? Jiyö. Dya sö ro cja c'ü texe c'ü mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma ró ench'e in mü'büji e Jesucristo c'ü o ngötcüji in nzhubüji, o mama Mizhocjimi c'ü na jozgöji dya a jmi.

28 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rá ench'e in mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tñ dya in nzhubüji. Dya ngue c'ü ri cja c'ü mama o ley.

29 Nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿cjo nguextjo c'ü s'iyazgöji Mizhocjimi? ¿Cjo nguextjo in Mizhocjimigöji? ¿Cjo dya xo ngue o Mizhocjimi yo dyaja nte? Xo nde texe yo dya menzumü a Israel xo ngueje o Mizhocjimüji.

30 'Natjo Mizhocjimi bübü. Nu c'o menzumü a Israel, Mizhocjimi ra mama c'ü dya tñ nzhubü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Xo 'ñeje c'o dyaja nte, Mizhocjimi xo ra mama c'ü dya tñ nzhubü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

31 ¿Cjo dya pje ni muvi c'ua c'ü o ley Mizhocjimi? Ni muvi c'e ley. Pero 'ma rí ench'e in mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma na cjuana rí cjarüji ni muvi c'e ley.

4

El ejemplo de Abraham

1 Nu e Abraham c'ü in mboxtitaji, nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿pje rá mamaji dya c'ü?

2 'Ma ro mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tñ nzhubü e Abraham na ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo; nuc'ua e Abraham ro sö ro tsjarütsjé na nojo 'ma. Pero dya ngue c'ü ni tsja 'na nte c'o na jo, c'ü rgui jogü a jmi Mizhocjimi.

3 Nu yo o jña Mizhocjimi yo ya t'opüji mama a cjava: "E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tñ nzhubü e Abraham."

4 'Naja nte c'ü pëpji, tñöj c'ü ts'ö't'ü; dya ch'unütjo. Pero dya cjó sö ra ndöjö c'ü unü Mizhocjimi. Mizhocjimi dacütjoji.

5 Ngue Mizhocjimi c'ü perdonao yo tñ nzhubü. Ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tñ nzhubü nu c'ü ra 'ñench'e angueze cja o mü'bü. Dya ngue c'ü cjö't'ü c'ü cja'a c'e nte. Mizhocjimi unütjo c'ü rgui jogü a jmi.

6 Je xo ga cjatjonu va mama e David, c'ü me ra mäjã 'na nte 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya tñ nzhubü dya c'ü. Dya ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo c'e nte c'ü ro mama a cjanu Mizhocjimi.

7 O mama e David:

Me ra mäjã 'na nte, 'ma ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü y dya ra castigao.

⁸ Me ra mājā 'na nte 'ma ya ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tū o nzhubū.

⁹ Rá önnc'üji 'na t'önü dya. ¿Cjo nguetojo c'o menzumü a Israel c'o jmeja o cuerpoji c'o ra mājā a cjanu, maxque xo ra mājā c'o dyajate nte c'o dya jmeja o cuerpoji? Xo ra mājā c'o. Tsjijñiji e Abraham c'ü mi menzumü a Israel. O 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tū nzhubū e Abraham.

¹⁰ 'Ma o mama a cjanu Mizhocjimi, ¿cjo ya vi jmeja o cuerpo e Abraham, cjo jiyō? Jiyō. Dya be mi jmeja o cuerpo 'ma c'ü.

¹¹ Pero ya vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; nguec'ua o mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tū nzhubū e Abraham. O jmeja o cuerpo c'ü rví jizhi ya vi mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tū nzhubū c'ü. Nguec'ua e Abraham ngue o mboxtita texe c'o ench'e o mü'bü Mizhocjimi zō menzumüji a Israel, zō jiyō. Zō dya jmeja o cuerpo yo dya menzumü a Israel, pero 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, ra tsjapüji o mboxbêche 'ma e Abraham. Na ngueje ejmeji c'ua ja nzi xo va 'ñejme e Abraham. Y ra mama Mizhocjimi c'ü va perdonaoji; dya ri tūji nzhubū.

¹² Xo 'ñetjo yo menzumü a Israel yo ya jmeja o cuerpoji, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham 'ma dya be mi jmeja o cuerpo, nu'ma, xo ra tsjapüji o mboxbêche 'ma angueze.

La promesa es cumplida por medio de la fe

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham: "Rá da'c'ö ne xoñijöümü c'ü rí tsjapü in tsjacje, cja na 'ñe c'o in mboxbêche, xo ra tsjapüji o c'ajaji." O xipji a cjanu na ngueje e Abraham vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tū nzhubū e Abraham. Dya mi ngue c'ü vi tsja c'o mama c'e ley.

¹⁴ 'Ma ri ngue c'o cja c'ü mama c'e ley ro ch'unü ne xoñijöümü, dya rví muvi 'ma c'ü rgá ench'eji in mü'büji Mizhocjimi. A cjanu, dya xo ro cumple Mizhocjimi c'ü mi mama.

¹⁵ Nu 'ma bübü ley, 'ma dya rí c'ajji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi ünngüji. Ra tsjacüji rá sufridoji na ngue c'ü rí c'ajji. Pero nu ja ojtojo ley, dya cjo yödü ley.

¹⁶ O sjiipi e Abraham ro ch'unü ne xoñijöümü. Xo 'ñe texe c'o o mboxbêche, xo ro ch'unüji. O mama Mizhocjimi ro zädä a cjanu, nu 'ma ro 'ñench'eji o mü'büji angueze, y dya ro jyodütsjëji ja rvä ndöjji ne xoñijöümü. Nguetsjëje Mizhocjimi ro unütjo. Nguec'ua na cjuana ro tsjapü o tsjaja texe c'o o mboxbêche e Abraham c'o cja ro ngärä. Dya nguextjo c'o o t'i e Abraham c'o tjë c'e ley ro ch'unü. Xo ro ch'unü nu c'o dya tjë c'e ley pero ench'eji o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Mizhocjimi o

jñanda e Abraham nza cja 'ma ri ngueje in mboxtitagöji texezüji ri ejmeji Mizhocjimi.

¹⁷ Nguec'ua je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'e jña c'ü vi sjiipi e Abraham. Mizhocjimi o xipji a cjava: "Ró juan c'ü rí tsja mboxtita me na puncjü jñiñi texe cja ne xoñijöümü", eñe. O mama a cjanu na ngueje e Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. E Abraham o 'ñejme c'ü mi sö Mizhocjimi ro tsjapü ro zézhi na yeje 'na nte, zö ya ri pale, c'ü dya ro mezhe ro ndü. Xo o jñunt'ü o mü'bü c'ü mi sö Mizhocjimi ro zojnü c'o cja ro jmus'ü nza cja 'ma ya ri cäräji.

¹⁸ E Abraham 'ma ya vi cjogü yo cjë 'ma ro 'ñeje t'i, xe mi te'betjo Mizhocjimi ro unü 'na t'i. Mi ejme Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi ejme ro tsja mboxtita e Abraham na puncjü jñiñi cja ne xoñijöümü. Mizhocjimi ya vi xipji a cjava: "Je rga cjanu c'ü rrä puncjü c'o in mboxbêche; rrä puncjüji nza cja yo seje a jens'e", eñe.

¹⁹ E Abraham dya tögü c'ü ro jyëzi Mizhocjimi; o 'ñejme cja o mü'bü Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi pärä c'ü ya mi tita angueze. Ya mi ngue ro sötü 'na ciento cjë'ë. Xo mi pärä ya vi cjogü c'ü ro muxt'i e Sara c'ü nu su'u.

²⁰ Pero sido mi junt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü vi mama Mizhocjimi. Me co zézhi na puncjü. O 'ñejme Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. O mama me na nojo Mizhocjimi.

²¹ E Abraham ya vi jñunt'ü o mü'bü c'ü dya s'ëzhi ro tsja Mizhocjimi nu c'ü vi mama.

²² E Abraham o 'ñejme c'ü ro tsja c'ü vi mama. Nguec'ua Mizhocjimi o mama c'ü dya cja mi tū nzhubū e Abraham.

²³ Nu c'o jña c'o ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi mama a cjava: "O mama Mizhocjimi, e Abraham dya cja mi tū nzhubū na ngueje o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi." Pero dya nguextjo e Abraham,

²⁴ xo 'ñezgöji ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tūji nzhubū 'ma rá ench'eji in mü'büji Mizhocjimi. Ngue Mizhocjimi c'ü o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. E Jesucristo ngue c'ü in Jmugöji c'ü.

²⁵ Mizhocjimi o ndjä e Jesucristo o ë ndü. A cjanu o ngötcöji o in nzhubüji. Nuc'ua o te'etjo na yeje 'ma ya vi bö't'ü; nguec'ua ya mama Mizhocjimi c'ü dya rí tūji dya nzhubü.

5

El resultado de ser declarados sin culpa

¹ Mizhocjimi mama c'ü dya rí tūji nzhubü dya, na ngueje ya ró ench'eji in mü'büji e Jesucristo. Ya xo rí pötü rgá nuji dya Mizhocjimi, na ngue c'ü o tsja'a e Jesucristo c'ü ngueje in Jmuji.

² Ya sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü nugüji na jo dya, na ngueje c'ü o tsja

e Jesucristo. Me na zö Mizhocjimi. Me ri mäjäji rgä te'beji angueze; c'ua ja nzi ga cja na zö angueze, je xo rga cjazgöji nu.

³ C'ü ra tsjacüji c'ua nzi ga cja angueze, dya nguextjo c'ü rgä mäcjöji c'ü. Xo ri mäjäji 'ma pje ri sufridoji. 'Ma ri sufridoji ngue 'ma ri zëzhiji, dya tögü in mü'büji.

⁴ 'Ma ri zëzhiji, ri c'aji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguet'ua ri te'beji Mizhocjimi ra tsjacüji c'ua nzi ga cja angueze.

⁵ Rí päräji na cjuana ra zädä. Rí päräji na ngueje me si'ch'i in mü'bügöji c'ü s'iyazügöji Mizhocjimi. O Espiritu Mizhocjimi c'ü o ch'acüji ra bübü cja in mü'büji, ngue c'ü cjacüji rá päräji me s'iyazüji Mizhocjimi.

⁶ Me ma s'ozgöji. Dya sö pje ro c'agöji c'ü ro jocüzëgöji. Pero o säjä c'e pa o ndü e Cristo c'ü rva tügöji.

⁷ Casi dya cjo bübü c'ü me ri ne o minte ngue c'ua ro pätpä c'ü rví ndü nu minte. 'Na ri bübü c'o ro zëchi o mü'bü c'ü ro pätpä c'ü rví ndü 'na c'ü na jonte.

⁸ Pero ngueje 'ma rmi tüji in nzhubüji, e Cristo o ë ndü c'ü rva tügöji. Je a cjanu, ri päräji Mizhocjimi me s'iyazüji.

⁹ Nudya, ya mama Mizhocjimi c'ü dya ri tüji dya nzhubü na ngueje o ë pjödö o cji e Jesucristo o böbü a nde. Nguet'ua ri päräji c'ü dya ra ünngüji Mizhocjimi nu pa c'ü ra jñüncüji nguenda yo ri c'aji.

¹⁰ O ë ndü e Jesucristo 'ma mi ünngüji Mizhocjimi. Nguet'ua ya ri joji dya Mizhocjimi. Nguet'ua ri päräji sido böbü a ndezügöji; dacüji c'ü sido rá bübütojji.

¹¹ Dya nguextjo ri mäjäji na ngueje rá bübütojji. Exi ngue dya, ri mápäji Mizhocjimi na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmuji o tsjacüji rá pötca nuji Mizhocjimi. Mizhocjimi dya ünngüji dya, na ngueje e Jesucristo o ngötcüji in nzhubüji.

Adán y Cristo

¹² Nu c'ü e Adán c'ü ot'ü nte o tsja c'ü na s'o. Nguet'ua je va te c'ua e nzhubü cja ne xoñijömü. Je a cjanu va mbürü c'ü ri tüji. Nguet'ua dya, nde ri tüji, na ngueje nde ri c'aji c'o na s'o.

¹³ 'Ma dya be mi ch'unü c'ü o ley Mizhocjimi, ya mi c'aji c'o na s'o cja ne xoñijömü. Pero 'ma dya bübü ley, dya tjünpüji nguenda cjo tüji, cjo dya tüji nzhubü.

¹⁴ Pero o ndü texe c'o nte zö dya be mi ch'unüji c'e ley. O ndüji texeji ndeze e Adán hasta e Moisés c'ü o dyopjü c'e ley. O ndüji zö dya o tsjaji mismo c'e nzhubü c'ü vi tsja e Adán. E Adán c'ü ot'ü bëzo, dya mi chjëntjui c'e bëzo c'ü mi te'beji cja ro ëjë. Nguete e Jesucristo.

¹⁵ E Adán o dyacöji c'ü na s'o; e Jesucristo o dyacöji c'ü na jo. Nde ri tüji ri texeji, na ngueje o tsja c'o na s'o 'naja nte c'ü ngueje e Adán. Je xo ga cjatjonu, Mizhocjimi nu'u na

jo dya na puncjü nte, unüji c'ü rgüi bübütojji, na ngueje c'ü o tsja na jo 'naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo.

¹⁶ E Adán mi 'natjo bëzo. 'Ma o tsja 'natjo nzhubü, ndeze nu'ma, texe yo nte c'aji c'o na s'o. Nguet'ua va mama Mizhocjimi, texe yo nte tüji nzhubü. Na puncjü nzhubü c'o o tsja yo nte. E Jesucristo o ngö'tp'ü o nzhubü texeji. A cjanu Mizhocjimi sö ra mama c'ü dya tüji dya o nzhubüji.

¹⁷ Na ngueje o tsja c'ü na s'o 'natjo bëzo, texe yo nte tüji. C'ü 'naja bëzo c'ü ngueje e Jesucristo o ngö'tü texe yo nzhubü. Nguet'ua nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra mama Mizhocjimi c'ü dya tüji nzhubü. Nguet'ua ra 'natjoji co angueze rgä bübütojji.

¹⁸ 'Natjo nzhubü c'ü o tsja 'naja nte, c'ü ngueje e Adán. O mama c'ua Mizhocjimi ri tüji nzhubü ri texeji. Je xo va cjatjonu, na ngue c'ü vi tsja na jo 'natjo nte c'ü ngueje e Jesucristo, ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tüji nzhubü y rá bübütojji.

¹⁹ Na ngueje c'ü dya dyätä Mizhocjimi 'naja nte c'ü ngueje e Adán, ndeze nu'ma, ri tüji nzhubü ri texeji. 'Naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo o dyätä Mizhocjimi. A cjanu, na puncjü nte c'o ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tü o nzhubüji.

²⁰ Mizhocjimi o dyacöji c'ü o ley ngue c'ua ro päräji mi tüji na puncjü nzhubü. Zö mi tüji na puncjü nzhubü, me co juentsqueji Mizhocjimi.

²¹ A cjanu, c'o in nzhubüji mi pötcöji. Pero me co juentscöji Mizhocjimi. O ndjä e Jesucristo o ë ndü por nutscöji. Nguet'ua na jozgöji dya a jmi Mizhocjimi, y angueze dacüji c'ü rgä bübütojji.

6

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

¹ ¿Pje rá mamaji 'ma? ¿Cjo sido rá c'aji c'o na s'o ngue c'ua xenda ra juentsqueji Mizhocjimi?

² Jiyö. Ya ró tüji. Ya 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; ngue c'ua dya cja rá c'aji c'o.

³ ¿Cjo dya in päräji, nutscöji ri ench'e in mü'büji e Jesucristo, 'ma ró jiji ró 'natjoji co e Cristo? Ne ra mama, ró 'natjoji co angueze 'ma o ndü.

⁴ 'Ma ró jiji ne ra mama ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü 'ñe 'ma o t'ögü. Mizhocjimi c'ü na zëzhi o xos'ü nu T'i. A cjanu, c'ua ja nzi va tsjapü o te angueze, ya xo ri dadyoji ngue c'ua dadyo rga nzhodüji dya.

⁵ Na ngueje 'ma ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü, xo ró 'natjoji co angueze 'ma o te'e.

⁶ Rí pärägöji, me mi c'aji c'o na s'o c'ua ja nzi ma netsjëji, pero 'natjo c'ua o dät'üzüji

cja ngronsi co e Jesucristo. O dät'üzüji nu, ngue c'ua dya cja rá ne rá cjaji c'o na s'o, ngue c'ua dya cja rá tjünt'üji a xütjü e nzhubü.

⁷ Na ngueje 'naja nte c'ü ya ndü, dya cja cja'a c'o na s'o.

⁸ 'Ma a cjanu ró 'natjoi co e Jesucristo 'ma o ndü, rí pärägöji rí búbüjtögöji na ngueje búbü angueze.

⁹ Rí päräji e Jesucristo o nanga 'ma o ndü. Dya cja sö'ó xe ra ndü. Sido ra búbüjtjo.

¹⁰ 'Natjo va ndü e Jesucristo; dya ni jyodü ra ngötcüji na yeje in nzhubüji. Ya búbüjtjo dya. Sido búbüjtjo a jmi Mizhocjimi.

¹¹ A cjanu rí jñunt'ü in mü'büji ya xo i chüji, c'ü dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. Nudya, ya in búbüjtjoi, c'ü ya je rí chjünt'üji a xütjü ngueje Mizhocjimi. Je a cja c'ua dya, na ngueje ya in 'natjoi co e Jesucristo.

¹² Nguec'ua, dya cja rí sidoji e nzhubü c'ü xe rí tsjaji c'ü ne'e in cuerpoji.

¹³ Dya cja rí jyzéji in cuerpoji xe ra tsja c'o na s'o, ne rí ngue in chöji, ne rí ngue in ts'ijñiji, texe in cuerpoji. Pero rí unüji in mü'büji Mizhocjimi na ngueje i chüji co e Jesucristo, y ya xoxc'üji Mizhocjimi. Xo rí unü in cuerpoji c'ü rguí tsjaji c'o na jo.

¹⁴ Dya cja xe ra mandats'üji e nzhubü. Nudya, dya ra jñün'c'üji ngüenda cjo i tsjaji c'o mama c'e ley. Na ngue Mizhocjimi nuc'üji na jo dya, ya perdonaots'üji.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

¹⁵ Ya rí päräji Mizhocjimi, dya ra jñüncüji ngüenda cjo ró cjaji c'o mama c'e ley. Na ngue me nugüji na jo Mizhocjimi. ¿Pje rá cjaji 'ma? ¿Cjo rá cjaji c'o na s'o 'ma? Jiyö. Dya rá cjaji c'o na s'o.

¹⁶ ¿Cjo dya in päräji nu c'ü in ätäji c'ü in chjünt'üji a xütjü, ngue in jmuji c'ü? 'Ma rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü, ngue in jmuji c'ü. Ngue c'ü ra mbö'tc'üji c'ü. 'Ma rí dyätäji Mizhocjimi, ngueje in jmuji c'ü. Ngue c'ü ra tsja c'üji rí búbüjtjoi.

¹⁷ Sido mi cjagueji c'o na s'o. Pero rí unü na pöjö Mizhocjimi, ya in ätäji co texe in mü'büji nu na jo jña nu ró xi'ts'iji.

¹⁸ O 'ñempc'ëji libre e Jesucristo c'ü dya cja rí sidoji e nzhubü. Nudya, c'ü je rí sidoji ngue c'ü na jo.

¹⁹ Rrä xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua sö rí tendioji. Sido mi tjünt'üji a xütjü c'o na s'o. C'o ma s'o mi cjaji, xe mi juns'ü c'o mi cjaji c'o na s'o. Nudya ni jyodü rí unü in mü'büji Mizhocjimi, ñe in cuerpoji, ngue c'ua rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

²⁰ 'Ma mi tjünt'üji a xütjü e nzhubü, dya mi ätäji Mizhocjimi c'ü xi'ts'iji rí tsjaji na jo.

²¹ Nudya, ya in tsejeji dya c'ü mi cjaji c'o na s'o. ¿Pje mi töjögueji 'ma c'ü mi cjaji c'o na s'o? C'ü ra ts'ö't'ü c'o cja c'a, ngue c'ü ra ndü.

²² Ya o 'ñempc'ëji libre e Jesucristo ngue c'ua dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. O 'ñempc'ëji ngue c'ua rí päpji Mizhocjimi; sido rí chjünt'üji a xütjü angueze. C'ü ra dya c'üji, ngue c'ü rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; y sido rí búbüjtjoi co Mizhocjimi.

²³ Nu c'ü ra ndünt'ü a xütjü e nzhubü, ra ndü'ü c'ü. Ngueje c'ü je ts'ö't'ü c'ü. Nu c'ü tjünt'ü a xütjü e Jesucristo c'ü in jmuji, sido ra búbüjtjo c'ü, dya ra ndü. Ngueje c'ü je unü Mizhocjimi.

7

Un ejemplo tomado del matrimonio

¹ Nu'tsc'ëji mi cjuarmats'ügöji, rí zo'c'üji, nu'tsc'ëji in päräji c'e ley. ¿Cjo dya in päräji, 'ma xe in búbüjtjoi ngue 'ma in ätäji c'e ley? Dya ngueje 'ma ya rí chüji.

² Mama cja c'e ley, 'naja ndixü c'ü ya chjüntü, dya ra jyanmbüvi c'ü nu xíra 'ma xe rí búbüjtjo c'ü nu xíra. Pero 'ma ra ndü c'ü nu xíra, dya cja ni jyodü c'e ndixü ra dyätä c'e ley c'ü mama nguextjo nu xíra ra mimivi. Na ngueje ya ndü c'ü nu xíra.

³ Pero 'ma ra 'ñeje c'ü xe 'naja bëzo 'ma xe búntjo c'ü nu xíra, cja'a na s'o c'e ndixü, tsjäjä bëzo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xíra, c'e ley c'ü mama ja rvá mimivi c'ü nu xíra, dya cja manda c'e ndixü. Nuc'ua 'ma ra chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, dya tsjäjä bëzo 'ma.

⁴ Je xo ga cjatjots'ügüjeji nu, nu'tsc'ëji mi cjuarmats'ügöji. I chügejeji na ngueje i 'natjoi co e Cristo 'ma o ndü. I chügejeji, nguec'ua dya cja mandats'üji c'e ley. Ya ngue c'ü 'naja c'ü mandats'üji dya. Ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi o xos'ü 'ma ya vi ndü. I 'natjoi co e Cristo 'ma o te'e, ngue c'ua rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

⁵ C'e ley o jítscöji pje pjézi c'o na s'o c'o dya ro cjaji. Nguec'ua, 'ma dya be mi enche in mü'büji e Jesucristo, ma ëjë in pjeñeji c'ü ro cjaji c'o na s'o c'o mama c'e ley c'ü dya ro cjaji. Mi cjaji; nguec'ua mi tñji.

⁶ Pero ró 'natjoi co e Cristo 'ma o ndü. Nguec'ua ya 'ñembguejeji libre, dya cja mandazüji c'e ley. Ngueje Mizhocjimi c'ü rí ätcöji dya. Dya cja rí jodüji ja rga ätäji c'e ley. Pero só rá cjaji dya c'o na jo, na ngueje o Espiritu Mizhocjimi búbü cja in mü'büji.

El pecado que está en mí

⁷ Na ngue c'ü búbü c'e ley, xenda rí cjaji c'o na s'o. ¿Pje rá mangöji dya? ¿Cjo na s'o c'e ley? Jiyö. Pero 'ma dya ro ch'unü c'o ley, dya ro pärägö cjo mi tögö nzhubü cjo jiyö. A cjanu, 'ma cjo c'o pje ro nepegö, dya ro pärä c'ü mi tñ nzhubü 'ma dya ro búbü ley c'ü mama: "Dya cjo pje rí ñepegue", eñe.

⁸ C'ü mama c'e ley, o tsjapü xenda mi 'ñünnü in mü'bü nguec'ua me mi ne ro

cjagö texe c'o na s'o. 'Ma dya ro bübü ley, dya ro unü ngüenda cjo mi tü nzhubü.

⁹ 'Ma dya be rmi pärägö c'e ley, nutscö mi cijjñigö rmi bünc'ö na jo. Pero 'ma ró pärä c'e ley, nuc'ua extö pärä dya rmi bünc'ö na jo, mi tügö nzhubü.

¹⁰ Vi ch'unü c'e ley c'ü rva bübütoji. Pero nutscö mi tügö.

¹¹ Na ngueje 'ma mi ärä c'e ley, ma ëjë ín pjeñe c'ü ro cjagö c'o na s'o. Mi cjagö c'ü rmi netsjë. A cjanu, me co dyoncü c'o nzhubü c'o mi cjagö. Nu c'o nzhubü c'o mi cjagö ngue c'o ma tügö.

¹² Rí päräji me na jo c'e ley, c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi me na jo. Texe c'ü mandazüji c'e ley, me na jo'o. Ngue c'o ne'e Mizhocjimi.

¹³ Nudya, c'e ley c'ü na jo, ¿cjo mi pótcü c'ü? Iyö, dya ngue c'e ley c'ü mi pótcügö; ngueje c'o na s'o c'o mi cjagö. Na jo c'e ley. Pero 'ma mi äragö c'e ley, xenda mi cjagö c'o na s'o. Nguec'ua ixi 'ñetse c'ü me na s' o c'o va ëjë ín pjeñeji.

¹⁴ Rí päräji c'e ley je ni 'ñeje cja o Espiritu Mizhocjimi. Pero nutscö me na s'ozgö. Zö rí ne rá cja na jo, pero rí cja c'ü na s'o.

¹⁵ C'ü rí cjagö, dya rí pärägö jenga rí cjagö. Nu c'ü rí pärägö na jo rá cja, dya rí cjagö c'ü. Nu c'ü na s'o c'ü rí cjagö, me rí s'o'ogö c'ü.

¹⁶ 'Ma me rí s'o'o yo rí cja'a, ixi 'ñetsetjo c'ü rí pärägö c'ü na jo'o c'e ley.

¹⁷ C'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe, ngue c'o cjacü rá cja c'ü dya rí ne rá cja.

¹⁸ Rí pärägö dya pje jozgö. Me na zëzhi c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe. Nguec'ua zö rí ne rá cja c'ü na jo, pero dya pje sözgotjsjë.

¹⁹ Dya rí cjagö c'ü na jo c'ü rí ne rá cjagö. Nu c'ü na s'o c'ü dya rí ne rá cja'a, ngue c'ü rí cjagö c'ü.

²⁰ Nu 'ma rí cja c'ü dya rí ne rá cja, ngueje c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñegö, cjacü rá cjagö a cjanu.

²¹ Ya rí pärä 'ma rí ne rá cja c'ü na jo, ya rrü ts'axcü c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe.

²² Cja ín mü'bü me rí mápä o ley Mizhocjimi.

²³ Zö rí mápä o ley Mizhocjimi, y rí pärä c'ü na jo c'e ley, xe rí cjagö c'o na s'o. Nguec'ua dya pje sözgotjsjë rá cjagö c'ü me ne ín mü'bügö rá ätä Mizhocjimi.

²⁴ Juenzgöji, ¿cjo ra sö ra böbü a nde, ra 'ñembgueji libre c'ü dya cja rá tjünt'üji a xütjü rá sidogöji e nzhubü c'ü pótcüji?

²⁵ Rí unügö na pójo Mizhocjimi. Ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmuji c'ü o böbü a nde. O 'ñembguejöji libre. Rí yepe rí mangö, c'e ley c'ü o dyacüji Mizhocjimi, rí pärä c'ü na jo'o c'ü. Pero c'e ley, dya sö ra 'ñembgueje cja yo nzhubü yo mandazüji.

¹ Nuc'ua ya 'ñemeji libre dya, nu c'o 'natjoji co e Jesucristo, c'o cja c'ua ja ga ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja o mü'büji, y dya cja'aji c'ua ja ga netsjëji.

² Dya cja mandazüji e nzhubü c'ü mi pótcüji. Nu c'ü mandazüji dya, ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá bübütoji na ngueje e Jesucristo o 'ñembgueje libre.

³ C'e ley, dya sö'ö ro 'ñembguejöji libre, na ngueje ma zëzhi c'o na s'o c'o ma ëjë ín pjeñeji. Pero Mizhocjimi c'ü na zëzhi o 'ñembgueje libre. O ndäjä e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijömü. Mi nte nza czazgöji, rí tñji nzhubü. Pero angueze, dya mi tü nzhubü. C'o nzhubü c'o mi tügöji, ngue c'o je vi ndü angueze c'o. A cjanu mama Mizhocjimi, dya rí tñji nzhubü dya.

⁴ Nguec'ua sö rá cjaji dya c'ü mama c'e ley, 'ma rá cjaji c'ü ne'e o Espiritu Mizhocjimi y dya rá cjaji c'ü rí netsjëji.

⁵ Nu c'o cja'a c'ua ja ga netsjëji, me jodüji c'ü netsjëji. Nu c'o cja'a c'ua ja ga ne o Espiritu Mizhocjimi, me jodüji c'ü ne'e o Espiritu Mizhocjimi.

⁶ Nu c'ü jodü ra tsja c'ü netsjë, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü ra jyodü c'ü ne o Espiritu Mizhocjimi, ra bübüto c'ü, dya ra ndü. Ra mbärä c'ü na jo angueze a jmi Mizhocjimi.

⁷ Nu c'ü ra jyodü ra tsja c'ü netsjë, üvi Mizhocjimi c'ü. Dya ne ra dyätpä o ley Mizhocjimi. Dya xo sö'ö ra dyätä.

⁸ Nu c'o cja'a c'ua ja nzi ga netsjëji c'o na s'o c'o va ëjë o pjeñeji, dya sö ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi c'ü rguí mäjä.

⁹ Pero nu'tsc'ejji ín ätäji o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mü'büji. Dya ín cjaji c'ü ín netsjëji. Nu c'ü dya bübü o Espiritu e Cristo cja o mü'bü, dya je 'ñeje e Cristo c'ü.

¹⁰ Nu 'ma bübü cja ín mü'büji e Jesucristo, ra bübüto ín almajji na ngueje o jocüts'üji Mizhocjimi. Pero ra ndü'ü ín cuerpoji na ngueje ín cjaji c'o na s'o.

¹¹ Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. Nu 'ma bübü cja ín mü'büji o Espiritu Mizhocjimi, Mizhocjimi c'ü o tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, xo ra unü fuerza dya, ín cuerpoji c'ü ya ra ndü.

¹² Nguec'ua, nu'tsc'ejji mi cjuarmats'ügöji, ni jyodü c'ü dya rá sidoji e nzhubü c'ü rá cjaji c'o ne ín cuerpoji.

¹³ Nu 'ma rí sidogueje e nzhubü, rí chñji 'ma. Pero nu 'ma rí dyätäji o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja ín mü'büji, dya rí tsjaji c'ü ín netsjëji 'ma. Y rí bübütojejeji 'ma.

¹⁴ Nu c'o ätä o Espiritu Mizhocjimi, y cjaji c'ua nzi ga ne angueze, ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

¹⁵ 'Ma mi jyodü ro ätäji e ley, dya mi sö. Me mi süji c'ua. Dya cja rí süji dya, na ngueje ya rí ätäji o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua ya rí ma'tc'öji a cjava: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, mi Tatats'ügöjme", rí empji.

¹⁶ Q Espiritu Mizhocjimi cjacüji rá pãrãji cja ín mü'büji o t'izüji Mizhocjimi.

¹⁷ Nu 'ma o t'izüji Mizhocjimi, bübü c'ü ch'acüji. Ch'acüji c'ü pë's'i Mizhocjimi c'ü ín Tataji. C'ü ch'unü e Jesucristo c'ü nu T'i, xo 'ñezgöji xo ch'acüji c'ü. Je a cjanu, nu 'ma rí sufridoji na ngueje rí 'natjoji co e Cristo. Nuc'ua 'ma ra 'ñetse c'ü me na zó e Cristo, je xo rga czazgöji nu.

¹⁸ C'o me rí sufridoji yo pa dya yo, me ch'iquëtjo, na ngueje c'ü me na nojo c'ü cja rá jandaji. Rá jandaji c'ü me rrã zó.

¹⁹ Texe c'o o dyät'ã Mizhocjimi me te'beji, me petsaji ra jñandgöji c'ü ya rva nocüji cja o dyë angueze, nutsöji o t'izgöji Mizhocjimi.

²⁰ Texe yo o dyät'ã Mizhocjimi cja ne xoñjömü, o tsjapüji o s'odüji. Dya ngue c'ü vi neji a cjanu. Mizhocjimi o tsjapüji a cjanu, ngue c'ua xo ra nde'beji Mizhocjimi c'ü ra jocü texe.

²¹ Mizhocjimi ra jocüji ngue c'ua dya cja ra s'odüji. Ya xo rrã zöji 'ma ra 'ñeme libre Mizhocjimi c'o o t'i angueze.

²² Rí pãrãji texe yo bübü chjëntjui 'na ndixü c'ü ya ra zó'dyë. Me mapjú ga sufrido yo, je ga cjanu yo ndeze 'ma o mbürü o tsjaji c'o na s'o, hasta nu pa dya.

²³ Dya nguextjo yo, sufrido yo. Xo 'ñezgöji rí nteji, xo rí sufridoji. Chjëntjui c'ü rí mapjúgöji a mbo ín mü'büji. Mizhocjimi ya o dyacüji c'ü o Espiritu, nguec'ua ya rí pãrãji nguetscöji o ts'it'izüji Mizhocjimi. Pero xe rí te'beji c'e pa, 'ma ya rri dadyo ín cuerpoji. C'e pa'a c'ü, ra 'ñetse na jo, c'ü o t'izüji Mizhocjimi.

²⁴ Ya o jocüzüji ín mü'büji Mizhocjimi. Rí te'betjoji c'e pa 'ma ya rri dadyo ín cuerpoji. Dya cjo te'be nu c'ü ya zädã.

²⁵ Pero nu 'ma rí te'beji c'ü dya be rí nuji, ni jyodü sido rá te'beji, dya ra tögü ín mü'büji.

²⁶ Q Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja ín mü'büji cjacüji sido rá te'beji. Xo pjöxcüji dya. Dya nda rí pãrãji ja rga ötüji Mizhocjimi. Dya rí jünji jña c'ü rga mamaji. Pero o Espiritu Mizhocjimi ötcüji angueze.

²⁷ Mizhocjimi pätpã o mü'bü yo nte. Xo pãrã pje na ötü o Espiritu. Na ngue o Espiritu ötcüji Mizhocjimi nutsöji o ntezgöji, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Más que victoriosos

²⁸ Nu c'o s'iya Mizhocjimi, c'o o zojnü angueze c'ua nzi va ne angueze, rí pãrãji Mizhocjimi cja pü ra mbös'üji texe c'ü ra zädã; zó pje nde ra tsjapüji c'o.

²⁹ Ndeze 'ma ot'ü, ya mi pãrã Mizhocjimi c'o o t'i angueze 'ma dya be mi jmus'üji. Nuc'ua, o xöcü Mizhocjimi c'ü ro zädã c'ü exti nguetjoji e Jesucristo c'ü nu T'i. Nguec'ua c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü ngueje e Jesucristo ra ngue o ndasë na puncjü o cjuarma.

³⁰ Nu c'o vi mbeñe Mizhocjimi ro ngue c'o o t'i, xo o zojnü c'o. Nu c'o o zojnü angueze, o tsjapü o jogüji cja o jmi angueze. Nuc'ua, xo o tsjapüji rrã zó'öji nza cja e Jesucristo c'ü nu T'i'i.

³¹ ¿Pje rá mangöji, yo ró xi'ts'iji? Bübüzüji Mizhocjimi. Dya ni jyodü cjo rá süji.

³² Mizhocjimi dya mama: "Jyãcãtjo ín Ch'igö; dya rá tãjãgö nu", ro 'ñeñe. Iyö. Pero o ndãjä o ë ndü va pätcãji. Nuc'ua, ¿cjo dya xo ra dyacüji texe c'ü ngue o tsjaja angueze?

³³ ¿Cjo sö ra mama xe tü nzhübü yo o juajnü Mizhocjimi? Dya cjo sö. Nguetsjë angueze mama c'ü ya perdonaozüji, dya rí tñji nzhübü.

³⁴ Nudya, ¿cjo sö ra mama ni jyodü rá tñji? Dya cjo sö, na ngueje ngue e Jesucristo c'ü o ndü c'ü rva tögöji, cjanu o te. Nudya, bübütjo dya c'ü, cja o jodyë Mizhocjimi nu ja sido ñacöji cja jmi Mizhocjimi.

³⁵ ¿Cjo sö pje ra tsja c'ü dya cja ra s'iyazüji e Cristo? Dya sö'ö pje ra tsja'a 'naja. Zó pje rá nuji, zó pje rá sufridoji; me s'iyazüji e Cristo. Zó nugüji na ü; zó rí söji tjijmi; zó ojtjo pje rá jeji, me s'iyazüji e Cristo. Zó ya ngue rá tñji, zó ra mbötcüji, me s'iyazüji e Cristo.

³⁶ C'ü rrã nuji nguejnu je ga t'opjú cja o jña Mizhocjimi. Mama a cjava:

Yo nte me cja'a ra mbötcüji texe yo pa'a na ngueje je ngue o t'izüji Mizhocjimi.

Rí chjëntjoji nza cja ndénchjürü c'o ya xöcüji ra mbö't'üji.

³⁷ Zó rí nuji texe yo, sido rí zëzhiji. Na ngueje e Jesucristo c'ü bübü cja ín mü'büji me na zëzhi c'ü. Me xo s'iyazüji.

³⁸ Cja ín mü'bügö rí pãrã na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi. Dya sö pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Ne ri ngue c'ü rga tñji; ne ri ngue c'ü pje ra tsjacüji 'ma xe rí bübüji. Ne ri ngue c'o o anxe Mizhocjimi; ne ri ngue e Satanás c'ü dya jo 'ñe c'o o dyoiji. Ne ri ngue c'o va sädã dya; ne ri ngue c'o cja ra zädã. Dya sö pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji.

³⁹ Ne ri ngue c'o bübü a jens'e; ne ri ngue c'o bübü a jömü. Texe yo o dyät'ã Mizhocjimi; dya pje bübü c'ü sö ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, rí pãrã me s'iyazüji Mizhocjimi.

9

Dios ha escogido a los de Israel

¹ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji na ngueje bübüzü e Cristo. Dya bëchjine c'ü rí xi'ts'iji. Q Espiritu Mizhocjimi cjacü rá pãrã a mbo ín mü'bü c'ü na cjuana c'ü rí xi'ts'iji.

² Na cjuana me rí cjijñi na puncjü; me nzhümü ín mü'bü c'ü dya c'ueñe.

³ Na ngueje nuzgö rí negö 'ma ro sö, ja rva cja pügö ro pätpägö yo ín menzumügöjme,

dya cja ro бүбүзү e Cristo, nu 'ma je rva cjanu ro jogü o mü'büji, ro бүбүтjо yo in menzumügöjme.

⁴ Nu yo in menzumügöjme je menzumüji a Israel. Ngue c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i. Ngue c'o mi jandaji na zö Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje mi ne angueze. Ngue c'o o ch'unü nu ley Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi ja rvá ma't'üji angueze. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje ro tsja angueze.

⁵ Nu c'o o mboxtita yo menzumü a Israel mi ngue c'o mi ma't'ü Mizhocjimi. E Cristo je vi peje nu cja c'o menzumü a Israel 'ma o jmus'ü cja ne xoñijö mü. Angueze ngue Mizhocjimi; manda texe a jens'e 'ñe texe cja ne xoñijö mü. Nguextjo angueze rá ma't'üji. Je rga cjanu, amén.

⁶ Nu c'o mi mama Mizhocjimi ro unü yo menzumü a Israel, jo na cjuana c'o. Pero dya texe c'o menzumü a Israel ngue o t'i Mizhocjimi.

⁷ Nu c'e t'i c'ü mi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, ngue e Isaac. Nguextjo c'o o mboxbêche e Isaac c'ü mama Mizhocjimi ngue c'o o mboxbêche e Abraham.

⁸ C'ü ni tsjapü o t'i Mizhocjimi 'na nte, dya ngue c'ü ri mboxbêche cja e Abraham, ngue c'ü ya mama Mizhocjimi ra tsjapü o t'i.

⁹ O mama Mizhocjimi a cjava, o xipji e Abraham: "Ra chjüncjé dya, rá êjë. Nguec'ua e Sara c'ü nin su ra mus'ü 'na ts'it'i", eñe Mizhocjimi. C'e ts'it'i mi ngue e Isaac.

¹⁰ Nuc'ua e Rebeca mi tû yeje ts'it'i c'o mi cuate c'o ro musp'ü e Isaac c'ü mi ngue in mboxtitagöji.

¹¹⁻¹² Mizhocjimi c'ü zojnü yo nte, juajnü c'o ne ra juajnü. 'Ma dya be mi jmus'ü c'o ye t'i, 'ma dya pje be mi cjavi c'ü na jo ne ri ngue c'ü na s'o, Mizhocjimi o mama, o xipji e Rebeca: "C'ü ot'ü ra jmus'ü, ra mbêpi c'ü va bépja", eñe.

¹³ Je xo ga cjatjonu c'ü mama cja c'ü t'opjü: "Nza yeje bëzo, ngue e Jacob c'ü ró juajnü rá intsjimigö; dya ngueje e Esau", eñe Mizhocjimi.

¹⁴ ¿Pje rá mangöji, 'ma? ¿Cjo rá mamaji c'ü dya jo c'ü cja Mizhocjimi? Jiyö. Me na jo ga tsja Mizhocjimi.

¹⁵ O xipji e Moisés: "Nuzgö rá juentscö nu c'ü ri ne rá juentse", eñe.

¹⁶ Mizhocjimi 'ma ra juentse 'na nte, dya ngue c'ü mi ne c'e nte c'ü rví juentse. Ne xo ri ngue c'ü me mi cja'a c'e nte c'ü rví juentse. Mizhocjimi ra juentse na ngueje ne ra juentse.

¹⁷ Je t'opjü c'ü o mama Mizhocjimi va xipji e Faraón: "Ró juan'c'ügö i tsja rey, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü me na zétsigö. Ró juan'c'ügö ngue c'ua in chjügö ra 'mārā texe cja ne xoñijö mü", eñe.

¹⁸ Nguec'ua 'ñetse Mizhocjimi juentse c'ü ne ra juentse. C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi e Faraón ma me o mü'bü, je xo ga cjatjonu c'apü na me o mü'bü nu c'ü ne ra tsjapü a cjanu.

¹⁹ Na ri xitsiji: "¿Jenga mama Mizhocjimi c'ü ngue in s'ocügöji c'ü ri cjai 'ma? ¿Cjó ngue c'ü só ra zövi Mizhocjimi? Angueze cja'a c'ü ne'e", ri 'ñenzgöji.

²⁰ ¿Pje pjé'tsc'e c'ü ni sövi jña Mizhocjimi? 'Na s'ábä, 'ma ro só ro ña'a, ¿cjo ro xipji c'ü vi dyät'ä: "¿Jenga i dyäcö a cjanu?", ro 'ñeñe?

²¹ C'ü ät'ä o s'ábä, ¿cjo dya só ra dyät'ä 'natjo mbêjömü 'na s'ábä c'ü na zö, xo 'ñe 'na s'ábä c'ü rguí dyüt'ü o cañabü?

²² ¿Pje rá mangöji 'ma? Mizhocjimi ne'e ra jizhi c'ü ümbü nzhubü; y ngue angueze c'ü na zéhi c'ü só ra tsjapü ra sufrido c'o tû nzhubü. Zö Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji a cjanu, pero pësp'iji na puncjü paciencia anguezeji.

²³ A cjanu Mizhocjimi o mbësp'iji na puncjü paciencia; ngue c'ua ra 'ñetse me na zö c'ü c'apü nu c'o juentse angueze. Mizhocjimi o mama ndeze mi jinguä c'ü ra tsjapü a cjanu anguezeji.

²⁴ Ra tsjapü a cjanu Mizhocjimi nu c'o o zojnü angueze, dya nguextjo c'o menzumü a Israel; xo 'ñe c'o dyaja nte.

²⁵ Je xo ga cjatjonu c'ü mama Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Oseas. O mama a cjava:

C'o dya mi ngue in ntegö, rá mama ngue in ntegö dya c'o.

C'ü dya mi s'iyagö, rá xipji dya: "Rí s'iyats'ügö dya", rá embe.

²⁶ Nu ja vi sjipjiji: "Dya ngue'tsc'eji in ntets'ügöji", eñe,

ngueje nu c'ua ja ra sjipjiji ngueje o t'iji Mizhocjimi c'ü бүбүтjо.

²⁷ Xo 'ñeje e Isaías o mama co texe o mü'bü ja rva cja yo menzumü a Israel. O mama a cjava: "C'o o mboxbêche e Israel rrä puncjüji; ri chjëntjui 'ñöxijö mü a ñünü e ndeje. Zö rrä puncjüji, pero ja nzitjo c'o ra jogü o mü'bü c'o.

²⁸ Dya cja xe ra mezhe ra tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama, ra jñünpü nguenda yo cārā cja ne xoñijö mü c'o cja na s'o, ra castigaaji", eñe.

²⁹ Je xo ga cjatjonu va dyopjü e Isaías c'ü ro zädä. O mama a cjava:

Na ngueje me juentsete Mizhocjimi c'ü manda texe, o jyézi c'ü xe ro cārāji ja ri nziji.

'Ma jiyö, ya ro tjørüzüji ri texeji, nza cja c'o mi menzumü a Sodoma 'ñe c'o mi menzumü a Gomorra. O tjørü c'o, eñe.

La gente de Israel y el evangelio

³⁰ ¿Pje rá mangöji 'ma? Nu c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi jodüji ja rvá jogüji

a jmi Mizhocjimi. Pero o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua Mizhocjimi mama c'ü dya tûji nzhubü dya.

³¹ Nu c'o menzumü a Israel mi jodü ro tsjaji texe c'o mama o ley Mizhocjimi ngue c'ua ro jogüji a jmi angueze. Pero dya só ro tsjaji. Nguec'ua xe tüttoji nzhubü.

³² ¿Jenga xe tüttoji nzhubü? Xe tüttoji nzhubü na ngueje dya 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. C'ü mi cjaji, mi jodü ro cumpleji ngue c'ua ro jogüji a jmi Mizhocjimi. O pjeñeji cja c'e ndojo, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi.

³³ C'e jña mama a cjava:

Tsjijñiji na jo. Rí emegö a Sion 'na ndojo c'ü ni pje's'eji 'ñe c'ü ni nügüji. C'e ndojo ne ra mama e Cristo. Nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra bëzhi o tseje; ra chöt'ü c'ü na cjuana c'ü mama angueze, eñe.

10

¹ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü ne'e in mü'bügö, c'ü ri ötpügö Mizhocjimi yo menzumü a Israel ngue c'ü ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o, ra jogü o mü'büji.

² Rí pärã na jo, me jodüji c'ü me ra neji Mizhocjimi. Pero dya pärãji ra ma't'üji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze.

³ Anguezeji dya cjaþüji nguenda Mizhocjimi ja rgá só ra jopcü o mü'büji. C'ü cjaji, jodütsjëji ra cumpleji o ley Mizhocjimi ngue c'ua ra jogüji cja o jmi. Dya ne ra dyätãji c'ü mama Mizhocjimi, c'ü ja rgá só ra jopcü o mü'büji.

⁴ C'ü rgüi jogü 'na nte a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra cumple c'ü o ley. Na ngue ya ëjë e Cristo. Nu c'o ench'e o mü'bü e Cristo, nguxetjo c'o mama Mizhocjimi ya jogüji cja o jmi.

⁵ Nu c'o ne c'ü ra jopcü o mü'büji na ngueje jodü ra dyätãji o ley e Moisés, je t'opjü a cjava cja c'e ley: "Para ra bübüto 'na nte, ni jyodü ra tsja texe c'o mama c'e ley", eñe.

⁶ Pero nudya, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ra jogü 'ma a jmi Mizhocjimi. Dya ni jyodü ra nguññi cja o mü'bü: "¿Cjó ra ma a jens'e ra ma sinquiji a 'ñecjua e Cristo?"

⁷ Dya xo ni jyodü ra nguññi: "¿Cjó ra ma cja c'o ya ndü ra tsjapü ra te'e e Cristo?", ra 'ñeñe, iyö.

⁸ Pero, ¿pje cjiññi cja o mü'bü nu c'e nte c'ü dya tû nzhubü na ngueje o 'ñench'e o mü'bü e Cristo? Mama c'e nte e c'ü: "Ya ró ärä o jña e Cristo; bübü o jña cja in mü'bügö, y rí ña'a o jña", eñe. C'e jña, ngue c'ü ri xipjigö yo nte.

⁹ Rí xi'ts'iji: 'Ma na cjuana rí mangueji e Jesucristo ngue in Jmugueji y 'ma na cjuana in ejmeji cja in mü'bü Mizhocjimi o xos'tü 'ma o ndü, ra jocüts'üji in mü'bü 'ma.

¹⁰ Na ngueje 'ma rí 'ñench'e in mü'büji e Cristo, ra mama Mizhocjimi ya perdonaots'üji, dya in tûji dya nzhubü; y 'ma dya rí tseji rí mangueji e Cristo ngue in Jmugueji, Mizhocjimi ra jocüts'ü in mü'büji 'ma.

¹¹ O jña Mizhocjimi mama a cjava: "Nu c'ü ejme e Jesucristo, dya ra yembeñe na ngueje Mizhocjimi ra tsja texe c'ü o mama", eñe.

¹² C'ü ra 'ñeje, dya ra tsja zó ri menzumüji a Israel; zó ja nde ri menzumüji. Na ngueje 'natjo e Jmu yo menzumü a Israel y yo dyaja nte. Ra 'nintsjimiji texe c'o ma't'ü angueze.

¹³ Na ngueje ra jogü o mü'bü texe c'o na cjuana ma't'ü c'ü in Jmugöji.

¹⁴ Pero, ¿ja rgá só ra ma't'üji nu c'ü dya be ejmeji? ¿ja xo rgá só ra 'ñemeji nu c'ü dya be äräji ja ga cja? ¿ja xo rgá só ra dyäräji nu 'ma ojtjo cjó ra zopjüji?

¹⁵ 'Ma dya cjó däjä, ¿ja rgá só ra zopjüji? Je xo ga cjaþonu, c'ü t'opjü c'ü mama a cjava: "Me na jo 'ma cjó c'o ra ma zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi."

¹⁶ Dya texeji o 'ñemeji nu o jña e Cristo. Ya zädä c'ua ja nzi va mama e Isaías. O mama a cjava: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿cjó ngue c'ü o 'ñeje c'o ró mamajme?", eñe.

¹⁷ Ot'ü ra dyärä 'na nte o jña e Cristo; nuc'ua ra 'ñeje 'ma.

¹⁸ Pero rí mangö, ¿cjo dya dyäräji? Já, na cjuana o dyäräji. O jña Mizhocjimi mama a cjava:

Nu e jña'a nu, o mamajme texe cja ne xoñijömü. Xo dyäräji texe c'ua ja jnorü ne xoñijömü.

¹⁹ Rá önnc'üji na yeje. ¿Cjo dya unü nguenda c'o menzumü a Israel? E Moisés ngue c'ü ot'ü o dyopjü a cjava:

Rá nu na jo yo dya ngue in nte, ngue c'ua me rí enviägujeji anguezeji.

Yo nte yo dya pärã, rá cjaþüji na jo ngue c'ua rí ünmbügüjeji yo.

²⁰ Xo 'ñeje e Isaías o zëchi o mü'bü c'ü rví mama a cjava:

C'o dya mi jongü, ngue c'o o chöcügö c'o. Ró jizhitsjë c'ü rví mbäcã c'o dya mi jodü ja rvä mbäcã, eñe.

²¹ Pero c'ü mi mama ja ga cja yo menzumü a Israel, o mama e Isaías a cjava: "'Najpa, 'najpa, rvä te'bete rvä ma't'ü yo nte yo dya ne ra dyätcã. Pero dya cjaþüji nguenda c'ü rí mama", eñe e Isaías va pätpã Mizhocjimi.

11

Los de Israel que son salvos

¹ Nguec'ua rí mangö: Nudya, ¿cjo ya jyëzi Mizhocjimi yo menzumü a Israel yo o juanjnü mi jinguã? Jiyö; nutscö rí emegö e Jesucristo. Maco nguetscö 'naja yo menzumü a Israel. O mboxbëchezü e Abraham. Je xo rí bëche cja e Benjamín.

² Mizhocjimi dya jyëzi yo o nte angueze yo ya vi xócü ro tsjapü o t'i angueze. Nudya, çcjo dya in pãrãji ja ga mama nu t'opjü, nu nãdã e Elías, 'ma o ngõt'ü c'o nu menzumüji a Israel? O ngõt'üji a jmi Mizhocjimi.

³ O mama e Elías a cjava: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ya mböt'üji c'o mi mama in jñague. Ya yãt'ãji c'o altar nu ja mi ma'tc'ügue c'o in nte'e. Ya nguetjozügö xe rí bünc'ö. Nudya jongüji ja rgã mbötcüji", eñe e Elías.

⁴ ¿Ja va ndüntü c'ua Mizhocjimi? O ndünrú a cjava: "Ró xócügö yencho mil c'o dya ndünñömü a jmi c'e ts'ita Baal. Nuc'o, matcügö c'o", eñe Mizhocjimi.

⁵ Je xo ga cjatjonu yo pa dya yo. Cãrã ja nzi yo menzumü a Israel yo ejme Mizhocjimi. Angueze o juajnüji na ngueje me na jonte c'ü.

⁶ O unütjoji c'ü ro jogü o mü'büji. Dya ngue c'ü pje vi tsja anguezeji c'o na jo c'ü o jogü o mü'büji. 'Ma ri ngue a cjanu, dya ro ch'unütjoji 'ma.

⁷ ¿Pje rá mangöji 'ma? Yo menzumü a Israel dya chöt'üji c'ü me mi jodüji. Pero c'o o juajnü Mizhocjimi, ngue c'o o chöt'ü c'o. C'o dyaja o tsjapüji ma me o mü'büji.

⁸ Anguezeji c'aji c'ua ja ga mama o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Mizhocjimi o unüji 'na pjeñe c'ü dya ro tsjapüji ngüenda. O tsjapü o ndöji c'ü dya ro jñandaji, 'ñe o ngöji c'ü dya ro dyãrãji. Je ga cjatjonu anguezeji hasta yo pa dya", eñe.

⁹ Xo 'ñeje e David, o mama a cjava: Me ñönüji na jo nguec'ua ga nguiñüji me mãjä Mizhocjimi ga neji. C'ü o pjeñeji onpütjoji.

Pero Mizhocjimi ra nzhopcüji c'ü c'aji.

¹⁰ Ra ndëzhöji ngue c'ua dya ra sö ra jñandaji. Texe yo pa ra c'oxütüji, eñe.

La salvación de los que no son de Israel

¹¹ C'ü rí mangö, çcjo ya pjeñeji c'ü dya cja ra sö ra böbüji? Jãgã ra sötjo, 'ma ra dyãtãji Mizhocjimi. Pero yo menzumü a Israel, dya ne ro dyãtãji o jña e Cristo; yo dyaja nte ngueje yo na ätä dya. Nguec'ua sö ra jopcü o mü'büji. A cjanu yo menzumü a Israel ra envidiãji na ngue c'ü ni jopcü o mü'bü dya, yo dyaja nte.

¹² O bëzhi yo menzumü a Israel 'ma dya ne ro dyãrãji o jña e Cristo. Mizhocjimi o 'nintsjimi c'ua yo dyaja nte cja ne xoñijömjü. Tsjiñüji. Xenda ra 'nintsjimi texe yo nte cja ne xoñijömjü 'ma xo ra nzhögü o mü'bü yo menzumü a Israel ra 'ñejmeji e Cristo.

¹³ Nu'tsc'ejji in pãrãji, Mizhocjimi o ndãcãjá rá zo'c'üji dya, nu'tsc'ejji dya in menzumüji a Israel. Co texe in mü'bü rí zo'c'üji o jña e Cristo.

¹⁴ Xo rí xipji a cjanu yo ín menzumügöjme c'ü ya jöcüt's'ü in mü'büji Mizhocjimi. Xa'ma

xo ra ne ra 'ñejme ja nzi anguesji, ra jogü o mü'büji.

¹⁵ Nu c'o menzumü a Israel, o xögüji cja Mizhocjimi; ngue c'ua Mizhocjimi dya cja c'apü o nte c'o. Nguec'ua nudya, ngue yo dyaja nte cja ne xoñijömjü c'o recibido dya Mizhocjimi. Tsjiñüji, nu 'ma ra 'ñejme e Jesucristo yo menzumü a Israel, ra recibido na yeje Mizhocjimi 'ma yo. Nu'ma, ra chjënjuji c'ü ro nanga c'o ya vi ndü'ü.

¹⁶ E Abraham chjënjuji 'na dyüza. C'o o mboxbëche chjënjuji c'o o dyëza. A cjanu, Mizhocjimi 'ma o xócü e Abraham xo o xócü texe c'o o mboxbëche.

¹⁷ Bübü c'o dyëza c'o o 'huacüji cja c'e za'a. Anguesji ngue c'o menzumü a Israel c'o dya ejme e Jesucristo. Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, in chjënjuji o dyëza 'na olivo c'ü tetsjêjë. O ch'ãcãts'üji nu ja vi 'huacü c'o dyëza c'e olivo c'ü exvi 'ñench'ejji. Xo 'ñetsc'ejji dya, je ni 'ñeje cja c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü ni nocüji.

¹⁸ Zö je ga cjatjonu, dya rí tsjiñüji xenda na jotsc'ejji que na ngueje c'o dyaja c'o o 'huacüji. Nu 'ma ra ëjë in pjeñeji a cjanu, rí unnc'ejji na jo ngüenda c'ü dya je ni 'ñejets'üji c'ü rguí nocü c'e dyü'ü. Ngue c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü rguí nocügueji.

¹⁹ 'Na ri bübüts'üji c'ü ra xitsi a cjava: "O 'huacüji c'o dyë olivo ngue c'ua o ch'ãcãzögöjme", ra 'ñenzeji.

²⁰ Já, na cjuana c'ü in mangueji. Pero pjötpüji ngüenda. ¿Jenga o 'huacüji? O 'huacüji na ngueje dya 'ñejmeji Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji o ch'ãcãts'üji na ngueje in ejmeji dya Mizhocjimi. Nguec'ua dya ri tsjapütsjëji na nojo. C'ü rí tsjaji, rí süji Mizhocjimi.

²¹ Tsjiñüji na jo. Mizhocjimi o 'huacü yo dyëza c'o je vi mbeje cja c'e za. Pjötpüji ngüenda, 'ma. Mizhocjimi xo sö'ö ra 'huacüts'üji nu'tsc'ejji o ch'ãcãts'ügueji cja c'e za'a.

²² Me na jonte Mizhocjimi. Pero me xo c'apü ra sufrido nu c'o dya o 'ñejme. O 'huacüji cja c'e za'a. Pero nu'tsc'ejji, me na jonte c'ua nzi ga nuc'üji 'ma sido rí 'ñejmeji. 'Ma dya sido rí 'ñejmeji, xo ra 'huacüts'ügueji cja c'e za'a.

²³ Xo nzitjo nu c'o menzumü a Israel, 'ma ra nzhögü o mü'büji ra 'ñejmeji Mizhocjimi, xo ra chãcã Mizhocjimi anguezeji. Na ngueje Mizhocjimi me na bëzhi. Sö ra chãcãtjoji na yeje.

²⁴ Na ngueje c'o menzumü a Israel ngueje c'e olivo c'ü exo 'ñench'ejji. Nu'tsc'ejji ngue'tsc'ejji c'e za c'ü ni chjü olivo c'ü o tetsjêjë. O ch'ãcãts'üji cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejji. Xe ra sö ra ch'ãcãtjo na yeje c'o dyë c'o je vi mbeje cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejji.

²⁵ Mi cjuarmats'ùji. Bübü c'ü dya 'mārã 'ma ot'ü c'ü ri negö ri pärãgueji na jo. Rá xi'tsc'öji ngue c'ua dya ri tsjapütsjéji na nojo. Cārã c'o menzumü a Israel c'o o meze o mü'büji. Je rga cjatjoji c'ua dya, hasta 'ma cja ra sötü c'ua texe c'o ra 'ñeje Mizhocjimi yo dyaja nte.

²⁶ Nuc'ua ra jogü c'ua o mü'bü texe yo menzumü a Israel, c'ua ja nzi va t'opjü a cjava:

Ra ëjê nu c'ü ra böbü a nde. Rguí 'ñeje a Sion, ra ndintspi o mü'bü yo o mboxbêche e Jacob.

²⁷ Nujnu ngue nu ró mama 'ma ot'ü c'ü rá c jagö; ró mama c'ü rá tjintspiji o mü'büji, eñe Mizhocjimi c'ü ra tsja'a.

²⁸ Anguezeji üji Mizhocjimi. Dya o dyätãji o jña e Cristo. Nguec'ua ya o säjä c'ua ja in cãrãgueji c'e jña. Pero Mizhocjimi o jua-jnü yo menzumü a Israel na ngueje ngue o mboxbêcheje e Abraham. Mizhocjimi me s'iyaji.

²⁹ Nu c'ü mama Mizhocjimi ra tsja, ra cumple c'ü. O zojnü c'o menzumü a Israel. Mizhocjimi dya pötü c'ü cja'a.

³⁰ Nu'tsc'ëji, dya in menzumüji a Israel, mi jinguã, dya mi negueji ri dyätãji Mizhocjimi. Pero ya juen'tsc'ëji dya angueze, na ngueje yo menzumü a Israel, dya ne ra 'ñejeje.

³¹ Je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ne ra dyätãji. Pero c'ua nzi ga juen'tsc'ëgueji dya Mizhocjimi, xo ra zädã c'ü ra juentse anguezeji.

³² Mizhocjimi o tsjapü c'ü o 'ñetse c'ü tütü o nzhübü texe yo nte, yo menzumü a Israel 'ñe yo dyaja nte. Nguec'ua Mizhocjimi sô ra juentseji texeji.

³³ Me na jo c'ü cjiñji Mizhocjimi. Me na nojo c'ü cja'a. ¿Cjô sô ra mbārã jenga cja'a c'ü cja? Pero angueze, me na zô texe c'o cja'a.

³⁴ Q jña Mizhocjimi mama a cjava: "¿Cjô ngue c'ü o mbārã c'ü mi cjiñji Mizhocjimi? ¿Cjô ngue c'ü sô ra tsja xöpüte ra xipji Mizhocjimi c'ü ra tsja? Dya cjô sô.

³⁵ ¿Cjô ngue c'ü ya vi mbeñe Mizhocjimi ante c'ü ro tsja Mizhocjimi ro mbeñe c'e nte? Ojtjo dya cjô bübü", eñe.

³⁶ Texe yo bübü, texe yo ts'a, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi. 'Ma pje c'o ts'a, ngueje angueze vi mbeñe c'ü ro ts'a. 'Ma pje c'o ts'a, ngue c'ü ra 'mārã Mizhocjimi. Dya rá jëziji rga mamaji angueze me na zô'ö. Je rga cjanu, amén.

12

La vida consagrada a Dios

¹ Mi cjuarmats'ùji, me co juen'tsc'ëji Mizhocjimi. Nguec'ua ri ò'tc'üji ri nzhötütsjéji Mizhocjimi co texe in mü'büji texe yo pa c'o ri bübüji, ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Ngue c'ü ni jyodü ri tsjaji. Ngue c'ü rguí mājã Mizhocjimi.

² Q Espíritu Mizhocjimi da'c'üji nuevo in pjeñeji. Nudya c'ü in dadyoji, ni jyodü dadyo rguí nzhodüji. Dya cja ri nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pārã Mizhocjimi. Nuc'ua sô ri pārãji c'ü ne Mizhocjimi. Sô ri pārãji c'ü na jo.

³ Mizhocjimi o dyacü c'ü ja rgã sô rá jí'ts'iji c'ua nzi ga cja angueze. Nguec'ua rrã zo'c'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji ja rguí pëpji angueze. Nguec'ua dya ri tsjijñtsjéji que me na nojots'üji. Dya ri tsjijñji que xenda ni muvits'üji a jmi Mizhocjimi que na ngueje yo nin cjuarmaji.

⁴ Nu in cuerpoji bübü na puncjü yo ch'ãczüji. Pero dya 'na ma cjatjo c'ü o bëpji anguezeji.

⁵ Je xo ga cjatjozügöji nu. Na puncjüzüji. Pero 'natjo in cuerpoji na ngueje e Cristo bübü cja in mü'büji. Rí 'natjo cuerpoji ri texeji; ri pötü rgã pjötxeji.

⁶ Yo bëpji yo sô rá cjaji, nde nandyo yo, c'ua nzi va dyacüji Mizhocjimi rá cjaji. C'o o ch'unü ra ña o jña Mizhocjimi, ra ña c'ua ja nzi va unü Mizhocjimi ra ña.

⁷ C'o o ch'unü ra tsja mböxte cja o bëpji Mizhocjimi, ra tsjacjuana. C'o o ch'unü ra xöpü o jña Mizhocjimi, ra xöpü na jo'o.

⁸ C'o o ch'unü ra zopjü yo cjuarma, ra zopjüji na jo o jña Mizhocjimi. Nu c'o ra unü c'ü pje nde pë's'i, ra unü co texe o mü'bü. Nu c'o o ch'unü ra tsja xo'ñi cja o bëpji Mizhocjimi, ra mbötpü ngüenda ra tsja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu c'ü pjös'ü c'o pje ni jyodü, ra mājã rgã mbös'ü.

Deberes de la vida cristiana

⁹ Rí s'iyaji yo nin minteji co texe in mü'büji. Jyëzgueji c'o na s'o. Sido ri tsjaji c'o na jo.

¹⁰ Rí pötqui s'iyaji na ngueje nde in cjuarmaji in texeji. Dya ri envidiaji yo nin cjuarmaji. Pero ri tsjijñji c'ü xenda na jo nzi 'naja anguezeji que na ngue'tsc'ëji.

¹¹ C'ü ri tsjaji ri pëpjigueji na jo; dya ri ndyemeji. Ngueje c'in Jmugöji in pëpji. C'ü ri tsjaji, ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'büji.

¹² Rí mäjceji na ngue ra ch'a'c'ëji c'o me na jo'o. Zö pje ri sufridoji, pero dya ri jyëziji Mizhocjimi. Sido ri dyötüji angueze.

¹³ Mizhocjimi ne'e, nu c'o in pë's'i ri unüji nin cjuarmaji 'ma pje ni jyodüji. Rí pjötpüji ngüenda ri säjäji na jo c'o cjuarma c'o va ëjê na jê'e.

¹⁴ Rí ma'tp'ütjoji Cjimi c'o nuc'üji na ü. Rí xipji na jo jña, dya ri sadüji.

¹⁵ 'Ma cjô c'o mājã, xo ri mäjceji co anguezeji. 'Ma cjô c'o nzhumü o mü'bü, xo ri ndumüji co anguezeji.

¹⁶ Rí pötqui ñuji na jo. Dya ri tsjapüji na nojo c'ü ri nguetjo yo pje pjëzhi ri ñegueji y ri jogueji. Texe yo dya pje pjëzhi, xo ri ñeji

yo, xo rí joji yo. Dya rí tsjiñitsjêji c'ü me ri pärâgueji.

¹⁷ Ma cjó c'o ra tsja'c'üji na s'o, dya rí nzhopqueji. C'ü rí tsjaji, mimiji na jo a jmi yo nte.

¹⁸ Rí tsjaji posible rí pôtqui ñuji texe yo nte, zö dya ra nuc'üji anguezeji.

¹⁹ Nu'tsc'ëji rí s'yats'üji, 'ma cjó c'o pje ra tsja'c'üji na s'o, dya rí nzhopqueji. Nu'tsc'ëji jyëziji ra nzhopcüji Mizhocjimi. Na ngueje o jña Mizhocjimi je t'opjü a cjava: "Nguetscö rá nzhopcö 'ma cjó c'o pje c'apü na s'o c'ü nu minteji. Nguetscö je rá castigao", eñe c'ín Jmuji.

²⁰ Xo mama a cjava: "Nu 'ma ri sant'a c'ü in üvi, unügue c'ü ra zi'i. Nu 'ma ri türe, unügue ndeje. 'Ma rí tsjague a cjanu, xãmã ra nguifñi, ra tseje na ngue vi tsja'c'ü na s'o", eñe c'ín Jmuji.

²¹ C'ü pje ra tsja'c'üji c'ü na s'o, dya rí jyëzi ra ndö'c'üji c'ü rí tsjaji c'ua c'ü na s'o. C'ü rí tsjaji, tsjapüji c'ü na jo c'e nte. 'Ma rga cjanu, rí chö'püji c'ü na s'o 'ma.

13

¹ Ni jyodü rí dyätãji yo pje pjëzhi in texeji. Mizhocjimi jëzi yo pje pjëzhi ra mandaji cja yo nu minteji. Ngue angueze o ngamaji ra tsjaji jmu.

² Nguec'ua, c'ü dya ra dyätã c'o jmu, dya xo ätä Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda 'ma. Ra tsjapü ra sufrido.

³ C'ü vi ngamaji c'o pje pjëzhi, dya ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na jo; ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na s'o. Nu'tsc'ëji, nu 'ma dya in neji rí süji yo pje pjëzhi, tsjagueji na jo 'ma. Nuc'ua anguezeji ra mamaji me na jots'c'ëji.

⁴ Mizhocjimi o ngamaji yo pje pjëzhi ngue c'ua rí mimiji na jo. Pero nu 'ma rí tsjaji na s'o, rí sügueji 'ma. Na ngueje dya bëvatjo ga mbë's'ti poder yo pje pjëzhi ra tsja'c'üji rí sufridoji. Ngue o mbë'pji Mizhocjimi ngue c'ua ra tsjapü ra sufrido c'o cja'a na s'o. Ra nzhopcüji c'ü vi tsjaji na s'o.

⁵ Nguec'ua rí dyätãji anguezeji. Dya nguextjo c'ü rguí süji c'ü pje ra tsja'c'üji rí sufridoji. Rí dyätãji na ngueje in pärãji c'ü na jo a cjanu.

⁶ Ngue yo ni tsjöt'üji o ndünjuajma yo pje pjëzhi. Na ngue ya ngama Mizhocjimi anguezeji ra mandaji.

⁷ Tsjöt'üji texe c'o in tüji. C'ü in tunpüji faina rí tsjaji. C'ü in tunpüji ndünjuajma, tsjöt'üji. C'ü ni jyodü rí süji, rí süji c'ü. C'ü ni jyodü rí respetaoji, rí respetaoji c'ü.

⁸ Dya cjó pje rí chüsp'üji ngüenda. Pero rí pôtqui s'yajji. C'ü ra s'iyia nu minteji, cja'a c'ü mama o ley Mizhocjimi.

⁹ Je t'opjü a cjava: "Dya rí tsjä ndixü. Ne xo rí ngue e ndixü ra tsjä bëzo. Dya rí pöt'üte. Dya cjó pje rí pönmbü. Dya cjó rí xosp'ü bëchjine. Dya cjó pje rí ñepe." Nujyo

ley yo, 'ñe c'o pje nde ma ley, ya vi tsjagueji c'ü mama yo, nu 'ma rí dyätãji c'e ley c'ü mama a cjava: "Rí s'iyia nin minteji c'ua ja gui ñetsjêgue", eñe.

¹⁰ C'ü ra s'iyia nu minteji, dya ra tsjapü c'ü na s'o. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra s'iyia nu minteji, ya tsja 'ma, texe c'ü mama c'e ley.

¹¹ Dya cja rí jñji, rí söji. Tsjaji c'ü mama Mizhocjimi. Nutsjöji ró ench'e in mü'büji e Jesucristo. Dya cja ra mezhe ra cumple texe c'o na jo c'o o mama ra dyacüji.

¹² E xömü ya ni ma'a. Ya va pä'mã a jömü e pa 'ma ra ëjë na yeje e Cristo. Dya cja rá c'aji c'o dya ma jo c'o mi c'aji 'ma rmi nzhodüji cja bëxömü. Rá zëzhiji, rá c'aji c'o na jo. Na ngueje ya rí nzhodüji cja e jya's'ü.

¹³ Rá mimigöji na jo nza cja 'ma rí ngue 'ma ndempa 'ma cjó c'o jandgaji. Dya me rá cjambaxuaji c'ü me rá tji. Dya rá tsjäji ndixü, ne rí ndixü ra tsjäji bëzo. Dya rá c'aji c'ü pëndözüji in cuerpoji. Dya rá c'aji chü. Dya cjó rá envidiaji.

¹⁴ Rí jyëziji e Cristo c'ü bübü cja in mü'büji ra tsja'c'üji rí zëzhiji. Dya rí tsjapüji ngüenda nu in cuerpoji c'ü rguí tsjiñji ja rguí tsjaji c'ü ne'e nu in cuerpoji.

14

No critiques a tu hermano

¹ Bübü cjuarma c'o cjiñji cja o mü'bü c'ü dya ra jogü ra tsjaji nu c'o in c'jagueji, zö in cjiñji cja in mü'büji ra jogü rí tsjagueji c'o. Rí säjäji c'o cjuarma c'o. Pero dya rí söji jña c'ü rguí xipjiji c'ü dya jo c'ü cjiñji anguezeji.

² Bübü c'o cjiñji na jo ra zi pje nde ma jñönü. Xo bübü c'o ra zitjo c'ajna, na ngueje cjiñji cja o mü'büji c'ü dya ra jogü ra zaji o ts'ingue.

³ Nu c'ü sa ts'ingue, dya ra tsjapü menu c'ü dya sa ts'ingue. C'ü si c'ajna, dya xo ra mama c'ü dya jo c'ü cja nu c'ü dya si c'ajna. Na ngueje Mizhocjimi säjä nu c'ü sa ts'ingue; xo nzi'tjo c'ü si c'ajna.

⁴ Jenga in so'büji yo nin cjuarmaji? Maco ngueje o mbë'pji Mizhocjimi. Dya ngueje in mbë'pji. Nguetsjê Mizhocjimi mama cjo na jo va mbë'pji, cjo jiyö. Mizhocjimi sö ra tsjapüji ra mbë'pji na jo na ngueje na zëzhi angueze.

⁵ Bübü c'o cjiñji c'ü bübü pa'a c'o xenda na sjü'ü a jmi Mizhocjimi que na ngueje c'o dyaja pa'a. Bübü c'o cjiñji nde 'na ma cjatjo yo pa'a a jmi Mizhocjimi. Ni jyodü nzi 'naja ra mbärã na jo cja o pjeñe c'ü na jo c'ü cja'a.

⁶ C'o c'apü ngüenda c'o sjüpa, mbeñeji Mizhocjimi ga tsjaji. C'o dya c'apü ngüenda, xo mbeñeji Mizhocjimi. C'o si pje nde ma jñönü, mbeñeji Mizhocjimi na ngueje unüji na pöjö. C'o dya xo si, xo mbeñe Mizhocjimi c'o. Xo unüji na pöjö.

⁷ Dya rí cārātsjēgōji. 'Ma rí tūji, dya xo rí bñuntsjēji.

⁸ Nu 'ma rí bñübūji, ngueje ín Jmuji c'ü rí bñübūji a jmi. Nu 'ma rí tūji, xo ngueje a jmi e Jmu c'ü rí tūji. Nguec'ua zō rí bñübütjōi o zō ya rga tūji, je 'ñezgōji e Jesucristo.

⁹ E Cristo o tsja o Jmu c'o ya ndū 'ñe yo cārātjo dya. Ngue c'ü vi ndū'ü e Cristo, cjanu o tetjo o bñübütjo.

¹⁰ Nu'tsc'ejji, ¿jenga ín so'bñügueji nin cjuarma? ¿Jenga ín cjaþūji menu nin cjuarma? Maco texezūji nde rá bñübūji a jmi Mizhocjimi c'ü rgui jññuncūji ngüenda.

¹¹ Je t'opjū a cjava c'ü o mama c'ín Jmugōji: Ixna cjuana rí bñübög. Je xo ga cjaþonu, na cjuana ra ndūññjōmūji texeji cja ín jmügō;

ra mamaji c'ua nguezgō Mizhocjimi rí mandagō texe, eñe.

¹² Nguec'ua nzi 'nazgōji ra nzhötūji ngüenda Mizhocjimi c'ü pje nde ró cjaji nzi 'nazgōji.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³ Nguec'ua dya cja rá pōtca so'bñü ín dyoiji. C'ü rá cjaji, rá cjiññiji na jo c'ü dya pje rá cjaji c'ü ra tsjapū ra nügū yo mi cjuarmaji, nguec'ua dya ra xōgūji cja e Cristo.

¹⁴ E Jesucristo c'ü bñübü cja ín mü'bñög, o tsjacū rá pārā c'ü dya cja c'o na s'o 'naja nte, zō ra za ts'ingue, zō dya ra za ts'ingue. Pero nu c'ü cjiññi c'ü cja c'o na s'o 'ma sa ts'ingue, o ma dya sa ts'ingue; nuc'ü, cja c'o na s'o 'ma c'ü.

¹⁵ 'Ma ra nügū nin cjuarmaji na ngue ín sagueji ts'ingue, nuc'ua c'ü ín cjaueji je 'ñetse c'ua, dya ín s'uyaji nin cjuarmaji. O ndū e Cristo ngue c'ua ro 'ñeme libre nin cjuarmaji. Dya rí tsjapūji ra xōgūji cja e Cristo na ngue c'ü ín ne rí saji ts'ingue.

¹⁶ Zō ín pārāgueji c'o na jo rí tsjaji, pero rí pjōtpūji ngüenda ja rgui nzhodūji ngue c'ua, dya ra sō ra mamaji na s'o c'ü ín cjaueji.

¹⁷ Ngue Mizhocjimi c'ü mandazūji. Nguec'ua, dya ra tsja zō pje rá siji, zō dya pje rá siji. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rá nzhodūji na jo, 'ñe rá cārāji na jo yo nte. Me xo rá mājāji na ngueje bñübü o Espiritu Mizhocjimi cja ín mü'bñūji.

¹⁸ Nu c'ü pēpi a cjanu e Cristo, Mizhocjimi ra mǎpǎ c'ü, y yo nte ra mbārā cja o mü'bñūji na jo ga nzhodū c'ü.

¹⁹ Sido rí jyodūji rí pōtqui ñuji, rí pōtqui pjōs'ūji ngue c'ua xenda rí pārāji Mizhocjimi ín texeji.

²⁰ Dya pje rí sigueji c'ü rgui s'o'tp'ūji c'ü cja Mizhocjimi cja o mü'bñü c'ü 'naja. Jā, na cjuana na jo texe yo pje nde ma jññōñ. Pero 'ma cjo c'o pje ra zi c'ü rgui tsja c'o na s'o c'ü 'naja, dya rga jo 'ma.

²¹ Na jo c'ü dya rí saji ts'ingue, dya xo rí siji vino. Dya pje rí tsjaji c'ü rí tsjapūji ra nügū

nin cjuarmaji, o ra mamaji c'ü dya jo c'ü ín cjaueji.

²² Nu c'ü o jí'ts'iji Mizhocjimi ra jogū rí tsjaji na ngueje ín ejmeji angueze, ngue c'ü rí tsjaji c'ü. Pero nin cjuarmaji c'ü ejme cja o mü'bñü c'ü dya ra jogū ra tsja a cjanu, dya rí tsjaji a jmi'c'ü. Nu 'ma ín pārā cja ín mü'bñūji na jo ín cjaji, me ín mǎcjeji 'ma.

²³ 'Naja cjuarma c'ü dya pārā cjo na jo ra za ts'ingue cjo jiyō, 'ma ra za c'e ts'ingue, cja c'o na s'o 'ma. Na ngueje 'ma dya pārā 'naja cjuarma cjo na jo ra tsja cjo jiyō, pero 'ma ra tsja, cja c'o na s'o 'ma.

15

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

¹ Bñübüzgōji rí ejmeji ra jogū pje rá cjaji. Nutscōji rí ejmeji a cjanu, dya rá xipjiji c'o dyaja c'ü ni jyodū ra 'ñejmeji c'ua ja nzi rgá ejmegōji.

² Bñübü c'o rí ne rá cjaji c'o rí pārāji c'o na jo. Pero ni jyodū rá cjiññiji yo ín cjuarmaji. Na ngueje, dya ra jogū pje rá cjaji c'ü rá cjaþōji ra tsja na s'o anguezeji. Rá cjaji ngue c'ua xenda ra mbārāji Mizhocjimi.

³ Je xo va cjaþonu e Cristo. Dya xo tsjatsjē nu c'ü mi ne'e; o tsja c'ua ja nzi ga t'opjū c'ü mama a cjava: "C'o jña c'o sanc'ūji nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ü, nguetscō je rí séchigō c'o."

⁴ Texe c'o o t'opjū mi jinguā, je vi t'opjū c'o, c'ü rga xōrūji ngue c'ua rá pārāgōji. Nguec'ua rá t'beji na jo Mizhocjimi. Yo o jña Mizhocjimi yo t'opjū jitsiji rá séchiji, nde rá mājāji.

⁵ Ngue Mizhocjimi c'ü cjaþūji rá zēzhiji 'ñe rá mājāji. Angueze ra dya c'ūji c'ü 'natjo rgui tsjiññiji, c'ua ja nzi va tsja e Jesucristo.

⁶ Nguec'ua 'natjo jña rí mamaji. Rí mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü nu Tata ín Jmuji e Jesucristo.

El evangelio anunciado a los que no son de Israel

⁷ Nguec'ua rí pōtqui sājāji, c'ua ja nzi va sājāji e Cristo. 'Ma je rgui tsjaji a cjanu, ra 'mārā Mizhocjimi me na zō'ō.

⁸ Rí mangō e Cristo o tsja mbōxte cja yo menzumū a Israel ngue c'ua ro mbārā yo nte c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi. O tsja mbōxte ngue c'ua ro zādā c'ü vi xipji Mizhocjimi c'o ín mboxatitajme.

⁹ O ē tsja mbōxte ngue c'ua xo ra juentse yo nte yo dya menzumū a Israel. Nguec'ua anguezeji me ra mamaji c'ü me na zō Mizhocjimi c'ua ja nzi va t'opjū a cjava: Ngue nu rga tō'c'ügō tjōjō a nde'e cja yo dya menzumū a Israel. Y rá ma'tc'ügō ín chjūge, eñe.

¹⁰ Xo mama a cjava:

Nu'tsc'ejji, dya ín menzumūji a Israel, rí mǎcjeji co yo o nte Mizhocjimi.

¹¹ Xo mama:

Nu'tsc'ejí, dya in menzumúji a Israel, rí ma'tc'ejí in Jmuji, in texeji.

Texe yo nte nde ra mamaji me na jo Mizhocjimi.

12 Je xo ga cjatjonu va mama e Isaías:

Ra êjê 'naja o mboxbêche e Isaí, nza cja 'ma peje 'na dyüza c'ü ya ni dyocüji.

Ra 'ñemeji ra tsja Jmu cja yo nte yo dya menzumú a Israel.

'Ma ra êjê c'ü, ngue c'ü ra 'ñench'e o mü'büji, eñe.

13 Mizhocjimi dacüji c'ü me rrâ te'beji. Rí ôtügö ra tsja'c'üji rí mâceji na puncjü. Me ra sóya na jo in mün'c'ejí na ngueje in ejmeji angueze. Nguec'ua me xo rí che'beji na jo na ngueje na zèzhi o Espíritu Mizhocjimi c'ü búbü in mü'bügueji.

14 Mi cjuarmats'ügöji, ya ró junt'ü in mü'bügö na jo c'ü in cjaji. Xo nde in päräji c'ü ni jyodü. Xo söts'üji rí pötqui zopjüji nzi 'natsc'ejí.

15 Nujoy rí opjügö, rí zo'c'üji co yo na zèzhi jña ngue c'ua rí mbennc'ejí. Ró opjügö a cjanu na ngueje o 'ñempcö Mizhocjimi rá zo'c'ejí nu'tsc'ejí, dya in menzumúji a Israel.

16 O 'ñempcö Mizhocjimi rí pépi e Jesucristo a nde cja yo dya menzumú a Israel. Rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra mājā Mizhocjimi. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi ra xöcüji.

17 Me ni muvi c'ü ni mböxcü e Jesucristo c'ü rí pépi Mizhocjimi.

18 C'ü rá mama, nguxtjo c'ü o mböxcü e Cristo ró cja. Nguec'ua yo dya menzumú a Israel o dyätäji Mizhocjimi na ngue c'ü rvá zopjüji, 'ñe c'ü rvá cjaögö.

19 O Espíritu Mizhocjimi c'ü na zèzhi o 'ñünngügö in mü'bü. O mböxcü ró cjaögö c'ü na nojo, c'ü me mi cijjñi yo nte; nguec'ua mi unüji ngüenda c'ü na cjuana c'ü mi mangö. Ró mama na jo nu jña nu mama ja ga cja e Cristo. Ró pjürü ró mama ne jña' a nu ndeze a Jerusalén; ró nzhodü ró zopjü yo nte cja na puncjü jñiñi hasta ró sät'ä a ma a Ilírico.

20 Me ne in mü'bü rá mama o jña e Cristo nu c'ua ja dya be päräji e Cristo. Nguec'ua, dya rí chjëntcjöbe nza cja c'ü jábä 'na ngumü nu ja ot'ü vi pjütü cimientu c'ü 'naja.

21 C'ü rí zopjügö, ngue c'ü nädäji a cjava cja o jña Mizhocjimi:

C'ü dya sjippi ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ü ra mbärä ja ga cja angueze.

Nu c'ü dya dyärä, ngue c'ü ra mbärä c'ü.

Pablo piensa ir a Roma

22 Na ngue c'ü rgá nzhonc'ö cja yo jñiñi nu ja dya be äräji o jña e Jesucristo, dya só ro ma zenguats'üji.

23 Pero nudya, dya cja xe búbü jñiñi a 'ñecua c'ü xe ni jyodü rá zopjüji. Y ya mezhe cjê'ë me rí ne rá ma zenguats'üji.

24 Nguec'ua 'ma rá ma a ma a España, rí negö rá cjögü rá ma zenguats'üji. Rí ne rá mimi ja nzi pa co nu'tsc'ejí, rá mâceji. Nuc'ua ra jogü rí pjöxcüji c'ü rga magö na jo cja 'ñiji.

25 Pero nudya, je rga magö a ma a Jerusalén. Rá ma socpö o merio c'ü o nte Mizhocjimi c'ü cārā nu.

26 C'ü ejme Mizhocjimi c'ü cārā a Macedonia 'ñe yo cārā a Acaya, o ne ro jmutüji merio c'ü ro mbenpeji c'ü o nte Mizhocjimi c'ü cārā a Jerusalén c'ü dya pje pè's'i.

27 O ne ro tsjaji a cjanu. Na cjuana ni jyodü ra mbös'üji yo menzumú a Israel. Na ngueje anguezeji o mbös'üji yo dya menzumú a Israel 'ma o zopjüji o jña e Cristo. Nguec'ua yo dya menzumú a Israel ni jyodü xo ra mbös'üji dya, c'ü menzumú a Israel.

28 Nguec'ua rá ma sogü a ma a Jerusalén yo na jmutü c'ü menzumú a Macedonia 'ñe c'ü menzumú a Acaya. Nuc'ua 'ma rá ma a ma a España, rá cjögü c'ua ja in cārāgueji.

29 Rí pärägö 'ma rá sät'ä nu ja in cārāgueji, xenda ra 'nintsjimizüji e Cristo 'ma.

30 Mi cjuarmats'ügöji rí ö'tc'üji rí pjöxcüji rí dyötcöji Mizhocjimi co texe in mü'büji na ngue c'ü rgá ejmegöji e Jesucristo c'ü in Jmuji. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi na ngue c'ü o dyacüji o Espíritu c'ü rá pötca s'iyaji.

31 Rí dyötcöji Mizhocjimi c'ü ra böbü a nde, ra mböcü. Na ngueje me cārā a ma a Judea c'ü dya ne ra 'ñejme. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi ngue c'ua c'ü o nte Mizhocjimi c'ü cārā a ma a Jerusalén me ra mājāji rgá nguüji c'ü merio c'ü rá ma socpüji.

32 Xo rí dyötcöji Mizhocjimi nu 'ma ra ne angueze, rá mājā rga sät'ä nu ja in cārāgueji, ngue c'ua rá sóyagö ja nzi pa.

33 Mizhocjimi ngue c'ü dacüji c'ü ra sóya in mü'büji. Angueze ra búbüts'üji, texets'üji. Je rga cjanu, amén.

16

Saludos personales

1 Rí ne rí päräji nu e Febe, mi cjügöji na ngue co ejme e Cristo. Va tjê'ë ne carta. Nu-jnu pjöxte, pépi in Jmuji nu cja c'ü cjuarma c'ü cārā a Cencrea.

2 Rí säjägueji nu, c'ua ja xo gui säjäji c'ü dyaja c'ü ejme c'ü in Jmuji. Rí pjös'üji texe c'ü rgüi jyodü e Febe. Angueze ya mbös'ü na puncjü cjuarma. Xo me co mböxcü na puncjü.

3 Xipjiji ra mbörü Cjimi nza yejevi e Priscila co e Aquila. Rí mimbëppijme cja e Jesucristo.

4 Nza yejevi mi nzhötsjëvi c'ü rví ndüvi, c'ü dya ro mbötcügö c'ü nte. Rí unügö na pöjö anguezevi. Dya xo nguxtjozügö. Xo 'ñe texe yo ejme Mizhocjimi yo dya menzumú

a Israel, xo unüji na pöjö e Priscila 'ñe e Aquila.

⁵ Xo ri bötpügö Cjimi c'o ejme Mizhocjimi c'o jmurü cja o ngumü e Priscila 'ñe e Aquila. Xo ri bötpügö Cjimi e Epeneto c'ü me ri s'iyagö. Ngue c'ü ot'ü o 'ñejme e Cristo nucjuä a Acaya.

⁶ Xipjiji e Maria ra mbörü Cjimi. Angueze o pëjji na puncjü a ndetsc'eji.

⁷ Xipjiji ra mbörüvi Cjimi e Andrónico 'ñe e Junias; rí cjaime c'o. Ma bübüjme a pjörü. C'o apóstole mamaji me na jonte anguezevi. Ot'ü o mbärävi e Cristo que na nguetscö.

⁸ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Amplias. Me ri s'ia na ngueje ejme e Jesucristo c'ü in Jmuji.

⁹ Rí bötpügö Cjimi e Urbano c'ü o mböxcüjme ró pëpijme e Jesucristo. Xo ri bötpügö Cjimi e Estaquis. Rí s'iyagö c'ü.

¹⁰ Xo ri bötpügö Cjimi e Apeles c'ü ya 'mārā na jo c'ü ejme e Jesucristo. Xo ri xipjiji ra mbörü Cjimi c'o cārā nu ngumü e Aristóbulo.

¹¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Herodiön c'ü rí cjabe. Rí bötpügö Cjimi e Narciso 'ñe c'o cārā o ngumü c'o xo ejme e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

¹² Xo ri xipjiji e Trifena 'ñe e Trifosa ra mbörüvi Cjimi. Anguezevi pëpjivi na puncjü c'ua ja ga ne c'ü in Jmuji. Xo ri xipjiji e Pérsida ra mbörü Cjimi. Me ri s'iyagö c'ü. Xo o pëpji na zézhi c'ua ja ga ne in Jmuji.

¹³ Xo ri bötpü Cjimi e Rufo. Nuc'ü, me nádäji c'ü na jo ga dyätä c'ü in Jmuji. Xo ri bötpügö Cjimi c'ü nu mamá e Rufo c'ü chjénjui nza cja 'ma xo ri ngue mi mamágö c'ü.

¹⁴ Xo ri bötpü Cjimi e Asíncrito 'ñe e Fle-gonte 'ñe e Hermas 'ñe e Patrobas 'ñe e Her-mes 'ñe c'o cjuarma c'o jmurü co anguezeji.

¹⁵ Xo ri bötpü Cjimi e Filólogo 'ñe e Julia 'ñe e Nereo 'ñe c'ü nu cjü 'ñe e Olimpas 'ñe texe c'o o nte Mizhocjimi c'o jmurü co anguezeji.

¹⁶ Rí pötqui zengueteji co texe in mü'büji, na ngue c'ü ya je 'ñets'ügueji Mizhocjimi. Bö'tc'üji Cjimi texe yo ja nde jmurü yo ma't'ü e Jesucristo.

¹⁷ Mi cjuarmats'üji, rí ö'tc'üji rí pjötpüji ngüenda nu c'o nan'ño ga jizhi, nguec'ua ga xöcüji c'o cjuarma. Dya rí dyocjeji c'o.

¹⁸ Na ngueje c'o cja'a a cjanu, dya cjaji c'ü manda e Jesucristo c'ü in Jmuji. Cjatsjëji c'ua ja nzi ga nej. Me t'ecjañumü ga ñaji. Me xo cjapüji me päräji. A cjanu onpüji c'o cjuarma c'o ts'i ni 'ñejme c'o pje nde sjipjiji.

¹⁹ Pero texe yo nte ya pä'c'äji nu'tsc'eji in ätäji o jña e Cristo. Nguec'ua me rí mä'c'äji. Rí negö rí pärägueji ja rgui tsjaji na jo; dya rí ne rí pärägueji c'ü na s'o.

²⁰ Mizhocjimi ngue c'ü cjacüji dya pje rá cjijñiji. Dya ra mezhe, angueze ra tsja'c'ü rí chöpüji c'ü dya jo c'ü ni chjü Satanás. Rí yödütjoji c'ü. Rí ötcö e Jesucristo c'ü in Jmuji me ra nuc'üji na jo.

²¹ Bö'tc'üji Cjimi e Timoteo c'ü in mimbëpjibe. Xo 'ñeje e Lucio 'ñe e Jasón 'ñe e Sosípater c'o rí cjaime.

²² Xo bö'tc'üji Cjimi e Tercio nu na opjü ne carta. Xo ejme e Jesucristo c'ü in Jmuji.

²³ Xo bö'tc'üji Cjimi e Gayo. Angueze o säcjä na jo nu cja ngumü. Xo säjä texe yo cjuarma a 'ñecjua. Xo bö'tc'üji Cjimi e Erasto c'ü ngue tesorero cja ne ndajñiñi va. Xo bö'tc'üji Cjimi e cjuarma Cuarto.

²⁴ Rí ötcö e Jesucristo c'ü in Jmugöji me ra nuc'üji na jo nza textes'üji. Je rga cjanu, amén.

Alabanza final

²⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü sö'ö ra tsja'c'ü ra zë'ts'iji c'ua ja ga mama o jña e Cristo nu rí mama. Ngue nu cja 'mārā. Mi jinguä dya cjó mi pärā nu.

²⁶ Ya 'mārā ne jña dya nu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nu jña'a nu, 'ñe c'ü o dyopjü c'o profeta. Mizhocjimi c'ü ra bübütjo para siempre, o manda c'ü ro jmama o jña, c'ü ro sjipji texe cja yo jñiñi texe cja ne xoñijömü, ngue c'ua ra dyäräji, ra 'ñejmeji.

²⁷ Nguextjo Mizhocjimi c'ü me pärā na jo. Dya rá jëzji rá mamaji me na zö'ö Mizhocjimi na ngue c'ü o tsja e Jesucristo. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo ri apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjë Mizhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes ri pen'c'egöbe ne carta.

² Nu'tsc'ejí in cārāgueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmurüji in ma'tc'ejí Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí ri pen'c'ejí ne carta. Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mün'c'ejí. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o tsja'c'üji Mizhocjimi o nts'üji. Y o xöcüs'üji ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya nguex-tjotsc'ejí o ntets'ejí Mizhocjimi; xo ngue o nte angueze texe c'o ma't'ü e Jesucristo c'in Jmugöji, zö ja nde cārāji. Dya nguextjozögöji in Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguezeji, xo ngue o Jmuji.

³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'ejí, dya pje ri mbeñeji.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴ Texe 'ma ri ötügö Mizhocjimi, ri unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'ejí a cjanu, na ngue búbü in mü'büji dya e Cristo Jesús.

⁵ O mböxc'ejí o dya'c'üji c'ü ja rgui pöpqueji c'ü. Nguec'ua sö ri zopcjeji dya yo nte, 'ñe ri pāragueji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. O dya'c'üji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje búbü in mün'c'ejí dya e Jesucristo.

⁶ Nguec'ua ya zādā c'ua ja rvā xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi búbü co nu'tsc'ejí, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu.

⁷ Nguec'ua, dya pje bē'tsc'ejí dya; sö ri pöpqueji na jo dya Mizhocjimi. Y te'be in mün'c'ejí dya c'ü ra ējē na yeje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

⁸ Mizhocjimi ra sido ra dya'c'ejí c'ü rgui zēzhiji, ngue c'ua texe c'o cjē c'o xe ri min'c'ejí, dya ri jyēzgueji c'ü. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ējē e Jesucristo c'in Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o.

⁹ Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mün'c'ejí nzi 'natsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'in Jmugöji. Nguec'ua 'natjo in mü'büji dya co angueze. Ixti jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dya'c'ejí c'ü rgui zēzhiji. Na ngueje angueze cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

¹⁰ Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü ri ñagueji, dya ri söji o jña. Na ngue je ga

cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'in Jmugöji. Dya xo ri xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü ri tsjagueji, ri pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü ri tsjiñigueji, 'ñe c'ü ri tsjagueji.

¹¹ Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cārā o ngumü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpütejí.

¹² Búbüts'ejí c'o mama: "Ri teñeje e Pablo. Ngue c'ü xe na jo ga xöpunte", eñeji. Búbü c'o mama: "Iyö. Ngue e Apolos ri teñeje." Búbü c'o mama: "Ngue e Pedro ri teñeje." Búbü c'o mama: "Nutscöjme ri teñeje e Cristo", eñeji.

¹³ ¿Cjo búbü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü búbü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'āzgöji cja ngronsi c'ü rva päjt'āgöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue in chjügö o nāngāgöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tjü e Cristo.

¹⁴ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü nguextjo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndetsc'ejí.

¹⁵ Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, búbü c'o ro mama: "E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñeji co angueze", ro 'ñeñeji.

¹⁶ Xo ri mbeñegö xo ró jichcö c'o cārā nu ngumü e Estéfanos: Pero dya cja ri mbeñe cjo je nde ró jichcö.

¹⁷ C'ü vi juancügö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji ja ga cja e Jesucristo. 'Ma ri zopcjö yo nte, dya ri jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me ri pāragü. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü ngüenda 'ma yo nte c'ü o pätcöji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el poder y la sabiduría de Dios

¹⁸ Nutscöjme ri apóstolejme ri zopcjöjme yo nte, ri xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhubüji. Cārā o nte c'o cjanü dya ni muvi yo ri mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bēzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jöcüzü in mü'büji Mizhocjimi ngue c'ua rá jēzgöji c'o na s'o. Nguec'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgā pāragöji c'ü me na zēzhi Mizhocjimi.

¹⁹ Ya zādā c'ü t'opjü ga cjava:

Yo me pāra, rá jünbüji c'ü ni mbārāji.

C'o pē's'i na puncjü o pjeñe, rá cjanü c'ü dya cja rgüi muvi c'o ra nguiñi c'o, eñe Mizhocjimi.

²⁰ Yo cārā cja ne xoñijömü c'o dya pāra Mizhocjimi, búbü c'o me pāra. Xo búbü c'o me pjēchi ra jichi yo nu minteji. Xo búbü c'o me pjēchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi c'ü dya ni muvi c'ü pāratsjē yo nte.

²¹ Mizhocjimi pē's'i na jo o pjeñe. Nguec'ua ndeze mi jinguā o mbeñe c'ü

dya ro sö ro nguijñitsjê yo nte ro mbârâji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, nguec'ua va juajnü c'o ra zopjü yo nte, ra xipijji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua 'ma cjo c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o c'apü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

²² Yo in menzumüjme a Israel örüji 'na seña c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya ra creoji zö cjo c'o ra zopjüji. Yo in menzumüjme a Grecia me jodüji 'na c'ü me pärâ, ra zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji.

²³ Nutscöjme rí apóstolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo in menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; cjiñijji dya pè's'i poder, na ngue o sufre. Yo in menzumüjme a Grecia, c'apüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo.

²⁴ Pero Mizhocjimi o 'ñünnü in mü'büjme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvá ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünn'ü in mün'c'ejji ja nzitsc'ejji in menzumüjme a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärägöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zèzhi Mizhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe.

²⁵ Mama yo in menzumüjme c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mizhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo in menzumüjme c'ü dya ga zèzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zèzhi Mizhocjimi c'ü o jyèzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte.

²⁶ Tsjijñijji cjuarma ja ga cjatsc'ejji. Dya puncjüts'üji c'o pè's'i na puncjü o pjeñe c'ua ja nzi ga mbè's'i yo nte yo dya pärâ Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi o 'ñünn'ü in mün'c'ejji i creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pje pjèzhi, ni xo na puncjüts'ejji c'o ngue o t'i c'o me ma jonte, pero Mizhocjimi o 'ñünn'ü in mü'büji i 'ñejmeji.

²⁷ Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya in jüngueji in pjeñeji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchpji o tseje nu c'o nântji me pärâ. Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya pje pjè'tsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchpji o tseje c'o me nântji pje pjèzhi.

²⁸ Nu'tsc'ejji cja'cüji yo nte c'ü dya ni muvitsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o nântji me ni muvi.

²⁹ Je va cjanu va tsja Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjo ra tsjapütsjê na nojo a jmi Mizhocjimi.

³⁰ Nu'tsc'ejji bübü in mün'c'ejji dya e Cristo; nguec'ua in pärägueji ja ga cja Mizhocjimi. Rí pärägöji c'ü o ngötcüji e Jesucristo c'o in nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tüji c'o. Xo rí pärägöji c'ü sido pèpji cja in mü'büji ngue c'ua xenda rá c'ajji c'ua ja nzi ga ne

angueze. Nguetsjê Mizhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni bübü in mün'c'öji dya e Cristo.

³¹ Nguec'ua, dya rá c'apüji na nozüji c'ü rgá pärägöji yo. Rá c'ajji c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava: "Dya ra jogü cjo ra tsjapütsjê na nojo. Nguextjo Mizhocjimi rá c'apcöji na nojo", eñe c'e jña.

2

El mensaje de Cristo crucificado

¹ Je xo va cjanu rvá c'agö 'ma ró sägö nu va ja in cärägueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji Mizhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo c'apü me pärâ.

² Na ngueje ró negö nguextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va pätcöji va ndü cja ngronsi.

³ Y 'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zètscö. Xo mi mbigö ma sügö, 'na dya ro zo'c'öji na jo.

⁴ Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü o mü'bü yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me pärâji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. O Espiritu Mizhocjimi o 'ñünn'ü in mü'büji i pärâji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

⁵ Dya ró negö c'ü rvi mamaji: "E Pablo pärâ na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús", rí 'ñeñeji, iyö. Ró ötügö Mizhocjimi c'ü ro 'ñünn'ü in mü'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶ Nutscöjme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí pjèchöjme na jo 'na jña. Pero nguextjo c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pè's'i yo nte yo cärâ yo cje dya yo dya pärâ Mizhocjimi. Ni xo nza cja c'ü pjèchi yo pje pjèzhi yo cje dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mizhocjimi c'ü dya cja pje ra mbèzhijji.

⁷ C'ü rí xipijjme c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi, ngue c'ü cjiñji Mizhocjimi. 'Ma ot'ü, dya cjo mi pärâ c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro pärâji. Pero 'ma dya be mi ät'a ne xoñijödmü, ya xcuí mbeñe Mizhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja o jmi.

⁸ C'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mbärâ ne rí 'naja yo pje pjèzhi yo cje dya. Nguec'ua va ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, maco Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo.

⁹ Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandaji c'o ya vi preparao Mizhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji.

Dya xo go dyärâji c'ü ja ga cja.

Ni xo go nguiñitsjēji cja o mü'büji c'o, eñe c'e jña.

¹⁰ Pero nutscöji 'ma ró ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi o Espiritu o ē bübü cja ín mün'c'öji. O Espiritu Mizhocjimi pärã texe c'ü ya mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua rgã pärãgöji yo ya preparao Mizhocjimi ra dyacüji.

¹¹ Dya cjo pärã texe c'ua ja ga nguiñi c'ü 'na nte. Nguextjo c'e nte, pärãtsjē o pjeñetsjē angueze. Je xo ga cjatjonu, dya cjo xo pärã ja ga nguiñi Mizhocjimi; nguextjo c'ü o Espiritu angueze.

¹² Nutscöji, dya ch'acöji rá cjiññi c'ua ja nzi ga nguiñi yo nte yo dya pärã Mizhocjimi. Mizhocjimi ya dyacüji o Espiritu, ngue c'ua ra sö rá pärãgöji c'ua ja va s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji.

¹³ Nujoyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue ín jñatsjējme yo rí cjiññitsjējme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jtsijme o Espiritu Mizhocjimi. Y c'o nte c'o rí xipjijme yo jña yo, ngue c'o ya bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'o.

¹⁴ C'o nte c'o dya bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue c'apüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sö ra mbärãji pje pjēzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o bübü o mü'bü angueze c'o sö ra mbärã pje pjēzhi c'o mama c'ü.

¹⁵⁻¹⁶ Nu c'o bübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi sö ra mbärãji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Dya cjo sö ra mbärã c'ü cjiññi c'ín Jmugöji. Nguec'ua, dya cjo sö ra tsja xöpunte 'na nte, c'ü pje ra jichi c'ín Jmugöji", eñe c'e jña. Nuzgöji bübü ín mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgã mbeñeji c'e pjeñe c'ü cjiññi angueze. Nguec'ua yo nte me dyätjozgjöji, dya sö ra mbärãji ja ga cja rgã mbeñeji. Na ngueje anguezeji, dya bübü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi.

3

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

¹ 'Ma mi bübügö co nu'tsc'eji cjuarma, ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'öji mas o jña, pero dya be sö rvi jñunt'ü ín mün'c'ejí c'o. Na ngue dya i tsjagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi; i tsjaji c'o ín netsjēji. Dya xo i dyätãji na jo e Cristo.

² Nza cjatsc'ejí yo lēlē yo sibatjo, yo dya sö ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'öji jña c'o dya s'ēzhi rvi pärãji. Na ngue dya be sö rvi jñunt'ü ín mün'c'ejí c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sö.

³ Na ngueje sido ín c'jagueji c'o ín netsjēji. In pötqui huinstēji y me xo ín pötqui dyonpütsjēji. C'ü n tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü ín c'jagueji c'o ín netsjēji. Je xo

ni 'ñetse nu, c'ü ín nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o nte c'o dya pärã Mizhocjimi.

⁴ Bübütsc'ejí c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Pablo", eñe c'o cjuarma. Bübü c'o mama: "Nutscöjme rí teñejme e Apolos", eñeji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, nza cjatsc'ejí yo nte yo dya pärã Mizhocjimi.

⁵ Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbēpjítjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebe, nde ró zo'c'öbe ín texeji. Nguec'ua vi 'ñen'ch'e ín mü'büji e Jesucristo. Rí pēpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji.

⁶ Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguec'ua rí chjēntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'ejí nguec'ua chjēnjui nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'ejí c'ü.

⁷ Nguec'ua, dya nda ni muvi c'ü cant'a, ni xo rí ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muvi, ngue Mizhocjimi c'ü c'apü ra nocü.

⁸ C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma cjatjovi. Pero zö nde 'na ma cjatjovi, ra ts'ö't'üvi c'ua ja nzi va pēpjivi.

⁹ Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbēpjígöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí ín chjēntcjöbe nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o c'jaja Mizhocjimi.

O ín chjēntcjöbe 'na ngumü c'ü na jãbã angueze.

¹⁰ Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgã zopcjö yo nte. Nguec'ua rí chjēntcjöbe 'na bëzo c'ü rí pjēchi ra jyãbã na jo 'na ngumü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjēntjobe 'na bëzo c'ü ro ngü'p'ü o cimientu 'na ngumü. C'o 'ñaja xöpunte c'o va 'ñe zo'c'ejí, chjēntjui 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngumü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'ejí.

¹¹ Yo nte, 'ma jãbãji 'na ngumü, ot'ü c'jü'p'üji o cimientu. Je xo va cjatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñen'ch'e ín mü'büji e Jesucristo. Y dya ra jogü cjo ra 'ñe xi'tsc'ejí nan'ño rguí 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji.

¹² C'o 'ñaja xöpunte, zö xo ra xö'c'ejí ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbēpíji na jo Mizhocjimi. 'Ma ra mbēpíji na jo, ra chjēntjui 'ma 'na bëzo c'ü rí ät'ã 'na ngumü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muvi. 'Ma jiyö, ra chjēntjui 'ma 'na bëzo c'ü rí ät'ã 'na ngumü co zatjo, o co zacatón, o co xitjito.

¹³⁻¹⁵ 'Ma tjē'ē 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'ãji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'ãji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ät'ã, iyö 'ma. Je xo rga cjatjonu c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbēpi Mizhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbēpi, ra ts'ö't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjēntjui 'na bëzo c'ü rí tjē'ē o ngumü.

Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü ra dyät'ä. Je xo rga cjatjonu c'o vi 'ñenche o mü'bü e Jesucristo pero dya ga jo va mbëpji c'ü in Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rgui muvi a jmi Mizhocjimi c'e bëpji c'ü vi tsjaji. Nguец'ua, dya ra ngö't'üji.

¹⁶ ¿Cjo dya in päräji, ngue o templots'üji Mizhocjimi? Na ngue nguetsjé c'ü o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'eji dya.

¹⁷ Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjéji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjami a cjanu, in s'onbüji o templo Mizhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'eji. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'eji a cjanu, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

¹⁸ In cjiññiji c'ü me ni muvi 'ma cjo c'o pärä na puncjü. Pero dya rí tsjiññiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o cjiññitsc'eji c'ü me pärä c'ua ja nzi ga mbärä yo nte yo cärä yo cjé dya, ni jyodü ra jyeziji c'e pjeñe c'ü cjiññiji a cjanu. Y ra mbürü ra nguññiji c'e pjeñe c'ü cjiññi Mizhocjimi, zö mama yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbäräji c'ua c'ü na cjuana.

¹⁹ C'o pärä yo nte cja ne xoñijömü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: "C'o me pärä, pjéchi ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu", eñe.

²⁰ Je xo t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o cja pü me pärä, pärä c'in Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cjiññi c'o", eñe.

²¹ Nguец'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamaji c'ü cjo nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbézi c'ü, nza czazgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbëpjitjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'üjme in texeji.

²² Zö rí ngezgö e Pablo, zö rí ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacüjme ne bëpji ngue c'ua rá pjöxc'üjme. Zö pje c'o va sädä yo cjé yo in cäräji cja ne xoñijömü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üji.

²³ Nguец'ua, dya rí tsjacöjme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue in Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

4

El trabajo de los apóstoles

¹ Ni jyodü rí unnc'eji ngüenda c'ü rí mbëpjitjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacöjme ne bëpji nu, c'ü rí xipijjme yo nte yo o jña yo dya ni päräji mi jinguä.

² In pärägueji o mbëpji ni jyodü ra tsjacjuana ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji.

³ Nguец'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'eji in mangueji cjo na jo rgá

pëpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cja pco ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pëpcö c'ü o iyö. Dya xo rí mbeñetsjögö ja rgá pëpcö c'ü.

⁴ Zö rí cjiññitsjé c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rgui mamaji c'ü na jozgo. Nu c'ü ra jñüncügö ngüenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, nguextjo c'in Jmugöji.

⁵ Nguец'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjiññiji 'na nte ja ga mbëpi Mizhocjimi. Na ngueje dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ëjë c'in Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cjiññi o mü'bü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, nguextjo Mizhocjimi ra mama c'ü na jo rvá cjami.

⁶ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsjiññiji e Apolos c'ü me ni muvi, ni rí ngezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguец'ua ne rí 'natsc'eji, dya rí tsjapqueji c'ü me in pärägueji c'ü rgui mamaji c'ü me na jo 'na nte', 'ñe c'ü rgui tsjapqueji menu c'ü 'naja.

⁷ Nu'tsc'eji, ¿cjo dya c'eji sjétsi c'ü in cjinnc'eji c'ü xenda na jotsc'eji que na ngueje c'o 'ñaja? Dya cjo dya c'eji sjétsi. C'ü in pärägueji, ¿cjo dya xo dya c'eji Mizhocjimi c'ü? Maco o dya c'eji, ¿jenga in cja pqueji na nots'üji nza cja 'ma rí ngue in pjeñetsjéji c'ü in cjiññiji?

⁸ Nu'tsc'eji in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá j'tsc'öjme. In pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rí päräji. In cja püji na notsc'eji nza cja 'ma ya me rí jmuqueji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí söjme cjo rí jmuzgöjme. Quera rí tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá notsc'eji a jmi Mizhocjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'eji 'ma.

⁹ Nutscöjme rí apóstolejme, rí cjiññigö c'ü dya ni muvizgöjme va ngambgöjme Mizhocjimi; rí cjiññigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpü ngüenda ra bö't'ü. Rí cjiññigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijömü me bëchquigöjme in tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxé Mizhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme.

¹⁰ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipijjme ja ga cja e Cristo. Nguец'ua ga xitscöjme c'ü dya rí pärä c'ü rí cjamje. Pero nu'tsc'eji bübü in mün'c'eji dya e Cristo, in cja pqueji c'ü me in pärägueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'eji in cja püji c'ü me ni muvitsc'eji. Nutscöjme me cjaclijme menu yo nte; nu'tsc'eji me respetaots'üji yo.

¹¹ Hasta yo pa dya, bübü 'ma bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme.

¹² Zö rí apóstolegøjme pero me po ín cuëgøjme rgá pëpcøjme ngue c'ua rá tötç'øjme 'na xëdyi. 'Ma sangøjme yo nte, rí ma'tp'ütjojme Cjimi yo. 'Ma cjacøjme yo nte rá sufregøjme, rí pësp'ijme paciencia.

¹³ Zö pechqejme o bëchjine, pero sido rí zopçøjme na jo. Yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, cjacøjme nza cja o cañabü. Hasta nudyä cjacøjme c'ü dya ni muvizgøjme.

¹⁴ C'ü rvä xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsegueji. Rö xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'iga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i.

¹⁵ Zö xi rí sö'ö 'na dyëch'a mil c'o in xöpütegueji c'o o xi'tsc'öji ja ga cja e Cristo, pero dya ín 'ñecjeji na puncjü nin tatagueji. Nguextjozgo chjëntjui c'ü rí nguezgo nin tatazögöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvä jocüts'ü in mü'büji e Jesucristo, ¡ 'ñench'e in mü'büji c'ü.

¹⁶ Nguec'ua rí ö'tc'öji rí nzhodügueji c'ua ja nzi rgá nzhodügö.

¹⁷ Rö täjä e Timoteo ra ë nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö chjëntjui c'ü rí ngue ín ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü o mü'bü e Cristo c'ü ín Jmugöji. Angueze ra mbennc'ejji ja rgá minc'ö rgá ätcö e Cristo. Je xo rgá jíchö a cjanu texe c'ua ja nde jmurü c'o cjuarma.

¹⁸ Bübütsc'ejji c'o cjacütsjê na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja ín cärägueji.

¹⁹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o cjacü me pärä. Dya rá cjacü ngüenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo cjaji ja c'o nzi ga 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji.

²⁰ C'ü ni mandazüji Mizhocjimi, dya nguextjo jña c'o rí äragöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ua ja nzi ga 'ñünngü Mizhocjimi ín mü'n'c'öji.

²¹ ¿Ja ngue c'ü ín negueji? ¿Cjo ín ne rí sido rí tsjapqueji na notsc'ejji ngue c'ua rá ë huënc'h'iji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü ín cjaji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pärägueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

3

Se juzga un caso de inmoralidad

¹ Me mamaji c'ü bübütsc'ejji 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jänana. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguec'ua hasta yo nte yo dya ma't'ü Mizhocjimi mamaji c'ü dya cjó sö ra tsja a cjanu.

² Maco nu'tsc'ejji ín sido ín cjacpqueji c'ü me na jotsc'ejji. Xenda rvä jo 'ma rvi ndumügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndetsc'ejji. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü.

³ Nutscö, dya rí bünc'ö va ja ín cärägueji, pero chjëntjui c'ü rí bünc'öji, na ngue rí mbentsc'öji co texe ín mü'n'c'ö. Nguec'ua chjëntjui nza cja 'ma rí bünc'öji, nutscö ya ró cjiñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjapqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojui c'ü nu jänana.

⁴ Rí jmurügueji. Nutscö chjëntjui c'ü xo rá bübü co nu'tsc'ejji. Y xo ra bübü e Jesucristo c'ín Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji ngüenda c'e cjuarma na ngueje ya dya'c'ejji c'e poder e Jesús c'ín Jmugöji.

⁵ Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizhocjimi ra jyëzi e Satanäs c'ü dya jo ra tsjapü ra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesús c'ín Jmugöji, ya rguí jogü o mü'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

⁶ C'ü ni tsjapqueji na jotsc'ejji, chjëntjui nza cja o levadura c'o ni bäns'ä o tjömëch'i. ¿Cjo dya ín pärägueji ra tsjapü ra bäns'ä na puncjü o tjömëch'i, zö rí ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina?

⁷ In pärägueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pö't'üji o ts'imë y pjongüji o levadura cja o ngümüji. Je xo ga cjatjo dya nu, o mbö't'üji e Cristo ngue c'ua dya cja ra bübütsc'ejji c'o na s'o. Nguec'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndetsc'ejji.

⁸ Dya rá cjägöji c'o na s'o. Na ngue chjëntjui o levadura c'o. Rá cjaji c'o na jo'o 'ñe c'o na cjuana. Nuc'o, chjëntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

⁹ Rö opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'ejji. Rö xi'tsc'öji c'ü dya rí dyocjeji c'o tsäjä o ndixü, ni rí ngue c'o ndixü c'o tsäjä o bëzo.

¹⁰ Pe ín cjiññüji ró xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, ¿ja rgá sö rí chömüji, ja rgá sö rí pögueji, ja rgá sö rí minc'ejji? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsäjä o ndixü, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pë's'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjëchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjënbiji o pje c'o jñünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita.

¹¹ Rí mbennc'ejji dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Ngue c'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsäji o ndixü, o 'ma nepeji c'o pë's'i nu minteji, o 'ma ma't'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma t'ñji, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o pje c'o ra jñünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o.

¹²⁻¹³ Yo dya cjuarma, ¿pje pë'sc'ü rá nugöji co nujoy, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjê Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji. C'o ni jyodü rí jñünpügueji ngüenda nguextjo c'o cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bü'n'hui c'ü nu jänana, na ngue me na s'o a ndetsc'ejji.

6

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

¹Ma pje c'o cja'c'ejí yo nin cjuarmaguejí, in pócjeji a jmi c'o juesi c'o dya creó Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pè'sc'ejí c'ü in cjagueji a cjanu? Maco dya in pócjeji a jmi c'o ngue o t'i Mizhocjimi nza cjatsc'ejí.

²¿Cjo dya in pârâguejí 'ma ra zâdâ c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mizhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cârâ va cja ne xoñijômü? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sôtsc'ejí rí jñünpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji?

³¿Cjo dya in pârâguejí c'ü xo rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi, Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi, xo sô rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijômü.

⁴Nguec'ua 'ma bübütsc'ejí c'o ts'i pje ma chü, ¿jenga in pócjeji a jmi c'o juesi c'o dya ejme Mizhocjimi? Na ngueje dya pje pjêzhi cja o t'i Mizhocjimi c'o.

⁵Rí xi'tsc'öji a cjanu ngue c'ua rí tseguéji. A poco dya bübütsc'ejí 'na cjuarma c'ü pè's'i na jo o pjeñe ra sô ra jñün'c'ejí ngüenda.

⁶Pero c'ü in cjaguejí, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jñünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁷C'ü in sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jéziji ga ndô'c'ejí c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jêztjoguéji zô cjó pje ra tsja'c'ejí? ¿Jenga dya in pèsp'iji paciencia texe c'o pje nde jünnc'ejí 'ñe c'o pje nde tjënc'iji? Xenda na jo rí pèsp'iji paciencia a cjanu.

⁸Maco nu'tsc'ejí, xo bübü 'ma xo in cjaji c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjapüji, pje c'o in jünbüji.

⁹⁻¹⁰Pe in cjijñiji zô ra tsja na s'o 'na nte pero sô ra zât'âi nu ja manda Mizhocjimi. Dya cja rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sô ra zât'âi nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o tsâjâ o ndixü, ni ri ngue o ndixü c'o tsâjâ o bëzo, dya xo sô ra zât'âi nu ja manda Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo ri ngue c'o obütsjê nu mibêzöji. Ni xo ri ngue yo mbê'ê, dya xo sô ra zât'âi nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pè's'i nu minteji. Ni xo ri ngue c'o t'í. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndênbiji o ra jñünbüji.

¹¹Bübütsc'ejí c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya j ñe o ndin'tsc'iji in mün'c'ejí. Ya xo o xôcûts'üji Mizhocjimi. Y dya in tûji dya in nzhunc'ejí. Nguetsjê o Espiritu in Mizhocjimigöji c'ü o dya'c'ejí a

cjanu. Je dya'c'ejí a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'in Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹²Bübü c'o mama c'ü sô rá cjagöji texe c'o ne in cuerpoji. Pero ri xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjagöji texe c'o, na ngueje dya pjôxcöji c'o. Dya xo rá cjagöji c'ua ja nzi rgâ netsjêgöji. 'Ma jiyö, ra ndôcügöji c'o.

¹³O jñönü ngue para in pjemegöji. Xo 'ñe in pjemegöji me ne o jñönü. Nguec'ua sô rá sigöji c'o pje nde ma jñönü, na ngueje ra zâdâ c'e pa 'ma ra chjotü Mizhocjimi o jñönü 'ñe in pjemegöji nza yetui. Pero dya rgâ cjanu in cuerpogöji. Nguec'ua in cuerpoji, dya ngue para rá tsâji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para rá tsâji o bëzo. Nin cuerpogöji ngue para rá pèpcöji c'in Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'in Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja in cuerpoji c'ü.

¹⁴Mizhocjimi o tsjapü o te c'in Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgâ cjazgöji nu, ra tsjacöji Mizhocjimi rá tetçöji c'ü ri nuevo in cuerpoji, na ngueje me na zêzhi angueze.

¹⁵⁻¹⁶In pârâguejí c'ü mama cja o jña Mizhocjimi: "Ma cjó c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje", eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cja e Cristo in cuerpogöji. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsâjâ o ndixü, chjëntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cja e Cristo, cja rrü unü c'e ndixü. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsâji o bëzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sô.

¹⁷'Na nte 'ma ra bübü o mü'bü e Cristo c'in Jmugöji, ya ri 'natjo o mü'büvi.

¹⁸Pjötüpüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsâcjeji o ndixü. Xo 'ñetsc'ejí in hermanaji, dya rí tsâcjeji o bëzo. Xo 'ñetsc'ejí, dya be in chjüntüji, dya xo ri tsjagueji c'o na s'o. Na s'o texe yo nzhubü. Pero 'ma cjó c'o tsâjâ o ndixü, me na s'o c'o. Na ngueje unü o cuerpo c'e ndixü, maco ngue o cja Mizhocjimi c'ü o cuerpo c'e bëzo.

¹⁹¿Cjo dya in pârâguejí, in cuerpogueji ngue o templo o Espiritu Mizhocjimi c'ü me na sjü'ü c'ü bübü in mün'c'ejí? Nguetsjê Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjêgueji in cuerpoji.

²⁰Na ngueje Mizhocjimi o ngöt'ü me na mizhi va ndômpc'ejí. Nguec'ua, dya rí tsjaji c'o netsjê in cuerpoji. Ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbârâ yo nte c'ü me na nojo angueze.

7

Consejos sobre el matrimonio

¹Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'onü c'o j dyönnjúji cja c'e carta c'ü j penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bëzo dya ra 'ñe nu su'ü.

² Pero para dya ra ndö'c'ejí c'ü rguí tsãcjeji o ndixü, ni jyodü nzi 'na bêzots'c'ejí ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixüts'c'ejí ra 'ñeje nu xíra.

³ E bêzo ni jyodü c'ü dya ra ngänbã o cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjatjonu e ndixü, ni jyodü c'ü dya ra ngänbã o cuerpo c'ü nu xíra.

⁴ Na ngueje c'e ndixü c'ü ya chjüntü, dya mandatsjé c'ü o cuerpo. Ngue c'ü nu xíra c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bêzo, dya cja xo mandatsjé c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü.

⁵ Nu 'tsc'ejí in bêzoji, dya rí tsänbãji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, dya xo rí tsänbãji in cuerpoji yo nin xíraji. Ra sô rí pôtqui tsädävi a cjanu, nguextjo 'ma rí ñatsjêvi in nza yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mizhocjimi. Nu'ma, ra sô rí jyézi c'ü rguí juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü rguí pôtqui jyézivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndö'c'evi 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sô rí sêchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pê'sc'ejí sjétsi rí chjüntqueji.

⁷ Quera ro tsja nza czazgö texe yo cjuarma, dya ro chjüntüji. Pero nzi 'nazgöji sô rá cjaí c'ua ja nzi va dyacöji Mizhocjimi. Bübü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, бүбү c'o o ch'unü ra mintsjé.

⁸ Nu 'tsc'ejí dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza czazgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'ejí ya ndü nin xíraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji.

⁹ Pero 'ma dya sô rí sêchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufrejé rguí minc'ejí.

¹⁰ Nu'tsc'ejí ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xíraji. Dya nquezgö ró cjiññtsjégö yo; ngue c'in Jmugöji c'ü manda ga cjanu.

¹¹ 'Ma бүбүts'c'ejí c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xíra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xíra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'ejí in bêzoji, dya rí pëzgeje nin suji.

¹² Xo бүбү 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'ejí 'ma dya ejme Mizhocjimi nin suji 'ñe nin xíraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'in Jmugöji; nquezgö rí xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'ejí cjuarma, 'ma dya creo Mizhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintc'ejé c'o, dya rí jyanbügeje 'ma c'o.

¹³ Xo 'ñetsc'ejí hermana, 'ma dya ejme Mizhocjimi yo nin xíragueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintc'ejé c'o, dya xo rí jyanbügeje 'ma c'o.

¹⁴ Na ngueje Mizhocjimi ra intsjimi c'e bêzo c'ü dya creo, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixü c'ü dya creo, xo

ra intsjimi c'ü, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu xíra. 'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mizhocjimi c'o o 'tjiji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mizhocjimi c'o.

¹⁵ 'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xíraji c'o dya ejme Mizhocjimi, nu'tsc'ejí rí jyéziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'ejí 'ma c'o nin xíraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mizhocjimi c'ü rá cãrãji na jo.

¹⁶ Nu'tsc'ejí in ndixüji, pe in cjiññiji 'ma dya rí jyëzgejeji ra ma yo nin xíraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, zja rguí pärãgejeji? Xo 'ñetsc'ejí in bêzoji, zja xo rguí pärãgejeji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyëzgejeji ra ma c'o? Dya ra sô rí pärãgejeji.

¹⁷ Nzi 'natsc'ejí rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'ejí c'in Jmugöji. Je ga cjanu rgá xipcjö yo cjuarma texe nu ja jmurüji.

¹⁸ Bübüts'c'ejí c'o ya circuncidaots'c'ejí in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaots'c'ejí 'ma o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, nu'ma, dya rí jyodüji ja rguí borraji c'o jmeya. Y 'ma dya vi circuncidaots'c'ejí 'ma o 'ñünc'ü in mü'büji, dya ni jyodü rí circuncidaoji 'ma.

¹⁹ C'ü ni circuncidaoji 'na nte, dya ni muvi c'ü. Dya xo ni muvi c'ü dya ni circuncidaoji. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü rá cjaí c'ü mandazüji Mizhocjimi.

²⁰ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'ejí 'ma o 'ñünc'ü in mü'n'c'ejí Mizhocjimi, je rga cjanu rguí minc'ejí nzi 'natsc'ejí.

²¹ Nu 'ma ngue o cjatsc'ejí 'na hacendado 'ma mü o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi, dya rí pê'sc'ejí ndumü zô rí sido rí ngue'tsc'ejí o cjats'üji c'e hacendado c'ü. Pero 'ma ra sô rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu.

²² C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zô rí sidotjoi rí ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjö o cjaja, ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbëpiji angueze.

²³ E Cristo o ngöt'ü me na mizhi va ndömpc'ejí. Nguec'ua, dya xti dyätqueji c'ü ra xi'ts'iji yo nte; rí dyätãji c'ü xi'ts'iji e Cristo.

²⁴ Mí cjuarmats'ügöji, zô mi libregueji o jiyö 'ma mü o 'ñünc'ü in mü'büji Mizhocjimi, zô vi chjüntqueji o jiyö, zô vi circuncidaots'c'ejí o jiyö, pero c'ü ni jyodü, ngue c'ü rí sidoji Mizhocjimi.

²⁵ C'ü ra tsja c'ü dya be chjüntü, dya mandazü c'in Jmugöji rá xi'tsc'öji. Pero o juentswegö o dyacö rí apóstolegö. Nguec'ua rí cjiññi rí mamagö jña, c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁶ Rí cjiññigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano 'ñe yo hermana.

Na ngueje ya va sädä c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va.

²⁷ Ma in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rgui jyanbüji. 'Ma dya in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma.

²⁸ Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädä. Rí mangö c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

²⁹ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädä c'o pa c'o rá sufreji va. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya 'ñeje nu su'u, ra mbëpíji Mizhocjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjëntjui nza cja c'ü dya rí 'ñeji o suji.

³⁰ C'o cjiñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndumüji. C'o mājā, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mājāji. C'o pje nde tōmü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pēs's'iji.

³¹ Y 'ma bübütsc'ejí c'o mǎpǎ yo bübü va cja ne xoñijōmü, dya ra mǎpǎji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijōmü, ya va sädä c'ü dya cja rgui muvi c'o.

³² Rí negö c'ü dya pje rí mbennc'ejí cja ne xoñijōmü. C'o cjuarma c'ü mba chjüntü, me ne ra mbëpíji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mājā angueze.

³³ Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijōmü. Jodüji ja rgá mājā c'o nu suji.

³⁴ Je xo ga cjatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguiñiji. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbëpíji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätäji angueze co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijōmü; jodüji ja rgá mājā c'o nu xiraji.

³⁵ Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjöxc'ügöji, ngue c'ua ra só rí sideo rí pëpíji na jo c'ín Jmugöji, c'ü rí nguextjo angueze c'ü rí jyodüji c'ü rgui mājā.

³⁶ 'Ma cjo c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya cjogütjo va xunt'i, 'ma cjiñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrā s'o c'ü ra chjüntpü c'ü.

³⁷ Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra só ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi. 'Ma ya nguiñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü.

³⁸ Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo cja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü cja'a c'ü.

³⁹ Dya ra só 'na ndixü ra jyanbüvi c'ü nu xira, 'ma xe buntjo. Pero 'ma ya rgui ndü c'ü nu xira, ya só ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma.

Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä o jña c'ín Jmugöji.

⁴⁰ Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjé c'e ndixü, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá cjiñi c'ü ni zocöji o Espiritu Mizhocjimi.

8

Los alimentos consagrados a los ídolos

¹ Xo 'ñe i tsjacöji t'önü ja ga cja c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bǎsp'ǎ cja yo ts'ita. Jā, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pärägöji ja ga cja, ri texeji. Pero 'ma cjo c'o cjiñi me pärā, cjaptsjé na nojo 'ma c'ü. 'Ma cjo c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü.

² C'o cjiñi me pärā, ni jyodü ra unüji ngüenda c'ü dya be pärāji ja c'o nzi ga jyodü ra mbārāji.

³ C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pärägöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidozüji Mizhocjimi.

⁴ I dyönngöji cjo na jo rí sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bǎsp'ǎ cja yo ts'ita. Rí pärägöji, dya pje ni muvi yo ts'ita cja ne xoñijōmü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü.

⁵ Cārā na puncjü c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijōmü 'ñe a jens'e. Na cjuana cārā na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o cja pü yo nte o jmuji.

⁶ Pero nutscöji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'öji, c'ü ngue in Tatagöji c'ü o dyät'ǎ texe ne jens'e 'ñe ne xoñijōmü. C'ü vi ngambgöji, nguextjo angueze rá pëpcöji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí cja pcöji in Jmugöji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ǎ texe yo bübü. Ngue angueze o dyacöji c'ü rgá bñnc'öji dya.

⁷ Pero yo cjuarma, dya texeji pärāji ga cjanu; dya texeji pärāji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cārā o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bǎsp'ǎ cja yo ts'ita, xe cjiñiji yo ts'ita 'ma, 'ñe cjiñiji c'ü na s'o c'ü na cjaji. Na ngueje dya be pärāji cjo na jo xe ra za'aji, cjo jiyö.

⁸ Dya ngue c'ü rá sigöji c'o, c'ü rgui recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigöji c'o, dya pje ra mböxcöji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigöji, dya pje xo ra bñtscöji.

⁹ Só rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bǎsp'ǎ cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be pärā cjo na jo xe ra ziji cjo jiyö. Nguec'ua rí pjötpügeji ngüenda c'ü dya rí tsjapqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji.

¹⁰ Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi bǎsp'ǎ yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be pärā cjo na jo xe ra zi cjo iyö, zcjo dya ra tsja c'o

na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Já, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi.

¹¹ Y nu'tsc'ejí na ngue c'ü in cjapqueji me in pârâji, 'ñe in siji c'o o bâsp'â cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bêzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be pârâ na jo. Maco c'ü vi ndü e Cristo, ngue c'ü dya ra bêzhi, ra büntjo c'o.

¹² Nguec'ua 'ma in sigueji a cjanu, in cjai c'o na s'o contra e Cristo na ngueje in s'onbüji o bêpji angueze. Ngue c'ü in cjai 'ma xo si yo nin cjuarmaji nu 'ma dya be pârâji na jo ra ziji o jiyö. Dya nguextjo c'ü in cjai c'o na s'o contra anguezeji; xo in cjai c'o na s'o contra e Cristo.

¹³ Nu 'ma ri cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bâsp'â cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá cjapcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

9

Los derechos de un apóstol

¹ Sö rá cjangö texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Y na yeje, pjëtscö apóstole. Ró janda e Jesús c'in Jmugöji. Y 'ma ró pëpcjö a ndetsc'ejí, i 'ñenche in mün'c'ejí c'ü.

² Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'ejí in pârâgueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bübüts'c'ejí dya in mün'c'ejí c'in Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

³ Ngue nu rí xicö c'o cjacö t'önü pje pjëtscö.

⁴ Nutscöjime rí apóstolejme, rí pë'sc'öjme derecho c'ü ra dyacöjme yo cjuarma c'ü rá sijme.

⁵ E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma e Jesucristo c'in Jmuji 'ñe c'o 'ñaja apóstole, 'ma nzhodü ga zopjüji yo nte, sidijí o suji c'o xo creo e Jesucristo. Natscö 'ma rí 'ñegö mi su'u, ¿cjo dya xo ro pë'sc'ö derecho ro dyocjöbe c'ü?

⁶ ¿Cjo in cjiññji nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pë's'i derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in cjiññji ni jyodü rá pëpjigö ngue c'ua rá töt'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé, ra pëpji para ra chöt'ü c'ü ra zi.

⁷ Rí önnc'üji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni jyodü ra gastotsjé o merio ra ndömü c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya xo sö ra ziji c'o ri quis'i? Já, sö ra ziji. C'o c'as'ü o ndénchjürü, ¿cjo dya sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Já, xo sö ra ziji.

⁸ ¿Cjo nguextjo rí mangö c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo mama ga cjanu yo o mandamiento Mizhocjimi.

⁹ C'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, t'opjü a cjava c'o: "Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhüntüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne c'o; jyëziji ra ñönüji." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, dya ngue c'ü me s'iya o nzhüntü.

¹⁰ C'e jña je vi t'opjü por nutscöji rí netji, ngue c'ua rá pârâgöji, c'ü huajma ni jyodü ra ch'unü o ndëxü c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo 'ñetjo c'ü tagü o ndëxü. Nguec'ua 'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü, ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü c'o ndëxü.

¹¹ Ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na jyü rguí pjöxcö c'o in pë'sc'ejí?

¹² C'o 'ñaja xöpüte, mamaji pë's'ijí derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö, ¿cjo dya xenda rí pë'sc'ö derecho rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü rí cjangö, rí huanta texe 'ma pje c'o bëtsi, ngue c'ua ra sö rá zopjü na puncjü o nte, ra dyârâji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Cristo.

¹³ ¿Cjo dya in pârâgueji, c'o pëpji cja c'ü o templo c'o in menzumüjme a Israel, si'ijí c'o pje bübü cja c'e templo? Anguezeji pëpji cja c'e arta, nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o animale c'o pö'tp'üji Mizhocjimi nu.

¹⁴ Je xo ga cjatjonu va manda c'in Jmugöji, nu c'o zopjü yo nte ga xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji, ni jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue xipjiji o jña Mizhocjimi.

¹⁵ Pero nutscö, dya xo rí örügö c'ü rá sigö, 'ñe c'ü rá jégö. Dya xo ngue c'ü rgá pen'c'öji ne carta, c'ü pje rí dyacöji. Na ngue c'ü dya rgá örügö, ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo c'ü dya rá örügö, zö ro tügö o tjijmi.

¹⁶ Rí zopcjö yo nte rí xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Pero dya ra sö rá cja pütsjé na nojo. Na ngueje pë'sc'ü rá zopjüji a cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñüncö nguenda 'ma Mizhocjimi.

¹⁷ Dya nguезgö ró juanncjötsjé ne bêpji nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu, ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne bêpji; nguec'ua rá cjangö zö dya ró juajnu.

¹⁸ ¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne xoñijöümü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö. Pero rí mäcjö na ngueje dya pje rí cobragö yo nte, 'ma rí xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Dya pje rí örügö, zö xi rí pë'sc'ö derecho ra dyacöji.

¹⁹ Zö dya ngue o mbëppjizü ne rí 'na nte, pero rí pjös'ügö texe yo nte, ngue c'ua c'o dya be ench'e o mü'bü e Cristo, ra 'ñenche o mü'büji na puncjüji.

²⁰ 'Ma rí bübügö cja c'o in menzumüjme a Israel, rí cjangö nza cja anguezeji ngue c'ua ra 'ñenche o mü'büji e Cristo. Dya cja rí süpcö c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rí cârâgöjme c'o me süpü c'o ley, rí cjangö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo rí süpügö, ngue c'ua c'o me süpü c'o ley ra dyätpäji o jña e Cristo.

²¹ 'Ma rí bübügö cja c'o dya tjé c'o ley, rí cjangö nza cja c'ü dya rí mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá tøjö c'o dya tjé c'o ley, ra 'ñemeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mizhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rí ätagö dya.

²² Cārā o nte c'o cjiññi c'ü bübü o jñõñü c'ü dya sô ra ziji. 'Ma ri bübügö co anguezeji, ri c jagö nza cja anguezeji, dya xo ri sigö c'o jñõñü. Rí c jagö a cjanu, ngue c'ua rá tójögö c'o, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Texe cja yo nte, ri c jagö nza cja anguezeji. Rí c jagö texe, ngue c'ua ra bübü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'büji.

²³ Texe nde ri c jagö yo, ngue c'ua xe rrã puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo ri xipjiji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴ In pãrãgueji cja 'na carrera, cjai carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndõjö, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatsc'ej nu, ri tsjacuanaji rgui dyätãji Mizhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'c'ej c'o me na jo.

²⁵ C'o eñe pje nde ma t'eñe, jëziji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsjaji, ngue c'ua ra sô ra ndõji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndõji. Pero nutsçöji, c'ü ra dyacöji Mizhocjimi, nunca ra tjeze c'ü.

²⁶ Nutsçö, dya nza czazgö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pãrã ja ra zãt'ã. Dya xo nza czazgö boxeador c'ü me ri c' uana a dyë, pero dya ri sürü ra yabü c'ü 'naja.

²⁷ Rí pjörütsjã ja rgá minc'ö, ngue c'ua dya rá c jagö c'o na s'o c'o ne in cuerpogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötcö c'ü dya rvã ätcö na jo Mizhocjimi; zö rvã zopcjö na puncjü o nte.

10

Consejos contra la idolatría

¹ Nguec'ua ri negö ri mbeñeji na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mizhocjimi c'o in mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngömü. Y o mbes'ej na jo cja c'e mar.

² 'Ma o zütjü c'e ngömü, 'ñe 'ma o mbes'ej cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätãji e Moisés.

³ Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mizhocjimi sido mi penpeji c'ü ro ziji. Nu c'e jñõñü, nde mi siji texeji c'ü.

⁴ Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Dya mi bëzhi o ndeje na ngueje mi pöji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje o ndeje cja c'e ndejo c'ü ro ziji. Mi nguetsjë e Cristo c'ü.

⁵ Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mãjã Mizhocjimi. Pero c'o 'ñaja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguec'ua va üdü Mizhocjimi, nguec'ua va ndü anguezeji mi bödüji cja c'e majyadü.

⁶ C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'öji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá cjai c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji.

⁷ Mi cārã anguezeji c'o mi ma't'ü o ts'ita. Na ngueje mama a cjava o jña Mizhocjimi:

“O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeji a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'ãji”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ej, dya ri tsjagueji a cjanu ri ma'tc'ej yo ts'ita.

⁸ Mi cārã anguezeji c'o mi tsjãã o ndixü. Nguec'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutsçöji, dya rá c jagöji a cjanu.

⁹ Mi cārã anguezeji c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezeji. Nguec'ua ma ëjë c'o c'ijmi ni saji c'o nte; nguec'ua mi tñji. Nutsçöji, dya rá sôji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozñji o iyö.

¹⁰ Mi cārã anguezeji c'o me mi reclamao. Nguec'ua va mbö't'üji c'o, o tsja 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'ej, dya ri reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'öji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i in mün'c'öji c'o, ngue c'ua dya xo rá cjai a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya ri cãrãji yo cjë yo ya ni ma ra nguarü.

¹² Nguec'ua ri xi'tsc'öji, c'ü cjiññi me na jo cja o jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyö, 'na ra tsja c'o na s'o.

¹³ Texe yo nte, bübü 'ma va ëjë o pjeñeji ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mizhocjimi sô ra mbös'üji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguec'ua 'ma va ëjë in pjeñeji c'o na s'o, dya ni jyodü ri tsjaji c'o. Ixti jñunt'ü in mün'c'ej, Mizhocjimi ra dya'c'üji ja rgui zëzhiji ngue c'ua dya ri tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsçöji cjuarma, nguec'ua ri xi'tsc'öji, dya pje ri tsjaji c'ü rgui pë's'liji parte co yo ts'ita.

¹⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngueje in pãrãgueji c'ü na jo. Rí tsjijñji na jo, ngue c'ua ri pãrãgueji c'ü na cjuana c'ü ri xi'tsc'öji.

¹⁶ 'Ma ri jmurügöji ri mbeñeji ja va ndü e Cristo, ot'ü ri unngöji 'na pöjö, cja rrü sigöji c'ü po'c'e vaso. 'Ma ri c jagöji a cjanu, ri jizhiji 'ma c'ü 'natjo in mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'liji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji por nutsçöji. Xo 'ñe 'ma ri më'ch'c'öji c'e tjömëch'i cja rrü siji, xo ri jizhgöji 'ma c'ü 'natjo in mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'liji parte co e Cristo c'ü o sofre va ndü por nutsçöji.

¹⁷ 'Natjo c'e tjömëch'i c'ü ri sigöji rgá mbeñeji ja va ndü e Cristo. Nguec'ua zö na puncjüzñji ri ejeje e Cristo, pero 'natjo in mü'büji rgá pë's'liji parte co e Cristo. Na ngueje ri sigöji c'ü 'natjo tjömëch'i ri texeji.

¹⁸ Tsjijññji c'o in menzumügöjme a Israel. Anguezeji 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi pãsp'ãji Mizhocjimi cja c'e arta. Nguec'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo o mü'büji ma mbë's'liji parte co Mizhocjimi c'ü mi ngue o cjava c'e arta.

¹⁹ ¿Cjo in unnc'ej ngüenda yo ri xi'tsc'öji? ¿Cjo in cjinncjeji ri mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinncjeji ri mangö c'ü pje

ni muvi c'o ts'ingue c'o pãsp'ãji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu.

²⁰ Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pô't'ü c'o dya ejme Mizhocjimi, cja rrü mbã's'ãji cja c'o o arta anguesji, dya ngue Mizhocjimi c'ü pãsp'ãji; ngue c'o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbãsp'ãji yo ts'ita, chjëntjui c'ü ri pë's'igueji parte co c'o demonio. Nguec'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi mbãsp'ãji yo ts'ita.

²¹ 'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbãsp'ãji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pë'sc'ejí parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pë's'ijí parte co c'o demonio.

²² Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbãsp'ãji yo ts'ita, ra údü 'ma c'in Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma angueze co texe in mü'büji. A poco in cjiññji c'ü xenda na zëtscöji que na ngue angueze.

La libertad y el amor cristiano

²³ Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'ejí c'o, ni xo rí ngue yo nin cjuarmaji.

²⁴ Dya rí tsjiññji nguextjo cjo in pë'sc'ejí derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinncjeji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

²⁵ Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pöji cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbãsp'ãji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí tsjiññji c'o.

²⁶ Na ngueje ne xofñjömü, o cjaja in Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

²⁷ 'Ma cjo c'o ra zon'c'ejí c'o dya ejme Mizhocjimi, ra xi'tsc'ejí rí möji ri ma siji o xëdi cja o ngumüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'c'ejí. Dya rí tsjapüji t'önü cjo vi mbãsp'ãji cja ts'ita c'o jñönü. Na ngueje dya ni jyodü rí pãrãgueji.

²⁸ Pero 'ma cjo c'o ra xi'tsc'ejí: "Yo ts'ingue yo ch'a'c'ejí, o bãsp'ã cja ts'ita yo", ra 'ñents'ejí, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'ejí. Na ngueje nuc'ü, cjiññi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue.

²⁹ Dya ngue'tsc'ejí rí tsjiññgueji c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguiññi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'ejí c'ü vi bãsp'ã c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguec'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'ejí pe rí xitscöji a cjava: "Rí pë'sc'öjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma jñönü. Nguec'ua, dya cjo pë's'i derecho ra zopcöjme, zö rí cjiññi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme.

³⁰ Nguec'ua, ¿jenga sopcöjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o pãsp'ãji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mizhocjimi?', rí 'ñenzgöji.

³¹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xëdyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra 'mãrã me na jo angueze.

³² Rí tsjaji c'ü dya cjo rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö rí ngue yo in menzumüjme a Israel, o zö rí ngue yo in menzumüjme a Grecia, zö creoji Mizhocjimi, zö dya creoji.

³³ Rí tsjaji ja c'o nzi rgã cjagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjiññigö nguextjo cjo sö pje rá cjagö. Xo rí cjinncjo yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá cjagö c'ü rá cjapcö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra salvaji.

11

¹ Rí cjagö a cjanu, na ngue ngueje o 'ñiji e Cristo. Nu'tsc'ejí rí tsjagueji c'ua ja nzi rgã cjagö.

Las mujeres en el culto

² Me rí mã'c'ägöji cjuarma, na ngue in mbenzgöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvã xi'tsc'öji.

³ Pero bübü c'ü xe rí negö rí pãrãgueji. Mizhocjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü.

⁴ E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go mama o jña Mizhocjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü.

⁵ Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go ña o jña Mizhocjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ro t'ãxpã o ñi c'ü.

⁶ Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'ãxã c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rguí t'ãxã, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü.

⁷ E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ã Mizhocjimi e bëzo c'ü ixi nguetoj angueze. Nguec'ua ngueje Mizhocjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü.

⁸ Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ã e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ã e ndixü.

⁹ Dya ngue e bëzo o t'ät'ã para ra mbös'tüji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ã, ngue c'ua ra mbös'tüji e bëzo.

¹⁰ C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxë Mizhocjimi.

¹¹ Mizhocjimi recibido yo bëzo yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bübü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya ri bübü 'ma yo bëzo.

¹² Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö rí bëzo, zö rí ndixü, pero ngue Mizhocjimi o ngambgagöji.

¹³ Nu'tsc'ejí rí tsjijñíji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizhocjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü o ñi? Iyö, dya ga jo.

¹⁴ 'Ma na maja o ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjó ra xi'tsc'ejí c'ü ix 'na tsetjo; ixí jñetsetjo.

¹⁵ 'Ma na maja o ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe o ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi.

¹⁶ Bübüts'ejí c'o ra sjëya rgá ndünrü, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pè'sc'öji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo rí pè's'íji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmurü yo cjuarma ga ma't'üji Mizhocjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷ Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmurügeji, ngue para rí ma't'üji Mizhocjimi; dya ngue para rí tsjaji yo na s'o.

¹⁸ C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí äragö 'ma in jmurügeji, nde in xögeji nde ts'i grupots'ejí. Pe na cjuana c'o rí äragö.

¹⁹ A poco in cjiññíji ni jyodü ra bübüts'ejí c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñets'et's'üji cjó ngue c'o xenda pära na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo.

²⁰ Pero 'ma in jmurügeji nde ts'i grupots'ejí, ¿ja rgá só 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rgui mbeñegeji ja va ndü c'in Jmugöji?

²¹ Na ngueje nde va tütsjégueji in jñöñüji, cja rrí sít'sjégueji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pè's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya nijmiji hasta bünc'o ya ne ra tñjo.

²² Nama, ¿cjo dya in pè'sc'ejí in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xëdyi? Pe in cjiññíji c'ü dya ni muvi c'ü 'natjo c'ua ja rí jmurügeji rí ma'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje c'ü ni sít'sjégueji in jñöñüji, in cjañüji ra tseje c'o dya pje pè's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

²³ Ya rö xi'tsc'öji ja rgui mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'in Jmugöji. Nguetsjé angueze c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xö mü 'ma o zürüji o zidyiji cja c'o pje mi pjëzhi. O jñü c'e tjömech'i.

²⁴ Nuc'ua o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipijí c'ua: "Nujyo rí xè'tsc'öji, jñüji rí si'íji yo. Ngue in cuerpogó yo. Co nü in cuerpogó, rá päjt'ägöji c'ü rví chüji. Nu na cjaqueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzögöji", eñe.

²⁵ Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjömech'i, e Jesús xo ndü c'ua c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjömech'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo: "Nujnu, ngue in tsjigö nu. C'ü rga pjödü in tsji, ngue c'ü rgui päragueji c'ü ra perdonaots'üji Mizhocjimi,

ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzögöji 'ma", embeji.

²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji a cjanu o tjömech'i, 'ñe c'ü rí po o vaso, in jizhigueji 'ma c'ü o päjt'äji va ndü c'in Jmugöji. Rí tsjagueji a cjanu, hasta 'ma ra ëjë na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjömech'i 'ñe c'ü rí po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'in Jmugöji ja va ndü, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'in Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjödü o cji.

²⁸ Nguec'ua nzi 'natsc'ejí, ot'ü rí tsjijñíji. Nguec'ua 'ma rí bübüts'üji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi ra perdonaots'ejí c'o. Nuc'ua, cja rrí siji c'ua c'e tjömech'i, 'ñe c'ü rí po'o c'e vaso.

²⁹ Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi'i c'o, nu 'ma dya ra mbeñeji c'ü o cuerpo c'in Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mizhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguiññíji c'ua ja nzi ga jyodü.

³⁰ Nguec'ua ga bübüts'ejí na puncjü c'o sö'dyë, 'ñe c'o dya ga zëzhi, 'ñe c'o ya ndü.

³¹ Pero 'ma ot'ü rá cjiññíji, dya ra castigaozúji ma Mizhocjimi.

³² Castigaozúji a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ua rá xötpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozögöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpü nguenda Mizhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji nguenda 'ma.

³³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmurügeji gui siji o xëdyi, rí pö'tqui che'beji.

³⁴ Nu'ma cjó c'o rí sant'a, ot'ü ra zi o xëdyi cja o ngumü c'ü. Nu 'ma rí tsjagueji a cjanu cja rrí jmurügeji, dya ra castigaots'üji 'ma Mizhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá ë xi'tsc'öji.

12

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

¹ Rí negö rí päragueji cjuarma, ja ga 'ñünnü in mü'büji o Espiritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pëpíji Mizhocjimi.

² In päragueji ja ma cjats'ejí 'ma dya be mi ench'e in mü'büji e Jesucristo. Mi 'ñünn'ejí in mü'büji mi ma'tc'ejí o ts'íta yo dya ña.

³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, íxtí päragueji c'ü dya ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü ngue in Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma 'ñünbü o mü'bü 'ma o Espiritu Mizhocjimi.

⁴ Nde nan'ño ga dyacöji o Espiritu Mizhocjimi nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pëpcöji Mizhocjimi. Pero 'natjo c'e Espiritu.

⁵ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero 'natjo c'ín Jmuji.

⁶ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pëpjiji, pero 'natjo Mizhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjaí texe c'ü rgá pëpcöji.

⁷ C'ü ni 'ñünngü ín mün'c'öji o Espíritu Mizhocjimi c'ü rgá pëpcöji Mizhocjimi, ngue c'ü rga pötca pjösteji.

⁸ Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü na cjuana. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü unüji a cjanu. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü rgá mim-iji. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua ra zopjüji a cjanu.

⁹ Bübüzüji c'o ya ch'unü ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mizhocjimi c'o me na nojo. Pero nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi c'ü je unüji a cjanu. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá jocü yo sö'dyë. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü unüji a cjanu.

¹⁰ Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ra ñaji o jña Mizhocjimi co poder. Bübüzügöji c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na jña, ixta mbäräji cjo je ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ra ña nan'ño idioma c'o dya päräji. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ra mbärä, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipjiji c'o rrä cá nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña.

¹¹ Na puncjü bëpji, pero 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünngöji ín mün'c'öji rá cjaí texe yo bëpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjé.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

¹² 'Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bübü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga cjatjonu e Cristo, 'natjo angueze pero na puncjüzgöji í bün'c'öji c'ü.

¹³ Nutscöji 'ma ró ench'e ín mü'büji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra bübü ín mün'c'öji í texeji. Nguec'ua í chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zó ri menzumüji a Israel, o zó ri menzumüji a Grecia. Rí chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zó ri esclavoji, o zó dya í esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu í texeji.

¹⁴ O cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bübü; na puncjü c'o.

¹⁵ Zó ro ña ín cuagöji ro mama: "Dya í dyëgö, nguec'ua dya í bübü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero bübü nín cuaji cja ín cuerpoji.

¹⁶ Xo 'ñe ín tsögöji, zó ro ña ro mama: "Dya í ndögö, nguec'ua dya í bübü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero xo bübü nín tsöji cja ín cuerpoji.

¹⁷ Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, zja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'ö, zja rva pün's'üji pje ri jyärä 'ma?

¹⁸ Pero Mizhocjimi o dyätcäji texe yo bübüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne angueze.

¹⁹ Nu 'ma nde ri bübü aparte yo bübüzüji, zja ri bübü 'ma ín cuerpoji?

²⁰ Pero c'ua ja ga cja dya, bübüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

²¹ Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyëji: "Dya ní jyodüzü c'ü pje í pjöxcö", ro 'ñeñe. Na ngue pötca pjösteví. Ni xo ri ngue í ñögöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: "Dya ní jyodüzü c'ü pje í pjöxcöví", ro 'ñembeví.

²² Bübü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo.

²³ Yo bübü cja ín cuerpoji c'o rí cjacpöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo.

²⁴ Yo bübü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'ä yo bübü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjacpüji c'ü dya nda ni muvi.

²⁵ O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pëpjitsjé aparte yo, ra pötca pjösteji.

²⁶ Nguec'ua 'ma ra zó'ö na ü'ü 'na yo bübü ín cuerpoji, nde ra zó na ü'ü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bübü ín cuerpoji, xo na jo rgá zó 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷ Nu'tsc'ëji o cuerpots'ügueji dya e Cristo. Ín bübügueji cja o cuerpo nzi 'natsc'ëji.

²⁸ Nutscöji rí jmurüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ja dyacöji ín bëpcöji nzi 'nazgöji. Bübü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngue c'ü xenda ni muvi cja c'o bëpji c'o dacöji c'ü. Bübü c'o ra mama o jña angueze co poder. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. C'ü na jñi, bübü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. Bübü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bübü c'o ra tsjapjü ra ndis'í c'o rí sö'dyë. Bübü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji o bëpjiji. Bübü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya päräji.

²⁹ ¿Cjo nde rí texcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji o jña Mizhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cjaí c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o.

³⁰ ¿Cjo nde ch'acöji rá jocüji yo sö'dyë? ¿Cjo nde rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipjiji c'o cjuarma pje ne ra mama 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma? Iyö.

³¹ Nu'tsc'ëji rí jyodüji c'ü ra ch'a'c'ëji c'o xenda ni muvi ga bëpji yo cja ró xi'tsc'öji. Pero bübü 'na c'ü rí tsjaji c'ü xenda ni muvi que na ngue yo bëpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

13

El amor

¹ Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxé, pero 'ma dya ro s'iyá yo nín mintegöji, rí chjëntcjöbe 'ma 'na t'ëzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O rí chjëntcjöbe o cimbalo c'o pjë'biji. Zö ro mbedye na jo ñña in tegö, pero çpje rví muvizgö 'ma?

² Zö ch'acö rá ñagö o ñña Mizhocjimi co poder, y zö xi ro pärägö texe c'o dya mi 'mārā mi jingüā 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'iyá yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mizhocjimi, nguec'ua ro sō ro xipji yo t'ejé: "Chjans'aji ga manu", ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'iyá yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma.

³ Zö xi ro jüngö texe c'o rí pë'sc'ö ro unügö c'o dya pje pë's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, çpje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro zücöji ro pantcöji a sivi, zö ro sêchcö na jo rvá ndë in cuerpo, pero 'ma dya ro s'iyá yo nín minteji, çpje xo ro dyezgö 'ma?

⁴ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiāji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá çjapütsjêji na nojo rga mamaji: "Me na jozgöjme", rá eñeji.

⁵ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaji c'ü rgü tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjêji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñeji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o.

⁶ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mājāji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mājāji 'ma cjó c'o ra tsja na jo.

⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸ Ra zädä c'ü dya cja rgü jyodü cjó ra ña o ñña Mizhocjimi. Xo ra zädä c'ü dya cjó xe ra unü o Espiritu Mizhocjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zädä c'ü dya cja rgü jyodü ra dyacöji o Espiritu ja rga pärägöji. Pero, zö ya rgü nguins'i ne xoñijöümü, Mizhocjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji.

⁹ C'ü rgá pärägöji Mizhocjimi nu va cja ne xoñijöümü, dya xo rí pärägöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o ñña, dya xo rí mangöji na jo c'o.

¹⁰ Dya nda rí pärägöji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägöji na jo.

¹¹ 'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cijñi nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bëzogö, dya cja ró çjagö nzi ts'it'i 'ma.

¹² Je xo ga çjazgöji nu, c'ü rgá pärägöji dya, chjëntjui c'ü rí jandatjoi cja jñeje, c'ü dya

jñetsezüji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá päräji texe c'o dya rí pärägöji dya. Dya xo rí pärägö na jo dya. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pärägö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbäcö Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mizhocjimi, 'ñe rá te'beji c'ü ra zädä c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nujyo, siempre ni jyodü rá çjaji yo. C'ü xenda ne Mizhocjimi rá çjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

14

El hablar en lenguas

¹ C'ü rí tsjaji, rí s'iyagueji yo nín minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'c'ejí o Espiritu Mizhocjimi ja rgü pëpqueji Mizhocjimi. C'e bëpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o ñña Mizhocjimi co poder.

² Nu 'ma cjó c'o vi unü o Espiritu Mizhocjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya pärä, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mizhocjimi c'ü ärä. Na ngueje dya cjó sō ra mbärä pje pjëzhi c'ü ri mama c'ü. Na ngueje 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi ra ña o ñña c'o dya cjó ra mbärä.

³ Pero 'ma cjó c'o ra ña o ñña Mizhocjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbäräji Mizhocjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo çjapjüji ra mä o mü'büji.

⁴ Pero 'ma cjó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjê c'e nte c'ü rí ña, c'ü xenda ra mbärä Mizhocjimi. Pero 'ma cjó c'o ra ña o ñña Mizhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmurü c'o xenda ra mbäräji Mizhocjimi.

⁵ Quera ro dya'c'üji rí ñagueji nan'ño idioma in texeji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o ñña Mizhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bëpji c'ü, que na ngue 'ma rí ñagueji nan'ño idioma c'o dya cjó pärä. Pero 'ma sō rí xipjiji c'o ri jmurü pje ne ra mama c'o ñña c'o in mamaji gui ñaji nan'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbäräji Mizhocjimi.

⁶ Tsijññi çjuarma. 'Ma ro ègö ro 'ñe zenguats'üji, 'ma ro ñagö nan'ño idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jütscö Mizhocjimi, o c'ü rí pärägö, çpje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o ñña Mizhocjimi, o 'ma dya pje ro jí'tsc'öji, çpje xo ro dyeje 'ma?

⁷ In päräji o pito, 'ñe o bizhi. Dya pë's'iji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbë'biji yo bizhi, çja rgá sō ra mbäräji 'ma, pje pjëzhi c'ü rí bë'b'i?

⁸ Xo 'ñe o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbë'biji, çja rgá sō ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chü?

⁹ Je xo ga çjatsc'ejí nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ño idioma, çja rgá sō cjó ra mbärä pje pjëzhi c'ü rí mangueji 'ma? Chjëntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o ñña c'o.

¹⁰ Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xofñijömü, y nde t'ärä nza texyo.

¹¹ Pero 'ma dya rá pärägö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguijñi 'ma c'e nte c'ü nguetscö dya ri menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö ngüenda c'e nte, c'ü dya ri tsja cja in jñiñigö.

¹² Nu'tsc'ejí in jodüji c'ü ra 'ñünnc'ejí in mün'c'ejí o Espiritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö ri pëpqueji Mizhocjimi. Ngue'ua ri xi'tsc'öji, ri jyodü ri tsjaji c'o bëppi c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmurü xenda ra mbäräji Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua c'ü ña nan'ño idioma, ra dyötü Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbärä pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipji c'o 'ñaja.

¹⁴ 'Ma rí ötcö Mizhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ño idioma c'ü dya ri pärägö, pedye in tegö c'o je ni 'ñeje cja in mü'bügö. Pero dya ri cjiñi in ñigö pje ne ra mama yo jña.

¹⁵ Nguec'ua ni jyodü rá ötügö Mizhocjimi co in mün'c'ö, 'ñe in ñigö, nza yejui. Rá töpü o himno co texe in mün'c'ö 'ñe in ñigö.

¹⁶ 'Ma in unügueji 'na pöjö Mizhocjimi, 'ma ri ñaji nan'ño idioma, nu'ma, zja rgá sö ra mbärä c'o cja vi ndat'ä ra mamaji: "Na cjuana c'ü mama yo", ra 'ñeñeji? Maco dya ra mbäräji pje pjëzhi c'ü vi mangueji vi ungueji 'na pöjö Mizhocjimi.

¹⁷ Já, pe ri ungueji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rguí ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmurü.

¹⁸ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji.

¹⁹ Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda rí ne rá cjiñi in ñigö ja rga ñagö, zö ri ts'i'ch'atjo jña, cja na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá cjiñi in ñigö ja rga ñagö, rá jíchcö 'ma yo cjuarma.

²⁰ Xo 'ñetsc'ejí cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in päräji pje ne ra mama c'o jña c'o in mangueji, nu'ma, in chjëntc'ejí 'ma yo ts'it'i yo dya be cjiñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjaji nzi ts'it'i c'ü dya cjo pje ri tsjapqueji c'o na s'o. Pero ri tsjiñi nzi bëzo.

²¹ Tsjiñi c'ü ya t'opji cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Rá juajni c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra ëji ra 'ñe zopji in jñagö yo nte. Pero zö xi rá cjägö a cjanu, dya xo ra dyätcö in jña yo nte", eñe Mizhocjimi.

²² Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbärä yo nte c'ü bübüts'ejí Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme.

²³ 'Ma in jmurügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjugö c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, zpe ra manxä c'o? zCjo dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma?

²⁴ Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjugö 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra zi'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü.

²⁵ Cja ra mbeñetsjé a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rrü ndüñijömü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübüts'ejí Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjaji cjuarma. Bübüts'üji c'o ra tö 'na himno. Bübüts'ejí c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'ejí. Y c'o ya ch'unüts'ejí ra mbärä, ra jí'tsc'ejí c'o. Bübüts'ejí c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüts'ügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbäräji Mizhocjimi.

²⁷ 'Ma cjo c'o ra ñatsc'ejí nan'ño idioma, ra sö ra ñatsc'ejí yeje o jñi'i. Pero dya ra cjugö jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü cjo c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o.

²⁸ 'Ma in jmurügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbärä pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'ejí nan'ño idioma. Ra ñatsjé, y ra ñavi Mizhocjimi.

²⁹ Je xo rga cjatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cärä nu, ra unüji ngüenda cjo na jo o iyö.

³⁰ Y zö ya ri ña 'natsc'ejí, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ra jichi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña.

³¹ Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sö nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde ri jñüns'üji nde 'na jña. Y nde ra zi'ch'i in mün'c'ejí in texeji.

³² 'Ma cjo c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünb'ü o Espiritu Mizhocjimi o mü'bü c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodü sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sö ra jueme, ngue c'ua xo ra sö ra ña'a c'ü 'na.

³³ Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huëñiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

³⁴ 'Ma nde ri jmurügueji, dya ra sö ra zo'c'ejí yo ndixü. Na ngue dya pé's'iji derecho ra ñaji; ni jyodü ra dyätäji c'o pje pjëzhi nu ja in jmurüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi.

³⁵ 'Ma pje c'o ne ra mbärä yo ndixü, ra dyönütsjéji nu xiraji cja o ngümüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixü ra zopji c'o ri jmurü.

³⁶ Rí cja'c'üji t'önü, ¿cjo ngue'tsc'eji je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'b'üji yo rí xi'tsc'öji? ¿O cjo nguextjots'üji in pärägueji?

³⁷ Ma cjo c'o cjiññits'üji c'ü pätpä Mizhocjimi, ñe c'ü ññübü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodü ra unü ngüenda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'in Jmugöji yo.

³⁸ Y c'ü dya ra tsjapü ngüenda yo, dya xo ra tsjapüji ngüenda c'ü.

³⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma cjo c'o ra ña nan'ño idioma c'o ra unü o Espiritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü.

⁴⁰ Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

15

La resurrección de Cristo

¹ Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbenn'c'eji na yeje dya c'o jña c'o. Ngue c'o jña c'o i creoji y sido in creoji dya.

² Ró zo c'öji, i dyätpäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'eji na jo ngüenda c'ü ró xi'tsc'öji, ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in mün'c'eji 'ma c'o na s'o.

³ C'ü ró xi'tsc'öji, nguetsjé Mizhocjimi c'ü o jtscö c'o. Y ngue c'o xenda ni jyodü rá pärägöji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngöt'cüji in nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro ndü.

⁴ Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro tetjo.

⁵ Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole.

⁶ Nuc'ua, como 'na tsi'ch'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cārāji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cārātjo na puncjü anguesji, pero bübü c'o ya ndü.

⁷ Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

⁸ Nutscö e Pablo, rí bēpājō cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lélē c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma cjazgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro cjangö apóstole.

⁹ C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö c'ü ro juancügö Mizhocjimi rá cjangö apóstole. Na ngueje mi cjacöcö ra sufre yo o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo.

¹⁰ Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizhocjimi o dyacö ne bēpji rí apóstolegö. Dya béva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pēpcjö, que na ngueje

texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjatsjé ne bēpji nu; ngue Mizhocjimi me pjöxcö na puncjü.

¹¹ Pero zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjüjme yo nte, rí xipjijme c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndü o bübüto na yeje. Maco bübüts'üji c'o mama c'ü dya só rá tegöji na yeje 'ma ya rga tñji.

¹³ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo.

¹⁴ Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'eji c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni ñejmegueji e Cristo.

¹⁵ Nu'ma, xo ro ch'ötöjme c'ü rvá pezhejme o bēchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo.

¹⁶ Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo.

¹⁷ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñenche in mü'bügueji e Cristo. Xe rí tügueji 'ma in nzhunc'eji.

¹⁸ Yo ejme e Cristo, bübü c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguec'ua ro bēzhiji 'ma.

¹⁹ 'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cārāji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ¿lje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpäji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mäpäji nguextjo yo bübü cja ne xoñijöömü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

²⁰ Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñenche o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü.

²¹ Na ngue c'ü vi ndü 'na nte, nguec'ua nde rgá tñji. Je xo rga cjatjonu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co in cuerpoji.

²² O ndü e Adán c'ü mi ngue in mbox-palegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tügöji rí texeji. Je xo ga cjatjonu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texeji co in cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja angueze, je xo ga cjazgöji dya nu.

²³ Pero cja rá teji 'ma cja ra zädä c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra èjē na ye

e Cristo, cja ra te texe c'o ench'e o mü'bü angueze.

²⁴ Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijöümü. Y c'e poder c'ü pè's'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndöpü c'o pje nde pjèzhi, zö pje ma poder c'ü me rrä nojo ri pè's'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbèzhiji.

²⁵ Ni jyodü ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndöpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji.

²⁶ C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndöpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tüji.

²⁷ Je t'opjü a cjava: "O unüji texe poder ra manda", eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjè Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo.

²⁸ Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjè c'ü o T'i. Na ngueje nguetsjè Mizhocjimi c'ü ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguec'ua Mizhocjimi ra mbè's'i na yeje texe o poder.

²⁹ Bübü c'o ji'i c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pärä anguezeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

³⁰ Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligro rgá zopjüjme yo nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, çpje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu?

³¹ Ya pèpji dya e Cristo Jesús c'in Jmugöji a mbo cja in mün'c'èji, nguec'ua nutscó rí mäl'c'öji. In pärägueji c'ü na cjuana rí mä'c'öji. Je xo ga cjatjonu rí jñunt'ü in mün'c'èji c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tü.

³² Ma ró sufre na puncjü a Efeso, chjëntjui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, çpje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji ja c'o nzi ga mama yo nte. Mamaji anguezeji: "Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bünc'öji. 'Ma rá tüji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji", eñeji.

³³ Dya cja xe rí jyèzueji cjö xe ra dyon'c'èji ra xi'tsc'èji jña a cjanu. Zö xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cjiñi na s'o, xo rí tsjiñiji a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma.

³⁴ Chjümbeñgueji. Jyèziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeji, ya päräji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tsjei.

Cómo van a resucitar los muertos

³⁵ Bübü c'o ra xitscö: "Çja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, çja rgá cja c'in cuerpoji 'ma?", ra 'ñenzgöji.

³⁶ Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'èji ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o

ndèchjō, ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro mbes'e 'ma c'o.

³⁷ Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjō c'o in tujmüji; ngue c'o ts'indèchjō. Je xo ga cjatjonu o ndèxü, o pje c'o nde in podüji.

³⁸ Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igrano c'ua ja nzi ga mbes'eji. Nde nan'ñoji.

³⁹ Je xo ga cjatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma cjatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmō, 'ñe o ts'ingue yo s'ü.

⁴⁰ Na jo va t'ät'ä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ät'ä yo cärä cja ne xoñijöümü, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñovi.

⁴¹ E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zärä yo. Pero nde nan'ño ga zäräji nzi 'naji.

⁴² Je xo rgá cjatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü.

⁴³ 'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrä jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñömü. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrä zèzhi.

⁴⁴ Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijöümü. Pero ra dyögüji in cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji in cuerpoji para rá ma minc'öji co Mizhocjimi. Bübü in cuerpoji nu rgá cäräji cja ne xoñijöümü. Pero in cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cäräji co Mizhocjimi.

⁴⁵ Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cjava: "'Ma mü o dyät'ä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü.'" Pero 'ma ya vi mezhe, o èjë e Jesús c'ü só rá xiji c'ü bèpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua só ra tsjacöji rá bübütjogöji na yeje.

⁴⁶ C'in cuerpoji c'ü rga ma cäräji co Mizhocjimi, dya nza cja nu ot'ü bübü. Nu ot'ü bübü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cäräji cja ne xoñijöümü. C'in cuerpoji c'ü rga ma cäräji co Mizhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'actüji c'ü.

⁴⁷ C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijöümü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jöümü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü. Nguetsjè c'in Jmugöji c'ü.

⁴⁸ C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jöümü, je xo ga czazgöji nu. Na ngueje xo jömütjo nín cuerpogöji. Pero rí tsjagöji dya a jens'e, na ngue rí ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue in Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá czazgöji nu.

⁴⁹ Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jöümü. Je xo rgá cjatjonu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁵⁰ Bübü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, dya ra

sò ra ch'acòji c'ù rá sàtc'òji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngueje nín cuerpogòji, búbü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpogòji, dya sò ra ch'acòji dya c'ù rá sàt'áji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpogòji, dya'a nu.

⁵¹ Dyärä'maji. Rá xi'tsc'òji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbärä c'o mi cärä mi jinguä. Dya rá tügòji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mizhocjimi c'ù ja ga cja nín cuerpogòji.

⁵² Ma ra zünü c'ù rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'ujimi a nzhö'ö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcöji. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü. Ra búbü o cuerpoji c'ù nunca ra ndü. Xo 'ñetscöji ri cäräji, nde ra pötcügòji.

⁵³ Ni jyodü ra búbüzgòji 'na cuerpo c'ù dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpogòji nu búbüzgòji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü ra búbüzgòji 'na cuerpo c'ù dya ra ndü. Na ngue nín cuerpoji nu búbüzgòji dya, ra ndü nu.

⁵⁴ Nín cuerpoji nu búbüzgòji dya, ra ndü y ra dya'a nu. Pero ra zädäzgòji c'ù ri nuevo ín cuerpoji c'ù dya cja ra ndü. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ù t'opjú a cjava: "Ya ndöpüji e muerte; ya chjotüji c'ù.

⁵⁵ Zó rá tügòji, zó ra dyögüzüji, pero dya ra ndöcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o", eñe o jña Mizhocjimi.

⁵⁶ Rí tñji, na ngueje rí cjaji c'o na s'o. Rí cjaji c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá átäji o ley Mizhocjimi.

⁵⁷ Pero ri unngö 'na pöjö Mizhocjimi. Zó rá tñji, pero ra tsjacüji Mizhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndü e Jesucristo c'ù ín Jmugòji va ngötcüji ín nzhunc'òji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

⁵⁸ Rí s'iyats'ügòji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'òji c'ù dya rí yembeñeji c'ù rguí jyözgueji Mizhocjimi. Rí sido rí pëpji na puncjü c'ín Jmugòji. Y rí jñunt'ü ín mü'büji c'ù dya bëvatjo gui pëpqueji angueze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

16

La colecta para los hermanos

¹ Rí xi'tsc'òji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji ra pjös'üji c'o o t'i Mizhocjimi c'o cärä a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvá xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rguí tsjagueji.

² C'ù ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'èji ra xöcü ja nzi merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöj; ra mbë's'i cja o ngumü c'o. Nguec'ua 'ma rá säcjö va ja ín cäräji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio.

³ Rí juajnügeji c'o ín confiaoji. Nguec'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyji ngue c'ua c'o cjuarma a Jerusalén

ra recibidoji anguezeji. Cja rrü möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio.

⁴ 'Ma xo ni jyodü rá möcjöjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵ 'Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrü 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia.

⁶ 'Ma rá säcjö va ja ín cärägueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'èji yo pa yo rrä së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sò rí pjöxcöji c'ù rga ma cja 'ñiji.

⁷ Dya ngue c'ù rí ne rá zenguats'ütjoji cja rrü ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuj.

⁸ Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés.

⁹ Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjú. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰ Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja ín cärägueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ù dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pëpi c'ín Jmugòji c'ù, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö.

¹¹ Dya rí tsjapüji menu c'ù. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí búnc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹² E cjuarma Apolos ró otü na puncjü ro ëji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero angueze o mama c'ù dya ro ëji c'o cjuarma. Cja ra ëjë, 'ma ra mbë's'i tiempo.

Saludos finales

¹³ Nu'tsc'èji rí pjötpüji ngüenda c'ù dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö pje rí sufreji.

¹⁴ Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji.

¹⁵ Ya ín pärägueji, e Estéfanos 'ñe c'o cärä nu ngumü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezeji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi.

¹⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'òji rí respetaoji e Estéfanos, 'ñe c'o cärä nu ngumü. Xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pëpji na zëzhi c'o pje nde ma mböste.

¹⁷ Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanos, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí búnc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ù ro päjt'ägueji c'o, na ngue dya sò rvi möcjeji a manu.

¹⁸ Na ngue c'ù vi möji anguezeji vi ma zocüzügòji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'òji dya. Ni xo rí ngue'tsc'èji, dya cja xe ni jyodü rí mbenzgòji. Nguec'ua rí tsjapüji ngüenda anguezeji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmurüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmurü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'ütjoji Cjimi na

puncjü anguezeji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji.

²⁰ Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'ejí Mizhocjimi.

²¹ Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyëgö yo.

²² C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji, jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'ejí a cjanu, na ngue ra ëjë c'ín Jmugöji.

²³ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji.

²⁴ Rí s'iyats'üji na ngue bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'öji. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo o juancügö e Jesucristo rá c jagö apóstole, rá zopjü yo nte. Je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nutscöbe e cjuarma Timoteo ri pen'cöbe ne carta. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi in jmurüji a Corinto c'ü tsja a Acaya in ma't'üji Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí ri pen'cöbe ne carta. Dya nguextjotsc'ejí in cãrãji a Corinto ri zenguats'ügöbe. Xo 'ñetjo c'o cjuarma c'o cãrã c'o 'ñaja jñiñi a Acaya, ri xiqueji ra mbörü Cjimi c'o.

² Rí ötcöbe Mizhocjimi c'in Tataji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mäjã in mün'c'ejí, dya pje ri mbeñeji.

Sufrimientos de Pablo

³ Me na jo Mizhocjimi, ri unügö na puncjü 'na pöjö. Ngue nu Tata e Jesucristo c'in Jmugöji. Mizhocjimi me juentsqueji 'ma pje e c'ü ri sufregöji, na ngue in Tatagöji c'ü. Y cjacüji rá mäjí, na ngue in Mizhocjimigöji c'ü.

⁴ Mizhocjimi cjacö rá mäjã. Nguec'ua 'ma cjo c'o ra sãjä o ndumü, o pje c'o ra sufre, ra só rá zopjü c'o, ngue c'ua ra mäjí. Rá xicöji ja va tsjacö Mizhocjimi rvã mäjã 'ma mi sufregö.

⁵ Me go sufre e Cristo. Je xo ga czazgönu, me ri sufregö na ngueje ri pëpcö c'ü. Pero angueze bübü in mün'c'ö ngue c'ua me cjacö rá mäjã.

⁶ Ró sufregö rvã zo'c'öji. Pero o 'ñempc'ejí libre Mizhocjimi cja c'a na s'o c'o mi cjaí, y me go mäjã in mün'c'ejí. 'Ma ri sufregö, Mizhocjimi cjacö rá mäjã. Nguec'ua ra só rá zo'c'öji 'ma pje c'o ri sufregueji ja c'o nzi rgã sufregö; ra só rá zo'c'öji ngue c'ua xo ri mäjceji. Y ri zëzhgueji, dya ri jyëzgueji Mizhocjimi. Ngue c'ua ri unnc'ejí nguenda, zö ri sufregö, zö cjacö rá mäjã, pero nde ngueje para rá pjöxc'öji.

⁷ Zö ri sufregueji c'ua ja nzi rgã sufregö, pero ri pärãgö ra tsja'c'ejí Mizhocjimi ri mäjceji, ja c'o nzi ga tsjacö rá mäjceö.

⁸ Rí negö ri pärãgöje cjuarma, ja c'o rvã sufregö ga manu a Asia. Me ró sufregö na puncjü, dya mi pärãgö cjo ro huantagö c'o ma s'ëzhi. Ró cjiñigö c'ü ro tügö nu.

⁹ O tsjacü Mizhocjimi ró cjiñi a cjanu, ngue c'ua ro unnc'ö nguenda c'ü dya mi só ro sëchitsjögö, ngue c'ua ro junt'ü in mü'bü c'ü ro dyacö Mizhocjimi c'ü rva zëzhi. Na ngueje angueze só ra tsjapü 'na nte ra bübü na yeje 'ma ya rguü ndü.

¹⁰ Ya ro tügö c'ü me ró sufregö, pero o mböxcö Mizhocjimi. Nguec'ua dya ró tügö. Ngue Mizhocjimi c'ü pjöxcö. Rí pärãgö ngueje c'ü ra mböxcö 'ma pje c'o xe rá sufre.

¹¹ Pero ni jyodü ri dyötcüji na puncjü Mizhocjimi ra mböxcö c'ü. A cjanu 'ma ra mböxcö Mizhocjimi, me na puncjü o cjuarma c'o ra unü 'na pöjö Mizhocjimi.

Por qué Pablo se tardó en ir a Corinto

¹² Me ri mäjceö, na ngueje ri pärãgö c'ü na jo rgã zo'c'öji. Xo ri pärãgö c'ü na jo rgã zopjügö yo nte, dya ri jodügö c'ü ra ndenngueji co nuzgö. Mizhocjimi me pjöxcö rá mün'cö na jo, 'ñe rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bëchjine.

¹³⁻¹⁴ 'Ma ri pen'c'ejí 'na carta, xo ri xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya ri xi'tsc'öji o bëchjine. Nguec'ua 'ma ri xörügueji, ra só ri unnc'ejí nguenda pje pjëzhi c'ü ri mangö. Bübütsc'ejí c'o mäjceö, na ngueje unüji nguenda c'ü na cjuana c'o ri xi'tsc'öji. Pero ri te'begö ri mäjceö na jo in texeji. Nutscö ri te'begö rá mäj'c'öji c'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo c'in Jmugöji.

¹⁵⁻¹⁶ Ró cjiñi cja in mü'bü nu'tsc'ejí mi mäjceö mi creozüji. Nguec'ua ró mbeñegö ro 'ñe zenguats'üji, cja rrü magö c'ua a Macedonia. Nuc'ua 'ma ro pedye a Macedonia, ro nzhögü ro 'ñe zenguats'üji na yeje, ngue c'ua rvi mäjceji na yeje. Nuc'ua ro só ri pjöxcöji ngue c'ua dya pje ro bëtscö cja 'ñiji 'ma ro magö a Judea.

¹⁷ Pero dya mi só ro ëcjö c'ua ja nzi rvã mbeñe. Nguec'ua bübütsc'ejí c'o mama c'ü ró mamatjo ro ëjë, pero dya ró cjiñi, ngue c'ua dya rvã cumplegö. Bübütsc'ejí c'o mama c'ü ri c jagö c'ua ja nzi ga tsja yo nte; mamaji c'ü ri mantjo c'ü rá c jagö, zö dya ri cjiñi cjo rá cumple.

¹⁸ Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi cumple c'ü mama. Je xo ga czazgönu, 'ma pje c'o ri xi'tsc'öji, dya ri cjiñigö 'na jña, cja rrü mangö c'ü 'na jña c'ü ri nan'ño.

¹⁹ E Silvano 'ñe e Timoteo 'ñezgö ró zo'c'öjme ró xi'tsc'öjme ja ga cja c'ü nu T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, dya yembeñe o jña c'ü; siempre mama c'ü na cjuana.

²⁰ 'Ma o ëjë e Jesucristo, o zädã c'o ya vi mama Mizhocjimi. E Jesucristo o cumple texe c'o. Nguec'ua ri mangöji me na jo Mizhocjimi, na cjuana texe c'o mama.

²¹ Mizhocjimi ngue c'ü cjacöji rá zëzhgöji, rá sido rá ätpãji o jña e Cristo. Ngue angueze o juancüji.

²² Y o dyacöji o Espiritu o ëjë cja in mün'c'öji; nguec'ua jñetsezgöji c'ü ya ngue o t'izgöji dya c'ü. Bübü in mün'c'öji dya o Espiritu Mizhocjimi, ngue c'ua ri pärãgöji c'ü xe ra dyacöji Mizhocjimi c'o me na jo.

²³ Rá xi'tsc'öji jenga dya ró êcjö a Corinto c'ua ja nzi rvá mangö. Pátcö in mü'bü Mizhocjimi c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. 'Ma ro êcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, rvi jyodü ro huënchc'iji na ngueje c'o ma s'o c'o mi bübü a ndetsc'ejí. Nuc'ua me rvi nzhumügejei 'ma.

²⁴ 'Ma ro huënchc'öji, dya ro xi'ts'iji c'ü dya in creoji na jo. Na ngue ya in ejmeji e Jesucristo. C'ü rva huënchc'iji, ngue c'ü ro pjöxc'üji xa'ma ri jyêzguejei c'o na s'o, ngue c'ua ri mäjceji.

2

¹ Ró mbeñegö c'ü dya ro êcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, na ngueje dya mi negö me ro sentiogö a ndetsc'ejí c'ua ja nzi rvá sentiogö 'na nu vez 'ma ró 'ñe zenguats'üji. Na ngueje 'ma ro tö'tc'üji c'ü xe ri cjaji c'o na s'o, me ro sentiogö.

² Nuc'ua ro huënchc'öji, nu'tsc'ejí me xo ri sentiogueji 'ma. A cjanu, dya xo ro só ro mäjö 'ma.

³ Nguec'ua, dya ró êcjö. Pero ró pen'c'ejí 'na carta ró huënchc'öji, ngue c'ua 'ma ro êcjö, ya rvi jyêzguejei c'o na s'o. Nuc'ua, dya cja ro sentiogö, ro mäjä co nu'tsc'ejí. Na ngueje ró cjiñigö, nu'tsc'ejí in neji c'ü rá mäjö. 'Ma jiyö, dya xo só rí mäjceji.

⁴ 'Ma ró pen'c'ejí c'e carta, me ró cjiñi cjo ri jyêzguejei c'o na s'o. Y me ró huégö. 'Ma i xörügejei c'e carta, me xo i sentiogueji. C'ü rvá huënchc'öji, dya nguextjo c'ü ri sentiogueji; xo ngue c'ü ri unnc'ejí nguenda me rí s'iyats'üji.

Perdón para el que había hecho mal

⁵ Me ró sentiogö in mü'bü, na ngue c'ü vi tsja na s'o c'e cjuarma. Pero dya nguextjogö ró sentiogö, xo 'ñetsc'ejí.

⁶ Nu'tsc'ejí i ñaguejei i castigaaji c'e cjuarma. Ya na jo, dya cja ni jyodü pje xe ri tsjapüji c'e cjuarma.

⁷ C'ü rí tsjagueji dya, rí perdonaaji na ngueje ya nzhogü o mü'bü. Y rí zopjüji na jo'o ngue c'ua ra mäjä. 'Ma jiyö, ra tögü o mü'bü c'e cjuarma rgá sentio na puncjü.

⁸ Rí ö'tc'üji ri recibidoji na yeje dya c'e cjuarma, ngue c'ua ra unü nguenda c'ü me in s'iyagueji.

⁹ C'ü rvá pen'c'öji c'e carta, ngue c'ü rva pärägö cjo ri tsjaguejei c'o rvá xi'tsc'öji rvi castigaaji c'e cjuarma.

¹⁰ 'Ma cjö c'o rí perdonaogueji, xo 'ñetscö xo rá perdonaogö. Rá perdonao, na ngueje je ga cjanu ga ne e Cristo c'ü jandgagö. Rá perdonao, ngue c'ua rí unnc'ejí nguenda ni jyodü rá perdonaaji.

¹¹ 'Ma jiyö, ra ndöcöji e Satanás nu c'ü dya jo. Rí pärägöji, dya ne c'ü dya jo c'ü rá pötca perdonaaji.

Intranquilidad de Pablo en Troas

¹² Ró magö a Troas ró zopjü c'o nte ró xipjiji ja ga cja e Jesucristo c'in Jmugöji. Y o recibidozöji na jo ró pëpcö c'in Jmuji rvá zopcjöji.

¹³ Mi te'begö mi cjuarmaji e Tito ro zät'ä a Troas rvi 'ñeje cja in jñüiguejei a Corinto. Pero dya go zät'ä. Nguec'ua me mi mbentsc'öji pje mi cjaguejei. Nguec'ua rvá êzhê c'o cjuarma a Troas, ró ma c'ua a ma a Macedonia; xa'ma je ro chjégöbe nu e Tito.

Victoriosos en Cristo

¹⁴ Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue bübü in mün'c'ö e Jesucristo, pjöxcö Mizhocjimi. Nguec'ua pedye na jo in bëpjigö, zö pje c'o ri cjagö zö ri sufregö. Zö ja c'o ri sät'ägö, rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua ga inch'i o jña e Jesucristo texe cja ne xoñijömü, nzi ga inch'i o nguichjünü texe cja 'na ngümü. Nguec'ua na puncjü c'o ya mbärä e Jesucristo.

¹⁵ Yo nte me püns'üji na quijmi o nguichjünü. Je xo ga cjatjonu, me mäjä Mizhocjimi, na ngueje rí xipji yo nte ja ga cja e Jesucristo. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rá cjagö, zö bübü c'o ra dyätpä o jña e Cristo nguec'ua ra jogü o mü'büji, zö bübü c'o dya ra dyätpä o jña nguec'ua dya ra jogü o mü'büji.

¹⁶ Rí zopjü yo nte. Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra bübütjo c'o. C'o dya ra 'ñench'e o mü'bü, ra ndü c'o, dya ra salvaji. Nguec'ua me na sjü'ü ne bëpji. ¿Ja rga cumplegö nu?

¹⁷ Cärä na puncjü c'o xöpü o nte, nan'ño ga jíchiji o jña e Jesucristo, cjaji ra ndöji o merio. Nutscö, dya ga cjanu rgá jizhgö. Rí xipji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Ngue Mizhocjimi c'ü o juancügö c'ü xo jandgagö ja rgá cjagö ne bëpji. Y pjöxcö e Jesucristo c'ü bübü in mün'c'ö.

3

El mensaje del nuevo pacto

¹ Na ngue c'o cja rvá xi'tsc'öji, bübü c'o ra mama: "Ndo cjaüpütsjé na noje e Pablo, me cjaüpü c'ü me na jo ga xöpüte", ra 'ñeñeji. C'o nan'ño ga xöpü, tjéji o carta de recomendación. Nguec'ua gui recibidoguejei c'o. A poco in cjiñüji xo ni jyodü rá tjégö 'na carta de recomendación rá jí'tsc'öji, ngue c'ua rí recibidozöji na yeje. A poco in cjiñüji ni jyodü rí dyacöji 'na carta de recomendación rá jíchi c'o 'ñaja cjuarma, ngue c'ua xo ra recibidozöji.

² 'Ma ró zo'c'öji, i 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Rí pärägö c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. 'Ma cjö c'o xo ra unü nguenda ja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, xo ra mbäräji 'ma c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi.

³ 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, e Cristo o tsjapü o z'ch'i in mü'büji c'o jña. Nguec'ua

gui nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguec'ua in chjëntc'jeji 'na carta de recomendación, ngue c'ua ra unü ngüenda yo nte c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. Nu o jña Mizhocjimi, dya jñu'sc'üji co o tinta; ngue o Espiritu Mizhocjimi o tsjapü o zi'ch'i in mü'büji. Mi jinguä 'ma o dyacöji Mizhocjimi c'o o mandamiento, o jñu's'ü cja laja c'o. Pero nudya, je ngue a mbo cja in mü'büji nu ja jü's'ü dya o jña.

⁴ Na ngue pjöxcö e Jesucristo, rí pärägö c'ü sö na jo rá pëpcö Mizhocjimi.

⁵ Nutscö, dya sö rá cjatsjögö c'ü na jo. Ngueje Mizhocjimi c'ü dacö poder ngue c'ua sö rá pëpcö c'ü.

⁶ O dyacö poder rá pëpcö, rá zopjü yo nte rá xipjiji 'na jña c'ü nuevo c'ü me na jo. C'e jña'a, dya ngue c'o mandamiento c'o o jñu's'üji cja c'o laja 'ñe cja c'o xipjadü; ngueje 'na jña c'ü ra jñu's'ü o Espiritu Mizhocjimi a mbo cja in mü'n'c'öji. C'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndüji, dya ra salvaji. Pero o Espiritu Mizhocjimi ra dyacöji c'ü rga bübüjtöji.

⁷⁻⁸ Mizhocjimi o zopjü e Moisés, o unü c'o laja c'o mi juns'ü c'o mandamiento. E Moisés cjanu o tjëmpi c'o nu menzumüji a Israel. Me ma zö ma jya's'ü o jmi e Moisés 'ma o ch'unü c'o mandamiento. Nguec'ua c'o nte, dya mi sö ro jñandbaji o jmi. Zö ma zö o jmi e Moisés, pero ts'é ts'é va cambia ngue c'ua mi ma ma tjørü c'ü mi juëns'i. Me ma zö'ö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero xenda na zö 'ma cjö c'o ra xipji yo nte ja ga cja e Jesucristo. Na ngueje 'ma cjö c'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndü 'ma c'o. Pero 'ma cjö c'o ra 'ñenche e o mü'bü e Jesucristo, ra tsja o Espiritu Mizhocjimi ra unü c'ü rguí bübüjtö c'o.

⁹ Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero dya mi cumplegöji. Nguec'ua rvá unnc'öji ngüenda c'ü rí tügöji in nzhunc'öji. Pero yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo, mamaji ja rgá sö ra perdonaozögöji ra jogü in mü'büji a jmi Mizhocjimi. Nguec'ua xenda na zö yo jña yo, que na ngueje c'o mandamiento.

¹⁰ E zana na zö ga jñetse, pero 'ma cjiñ e jyarü, dya cja zärä na jo e zana. Je xo ga cjatjonu c'o mandamiento. Na zö c'o, pero ya ch'acöji dya 'na jña c'ü xenda na zö.

¹¹ Me ma zö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero ro zädä 'ma dya cja ro mandazüji c'o. Nguec'ua ne jña nu cja ch'acöji, xenda na zö nu, na ngueje nunca ra nguarü.

¹² Rí pärägö c'ü dya ra nguarü ne jña nu. Nguec'ua, dya rí co'bügö ne rí 'naja jña, rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja.

¹³ Ma ra jya's'ü o jmi e Moisés, mi co'bü c'ua o jmi 'na bitu. Mi co'bü o jmi, ngue c'ua c'o nu menzumüji a Israel, dya ro unüji ngüenda c'ü mi ma ma tjørü nu c'ü mi juëns'i.

Pero nutscö, dya rí co'bügö ne ri 'na jña; rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja.

¹⁴ C'o nte c'o mi pöji e Moisés, dya unüji ngüenda pje vi ch'unüji c'o mandamiento. C'ua ja nzi va ngo'bü e Moisés c'ü o jmi, je xo ga cjatjonu c'o in menzumügöjme a Israel hasta yo pa dya. 'Ma xörüji c'o mandamiento, nza cja c'ü ya tsot'ü o ndöji, dya unüji ngüenda ja ga cja. Nguextjo 'ma cjö c'o ra 'ñenche e o mü'bü e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra unüji c'ua ngüenda ja ga cja.

¹⁵ Jä, hasta yo pa dya, 'ma xörüji o ley c'o o dyopjü e Moisés, tsot'ü o ndöji.

¹⁶ Pero 'ma cjö c'o ra nzhögü o mü'bü cja c'in Jmugöji, dya cja ra tsot'ü 'ma o ndöji, ra unüji c'ua ngüenda c'ü dya ngue c'o mandamiento c'o ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo ra 'ñevgueji libre.

¹⁷ Ngue c'in Jmugöji c'ü o dyacöji o Espiritu o ëjë co nuzgöji. 'Ma rá ench'e in mü'n'c'öji e Jesucristo c'in Jmugöji, c'ü o Espiritu ra dyacöji c'ü dya cja rá sü rga chëzhiji a jmi Mizhocjimi.

¹⁸ Nutscöji, dya cja tsot'ü in chögöji. Nguec'ua 'ma rá sido rá chëzhiji cja e Jesucristo c'in Jmugöji, 'ma rá sido rá unüji ngüenda ja ga cja c'ü me na zö angueze 'ñe me na jo, xo 'ñetscöji ya rguí ma ra pötücü in mü'büji c'ü. Nguec'ua ja c'o nzi ga cja angueze, je xo rga czazgöji nu. Na ngueje c'ü o Espiritu ra pëpji a mbo in mü'büji.

4

¹ Mizhocjimi o s'iyazügö o dyacö ne bëpji. Nguec'ua, dya rí sügö rgá zopcjö yo nte, ni xo rí tögü in mü'n'c'ö.

² Bübü c'o cja na s'o c'ü ix 'na tsetjo. Me päräji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Cjapü ñaji o jña Mizhocjimi, pero dya mamaji c'ü na cjuana. Pötüji c'e jña ngue c'ua yo nte ra ndeñeji co anguezeji. Nutscö, dya ga cjanu rgá cjagö. Jandgagö Mizhocjimi c'ü rí mangö c'ü na cjuana c'ü ja ix ga cja o jña. 'Ma ra ne ra unü ngüenda yo nte, ra sö ra mbäräji texeji c'ü na cjuana c'o rí xipjiji.

³ Ma rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo, bübü c'o dya creo c'o rí mangö. Ngueje c'o ya ni ma ra bëzhi o aljma, dya ra salvaji.

⁴ Anguezeji, dya ne ra 'ñenche e o mü'büji e Jesucristo; ätäji e Satanás nu c'ü dya jo, ätäji nza cja c'ü ri ngue Mizhocjimi. C'ü dya jo, co'tp'ü o ndöji. Nguec'ua 'ma äräji ja ga cja e Jesucristo, dya jya's'ü o mü'büji. Nguec'ua, dya päräji cjo Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na zö.

⁵ Nutscö, dya rí xi'tsc'öji ja ga czazgö; rí xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Rí xi'tsc'öji ngue in Jmugöji c'ü. Rí zo'c'öji, na ngueje rí pëpcö angueze rgá pjöxc'öji.

⁶ Mi jinguä 'ma mi bëxömütjo, o mama Mizhocjimi que ro bübü o jya's'ü. O bübü c'ua jya's'ü. Je xo va cjatjonu, Mizhocjimi

o dyacöji o jya's'ü a mbo cja in mün'c'öji. Nguéc'ua rí unnc'öji nguenda, 'ma rí árãji ja ga cja e Cristo, rí pãrãji ja ga cja c'ü me na zö Mizhocjimi. Na ngueje e Cristo, xo Mizhocjimi c'ü.

El vivir por la fe

⁷ Yo nte pë's'iji c'o me ni muvi a mbo cja 'na s'ãbã, maco dya ni muvi c'e s'ãbã. Je xo ga cjazgönu, me ni muvi o jya's'ü Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'ö. Pero in cuerpogö, dya ni muvi, dya ga zëzhi. A cjanu ga jñetse c'ü je ngue Mizhocjimi c'ü me na zëzhi, dya nguetscö.

⁸ Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö. Pero me na zëzhi Mizhocjimi, me pjöxcö na puncjü. Bübü 'ma me cjiñi in mü'bü ja rga cjaü, pero dya tögü in mü'bü.

⁹ Me jongö yo nte, me ne ra tsjacüji ra sufre. Pero dya jëzguigö Mizhocjimi. Zö bübü 'ma ya ra mbötcöji, pero xe rí bübütcjo.

¹⁰ Ja c'o nde rí nzhodügö, me jongöji ja rgã mbötcöji, ja c'o nzi va mbö't'üji e Jesús. Nguéc'ua me rí sufregö. Pero Mizhocjimi pjöcügö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bübütcjo e Jesucristo, y dacü c'ü rgã bübütcjogö.

¹¹ Nu dya xe rí büntcjö, me jongöji ja rgã mbötcöji, na ngueje rí pëpigö e Jesús. Dya pje ga zëtscö, pero angueze cjacü rá zëzhgö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bübü e Jesús a mbo cja in mün'c'ö.

¹² Na ngue c'ü rgã zo'c'öji, o dya'c'üji nueva vida, pero rí bübü peligro rá tögö.

¹³⁻¹⁴ T'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Ró creo c'ü ró ärã, nguéc'ua rvã mangö", eñe. Je xo ga cjazgönu. Rí creogö zö rá tögö, pero ra tsjacö Mizhocjimi rá bübütcjo na yeje, c'ua ja nzi va tsjapü e Jesús o bübütcjo na yeje. Y ra zinzgö co nu'tsc'ëji, rá ma cãrãji cja o jmi. Nguéc'ua rvã zo'c'üji.

¹⁵ Nu yo rí sufregö, ngue para rá pjöxc'öji. Na ngue c'ü rí zo'c'öji, xenda na puncjüts'üji c'o ra unü nguenda ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguéc'ua na puncjü c'o ra unü 'na pöjö Mizhocjimi, na mamaji c'ü me na nojo angueze, 'ñe me na jo.

¹⁶ Nguéc'ua, dya ga tögü in mün'c'ö. Zö ya ni ma rá titagö, pero pama pama pjöxcö Mizhocjimi, dacö cja in mün'c'ö c'ü rga zëzhigö.

¹⁷ Yo rí sufregö, nza cja c'ü 'na ts'indajmetjo, chjëntjui c'ü dya rí sufregö. Na ngueje rí pãrãgö ra dyacö Mizhocjimi ja c'o me na zö, c'ü dya ra nguarü.

¹⁸ Dya rí cjaü nguenda yo rí janda cja ne xoñijömmü. Rí cjaü nguenda c'o bübü a jens'e c'o dya rí janda. Na ngueje yo rí janda, ra cjojütjo yo. Pero c'o dya rí janda, ra mezhe c'ü dya ra nguarü c'o.

5

¹ 'Ma rá tögöji, ra chjorü nu in cuerpogöji nu rí bübügöji cja ne xoñijömmü. Pero rí pãrãgö ra zãdã 'ma ra dyacöji c'ü rí nuevo in cuerpoji c'ü dya ra chjorü. Ngue Mizhocjimi c'ü ra dyacöji c'ü rí nuevo in cuerpoji; dya ngue yo nte yo ra dyät'ã. 'Ma ya rí nuevo in cuerpoji, rá sido rá bübügöji a jens'e para siempre.

²⁻³ Nu dya xe bübü dya in cuerpogö, me rí sö rgã sufre. Rí negö ra ch'acö c'ü rí nuevo in cuerpo c'ü dya rá tögö. Na ngueje 'ma rá tögö, ra dya in cuerpogö, y dya be rí ch'acügö c'ü rí nuevo in cuerpogö. Cja ra ch'acü a cjanu, 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

⁴ Nu dya xe bübü dya in cuerpogö, me rí sö rgã sufre. Pero dya rí negö rá tögö dya. Na ngueje 'ma rá tögö, ra dya a in cuerpogö y dya be rí ch'acügö c'ü rí nuevo in cuerpo. Rí negö ra ch'acö c'ü rí nuevo in cuerpo, nu dya xe rí bübügö. Ngue c'ua ra pötcügöji nu in cuerpo nu ra chjorü, ixta ch'acö c'ü rí nuevo in cuerpo ngue c'ua dya ra chjorü.

⁵ Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o mama ra dyacöji a cjanu. Y ya xipji o Espiritu o ëjë o 'ñe bübü cja in mün'c'öji. Nguéc'ua rí pãrãgöji c'ü xo ra dyacöji c'ü rí nuevo in cuerpogöji.

⁶ Zö rá tögö, pero dya ra tsja'a, na ngue me mãjä in mün'c'ö. Nu dya xe rí bübügöji, dya be rí cãrãji a jens'e a jmi c'in Jmugöji.

⁷ C'ü rí mangö, rí ench'e in mün'c'öji e Jesucristo, zö dya be rí jandgöji dya c'ü.

⁸ Zö rá tögö, pero dya rí sügö. Na ngue rí pãrãgö nzi rá tögöji, ixtã ma bübügöji a jens'e a jmi c'in Jmugöji. Zö dya be rí ch'acö c'ü rí nuevo in cuerpo, pero xenda na jo rá tögö rá ma bübügö a jmi c'ü in Jmugöji, que na ngue ra mezhe rá sufre rga minc'ö va.

⁹ Zö xe rí bübügö 'ma ra ëjë e Jesucristo, zö ya rga tögö, pero dya ra tsja. Me rí jodügö rá cjaü ja c'o nzi ga ne angueze.

¹⁰ Na ngueje rí texeji rá cãrãji a jmi e Cristo nu ja ra jñüncöji nguenda, ngue c'ua ra jñetse ja rvã minc'öji, ngue c'ua angueze ra ngötcöji nzi 'nazgöji texe c'o ró cjaji cja ne xoñijömmü. 'Ma rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze, ra ngötcüji 'ma c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra ngötcüji 'ma; ra jñetse c'ü rvã cjaji c'o na s'o.

El mensaje de la paz

¹¹ Rí sügö c'in Jmugöji, na ngueje rí pãrãgö ra jñüncü nguenda c'ü. Nguéc'ua rí xipji yo nte ra unüji nguenda nguetscö 'na xöpütc'ü na cjuana. Mizhocjimi pãtcö in mü'bü c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne. Y rí te'begö c'ü xo 'ñetsc'ëji xo rí unnc'ëji nguenda c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

¹² Ró xi'tsc'öji na yeje c'ü nguetscö 'na xöpütc'ü na cjuana. C'ü rgã xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí cjaü na nojo; ngue c'ü rguí pãrãgueji ja rguí chjünrüji 'ma pje c'o

ra xi'tsc'oji c'o na s'o ga xöpüte. Anguezeji mamaji c'ü dya cjuanzög 'na xöpüte. Na ngueje c'apüji ni muvi 'na nte, 'ma pje c'o pjëzhi o 'ma pjëchi ra ña'a na jo; dya c'apüji ngüenda c'ü bübü a mbo c'ja o mü'bü. Rí xi'tsc'oji yo, ngue c'ua ra s'ó rí xipjiji c'o 'ña xöpüte c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'oji.

¹³ Na ngue c'ü rí mangö c'ü na cjuanzög 'na xöpüte, bübü c'o xi'ts'iji ya rí locogö. Y mamaji c'ü rí c'apcö me na nozö. Pero rí xi'tsc'oji, c'ü rgá mangö na cjuanzög 'na xöpüte, ngue c'ü rgüi jñetse me na nojo Mizhocjimi. Y 'ma rí xi'tsc'oji na jo 'na pjeñe, ngue c'ü rgá pjöxc'oji c'ü.

¹⁴ Na ngue c'ü me go s'iyazgöji e Jesucristo, rí unnc'ö ngüenda xo ni jyodü rá s'iyagö yo nte rga zopcjö yo. Na ngueje ró unü ngüenda o ndü angueze c'ü ro tügöji rí texeji; nguec'ua chjëntjui c'ü ya ró tügöji.

¹⁵ O ndü por nutscöji rí texeji, nguec'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, rá bübütojji 'ma. Nuc'ua, dya c'ja rá c'jaji ja c'o rgá netsjëji, rá c'jaji dya ja c'o nzi ga ne angueze. Na ngueje o ndü por nutscöji, c'janu o bübütjo na yeje.

¹⁶ Nguec'ua nutscö, dya c'ja rí c'apü ngüenda zö ja ga jñetse 'na nte, o zö pje rí pjëzhi. 'Ma ot'ü, mi c'apcö dya mi muvi e Jesús, mi c'ijñigö c'ü mi nguextjo 'na nte. Pero dya c'ja rí c'ijñigö a c'janu, rí unnc'ö dya ngüenda e Jesús ngueje Cristo c'ü ne ra mama: 'Ví ñeje c'ja Mizhocjimi.

¹⁷ 'Ma c'jö c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ya rí nuevo 'ma o mü'bü 'ñe o pjeñe c'ü. Dya c'ja rí c'ijñi nza c'ja 'ma ot'ü. Tsjijñiji cjuarma, ya rí nuevo rgá nguñijí o mü'bü 'ma c'e nte.

¹⁸ Nguetsjë Mizhocjimi o tsjacöji ya nuevo dya ín mün'c'öji. O ndäjä e Cristo o ëjë, o 'ñe ndü por nutscöji, ngue c'ua s'ó ra nugüji dya na jo Mizhocjimi. Y nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dyacö ne bëppi rá xipji yo nte, c'ü ya s'ó rá chëzhji dya a jmi Mizhocjimi, na ngue angueze ya s'ó ra recibidozöji.

¹⁹ Mizhocjimi o ndäjä e Cristo o ë ndü por nutscöji rí nteji. Nguec'ua s'ó dya Mizhocjimi ra perdonoazgöji dya c'o, ra nugüji na jo. O dyacö ne bëppi rá xipji yo nte, c'ü ra s'ó ra chëzhji dya a jmi Mizhocjimi.

²⁰ Rí pätpägö e Cristo rgá zopjü yo nte, chjëntjui c'ü rí nguetsjë Mizhocjimi rí ña'a. C'ü ro mama e Cristo, nutscö rí zopjü yo nte co texe ín mün'c'ö, rí xicöji a c'java: "Chëzhgueji dya c'ja o jmi Mizhocjimi; angueze ra recibidots'üji", rí embe yo nte.

²¹ E Jesucristo mi ojtjo o nzhubü, nunca mi c'ja c'o na s'o. Pero Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo o ngötcüji ín nzhunc'öji, nza c'ja 'ma rí ngue angueze rví tsja c'o na s'o. O tsja a c'janu Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rá ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, ra nugüji Mizhocjimi nza c'ja c'ü nunca rva c'jagöji c'o na s'o.

6

¹ Rí pëpcö Mizhocjimi; nguec'ua rí zo'c'öji. In mangueji c'ü ín junt'ü ín mü'büji que Mizhocjimi nugüji dya na jo. Pero 'ma dya rí tsjaji ja c'o nzi ga ne, nu'ma, 'ñietse c'ü dya cjuana ín creoji.

² O mama Mizhocjimi:

C'e pa c'ü rvá mangö, ró äjtç'ägöji 'ma i dyötcöji.

Ró pjöxc'öji c'e pa c'ü ya rvá mangö ro empc'öji libre, eñe Mizhocjimi.

Rí tsjijñiji, ya zädä c'o c'jé nu c'o o mama Mizhocjimi. Nudya, ngue dya, s'ó ra salvatsc'oji Mizhocjimi.

³ Rí jodü ja rga minc'ö na jo, ngue c'ua dya ra s'ó c'jö ra zopcjögö ra mama: "Dya ga jo yo jña yo xitscöji e Pablo. Dya rí negö yo", ra 'ñeñe.

⁴ Zö pje rí sufregö pero rí sëchcö, dya rí jëzgö ne bëppi. Rí c'jagö a c'janu ngue c'ua ra 'märä na jo'o c'ü ngue o mbëpjizü Mizhocjimi. Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö, dya rí pärä ja rga c'apü. Pero rí sëchcö c'o.

⁵ Bübü 'ma jüctüji co chirrio. Xo bübü 'ma pantcaji a pjörü. Xo bübü 'ma me jmurü yo nte me mamaji pje ra tsjacöji. Pero rí sëchcö c'o. Rí pëpcö Mizhocjimi hasta ya me ni mbotjo ín cuë. Nguec'ua rí bëzhi na puncjü ín ch'iji, y bün'ma dya rí sigö o xëdyi.

⁶ Siempre rí jodügö ja rga c'jagö c'o na jo. C'ü rí pärägö ja ga c'ja Mizhocjimi, ngue c'ü rí xipjigö yo nte. 'Ma c'jö pje c'jaco, rí pësp'iji paciencia. Rí c'jagö na jontezgö ngue c'ua rá pjös'ü yo nín mintegöji. Me pjöxcö o Espiritu Mizhocjimi ja rgá pëpcö Mizhocjimi. Y rí s'iyagö yo nín mintegöji, dya rí c'japütjo que rí s'iyaji. Nujoy, ngue yo ní jñetse c'ü ngue o mbëpjizü Mizhocjimi.

⁷ Bübüzgö o poder Mizhocjimi; nguec'ua rgá zopcjö yo nte rí xicöji o jña angueze c'o na cjuana. Ya na jozögö dya a jmi Mizhocjimi; nguec'ua ya dyacö texe c'ü ni jyongö, ngue c'ua rá tögö o nte ra dyätpäji o jña e Jesucristo, 'ñe ngue c'ua dya ra ndöcö e Satanás nu c'ü dya jo.

⁸ Bübü 'ma respetaozöji, bübü 'ma c'jacöji c'ü dya ni muvizgö. Bübü 'ma xoscöji o bëchjine, bübü 'ma mamaji c'ü na jontezgö. Pero rí s'ido rí pëpcö Mizhocjimi rgá zopcjö yo nte. Zö mamaji c'ü rí onpü yo nte, pero rí s'ido rí xicöji c'ü na cjuana.

⁹ Zö cärä c'o c'jacö c'ü dya ni muvizgö, pero bübü c'o unü ngüenda ngue o mbëpjizgö Mizhocjimi. Zö bübü 'ma ya ngue rá tügö, pero rí jñandaji xe rí bübütjo. Zö pencö Mizhocjimi o ndumü, pero dya c'jaco rá tügö.

¹⁰ Bün'ma me rí nzhumügö, pero Mizhocjimi c'jaco rá mäjä. Zö dya pje rí pë'sc'ö, pero rí xicö yo nte yo jña yo me ni muvi, ngue c'ua ra mbë's'iji c'o na cjuana ni

muvi. Dya pje rí pè'sc'ò nzi ga mbè's'i yo nte. Pero rí pè'sc'ò texe c'o na cjuana ni muvi.

¹¹ Mi cjuarmats'ùji ìn càrãji a Corinto, rí xi'tsc'òji texe c'o rí pè'sc'ò cja ìn mü'bü, dya pje rí co'bügö ne rí 'na jña. Me rí nets'eji.

¹² Ìn cjiññiji c'ü dya rí netsc'òji. Ngue'tsc'eji, dya ìn nezgöji.

¹³ Rí xi'tsc'òji dya, nza cja 'na bëzo c'ü zopjü c'o o t'i. Rí ñezgöji ja c'o nzi rgá netsc'òji.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴ Dya sò rá 'hüech'iji cja 'na yovo 'na nzhünü co 'na burru. Je xo ga cjatjonu, dya sò rí nzhodüji c'o dya creo Mizhocjimi rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. C'o na jo, dya sò ra dyoji c'o na s'o. C'o ya bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi, dya sò ra dyoji c'o nzhodü cja bëxö mü.

¹⁵ Dya xo sò e Cristo rí 'natjo o pjeñevi e Satanás nu c'ü dya jo. 'Na nte c'ü ya 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya sò ra nzhodüvi c'ü dya ne ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo.

¹⁶ Cja c'e templo nu ja ma't'üji Mizhocjimi, dya sò ra ndägä o santo. Je xo rga cjatsc'eji nu, dya rí nzhodüji c'o dya ne ra 'ñejme Mizhocjimi. Na ngueje ngue o templotsc'eji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. O mama a cjava:

Rá mimigö a nde anguezeji, rá nzhodügö co anguezeji.

Ri nguetscö o Mizhocjimizüji, y rá cjapcö ìn ch'igö c'o, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Nguec'ua ni jyodü rí tsjaji ja c'o xo nzi va mama Mizhocjimi:

Rí xögüji cja c'o cja'a na s'o, dya cja rí dyoc-jeji.

Dya cja rí tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua rá recibidotsc'öji.

¹⁸ Ri nguetscö ìn Tatazögöji. Y rá cja'c'öji ìn ch'itsc'öji 'ñe ìn xunt'itsc'öji, eñe Mizhocjimi c'ü me na nojo.

7

¹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma; nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Na ngue yo o mama Mizhocjimi, ni jyodü rá xögüji texe cja c'o na s'o, ngue c'ua ra ndintsquigöji c'o. Na ngueje 'ma rá cja'ji c'o na s'o, ra s'odü ìn cuerpogöji 'ñe ìn mü'büji. Ni jyodü rá cja'ji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, y nguextjo angueze rá sügöji.

El cambio de actitud de los corintios

² Rí ñezgöji co texe ìn mün'c'eji. Dya pje ró cja'c'öji c'ü na s'o ne rí 'natsc'eji. Dya pje ró xi'tsc'öji c'ü ro s'odü ìn mün'c'eji ne rí 'natsc'eji. Dya ró pe'chc'eji bëchjiine ne rí 'natsc'eji.

³ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí mangö c'ü ìn cjiññiji c'ü rvá cja'c'öji c'o na s'o. Ya ró xi'ts'iji c'ü me rí nets'eji co texe ìn mün'c'ö. Zö pje xe rá sufregö, pero rá sido rá nets'eji hasta rí bübü rá tügö co nu'tsc'eji.

⁴ Rí xi'tsc'öji me rí mä'c'öji. Y rí xipjigö c'o 'ñaja cjuarma c'ü na jo gui tsjagueji. Zö me rí sufregö, pero me rí mäcjö.

⁵ 'Ma ró sät'ägö a Macedonia, dya sò ro söya ìn pjeñegö, na ngue mi bübü c'o pje nde ma problema. Mi sufregö, y me mi mbeñe ìn mün'c'ö.

⁶ Pero Mizhocjimi me cjapü ra mäjä 'ma cjö c'o ya ni tögü o mü'bü. Nuc'ü, xo tsjacö ró mäjä. Na ngueje e Tito o zät'a nu ja mi bübügö.

⁷ C'ü vi zät'a e Tito, dya nguextjo c'ü rvá mäcjö c'ü. Xo ró mäcjö, na ngue o xitscö e Tito c'ü vi mäjä angueze 'ma o 'ñe nuc'eji. O xitscö c'ü me ìn ne rí jñandgagöji. O xitscö c'ü me ì nzhumügueji por c'ü vi tsjagueji. Xo xitscö c'ü me ìn ne rí tsjagueji c'o ya rvá xi'tsc'öji. Nguec'ua xe mas ró mäcjö.

⁸ Me ì nzhumügueji 'ma ì xörüji c'e carta c'ü ró pen'c'öji. Nguec'ua mi cjiññigö: "Na jo, dya ro penpegöji c'e carta", rí eñetsjögö. Pero rí pärägö dya, dya go mezhe vi nzhumügueji. Nguec'ua rí mäcjö ró pen'c'öji c'e carta.

⁹ C'ü rgá mäcjö, dya nguextjo c'ü vi nzhumügueji. Rí mäcjö na ngueje ì nzhumüji c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, ì nzhumüji cjanu o nzhogü ìn mün'c'eji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ìxi jñetsetjo c'ü dya ró cja'c'öji na s'o 'ma ró pen'c'öji c'e carta.

¹⁰ 'Ma cjö c'o ra nzhümü ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra nzhogü o mü'bü ra salva. Y dya ra yembeñe c'e nte c'ü xe ra nzhogü cja c'o na s'o. Na puncjü o nte c'o nzhümü, pero dya nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ra ndüji, dya ra salvaji.

¹¹ Nu'tsc'eji ì nzhumügueji ja c'o nzi va ne Mizhocjimi; nguec'ua me ìn ne rí tsjaji dya c'o na jo. Dya mi cjapqueji ngüenda c'o na s'o c'o mi bübü a ndetsc'eji. Pero 'ma ì xörügueji c'e carta, ìx ì tsjapüji ngüenda. Y mi negueji ro pärägö c'ü ja ma cja, c'ü dya ì pè'sc'eji ìn s'ocügueji ìn texeji. Me xo ì s'ogueji c'ü vi tsja na s'o 'na cjuarmatsc'eji. Me xo ì sügueji. Me xo mi ne rí jñandgagöji, rí xitscöji c'ü ìn ne rí dyätcägöji. Xo ì castigaoji c'e cjuarma na ngue vi tsja na s'o. ì tsjaji texe c'o ró xi'tsc'öji; nguec'ua dya cja pje só'ö pje xe rá xi'tsc'öji dya.

¹² Ró pen'c'öji c'e carta, ró xi'tsc'öji rí castigaoji c'e cjuarma c'ü vi tsja na s'o. Xo mi juentsegö nu c'ü vi tsjapüji na s'o. Pero c'ü xenda mi cjiññigö, ngue'tsc'eji. Ró pen'c'eji c'e carta ngue c'ua rí unnc'eji ngüenda c'ü ìx na cjuana ìn nezeji a mbo cja ìn mün'c'eji, 'ñe ìn ne rí dyätcäji. Je a cjanu va ne Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua rí mäcjö dya, dya cja pje rí mbeñe dya. Y mas rí mäcjö, na ngueje ya xo vi mäjä e Tito. 'Ma o ëjë e Tito o 'ñe nuc'eji, ì recibidoji ìn texeji; nguec'ua dya cja pje xo mbeñe dya c'ü.

¹⁴ Ante c'ü ro ëjë e Tito ro 'ñe zenguats'üji, ya rvá xicö que rí dyätcäji. Y dya ró bëzhgö

ín tsegö. Na ngue i dyätcäji. Nguec'ua na cjuana c'o ró xippi e Tito. Je xo ga cjatjonu, texe c'o rí xi'tsc'öji, na cjuana c'o.

¹⁵ E Tito, me nets'ëji na puncjü, na ngueje mbeñe ja c'o vi recibidogueji angueze. Me i sügueji 'ma i dyäräji c'ü o xi'ts'iji. Me i dyätäji c'ü.

¹⁶ Me rí mäcjö, rí pärägö que rí tsjagueji na jo.

8

Dando generosamente

¹ Rí ne rá xi'tsc'öji cjuarma, c'o o tsja c'o cjuarma c'o jmurü cja c'o jñiñi c'o tsja a manu a Macedonia. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia ra mbös'üji c'o cjuarma a ma a Judea c'o pje ni jyodü.

² C'o cjuarma a Macedonia me go sufregji o prueha, pero me go mäji na puncjü. Nguec'ua va tsja anguezeji o jmutüji o merio ra mbenpeji c'o cjuarma a Judea. O jmutüji co texe o mü'büji zö dya pje xo teme anguezeji.

³ Rí xi'ts'iji c'ü na cjuana. Anguezeji o tsjaji mas posible o jmutüji o t'opjü c'ü o söji. Anguezetsjëji o ne o jmutüji.

⁴ O dyötcöji na puncjü c'ü xo ro sö anguezeji ro mbös'üji c'o 'ñaja jñiñi rvá mbenpeji o merio c'o cjuarma a Judea.

⁵ Ya mi te'begö c'ü ro tsja anguezeji ro mbös'üji o merio. Pero dya nguextjo c'ü o tsjaji. Ot'ü o unüji o mü'büji c'ín Jmugöji ro dyätäji c'ü, 'ñezgö xo ro dyätcägöji. Na ngue je va cjanu va ne Mizhocjimi.

⁶ Nguec'ua ró xippi e Tito ra ëjē ra 'ñe cjuatü c'e bëppi c'ü o mbürü a ndetsc'ëji. Na ngue 'ma mi bübü e Tito co nu'tsc'ëji, o xi'tsc'ëji c'ü na jo ri jmutqueji o merio ri pjösc'ëji c'o cjuarma a Judea.

⁷ Na jo gui 'ñenche in mü'büji e Jesucristo. In päräji na jo o jña Mizhocjimi, y in päräji ja gui zopjüji na jo yo nte. Me in jodü rí tsjaji c'o na jo. Me xo in nezeji. Ja c'o nzi gui tsjaji texe yo na jo, xo rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea.

⁸ Nujyo, dya xtí mandats'üji yo. Nguextjo c'ü rí unnc'ëji ngüenda ja ga tsja c'o cjuarma a Macedonia me jodü ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea. Nguec'ua je xo rgui tsjagueji a cjanu. A cjanu ra jñetse c'ua na jo, c'ü na cjuana in nezeji.

⁹ In pärägueji ja va s'iyazgöji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nuts'öji, dya pje mi muvizgöji cja o jmi Mizhocjimi. E Jesucristo me ni muvi; nuc'ü, ixmi bübüvi Mizhocjimi c'ü. Pero o ëjē cja ne xoñijömmü nza czazgöji ri nteji, me go tsjapüji dya ni muvi c'ü. Nguec'ua me ni muvizgöji dya cja jmi Mizhocjimi.

¹⁰ A cjë'ë mi negueji ri pjös'üji c'o cjuarma a Judea; nguec'ua vi jmutqueji ja nzi o

merio. Rí cjiñigö, na jo rí cjuatüji c'ü i pjürügueji.

¹¹ C'ü ya i pjürüji, nudya rí cjuatüji co texe in mü'büji ja c'o nzi vi pjürüji. Rí pjös'üji c'o cjuarma c'ü mas ra sötsc'ëji.

¹² 'Ma rí unügueji co texe in mün'c'ëji, ra mäjä 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi dya te'be rí unügueji c'o dya in pës'iji, nguextjo c'o sötsc'ëji.

¹³ Rí negö rí pjös'ëji c'o cjuarma a Judea. Pero dya ri tsjopqueji rgui unüji o merio. 'Ma ga cjanu, ngue'tsc'ëji me rí sufregueji c'o rgui jyodüts'üji.

¹⁴ Rí pjös'ëji ngue c'ua anguezeji ra mbës'iji algo, 'ñets'ëji xe xo rí pës'ëji algo. Nu'tsc'ëji xenda in pës'ëji dya; nguec'ua rí unügueji c'o ni jyodüji anguezeji dya. 'Ma ra zädá 'ma xenda ra mbës'iji anguezeji, ra sö anguezeji ra dya'c'ëji c'o rgui jyodüts'üji. Nguec'ua nde rí pës'ëji algo in texeji.

¹⁵ Mbeñeji ja c'o nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Je mama a cjava: "Nu c'o na puncjü va jñüs'ü c'o maná, dya pje go mbonc'ü c'o. Nu c'o dya nda jñüs'ü, xo zötjo c'o, dya pje go bëzhi c'ü ro ziji."

Tito y sus compañeros

¹⁶ Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje o 'ñünbü o mü'bü e Tito me xo ne'ë c'ü rí tsjagueji a cjanu yo na jo.

¹⁷ 'Ma ró xippi e Tito ra 'ñe xi'ts'iji rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea, me go mäjä va dyätcägö. Ya xmi ne e Tito ra 'ñe nuc'ëji. Na ngue me ne'e ra 'ñe mböxc'üji.

¹⁸ Rá xippi e Tito ra ëji yeje cjuarma. 'Na c'o cjuarma c'o ra ëji e Tito, me nádäji texe nu ja jmurü yo cjuarma. Na ngueje cja'a c'e cjuarma me zopjü yo nte, me xippiji ja ga cja e Jesucristo.

¹⁹ C'o congregación o juajnüji c'e cjuarma rá ma soccöjme c'o merio c'o cjuarma a Judea 'ma rí cjuarü rí jmutqueji. Nguec'ua 'ma rá ëcjöjme ja nzi cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säccjöjme va a Corinto, va rgui jmutqueji c'o merio. Nguec'ua rá möccjöjme c'ua c'e cjuarma a ma a Judea, rá pjös'üji c'o merio. A cjanu ra jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Xo ra jñetse c'ü me in ne rí pjösc'ëji c'o.

²⁰ Rá möccjöjme c'e cjuarma ngue c'ua dya ra jyäxcöji c'o merio c'o na puncjü c'o rrü pjös'üji c'o cjuarma a Judea.

²¹ Pärä c'ín Jmugöji c'ü dya rá tjörügö c'o merio. Pero rá möccjöjme c'e cjuarma. 'Ma jiyö, 'na ra mamaji c'ü ró tjörügö c'o merio.

²² C'e cjuarma c'ü ra ëji e Tito 'ñe c'e cjuarma c'ü cja ró xi'ts'iji, na jonte c'ü. Na puncjü rvá sögö c'e cjuarma; nguec'ua rí pärägö me jodü ja rgá tsja c'o na jo. Nudya, me ne'ë angueze ra 'ñe zenguats'üji, na ngueje pärä c'ü rí tsjaji na jo.

²³ Nu'tsc'ejí, 'ma c'j'ó c'o ra dyönn'c'ejí: "¿Pje pjëzhi e Tito?", ra 'ñentsc'ejí, rí xipjiguej: "Ngue o dyojui e Pablo nu pëppjivi. Anguezevi pjöxc'öjme", rí 'ñembej c'o. 'Ma c'j'ó c'o ra dyönn'c'ejí c'ü pje pjëzhi c'o yeje cjuarma c'o ra ëji e Tito, rí xipjiji ngueje c'o vi juajnü c'o congregaciön. Rí xipjiji c'ü pëppjivi na jo cja Mizhocjimi; nguec'ua ga unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo.

²⁴ C'o cjuarma c'o ra 'ñe zenguats'üji, rí xicöji c'ü in cjuaguej na jo. Rí recibidoguej na jo c'o cjuarma. A cjanu ra jñetse c'ü in s'iyaguej c'o. Ra mbärã c'ua c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregaciön c'ü na cjuana c'o rí xicö anguezej c'ü in cjuaguej na jo.

9

La colecta para los hermanos

¹ Zö rí xi'tsc'öji cja ne carta ja rgui pjösc'ejí o merio c'o cjuarma a Judea, pero dya ni jyodü rá xi'ts'íji.

² Na ngueje rí pärägö in ne rí pjös'üguej. Rí xipjigö c'o cjuarma a ma a Macedonia ja gui tsjaguej nu'tsc'ejí in menzumüji a Corinto c'ü tsja a Acaya. Rí xicöji a cjava: "C'o cjuarma a ma a Acaya, ya bübüji dispuesto ra mbös'üji o merio c'o cjuarma a Judea. Ndeze a cjé'ë, neji a cjanu", rí embej. Nguec'ua me xo ne o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia xo ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea.

³ Rö xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí o merio c'o cjuarma a Judea. Nguec'ua rá xipji e Tito 'ñe c'o yeje cjuarma ra ëji, ngue c'ua rí pjürü rí jmutquej c'o merio. 'Ma dya rí jmutüguej, ra mama c'o cjuarma a ma a Macedonia c'ü dya cjuana c'ü ró xicöji.

⁴ Na ngueje 'ma rá ëcjöjme ja nzi o cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, 'ma ra chö'tc'ejí anguezej c'ü dya be rí jmutquej o merio, rá bëzhgö in tseje 'ma. Na ngue me rí mäjã rgã xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea. Xo 'ñetsc'ejí xo rí tseugej 'ma.

⁵ Nguec'ua ró cjiñigö c'ü mi jyodü ro xipji e Tito 'ñe c'o ra dyoji, ra ëji ante c'ü rá ëcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia. Ra xi'tsc'ejí ja rgui jmutquej c'o merio c'o ya j manguej rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ngue c'ua 'ma rá säcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia, ya rí quixtjo c'o merio. 'Ma rí unüguej o merio, dya rí tsjiñiguej c'o in merioguej. Rí unüji co texe in mü'büji.

⁶ 'Ma rí unüguej in merioji, rí mbeñejí yo rá xi'tsc'öji dya: C'ü ts'inguilëtjo o ts'indëchjö ra ndujmü, ts'inguilëtjo o tjö ra xenze c'ü. C'ü na puncjü o ts'indëchjö ra ndujmü, na puncjü o tjö ra xenze c'ü.

⁷ Rí unüguej ja c'o nzi va nguiñi in mü'büguej nzi 'natsc'ejí. Dya rí sentio rgui

unüji. Dya xo rí unüji nza cja c'ü rí cja c'üji a fuerza. Mizhocjimi me ne'e nu c'ü me mäjã ga unü.

⁸ Me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra dya c'ejí texe c'o na jo, ngue c'ua rí pë'sc'ejí na puncjü, dya ra bë'ts'íji. Nguec'ua ra sö rí pjösc'ejí c'o pje ni jyodü.

⁹ Ra sö rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama o jña Mizhocjimi c'ü t'opjü a cjava:

'Ma c'j'ó c'o ra mbös'ü yo nu minteji c'o pje rgü jyodüji, siempre na mbë's'i 'ma c'ü, ngue c'ua ra sö ra sido ra mbös'ü yo nu minteji.

¹⁰ Mizhocjimi dacüji o semilla rá tujmüji. Xo dacüji c'o pje rá siji. Je xo rga cjatjonu ra dya c'ejí texe c'o ni jyodüts'üji, y mas ra dya c'ejí. A cjanu ra sö rí tsjaguej rrü jontetsc'ejí rí pjösc'ejí yo nin mintegej.

¹¹ Ra dya c'ejí Mizhocjimi c'o na jo, ngue c'ua rí pjösc'ejí na jo c'o nin cjuarmaguej. Nguec'ua 'ma rá ma socpöjme o merio c'o cjuarma, anguezej ra unüji na puncjü 'na pöjö Mizhocjimi.

¹² C'ü rgui pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, na jo c'ü. Na ngueje pje c'o ni jyodüji anguezej. Pero c'ü xenda ni muvi, ngueje c'ü ra tsja anguezej ra unüji na puncjü 'na pöjö Mizhocjimi na ngue vi pjösc'ejí c'o.

¹³ In manguej c'ü in ätquej o jña e Cristo. 'Ma rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ra unüji 'ma ngüenda na cjuana in ejmeji e Jesucristo, ra mamaji me na nojo Mizhocjimi. Ra mamaji me na nojo Mizhocjimi por c'ü vi pjösc'ejí na jo anguezej, 'ñe in pjös'üji 'ma c'j'ó c'o pje ni jyodü.

¹⁴ Anguezej ra mbents'ejí ra dyö'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje me go 'ñünn'c'ü in mün'c'ejí Mizhocjimi j pjös'üji.

¹⁵ Dya rí jünji jña ja rga unüji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue o dyacöji c'ü me ni muvi c'ü ngueje e Jesucristo c'ü o ëjë cja ne xoñijömü por nutscöji.

10

La autoridad de Pablo como apóstol

¹ Nutscö e Pablo rí xi'tsc'öji rí dyätcägöji. Pero c'ua ja nzi ma cja e Jesucristo, je xo ga cjazgönu, dya rí cjacpö na nojo rgã zo'c'öji, y rí bübü dispuesto rá perdonaotsc'öji. Bübüts'ejí c'o mama me rí sü rgã zo'c'öji 'ma rí bübü co nu'tsc'ejí, pero c'ü me rí huënc'öji na zëzhi 'ma rí pen'c'öji 'na carta.

² Bübüts'üji c'o pëzhi que rí cjatsjögö ne bëpji nza cja 'na nte c'ü dya creo Mizhocjimi. Rí ó'tc'öji rí dyätcäji in texeji. 'Ma jiyö, ya ró cjiñigö, 'ma rá 'ñe zenguats'üji, rá huënc'i na zëzhi c'o mama rí sü rgã zo'c'öji. Dya rá sügö.

³ Rí ntetjögö, pero c'ü rgã zo'c'öji, dya nza cja ga zo'c'üji yo nte yo dya pärã Mizhocjimi.

⁴ Cja ne bëppi nu rgá pëpcö Mizhocjimi, dya ri cjiññitsjêgö in pjeñe ja rga zopji c'o mama dya cjuana o jña Mizhocjimi; Mizhocjimi dacö o poder.

⁵ Yo nte, me cjiññitsjêji o pjeñe ga tsjapüji na nojo. Me üji yo jña yo mama ja cja Mizhocjimi. Pero co o poder Mizhocjimi ri zopcjöji, ngue c'ua na puncjü c'o jêzi c'e pjeñe c'ü cjiññiji, cja na dyätäji c'ua e Cristo.

⁶ Nguec'ua nu'tsc'ëji ri dyätägöji. C'o dya ra dyätägö, ya ri bübü rá castigaogö c'o.

⁷ Bübü c'o cjiññitsjê c'ü mbëpji cja Mizhocjimi, y mamaji c'ü dya ngue o mbëpji c'ü. Nu'tsc'ëji in creogueji c'o, na ngue dya in pätpäji o mü'büji. Bueno, 'ma cjo c'o mama ngueje o mbëpji Mizhocjimi anguezeji, ni jyodü xo ra unüji ngüenda nutscö xo ri mbëpji cja Mizhocjimi.

⁸ Nguetsjê c'in Jmugöji o dyacö poder rá cjaögö ne bëppi. Ne bëppi, dya ngue c'ü rá xöcüt's'üji; ngueje c'ü mas ri 'ñejmeji e Jesucristo. Zö xe rá xi'tsc'öji c'ü ja ga mbëtscö na nojo, pero na cjuana. Dya cjo sö ra mama c'ü dya cjuana yo ri mangö c'ü rga bëzhgö in tseje.

⁹ Ixtí unnc'ëji ngüenda, c'ü rgá pen'c'öji o carta, dya ngue c'ü rgui sügueji.

¹⁰ C'o xöpüte xi'tsc'ëji a cjava: "E Pablo 'ma pen'c'ëji o carta, me huënch'ëji na zëzhi nza cja c'ü ri pë's'i o poder. Pero 'ma bübü co nu'tsc'ëji c'ü, dya huënch'ëji a cjanu. Y dya ña na jo", ents'ëji c'o xöpüte.

¹¹ C'o xi'tsc'ëji a cjanu, ni jyodü ixta unüji ngüenda, 'ma rá êcjo co nu'tsc'ëji ri bübü rá castigaots'üji c'ua ja nzi rgá mangö cja yo carta 'ma dya ri bübü co nu'tsc'ëji.

¹² C'o xöpüte, me mamatsjêji c'ü me na jo ga jizhiji. Cjiññitsjêji que na jo ga xöpünteji, na ngue nde dyotji ga jizhiji. Pero dya ni muvi c'ü ni jyëtsitsjêji a cjanu. Nutscö, dya rá mangö cjo nda na jozgö que na ngue anguezeji.

¹³ Dya rá cjaüpütsjêgö a cjanu na nojo. C'ü rá mangö, nguextjo c'ü ja va cja va dyacö Mizhocjimi ne bëppi nu rgá zopcjö yo nte. Ngue angueze o dyacö ró 'ñe zo'c'öji.

¹⁴ Nguetscö ot'ü ró 'ñe xi'tsc'öji ja ga cja e Cristo. Nguec'ua ri pë'sc'ö derecho rá zo'c'öji; nu'tsc'ëji ni jyodü ri dyätägöji.

¹⁵ Dya ri cjaögö ja c'o ga tsja c'o xöpüte. Anguezeji pöji nu ja ya vi ma'a c'ü 'naja vi ma zopji yo nte. Cjapüji na noji nza cja 'ma ri nguetsjê anguezeji ot'ü vi zopjüji yo nte. Rí te'begö ri 'ñejmeji na jo Mizhocjimi. A cjanu ra sö rá magö cja c'o 'ñaja jñiñi ja c'o nzi va dyacö Mizhocjimi rá ma pëpji.

¹⁶ Rá magö cja c'o jñiñi c'o mas na jê, rá ma xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Y 'ma rá sät'ägö nu ja ya mbürü o creoji o jña Mizhocjimi, dya rá onpü yo nte, cja rrü mangö: "Na puncjü o nte va yo ya ndenngue co nuzgö",

rá eñegö, iyö. Na ngue ri ngue c'ü 'na cjuarma c'ü ya vi pjütü c'e bëppi.

¹⁷ 'Ma cjo c'o ra mbëpi na jo Mizhocjimi, dya ni jyodü ra mama: "Nutscö ró cjaögö ne bëppi." C'ü ni jyodü ra mama: "Mizhocjimi o mböxcü ró pëpjiögö ne bëppi", ra'ñeñe.

¹⁸ Zö ra mama 'na nte: "Me na jozgö", ra 'ñeñe, pero dya ngue c'ü ni jñetse cjo na jo. Pero 'ma mama Mizhocjimi c'ü na jo 'na nte, ix na cjuana na jo 'ma c'ü.

11

Pablo y los apóstoles falsos

¹ Xa'ma ri pë'sc'ëji paciencia co nutscö c'o xe rá xi'tsc'öji. Na ngue c'ü ri cjaöpö me ni muvi ne bëppi nu rgá zopcjö yo nte, bübü c'o ra mama que ri locogö, dya ri jüngö in pjeñe. Pero ri ot'c'öji ri pëscöji paciencia c'o xe rá xi'tsc'öji.

² 'Na bëzo me pjörü c'ü nu xunt'i, ngue c'ua 'ma ra chjüntpü c'ü o xunt'i, dya be ri chjêvi o bëzo. Nguec'ua nguextjo c'ü nu xïra ra dyojui. Je xo ga cjaögö nu, me ri pjö'c'öji c'ua ja nzi ga mbö'c'ëji Mizhocjimi. Rí negö nguextjo e Cristo ri ñegueji.

³ C'e c'ijmi o dyonpü e Eva, mi cjaü mi xipji c'o na cjuana pero iyö. Je xo ga cjatjonu, ri sügö 'na cjo c'o ra dyon'c'üji ra s'onnc'üji in pjeñeji; nguec'ua dya cja ri ñegueji e Cristo co texe in mün'c'ëji.

⁴ Ró xi'tsc'öji ja rgá sö e Jesús va 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguec'ua vi creogueji. Y Mizhocjimi o dya'c'ëji c'ü o Espiritu o êjê cja in mün'c'ëji. Pero bübü o xöpüte c'o va êtsjê c'o nan'ño ga zo'c'üji. Maco in pësp'iji paciencia anguezeji, xo ni jyodü ri pëscöji paciencia yo ri xi'tsc'öji.

⁵ Anguezeji cjaüpü me na noji, mamaji c'ü ngue anguezeji o apóstole e Jesucristo. A poco in cjiññiji c'ü xenda na nojo anguezeji que rá nguetscö.

⁶ Anguezeji mamaji c'ü dya zö rgá ñagö. Zö ga cjanu, pero ri pärägö na jo yo ri xi'tsc'öji. In pärägueji c'ü ri pärägö na jo. Na ngueje 'ma ró zo'c'öji, dya ró co'bügö ne ri 'naja jña.

⁷ 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, dya ró jüngö c'o mi dacöji. A poco in cjiññiji c'ü rvá cja na s'o, na ngue dya ró jün'c'üji. Nu c'ü rvá zo'c'öji, dya ngue c'ü pje ro jün'c'üji; ngueje c'ü rví muvitsc'ëji a jmi Mizhocjimi.

⁸ Ró jüngö c'o merio c'o o dyacö c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación. Nguec'ua o só ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi.

⁹ 'Ma mi bübü co nu'tsc'ëji, 'ma pje c'o mi bëtscö, dya ró ötü ne ri 'natsc'ëji. Pero c'o cjuarma a ma a Macedonia o ndäji c'o o êjê o 'ñe zocüzügöji c'o mi jyodüzü. Nguec'ua dya ró jün'c'üji, dya pje xo rá jün'c'üji. Na ngueje dya ri negö ri sögueji na jyü.

¹⁰ Bübü e Cristo co nutschö; nguec'ua na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Me rí mäcjö na ngueje dya ró jüngö c'o mi dacöji nu'tsc'ëji in tsjaji texe a ñe a Acaya. Y nunca dya pje rá jün'c'üji.

¹¹ Bübü c'o mama c'ü dya rí nets'egöji, nguec'ua dya rgá jüngö c'o ri dyacöji. Pero pätcö in mü'bü Mizhocjimi rí nets'ëji.

¹² C'o ñaja xöpüte, neji c'ü rá jüngö c'o ri dyacöji. A cjanu ra sö ra xi'ts'ëji: "Jñanchjaji, e Pablo rí chjëntcöjme c'ü", ra ñeñeji. Nguec'ua, dya rgá jün'c'üji c'o ri dyacöji, dya xo rá jün'c'üji.

¹³ Anguezeji me nzhodüji ga dyonpüji yo nte. Cjapüji c'ü ri ngue o apóstole e Cristo, maco dya juajnú e Cristo anguezeji.

¹⁴ Dya ni jyodü rí tsjijñiji na puncjü c'ü ni tsja a cjanu anguezeji. Na ngue je xo ga cjanu ga tsja e Satanás nu c'ü dya jo, bün'ma cjapü c'ü ri ngue ñaja c'o o anxé Mizhocjimi.

¹⁵ Nguec'ua dya ni jyodü rí tsjijñiji na puncjü c'o xöpüte c'o cjapü rí xi'tsc'ëji c'o na jo. Na ngueje anguezeji, ngue o mbëpji c'ü dya jo. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrejü, na ngueje cjaji na s'o.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

¹⁶ Me rí xi'tsc'öji ja ga mbëtscö na nojo, pero dya rí ma tsjijñiji cjo rí locogö. Zö rí tsjijñiji c'ü rí locogö, pero xe rí pëscöji paciencia c'ü xe rá mangö c'ü ja ga mbëtscö na nojo. Maco in pësp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjapü na nojo.

¹⁷ Dya mandazgöji c'in Jmugöji me rá mangöji pje pjëtscöji. Pero xe ni jyodü rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö.

¹⁸ C'o xöpüte me cjapüji na nojo na ngue c'ü pjëzhiji. Xo rá mangö dya c'ü ja ga mbëtscö na nojo.

¹⁹ In cjiñiji in pë'sc'ëji na puncjü in pjeñeji; nguec'ua guí pësp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjapü na nojo.

²⁰ C'o xöpüte me mandatsc'ëji, pero in sido in pësp'iji paciencia in ätagueji c'o. Anguezeji me jün'c'üji in merioji, pero in sido in pësp'iji paciencia. Anguezeji me cjapüji in jmgueji, me cja'c'ëji c'ü dya ni muvitsc'ëji. Xo pjë'hc'ëji in jmiñi, pero in sido in pësp'iji paciencia in ätäji.

²¹ A poco in cjiñiji xe na jo 'ma xo ro cjapcö chala a ndetsc'ëji ja c'o nzi ga tsja c'o xöpüte. Rí perdonaozgöji c'ü dya ró cja'c'öji a cjanu c'o na s'o.

C'o xöpüte, me mäjä ga tsjapütsjëji na nojo. Je xo rga czazgö dya nu, c'o mama anguezeji ja ga mbëzhiji na nojo, xo ngue c'o xo só rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö.

²² C'o xöpüte cjapüji na nojo na ngueje ñaji hebreo. Xo ñezgö xo rí ñagö hebreo.

Anguezeji mamaji je menzumüji a Israel. Xo ñezgö je xo rí menzumügö nu. Xo mamaji je mboxbëcheji cja e Abraham. Xo ñezgö xo ngue o mboxbëchezü c'ü.

²³ Xo mamaji c'ü mbëpji cja e Cristo. Nutschö mas na jo rgá pëpcö c'ü. Bueno, rí mangö yo, zö rí tsjijñiji c'ü me rí locogö. Mas ró pëpji na zëzhi que na ngue anguezeji. Mas o jyücüji co chirrio que na ngue anguezeji. Y mas go pantcaji a pjörü. Na puncjü rvá cjogü peligro c'ü ya ro tügö.

²⁴ C'o in menzumügöjme a Israel, tsi'ch'a vez va jyücüji co chirrio. O zö treinta y nueve c'o o dyacöji nzi 'na vez c'ü ra jücüji.

²⁵ Jñi vez va jyücüji co dyenza. 'Na vez o pjacöji o ndojo. Jñi vez va chödü a nde c'o barco 'ma mi nzhodügö cja mar. Nguec'ua 'naxömü cja na 'napa ró nguegö cja ndeje.

²⁶ Na puncjü rgá nzhodügö rgá zopjügö yo nte. Rí cjogü peligro rgá pes'egö cja ndare. Rí cjogü peligro ra ts'acüzgö o mbë'ë. Rí cjogü peligro 'na pje c'ü ra tsjacö yo in menzumügöjme, 'ñe c'o dya ngue in menzumügöjme. Rí cjogü peligro 'ma rí nzhodügö cja c'o jñiñi, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja majyadü, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja barco. Xo rí cjogü peligro 'ma rí chjëgöjme c'o cjapü cjuarma.

²⁷ Bübü 'ma rí pëpcjö na zëzhi hasta me ni mbotjo in cuëgö, 'ñe me rí sögö na ü. Bübü 'ma rí bëzhi na puncjü in ch'ijgö. Bübü na puncjü 'ma dya rí sigö o xëdyi, na ngueje ojtjo pje rá sigö. Na puncjü rgá tüsëgö, na ngueje bëtsi c'ü rá jegö.

²⁸ Nujyo, dya nguextjo yo rí sufregö yo. Pama me rí mbeñegö c'o cjuarma texe cja c'o congregación.

²⁹ 'Ma bübü 'na cjuarma c'ü dya nda ejme Mizhocjimi, me rí sentiogö nza cja c'ü ri nguetscö c'ü dya nda ri creo. 'Ma cjö c'o cjapü ra tsja na s'o 'na cjuarma, rí ügöbe c'e nte c'ü. Y rí tsegö nza cja 'ma rí nguezgö ro cjagö c'o na s'o.

³⁰ Pe in neji xe rá mangö c'ü pje pjëtscö. Iyö. C'ü rá cjagö dya, rá xi'tsc'öji ja ga cja c'ü dya zëtscö.

³¹ Na cjuana yo rí xi'tsc'öji; nzi ga mbärä Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Jesucristo c'in Jmugöji c'ü ngue o T'i. Me na nojo Mizhocjimi; ni jyodü nunca rá jëzi rga cjapüji na nojo c'ü.

³² 'Ma mi bünc'ö a Damasco, o tsja c'e gobernador c'ü vi 'ñeme e rey Aretas, o ngama c'o mi pjörü cja c'o trangotji, ngue c'ua 'ma ro pedyegö, ro ts'acüzüji.

³³ Pero c'o in dyocjöjme go pjongüzüji cja 'na ventana c'ü mi bübü cja c'e varda, cjanu o sjöpcüji cja 'naja bos'i. Ró c'ueñegö c'ua cja c'e ciudad, dya pje tsjacö c'e gobernador.

Visiones y revelaciones

¹ Dya ni muvi c'ü me rgá mangö c'ü pje pjëtscö. Pero bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o o dyacö e Jesucristo c'in Jmugöji ró cjinch'igö, 'ñe c'o o jítscö.

²⁻³ Ya cjogü catorce cjë 'ma o zinzgö a jens'e Mizhocjimi. Dya ri pärägö cjo o zinzgö co texe ín cuerpo, cjo nguextjo ín aljma c'ü o zinnqui. Nguextjo Mizhocjimi pärä.

⁴ O zinzgö nu ja me na zö. Je ró ärägö nu c'o jña'a c'o me na sjü c'o dya sö rá xi'tsc'öji.

⁵ Pero dya rá cjaþütsjë na nojo. Ngue Mizhocjimi c'ü rá cjaþcö na nojo, na ngueje ngue c'ü o zinzgö c'ü. C'ü rá xi'tsc'öji ja ga cjaþgö, dya ngue c'ü me na nozgö; ngueje c'ü dya ga zëtscö.

⁶ Zö ri negö ro xi'tsc'öji c'o me na zö rvá jandagö, pero dya ri locogö. Na ngueje na cjuana c'ü ro xi'tsc'öji. Pero dya rá xi'tsc'öji c'o. In jandgaji ja rgá nzhodügö. Xo in äräji c'o jña c'o ri xi'tsc'öji. Nguec'ua dya ni jyodü rá xi'tsc'öji c'o me na zö c'o ró jandagö. 'Ma jiyö, ri cjiññigüeji c'ü me na jozgö na puncjü, zö dya ga cjaþgö nu.

⁷ Me na zö c'o o jítscö Mizhocjimi. Pero dya go ne Mizhocjimi c'ü rá cjaþcö na nozü rga mangö c'o ró jandagö nu. Nguec'ua o jyëzi Mizhocjimi e Satanás nu c'ü dya jo cjaçü rá sufregö nza cja 'ma ri tjocüzgö 'na bidyi. Nuc'ü, me ri sufregö c'ü, ngue c'ua dya rá cjaþcö na nozü.

⁸ Jñi vez rvá ötügö c'in Jmugöji ro tsjapü ro c'ueñe c'ü rgá sufregö.

⁹ O ndürü c'ua c'in Jmugöji o xitsigö: "Me ri s'iyats'ügö. ¿Pje xe ni jyonc'ü? 'Ma dya pje ga zëzhi 'na nte, je ngue 'ma jñetse c'ü me na zëtscö, na ngueje ri pjös'ügö c'ü", enzgö c'in Jmugöji. Nguec'ua me ri mäçjö na puncjü na ngue dya pje ga zëtscö. Rí mäçjö na ngueje bübüzü o poder e Cristo.

¹⁰ Na ngue c'ü rgá pëpcö e Cristo, me cjaçö na s'o yo nte me pjongüzüji cja o jñiñiji, y pje c'o nde ri sufregö. Pero ri mäçjö. Na ngueje 'ma dya ga zëtscö, ngue 'ma ix na cjuana na zëtsi.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

¹¹ Na ngue me ró xi'tsc'öji pje pjëtscö, pe in mamaji c'ü ri locogö. Pero, ¿ja rva cjaþü? 'Ma o xi'tsc'öji c'o xöþüte c'ü dya jo rgá jizhigö, dya i xiqueji c'ü na jo rgá xöþütegö. Nguec'ua ni jyodü rá xi'tsc'öji pje pjëtscö. C'o xöþüte cjaþüji ri ngue o apóstole e Cristo c'o me ni muvi. Pero xenda na nozgö, zö dya ni muvizgö.

¹² 'Ma mi bünc'ö co nu'tsc'öji, ró sufregö. Pero ró sido ró pëpcö e Cristo. Y ró cjaçö c'o me na nojo c'o nunca mi jandagüeji. Nguec'ua vi unnc'öji ngüenda c'ü na cjuana

c'ü mi xi'tsc'öji. Nguec'ua in pärägüeji c'ü ngue o apóstolez e Jesucristo.

¹³ A poco in cjiññiji c'ü xenda ró s'iyagö na jo c'o ñaja congregación que na ngue'tsc'öji. Bueno, c'ü ró cjaçö, ngueje c'ü dya ró jün'c'üji in meriogüeji. 'Ma jiyö, rvi sögueji na jyü. Perdonaozgöji c'ü dya ró jün'c'üji in merioji.

¹⁴ Dya ra metscö rá 'ñe nuc'üji. Ra zö'ö na jñi c'ü rga ëjë. Y dya rá jün'c'üji in meriogüeji. Dya ngue in meriogüeji c'o ri mbeñegö, ngue'tsc'öji me ri mbents'öji. Dya ngue yo t'i c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rgüi mbös'üji nu tataji; ngueje yo nzhante c'o ni jyodü ra mbë's'iji c'ü rgüi mbös'üji nu t'iji.

¹⁵ Me ri mäçjö rgá pëpcö Mizhocjimi rgá pjöxc'öji, zö me potjo in cuëgö. Nza cja c'ü mas ri netsc'öji, y dya nda in nezgöji.

¹⁶ Bübüts'öji c'ü ra mama, zö dya ró jüngö c'o merio c'o mi dacöji, pero ró jodügö ja rvá on'c'üji.

¹⁷ Rí xi'tsc'öji, 'ma ró xipji c'o cjuarma o ëji o 'ñe zo'c'öji, dya pje xo jñün'c'üji.

¹⁸ Ró xipji e Tito ro ëjui c'ü 'na cjuarma, o 'ñe nuc'öji. ¿Cjo pje c'o o jñün'c'üji e Tito? Iyö, dya pje xo jñün'c'üji. ¿Cjo dya xo mbents'öji angueze, ja c'o nzi rgá mbents'öji? Já, xo mbents'öji. ¿Cjo dya xo tsja ja c'o nzi rgá cjaçö? Já, je xo va tsjatjo a cjanu.

¹⁹ Nu yo ri xi'tsc'öji, pe in cjiññiji c'ü rrä ñanatsjë cja in jmigüeji nza cja 'ma ro cjaçö na s'o. Pero dya je ga cjanu. Nu yo ri xi'tsc'öji, jandgagö Mizhocjimi. Y bübü e Cristo co nutscö. Rí s'iyats'öji cjuarma. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü mas ri päräji Mizhocjimi.

²⁰ Rí negö ri nzhodügüeji na jo. In negueji c'ü rá mä'c'öji. Pero ri sügö 'ma rá 'ñe nuc'öji, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya ri nzhodüji na jo. 'Ma rga cjanu, dya ra sö rá mä'c'öji ma. Rí sügö 'na rá tö'tc'üji c'ü me ri sögueji o jña, 'ñe me ri ne ra mbë'ts'iji na nojo c'ua ja nzi ga mbëzhi c'o ñaja. O rá tö'tc'üji ri pötqui sjëyaji, 'ñe ri pötqui hu's'iji. O rá tö'tc'üji ri pötqui xos'üji o bëchjine, 'ñe me ri pötqui tsjojneji. O rá tö'tc'üji ri cjaþquetsjëji rrü notsc'öji nzi 'nats'öji, 'ñe me ri ñatsjë ri ñatsjëgüeji.

²¹ Bübüts'öji c'o cja na s'o. In cjiññiji na s'o cja in mü'bügüeji. In tsägüeji o bëzo o ndixü, 'ñe pje c'o nde in cjaçi a cjanu c'o na s'o. Rí sügö, 'ma rá 'ñe nuc'öji, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya be ri nzhogü in mü'büji. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjacö me ra sentio in mü'bügö me rá huë'c'öji.

13*Advertencias y saludos finales*

¹ 'Ma rá ëçjö na yeje, ya ra zö na jñi c'ü rvá ëgö va. Tsjiññiji c'ü t'opjü a cjava: "Ma çjö c'o ra tsja na s'o, ni jyodü yeje o jñi'c'ö o

jñanda vi tsja na s'o, c'o ra cöste. Nu'ma, ra sö ra castigaöji 'ma c'ü", eñe.

² 'Ma ró 'ñe zenguats'üji c'ü na yeje, ró zopjü c'o mi cjats'ügueji na s'o, ró xicöji ro nzhogü o mü'büji. 'Ma jiyö, ro castigaogö c'o, 'ma ro ëgö na jñi'i. Nudya, dya ri bünc'ö co nu'tsc'ëji. Pero ri zo'c'öji nu'tsc'ëji in sido in cjaji c'o na s'o, ri xi'tsc'öji, 'ma rá ëcjö na jñi, rá castigaots'üji.

³ Nu 'ma dya in pärägueji cjo ri pätpägö e Cristo, jo ri ñugueji 'ma, 'ma rá ëcjö. Me na zëzhi angueze, dya sü ra castigaots'üji.

⁴ 'Ma o ndábäji e Cristo cja ngronsi, o jñetse nza cja c'ü dya ma zëzhi. Pero bübütojo dya c'ü, na ngueje c'ü o poder Mizhocjimi o ts-japü o bübütojo na yeje. Je xo ga czazgönu. Na ngueje bübü in mün'c'ö e Cristo, jmanch'a rgá zo'c'öji na jo, nza cja c'ü dya ri pë'sc'ö poder. Pero bübüzü o poder Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma dya ra nzhogü in mü'bügueji, ri bübü rá castigaots'üji.

⁵ Nu'tsc'ëji, ngue'tsc'ëji ni jyodü ri ñutsjëji cjo na cjuana i 'ñench'e in mün'c'ëji e Cristo. ¿Cjo bübü in mün'c'ëji e Cristo? ¿Cjo 'ñünc'ü in mü'büji ri tsjaji ja c'o nzi ga ne? 'Ma jiyö, dya cjuana in ejmeji 'ma.

⁶ Pero 'ma bübü in mün'c'ëji e Cristo, ri te'begö ri unnc'ëji ngüenda xo 'ñetscö xo bübüzügö c'ü, y ngue o apóstolezügö c'ü.

⁷ 'Ma rá 'ñe castigaots'üji, nu'ma, ri pärägueji c'ü ri bünc'ö o poder e Cristo. Pero ri ötcö Mizhocjimi c'ü ri jyëzgueji c'o na s'o. Zö ri negö ra jñetse c'ü ngue o apóstolezü e Cristo, pero ri negö mas c'ü ri tsjagueji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

⁸ Ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua ri tsjaji c'o na jo. Pero 'ma ya rguí tsjaji c'o na jo, dya cja ra sö rá castigaots'üji 'ma.

⁹ 'Ma na zë'tsc'ëji, 'ma in cjaji c'o na jo, dya ni jyodü rá castigaots'üji co o poder Mizhocjimi. Ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Y ngue c'ü ri ötcö Mizhocjimi, c'ü ri tsjagueji dya c'o na jo.

¹⁰ Mizhocjimi o dyacö poder, pero dya ngue c'ü rga chjojt'öji; ngueje c'ü rga pjöxc'öji mas ri 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua nudya dya ri bünc'ö co nu'tsc'ëji, ri pen'c'ëji ne carta ri xi'tsc'öji yo, xa'ma ri dyätcägöji ante c'ü rá ëcjö. 'Ma ri tsjaji a cjanu, dya rguí jyodü rá huënch'öji 'ma rá ëcjö.

¹¹ Ya rá cjuatügö ne carta. Mizhocjimi ra mböxc'üji cjuarma. Jyëziji c'o na s'o, mas ri tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Dyätcäji c'o ri xi'tsc'öji, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'ëji. Ri tsjijñiji 'natjo in pjeñeji, ri tsärägueji na jo. 'Ma ri tsjaji yo, ra bübüts'ëji Mizhocjimi c'ü s'iyazgöji 'ñe cjacöji ra mäjä in mün'c'öji, ngue c'ua dya pje rá mbeñeji.

¹² Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji, na ngueje ngue o t'itsc'ëji Mizhocjimi.

¹³ Bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o ri cärägöjme.

¹⁴ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mas ri unnc'ëji ngüenda in texeji c'ü me nugüji na jo e Jesucristo c'in Jmugöji. Xo ri ötcö Mizhocjimi c'ü mas ri unnc'ëji ngüenda c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ü bübü in mün'c'öji o Espiritu. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

Pablo escribe a las iglesias en Galacia

¹ Nguetscö e Pablo rí pen'c'öji ne carta. Bübü c'o xi'tsc'ëji nguetsjë yo nte yo o juancü rá cjagö apóstole. O 'ma jiyö, xi'ts'iji Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü yo nte o juancüji. Pero iyö. C'ü o juancü nguetsjë e Jesucristo c'ü o te 'ma ya vi ndü, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata c'ü o tsjapü o te.

² Nu'tsc'ëji in jmurüji a Galacia in ench'e in mün'c'ëji e Jesucristo, ngue'tsc'ëji rí pen'c'öji ne carta. Nutscö 'ñe texe yo cjuarma yo rí cärägöjme, rí zenguats'üjme.

³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji ra sido ra nuc'ëji na jo, ngue c'ua ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

⁴ E Jesucristo o ne o ndü va ngötcüji in nzhunc'öji. O 'ñevgueji libre, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'ü na s'o c'ü bübü cja ne xoñijömü. O ndü a cjanu e Jesucristo na ngueje je ga cjanu va ne Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji.

⁵ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Je ga cjanu angueze texetjo c'o cjë, 'ñe 'ma ya rguü nguarü ne xoñijömü. Amén.

No hay otro mensaje de salvación

⁶⁻⁷ 'Ma ró zo'c'öji, o 'ñünnc'ëji in mün'c'ëji Mizhocjimi o jí'tsc'ëji c'ua ja va s'iyats'ëji e Cristo va ndü. Nguet'ua vi 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo. Pero nudy a etsc'ëji c'o nan'ño ga zo'c'ëji; dya xi'tsc'ëji c'ü nguex-tjo e Cristo ra salvatsc'ëji. Nguet'ua in yem-beñeji; in ne rí creoji c'e jña c'ü xi'tsc'ëji c'o nan'ño xöpüte. Jjenga me ts'i ni jyëzgueji a cjanu c'e jña c'ü o dya'c'ëji Mizhocjimi c'ü ja ga cja e Cristo? Mi cjapcö mi nzhodügueji na jo cja o 'ñiji e Cristo. C'e jña c'ü in ne rí creoji, dya ngue c'ü ra 'ñempc'ëji libre cja c'o na s'o.

⁸ Nutscöjme ya ró xi'tsc'öjme ja rga 'ñevgueji libre e Cristo. Nguet'ua rí xi'tsc'öji, zó rí apóstolegö pero 'ma ro xi'tsc'öji nan'ño jña, nu'ma, ro jyëzgö 'ma Mizhocjimi ro tsjacü ro ma sufregö. Je ro rga cjatjonu c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cärä a jens'e, 'ma ro ë xi'tsc'ëji nan'ño jña, xo ro tsjapü Mizhocjimi ro ma sufre 'ma c'o.

⁹ Ya ró xi'tsc'öji ja rguí salvagueji. Xo ró xi'tsc'öji 'ma cjö c'o ra 'ñe xi'ts'iji nan'ño jña, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'ü. Y rí yepe rí xi'tsc'öji a cjanu.

¹⁰ C'ü rvá xi'tsc'öji a cjanu, ngue c'ü rguí unnc'ëji ngüenda c'ü dya ngue c'o xöpüte c'o rí jodügö ra mäsögö, ni xo rí ngue'tsc'ëji; ngue Mizhocjimi rí jodü ra mäsögö. Nu 'ma cjö c'o rí ngueje cja yo nte c'ü ro jodü ro mäsögö, dya ngue e Cristo c'ü rí pépcö 'ma.

Cómo llegó Pablo a ser apóstol

¹¹ Rí mbeñejeji cjuarma. C'o jña c'o ró xi'tsc'öji ja ga jogü in mün'c'öji, dya ngueje yo nte yo o nguüñitsjê o mü'bü c'o.

¹² Na ngueje dya cjö xitsigö yo nte ja ga cja, ni cjö xo ro xöcü. Nguetsjë e Jesucristo o jitsi ró pärägö ja ga jocüzü in mü'büji.

¹³ Ya ró xi'tsc'öji ja ga cja rmá minc'ö 'ma dya be mi ejmegö e Cristo. Mi cjagö in chjürügöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Ró xi'tsc'öji c'ü me mi cjapcö ra sufre c'o o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo. Y me mi cjagö ro chjotcö c'o.

¹⁴ Xenda mi cjagö in chjürügöjme, que na ngueje na puncjü c'o in menzumügöjme c'o cja nde mi sëgöjme. Na ngueje xenda mi tépcö o tjürü c'o mi mboxpalejme.

¹⁵ Pero ante c'ü ro jmuxcü, ya vi xöcüzü Mizhocjimi c'ü ro pépcö c'ü. Na ngue c'ü vi s'iyazügö Mizhocjimi, o ë 'na nu pa o 'ñünngü in mü'bü. Y nutscö ró ench'e in mü'bü e Jesucristo na ngueje c'ü vi s'iyazügö c'ü.

¹⁶ Y go ne Mizhocjimi go tsjacü ró pärägö ja ga cja e Jesucristo c'ü nu T'i. O jitsigö a cjanu ngue c'ua rá magö cjo yo nte yo dya menzumü a Israel, rá ma xipjiji ja rgá sö e Cristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. 'Ma o jitsigö a cjanu Mizhocjimi, dya cjö ró önü ne rí 'naja nte ja rva cja rva zopcjö yo nte.

¹⁷ Dya xo ró magö a ma a Jerusalén ro ma önü c'o ot'ü vi mbëzhi apóstole que na nguezgö. C'ü ró cjagö, ixtö xögütsjê ró magö a ma a Arabia. O cjogü ja nzi pa, cja rrü nzhogö ró ë c'ua a Damasco.

¹⁸ Nuc'ua 'ma ya vi cjogü jñi cjë, ró magö a ma a Jerusalén c'ü tsja a Judea. Pero dya ngue c'ü ro ma önggö ja rva zopcjö yo nte. Ngue c'ü rvá ma pärägö e Pedro. Y dya mezhe rvá minc'ö nu, c'ü ro ñabe; yenzotjo.

¹⁹ Xo ró chjëgöbe nu, e Jacobo c'ü nu cjuarma e Jesucristo c'in Jmugöji. Pero c'o 'ñaja apóstole, dya ró chjëgöjme c'o.

²⁰ Nujoyo rí xi'tsc'öji, dya bëchjine yo. Na cjuana yo, c'ua ja nzi ga mbätcä in mü'bü Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró pedyegö a Jerusalén ró magö a ma a Cilicia 'ñe a Siria.

²² C'o cjuarma c'ü mi jmurü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, dya be mi päsögö c'o.

²³ Pero mi äräji c'o mi mama c'o o dyoji: "E Pablo dya mi ne cjö ro 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nguet'ua mi cjacüjme ró sufrejme y me mi ne ro mbötcüjme. Pero nudy, e Pablo xipji dya yo nte xo ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo", mi eñe c'o cjuarma ma xipjiji c'o o dyoji.

²⁴ Nguet'ua c'o cjuarma c'o mi cärä a Israel mi mamaji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi, na nguezgö e Pablo xo ró ench'e in mü'bügö e Jesucristo.

2

Los otros apóstoles aceptan a Pablo

1 O cjojü c'ua catorce cjë ró magó a ma a Jerusalén, ró mēbe e Bernabé. Xo ró sidyibe e Tito.

2 Nguetsjë Mizhocjimi o tsjacü ró pãrãgö c'ü mi jyodü ro möcjöjme nu. Ró ma ñatsjëjme c'o pjëzhi apóstole nu. Ró xipjiji ja ga cja rgá zopcjö yo dya menzumü a Israel rí xipjiji ja rgá sö e Jesucristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Mi negö c'ü ro unü nguenda c'o apóstole, c'o ñña c'o rí xipjigö yo nte, chjëntjui c'o ñña c'o mama c'o apóstole. 'Ma jiyö 'na dya rví muvi 'ma c'ü rvá pëpcjö na puncjü, 'ñe c'ü cja xe rá pëpcjö. Na ngueje 'na dya ro mböxcügö c'o apóstole cja ne bëpji.

3-5 Na ngueje cãrã c'o 'ñaja c'o vi mama c'ü ni jyodü ra circuncidaoji yo dya menzumü a Israel ra dyopcüji o cuerpoji. Nutscöji bübü ín mün'c'öji dya e Cristo Jesús; nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Pero bübü c'o chaque cja pü cjuarma; mi nugüttojme cjo mi cjaime c'ua ja nzi ga t'opjü c'o ley cjo iyö. Na ngueje anguezeji mi neji ro nzhögüjme ro jodü ro ätcöjme c'o ley c'o. Mi neji ro circuncidaoji e Tito c'ü mi dyocjöjme, na ngueje dya mi menzumü a Israel, nguec'ua dya vi circuncidaoji c'ü. Pero dya ró negö ro circuncidaoji c'o 'ñaja cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje mi mbentscöji nu'tsc'ëji, dya ín menzumüji a Israel, ró negö rí sido rí 'ñejmeji c'ü na cjuana c'ua ja rgui salvagueji. Nguec'ua 'ma ró cjuarü ró ñajme c'o apóstole, cjanu o mama c'ua anguezeji c'ü dya ni jyodü ra circuncidaoji c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, ni xo ri ngueje e Tito.

6 C'o pjëzhi apóstole, dya pje xitsigöji c'ü pje xe ro jíchö yo dya menzumü a Israel. Para nutscö, dya ra tsja zö pje pjëzhiji, na ngueje Mizhocjimi ra juajnü 'na nte'e zö dya pje ri pjëzhi.

7 C'o pjëzhi apóstole, c'ü o tsjaji, o unüji nguenda c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá sätc'ö cja yo dya menzumü a Israel, rá xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Xo unüji nguenda vi juajnü Mizhocjimi e Pedro ra zopjü yo menzumü a Israel.

8 Xo mbãrãji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü e Pedro ra tsja apóstole, ngue c'ua ga zopjü yo menzumü a Israel. Y xo mbãrãji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünngü ín mün'c'ö ngue c'ua xo pjëtsi apóstole rí zopjü yo dya menzumü a Israel.

9 C'o apóstole c'o me mi nãntji pjëzhi na puncjü, ngueje e Jacobo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Anguezeji o unüji nguenda c'ü vi tsja Mizhocjimi vi tsjacügö apóstole, 'ñe vi mböxcü na puncjü. Nguec'ua va dyacüji o dyëji va mácãbe e Bernabé, cjanu xitsibe:

“Nu'tsc'ëvi 'ñetscöjme rí mbëpjiji cja e Cristo. Nu'tsc'ëvi rí ma zopjüvi yo nte yo dya menzumü a Israel, nutscöjme rá ma zopjüjme yo rí menzumüji a Israel.

10 Pero dya rí jyombeñevi rí pjös'üvi c'o ín menzumügöji c'o dya pje pë's'i", o 'ñenzgöbe c'o. C'e ñña'a ró negö c'ü, na ngueje siempre rí mbeñe c'o cjuarma c'o dya pje pë's'i.

Pablo reprende a Pedro en Antioquia

11 'Na nu pa, zö mi pãrã e Pedro c'o na jo, pero nan'ño va tsja. Nguec'ua rvá huënc'h'ö c'ua. Rá xi'tsc'öji dya, ja va ts'a. Ot'ü o ma e Pedro a ma a Antioquia.

12 Nuc'ua 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu säjä c'ua ja nzi c'o menzumü a Israel c'o mi ngue o dyoji e Jacobo. Nguec'ua mi sü e Pedro xe ro ziji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje 'na ro mama c'o ya vi säjä, jenga mi siji o xëdyi e Pedro c'o cjuarma c'o 'ñaja menzumü. Nguec'ua zö mi pãrã e Pedro ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, pero go xögü c'ua; dya cja 'natjo c'ua go ziji o xëdyi c'o.

13 Xo 'ñetjo c'o 'ñaja cjuarma c'o menzumü a Israel c'o mi cãrã a Antioquia, zö xo mi pãrãji ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o 'ñaja cjuarma, pero xo tsjaji c'ua ja va tsja e Pedro go xögüji. Y 'ma o nu'u ga cjanu e Bernabé, xo xögü c'ü.

14 Nguec'ua ró unnc'ö nguenda c'ü dya ma jo c'ü mi xögüji. Na ngueje c'o ñña c'o mama ja ga salvazüji, dya mama c'ü rá xögüji a cjanu. Nguec'ua rvá huënc'h'i e Pedro nu ja mi cãrãji texeji, ró xipji a cjava: “Nu'tsc'ë ín cjague c'ü t'opjü c'o ín leygöji c'ü dya rá cjaji nutscöji rí menzumüji a Israel; ín sigueji o xëdyi yo dya menzumü a Israel. Dya s'o c'ü ín cjague dya a cjanu, na jo c'ü. Nguec'ua, ¿jenga í xögue cja yo cjuarma yo dya menzumü a Israel? Ra nguinjñiji c'ü ni jyodü ra tsjaji c'ua ja nzi ga tsja yo ín menzumügöji, xo ra jyodü ra cumpleji texe c'o ín leygöji. Pero dya ni jyodü.”

La gente de Israel, igual que todos, se salva por fe

15 Xo ró xipji a cjava e Pedro: “Yo dya menzumü a Israel, dya tjëji c'o o ley Mizhocjimi; nguec'ua nutscöji rí menzumüji a Israel mi xicöji cja'a na s'o c'o. Nutscövi, ixtí menzumügövi a Israel.

16 Pero ró unnc'övi nguenda zö ra jyodü 'na nte ra dyätã texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhübü a jmi Mizhocjimi. Xo ró unnc'övi nguenda nguextjo 'ma ra tsja 'na nte ra 'ñenche o mü'bü e Jesucristo, nu'ma, ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tû o nzhübü 'ma c'ü. Nguec'ua xo 'ñezgövi xo ró ench'e ín mün'c'övi e Jesucristo ngue c'ua dya cja xe rá tuns'üvi ín nzhunc'övi. Na

ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Zö cjo c'o ra tsja ra dyätä texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhubü a jmi Mizhocjimi c'e nte c'ü, eñe."

17 Xe ró xicö e Pedro: "Nutscövi ró negövi c'ü dya cja xe ra bübüzüvi c'o na s'o. Nguec'ua rvá ench'e in mün'c'övi e Cristo. Nguec'ua sö rá jyëtsitsjévi dya yo dya menzumü a Israel yo xiji na s'o. Na gueje c'ua ja nzi ga cja anguezeji, dya tjéji c'o in leygöji, je xo ga czazgövi dya nu, dya cja mandazüvi c'o ley. 'Ma ró jëzgövi c'o ley ngue c'ua ro ench'e in mün'c'övi e Cristo, çjo ix ma s'o ga cjanu? Iyö."

18 Rí xi'tsc'ö na cjuana cjo ngue c'ü cja na s'o. 'Ma cjo c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, 'ma ra nzhogü na yeje ra jyodü ra cumple c'o ley, nu'ma, ngue 'ma ix na cjuana tuns'ü o nzhubü c'ü.

19 Nuzgö ró unnc'ö ngüenda c'ü dya sö ro cumplegö texe c'o ley. C'ua ja nzi ga cja 'na mbëpji c'ü ya ndü'ü, dya cja manda c'ü nu lamu, je xo ga czazgö dya nu, dya cja mandazü c'o ley. Nguec'ua nza czazgö c'ü ya ró tügö. Pero a jmi Mizhocjimi ri büntcjo dya, y nguxtjo angueze ri ätcö c'ü.

20 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügö nu. Nguec'ua dya cja nza czazgö 'ma ot'ü. Zö xe bübüzü in cuerpogö, pero bübü dya a mbo cja in mün'c'ö e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Nguec'ua nudyä, ri ench'e in mü'bü c'ü recibidozü dya Mizhocjimi, na gueje o s'iyazügö e Cristo o ne o pätcä va ndü c'ü.

21 Bübü c'o cchapü dya ni muvi c'ü vi s'iyazüji Mizhocjimi va ndjä c'ü o T'i o ë ndü; mamaji ni jyodü rá cumplegöji c'o ley, ngue c'ua rrä jözüji a jmi Mizhocjimi. Pero nutscö, dya ri mangö a cjanu. Na ngue 'ma rva cjanu, çpje ro dyeje 'ma c'ü vi ë ndü e Cristo?", ró embe e Pedro.

3

La ley o la fe

1 Nu'tsc'ëji cjuarma in cäräji a Galacia, ró xi'tsc'öji na jo'o ja va ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Pero nudyä in ne ri dyäräji 'na jña c'ü dya cjuana. Çjenga i jyëzgueji o dyon'c'ëji? Dya in cjiñji na jo' na pjeñe.

2 Bübü c'ü ri negö rá önc'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu o ë bübü cja in mü'büji. Çjo i tsjaji texe c'ü t'opjü c'o ley nguec'ua va dya'c'üji c'ü? Jiyö. O dya'c'üji c'ü, na gueje 'ma i dyäräji ja ga cja e Cristo, i 'ñench'e in mün'c'ëji c'ü.

3 'Ma i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo, o tsja Mizhocjimi o ndjä o Espiritu ra dya'c'ëji poder ri tsjaji na jo. Maco in jodü ri tsjatsjëji c'o na jo rgui cumpleji c'o ley. Dya jo c'e pjeñe c'ü in cjiñji.

4 'Ma i pjürü i 'ñejmeji o jña e Cristo, i sufregueji na puncjü. Pero 'ma ri jyëzgueji dya c'e jña, dya ni muvi dya 'ma c'ü i sufreji. Xa'ma dya ri jyëzgueji c'ü.

5 O Espiritu Mizhocjimi da'c'ëji o poder. A cjanu Mizhocjimi da'c'üji in cjaji c'o na nojo c'o nunca mi janda yo nte. Çjo in ätqueji texe c'o ley nguec'ua ga dya'c'ëji Mizhocjimi o poder? Iyö. Da'c'ëji a cjanu o poder, na gueje 'ma in äräji ja ga cja e Cristo, in creoji.

6 Je xo va cjatjonu e Abraham mi jinguä, o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tü o nzhubü e Abraham.

7 Nguec'ua ixti unnc'ëji ngüenda, c'o je ga cjanu ga 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, je gueje c'o na cjuana mboxëche cja e Abraham c'o, na gueje ench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham.

8 Mizhocjimi xo xipji a cjava e Abraham: "Na ngue i creo c'ü ró xi'ts'ü, ró intsjimits'ü. Je xo rga cjanu yo cärä texe cja ne xoñijöümü, xo rá intsjimigö yo", eñe. Nguec'ua t'opjü dya cja o jña Mizhocjimi. O mama a cjanu Mizhocjimi, na ngue ya ixmi pärä c'ü xo 'ñetjo c'o dya menzumü a Israel xo ro 'ñench'e o mü'büji angueze. Y 'ma ro 'ñenche o mü'büji, dya cja ri tji o nzhubüji 'ma.

9 Nguec'ua c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ngue c'o ra intsjimi dya Mizhocjimi, ra mama c'ü dya cja ri tji o nzhubüji, c'ua ja nzi va mama c'ü dya cja mi tü e Abraham o nzhubü, na ngue xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi.

10 Cärä c'o cjiñji c'ü dya cja ri tü o nzhubüji nu 'ma ra cumpleji texe c'o o ley Mizhocjimi. Pero dya cjo sö ra cumple texe c'o o ley Mizhocjimi. Nguec'ua c'o cjiñji a cjanu, ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngue je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Ma cjo c'o dya ra cumple texe c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi, ra ma sufre 'ma c'o", eñe.

11 C'o jodü ra cumple texe c'o ley ngue c'ua ra jogüji a jmi Mizhocjimi, ri pärägöji c'ü xe tütjoji o nzhubüji a jmi Mizhocjimi. Na gueje je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "C'ü ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, ngue c'ü ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tü o nzhubü c'ü, y ra ch'unü c'ü rgui bübüto'c'ü", eñe.

12 Pero c'o ley, nan'ño ga mamaji. Je t'opü ga cjava c'o ley: "Na nte, 'ma dya ra cumple texe c'o ley, dya ra ch'unü c'ü rgui bübüto'", eñe c'o ley.

13 Nguec'ua ixi jñetse cja c'e ley c'ü ro tsjacüji Mizhocjimi ro ma sufreji, na gueje dya sö ro cumpleji texe c'o mama cja c'e ley. Pero Mizhocjimi o tsjapü o sufre e Cristo c'ü ro ma sufregöji, ngue c'ua dya cja xe ni jyodü rá ma tji. C'ü rgui unnc'ëji ngüenda c'ü ngue Mizhocjimi o tsjapü o sufre e

Cristo, ngue c'e jña c'ü je t'opjü ga cjava: "Mizhocjimi je ngue c'ü cjavü ra sufre 'ma cjó c'o ra sufre rgá ndü cja ngronsi", eñe o jña Mizhocjimi.

¹⁴ O pätcägöji va ndü e Cristo. Nguec'ua nu'tsc'ejü zó dya in menzumüji a Israel, pero xo 'ñetsc'ejü ra intsjimüts'üji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonao'ts'üji. Y ra dya'c'üji o Espíritu; 'ñetsc'öjme xo ra dyacüjme. Na ngue rí ench'e in mü'büji e Jesucristo.

La ley y la promesa

¹⁵ Tsjijñji cjuarma, ja rgá cjai va cja ne xoñijöümü. 'Naja nte 'ma ya rguí mbäbä 'naja xiscömü, y 'ma ya rguí cuatüji sello c'e xiscömü c'ü, dya cjó ra sö ra ts'a's'ü ni cjó pje xe ra jñu's'ü c'ü.

¹⁶ 'Ma mü o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte, dya nädäji c'o o mboxbêche e Abraham. Na ngue 'ma rva cjanu, rvá puncjü o mboxbêche c'o ro jnädä 'ma. Pero 'natjo c'ü o mboxbêche e Abraham c'ü o jnädä, c'ü ngueje e Cristo. Na ngue je ga cjava va mama Mizhocjimi va xipji e Abraham: "Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbêche, ra intsjimigö c'o nte c'o ri cärä texe cja ne xoñijöümü", eñe.

¹⁷ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi o mama c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cärä texe cja ne xoñijöümü. C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mbäbävi 'na xiscömü e Abraham, cja rrü cuatütsjé sello. Xe go mezhetjo c'ua cuatrociento treinta cjé'ë, cja ch'unü 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Nguec'ua zó bübü c'o ley, pero ya zädä c'e jña c'ü ot'ü vi mama Mizhocjimi va xipji e Abraham. Na ngueje na cjuana va intsjimizüji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama.

¹⁸ C'ü rguí cumple 'na nte o ley Mizhocjimi, dya ngue c'ü rguí perdonao Mizhocjimi c'e nte. Na ngue 'ma dya be mi ch'unü c'o ley, o mama Mizhocjimi 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü, ra perdonao Mizhocjimi c'ua ja nzi va perdonao e Abraham.

¹⁹ ¿Cjo dya ni muvi 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés? Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Zó ya vi mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimizüji, pero xo dyacüjme c'o ley nutscöjme rí menzumüjme a Israel, ngue c'ua ro unnc'öji ngüenda rí texeji c'ü rí tügöji in nzhunc'öji, dya rí ätcöji Mizhocjimi. O dyacüjme c'o ley hasta 'ma cja ro êjë c'ü o mboxbêche e Abraham c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, ngueje c'ü vi mama Mizhocjimi ro intsjimizüji ja c'o nzi va xipji e Abraham. C'o ley, ngue Mizhocjimi o manda c'o o anxe o 'ñe unü c'o in mboxpalejme c'o. O unüji a dyë e Moisés.

²⁰ 'Ma o unüji c'o ley, dya je ngue anguezeji o unüji; je ngueje a dyë e Moisés c'ü o unüji c'o. Pero 'ma o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cärä texe cja ne xoñijöümü, nguetsjé Mizhocjimi o zopjütsjé e Abraham.

El propósito de la ley

²¹ ¿Pje rá mangöji 'ma? Maco Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi yo nte yo cärä texe cja ne xoñijöümü, ¿cjo dya ni muvi 'ma c'o ley? Iyö, na jo c'o ley. Pero c'o ley, dya sö ra dyacüji c'ü rga bübütsjoi, dya sö ra dyacüji poder. 'Ma jiyö, ro sö ro cumplegöji 'ma c'o ley, ngue c'ua dya ro tüji in nzhunc'öji.

²² Pero dya je ga cjanu. Na ngueje je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü rí tügöji in nzhunc'öji rí texeji; dya cjó bübü c'ü rí ätä texe c'o ley. Nguec'ua nuda, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra intsjimi Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonaoji.

²³ Nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ma dya be rmi ench'e in mü'büjme e Jesucristo, mi mandazüjme c'o ley, pero dya sö ro cjavöjme c'o mi mandazüjme c'o. Mi mandazüjme a cjanu, ngue c'ua 'ma ro êjë e Jesucristo, ro ench'e in mün'c'öjme angueze.

²⁴ Tsjijñji ja ga cja c'o pè's'i o bëjpi ra mbörü o t'i. Pjörüji hasta 'ma cja ra ndümbeñe c'o t'i. Je xo ga cjavonü c'o ley, mi pjöcüjme ngue c'ua 'ma ro êjë e Cristo, ro ench'e in mün'c'öjme 'ma c'ü, ngue c'ua ro mama 'ma Mizhocjimi c'ü dya cja rí tügöjme in nzhunc'öjme.

²⁵ Nguec'ua nuda ya zädä c'ü rí ench'e in mü'büjme e Jesucristo, nguec'ua dya cja mandazüjme dya c'o ley.

²⁶ Zó rí menzumüjme a Israel o jiyö, pero ya o t'itsc'ejü dya Mizhocjimi, na ngueje in ench'e in mün'c'ejü dya e Jesucristo.

²⁷ Ya i jigueji, in 'natjoji co e Jesucristo. C'ua ja ga cja angueze, xo rga cjatse'ejü dya nu.

²⁸ A jmi Mizhocjimi, dya ra tsja zó rí menzumü a Israel 'naja nte, o jiyö. Dya ra tsja, zó rí esclavo o zó rí libre. Dya ra tsja, zó rí bëzo o zó rí ndixü. Nde 'na ma cjatse'ejü dya, na ngueje bübü dya e Jesucristo cja in mün'c'ejü in texeji.

²⁹ Ngue o ntetsc'ejü dya e Cristo. Nguec'ua zó dya in menzumüji e Abraham, pero o mboxbêchets'üji dya c'ü, na ngueje in ench'e in mün'c'ejü dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Nguec'ua xo 'ñetsc'ejü ra dya'c'ejü Mizhocjimi c'ü vi xipji ro unü angueze.

4

¹ 'Ma ra ndü 'na bëzo, ra zopcü c'ü nu t'i'i texe c'o pè's'i. Nuc'ua c'ü nu t'i, zó rí

mentsaja texe c'o o s'opcü, pero 'ma dya be ri tjümbeñe, chjëntjui c'ü ri mbëpjito c'ü.

² Na ngueje bübü c'o pjörö c'e t'i c'ü, 'ñe c'o vi s'opcü. Nguec'ua c'e t'i ni jyodü ra dyätä angezeji hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü o mbä'sä c'ü ndü nu tata, cja ra tsjapü o cjaia 'ma c'o.

³ C'ua ja nzi ga cja c'e t'i, je xo ma czazgöji nu. 'Ma dya be mi ngue na cjuana o t'izgöji Mizhocjimi, mi nza czajtjögöji mbëpji na ngue mi mandazügöji c'o ley, 'ñe yo tjürü yo cjai va cja ne xoñijö mü.

⁴ Pero 'ma mü o zädä c'o pa c'o vi juajnü Mizhocjimi, o ndjä c'ua c'ü nu T'i c'ü ngue e Jesucristo o ë o 'ñe jmus'ü cja 'naja ndixü, o jmus'ü nza czazgöji. O ë o 'ñe cumple c'o ley c'o mi mandazüjme nutscöjme ri menzumjme a Israel.

⁵ O ëjé para o 'ñe ndü va 'ñevgueji libre. Nguec'ua nutscöji, dya cja xe ra mandazüji dya c'o ley 'ñe yo tjürü, ngue c'ua Mizhocjimi só ra tsjacüji o t'izgöji dya c'ü.

⁶ Na ngueje o t'itsc'ejj dya Mizhocjimi, nguec'ua Mizhocjimi o dya c'üji c'ü o Espíritu o ë bübü cja in mün'c'ejj dya. Nuc'ü, 'ñünc'ejj in mün'c'ejj c'ü, nguec'ua gui xipjiji Mizhocjimi: "Mi Tatats'ujme", in embeji c'ü.

⁷ Nguec'ua, dya cja in mbëpjitjoi ne ri 'natsc'ejj; o t'itsc'ejj dya Mizhocjimi. Nguec'ua ga dya c'ejj c'ü o mama ni jingüa va xipji e Abraham. Dacüji a cjanu na ngueje c'ü vi 'ñe ndü e Cristo.

Pablo se preocupa por los creyentes

⁸ 'Ma dya be mi pärägueji Mizhocjimi, mi nza cjatjotsc'ejj mbëpji, na ngueje me mi sügueji yo ts'ita, mi cjai c'o o mandamien-toji. Maco dya Mizhocjimi yo.

⁹ Pero nudya, ya in pärägueji dya Mizhocjimi. C'ü xenda na jo, ngue c'ü ya mbä'c'äji Mizhocjimi va tsja c'ejj o t'itsc'ejj dya c'ü. Nguec'ua, zjenga in ne ri nzhogü ri dyätqueji c'o ley 'ñe yo tjürü c'o mi mandats'üji? Maco dya só ra 'ñempc'ejj libre cja c'o na s'o, ni pje ra mböxc'üji c'o.

¹⁰ In süpüji yo pa, 'ñe yo zana, 'ñe yo cjë'ë, cja na 'ñe yo mbaxua.

¹¹ Nguec'ua me ri cijñi cja in mü'bügö cjo na cjuana i 'ñench'e in mün'c'ejj e Jesucristo. 'Ma jiyö, zpje dyeje c'ü rvä pëpcjü na puncjü a ndetsc'ejj?

¹² Nu'tsc'ejj, dya mi mandats'üji c'o ley, na ngueje dya mi tjëgueji c'o. Nutscöjme ri tjëgöjme, pero nutscö ró ench'e in mün'c'ö e Jesucristo, nguec'ua dya cja mandazü c'o. In ne ri cumpleji c'o ley. Pero ri xi'tsc'öji co texe in mü'bü cjuarma, ri tsjai c'ua ja nzi rgä cjaög dya, dya ri jyëzgueji ra mandats'üji c'o ley. C'ü rvä xi'tsc'öji a cjanu, dya ngue c'ü pje vi tsjacüji, iyö.

¹³ Na ngue ri mbeñegö c'ü na jo vi recibidozüji 'ma. Mi só'dyëgö 'ma, nguec'ua

rvä 'ñe mimigö cja in jñiñji. Nguec'ua ró xi'tsc'öji ja rgä só ra salvatsc'ejj e Cristo.

¹⁴ Nu c'e ngueme, zö mi xichats'üji pero dya i tsjapqueji c'ü dya rvü muvi c'o jña c'o mi xi'tsc'öji 'ma. Dya xo i xitscöji: "Dya ri ne rá äräjme", ri 'ñenzgöji. C'ü i tsjai, i recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. I recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö e Cristo Jesús.

¹⁵ Zjenga dya cja in ne ri dyätcäji? Maco mi mäc'ejj 'ma ró zo'c'öji 'ma ot'ü. Me mi ne ri pjöxcöji hasta mi cijñiñji quisiera ro só ri dyacü in chögueji.

¹⁶ Pero nudya, pe ri xitsgöji ya ri nuc'öji na ü dya, na ngueje c'ü rvä xi'tsc'öji c'ü na cjuana.

¹⁷ Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'ejj ri circuncidaogueji, me ne ra xi'tsc'ejj jña c'o rgui mägueji, pero dya jo c'ü xi'tsc'ejj c'o. Na ngueje ne ra tsja c'ejj ri xögueji co nuzgö, cja rri cheñeji co nu c'o.

¹⁸ 'Ma cjö c'o ne ra xi'tsc'ejj jña c'o rgui mägueji, na jo c'ü, zö ri bünc'ö co nu'tsc'ejj zö jiyö. Pero ni jyodü ra xi'tsc'ejj jña c'o na cjuana. 'Ma jiyö, dya jo 'ma.

¹⁹ Nu'tsc'ejj in ch'itsc'öji, c'ua ja nzi ga cja 'na ndixü c'ü ya ra zö'dyë sö'ö c'ua ja na ü'ü, je xo ma czazgö nu; me mi sentio in mü'bü por nu'tsc'ejj hasta 'ma i creoji. Nudya, me sentio na yeje in mü'bü. Na ngueje ri pëtsa c'ü ri jyëzgueji c'e pjeñe c'ü in cijñiñji dya, ngue c'ua ra 'ñetse na jo c'ü na cjuana i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

²⁰ Me cja in mü'bü ro bünc'ö co nu'tsc'ejj, ngue c'ua xenda ro pärägö ja rva zo'c'öji. Na ngueje dya ri pärägö jenga in ne ri creoji c'o xöpüte c'o va 'ñe on'c'ejj.

El ejemplo de Agar y Sara

²¹ C'o netsc'ejj ra mandats'üji c'o ley, xit-sixäji, zcjo dya in unüji na jo ngüenda pje pjëzhi c'ü mama c'o ley?

²² C'o ley, je t'opjü nu, c'ü mi 'ñeje yeje t'i e Abraham. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü mi mbëpíte. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü dya cjö mi ngue o mbëpíte c'ü, c'ü mi nguetsjé c'ü nu su e Abraham.

²³ Nu c'ü o t'i c'e mbëpíte, o jmus'ü c'ua ja va netsjé e Abraham. Pero c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbëpíte, o jmus'ü c'ü, na ngueje Mizhocjimi ya vi xipji e Abraham ro jmus'ü.

²⁴ C'o ndixü c'o, rá jyëtscö c'o ye jña c'ua ja va zocüji Mizhocjimi. C'e mbëpíte c'ü mi chjü'ü e Agar, ngueje c'ü rá jyëtscö c'o ley c'ü, c'o o unü Mizhocjimi c'o in mboxatitajme cja c'e t'eje a Sinaí. Na ngueje c'o me jodü ra cumple c'o ley c'o, nza cjatjo mbëpji, dya libre c'o. Na ngueje me süpüji c'o ley.

²⁵ E Agar, xo rá jyëtscö c'e t'eje a Sinaí c'ü je bübü a Arabia. Xo rá jyëtscö c'e jñiñi a Jerusalén yo pa dya. Na ngueje c'o in menzumjme a Jerusalén chjëntjui nza cja

mbèpji c'o, na ngueje me jodü ra cumpleji c'o ley.

²⁶ Nu c'e ndixü c'ü mi libre c'ü dya mi mbèpíte, rá jyètsö c'e Jerusalén a jens'e c'ü. Nutscöji je rí menzumüji nu, nguec'ua dya cja nza czajgöji mbèpji, ya rí libregöji dya.

²⁷ Ra sö rí unnc'èji ngüenda a cjanu, na ngueje ya t'opjü a cjava:

Mäjägüe, nu'tsc'e dya i ndunte, ni xo rí muxt'i.

Mapcje na zèzhi rgui mäcje, nu'tsc'e dya i sö c'ua na ü'ü rvi muxt'i.

Na ngueje zö dya in muxt'igüe, pero xenda rrä puncjü c'o in ch'igüe, que na ngueje c'o o t'i c'e ndixü c'ü mbèpíte c'ü o musp'ü t'i c'ü nin xïragüe, eñe.

²⁸ C'ü o t'i c'e ndixü c'ü mi libre, mi ngue e Isaac. O jmus'ü c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu, cjuarma, o t'izgöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama.

²⁹ C'o pa c'o, mi nuji na ü c'e t'i c'ü vi mama Mizhocjimi ro jmus'ü; mi cja c'e t'i c'ü vi jmus'ü na ngue c'ü mi netsje a cjanu c'ü nu tata. Je xo ga cjatjo dya nu, c'o me jodü ra cumple c'o ley, nugüji na ü c'o, nutscöji rí ätäji e Jesucristo.

³⁰ Pero dyärä'maji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi: "Chäjñä ne ndixü nu mbèpíte ri xipji ra mëvi nu t'i. Na ngueje nu o t'i ne ndixü nu, dya pje ra ch'unü ni pje xo ra s'opcü nu. Nguextjo nuju t'i ne ndixü nu dya mbèpíte, nu ra s'opcü texe", eñe cja o jña Mizhocjimi.

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, dya cja mandazüji c'o ley, dya cja nza czajgöji c'ü o t'i c'e ndixü c'ü mi mbèpíte. O ñevgüegöji libre e Cristo; nguec'ua nza czajgöji dya c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbèpíte.

5

Sigan firmes en la libertad

¹ E Cristo o ñevgüejí libre ngue c'ua dya cja ra mandazüji nza cja o mbèpji. Nguec'ua dya rí tsjapüji ngüenda c'o ñaja xöpüte, dya rí jyèzgueji ra mandats'èji c'o ley.

² C'o xöpüte neji ra circuncidaots'üji. Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji nutscö e Pablo rí apóstolegö. Dya rí jyèzji ra circuncidaots'üji. Na ngueje, dya ngue c'ü rgui salvagueji; nguextjo e Cristo ra salvats'üji.

³ Xo rá yepe rá xi'tsc'öji ñaja jña. Texe c'o cja ra circuncidaoji, xo ni jyodü ra tsjaji texe c'o ñaja jña c'ua ja nzi ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. 'Ma jiyö, dya ra salva 'ma c'o.

⁴ Bübüts'èji c'o ne ra cumple c'o ley, na ngueje cjiññji 'ma ra tsjaji a cjanu, dya cja rí t'ü o nzhübüji. Pero rí xi'tsc'öji, 'ma cjiññji a cjanu, dya ench'e o mü'büji 'ma e Cristo, ya xögüji co angueze. Y ya o jyèzji Mizhocjimi, maco o s'iyazüji va ndjä e Cristo.

⁵ Nutscöji ró ench'e in mü'bügöji e Jesucristo, bübü in mün'c'öji dya o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua rí pärägöji 'ma rá sät'öji cja jmi Mizhocjimi, ra xitsiji c'ü dya rí tügöji in nzhunc'öji.

⁶ 'Ma cjö c'o bübü o mü'bü e Cristo Jesús, dya ra tsja zö ya vi circuncidaoji o jiyö. Na ngueje 'ma cjö c'o ra ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra s'iyä yo nu minteji 'ma. Ngue c'ü ni muvi c'ü.

⁷ Nu'tsc'èji mi nzhodügüejí na jo cja o ñiji e Cristo. Zjenga i jyèzgueji o dyon'c'èji, nguec'ua dya cja in ne rí dyätqueji dya c'o jña c'o na cjuana?

⁸ C'ü o ñünnc'èji in mü'büji ngue c'ua vi jyèzgueji c'o jña c'o na cjuana, dya ngue Mizhocjimi. C'ü o tsja Mizhocjimi, o ñünnc'ü in mün'c'èji 'ma ot'ü, ngue c'ua vi ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

⁹ Nguec'ua rí pjötpügüejí ngüenda c'o jña c'o ni dyon'c'èji, na ngueje chjëntjui nza cja o ixcjüññ. In pärägüejí co ts'inguiljé c'ü rrä xixi, ra s'odü texe o cjüññ.

¹⁰ Bübüzügöji dya c'in jmgöji, nguec'ua rí juntc'ö in mü'bü c'ü xo rí tsjiññji c'e pjeñe c'ü rí cjiññigö, c'ü dya nan'ño rgui tsjiññji. Pero nu c'ü cja'c'èji rí yembeñeji, ra nduns'ü o nzhübü c'ü, zö cjö rí ngueje y zö pje rí pjèzhi.

¹¹ Rí xipjigö yo nte c'ü o pätcäji va ndü e Cristo cja ngronsi. Nguec'ua ga nugüji na ü. 'Ma ro jü'sc'ö xe 'na jña c'ü xe ro xicöji c'ü ni jyodü ra circuncidaoji, jo rí ñu'maji cjuarma, dya cja ro nugü na ü 'ma c'o.

¹² Ya ponch'ü in mün'c'èji na ngueje c'o xöpüte c'o va ñe xi'tsc'èji c'ü ni jyodü ra circuncidaots'üji ra dyocüts'üji in cuerpoji. Maco c'o xöpüte c'apüji ni muvi c'ü ni dyopcüji o cuerpo 'na nte, zjenga dya ne c'o xöpüte ixta cji'p'itsjéji?

¹³ Nu'tsc'èji o ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi i ñench'e in mün'c'èji e Cristo, ngue c'ua rí libregueji, dya cja xe ra mandats'üji c'o ley. Pero dya rí tsjiññji: "Rí libregöji dya, nguec'ua sö rá cjaji dya texe c'ua ja nzi rgä netsjégöji", rí ñeñeji. Iyö. Nu c'ü rí tsjaji, rí pötqui s'iyaji y rí pötqui pjösteji.

¹⁴ Mama a cjava o jña Mizhocjimi: "S'iyagueji yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iyatsjéji", eñe. Nu 'ma rí s'iyaji a cjanu yo nin minteji, nu'ma, ya i cumpleji 'ma c'ü mama c'o ley.

¹⁵ Pjötpüji na jo ngüenda. Na ngue 'ma in pötqui ñuji na ü, ñe 'ma in pötqui chüji, 'na rí chjorütsjéji 'ma.

Los deseos humanos y la vida por el Espíritu

¹⁶ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Nu 'ma rí dyätäji o Espiritu Mizhocjimi, dya in cjagueji 'ma c'ua ja nzi gui ñetsjéji c'o na s'o.

¹⁷ C'o va èjé in pjeñetsjéji rá cjaji, dya ne o Espiritu Mizhocjimi c'o. Y c'ü ne o Espiritu

Mizhocjimi c'ù rá c'jagöji, dya rí netsjögöji c'o. Nguec'ua bübü 'ma rí yembeñeji c'o rí c'jaji.

¹⁸ Pero 'ma rí dyätqueji o Espiritu Mizhocjimi, dya cja xe ra mandats'üji 'ma c'o ley.

¹⁹ Ixi jñetsetjo 'na nte, 'ma cja'a c'ua ja ga netsjé c'o na s'o. C'o nte c'o cja c'ua ja ga netsjé, cārā c'o 'ñeje ndixü c'o dya ngue nu su'u. Y cārā ndixü c'o 'ñeje bēzo c'o dya ngue nu xīra. Xo cārā c'o pje nde cja ga cjanu c'o na s'o, c'jaji c'o va ējē o pjeñetsjēji, dya c'a's'üji.

²⁰ Yo nte c'o cja c'ua ja ga netsjé c'o na s'o, cārā c'o ma't'ü yo ts'ita. Xo cārā c'o cēro. Cārā c'o nu'u na ü yo nu minteji. Cārā c'o jonbü chü yo nu minteji. Cārā c'o nepe c'ü pēs's'i yo nu minteji. Cārā c'o me ts'i ni üdü. Cārā c'o me jodü nguextjo c'o netsjé. Cārā c'o me xōcü yo nte, y me üji c'o dya ngue o dyotsjēji.

²¹ Yo nte c'o cja c'ua ja nzi ga netsjēji c'o na s'o, cārā c'o me jodü ja rgá tsjapüji o c'jajaji c'o pēs's'i yo nu minteji. Cārā c'o pō't'ünte. Cārā c'o tīt. Cārā c'o me cja c'o na s'o cja mbaxua. Y pje c'o xe nde c'jaji. Ya ró xi'tsc'öji 'ma ot'ü, y nudya rí yepe rí xi'tsc'öji, c'o cja ga cjanu, dya ra sō ra zāt'āji a jmi Mizhocjimi ja manda.

²² Pero 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, ra 'ñünngüji 'ma ín mün'c'öji ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji, y ra mápaji Mizhocjimi, y rá mimiji na jo, dya pje rá mbeñeji. Y 'ma rá ätcöji c'ü, rá pēsp'iji paciencia zō c'jō pje ra tsjacüji, dya pje rá nzhopcüji c'o na s'o. Y rá c'jagöji rrā jontezgöji rá pjös'üji yo nín minteji. Y 'ma pje c'o rá mamaji c'ü rá c'jaji, rá cumpleji c'ua ja rvá mangöji.

²³ Xo 'ñeje 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, rá ätäji Mizhocjimi, dya rá c'japcöji rrā nozgöji. Y rá pjörütsjēji ngue c'ua dya rá c'jatsjēji c'ü rá c'jijñitsjēji. 'Ma rá c'jagöji a cjanu texe yo na jo, dya bübü ne rí 'naja ley c'ü ri mama na s'o rí c'jagöji 'ma.

²⁴ 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügöji nutscöji ya rí enche ín mü'büji. Nguec'ua rí jējiji c'o na s'o c'o netsjé ín mü'büji.

²⁵ Je ngue por o Espiritu c'ü ni bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji dya. Nguec'ua angueze rá ätcöji dya.

²⁶ Dya rá jodüji c'ü ra mama yo nte c'ü me na jozgöji. Dya c'jō rá xipjiji: "Xenda na jozgō que na ngue'tsc'e", rá embeji. Iyō. Dya xo rá pōtca mbidiaji.

6

Ayúdense unos a otros

¹ Mi cjuarmatsc'öji, bübü 'ma ra tsja na s'o 'na cjuarma. 'Ma ga cjanu, nu'tsc'ēji ín ätqueji o Espiritu Mizhocjimi ngue'tsc'ēji rí

zopjüji, ngue c'ua ra nzhogü o mü'bü ra jyēzi c'o na s'o c'ü. Pero jmanch'a rgui zopjüji, dya rí tsjapütsjēji rrā jotsc'ēji. Xo rí pjōtpügueji ngüenda c'ü dya xo ra ndō'c'ü ín mün'c'ēji c'ü xo rgui tsjagueji c'o na s'o.

² 'Ma cja na s'o 'na cjuarma, chjēntjui c'ü ri tuns'ü 'na pōjö c'ü me na jyü. Nguec'ua rí pjösc'ēji 'ma c'ü. O zō pje rí pjēzhi c'ü ni jyodü 'na cjuarma, rí pjösc'ēji c'ü. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, ya i tsjagueji c'ü o xitsiji e Cristo.

³ Nu 'ma c'jō c'o c'jijñitsjé c'ü me na jo c'ü cja'a, pero 'ma dya je ga cjanu ga tsja, nu'ma, dya cjuana 'ma c'ü c'jijñi c'e nte.

⁴ Yo nin cjuarmatsjēji, dya ngueje yo rí jñandagueji c'ü cja yo, cja rrī mangueji: "Xenda na jozgō que na ngue ne cjuarma nu", rí 'ñeñeji. Iyō. Je nguetsjé c'o ín c'jagueji rí ñuji cjo na jo c'o o jiyō. Y 'ma na jo c'o ín c'jagueji, je ngue c'o rgui mägueji 'ma c'o.

⁵ Nzi 'nazgöji rá nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ua ja nzi rvá minc'öji; dya ngueje c'ua ja va mimi c'ü 'naja mi cjuarmagöji.

⁶ C'o xōtpü o jña Mizhocjimi ni jyodü ra mbös'üji c'o jizhi o jña Mizhocjimi, ra unüji c'o rgui jyodüji.

⁷ Pe ín c'jijñiji c'ü dya ra tsja, zō ja rgá mimi 'na nte. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. Na ngueje Mizhocjimi dya sō c'jō ra tsjapü burla c'ü. Na ngue c'ua ja ga tsja 'na nte, je xo rgá cjanu rgá nzhopcüji c'ü. Chjēntjui nza cja 'na c'ü ra mbodü o ndēxü, ra ndagü o ndēxü. Pero 'ma ra mbodü o ndōbidyi, bidyi ra ndagü.

⁸ Nu c'o sido cja'a c'ua ja ga netsjé nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, dya ra bübüji co Mizhocjimi c'o, ra ndüji. Pero c'o sido ätä o Espiritu Mizhocjimi nguec'ua ga tsjaji c'o na jo, ra ch'unüji c'ü rgui bübüji Mizhocjimi, dya ra ndüji.

⁹ Nguec'ua ni jyodü, dya ra tögüzüji rga c'jaji c'o na jo. Na ngueje 'ma dya rá jējiji, ra ngötcüji na jo 'ma Mizhocjimi 'ma ra zādā c'e pa 'ma ra tjün ngüenda.

¹⁰ Nguec'ua texe 'ma sō'ō, ni jyodü rá pjös'üji texe yo nín mingegöji. C'o xenda rá pjösc'öji ngue yo mi cjuarmagöji yo enche o mü'bü e Cristo.

Advertencias y saludos finales

¹¹ Jñant'maji dya yo letra yo na nojo yo rí opjütsjégō. Ngue yo rgui nguarü.

¹² C'o xöpüte neji c'ü ra mama yo ín menzumüjme: "Na jo c'o xöpüte, na ngueje xo c'jaji ín chjürügöji", ra 'ñeñeji. Nguec'ua ga xi'tsc'ēji c'o xöpüte c'ü rí circuncidaogueji. Nu 'ma dya ro xi'ts'iji a cjanu, ro tsja yo nte ro nuji na ü 'ma c'o xöpüte. Na ngueje c'o xöpüte creoji c'ü o pätcägöji e Cristo va ndü cja ngronsi. Pero dya neji c'jō ra nuji na ü.

¹³ Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'ēji ra circuncidaots'üji, dya xo cumpleji c'o ley. Pero

neji c'ü ra circuncidaots'üji ngue c'ua ra mã'c'äji ra mamaji: "Jñant'maji, ya circuncidaoji c'o cārã a Galacia", ra 'ñembeji c'o nu menzumüji.

¹⁴ Pero nutscö, dya cja rí ne rá cjacpö rguí muvi c'ü rguí circuncidaoji 'na nte o c'o pje ri pjëzhi. C'ü rá cjacpö rguí muvi, nguextjo c'ü o pätcäji e Jesucristo c'ín Jmugöji va ndü cja ngronsi. Na ngueje c'ü vi ndü cja ngronsi e Jesucristo, chjëntjui c'ü ró tügö. Nguéc'ua dya cja mandazü yo na s'o yo bübü cja ne xoñjömü. Y nguec'ua yo nte yo dya ejme Mizhocjimi, dya xo cjacü ngüenda yo.

¹⁵ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya ni muvi c'ü ya vi circuncidaoji o jiyö. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü ya ngue o t'i Mizhocjimi 'na nte, ngue c'ua nuevo ga nguujñi dya, y nuevo ga mimi.

¹⁶ Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo ngue c'ua ra mbös'üji nuevo rgá mimiji, Mizhocjimi ra juentse c'o, y ra unü c'ü rguí mājã o mü'büji, dya pje ra mbeñeji. Na ngueje c'o ra tsja a cjanu, ngueje c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte c'ua ja nzi va tsja mi jinguã o tsjapü e Israel o nte.

¹⁷ Ndeze dya, ga ma a xo'ñi, dya rí negö cjó ra mama c'ü dya rí apóstolegö o ra tsjapü ni muvi c'ü ni dyopcüji o cuerpoji ga circuncidaoji yo nte. Na ngueje xo 'ñezgö xo bübü yo jñetse cja ín cuerpogö, pero ngueje c'ua ja rvã sufregö na ngue ri pëpi e Jesús.

¹⁸ Mi cjuarmats'ügöji, e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü bübü cja in mün'c'ejí ra mböxc'üji nuevo rguí minc'ejí. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

Pablo escribe a la iglesia en Efeso

¹ Nuzgö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo, na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí pen'c'ejí na carta, nu'tsc'ejí in cārāji a Efeso; o nrets'ūji Mizhocjimi na ngueje in ejmeji e Jesucristo.

² Rí ötcö Mizhocjimi c'ü in Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo'o. Nguéc'ua ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Bendiciones espirituales en Cristo

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü ngueje nu Mizhocjimi c'ü in Jmugöji e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata e Jesucristo c'ü in Jmugöji, na ngueje xo Mizhocjimi e Jesucristo. Mizhocjimi ngue c'ü o nintsjimizüji c'ü; na ngueje rí 'natjoji dya co e Cristo. Me co nintsjimizügöji Mizhocjimi co texe c'ü je va ëjē a jens'e cja e Jesucristo.

⁴ 'Ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijömmü, o juancügöji Mizhocjimi c'ü ra nguezüji o t'i angueze c'ü dya rá tü in nzhubüji a jmi angueze. O juancügöji c'ü exti nguetjozüji e Cristo.

⁵ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ne o tsjacüji o t'i. O tsja c'ua ja nzi va nguiñi angueze. Ngue c'ü o ndājā e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijömmü ngue c'ua o tsjacüji o t'izüji Mizhocjimi.

⁶ Sido rí ma't'ügöji Mizhocjimi na ngueje me co mbenzeji. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i. Me xo s'iyazügöji na ngueje rí 'natjoji dya co c'ü nu T'i.

⁷ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ndājā e Jesucristo cja ne xoñijömmü. E Jesucristo o ē pjödü o cji va ndömbgüji. A cjanu o perdonao Mizhocjimi in nzhubügöji.

⁸ Mizhocjimi o jitsiji c'ü me co s'iyazüji. O dyacüji rí pärāji ja cja angueze.

⁹ Nu c'ü mi ne Mizhocjimi ro tsja'a, dya cjó mi pärā. Pero ya o tsjacüji Mizhocjimi ró pärāji dya, nu c'ü o mbeñe o tsja.

¹⁰ Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ngueje e Cristo ra manda texe c'o bübü a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü. Nguéc'ua a cjanu ya ra 'natjoji. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ya cja dya, na ngueje ya zädä c'o cjā o ya vi mama.

¹¹ Nutscöji rí 'natjoji co e Cristo. Nguéc'ua, c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, o tsjacüji o t'izüji angueze. Na ngueje Mizhocjimi cja'a texe c'ua ja nzi ga nguiñi.

¹² Nutscöjme rí menzumüjme a Israel. 'Ma dya be ma ëjē e Jesucristo, ya rmi te'bejme angueze. Rí cārāgöjme ja rí nzijme c'ü ot'ü ró ejmejme e Jesucristo. Mizhocjimi o ne o

tsjacüjme nguezüjme o t'i angueze; ngue c'ua yo nte ra jñandaji nu c'ü o tsjacüjme angueze, ra mamaji c'ü me na nojo c'ü, 'ñe me na jo.

¹³ Nu'tsc'ejí, dya in menzumügueji a Israel, xo 'ñetsc'ejí 'ñen'ch'e in mü'büji e Jesucristo 'ma i dyärägueji c'e jña c'ü na cjuana c'ü mama ja rga jocüts'ü in mü'büji. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi c'ü vi mama Mizhocjimi ro ëjē, o ē mimi cja in mü'bügueji. A cjanu xo 'ñetsc'ejí o tsja c'üji Mizhocjimi o t'its'üji dya. Ya xo in 'natjoji dya co e Jesucristo.

¹⁴ O Espiritu Mizhocjimi bübü cja in mü'bügöji. Ngue angueze cjacüji rí pärāji, ra cjuatü Mizhocjimi nu c'ü cja'a. Nu c'ü cjacüji Mizhocjimi ngue c'ü exti nguetjozüji e Jesucristo, 'ma rá sät'āji a jens'e nu ja bübü angueze. Nguéc'ua rá ma't'üji dya Mizhocjimi na ngueje me na nojo.

Pablo pide a Dios que dé sabiduría a los creyentes

¹⁵ Rí ärägö c'ü mamaji sido in ejmeji e Jesucristo c'ü in Jmugöji; y me xo in s'iyaji c'o dyaja c'o xo ngue o nte Mizhocjimi.

¹⁶ Nguéc'ua nuzgö, dya rí söyagö rgá unü na pöjö Mizhocjimi. Rí mbents'ejí 'ma rí ötügö Mizhocjimi.

¹⁷ Mizhocjimi ngueje o Mizhocjimi c'ü in Jmugöji c'ü ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi ngueje mi Tataji c'ü me na nojo. Nuzgö rí ötügö Mizhocjimi xenda ra j'ts'i'ji ja cja angueze; ngue c'ua xenda rí pärägueji angueze cja in mü'bügueji.

¹⁸ Me rí ötügö Mizhocjimi ra dya c'üji jya's'ü cja in mü'büji c'ü rí tsjiñigüejí na jo, ngue c'ua xenda rí tendiogüejí na jo nu c'ü o tsja c'üji Mizhocjimi me na zö. O zon'c'ügüejí ri ngue o t'its'üji angueze. Rí ötcö Mizhocjimi ra dya c'üji xo rí pärägüejí c'ü exti nguetjots'üji e Jesucristo. Ngue c'ü in te'beji dya. Nguezüji o t'izüji Mizhocjimi ra dyacöji a cjanu.

¹⁹ Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü xo rí tendiogüejí c'ü me na zēhi Mizhocjimi. Angueze só ra tsja texe. Nutscöji ri ejmeji Mizhocjimi, ngue o Espiritu angueze c'ü me na zēhi ga pēpi cja in mü'bügöji.

²⁰ Mizhocjimi, c'ua ja nzi o pēpi na zēhi 'ma o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, je xo va cjanu ga pēpi na zēhi cja in mü'bügöji. 'Ma ya vi xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, nuc'ua o tsjapü c'ua o mimi Jmu a jens'e cja o jodyē Mizhocjimi.

²¹ Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra manda texe cja yo gobierno, 'ñejoyo jmu, 'ñeje texe yo pje nde pjēhi cja yo nte. E Jesucristo manda texe dya. Dya ra nguarü c'ü ra manda c'ü.

²² Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra manda texe; texe bübü a jömmü cja o ngua'a. Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo in ñigöji, nutscöji rí jmurüji rí ejmeji angueze.

²³ Nguezüji o cuerpozüji angueze. Ngue angueze c'ü manda cja in mü'bügöji. A cjanu 'ñetse cja ne xoñijö mü ja cja e Jesucristo, 'ñetse c'ü sädä texe c'ü o mbeñe Mizhocjimi.

2

Salvos por el amor de Dios

¹ Nu'tsc'ej, xo o xoxc'ügeje Mizhocjimi; o dya c'ügueje c'ü gui bübütojueje. Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagueje, chjëntjui c'ü ya rvi chügueje.

² Nu'tsc'ej mi cjagueje c'o na s'o; mi nzhodügeje c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pärä Mizhocjimi. Mi ätägueje e Satanás c'ü dya jo c'ü ndaxoñi texe yo demonio. Ngue e Satanás c'ü päpji cja o mü'bü yo nte yo dya ätä Mizhocjimi.

³ Nutscöji, dya rmi ätägöji Mizhocjimi. Rmi cjagöji c'o mi netsjëji; texe c'o mi ne in cuerpogöji. Rmi cjagöji texe c'o ma ëjë cja in ñigöji. Mizhocjimi rmi ünngügöji c'ua ja xo nzi ga ünmbü texe c'o dyaja c'o cja na s'o. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o.

⁴ Pero Mizhocjimi me juentsquegöji me go s'iyazüji na puncjü.

⁵ Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagöji chjëntjui c'ü ya rvä tügöji. Pero o dyacüji Mizhocjimi c'ü ri bübütoji, na ngueje e Jesucristo bübüto. A cjanu Mizhocjimi o 'ñevgueje libre cja c'o na s'o, na ngue me s'iyazüji.

⁶ Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü; xo 'ñetscöji o xoxcügöji 'ma. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjacüji ri 'natjoji dya, co e Jesucristo c'ü manda a jens'e. C'ua ja nzi ga nugüji dya Mizhocjimi, ya 'natjo c'ua ri mimiji co e Jesucristo.

⁷ Mizhocjimi o tsja texe yo, ngue c'ua texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rgui nguins'i ne xoñijö mü; texezüji rá unüji ngüenda c'ü me o s'iyazüji Mizhocjimi, me o juentsquegöji, nutscöji ya ri 'natjoji co e Jesucristo.

⁸ C'ü vi jogü in mü'bügueje, dya ngue c'ü rvi tsjagueje c'o na jo. Ngue c'ü me o s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o jocüts'üji Mizhocjimi in mü'büji. Mizhocjimi o ne o tsja a cjanu.

⁹ Dya cjó sö cjó ra tsjapütsjë na nojo c'ü ra mama: "Na jözügö a jmi Mizhocjimi na ngueje ró cjagö na jo", ra 'ñeñe.

¹⁰ Ngue Mizhocjimi c'ü o jocüzüji in mü'bügöji. O tsjacüji ri 'natjoji co e Jesucristo, nguec'ua dadyo in mü'büji. Nudya, ne'e Mizhocjimi dadyo rga mimiji dya, ngue c'ua rá cjagöji c'o na jo c'ua ja ya nzi va mbeñe Mizhocjimi.

La paz tenemos por medio de Cristo

¹¹ Nu'tsc'ej, dya in menzumüji a Israel, mbeñeji ja ma cjats'üji mi jinguä. Nutscöjme ri menzumüjme a Israel mi ocüjme in cuerpojme ngue c'ua ro 'mārā mi ngue o ntezüjme Mizhocjimi. Mi mamajme

que nu'tsc'ej, dya mi nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi na ngueje, dya pje mi ocüji in cuerpogueje.

¹² Mi jinguä Mizhocjimi o mama c'ü ro ëjë e Cristo ro 'ñe jopcü o mü'bü yo nte. Nguetscöjme ri menzumüjme a Israel o xit-sijme a cjanu Mizhocjimi. Nguec'ua mi te'bejme e Cristo. Nu'tsc'ej, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi te'begueje e Cristo c'ua ja nzi rmā te'begöjme. Y dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi nza czjagöjme. Dya mi pärägueje ja ga cja Mizhocjimi.

¹³ Pero nudya, ya in 'natjoji co e Jesucristo. Nu 'ma ot'ü, dya pje mi ngue'tsc'ej o ntets'ügeje Mizhocjimi. Pero nudya, dya nguextjözüjme o ntezüjme Mizhocjimi, xo 'ñetsc'ej ya xo ngue o ntets'üji dya c'ü; na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ngötcüji in nzhubüji.

¹⁴ Nutscöjme ri menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ej, dya in menzumüji a Israel, e Jesucristo ya o tsjacüji ya 'natjo jñiñi c'ua ja ri menzumüji dya. Nutscöjme 'ñetsc'ej mi pötü rmā nuji na ü. Pero nudya e Jesucristo ya tsjacüji c'ü ri cārāji na jo dya.

¹⁵ Mi pötü rmā nuji na ü, na ngueje nutscöjme mi tjëjme c'o o ley Mizhocjimi; nu'tsc'ej, dya mi tjëgueje c'o. Pero o 'ñe ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhubüji, nguec'ua dya cja mandazüjme c'o ley. A cjanu o tsjacüji ya ri 'natjo ntezüji c'ü cja ri dadyoji; nutscöjme ri menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ej, dya in menzumüjme a Israel. A cjanu xo o tsjacüji rá cārāji na jo.

¹⁶ Ngue cja ngronsi o ndü e Jesucristo. O bóbü a nde'ezüji 'ñe cja Mizhocjimi, nguec'ua ri pötca mäjäji dya Mizhocjimi. Nudya, dya cja ri pötca üji Mizhocjimi. E Jesucristo o ndü cja ngronsi va ngötcüji in nzhubügöji. A cjanu, nutscöjme ri menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ej, dya in menzumüji a Israel, ya ri 'natjo cuerpoji, dya cja ri pötca üji.

¹⁷ O ëjë e Jesucristo, nguec'ua ri pärāji ya nugüjme na jo Mizhocjimi, nuzgöjme ri menzumüjme a Israel. Xo 'ñetsc'ej, dya in menzumüji a Israel, xo nuc'üji na jo.

¹⁸ Nudya nutscöjme ri menzumüjme a Israel ya sö rá chëzhijme a jmi Mizhocjimi c'ü ngueje in Tataböji. Xo 'ñetsc'ej sö ri chëzhigüje na ngueje 'natjo o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü in mü'bügueje 'ñe in mü'bügöjme.

¹⁹ Nu'tsc'ej, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi. Pero nudya, ya ngue o ntets'üji dya c'ü. A cjanu xo in menzumüji dya a jens'e cja Mizhocjimi.

²⁰ Nu'tsc'ej dya; xo 'ñezgöjme nguezgöji 'na templo nu ja bübü Mizhocjimi na ngueje ri ejmeji e Jesucristo. Angueze ngue c'e ndojo c'ü ot'ü o tjumü cja squina c'ü. Nu c'o

apóstole 'ñe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesucristo. Angueji ngueje c'o ndojo c'o o jñumüji cja c'e cimientu. Nutscöji rí ejmeji o jña Mizhocjimi, nguezgöji c'o ndojo c'o o dyü's'üji a xes'e cja c'e cimientu.

²¹ Ra nocü c'e templo c'ü nguezgöji o ntezüji Mizhocjimi. Texe c'o ejme e Jesucristo ngue c'o ndojo c'o na jü's'üji a xes'e cja c'e cimientu. Texe c'o ejme e Jesucristo ya 'natjoji co angueze. C'e templo c'ü na jábaji me na sjü, na ngueje ngue o tsjaja Mizhocjimi. Nunu, je bübü nu angueze.

²² Xo 'ñetsc'ejji xo na jü'sc'ügueji cja c'e templo c'ü ngue o nte Mizhocjimi, na ngueje xo 'ñetsc'ejji bübü in mü'bügueji dya, o Espiritu Mizhocjimi.

3

Pablo encargado del evangelio para los que no eran de Israel

¹ Nutscö e Pablo, rí mbëpjijogö cja e Jesucristo. Nguec'ua rí ogö cja pjörü na ngueje rí zo'c'öji o jña e Jesucristo, nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel.

² Ya jo in pärägueji me s'iyazügö Mizhocjimi. O 'ñembgö rá xi'ts'ijji c'ü me s'iyats'üji angueze.

³ Ya ró xi'tsc'öji ja nzi jña cja ne carta ngue c'ua rí pärägueji nguetsjé Mizhocjimi o jitsi pje na mbë c'ü o mbeñe angueze. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mi päräji mi jinguä. Pero nuda, ya 'mārā dya.

⁴ 'Ma rí xörügueji c'o jña c'o ró xi'tsc'öji cja ne carta, ra sö rí unügueji ngüenda c'ü rí pärägö nu c'o o mbeñe Mizhocjimi, nguec'ua va ndjä e Cristo.

⁵ Nu c'o nte c'o mi cārā mi jinguä, nuc'o, dya mi päräji c'ü o mbeñe Mizhocjimi c'o. Yo cjé dya yo, o Espiritu Mizhocjimi jichi c'o apóstole 'ñe c'o profeta, nu c'ü o mbeñe. Nu c'o apóstole 'ñe c'o profeta ngue c'o o xöcü Mizhocjimi ra mbëpji angueze.

⁶ Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü rá 'natjoji co e Jesucristo 'ma rá ench'e in mü'büji e Jesucristo. A cjanu, nu'tsc'ejji, dya in menzumügueji a Israel, 'ñezgöjme rí menzumüjme a Israel, nuda, ya rí 'natjo cuerpoji cja e Jesucristo. Nu c'o o mama Mizhocjimi ro dyacüjme, ya xo da'c'üji.

⁷ Me co s'iyazü Mizhocjimi. O juancü ngue c'ua rí zopjü yo nte rí xipjiji ja rgä sö ra jogü o mü'büji. Me na zëzhi o pëpji cja in mü'bügö 'ma o juancügö.

⁸ Nguezgö e Pablo, xenda rí menutjogö cja texe yo o nte Mizhocjimi. Pero me co s'iyazügö Mizhocjimi. O juancügö rá zo'c'üji, nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel. Rá zo'c'üji o jña e Jesucristo c'ü mama ja ga cja angueze, me na nojo, me s'iyats'üji.

⁹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji nu c'ü o mbeñe angueze. Ndeze 'ma

o dyät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijöümü o mbeñe angueze c'ü ra 'natjoji cja e Cristo texe yo nte. Pero c'o nte, dya mi päräji c'o mi mbeñe Mizhocjimi.

¹⁰ Na ngue c'ü rí zo'c'öji nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua nu'tsc'ejji 'ñezgöjme rí 'natjoji dya. Na ngue c'ü rí 'natjoji, pärä yo anxe a jens'e me na nojo Mizhocjimi, me pë's'i na puncjü o pjeñe. Xo 'ñe yo demonio xo päräji a cjanu.

¹¹ 'Ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijöümü, Mizhocjimi o mbeñe c'ü rá 'natjoji co e Cristo. Ya o ëjë e Jesucristo. Texe c'o ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, 'natjoji co e Cristo.

¹² Nguec'ua, dya rí sügöji rgä chëzhiji a jmi Mizhocjimi, na ngueje ró ench'e in mü'büji e Jesucristo; ya rí 'natjoji co angueze.

¹³ Nutscö e Pablo, rrä sufridogö na ngueje rí zo'c'öji nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel; ngue c'ua rí pärägueji nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Me rí ö'tc'üji, dya ra tögü in mü'bügueji na ngueje c'ü rrä sufridogö. Rí mäcjeji na ngue c'ü rí zo'c'üji o jña Mizhocjimi.

El amor de Cristo

¹⁴ Nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, nuda, ya xo ngue o t'its'üji Mizhocjimi dya; na ngueje in ench'e in mü'bügueji e Jesucristo. Nguec'ua, nutscö e Pablo, rí ndüñijöümü a jmi Mizhocjimi c'ü nu Tata e Jesucristo c'ü in Jmugöji. Me rí unügö na pöjö angueze.

¹⁵ Mizhocjimi xo ngueje nu Tata texe c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo. Nguejnu Tata nu c'o ya ndü c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Xo nguejnu Tata nu c'o bübütjo c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo.

¹⁶ Mizhocjimi c'ü in Tatagöji me na nojo; me na zëzhi c'ü. Rí ötügö angueze c'ü xenda rí zëzhiji na ngueje o Espiritu Mizhocjimi bübü cja in mü'bügueji.

¹⁷ Rí ö'tc'üji Mizhocjimi c'ü sido rí 'ñejmegueji e Jesucristo; ngue c'ua sido ra bübü e Jesucristo cja in mü'bügueji. A cjanu rí s'iyaji Mizhocjimi. Xo rí s'iyagueji nin minteji.

¹⁸ A cjanu ra sö rí pärägueji co texe yo o nte Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji e Jesucristo. Dya ts'iquëtjo va s'iyazüji c'ü. Me s'iyazüji na puncjü.

¹⁹ Rí ö'tc'üji Mizhocjimi c'ü rí pärägueji ja me ga s'iyazügöji e Cristo; zö dya sö rá tendioji texe c'ua ja ga s'iyazügöji c'ü. A cjanu xo rí ö'tc'ügöji Mizhocjimi c'ü ra manda cja in mü'bügueji angueze; ngue c'ua rí nocüji cja o dyë angueze. Ngue c'ua, c'ua ja ga cja angueze, je xo rgä cjats'ügueji nu.

²⁰ Mizhocjimi pëpji cja in mü'bügöji. Sö ra tsja xenda na puncjü que na ngueje c'ü sö

rá ötüji. C'ü rí cjiññji rá ötüji Mizhocjimi, ts'iquétjo; pero c'o cja'a Mizhocjimi, me na puncju.

²¹ Me na nojo Mizhocjimi. Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra tsjapüji o nte c'o. Ra tsjapüji rí 'natjoji co e Cristo. Texe yo cjé yo va éjë ra 'ñetse me na nojo Mizhocjimi; xo 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijöümü. Je rga cjanu, amén.

4

Unidos por el Espíritu

¹ Nuzgö e Pablo, rí ogö a pjörü na ngueje rí zopjügö yo nte rí xipjiji o jña c'ü in Jmugöji. O zon'c'ügueji Mizhocjimi rí 'natjots'üji co e Jesucristo. Nguec'ua me rí ö'tc'üji c'ü rí nzhodüji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

² Dya rí tsjapüji c'ü me rrä nojots'üji. Me na jontets'ü rguí mimiji. 'Ma cjó pje ra tsja'c'üji, dya rí tsjapüji na s'o c'o. Rí pësp'iji paciencia, rí s'iyaji.

³ Tsjacjuanagueji rí pötqui ñugueji na jo. A cjanu rí 'na ma cjatjo in mü'bügueji c'ua ja nzi va dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi.

⁴ Na ngueje, nuscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'eji, dya in menzumüji a Israel, ya 'natjo in cuerpogöji co e Jesucristo. Nuscöji, 'natjo o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügöji. Nuzgöji o zoncüji Mizhocjimi rí nguezüji o t'izüji angueze; nguec'ua texezüji ya rrä te'begöji c'ü exti nguetjozügöji e Jesucristo.

⁵ 'Natjo in Jmugöji c'ü ngueje e Jesucristo. 'Natjo c'ü jocüzü in mü'bügöji c'ü ngueje e Jesucristo c'ü ró ench'e in mü'büji. Nu'tsc'eji 'ñezgöjme ró jigöji. A cjanu ró jizhiji c'ü rí 'natjoji co e Jesucristo.

⁶ Nuzgöji rí ejmeji e Jesucristo; 'natjo Mizhocjimi c'ü ngueje in Tatagöji. Ngueje angueze c'ü manda texe; je pëpji cja in mü'bügöji, rí ndexeji.

⁷ Rí 'natjoji cja e Jesucristo. Pero angueze nandyo ga dyacüji nzi 'nazgöji ja rgá pëpji angueze.

⁸ Mama a cjava cja o jña Mizhocjimi: Nu c'ü mi manda o ndöpü c'o mi üji, cjanu o zidyji; o nguins'i cja t'eje o zät'äji nu ja mi manda.

Nuc'ua c'ü mi manda o jñü c'o vi jñünbüji c'o vi ndöpü, cjanu o unü c'o o nte angueze.

⁹ Je xo va cjatjonu e Jesucristo; o nguins'i o ma a jens'e. Pero ot'ü vi 'ñeje a jens'e o éjë cja ne xoñijöümü.

¹⁰ Angueze o éjë cja ne xoñijöümü, nuc'ua 'ma o ndü, 'ma o nanga; cjanu o ma a jens'e. Nguec'ua angueze manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijöümü.

¹¹ E Jesucristo o dyacüji nzi 'najazüji ja rgá pëpji angueze. Bübü c'o o ch'unü ra tsja apóstole. Bübü c'o ra zopjü yo cjuarma

ra xipjiji c'ü ne Mizhocjimi. Bübü c'o ra zopjü yo nte ngue c'ua ra mbäräji ja rga jopcü o mü'büji. Bübü c'o ra mbörü o nte Mizhocjimi. Bübü c'o ra xöpü o jña Mizhocjimi yo nte.

¹² A cjanu Mizhocjimi o dyacüji nzi 'nazgöji ja rgá pëpji angueze, ngue c'ua rá zëzhiji nuscöji o cuerpozüji e Jesucristo.

¹³ Mizhocjimi ne c'ü xenda rá pärägöji e Jesucristo c'ü nu T'i c'ü ya ró ench'e in mü'bügöji. Ne Mizhocjimi c'ü sido rá nocüji cja o dyé angueze; ngue c'ua exti nguetjozügöji e Cristo.

¹⁴ Bübü o xöpüte c'o dya pärä o 'ñiji Mizhocjimi. Me mamaji bëchjine ga dy-onpüji yo nte. Nu'tsc'eji, dya rí 'ñejmeji c'o. Yo ts'it'i me pötüji o pjeñeji; texe c'o äräji, nde ejmeji. Mizhocjimi, dya ne c'ü rga cjatsc'eji o ts'it'i.

¹⁵ Mizhocjimi ne c'ü rá s'iyaji yo in minteji; ne'e c'ü rá mamaji c'ü na cjuana, dya rá cjai o bëchjine. A cjanu rá nocüji cja o dyé'e Mizhocjimi; exti nguetjozügöji e Jesucristo. E Jesucristo ngueje in ñigöji nuscöji rí ejmeji angueze.

¹⁶ Nuscöji ngue o cuerpozüji angueze; rí 'natjoji co angueze. Na ngue c'ü bübü angueze cja in mü'büji, ra sö rá pötü rga s'iyaji ra sö rá pötü rga pjös'üji, ngue c'ua rí texeji mas rá nocüji cja o dyé Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

¹⁷ Nguec'ua me rí ö'tc'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne in Jmugöji; dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pje ejme Mizhocjimi. Anguezeji me cjai c'ua ja nzi ga netsjëji; dya jo c'ü cjiññji.

¹⁸ Dya bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji. Me na me o mü'büji, dya ne ra dyätäji Mizhocjimi, nguec'ua, dya päräji Mizhocjimi. A cjanu, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'büji.

¹⁹ Me cjai c'o na s'o, c'o ix 'na tsetjetjo; pero dya tsejeji. Me cjai texe c'o me netsjë o cuerpoji, 'ñe c'o va éjë o ñiji, dya c'a's'üji c'o.

²⁰ Pero nu'tsc'eji, in pärägueji, dya a cjanu c'ü ne e Jesucristo c'ü rí tsjagueji.

²¹ Nu'tsc'eji, ya in pärägueji ja cja e Jesucristo. In pärägueji c'o ne angueze rí tsjaji.

²² Ne e Jesucristo c'ü dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi mi nzhodügueji 'ma dya mi pärägueji angueze. Nu c'ü mi cjagueji 'ma, ma s'o c'o. Mi pëzhgueji c'ü me rí mäcjeji a cjanu; pero dya ma cjuana. Na ngue c'o mi cjagueji, ngue c'o rvi chügueji c'o.

²³ Nudya, ni jyodü dadyo rguí tsjiññgueji dya.

²⁴ Mizhocjimi ya tsja'c'üji o t'itsc'eji dya. Nguec'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Na ngueje je ga cjanu angueze, me na jo c'ü.

²⁵ Dya rí pezheji béchjine. Nu c'ù rí tsjaji, rí pòtù rgui xipjiji c'o na cjuana. Rí tsjaji a cjanu na ngueje ya 'natjo ín cuerpoji co e Jesucristo.

²⁶ Nu 'ma ünn'c'üji, dya rí jyéziji ra ndò'c'üji c'ù rí tsjagueji na s'o. Dya rí sjéyaji 'napa.

²⁷ 'Ma ín sido ín sjéyaji, ya ín jéziji 'ma c'ù dya jo ra tsja'c'ù rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁸ Nu 'ma ín mbègue, rí jyèzigue c'o, dya cja rí pòtù. Nu c'ù rí tsja, rí pèpji na jo, ngue c'ua rí pè's'i pje rí unù nu c'o pje ni jyodù.

²⁹ Dya xo rí ñaji na s'o jña. Dya rí ñagueji c'o jña c'o dya pje ni muvi. Rí ñagueji jña c'o na jo c'o ra mbòs'ù c'o àrà.

³⁰ Bübü o Espíritu Mizhocjimi cja ín mü'bügöji. A cjanu rí pàràgöji, 'ma ra èjè na yeje e Jesucristo, ya exti nguetjözüji angueze. Nguec'ua rí pjòtpügueji ngüenda rí ñagueji jña c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi. 'Ma jiyò, dya ra màjà angueze.

³¹ Nguec'ua, dya cja rí pòtqui ñagueji na ü. Nu'tsc'èji, dya cja rí tsja ín cejëi. Rí jy-ombeñeji 'ma cjò pje ra tsja'c'üji. Dya cjò xo rí sann'c'èji; dya cjò xo rí xosp'üji o béchjine. Dya cjò cja rí tsjapüji na s'o.

³² Nu c'ù rí tsjagueji, rí pòtqui tsjagueji c'o na jo. Nu'tsc'èji rí pòtqui juentsegueji. Rí pòtqui perdonaoji na ngueje Mizhocjimi o perdonao'ts'ügueji in nzhubüji. Na ngueje e Jesucristo o ndü; o ngò'tc'üji ín nzhubüji.

5

Cómo deben vivir los hijos de Dios

¹ Nu'tsc'èji, o t'its'üji Mizhocjimi dya. Mizhocjimi me s'iyats'üji. Nguec'ua, nudyà, xo rí s'iyagueji dya yo nin minteji.

² Rí s'iyaji rgui nzhodüji, c'ua ja nzi o tsja; o s'iyazüji. O ne o ndü va ngòtc'üji ín nzhubüji. Mizhocjimi me co màpà e Jesucristo na ngue c'ù o tsja e Jesucristo.

³ Nu'tsc'èji, ya nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi dya. Nguec'ua, nudyà, rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu'tsc'èji, ín bèzoji, dya rí tsjäjägueji o ndixü. Nzitjots'ügueji ín ndixüji, dya rí tsjäjägueji o bëzo. Dya rí ñepegueji c'ù pè's'i yo nin minteji. Nuyo, dya rí tsjagueji yo; dya xo rí mamaji yo.

⁴ Dya rí mamaji c'o na s'o jña ngue c'ua dya rí bëzhi in tsejeji. Dya rí ña, ñagueji jña c'o dya pje ni muvi. Dya rí enmbegueji c'o jña c'o mama c'ù rí tsjagueji c'ù na jo. Nu c'ù rí tsjagueji, rí mamaji jña c'o rgui unüji na pöjò Mizhocjimi.

⁵ Ya ín pàràgueji, c'o bëzo c'o tsjäjä ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsjäjä bëzo, nuc'o, dya ra zät'äji a jens'e nu ja manda e Jesucristo co Mizhocjimi; ne rí ngue c'o nepe c'ù pè's'i c'o dyaja, dya xo ra zät'äji a jens'e. Nuc'o, chjèntjovi c'ù rí ma't'üji yo ts'ta.

⁶ Bübü c'o ra xi'ts'iji c'ù dya ra tsja, zò rí tsjaji a cjanu c'o na s'o. Pero dya cjuana. Nguec'ua, dya rí jyéziji ra dyon'c'üji. C'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu c'o na s'o, ya mama Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o.

⁷ Nu'tsc'èji, dya rí dyocpeji c'o cja'a c'o.

⁸ Me ma bëxòmü a mbo ín mü'bügueji. Ya o jya's'ü cja ín mü'bügueji na ngueje ya ín 'natjoji co e Jesucristo c'ù ngueje ín Jmugöji dya; nguec'ua ya ín 'natjoji co angueze. Nguec'ua rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁹ Nu 'ma rí nzhodügueji cja jya's'ü, rrà jon-tets'ügueji 'ma; rí ñagueji c'o na cjuana 'ma, rí mimigueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁰ Ni jyodù rí xòtpügueji rí tsjagueji c'o rgui màjà e Jesucristo c'ù ín Jmugöji.

¹¹ C'o me bübü bëxòmü cja o mü'bü, me cjaji c'o na s'o. Nu'tsc'èji, dya rí tsjagueji a cjanu. C'ù rí tsjaji, rí zopjüji c'o cja a cjanu, rí xipjiji c'ù dya ne Mizhocjimi a cjanu na ngueje c'ù me na s'o cjai.

¹² Anguezeji 'ma càràtsjëji, cjaji c'o me na s'o. Nguec'ua me rí tsecjöji rá mamaji c'o cja'a c'o.

¹³ Pero 'ma rá xipjiji ja cja c'ù mama Mizhocjimi; nu'ma, ra unüji ngüenda c'ù na s'o c'ù cjaji. Nuc'ua 'ma ra dyòt'üji Mizhocjimi, ra ndintspiji c'o o mü'büji, ya ra jya's'ü cja o mü'büji 'ma.

¹⁴ Nguec'ua mama a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Nu'tsc'èji ín cjaji c'o na s'o, chjèntjovi c'ù ín ícjeji, dya ín ätäji Mizhocjimi.

Nguec'ua rí sögueji rí unnc'èji ngüenda c'ù na s'o ín cjaji.

E Jesucristo ra dya'c'üji jya's'ü cja ín mü'büji, eñe.

¹⁵ Nguec'ua pjòtpügueji ngüenda ja rgui nzhodügueji. Dya rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o dya pàrà Mizhocjimi. Rí nzhodügueji na jo, na ngueje ya ín pàràgueji Mizhocjimi c'ù ne angueze rí tsjaji.

¹⁶ Cja ne xoñijòmü me cjaji na puncjü c'o na s'o. Pero nu c'ù rí tsjagueji, sido rí jyodù rí tsjagueji c'o na jo.

¹⁷ Dya rí tsjaji c'o na s'o nza cja c'o dya pàrà Mizhocjimi. Jyodügueji rí pàràgueji c'ù ne Mizhocjimi rí tsjaji.

¹⁸ Dya rí tìgueji. 'Ma cjò c'o t'ì, sö'ò c'ù me màjà, pero cja c'o na s'o. Nu'tsc'èji rí jyéziji o Espíritu Mizhocjimi ra manda cja ín mü'büji. Nu'ma, na cjuana ín màcjeji 'ma.

¹⁹ Rí pòtqui ñagueji o salmo, 'ñeje o himno. Rí ma't'üji ín Jmugöji co texe ín mü'bügueji 'ma rí tøjöji o himno.

²⁰ Texe c'o ra tsja'c'üji, pero sido rí unügueji na pöjò. 'Ma rí unüji na pöjò Mizhocjimi rí ñädägueji e Jesucristo c'ù ín Jmugöji.

La vida familiar del cristiano

²¹ Me rí pötqui dyätäji na ngueje in sügueji c'ü in Jmugöji.

²² Nu'tsc'ejin in ndixüji 'ma ya in chjüntüji, rí dyätägueji c'ü nin xiraji. Na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji.

²³ Na ngueje e bëzo ngueje o ñi c'ü nu su; c'ua ja xo nzi ga cja e Jesucristo, ngueje o ñi yo ejme angueze. E Jesucristo ngue c'ü jopcü o mü'bü yo ejme angueze. Nu yo ejme e Jesucristo ngue o cuerpo angueze.

²⁴ C'ua ja nzi ga cja'a yo ejme e Jesucristo me ätäji angueze; xo rga cjanu yo ndixü yo ya chjüntü ni jyodü ra dyätä c'ü nu xira.

²⁵ Nu'tsc'ejin in bëzoji 'ma ya in chjüntüji, ni jyodü rí s'iyaji c'ü nin su; c'ua ja xo va s'iya e Jesucristo yo o nte angueze. E Jesucristo o ë ndü; ngue c'ua ro unü c'ü ro bübüto yo o nte angueze.

²⁶ O ndü e Jesucristo ngue c'ua ra ndintspi o mü'bü yo o nte angueze. A cjanu o tsjacüji e Jesucristo o ntezüji dya c'ü. C'ü rvä jigöji, ne ra mama e Jesucristo o ndintsquigöji c'o na s'o c'o mi cjangöji, na ngueje rí ejmegöji o jña angueze.

²⁷ E Jesucristo o ndintsquiji in mü'büji nutscöji o ntezüji c'ü; ngue c'ua 'ma ra ëjë na yeje angueze, me ra mäjä rgá recibidozüji. Na ngueje ya rrã zözüji a jmi angueze, nza cja 'na novia c'ü dya pje bübü c'o na s'o, na zö cja jmi c'ü nu novia.

²⁸ E Jesucristo me s'iya yo o nte angueze. A cjanu, nu'tsc'ejin in bëzoji 'ma ya in chjüntüji, xo ni jyodü rí s'iyaji c'ü nin su. 'Ma cjö c'o s'iya c'ü nu su, nguetsjé o cuerpo c'ü s'iya c'ü, na ngueje 'natjo o cuerpovi co nu su.

²⁹ Nguec'ua me s'iya nu su; unü pje ra zi 'ñe pje ra jye. Na ngueje 'natjo o cuerpovi co c'ü nu su. Je xo ga cjanu e Jesucristo s'iyazüji nutscöji o ntezüji dya angueze.

³⁰ Na ngueje 'natjo in cuerpoji co angueze. E Jesucristo ngue in ñigöji; nutscöji nguetscöji c'o chäcä cja o cuerpo.

³¹ Mama a cjava cja o jña Mizhocjimi: "A cjanu 'ma ra chjüntü 'na bëzo, ra zogü nu tata 'ñejnu mamá, ngue c'ua ra bübüvi nu su. Nuc'ua ya rí 'natjo o cuerpovi", eñe.

³² Me na zö a cjanu c'ü ni 'natjo o cuerpovi 'na bëzo nu su. Pero c'ü rí negö rí unnc'ejin ngüenda, ngue c'ü xenda ni muvi. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo, 'natjo in cuerpoji co angueze. 'Ma ot'ü, dya cjö mi pärä a cjanu.

³³ C'ü rá xi'ts'iji dya, nu'tsc'ejin cjuarma ya in chjüntüji, ni jyodü rí s'iyagueji c'ü in sugueji c'ua ja xo gui s'iyatsjéji. Xo 'ñetsc'ejin in ndixüji, ni jyodü nzi 'najats'üji rí respetaoji c'ü in Xiragueji.

6

¹ Nu'tsc'ejin in t'í'iji, ni jyodü rí dyätäji nin tataji 'ñejni mamá, na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji ne a cjanu.

² Rí respetaogueji nin tataji 'ñejni mamá, na ngueje nujnu manda Mizhocjimi. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, Mizhocjimi ra nintsjim-its'üji. Nu e mandamiento nu, ngue nu ot'ü c'ü mama Mizhocjimi ra nintsjimits'üji 'ma rí tsjagueji nu.

³ Mama Mizhocjimi, 'ma rí respetaoji nin tataji 'ñejni mamá, rí mäjägueji 'ma; y rí mimiji na puncjü cjé cja ne xoñijö mü 'ma.

⁴ Xo 'ñetsc'ejin in tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igueji; dya rí huënc'h'iji na zëzhi. 'Ma jiyö, 'na ra sjëyaji. Nu c'ü rí tsjaji, rí jíchiji ra dyäräji. Rí xöpügueji o jña Mizhocjimi.

⁵ Nu'tsc'ejin in mbëpji rí dyätägueji yo in lamuji cja ne xoñijö mü. Rí dyätäji co texe in mü'büji nza cja gui dyätägueji e Jesucristo c'ü in lamugueji a jens'e.

⁶ Rí pëpigueji na jo nin lamuji; dya nguextjo 'ma ra jñantc'aji anguesji, para ra mamaji c'ua c'ü na jo c'ü in cjagueji. Rí pëpji na jo nin lamuji na ngueje in pëpigueji e Jesucristo. Rí pëpigueji co texe in mü'büji, na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi.

⁷ Me rí mäjäji rgui pëpigueji na jo yo in lamuji; na ngueje, dya xo nguextjo yo bëzo yo in pëpji. Xo ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji in pëpigueji c'ü.

⁸ Ya in pärägueji, nu c'ü ni tsjagueji na jo cja yo in minteji, e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra ngö'tc'üji c'ü i tsjagueji c'o na jo. Dya ra tsja, zö rí mbëpjiueji, zö dya rí mbëpjiueji.

⁹ Xo nzitjots'ügueji in lamugueji, xo rí ñugueji na jo nuyo in mbëpjiueji. Dya rí menasaoji. In pärägueji nu c'ü nu Jmu anguesji, xo ngueje c'ü in Jmugueji c'ü. Ngueje e Jesucristo c'ü je bübü a jens'e. Angueze dya juajnü; ra dyötü ngüenda yo lamu, xo 'ñe yo mbëpji.

Las armas espirituales del cristiano

¹⁰ Mi cjuarmats'ügöji, xe bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Ya in 'natjoji co e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji. Nguec'ua me rí zëzhiji, na ngueje na zëzhi angueze.

¹¹ E Satanás c'ü dya jo, me jodü ja rga dyoncüji c'ü dya cja rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi me dacüji ja rga sö rá zëzhiji. 'Na xondaro je'e c'ü pjötpü o cuerpo cja chü. Xo ga cjanu Mizhocjimi me dacüji c'ü rgá zëzhiji, ngue c'ua, dya ra ndöcüji c'ü dya jo.

¹² Nu yo rí ügöji yo rí chügöji, dya ngueje yo nte. C'o rí chügöji, ngueje c'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji c'o dya rí jandaji. C'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji ngue c'o manda cja ne xoñijö mü. Nuc'o, me na s'o c'o. Ngue c'o cjanü me na bëxö mü cja o mü'bü yo nte; nguec'ua yo nte, dya ätäji Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua ni jyodü rí zëzhigueji rgui 'ñejmeji Mizhocjimi. A cjanu, 'ma ra jyonnc'üji chü c'ü dya jo, dya ra ndö'c'üji 'ma. A cjanu, dya rí ñügüji, dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ A cjanu rí zëzhji. 'Na xondaro nzünt'ü na jo o mbünt'ü c'ü na jo rga zëzhi. A cjanu ra zë'ts'iji na jo 'ma sido rí mamaji c'ü na cjuana. 'Na xondaro co'bü o tijmi co 'na t'ëzi nguec'ua nu c'o üvi, 'ma pjat'üji, dya ra chötpü cja ts'ingue. A cjanu 'ma sido rí tsjagueji c'o ne Mizhocjimi, angueze ra mböc'üji na ngueje e Jesucristo ya je bübü cja in mü'bügueji. Nguec'ua dya pje ra nguich'i cja in mü'büji c'o na s'o.

¹⁵ 'Na xondaro t'ch'ī o dyatsi, ngue c'ua dya pje ra chjocü o ngua cja chü. Je xo ga cjatse'iji nu. Ya i 'nenche in mü'büji e Jesucristo, nguec'ua Mizhocjimi cja'c'üji ra söya in mü'bügueji, dya rí sügueji cja ne chü nu jonnc'üji e Satanás c'ü dya jo.

¹⁶ 'Na xondaro jün 'na escudo ngue c'ua, dya ra chöt'ü c'o flecha c'o ya ri tjë'ë c'o ra pana c'o enemigo. Je xo ga cjatse'iji nu, sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o ndin'tsc'igüejji in mü'bügueji. A cjanu, dya ra ndöc'üji e Satanás c'ü me jonnc'ü ja rgá ndöc'üji.

¹⁷ 'Na xondaro junt'ü 'na casco o ñi ngue c'ua ra mbörü o ñi cja chü. Je xo ga cjats'ügueji nu. In pārāgueji e Jesucristo o jocüts'üji in mü'büji; o 'ñempc'iji libre ngue c'ua, dya rí tsjijñiji c'o na s'o cja in ñigüejji. 'Na xondaro xo jün 'na tjëdyi. Co c'e tjëdyi c'ü jün, cjäpü ra c'ueñe c'o chüvi. Je xo ga cjats'ügueji nu. C'ü dya jo, me jonnc'üji chü. Pero in pārāgueji o jña Mizhocjimi. Co c'e jña, o Espiritu Mizhocjimi ra mböxc'üji ngue c'ua, dya rí dyätäji c'ü dya jo; rí tsjäpüji ra c'ueñe.

¹⁸ Nu'tsc'iji, sido rí dyötügueji Mizhocjimi ra mböxc'üji. Xömü, ndempa rí dyötügueji Mizhocjimi. Rí dyötüji c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügueji. Rí dyötügueji Mizhocjimi ra mbös'ü texe c'o o nte angueze.

¹⁹ Nutscö e Pablo, xo rí dyötcügöji Mizhocjimi ra dyacügö jña rá zopjü yo nte. Xo rí dyötcüji Mizhocjimi c'ü dya rá sügö rga zopjüji, pero rá xipjiji na jo c'ü mama Mizhocjimi c'ü ja rgá sö yo nte ra 'natjoji co e Jesucristo, zö menzumüji a Israel o jiyö.

²⁰ Mizhocjimi o 'ñembguegö c'ü rá zopjü yo nte rá xipjiji c'o o jña angueze. Na ngue c'ü rí zopjügö yo nte, rí ogö a pjörü. Pero rí dyötcügöji Mizhocjimi c'ü rá zopjü yo nte c'ua ja nzi ga ne angueze; c'ü dya rá sügö.

Saludos finales

²¹ E Tíquico c'ü in cjuarmagöji ra xi'ts'iji pje rí cjägö 'ñe c'o bëpji c'o rí pëpcö Mizhocjimi. Nuc'ü, me rí s'iyagö c'ü. Angueze me pjöxcügö cja o bëpji in Jmugöji e Jesucristo.

²² Nguec'ua rvá tājāgö e cjuarma Tíquico ngue c'ua rí pārāgueji pje rí cjäjme. Nguec'ua a cjanu ra mājā in mü'bügueji.

²³ Rí ötügö e Jesucristo c'ü in Jmugöji, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata ra tsja'c'üji ra mājā

in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Xo rí ötügö anguezevi ra dya'c'üji rí pötqui s'iyaji. Ra dya'c'üji a cjanu, 'ma rí jñunt'ü in mü'büji ra dya'c'üji c'o.

²⁴ Nuzgö, xo rí ötügö Mizhocjimi ra nintsjimi texe c'o na cjuana ätäi in Jmugöji e Jesucristo, 'ñe neji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

Pablo escribe desde la cárcel a la iglesia de Filipos

¹ Nutscö e Pablo 'ñe e Timoteo, rí mbëpjigöbe cja e Jesucristo. Nutscöbe rí pen'c'egöbe ne carta, nu'tsc'ejí cjuarma in cãrãji a Filipos, co texe c'o pastor 'ñe c'o pjös'ü c'o pastor. Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi. In 'natjoi co e Jesucristo.

² Mizhocjimi c'ü in Tatagöji 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra nuc'ejí na jo; y ra tsja'c'üji ra mäjã in mü'büji, dya pje rí mbeñejí.

Oración de Pablo por los creyentes

³ Texe 'ma rí mbents'egöji rí unü na pöjõ Mizhocjimi.

⁴ Rí mbents'egöji texe 'ma rí ötügõ Mizhocjimi. Me mäjã in mü'bügõ rgã ötü Mizhocjimi.

⁵ Rí untügõ na pöjõ Mizhocjimi na ngueje ndeze nu pa 'ma ot'ü i dyãrägueji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Jesucristo, hasta nudya, yo pa dya yo, nutscö 'ñets'ejí rí 'natjoi. Na ngueje nu'tsc'ejí sido in ejmegueji e Jesucristo 'ñe in zopjüji yo nte c'ua ja nzi rgã zopjügõ.

⁶ Ngue Mizhocjimi c'ü o pëpji cja in mü'bügueji ngue c'ua i 'ñench'e in mü'büji angueze. Rí pärãgõ Mizhocjimi sido ra pëpji cja in mü'büji hasta 'ma ra ëjê na yeje e Jesucristo; ngue c'ua rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi.

⁷ Na jo rá mbents'ejí a cjanu, na ngueje me rí s'iyats'üji. Exi 'ñetse pëpji Mizhocjimi cja in mü'büji. Na ngueje dya i jyombeñezügöji c'ü rrã ogõ a pjörü. Xo i pjöxcüji 'ma o zinzigöji a jmi c'o pje pjëzhi, 'ma mi xipjigöji ja ga cja o jña e Cristo.

⁸ Mizhocjimi pärã c'ü me rí s'iyats'ügöji in texejí, na ngueje 'natjo in mü'büji co e Jesucristo c'ü me s'iyazüji.

⁹ Nu'tsc'ejí in s'iyaji Mizhocjimi. Xo in pötqui s'iyaji. Me rí ötügõ Mizhocjimi c'ü xenda me rí s'iyaji. A cjanu xenda rí pärãgueji Mizhocjimi. Xo rí ötügõ Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'o ne angueze rí tsjaji.

¹⁰ A cjanu só rí pärãji c'ü na jo rí tsjagueji. Ngue c'ua 'ma ra ëjê na yeje e Jesucristo, ra 'ñetse vi tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze, nguec'ua dya ra sò pje ra xi'ts'iji.

¹¹ A cjanu 'ma sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü bübü cja in mü'büji, rí tsjaji c'o ne Mizhocjimi 'ma. Nuc'ua ra 'ñetse c'ua c'ü me na nojo Mizhocjimi, 'ñe me na jonte.

Para mí la vida es Cristo

¹² Mi cjuarmats'ügöji, zõ rí ogõ a pjörü, pero nu o jña e Cristo, dya c'a's'üji. Na

cjuana, nudya ngue dya xenda ärãji dya, ne jña.

¹³ Texe yo xondaro yo pjörü va cja ne palacio, y texitjo nu va a Roma pärãji c'ü rí ogõ a pjörü na ngueje rí ejmegõ e Jesucristo.

¹⁴ Yo cjuarma pärãji c'ü sido rí ñagõ o jña Mizhocjimi zõ rí ogõ a pjörü. Nguec'ua na puncjü anguezeji xenda o zëzhiji. Nudya, dya cja süji ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Na ngueje pärãji c'ü in Jmugöji, dya jëzguigöji; me pjöxcüji.

¹⁵⁻¹⁷ Bübü cjuarma c'o zopjü yo nte, xipjiji o jña e Cristo, na ngueje me juentsqueji. Anguezeji me neji e Cristo. Xo s'iyazügöji. Pärãji Mizhocjimi o 'ñembge rá zopjü yo nte rá xipjiji o jña e Cristo. Pero bübü cjuarma c'o ña o jña e Cristo, na ngueje neji c'ü ra xögü na puncjü cjuarma co nuzgõ, cja rrü möji co anguezeji. Anguezeji nzhodüji libre ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Pero xöcüji c'o cjuarma. Cjijñiji, 'ma rá ärãgõ xögü c'o cjuarma ngue c'ua ra ndünt'ü a xütjü anguezeji, xenda ra sufrido in mü'bügõ va a pjörü.

¹⁸ Pero dya ra tsja zõ neze c'o cjuarma c'o ña o jña e Cristo, zõ nugü na ü c'o. Nu c'ü je me ni muvi, ngue c'ü zopjüji yo nte.

Nguec'ua me mäjã in mü'bügõ dya.

¹⁹ Sido rá mäjãgõ, na ngueje rí pärãgõ texe c'o ts'acü ra mbedye na jo c'o. Rí pärãgõ ra mbedye na jo na ngueje me in ötcüji Mizhocjimi. Xo pjöxcügõ o Espiritu e Jesucristo.

²⁰ Nu c'ü je rí negõ, rí te'begõ cja in mü'bügõ c'ü dya rá sügõ. Rí ne sido rá zopjü na zëzhi yo nte, rá xipjiji nu o jña e Cristo c'ua ja nzi rvã cjägõ 'ma cja rvã ench'e in mü'bügõ e Jesucristo. Dya ra tsja zõ ra mbötcüji, zõ ra 'ñevguegöji libre xe rá mimitjo cja ne xoñijömü; pero c'ü rí negõ ngue c'ü ra unü nguenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo.

²¹ Rí 'natjogöbe co e Cristo, nguec'ua me rí mäjã xe rí bübütgõ cja ne xoñijömü. Pero xenda na jo rá tügõ, na ngueje rá ma bünc'õ co e Cristo.

²² 'Ma xe rá mimitjo cja ne xoñijömü, xe só rá pëpitjo c'ü mi Jmugöji e Jesucristo. Nuc'ua na puncjü c'o ra dyãrä o jña e Cristo. Nguec'ua, dya rí pärãgõ ja ngue c'ü xenda na jo; cjo xenda na jo xe rá mimitjogõ cja ne xoñijömü, o cjo ya ra zixqui e Cristo.

²³ Bübü 'ma rí mangõ na jo rá tügõ; bübü 'ma xo rí mangõ na jo xe rá mimitjogõ. Nuzgõ, nu c'ü rí negõ, rá tügõ ngue c'ua rá ma bübügöbe e Cristo. Ngue c'ü xenda na jo.

²⁴ Pero por nu'tsc'ejí xenda na jo xe rá mimitjo va cja ne xoñijömü ngue c'ua xe ra só rá zo'c'üji nu o jña e Cristo.

²⁵ Ni jyodü rá zo'c'üji, nguec'ua rí pärãgõ c'ü xe rá mimitjo, rá ë zo'c'üji na yeje, ngue

c'ua xenda rí pãrãgüejí na jo e Cristo, y rí mãjãji rguí 'ñejmeji angueze.

²⁶ Ma rá ê zenguats'üji na yeje, rí mãcjejí na puncjü, rí mangueji c'ü me na nojo e Jesucristo na ngueje ya rguí pjongüzü libre cja pjörü.

²⁷ Zó rá êcjö; zö dya rá êcjö, rí minc'ejí na jo c'ua ja nzi ga mama o jña e Cristo. Nguec'ua rá ãrãgö c'ü ri mamaji c'ü sido in ejmeji e Jesucristo; c'ü 'na ma cjatjo c'ü in cjiññiji; c'ü in cjacjuanaji in zopjüji o jña e Jesucristo yo nte.

²⁸ Dya pje rí sü'üji c'o nuc'üji na ü. Nu c'ü ni nuc'üji na ü exi 'ñetse c'ü ra ndüji. Mizhocjimi, dya ra unüji c'ü ra búbütjoji. Pero nu'tsc'ejí c'ü rguí zëzhigüejí, ri 'ñetse c'ü ya o 'ñempc'ejí libre Mizhocjimi.

²⁹ Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü i dyãräji o jña angueze; nguec'ua i 'ñejmeji e Jesucristo. Mizhocjimi xo o dya'c'üji c'ü in sufridoji na ngueje in ejmeji e Jesucristo. Me na jo nu yo o dya'c'üji Mizhocjimi.

³⁰ I jñãngüejí o tsjacüji ró sufrido na puncjü, na ngueje rí pëpigö e Jesucristo. Xo in ãräji c'ü rí sufridogö dya. Nu'tsc'ejí 'ñetscö 'na ma cjatjo c'ü rgá cjangöji na s'ëzhi; rí sëchitjoji.

2

La humillación y la grandeza de Cristo

¹ E Cristo búbü cja in mü'bügüejí. Me s'iyats'üji angueze nguec'ua me cja'c'üji rí mãcjejí. O Espiritu Mizhocjimi c'ü búbü cja in mü'büji ngue c'ü cja'c'üji rí s'iyaji yo in minteji. Xo cja'c'üji rí juentseji yo in minteji.

² Na ngueje texe yo cja ró xi'ts'iji, ri 'na ma cjatjo c'ü rí tsjiññiji ngue c'ua rí tsjacüji xenda rá mãcjö. Rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi ga s'iyats'üji e Cristo, ri 'na ma cjatjo in mü'büji.

³ Dya ri huinsteji, dya rí jyodügüejí ja rgá mbëts'iji na nojo. Nu c'ü rí tsjaji, nu'tsc'ejí tsjapüji xenda ni muvi nzi 'na yo nin cjuarmaji que na ngue'tsc'ejí.

⁴ Dya nguetjo cja in bëpjiji rí jyodü rí pëpjiji. Xo rí jyonn'ejí ja rguí pötü rguí pjös'üji.

⁵ C'ua ja nzi va nguiññi e Cristo Jesús, xo rguí tsjiññigüejí c'ua.

⁶ C'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, xo ga cjanu e Cristo Jesús, na ngueje angueze Mizhocjimi. Pero dya o tsjapütsjé na nojo e Cristo Jesús c'ü dya ro dyätã nu Tata.

⁷ Mizhocjimi angueze, pero o ë jmus'ü nza cjatscöji rí nteji. O ëjë o ë dyätã Mizhocjimi c'ü nu Tata.

⁸ Mi nte'e e Jesucristo. O ne o tsja texe c'ü mi ne Mizhocjimi c'ü nu Tata; nguec'ua o ne o ndü. Je ngue cja 'na ngronsi o ndü. 'Ma cjó c'o tû cja 'na ngronsi, mamaji c'ü me na s'o c'ü.

⁹ E Cristo Jesús o tsja c'ü mi ne Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü o mbëzhi me na nojo a jens'e. Dya cjó búbü c'ü ra mbëzhi nza cja e Cristo Jesús. Angueze manda texe.

¹⁰ Na ngueje me na nojo e Jesús, nguec'ua ra ndüññijomüji a jmi angueze texe c'o cãrã a jens'e 'ñe yo cãrã cja ne xoñijömü, 'ñe c'o cãrã a linfiernu.

¹¹ Texeji ra nãdãji e Jesucristo ngueje c'ü Jmu'u. A cjanu ra 'mãrã c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü nu Tata.

Los cristianos son como luces en el mundo

¹² 'Ma mi bunc'ö co nu'tsc'ejí i dyätãgüejí Mizhocjimi; i tsjagüejí c'o ne angueze. Nudya rí bunc'ö na jë, pero ri ö'tc'ügöji sido ri dyätãgüejí Mizhocjimi. E Jesucristo o 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o, nguec'ua sido ri tsjacjuanaji, rí süji Mizhocjimi.

¹³ Ra sö rí dyätãji Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi ngue c'ü pëpji cja in mü'bügüejí. Ngue angueze cja'c'üji rí ñe rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Xo pjöxc'üji nguec'ua sö rí tsjaji c'o.

¹⁴ Nu'tsc'ejí, dya rí pötqui reclamaoji. Dya xo rí pötqui söji o jña.

¹⁵ Nguec'ua, dya ra sö cjó pje ra xi'ts'iji. Ra 'ñetse in ätäji Mizhocjimi co texe in mü'bügüejí. A cjanu ra 'ñetse exi nguetjots'ügüejí Mizhocjimi, nu'tsc'ejí o t'its'üji angueze. In cãräji a nde yo nte yo dya nzhodü na jo. Pero nu'tsc'ejí 'ñets'üji a nde anguesji c'ü búbü o jya's'ü Mizhocjimi in mü'bügüejí.

¹⁶ Nu'tsc'ejí rí zopjügüejí yo nte, rí xipjiji ja rgá sö e Cristo ra unü c'ü rguí búbütjoji. Nuc'ua 'ma ra ëjë na yeje e Cristo, me rá mã'c'ägöji na ngueje i dyätãji c'ü me ró zo'c'ügöji.

¹⁷ Nu'tsc'ejí in ejmeji e Cristo, ya i unügüejí in mü'büji, in pëpji angueze. Zö ra mbötçügöji, pero nuzgö me rí mã'c'ägöji.

¹⁸ Nguec'ua a cjanu xo rí mãjãgüejí. Rí mãjãgüejí co nutscö.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji, rí negö, dya cja ra mezhe c'ü rá täcjö e Timoteo ra ëjë c'ua ja in cãräji. Rá mãcjö 'ma ya rá pãrãgö pje in cjaji.

²⁰ Dya cjó búbü co nutscö c'ü ri cjiññi nza cja e Timoteo. Angueze ra jyodü na cjuana ra mböxc'üji.

²¹ C'o dyaja cjuarma c'o búbü co nutscö dya, jodütsjéjëji c'o netsjéjëji. Dya pje jodüji c'ü ra mbös'üji c'o dyaja c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo.

²² Nu'tsc'ejí ja in pãrãgüejí c'ü na jonte e Timoteo. Nuc'ü, chjëntjovi 'na ri ngueje in ch'igö, me o mböxcügö na puncjü ró zopjübe yo nte nu o jña e Cristo.

²³ Nuzgö, 'ma rá pärägö cjo ra bötcügö cjo ra pjongüzüji libre, ri negö extá täcjö e Timoteo ra êjë c'ua ja in cārāgueji.

²⁴ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü in Jmugöji, dya ra mezhe ra pjongüzüji libre xo rá êcjö c'ua ja in cārāgueji.

²⁵ Rí mangö c'ü xo ni jyodü rá täcjö e cjuarma Epafrodito nu ja in cārāgueji. Ngueje in mimbëpjibe. Ngue c'ü rí dyocjöbe c'ü. Mi zopjügöbe o jña e Cristo yo nte. Nguetsjë e Epafrodito nu c'ü i chājāji c'ü; nguec'ua ro é mböxcü.

²⁶ E cjuarma Epafrodito me mbents'eji in texeji. Angueze me ne ra ma zenguats'üji. Me mbents'eji na ngueje vi pärāgueji mi sö'dyë c'ü.

²⁷ Na cjuana nda mi cja c'ü e cjuarma. Ya mi ngue ro ndü'ü. Pero Mizhocjimi o juentscö angueze. Xo 'ñezgö, me xo o juentscö Mizhocjimi. Ya mi sufrido in mü'bügö. Pero 'ma ro ndü c'e cjuarma, xenda ro sufrido na puncü in mü'bügö 'ma.

²⁸ Nguec'ua rí negö extá täjägö c'ua ja in cārāgueji; nguec'ua 'ma ya rí jñandaji na yeje angueze, me rí mājāji. Nutscö dya, dya cja me rá cjiñügö 'ma.

²⁹ Nu'tsc'eji rí mājāgueji rgui tsjocüji in nzumügueji, na ngueje ngue 'naja cjuarma c'ü ejme in Jmugöji e Jesucristo. Rí respetaogeeji texe c'o nza cja angueze.

³⁰ Nune cjuarma nu, ya mi ngue ro ndü na ngueje pëpi e Cristo. Nu'tsc'eji me mi ne ri pjöxcüji. Pero dya söts'ügueji, na ngueje dya mi bünc'ö c'ua ja in cārāgueji. Nguec'ua e Epafrodito mi cja possible ro tsja texe c'o mi jyongü, zö 'na ro bö't'ü angueze.

3

La rectitud verdadera

¹ Nu'tsc'eji in cjuarmats'ügöji, xe bübüjtjo c'ü xe rá xi'ts'iji. Sido ri mápāgueji c'ü in Jmugöji. Nuzgö, dya pje xichazügö c'ü rá opcjö na yeje c'o ya ró xi'tsc'öji. Nuc'o, ni jyodü rá xi'ts'iji na yeje c'o, ngue c'ua rí mbeñgueji na jo.

² Rí pjötpügueji ngüenda c'o me na s'o ga xöpüte. Nuc'o, chjëntjovi dyo'o c'o me na sate. Anguezeji jodü ra cumpletsjëji c'o na jo, pero cjai c'o na s'o. Mamaji ni jyodü ri meyají in cuerpoji; 'ma jiyö, dya ra tsja'c'eji Mizhocjimi o t'its'üji 'ma.

³ Pero nutscöji na cjuana o t'izüji Mizhocjimi na ngueje ya ró ench'e in mü'büji e Jesucristo; nguec'ua rí ma't'üji Mizhocjimi cja in mü'büji. Rí mamagöji nguetjo e Jesucristo c'ü embgueji libre. Dya ri jodüji rá cumpletsjëji c'o na jo.

⁴ Bübü c'o mama ngueje o t'iji Mizhocjimi na ngueje pje pjëzhiji cja yo nte a Israel. Nutscö xenda pjëtsi que na ngueje texe anguesji.

⁵ Nutscö je rí menzumügö a Israel. O mboxbëchezügö e Benjamín. 'Ma ya vi cjogü c'o ocho pa 'ma ya vi jmuxcügö, nuc'ua o meyajüji in cuerpogö c'ua ja nzi ga cja yo in menzumüjme a Israel. Rí ñagö c'e jña hebreo. Xo mi ña hebreo mi tatagö 'ñe mi mamágö. Nuzgö ró cjagö c'o mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Ró cjagö c'ua ja nzi ga cja c'o fariseo na ngueje xo rmi fariseogö.

⁶ Me mi süpügö c'o in leygöjme, y mi negö texeji nde ro züpüji c'o. Nguec'ua me mi cjavü ra sufrido c'o vi 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Mi jodü ja rva chjotüja. Nuzgö mi ätägö c'o mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, nguec'ua dya cjö mi sö ro huënzhuji.

⁷ Texe yo, ró mangö c'ü me ni muvi yo. Pero ya rí pärägö na jo c'ü dya pje ni muvi yo, mi c'axcöji yo, ngue c'ua dya ro jocüzü in mü'bügö. Nu c'ü ni muvizügö ngue c'ü bübü e Jesucristo cja in mü'bügö dya.

⁸⁻⁹ Rí pärägö na jo c'ü pje mi pjëtsigö, dya pje ni muvi; ne ri ngue c'ü pje xe ra mbëtsi c'ü rgüi muvi. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rí pärägö e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugö. Nu c'o rmi cjavügö me ni muvi, nudya ya rí cjavütjogö ngue cañabü. Nuzgö ró jëzi texe c'o, ngue c'ua ro 'natjobe co e Cristo. Zö ró cjagö c'o mama cja o ley e Moisés, dya ngue a cjanu o jozü a jmi Mizhocjimi. O jocüzügö Mizhocjimi 'ma ró ench'e in mü'bügö e Jesucristo. Mizhocjimi ra jocü texe c'o ra 'ñejme e Jesucristo.

¹⁰ Rí negö rá pärägö texe c'ua ja ga cja e Cristo. Mizhocjimi me na zëzhi. O tsjavü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü. O te'e ngue c'ua ra dyacüji c'ü rá bübütjoi. Nguec'ua rí negö dadyo rga mimigö dya. O sufrido e Jesucristo; nguec'ua nuzgö, rí ne rá ätägö c'ü, zö xo rá sufridogö. Dya cja xo rí negö ra mandazü yo nzhübü, na ngueje o ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhübüji.

¹¹ A cjanu, nuc'ua 'ma rá tügö, ra tsjavü Mizhocjimi rá tetcjö nu pa'a 'ma ra êjë na yeje e Jesucristo.

La lucha para llegar a la meta

¹² Nuzgö dya be exi nguetjözügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero nutscö rí cjavuanagö ngue c'ua exti nguetjözügö angueze, na ngueje ngue c'ü vi 'ñevgue libre.

¹³ Nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji; rí pärägö c'ü dya be exi nguetjözügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero dya cja rí cjiñügö c'ua ja nzi rmi cjagö. Nuzgö c'ü rí cjagö, rí cjavuanagö, sido rá tjünt'ü a xütjü e Cristo; ngue c'ua exti nguetjözügö c'ua ja nzi ga cja angueze.

¹⁴ Nu c'ü rí cjagö rí chjëntcjöbe nza cja 'naja nte c'ü me cja carrea. Nu c'e nte c'ü, ne ra ndöjö c'ü ra ch'unü. A cjanu,

nuzgö rí cjacjuanagö, rí tjünt'ügö a xütjü e Jesucristo; ngue c'ua rá tójö c'ü ra unü Mizhocjimi. Mizhocjimi ra dyacü rá sät'ä a jens'e nu ja bübü angueze; ra dyacü c'ü exti nguetjözgö e Jesucristo.

¹⁵ 'Ma in cjjijñigeeji c'ü ya exi nguetjots'ügeeji e Jesucristo, ni jyodü rí mbeñegeeji c'ü xe bêt's'iji. Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'ü ni jyodü xe rí tsjacjuanageeji sido rí chjünt'üji a xütjü e Jesucristo.

¹⁶ Nu 'ma rí pärägöji c'ua ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü rá cjangöji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya rá yembeñegöji.

¹⁷ Nu'tsc'ejí in cjuarmats'ügöji, rí tsjaji c'ua ja nzi rgá cjangö. Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda nu c'o nzhodü c'ua ja nzi rgá nzhodügö.

¹⁸ Cärä na puncjü c'o dya nzhodü a cjanu. Ya na puncjü rgá xi'ts'iji, nudya rí hué'ë dya, rgá xi'ts'iji; dya cjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo. Nza cja c'ü me nuji na ü e Jesucristo c'ü o ndü cja ngronsi.

¹⁹ Nu c'ü je ra tsjapüji yo, ngue c'ü ra ndüji; je ra möji a linfiernu. Anguezeji cjatsjéji c'o netsjéji; dya cjaji c'o ne Mizhocjimi. Cjaji c'o na s'o c'o ex 'na tsetjetjo, pero me mápäji c'o. C'o cja'a yo nte cja ne xoñijö mü ngue c'o me jodü ra tsjaji c'o.

²⁰ Pero nutscöji je rí menzumüji a jens'e. Nutscöji rí ten'c'öji je rguí 'ñeje nu, nu c'ü o 'ñevgeeji libre. Ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

²¹ Angueze ra pötcüji in cuerpoji nu tsjaja cja ne xoñijö mü. Nuc'ua c'ü in cuerpoji ya exti nguetjo o cuerpo angueze c'ua ja nzi ga cja ndeze o te, o ma a jens'e. Ra pötcügöji in cuerpoji na ngueje na zèzhi angueze. Nde manda texe.

4

Alégrense siempre en el Señor

¹ Nu'tsc'ejí in cjuarmats'ügöji, me rí s'iyats'üji. Me rí negö rá ma nuc'üji. Me rí mä'c'ägöji na ngueje i dyätäji o jña Mizhocjimi c'ü ró zo'c'üji. Exi 'ñetse ró pëpö na jo Mizhocjimi rvá zo'c'üji. Nuzgö rí ö'tc'üji, dya ra tögüts'üji, sido rí dyätäji e Jesucristo c'ü in Jmugöji. Rí xi'ts'iji yo, na ngueje me rí s'iyats'ügöji.

² Nudya bübü 'na jña c'ü rá xipjivi yo hermana, e Evodia 'ñeje e Síntique. Nu'tsc'evi ni jyodü rí 'na ma cjatjo rguí tsjjijñivi na ngueje in ejmevi e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

³ Xo 'ñetse' me ni cjuarmats'ügö, 'ma rí zopjügö nu o jña e Cristo yo nte, dya tögü in mü'bügüeeji guí pjöxcü. Rí ö'tc'ügö rí zopjü nza yeje c'o hermana ngue c'ua ri 'na ma cjatjo rgá nguijñivi. Rí zopjüvi na ngueje nza yeje c'o hermana o mböxcügö 'ma rí zopjügö nu o jña e Cristo yo nte. Xo o mböxcü e Clemente 'ñe c'o dyaja. Texe c'o, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo; nguec'ua o

tjü'ü anguesji je t'opjü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü c'o ra bübütjo.

⁴ Nu'tsc'ejí, dya ra tögü in mü'bügüeeji rguí mäjäji, na ngueje in ejmeji e Jesucristo c'ü in Jmugöji. Nuzgö rá yepcö rá xi'ts'iji, rí mäjägeeji.

⁵ Zö cjó pje ra tsja'c'üji, pero rí pësp'iji paciencia. Nuc'ua ra mbärä yo nte c'ü me na jopü in mü'bügüeeji. Rí tsjaji a cjanu na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji ya ngue ra èjè.

⁶ Dya pje rí tsjjijñigeeji. Rí xipjigeeji Mizhocjimi texe c'o ni jyonc'üji. Rí dyötügüeeji angueze. Rí unüji na pöjö.

⁷ Nuc'ua Mizhocjimi ra tsja'c'üji ra söya in mü'bügüeeji c'ü dya pje rí tsjjijñiji, na ngue in 'natjoi co e Jesucristo. Me na nojo Mizhocjimi. Dya cjó sö ra mbärä ja ga tsjacüji rá mäjäji cja in mü'büji.

Piensen en lo que es bueno

⁸ Xe bübütjo c'ü xe rá xi'ts'iji cjuarma. Rí unüji ngüenda texe c'o na cjuana, 'ñe texe c'o ni jyodü rá respetaoji. Rí unüji ngüenda texe c'o na jo, 'ñe c'o dya pje bübü c'ü na s'o. Rí unüji ngüenda texe c'o me na zo, 'ñe texe c'o me na jo rgá äräji. Ngueje yo rí tsjjijñiji yo.

⁹ Rí tsjagüeeji c'o ró jí'tsc'öji. Ya in pärägüeeji xo ngue c'o rí cjangö c'o. Nuc'ua ra bübü Mizhocjimi cja in mü'bügüeeji c'ü cja'c'üji rí mäjäji cja in mü'büji.

Ofrendas de los filipenses para Pablo

¹⁰ E Jesucristo c'ü in Jmugöji me cjacügö rá mäcjö na ngueje ya na yeje c'ü i mbenzegöji i pjöxcüji. Dya pje rí mangö c'ü ya vi jyombeñezüji. Pero dya pje mi töt'ügüeeji ja rvi pjöxcüji.

¹¹ Dya rí mangö c'ü pje ni jyongü; na ngueje ya rí pärägö ja rga mäjägö 'ma pje rí pë'sc'ö, y 'ma dya pje rí pë'sc'ö.

¹² Nuzgö ró nugö 'ma rí jün pje rá si; ya xo ró nugö 'ma dya rí jün. Zö rí sant'agö, zö rí nijmigö, zö rí ojto, zö rí bübü texe; pero nutscö rí pärägö ja rga mäjägö rga mimigö.

¹³ Nuzgö sö rá cjangö texe na ngueje e Jesucristo cjacü rá zèzhi.

¹⁴ Zö mi zèzhigö, pero i tsjagüeeji na jo c'ü i pjöxcüji c'ü pje mi jyongü.

¹⁵ Nu'tsc'ejí cjuarma in càräji a Filipos; in mbeñeji 'ma ró pedyegö cja c'e estado de Macedonia. Nu'tsc'ejí cja vi 'ñejmeji o jña e Jesucristo. Pero i penqueji o ofrenda 'ma. In päräji nguextjots'üji i pjöxcüji a cjanu. I tsjagüeeji na ngueje me i gradecidogüeeji yo jña yo ró zo'c'ügöji. Nu c'o cjuarma cja c'o dyaja jñiñi, dya cjó o mbenque o ofrenda 'ma.

¹⁶ 'Ma xe mi bünc'ö a Tesalónica yengüi pjöxcüji. I penquegöji o ofrenda.

¹⁷ Nuzgö, dya ngue c'ü me rí negö pje rí dyacüji. Nu c'ü je rí negö, rí tsjagüeeji c'ü

ne Mizhocjimi. Nguec'ua xenda ra nintsjim-its'üji 'ma angueze.

¹⁸ Ya rí pè'sc'ö dya texe c'o ni jyongö. Na cjuana poncjütjo. Nuzgö rí mäcjö na ngueje ya o dyacü e Epafrodito nu c'o merio c'o i penqueji. Me xo mäjä Mizhocjimi na ngueje chjëntjovi c'ü ri unüji angueze nu c'o merio c'o i dyacüji.

¹⁹ Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e xo ra dya'c'üji texe c'o bêt's'iji na ngueje texe ngueje o tsjaja angueze. Ra dya'c'üji na ngueje rí 'natjoji co e Jesucristo.

²⁰ Mizhocjimi c'ü in Tatagöji me na nojo. Dya ra nguarü rá mamaji c'ü me na nojo angueze. Je rga cjanu, amén.

Saludos finales

²¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi texe c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nu yo cjuarma yo rí bünc'öjme bö'tc'ütjoji Cjimi.

²² Yo cjuarma yo cãrã cja o ngumü e César c'ü manda, bö'tc'üji Cjimi. Xo 'ñe texe yo cjuarma yo cãrã va.

²³ E Jesucristo c'ü in Jmugöji ra nuc'üji na jo, in texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

Pablo escribe a la iglesia de Colosas

¹ Nutscö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo; na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí opjügö ne carta rá pen'c'ejí. E Timoteo c'ü in cjuarmagöji xo va bö'tc'ügejei Cjimi.

² Rí pen'c'ejí ne carta, nu'tsc'ejí in men-zumtúi a Colosas. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi. Sido in ejmegueje e Jesucristo. Mizhocjimi c'ü in Tagatöji ra nuc'üji na jo, y ra tsja'c'ü ra söya in mü'bügejei c'ü.

La oración de Pablo por los creyentes

³ Ma rí ö'tc'ügöbe Mizhocjimi, rí unübe na pöjö Mizhocjimi c'ü nu Tata e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

⁴ Na ngueje ró äragöbe mamaji c'ü in ejmegueje e Jesucristo. Me xo in s'iyaguejei texe yo dyaja o nte Mizhocjimi.

⁵ Xo in te'beguejei Mizhocjimi ra dya'c'üji c'ü 'natjo c'ua rí bübüji a jens'e co angueze. Ngue c'ü o mama nu c'o o xi'ts'iji o jña e Jesucristo. Na cjuana o jña angueze.

⁶ Ya o zo'c'ügejei o jña e Cristo. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji angueze, y ya dadyo gui mimiji. Xo zopjüji c'o dyaja nte cja ne xoñijö mü. Nguec'ua xo ejmeji o jña e Jesucristo; y ya xo dadyo ga mimiji dya. 'Ma i dyärägejei o jña e Jesucristo, nuc'ua ya i pärägejei me na cjuana me nugüji na jo Mizhocjimi.

⁷ Ngue e Epafras c'ü rí s'iyaji c'ü o zo'c'ügejei o jña e Jesucristo. Rí mimbëppijme e Epafras cja e Jesucristo. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo c'ü. C'ü ro ëcjö ro ë zenguats'üji, o pätcägö e Epafras o ëjë.

⁸ Angueze o xitsibe c'ü in pötqui s'iyaji yo cjuarma na ngueje o Espiritu Mizhocjimi bübüji in mü'bügejei.

⁹ Nguec'ua ndeze c'e pa 'ma ró pärägöjme c'ü in ejmeji e Jesucristo, dya rí söyajme rgá ö'tc'üjme Mizhocjimi. Rí ötüjme Mizhocjimi ra tsja'c'üji rí pärägejei na jo c'ü ne angueze rí tsjaji. Xo ra tsja'c'üji rí pärägejei c'ü mbeñe Mizhocjimi. Ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügejei c'ü ra tsja'c'üji rí pärägejei yo.

¹⁰ Rí ötüjme Mizhocjimi c'ü rí nzhodügejei na jo c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo c'ü in Jmugöji. A cjanu ra mä'c'äji angueze. A cjanu rí tsjaji c'o na jo; y xenda rí pärägejei angueze.

¹¹ Rí ötüjme Mizhocjimi ra dya'c'üji rí zëzhji na ngueje Mizhocjimi me na zëzhi. Ngue c'ua zö pje c'o rí sufridoji, pero rí mäcjeji, dya ra tögü in mü'büji.

¹² Nuzgöjme rí ötüjme Mizhocjimi c'ü in Tataji c'ü sido rí unügejei na pöjö angueze. Na ngueje o jocüts'ü in mü'bügejei. O tsja'c'üji o t'its'üji angueze. Nguec'ua in nzhodügejei cja e jya's'ü; y 'na nu pa rí tsäräji a jens'e cja Mizhocjimi co texe c'o o t'i Mizhocjimi.

¹³ Mizhocjimi o 'ñembguejei libre, ngue c'ua dya cja mandazüji e Satanás c'ü cjäpü ra bëxömü cja o mü'bü yo nte. O tsjäcüji Mizhocjimi o t'izüji, nguec'ua c'ü mandazüji dya, ngue e Jesucristo c'ü o T'i. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i.

¹⁴ E Jesucristo o ngötcüji in nzhubüji, nguec'ua va perdonaozüji Mizhocjimi.

La paz con Dios por medio de la muerte de Cristo

¹⁵ Mizhocjimi, dya cjö janda. Pero rí unüji ngüenda ja ga cja, na ngueje texe c'ua ja ga cja angueze je xo ga cjatjonu e Jesucristo c'ü ya exmi bübüvi Mizhocjimi 'ma dya be mi t'ät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijö mü.

¹⁶ E Jesucristo o dyät'ä e jens'e 'ñeje ne xoñijö mü c'ua ja nzi ma mbeñe Mizhocjimi. O dyät'ä yo rí jandaji 'ñe c'o dya rí jandaji. O dyät'ä c'o anxe c'o ätä angueze; 'ñe c'o dya cja ätä angueze. O dyät'ä texe, ngue c'ua ra dyätäji angueze, y ngue c'ua ra zädä texe c'o o mbeñe angueze ra tsja'a.

¹⁷ Ya exmi bübü e Jesucristo 'ma dya pje be mi t'ät'ä. Yo o dyät'ä angueze, xe bübütjo yo, na ngueje ngue angueze c'ü pörö yo.

¹⁸ E Jesucristo ngueje in ñigöji nutscöji rí ejmeji angueze; nutscöji ngue o cuerpozüji angueze. E Jesucristo o te'e na yeje 'ma ya vi ndü. Ngue c'ü ot'ü o te'e c'ü dya cja ra ndü. Nguec'ua unü c'ü rguí bübütjo c'o ejme angueze. Nguec'ua ngueje angueze c'ü manda texe.

¹⁹ Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu e Cristo. Je va ne a cjanu Mizhocjimi.

²⁰ Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo cja ne xoñijö mü ngue c'ua o 'ñe pjödü o cji cja ngronsi. A cjanu e Jesucristo o jocü texe c'ü vi s'odü a jens'e 'ñe cja ne xoñijö mü, ngue c'ua texe yo nte ra sö ra nzhogüji cja Mizhocjimi.

²¹ Nu'tsc'ejí, dya mi pärägejei Mizhocjimi. Me mi nuguejei na ü Mizhocjimi. Me mi cjaquejei c'o na s'o. Pero nudya, ya tsja Mizhocjimi ngue c'ua dya cja in nuji na ü dya c'ü.

²² O ndäjä e Jesucristo o ëjë nza czajgöji rí nteji. O ndü va ngötcüji in nzhubügöji; ngue c'ua dya cja in nuguejei na ü dya Mizhocjimi. Nudya, a jmi Mizhocjimi ya 'nin'tsc'iji in mü'büji, dya cja bübüts'üji c'o na s'o. Y dya cjö sö pje ra xi'ts'iji.

²³ Pero ni jyodü sido rí 'ñejmegueje e Jesucristo. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, dya

rí chjench'egueji. Sido rí che'begueji c'ú ra dya'c'úji e Jesucristo c'ú rí mimiji co Mizhocjimi a jens'e. Nu yo jña'a yo, ya j dyärägueji yo. Ya xo o dyäräji texe cja yo jña'i. Nutscö e Pablo, rí zopjügö yo nte rí xipjiji yo jña'a yo.

Pablo encargado de servir a la iglesia

²⁴ Rí mäcjö dya, nu c'ú me rrä sufridogö na ngueje rí zo'c'ügöji o jña Mizhocjimi. E Jesucristo o sufrido ngue c'ua ro ngärä c'o ejme angueze. Nuc'o, ngueje o cuerpo angueze. Nguec'ua rrä sufridogö, y xe rá sufridogö ngue c'ua xenda na puncjü nte ra dyärä o jña Mizhocjimi.

²⁵ Mizhocjimi o 'ñembguegö rá cjangö mbörü cja yo ejme angueze. Nguec'ua rrä zo'c'ügöji dya, yo o jña Mizhocjimi; nguec'ua sö rí pärägueji na jo, ja cja c'ú mama Mizhocjimi.

²⁶ C'e jña c'ú mama Mizhocjimi, dya mi päräji ndeze 'ma o mbörü o ngäräji. Pero nudya, yo ejme e Jesucristo, Mizhocjimi cjpäji ra mbäräji c'e jña c'ú dya mi päräji.

²⁷ Nutscöji rí ejmeji Mizhocjimi, Mizhocjimi ne'e c'ú rá päräji c'e jña c'ú dya mi 'märä mi jinguä. Me na zö c'e jña; mama c'e jña c'ú nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, xo 'ñetsc'ejji bübü e Jesucristo cja in mü'bügieji, nguec'ua in pärägueji 'na nu pa rí bübüji co angueze a jens'e, y exti nguetjots'üji angueze.

²⁸ Ngueje e Jesucristo c'ú rí nännc'öjme 'ma rí zopjüjme yo nte. Rí xipjigöjme texe yo nte c'o rí chjégöjme c'ú ni jyodü ra 'ñejmeji e Jesucristo. Rí xipjigöjme ra jyéziji c'o na s'o. Rí xipjigöjme texe c'ua ja ga dyacüjme pjeñe Mizhocjimi, ngue c'ua sido ra 'ñejmeji e Jesucristo. Ngue c'ua a cjanu ra nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze na ngueje angueze rí bübü cja o mü'büji.

²⁹ Ngue c'ú rí pëpji na zëzhi texe yo pa, dya pje rí söyagö rgä xipji yo nte c'ua ja ga cja e Jesucristo. Me na zëzhi e Jesucristo c'ú dacü rá zëzhigö ngue c'ua rá cjangö o bëpji angueze.

2

¹ Rí ne rí pärägueji c'ú me rí mbents'ejji; me rí ö'tc'ügöji Cjimi, nu'tsc'ejji in cäräji a Colosas. Me xo rí ötpü Cjimi c'o cärä a Laodicea; xo 'ñe texets'üji cjuarma, dya rí chjégöji.

² Me rí ötügö Mizhocjimi c'ú ra zëzhi in mü'bügieji; c'ú rí pötqui s'iyaji ngue c'ua rí 'natjo in mü'bügieji. Me rí ötügö Mizhocjimi c'ú rí tendiogueji na jo ja ga cja c'e jña c'ú mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo. C'e jña, dya mi päräji mi jinguä.

³ Na ngueje nguextjo e Jesucristo c'ú pärä texe c'ú mbeñe Mizhocjimi. Nu c'ú mbeñe Mizhocjimi ngue c'ú me na zö'ö c'ú. Nu 'ma

bübü e Jesucristo cja in mü'bügieji; ngue 'ma rí pärägueji ja ga cja Mizhocjimi 'ma.

⁴ Nuijo rí mamagö yo, ngue c'ua dya cjö ra dyon'c'üji. Na ngueje bübü c'o me pärä o jña ja ga dyonpü yo nu minteji.

⁵ Nuzgö, zö dya rí bünc'ö nu ja in cärägueji, pero rí mbents'ejji cja in mü'bügieji. Me rí mäjägö c'ú in nzhodügieji na jo; na cjuana in ejmegueji e Cristo.

⁶ Ya j 'ñench'egueji in mü'büji e Jesucristo. Angueze ngue c'ú in Jmugueji dya c'ú. Nguec'ua sido rí 'ñejmegueji angueze, na ngueje in 'natjoji co angueze dya.

⁷ Ni jyodü xenda rí pärägueji e Jesucristo. Nuc'ü, bübü cja in mü'bügieji c'ú. Rí zëzhigüejji rguí 'ñejmeji angueze, c'ua ja ya nzi va xö'c'üji. Y me rí unügieji na pöjö Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

⁸ Bübü o xöpüte c'o va ë on'c'üji. Mamaji me päräji, pero dya pje ni muvi c'ú xi'ts'iji na ngue dya mamaji c'ua ja ga cja e Jesucristo. Nu c'ú xi'ts'iji, ngueje o tjürü yo nte; c'ua ja nzi ga nguiññiji cja ne xoñijö mü. Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügieji ngüenda c'ú dya rí jyéziji ra dyon'c'üji.

⁹ E Jesucristo ngue Mizhocjimi. Texe c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu e Jesucristo.

¹⁰ Texe c'o ni jyodüts'üji, ra dya'c'üji Mizhocjimi, na ngueje ya in 'natjoji co e Jesucristo. Ngueje angueze c'ú je manda texe c'o pje nde pjëzhi, c'o pje nde manda, zö ri ngue a jens'e, zö ri ngue cja ne xoñijö mü.

¹¹ Nu c'o na s'o ga xöpüte, mamaji c'ú ni jyodü ra circuncidaots'üji ngue c'ua rrä jots'üji a jmi Mizhocjimi. Pero, dya je a cjanu. Na ngueje e Jesucristo o ndin'tsc'iji in mü'büji. Nguec'ua ya na jots'üji dya a jmi Mizhocjimi.

¹² Nu c'ú vi jigueji ne ra mama ya j 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü, 'ñe 'ma o t'ögü. A cjanu xo j 'natjoji co angueze 'ma o te'e. Nudya ya dadyo in mü'büji dya. Na ngueje in ejmeji Mizhocjimi c'ú me na zëzhi c'ú o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü.

¹³ Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagueji, chjëntjui c'ú ya rvi chügieji. Mi cjagueji c'ua ja nzi mi netsjëji. Pero 'ma ró ench'e in mü'büji e Jesucristo, o perdonaözüji Mizhocjimi texe c'o in nzhubügöji, o tsjacüji rá bübütojji. Na ngueje o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, y bübütoja dya.

¹⁴ Dya rmi cjangöji c'ua ja nzi ga mama cja o ley Mizhocjimi; nguec'ua rmi tügöji in nzhubüji c'o ro ma cjöt'üji. Pero e Jesucristo, o ndät'äji cja ngronsi. A cjanu o ndü va ngötcüji in nzhubügöji. Nguec'ua nudya, dya cja mandazüji c'ú o ley Mizhocjimi.

¹⁵ Mi ätägöji c'ú dya jo 'ñe c'o o mbëpji, nguec'ua rvä tuncs'ö in nzhubüji. Pero 'ma

o ndü cja ngronsi e Jesucristo, o ngötcügöji texe in nzhubügöji c'ü. A cjanu e Jesucristo o jizhi c'ü xenda na zëzhi angueze que na ngueje e Satanás c'ü dya jo; o jizhi c'ü nguet-sjë angueze c'ü manda texe.

Buquen las cosas que son del cielo

¹⁶ C'o na s'o ga xöpüte so'pc'üji c'o. Mamaji c'ü bübü o ts'ingue c'o dya sö ri sagueji, y bübü c'o dya sö ri sigueji. Xo mamaji c'ü ni jyodü ri süpügeji yo mbaxua, zö ri ngue c'o cjaji chjümü o zä'mã o tsjë'ma. Dya ri jyëziji ra zo'pc'üji a cjanu.

¹⁷ C'o ley c'o mama anguezeji ri tsjaji, ngue c'ü rvi unü ngüenda c'o in mboxtitajme c'ü ro ëjë e Cristo. Ya ëjë dya c'ü, nguec'ua dya cja mandazüji c'o ley.

¹⁸ Dya ri ñejmeji 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji Mizhocjimi dya ra recibidots'üji, nu'tsc'ëji in ench'ëji in mü'büji e Jesucristo. Cãrã c'o xöpü c'ü dya cjuana. Mamaji c'ü dya sö ri chëzhiji a jmi Mizhocjimi na ngueje in ntejtoji. Mamaji ni jyodü ri ma't'üji c'o anxe c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Me chapüji na nojo na ngueje dya bübü Mizhocjimi co anguezeji. Mamaji c'ü xenda pärãji na ngueje pje c'o cjinch'iji.

¹⁹ C'o xöpüte, dya chapüji ngüenda e Jesucristo c'ü me na nojo. E Jesucristo ngueje in ñigöji. Texe c'o ejme angueze, angueze c'apüji ra nocüji cja o dyë c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, na ngueje 'natjoci co e Jesucristo.

²⁰ I 'natjogueji co e Jesucristo 'ma o ndü. Ngueje angueze o 'ñempc'ëji libre, nguec'ua, dya cja mandats'ügeji dya c'o ley. ¿Jenga in cjatjogueji nza cja yo nte yo dya pje ejme e Jesucristo? ¿Jenga in ätagueji c'o xi'ts'iji c'o xöpüte?

²¹ Anguesji xi'ts'iji c'ü pje nde ma jñönu na jo ri siji, 'ñe c'ü dya jo ri sigueji. Mamaji c'ü bübü c'o dya jo ri chjörüji.

²² Texe c'o xi'tsc'ëji ngue c'o cjiññitsjë yo nte yo. Zö ri siji, o dya ri siji, nuc'o, dya ngue c'o ra jocüts'ü in mü'bügëji. Nuc'o, ra tjeze c'o.

²³ C'o nte c'o tjünt'ü a xütjü c'o xöpüte mamaji, dya sö ra chëzhiji cja jmi Mizhocjimi; mamaji ni jyodü ra cumpleji c'ü mamatsjëji anguesji na jo ra tsjaji. Mamaji ni jyodü ra huanta o cuerpoji; 'ma jiyö, dya ra recibido Mizhocjimi anguezeji. C'ü ni huantaji a cjanu, nza cja c'ü na jo cjaji. Pero dya pjös'üji ra jyëziji c'o na s'o c'o cjiññi o mü'büji. Na ngue sido cjaji c'o netsjëji.

3

¹ Nu'tsc'ëji i 'natjoci co e Cristo 'ma o te'e, 'ñe 'ma o ma manda cja o jodyë Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua jyodügëji dya, co texe in mü'büji ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo.

² Rí tsjiññigëji ja ga cja Mizhocjimi c'ü je bübü a jens'e. Dya me ri jyodügëji yo bübü cja ne xoñijömu.

³ Na ngueje nu'tsc'ëji i 'natjogëji co e Jesucristo 'ma o ndü. Nguec'ua xo in 'natjoci co Mizhocjimi c'ü nu Tata, zö dya tjanda.

⁴ Pero 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo; c'ua ja rga jandaji angueze, je xo rgã jñandgagöji a cjanu. Rí bübütjogöji na ngueje e Cristo bübü cja in mü'bügöji.

La vida antigua y la vida nueva

⁵ Nu'tsc'ëji i 'natjoci co e Cristo 'ma o ndü; nguec'ua dya ri tsjaji c'o cjaji cja ne xoñijömu. Nu'tsc'ëji in bëzoji, dya ri tsãjägëji ndixü; xo 'ñetsc'ëji in ndixüji, dya xo ri tsãjägëji bëzo. Y 'ma dya be in 'ñeji nin su, dya cjó ri tsjaji c'o na s'o. Dya ri tsjiññigëji c'o me na s'o. Dya xo ri tsjagëji c'o me na s'o. Dya xo ri ñegëji c'o pë's'i c'ü 'naja in dyoji. 'Ma ri ñegëji c'o pë's'i c'ü 'naja, ri pë'sc'ëji in s'ocügëji 'ma, chjëntjovi 'ma ri ma't'üji o ts'ita.

⁶ Ngue c'o nte c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu. Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufridoji, na ngue yo me na s'o yo cjaji.

⁷ Xo nztjots'ügëji xo mi cjagëji c'o na s'o, dya mi ätagëji Mizhocjimi.

⁸ Nudya ni jyodü ri jyëziji texe yo. Dya ri tsjaji cuë. Rí jyombeñeji 'ma cjó pje ra tsja c'üji. Dya xo ri tsjiññiji c'ü cjó ri tsjapügëji c'ü na s'o. Dya xo ri santegëji. Dya ra mbedye c'o na s'o jña cja in tegueji.

⁹ Dya ri pötqui pezhgëji bëhjine. Nu'tsc'ëji c'ua ja nzi ma cjats'üji, dya cja cjatsc'ëji dya nu. Na ngueje i jyëzueji c'o na s'o.

¹⁰ Nu'tsc'ëji ya dadyo in mü'bügëji dya. Ya ni ma ra jñu'sc'ügëji dya e Jesucristo c'ü bübü cja in mü'bügëji. Ngue angueze c'ü cja c'üji xenda ri pärägëji ja ga cja Mizhocjimi.

¹¹ 'Ma ri ejmegöji e Jesucristo, dya ra tsja zö ri menzumügöji a Israel, o zö dya ri menzumüji nu. Dya xo ra tsja, zö ri cjägöji c'o tjürü c'o cja yo menzümü a Israel, zö dya ri cjägöji c'o. Dya xo ra tsja zö ri pjëchiji rá xörüji, zö dya ri pjëchöji. Dya xo ra tsja zö ri mbëpcjöji, o dya ri mbëpcjöji. C'ü ni muvi, ngueje e Jesucristo c'ü ya je bübü cja in mü'bügöji ri texeji 'ñe mandazüji.

¹² Mizhocjimi me s'iyats'üji. O juan c'üji ri tsjagëji o ntets'üji angueze. Nguec'ua xo ri juentseji yo nte. Rí tsjagëji na jonte. Nu'tsc'ëji, dya ri tsjatsjëgëji c'ü me na nots'üji. Tsjapüji c'ü xenda na jonte c'o dyaja que na ngue'tsc'ëji. Dya ri nzhopcüji c'ü cja c'üji c'ü na s'o yo nin minteji.

¹³ Rí pötqui pësp'iji paciencia. Rí pötqui perdonaogëji 'ma cjó pje ra tsja c'üji. Nu'tsc'ëji o perdonaots'ügëji e Jesucristo. Nguec'ua xo ri perdonaogëji c'o in dyoji.

¹⁴ Texe yo rrä xi'ts'iji, ni muvi yo. Pero c'ü xenda ni muvi ngue c'ü me rí pötqui s'iyaji. A cjanu rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁵ Rí pötqui ñegueji na ngueje Mizhocjimi ya o zon'c'üji c'ü rí 'natjoji co e Jesucristo. Y rí unügueji na pöjõ Mizhocjimi.

¹⁶ Me na zõ o jña e Cristo; jyëzi ra z'ch'i cja in mü'bügueji. Jyodüji rí pärägueji ja ga cja Mizhocjimi. A cjanu rí pötqui xöpügueji ja cja o jña e Cristo. Rí chöpügueji o salmo Mizhocjimi, 'ñe o himno. Rí unüji na pöjõ Mizhocjimi co texe in mü'büji.

¹⁷ Texe c'o rí mamageji, rí mamaji na ngueje o ntets'üji e Jesucristo. Texe c'o rí tsjagueji, rí tsjaji na ngueje o ntets'ügueji e Jesucristo. Xo rí unügueji na pöjõ Mizhocjimi c'ü in Tatagõji, na ngueje c'o o tsja e Jesucristo.

Deberes sociales del cristiano

¹⁸ Nu'tsc'ejji in ndixügueji 'ma ya in chjüntüji, rí dyätäji nin xiraji c'ua ja ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugõji.

¹⁹ Nu'tsc'ejji in bëzoji 'ma ya in chjüntüji xo rí s'iyagueji c'o in suji. Dya na s'o rgui huënc'h'iji.

²⁰ Nu'tsc'ejji in t'i'iji, rí dyätqueji nin tataji texe c'ü ra mandats'üji; na ngueje je a cjanu ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugõji.

²¹ Nu'tsc'ejji in tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igüejji, dya rí huënc'h'iji na zëzhi. 'Ma jiyö, 'na ra sjëyaji, y ra tögü o mü'büji.

²² Nu'tsc'ejji in mbëpjugueji, tsjagueji texe c'o ra mandats'üji nu c'o rí pëpji cja ne xoñijömü. Dya nguextjo 'ma ra jñantc'aji anguezeji, para ra mamaji c'ua c'ü na jo c'ü in cjagueji. Rí pëppji co texe in mü'büji na ngueje in süji Mizhocjimi.

²³ Texe c'o rí tsjagueji, tsjaji co texe in mü'büji. Dya nguextjo yo nte yo in pëpji; xo 'ñe e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugõji, xo in pëpji.

²⁴ In pärägueji e Jesucristo c'ü in Jmugõji ra dya'c'üji nu c'ü mbeñe Mizhocjimi, na ngueje e Jesucristo ngueje c'ü in pëpigüejji c'ü.

²⁵ Mizhocjimi dya juajnü. Zõ cjó ri ngueje, 'ma ra tsja c'ü na s'o, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda; ra tsjapü ra sufrido na ngue c'ü vi tsja na s'o.

4

¹ Nu'tsc'ejji in lamuji, rí tsjapügueji na jo yo in mbëpji. Rí tsjõ't'üji c'ua ja nzi ga pëppji. Rí tsjagueji a cjanu na ngueje in pärägueji in Jmugõji c'ü bübü a jens'e ngue in lamugueji c'ü.

² Sido rí dyötüji na pöjõ Mizhocjimi. 'Ma rí unügueji na pöjõ Mizhocjimi, dya rí tsjijñiji yo tsja cja ne xoñijömü.

³ 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, rí dyötöcjmje ra mböxc'üjme, ngue c'ua ra sõ rá zopjüjme yo nte rá xipjijme c'ü mbeñe Mizhocjimi c'ü dya mi päräji. Nu c'ü mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü rá 'natjoji co e Jesucristo. Nutscö e Pablo, rí ogõ a pjörü na ngueje rí zopjügõ yo nte rí xipjiji o jña e Jesucristo.

⁴ Rí dyötöc'üji Mizhocjimi c'ü ra sõ rá zopjü na jo yo nte; ngue c'ua ra dyäräji na jo nu c'o o mbeñe Mizhocjimi. A cjanu ne Mizhocjimi c'ü rá ñagõ.

⁵ Rí nzhodügueji na jo. A cjanu, nu c'o dya ejme e Jesucristo ra unüji ngüenda c'ü na cjuana o jña e Jesucristo. Jyodüejji ja rgui zopjügueji yo dya ejme e Jesucristo.

⁶ Jyodügueji ja rgui xipjiji c'o o jña e Cristo c'o ni jyodü ra dyäräji. Ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü je bübü cja in mü'bügueji c'ü je ra mböxc'üji, ngue c'ua rí pärägueji ja rgui zopjüji nzi 'naja.

Saludos finales

⁷ Texe c'o rí cjagõ, ra xi'ts'iji e Tíquico c'ü in mimbëpji. Ngue in cjuarmagõji c'ü me rí s'iyagõji c'ü. E Tíquico sido pëpi na jo e Jesucristo c'ü in Jmugõji, y pjõxte na jo.

⁸ Rrä täjägõ e Tíquico ngue c'ua rí pärägueji pje rí cjagõjme. Nu c'o ra xi'ts'iji dya c'ü, ra tsjapü ra mäjä in mü'bügueji.

⁹ Ra ëjëvi e cjuarma Onésimo c'ü ngueje in menzumügueji, nu c'ü me rí s'iyagõji. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo. Anguezevi ra xi'ts'iji texe c'o rí cjaime a 'ñecjua.

¹⁰ E Aristarco c'ü rrä ogõbe a pjörü va bö'tc'üji Cjimi in texeji. Xo va bö'tc'üji Cjimi e Marcos c'ü nu primo hermano e Bernabé. Ya xo ró xi'ts'iji, 'ma ra ë e Marcos va ja in cärägueji rí recibidogüejji na jo.

¹¹ Xo va bö'tc'üji Cjimi e Jesús, c'ü xo xiji Justo. Cja yo menzumü a Israel c'o ejme e Jesucristo nguextjo e Aristarco 'ñe e Marcos 'ñe e Justo c'o pjõxcügõ rá zopjüjme yo nte rá xipjijme ra 'ñenche o mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua ra tsjapüji Mizhocjimi o Jmuji. Nza jñi'i yo, me cjacügõ ra mäjä in mü'bügõ yo.

¹² Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Epafras c'ü xo ngueje in menzumügueji. Nuc'ü, xo pëpi e Jesucristo. E Epafras sido ö'tc'ügueji Mizhocjimi. Me ö'tc'ügueji Mizhocjimi c'ü rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi; c'ü rí pärägueji c'o ne Mizhocjimi rí tsjaji, y rí tsjacjuanaji rí tsjaji c'o.

¹³ Rí mangõ, e Epafras me mbents'ejji, nu'tsc'ejji in cäräji a Colosas. Me ötü Mizhocjimi ra mböxc'üji. Me xo ötü Mizhocjimi ra mbös'ü c'o cärä a Laodicea 'ñe c'o cärä a Hierápolis.

¹⁴ Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Lucas c'e médico c'ü me rí s'iyagõji. E Demas xo va bö'tc'üji Cjimi.

¹⁵ Nuzgö e Pablo, xo rí bötpügö Cjimi c'o cjuarma c'o cãrã a Laodicea. Xo rí bötpügö Cjimi e Ninfas 'ñeje c'o ejme e Jesucristo c'o jmurü cja o ngumü.

¹⁶ Nu 'ma rí xörüji ne carta, nuc'ua rí pen-pegueji c'o cjuarma a Laodicea xo ra xörüji. Nu'tsc'ejji xo rí xörügueji c'e carta c'ü je rá pejñe a Laodicea.

¹⁷ Rí negö rí xipjiji a cjava e Arquipo: "Ngue Mizhocjimi o 'ñempc'egue ngue c'ua rí pëpi angueze. Sido rí tsjacjuana rí tsja c'ua ja nzi ga ne angueze", rí 'ñembeji.

¹⁸ Yo jña yo cja ni nguarü yo rvã bö'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo ró opjütsjögö yo. Nuzgö rrã ogö a pjörü. Rí ö'tc'üji rí mbenzeji. Mizhocjimi me ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

¹ Nutsco e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'òjme ne carta. Rí pen'c'òjme ne carta nu'tsc'èji in jmurùji a Tesalónica in ench'e in mün'c'èji Mizhocjimi c'in Tatagóji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugóji. Mizhocjimi c'in Tataji 'ñe e Jesucristo c'in Jmugóji ra sido ra nuc'ügueji na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'èji, dya pje rí mbeñeji.

El ejemplo de fe que daban los de Tesalónica

² Texe 'ma rí ò'tc'òjme Mizhocjimi c'in Tataji, rí nānc'òjme in chjūji nzi 'natsc'èji, y rí unngòjme 'na pōjō angueze.

³ Na ngueje sido rí mbeñeje c'o na jo c'o in cjaji. 'ñenche in mün'c'èji e Jesucristo nguec'ua guí tsjaji dya c'o na jo. In s'iyagueji yo nin minteji nguec'ua na zēzhi guí pjōsteji hasta 'ma ya me ni mbo in cuēgueji. Xo in te'beji 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo c'in Jmugóji y rá cārāji a jmi Mizhocjimi c'in Tatagóji. Nguec'ua c'o pje nde in sufregueji, in sēchqueji c'o.

⁴ Xo rí unngòjme 'na pōjō Mizhocjimi cjuarma, na ngueje rí pārājme me netsc'èji c'ū, 'ñe o juan'c'ūgueji c'ū.

⁵ Rí pārāgòjme c'ū o juan'c'ūji Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró 'ñe xi'tsc'òjme ja rga salvats'ūji e Jesucristo, dya i dyārāgueji nza cja 'ma ri ngue pje nde ma jña'a. Pero o Espiritu Mizhocjimi o 'ñūnc'ūji na zēzhi in mün'c'èji, nguec'ua vi pārāgueji c'ū ngue o jña Mizhocjimi c'ū rvā xi'tsc'òjme. In pārāgueji c'ū rvā zo'c'òjme a cjanu, nguextjo c'ū ro pjōxc'ūjme xo rí 'ñench'e in mü'būji e Jesucristo.

⁶ Xo rí pārāgòjme c'ū o juan'c'ūji Mizhocjimi. Na ngueje i chēpqueji c'in 'ñijigòjme c'ū ngue o 'ñiji e Jesús c'in Jmugóji. 'Ma i creoji o jña Mizhocjimi, me go tsja'c'ūji yo nte i sufregueji na puncjū; pero o Espiritu Mizhocjimi o dya'c'ūji c'ū me go mājā in mün'c'èji.

⁷ C'ū vi mājceji a cjanu vi 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ngue 'na 'ñiji c'ū o mbürü o ndēpi texe c'o ench'e o mü'bū e Jesucristo c'o tsja a Macedonia 'ñe c'o tsja a Acaya.

⁸ I xipjiji c'o 'ñaja, nguec'ua ja c'o nde go mbārāji o jña e Jesucristo c'in Jmugóji. Dya nguextjo a Macedonia 'ñeje a Acaya; texe cja yo jñiñi pārāji dya c'ū i 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ni jyodū pje rá xicòjme ja vi 'ñejmejeji.

⁹ Na ngueje anguezeji mamaji ja va cja vi tsjagueji 'ma ró 'ñe zo'c'òjme. Mamaji c'ū i jyēzgueji c'o ts'ita, i 'ñench'e in mün'c'èji c'ua Mizhocjimi c'ū ix na cjuana c'ū ixi būbütjo. Nguec'ua nudyā in pēpqueji dya angueze.

¹⁰ Xo mamaji c'ū in te'beji rguí 'ñeje na yeje a jens'e e Jesús c'ū nu T'i Mizhocjimi c'ū o tsjapū o te'e 'ma ya vi ndū. Nuc'ū, o ē 'ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o rí cjaji, ngue c'ua dya ra tsjacūji Mizhocjimi rá ma sufregóji.

2

El trabajo de Pablo en Tesalónica

¹ In pārāgueji cjuarma, 'ma ró 'ñe zo'c'òjme, dya ndunū ndajma in jñagòjme.

² In pārāgueji ante que ró sājme cja in jñiñigueji, me ró sufregòjme na puncjū a ma a Filipos, y me go bēchqujme in tsegòjme va tsjacūjme c'o na s'o. Xo 'ñe cja in jñiñigueji mi būbū c'o mi cja ro ts'axcūjme. Pero Mizhocjimi o tsjacūjme ró zēzhgòjme ngue c'ua dya ró sūgòjme ró xi'tsc'òjme ja ga ne Mizhocjimi ra jogū in mün'c'òji.

³ C'o jña c'o ró xi'tsc'òjme, dya ngue o bēchjine c'o rva creojme. C'ū rvā zo'c'òjme, dya xo ngue c'ū rvi tsjōtcòjme o me rvi sūcūjme. Dya xo ró on'c'òjme c'ū ro xi'tsc'òjme o bēchjine.

⁴ Ngue Mizhocjimi o dyacòjme ne bēpji nu rgā zo'c'òjme, na ngueje o nutcūgòjme c'ū rí cjacjuanajme. Nguec'ua rvā 'ne zo'c'òjme. Dya ngue c'ū rvā 'ne xi'tsc'òjme jña c'o rvi mājceji, pero c'ū rvi mājā Mizhocjimi c'ū pātčā in mün'c'òjme.

⁵ In pārāgueji c'ū dya xo ró xi'tsc'òjme c'ū ma jotsc'èji ngue c'ua rvi creozūjme. Dya xo ró zo'c'òjme para rvi tsjōtcòjme. Pātčō in mü'būjme Mizhocjimi c'ū na cjuana yo rí xi'tsc'òjme a cjanu.

⁶ Dya ró jodūjme c'ū me ri mājceji, ró jodūgòjme c'ū me ri mājceji Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o 'ñaja jñiñi ro jodūgòjme c'ū ro mājceji. O juancūjme e Cristo rá zopjūjme yo nte. Nguec'ua ro sō ro cjadòjme c'ū rvi sūcūjme.

⁷ Pero dya ró cjadòjme a cjanu. C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixū me s'iya ga mbörü c'o o ts'it'i, je xo va cjanu rvā pjō'c'òjme.

⁸ Ró netsc'òjme me na puncjū. Nguec'ua c'ū mi negòjme, dya nguextjo c'ū ro xi'tsc'òjme o jña Mizhocjimi; xo ró ne ró pjōxc'òjme co texe in mün'c'òjme. Na ngueje rí netsc'òjme na puncjū.

⁹ In mbeñeji cjuarma, ja ma pēpcòjme na zēzhi hasta 'ma me mi po in cuēgòjme. Mi zo'c'òjme o jña Mizhocjimi, pero zō xōmū zō ndempa mi pēpcòjme c'o 'ñaja bēpji, ngue c'ua dya ri tsjōtcòjme. 'Ma jiyō, 'na rvi sōgueji na jyū.

¹⁰ Nu'tsc'ejí in ench'e in mü'büji dya e Cristo, in pärägueji ja rvá minc'öjme a ndetsc'ejí. Ró ätc'öjme Mizhocjimi y ró c'jagöjme c'o na jo'o, nguec'ua dya sö c'jó pje ro xitsc'öjme. Xo pärä Mizhocjimi c'ü je ga cjanu rvá c'jagöjme.

¹¹ In pärägueji c'ü ró zo'c'ötsj'ejme nzi 'natsc'ejí, c'ua ja nzi ga tsja 'na bëzo zopjütsj'ë c'ü nu t'i'i. 'Ma mi nzhumügueji, ró xi'tsc'öjme jña c'ü vi mäc'jeji.

¹² Xo ró zo'c'öjme na zëzhi c'ü ni jyodü rí nzhodügueji na jo, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngueje nguetsj'ë angueze mbitats'üji rí möji nu ja manda angueze nu ja me na zö'ö.

¹³ Rí sido rí unngöjme 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró xi'tsc'öjme o jña Mizhocjimi, dya i dyärätjoji nza cja 'ma ri ngue o jña yo nte. Pero i jyëziji o zi'ch'i in mü'büji na ngueje i unnc'ejí ngüenda c'ü ngueje o jña Mizhocjimi. Y ixna cjuana ngueje o jña angueze c'ü, c'ü pëpji na zëzhi a mbo cja in mün'c'ejí nu'tsc'ejí in ench'e in mün'c'ejí dya e Cristo.

¹⁴ Nguec'ua 'ma o tsja'c'ejí yo nte i sufregueji cjuarma, i sëchueji c'ua ja nzi va sëchi c'o congregación a Judea c'o ench'e o mü'bü e Cristo 'ne ma't'üji Mizhocjimi. Yo in menzumügueji o tsja'c'ejí i sufregueji, chjëntjui nza cja c'o in menzumüögjme o tsjapüji o sofre c'o in dyocöjme a ma a Judea.

¹⁵ C'o in menzumüögjme a Judea ngue c'o o mbö't'ü e Jesús, maco ngue in Jmugöji c'ü. O tsjaji c'ua ja nzi va tsja c'o mi mbox-palegöjme va mbö't'üji c'o profeta c'o in menzumütsj'ejme. Ngue c'o in menzumüögjme a Judea c'o o pjongüzüjme cja in jñiñigueji, 'ne cja c'o 'ñaja jñiñi. Mizhocjimi üdü na ngue anguezeji c'jaji c'o na s'o. Anguezeji na s'o ga ts'asp'üji yo nu minteji.

¹⁶ 'Ma rí zopjüjme c'o dya menzü a Judea ja rgá salvaji, c'axc'öjme c'o in menzumüögjme a Judea c'o dya ejme e Cristo. Nguec'ua ya nduns'üji na puncjü o nzhubüji. Nguec'ua me ra tsjapü Mizhocjimi ra sufreji.

Pablo desea visitar otra vez a los de Tesalónica

¹⁷ Dya mezhe rvá pedyejme cja in jñiñigueji, 'ma ró pjürü ró jonc'üjme cjuarma. Zö mi nzhodüjme na jë'ë, pero in mün'c'öjme, dya mi nzhodü na jë co nu'tsc'ejí. Me mi mbeñe in mün'c'öjme ro 'ñe zenguats'üjme.

¹⁸ Nuzgö e Pablo na puncjü mi mbeñe ro 'ñe zenguats'üjme, pero dya ró ëc'öjme na ngueje e Satanás c'ü dya jo, o ts'axc'öjme c'ü.

¹⁹ Z'cjo in c'japqueji c'ü dya rí mä'c'öjme, ngue c'ua dya rvá 'ñe zenguats'üjme? Iyö. Rí junt'ü in mün'c'öjme c'ü rí tsjagueji c'o na jo. Nguec'ua 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo c'in Jmugöji y rá cärägöji a jmi, me rá mäc'öjme

'ma ra xi'tsc'ejí angueze c'ü vi tsjagueji c'o na jo.

²⁰ Jä, ngue'tsc'ejí rí mä'c'öjme.

3

¹⁻² 'Ma ró pedyejme cja in jñiñigueji, me mi mbents'ejme na puncjü. Nguec'ua rvá mbeñe e Silvano ró täjäbe c'in cjuarmagöji e Timoteo o 'ñe nuc'ejí. Ró täjäbe zö ro sufregöbe rva quentsj'ëbe a ma a Atenas. E Timoteo rí pëpc'öjme Mizhocjimi rgá xipc'öjme yo nte c'ü ja rgá sö e Cristo ra jopcü o mü'büji ra salvaji. Pero ró täc'öbe c'ü, ro 'ñe zo'c'ejí, ngue c'ua xe nda rvi zëzhgueji, y ngue c'ua ro mäjä in mün'c'ejí.

³ O 'ñe zo'c'ejí e Timoteo ngue c'ua dya ro tögü in mü'büji ri jyëzgueji e Cristo na nguejyo in sufregueji. In pärägueji c'ü ya ch'ac'öji rá sufregöji nutsc'öji rí ätpäji o jña e Jesucristo.

⁴ Na ngue 'ma xe mi bünc'öjme co nu'tsc'ejí, mi xi'tsc'öjme c'ü mi pë'sc'ü ro sufregöji. In pärägueji dya, c'ü ya zädä c'ua ja nzi rvá xi'tsc'öjme.

⁵ C'ua ja nzi rvá xi'tsc'öjme cja ne carta, me mi mbents'ejme na puncjü. 'Na ya rvi dyon'c'ejí c'ü dya jo, ri jyëzgueji e Cristo. Y 'ma rva cjanu, z'pje ro dyeje 'ma c'ü rvá pëpc'öjme a ndetsc'ejí hasta 'ma me mi potjo in cuëgöjme? Nguec'ua ró täjä e Timoteo ro ë nuc'üji, para ro pärägö cjo xe in ejmeji.

⁶ Cja nzhögü e Timoteo, cja jünc'übe 'na jña c'ü me rvá mäc'öbe e Silvano. O xitscöbe in ejmeji na jo e Jesucristo, y in pötqui s'iyaji. Xo xitscöbe me in mbenzgöjme na puncjü. O xitscöbe me ne in mün'c'ejí rí jñandgöbe in jmgöbe, c'ua ja xo nzi ga ne in mün'c'öbe rá jantc'öbe in jmgueji.

⁷ Nguec'ua zö pje nde rí c'jogüjme, zö rí sufregöjme cjuarma, pero mäjä in mün'c'öjme na ngueje sido in creoji e Jesucristo.

⁸ Nguec'ua 'ma rí sido rí 'ñejmeji e Cristo, nutsc'öjme rá mäjä rga minc'öjme.

⁹ Me rí mäpc'öjme na puncjü Mizhocjimi na ngue in sido in ejmegueji e Jesucristo. Dya rí jünjme jña c'ü ja rga nzhopc'öjme na jo 'na pöjö angueze.

¹⁰ Zö xömü zö ndempa rí ötc'öjme Mizhocjimi co texe in mün'c'öjme ra dyac'öjme sjëtsi rá jantc'ajme in jmgueji. Nguec'ua c'ü xe bë'tsc'ejí, ra sö rá j'i'tsc'öjme. Nguec'ua xenda na jo rgui dyätäji e Jesucristo.

¹¹ Rí ötc'öjme Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji ra sizijme na jo rá säjme va ja in cärägueji.

¹² Rí ötc'öjme c'in Jmugöji c'ü ra mböxc'ejí, ngue c'ua xenda rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji, 'ñe c'ü xenda rí s'iyagueji yo nte'c'ua ja nzi rgá s'iyatsc'öjme.

¹³ Nguec'ua ra sö rí zëzhgueji na jo. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesús c'in Jmugöji co texe c'o ejme angueze c'o ya cãrã a jens'e, me rrã jotsc'ejí a jmi Mizhocjimi, c'ü dya ra sö pje ra xi'tsc'ejí.

4

La vida que agrada a Dios

¹ In pãrãgueji cjuarma, ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí nzhodüji na jo c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra mã'c'ejí c'ü. In nzhodüji na jo c'ua ja rvã xi'ts'ijme. Pero rí ò'tc'üjme co texe in mün'c'öjme c'ü xenda rí tsjaji na jo. Rí xi'tsc'öjme c'ü rí tsjagueji a cjanu na ngueje je ga mandazüji a cjanu e Jesucristo c'in Jmugöji.

² Ya in pãrãgueji c'o jña c'o ró xi'tsc'öjme. Nguetsjë e Jesucristo c'in Jmugöji o 'ñünngü in mün'c'öjme ró xi'ts'ijme.

³ Ne'e Mizhocjimi c'ü rí tsjaji c'ua ja ga ne angueze c'o na jo. Ne'e c'ü dya rí tsãgueji o ndixü. Ni ri ngue'tsc'ejí in ndixüji, dya rí tsãji o bëzo.

⁴ Xo ne'e c'ü rí pãrãji nzi 'natsc'ejí ja rgui pjörüji na jo in cuerpoji, ngue c'ua nguextjo c'ü nin chjüntqueji rí mimiji. Na ngueje ni muvi in cuerpogöji, ni jyodü rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

⁵ C'ü ne in cuerpoji, dya rí jyëziji ra zints'iji rí tsjaji c'o na s'o. Ngue c'o dya pãrã ra dyatã Mizhocjimi c'o cja ga cjanu.

⁶ Dya rí 'ñeji c'ü 'na lado 'na ndixü. 'Ma jiyö, in cjpäüji na s'o c'ü nu xïra; maco ngue nin cjuarmaji c'e bëzo c'ü. Texe c'o ra tsja a cjanu, ra tsjapü c'in Jmugöji ra sufrefji, na ngue na s'o c'o vi tsjaji. Nujyo, ya ró xi'ts'ijme.

⁷ C'ü vi 'ñünngü in mü'büji Mizhocjimi, dya ngue c'ü rá cjaji c'o na s'o. Ngue c'ü rá cjaji c'o na jo.

⁸ Nguec'ua 'ma cjó c'o dya ra ne ra dyarã yo jña yo, dya ngue o jña yo nte c'ü na jünpütjo, ngue o jña Mizhocjimi. Maco nguetsjë angueze o dyacüji o Espiritu c'ü me na jo'o, ngue c'ua rá cjaji na jo.

⁹ Dya ni jyodü rá xi'ts'iji cja ne carta c'ü ni jyodü rí pötqui s'iyaji. Na ngue Mizhocjimi sido jí'ts'iji in pötqui s'iyaji.

¹⁰ Xo in s'iyaji texe yo cjuarma yo cãrã a Macedonia. Pero rí xi'ts'ijme cjuarma, xenda rí pötqui s'iyaji.

¹¹ Dya cja rí tsjijñji c'e pjeñe c'ü ixtí jyëziji in bëpjiji. Dya cja rí ma ñu'ují c'o o bëpji c'o 'ñaja. C'ü rí tsjaji, rí pëpjitsjëji in bëpjiji c'ua ja rvã xi'ts'ijme.

¹² Nguec'ua dya ra bë'ts'iji pje rí siji 'ñe pje rí jyeji. Y nguec'ua c'o dya pãrã Mizhocjimi ra mamaji na jo in cjaji.

La venida del Señor

¹³ Rí negöjme rí pãrãji cjuarma, ja rga cja c'o ya ndü'ü. C'o dya ma't'ü Mizhocjimi, 'ma

cjó c'o tü anguezeji, me ndümü ga huëpji. Na ngue dya pãrãji cjo ra te'e c'e añima ra ma búbüvi Mizhocjimi o jiyö. Pero nu c'ü rá xi'tsc'öjme dya, ngue c'ü dya rí huëpji a cjanu c'o ya ndüts'ejí.

¹⁴ Rí creoji e Jesús o ndü, cjanu o tetjo. Nguec'ua rí pãrãgöji c'o ya ndü c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi xo ra tsjapü ra tetjo c'o, ra ngãrãji e Jesucristo 'ma ra ëjë na yeje.

¹⁵ Yo jña yo rá xi'ts'ijme, ngueje e Jesucristo c'in Jmugöji c'ü o tsjacöjme ró pãrãgöjme yo. 'Ma ra ëjë angueze, c'o xe ri búbüzüji, rá chjëji angueze. Pero dya rá otc'öji cja c'o ya ndü'ü.

¹⁶ Na ngueje nguetsjë c'in Jmugöji c'ü rgui 'ñeje a jens'e. Y ra ña'a na jens'e. Y xo ra ña'a na jens'e 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'ü xenda manda. Y ra mbë'biji o trompeta Mizhocjimi. Nguec'ua c'o añima c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ot'ü ra te c'o.

¹⁷ Nuc'ua c'o xe ri búbüzüji, 'nandga zinzgöji cja ngömü co anguezeji. Nuc'ua, ngue c'ü rga chjëji c'in Jmugöji. Y nunca ra nguarü rga mintcjöji co angueze.

¹⁸ Nujyo, rí pötqui xipjiji yo, ngue c'ua rí mãjaji, dya rí huëpji c'o ya ndüts'ejí.

5

¹ Pero mi cjuarmats'üji, dya ni jyodü rá xi'ts'ijme cja ne carta jinguã ra ëjë e Jesucristo, 'ñe ja rgã cja c'o pa c'o.

² Na ngueje in pãrãji na jo, ja rgã zädã c'e pa'a 'ma ra ëjë c'in Jmugöji. Ra zädã c'ü dya rí te'beji, chjëntjui nza cja 'ma ra ëjë 'na mbë'ë 'ma xömü, 'ma dya cjó te'be.

³ C'o dya rí ench'e o mü'bü e Jesucristo ra mamaji: "Rí cãrãji na jo, dya pje cjacöji", rí eñeji. Pero nu'ma, ngue 'ma ra ëjë c'in Jmugöji. Y c'ua ja nzi ga cja 'na ndixü c'ü ndunte 'nanga zö na ü, je xo rga cjatjonu anguezeji, 'nandga mbãrãji c'ü ya bëzhiji, y ra tsjapüji ra sufrefji. Y dya ra sö ja ra möji c'ü dya ra sufrefji.

⁴ Pero nu'tsc'ejí mi cjuarmats'üji, dya in nzhodüji cja bëxömü. Nguec'ua c'e pa'a, dya ra zädãts'üji nza cja 'na mbë'ë.

⁵ Na ngueje texets'üji búbü in mün'c'ejí o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua rí tsãrãji e Jesucristo c'e pa 'ma ra ëjë. Nutscöji, dya rí nzhodüji cja bëxömü.

⁶ C'o nzhodü cja bëxömü ga tsja c'o na s'o, dya cjpäüji ngüenda c'e pa c'ü ra zädã. Nza cja c'ü rí tji. Nutscöji, dya rá cjaji a cjanu. Rá te'beji c'e pa y rá pjötpüji ngüenda ja rga mimiji.

⁷ Yo nte'e, xömü ñji. C'o tñí, xömü tji.

⁸ Nutscöji rá cãrãji e Jesucristo c'e pa c'ü. Nguec'ua ni jyodü rá pjötpüji ngüenda rá sido rá ejmeji e Jesucristo. Xo rá sido rá s'iyaji yo nin minteji. Xo rá sido rá te'beji ra 'ñe zinzgöji Mizhocjimi rá mimiji

co angueze. Je ga cjanu rga pjörütsjëji in aljmaji.

⁹ Dya ne Mizhocjimi ra tsjacöji rá sufreji. O ne o ndájã e Jesucristo o 'ñe sufre. Nguec'ua 'ma rá ench'e in mün'c'öji c'ü, dya ra tsjacöji Mizhocjimi rá ma sufreji.

¹⁰ C'ü ro tügöji, o ndü e Jesús. Nguec'ua zö ri bübütjögöji 'ma ra ëjë, zö ya rga tũ'üji, pero rá bübütjoji co angueze.

¹¹ Nujyo jña yo, rí pötqui zopjüji yo. Nguec'ua rí mäjäji, y xenda rí zëzhgueji. Ya in pötqui zopjüji a cjanu, pero rí sidoji.

Pablo aconseja a los hermanos

¹² Bübü c'o in xo 'ñigueji cja o jña c'in Jmuji. Anguezeji pëpjiji zö ya me rguí mbotjo o cuëji. Y zo'c'ëji 'ma pje in cjaji. Ni jyodü ri respetaoji anguezeji, cjuarma.

¹³ Xo rí xi'tsc'öjme rí ñeji yo, y rí dyätäji, na ngueje c'e bëpji c'ü cjaji. In texeji rí tsäräji na jo.

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, xo rí xi'tsc'öjme rí huënc'h'iji c'o dya ne ra pëpji. C'o me tögü o mü'bü, rí xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra mäji. C'o dya nda ätpã na jo o jña Mizhocjimi, rí pjös'üji. Jmanch'a rguí zopjüji texeji, dya ra ünnc'ëji.

¹⁵ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí nzhopqueji 'ma cjó c'o pje ra tsja'c'üji na s'o. C'ü rí tsjaji, rí pötqui pjös'üji yo nin cjuarmaji, y rí s'iyaji texe yo nte.

¹⁶ Dya rí jyëzi rguí mäjäji.

¹⁷ Dya rí jyëzi rguí dyötüji Mizhocjimi.

¹⁸ Zö pje rí sufreji, pero rí unngueji 'na pöjö Mizhocjimi. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji nu'tsc'ëji bübü in mün'c'ëji dya e Cristo Jesús.

¹⁹ 'Ma cjó c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi ra zo'c'ëji o jña Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji.

²⁰ Dya rí tsjapüji menu 'ma cjó c'o ra pätpã Mizhocjimi rgá zo'c'ëji.

²¹ Pero dya xti' creoji texe c'o ra xi'ts'iji c'o. Rí tsjijñiji cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo, rí tsjaji 'ma c'o xi'ts'iji.

²² Rí xögüji texe cja c'o na s'o.

²³ Mizhocjimi ngue c'ü cjacpüji ra mäjã in mü'büji ngue c'ua dya pje rá mbeñeji. Rí ö'tc'öjme ra mböxc'ëji rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze. Ra mbö'c'üji co texe in aljmaji 'ñe in mü'büji 'ñe in cuerpoji. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesucristo c'in Jmuji, dya pje ra chö'tc'ëji c'o na s'o.

²⁴ Jñunt'ü in mün'c'ëji c'ü ra mböxc'ëji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje ixi nguetsjë o 'ñünnc'ü in mü'büji i 'ñejmeji e Jesucristo.

Saludos y bendición final

²⁵ Mi cjuarmats'ügöjme, rí dyötcüjme Mizhocjimi.

²⁶ Xipjiji texe c'o cjuarma ra mbörüji Cjimi. Xipjiji c'ü rí ne anguezeji co texe in mü'bü. Na ngue o t'izgöji Mizhocjimi.

²⁷ Nutsö e Pablo rí xi'tsc'öji rí pjötpüji na puncjü ngüenda rí xörüji ne carta nu, ra dyärã texe yo cjuarma. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi.

²⁸ Rí ötügö e Jesucristo c'in Jmuji ra sido ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

¹ Nutsco e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'ejme ne carta. Rí zenguats'újme nu'tsc'ejí in jmurüji a Tesalónica in ench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji.

² Anguezevi ra nuc'ejí na jo. Xo ra tsja'c'üji ra májá in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Dios juzgará a los pecadores cuando Cristo venga

³ Mi cjuarmats'üji, dya rí jézi rgá unújme 'na pójó Mizhocjimi na ngeje xenda in ejmeji na jo e Jesucristo, 'ñe xenda in pötqui s'iyaji in texeji.

⁴ Nguec'ua texe c'o ja nde jmurü c'o ma't'ü Mizhocjimi, rí májá rgá xipijime c'ü me na jo gui tsjagueji. Rí xipijime c'ü cja'c'ejí na s'o yo nte, 'ñe me va sátsc'ejí o ndumü, pero in zézhiji, dya in jéziji c'ü ni 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi.

⁵ In sufregueji yo, na ngeje in ätqueji Mizhocjimi c'in Jmugöji. C'ü ni zézhgueji cja yo in sufreji, ngue c'ü rgui unnc'ejí ngüenda Mizhocjimi ra ngö'tc'üji na jo 'ma rí sátc'ejí nu ja rí manda angueze. Ra mama c'ü na jo vi tsjagueji, ngue c'ua rí tsärägueji nu co angueze.

⁶ Pero nu c'o cja'c'ejí na s'o, Mizhocjimi mbeñe c'ü na jo ra tsjapü na sufreji.

⁷ Xo mbeñe c'ü na jo ra tsja'c'ejí rí söyaji, dya cja pje rí sufregueji, ni ri nguezgöjme. Nuijo, ra zädä yo, 'ma ra êjë e Jesucristo rá jandaji rí texeji. Rguí 'ñeje a jens'e. Y na ngeje pé's'i na puncjü o poder, ra dyoji c'o o anxe. Ra êjë cja 'na trasivi c'ü rí tjé.

⁸ Ra tsjapü ra sufre c'o dya vi 'ñench'e o mü'bü angueze para ro jogü o mü'büji. Na ngue dya ne go dyätäji Mizhocjimi.

⁹ C'o cja a cjanu c'o na s'o, nunca ra zät'äji cja jmi Mizhocjimi, nunca ra jñandaji ja ga cja Mizhocjimi c'ü me na zö'ö 'ñe me na zéhi. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji para siempre, na ngue na s'o c'o vi tsjaji.

¹⁰ Nuijo, ra zädä yo, c'e pa 'ma ra êjë e Jesucristo. Texe c'o ench'e o mü'bü e Cristo, ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. C'e pa 'ma ra êjë e Jesucristo, ra 'ñetse c'ua c'o o t'i Mizhocjimi c'ü ya rí chjéntji angueze. Na ngeje 'ma ró zo'c'öjme, j'ñench'e in mün'c'ejí c'ü. Nguec'ua c'o ra jñanda c'e pa, me ra nguijñiji ra mamaji c'ü me na jo e Jesucristo, 'ñe me na nojo.

¹¹ Nguec'ua dya rí jézi rgá ö'tc'öjme in Mizhocjimigöji nu c'ü o 'ñünc'e in mü'büji j' dyätpäji o jña e Jesucristo. Rí ö'tc'öjme ra

mböxc'ejí xenda rí 'ñejmeji c'ü. Nuc'ua, ra sö rí tsjaji texe c'o na jo c'o in mbeñe rí tsjaji. Nguec'ua 'ma ra êjë e Jesucristo, Mizhocjimi ra xi'ts'ijí c'ü j' tsjaji c'o na jo.

¹² Y me ra nántji e Jesucristo c'in Jmugöji ra mamaji me na jo angueze, na ngue vi tsjagueji c'o na jo. Me xo ra nanc'äji me na jots'ejí na ngeje c'ua ja va mböxc'üji angueze.

2

El hombre de pecado

¹⁻² Mi cjuarmats'üji, ró xi'ts'ijme c'ü ra êjë na yeje e Jesucristo c'in Jmugöji, ra 'ñe zinzgöji rá bübüji co angueze. Pe bübü c'o xi'tsc'ejí: "O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo o mama c'ü ya zädä c'o pa 'ma ra êjë e Jesucristo c'in Jmugöji", ents'ejí. O 'ma jiyö, xi'tsc'ejí c'ü rí zopcjöjme yo cjuarma rí xipijime c'ü ya zädä c'o pa. O 'ma jiyö, c'ü rvä jü'sc'öjme a cjanu cja 'na carta. Pero dya rí mangöjme a cjanu. Nguec'ua dya ra pi'ts'ijí, dya rí süji.

³ Dya rí dyätqueji c'o xi'ts'ijí a cjanu c'o dya cjuana. Na cjuana ra êjë e Jesucristo. Pero ante c'ü ra êjë, yo nte dya cja ra züji Mizhocjimi zö ya vi mbäräji o jña. Y ra üji Mizhocjimi. Ante c'ü ra êjë e Jesucristo, ra êjë c'e nte c'ü me na s'o c'ü ra juajnü e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji. Ra 'ñe jizhi c'ü me rí pjézhí na nojo. Pero ya mama Mizhocjimi ra ma sufre c'e nte.

⁴ C'e nte c'ü, dya ra ne cjó xe ra ma't'ü Mizhocjimi, ni yo pje nde ma't'ü yo nte. Ra tsjapütsjé na nojo, ra tsjapü dya pje ni muvi yo. Nguec'ua angueze ra mimi cja o templo Mizhocjimi, ra mama ri ngue Mizhocjimi.

⁵ 'Ma xe mi bübügö co nu'tsc'ejí, ró xi'ts'ijí yo. ¿Cjo dya in mbeñeji?

⁶ Nudya in päräji c'ü c'a's'ü, nguec'ua dya be va êjë c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo. Xo in päräji pje pjézhí c'ü c'a's'ü. Cja ra 'ñe jizhitsjé c'e nte 'ma ra zädä c'e pa'a c'ü ya ch'unü.

⁷⁻⁸ Nu yo rí xi'ts'ijí, ya va pjürü yo, zö dya be jñetse na jo. Ya cärä o nte c'o dya ne ra dyätä Mizhocjimi, ngue c'ua ga tsjaji c'o na s'o. Pero c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji, dya be va êjë. Na ngeje bübü c'ü c'a's'ü. 'Ma ya rgui ojtjo c'ü c'a's'ü, ixta jñetse 'ma c'e nte c'ü me na s'o. Pero 'ma ra êjë e Jesucristo c'in Jmugöji, nguextjo c'ü ra ña c'o o jña, ixta ndü 'ma c'e nte. Y nguextjo c'ü rva juëns'i e Jesucristo, ra chjotpü c'o na s'o c'o vi tsja c'e nte.

⁹ 'Ma ra êjë c'e nte, ya rí ench'e o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü ra unü poder. Nguec'ua ra tsja na puncjü c'o na nojo. Nguec'ua yo nte'e ra dyonpüji yo, ra creoji c'ü rí mero na zéhi.

¹⁰ Y na ngue c'ü me rrä s'o c'e nte c'ü, ra zopjü c'o nte c'o ya rgui bëzhi o aljma, ra

xipjiji c'o dya cjuana. Na ngueje anguezeji ya ri ārāji yo jña yo na cjuana c'ü rvi salvaji, pero dya ri neji.

¹¹ Nguec'ua Mizhocjimi ra mbenpeji c'ü ra pëpji a mbo cja o mü'büji, ngue c'ua ra creoji c'e bëchjine c'ü ri mama c'e nte.

¹² Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufte texe c'o ya ri ārā yo jña yo na cjuana pero dya ri ätä, y ri mápäji c'o na s'o.

Escogidos para ser salvados

¹³ Pero nu'tsc'ëji mi cjuarmats'üji, s'iyats'üji c'ín Jmugöji. Ni jyodü c'ü dya rá jëzjime rga unüjme 'na pöjô Mizhocjimi, na ngueje ndeze mi jinguä o juan'c'üji c'ü rguí jogü in mün'c'ëji. Nguec'ua 'ma i creoji yo jña yo na cjuana, o xöcüs'üji o Espiritu Mizhocjimi o tsja'c'ëji o t'itsc'ëji Mizhocjimi.

¹⁴ 'Ma ró xi'ts'ijme ja rvá jogü in mü'büji, ngue Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büji. Ya vi ne Mizhocjimi c'ü me xo rrä jots'üji c'ua ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji me na jo.

¹⁵ Nguec'ua dya rí creoji c'o ra xi'ts'ijji o bëchjine, dya xo ra pi'ts'ijji. Dya xo rí jyëziji c'o jña c'o o dyacöjme Mizhocjimi ró xi'tsc'öjme. Rí sido rí 'ñejmeji c'o ró xi'tsc'öjme 'ma mi bübüjme co nu'tsc'ëji. Xo 'ñe c'o ró xi'tsc'öjme cja carta.

¹⁶⁻¹⁷ Mizhocjimi o s'iyazgöji va ndäjä o T'i. Y o nugüji na jo, nguec'ua va tsjapü o zëzhi in mün'c'öji, dya ni jyodü nunca xe rá süji. Rí junt'ü in mün'c'öji dya, c'ü rá ma minc'öji co Mizhocjimi. E Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe Mizhocjimi c'ín Tataji, rí ötcöjme ra tsjapü ra zëzhi in mün'c'ëji. Y ra mböxc'ëji rí tsjaji texe c'o na jo, y rí mamaji texe c'o na jo.

3

Oren por nosotros

¹ Nguextjo yo rí xi'tsc'öjme yo. Mi cjuarmats'üji rí dyötcüjme Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá zopjüjme na puncjü o nte rá xipjijme o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ra dyätä na puncjü o nte c'ua ja nzi vi dyätqueji.

² Xo rí dyötcüjme Mizhocjimi c'ü ra böbü a nde'e ra mböxcöjme. Na ngueje cärä nte c'o me na s'o c'o pje nde cjacöjme, na ngueje dya ench'e o mü'büji e Jesucristo.

³ Pero jñunt'ü in mü'büji, ra tsja c'ín Jmugöji c'ua ja va mama. Ra tsja'c'ü ra zë'ts'ijji 'ñe ra mbö'c'üji na ngueje c'ü dya jo'o me jodü pje ra tsja'c'üji.

⁴ Na ngue c'ü ya ni mböxc'üji a cjanu c'ín Jmugöji, rí päräjme c'ü in cjai c'o ró xi'ts'ijme, 'ñe c'ü xe rí tsjaji.

⁵ Rí ö'tc'öjme e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü rí unnc'ëji na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma pje c'o rí sufreji, rí sëchiji c'ua ja nzi va tsja e Cristo, dya rí jyëziji Mizhocjimi.

El deber de trabajar

⁶ Nujoy rá xi'tsc'öjme dya cjuarma, nguec'sjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda. 'Ma mi bübüjme co nu'tsc'ëji, o ch'acöjme ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí pëpji. 'Ma bübüts'ëji o cjuarma c'o dya ne ra pëpji, dya rí dyocëji c'o.

⁷ Nu'tsc'ëji in päräji c'ü ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi rgä cjacöjme. Dya mi ndemegöjme 'ma mi bübüjme a ndetsc'ëji.

⁸ Dya cjó ró sipcöjme o xëdyi c'ü dya ro cjö't'üjme. Ró pëpji me na zëzhi. Zö xö mü zö ndempa mi pëpji me, ngue c'ua dya rvi tsjötöcöjme 'ne rí 'natsc'ëji. 'Ma jiyö 'na rí sögueji na jyü.

⁹ Mi pë'sc'öjme derecho ro ch'acöjme c'ü ro sijme, pero dya cjó ró ötcöjme. Ró pëpcöjme ngue c'ua xo rvi tsjagueji c'e tjürü c'ü rvá cjaime a cjanu.

¹⁰ 'Ma xe mi bübüjme co nu'tsc'ëji, ró xi'tsc'öjme 'ma cjó c'o dya pëpji, dya xo ra zi o xëdyi, ró ents'ëji.

¹¹ Rí äräjme bübüts'üji c'o na maña, dya pëpji. C'ü cjai, me nzhodü ga nu'tp'üji o bëpji yo nin minteji c'o dya ni jyodü ra nuji.

¹² Nu'tsc'ëji in cjai a cjanu, nguetsjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda yo rá xi'tsc'öjme dya. Rí xi'tsc'öjme c'ü dya cja rí nzhodü rí ñu'tp'ügueji o bëpji c'o 'ñaja, pero rí pëpji ngue c'ua rí chöt'üji c'ü rí sigueji.

¹³ Mi cjuarmats'üjme in texeji, rí tsjaji c'o na jo. Dya ra tögüts'üji rguí tsjaji a cjanu.

¹⁴ 'Ma cjó c'o dya ra dyätcäjme yo jña yo ró xi'ts'ijme cja ne carta, ixtí unnc'ëji na jo ngüenda cjó ngueje, ngue c'ua dya rí dyoji c'o. Xa'ma ra tseje c'o.

¹⁵ Pero dya rí ñugueji na ü c'o. Jmanch'a rguí zopjüji rí xipjiji ra jyëziji c'o na s'o. Na ngueje ngue nin cjuarmaji.

Bendición final

¹⁶ C'ín Jmugöji ngue c'ü dacöji c'ü rguí mäjä in mün'c'öji. Nguec'ua rí ötcö angueze ra dya'c'ëji c'ü dya ra nguarü rgä mäjä in mün'c'ëji, zö pje c'o nde rí tsjögüji. Rí ötcö angueze ra bübüts'üji nzi 'natsc'ëji.

¹⁷ Yo jña yo ni nguarü yo rgä ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co in dyëgö yo. Texe cja yo carta yo rí peñe, rí opjü ja nzi jña co in dyëgö, ngue c'ua ra 'mārā nguezgö rí peñe yo.

¹⁸ E Jesucristo c'ín Jmuji ra nuc'üji na jo in texeji. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. O juancügö e Cristo Jesús rá c'jagö apóstole rá zopjü yo nte. O mandazü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji rá zopçöji a cjanu. Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ë 'ñevgueji libre, nguec'ua rí pärägöji rá salvagöji.

² Nu'tsc'e Timoteo rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ö nza cja 'ma rí ngue in ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró zo'c'ö, xo i 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e, ngue c'ua ra mäjä in mü'bügüe, dya pje rí mbeñe. Je xo rgä ötcö a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöji.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³⁻⁴ Mizhocjimi ne'e c'ü rá ench'e in mü'büji e Jesucristo. Pero cärä a Efeso c'o nan'ño ga jizhi. Mamaji ja ma cja c'o in mboxatitagöji, pero xe jü's'üji jña c'o dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o nte c'o ärä c'ü mama c'o xöpüte, me söji o jña pje ne ra mama c'o jña, y dya sö ra mbäräji na jo Mizhocjimi. Y dya ench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua 'ma ró magö a Macedonia, ró xi'tsc'ö i tsejme a Efeso. Ró xi'tsc'ö rvi zopjü yo nan'ño ga xöpüte, rvi xipjiji c'ü dya cja ro xöpüji a cjanu yo nte, 'ñe dya cja ro mbezheji c'o me mamaji. Y rí xi'tsc'ö dya na yeje, rí zopçejji c'ü dya cja ra xöpüji a cjanu.

⁵ Ni jyodü rá unü in mü'büji rá cjaji c'o na jo, 'ñe rá creoji Mizhocjimi co texe in mü'büji. 'Ma ga cjanu, ra sö rá s'iyaji yo nin minteji, 'ñe rá ne'ejji Mizhocjimi.

⁶ Pero bübü c'o dya ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. Dya ätäji na jo Mizhocjimi. Nguec'ua ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, me mamaji jña c'o dya pje ni muvi.

⁷ Ne anguezeji ra xöpüji yo nte ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi; me xipjiji: "Je ga cjava ne ley", embeji. Pero dya pärä c'o xöpüte ja ga cja c'e ley, ni xo päräji c'o jña c'o mamaji.

⁸ Bueno, rí pärägöji c'ü me na jo c'ü o ley Mizhocjimi. Pero ni jyodü rá unüji na jo nguenda pje vi ch'acöji c'ü.

⁹ C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, dya ngue para c'o ätä Mizhocjimi c'o cja na jo; ngue para c'o dya ne ra dyärä, ngue c'ua ra unüji nguenda c'ü na s'o cjaji. C'ü o ley Mizhocjimi ngue para c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja na s'o. Xo ngue para c'o dya sü Mizhocjimi c'o me yönbü o jña'a. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o pärä nu tata 'ñe nu nana, xo 'ñe c'o pöt't'üte.

¹⁰ Xo 'ñe c'o tsäjä o ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsäjä o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü c'o cja na s'o. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o obütsjëvi nin mibëzövi, 'ñe c'o pönü nu minteji para ra tsjapüji o mbëpji, 'ñe c'o mbëchjine, 'ñe c'o nädä Mizhocjimi y mamaji c'o dya cjuana. Xo ngue para c'o pje nde cja, c'o dya ätä o jña Mizhocjimi c'ü me na jo.

¹¹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga cja angueze me na nojo 'ñe me na jo.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² E Cristo Jesús c'ín Jmugöji, ngue c'ü o dyacö ja rgä zopjü a cjanu yo nte. Nuc'ü, rí unügö 'na pöjö na ngueje mi pärä angueze c'ü ro ätcö, nguec'ua va juancü rí pëpigö c'ü.

¹³ O juancü zö na s'o mi c'jagö 'ma ot'ü. Mi sadügö e Jesucristo. Y mi c'japü ra sufre c'o ätpä o jña c'ü; mi c'japcö ma nozgo, dya mi juentsegö anguezeji. Pero o juentsque e Jesucristo, na ngue dya be mi ench'e in mü'bügö c'ü, dya mi pärägö pje pjëzhi angueze. Nguec'ua mi pëzhgö ma jo c'o mi c'jagö.

¹⁴ O nugü na jo Mizhocjimi o perdonaozü texe c'o na s'o. Nguec'ua rí ench'e in mü'bü e Cristo Jesús nguec'ua rí s'iyagö dya yo nte.

¹⁵ Bübü 'na jña c'ü na cjuana c'ü ni jyodü ra creo yo nte. Je ga cjava ne jña: "O ëjë e Cristo Jesús cja ne xoñijömtü, o ëjë para o ë jocüzü in mü'büji nutsöcöji rí cjaji c'o na s'o." Texe cja yo nte, nutscö xenda ma s'ozgö.

¹⁶ Zö me ma s'o mi c'jagö, pero e Jesucristo o mezhe va mbësquigö paciencia o juentscö a cjanu, ngue c'ua c'o c'jé c'o ra ëjë, ra unü nguenda yo nte c'ü me pë's'i paciencia e Cristo ga juentseji. Nguec'ua ra 'ñench'e o mü'büji c'ü, ra ch'unü c'ü rguí bübütjöji.

¹⁷ Mizhocjimi nunca ra nguarü rgä manda. Zö ya rguí nguins'i ne xoñijömtü, pero Mizhocjimi ra bübütjö para siempre. Dya sö rá jandagöji. Dya c'jö bübü c'ü rí pärä nza cja angueze; ojtjo xe 'na Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü, y rá mamaji c'ü me na nojo. Nunca rá jëziji rga ma't'üji. Amén.

¹⁸ Nu'tsc'e Timoteo in ch'itsc'ö, 'ma dya be mi pëpque Mizhocjimi, bübü o cjuarma c'o o pätpä Mizhocjimi va mamaji c'ü rí pëpque na jo c'ü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö dya, rí pëpcje na jo cja Mizhocjimi, ja c'o nzi ga tsja na jo o chü 'na tropa ga mbëpi c'ü no gobierno.

¹⁹ I 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo; dya rí jyëzi. Y rí tsja c'o in pärägue c'o na jo. Bübü c'o mi pärä pje pjëzhi c'o na jo, pero go ne go tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua o s'odü o mü'büji, dya cja ejmeji e Jesucristo.

²⁰ Nza cja e Himeneo 'ñe e Alejandro. Ró xipji c'o cjuarma o pjongüji anguezevi cja c'o cjuarma. Ngue c'ua ra sö e Satanás c'ü dya

jo ra tsjapü ra sufrevi. Xa'ma ra nzhogü o mü'büvi, dya cja ra tsjavi c'o na s'o. Na ngue 'ma cjo c'o ra tsja a cjanu, nu'ma, cja c'ü na s'o, chjëntjui c'ü ro zadü Mizhocjimi.

2

Instrucciones sobre la oración

¹ Nu'tsc'e Timoteo, rá xi'tsc'ö c'ü xenda ni jyodü ri xipcje texe yo cjuarma. Ni jyodü ra chëzhiji a jmi Mizhocjimi ra dyötüji 'ma cjo c'o pje ni jyodü. Y ra unüji 'na pöjö. 'Ma ri dyötüji Mizhocjimi, dyötpüji texe yo nte.

² Rí dyötpüji Mizhocjimi yo gobierno 'ñe texe yo pjëzhi na nojo, ngue c'ua rá mimiji na jo, rá cārāji paz. Y ngue c'ua rá süji Mizhocjimi, 'ñe rá mimiji na jo cja yo nte.

³ Mizhocjimi ne ra salvazüji ri nteji ra jocüzü in mü'büji. Nguec'ua 'ma rá ötpöji texe yo nte, na jo 'ma, y ra mäjä 'ma angueze.

⁴ Na ngue ne'e angueze ra jogü o mü'bü texe yo nte, ra mbārāji c'ü na cjuana.

⁵ Na ngue 'natjo Mizhocjimi. Xo 'natjo c'ü ñacöji cja jmi Mizhocjimi; ngueje e Jesucristo. Nuc'ü, Mizhocjimi c'ü, pero xo nte.

⁶ Nuc'ü, o ne o pätcöji va ndü va ngötcüji c'o na s'o. O 'ñe ndü e Jesús 'ma o zädä c'o pa c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua rá unüji ngüenda c'ü ne Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre ri texeji.

⁷ Mizhocjimi o juancü rá cjangö apóstole rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga s'iyazüji c'ü. Pätcö in mü'bü e Cristo c'ü dya bëchjine yo ri mangö c'ü e juancü Mizhocjimi; na cjuana. O juancü rá xöpü yo dya menzumü a Israel, ngue c'ua ra mbārāji c'ü na cjuana, ra 'ñenche o mü'büji e Jesucristo.

⁸ Rí xi'tsc'ö, texe c'ua jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo bëzo ra dyötüji Mizhocjimi. 'Ma neji c'ü ra tsja Mizhocjimi ra dyätāji, ni jyodü ra tsjaji c'o na jo. 'Ma nzhant'ā na ötüji Mizhocjimi, ri 'natjo o pjeñeji, dya cjo ra sjëya na ngue c'ü vi tsja na s'o 'na nu cjuarmaji.

⁹ Yo hermana, rí xipjiji c'ü dya ra jyodüji c'ü rguí jñetse rrü zöji cja yo nte. Bübü o ndixü c'o je'e o bitu c'o dya ni jyodü ra jye'ëji. Cjapüji me rrü zö o ñi'iji. Me teveji o tjeve de oro 'ñe de plata. Je'ëji o bitu c'o me na mizhi ngue c'ua ra mama yo nte me na zöji.

¹⁰ C'ü rguí jñetse na zö yo hermana, ngueje c'ü ra pjösteji cja yo nte. Ngue c'ü ni jyodü ra tsja yo ndixü yo sü Mizhocjimi.

¹¹ 'Ma jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo ndixü ra dyārāji na jo 'ma cjo c'o ra zopjüji, dya ra ndünrūji.

¹² Dya rí jëzigö yo ndixü ra xöpüji yo cjuarma, ni xo ra mandaji cja yo bëzo. C'ü ra tsjaji, ra dyārāji, dya pje ra ndünrūji.

¹³ Na ngueje ot'ü o dyät'ā Mizhocjimi c'e bëzo c'ü mi ngue e Adán. Cjanu o dyät'ā c'e ndixü c'ü mi ngue e Eva.

¹⁴ Y 'ma o tsja na s'o e Adán 'ñe e Eva c'ü dya dyätāvi Mizhocjimi, dya ngue e Adán c'ü o dyonpüji. C'ü o creö c'ü o mama e Satanás c'ü dya jo, ngueje e Eva. Ngue e Eva c'ü ot'ü o tsja na s'o.

¹⁵ Nguec'ua yo ndixü, söji na ü 'ma mus'üji o t'i. Pero ra salvaji nu 'ma ra dyätpäji o jña e Jesucristo. Xo ni jyodü ra s'iyaji yo nín minteji, 'ñe ra tsjaji na jo y ra nguiññi na jo o pjeñeji.

3

Cómo deben ser los obispos

¹ Na cjuana ne jña'a nu: Na jo, 'ma cjo c'o ne ra tsja pastor cja yo cjuarma. Ngueje 'na bëpji c'ü na jo.

² Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjo sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ra nguiññi na jo o pjeñe. Y ra mimi na jo cja yo nte. C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Xo ni jyodü ra jíchi na jo yo nte.

³ Xo ni jyodü c'ü dya ra t'íi. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra jyodü ja rgá jñü na puncjü o merio. Y 'ma cjo pje ra xipji, ra mbë's'i paciencia, dya ra ndünrū. Dya cjo me ra zövi o jña. Dya xo ra ne'e o merio.

⁴ Ni jyodü ra tsja c'e pastor ra zopjü na jo c'o ri cārā o ngumü. Ngue c'ua c'o o t'i ra respetaoji ra dyätāji.

⁵ 'Ma dya pārā 'na bëzo ra manda na jo c'o o t'i, zja rgá sö ra mbörü yo o t'i Mizhocjimi?

⁶ Dya sö ra tsja pastor 'na bëzo nu 'ma cja ni creö. 'Ma jiyö, 'na ra tsjapü na nojo. Nguec'ua Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra sufre ja c'o nzi va jñünpü ngüenda e Satanás c'ü dya jo, na ngue xo tsjapü na nojo c'ü.

⁷ C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua yo nte yo dya ejme e Jesucristo ra mamaji: "Me na jonte nu", ra 'ñeñeji. 'Ma jiyö, ra mamaji c'ü dya jo cja c'ü. Je ga cjanu ga ne e Satanás c'ü dya jo c'ü rá bëzhgö in tseji cja yo nte.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Je xo rga cjanu yo diácono. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. C'ü ra mamaji, ra mamaji c'ü na cjuana. Dya ra t'íji. Dya xo ra jyodü ja rgá jñüji na puncjü o merio.

⁹ Ya ch'acöji rá pārāji dya yo jña yo dya cjo mi pārā mi jinguā. C'ü ra tsja diácono ni jyodü ra sido ra creö yo jña yo. Pero dya nguextjo ra creö; xo ni jyodü ra tsja c'o na jo.

¹⁰ Ot'ü ra mama texe yo cjuarma cjo na jo ra tsja diácono c'e cjuarma o jiyö. Nuc'ua

'ma dya pje tō'tp'ūji c'o na s'o, na jo ra tsja diácono 'ma c'ū.

¹¹ Je xo rga cjatjonu c'o ndixū c'o ra tsja mbōste. Ni jyodū ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. Ni jyodū dya ra xos'ūji o bēchjine. Ra nguījñi na jo o pjeñeji. Ra tsjai na cjuana texe c'o cjai.

¹² Yo diácono, nguextjo nu suji ra dyojuí, dya ra 'ñejeji c'ū 'na lado. Ni jyodū ra zopjūji na jo c'o o t'iji, 'ñe cjo c'o xe būbū o ngumūji, ngue c'ua ra ngārāji na jo.

¹³ Nu c'o ra tsja na jo diácono, me ra nādātjoji cja yo nte c'ū cjai na jo. Nguец'ua ra sō na jo c'o diácono ra zopjūji yo nte, ra xipjiji ra 'ñejeji e Jesucristo.

El secreto de nuestra religión

¹⁴ Rí pētsagō c'ū dya ra mezhe rá ēgō rá 'ñe nuc'ū. Pero nujo, rí xi'tsc'ō cja ne carta yo.

¹⁵ Na ngue 'na ra metse. Rí xi'ts'i yo, ngue c'ua rí pārāgue ja rgá mimi yo o t'i Mizhocjimi. Yo o t'i, ngue o templo angueze, na ngue angueze būbū cja o mū'būji. Ni jyodū c'o o t'i Mizhocjimi ra zopjūji yo nte ra xipjiji c'o jña c'o na cjuana. Y ra sido ra tsjai ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o.

¹⁶ C'o jña c'o na cjuana c'o rí creogōji, dya mi pārāji mi jingua c'o. Y rí mangōji me na zō:

E Jesucristo ngue Mizhocjimi, pero o 'ñe jmus'ū nza czazgōji rí nteji.

O Espiritu Mizhocjimi o tsjapū o jñetse e Jesucristo c'ū ixi ngue o T'i Mizhocjimi. C'o anxe, me co jñandaji e Jesucristo.

C'o dya menzumū a Israel, sjiptiji ja ga cja e Jesucristo. Nguец'ua texe cja ne xoñijōmū, ench'e o mū'būji c'ū.

O s'idiya a jens'e e Jesucristo nu ja me na nojo c'ū, 'ñe me na zō.

4

Los que se apartarán de la fe

¹ Mama o Espiritu Mizhocjimi ja rga cja c'o cjē 'ma ya ra nguins'i ne xoñijōmū. Ra būbū o xōpūte c'o ra 'ñūnbū o mū'bū e Satanás c'ū dya jo 'ñe c'o demonio, me ra dyonpūji yo nte rgá xōpūji. Nguец'ua būbū c'o ra creo c'o rí mama c'o xōpūte, ra jyēziji c'o jña c'o ya dyacōji Mizhocjimi.

² C'o xōpūte ra tsjapūji me rrā joji, pero rí bēchjine c'o ri mamaji. Me rí cjai c'o na s'o, pero dya cja rí sōji cjo na s'o c'o rí cjai.

³ C'o xōpūte ra xipjiji c'o nte c'ū dya ra sō ra chjūntūji. Y ra xipjiji c'ū būbū o jñōnū c'ū dya jo ra ziji. Maco yo jñōnū, nguetsjē Mizhocjimi dacōji yo, nguec'ua nutschōji rí nteji rá unūji 'na pōjō Mizhocjimi, cja rrū sigōji. Nutschōji rí ejmeji e Jesucristo y rí pārāgōji dya c'ū na cjuana, xo sō rá siji c'o pje nde ma jñōnū.

⁴ Na ngueje na jo texe yo o dyāt'ā Mizhocjimi. Nguец'ua rá siji texe o jñōnū.

Pero ot'ū rá unūji 'na pōjō Mizhocjimi cja rrū siji.

⁵ O mama Mizhocjimi na jo rá sigōji c'o pje nde ma jñōnū. Nguец'ua 'ma rá unūji 'na pōjō, ra intsjimi 'ma Mizhocjimi c'e jñōnū ngue c'ua ra jogū rá siji.

Un buen siervo de Jesucristo

⁶ Yo jña yo rí xi'tsc'ō, rí xipcje yo cjuarma. Xo 'ñetsc'e ni jyodū rí xōrū c'o jña c'o rí creoji, y rí tsjiñi c'o. O jí'tsc'eji c'o na jo; ni jyodū rí sidogue c'o. 'Ma rí tsjague a cjanu, na jo 'na mbēpjitsc'e cja e Jesucristo.

⁷ Dya rí tsjapū ngüenda c'o jña c'o mama c'o na s'o ga xōpūte. C'o pezhe c'o, dya pjōxcōji rá ātāji Mizhocjimi, na ngueje dya ni muvi c'o. Nu'tsc'e rí xōtpū rí dyātā Mizhocjimi.

⁸ 'Ma rá xōtpū rá cjai jercicio, rgú muvi para in cuerpoji, pero ts'inguilētjo. Pero 'ma rá xōtpū rá ātāji Mizhocjimi, me rgú muvi na puncjū 'ma. Na ngueje ya mama Mizhocjimi, 'ma cjo c'o ra dyātā angueze, ra tsja angueze ra mbōs'ūji va, y ra unūji c'ū rgú mimitjoji a jens'e.

⁹ Na cjuana ne jña'a nu, y ni jyodū ra creo nza texe yo nte.

¹⁰ C'ū rí ench'e in mū'būgō, ngueje Mizhocjimi c'ū būbūtjo 'ñe dacūji c'ū rgá būbūtjoji. Rí ench'e in mū'bū na ngueje ne angueze ra 'ñeme libre yo nte texe cja c'o na s'o. C'o ra 'ñench'e o mū'bū e Jesucristo, Mizhocjimi ra salva c'o. Nguец'ua rí pēpcjō rgá zopjū yo nte hasta me potjo in cuēgō, y rí sufregō c'o pje nde xitscōji.

¹¹ Nujo jña'a yo, rí xipcjeji ra tsjai yo, y rí xōpqueji yo.

¹² Būbū c'o ya 'ñench'e o mū'bū e Jesucristo c'o cja'c'ū menu na ngueje cja in t'igüe. Pero rí tsja 'na tjūrū c'ū na jo, ngue c'ua xo ra tsja anguezeji. Rí ñague jña c'o na jo, y rí nzhodū na jo. Rí s'iya yo nte co texe in mū'bū. Rí 'ñeje na jo Mizhocjimi. Y dya rí tsjague c'o na s'o. 'Ma rí tsjague a cjanu yo na jo, dya cjo rá tsja'c'ū menu 'ma.

¹³ Hasta 'ma cja rá ēgō va ja in būbū, rí pjōtpūgue ngüenda rí xōrūgue o jña Mizhocjimi, ra dyārāji texeji. Rí zopjūji y rí xōpūji.

¹⁴ C'o cjuarma o pātājā Mizhocjimi va mamaji c'ū rí tsjague ne bēpji, y c'o tita cja c'o cjuarma o 'ñe'sc'eji o dyēji. Nguец'ua Mizhocjimi o dya'c'ū ja rgui tsjague ne bēpji. Nguец'ua rí xi'tsc'ō, dya rí jyēzi ne bēpji, sido rí tsjague.

¹⁵ Nu yo rí xi'tsc'ō, rí tsjiñi yo y rí jyodū rí tsja, ngue c'ua texeji ra jñantc'aji c'ū xenda na jo gu tsja.

¹⁶ Rí pjōtpūtsjē ngüenda ja rgui dyātque Mizhocjimi. Xo rí pjōtpū ngüenda ja rgui xōpque c'o 'ñaja. 'Ma rí sido a cjanu, ra jogū in mū'būgue 'ñe c'o o mū'bū c'o ra dyāt'c'āgue.

5

Cómo portarse con los creyentes

¹Ma pje c'o ra tsja yo cjuarma n'o ya tita, dya rí huénch'igüe na zèzhi c'o. Rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin tatague. Xo 'ñe yo sè'è, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjuarma.

²Yo nita, rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin nana. Yo süngü, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjü'ü; y dya rí tsjapügüe na s'o yo.

³Yo ndixü yo ya ndü nu xïra, 'ma dya 'ñeje cjó ra mbös'ü, rí pjös'üji yo.

⁴Pero 'ma 'ñejeji o t'i'i, ni jyodü c'o o t'i ra mbös'üji c'ü. C'o t'i, 'ma mi ts't'i'iji, o mbös'üji anguezeji, o tsja c'ü nu nanaji. Nguec'ua nudyä ni jyodü anguezeji ra nzhopcüji ra mbös'üji c'ü. Je xo rga cjanu 'ma 'ñeje o bëche c'e ndixü, ra mbös'üji c'ü. 'Ma ra tsjaji a cjanu, ixi na cjuana respetaoji 'ma c'ü. Y ngue c'ü rguí mäjä Mizhocjimi.

⁵C'e ndixü c'ü dya cjó 'ñeje, junt'ü o mü'bü nguextjo Mizhocjimi ra mbös'ü. Nguec'ua sido ötü Mizhocjimi zö xömü zö ndempa.

⁶Nu c'ü ya ndü nu xïra, nu 'ma me mápä yo bübü cja ne xoñijömü, chjëntjui c'ü ya ndü, na ngue dya cja mápä Mizhocjimi.

⁷Rí xipjigüe c'o cjuarma ra mbös'üji c'o ndixü c'o dya cjó 'ñeje. 'Ma ra tsjaji a cjanu, dya cjó sö cjó pje ra xipjiji 'ma.

⁸C'o ejme Mizhocjimi, ni jyodü ra mbös'üji c'o cärä o ngumü 'ñe c'o 'ñaja o dyoji. 'Ma cjó c'o dya pjös'ü c'o o dyoji, dya ejme na jo 'ma c'ü. Maco c'o dya ejme, pjös'üji c'o o dyoji.

⁹Yo ndixü yo ya ndü nu xïra, bübü c'o rí juajnügüe ra tsjaji 'na bëpji cja yo cjuarma. Pero ngue 'ma ya ri èdyi sesenta cjé'è, 'ñe 'ma 'natjo nu xïra c'ü mi 'ñeje.

¹⁰Xo 'ñe 'ma o tsja na jo nguec'ua ga mama yo nte: "Nujnu, na jo va mbös'ü yo nte'e. O s'iyä c'o o t'i, y o unü sjëtsi ro oxü c'o nan'ño menzumü, y o mbe'chp'e o ngua c'o o t'i Mizhocjimi, y o mbös'ü na puncjü c'o mi sufre na puncjü. O mbös'ü 'ma cjó pje mi jyodü", eñe yo nte. 'Ma ga cjanu, na jo ra tsja 'na bëpji cja Mizhocjimi 'ma.

¹¹Yo ndixü yo ya ndü nu xïra c'o cja xe xunt'i, dya rí juajnügüe ra tsjaji 'na bëpji. Na ngueje 'ma xenda ra neji o bëzo que na ngueje e Cristo, ra ne ra chjüntüji na yeje 'ma.

¹²Na s'o a cjanu, na ngueje dya mbëpji e Jesucristo ja c'o nzi va mamaji.

¹³Xo 'ñe ra xötpüji rrü mañaji, ra nzhö't'ütjoji cja ngumü. Dya nguextjo nu; xo ra mamaji jña c'o dya pje ni muvi. Xo ra zo'p'üji c'o o bëpji c'o 'ñaja. Y me rí ña ri ñaji c'o dya ni jyodü ra ñaji.

¹⁴Nguec'ua yo ndixü yo ya ndü nu xïra c'o cja xe xunt'i, rí negö c'ü ra chjüntüji na yeje,

ra mus'üji o t'i'i. Y ra zopjüji na jo c'o cärä o ngumü ngue c'ua ra ngäräji na jo. Nguec'ua dya ra sö pje ra xitscöji c'o nugüji na ü.

¹⁵Bübü ndixü c'o ya ndü nu xïra c'o ya xögü cja o 'ñiji Mizhocjimi. Ya möji c'ü dya jo.

¹⁶'Ma ra ndü c'ü nu xïra 'na o dyoji 'na cjuarma, ni jyodü c'e cjuarma ra mbös'ü c'e ndixü. C'e cjuarma, dya ra nde'be texe yo cjuarma ra mbös'üji c'e ndixü. Pero 'ma bübü 'na ndixü c'ü dya cjó 'ñeje cjó ra mbös'ü, ni jyodü texe yo cjuarma ra mbös'üji c'ü.

¹⁷C'o tita c'o na jo ga manda cja yo cjuarma, 'ma pëpji na zèzhi ga zopjüji yo nte 'ñe ga xöpüji, ni jyodü rí pjös'üji na jo o merio.

¹⁸Na ngueje t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne'e c'o; jyëziji ra ñönüji." Xo t'opjü a cjava: "Na mbëpji pé's'i derecho ra mbös'üji o merio."

¹⁹'Ma cjó c'o ra 'ñe xit'sc'e c'ü o tsja na s'o 'naja c'o tita, dya xtí creogue. Nu 'ma bübü yeje o jñi'i c'o o ndäcä vi tsja na s'o, rí creogue 'ma.

²⁰'Ma cjó c'o sido cja na s'o, rí huénch'i 'ma cäräji texeji. Nguec'ua ra zü'ü c'o 'ñaja cjuarma.

²¹Pätcö ín mü'büvi Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'in Jmuji 'ñe c'o o anxë c'o o juajnü. Nguec'ua rí xit'sc'ö rí pjötpügüe ngüenda ixtí tsjapü na jo t'önü ante c'ü rí huénch'i 'na cjuarma. Y dya cjó rí unügüe favor.

²²Dya ts'i rguí juajnü c'o tita c'o ra manda cja yo cjuarma; ot'ü rí ñu'u cjo bübü na jo. Na ngueje 'ma rí juajnügüe 'na tita c'ü cja na s'o, xo in pé's'i in s'octügüe. Nu't'sc'e xo ni jyodü rí tsjague c'o na jo.

²³Dya rí sitjogue ndeje. Xo rí si'i ts'inguilëjë vino como 'ñechjë, xa'ma ra ndis'i in pjeme c'ü ndajmetjo ga ü'ü.

²⁴Bübü o nte c'o ixtí päräji c'ü na s'o cjaji. Bübü c'o dya rá päräji o nzhubü hasta 'ma cja rá fijaji na jo ja ga nzhodüji.

²⁵Xo bübü o nte c'o ixi jñetsetjo c'ü cjaji na jo. O 'ma dya jñetse, dya ra mezhe ra 'märä.

6

¹Bübütsc'ëji o cjuarma c'o pëpji cja o lamu c'o dya ejme Mizhocjimi. Zö me cja'püji ra pëpji o bëpji c'o na jyü, pero ni jyodü ra respetaoji c'o nu lamuji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: "Dya jo Mizhocjimi 'ñe yo o jña", ra 'ñeñeji.

²Bübütsc'ëji c'o pëpji cja o lamu c'o ejme Mizhocjimi. C'e cjuarma c'ü mbëpji, zö cjuarmavi dya c'ü nu lamu, pero dya ra jogü ra tsjapü c'ü dya ni muvi c'ü nu lamu. C'ü ra tsja, xenda ra mbëpi na jo'o, na ngueje cjuarma c'e lamu c'ü pëpi, nguec'ua ga tsja

c'e mbëpji s'iya c'ü nu lamu. Nujoyo rí xöpügue yo, y rí xipjiji ra tsjaji yo.

La religión y el contentamiento

³ C'o o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, me na jo c'o. Na ngueje jitscöji ja rga ätäji Mizhocjimi. Pero bübü c'o nan'ño ga nguijñi 'ñe nan'ño ga xöpü.

⁴ Cjapüji na nojo, pero dya päräji ja ga cja. Y s'odü o pjeñeji, nguec'ua me cjai o t'önü 'ñe me söji o jña. Nguec'ua ne ra huinste rgá xöpüteji, y cjai o chü, y sadüji c'ü nu mixöpüteji, y me ne ra mbëzhiji c'ü pjëzhi c'o 'ñaja.

⁵ Me söji o jña'a na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya päräji c'ü na cjuana. Cjijñiji 'ma ra ma't'üji Mizhocjimi, ra jñüji 'ma na puncjü o merio. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o ga cjanu ga tsja.

⁶ Nu 'ma rá quejmetjoji conforme co nu yo rí pë's'iji, 'ñe 'ma rá sñiji Mizhocjimi, nu'ma, ngue 'ma rá töji na puncjü que o merio.

⁷ Dya pje ró jñüji 'ma o jmuxcüji cja ne xoñijöümü. Y na cjuana c'ü dya xo sö pje rá jñüji 'ma rá tügöji.

⁸ Nguec'ua 'ma rí pë's'iji pje rá si'iji 'ñe pje rá je'ejí, rá mäjäji, dya pje rá mbeñeji.

⁹ Nu c'o ne ra mbë's'i na puncjü o merio, cjiññiji o mü'bü pje c'o nde ra tsjaji, maco na s'o c'o, dya ni jyodü ra tsjaji. Nguec'ua ga bëzhiji o almajai y ra möji a ma a linfiernu.

¹⁰ 'Ma cjó c'o me ne ra jñü na puncjü o merio, ra mbürü ra tsja c'o nde na s'o, ngue c'ua ra jñü. Bübü c'o me ne o merio, nguec'ua ts'ë ts'ë va xögüji cja e Jesucristo. Nguec'ua dya cja creoji dya c'ü. Nguec'ua me sufre ga ndümü o mü'büji.

La buena lucha de la fe

¹¹ Nu'tsc'e o juan'c'e Mizhocjimi rí pëpque, nguec'ua rí xi'tsc'ö rí xögue texe cja yo na s'o. Sido rí tsja na jo. Y rí sügue Mizhocjimi. Y sido rí 'ñejme e Jesucristo. Y rí s'iya yo nte. Zö pje rí sufregue, pero dya rí jyëzgue Mizhocjimi. Y dya rí tsjapü na nots'ü.

¹² O 'ñünc'ü in mü'bügue Mizhocjimi nguec'ua i mangue c'o jña c'o me na jo; i mangue e Jesucristo ngue in Jmugue, o dyärä na puncjü o nte. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, zö bübü c'ü c'axc'ü, pero rí sido rí creo e Jesucristo, ngue c'ua siempre rí bübütojogue co Mizhocjimi.

¹³ Jantc'ague Mizhocjimi c'ü dacöji c'ü rgá bübütojoi. Xo jantc'ague e Jesucristo. 'Ma o tsja e Poncio Pilato o tsjapü t'önü e Jesucristo c'ü pje mi pjëzhi, dya zü e Jesús, o mama na jo.

¹⁴ Nguec'ua texe yo rí xi'tsc'ö, xo rí tsjague y dya rí sñü rguí xöpügue yo. Ngue c'ua dya ra s'odü in mü'bü, y ngue c'ua dya ra sö cjó pje ra xi'ts'i. Rí tsjague a cjanu hasta 'ma cja ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmuji.

¹⁵ Ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra jñetse a cjanu e Jesucristo 'ma ra zädä c'e pa c'ü o mama. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; ojtjo xe 'naja c'ü ri nza cja angueze me na zëzhi, 'ñe me na jo. Me na nojo Mizhocjimi; manda texe cja yo rey 'ñe cja yo gobierno.

¹⁶ Angueze ixí bübü, y je ni 'ñeje nu, c'ü rgá bübügöji. Bübü cja jya's'ü c'ua ja dya cjó sö cjó ra chëzhi. Dya cjó jñanda Mizhocjimi ne ri 'na nte'e; dya cjó xo sö cjó ra jñanda. Me na jo angueze, y dya nunca ra nguarü c'ü ra manda. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü. Je rga cjanu, amén.

¹⁷ Nu c'o rico cja ne xoñijöümü, rí xipcjeji c'ü dya ra confiaoji o merio. Na ngue 'na ndajme jñüji, 'na ndajme ojtjo. C'ü ra confiaoji, ngue Mizhocjimi c'ü dacöji texe c'o ni jyodüzüji ngue c'ua rá mäjä rga mimiji.

¹⁸ Nguec'ua rí xipceje c'o rico ra mbös'üji c'o pje ni jyodü. 'Ma ra tsjaji ga cjanu, ix na cjuana ri rico 'ma anguezeji a jmi Mizhocjimi. Xipcjeji 'ma cjó pje ni jyodü, ra unüji, dya ra mamaji "jijö."

¹⁹ Nu'ma, ix na cjuana ri ricoji 'ma a jmi Mizhocjimi, y dya ra zñüji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Na ngueje ra bübütojoi ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

Encargo final a Timoteo

²⁰ Nu'tsc'e Timoteo, Mizhocjimi o dya'c'e in pärägue yo jña yo na cjuana. Nguec'ua rí tsjague yo, 'ñe rí xipji yo nte xo ra tsjaji yo. Bübü c'o me cjapü pärä pero dya cjuana. Anguezeji me söji o jña c'o dya pje ni muvi. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o xöpü ga cjanu.

²¹ Na ngue c'o xöpü ga cjanu, bübü c'o ya xögü, dya cja ejmeji e Jesucristo.

Mizhocjimi ra mböxc'ü. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Ndeze mi jinguã Mizhocjimi o mama c'ü ra unü c'ü rguí bübüttö yo nte. Nguec'ua o juancügö rá cjagö ápóstole rá zopcjo yo nte, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo Jesús, ra bübüttö c'o.

² Nu'tsc'e Timoteo, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma rí ngueje ín ch'itsc'ö, y me rí s'iyats'ü. Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Xo 'ñe e Cristo Jesús c'ín Jmugöji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Nguec'ua ra majä ín mü'bügüe, dya pje rí mbeñe.

Dando testimonio de Cristo

³ C'o ín mboxatitagöji mi ma't'üji Mizhocjimi y mi cjaji na jo. Je xo ga cjazgö nu, rí ma't'ü Mizhocjimi y rí cjagö c'o rí pärägö c'ü na jo. Xo 'ñetsc'e. Nguec'ua 'ma rí ötcö Mizhocjimi xömü ndempa, rí unügö 'na pöj.

⁴ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi, rí mbeñegö ja vi huégue 'ma ró jyanbügövi. Me rí ne rá jantc'a ín jmi, ngue c'ua me rá majä.

⁵ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi xo rí mbeñegö ja gui dyätpä o jña e Jesucristo. Ot'ü o creo e Loida c'ü nin nitague, 'ñe e Eunice c'ü nin nana. Y rí pärägö, xo 'ñetsc'e xo ín creogue na cjuana e Jesucristo co texe ín mü'bügüe.

⁶ Nguec'ua rí mbenn'egö ja rvá ê's'ê ín dyégö cja ín ñigue. Mizhocjimi o dya'c'ü ja rguí tsjague 'na bëppi cja yo cjuarma. Rí mbenn'egö dya, rí tsjacjuana rí tsjague c'e bëppi.

⁷ C'ü o dyacöji Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra zü ín mü'büji. Ngueje c'ü ra zèzhi ín mü'büji, 'ñe c'ü rá s'iyaji yo nte, 'ñe c'ü rá cjijñiji na jo 'na pjeñe.

⁸ Nguec'ua, dya rí tsejegue 'ma pje ra xi'ts'i yo nte. Rí xipcejei ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscö rí xipji c'ü o jña e Jesucristo yo nte, nguec'ua rrü ogö a pjörü. Pero nu'tsc'e, dya rí sügue c'ü rrä ogö a pjörü. Zö ra tsja'c'ü yo nte rí sufregue c'ua ja nzi rgá sufregö, pero xo rí sido rí xipji yo nte ja rgá sö e Jesucristo ra ndintspi o mü'büji c'o na s'o. Mizhocjimi me na zèzhi; ra dya'c'ü c'ü rguí zèzhgue.

⁹ Nguetsjê Mizhocjimi o 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, y o 'ñünngü ín mü'büji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. C'ü vi salvazgöji, dya ngue c'ü rva cjaji c'o na jo. C'ü vi salvazgöji Mizhocjimi, ngue c'ü ya vi ne a cjanu, 'ma dya be mi ä't'ä ne xoñijömmü. Me go s'iyazgöji go mama c'ü ro ndäjä e Cristo Jesús.

¹⁰ Rí pärägöji c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi. Na ngueje o êjê e Jesucristo o 'ñe 'ñevgueji libre. O ndü'ü, cjanu o tetjo o bübüttö na yeje, nguec'ua dya cja ni jyodü rá sügöji c'ü rá tñji. Y cja o jña, rí unüji ngüenda c'ü rá bübüttöji co Mizhocjimi para siempre, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömmü.

¹¹ Nu o jña angueze, ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá xipji yo nte yo dya menzumü a Israel, 'ñe c'ü rá xöpügöji.

¹² Nguec'ua rrü sufregö a pjörü. Pero dya rí tsegö rgá sufre. Rí ench'e ín mü'bü Mizhocjimi, rí pärägö c'ü na zèzhi angueze, nguec'ua ga tsja'a ja c'o nzi ga mama. Na ngueje ró unü ín mü'bügö c'ü, rí pärägö ra mböcügö ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi, dya pje ra chötcö c'o na s'o.

¹³ Ró xi'tsc'ö c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Je xo rguí xipjigüe a cjanu yo nte, dya nan'ño rguí xipcejei. Rí sido rí 'ñejme Mizhocjimi y rí s'iyague yo nte. Na ngueje bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'e.

¹⁴ Mizhocjimi o dya'c'ü ín pärägüe c'o jña c'o na cjuana. Nguec'ua rí pjötpügüe ngüenda c'ü rguí tsjague c'o, 'ñe xo rí xipji yo nte c'ü xo ra tsjaji yo. Ra mböxc'ügüe o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mün'c'öji.

¹⁵ Ya ín pärägüe o xögü e Figelo 'ñe e Hermógenes co nutscö. Xo 'ñeje c'o 'ñaja cjuarma a Asia.

¹⁶ Rí ötcö Mizhocjimi ra juentse c'o cärä o ngümü e Onesíforo. E Onesíforo o mböxcö na puncjü, nguec'ua me va majä ín mün'c'ö. Angueze dya tseje c'ü rrü o'a a pjörü.

¹⁷ Na ngueje 'ma o sājā a Roma, me go jyongö na puncjü hasta 'ma o chöcö.

¹⁸ Xo ín pärägüe ja va mböxcöji na puncjü a Efeso. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Jmugöji ra juentse c'e cjuarma 'ma ra jñüncüji ngüenda.

2

Un buen soldado de Jesucristo

¹ Rí zo'c'ö dya, nza cja 'ma rí ngue ín ch'itsc'ö. Rí zèzhgue, ra mböxc'ü e Cristo Jesús rí zèzhgue.

² Ró xi'tsc'ö ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja ga cja e Jesucristo. Na puncjü c'o cjuarma c'o xo mi cärägöji c'o xo dyärä 'ma mi xi'tsc'ö. C'o jña c'o ró xi'tsc'ö, rí xipjigüe c'o cjuarma c'o ra tsjacjuana c'o ra sö ra xöpü c'o 'ñaja cjuarma.

³ Rí tsjijñigue ja ga cja o tropa. Zö sufreji, pero séchiji ga mbëppi c'ü nu gobiernoji. Je xo rga cjatsc'e nu, zö rí sufregue, pero rí sido rí pëpque na jo e Cristo Jesús.

⁴ 'Ma cjó c'o ra tsja o tropa, ni jyodü ra jyombeñe c'e bëppi c'ü mi cja'a 'ma dya be mi tropa ngue c'ua ra dyätä co texe o mü'bü c'ü manda cja yo tropa.

⁵Ma cjó c'o ra tsja carrera, ni jyodü ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e orde cja c'e carrera. 'Ma jiyö, dya ra ndöjõ 'ma c'e listón, zö ot'ü ra zát'ä cja c'e raya.

⁶'Na campesino ngue c'ü ot'ü ra zi'i c'o ra mbedye cja juajma. Pero ni jyodü ra pëpji na jo zö ri po'o o cué.

⁷Tsjijñi na jo pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'tsc'ö. C'ín Jmugöji ra mböxc'ü ri tendiogue yo.

⁸Rí mbeñegue e Jesucristo c'ü o mboxbêche e David. Nuc'ü, o ndü'ü c'ü, pero o tetjo na yeje. Ngue c'ü ri xipjigö yo nte 'ma ri zopjüji.

⁹Na ngue c'ü ri zopjü a cjanu yo nte, o ts'axcüji o pantcaji a pjörü nza cja 'ma ri cjangö c'o na s'o. Nguec'ua me ri sufregö. Pero o jña Mizhocjimi, dya sö ra ts'a's'üji.

¹⁰Zö me ri sufregö, pero ri sëhcö, dya ri jëzi rgá zopjü yo nte. Na ngueje ri pärägö cãrã c'o ya juajnü Mizhocjimi. Anguezeji ra dyärãji c'e jña c'ü ra xipjiji, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua ra jogü o mü'büji y ra ma mimiji co Mizhocjimi nu ja me na zö'ö.

¹¹Na cjuana ne jña nu cja rá xi'tsc'ö dya: O ndü e Jesucristo por nutsöji. 'Ma rá bübüji dispuesto rá tñji na ngue c'ü rgá ätpägöji o jña, xo rá bübütojji 'ma co angueze.

¹²Zö rá sufregöji, pero 'ma rá sëhcöji, rá mandaji 'ma co e Jesucristo.

Pero 'ma rá mamaji: "Dya ri pärägö c'ü", rá eñeji, nu'ma, xo ra mama angueze c'ü dya päcöji.

¹³Zö dya rá sidoji angueze c'ua ja nzi rgá mangöji, pero angueze ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra ngötcüji 'ma rá sidoji, y ra castigaozüji 'ma rá jëziji. Siempre cumple c'ü mama.

Un trabajador aprobado

¹⁴Rí mbenmbegue yo cjuarma, ri xipjiji c'ü ra mbötpüji na puncjü ngüenda c'ü dya ra zöji o jña. Na ngueje dya ne ga cjanu Mizhocjimi c'ín Jmugöji. Ri xipjiji c'ü dya ra zöji o jña, na ngueje ra s'onbü o mü'bü c'o ri ärä.

¹⁵Nu'tsc'e ri pjötpügue na puncjü ngüenda ri zopjü yo nte c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. 'Ma ri tsjague a cjanu, ra mä'c'ä 'ma Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ri bëzhgue 'ma in tseje.

¹⁶Cãrã o xöpüte c'o me ña jña'a c'o dya ni muvi, na ngueje dya süji Mizhocjimi. Dya ri dyocjeji anguezeji ni xo ri sögueji o jña c'o. Na ngueje co c'o jña c'o mamaji, xenda ra tsjaji c'o na s'o, cja na 'ñe c'o nte c'o ri ärä.

¹⁷C'o o jña c'o xöpüte ra s'onbü o mü'büji, chjëntjui nza cja 'na herida c'ü ni ma ni nguibi c'ü ni dya'a. Nza cja e Himeneo 'ñe e Fileto c'o xöpüte.

¹⁸Anguezevi ya xögüvi cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana. Mamavi c'ü ya ró tetcjöji 'ma o dyacöji nueva vida. Na jo c'ü. Pero dya nguextjo nu. Xo mamavi c'ü dya rá tetcjöji na yeje c'ü ri nuevo ín cuerpoji. Nguec'ua bübü c'o ya s'onbü o mü'bü, dya cja creoji e Jesucristo.

¹⁹Pero c'o na cjuana o t'i Mizhocjimi, dya ra xögüji cja e Jesucristo. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngümü c'ü na jo va jyábäji c'ü dya ra tunü. Na ngueje c'ín Jmugöji pärä cjó ngueje c'o o t'i, y pjörü c'o. Y 'ma cjó c'o mama: "E Jesucristo ngue ín Jmugö c'ü", eñe, ni jyodü ra jyëzi texe c'o na s'o.

²⁰Cja o ngümü 'na rico, bübü o traste de oro 'ñe de plata c'o me ni muvi c'o cant'aji o ndäjnã, 'ñe c'o ni sirveji o jñöñü. Xo bübü o traste de za'atjo o de varrotjo c'o na sucio c'o üt'üji o basura.

²¹'Ma cjó c'o ra jyëzi c'o na s'o c'o ya ró xi'tsc'ö, ri chjëntjui 'ma 'na traste de oro c'ü dya sucio. Nu'ma, ra sö c'e cjuarma ra mbëpi na jo 'ma c'ín Jmugöji, ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

²²'Ma cja t'itjo 'na nte, bübü na puncjü c'o na s'o c'o ne ra tsja. Nu'tsc'e, dya ri tsjague c'o, ni ri tsjijñi c'o. C'ü ri tsjague, sido ri tsjague na jo, y ri sido ri 'ñejme e Jesucristo. Sido ri s'iyague yo nte. Xo 'ñe, sido ri dyocjeji c'o ma't'ü Mizhocjimi c'o xo xögü cja c'o na s'o. Rí tsãrãgueji na jo nu c'o cjuarma c'o.

²³Cãrã c'o me söji o jña ga mamaji c'o jña c'o dya ni muvi. Na ngueje dya pärãji pje pjëzhi c'ü na cjuana. Nu'tsc'e, dya ri tsjapü ngüenda c'o nte c'o ri söji o jña. In pärãgue, je ngue c'ü ni mbürü o chü.

²⁴Ngue o mbëpjits'ügue c'ín Jmugöji. Nguec'ua dya cjó ni jyodü cjó ri söguevi o jña. Jmanch'a rgui zopjü yo nte. Rí jíchiji na jo o jña Mizhocjimi. Zö cjó c'o pje ra xi'ts'i, pero ri pësp'li paciencia, dya ri chjünrü.

²⁵'Ma cjó c'o dya ra ne ra dyät'c'ägue, jmanch'a rgui zopjüji. Xa'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji ra nzhogüji. Ra mbãrãji 'ma o jña angueze c'ü na cjuana, ra 'ñejmeji.

²⁶Nudya, c'o dya ne ra dyät'c'ägue, ya zo'oji cja o dyë e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ga ne e Satanás. Pero 'ma ra nzhogü o mü'büji, dya cja ra dyätãji c'ü dya jo.

3

Cómo será la gente en los últimos días

¹Ixti unnc'e ngüenda yo cjë yo ya va chëzhi ra nguins'i ne xoñijömü, ra zädã cjë'e c'o me rrü s'ëzhi.

²Yo nte'e ra s'iyatsjëji; dya ra s'iyaji yo nín minteji. Me ra neji o merio. Me ra pötü rgá mamatsjëji me na joji. Me xo ra tsjapütsjëji na nojo, ra tsjapüji menu c'o 'ñaja. Ra zadüji

Mizhocjimi y ra zadüji yo nín minteji. Dya ra dyätäji c'o nu tataji. Dya cjó ra gradecidoji c'ü rguí unüji 'na pöjô. Dya cjó ra respetaoji.

³ Dya ra s'iyaji c'o o dyoji. Dya ra jo'tp'üji c'o ri üji, zô ri ne c'o ri üji. Ra xosp'üji o bëchjine yo nín minteji. Y c'ü ra ëjë o ñiji, ixta tsjaji, dya ra ts'a's'üji. Nguec'ua ri chjëntjui nza cja o animale c'o na sate. Y ra nuji na ü texe c'o na jo.

⁴ Ra zidyiji yo nín minteji cja c'o pje pjëzhi. C'ü ra nguiñi o ñiji, ra tsjaji. Ra tsjapü me ri päräji. Ra tsja yo nte, dya ra mápäji Mizhocjimi; ra mápäji c'o netsjëji.

⁵ Ra tsjapü ri ma't'üji Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, anguezeji dya ra dyätäji c'ü.

Nu c'o ra tsja ga cjanu, dya pje rí dyocjeji c'o.

⁶ Nuc'o, ngue c'o me zenguate cja yo ngumü, me xipjiji jña yo ndixü ga dyonpüji. Bübü o ndixü c'o unü ngüenda c'ü tû na puncjü o nzhubü, nguec'ua ga creoji c'ü mama c'o na s'o ga xöpüte. Na ngue c'o pje nde ne c'o ndixü, cjaji c'o na s'o.

⁷ C'o ndixü siempre neji cjó ra jíchiji, ra dyäräji c'o. Pero dya nunca ra mbäräji c'ü ix na cjuana.

⁸ C'o na s'o ga xöpüte, ya s'odü o pjeñeji. Zô mama ejmeji Mizhocjimi, pero dya cjuana. C'ua ja nzi va tsja e Janes 'ñe e Jambres mi onpüvi c'o nte ngue c'ua dya ro dyätäji e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o xöpüte onpüji yo nte; dya neji c'ü ra mbärä yo nte c'o jña c'o na cjuana.

⁹ Pero dya texe yo nte ra creoji c'o xöpüte. Na ngueje ra zädä c'o xöpüte c'ua ja nzi va zädä e Janes 'ñe e Jambres; ra mbärä texe yo nte c'ü dya ni muvi c'ü ri mama c'o xöpüte, ni rrä cjuana.

El último encargo de Pablo a Timoteo

¹⁰ Nu'tsc'e, dya pje nza cjatsc'e c'o. Na ngueje c'o jña c'o ró jí'tsc'ö, j dyätcägö c'o. C'ua ja nzi rgá minc'ö, je xo gui minc'e a cjanu. I unügue ngüenda rí pépcö Mizhocjimi co texe ín mü'bü. Xo j unü ngüenda ja rgá ätpägö o jña, 'ñe c'ua ja rgá pésp'i paciencia 'ma cjó pje cjacü; dya ri nzhopcö c'ü rá cjapü na s'o c'ü. Xo j unü ngüenda c'ü rí s'iyagö yo nte. Xo j unü ngüenda rí sidogö Mizhocjimi.

¹¹ Rí sido Mizhocjimi zö nugüji na ü, zö me cjacüji rá sufregö. In pärägue ja va nugüji na ü 'ma mi bünc'ö cja c'o ciudad a Antioquía, 'ñe a Iconio, 'ñe a Listra. In pärägue ja va tsjacüji ró sufregö na puncjü. Pero Mizhocjimi o mböxcö rvá séchi texe c'o.

¹² C'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ne ra dyätä angueze, nuc'o, ra nu'uji na ü c'o, ra tsja yo nte.

¹³ C'o xöpüte c'o me na s'o c'o onpü yo nín minteji, xenda rrä s'o c'o. Ra sido ra

dyonpüji yo nte. Y c'o xöpüte xo ra creoji o bëchjine.

¹⁴ Nu'tsc'e sido rí creo c'o jña c'o ya j xötpü c'o in pärägue c'ü na cjuana. In pärägue nu c'o o jí'ts'i, na cjuana c'ü mama c'o.

¹⁵ Xo in pärägue o jí'tsc'eji o jña Mizhocjimi ndeze 'ma cja mi ts'it'igüe. Nguec'ua in pärägue ja ga cja e Cristo Jesús. Nuc'ü, ra sido ra jocüts'ü in mü'bü, na ngue in ench'e in mü'bü c'ü.

¹⁶ Texe c'o o dyopjü o jña Mizhocjimi, ngue o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o dyopjüji. Me ni muvi o jña Mizhocjimi para rá jíchöji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja rga pjöngüendaji cja c'o dya cjuana. Me xo ni muvi o jña Mizhocjimi para rá zopjüji c'o cja na s'o, ngue c'ua ra jyëziji c'o, ra tsjaji c'o na jo. Me xo ni muvi para rá jíchiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji.

¹⁷ Mizhocjimi o dyacöji o jña, ngue c'ua nutscöji o t'izgöji rá cjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo.

4

¹ Pã'tc'ã in mü'bü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji. Nguec'ua rí pjötpügüe na puncjü ngüenda rí tsjagüe yo cja rá xi'tsc'ö dya. Na ngueje ra ëjë na yeje e Jesucristo ra 'ñe manda. Pero ante c'ü ra manda, ra jñünpü ngüenda c'o xe ri bübütjo 'ñe c'o ya rguí ndü.

² Nguec'ua rí xi'tsc'ö rí tsjacjuana rí zopjügüe yo nte, rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Rí xipjiji ma dyä'tc'äji, o dya dyä'tc'äji. Xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua c'o cja na s'o ra unüji ngüenda c'ü na s'o cjaji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rguí huënc'h'iji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rguí zopjüji ra tsjaji c'o na jo. Rí pésp'igüeji na puncjü paciencia rguí jíchqueji.

³ Rí xipjigüeji dya o jña Mizhocjimi, na ngueje ra zädä 'ma dya cja ra dyäräji c'o o jña Mizhocjimi c'o me na jo na cjuana. Me ra ndeñeji c'o xöpüte c'o ra xipjiji jña c'o ra ne ra dyäräji c'o rguí mäjäji.

⁴ Ra ngo't'üji o ngöji, dya cja ra dyäräji c'ü na cjuana. Ra creoji c'o pje nde ma bëchjine c'ü pezhe yo nte.

⁵ Nu'tsc'e, rí tsjijñigüe na jo in pjeñe, dya rí creogue c'o bëchjine. C'o rí sufregüe, rí séchque c'o. Sido rí xipjigüe yo nte ja ga cja e Jesucristo. Rí tsjagüe texe c'o bëpji c'o ya dya c'ü Mizhocjimi.

⁶ Ya ra zädä 'ma ra bötcö. C'ü rga tügö, chjëntjui 'na ofrenda c'ü ro unügö Mizhocjimi.

⁷ Xo rí chjëntcjöbe nza cja c'ü ya tsja na jo 'na carrera, ró sido cja o 'ñiji Mizhocjimi, ró cjagö c'o o xitsi. Y sido rí ejmegö c'ü.

⁸ Nguec'ua ya bësquigö a jens'e c'ü ra dyacö c'in Jmugöji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Ra ch'acö na ngueje rvä ätcö na jo. Na ngueje c'in Jmugöji cjö't'ü na jo c'o

cja na jo. Dya nguextjozögö ra ch'acügö; xo 'ñetjo texe c'o me ne o mü'bü ra ëjë na yeje e Jesucristo.

Instrucciones personales

⁹ Rí tsjague posible ts'i rguí ma zenguazü.

¹⁰ Na ngueje e Demas ya o zogüzü, o ma a ma a Tesalónica. Na ngueje o mäpä yo cjaji dya cja ne xoñijö mü. E Crescente o ma a ma a Galacia. E Tito o ma a ma a Dalmacia.

¹¹ Nguextjo e Lucas xe rí bübügöbe. 'Ma rí ma zenguazü, rí jyodü e Marcos rí mëvi ra ma mböxcü. Na ngueje angueze na jo ga mböste.

¹² E Tíquico ró xipji ra ë va a Efeso.

¹³ 'Ma rí ma zenguazü, rí tsannga c'ín gaván c'ü ró sogö a ma a Troas cja o ngumü e Carpo. Xo rí chjënngui c'o ín libro. C'ü xenda rí unü ngüenda rí chjënngui, ngue c'o xipjadü c'o t'opjü o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Me go tsjacügö c'o na s'o e Alejandro c'ü pëpji cja yo metal. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre.

¹⁵ Nu'tsc'e rí pjötpü ngüenda angueze. Na ngueje me go nugüjme na ü'ü, mi cjapütjo bëchjine c'o ín jñagöjme.

¹⁶ 'Ma o dyönnögö c'o pje pjëzhi, 'ma o jñüncöji ngüenda c'ü primero vez, dya cjó ñacö; ró ñatsjögö. Na ngueje texeji go zogüzüji. Rí ötcö Mizhocjimi ra perdonaoji c'ü vi zogüzüji a cjanu.

¹⁷ Zö o zogüzüji, pero mi bübü c'ín Jmugöji co nuzgö, o tsjacü ró zëzhgö. Nguec'ua rvá zopjü c'o nte ró xipjiji na jo'o ja ga cja e Cristo. Nguec'ua va dyärä me na puncjü c'o dya menzumü a Israel. Y nguec'ua dya jñüncüji ngüenda c'ü ro mbötcöji. C'o ne ra mbötcö, chjëntjui nza cja o león yo me na sate.

¹⁸ C'ín Jmugöji ra mböxcö zö me ra tsjacüji c'o me rá sufre. Ra mböxcö ngue c'ua rá mimigö nu ja manda angueze a jens'e. Me na jo angueze 'ñe me na nojo. Je rga cjanu texe c'o cjë'ë, zö ya rguí nguins'i ne xoñijö mü.

Saludos y bendición final

¹⁹ Xipji ra mbörü Cjimi e Prisca 'ñeje e Aquila. Xo rí xipji ra mbörü Cjimi c'o cārā o ngumü e Onesíforo.

²⁰ E Erasto o nguejme a ma a Corinto. E Trófimo ró sogü a ma a Mileto, na ngueje mi sö'dyë c'ü.

²¹ Rí tsjague posible rí ma zenguazü ante c'ü ra zädä yo pa yo na së'ë. Va bö'tc'ütjo Cjimi e Eubulo 'ñeje e Pudente 'ñe e Lino 'ñeje e Claudia, cja na 'ñe texe c'o cjuarma.

²² Nu'tsc'e Timoteo, ra mböxc'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y sido ra nuc'ejí na jo ín texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TITO

Pablo escribe a Tito

¹ Nutsco e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rí mbèp'jigö cja Mizhocjimi. Q apóstolezügö e Jesucristo, o juancügö rá zopjü yo nte, rá xipjiji ja ga cja angueze. Ngue c'ua ra 'ñenche o mü'bü e Jesucristo c'o o juajnú Mizhocjimi. Y ngue c'ua ra mbārāji yo jña yo na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ua ra mimiji c'ua ja nzi ga ne angueze.

² Rí zopjügö yo nte, na ngeje rí pārāgö Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama, ra unü c'ü rguí búbütjo yo nte. Na ngeje 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi ne xoñijö'mü, o mama c'ü ro dyacöji ni rva búbütjoji. Mizhocjimi, dya mbèchjine c'ü.

³ Ya zädä dya yo cjë c'o o mama Mizhocjimi. O mandazü angueze o dyacö ne bèpji rá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbārāji dya c'ü ngue Mizhocjimi ra salva anguezeji.

⁴ Nu'tsc'e Tito, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngeje 'ma ró xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo, j 'ñenche in mü'bügue c'ü, c'ua ja nzi rvá ench'e in mü'n'c'ö. Rí ötcö Mizhocjimi c'ñe Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e 'ñe ra tsjapü ra söya in mü'bü, dya pje rí mbeñegue. Je xo rgá ötcö e Jesucristo c'ín Jmugöji nu c'ü o ë 'ñevguegöji libre cja c'o na s'o.

El trabajo de Tito en Creta

⁵ 'Ma ró sogüts'ü a ma a Creta, ngue c'ü ri tsjague c'ü xe mi bëhzi ro cjağö. Ngue c'ü ri juajnú cjö ro tsja pastor c'ua ja ya nzi rvá xi'tsc'ö; nzi 'na jñiñi c'ü tsja a Creta ri juajnügue c'o ri menzumü nu, ra tsja pastor.

⁶ Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjö sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ni jyodü c'o o t'i ya ri ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Ni jyodü ra dyārāji, dya ra tsjaji c'o na s'o.

⁷ 'Na pastor, pjörü yo nu cjuarma ga mbèpi Mizhocjimi. Nguec'ua c'ü ra tsja pastor, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua ra nādāji cja'a na jo. Dya ra tsjapü na nojo. Dya xo ra sjëya. Dya xo ra t'í. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra ne o t'opjü.

⁸ C'ü ra tsja pastor, ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Ra tsja c'o na jo. Ra nguujñi na jo o pjeñe. Rrā jonte cja yo nu minteji. Ra tsja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Ra mbörütsjë ja rgá mimi.

⁹ Yo jña yo na cjuana yo vi jíchiji yo pastor ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü yo pastor ra unüji na jo nguenda, dya ra jyéziji. Ngue c'ua ra sö yo pastor ra jizhiji na jo yo jña yo me na

jo. Y 'ma cjö c'o ra mama "Iyö, dya cjuana", ra 'ñeñe, ra sö c'e pastor ra zopjü c'o, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü dya jo va ña'a c'o.

¹⁰ Na ngeje cārā na puncjü o xöpüte c'o dya pje ne ra dyārā yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo. Mamaji jña c'o dya ni muvi, y onpüji yo nte. Ngue c'o ín menzumügöjime a Israel c'o xenda cja a cjanu, dya ne ra dyārāji.

¹¹ Xipjiji jña c'o cjuarma c'ü dya ni jyodü ra xipjiji. Nguec'ua búbü o ngumü nu ja ya nde jyéziji Mizhocjimi. C'ü ni tsjaji xöpüte, nguextjo c'ü ra ndöji na puncjü o t'opjü. Nguec'ua ni jyodü rí huench'igue c'o xöpüte, ngue c'ua dya cja ra ñaji a cjanu.

¹² Tsjiñi c'ü o mama 'naja c'o o menzumütsjëji c'ü mi cja'püji mi ngue 'na profeta. O mama a cjava: "Yo ín menzumüjime a Creta, me pezeji o bëchjine. Me na s'onteji. Me siji o xëdyi, pero me na mañaji, dya ne ra pèpji", eñe c'e nte c'ü mi cja'püji profeta.

¹³ Na cjuana va mama c'e nte. Na ngeje cārā c'o me na mbèchjine nza cja c'o xöpüte c'o onpü yo cjuarma. Nguec'ua nu'tsc'e rí huench'i yo cjuarma, ngue c'ua dya cja ra creoji c'o xöpüte, ra creoji na jo Mizhocjimi.

¹⁴ Na ngeje c'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'o jña c'o cjiñitsjë yo ín menzumügöjime a Israel, yo dya ne ra creo yo jña yo na cjuana c'ü ja ga cja e Jesucristo. C'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'ü búbü o jñöñü c'ü dya sö ra ziji.

¹⁵ Pero rí xi'tsc'ö, c'o ya ndintspiji o mü'bü c'o na s'o, unüji nguenda c'ü na jo zö pje ra ziji. Pero c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, na s'o o mü'büji. Nguec'ua na s'o, zö pje ra tsjaji. Na ngeje ya s'odü o pjeñeji, dya pārāji pje ni mbë c'ü na jo'ö 'ñe c'ü na s'o.

¹⁶ Mama c'o xöpüte c'ü pārāji Mizhocjimi. Pero c'ü ni tsjaji na s'o, ixi 'ñetse c'ü dya pārāji. Me na s'oji cja o jmi Mizhocjimi, dya pje ne ra dyārāji. Ya 'mātpāji c'ü dya pje sö'ö pje ra tsjaji c'o na jo.

2

La enseñanza sana

¹ Nu'tsc'e Tito, dya rí xipjigue yo cjuarma ja c'o ga mama c'o xöpüte c'o na mbèchjine. Rí xipjiji ra mimiji na jo, c'ua ja nzi ga mama o jña Mizhocjimi nu me na jo.

² Rí xique yo cjuarma yo ya tita ra mbörütsjëji ja rgá mimiji, ra mimiji na jo ngue c'ua yo nte ra respetaoji c'o. Xipjiji ra nguujñiji na jo o pjeñeji, 'ñe ra sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi. Xo rí xipjiji ra s'iyaji na jo yo nu minteji. Zö pje ra sufreji, xipjiji c'ü dya ra tögü o mü'büji, ra sidoji Mizhocjimi.

³ Je xo rga cjanu yo nita. Xique anguezeji ra züji Mizhocjimi rgá mimiji na jo. Xipjiji c'ü dya ra xos'üji o bëchjine. Xipjiji c'ü dya ra tji. Xipjiji ra jizhiji 'na tjürü c'ü na jo.

⁴ Nguec'ua yo cja xe xunt'i xo ra s'iyaji o xiraji ñe o t'iji.

⁵ Y ra mbörütsjēji ja rgá mimiji, dya ra nguinjñiji c'o ñaja bézo. Ra pēpjiji na jo cja o ngumtūji, y me rrā jontejji. Xo ra dyātāji c'o nu xiraji. Ni jyodū rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma jiyō, ra mama yo nte: "Dya pje ga jo o jña Mizhocjimi", ra ñeñeji.

⁶ Je xo rga cjanu yo cjuarma yo cja xe t'i. Rí xipjiji ra mbörütsjēji ja rgá mimiji.

⁷ Nu'tsc'e, texe c'ü rí tsjague, rí jizhi 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua yo cjuarma je xo rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma rí jíchi yo cjuarma, dya rí jíchiji o béchjine. Y rí zopjūji na jo co respeto.

⁸ Rí jíchi na jo yo cjuarma, ngue c'ua dya ra sō cjō ra mama: "Dya jo yo jña yo", ra ñeñeji. Rí jíchiji na jo'o, ngue c'ua c'o dya ne ra creo yo jña yo na cjuana, ra tseji. Y dya pje ra chō'tc'ēji c'ü rguí zanc'ēji.

⁹ Bübü o cjuarma c'o mbēpjitjo. Xique anguezeji ra dyātāji c'ü nu lau, ra tsjaji texe c'ü ra xipjiji. Xipjiji, dya ra ndünrūji. Texe c'o ra tsjaji, ra jyodūji ja rgá mājā c'ü nu lamu.

¹⁰ Rí xipji c'o cjuarma c'ü dya pje ra pōnbūji c'ü nu lamu. Nguec'ua c'ü nu lamu ra mbēsp'i confianza c'o. Ra tsjaji na jo'o, ngue c'ua ra unū ngüenda yo nte, c'ü na jo ne jña nu mama c'ü ja va jocüzü ín mü'būji Mizhocjimi.

¹¹ Ya jítscōji dya Mizhocjimi c'ü me s'iyazgōji. Nguec'ua sō ra salva 'na nte, zō ri mbēpji, zō pje ri pjēzhi.

¹² Na ngue me go s'iyazgōji a cjanu Mizhocjimi, nguec'ua rí unnc'ōji ngüenda ni jyodū rá átcōji Mizhocjimi rga jéziji c'o na s'o. Dya cja rá cjaji c'o rí netsjēgōji, c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo cjē yo rí cārāji dya. Ni jyodū rá pjörütsjēji ja rga mimiji. Y rrā jontezūji cja yo nín mintegōji. Y rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹³ Na ngueje rí pārāgōji ra ējē na yeje e Jesucristo c'ü ngue ín Mizhocjimigōji, c'ü me na nojo c'ü o ē ñevguegōji libre. Nuc'ü, me rrā zō rgá ñeje. Nutscōji me rí mājā rgá te'begōji.

¹⁴ E Jesucristo o ne o ndü va ngōtcūji ín nzhubūji. O ndintsquiji ín mün'c'ōji, ngue c'ua o sō o tsjacūji o ntezgōji c'ü. O ndintsquiji ngue c'ua rá cjaji dya c'o na jo, co texe ín mün'c'ōji.

¹⁵ Nu yo jña yo, rí xipjigüe yo cjuarma. Rí zopjūji ra tsjaji a cjanu c'o na jo. Y 'ma ra tsjaji c'o na s'o, rí huēnch'iji. Na ngueje je ga cjanu ga xi'ts'i Mizhocjimi. Nguec'ua, dya cjō ra despreciaots'ügüe c'o jña c'o rí xipjiji.

¹ Nu'tsc'e Tito, rí mbenmbegue yo cjuarma ra dyātāji nu o gobiernojji ñe texe yo pje nde pjēzhi, ra tsjaji c'ü ra xipjiji. Y ra bübūji dispuesto ra mbōs'ūji yo nín minteji.

² Xo rí mbenmbeji c'ü dya cjō ra zadūji. Y dya cjō ra jyonbūji o chū. Zō pje c'o ra xipjiji, pero dya pje ra tsjapūji. Dya ra tsjapūji na nojo, pero ra zopjūji co respeto texe yo nte.

³ Ni jyodū rá tratati na jo yo nte. Na ngueje xo ñetscōji, dya xo mi pārāgōji Mizhocjimi, y dya xo mi ne ro ārāji. Mi oncūgōji nguec'ua sido mi cjaji c'o mi netsjēgōji, y mi māpcōji c'o na s'o, dya mi sō ro jēzgōji. Me mi cjiñi na s'o ín mü'būji. Y me mi mbidiaji c'o ñaja. Nguec'ua mi pōtma nugōji na ü yo nín mintegōji.

⁴⁻⁵ Mizhocjimi o jítscōji c'ü me na jonte, me s'iyazgōji nutscōji rí nteji; o ñevguegōji libre xo mi ne ro ārāji. Mi oncūgōji nguec'ua ro cumplegōji ro cjaji c'o na jo, pero dya ngue c'ü vi ñevgueji libre Mizhocjimi. C'ü vi ñevgueji libre, ngue c'ü me go juentsqueji. O ndintsquiji ín mü'būji c'o na s'o, nguec'ua nuevo ín mü'būji ñe ín pjeñeji. O dyacūji o Espiritu c'ü bübü dya ín mün'c'ōji ngue c'ua nuevo rgá minc'ōji dya.

⁶ Na ngue c'ü o ñe salvazgōji e Jesucristo, o dyacūji Mizhocjimi c'ü o Espiritu c'ü pjōxcōji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

⁷ Me go ne Mizhocjimi go perdonaozūji, nguec'ua ya recibidozūji nza cja 'ma dya ro cjaji c'o na s'o. Nguec'ua rí pārāgōji c'ü ra ch'acōji rá ma minc'ōji co Mizhocjimi para siempre, zō ya rguí nguins'i ne xoñjōmü.

⁸ Na cjuana yo jña yo cja ro xi'ts'i. Nguec'ua rí negō sido rí zopjūgüe yo ench'e o mü'bü Mizhocjimi, rí xipjiji co texe ín mü'bü c'ü na cjuana yo, ngue c'ua ra mbōtpūji ngüenda ra tsjaji c'o na jo. Na jo yo jña yo; ni muvi na puncjü 'ma cjō c'o ra unū ngüenda.

⁹ Bübü c'o me pōtca dyönütsjēji o jña c'o dya ni muvi. Me pezheji ja ma cja c'o ín mboxatitagōjme. Me xo chūji ga zōji o jña ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nu'tsc'e, dya rí tsjague a cjanu, ni xo rí tsjapü ngüenda c'o cja ga cjanu. Na ngueje dya ni muvi, y dya cjō ra mbōs'ü c'o jña c'o.

¹⁰⁻¹¹ 'Ma cjō c'o nan'ño ga xōpü ngue c'ua ga xōcūji yo cjuarma, rí xipjigüe ra jyēzi c'ü na s'o c'ü cja. 'Ma ya na yeje vez vi zopjūgüe, 'ma dya dyā'tc'ä, nu'ma, ixti unnc'e ngüenda c'ü ya s'odü o mü'bü c'e cjuarma. Na ngueje ya vi tsjapūgüe saber c'ü me cja na s'o, pero dya jyēzi. Nguec'ua rí pjongü a ndetsc'ēji c'e cjuarma.

Instrucciones personales

¹² Rá xipji e Artemas ra ējē, ra ñe päjtc'ägue. O 'ma jiyō, ngue e Tiquico c'ü rá xipji ra ējē. 'Ma ra säjä, rí tsja posible ixti mague a ma a Nicópolis nu ja rá chjēgōvi. Na

3

Deberes de los creyentes

ngueje ya ró mbeñe je rá ma mimi nu, yo pa'a yo rrã sé.

¹³ Rí tsja posible rí pjös'ü na jo e Zenas c'ü licenciado, 'ñeje e Apolos ngue c'ua 'ma ra mëvi, dya pje ra bëzhivi cja 'ñiji.

¹⁴ Xipji yo cjuarma xo ra mbös'üji c'o. Na ngueje ni jyodü yo cjuarma ra xötpü ra mbös'üji na jo yo nu cjuarmaji, 'ma pje c'o ni jyodüji. Na ngueje c'o na cjuana ench'e o mü'bü e Jesucristo, s'iyaji a cjanu yo nu cjuarmaji.

Saludos y bendición final

¹⁵ Va bö'tc'ütjo Cjimi texe yo rí dyocjõjme. Xipji ra mbörü Cjimi yo ench'e o mü'bü Mizhocjimi yo s'iyazüjme. Mizhocjimi ra mböxc'üji in texeji. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A FILEMÓN

Pablo escribe a Filemón

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rrã ogö a pjörü na ngueje o mbëppjizü e Jesucristo. Nutscö 'ñe e cjuarma Timoteo rí zenguats'ügöbe nu'tsc'e Filemón rí s'iyats'übe. Nuzgöbe 'ñetsc'e rí pëpcöji Mizhocjimi.

² Xo rí zenguats'ügöbe Apía nu'tsc'e ín cjüts'ügöbe. Xo rí zenguats'übe Arquipo nu'tsc'e' ñezgöbe o tropazüji Mizhocjimi rí pëpcöji c'ü. Cjuarma Filemón, xipji ra mbörü Cjimi texe yo cjuarma yo jmurü cja in nzungue.

³ Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra nuc'ejí na jo, 'ñe ra tsja'ceji ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

El amor y la fe de Filemón

⁴ Nu'tsc'e Filemón, rí mbents'egö texe 'ma rí ötü Mizhocjimi. Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi.

⁵ Na ngueje rí äragö c'ü in sido in ejme e Jesús c'ín Jmugöji. Xo rí äragö c'ü in sido in s'iyague texe yo o t'i Mizhocjimi.

⁶ Na ngue in ench'e in mün'c'e e Jesucristo, in zopce c'o 'ñaja; nguec'ua xo ga 'ñench'e o mü'büji c'ü. Nguec'ua rí ötcö Mizhocjimi, anguezeji 'ñetsc'e ra tsja'c'üji rí unnc'ejí nguenda c'ü ja va dyacöji e Cristo c'o me na jo, ngue c'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁷ Na ngue in s'iyague yo o nte Mizhocjimi, anguezeji me mājā o mü'büji, dya pje mbeñeji. Nguec'ua xo 'ñezgö xo rí mājägö, dya pje xo rí mbeñe.

Pablo pide un favor para el esclavo Onésimo

⁸ O 'ñevgue e Cristo rí cjägö apóstole. Nguec'ua sö rá mandats'ü pje ni jyodü rí tsja'a.

⁹ Pero dya rí mandats'ü; rí ö'tc'ö favor rí tsja, na ngueje pötü rgá s'iyavi. Mbeñegue, nutscö e Pablo rí tita, y nudya rrã o'o a pjörü na ngueje o mbëppjizü e Cristo.

¹⁰ Rí ö'tc'ü favor rí recibidogue e Onésimo c'ü in cjäpü in mbëppjigue. Rí recibidogue na ngueje chjëntjui c'ü rí ngue in ch'igö c'ü. Na ngue 'ma ró zopjügö va a pjörü, xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

¹¹ 'Ma ot'ü, dya mbë'pc'i na jo c'ü. Nudya, ra mbë'pc'i na jo. Xo ra mböxcügö na jo.

¹² Nujnu, ró xipji ra nzhogü ra säjä cja in jmigue. Rí recibidogue nu. Na ngueje chjëntjui c'ü rí ngue in ch'igö nu me rí mápägö co texe in mü'bü.

¹³ Rrã o'ogö a pjörü na ngueje rí zopjü yo nte rí xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua mi ne ro süjmügö e Onésimo ro nguejme

co nutscö. Nguec'ua c'ü rí pjöxcügue, ro mböxcö angueze.

¹⁴ Pero dya mi ne ro süjmügö 'ma dya rí xitscö. Na ngue dya mi ne ro cja'c'ü a fuerza. Nguetsjé c'ü rí mbeñegue a mbo in mü'bü rí mangue cjo ro nguejme cjo dya ro nguejme.

¹⁵ O c'ueñe e Onésimo o xögü ja nzitjo pa co nu'tsc'e. Pero 'ma rí recibidogue, xa'ma rí mimivi dya textjo yo cjé'è.

¹⁶ Dya cja rí 'ñegue dya e Onésimo nza cja 'ma mi cjäpü in mbëppjigue; rí 'ñeje dya, nza cja c'ü nda rrí muvi que 'na mbëppi. Rí 'ñeje dya, na ngueje ngue in cjuarmague c'ü rí s'iyague. Nutscö rí s'iyagö nu, nu'tsc'e xenda rí s'iyague nu. Na ngueje e Onésimo ngue in mbëppjigue, y xo ngue in cjuarmague dya, na ngueje xo ench'e o mü'bü c'ín Jmugöji.

¹⁷ 'Ma rí dyocjövi, rí recibidogue nu nza cja 'ma rí nguetscö.

¹⁸ 'Ma pje c'o tsja'c'ü e Onésimo, 'ñe 'ma pje c'o tun'c'ü, jñu's'ügue. Nguetscö rá cjö'tc'ü.

¹⁹ Nutscö e Pablo nguetsjé in dyé'è rí opjü; nguetscö rá cjöt'ü. Maco dya rí cobrats'ü c'ü rvá xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo. In bübüttjogue dya, na ngue c'ü rvá zo'c'ö.

²⁰ Nguec'ua rí ö'tc'ü favor cjuarma rí recibidogue e Onésimo. Na ngue je ga cjanu ga ne e Cristo c'ín Jmugöji. Rí recibidogue, ngue c'ua dya cja ra pëtsa in mü'bü.

²¹ Rí opjügö yo, na ngue rí pärägö na jo c'ü rí dyätcägö. Xo rí pärä na jo c'ü xe rí pjös'ügue na puncjü e Onésimo que nu yo rí xi'tsc'ö.

²² C'ü xe rí tsjague, rí xa'ma nu ja rá oxügö in nzungue. Na ngueje 'ma rí dyötcöji Mizhocjimi, rí te'be ra ch'acö sjëtsi rá ëjë rá 'ñe zenguats'üji.

Saludos y bendición final

²³ Va bö'tc'ütjo Cjimi e Epafra. Rí bübübe a pjörü c'ü, na ngueje o mbëppjizübe e Cristo Jesús.

²⁴ Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Marcos, 'ñe e Aristarco, 'ñe e Demas, 'ñe e Lucas. Anguezeji rí pëpjieme Mizhocjimi.

²⁵ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji.

LA CARTA A LOS HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

¹ Mi jingua Mizhocjimi o 'fünbū o mü'bū c'o profeta o zopjūi c'o ín mboxpalegōji, o xipjiji ja ga cja Mizhocjimi. Na puncjū c'ua ja va zopjūi, pero dya be xipjiji texe.

² Pero nudya yo cjē yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijōmū, Mizhocjimi o ndājā c'ū nu T'i o ējē cja ne xoñijōmū. Nguec'ua sō rá pārāgōji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. Ngue c'ū nu T'i Mizhocjimi c'ū o dyāt'ā ne jens'e 'ñe ne xoñijōmū, c'ua ja nzi va xipji c'ū nu Tata. Y je ngueje c'ū nu T'i, c'ū ya 'ñeme Mizhocjimi c'ū ra tsjapū o cjaja texe yo.

³ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Nguec'ua je ga jñu's'ū ga cjanu c'ū nu T'i. Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je ixca cjatjonu c'ū nu T'i. C'ū nu T'i me na zēzhi c'ū; sido ra búbūto ne jens'e 'ñe ne xoñijōmū hasta 'ma cja ra mama angueze c'ū dya cja ra búbū yo. Angueze o 'ñe ndū va ngōtcūji ín nhzunc'ōji. Pero o tetjo o búbūto na yeje, cja nu o ma mimi cja o jodyē Mizhocjimi c'ū manda a jens'e.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴ Mizhocjimi ya unū c'ū xenda pjēzhi na nojo c'ū o T'i, que na ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cārā a jens'e. C'ū rgā pārāgōji c'ū xenda na nojo c'ū, ngue c'o jña c'o o mama Mizhocjimi.

⁵ O xipji a cjava c'ū nu T'i: Ixi ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ō. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e ín Ch'itsc'ō, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe c'o ixi cārā a jens'e, nunca go xipji a cjanu Mizhocjimi c'o. Mizhocjimi xo mama:

Nutscō rá jizhigō c'ū ngue o Tatzügō; y angueze ngue ín Ch'igō c'ū, eñe Mizhocjimi.

Dya ngue c'o anxe c'o mi sjippi ngue nu T'i Mizhocjimi.

⁶ 'Ma o tsja Mizhocjimi o xipji c'ū nu T'i o ējē cja ne xoñijōmū, o mama Mizhocjimi va xipji c'o o anxe:

Nu'tsc'eji, rí ndūñijōmūji a jmi ín Ch'igō rí ma'tc'eji ín texeji, eñe Mizhocjimi.

⁷ Je ga cjava ga nādā Mizhocjimi c'o o anxe: Yo ín anxe yo cjacō jmandago, búbū 'ma rí cjacō ra jñetse nza cja o sivi 'ma pēpcō yo.

O 'ma jiyō, nza cja o ndajma, eñe Mizhocjimi.

⁸ Pero o xipji a cjava c'ū nu T'i: Nu'tsc'e Mizhocjimi, nunca ra nguarū rgui tsjague Jmu. Me na jo rgui mandague.

⁹ Nu'tsc'e me i ñegue i tsjague c'o na jo. Nunca i tsjague c'o na s'o, na ngue dya i ñegue.

Nguec'ua rvā da'c'ō c'ū me na notsc'e. Nguec'ua ín dyocjei mājā c'o, pero nu'tsc'e xenda ín mājē.

¹⁰ Mizhocjimi xo xipji a cjava c'ū nu T'i: Nu'tsc'e ín Jmugue, i dyāt'ā ne jens'e 'ñe ne xoñijōmū ndeze mi jingua. I dyāt'ā co ín dyētsjēgue yo.

¹¹ Nujyo, ra zādā 'ma ra chjorū yo; nu'tsc'e rí sido rí bünctje.

Nujyo, ra tjeze nza cja 'naja zēbitu yo.

¹² 'Na bitu c'ū ya zēbitu, ra mbägāji cja rrū jyeji 'na nuevo bitu.

Je xo rga cjanu rí chjotūgue ne jens'e 'ñe ne xoñijōmū, cja rrī cambiague c'ua c'ū rí nuevo yo.

Nu'tsc'e nunca rí cambiague. Y rí sido rí bünct'e, eñe Mizhocjimi va xipji c'ū nu T'i.

¹³ Mizhocjimi xo xipji c'ū nu T'i:

Mimigue cja ín jodyēgō.

Rí da'c'ū rí mandague hasta 'ma cja rí chōpū yo nuc'ū na ū'ū, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe Mizhocjimi, nunca go xiji c'ū ro manda a cjanu c'o.

¹⁴ Anguezeji mbēpjtijoji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ga xipji Mizhocjimi anguezeji ra ēji, ra 'ñe mbōxcōji rí texeji nutscōji ya ni ma ga jocüzū ín mü'būji e Jesucristo.

2

No hay que descuidar la salvación

¹ C'ū nu T'i Mizhocjimi xenda pjēzhi na nojo que na ngue c'o o anxe Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodū rá unnc'ōji na jo ngüenda c'o jña c'o ró ärägōji c'ū ja ga cja angueze. 'Ma jiyō, ts'ē ts'ē rga xōgōji 'ma cja o 'ñiji.

² Mi jingua, Mizhocjimi o ndājā c'o o anxe o 'ñe unū c'ū o ley Mizhocjimi nu c'o ín mboxpalegōji. Nu c'o ley c'o, je t'opjū nu, c'o na jo c'o ro tsja c'o nte, 'ñe c'o na s'o c'o dya ro tsjaji. 'Ma cjō c'o dya ro dyātā, mi jyodū ro sofre c'o.

³⁻⁴ Je xo rga cjazgōji nu. 'Ma dya rá cjacpūji ngüenda c'o o jña c'ū nu T'i Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsjacūji me rá sufreji. C'ū nu T'i Mizhocjimi c'ū pjēzhi Jmu o ējē, o 'ñe mama ja rgā sō rá salvagōji. Búbū c'o o dyārā c'o mi mama c'ū nu T'i Mizhocjimi. Anguezeji cjanu o xitscōji c'ū ja rga salvagōji. Rí pārāgōji c'ū ín cjuana c'o o xitscōji c'o. Mizhocjimi o unū ja va tsjaji c'o ma nojo. Nguec'ua rvā pārāgōji c'ū na cjuana c'o mi mamaji. Mizhocjimi o mbōs'ū anguezeji o tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguec'ua c'o nte me go nguijñji c'ua. O Espiritu Mizhocjimi o unū ja va pēpji nzi 'na anguezeji, nde nan'ño bēpji va mbēpji Mizhocjimi. O tsjaji a cjanu texe

yo, na ngue Mizhocjimi je va ne a cjanu. Nguec'ua 'ma dya rá cjaþúji nguenda c'o jña c'o mama Mizhocjimi c'ù ja rga salvazgöji c'ù nu T'i, nu'ma, dya ra perdonaozúji Mizhocjimi 'ma, ra tsjacúji rá sufrejji.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵ Rrã xi'tsc'öji ja rga cja 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömu. Dya ngueje c'o anxe c'o o ngama Mizhocjimi ra manda c'o.

⁶ Rí pärägöji c'ù dya ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ra manda, na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Maco dya ni muvizgöjme rí ntejme, pero in pjöxcöjme in pjöcüjme.

⁷ I tsambgagöjme c'ù rí ts'iquëgöjme. Xenda na nojo c'o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, na ngue xenda manda que rá nguezgöjme. Pero i mangue c'ù ra zãdã 'ma xo rrã nozögöjme, y rrã zözgöjme nza cjatsc'e.

Y i tsambgagöjme rá mandajme texe cja yo i dyãt'c'e.

⁸ Ngue c'ua nde ra respetaozüjme texe yo, embeji Mizhocjimi.

O mama Mizhocjimi c'ù ra respetaozüji nutscöji rí nteji; ra respetaozüji texe yo o dyãt'ã angueze. Nguec'ua rí unnc'öji nguenda c'ù rá mandaji texe yo. Rí pärögöji c'ù dya be va sädãzögöji c'e jña, na ngue dya be rí mandaji a cjanu.

⁹ Pero rí unnc'öji nguenda c'ù ya va sädã yo jña. Na ngueje c'o cjë c'o mi bübü va e Jesús cja ne xoñijömu, xenda mi pjëzhi ts'inguilëjë ma nojo c'o o anxe Mizhocjimi que na ngueje e Jesús. Na ngue e Jesús vi 'ñe nza czazgöji rí nteji. Y me go sufre va ndü. Nguec'ua Mizhocjimi o 'ñeme ra manda e Jesús. Nguec'ua rá sügöji dya c'ù. Mizhocjimi me go nezgöji, nguec'ua va ndãã a cjanu e Jesús o 'ñe pätcãgöji va ndü c'ù.

¹⁰ Mizhocjimi o dyãt'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijömu ngue c'ua rá ma't'üji angueze. Pero xo mama c'ua rá tsjapü na puncjü o t'i yo nte, ngue c'ua rrã zöji nza cja angueze. Nguec'ua va tsja angueze o ndãã c'ù 'natjo o T'i, o ëjë nza czazgöji rí nteji, o 'ñe sufre va ndü. Nguec'ua nudya, c'ù nu T'i Mizhocjimi sö ra 'ñeme libre yo nte, xo ra tsjapüji dya o t'i Mizhocjimi.

¹¹ E Jesucristo c'ù o T'i Mizhocjimi o ëjë o 'ñe ndintsqui in mü'büji c'o na s'o. Nutscöji o ndintsqui in mü'büji, xo 'ñezgöji o t'izüji dya Mizhocjimi. Nguec'ua, dya tseje o T'i Mizhocjimi ga mama ngue o cjuarmazüji.

¹² O mama a cjava va xipji c'ù nu Tata: Rá xicó yo mi cjuarma ja ga cjatsc'e. 'Ma ra jmurü yo mi cjuarmagö, rá bübügö a nde anguezeji y rá tö'c'öjme o himno, embe Mizhocjimi.

¹³ Xo mama c'ù nu T'i Mizhocjimi:

Xo 'ñezgö rí ench'e in mün'c'ö Mizhocjimi, eñe.

Xo mama:

Mi Tatats'ügö, yo in ch'igue yo i dyacó yo rí cjuarmajme dya, rí ne rá cjaime c'ua ja nzi gui 'ñegue, embeji Mizhocjimi.

¹⁴⁻¹⁵ Nutscöji mi ätcöji e Satanás c'ù dya jo, mi tüji in nzhubüji. Nguec'ua ndeze 'ma cja mi ts'iquëgöji, mi sügöji ro ma sufregöji 'ma ro tügöji. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe jmus'ü nza czazgöji rí nteji. O ëjë a cjanu, ngue c'ua ro ndü. 'Ma o ndü, o 'ñevgueji libre cja o dyë c'ù dya jo. Nguec'ua, dya cja rí sü rga tügöji.

¹⁶ Rí pärägöji na jo c'ù dya ngue c'o o anxe Mizhocjimi c'o vi 'ñeje e Jesús ro ë mbös'ü. Nutscöji rí nteji o mboxbëchezüji e Abraham, nguezgöji o 'ñe mböxcöji e Jesús.

¹⁷ Nguec'ua va 'ñe jmus'ü e Jesús nza czazgöji rí cjuarmagöji dya angueze, y o sufre texe c'ua ja xo nzi rgã sufregöji. Nguec'ua angueze ngue in ndamböcjimigöji dya c'ù. O tsja angueze o dyãtã Mizhocjimi va ngötcöji in nzhunc'öji, nguec'ua sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi; ra recibidozüji c'ù. Na ngue e Jesús o 'ñe sufre yo rí sufregöji va, nguec'ua ga juentsquegöji.

¹⁸ E Satanás c'ù dya jo, mi üt't'ü e Jesús ro tsja c'o na s'o. Mi üt't'üji c'ù, hasta me go sufre e Jesús, pero dya go tsja c'o na s'o. Nguec'ua pärä na jo angueze ja ga mböxcöji 'ma xo üt'cüji c'ù dya jo.

3

Jesús es más importante que Moisés

¹ Mi cjuarmats'ügöji, o t'itsc'eji dya Mizhocjimi; nguetsjë angueze o 'ñünc'ü in mü'büji nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Ixti unnc'eji na jo nguenda ja ga cja e Jesús c'ù rí creoji. Ngue apóstole c'ù, na ngue Mizhocjimi o xipji o ëjë cja ne xoñijömu, o 'ñe zocüji. Xo ngue in ndamböcjimigöji, na ngueje ñacöji dya a jmi Mizhocjimi.

² Mizhocjimi o 'ñeme va cjanu e Jesús. Mi jingü Mizhocjimi vi 'ñeme e Moisés mi zopjü c'o nu menzumütsjëji c'o vi juajnü Mizhocjimi. E Moisés o tsja na jo c'o o xipji Mizhocjimi c'ù. Je xo va cjatjonu e Jesús, xo tsja c'o o xipji Mizhocjimi ro tsja.

³ Ya mama Mizhocjimi c'ù xenda pjëzhi na nojo e Jesús que na ngueje e Moisés, na ngue e Jesús vi ngama cja ne xoñijömu c'o nte c'o; pero e Moisés mi ngue o menzumütöji c'o. Nguec'ua ni jyodü xenda rá sügöji e Jesús que na ngueje c'o ley c'o o dyopjü e Moisés.

⁴ Mi cãrã c'o nte c'o, pero bübü c'ù vi ngama c'o. C'ù o ngamaji, nguetsjë Mizhocjimi c'ù o dyãt'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijömu.

⁵ E Moisés o dyãtã Mizhocjimi mi pëpji a nde c'o nu menzumüji c'o vi juajnü

Mizhocjimi. C'e bëpji c'ù, ngue c'ù rví unùji nguenda ro ëjë c'ù xe 'naja c'ù ro 'ñe pãtpã Mizhocjimi rvã ñã'a. E Moisés mi nza cjatjo 'naja c'ù manda cja c'o nu mimbëppjji.

⁶ Pero e Jesucristo chjëntjui nza cja 'na t'i c'ù manda texe cja c'o o mbëpji c'ù nu tata. Nutscöji, dya rí sũ rgã nãdãji dya e Cristo, y me rí mãcö rgã junt'ù in mün'c'öji c'ù ra salvazüji c'ù. 'Ma rá sidoji ga cjanu, 'ma dya rá jëziji, ra 'ñetse xo ngue o 't'izgöji Mizhocjimi 'ma.

El descanso para el pueblo de Dios

⁷ Ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi ga t'opjü c'ù o mama o Espiritu Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyärãgueji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ù.

⁸ Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ëji c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majjadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji. Mi nuji cjo ro castigaoji.

⁹ Texe c'o cuarenta cjë c'o, mi cjagö c'o me na nojo a nde anguezeji.

Pero sido mi cjaji c'o na s'o, mi nuji cjo ro castigaogö anguezeji.

¹⁰ Nguец'ua me rvã sjëyagö, cja rrü mangö c'ua: "Yo nte yo, siempre na jë nzhodü o mü'bü co nutscö yo. Y dya ne ra mbãrãji in 'ñijigö", rí eñegö.

¹¹ 'Ma ró sjëyagö a cjanu, ixtó mamatsjëgö na cjuana c'ù nunca ro zãt'ãji ro ma mimiji cja c'e jñiñi nu ja va rvã xicöji, eñe Mizhocjimi.

¹² Nguец'ua rí xi'tsc'öji cjuarma rí pjötpüji na puncjü nguenda, 'na ri bübüts'ëji c'o ri cijñi na s'o o mü'bü c'o dya ra ne ra sido ra 'ñejme. C'o cja ga cjanu, ngue c'o ya na xögü cja Mizhocjimi c'o, maco me na zëzhi angueze.

¹³ C'ù rí tsjaji, pama rí pötqui zopjütsjëji 'ma xe in bübütjioji. Na ngueje 'ma cjö c'o ra nguiñits'üji c'ù dya ra tsja'a zö ra sido ra tsja c'o na s'o, ra zãdã 'ma va rrã me o mü'bü, dya cja ra zi'ch'i o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Nu'tsc'ëji o zãdã c'e pa 'ma 'i 'ñench'e in mün'c'ëji e Cristo, i creoji co texe in mü'büji. Nu 'ma rí sido rí 'ñejmeji a cjanu c'ù, nu'ma, ngue o ntets'üji 'ma c'ù.

¹⁵ O mama o Espiritu Mizhocjimi: Nu 'ma rí dyärãji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ù.

Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ëji c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majjadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji, eñe c'ù.

¹⁶ Rã önc'üji 'na t'önü. ¿Cjó mi ngue c'o dya go ne go dyärã 'ma mü o zopjü Mizhocjimi? In pãrãgueji ngueje c'o in mboxpalegöji, maco Mizhocjimi ya vi mandaji e Moisés vi ma pjongüji libre a Egipto.

¹⁷ ¿Cjó mi ngue c'o vi tsja na s'o c'o cuarenta cjë, nguec'ua va sjëya Mizhocjimi? Je ngue c'o in mboxpalegöji. Mi cjaji c'o na s'o, nguec'ua ma ndüji nu cja c'e majjadü.

¹⁸ Mizhocjimi ya vi mama ro ma mimiji cja c'e jñiñi c'ù vi xiji c'o. Pero dya mi ätäji Mizhocjimi. Nguец'ua va mama na cjuana Mizhocjimi: "Nujyo, dya rá jëzi ra zãt'ã nu ja rvã xicö yo", eñe.

¹⁹ Rí unnc'öji nguenda c'ù dya zãt'ãji, na ngue c'ù dya creoji Mizhocjimi c'ù ro mbös'üji ro zãt'ãji nu ja vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

4

¹ Nguец'ua nguetscöji dya, zocöji dya Mizhocjimi, xitscöji ja rga minc'öji dya co angueze. Pero ni jyodü rá pjöngüendagöji. 'Ma jiyö 'na cjö c'o ri bübüzüji c'ù dya ra zãt'ã nu ja c'o ra söya a jmi Mizhocjimi.

² Dya nguextjozgöji o xitscöji o jña Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o in mboxpalegöji co dyärãji o jña'a. Pero c'o jña c'o, dya pje mbös'üji anguezeji na ngueje o dyärãtjoi, dya go creoji c'o.

³ Nutscöji ró ench'e in mün'c'öji e Cristo. Nguец'ua me sö na jo rá söyagöji a jens'e a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je ga cjava va mama Mizhocjimi va nãdã c'o in mboxpalegöji:

O sjëyazü ró mama c'ù nunca ro zãt'ãji cja c'e jñiñi nu ja va rvã xipjiji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ã ne jens'e 'ñe ne xoñijötmü, cjanu o söya c'ua angueze. Je xo rvã cjanu rvã söya c'o in mboxpalegöji, dya cja ro nzhodüji.

⁴ O jña Mizhocjimi nãdã ga cjava c'ù na yenko nu pa:

Mizhocjimi o söya c'ua c'ù na yenko nu pa, dya cja pje dyät'ã, eñe.

⁵ Xo mama Mizhocjimi:

Nujyo nte yo, nunca ra zãt'ã yo nu ja ró xipji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

⁶ Ixi 'ñetsetjo c'ù me go ne Mizhocjimi cjö c'o ra söya a jmi angueze. C'o in mboxpalegöji ot'ü o dyärãji c'ù o jña Mizhocjimi ja rvã söyaji, dya cja ro nzhodüji. Pero dya go zãt'ãji na ngueje dya go ne go dyätãji Mizhocjimi.

⁷⁻⁸ C'o o t'i c'o mi mboxpalegöji, ngue c'o o zãt'ã cja c'e jñiñi nu ja vi mama Mizhocjimi ro ma mimi c'o nu tataji. O möji co e Josué c'ù mi ngue o xo'ñiji. O zãt'ãji c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Pero dya ngue c'ù ixmi mbeñe Mizhocjimi 'ma mü o mama c'ù ro sö cjö ro söya. Na ngue 'ma xe go mezhe na puncjü o cjë'ë, Mizhocjimi o mama c'ù xe ro zãdã 'ma ro sö na jo cjö ro söya. O 'ñünbü o mü'bü e David xo mama c'o jña c'o cja ró xi'tsc'öji. Je ga cjava va mama:

'Ma rí dyārāji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji c'ü, dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejji, eñe c'ü.

A cjanu va mama e David ja rgá sô rá sôyaji. ⁹ Nguец'ua me sô na jo dya, rá ma sôyagöji a jmi Mizhocjimi a jens'e, nutscöji o t'izgöji dya.

¹⁰ 'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä texe yo rí jandagöji, cjanu o sôya c'ua c'ü. Je xo rga cjatjonu c'o ra zidyí Mizhocjimi c'o ra ma sôya a jens'e, ya rguí nguarü o bēppi c'o.

¹¹ Ni jyodü rá pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ua rá sätc'öji a jens'e nu ja c'o rá sôyaji. 'Ma jiyö, 'na ri búbüzügöji cjó c'o ra ndēpi c'o o 'ñiji c'o in mboxpalegöji c'o dya go ne go dyārā. 'Ma rga cjanu, dya rá sät'āji.

¹² Me na zēzhi o jña Mizhocjimi c'ü pēppi a mbo cja in mün'c'öji. Chjēntjui nza cja 'na tjēdyi c'ü na mbeñe nza ye lado. Na ngue o jña Mizhocjimi si'ch'i in mü'büji, cjacüji ixtá pāragöji ja ga nguiñi in mün'c'öji, 'ñe ja ga mbeñe.

¹³ Dya cjó sô ra tsjōö c'ü dya ra jñanda Mizhocjimi; angueze ixi pácätjoi texe yo rí cjiññigöji. Je ngue angueze c'ü ra jñüncüji ngüenda.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴ Pero e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi ngue in ndamböcjimigöji dya c'ü, c'ü me na nojo c'ü ñacöji a jmi Mizhocjimi. Angueze ya cjogü a jens'e a jmi Mizhocjimi. Nguец'ua ni jyodü rá sido rá ejmeji c'ü.

¹⁵ Angueze ngue 'na mböcjimi c'ü sô ra sentio 'ma pje c'o rá sufregöji. Na ngueje o 'ñe mbārā yo rí sufregöji yo xo o sufregueze. Y xo mi üt'ü e Satanás c'ü, pero e Jesús, dya go tsja c'o na s'o.

¹⁶ Nguец'ua ni jyodü, dya rá sūji rga chēzhgöji a jmi Mizhocjimi c'in Jmugöji, na ngue me nezgöji na jo. 'Ma pje c'o ni jyodüzüji, ra mböxcöji. Y 'ma rí cjañi c'o na s'o, ra perdonaozögöji c'ü.

5

¹ Yo ndamböcjimi cja yo in menzumügöji a Israel, rí chjēntcöji rí nteji. Emeji a cjanu yo, ngue c'ua ra dyötcüji Mizhocjimi, 'ñe ra mbö't'üji o animale, cja rrü mbäsp'āji Mizhocjimi cja c'e arta. Y cja na 'ñe, pje c'o nde ma ofrenda c'o ra unüji Mizhocjimi nu. Je ga cjanu ga tsja yo ndamböcjimi para ra perdonaozüji Mizhocjimi c'o na s'o c'o rí cjañi.

² Cārā nte c'o dya nda pārā o 'ñiji Mizhocjimi, nguec'ua ga jyopü ga tsjaji c'o na s'o. Pero yo ndamböcjimi pārāji ja rgá zopjüji na jo c'o, dya sjēyaji por c'ü vi tsja na s'o c'o. Na ngue xo bēzotjo yo ndamböcjimi xo búbü 'ma cjañi c'o na s'o.

³ Nguец'ua ni jyodü yo mböcjimi ot'ü ra mbäsp'āji animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjēji. Nuc'ua cja rrü mbäsp'āji Mizhocjimi c'o rguí perdonaoji yo nu minteji.

⁴ Dya cjó cjiññitsjē ra tsja c'e bēppi de mböcjimi. C'ua ja nzi va tsja Mizhocjimi va 'ñeme e Aarón mi jinguā, je xo ga cjatjo dya nu, nguetsjē Mizhocjimi c'ü eme yo ndamböcjimi cja yo in menzumügöji a Israel.

⁵ Je xo ga cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjat-sjē ndamböcjimi. Je ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñeme o unü c'e bēppi c'ü me ni muvi. O xipji a cjava:

Nguец'ua in Ch'itsc'ö. Ya ró jizhgö ne pa dya c'ü je ngue in Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi.

⁶ Cja c'ü 'na o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cjava:

Nu'tsc'e in mböcjimigüe c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec,

rí sido rí tsjague mböcjimi para siempre, eñe Mizhocjimi va xipji e Cristo.

⁷ E Jesucristo, 'ma xe mi búbü cja ne xoñijömu nza czazgöji rí nteji, 'ma ya ro zādā ro zürüji ro mbö't'üji c'ü, me go dyötü Mizhocjimi. Me go mapjü va dyötü ro ts'a's'ü c'ü rví bö't'ü. Na ngueje na zēzhi Mizhocjimi, mi sô ro ts'a's'ü. Me xo go pjödü o nguizhō e Jesús va dyötü. Pero xo mi te'be c'ü ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguец'ua va tsja Mizhocjimi o dyätā, o tsjapü o zēzhi e Jesús para ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi.

⁸ E Jesús, ixi ngue o T'i Mizhocjimi pero me go sufregue va dyätā. Nguец'ua va unü ngüenda e Jesús, 'ma ra tsja 'na nte texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ra sufregue e nte'e rgá dyätā.

⁹ Na ngue c'ü vi sufregue e Jesucristo va ndü'ü, sô angueze ra salva dya texe c'o ra sido ra 'ñeje c'ü. Nguец'ua nunca ra bēzhiji.

¹⁰ Nguetsjē Mizhocjimi ya mama c'ü ndamböcjimi e Cristo, c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹ Xe ro xi'tsc'öji na puncjü o jña c'ü ja ma cja e Melquisedec. Pero dya sô rí pārāgueji, na ngueje ya meze in mün'c'ejji.

¹² Ya mezhe ndeze 'ma ot'ü i dyārāgueji ja ga cja e Cristo. Nguец'ua nudya ya xo rí xiqueji c'o 'ñaja ja ga cja c'ü. Pero nu'tsc'ejji ni jyodü cjó xe ndo ra xo'c'ejji na yeje c'o o jña Mizhocjimi c'o ya vi xi'tsc'ejji. Rá jyē'tsc'öji nza cja o lēlē yo sibatjo, yo dya sô ra zi o jñöñü.

¹³ Texe c'o dya pārā na jo'o o 'ñiji e Cristo, chjēntjui nza cja yo lēlē yo sibatjo.

¹⁴ Pero 'ma cjó c'o pama pama ra nguiñi c'o na jo, ra mbārāji 'ma ja ngue c'o na jo, 'ñe c'o na s'o. Nuc'o, chjēntjui o nzhante yo sô ra zi o jñöñü.

6

¹⁻² 'Ma ot'ü, o xi'tsc'ëji c'o ni mbürü jña c'ua ja ga cja e Cristo. O xi'tsc'ëji c'ü ni jyodü 'na nte ra 'ñeje Mizhocjimi y ra jyëzi c'o na s'o; 'ma jiyö, dya ra salva 'ma c'ü. 'Ma ot'ü, xo xö'c'ëji ja rga jigöji nutscöji rí menzumüji a Israel; cja rrü 'ñescöji o dyë'ëji rgá dyötcöji Mizhocjimi. Xo xö'c'ëji c'ü ra te yo añima ra bübütoji na yeje, cja rrü tjünpüji ngüenda ja ra ma ngäräji. Nujyo ni mbürütjo jña yo, dya nguxtjo c'o ni jyodü rá unnc'öji ngüenda yo. Dya xo ni jyodü xe rá yepe rá xi'tsc'öji yo, na ngueje chjëntjui o cimientu 'na ngümü c'ü ot'ü cjü'p'üji. C'ü ni jyodü rí tsjaji dya, ngue c'ü rí pärägüjeji mas ja ga cja e Cristo.

³ 'Ma ra mböxcö Mizhocjimi rá zo'c'öji na jo, 'ñe 'ma ra mböxc'ëji rí dyäräji na jo, rá xi'tsc'öji c'o xe 'ñaja jña c'o rá jyëtscö o jñönü c'o si yo nzhante.

⁴⁻⁶ Cärä c'o ya mbärä ja ga cja e Jesucristo, y ya unüji ngüenda nu c'o na jo c'o dacöji Mizhocjimi, y ya 'ñünbü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi. Anguezeji ya unüji ngüenda c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Y ya mbäräji ja je rga cja 'ma ra nguins' ne xoñjömü. Pero 'ma ra xögüji cja e Cristo, nu'ma, dya ra só ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi 'ma. Na ngueje 'ma xögüji a cjanu, cjaji c'o na s'o, chjëntjui c'ü rí ngue anguezeji ro ndär'äji e Jesús cja ngronsi. A cjanu ra mama yo nte: "Dya jo o 'ñiji e Jesús", ra 'ñeñeji.

⁷ Tsjiññiji ja ga cja 'ma cjö c'o pje ra ndujmü cja 'na juajma. Nu c'e juajma ra zi'ch'i co c'e dyebe c'ü ëjè na puncjü. Nuc'ua 'ma ra unü c'o ra zi'i c'o o cjaja c'e juajma, nu'ma, Mizhocjimi ra bendecigo 'ma c'e juajma c'ü, ra tsjapü xenda ra unü.

⁸ Pero 'ma dyavü o bidyi c'o ra unü c'e juajma, dya pje ga jo 'ma c'ü. Mizhocjimi ra tsjapü ra ndé c'o bidyi, y ra jyëziji c'e juajma; dya cjö cja xe ra ndujmü c'ü.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma. Zö ga cjanu rvá xi'tsc'öji dya, pero rí junt'ü in mün'c'ö rí tsjaji na jo, dya rí tsjaji nza cja c'e juajma c'ü o unü dyavü o bidyi. Na ngueje texe c'o ya jogü o mü'bü, na jo ga tsja c'o.

¹⁰ In negueji Mizhocjimi, nguec'ua vi pjösc'ëji c'o 'ñaja o t'i Mizhocjimi, y sido in pjösc'ëji c'o. C'ü ni tsjagueji a cjanu, dya ra jyombeñe Mizhocjimi.

¹¹ In cjacjuanaji in pjösc'ëji yo nin cjuarmaji. Me ne in mün'c'ö c'ü xo rí tsjacjuanaji nzi 'natsc'ëji rgui che'beji rí möji a jens'e. Rí negö c'ü rí jñunt'ü in mü'büji a cjanu texe c'o cjé c'o xe rí minc'ëji, c'ü rí ma tsäräji co Mizhocjimi.

¹² Dya rí negö rí jyëzgueji rgui che'beji e Cristo. Rí tsjagueji c'ua ja va tsja c'o mi cärä mi jingüä c'o o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Anguezeji go sidoji, dya jyëziji

Mizhocjimi. Nguec'ua ya ch'unüji dya c'o vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze. Dya cjö mi bübü c'ü xenda rí pjëzhi na nojo que na ngueje Mizhocjimi. Nguec'ua o mamatsjè na cjuana Mizhocjimi va zopjü e Abraham.

¹⁴ O xipji: "Na cjuana rá intsjimits'ü na puncjü, y rá cja'c'ü c'ü me rrä puncjü in mboxbëcheque", embeji e Abraham.

¹⁵ E Abraham mi sido mi te'be, nguec'ua va ch'unü c'o vi xipji Mizhocjimi.

¹⁶ 'Ma jura yo nte, nädäji 'naja c'ü xe na sjü'ü que na ngue anguezeji. 'Ma cjö c'o ra zopjü c'ü 'naja, 'ma ra jura rgá xipji, dya sö 'ma c'ü 'naja ra mama: "Dya cjuana", ra 'ñeñe.

¹⁷ Xo va cjatjonu Mizhocjimi, 'ma o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze y ro tsjapü c'ü rvá puncjü o mboxbëche, o mamatsjè na cjuana va xipji. Na ngueje me go ne Mizhocjimi ro jizhi na jo, c'ü dya ro pötü c'o vi xipji e Abraham, ro tsja c'ua ja nzi va mama. Ngue c'ua c'o ro tsjapü o mboxbëche e Abraham, ro creoji c'ü vi mama Mizhocjimi.

¹⁸ Nutscöji ya ró ench'e in mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua dya rá ma sufregöji. Ya rí te'beji dya c'ü rá ma cäräji co Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Ra sö rá junt'ü in mün'c'öji c'ü rá ma cäräji co Mizhocjimi, na ngueje dya ra pötü c'o o mama. O mamatsjè na cjuana; dya sö ra tsja bëchjine.

¹⁹ Rí pärägöji cumple Mizhocjimi, nguec'ua rá zëzhiji rá sido rá ejmeji. Rí te'beji rá ma cärägöji co Mizhocjimi a jens'e.

²⁰ Na ngue ya cjögü e Jesús a jens'e nu ja ya va ñacöji dya cja Mizhocjimi. Angueze o ot'ü a xo'ñi; nutscöji rá bëpjagöji. Na ngueje angueze ya mbëzhi dya ndamböcjimi c'ua ja nzi ma mbëzhi e Melquisedec. Y dya ra nguarü rgá tsja ndamböcjimi c'ü.

7

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

¹ E Melquisedec c'ü rí xi'tsc'öji, mi manda cja c'e jñiñi a Salem, mi ndamböcjimi cja Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. 'Na nu pa e Abraham o ma zürü c'o rey c'o vi 'ñe zidy a fuerza c'ü o sobrino, o ndöpü c'o, y o ndunbü c'o mi tunü c'o rey. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü e Abraham, o chjëvi c'ua e Melquisedec. Nuc'ua e Melquisedec go dyötpü c'ua Mizhocjimi e Abraham.

² Nuc'ua e Abraham o jñü 'na diezmo texe c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nu c'e tjü'ü Melquisedec ne ra mama "jmu'u c'ü manda na jo". Y c'e tjü Salem ne ra mama "yo nte me mäjäji, dya pje

mbeñeji". Nguec'ua c'ü o tjü angueze ne ra mama "jmu'u nu ja mäji, dya pje mbeñeji".

³ E Melquisedec, dya 'mārā cjo mi ñeje o tata o nana, ni xo ri ngue c'o o mboxpale. Dya xo 'mārā jingua o jmus'ü ni jingua o ndü. Nguec'ua, ja c'o nzi ma cja e Melquisedec, je xo ga cjatjonu c'ü nu Ti Mizhocjimi, dya ra nguarü rgá tsja mböcjami.

⁴ E Abraham mi ngue in mboxpalegöji c'ü, c'ü me ma jo a jmi Mizhocjimi. Pero o jñü 'na diezmo c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nguec'ua só ri unnc'ejj ngüenda c'ü mi pjëzhi na noje e Melquisedec.

⁵ In pãrãgeji ngueje yo o mboxbëche e Leví yo pjëzhi dya mböcjami cja yo in menzumügöji a Israel. C'o ley, je t'opjü nu, c'ü pë's'i derecho yo mböcjami ra dyörüji diezmo. Ra dyötüji yo nu menzumütsjëji, zö xo ngue o mboxbëche e Abraham.

⁶ Mizhocjimi ya vi zopjü e Abraham vi xipji c'ü ro tsja Mizhocjimi ro intsijimi texe c'o ri cãrã cja ne xoñijömü. E Melquisedec, maco dya pje mi cjavi e Leví, pero o jñü'ü c'e diezmo c'ü o unü e Abraham c'ü; cjanu o dyötpüji c'ua Mizhocjimi e Abraham.

⁷ Dya dyötü e Abraham Mizhocjimi por e Melquisedec; ngue e Melquisedec o dyötü Mizhocjimi por e Abraham. Nguec'ua ri unnc'öji ngüenda c'ü nda mi pjëzhi na noje e Melquisedec que na ngue e Abraham.

⁸ Yo mböcjami yo o mboxbëche e Leví c'o örü dya o diezmo, nde tñü c'o. Pero e Melquisedec, dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi cjo o ndü c'ü.

⁹ Yo o mboxbëche e Leví ötüji o diezmo yo nu menzumütsjëji, pero xo unüji o diezmo. Ra só rá mangöji c'ü dya nguextjo e Abraham c'ü o jñü diezmo cjanu o unü e Melquisedec; xo 'ñetjo c'o o mboxbëche e Leví xo unüji diezmo e Melquisedec 'ma dya be mi jmus'üji.

¹⁰ Na ngueje mi 'natjoji co e Abraham c'ü nu mboxpaleji 'ma o chjëvi e Melquisedec.

¹¹ Zö mi mböcjami c'o o mboxbëche e Leví y mi päsp'äji animale Mizhocjimi, pero c'o nte, dya 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o. Nguec'ua mi jyodü c'ü ro bübü c'ü 'na ndamböcjami c'ü ri nan'ño, c'ü dya ri nza cja e Aarón c'ü nu mboxbëche e Leví. Mi jyodü ro bübü 'na ndamböcjami c'ü ri nza cja e Melquisedec. C'o o ley Mizhocjimi c'o o ch'unü c'o nte c'o pa c'o, je mi t'opjü c'o, c'ü ja rvá pëpji c'o o mboxbëche e Leví c'o mi mböcjami.

¹² Nudya, ya pötü mböcjami; ya bübü dya 'na ndamböcjami c'ü nza cja e Melquisedec. Nguec'ua xo ni jyodü ra pötü dya c'o ley.

¹³ E Jesucristo c'ü ngue in ndamböcjamigöji dya, dya mboxbëche cja e Leví c'ü; je mboxbëche cja c'ü 'na o t'i e Israel. Dya cjö

mi mböcjami ne ri 'naja c'o o mboxpale e Jesucristo.

¹⁴ Rí pãrãgöji na jo, e Jesucristo c'in Jmugöji je mboxbëche cja e Judá; maco e Moisés nunca vi mama c'ü ro tsja mböcjami c'o o mboxbëche e Judá.

¹⁵ Ni jyodü ra pötü c'o ley. Na ngueje cja bübü dya 'na ndamböcjami c'ü pjëzhi nza cja e Melquisedec. C'e ndamböcjami ngue e Jesucristo c'ü.

¹⁶ C'o 'ñaja mböcjami mi emeji c'ua ja nzi ga mama c'o ley, mi cjaji mböcjami na ngueje mi mboxbëcheji cja e Leví. Pero nudya, c'ü ya tsja mböcjami, me na zëzhi c'ü. Zö o ndü pero o bübütjo, y nudya dya cja ra ndü. Nguec'ua ga tsja dya ndamböcjami c'ü.

¹⁷ Na ngueje o mama a cjava Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e, ri sido ri tsjague mböcjami c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

¹⁸ C'o ley c'o ot'ü vi unü Mizhocjimi, Mizhocjimi ya mama c'ü dya cja mandazgöji c'o. Na ngueje nuc'o, dya só ro mböcöji ro perdonaozgöji in nzhunc'öji.

¹⁹ C'o ley c'o, dya cjö ndintspi o mü'bü c'ü rví chëzhi a jmi Mizhocjimi. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe ngötcüji c'o na s'o. Nguec'ua 'ma rá ench'e in mü'büji angueze, ra ndintsquiji in mü'büji, ngue c'ua ra só rá chëzhiji cja Mizhocjimi.

²⁰ Mizhocjimi 'ma o 'ñeme mböcjami e Jesucristo, o mamatsjë na cjuana.

²¹ 'Ma o 'ñemeji c'o 'ñaja mböcjami, dya cjö jura 'ma. Pero Mizhocjimi 'ma mü o 'ñeme mböcjami e Jesús, o mamatsjë na cjuana 'ma c'ü. O xipji a cjava:

Nutscö ri Mizhocjamigö ri mamatsjëgö na cjuana y dya rá pötü c'ua ja rgá mbeñegö, c'ü dya ra nguarü ri tsjague mböcjami nza cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

²² Na ngue c'ü ni bübü mböcjami dya e Jesús, ra só ra zãdã c'o jña c'o ya zocöji Mizhocjimi. Nu c'o jña c'o, ngue 'na testamento c'ü xenda ni muvi que na ngue c'e testamento c'ü o ch'unü c'o in mboxpalegöji, c'ü ngue c'o ley.

²³ C'o 'ñaja mböcjami, na puncjü c'o. Na ngue c'ü tñji, dya só ra sido ra tsjaji mböcjami.

²⁴ Pero e Jesús, dya ra ndü c'ü, nguec'ua ra sido ra tsja mböcjami.

²⁵ 'Ma cjö c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra só ra chëzhi cja jmi Mizhocjimi; Mizhocjimi ra recibido c'o. E Jesucristo ra ndintspi o mü'büji, ngue c'ua dya ra bëzhiji. Na ngueje e Jesús dya cja nunca ra ndü'ü, nguec'ua dya ra jyëzi rgá dyötpü Mizhocjimi c'o.

²⁶ Me na jo 'na ndamböcjami e Jesucristo; ngue c'ü ni jyodüzüji c'ü. Angueze o tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi c'o na jo; dya nduns'ü o nzhubü ni ro tsja c'o rvá s'o.

Nuc'ü, dya pje nza czajgöji rí cjaji c'o na s'o. Nguec'ua, ndo pjëzhi na nojo a jens'e dya c'ü.

²⁷ C'o 'ñaja mböcjimi pama pö't'üji o animale, cja na mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjëji. Nuc'ua cja na mbö'tp'üji c'ua animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji c'o nte. Pero e Jesús, dya mi jyodü ro tsja a cjanu c'ü. Na ngueje 'natjo vez o ndü va ngötcöji in nzhunc'öji.

²⁸ C'o ley, je t'opjü c'ü ngue yo nte yo ra tsja ndamböcjimi, maco bübü 'ma cjaji c'o na s'o. Pero 'ma ya vi cjogü na puncjü o cjë, Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana va 'ñeme c'ü 'ñaja c'ü ra tsja ndamböcjimi. C'ü o 'ñeme ngueje c'ü o T'i. Nguetsjë c'ü nu T'i c'ü sö ra tsja me na jo 'na ndamböcjimi c'ü dya ra nguarü.

8

Jesús, abogado de un nuevo pacto

¹ Texe c'o ya ró xi'tsc'öji, ngue c'ü rgui pärägueje c'ü ya rí 'ñecjöji dya 'na ndamböcjimi c'ü me pjëzhi na nojo. Angueze ya mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi c'ü manda a jens'e.

² Nu cja c'e ngümü de xipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi, mi bübü c'e cuarto c'ü me ma sjü'ü. Pero c'in ndamböcjimigöji c'ü rí 'ñecjöji dya, je va pëpji dya c'ü, nu ja me na sjü a jens'e. Nu c'e lugar a jens'e, dya ngue 'na nte c'ü o dyät'ä c'ü; ngueje Mizhocjimi.

³ Texe yo ndamböcjimi emeji yo, ngue c'ua pje c'o ra mbö'tp'üji Mizhocjimi y pje c'o xe nde ra unüji, para ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü yo nte. E Jesús c'in ndamböcjimigöji dya, xo mi jyodü pje ro unü a jmi Mizhocjimi c'ü.

⁴ 'Ma xe ri bübü dya angueze cja ne xoñijöümü, dya ro tsja mböcjimi 'ma c'ü. Na ngueje xe cärä yo mböcjimi yo pje c'o nde unü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga t'opjü cja o ley Mizhocjimi.

⁵ Nu c'e cuarto c'ü me na sjü nu ja pëpji yo mböcjimi, dya ixi ngue a jens'e c'ü. Pero ngue c'ü rá unüji nguenda ja cja a jens'e. In mbeñeji ja va sjipji e Moisés 'ma ya mi ngue ro dyät'ä c'e ngüxipjadü. O zopjü na ts'izëzhi Mizhocjimi va xipji: "Rí pjötpüge nguenda ja rgui dyät'ä c'e ngüxipjadü. Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'o i jñandague ró jí'tsc'ö cja ne t'eje", embeji e Moisés.

⁶ Na ngue c'ü ni tsja dya mböcjimi e Cristo, cja nuevo ne testamento nu o zocüzüji dya Mizhocjimi. C'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya só ro ndintsquiji in mü'büji. Pero ya mama Mizhocjimi ra ndintsqui e Jesucristo in mü'bügöji. Nguec'ua c'e bëpji c'ü pë's'i dya e Cristo, xenda ni muvi c'ü, que na ngueje c'ü o bëpji yo mböcjimi.

⁷ Nu 'ma ro mböxcöji na jo c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya rvi jyodü 'ma

c'ü xe ro zocüzüji dya Mizhocjimi nu 'na testamento.

⁸ Pero Mizhocjimi o chö'tp'ü c'o nte c'ü dya mi ätäji c'e testamento c'ü vi unüji c'ü ngue c'o ley. Nguec'ua va mama c'ua:

Ra zädä 'na nu pa'a, 'ma rá zopcjö yo menzumü a Israel 'ñe yo menzumü a Judá, rá unüji 'na testamento c'ü cja nuevo c'ü me rrä jo.

⁹ Dya ri nza cja c'e testamento c'ü ró unü c'o o mboxpale anguezeji 'ma ró pjongüji a Egipto o mbedyeji libre.

C'o ró xipcjöji, dya go dyätcöji. Nguec'ua dya cja xo rvä cja pccöji nguenda.

¹⁰ Pero c'e testamento c'ü rá unügo yo menzumü a Israel 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rga cjava c'o:

Rá cja pccö in jñagö ra zi'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärä ra tsjaji ja c'o nzi rgä negö.

Ngue c'ua ri nguetscö o Mizhocjimizgö anguezeji, y anguezeji ri ngueje in ch'igö c'o.

¹¹ Y dya cja xe rgui jyodü cjó ra jíchi c'o nu dyoji ra xipjiji: "Ni jyodü rí pärägue Mizhocjimi", ra 'ñeñeji. Iyö.

Texeji ra mbäcöji, zö pje pjëzhiji, zö dya pje pjëzhiji.

¹² Na ngueje rá perdonao gó c'o ri cjaji na s'o. Dya cja xo rá mbeñegö c'o o nzhubüji, eñe Mizhocjimi.

¹³ C'ü vi mama Mizhocjimi c'ü ri bübü 'na testamento c'ü cja ri nuevo, ixi 'ñetsetjo c'ü ya cjogü c'e testamento c'ü ot'ü vi xipjiji c'o nte, c'ü ngue c'o ley. Y 'ma ya cjogü c'o ley, dya cja mandazüji c'o.

9

Elsantuario terrenaly elsantuario celestial

¹ C'o ley c'o o dyoppjü e Moisés c'o vi xipjiji c'o nte mi jinguä, je mi t'opjü nu, c'ü ja rvä ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe ja rvä mbëpji. Xo mi bübü c'e ngüxipjadü c'ü ma sjü'ü, pero mi bübü cja ne xoñijöümü c'ü.

² Cja c'e cuarto c'ü mi mbürü mi cjogü c'o mböcjimi, je nguejnu ma já'ä nu c'e trancandelerero. Xo ma já'ä nu c'e mexa c'ü mi päsp'äji tjömëch'i Mizhocjimi. C'e cuarto c'ü, ngue c'ü ma sjü c'ü.

³ Y nu ja mi cjogüji c'ü na yeje cuarto, je xo mi 'nüns'ü nu c'e bitu c'ü mi cjo't'ü c'e cuarto. C'e cuarto c'ü na yeje, ngue c'ü xenda ma sjü c'ü.

⁴ Je nguejnu ma já'ä nu c'e arta c'ü dyavü o oro, nu ja mi tjüt'üji c'o me ma jo ma jyärä nza cja o nguichjünü. Je xo ma já'ä nu, c'e caja c'ü mi bë's'i c'o laja c'o mi t'opjü c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o mandamiento Mizhocjimi. Nu c'e caja vi ngos'üji dyavü o oro c'ü. A mbo cja c'e caja, mi já'ä c'e

s'äbä c'ü xo mi dyavü o oro c'ua ja mi qui'i c'e maná. Je xo mi jü'ü nu c'e dyenza c'ü o nzhäjñä 'na nu pa'a 'ma mi jün e Aarón. Je xo mi qui'i nu, c'o laja c'o mi t'opjü c'o mandamiento.

⁵ C'ü mi cjo'bü c'e caja c'ü, je mi xis'iji nu, c'o o cji'i c'o animale para ro perdonao Mizhocjimi o nzhübü c'o nte. A xes'e cja c'ü mi cjo'bü, mi bübü yeje c'o vi t'ät'ä de oro c'o mi peje o juaja. Nu c'o, mi xiji querubín c'o. Mi co'büvi o juavi a xes'e cja c'e caja. Nuc'o, ngue c'o rví unü ngüenda c'o nte c'ü mi bübü Mizhocjimi co anguezeji. Nujyo, ro sö xe ro xi'tsc'öji ja ga cja, pero dya ni jyodü dya.

⁶ Ma ya vi jogü cja c'e ngüxipjadü texe yo ya ró xi'tsc'öji, o mbürü c'o mböcjimi o pëpjiji nu. Pama mi cjogüji cja c'e cuarto c'ü ma sjü, ro mbëpiji Mizhocjimi.

⁷ C'e cuarto c'ü xenda ma sjü, nguextjo c'e ndamböcjimi c'ü mi sö ro cjogü nu. Natjo pa nu cjé mi cjogü nu c'ü. 'Ma mi cjogü c'ü, mi tjëdyi o cji o animale, mi unü a jmi Mizhocjimi c'ü. Mi xis'i nu c'o cji c'ü rví perdonao Mizhocjimi o nzhübü angueze, 'ñe c'o o nzhübü c'o nte.

⁸ C'ü mi cja a cjanu c'e ndamböcjimi, ngue c'ü ni jitscöji o Espíritu Mizhocjimi c'ü dya sö c'o nte ro chëzhji a jmi Mizhocjimi nu ja me ma sjü. Dya sö ro chëzhji 'ma xe mi bübü c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpi c'o mböcjimi Mizhocjimi.

⁹ Nguec'ua yo cjé yo rí cärägöji dya, sö rá unnc'öji dya ngüenda pje ne ra mama c'o bëpji c'o mi cja c'o mböcjimi. C'o mböcjimi mi pö't'üji animale, cja ma mbäsp'äji Mizhocjimi, y pje c'o xe nde ma ofrenda mi unüji c'ü. Pero c'o nte c'o ma ë unü c'o animale c'o mböcjimi ro mbö't'üji, dya go 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o, pero mi sido mi unüji ngüenda c'ü mi tü o nzhübüji.

¹⁰ C'o ley c'o mi ätä c'o mböcjimi ma mbëpiji Mizhocjimi, je t'opjü c'o, c'ü pje ma jñöñü mi sö ro zi'iji, 'ñe c'o dya mi sö ro ziji. Je xo t'opjü c'o, c'ü ja rvá xajaji, 'ñe ja rvá xindyëji, 'ñe ja rvá mbe'ch'e o nguaji. Mizhocjimi vi dyacöji c'o ley c'o, hasta 'ma cja ro zädä c'o cjé 'ma ro ndintscöji in mün'c'öji c'ü.

¹¹ Ya zädä o ëjë e Cristo c'ü ngue in ndamböcjimigöji dya. Nguec'ua Mizhocjimi ga dyacöji dya c'o xenda na jo. E Cristo ya cjogü a mbo'o nu ja me nda ni muvi 'ñe me nda na jo. Nu ja bübü dya angueze, dya cjó dyät'ä co o dyé 'na nte. Na ngue, dya ngue 'na ngumü cja ne xoñijömi.

¹² E Jesús 'ma o cjogü a jens'e, dya ndëdyi o cji c'o ts'ichivo, ni ri ngue o cji c'o ts'itrangëlo. Pero o cjogü a jens'e na ngueje nguetsjë o cji c'ü o pjödü 'ma o mbö't'üji. Je bübü dya nu e Jesús; dya ni jyodü ra cjogü y ra mbedye c'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimi. Na ngue c'ü vi 'ñe ndü angueze, o ngötcüji

c'o na s'o c'o rí cjaji. Nguec'ua, dya cja rá ma cjöt'ügöji c'o.

¹³ C'o nte c'o, 'ma cjó c'o pje mi tjörü c'o ma s'o, mi pëgaji c'o na s'o cja o cuerpoji. Nuc'ua c'o mböcjimi ra mbö't'üji c'ua c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o ts'ichivo. O bübü 'ma ra mbant'aji co ndeje c'o o bozivi 'na ts'isungëlo, cja rrü xis'iji c'ua c'o nte c'o vi pëga c'o ma s'o, para ro jogü c'o vi pëgaji c'o o cuerpoji.

¹⁴ Pero xenda ni muvi c'ü vi mbö't'üji e Cristo va pjödü o cji. Na ngueje Mizhocjimi angueze y ra bübüto. Y na yeje, angueze o netsjë ro mbö't'üji, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Y c'ü na jñi'i, mi ojto c'o ma s'o angueze. Nguec'ua c'o na s'o c'o mi cjagöji 'ma ya mi ngue ro bëzhgöji in aljmaji, ra perdonaozüji dya c'o, ngue c'ua rá päragöji c'ü dya cja ri tügöji in nzhunc'öji. Ngue c'ua xo ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, rá ma'tc'öji c'ü.

¹⁵ Mizhocjimi o mama mi jinguä c'ü ro perdonaozöji in nzhunc'öji, y dya cja ri tügöji c'o. Mi tñji in nzhunc'öji na ngueje dya mi ätcöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley c'o vi mandazgöji Mizhocjimi. Pero ya zocüzüji dya 'na testamento nu cja nuevo. Na ngue 'ma o ndü e Jesucristo, o ngötcöji c'o mi tügöji, 'ñe c'o mi tü c'o mi cärä mi jinguä. Nguec'ua nudya, texe c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i mi jinguä, 'ñe c'o cjapü dya o t'i, ra perdonao dya Mizhocjimi c'o, c'ua ja nzi va mama mi jinguä.

¹⁶ Tsjiññji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya. 'Ma cjó c'o ra mbäbä 'na testamento ra jñu's'ü cjó ra zopcü c'o pë's'i, dya ixta ch'unü. Cja ra ch'unü c'o pë's'i, 'ma cja ra mbärä c'o pje pjëzhi c'ü na cjuana va ndü'ü c'e nte c'ü o mbäbä c'e testamento.

¹⁷ Cja ra ch'unü c'o, 'ma ya rguí ndü c'e nte. Dya cjó be sö ra ch'unü c'o pë's'i c'e nte c'ü, 'ma xe ri büntjo c'ü.

¹⁸ Je xo ma cjatjonu 'ma o unü Mizhocjimi c'o in mboxpalegöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o ley Mizhocjimi, o tsja e Moisés o xis'iji c'o o cji c'o animale c'o ya vi bö't'ü. Nuc'ua ndeze c'e pa c'ü, c'o in mboxpalegöji mi jyodü ro dyätäji c'o ley c'o.

¹⁹ C'e pa c'ü, o tsja e Moisés, ot'ü o zopjü c'o in mboxpalegöji o xipjiji texe c'o o ley Mizhocjimi. Nuc'ua cjanu o ma tjë'e c'ua c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, c'o ya vi chjanba o ndeje. Cjanu o jün 'na pjñ'ño c'ü mi böch'ü o mbaxidyö. Nuc'ua co c'e pjñ'ño c'ü, ngue c'ü vi xis'i o cji'i c'e libro c'ü mi t'opjü c'o ley. Cja xo nu xis'i c'ua cji'i texe c'o nte.

²⁰ Nuc'ua e Moisés cjanu o zopjü c'o nte o xipjiji: "Yo cji yo ró xixc'iji 'ñe yo ró xis'i ne libro, ngue yo rguí unnc'ëji ngüenda c'ü ni jyodü ri dyätqueji ne testamento nu cja dya'c'üji Mizhocjimi, ni jyodü ri dyätqueji dya yo ley yo cja mandatsc'ëji", eñe e Moisés.

21 Je xo va cjatjonu xo xis'i o cji'i c'e ngüxipjadü, 'ñe texe c'o traste 'ñe c'o pje nde mi jyodü cja o bëppi c'o mböcjami.

22 Xo t'opjü cja c'o ley, casi texe 'ma cjó c'o mi pëga c'o ma s'o, mi jyodü ro ndintspiji co cji'i. 'Ma cjó c'o mi cja c'o ma s'o, mi jyodü ro mbö't'üji animale ro xis'iji c'o o cji c'o, ngue c'ua ro perdonaoji o nzhubü c'e nte c'ü.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

23 Xo mi jyodü ro xis'iji o cji o animale cja c'e ngüxipjadü ngue c'ua ro ndintspiji c'ü, 'ñe c'o pje nde mi cupaji nu. Pero para ro ndintscöji in mün'c'öji ngue c'ua ro sö ro chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, dya mi muvi c'o o cji o animale. C'ü vi t'ät'ä c'e ngüxipjadü c'ü, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte ja ga cja a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi.

24 Nu ja cjogü dya e Cristo, dya ngue c'e ngüxipjadü c'ü vi dyät'ä co a dyé c'o nte. Nu ja cjogü, je ngueje a jens'e nu ja va ötü dya Mizhocjimi por nutscöji.

25 C'o ndamböcjami tsjê'ma mi cjogüji nu ja me ma sjü. Je mi tjëdyji nu c'o cji c'o dya mi ngue o cjtjsjêji anguezeji. Pero dya ga cjanu va tsja e Cristo. Na ngue 'natjo vez c'ü o 'ñe ndü.

26 'Ma ro ë na puncjü vez, ya na puncjü vez rví mbö't'üji c'ü, ndeze 'ma o mbürü o ngärä yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje yo cjê yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijömmü, 'natjo vez o ëjê angueze. O ë ro 'ñe unü c'ü o vida ro mbö't'üji, ngue c'ua ro ndintscöji in mün'c'öji c'o na s'o.

27 Nutscöji rí nteji, o ch'acöji c'ü 'natjo vez rá tügöji. Y nuc'ua, cja rrü jñüncüji c'ua ngüenda Mizhocjimi.

28 Je xo va cjatjonu e Cristo. 'Natjo vez va 'ñe ndü'ü ngue c'ua va ngö'tp'ü o nzhubü na puncjü o nte. Angueze ra ëjê na yeje. C'ü rguí 'ñeje, dya ngue c'ü ra ë ndü na yeje c'ü rguí ngötcöji c'o na s'o, jiyö. Ngue c'ü ra 'ñe zidyí c'o te'be c'ü, ra mimiji co Mizhocjimi a jens'e.

10

1 C'o ley c'o vi ch'unü c'o in mboxpalegöji, ngue c'ü rví unüji ngüenda c'ü ro ëjê 'naja c'ü ro ndintspiji o mü'büji. C'o ley, dya ndintspiji o mü'büji c'o. Zö tsjê'ma mi pó't'üji o animale c'o mi päsp'äji Mizhocjimi, pero sido mi tüji o nzhubüji.

2 Nu c'ü mi mbäsp'äji o animale, 'ma ro sö ro ndintspiji o mü'büji, dya cja xe ro mbäsp'äji 'ma. Na ngue ya rví 'nintspiji na jo; dya cja xe ri söji cjo ri tüji c'o na s'o 'ma.

3 Pero dya je ma cjanu. Na ngueje tsjê'ma tsjê'ma mi päsp'äji c'o animale Mizhocjimi, nguec'ua c'o nte'e tsjê'ma tsjê'ma mi mbeñeji c'ü xe mi tüji c'o na s'o.

4 Na ngueje c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, dya sö ra ndintscöji in mün'c'öji c'o na s'o.

5 Nguec'ua 'ma o ëjê e Cristo cja ne xoñijömmü, o mama a cjava angueze va xippi Mizhocjimi c'ü nu Tata:

Yo nte pä'sc'äji o animale y pje c'o nde da'ceji. Pero dya nda in negue a cjanu.

Nguec'ua ri dyacö 'na cuerpo rá cjagö texe c'ua ja nzi gui ñegue.

6 C'ü ni mbä'sc'äji o animale, 'ñe c'o pje c'o nde ni dya'ceji, dya nda in negue a cjanu.

7 Nguec'ua ró mangö: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá cjagö c'ua ja nzi gui ñegue.

Rí ne rá cjagö c'ua ja nzi ga t'opjü c'o in leygue cja c'e libro c'ü 'mans'a. Rí ne rá cjagö c'ua ja nzi ga t'opjü rá cjagö", eñe e Cristo.

8 Tsjijñiji c'o o mama e Cristo. Ot'ü o mama c'ü dya nda go ne Mizhocjimi c'ü mi mbäsp'äji o animale, ni ri ngue c'ü mi tjü'tp'üji c'o, ni xo ri ngue c'ü pje c'o mi unüji angueze para ro perdonaoji o nzhubü c'o nte. Maco c'o ley, je t'opjü c'ü je ga cjanu rvá tsja c'o mböcjami.

9 Nuc'ua e Cristo cjanu o mama: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá cjagö c'ua ja nzi gui ñegue", eñe. Nguec'ua dya cja ni muvi c'ü ni mbäsp'äji animale Mizhocjimi, o c'ü pje c'o nde unüji para ra perdonaozgöji in nzhunc'öji. C'ü ni muvi dya, ngue c'ü o 'ñe ndü e Cristo c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi.

10 E Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü'ü, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nguec'ua ya na jozögöji dya a jmi angueze.

11-12 Yo mböcjami pama pama pö't'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi. Maco c'o o cji o animale, dya sö ra ndintspi o mü'bü yo nte c'o o pecadoji. Pero e Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü va ngötcöji in nzhunc'öji c'ü, nguec'ua dya cja ri tügöji c'o. Yo mböcjami, dya söyaji, sido pö't'üji o animale. Pero e Cristo, ya mimi dya a jens'e cja o jodyé Mizhocjimi, ya söya. Na ngue ya nguarü c'e bëppi c'ü o 'ñe tsja, 'natjo vez o 'ñe ndü por nutscöji.

13 Nudya, je mimi e Cristo a jens'e; te'be hasta 'ma ra ndöpüji c'o nu'u na ü.

14 Na ngue c'ü 'natjo vez va ndü e Cristo, ya ndintspiji in mün'c'öji nutscöji o ntezgöji dya. Nguec'ua, dya cja ri tüji dya c'o na s'o.

15 Je xo ga cjatjonu ga xitscöji o Espiritu Mizhocjimi:

16 C'e testamento c'ü rá unügö yo nte 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rgá cjava c'ü.

Rá cjapcö in jñagö ra z'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärä ra tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, eñe Mizhocjimi.

17 Xo mama a cjava:

Yo nte, dya ätcäji ín leygö, me tuns'ü o nzhubüji. Pero rá perdonaogöji, dya cja xe rá mbeñe c'o na s'o c'o cjaji, eñe.

¹⁸ 'Ma ya perdonaogöji Mizhocjimi c'o na s'o, ixi pärägueji c'ü dya cja xe ni jyodü cjö pje xe ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaogöji c'o.

Debemos acercarnos a Dios

¹⁹ Nguec'ua mi cjuarmats'ügöji, ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü'ü; dya cja ni jyodü rá sügöji. Na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ndü.

²⁰ Nu cja c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpji c'o mböcjimi mi jinguä, mi 'nüns'ü 'na bitu ngue c'ua dya sö ro cjögüji nu ja me ma sjü'ü. Pero nutscöji sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü a jens'e. Sö rá chëzhgöji, na ngue o ndü e Jesucristo, cjanu o te o bübüto na yeje.

²¹ Nguetsjë angueze ín ndamböcjimigöji dya c'ü, nutscöji o t'izgöji dya Mizhocjimi.

²² C'ua ja nzi va tsja e Moisés o xis'i c'o mböcjimi o cji c'o animale ngue c'ua ro 'nintspi c'o, je xo ga cjazgöji dya nu, Mizhocjimi ya ndintscöji ín mün'c'öji dya. Y c'ua ja nzi ma xaja c'o mböcjimi ngue c'ua ro chjintsjéji o cuerpoji, je xo ga cjazgöji dya nu, ró jigöji rvá jizhgöji c'ü ya 'nintscöji dya ín mün'c'öji. Nguec'ua ni jyodü rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi co texe ín mün'c'öji, y rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü ra recibidozüji dya c'ü.

²³ Ni jyodü sido rá junt'ü ín mü'büji a cjanu; dya rá yembeñeji. Y rá xipjiji yo nte. Na ngue Mizhocjimi cumple c'ü mama.

²⁴ Xo ni jyodü rá pötü rga zopjüji yo mi cjuarmaji, ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji y rá pjösc'öji yo.

²⁵ Cärä o cjuarma c'o dya cja jmurüji co c'o nu cjuarmatsjéji. Dya ni jyodü a cjanu. Ni jyodü rá jmurügöji y rá pötü rga zopjüji. Ni jyodü na puncjü rá cjaji a cjanu, na ngueje ri pärägöji ya va chëzhi c'e pa 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

²⁶ Nutscöji rí pärägöji c'ü na cjuana ja ga cja e Cristo. Nguec'ua nu 'ma ixtä mbeñe rá cjaji c'o na s'o, dya sö xe ra perdonaogöji c'o. Na ngueje ya ndü e Cristo por nutscöji, dya cja sö xe ra ndü na yeje.

²⁷ C'ü ra sö rá te'beji 'ma, nguextjo c'ü ra tsjacöji Mizhocjimi me rá sufregöji na puncjü. Na ngueje texe c'o üji e Cristo, Mizhocjimi me ra ünbü c'o, ra tsjapü ra ma sufreji cja sivi.

²⁸ Mi jinguä mi cärä c'o o tsjapü dya ni muvi c'o o ley Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés, o tsjaji na s'o. Pero 'ma mi bübü yeje o jñ'i testigo c'o ro mama pje vi tsja c'o nte c'o, ro mbö't'üji 'ma c'o vi tsja na s'o, dya ro perdonaoji.

²⁹ E Jesús o pjödü o cji va ndü'ü. Nguec'ua Mizhocjimi sö ra dyacöji dya c'o na jo c'o vi mama, y nguec'ua sö ra ndintscöji dya c'o na s'o. Y o Espiritu jtscöji ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma cjö c'o mbeñe ra tsja c'o na s'o, nu'ma, jünpü 'ma o jña e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi cja rrü yönbü c'ua, y cjapü dya ni muvi c'ü vi ndü c'ü, y cja c'o na s'o chjëntjui c'ü ro zadü o Espiritu Mizhocjimi. Nguec'ua c'e nte c'ü, mercedo c'ü xenda ra sufre na puncjü, que na ngueje c'o dya dyätä c'o ley mi jinguä.

³⁰ Na ngueje ri pärägöji ja ga cja Mizhocjimi c'ü o mama a cjava: "Nguetscö rá cjapü ra sufre c'o cja na s'o, rá nzhopcöji c'o na s'o c'o vi tsjacöji", eñe. Je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Mizhocjimi ra jñünpü nguenda c'o o t'i", eñe.

³¹ Me na sjü 'ma cjö c'o ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre na puncjü.

³² Nu'tsc'ejji rí mbeñegueji na jo c'o pa 'ma cja vi pärägueji ja ga cja e Cristo. O tsja'cüji yo nte j sufregueji na puncjü pero j sëchqueji, dya j jyëzgueji e Jesucristo.

³³ Bübü 'ma me go tsja'cüji burla va zanc'üji yo nte, y va tsja'cüji c'o na s'o. Xo bübü 'ma j dyocjeji c'o cjuarma c'o je xo ga cjatjonu va tsjapüji, j juentsqueji c'o.

³⁴ Jjuentsqueji c'o cjuarma c'o mi sufre a pjörü, j pjösc'ejji c'o. Y 'ma o tsja c'o nte o jñünc'ejji c'o mi pë'sc'ejji, me j mäcjeji vi pësp'ijji paciencia c'o. Na ngueje jn pärägueji je bë'sc'ejji a jens'e c'o xenda na jo'o c'o dya ra chjörü.

³⁵ Nguec'ua, dya rí jyëzjji e Cristo; sido rí jñunt'ü ín mü'büji c'ü ra salvats'üji c'ü, dya rí süji. Na ngueje 'ma rí sideoji, ra dya'cüji 'ma Mizhocjimi c'o me na jo.

³⁶ Ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; ni jyodü rí sëchqueji ngue c'ua ra dya'cüji c'ü ya mama.

³⁷ Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi:

Ya ngue ra ëjë na yeje nu c'ü jn te'beji; dya ra mezhe c'ü.

³⁸ 'Ma cjö c'o ench'e o mü'bü c'ü, ya jogü cja ín jmigö 'ma c'o. Y 'ma ra sido ra creoji, rá unüji ra ma mimiji co nuzgö.

Pero 'ma cjö c'o ra zü'tü y ra chjench'ejji, 'ma dya cja ra ñejmeji, nu'ma, dya cja rá mäpägö 'ma c'o, eñe Mizhocjimi.

³⁹ C'o sü a cjanu, ra ndüji, dya ra salvaji. Nutscöji, dya rá süji. Rí ench'e ín mün'c'öji Mizhocjimi nguec'ua ra dyacöji c'ü dya rá tñji, rá bünc'öji.

¹ Nu 'ma rí ench'e ín mü'bügöji Mizhocjimi, rí pärägöji 'ma c'ü ra zädä c'o ya mama angueze. Y rí te'beji c'o, zö dya rí jandaji cjo ra zädä.

² Bübü c'o mi cärä mi jinguä c'o me nántji cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cjaji na jo. Me nántji a cjanu na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, mi päräji c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama.

³ Mi jinguä mi ojtjo yo bübü dya; mi nguextjo Mizhocjimi. Nuc'ua o mama Mizhocjimi c'ü ro bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü, o bübü c'ua. Nguec'ua rí ench'e ín mün'c'öji Mizhocjimi, rí päräji ra zädä c'ua ja nzi ga mama angueze.

⁴ Mi jinguä, e Abel o mbö't'ü o animale c'o o mbäsp'ä Mizhocjimi. Xo 'ñetjo e Caïn, xo mbäsp'ä Mizhocjimi c'o vi mbedye cja o juajma. Pero c'o o mbäsp'ä e Abel, xenda ma jo a jmi Mizhocjimi c'o, na ngueje e Abel mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Rí pärägöji c'ü ma jo e Abel a jmi Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi o mápä c'o o unü e Abel. Nguec'ua zö ya ndü e Abel, pero chjéntjui c'ü xe rí ñatjo c'ü, na ngueje sö rá unnc'öji ngüenda cja o jña Mizhocjimi ja va 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü.

⁵ E Enoc mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua o s'idyi a jens'e, dya go ndü c'ü. Dya cja xe go mimi va cja ne xoñijömmü, na ngueje Mizhocjimi ya vi zidiyi a jens'e. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cja Mizhocjimi mi mápä e Enoc 'ma dya be mi sidyi a jens'e.

⁶ 'Na nte, 'ma dya ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nu'ma, dya sö Mizhocjimi ra mápä 'ma c'e nte. Na ngueje 'ma cjo c'o ne ra chézhi a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü bübütjo Mizhocjimi. Xo ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü, 'ma ra jyodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, Mizhocjimi ra unü c'ü rgüi mbärä ja ga cja angueze, y ra recibido c'ü.

⁷ E Noé, xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Mizhocjimi o zopjü e Noé o xipji c'ü ro pejñe 'na tradyebe ro chjotü texe c'o nte. Zö nunca mi jandaji a cjanu c'o pa c'o, pero e Noé o creo c'ü vi mama Mizhocjimi. O züpü c'ua c'o jña c'o, go dyät'ä c'ua 'na barco. Nguec'ua dya ndü e Noé cja c'e tradyebe, ni ri ngue c'ü nu su, ni xo ri ngue c'o o t'i, ni xo ri ngue c'o o cjö. E Noé o jñunt'ü o mü'bü c'ü ro 'ñeje 'na tradyebe c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü ya ma jo e Noé cja o jmi. Pero c'o nte, dya tsjapüji ngüenda c'ü vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua jñetse ma s'o c'o nte c'o.

⁸ E Abraham, Mizhocjimi o xipji ro mbedye cja c'ü o jñiñi, ro ma cja c'ü 'na jñiñi c'ü ro tsjapü o cjaja. E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua ixco dyätä Mizhocjimi go mbedye go ma c'ua, zö dya mi pärä ja je ro zät'ä.

⁹ Nu cja c'e jñiñi c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, e Abraham mi nzhontjo mi nzhontjo nu. Na ngue dya be mi ngue o cjaja c'e jñiñi c'ü. Mi bübütjo e Abraham cja 'na ngüxipjadü c'ü mi tä's'ätjoji. E Abraham mi nzhontji e Isaac c'ü nu t'i, 'ñe e Jacob c'ü nu bëche c'o xo vi xipji Mizhocjimi ro tsjapü o cjajavi c'e jñiñi c'ü. Zö mi nzhontjo e Abraham, pero mi sido mi ejme Mizhocjimi.

¹⁰ Mi te'be ro ma mimi cja c'e jñiñi a jens'e c'ü nunca ra chjorü, c'ü nguetsjé Mizhocjimi o dyät'ä ja c'o nzi va ne.

¹¹ E Sara c'ü nu su e Abraham, dya mi muxt'i c'ü. Ya xo vi cjogü o cjë'e 'ma ro muxt'i. Pero o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pärä c'ü ro mus'ü 'na ts'it'i c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü e Sara ro nduns'ü c'e ts'it'i c'ü o mus'ü.

¹² Nguec'ua e Abraham, zö ya me mi pale cjö xe ro mama c'ü xe ro sö ro 'ñeje t'i c'ü, pero go tsäjä na puncjü o mboxbëche c'ü. Yo seje a jens'e, 'ñe c'o 'ñöxömmü c'o järä a ñünü cja yo ndare 'ñe cja yo mar, dya cjö sö ra mbezhe c'o. Je xo ga cjatjonu yo o mboxbëche e Abraham, me na puncjü yo.

¹³ E Abraham o ndü c'ü, y dya go ch'unü va texe c'o vi xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Isaac 'ñe e Jacob. Pero mi sido mi junt'ü o mü'büji c'ü ro unü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi va mama; mi sido mi creoji hasta 'ma mü o ndüji. Mi päräji, zö ro mezhe pero ro zädä c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua ma mäji. Y mi mama anguezeji mi xipji a cjava c'o 'ñaja nte: "Nutscojme, rí nzhontcöjme cja ne xoñijömmü", mi eñeji.

¹⁴ C'ü vi mamaji a cjanu, ixi 'ñetsetjo c'ü mi jodüji c'ü 'na jñiñi.

¹⁵ C'e jñiñi c'ü mi jodü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, dya mi ngue c'e jñiñi nu ja ot'ü mi bübü e Abraham. 'Ma ri ngueje c'ü, ro sö ro nzhogüji 'ma; dya pje ro ts'a's'üji.

¹⁶ Pero me mi ne o mü'büji 'na jñiñi c'ü me xe na jo'o, c'ü ngue a jens'e. Nguec'ua, dya tseje Mizhocjimi ga mama: "Ngue o Mizhocjimizgö yo", eñe. Ixi jñetsetjo c'ü dya tse c'ü. Na ngueje ya dyät'ä 'na jñiñi nu ja ra ma ngärä anguezeji.

¹⁷⁻¹⁸ Mizhocjimi ya vi xipji a cjava e Abraham: "Je ngue in ch'igüe e Isaac c'ü ra tsja tata cja in mboxbëcheque", eñe Mizhocjimi. 'Na nu pa'a Mizhocjimi o tsjapü 'na prueba e Abraham; o xipji c'ü ro tsja e Abraham ro unü e Isaac c'ua ja nzi ma mbäsp'äji o animale Mizhocjimi. Zö e Isaac mi ngue c'ü 'natjo nu t'i e Abraham, pero e Abraham ya mi ngue ro mbö't'ü e Isaac ro unü Mizhocjimi. Na ngue mi junt'ü o mü'bü c'ü je ri ngue e Isaac c'ü ro tsja tata cja nu mboxbëche e Abraham, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi.

¹⁹ E Abraham mi pãrã, zö ro mbö't'ü e Isaac pero Mizhocjimi mi pë's'i poder, mi sö ro tsjapü ro te e Isaac ro bübü'tjo na yeje. Nguec'ua Mizhocjimi o ts'a's'ü c'ua e Abraham, dya jyëzi ro mbö't'ü e Isaac. Nguec'ua e Abraham xe go sitjo c'ü nu t'i, chjëntjui c'ü ya rví ndü. Na ngueje ya mi ngue ro mbö't'ü.

²⁰ E Isaac xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja e Isaac va dyötpü c'ua Mizhocjimi c'o nu t'i c'o mi ngue e Jacob 'ñe e Esaú. Y o xipjivi ja rvá intsjimi Mizhocjimi anguezevi 'ñe c'o nu mboxbëchevi c'o cjë c'o cja ro ëjë.

²¹ E Jacob xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ya ma tüt'ü c'ü, o dãnã c'ü o ch'äjä va dyötpü Mizhocjimi nza yeje c'o o bëche c'o mi ngue o t'i e José.

²² E José xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pãrã c'ü ro tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua 'ma ya ma tüt'ü c'ü, o mama ja rvá tsja c'o o mboxbëche e Jacob c'o mi xiji Israelita. O mama c'ü ro ngärãji a Egipto pero ro mbedejeji nu, 'ma ro zädã c'o pa. Y o xipji c'o o dyoji ro ndunbüji c'ü o cuerpo angueze 'ma ro mbedejeji.

²³ O mezhe c'ua, c'ü mi rey a Egipto o manda ro pant'aji cja ndare texe c'o ts'it'i cja c'o Israelita 'ma cja mi jmus'ütjoji. 'Ma o jmus'ü e Moisés, c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana o jñandavi c'ü me ma zö c'e ts'ilëlë, xa'ma pje c'o ro mbëzhi c'ü. Anguezevi o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va pönüvi jñi zana c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés. Dya go züpüvi o jña c'e rey.

²⁴ Nuc'ua c'ü nu xunt'i c'e rey a Egipto, 'ma o chöt'ü c'e ts'ilëlë c'ü mi ngue e Moisés, o tsjapü o t'i c'ua c'ü. Pero 'ma mü o nocü e Moisés o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua 'ma ya vi bëzo angueze, dya cja ne xe ro nädãji angueze mi ngue o t'i c'ü nu xunt'i c'e rey.

²⁵ Ro sö e Moisés xe ro tsja bëche cja c'e rey, ngue c'ua xe ro mäjã e Moisés rvã züji, ro tsja c'o nte. Pero o unü ngüenda c'ü dya rvã jo a cjanu, 'ñe c'ü dya ro mezhe rvã mäjã. Na ngue c'ü rví mäjã a cjanu, je ri tsjatjo va cja ne xoñijömü. C'ü o tsja, o mbeñe c'ü xenda rvã jo ro dyoji c'o nu menzumüji a Israel c'o vi juajnü Mizhocjimi, y ro sufre co anguezeji.

²⁶ O nguijñi angueze, zö ro zadüji angueze pero xenda rví muvi c'ü ro dyätã e Cristo rvã mbedeje a Egipto, que na ngueje c'ü ro nguejme ro tsjapü o cja texe c'o mi pë's'iji cja trabodega nu. Na ngueje e Moisés mi te'be c'o xenda na jo c'o ro unü Mizhocjimi.

²⁷ C'ü vi mbedeje e Moisés a Egipto, dya ngue c'ü mi sũ c'ü pje ro tsjapü c'e rey; ngue c'ü mi junt'ü o mü'bü ro zädã 'ma ro sö ro pjongü libre c'o nu menzumütsjëji. Mi creo c'o vi mama Mizhocjimi, nza cja 'ma ixto

ñavi ro jñandba o jmi; maco dya cjó janda Mizhocjimi.

²⁸ Na ngue c'ü mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, o mbürü e Moisés o pjongü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, o xipji c'o nu menzumüji a Israel ro xis'iji o cji cja ngoxtji c'o o ngumüji, ngue c'ua 'ma ro ëjë c'ü o anxe Mizhocjimi, dya ro mbö'tp'üji 'ma c'o nu ndats'it'iji.

²⁹ E Moisés 'ñe c'o nu menzumüji a Israel o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, o jñunt'ü o mü'büji c'ü ro mbös'ü Mizhocjimi anguezeji ja rvã mbes'ëji cja c'e trazapü c'ü jüsp'üji Mar Rojo. Nguec'ua va mbes'ëji c'ua, nza cja 'ma ri ngueto cja jömü c'ü na dyodü. Pero c'o mi menzumü a Egipto, 'ma mi cja ro mbes'ëji, go nzhogü c'o ndeje c'o vi xögü, go chjorüji c'ua texeji nu.

³⁰ C'o Israelita o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua pama mi xinchp'itjoji cja c'e jñiñi a Jericó. Nguec'ua 'ma ya vi cjogü siepe pa, go nügü c'ua c'o trandüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi.

³¹ 'Ma dya be mi xinchp'iji cja c'e jñiñi, o xipjiji ye bëzo c'o mi Israelita o ëjui, o 'ñe zo'büvi nu. Cja c'e jñiñi, mi bübü 'na ndixü c'ü nde ma dyonpütjo o bëzo. Nuc'ü, mi chjü'tü Rahab c'ü. Pero c'e ndixü go 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va mbös'ü c'o vi 'ñe zo'bü. O tsjocüvi a mbo cja o ngumü, ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Nguec'ua 'ma o nügü c'o ndüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi, c'o tropa c'o mi Israelita, dya go mbö't'üji c'e ndixü. Pero c'o nu menzumüji a Jericó, dya go züji Mizhocjimi. Nguec'ua va mbö't'üji c'o.

³² 'Pje xe rá xi'tsc'öji? Dya rá sürü rá xi'tsc'öji dya, texe c'ua ja va tsja e Gedeón, 'ñe e Barac, 'ñe e Sansón, 'ñe e Jefté, 'ñe e David, 'ñe e Samuel, 'ñe c'o profeta.

³³ Anguezeji mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua mi bübü anguezeji c'o o ndöpü o rey. Xo mi bübü c'o o mbëzhi juesi c'o na jo va zopjü c'o nu menzumüji. Xo mi bübü c'o o zädã c'ü vi xipji Mizhocjimi. Xo mi bübü anguezeji c'ü o pant'aji a nde cja o león, pero Mizhocjimi o ngo'tp'ü a ne c'o león. Na ngueje mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'e nte c'ü.

³⁴ Mi bübü c'o o mboch'üji cja trasivi c'ü me mi yorü, pero Mizhocjimi o tsja c'ü dya pje tsjapüji c'e trasivi. Na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o ro bö't'ü co tjëdyi. Pero dya pje xo tsjapüji c'o, na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sũ o mü'bü. Pero Mizhocjimi go tsjapu ro zëzhiji, na ngueje mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua va chüji na jo c'o o tropa c'o nte c'o dya mi ma't'ü Mizhocjimi, va ndöpüji c'o.

³⁵ Mi bübü ndixü c'o vi ndü c'o mi cãrã o ngumü, pero o tetjo c'o, o bübü'tjoji na yeje.

Mi búbü c'o o mbäräji hasta 'ma cja mü o ndüji. 'Ma ro mama anguezeji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi, ro 'ñemeji 'ma libre, dya pje ro tsjapüji 'ma c'o. Pero anguezeji, dya mamaji a cjanu c'ü ro jyéziji Mizhocjimi. Na ngue mi te'beji c'ü xenda na jo; mi te'beji c'e pa 'ma ra tetjoji ra mimiji co Mizhocjimi.

³⁶ Mi búbü c'o me go mbätäji va nda's'üji co chirrio, na ngueje mi ench'eji o mü'bü Mizhocjimi. Mi búbü c'o mi sufre a pjörü, y xo mi tjün't'üji co cadena.

³⁷ Mi búbü c'o o pjat'üji o ndojo va mbö't'üji. Mi búbü c'o o dyocüji a nde co serrote. Mi búbü c'o o xipjiji c'ü na jo ro mamaji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi; 'ma jiyö, ro tsjapüji ro sufreji 'ma na puncjü. Mi búbü c'o o mbö't'üji co tjëdyi. Mi búbü c'o o c'ueñe cja o ngumüji o möji na jë. Nguec'ua mi bëzhi c'o mi jyodüji, nguec'ua va nguextjo o xipjadü o ndënhjürü c'ü mi je'eji, 'ñe o xipjadü o chivo. Mi sufreji na puncjü, y mi cjpajú na s'o c'o.

³⁸ C'o nte c'o dya mi creo Mizhocjimi mi mamaji c'ü ma s'o c'o mi ma't'ü Mizhocjimi; mi mamaji c'ü dya mi jyodü c'o mi ma't'ü Mizhocjimi xe ro mimiji cja c'o o jñiñji. Maco mi nguetsjë c'o mi mama a cjanu, c'o ma s'o. C'o mi ejme Mizhocjimi, o c'ueñeji cja o ngumüji o möji na jë, nguec'ua mi nzhodütjoji cja majjadü, 'ñe cja t'eje. Mi tsädätjoji cja cueva.

³⁹ Texe c'o nte c'o ya ró xi'tsc'öji, me nántji c'ü na jo va tsjaji, na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Pero dya ch'unüji va, nu c'o vi mama Mizhocjimi.

⁴⁰ Na ngueje Mizhocjimi ya vi mbeñe c'ü ro zädä c'ü xenda na jo. Mi te'be Mizhocjimi c'ü ro cärägöji nutscöji, ngue c'ua c'o mi cärä mi jingua, 'ñezgöji sö rä chëzhgöji a jmi angueze ri texeji.

12

Fijemos la mirada en Jesús

¹ C'o nte c'o cja ró xi'tsc'öji, zö mi sufreji pero dya jyéziji c'ü mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Xo rga czjzgöji nu, ni jyodü, dya rá jëziji c'ü rgá ench'e in mü'büji e Jesucristo, zö xo rá sufreji. C'ü rgá nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na nte c'ü ri cja carrera. Nuc'ü, ra ts'o's'ü c'o bitu c'o ri je'e. 'Ma jiyö, ra ts'a's'ü c'o bitu, y ra bëzhi 'ma c'e carrera. Je xo ga czjzgöji nu. Ni jyodü rá jëzgöji texe c'o na s'o c'o ri cjaji, 'ñe c'o pje nde c'axcöji.

² Ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü ja va tsja e Jesús, y rá te'beji ra mböxcüji angueze xo rá zëzhgöji 'ma pje c'o rá sufreji. 'Ma o ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, me co bëchpiji o tseje va tsjapüji burla. Pero e Jesús go ne go ndü, dya tsjapü ngüenda c'ü mi bëchpiji o tseje. Na ngue mi pärä c'ü ro zädä 'ma me ro mäjä

angueze, na ngue va rví mböxcüji. Na ngue c'ü o ndü e Jesús, nudyä, je mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi.

³ Mbeñeji c'ü o tsja e Jesús. Mbeñeji, ngue c'ua 'ma pje c'o ra tsja'c'eji, dya ra tögü in mün'c'eji c'ü rjyü jyëzgueji Mizhocjimi. C'o nte, me go tsjapüji o sufre e Jesús; maco mi nguetsjë anguezeji ma s'oji. Pero e Jesús go sëchi texe c'o.

⁴ C'ü ni 'ñench'e in mün'c'eji e Cristo, ngue c'ü ni jyonnc'ügueji o chü yo nte. Pero dya cjö be bö't'üts'c'eji. Nguec'ua, dya ni jyodü ri tsjaji na s'o rguí xögueji co e Cristo.

⁵ Pe ya i jyombeñeji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi nza cja 'na tata 'ma zopjü c'o o t'i. Je mama ga cjava c'ü:

Nu'tsc'e in ch'its'c'ö, 'ma ra huënc'h'igüe Mizhocjimi c'in Jmugue, dya ri tsjapü c'ü dya pje ni muvi c'ü o jña c'ü.

Ni xo ri tsjiñi rguí sentiogue 'ma ra xi'tsc'e c'ü na s'o i tsja.

⁶ C'in Jmugue 'ma s'ia 'na nte, cjpäru ra sufre 'ma.

Y ngue c'o cjpäru o t'i, c'o castigao c'ü, eñe c'e jña.

⁷ Nujoyo in sufregueji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü jëzi ri sufregueji yo. Nguec'ua ri xötpügüejji 'ma c'ü ja rguí dyätqueji na jo angueze. Mizhocjimi cja'c'eji nza cja 'na tata cjpäru c'ü nu t'i. Na ngueje texe yo bëzo, búbü 'ma ni jyodü ra castigaoji c'o o t'iji.

⁸ Mizhocjimi jëzi ra sufre texe c'o o t'i. Nguec'ua 'ma dya in sufreji, nu'ma, dya ngue o t'its'c'eji 'ma c'ü.

⁹ C'o mi tatagöji cja ne xoñijömü mi castigaozüji c'o, ngue c'ua ro ätcöji c'o. Y mi sügöji c'o. Nadya c'in Tatagöji c'ü búbü a jens'e, zcjo dya xo ni jyodü rá sügöji angueze, ngue c'ua rá búbütjoji? Jä, ni jyodü.

¹⁰ Ja nzitjo cjë c'o o castigaozüji c'o mi tatagöji. Mi castigaozüji c'ua ja nzi ma netsjëji anguezeji. Pero Mizhocjimi castigaozüji ngue c'ua ra mböxcöji, ngue c'ua rga czjzgöji angueze.

¹¹ Ixi 'mārätjo, 'ma jëzi Mizhocjimi ra sufre 'na nte, dya mäjä c'e nte, nzhumü 'ma c'ü. Pero 'ma ra unü na jo ngüenda c'e nte jenga ni sufre c'ü, cja rrü dyätä c'ua Mizhocjimi, nu'ma, xenda rrä jo c'o ra tsja 'ma c'e nte, y dya cja pje xe ra mbeñe 'ma c'ü.

El peligro de rechazar la voz de Dios

¹² C'o cja carrera, búbü 'ma ya me ni tögü o ngua. Nguec'ua dya cja nda sö ra cjuan'diji. Je xo ga cjats'c'eji nu, me tögü in mün'c'eji. Nguec'ua ri xi'ts'iji ri zëzhgueji.

¹³ Ixti tsjiñi c'ü ngueje o 'ñiji e Cristo c'ü ri möc'eji. Ngue c'ua c'o yembeñets'c'eji, dya ra xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, y dya cja xe ra yembeñeji.

¹⁴ Me ri jyodüji ja rguí tsärägueji na jo texe yo nte. Xo ri jyodüji ri tsjaji c'ua ja nzi ga ne

Mizhocjimi c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra sö ri päräji 'ma na jo ja ga cja angueze, y dya ra sö ri ma minc'ejí co angueze.

¹⁵ Rí pjötpütsjéji ngüenda. 'Ma jiyö, 'na ri búbüts'ejí 'naja c'ü ra xögü co Mizhocjimi, maco o nugüji na jo va ndájä c'ü nu T'i. 'Ma ri búbüts'üji c'ü ri cja na s'o, zö ri 'natjo nte, pero ra jí'ts'iji 'na 'ñiji c'ü na s'o, nguec'ua ri búbüts'üji na puncjü c'o xo ra tsja na s'o.

¹⁶ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri búbüts'ejí hermano c'ü ri 'ñeje c'ü 'na ndixü, o hermana c'ü ri 'ñeje c'ü 'na bëzo. Y 'ma dya in chjüntüji, dya ri jyöt'üji o ndixü. Xo ri pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ri búbüts'ejí c'ü ra tsja c'ua ja nzi va Esau, ra tsjapü dya pje ni muvi c'o me na jo c'o ne ra dyacóji Mizhocjimi. E Esau mi ngue c'ü nu ndat'i e Isaac, nguec'ua je ngue e Esau c'ü ro intsjimiji ro tsja Mizhocjimi. Pero c'ü rví intsjimiji c'ü, o mbö'ö e Esau por 'na mojmü o jñönü c'ü o ch'unü ro zi.

¹⁷ In pärägueji ja va tsja c'ua e Esau. O mezhe c'ua e Esau mi ne c'ü ro intsjimiji c'ü. Pero Mizhocjimi dya go ne a cjanu. Me go huë'e c'ua e Esau, 'na xe ro sö ro intsjimiji c'ü. Pero dya cja sö.

¹⁸ Nu cja c'e t'eje, xo mi zünü me na jens'e o mandamiento Mizhocjimi c'o in mboxpalegöji, me mi yorü o trasivi nu. Me xo ma bëxömütjo ma jängömmü nu. Y me ma zëzhi ma vü'ü trandajma nu.

¹⁹ Y cja c'e t'eje, xo mi zünü me na jens'e 'na trompeta nu. Cjanu ña c'ua Mizhocjimi o zopjü c'o in mboxpaleji. Anguezeji me go züji va dyäräji c'o jña c'o, nguec'ua va dyötüji e Moisés c'ü ro xipji Mizhocjimi c'ü dya cja ro ña'a.

²⁰ Me mi süji, dya cja ne ro dyäräji. Na ngueje Mizhocjimi va mama a cjava: "Zö ri nguextjo 'na animale ra säja cja ne t'eje, pero ri pó't'üji c'ü. Pero dya ri chëzhiji. Rí pjat'üji co ndojo, o 'ma jiyö ri pjat'üji co lanza", eñe Mizhocjimi.

²¹ Me mi sü'ü ma jñandaji cja c'e t'eje. Nguec'ua hasta e Moisés o mama: "Me ri mbigö rgä sügö na puncjü", eñe. Nu c'e t'eje c'ü, dya ngue c'ü in chëzhgueji a jmi c'ü, iyö.

²² Nu c'ü in chëzhgueji dya a jmi, ngueje Mizhocjimi c'ü ixi búbütjo. Nuc'ü, je búbütjo cja c'ü 'na t'eje c'ü ni chjü Sion, cja c'e jñiñi a Jerusalén a jens'e. Je nguejnu me mäjä ga ngärä c'o o anxé Mizhocjimi c'o me na puncjü.

²³ Je ngue nu, va juns'ü o tjü'ü texe c'o o t'i Mizhocjimi c'o na puncjü, na ngueje je menzumüji dya nu. Nu c'ü ra jñün'c'ejí ngüenda, nguetsjé Mizhocjimi c'ü manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü. Nu ja búbü angueze, je xo cärä nu, c'o nte c'o ya jogü cja o jmi. Nuc'ü, ojtjo nada c'o na s'o a jmi Mizhocjimi c'o.

²⁴ Xo in chëzhgueji dya a jmi e Jesús. C'ua ja nzi ma tsja c'o mböcimi ma xis'iji c'o o cji o animale ngue c'ua ro perdonaoji c'o nte, je xo ga cjatjo nu'tsc'ejí. 'Ma in ench'e in mü'büji e Jesucristo, Mizhocjimi perdonaots'üji, na ngue o pjödü o cji e Jesús va ngötcüji in nzhubüji. 'Ma o tsja e Caín o mbö't'ü e Abel, mi jyödü ro nzhopcüji c'o na s'o e Caín. Pero na ngue c'ü o mbö't'üji e Jesús, Mizhocjimi dya ra nzhocüzgöji c'o na s'o c'o ri cjaji, ra perdonaozgöji dya c'ü.

²⁵ Nguec'ua ri pjötpügueji ngüenda c'ü ri dyätäji Mizhocjimi c'ü zocöji. Nu c'o in mboxpaleji, 'ma o ch'unüji c'o o mandamiento Mizhocjimi, dya go ne go dyäräji. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufrejé, maco nguextjo va cja ne xoñijömmü c'ü vi sjipjiji c'o. Pero nudyä, Mizhocjimi va ndájä 'naja c'ü vi 'ñeje a jens'e. Nguec'ua 'ma rá jünpügöji o jña e Jesús ja va 'ñe ndü, cja rrü yönbüji c'ü, zja rga möcöji 'ma, c'ü dya pje ra tsjacöji Mizhocjimi? 'Ma 'ma ga cjanu, xenda rá sufregöji 'ma que na ngue c'o in mboxpaleji.

²⁶ 'Ma o ña Mizhocjimi c'o pa c'o, me go mbi'i c'e t'eje. Pero nudyä, ya mama Mizhocjimi pje pjëzhi c'ü cja ra tsja. O mama ga cjava c'ü: "Xe 'na vez rá cjacpö ra mbi'i na zëzhi ne xoñijömmü. Dya nguextjo ne xoñijömmü. Xo 'ñe ne jens'e, xo rá cjacpü ra mbi'", eñe Mizhocjimi.

²⁷ C'e jña c'ü vi mama Mizhocjimi c'ü xe 'na vez ra tsjapü ra mbi ne xoñijömmü, ngue c'ü rga pärägöji ra chjorütjo ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü. Na ngueje o t'ät'ätjo yo. Nuc'ua, c'o dya sö ra chjorü, ngue c'o ra sido ra búbü.

²⁸ Nu c'in Jmugöji, dya ra chjorü c'ü, ni xo ra chjorü nu ja rá ma cärägöji c'ü. Nguec'ua rga unngöji na jo 'na pöjö Mizhocjimi, y rá ma't'üji c'ua ja nzi ga ne c'ü. Ni jyödü rá sügöji rga ätcöji c'ü.

²⁹ C'ua ja nzi ga cja 'na sivi, cjacpü ra sufre c'ü ra zant'a, je xo ga cjatjonu Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o cja na s'o.

13

Cómo agradecer a Dios

¹ Sido ri pötü rgui s'iyagueji yo nin cjuarma-ji.

² 'Ma ra säjä cja in jñiñigueji c'o cjuarma c'o dya ngue in menzumügueji, ri recibidogueji na jo c'o; dya ri jyombeñeji. 'Na ri ngue o mbëpji Mizhocjimi c'o. Mi jinguä, mi búbü c'o mi recibido na jo c'o ma säjä. Nguec'ua búbü 'ma mi recibidoji c'o o anxé Mizhocjimi, zö dya mi päräji cjo mi ngue c'o.

³ C'o o'o a pjörü, ri mbeñegueji ri pjös'üji c'o, nza cja 'ma ri 'natjo c'ua ri cäji a pjörü. Xo ri mbeñeji ri pjösc'ejí c'o cjacpüji ra sufre. Na ngueje 'na xo búbü 'ma ra tsja'c'ejí xo ri sufregueji.

⁴ Rí unnce'jeji ngüenda c'ü dya s'o c'ü ni chjüntüvi 'na bézo 'na ndixü. Pero c'ü ya chjüntü, ni jyodü c'ü dya c'jó xe ra 'ñeje. Porque na s'o ga cjanu. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre texe c'o bézo c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue nu su, 'ñe c'o ndixü c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue o x'ra.

⁵ Dya ri mbeñegueji na puncjü o merio. Rí mäcjeji co nu c'o ya in pë'sc'ejji. Na ngueje ya mama a cjava Mizhocjimi: "Nunca rá jëts'c'ö, ni xo rá xögü co nu 'tsc'e", eñe.

⁶ Nguec'ua, dya rá süji pero ra sö rá mangöji:

Mizhocjimi ngue c'ü pjöxcö c'ü. Dya rá sügö c'jó pje ra tsjacö, rá eñegöji.

⁷ Rí mbeñegueji nu c'o cjuarma c'o o xi'tsc'ejji o jña Mizhocjimi. Rí mbeñeji na jo ja va dyätäji e Jesucristo hasta 'ma cja o ndüji. Rí mbeñeji ngue c'ua xo rí 'ñejmeji a cjanu c'ü. Na ngue angueze, dya pötü c'ü.

⁸ C'ua ja nzi ma cja c'o cje c'o ya cjogü, je xo ga cjatjonu angueze ne pa dya, 'ñe texe c'o cje c'o cja ra ëje, 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömü.

⁹ Nguec'ua, dya ri creogueji c'jó c'o ra 'ñe dyon'c'üji ra j'tsc'ejji jña c'o ri nan'ño. Dya ri creoji 'ma dya ri chjëntjui c'o jña c'o ya i dyäräji. Nutscöji ni jyodü rá unüji na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi, ngue c'ua rá nzhodüji na jo cja o 'ñiji. Dya ni jyodü me rá xöcüji pje ma jñönü c'o rá sigöji, o c'o dya rá sigöji. Cärä c'o me xöcü a cjanu, pero dya pjös'üji ja rgá mbäräji na jo Mizhocjimi.

¹⁰ Nutscöji, ngue e Cristo c'ü o bö't'ü para o ndintsöji in mün'c'öji c'o na s'o. C'o animale c'o tsjé'ma mi pöt'üji ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhubü c'o nte, mi ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte c'ü ro ë 'naja c'ü ro 'ñe pätpäji rvá ndü. Nu c'o animale c'o tsjé'ma mi bö't'ü, dya sö ro zi c'o mböc'jimi.

¹¹ C'ü mi cjai, nu c'ü mi mero ndamböc'jimi mi cjogü a mbo nu ja me ma sjü'ü, mi tjëdyi c'o o cji c'o animale c'o vi bö't'ü. Cja ma xis'i c'o cji nu, ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhubütsjé, 'ñe c'o o nzhubü c'o nte. Nuc'ua cja ma ndunüji c'o animale a tji'i cja c'o ndüngumü. Cja ma yepe ra ndüt'üji texe c'o o ts'ingue c'o.

¹² Je xo va cjatjonu e Jesús, je ngue a tji'i cja c'e ndajñiñi a Jerusalén nu ja o pjongüji angueze ro ma sufre. Je ngue nu o ma pjödü o cji'i va ndü nu, para o ndintsquiji in mün'c'öji c'o na s'o, nutscöji ri nteji.

¹³ Nguec'ua nutscöji na jo rá jyombeñeji c'o tjürü c'o mi cjai 'ma ot'ü, y rá chëzhgöji a jmi e Jesús. Yo nte ra zangöji c'ua ja nzi va zadüji e Jesús o bëchpiji o tseje. Pero ni jyodü rá jyombeñeji a cjanu c'o tjürü c'o.

¹⁴ Na ngueje ne xoñijömü, dya ngue in s'öyagöji va; ra chjorütju nu. Rí te'beji c'e s'öya nu ja rá ma mimiji.

¹⁵ Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo, dya cja ni jyodü rá unngöji dya o animale Mizhocjimi. C'o rá unngöji dya, pama rá unüji 'na pöjö; rá unüji c'o jña c'o ra mbedye in tegöji.

¹⁶ Dya rí jyombeñeji rí pötü rgui pjös'üji, 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. Nujo, ngue yo me rguí mäjä Mizhocjimi yo.

¹⁷ Rí dyätqueji yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, zö nan'ño gui tsjijñiji. Na ngueje ngue anguezeji c'o me pëpji ga mbö'c'ejji. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji ja ga cja vi minc'ejji. Rí dyätqueji anguezeji, ngue c'ua ra sö ra mäji rgá mbö'c'ejji. 'Ma jiyö, 'ma dya rí dyätqueji anguezeji, 'na me ra sufre cja o mü'büji. Y nu'tsc'ejji, 'na rí bëzhgueji.

¹⁸ Rí dyötücüji Mizhocjimi, na ngue rí pärägö c'ü dya ri cjiñji na s'o in mü'bügö. Me rí ne rá cjangö na jo' o texe.

¹⁹ Me rí ö'tc'öji ri dyötücüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya ra mezhe, rá 'ñe zenguats'üji na yeje.

Bendición y saludos finales

²⁰ E Jesús c'in Jmugöji, ndambörü c'ü; nutscöji chjëntc'jui c'ü ri ndëchjürüji. Nguec'ua va ndü e Jesús por nutscöji. O pjödü o cji para o perdonaozgöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama cja ne testamento nu cja nuevo nu o zocüzüji. Nguec'ua dya cja ri tügöji in nzhunc'öji. Nuc'ua Mizhocjimi o tsjapü o tetjo e Jesús, o bübütjo na yeje. Nguec'ua ra sö ra mäjä in mün'c'öji, dya cja ni jodü xe rá mbeñeji c'o in nzhubüji c'o mi tji.

²¹ Rí ö'tc'öji Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'o xe bë'tsc'ejji, ngue c'ua ra sö rí tsjaji texe c'o na jo, c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjé angueze ra pëpji a mbo cja in mün'c'ejji, ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo c'o rguí mäjä angueze. Ra pëpji a cjanu a mbo in mün'c'ejji, na ngueje in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Angueze me na nojo, 'ñe me na jo. Je rga cjanu textjo yo cje'ë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömü, amén.

²² Rí ö'tc'öji cjuarma rí pëscöji paciencia yo jña yo ró zo'c'öji. Na ngueje dya puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta.

²³ Rí negö rí pärägueji c'ü ya 'ñemeji dya libre e Timoteo c'in cjuarmagöji. Nu 'ma dya ra mezhe ra zät'ä nu ja rí bünc'ö, rá ëcjöbe rá 'ñe zenguats'ügöbe.

²⁴ Xipjiji ra mbörü Mizhocjimi texe yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, 'ñe texe c'o 'ñaja cjuarma. Va bö'tc'üttoji Cjimi c'o cjuarma c'o menzumü a Italia c'o rí cärägöjme.

²⁵ Mizhocjimi ra mböxc'üji in texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DE SANTIAGO

Santiago escribe a los esparcidos

¹ Cjimi, cjuarma, rí zenguats'úi. Nutscö e Jacobo rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëppjigö cja Mizhocjimi, 'ñe cja e Jesucristo c'in Jmugöji. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí in tsjaji cja yo doce estado a Israel, pero in pjötc'ejí dya texe cja ne xoñijöümü.

La sabiduría que viene de Dios

² Bübü 'ma ra säts'c'ejí 'na ndümü o pje c'o nde rí sufregueji. Pero jñunt'ü in mün'c'ejí cjuarma, ngue yo rgui mäc'ejí yo; ni rí ts'inguilë rí ndumüji.

³ Na ngue in pärägueji 'ma rí sufregueji a cjanu, ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. 'Ma rí zëzhgueji, 'ma dya rí jyëzgueji Mizhocjimi, nu'ma, ra dya'c'úi mas c'ü rgui zëzhiji, 'ma ra ë c'o rí sufreji c'o xe na s'ëzhi.

⁴ Nguec'ua sido rí zëzhgueji ngue c'ua ra sö rí dyätqueji na jo 'ma Mizhocjimi. Nguec'ua dya ra bë'tsc'íji c'ü rgui tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁵ 'Ma bübüts'úi c'ü bëzhi pjeñe ja rgá tsja c'o ne Mizhocjimi, ni jyodü ra dyötü Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra unü c'ua c'ü rgui mbärä. Na ngue c'o pë's'i Mizhocjimi, dacöji na puncjü c'ü, dya xo huënzgöji c'ü.

⁶ Pero c'ü ra dyörü, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü pjeñe, dya ra yembeñe cjo ra ch'unü cjo dya ra ch'unü. Na ngue c'ü yembeñe, chjëntjui nza cja ndeje cja traza-pjü c'ü pjö's'ü ga ndunü e ndajma ga mava ga mava.

⁷ C'e nte c'ü yembeñe ga cjanu, ni jyodü ixta unü ngüenda c'ü dya pje ra unü c'in Jmugöji c'ü.

⁸ Na ngueje dya pärä pje ra nguiñi; yembeñe texe c'ü cja'a c'ü.

⁹ Nu'tsc'ejí in pöbreji cjuarma, zö dya nda in pë's'íji pero rí mäc'ejí. Na ngueje ya ni muvits'c'ejí dya a jmi Mizhocjimi.

¹⁰ Nu'tsc'ejí in pë's'íji na puncjü, xo rí mäc'ejí. Na ngueje o dya'c'úi Mizhocjimi in pärägueji dya, c'ü dya nda ni muvi c'ü ni pë's'c'ejí na puncjü. C'o rico, ra zädä 'ma ra ojtjo anguezeji, ra chjëntjui nza cja o ndäjnä o pjín'ño.

¹¹ Na ngueje 'ma go mbes'e e jyarü, na pa'a. Nguec'ua ga dyot'ü o pjín'ño, y joca juenzhänä c'o. Y zö na zötjo pero ra ojtjo c'ua c'o. Je xo rga cjatjonu c'o rico; zö pëppjiji tóji o merio, pero ra zädä 'ma ra ndü c'o.

Pruebas y tentaciones

¹² 'Ma cjó c'o ra säjä 'na ndümü o pje c'o ra sufre, pero 'ma ra sido ra 'ñejme Mizhocjimi, nu'ma, ngue nu rgui mäjä 'ma

c'e nte. Na ngueje Mizhocjimi ra unü c'ü rgui bübütjo co angueze. Je ga cjanu va mama Mizhocjimi ra unü c'o ejme, 'ñe neji angueze.

¹³ 'Ma cjó c'o ra nguiñi ra tsja c'o na s'o, dya ra mama que ngue Mizhocjimi c'ü c'apü ra tsja c'o na s'o. Na ngueje me na jo Mizhocjimi, dya cjó sö ra 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi ra tsja c'o na s'o. Mizhocjimi dya xo 'ñünbü o mü'bü 'na nte ra tsja c'o na s'o.

¹⁴ 'Ma cjó c'o cjiñi ra tsja c'ua ja c'o nzi ga netsjé c'o na s'o, je ni 'ñeje cja mü'bü c'e s'opjeñe.

¹⁵ Nuc'ua 'ma ra sido ra nguiñi c'o na s'o c'o rí ne ra tsja, ra zädä c'ü ra tsja 'ma c'o. Y 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o, dya ra salva.

¹⁶ Rí s'yats'úi cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjiññi c'ü ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünngü in mü'büji rá c'aji c'o na s'o. Na ngueje dya cjuana.

¹⁷ C'ü dacöji Mizhocjimi, nde na jo texe c'o. Y ngue c'o ni jyongöji c'o. Nguetsjé angueze o dyät'ä e jyarü, 'ñe e zana, 'ñe yo seje. Nujyo, chjench'e yo. Pero Mizhocjimi dya pötü; xench'ü ga cjatjo, dacüji c'o na jo.

¹⁸ Nguetsjé angueze o mbeñe ndeze mi jinguä c'ü ro tsjacüji o t'izüji. Nguetscöji o t'ü o tsjacüji o t'izgöji, 'ma ró ätpägöji nu o jña nu na cjuana. Je xo rga cjatjonu c'o 'ñaja c'o cja ra creo.

La verdadera religión

¹⁹ Rí s'yats'úi cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí dyäräji na jo o jña Mizhocjimi in texeji. Dya ts'i rgui chjünrüji jña c'o va ë in pjeñetsjéji. Dya xo ra ünc'ejí rgui dyäräji c'ü o jña.

²⁰ Na ngue 'ma cjó c'o üdü, dya ra sö ra tsja c'ua ja ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

²¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, jyëzji texe c'o me na s'o c'o in cjiññi, 'ñe texe c'o na s'o c'o xe in c'aji. Rí dyäräji na jo nu o jña Mizhocjimi nu bübü in mün'c'ejí dya. Na ngue 'ma rí dyärägueji ne jña nu, sö ra jogü in mü'büji.

²² Dyätäji o jña Mizhocjimi. Dya rí dyärätjoi, cja ndo rri jyëzítjoi. Na ngue 'ma in cjiññi c'ü dya pje ni jyodü nguextjo c'ü rí dyärätjoi, dya in cjiññi na jo 'ma. Na ngueje dya cjuana.

²³ 'Ma cjó c'o ärä o jña Mizhocjimi, nu 'ma dya cja'a c'ua ja nzi ga dyärä, nu'ma, chjëntjui nza cja 'na nte c'ü janda na jo cja jñeje c'ü ja ga cja a jmi c'ü.

²⁴ Jandatsjé na jo'o, cja na matjo c'ü. Nuc'ua ixi jyombeñetjo pje mi nza jmi c'ü.

²⁵ Mizhocjimi ya 'ñevgueji libre, ngue c'ua ra sö rá ätäji dya o jña angueze. 'Ma cjó c'o ra unü na jo ngüenda c'ü pje mama c'ü o jña, y ra sido ra mbeñe, y ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e jña'a, nu'ma, ngue nu rgui mäjä 'ma c'e nte c'ü. Na ngueje cja'a c'ü mama

c'e jña. Pero 'ma ra dyärä jo rrû jyombeñetjo c'ü, iyó 'ma.

²⁶ 'Ma cjó c'o pëzhits'üji na jo ga ma't'ü Mizhocjimi, pero 'ma dya pjötpü ngüenda c'o jña c'o pedye a ne'e ga xipji yo nu minteji, dya jo c'ü cjiñi 'ma c'ü. Na ngueje dya cjuana. Na ngue dya pje ni muvi c'ü ni mama ma't'ü Mizhocjimi c'ü.

²⁷ C'o ix na cjuana ma't'ü Mizhocjimi c'ín Tataji, pjös'üji yo ndixü yo ja ndü na xïra, 'ñe yo jyoya 'ma sufreji. Xo pjörütsjéji ngue c'ua dya ra ndëpji o 'ñiji yo nte cja ne xoñijö mü va yo dya pärä Mizhocjimi. C'o cja a cjanu yo na jo, dya s'o a jmi Mizhocjimi c'o.

2

No hay que hacer distinción entre personas

¹ Me na nojo e Jesucristo c'ín Jmugöji, cjuarma. Nguec'ua 'ma in ejmeji angueze, dya cjó rí tsjapüji xenda rrí muvi 'na nte que na ngue c'ü 'na.

² Bübü 'ma cjogü 'na nte nu ja in ma't'üji Mizhocjimi c'ü ri junt'ü anillo a dyë, c'ü ri dyavü o oro, y ri je'e bitu c'o rrä jo. Xo bübü 'ma cjogü 'na bëzo c'ü pöbre c'ü ri je'e zëbitu.

³ Dya ga jo 'ma in cjapüji me ni muvi nu c'ü je'e bitu c'ü me na jo, 'ñe 'ma in xipjiji: "Nu'tsc'e nin t'ecjañömü, je rí mimigüe va nu ja na jo", in embeji. Dya xo ga jo 'ma in xipjiji c'e pöbre c'ü je'e zëbitu: "Nu'tsc'e rí böntjogue a mava", o in xipjiji: "Mimitjogue a jömü", in embeji.

⁴ Nu 'ma in cjaji a cjanu, xenda in cjapüji ni muvi 'ma c'ü 'naja, que na ngue c'ü 'na. Na s'o in pjeñegueji 'ma.

⁵ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji a cjanu. Dyäräji na jo. Yo pöbre, cjapüji dya ni muvi cja ne xoñijö mü. Pero Mizhocjimi o juajnú na puncjü anguezeji. Anguezeji ench'e o mü'büji e Jesucristo, nguec'ua me ni muvi dya a jmi. Y xe ra ch'unüji c'ü me ni muvi; ra ch'unü ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra unü c'o ejme 'ñe neji angueze.

⁶ Maco nu'tsc'ëji in cjapüji c'ü dya nda ni muvi yo pöbretsc'ëji. ¿Cjo dya ngue yo rico yo cja'c'üji rí sufregueji? ¿Cjo dya ngue yo rico yo sints'iji cja juesi nu ja ra jñün'c'üji ngüenda? Já, ngue yo rico.

⁷ ¿Cjo dya ngue yo rico yo xenda sanbü o tjü e Cristo, que na ngue yo pöbre? Maco me na jo e Cristo. Nu'tsc'ëji ngue o ntets'üji c'ü.

⁸ C'ü xenda ni muvi ley cja o jña Mizhocjimi, je t'opjú a cja va c'ü: "Nu'tsc'ëji rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyats'ëji", eñe. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, na jo c'ü in cjagueji 'ma.

⁹ Pero 'ma dya jyëzgui s'iyaji yo nin minteji, in cjaji na s'o 'ma. Na ngue dya in

ätäji c'ü o ley Mizhocjimi c'ü mama rá jyëzga s'iyaji yo nin minteji.

¹⁰ Na ngue c'e nte c'ü ra dyätä texe c'o o ley Mizhocjimi, pero nu 'ma ra bëzhtjo 'na c'o ley ra dyätä, ya mbë's'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjëntjui c'ü dya ro dyätä ne rí 'na c'o ley.

¹¹ Bübü ley c'o mandazüji Mizhocjimi nza cja ne jña nu mama a cjava: "Dya rí tsäji o ndixü. Ni xo ri ngue'tsc'ëji in ndixüji, dya rí tsäji o bëzo", eñe Mizhocjimi. Xo mama: "Dya rí pö't'üntëji", eñe c'ü. 'Ma dya in tsäji o ndixü, pero 'ma ya i pö't'üntëji, dya in ätäji 'ma c'o ley.

¹² Ya 'ñevgueji dya libre Mizhocjimi, ngue c'ua sö rá ätcöji dya c'ü. Y 'ma ra jñüncöji ngüenda, ra mbäcöji cjo ró cjagöji c'ua ja va ne angueze. Nguec'ua nu'tsc'ëji rí pjötpüji ngüenda ja rguí ñagueji, 'ñe ja rguí minc'ëji.

¹³ Na ngueje 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, dya ra juentse c'e nte c'ü dya juentse yo nu minteji. Pero c'ü o juentsete, ra juentse Mizhocjimi, dya ra tsjapü ra sufre.

La fe y las obras

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjó c'o ra matatsc'ëji: "Rí ejmegö Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma dya cja'a c'o na jo, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü? ¿Cjo sö ra salva c'e nte na ngue c'ü ni mantjo ejme? Dya ra sö.

¹⁵ Bübüts'üji hermano 'ñe hermana c'o dya cjä pje ra jye'e, ni xo rí pë's'iji pje ra ziji.

¹⁶ Nguec'ua ni jyodü rí unüji c'o ni jyodü ra jyeji 'ñe c'ü ra ziji. Na ngueje 'ma rí xitjoi: "Mizhocjimi rí mëvi. Ra dya'c'ëji bitu c'ü rguí pac'ü, 'ñe c'ü rí si'i c'ü me ri nintjo", rí 'ñembeji; pero 'ma dya rí unüji, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü in xipjiji?

¹⁷ Nguec'ua 'ma cjó c'o mama ejme Mizhocjimi, pero 'ma dya unü c'o pje ni jyodü yo nu minteji, chjëntjui c'ü dya rí ejme 'ma c'ü.

¹⁸ Pe bübüts'ëji c'o ra ne ra xitscö a cjava: "Rí cjiñijime bübü c'o nguextjo c'ü creo, y bübü c'o cja c'o na jo", ra 'ñenzgöji. Pero rá xicó a cjava c'o: "Nu'tsc'ëji in xitscöji c'ü in ejmeji. Pero, ¿ja rga jñetse 'ma dya rí tsjaji c'o na jo? Nuzgö rá cjagö c'o na jo, ngue c'ua ra jñetse c'ü rí ench'e in mün'c'ö Mizhocjimi."

¹⁹ Nu'tsc'ëji in creoji c'ü 'natjo Mizhocjimi bübü. Na jo c'ü in mangueji. Xo 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji c'ü dya jo, xo päräji c'ü 'natjo Mizhocjimi. Pero c'o demonio me mbi'i ga züji, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji.

²⁰ ¿Cjo dya in päräji ja ga cja? ¿Cjo dya in unnc'ëji ngüenda, 'ma cjó c'o dya cja c'o na jo, dya ni muvi c'ü ni mama ejme Mizhocjimi 'ma c'ü?

²¹ Tsjijñiji e Abraham c'ü mi mboxpalegöji. Ya mi ngue ro tsja e Abraham ro mbö't'ü e Isaac c'ü nu t'i, c'ua ja va manda

Mizhocjimi; cja rrū unū c'ua Mizhocjimi cja c'e arta. Na ngue c'ū vi dyātā a cjanu, o mama Mizhocjimi: "Dya cja tū o nzhubū dya ne Abraham", eñe.

²² ¿Cjo dya in unnc'ejī nguenda e Abraham? Dya nguextjo c'ū vi creo c'o o mama Mizhocjimi; xo tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguec'ua ixi ñetse c'ū na jo ma ñejme c'ū.

²³ 'Ma o tsja a cjanu e Abraham, je o zādā angueze c'ū t'opjū cja o jña Mizhocjimi c'ū mama a cjava: "E Abraham o ñench'e o mü'bū Mizhocjimi; o creo c'ū ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ū dya cja mi tū o nzhubū e Abraham", eñe. E Abraham xo t'opjū cja o jña Mizhocjimi, c'ū mi jovi na jo Mizhocjimi.

²⁴ Nguec'ua ya in unnc'ejī nguenda 'ma cjó c'o mama creo pero 'ma dya cja c'o na jo, dya sō ra mama 'ma Mizhocjimi c'ū dya cja tū o nzhubū c'ū.

²⁵ Xo ri tsjijñiji c'ua ja va tsja e Rahab. O recibido cja o ngumū c'o ye bēzo c'o vi ñe zo'bū cja c'e jñiñi. Nuc'ua 'ma ya ro mèvi, o tsja c'ua c'e ndixū o xipjivi nan'ño ñiji ja rvi mèvi ngue c'ua dya ro zūrūji c'o. Na ngue c'ū o tsja c'e ndixū o mbōs'ū c'o ye bēzo, o mama c'ua Mizhocjimi c'ū dya cja mi tū o nzhubū. Ante, nde ma dyonpūtjo o bēzo c'e ndixū.

²⁶ Xo ri mbeñegueji ja ga cja 'ma ya ni ndū 'na nte, dya cja ni muvi c'ū o cuerpo, na ngue dya cja bībū o aljma c'ū. Je xo ga cjatjonu 'na nte, 'ma dya cja c'o na jo, nu'ma, dya xo ni muvi 'ma c'ū ni mama creo.

3

La lengua

¹ Dya ri tsjaji rrā puncjūts'ūji o xōpūte cja jña Mizhocjimi, cjuarma. Na ngueje in pārāgueji 'ma rá cjañi xōpūte pero 'ma dya rá cjacjuanagōji, xenda ra jñūncōji nguenda 'ma Mizhocjimi, que na ngue 'ma dya ri xōpūtegōji.

² Rí texeji rí cjañi na puncjū c'o na s'o. 'Ma rá pjōrūji c'ū ra mbedye in teji ngue c'ua dya rá mamaji jña c'o dya ni jyodū, xo ra sō rá pjōrūtsjēji ngue c'ua rá átaji na jo Mizhocjimi, dya rá cjañi ja c'o nzi rgá netsjēji.

³ Tsjijñiji ja rgá cjañi o pjadū. Rí cā'tp'āji frenu a ne'e yo, ngue c'ua ra dyātcāji. Maco ts'iquē c'e frenu, pero rí cjañi ja ra ma c'ua ja rgá negōji.

⁴ Xo ri tsjijñiji ja xo ga cja o barco c'o nzhodū cja ndeje. Me na nojo c'o, y bībū 'ma me na zēzhi e ndajma ga ndunū c'o. Pero co c'e za c'ū ni dyēji, sō ra dyēdyi c'ua ja ga ne'e c'ū ri ēdyi; maco ts'iquētjo c'e za c'ū.

⁵ Je xo ga cjatjonu nín ts'ijñiji. Ts'iquē cja in cuerpogōji nu, pero co nín ts'ijñiji rí mamaji jña c'ū rgá cjañi na nojo. Tsjijñiji yo t'eje yo cja na puncjū o za'a. Maco ra ndē yo, co 'na ts'isiviño.

⁶ Nín ts'ijñigōji chjēntjui 'na sivi nu. Cja nín ts'ijñigōji, je bībū texe c'o na s'o nu. C'ū ni mama na s'o jña nín ts'ijñiji, s'onngōji na puncjū cja in cuerpoji nu. Cjacōji rá pōtca nuji na u yo nín mintegōji, chjēntjui nza cja 'ma yorū 'na trasivi. Ngueje c'ū dya jo c'ū ñūnngū in mü'būji rá mamaji c'o na s'o.

⁷ Nutsōji rí dominaoñi yo animale yo bībū nziyo a ngua, xo ñe yo peje o juaja, xo ñe yo cjut'ū a mbeme, xo ñeje yo cā'ā cja ndeje. Texe yo, ya xo vi dominaoñi ndeze mi jinguā yo.

⁸ Pero dya cjó sō ra dominaoñi o c'ijñiñjē. Ngue 'naja c'ū na s'o c'ū dya cjó sō ra ts'a's'ū c'o jña c'o mama nu. O c'ijñi 'ma sate, pedye o posuñā cja o c'ijñiji. Je xo ga cjazgōji nu, bībū 'ma pedye in tegōji na s'o jña rgá santegōji.

⁹ Bībūzgōji c'o mama co o ne'e c'ū me na jo Mizhocjimi c'in Tatagōji. Pero xo sadūji yo nu minteji. Nguec'ua chjēntjui c'ū ro zadūji Mizhocjimi. Na ngueje Mizhocjimi o ngambgōji c'ū ixi nza cjatjogōji angueze.

¹⁰ 'Natjo o ne 'na nte. Pero je pedye nu, c'ū ni mama me na jo Mizhocjimi, y xo ñe c'ū ni sante c'e nte c'ū. Dya jo rá cjañi a cjanu, cjuarma.

¹¹ Tsjijñiji ja ga cja 'na mbereje. ¿Cjo 'natjo c'ua peje ndeje c'ū na ð'ō, ñe c'ū na ðxū? Iyō.

¹² Tsjijñiji cjuarma. ¿Cjo sō'ō e ndora ra nguis'ī o ndēsē? ¿Cjo sō'ō e ndēmpē ra nguis'ī o ndora? Je xo ga cjatjonu o mbereje; dya sō 'natjo c'ua ra mbeje c'ū na ðxū, ñe c'ū na ð'ō.

La verdadera sabiduría

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'ōji, 'ma bībūts'ūji 'na cjuarma c'ū pārā c'o na jo c'o ra tsja, ñe pjēchi, ni jyodū ra mbōtpū na jo nguenda ja rgá mimi, ñe dya ra tsjapūtsjē na nojo c'ū. Nu 'ma je rgui tsjagueji a cjanu, ra unū nguenda 'ma yo nte, c'ū na cjuana in jūngueji na jo 'na pjeñe.

¹⁴ Pero 'ma me üdū in mün'c'ejī gui huinsteji ngue c'ua xenda rí pjēzhgueji rrā notsc'ejī que na ngue c'o 'ñaja, dya cja rí tsjaji c'o. Na ngue 'ma in cjañi a cjanu na notsc'ejī, dya in cjañi 'ma c'ū mama o jña Mizhocjimi c'ū na cjuana.

¹⁵ Na ngue 'ma cjó c'o me pārāts'ejī pero 'ma üdū rgá zōji o jña, nu'ma, dya je ni ñeje cja Mizhocjimi c'ū pārā 'ma c'o. Je ni ñeje cja ne xoñjōmū, ñe cja o mü'būtsjēji, ñe cja c'ū dya jo.

¹⁶ Na ngue 'ma cjó c'o ra huinste ngue c'ua xenda ra mbēzhi rrā nojo que na ngue c'o 'ñaja, ngue 'ma ra hueñiji rgá zōji o jña, ñe ra tsjaji texe c'o na s'o.

¹⁷ Pero 'ma ngue Mizhocjimi c'ū dacōji rgá pārāgōji, rá cjañi na jo 'ma. Rá jodūji ja rga mimiji na jo yo nín minteji, y rá zopjūji na jo yo. Rá ārāji cjó c'o jün 'na jña c'ū ra mama,

dya rá c'a's'úi. Me rá juentseji yo nín minteji y ró pjös'úi. Rá jyëzga s'iyaji. C'o rá cjiññiji c'o na cjuana, ngue c'o rá mamaji c'o; dya rá pezheji o bëchjine.

¹⁸Ma cjó c'o ne ra ngärãji na jo yo cjuarma o yo nte, ni jyodü ra zopjüji na jo, dya ra huëñch'iji na zëzhi. C'o ñña c'o rguí zopjüji a cjanu, chjëntjui nza cja 'na ts'indëchjõ c'ü tujmü 'na bëzo. Y c'ü rguí tsja c'ua na jo yo nte, chjëntjui nza cja 'ma ri xepje.

4

La amistad con el mundo

¹¿Jenga in chütsjëji, ñe in sötsjëji o ñña? In chütsjëji na ngue c'o me ne in cuerpogueji c'o in netsjëji.

²Na ngue 'ma cjó c'o pje nepetsc'ejí c'o pë's'i nu minteji, 'ma dya pë's'i c'ü, nguec'ua ga pöt'üntte 'ma c'ü. 'Ma in cjinncjeji: "Quera ri pjëtsçö c'ü pjëzhi ne nte nu", ri ñeñeji; pero 'ma dya sö ra mbë'tsc'ejí c'ü pjëzhi yo nin minteji, nguec'ua gui jyonbüji o chü, ñe gui söji o ñña c'ua. Dya in ötqueji Mizhocjimi, nguec'ua dya ga dya'c'üji c'o ni jyon'ceji.

³O 'ma jiyö, in ötqueji ra dya'c'ejí c'o na jo'ngue c'ua ri mãä rguí tsjai c'ua ja nzi gui ñetsjëji. Nguec'ua dya ga dya'c'üji.

⁴C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixü c'ü tsãjã o bëzo, dya cja ne'e c'ü nu xira, je xo ga cjatsc'ejí nu. Dya cja in neji Mizhocjimi, in mãpäji c'o na s'o c'o cjañi cja ne xoñjõmü. ¿Cjo dya in unnc'ejí ngüenda 'ma cjó c'o ne ra tsja a cjanu, nu'ma, dya jovi 'ma Mizhocjimi? C'o ya mama ra tsja ga cjanu, ya üji dya Mizhocjimi.

⁵Dya ri tsjapüji dya ni muvi yo ri xi'tsc'öji. Na ngueje je xo t'opjü a cjava: "Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu ga bübüto in mün'c'ejí. Nuc'ü, me pjö'c'üji c'ü, me ne'e c'ü ri ñegueji angueze co texe in mün'c'ejí, dya ri mãpäji c'o na s'o", eñe.

⁶Y para dya rá mãpäji c'o na s'o, xenda pjöxcöji o Espiritu Mizhocjimi, c'ua ja xo nzi ga t'opjü a cjava: "Mizhocjimi üji c'o me cjapütsjë na nojo. Pero c'o ätä Mizhocjimi, ñe dya cjapüji na nojo, ngue c'o pjös'ü angueze c'o", eñe.

⁷Nguec'ua ri dyätqueji Mizhocjimi. Ri zëzhji c'ü dya ri dyätãji e Satanás c'ü dya jo, ngue c'ua ra xögü angueze co nu'tsc'ejí.

⁸Chëzhgueji a jmi Mizhocjimi; angueze xo ra chëzhi in jmigueji. Nu'tsc'ejí in cjañi c'o na s'o, ri chëzhgueji a jmi angueze, ngue c'ua ra ndin'tsc'ejí in mü'büji. Nu'tsc'ejí in yembeñeji, xo ri chëzhgueji a jmi, ngue c'ua ra ndin'tsc'ejí c'e s'opjeñe c'ü in mbeñeji.

⁹Ri huëji na ngue c'o na s'o c'o in cjagueji. Nu'tsc'ejí, me in mãpäji c'o na s'o. Nguec'ua ri mbeñeji c'ü dya ga jo c'ü xe ri mãpäji yo.

¹⁰'Ma ri chëzhgueji a jmi Mizhocjimi, ri unnc'ejí ngüenda c'ü dya pje ni muvitsc'ejí. Nuc'ua angueze ra tsja'c'üji c'ü rguí muvitsc'ejí a jmi.

Juzgando al hermano

¹¹Mi cjuarmats'üji, dya cja xe ri pötqui zo'bütejí. C'ü so'bü nu cjuarma y cjapü dya ni muvi, cjapütjo burla c'ü o ley Mizhocjimi c'ü je t'opjü c'ü dya rá so'bütegöji. Nu 'ma in cjapütjoi burla c'e ley, dya in ätäji 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ri cjapqueji c'ü dya ni muvi 'ma c'e ley c'ü.

¹²Dya jo c'ü in cjagueji a cjanu. Na ngueje 'natjo c'ü o dyät'ã c'e ley; ngue Mizhocjimi. Nguec'ua nguextjo angueze sö ra jñünpü ngüenda 'na nte cjo ra salva o dya ra salva. Natsc'ejí, ¿pje pjë'tsc'ejí c'ü ni so'bügueji yo nin minteji?

Inseguridad del día de mañana

¹³Mbeñeji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Nu'tsc'ejí in juajnüji c'e ññiñi 'ñe c'e pa c'ü ri pedye ri möcjëji pje nde ri ma pögueji. In mangueji a cjava: "Rá ma mimiji nu 'na cjë. Rá tömüji pje rá pöji, ngue c'ua rá tõi na jo o merio", in eñeji.

¹⁴Maco nu'tsc'ejí, dya in pärãgueji pje ri tsjagueji c'o pa c'o va ëjë, ndumü nde ri dyotji. Nza cjatsc'etjoi o pa'a o ndeje, c'ü 'na ts'indajmetjo ñetse, pero 'nanga otjo.

¹⁵Xenda na jo ri mangueji: "'Ma ra ne Mizhocjimi, xe rá mintcjöji 'ma, ñe xo rá cjagöji yo bëpji yo, o c'o pje nde ma bëpji", ri ñeñegueji.

¹⁶Peró nudya me in mãcjeji gui tsjapqueji na nots'üji. C'ü in cjagueji a cjanu, na s'o c'o.

¹⁷Tsjijñiji. C'o pärã ra tsja c'o na jo, pero 'ma dya cjañi c'o, tuns'ü o nzhubü 'ma c'o.

5

Advertencia a los ricos

¹Nu'tsc'ejí in ricoji, bübü 'na ñña c'ü rá xi'tsc'öji. Me ri huë rguí ndumüji, na ngueje ya va sädã c'ü ri sufregueji.

²C'o in pë'sc'ejí, ya dya'a c'o. C'o in bitugueji, ya dyo'tc'ejí o ts'idyoXü c'o.

³C'o in merioji de oro 'ñe de plata, ya xo s'odü c'o. Maco ya ri cãxtjoi yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i ne xoñjõmü, pero ya i jmutqueji na punçjü o merio 'ñe c'o pje nde pjëzhi. C'ü vi jmutqueji a cjanu c'o, ixi ñetssetjo c'ü in cjagueji c'o na s'o. Nguec'ua ra zädã c'ü ri ma sufregueji cja sivi.

⁴Mbeñeji c'o ndagrëXü c'o o pëpji cja in juancjeji. I jyöt'üji ro mbë'pc'ejí, pero dya i tsjöt'ejí texe o raya c'o. Nguec'ua anguezeji o reclamaots'üji. Y ya dyärã Mizhocjimi. Me na zëzhi angueze ra nzhocëts'üji c'o i tsjapqueji a cjanu c'o in mbëpcjeji.

⁵'Na animale ench'ejí ra pi, ngue c'ua 'ma ra zädã c'e pa'a ra mbötji c'ü. Je xo ga cjatsc'ejí nu. Me na chjõnü gui minc'ejí dya,

y in cjami texe c'o me ne in mü'büji, pero ya va sädä 'ma ri ma sufregueji.

⁶ Nu'tsc'ejji in ricoji, xo in sidyiji yo pöbre cja juesi, zö dya pje cja c'o. Y nu yo pöbre, dya jëziji ra ñaji.

La paciencia y la oración

⁷ Nu'tsc'ejji mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o ra tsja'ceji a cjanu c'o rico, dya pje ri nzhopqueji c'o na s'o c'o. Pero ri pësp'iji paciencia hasta 'ma cja ra ëjë c'in Jmugöji. Tsjijnñiji c'ü tjë 'na juajma. 'Ma ya vi ndujmü o ndëchjõ c'ü, pëtsa c'ü ra jogü c'o ts'itjõ cja q juajma c'ü. Pero ni jyodü ra nde'be c'ü ra sido ra 'ñe o dyebe.

⁸ Je xo rga cjatsc'ejji nu, ri pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji. Ri zëchiji in mü'büji, na ngueje dya cja ra mezhe ra ëjë c'in Jmugöji.

⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o in sufregueji, bübü 'ma in pötqui culpaji yo nin cjuarmaji zö dya pje ri cja'ceji yo. Dya cja xe ri tsjaji a cjanu. 'Ma jiyö, xo 'ñetsc'ejji xo ra jñün'c'üji ngüenda 'ma. Tsjijnñiji, ya ngue ra ëjë c'ü ra jñü ngüenda.

¹⁰ Mi cjuarmats'üji, para ri pärägueji ja rgui pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji, ri mbeñeji ja ma tsja c'o profeta c'o mi pätpä Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Me go tsjapüji o sufrejü, pero o mbë's'iji paciencia, dya go nzhopcüji c'o na s'o.

¹¹ Mbeñeji c'o ri mangöji, c'o ya sufre o ndumü y dya jyëziji Mizhocjimi, nuc'o, mäjä na jo cja jmi Mizhocjimi dya c'o. Ya xo i dyäräji ja va sëchi e Job 'ma mü o sufre c'o ndumü. Pero o mbedye na jo. Na ngueje c'in Jmugöji me go juentse e Job, o mbös'ü.

¹² Ri pjötpüji na puncjü ngüenda cjuarma c'ü dya ri ñänbäji q tjü Mizhocjimi c'ü ri mamaji: "Nzi ga mbärä c'ü bübü a jens'e." Ni xo ri mamaji: "Nzi ga mbärä ne xoñijömü." Ni pje xe ma jña c'ü rgui ñännc'ejji Mizhocjimi. Ri mantji "Jä" o "Jiyö", pero rrä cjuana. Na ngue 'ma xe ri mangueji jña c'ü cjo c'o nzi ga mbärä, ra jñün'c'üji ngüenda 'ma Mizhocjimi.

¹³ Ma cjo c'o va säts'ceji o ndumü, ra dyötü Mizhocjimi c'o. 'Ma bübüts'ceji c'o me mäjä, ra töji o himno rgä ma't'üji Mizhocjimi.

¹⁴ 'Ma bübüts'ceji c'o sö'dyë, ra zojnüji c'o pje pjëzhi cja c'o cjuarma, ra 'ñe dyötpüji Mizhocjimi, y ra nänbäji q tjü e Jesucristo c'in Jmugöji rgä ngosp'üji o aceite.

¹⁵ Nuc'ua 'ma ra 'ñejmeji co texe q mü'büji rgä dyötüji, ra tsja c'in Jmugöji ra jocü c'o ri sö'dyë 'ma. Y 'ma vi tsja c'o na s'o, xo ra perdonao Mizhocjimi 'ma c'ü.

¹⁶ 'Ma cjo c'o ra tsjatsc'ejji c'o na s'o, ni jyodü ra ma cja yo cjuarma ra xipjiji c'ü vi tsja na s'o, ngue c'ua ra dyötüji Mizhocjimi por c'ü vi tsja na s'o. Ra jogü 'ma c'e cjuarma. 'Ma ra dyötü Mizhocjimi 'na nte c'ü ätä

Mizhocjimi, ra dyärä 'ma Mizhocjimi. Y ra tsja c'ua ja va dyörü c'e nte.

¹⁷ Tsjijnñiji e Elías. Mi ntetjo nza cjazgöji c'ü. Pero o dyötü Mizhocjimi co texe q mü'bü c'ü dya ro 'ñeje o dyebe. O mezhe c'ua jñi cjë'ë nde, c'ü dya go 'ñeje o dyebe cja ne xoñijömü.

¹⁸ Nuc'ua, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi ro 'ñe o dyebe. Cjanu o 'ñe c'ua dyebe. Nuc'ua cjanu o unü c'ua ne xoñijömü c'o ro zi c'o nte.

¹⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjo c'o ra jyëzi q 'ñiji Mizhocjimi c'ü na cjuana, ri pjös'üji ra nzhogü c'ü.

²⁰ Na ngueje 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o y ra nzhogü cja Mizhocjimi, dya ra salva 'ma c'ü. Nguec'ua ixti unnc'ejji ngüenda 'ma ri pjös'üji ra nzhogü, ya i pjös'üji o salva 'ma c'ü. Na ngueje Mizhocjimi ra perdonao q nzhubü c'o na puncjü vi tsja c'ü.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

Pedro escribe a los creyentes esparcidos

¹ Nutsçö e Pedro nguetsçö rí pen'c'ejí ne carta. E Jesucristo o 'ñempque rí cjağö apóstole. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí ya in pjötc'ejí in cārājí dya cja c'e estado de Ponto, 'ñe c'e estado de Galacia, 'ñe c'e estado de Capadocia, 'ñe c'e estado de Asia, 'ñe c'e estado de Bitinia.

² Nu'tsc'ejí ya juan'c'ují Mizhocjimi c'ü mi Tatagöjí, ja c'o nzi va mama ndeze mi jinguā. Q Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büjí i creojí. Nguec'ua Mizhocjimi o xöcüs't'ují o tsja'c'ují o t'itsc'ejí, ngue c'ua rí dyätājí e Jesucristo ra ndin'tsc'ijí in mü'büjí co o cji. Mizhocjimi ra mböxc'ují, ra tsja'c'ují xenda rí mácjejí, dya pje rí mbeñejí.

Una vida de esperanza

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü o Tata e Jesucristo c'in Jmugöjí. Me go juentsquegöjí o dyacüjí nuevo rgá mimíjí dya, o tsjacüjí o t'izgöjí. Nguec'ua rí pārají rá tejí rá bübügöjí co Mizhocjimi, na ngue e Jesucristo o te'e 'ma ya vi ndü.

⁴ Na ngue o t'itsc'ejí Mizhocjimi, ya bē'sc'ijí a jens'e c'o me na jo c'o ra dya'c'ují. Nuc'o, dya ra tjeze c'o. Dya xo ra s'odü, ni xo ra pötü.

⁵ Me na zēzhi Mizhocjimi; pjö'c'ují na ngue in ench'e in mü'büjí e Jesucristo. Nguec'ua 'ma ra nguarü ne xoñijö mü, rá jandají texe ja va 'ñevguejí libre cja c'o na s'o.

⁶ 'Ma ne Mizhocjimi, in sufrejí ja nzi pa c'o pje nde cja'c'ují. Pero me in mácjejí na ngue in pārají ra dya'c'ují a jens'e c'o me na jo.

⁷ Mizhocjimi jéts'ljí in sufrejí a cjanu, ngue c'ua ra jñetse cjo sido rí 'ñejmejí c'ü. O oro, cja püjí ra xögü na jo cja sivi, ngue c'ua ra jñetse c'e oro. Maco cja püjí ra xögü o oro c'ü tjeze, xo ni jyodü rí sufreguejí. Na ngue xenda ni muvits'ejí que na ngue o oro. Pero 'ma sido rí dyätājí Mizhocjimi, ra xi'ts'ijí Mizhocjimi c'ü na jo vi tsjají y me ni muvits'ují cja o jmi.

⁸ In nejí e Jesucristo zö dya i jñandají. Zö dya xo in jandají dya, pero in ench'e in mü'büjí. Me in mápquejí na puncjü, c'ü dya in jünguejí jña ja rguí mamají ja cja c'ü ni máguejí.

⁹ Na ngue in ench'e in mü'büjí c'ü, ra zädä c'e pa 'ma ra 'ñemp'c'ejí libre texe cja c'o na s'o. Me in máguejí na ngue ya ni ma ra 'ñemp'c'ejí libre.

¹⁰⁻¹¹ C'o profeta o mamají c'ü ro zädä c'e pa 'ma ro juentsçöjí Mizhocjimi ro 'ñevguejí libre. Q Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü o mü'büjí o mamají c'ü ro èjè e Cristo nu c'ü

vi mama Mizhocjimi ro 'ñevguejí libre, ro è sufre, cja rrü ch'unü ro manda. C'o profeta mi xörüjí cja o jña Mizhocjimi y mi cjají t'önü cjö rí ngueje c'ü ro 'ñevguejí libre, 'ñe jinguā ro sufre.

¹² Mizhocjimi o tsjapü o mbārā c'o profeta c'ü dya be ro zädä 'ma mi cārā anguezejí c'o me na jo c'o mi mamají. Je ro zädä yo cjè yo rí cārājí dya. Mizhocjimi va ndäjä o Espíritu o è 'ñünc'ü o mü'bü c'o 'ñaja nte o xi'ts'ijí ja rgá sò ra 'ñemp'c'ejí dya libre, ja c'o nzi va mama c'o profeta. Nu'tsc'ejí, o j'tsc'ejí Mizhocjimi yo; maco c'o o anxè, dya nda pārají ja ga cja, pero ne ra mbārājí.

Dios nos llama a una vida santa

¹³ Nguec'ua rí xi'ts'jöjí rí tsjijñíjí na jo in pjeñejí. Rí pjörütsjèjí ja rguí minc'ejí. Jñunt'ü in mü'büjí ra ch'a'c'ují c'o me na jo, 'ma ra èjè na yeje e Jesucristo.

¹⁴ Rí tsjaguejí nza cja o t'i c'o cja'a texe c'ü xijí ra tsjají. 'Ma dya be mi pāraguejí Mizhocjimi, mi cjaquejí c'o mi netsjèguejí. Nudya, dya cja rí tsjaguejí dya c'o.

¹⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü o 'ñünc'ü in mü'büjí i creojí. Nguec'ua xo rrā jo texe c'o rí tsjají.

¹⁶ Na ngue ya t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Rí tsjají ja c'o nzi rgá negö c'o na jo, na nguetsçö na jozgö", ène Mizhocjimi.

¹⁷ Nu'tsc'ejí in xiquejí Mizhocjimi: "Mi Tatats'ügöjme", in embguejí c'ü. Maco angueze jüncçöjí nguēnda ja c'o nzi rgá cjağöjí nzi 'nazgöjí; dya juajnü. Nguec'ua ni jyodü rí süjí angueze rguí mimíjí texe c'o pa c'o xe rí minc'ejí va cja ne xoñijö mü.

¹⁸ C'o in mboxatitā o zocüs't'ují c'o tjürü c'o dya ni muvi. Pero nudya, in pāraguejí o ndömpc'ují va 'ñemp'c'ejí libre texe cja c'o tjürü. C'ü vi ndömpc'ují, dya ngue co oro, ni xo rí ngue co plata c'o tjeze.

¹⁹ O ndömpc'ují co o cji e Cristo c'ü me ni muvi. Ja c'o nzi ma cja c'o ts'imè c'o mi pö't'ují, dya pje mi s'odü ni xo mi mancha, je xo va cjanu e Jesucristo, dya pje mi bübü c'o ma s'o.

²⁰ Mizhocjimi, 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijö mü, o mama c'ü je rva cjanu rvä ndü e Jesucristo. Ngue yo cjè yo ni ma ra nguarü, yo o èjè c'ü, o è ndü por nu'tsc'ejí.

²¹ Mizhocjimi o tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, cjanu o unü c'ü ra manda. Nguec'ua in ench'e in mü'büjí Mizhocjimi, in pārají ra dya'c'ují c'o me na jo.

²² Q Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büjí i creojí c'o jña c'o na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua va ndin'tsc'ijí in mü'büjí c'o na s'o. Nguec'ua nudya, in pötqui s'iyaguejí dya yo nin cjuarmají. Dya nguextjo co in teje c'ü rí mamají in s'iyají; rí pötqui s'iyají co teje in mü'büjí.

²³ Ya ch'a'c'üji dya 'na mü'bü c'ü nuevo. Nuc'ü, dya vi 'ñeje cja nin tataji 'ñe nin nanaji. 'Ma jiyö, ro tjeze. Pero Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü, 'ma j dyätpäji o jña. Nu o jña, me na zèzhi, dya ra tjeze.

²⁴ Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjüji mi jinguä:

O pjin'ño me na zö o ndäjñä, pero dyot'ü o pjin'ño 'ñe jäbä o ndäjñä.

Je xo ga cjazgöji nu, rí nteji. Bübü yo rí päräji 'ñe yo rí ät'äji yo me na zö.

Pero 'ma rá tügöji, ra chjorü yo na zö.

²⁵ Pero o jña Mizhocjimi, dya ra chjorü nu, eñe.

Ngue o jña Mizhocjimi c'ü o xi'ts'iji ja rgá salvats'üji.

2

¹ Nguec'ua rí jyèzji texe c'o na s'o. Dya cja ri pezhgueji o bëchjine. Dya cja rí tsjapqueji c'ü me na jots'c'ejä a jmi yo nin minteji. Dya cja rí deseaji c'o ch'unü c'o 'ñaja. Dya cjö cja rí xosp'üji o bëchjine.

² O lèlè 'ma cja ni jmus'üji, me neji o chichi ra ziji o lechi. Je xo rga cjats'c'ejä nu; me xo rí 'ñeji yo o jña Mizhocjimi yo na cjuana. Ngue o jñönü c'o da'c'üji para in mü'büji ngue c'ua rí zèzhgueji, ngue c'ua ra 'ñemp'c'ejä libre texe cja c'o na s'o.

³ Nu 'ma ya in päräji c'ü me s'iyats'üji c'ü in Jmugöji, nu'ma, rí 'ñegueji o jña Mizhocjimi.

Cristo, la piedra viva

⁴⁻⁵ 'Ma jäbäji o ngumü de piedra, 'ma töt'üji 'na piedra c'ü dya neji, nu'ma, pèziji 'ma. Je xo ma cjatjonu e Jesucristo. Yo nte, dya neji c'ü. Pero Mizhocjimi ya vi juajnü, na ngue me ni muvi c'ü. E Jesucristo ixi bübü'tjo, o dya'c'üji c'ü ni bübü'tjogueji dya. Nguec'ua xo in chjèntceji o piedra. Rí chèzhgueji cja e Jesucristo, ra jyäbäts'üji o templo Mizhocjimi. Ya xöcüs't'üji o tsja'c'üji o mböcjimits'üji. C'o mböcjimi mi unüji o animale Mizhocjimi c'o mi pö'tp'üji. Nu'tsc'ejä rí unü in mü'büji ja c'o nzi ga ne, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo.

⁶ Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: C'e piedra, rá jumügö a squina c'ü rá jäbägö a Sion, ngue c'ua ra zèzhi.

Ró juajnügö c'e piedra; me ni muvi c'ü.

Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü c'ü, dya ra bëzhi o tseji, ra ch'unüji c'o na jo c'o te'beji, eñe o jña Mizhocjimi.

⁷ Nu'tsc'ejä in ejmeji e Jesucristo, in päräji c'ü me ni muvi. Nu c'o dya ne ra dyätä, iyö c'o. Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja ga cja anguezeji:

C'o mi jäbä c'e ngumü go zöpüji c'e piedra, dya go neji c'ua c'ü.

Pero ngue c'ü ot'ü o jñumü Mizhocjimi cja squina, eñe o jña Mizhocjimi.

⁸ Je xo t'opjü a cjava:

Nuc'ü, chjèntjui nza cja 'na piedra c'ü rgüi pjeñe yo nte, 'ñe c'ü rgüi nügüji, eñe. C'o nte c'o, dya neji e Jesucristo, na ngue dya ne ra dyätäji c'ü. Nu c'o dya ra dyätä e Jesucristo, Mizhocjimi ya mama ndeze mi jinguä c'ü ra ma sufreji.

Los que pertenecen a Dios

⁹ Nu'tsc'ejä ya juan'c'ügueji Mizhocjimi o tsja'c'üji o ntets'üji. In mböcjimigueji dya, in pèpqueji c'in Jmugöji c'ü bübü a jens'e. Ya xöcüs't'üji nguec'ua ya 'natjo jñiñts'üji dya. Mizhocjimi ya tsja'c'üji o ntets'c'ejä dya angueze. O tsja'c'üji texe yo, ngue c'ua rí zopjügueji yo nte. Rí xiqueji c'ü me na jonte Mizhocjimi. Na ngue 'ma mi nzhodügueji cja bëxömü, o 'ñünc'ü in mü'büji j jyèzgueji c'o na s'o, o dya'c'üji c'ü o jya's'ü c'ü me na jo cja in mü'büji.

¹⁰ 'Ma ot'ü, dya mi ngue o ntets'c'ejä Mizhocjimi. Pero nudya, ngue o ntets'c'ejä dya c'ü. 'Ma ot'ü, dya mi pärägueji c'ü mi juen'tsc'ejä Mizhocjimi. Pero nudya in päräji me juen'tsc'ejä.

Vivan para servir a Dios

¹¹ In pjöt'üji in cäräji cja c'o jñiñi c'ua ja dya in menzumügueji. Zö ne in mü'büji rí tsjaji c'o na jo, pero va èjë in pjeñeji rí tsjaji c'o na s'o. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjaji ja c'o nzi gui 'ñetsjëji c'o na s'o.

¹² Yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, sanc'ejä yo, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o. Nu'tsc'ejä rí tsjagueji na jo, ngue c'ua ra jñant'c'ajä in cja'ji c'o na jo. Nguec'ua c'e pa 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi.

¹³ Rí dyätäji texe c'o pje nde pjèzhi. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi. Rí dyätäji c'ü mero manda.

¹⁴ Xo rí dyätäji c'o gobernador c'o o 'ñeme c'ü mero manda. C'ü vi 'ñemeji c'o, ngue c'ü ra castigaoji c'o cja na s'o, 'ñe ra mamaji na jo'c'o cja na jo.

¹⁵ Bübü c'o sanc'üji, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o, pero dya päräji c'o mamaji. Mizhocjimi ne'e c'ü rí tsjagueji c'o na jo, ngue c'ua dya ra sö pje ra xi'ts'iji.

¹⁶ Zö dya ngue o cjats'c'ejä c'ü mero manda, zö in libregueji, pero dya rí tsjiññiji c'ü sö rí tsjaji c'o na s'o. Iyö. Na ngue ya ngue o ntets'üji dya Mizhocjimi.

¹⁷ Rí respetaoji texe yo nte. Rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Rí süji Mizhocjimi. Rí respetaoji c'ü mero manda.

El ejemplo del sufrimiento de Cristo

¹⁸ Nu'tsc'ejä in mbèpjiji, rí respetaoji c'o in lamugueji. Dya nguextjo c'o in lamugueji c'o na jonte c'o s'iyats'üji, c'o rí respetaoji. Xo rí respetaoji c'o in lamuji c'o na s'o.

¹⁹ Bübü 'ma ra tsja'c'üji rí sufregueji, zö dya pje in cjagueji c'o na s'o. Pero 'ma rí pësp'iji paciencia na ngue c'ü ni pärägueji c'ü je ga cjanu ga ne Mizhocjimi, ra mä'c'äji 'ma c'ü.

²⁰ 'Ma ra yapc'üji na ngue i tsjaji c'o na s'o, ¿pje ra dyeje, zö rí pësp'iji paciencia? Pero nu 'ma rí tsjagueji c'o na jo, 'ñe 'ma rí pësp'iji paciencia c'o ra tsja'c'üji rí sufreji, nu 'ma, ra mä'c'äji 'ma Mizhocjimi.

²¹ Mizhocjimi o tsja'c'üji o t'itsc'ëji ngue c'ua rí tsjaji c'e tjürü ja c'o nzi va tsja e Jesucristo. O sufre por nutescöji. Nu'tsc'ëji xo rí tsjaji na jo, zö rí sufregueji.

²² Angueze, dya tsja c'o na s'o; dya xo mama o bëchjine.

²³ 'Ma o zadüji c'ü, dya ndünrü. 'Ma o tsjapüji o sufre, dya mama c'ü pje ro tsjapü anguezeji. C'ü o tsja, o sufre na ngue mi pärä Mizhocjimi jün ngüenda na jo.

²⁴ 'Ma o sufre va ndü cja ngronsi, o ngötcüji in nzhubüji. O tsja a cjanu, ngue c'ua rá jëziji c'o na s'o, rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngue o sufre e Jesucristo, nguec'ua va jogü in mü'büji c'o na s'o.

²⁵ Nu'tsc'ëji mi nza cjatsc'ëji o ndëchjürü c'o ya vi xögü. Pero nudyä, ya i nzhogueji a jmi c'e Ndambörü c'ü pjö'c'üji.

3

Cómo deben vivir los casados

¹ Nu'tsc'ëji in ndixüji, rí dyätäji yo nin xiraji. Nu 'ma dya ne ra 'ñejme o jña Mizhocjimi c'o nin xiraji, dya rí sido rí xipjiji ra 'ñejmeji. Rí sido rí dyätäji anguezeji. A cjanu, ra unüji ngüenda in cjaji c'o na jo, xa'ma xo ra 'ñejmeji.

² Na ngue anguezeji ra nuc'üji ja c'o nzi gui süji Mizhocjimi gui tsjaji c'o na jo.

³ C'ü rrä zötsc'ëji, dya ngue c'ü me rí jocüji cja in ñigueji. Dya rí chevgueji o oro, c'ü ra jñantc'aji. Ni xo rí sütqueji c'o, ni xo rí tsötc'ëji in dyëji. Ni xo rí ngue bitu c'o me ni muvi c'o rí jyegueji. Na ngejyo, nguextjo a xes'e c'ü ni jñetse na zö yo.

⁴ C'ü rrä zötsc'ëji, je ngue a mbo cja in mün'c'ëji nu ja dya cjó janda. Ngeje c'ü rí dyätäji na jo, dya rí tsjapqueji na nojo, dya rí chjünrüji. 'Ma rí tsjaji yo, me rguí muvits'üji 'ma a jmi Mizhocjimi.

⁵ Je xo ma cjanu ma tsja c'o ndixü c'o mi cärä mi jingua c'o mi creo Mizhocjimi. Ma zö o mü'büji cja jmi Mizhocjimi. Y mi ätäji c'o nu xiraji.

⁶ 'Naja c'o o tsja a cjanu, ngueje e Sara. Mi ätä e Abraham, mi xipji: "Nu'tsc'ë in Jmuts'ügö, texe c'ü rí mandazü, rá cjagö", embe. Je xo rga cjatsc'ëji nu; rí tsjaji c'o na jo, dya rí süji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra jñetse c'ü o mboxbëchets'üji e Sara.

⁷ Nu'tsc'ëji in bëzoji, rí minc'ëji na jo co yo nin suji, rí respetaoji. Na ngue in pärägueji xenda na zë'tsc'ëji que na ngue anguezeji. Ya dya'c'üji c'ü ni büncc'ëji co Mizhocjimi para siempre. Xo 'ñe yo nin sugueji, ya xo ch'unüji a cjanu. Nguec'ua ni jyodü rí respetaoji yo. 'Ma jiyö, dya ra dyä'tc'äji 'ma Mizhocjimi, 'ma pje rí dyötqueji.

Los que sufren por hacer el bien

⁸ C'ü xe rá xi'tsc'öji in nza texeji, rí tsjijñiji c'ü rí 'natjo in pjeñeji. Rí pötqui sentioji, y rí pötqui mäcjeji, y rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Xo rí pötqui juentseji. Dya rí tsjapü na nots'üji.

⁹ C'o pje cja'c'üji, dya rí nzhopqueji. C'o sanc'üji, dya pje rí xiqueji. C'ü rí tsjagueji, rí ma'tp'ügueji Mizhocjimi ra intsjimi c'o. Na ngue je xo va cjanu va intsjimits'üji Mizhocjimi 'ma o 'ñünn'ü in mü'bügeji.

¹⁰ Je mama ga cjava o jña Mizhocjimi: 'Ma cjó c'o ne ra mäjä rgá mimi texe c'o pa, ni jyodü dya cja ra mama o jña c'o na s'o.

Dya xo ra mbedye bëchjine a ne.

¹¹ Ra jyëzi c'o na s'o, ra tsja c'o na jo.

Ra jyodü ja rgá mimiji na jo yo nu minteji.

¹² Na ngue Mizhocjimi nu'u na jo c'o cja na jo, 'ñe unüji ja c'o nzi ga dyötüji.

Pero Mizhocjimi dya nu'u na jo c'o cja na s'o, eñe o jña Mizhocjimi.

¹³ 'Ma me in jodüji c'ü rí tsjaji na jo, ¿ja rgá sö cjó pje ra tsja'c'üji 'ma?

¹⁴ Zö bübü 'ma cja'c'üji in sufreji na ngue c'ü ni tsjaji na jo, pero ngue c'ü rguí mäcjeji. Zö pje ra xi'ts'iji ra tsja'c'üji, pero dya rí süji, dya pje rí mbeñeji.

¹⁵ C'ü rí tsjagueji, rí sügueji Mizhocjimi c'ü in Jmugöji. Rí tsjijñiji na jo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsja'c'üji t'önü jenga in ench'e in mü'büji e Jesucristo, ra sö rí xipceji na jo 'ma c'o. Rí chjünrüji na jo co respeto.

¹⁶ In cjaji dya c'o na jo, na ngue bübüts'üji dya e Jesucristo. Zö ra xo'sc'üji o bëchjine ra mamaji in cjaji c'o na s'o, pero sido rí tsjaji c'o in pärägueji na jo. Xa'ma ra tseje c'o pe'ch'ëji a cjanu.

¹⁷ Nu 'ma ne Mizhocjimi rí sufregueji, xenda na jo rí sufreji na ngue c'ü rguí tsjagueji c'o na jo, que na ngue c'ü rvi tsjaji c'o na s'o.

¹⁸ Natjo vez o pätcäji va sufre e Jesucristo va ngötcüji in nzhubüji. Maco me na jo c'ü; nuzgöji, dya ma jozgöji. O ngötcüji in nzhubüji, nguec'ua sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi ra recibidozüji. E Jesucristo mi bübü o cuerpo, nguec'ua o sö o mbö't'üji. Pero o tetjo, na ngue c'ü o Espiritu o tsjapü o te.

¹⁹ C'ü o Espiritu o ma zopjü c'o o aljma c'o añima, nu ja cjot'ü.

²⁰ Nuc'o, ngue c'o mi cārā 'ma mi bübü e Noé, 'ma mi āt'a c'e trabarco. Mizhocjimi me go mezhe va mbēsp'i paciencia anguezeji, pero dya go ne go dyārāji. 'Ma o 'ñeje c'e tradyebe, mi tuns'ü c'e ndeje c'e barco. Nguec'ua, dya go ndü c'o ocho c'o vi cjogü a mbo o salvaji.

²¹ C'e ndeje sō rá jyéntspiji dya, c'ü rvá jigōji c'ü o salvazüji, na ngue c'ü vi te e Jesucristo. C'ü rvá jigōji, dya ngue c'ü o mbechqueji ín cuerpoji; je ngue c'ü rvá jizhiji a jmi Mizhocjimi c'ü ya 'nintsquiji ín mü'büji, y rá cjaji dya c'o rí pārajī na jo.

²² E Jesucristo ya ma a jens'e; bübü dya, cja o jodyē Mizhocjimi. Angueze manda dya texe cja c'o o anxē Mizhocjimi 'ñe c'o pje nde pjēzhi c'o pē's'i poder a jens'e.

4

Sirviendo según la capacidad que Dios nos ha dado

¹ E Jesucristo o sufre o cuerpo va mböxcüji. Nu'tsc'ejī xo ni jyodü rí bübüji dispuesto rí sufregueji. Na ngue 'ma rí sufreji, ya ni ma rgui jyēziji c'o na s'o.

² Nguec'ua c'o pa c'o xe rí minc'ejī, dya rí tsjagueji ja c'o nzi guí ñetsēji c'o na s'o. Rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

³ Ya rgui chjēntjui c'ü i tsjagueji ja c'o nzi ga tsja c'o dya pāra Mizhocjimi. Mi cjagueji texe c'o ma s'o c'o ma ējē in pjeñeji. Mi cjagueji c'o na s'o cja mbaxua, mi jmurügeji, 'naxömü rí tigeji. Xo mi ma'tc'ejī yo ts'ita, maco mama c'o ley c'ü dya cjó sō ra ma't'ü yo.

⁴ C'o dya pāra Mizhocjimi, me cjaji c'o na s'o, texe c'o va ējē o pjeñeji. Nguec'ua me cijñijī jenga dya cja in cjagueji c'o na s'o co anguezeji. Nguec'ua me sanc'ejī yo.

⁵ Pero anguezeji ra nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ü ya bübü ra jñünpü ngüenda yo bübütjo, 'ñe c'o ya ndü.

⁶ C'o ya ndü, 'ma xe mi bübüji, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Zō o tsjapüji o sufreji va, ja c'o nzi ga sufre texe yo nte, zō ya ndüji, pero c'o mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, sido ra bübütjo o almajī ja c'o nzi ga bübü Mizhocjimi.

⁷ Ya ni ma ra nguins'i ne xoñjōmü. Nguec'ua nu'tsc'ejī rí tsjijñijī na jo in pjeñeji. Rí pjörüji ja rgui minc'ejī. Y rí sido rí dyötüji Mizhocjimi.

⁸ C'ü xenda ni muvi rí tsjaji, rí pötqui s'iyaji co texe in mü'büji. Na ngue 'ma in s'iyaji, in perdonaoji, 'ma cjó c'o pje tsja'c'üji.

⁹ 'Ma va säjä nin cjuarmaji yo ni 'ñeje nan'ño jñiñi, rí untüji ja ra oxüji. Rí pötqui recibidoji a cjanu, dya pje rí mamaji.

¹⁰ Na puncjü c'ua ja nde va dyacüji Mizhocjimi c'ü rá pēpcōji angueze. C'o vi ch'a'c'ü rí tsjaji, tsjaji ngue c'ua rí pötqui

pjös'üji yo nin cjuarmaji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, in pēpqueji na jo 'ma Mizhocjimi.

¹¹ Nu c'o zopjü yo nte, ni jyodü ra mamaji o jña'a ja c'o nzi ga 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi c'ü rgui mamaji. Nu c'o pjöste, ra pjösteji ja c'o nzi va unü Mizhocjimi ra pjösteji. Nguec'ua texe c'o rí tsjaji, ra unüji ngüenda ja ga cja e Jesucristo, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi. E Jesucristo, ni jyodü c'ü dya rá jēziji c'ü rgá mamaji c'ü me na jo, 'ñe me na nojo. Je rga cjanu.

Sufriendo como cristianos

¹² 'Ma va ējē c'o me na s'ēzhi c'o me in sufreji, dya rí tsjijñijī: "Maco rí ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, zjenga rí sufregōjme?", rí 'ñeñeji. Jēts'ijī rí sufreji, ngue c'ua ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'ōji yo, na ngue rí s'iyats'üji.

¹³ C'ü rí tsjaji, rí mägueji, na ngue c'ü rgui sufregueji ja c'o nzi va sufre e Jesucristo. 'Ma ra ējē angueze c'ü me rrā zō rva ējē, me rí mägueji na puncjü.

¹⁴ Nu 'ma sanc'üji yo nte na ngue c'ü ni dyätpägueji o jña e Jesucristo, ngue c'ü rgui mäceji. Na ngue bübüts'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü cja'c'üji rí pārajī c'ü bübü Mizhocjimi co nu'tsc'ejī. C'o nte, na cjuana sadü e Cristo c'o. Nu'tsc'ejī in mangueji c'ü me na jo c'ü.

¹⁵ Dya rí pöt't'ütegueji, ni pje xo rí pönüji, ni xo rí tsjagueji c'o na s'o, ni xo rí ma ñaji c'ua ja dya pē'sc'ü rí ñugeji. Nujyo na s'o, dya nguejyo ne Mizhocjimi c'ü rgui sufregueji va yo.

¹⁶ Pero 'ma cjó c'o sufre na ngue c'ü ni dyätpä o jña e Jesucristo, dya ni jyodü ra tseje 'ma. Sido ra dyätā na jo, ngue c'ua yo nte ra mbārāji c'ü me na jo Mizhocjimi.

¹⁷ Nutscōji o ntezgōji Mizhocjimi, c'ü rgá sufregōji chjēntjui c'ü ya rí jüncüji ngüenda Mizhocjimi. Maco nguetscōji ot'ü rí sufregōji, na c'o dya ne ra dyärā o jña Mizhocjimi, juejme c'o. Ra sufreji me na puncjü 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

¹⁸ Nu c'o ya na jo a jmi Mizhocjimi, sufre ga 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Na c'o dya sū Mizhocjimi c'o dya jēzi c'o na s'o, juejme c'o. Ra ma sufreji na puncjü.

¹⁹ Mizhocjimi o ngambgagōji va, dya ra jyēzguigōji. Nguec'ua, nu c'o sufre ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ni jyodü c'ü dya ra züji, na ngue Mizhocjimi ra mbörü anguezeji. Y ra sido ra tsjaji c'o na jo.

5

Consejos para los creyentes

¹ Bübüts'üji c'o pastor. Ngueje c'o rá zopjügō dya, na ngue xo rí pastorgō. Ró nugō 'ma mü o sufre e Jesucristo. Y 'ma rá

jandgöji ja ga cja c'ü me na nojo, me xo rguí muvizgöji co angueze a jmi Mizhocjimi.

² Nu'tsc'ej*in* pastor*ji*, *in* chjëntc*ej*i nza cja o mbörü. Nguec'ua rí xi'ts'iji c'ü rí pjörüji o nte Mizhocjimi c'o o dya'c'üji rí pjörüji. Dya ngue c'ü ixi cja'c'üji a fuerza rí pjörüji; ngue c'ü rí ñegueji rí pjörüji. Dya ngue c'ü rguí pjörüji c'ü rí chögueji o merio; ngue c'ü rí pjörüji co texe in mü'büji.

³ Dya xo rí tsjapüji na nojo cja yo o dya'c'üji c'ín Jmugöji *in* pjörüji. C'ü rí tsjaji, rí jizhgueji 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo 'ñe anguezeji ra tsjaji.

⁴ Nguec'ua 'ma ra ëjë c'e Ndambörü c'ü ngue e Jesucristo, ra dya'c'üji c'ü dya ra tjeze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi; rí bübütjoji co angueze para siempre.

⁵ Nu'tsc'ej*in* sêji, 'ñetsc'ej*in* süngüji, rí dyätäji yo pastor. Nu'tsc'ej*in* texeji, rí pötqui respetaoji, dya rí tsjapü rrã nots'üji. Na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi nu'u na ü c'o cja*pü* na nojo.

Pero c'o dya cja*pü* na nojo, me nu'u na jo c'o, eñe.

⁶ Me na zêzhi Mizhocjimi. Nguec'ua nu'tsc'ej*i*, dya rí tsjapqueji rrã nots'ej*i*. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa c'ü ya juajnü angueze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi.

⁷ Texe c'o *in* mbeñeji, rí xipc*ej*i Mizhocjimi. Na ngue angueze me mbents'ej*i* ga mbö'c'üji.

⁸ Rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörütsjêji ja rguí mimiji. Na ngue c'ü dya jo'o nuc'üji na ü, chjëntjui nza cja 'na león c'ü me ngäxã me jodü cjó ra za'a.

⁹ Pero dya rí sügueji; sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, ngue c'ua rí chö*pü*ji c'ü dya jo. Rí zêzhgueji na ngue *in* pärägueji c'ü je xo ga cjanu ga sufre c'o nin cjuarmaji c'o cãrã texe cja ne xoñijö*mü*.

¹⁰ Mizhocjimi o 'ñünnü in mü'büji ró creoji. Na ngue ne'e c'ü rá mandaji co e Jesucristo. Nguec'ua zö rí sufregueji ja nzi pa, pero 'ma rí sêchiji, Mizhocjimi ra jocüts'üji na jo in mü'büji. Y ra dya'c'üji rí zêzhgueji, ngue c'ua dya rí jyêzgueji, sido rí dyätäji. Na ngue angueze pjöxcüji texe c'o ni jyödüzüji.

¹¹ Me na nojo Mizhocjimi, ra manda para siempre. Je ga cjanu.

Saludos finales

¹² Ne carta nu, nguezgö ró mamagö yo jña; e cjuarma Silvano o dyopjü. Nujnu, rí pärägö pëpi na jo Mizhocjimi. Dya nda puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta. Ró zo'c'öji, 'ñe ró xi'tsc'öji c'ü na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi me pjöxcüji. Dya rí jyëziji c'ü.

¹³ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o jmurü a Babilonia c'o ya xo juajnü Mizhocjimi ja c'o nzi va

juan'c'üji. Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e cjuarma Marcos c'ü chjëntjui c'ü rí ngue in ch'igö.

¹⁴ Rí pötqui s'iyaji; rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji.

Nu'tsc'ej*i* bübü in mü'büji e Jesucristo, rí ötcö Mizhocjimi ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Je rga cjanu.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

Pedro escribe a los creyentes

¹ Nutscö e Simón Pedro rí pen'c'ejí ne carta. O juancü e Jesucristo rá c'jagö apóstole. Pero rí mbëp'jitjogö; angueze ngue ín lamugö. Nutscöjme rí apóstolejme o dyacüjme Mizhocjimi rí ench'e ín mün'c'öjme e Jesucristo. Xo 'ñetsc'ejí xo dya'c'üjì ín ench'e ín mün'c'ejí c'ü. Nguec'ua, dya nguex'tjözüjme o salvazügöjme c'ü; xo 'ñetsc'ejí xo salvats'üguejì. Na ngue me na jonte e Jesucristo c'ü ín Mizhocjimiögöjì c'ü o 'ñe salvazüjì; dya juajnü c'o ri ne.

² Rí ötcö Mizhocjimi ra mböxc'üjì xenda rí päräguejì e Jesucristo nu c'ü ngue ín Mizhocjimiögöjì 'ñe ngue ín Jmugöjì, ngue c'ua xenda rí unnc'ejì ngüenda c'ü me nuc'ejì na jo Mizhocjimi. 'Ma ga cjanu, xenda ra mäjá ín mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Cualidades del cristiano

³ E Jesucristo o matcüjme; nutscöjme ró möjme co angueze. Ró unnc'öjme ngüenda c'ü me na nojo angueze, 'ñe c'ü me na jo c'o mi cja. E Jesucristo ngue Mizhocjimi c'ü, y me na zézhi. Nguec'ua va jitsigöjme texe c'o ni jyodü rá xi'tsc'öjme, ngue c'ua mas rí päräguejì angueze. Ngue c'ua ra bübüts'üjì Mizhocjimi; nu'tsc'ejí rí süjì rí dyätquejì c'ü.

⁴ Nu cja ne xoñijömü, ya ni ma ra s'odü, na ngueje yo nte me mápäji c'o netsjéjì. Pero me na nojo e Jesucristo, nguec'ua me xo na nojo c'o o xitsijme ra dyacüjì. Nguec'ua só rá jëzgöjì c'o rí netsjéjì. A cjanu, ja c'o ga cja Mizhocjimi, je xo rga c'jazgöjì nu.

⁵ Nu'tsc'ejí ya dya'c'ejí ín ench'e ín mün'c'ejí e Jesucristo. Nguec'ua rí pjötpüguejì na puncjü ngüenda rí tsjajì c'o na jo. Nuc'ua ra só rí päräji c'o na jo c'o rí tsjajì, 'ñe c'o na s'o c'o dya rí tsjajì.

⁶ Nuc'ua, ra só rí pjörü ja rgui mimijì; dya rí tsjatsjéjì c'o ín netsjéjì. Nuc'ua, ra só rí pë's'ijì paciencia 'ma cjó pje ra tsja'c'üjì. Nuc'ua, ra só rí süjì Mizhocjimi y rí tsjajì c'ua ja nzi ga ne.

⁷ Nuc'ua, ra só rí pötü rgui ñeji yo nin cjuarmajì. Nuc'ua, ra só rí s'iyaguejì texe yo nte.

⁸ 'Ma rí sido rí tsjajì yo me na jo, ra jñetse c'ü ín päräguejì e Jesucristo c'ü ín Jmugöjì.

⁹ 'Na cjuarma, 'ma dya cja yo na jo, chjëntjui c'ü rí ngorö c'ü dya rí janda na jo. 'Ma ga cjanu, ya jyombeñe c'ü o ndintspi o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja 'ma dya be mi pärä e Jesucristo.

¹⁰ Nguec'ua rí xi'tsc'öjì cjuarma, rí sido rí tsjajì yo me na jo. 'Ma rí tsjajì yo, ra jñetse c'ü o juan'c'üguejì Mizhocjimi, y o 'ñünc'ü

ín mü'büjì ì 'ñejmejì e Jesucristo. 'Ma rí sido rí tsjajì yo, dya rí xöguejì 'ma cja c'e 'ñijì c'ü na jo.

¹¹ Y me ra mä'c'äji, 'ma rí sät'äji nu ja rí manda e Jesucristo c'ín Jmugöjì c'ü o 'ñe jocüzü ín mü'büjì. Je ngueje nu rí tsäräguejì para siempre.

¹² Ya ín päräguejì yo jña yo na cjuana, y dya ín jëzguejì yo. Pero rá sido rá mbennc'ejì yo.

¹³⁻¹⁴ Rí pärägö c'ü dya ra mezhe ra mbötcügöjì. Na ngueje o jitsi a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöjì. Nu dya xe rí büncc'ö, rí pärägö ni jyodü rá mbennc'ejì yo jña yo ya xi'ts'ijì, ngue c'ua rí unnc'ejì na jo ngüenda.

¹⁵ Rá jü'sc'ö cja xiscömü yo, ngue c'ua ra só rí mbeñequejì 'ma ya rga tügö.

Los que vieron la grandeza de Cristo

¹⁶ Ró xi'tsc'öjme c'ü ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöjì co o poder Mizhocjimi. Bübü c'o mama ngue 'na bëchjine c'ü ró cjiññitsjégöjme c'ü rí xipijime yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje ró nu'ujme c'ü me na nojo e Jesucristo.

¹⁷⁻¹⁸ Ró jandajme 'ma mi cäräjme angueze cja c'e t'eje. Me ma sjü'ü nu, na ngue Mizhocjimi c'ü nu Tata o tsjapü me gojuëns'i e Jesucristo, y o mama c'ü me na jo c'ü. Ró ärägöjme o jña Mizhocjimi c'ü v'í 'ñeje nu ja me na zö, o mama: "Nujnu, ngue ín Ch'igö nu me rí s'iyagö nu me rí mápägö", eñe.

¹⁹ Je a cjanu va zädä c'ü o mama c'ü profeta c'ü ro ëjë e Cristo. Nguec'ua rí pärägöjì c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta. Rí tsjapüguejì na puncjü ngüenda c'o o dyopjüjì, na ngueje chjëntjui nza cja 'na sivi c'ü jya's'ü nu ja na bëxömü. 'Ma va pes'e e tanse, ín päräguejì c'ü ya ra jyas'ü. Je xo ga cjatjonu, 'ma rí tsjapüjì na puncjü ngüenda c'o o dyopjü c'o profeta, rí päräguejì, 'ma ya ra zädä ra ëjë na yeje e Jesucristo.

²⁰ C'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, ixti unnc'ejì ngüenda c'ü dya cjó só ra mbärätsjé c'ü mama c'o; ni jyodü o Espiritu Mizhocjimi ra mbös'ü ra mbärä c'o.

²¹ Na ngue c'o profeta, dya nguiññitsjéjì c'o jña c'o o dyopjüjì; nguetsjé o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büjì o pätpäji Mizhocjimi.

2

Los que enseñan mentiras

¹ C'o nte a Israel, mi cärä c'o mi c'japü mi 'ñeje cja Mizhocjimi c'o jña c'o mi mamajì, pero dya ma cjuana c'o mi mamajì. Je xo rga cjanu a ndetsc'ejì, rí cärä o xöpüte c'o dya rga cjuana. Anguezejì, dya ra tsjapüjì ngüenda c'ü ín Jmugöjì, maco o ndü por anguezejì. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufrejì. C'o xöpüte ra jì'ts'ijì c'o dya cjuana. 'Ma cjó c'o ra creo c'o rí jizhi anguezejì, ra bëzhi 'ma c'o.

² C'o xöpüte, me ra tsjaji c'o ri netsjëji c'o na s'o. Na puncjü o cjuarma c'o ra ndeñe co anguezeji, je xo rgá tsjatjoji nu. Nguec'ua yo nte yo dya be ejme e Jesucristo, ra mamaji c'ü dya jo o 'ñiji Mizhocjimi nu na cjuana.

³ C'o xöpüte, me ri neji o merio. Ra jy-odüji ja rgá zo c'üji, ngue c'ua rí cheñeji co anguezeji rí unüji o ofrenda. Pero ndeze mi jinguá, ya mama Mizhocjimi c'ü ra jñünpü ngüenda c'o. Y ya bübü ra tsjapü ra ma sufre c'o.

⁴ Bübü c'o o anxe Mizhocjimi c'o o tsja na s'o. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufreji, o mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxömü. Je 'nün't'üji nu co cadena, hasta 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

⁵ Mizhocjimi xo tsjapü o sufre c'o mi cārā mi jinguá c'o me mi cja na s'o, c'o dya mi ätä Mizhocjimi. O peñe 'na tradyebe cja ne xoñijömü o chjotüji. C'o pa c'o, mi bübü 'na bëzo c'o mi chjü e Noé. Mi xipji c'o nte ro jyëziji c'o na s'o, ro tsjaji c'o na jo. Nuc'ü, dya ndü cja c'e tradyebe c'ü, ni xo ri ngue c'o nu familia. Mi ochoji, dya chjotüji.

⁶ O mezhe c'ua Mizhocjimi xo chjotü c'o jñiñi a Sodoma 'ñe a Gomorra c'o me ma s'o. O chjotü co sivi o mbëzhiji o bozivi. Nguec'ua yo dya cja pü ngüenda Mizhocjimi só ra unüji ngüenda xo 'ñe anguezeji ra ma sufreji, c'ua ja nzi va sufre c'o mi cārā a Sodoma 'ñe a Gomorra.

⁷ Mizhocjimi o chjotü c'o mi cārā c'o jñiñi c'o, pero o salva e Lot o pjongü. E Lot, mi cja c'o na jo. Nguec'ua me mi xicha o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja c'o nte. Porque mi cjatsjëji c'o mi netsjëji c'o me ma s'o, dya mi cja püji ngüenda Mizhocjimi.

⁸ E Lot, mi cja c'o na jo. Nguec'ua pama pama me mi sufre o mü'bü, na ngue o jñanda c'o nu menzumüji mi cjaji c'o me ma s'o. Yo dyärā ni ñaji c'o me ma s'o.

⁹ C'o ma't'ü Mizhocjimi c'o cja na jo, me sufreji na ngue c'ü na s'o c'ü cja yo nte. Pero me na zëzhi c'ü ín Jmugöji, ra mbós'ü ra zëzhi c'o. C'o mi cja na s'o, zö dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñünpüji ngüenda, pero ya mama Mizhocjimi ra castigao c'o.

¹⁰ C'o xöpüte c'o dya ga cjuana, cjatsjë c'o netsjëji c'o me na s'o. Cjapüji c'ü dya ni muvi c'ín Jmugöji. Nuc'ü, ngue c'o xenda ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o. Cjapüji me na nojo, dya neji cjó pje ra xipjiji. Y sadüji yo pjëzhi na nojo, dya süji.

¹¹ Maco dya cja a cjanu c'o o anxe Mizhocjimi. Na ngue 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o, zö ra ma c'o anxe a jmi c'ín Jmugöji ra ma cösteji, pero dya ra zadüji c'ü vi tsja na s'o. Maco xenda na zëzhi c'o anxe que na nguetscöji.

¹² C'o xöpüte, chjëntjui nza cja yo animale yo dya sü Mizhocjimi. C'ü vi ngama

Mizhocjimi yo animale, ngue c'ü ra zürüji ra mbö't'üji. Je xo rga cjatjonu c'o xöpüte c'o na s'o, ra chjotüji c'o, dya ra salvaji. Na ngue sadüji nu c'ü dya päräji.

¹³ Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji na ngue anguezeji vi tsjapüji o sufre c'o 'ñaja. Anguezeji me mäjä ga tsjaji o mbaxua zö ri xömü zö ri ndempa. Jmurüji co nu'tsc'ëji 'ma jñ sigueji o xëdyi. Pero me na s'o a ndetsc'ëji, ix 'na tsetjo c'ü cjai. Na ngue me mäjä ga xi'ts'iji c'o dya cjuana.

¹⁴ Texe 'ma jandaji 'na ndixü, me neji ra tsjaji c'ü na s'o. Dya sóyaji, sido cjai c'o na s'o. Onpüji c'o nte c'o dya creo Mizhocjimi co texe o mü'büji, ngue c'ua xo ra tsjaji a cjanu c'o na s'o. Me pärä ja ga zopjüji c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji ra unüji o ofrenda. Me na s'o anguezeji; Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji.

¹⁵ Anguezeji ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, ya ndëpji c'ü o 'ñiji e Balaam c'ü mi ngue o'ti e Beor. E Balaam mi ne ro ndöjö na puncjü o merio; nguec'ua va tsja na s'o.

¹⁶ E Balaam mi ngue 'naja profeta c'ü mi ña o jña Mizhocjimi. Pero o nguiñi o mü'bü c'ü na s'o, mi ne ro mama 'na jña c'ü dya vi xipji Mizhocjimi. Zö dya ña yo animale, pero o ña'a 'na burru nza cja 'na nite va huënch'i e Balaam, na ngue na s'o c'ü mi cjijñi e Balaam. Nguec'ua go ndümbeñe e Balaam, dya go mama c'e jña c'ü mi ne ro mama.

¹⁷ C'o xöpüte, chjëntjui nza cja 'na pozo c'ü ojtjo ndeje. Xo chjëntjui nza cja o ngömü c'o tunütjo ndajama 'ma na zëzhi ga vü. Ya mama Mizhocjimi c'ü ra mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxömü; nunca ra mbedyeji nu.

¹⁸ Yo nte, dya päräji o 'ñiji Mizhocjimi. Pero cārā anguezeji c'o cja ni ma ra jyëzi c'o tjürü c'o na s'o. C'ü cja'a c'o xöpüte, zopjüji c'o nte c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji. Cjapüji me päräji, pero mamaji jña c'o dya ni muvi. Xipjiji c'o nte, na jo ra tsjaji ja c'o nzi ga netsjëji, dya ni jyodü ra mbötpüji ngüenda ja rgá mimiji.

¹⁹ Mama c'o xöpüte ga xipjiji c'o cjuarma: "Nu'tsc'ëji ñ libregueji dya, dya cja mandats'üji c'o ley, sö rí tsjatsjëji c'ua ja c'o nzi gui ñetsjëji", eñeji. Maco dya libre c'o xöpüte, sido me cjaji c'o na s'o. 'Ma dya sö 'na nte ra jyëzi c'o na s'o, dya libre, mandaji 'ma c'ü.

²⁰ Cārā o nte c'o ya jyëzi c'o na s'o c'o cja'a yo nte cja ne xoñijömü. Ya mbedyeji libre, na ngue päräji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, nu c'ü o ëjë o ë 'nevgueji libre cja c'o na s'o. Pero 'ma ra nzhogüji na yeje cja c'o na s'o, 'ma dya ra jyëziji, nu'ma, xenda rrä s'o 'ma, que na ngue 'ma dya be mi päräji e Jesucristo.

²¹ O jíchiji o jña Mizhocjimi, o mbäräji o 'ñiji e Cristo c'ü me na jo. Pero o jyëziji c'e jña.

Nguec'ua xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ro mbârâji c'e 'ñiji.

²² In pârâgüeji c'e jña c'ü rí mamaji: “Ne dyo, ya nzhogü o zi'í yo na s'o yo vi nzhocü. Ne cuchi nu ya vi be'ch'e, o yepe o ma 'ñõnt'ü cja mbêmü”, eñe c'e jña. Je xo ga cjatjonu yo nte c'o jëzi c'o na s'o, cja na nzhogü cjaji na yeje c'o na s'o.

3

La venida del Señor

¹ Rí s'iyats'üji cjuarma. Ne carta nu rí opcjõ rí pen'c'ëji, ngue nu na yeje, na ngueje ya ró pen'c'ëji 'naja. In cjiññiji na jo, nguec'ua rí pen'c'ëji yo carta rí mbenn'c'ëji c'o ya in pârâgüeji.

² Nguec'ua, dya rí jyombeñeji c'o jña c'o o mama c'o o profeta Mizhocjimi mi jinguâ, ñe c'o xo ró xi'tsc'õjme nutscõjme rí apóstolejme. C'o ró xi'tsc'õjme, ngueje c'o o jtsijme c'in Jmugõji nu c'ü o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o.

³ Ixti unnc'ëji na jo ngüenda c'ü rá xi'tsc'õji dya. C'o cjë 'ma ya ngue ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijõmü, ra ngârâ c'o me ra tsjapü burla o jña Mizhocjimi, ra tsjaji ja c'o nzi ga netsjëji c'o na s'o.

⁴ Ra mamaji: “¿Ja je bübü c'e bëzo c'ü Jesús c'ü o mama ra ëjê na yeje? Maco dya va ëjê. Ya ndü c'o in tatagõji. Y nuc'ü, dya só ra ëjê. Ne xoñijõmü sidotjo ja c'o nzi va t'ät'ä”, eñeji.

⁵ Anguezeji, dya ra ne ra mbeñeji ja va chjorü ne xoñijõmü. Mi jinguâ, nguextjo c'ü o ña Mizhocjimi, o bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü. Ne xoñijõmü, o c'os'ü cja c'o ndeje c'o mi po'o, go jñetse e jõmü. Nguec'ua ne xoñijõmü mi bübü a nde'e cja yo ndeje.

⁶ Yo ndeje, o zädä 'ma o tsjapü Mizhocjimi o tsobü cja ne xoñijõmü, go chjotü.

⁷ Ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü nu rí cârâji dya, ya mama Mizhocjimi ra chjorü yo. Nujyo, ra ndë'ë yo, 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Nu'ma, ra ma sufre c'o dya zü Mizhocjimi.

⁸ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'õji, dya rí jyombeñeji ja ga cja. 'Natjo pa, chjëntjui 'na mil o cjë cja o jmi Mizhocjimi. Y 'na mil o cjë'ë, chjëntjui 'natjo pa.

⁹ Bübü c'o mama: “Ya mezhe na puncjü e Jesucristo; maco dya só ra ëjê c'ua ja nzi va mama”, eñeji. Pero dya je ga cjanu. E Jesucristo me pëscõji paciencia, dya ne cjó ra ma sufre; ne'e c'ü ra nzhogü o mü'bü texe yo nte. Nguec'ua dya be ga 'ñeje.

¹⁰ Ra ëjê na yeje c'in Jmugõji ra 'ñe jñüncüji ngüenda. Ra zädä c'e pa c'ü dya rí te'beji, chjëntjui 'na xõmü 'ma ra ëjê 'na mbë'ë cja 'na ngumü, 'ma dya cjó te'be. Ra yürü me na jens'e, y ra chjorü ne jens'e. Yo bübü a jens'e, xo ra chjorü co sivi yo. Ne xoñijõmü, xo ra

ndë'ë nu, ra chjorü. Xo 'ñe texe yo bübü cja ne xoñijõmü, nde ra chjorü yo.

¹¹ Na ngue ra chjorü texe yo, ni jyodü na puncjü rí sügueji Mizhocjimi rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

¹² Rí che'beji c'e pa 'ma ra ëjê na yeje Mizhocjimi; rí che'beji co texe in mü'büji. Nu'ma, ngue 'ma ra ndë'ë ne jens'e ra chjorü. Xo 'ñe texe yo bübü a jens'e, nde ra chjorü yo.

¹³ Nutscõji rí te'begõji ra bübü 'na jens'e nuevo, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Xo 'ñe 'na xoñijõmü nuevo. Texe c'o ra tsjaji nu, nde na jo c'o.

¹⁴ In te'beji yo na jo yo ya ró mangõ. Nguec'ua rí pjõtpügüeji ngüenda ja rguí min'c'ëji, ngue c'ua 'ma ra ëjê c'in Jmugõji, ra majä in mün'c'ëji, dya rí tsegueji. Y dya pje ra chõ'tc'üji c'ü rrä s'o. Rí xi'tsc'õji yo, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji.

¹⁵ Dya rí tsjiññiji c'ü ya mezhe na puncjü c'in Jmugõji. Rí mbeñejeji c'ü me pëscõji paciencia ngue c'ua ra jogü in mü'büji. Mi cjuarmagõji e Pablo c'ü me rí neji, xo o xi'ts'iji a cjanu cja c'e carta c'ü o pen'c'ëji. Na ngueje Mizhocjimi o unü o pjeñe.

¹⁶ Texe cja yo carta yo opjü e Pablo, xo mama a cjanu nu yo rí xi'tsc'õji. C'o jña c'o mama angueze, bübü c'o na s'ëzhi rga pârâgõji. Nguec'ua c'o yembeñe c'o dya nda pârâ o 'ñiji Mizhocjimi, 'ma xörüji c'o o dy-opjü e Pablo, dya pârâji ja c'o nzi va nguññi e Pablo; nan'ño ga nguññiji. Je xo ga cjanu ga xörüji texe yo jña Mizhocjimi. Nguec'ua ga bëzhiji.

¹⁷ Ya ró xi'tsc'õji; nguec'ua in pârâji ja ga cja c'o xõpüte c'o dya cjuana. Ya xõgüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, y dya ätpäji o jña. Rí pjõtpügüeji na puncjü ngüenda c'ü dya rí creogueji c'o xi'ts'iji c'o, na ngue dya cjuana. 'Ma jiyõ, xo 'ñetsc'ëji xo rí yembeñeji, xo rí xõgüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'õji a cjanu, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji.

¹⁸ C'ü rí tsjagueji, xenda rí pârâgüeji e Jesucristo c'in Jmugõji nu c'ü o 'ñe 'ñevgueji libre cja c'o na s'o. Angueze s'iyats'üji ra mbõxc'üji xenda rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Me na nojo e Jesucristo. Rá ma'tc'õji dya, y rá sido rá ma'tc'õji para siempre. Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

El mensaje de vida

¹ Rí xi'tsc'öji ja rgá sö rá búbütjoji co Mizhocjimi. Nu c'ü dacüji c'ü ni búbü Mizhocjimi cja in mü'büji, ixmi búbü 'ma dya be mi t'át'a e jens'e 'ñe ne xoñijöümü. Pero o ëjë va cja ne xoñijöümü. Nguec'ua nutscöjme rí apóstolejme ró ärajme c'o jña c'o mi mama. Xo ró jandajme y ró tjödüjme. Rí päräjme c'ü mi búbü o cuerpo nza cjazgöji.

² Nu c'ü dacüji c'ü rgá búbütjogöji o ëjë; nutscöjme ró jandajme ngue c'ua ró unnc'öjme ngüenda cjó ngueje. Rí xi'tsc'öjme c'ü ixmi búbüvi co Mizhocjimi, pero o ëjë va ja rí cärägöji.

³ Rí xi'tsc'öji nu c'o ró ärajme 'ñe c'o ró jandajme ngue c'ua nuzgöjme 'ñetsc'ejí rá natjoji. A cjanu xo 'ñetsc'ejí rí 'natjogueji co Mizhocjimi 'ñe co e Jesucristo c'ü o T'i.

⁴ Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua rí 'natjogueji co Mizhocjimi. A cjanu me rí mäcjeji.

Dios es luz

⁵ Nu c'o ró äragöjme c'o o mama e Jesucristo, ngueje c'o rá xi'tsc'öji c'o. Mizhocjimi me jya's'ü; ojtjo bëxöümü c'ü ri búbü c'o na s'o.

⁶ 'Ma rá mamaji: "Rí 'natjoji co Mizhocjimi", rá eñeji, pero 'ma rí nzhodüji cja bëxöümü rí cjaji c'o na s'o, nu'ma, na mbëchjinezüji 'ma. Na ngue dya cjuana c'o rí mangöji 'ma.

⁷ Pero 'ma rá jëziji ra zi'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi in mü'büji nguec'ua rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze c'o na jo, nu'ma, rí 'natjogöji 'ma. A cjanu ni ma ra ndintsqui in mü'büji texe c'o na s'o, na ngue e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o pjödü o cji por nutscöji.

⁸ Zö rá mangöji c'ü dya búbüzügöji c'o na s'o, pero dya cjuana c'ü rí mangöji; rí jyopü rgá cjiñiji. Ixi jñetse 'ma, c'ü dya búbü in mün'c'öji o jña Mizhocjimi c'ü mama na cjuana na s'ozgöji.

⁹ Pero 'ma rá xipjiji Mizhocjimi: "Jã, na s'ozgöjme ja c'o nzi gui mangue", rá embeji, nu'ma, ra perdonoazüji in nzhubüji ja c'o nzi va mama. Na ngue o ndü e Jesucristo va ngötcüji c'o. Ra ndintsqui in mü'büji texe c'o.

¹⁰ 'Ma rá mamaji: "Nunca rí c jagö c'o na s'o", rá eñeji, nu'ma, chjëntjovi c'ü ro mangöji na mbëchjine Mizhocjimi. Ixi jñetse 'ma c'ü dya búbü in mü'büji o jña.

2

Cristo, nuestro abogado

¹ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Nujyo rí opjügö cja ne carta, rí xi'tsc'öji ngue c'ua dya ri tsjaji c'o na s'o. Pero 'ma rí

tsjaji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi, ra perdonaots'üji 'ma. Na ngue búbü 'naja c'ü ñacöji cja Mizhocjimi c'in Tataji. C'ü ñacöji ngueje e Jesucristo c'ü nunca go tsja c'o na s'o.

² Nuc'ü, o ngötcüji in nzhubüji. Dya nguextjözügöji o ngötcüji in nzhunc'öji; xo ngö'tp'ü texe yo nte yo cärä cja ne xoñijöümü.

³ 'Ma rá cjaji ja c'o nzi va mama e Jesucristo, nu'ma, ra sö rá pärägöji c'ü rí 'natjoji co Mizhocjimi.

⁴ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí pärägö Mizhocjimi", ra 'ñeje, pero 'ma dya cja'a ja c'o nzi va manda Mizhocjimi, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü, y dya búbü o mü'bü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

⁵ Pero 'ma cjó c'o ra dyätpä o jña Mizhocjimi, na cjuana ne Mizhocjimi 'ma c'ü, co texe o mü'bü. Nguec'ua 'ma rá ätpöji o jña Mizhocjimi, nu'ma, ra sö rá pärägöji c'ü rí 'natjoji co angueze.

⁶ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí 'natjobe co e Jesucristo", ra 'ñeje, nu'ma, ni jyödü ra nzhodü ja c'o nzi va nzhodü e Jesucristo.

El nuevo mandamiento

⁷ Ne mandamiento nu rá xi'tsc'öji dya, cjuarma, dya nan'ño nu. Ngue 'na mandamiento nu ya in pärägueji ndeze 'ma i pjürü i dyätpäji o jña e Jesucristo. Ya i dyäräji nu. Ngue c'ü rá pötü rga s'iyaji yo nin minteji.

⁸ Zö ya in pärägueji ne jña, pero chjëntjui c'ü cja ri nuevo, na ngue xenda rí pärägöji dya c'ü ja ga cja. Na ngue e Jesucristo o tsja ja c'o nzi ga mama ne jña, o s'iyazüji. Nguec'ua xo 'ñezgöji rá pötü rga s'iyagöji dya. Na ngue e bëxöümü ya ni ma ra cjugü. Na ngue búbü in mün'c'öji dya e Jesucristo c'ü ngue o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o ra mama: "Bübü in mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi", ra 'ñeje, pero 'ma nu'na ü nu cjuarma, nu'ma, sido nzhodü cja bëxöümü 'ma c'ü.

¹⁰ 'Ma cjó c'o ra s'iya nu cjuarma, nu'ma, búbü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ra tsja c'o na s'o.

¹¹ 'Ma cjó c'o ra nu'na ü nu cjuarma, nu'ma, ixi jñetsetjo 'ma c'ü dya búbü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü, nguec'ua nzhodü cja bëxöümü ga tsja c'o na s'o. Nu c'ü cja'a ga cjanu, dya pärä ja ni ma ni ja ra zät'a. Na ngue c'ü ni nzhodü cja bëxöümü ga tsja c'o na s'o, nguec'ua ya tsot'ü o ndö, dya cja janda o jya's'ü.

¹² Cja ne carta nu rí opjügö, rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Rí xi'tsc'öji yo jña, na ngue ya perdonaots'üji in nzhubüji, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo por nuzgöji.

¹³ Nu'tsc'ejí in tataji rí pen'c'ejí ne carta rí zo'c'öji, na ngue ya in päräji e Jesucristo c'ü ixmi búbü 'ma o jyans'ü ne xoñijöümü; ya in

'natjoi dya co angueze. Nu'tsc'eji in sēji rí zo'c'ōji na ngue ya i chōpūji e Satanás c'ū dya jo.

Nu'tsc'eji in ts'it'iji, rí zo'c'ōji na ngue ya in pārāji mi Tataji c'ū búbū a jens'e.

¹⁴ Nu'tsc'eji in tataji rí pen'c'eji ne carta rí zo'c'ōji, na ngue ya in pārāji e Jesucristo c'ū ixmi búbū 'ma o jyans'ū ne xoñijōmū. Nu'tsc'eji in sēji, rí zo'c'ōji na ngue ya i chōpūji c'ū dya jo. I chōpūji c'ū, na ngue o jña Mizhocjimi c'ū búbū in mü'būji cja'c'ū rí zēzhgueji.

¹⁵ Dya rí ñe rí tsjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pārā Mizhocjimi. 'Ma c'ō c'o me mápā c'o c'ajji cja ne xoñijōmū, dya mápā 'ma Mizhocjimi c'ū in Tataji.

¹⁶ Yo nte yo dya pārā Mizhocjimi c'ū in Tataji, cjatsjēji ja c'o nzi ga netsjēji c'o na s'o. Jandaji c'o na s'o, na ngue me ne ra jñandaji c'o. C'o pēs's'i na puncjū o merio, me cjapūji na nojo. Xo 'ñeje c'o pjēzhi na nojo. Texe yo na s'o yo cja yo nte, dya ni 'ñeje cja Mizhocjimi yo; je ni 'ñeje cja c'ū dya jo c'ū manda dya yo nte yo cja na s'o.

¹⁷ Dya rí ñe rí tsjaji yo na s'o yo c'ajji cja ne xoñijōmū. Na ngue ne xoñijōmū ya ni ma ra nguarū. Ya xo ni ma ra nguarū yo búbū cja ne xoñijōmū yo na s'o, yo me ne yo nte yo c'ajji. Pero 'ma c'ō c'o ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra búbūto para siempre.

La verdad y la mentira

¹⁸ Rí zo'c'ōji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'ōji. Ya rí cāxtjoi yo cjē yo ya ni ma ra nguarū. Ya i dyārāji ra zādā 'ma ra ējē 'naja c'ū ra nu'u na ū e Cristo, ra jyodū ja rgá huins'i c'ū. Ya cārā dya na puncjū o xōpūte c'o nu'u na ū e Jesucristo. Nujyo, ngue yo rgá pārāgōji c'ū ya rí cāxtjoi yo cjē yo ya ni ma ra nguarū.

¹⁹ C'o xōpūte mi jmurūji co nuzgōji, pero dya mi 'natjo o pjeñeji co nuzgōji. Nguec'ua va xōgūji. Nu 'ma ri 'natjo o pjeñeji co nuzgōji, sido ro ēji co nuzgōji. Pero o xōgūji. A cjanu Mizhocjimi dacūji c'ū rgá pārāgōji c'ū dya in dyocjōji ne ri 'naja c'o.

²⁰ Nu'tsc'eji, dya rí dyātqueji c'o. Na ngue c'ū o T'i Mizhocjimi o dya'c'ūji o Espiritu o ē búbū cja in mü'būji. Nguec'ua in pārāji ja ga cja c'ū na cjuana in texeji.

²¹ C'ū rgá pen'c'eji ne carta, dya ngue c'ū rí j'itsc'ōji 'na jña c'ū dya in pārāji. Na ngue ya in pārāji c'o jña c'o na cjuana. Y 'ma c'ō c'o ra xi'ts'iji 'na bēchjine, ixti pārāgueji 'ma, c'ū dya ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'e jña. Na ngue na cjuana c'ū mama Mizhocjimi.

²² Búbū c'o mama c'ū dya vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Dya búbū c'ū xenda rrā s'o nza cja ne bēchjine me na s'o. 'Ma c'ō c'o ra mama: "E Jesús dya ngue o T'i Mizhocjimi, na ngue mi ntejo c'ū", ra 'ñeñe, nu'ma,

anticristo 'ma c'ū. Na ngue nu'u na ū e Jesucristo.

²³ 'Ma c'ō c'o ra mama: "Dya rí ma't'ügō e Jesús, na ngue dya ngue o T'i Mizhocjimi", ra 'ñeñe, nu'ma, ix na cjuana, dya búbūvi Mizhocjimi 'ma c'e nte. Pero 'ma c'ō c'o ra ma't'ū e Jesucristo c'ū ngue o T'i Mizhocjimi, xo ma't'ū 'ma Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi búbū 'ma co c'e nte.

²⁴ 'Ma cja vi creoji, i dyārāji ja ga cja Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ū o T'i. Sido rí tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o i dyārāji; dya rí jyombeñeji. 'Ma sido rí tsjaji c'o, sido ra búbū e Jesucristo co nu'tsc'eji; 'ñe Mizhocjimi c'ū nu Tata.

²⁵ Nuc'ū, ngueje c'ū o mama e Jesucristo; ra dyacūji c'ū rá búbūtoji co Mizhocjimi para siempre.

²⁶ Ró xi'tsc'ōji cja ne carta yo, na ngueje cārā c'o ne ra dyon'c'ūji ra j'its'iji c'o dya cjuana.

²⁷ Pero dya ni jyodū rí dyātpāji o jña anguezeji. Na ngue búbū dya in mün'c'eji o Espiritu Mizhocjimi c'ū o dya'c'ūji e Jesucristo. Nuc'ū, j'its'iji nguec'ua in pārāji na jo ja ga cja. Nguec'ua rí xi'tsc'ōji sido rí mbeñeji e Jesucristo ngue c'ua ri 'natjo in pjeñeji ja c'o nzi va j'its'iji. Na ngue na cjuana c'o mama o Espiritu Mizhocjimi; dya bēchjine c'o.

²⁸ Rí zo'c'ōji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'ōji. Rí sido rí dyātāji e Jesucristo, na ngue in 'natjogueji co angueze. 'Ma rá c'ajji a cjanu, dya rá sūji 'ma ra ējē na yeje c'ū; dya rá tseji.

²⁹ In pārāgueji c'ū me na jo Mizhocjimi. Nguec'ua rí jñunt'ū in mü'būji, 'ma c'ō c'o cja'a c'o na jo, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ū ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

3

Hijos de Dios

¹ Tsjijñiji ja va s'iyazgōji Mizhocjimi. Me go s'iyazgōji na puncjū o tsjacūji o t'izgōji. Jā, ya ngue o t'izgōji dya Mizhocjimi. Yo nte yo dya pārā Mizhocjimi, dya unūji nguenda c'ū ngue o t'izgōji Mizhocjimi. Na ngue, dya xo unūji nguenda e Jesucristo c'ū ngue o T'i Mizhocjimi.

² Mi cjuarmats'ügōji rí nets'eji. Ya ngue o t'izgōji dya Mizhocjimi. Dya rí pārāgōji texe c'ū ja rga cjazgōji 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo. Pero rí pārāgōji 'ma rá chjēji c'ū, ixta jñetsezūji nza cja angueze. Na ngue rá jandaji angueze ja rga cja.

³ 'Ma c'ō c'o te'be a cjanu c'e pa c'ū rga cjazgōji nza cja e Jesucristo, ni jyodū ra dyōtū Mizhocjimi ra ndintspi o mü'bū. Xo ni jyodū ra jyēzi texe c'o na s'o ngue c'ua rrā jo nza cja e Jesucristo me na jo.

⁴ 'Ma cjó c'o cja'a c'o na s'o, nu'ma, dya ätä 'ma Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o dya ätä Mizhocjimi, tuns'ü o nzhubü 'ma c'ü.

⁵ In pärägueji o ëjë e Jesucristo o ë ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjai, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'o. Angueze, dya bübü c'o na s'o.

⁶ 'Ma cjó c'o sido ätä e Jesucristo, dya cja'a 'ma c'o na s'o. 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na s'o, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ü dya pärä ja ga cja e Jesucristo. Dya xo unü ngüenda pje vi 'ñeje c'ü.

⁷ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Dya rí creogueji c'o xi'ts'iji: "Dya ra tsja zó rí tsjai c'o na s'o", ents'eji. Pero dya cjuana. Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o cja'a c'o na jo'o ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, na jo 'ma c'ü, nza cja e Jesucristo me na jo.

⁸ 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na s'o, ngue o t'i e Satanás c'ü dya jo. Na ngue c'ü dya jo, sido cja'a c'o na s'o ndeze 'ma o mbürü o tsja c'o na s'o. Y 'ñünbü o mü'bü yo nte xo cjai c'o na s'o. C'ü vi 'ñeje o t'i Mizhocjimi, ngue c'ü o juapcü o bëpji e Satanás c'ü dya jo.

⁹ C'o ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ra sido ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ya jñu's'ü anguezeji; ja c'o ga cja angueze, je xo ga cjatjonu c'o. Ra jýziji texe c'o na s'o, na ngue ya ngue o t'i Mizhocjimi.

¹⁰ Nguec'ua rgá pärägöji cjó ngue o t'i Mizhocjimi, 'ñe cjó ngue o t'i c'ü dya jo. 'Ma cjó c'o dya cja'a c'o na jo, 'ñe 'ma dya xo s'iya o cjuarma, nu'ma, dya ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü.

Amémonos unos a otros

¹¹ C'e jña c'ü i dyäräji 'ma cja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, ngue c'ü ni jyodü rá pöta s'iyaji.

¹² Dya rá cjai c'ua ja nzi va tsja e Caín. Nuc'ü, o tsja c'o na s'o c'o o bëpji e Satanás c'ü dya jo, o mbö't'ü c'ü o cjuarma. Na ngue c'ü o cjuarma mi cja c'o na jo, y e Caín mi cja c'o na s'o.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma ra nuc'üji na ü yo nte yo dya pärä Mizhocjimi, dya rí tsjijñiji: "¿Pje ni nugüji na ü?", rí 'ñeñeji.

¹⁴ 'Ma ot'ü, mi nza czazgöji 'na nte c'ü ya ndü c'ü dya cja ärä. Na ngue dya mi ätcöji Mizhocjimi. Pero nudya, rí bübü'tjogöji. Rí pärägöji c'ü rí bübü'tjoi, na ngue rí s'iyaji yo mi cjuarmaji. 'Ma cjó c'o dya s'iya yo nu minteji, chjéntjui c'ü ya ro ndü.

¹⁵ 'Ma cjó c'o nu'u na ü nu cjuarma, chjéntjui c'ü ro pö't'unte. In pärägueji c'o pö't'unte, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'bü c'o.

¹⁶ Rí pärägöji c'ü o s'iyazgöji e Jesucristo. Na ngue o ne o ndü por nutscöji. Nutscöji xo ni jyodü rá pjös'üji yo mi cjuarmaji, zó rá tñji.

¹⁷ 'Ma cjó c'o pë's'i c'ü ra zi 'ñe c'ü ra jye, 'ma ra jñanda nu cjuarma c'ü pje ni jyodü, pero 'ma dya ra juentse ra unü c'o ni jyodü, nu'ma, dya s'iya 'ma nu cjuarma c'ua ja nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Zó rá mamaji rí s'iyagöji yo mi cjuarmaji, pero 'ma dya rá pjös'üji c'o pje ni jyodü, nguextjo co in teji rgá mangöji 'ma. Ni jyodü rá s'iyaji yo mi cjuarmaji co texe in mü'büji.

Confianza delante de Dios

¹⁹⁻²⁰ Nu 'ma rí s'iyaji a cjanu mi cjuarmaji, rí pärägöji 'ma c'ü na cjuana rí ejmeji Mizhocjimi. Zó bübü 'ma va ëjë 'na pjeñe cja in mü'büji cjo na cjuana rí ejmeji Mizhocjimi, pero dya ni jyodü rá süji. Ni jyodü rá mbeñeji c'ü mama Mizhocjimi, 'ma rí s'iyaji yo mi cjuarmaji, ixi 'ñetse 'ma c'ü ngue o t'izgöji. Angueze pärä, 'ma na cjuana rí s'iyagöji yo mi cjuarmaji; angueze pärä texe.

²¹ Mi cjuarmats'üji rí nets'eji. 'Ma pärä in mü'büji c'ü dya pje rí cjai, ra sö rá chézhiji cja o jmi Mizhocjimi, dya rá süji rga ötgöji c'ü.

²² Nuc'ü, texe c'o rá ötüji, ra dyacöji c'o. Na ngue rí cjai ja c'o nzi ga ne angueze c'o mandamiento c'o xitscöji c'ü.

²³ Nu c'o o mandamiento ngue c'ü rá ench'e in mü'bügöji e Jesucristo c'ü o t'i, 'ñe rá pötü rga s'iyaji yo mi cjuarmaji. Ngue c'ü o mama rá cjai.

²⁴ 'Ma cjó c'o cja'a ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi, 'natjovi 'ma co Mizhocjimi, y Mizhocjimi bübü o mü'bü. C'ü rgá pärägöji bübü Mizhocjimi cja in mü'büji, ngue c'ü 'ñünngü in mü'büji o Espiritu c'ü o dyacöji.

4

El Espíritu de Dios y el espíritu que está contra el Cristo

¹ Cärä na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana c'o nzhodü cja ne xoñijömü. Nguec'ua dya xtí creoji texe c'o ra jí'ts'iji. Rí tsjijñiji na jo c'o jña c'o mamaji, cjo ngeje Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'büji cjo jiyö. Rí xi'tsc'öji yo, na ngue rí s'iyats'üji.

² Rá xi'tsc'öji dya, c'ü rgui pärägueji cjo ngeje o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'o xöpüte c'o rí jí'ts'iji. 'Ma ra mama c'e xöpüte ra xipji yo nte: "E Jesucristo vi 'ñeje cja Mizhocjimi o ë jmus'ü nza czazgöji rí nteji", ra 'ñeñe, nu'ma, ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü ra mama a cjanu.

³ 'Ma cjó c'o ra mama c'ü dya vi 'ñeje e Jesucristo cja Mizhocjimi, nu'ma, dya ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'ü; ngue c'ü dya jo. Nu c'o mama a cjanu, anticristo c'o.

Na ngue 'ñünbüji o mü'büji ra nuji na ü e Jesucristo. Ya i dyärägueji ra ëjë e anticristo c'ü ra jyodü ja rgá huins'i e Jesucristo. Nudya, ya cärá cja ne xoñijöümü na puncjü c'o sô rá xiji anticristo, na ngue nuji na ü e Jesucristo.

⁴ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Ngue o t'its'üji Mizhocjimi. I chöpüji c'o xöpüte, dya in creoji. Na ngue xenda na zëzhi nu c'ü bübü dya in mü'büji, que na ngue c'ü bübü o mü'bü yo nte yo dya pärá Mizhocjimi.

⁵ C'o xöpüte c'o dya cjuana, cjiñi o pjeñeji nzi ga nguiñi c'o nte c'o dya pärá Mizhocjimi. Nguec'ua jizhiji ja ga cja cja ne xoñijöümü. Yo nte yo dya pärá Mizhocjimi ätpäji o jña c'o xöpüte.

⁶ Nutsçöjme rí apóstolejme, ngueje Mizhocjimi c'ü 'ñünngü in mü'büjme rí zopcçöjme yo nte. Nu c'o pärá Mizhocjimi, ätcäjme. Nu c'o dya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ätcäjme c'o. Ngue c'ü rgá pärägöji c'o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'ü na cjuana, 'ñe c'o 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü na mbëchjine.

Dios es amor

⁷ Mi cjuarmats'ügöji rí s'iyats'üji. Ni jyodü rá pötü rga s'iyaji, na ngue Mizhocjimi s'iyazüji y dacüji c'o rgá s'iyaji yo nín minteji. 'Ma cjó c'o s'iyaji yo nín minteji, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi 'ñe pärá Mizhocjimi 'ma c'ü.

⁸ 'Ma cjó c'o dya s'iyaji yo nín minteji, dya pärá Mizhocjimi 'ma c'ü. Na ngue Mizhocjimi me s'iyazüji rí texeji.

⁹ Mizhocjimi o jitsçöji c'ü me s'iyazüji; o ndäjä c'ü 'natjo o T'i o ëjë cja ne xoñijöümü, ngue c'ua ra bübü Mizhocjimi cja in mü'büji.

¹⁰ Xenda s'iyazüji Mizhocjimi que na ngue c'ü rgá negöji angueze. Angueze me go s'iyazügöji o ndäjä c'ü o T'i o 'ñe ngötcüji in nzhubüji.

¹¹ Rí s'iyats'ügöji cjuarma. Na ngue c'ü o s'iyazüji a cjanu Mizhocjimi, xo ni jyodü rá pötü rga s'iyaji.

¹² Dya cjó jñanda Mizhocjimi y dya cjó sô ra jñanda. Pero 'ma rá pötü rga s'iyaji, ixi 'ñetse 'ma c'ü bübü in mü'büji Mizhocjimi. Na ngue rí s'iyaji yo nín minteji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹³ Mizhocjimi o dyacüji o Espiritu. Nguec'ua rí pärägöji c'ü bübü Mizhocjimi in mü'büji, 'ñe c'ü rí 'natjoji co angueze.

¹⁴ Nutsçöjme rí apóstolejme ró jandajme e Jesucristo. Rí pärägöjme e Jesucristo ngueje o T'i Mizhocjimi c'ü o ndäjä o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, nutsçöji rí cäräji cja ne xoñijöümü. Ngue c'ü rí xi'tsc'öjme c'ü.

¹⁵ 'Ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü: "E Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi", ra 'ñeñe, nu'ma, bübü 'ma Mizhocjimi cja o mü'bü c'ü. Y angueje 'natjovi co Mizhocjimi.

¹⁶ Ró unnc'öji ngüenda ja va s'iyazgöji Mizhocjimi; nguec'ua ró ench'e in mü'büji. Mizhocjimi s'iyazgöji rí texeji. 'Ma cjó c'o s'iyaji yo nín minteji, nu'ma, 'natjovi 'ma co Mizhocjimi. Y Mizhocjimi bübü o mü'bü.

¹⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín mintegöji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi, dya rá süji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Dya rá süji, na ngue rí s'iyaji yo nín minteji va cja ne xoñijöümü ja c'o nzi ma s'iyaji e Jesucristo c'o nte.

¹⁸ Zö bübü 'ma rá süji c'ü ra jñüncüji ngüenda, pero 'ma rá unnc'öji na jo ngüenda ja va s'iyazüji Mizhocjimi, ra mäjä 'ma in mü'büji, dya cja rá süji. C'o sü, süji na ra castigao Mizhocjimi anguezeji. 'Ma sü 'na nte, ixi jñetse c'ü dya creo na jo ja ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹⁹ Rí negöji Mizhocjimi y rí s'iyaji yo nín minteji. Na ngue Mizhocjimi ot'ü o s'iyazüji.

²⁰ 'Ma cjó c'o ra mama: "Rí negö Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma nu'u na ü yo o cjuarma, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü. Jja rgá sô ra ne'e Mizhocjimi c'ü nunca janda? Maco dya s'iyaji yo o cjuarma yo janda.

²¹ Nujnu ngueje nu jña nu o xitsiji: nu c'ü ne'e Mizhocjimi, xo ni jyodü ra s'iyaji yo nín cjuarmaji.

5

Nuestra victoria sobre el mundo

¹ 'Ma cjó c'o creo e Jesús c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi, ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü; nguec'ua ne'e Mizhocjimi. Texe c'o ne'e Mizhocjimi, xo s'iyaji c'o 'ñaja c'o creo e Jesucristo, na ngue ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

² 'Ma rá neji Mizhocjimi, 'ñe rá cjaji ja c'o nzi ga mama, ixi jñetse 'ma c'ü rí s'iyaji yo in cjuarmaji yo xo ngue o t'i Mizhocjimi.

³ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rí cjaji ja c'o nzi ga mama. Dya rí sögöji na jyü c'o jña c'o mama angueze rá cjaji.

⁴ Nutsçöji ya tsjacüji Mizhocjimi o t'izgöji, dya cja rí cjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pärá Mizhocjimi. Na ngue ri ench'e in mü'büji e Jesucristo ra mböxcüji texe c'o ni jyodüzüji.

⁵ Dya cjó sötsjë ra jyëzi c'o na s'o c'o cjaji cja ne xoñijöümü; nguextjo c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi.

El testimonio acerca del Hijo de Dios

⁶⁻⁸ 'Ma o ji'i e Jesús, ya ixmi Mizhocjimi. Y zö o ndü o pjödü o cji, pero sidotjo Mizhocjimi. Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá päräji vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Na cjuana c'o mama o Espiritu Mizhocjimi. Rí unnc'öji ngüenda ja va cja 'ma mü o ji'i e Jesús, 'ñe 'ma mü o pjödü o cji va ndü. Y o Espiritu Mizhocjimi 'ñünngü in mü'büji rá päräji e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi. Bübü jñi c'o cjacüji rá päräji a cjanu. Ngueje Mizhocjimi a jens'e, 'ñe o jña,

'ñe o Espiritu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nza jñuji.

⁹ Maco rí creoji c'ü mama yo nte, ni jyodü rá creoji mas c'ü mama Mizhocjimi. Mama Mizhocjimi e Jesús ngue c'ü o T'i.

¹⁰ Ma cjó c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo, pãrã c'ü ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús. Mizhocjimi o mama e Jesús ngue c'ü o T'i. Nu c'o dya ejme Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mamaji na mbëchjime Mizhocjimi. Na ngue dya creoji c'o o mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo.

¹¹ C'ü o mama Mizhocjimi, ngue c'ü o dyacüji c'ü rgá bübütoji co angueze para siempre. Rí bübütoji na ngue o T'i Mizhocjimi bübü co nuzgöji.

¹² Ma cjó c'o ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, ya bübü co Mizhocjimi c'o. 'Ma cjó c'o dya ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, dya bübü co Mizhocjimi 'ma c'o.

Conclusión y consejos finales

¹³ Nu'tsc'eji ya ñn ench'e in mü'büji e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Rí pen'c'öji ne carta ngue c'ua rí pãrãgueji c'ü ya ñn bübütojogueji dya co Mizhocjimi y rí bübütoji para siempre.

¹⁴ Dya rá süji rga ötüji Mizhocjimi. Na ngue 'ma rá ötüji ja c'o nzi ga ne angueze, rí pãrãgöji ra dyätcãji.

¹⁵ Texe c'o rí ötcöji, 'ma rí pãrãgöji ra dyätcãji, xo rí pãrãgöji c'ü ya mama Mizhocjimi ra dyacüji c'o.

¹⁶ 'Ma rá jandaji ri cja na s'o 'na ñn cjuarmaji, ni jyodü rá ötpöji Mizhocjimi c'e cjuarma, xa'ma ra nzhogü o mü'bü. A cjanu, dya ra bëzhi, Mizhocjimi ra unü sido ra bübütojo. Bübü 'na nzhübü c'ü me na s'o c'ü rguí ndü 'na nte, dya ra salva. Dya ngue ne nzhübü nu rí mangö rá ötpöji Mizhocjimi ñn cjuarmagöji.

¹⁷ Texe 'ma rí cjaji c'o na s'o, ngue 'na nzhübü a jmi Mizhocjimi. Bübü o nzhübü c'o dya ngue c'ü rga tügöji. Pero c'o tuns'ü c'e nzhübü c'ü cja ró mangö, ra ndüji, dya ra salvaji.

¹⁸ Rí pãrãgöji, 'na nte 'ma ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya sido cja'a c'o na s'o. Na ngue e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi pjörü c'ü. Nguec'ua e Satanás c'ü dya jo, dya cja manda cja o mü'bü c'e nte.

¹⁹ Rí pãrãgöji nutscöji ngue o t'izgöji Mizhocjimi. Pero c'o nte c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda c'o.

²⁰ Rí pãrãgöji o ëjë o T'i Mizhocjimi o ë dyacüji rá pãrãji Mizhocjimi c'ü na cjuana. Rí 'natjoji dya co Mizhocjimi c'ü na cjuana. Na ngue ya bübü ñn mü'büji dya o T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. 'Ma rí 'natjoji co Mizhocjimi c'ü na cjuana, rá bübütoji 'ma, dya rá tñji.

²¹ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ñn ch'itsc'öji. Pjötpüji ngüenda c'ü nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügueji; dya rí creoji nan'ño jña. Je ga cjanu rgá xi'tsc'öji, amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

¹³ Va bö'tc'üt'otjoji Cjimi c'o o t'i c'ü nin tsjjuë
c'ü xo juajnü Mizhocjimi. Je ga cjanu, amén.

La verdad y el amor

¹ Nutscö rí pastorgö rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ügö nu'tsc'e hermana o jua'n'c'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e 'ñe yo in ch'igue rí s'iyats'ügöji co texe ín mü'bü. Dya nguex-tjozügö rí s'iyats'üji; xo s'iyats'üji texe c'o pärä o jña e Jesucristo nu na cjuana.

² Rí s'iyats'üji na ngue o zi'ch'i ín mü'bügö c'o jña c'o na cjuana; xo 'ñe in mü'bügueji. Y ra bübü ín mü'büji para siempre.

³ Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ü o T'i ra mböxc'üji 'ñe ra juen'tsc'ejí, ngue c'ua ra mājā ín mü'bügueji, dya pje rí mbeñeji. Anguezevi ra dya'c'üji rí pärāji c'o na cjuana. Xo ra dya'c'üji rí pötü rguí s'iyaji.

⁴ Me rí mājō na ngue rí unnc'ö ngüenda bübü ja nzi c'o in ch'igue c'o nzhodü cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana, cjaji ja c'o nzi va xitscöji Mizhocjimi c'ín Tataji.

⁵ Ne jña nu rá xi'tsc'ö dya, hermana, dya ngue 'na jña c'ü ri nan'ño. Ngue 'na jña c'ü rí pärāji ndeze 'ma ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Ngue c'ü rá pötü rga s'iyaji.

⁶ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rá cjaji ja c'o nzi ga mama. C'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji. Ne jña nu, ya i dyärāji ndeze 'ma cja vi 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo.

Los engañadores

⁷ Cārā dya na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana, nzhodüji cja ne xoñijōmü zopjüji yo nte. Xipjiji: "E Jesús mi ntejtjo c'ü; dya vi 'ñeje cja Mizhocjimi", eñeji. Nguéc'ua anticristo c'o y onpüji yo nte.

⁸ Nutscöjme ró pēpcöjme na jo Mizhocjimi rvá zo'c'öjme, 'ñe yo in ch'igue. Rí pjötpügueji na puncjü ngüenda, dya rí jyéziji c'o i dyärāji, ngue c'ua ra ngö'tc'üji na jo Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o pärä o jña e Cristo, 'ma ra jyēzi c'e jña, cja rrü creo c'ü 'na jña, nu'ma, dya bübü 'ma Mizhocjimi co angueze. 'Ma cjó c'o sido ätpä o jña e Cristo, bübü e Cristo co angueze, xo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata.

¹⁰ 'Ma ra ējē 'na xöpüte ra ē xi'ts'iji c'ü dya ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús, dya rí recibidogueji ra oxü in nzungueji. Dya xo rí xipjiji: "Mizhocjimi ra mböxc'ü", rí 'ñembeji.

¹¹ Na ngue 'ma rí ma'tp'üji Cjimi c'e xöpüte, xo ín pē's'i in s'ocüji chjēntjovi c'ü ri pjös'üji o bēppi c'e xöpüte c'o na s'o.

Palabras finales

¹² Xe bübü na puncjü c'o mi ne ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta. Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ēgö rá ē ñaji. A cjanu, mas rá mājōji.

TERCERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

Se habla bien de Gayo

¹ Nutscó rí pastorgó rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ü cjuarma Gayo. Rí s'iyats'ü co texe in mü'bü.

² Rí ótügö Mizhocjimi ra intsjimits'ü, ngue c'ua rrâ jo texe c'o in cjague, ja c'o nzi ga cja in mü'bügue na jo a jmi Mizhocjimi; 'ñe c'ü rí bübütgogue na jo, dya rí sö'dyé. Rí ó'tc'ö a cjanu cjuarma, na ngue rí s'iyats'ügö.

³ O ëjë ja nzi cjuarma o ë xitscöji in nzhodügue na jo in ätpä o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Nguéc'ua me rí mäcjö.

⁴ 'Ma rí äragö nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi c'o nte c'o ró zopjü o jña, ngueje 'ma me rí mäcjö na puncjü.

⁵ Rí s'iyats'ügö cjuarma. 'Ma va ëjë o cjuarma c'o dya in menzumügueji, in recibido na jo in unüji ja ra oxüji. Je a cjanu ga ne Mizhocjimi.

⁶ Bübü o cjuarma c'o o mama me i s'iyague anguezeji; o xipjiji texe c'o cjuarma c'o jmurü. 'Ma ra säjä o cjuarma, 'ma ya ra möji, rí pjös'ügueji c'ü ni jyodüji cja 'ñiji. Na ngue pëpji Mizhocjimi.

⁷ Anguezeji nzhodüji zopjüji yo nte, ngue c'ua ra mbärâji ja ga cja e Jesucristo. Dya pje ötüji c'o dya pärâ Mizhocjimi.

⁸ Nutscöji ni jyodü rá pjös'üji. A cjanu nde rí mbëpjigöji 'ma co anguezeji. Nguéc'ua xenda ra mbärâ yo nte o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

La mala conducta de Diótrufes

⁹ Ró opjü 'na carta ró pen'c'ejí nu'tsc'ejí in jmurüji va in ma't'üji Mizhocjimi. E Diótrufes, dya go ne go dyätcä, na ngue me cjapü manda.

¹⁰ Me xoscügö o bëchjine me xo sangü. Dya nguextjo c'ü cja. 'Ma va säjä o cjuarma c'o dya in menzumügueji, e Diótrufes, dya recibido c'o. Xo xipji c'o 'ñaja cjuarma c'ü dya xo ra recibidoji c'o cjuarma c'o va ëjë. 'Ma cjó c'o recibido c'o, cja'a e Diótrufes pjongü a ndetsc'ejí c'ü. Nguéc'ua 'ma rá ëcjö rá ë zenguats'üji, rá huënchc'ö e Diótrufes cja in jmigüeji, na ngue c'o na s'o c'ü cja.

¹¹ Rí s'iyats'ü cjuarma. Nguéc'ua rí xi'tsc'ö c'ü dya rí chëpi c'e 'ñiji c'ü na s'o; rí sido c'ü na jo. 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na jo, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o cja'a c'o na s'o, ixi jñetse c'ü dya pärâji Mizhocjimi.

El buen ejemplo de Demetrio

¹² E Demetrio me nântji cja'a c'o na jo. Nuc'ü, cja'a ja c'o nzi ga mama o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Xo 'ñetscöjme rí mamajme c'ü na jo c'o cja. In pärâgueji c'ü rí mangöjme c'ü na cjuana.

Palabras finales

¹³ Xe mi bübü na puncjü c'o ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta.

¹⁴ Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ëgö rá ë ñaji.

¹⁵ Mizhocjimi ra dya c'ü ra mäjä in mü'bü, dya pje rí mbeñe. Va bö'tc'ütjo Cjimi texe c'o cjuarma c'o pä'c'ä. Xipjigue ra mbörü Cjimi texe yo rí pärâgöjme va.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN JUDAS

Judas escribe a los que Dios ha llamado

¹ Nutscö e Judas rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëpjigö cja e Jesucristo. Mi cjuarmagö e Jacobo. Nu'tsc'ejí o 'ñünc'üji in mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua vi 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Nguec'ua va tsja'c'ejí Mizhocjimi o t'itsc'ejí c'ü. Y pjö'c'ejí c'ü, na ngueje bübü in mün'c'ejí e Jesucristo.

² Rí ötcö Mizhocjimi ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda ja ga juen'tsc'ejí c'ü, ngue c'ua xenda ra söya in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji. Xo ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda c'ü ja ga s'iyatsc'ejí c'ü.

Los que enseñan mentiras

³ Nutscöji o t'izgöji Mizhocjimi o jítsiji c'o jña c'o ne Mizhocjimi rá creoji. C'o jña c'o, ngue c'o mi negö ro pen'c'ejí 'na carta ro xi'tsc'öji, c'ü ja ga salvazüji e Jesucristo. Pero bübü o xöpüte c'o nan'ño ga jizhi. Nguec'ua cja ne carta, ni jyodü rá xi'tsc'öji rí sido rí creogueji c'o jña c'o ot'ü o jí'ts'íji, dya rí jyëzgueji cjó ra dyon'c'ügueji. Porque dya cja pje xe bübü c'ü ni jyodü rá creoji. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji yo.

⁴ C'o xöpüte, ya cjogüji a ndezgöji, cja'püji xo cjuarmaji. Anguezeji, dya süji Mizhocjimi. Mamaji c'ü ya perdonao Mizhocjimi anguezeji, nguec'ua sö ra tsjaji c'o netsjëji. Mamaji c'ü dya ngue Mizhocjimi e Jesucristo c'in Jmugöji, nguec'ua dya ni jyodü ra dyätäji. Nuc'o, ya t'opjü ndeze mi jingüa c'ü me ra tsjaji na s'o, 'ñe ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji.

⁵ In pärägueji na jo'o ja va tsjapü Mizhocjimi c'o in menzumögöjme a Israel. Pero rí ne rá mbenn'c'ejí dya. Mizhocjimi o mbös'üji anguezeji ngue c'ua va mbedejeji libre a Egipto. Pero na puncjü c'o dya 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va tsja Mizhocjimi o chjotüji.

⁶ Xo rá mbenn'c'ejí ja va tsjapü Mizhocjimi c'o o anxe c'o o tsja na s'o. Mizhocjimi ya vi unüji ja ra mbëzhiji na nojo, pero dya go dyätäji; go mbedejeji nu ja vi ch'unüji ro ngäräji. Nguec'ua Mizhocjimi va ngot'üji nu ja me na bëxömü. Je 'nün't'üji nu, co cadena hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü me rrä's'ezhi, 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

⁷ C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o o anxe, je xo va cjanu va tsjapü o sufre c'o mi menzumü a Sodoma, 'ñe a Gomorra, 'ñe c'o 'ñaja jñiñi c'o bëxtjo mi chäji. C'o nte c'o, me mi cja'ji c'o na s'o, me mi obüji c'o nu mibëzoji 'ñe c'o nu mirixüji. Nguec'ua Mizhocjimi va tsjapü o sufreji, o chjotüji co

sivi. Ngue c'ü rgá unnc'öji ngüenda, c'o cja na s'o ra ma sufreji cja sivi c'ü dya ra juench'e.

⁸ C'o na s'o ga xöpüte, xo päräji ja va tsjapü Mizhocjimi o sufre c'o cja ró xi'tsc'öji c'o mi cja na s'o. Pero dya unüji ngüenda. Anguezeji je xo ga cjanu ga tsjaji c'o na s'o. Me cjiññi o ñiji c'o dya pje ni muvi. Me s'odütsjë o cuerpoji ga tsjaji c'o na s'o. Dya cja'püji ngüenda o jña Mizhocjimi c'in Jmugöji. Xo sadüji c'o pjëzhi na nojo.

⁹ Nan'ño va tsja e Miguel. Nuc'ü, ngue 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o xenda pjëzhi na nojo. 'Ma o ndü e Moisés, e Satanás c'ü dya jo' mi nepe c'ü o cuerpo e Moisés. Nguec'ua va zövi o jña e Miguel. Zö pjëzhi na nojo e Miguel, pero dya go tsjapü na nojo c'ü ro zadü c'ü dya jo. C'ü o tsja, o mantjo a cjava: "Mizhocjimi ra huënc'h'i", eñe e Miguel va xipji c'ü dya jo.

¹⁰ Pero c'o na s'o ga xöpüte, dya päräji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. Nguec'ua ga zadüji c'ü. C'ü päräji, nguextjo c'ü ra tsjaji ja c'o ga netsjëji. Nguec'ua chjëntjui nza cja yo animale, na ngue dya süji Mizhocjimi. Nguec'ua ga s'odü o mü'bü c'o na s'o ga xöpüte.

¹¹ Juejme c'o xöpüte na ngueje ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngueje cja'ji ja c'o nzi va tsja e Caín. C'ua ja nzi va tsja na s'o e Balaam, je xo c'o xöpüte a cjanu. Na ngueje 'ma xöpüji yo nte, me jodüji ra ndöji na puncjü o t'opjü. C'ua ja nzi va tsja e Coré dya mi ne ro dyätä e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte; dya ne ra dyäräji. Nguec'ua xo ra ndüji.

¹² Bübü 'ma 'natjo c'ua in jmurüji in sigueji o xëdyi. A cjanu in jizhgueji c'ü in pötqui s'iyaji. Pero c'ü cja'a c'o xöpüte, ix 'na tsetjo. Na ngueje dya respetaoji, me ñöñüji me siji o xëdyi; nguetsjëji anguezeji pjörütsjëji. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngömü c'ü 'ñetse ra 'ñeje dyebe pero nzhodütjo ga cjogü ga ndunü e ndajma. Xo chjëntjui nza cja o ndora c'o dya quis'i, zö ya zädä c'o pa c'o ra nguis'i. Nguec'ua ra ts'ü's'üji co texe o dyü'ü c'o, nza cja 'ma ya rvi dyot'ü. Porque dya quis'i c'o. Je xo rga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte.

¹³ Me bëzhiji o tseji ga tsjaji c'o me na s'o. Nguec'ua ga chjëntjui nza cja 'ma pjö's'ü na zëzhi o ndeje cja trazapjü o cja mar va tü'ü texe c'o na s'o, va pjons'ü cja nezapjü. Xo chjëntjui nza cja 'na seje c'ü dya cja ri nzhodü cja o 'ñiji. Nguec'ua c'o xöpüte ra tsjapüji ra möji nu ja me na bëxömü; nunca ra mbedejeji nu.

¹⁴ Mi jingüa e Adán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Cainán. Nuc'ua e Cainán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Enoc. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Enoc o mama c'ü ja rgá tsjapü Mizhocjimi c'o na s'o ga xöpüte. O mama a cjava e Enoc:

“Ró janda c'o ra tsja Mizhocjimi. Ra êjë c'ín Jmugöji, ra dyoji me na puncjü c'o ya juajnü angueze.

¹⁵ Ra 'ñe jñünpü ngüenda texe yo nte. C'o vi tsja na s'o, ra jñetse c'ü vi tsjaji na s'o. Na ngueje yo nte'e, dya süji Mizhocjimi nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, 'ñe sadüji c'ü”, eñe e Enoc.

¹⁶ C'o na s'o ga xöpüte me reclamaoji, na ngueje dya mäjäji co nu c'ü unü Mizhocjimi anguezeji. C'o netsjëji, ngue c'o cjaji. Me cjapüji na nojo c'o jña c'o mamaji. Me jonbüji pje ra xiji yo nu minteji, ngue c'ua pje c'o ra ch'unüji.

Amonestaciones a los creyentes

¹⁷ Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Mbeñegueji c'o jña c'o o xi'tsc'ëji c'o o apóstole e Jesucristo c'ín Jmugöji.

¹⁸ O xi'tsc'ëji a cjava: “C'o cjê c'o rgui nguarü, ra ngärä c'o me ra enmbetjo o jña Mizhocjimi. Ra tsjatsjëji c'ua ja nzi ga netsjëji c'o na s'o, na ngueje dya ri süji Mizhocjimi”, eñe c'o apóstole.

¹⁹ C'o na s'o ga xöpüte, xöcüji yo cjuarma. Bübütsjëji o mü'büji, dya bübü o Espíritu Mizhocjimi a mbo o mü'büji.

²⁰ Nu'tsc'ëji, dya rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Rí s'iyats'üji cjuarma nguec'ua rgá xi'tsc'öji yo. Me na jo yo jña yo rí creogöji. Pero dya nguextjo c'ü rí creogueji yo; xo ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama yo jña yo. Rí dyötqueji Mizhocjimi ja c'o nzi ga 'ñünc'ü in mü'büji o Espíritu, rí dyötqueji ra mböxc'ëji rí minc'ëji na jo.

²¹ Mizhocjimi me s'iyatsc'ëji, pero rí pjörütsjëji ja rgui minc'ëji. Sido rí che'beji c'e pa'a 'ma me ra juen'tsc'ëji e Jesucristo c'ín Jmugöji, ra xi'tsc'ëji rí minc'ëji co angueze para siempre.

²² Nu c'o yembeñe, rí zopcjeji na jo, ngue c'ua ra unüji ngüenda ja ngue c'e 'ñiji c'ü na jo.

²³ C'o cja na s'o, rí zopcjeji c'o, xa'ma ra jyéziji c'o, ngue c'ua ra salvaji, dya ra ma sufreji cja sivi. Bübü c'o me s'odü o mü'bü, chjëntjui nza cja 'na bitu c'ü me ni s'odü. Rí juentseji anguezeji rí ñüji ja rgui pjösc'ëji c'o. Pero me rí s'ogueji c'o na s'o c'o vi tsja c'o.

Alabanza final

²⁴⁻²⁵ Mizhocjimi me na zëzhi, sō ra mbö'c'ëji c'ü dya rí jyëzgueji angueze. Nguec'ua 'ma rí tsärägueji a jmi angueze nu ja me na zö'ö, me rí mäcjeji. Na ngueje dya pje ra chö'tc'ëji c'o rrä s'o. Nuc'ü, o jocüzü in mü'bügöji, na ngue c'ü o tsja e Jesucristo. Ojtjo xe 'naja Mizhocjimi, ojtjo xe 'naja c'ü ri pärä ja c'o nzi ga mbärä angueze. Me na zö'ö angueze, me na nojo. Me xo na zëzhi. Nguextjo c'ü pé's'i derecho ra manda. Amén.

EL APOCALIPSIS O REVELACION A SAN JUAN

La revelación de Jesucristo

¹ Mizhocjimi o xipji e Jesucristo nu c'o ni jyodü dya cja ra mezhe ra zädä, ngue c'ua texe yo o nte ra mbäräji nu c'o ra zädä. Nutscö e Juan, o mbëpjizügö e Jesucristo. E Jesucristo o ndäjä 'naja o anxe o ë jïtsi c'o ra zädä. Ngue c'o rá xi'ts'iji.

² Rá xi'ts'iji c'ü na cjuana texe yo ró jandagö. Ngueje c'o o mama Mizhocjimi c'o cja ra zädä; ngueje c'o o jïtsi e Jesucristo.

³ Me ra mäjä yo nte yo ra xörü yo jña'a yo. Me xo ra mäjä yo ärä ra xörüji 'ñe ätäji yo jña yo mama ja ga cja c'o cja ra zädä. Dya cja ra mezhe ra zädä yo.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴ Nutscö e Juan, rí pen'tc'eji ne carta, nu'tsc'eji cjuarma in cäräji cja yo yencho jñiñi a Asia. Mizhocjimi c'ü bübü; exmi bübü. Angueze ra ë ra jñüncüji ngüenda. O Espiritu Mizhocjimi c'ü pëpji cja yo yencho nitsjimi, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi nu ja manda. Mizhocjimi 'ñe o Espiritu me nuc'üji na jo; ra dya c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji.

⁵ E Jesucristo xo nuc'üji na jo. Xo ra dya c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji. E Jesucristo 'ma mi bübü cja ne xoñijömü o tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Mizhocjimi o tsjapü o te'e nu 'ma ya vi ndü; ngue c'ü nda manda texe cja yo manda cja ne xoñijömü. E Jesucristo me s'iyazüji. O 'ñembgueji libre cja in nzhubügöji 'ma o pjödü o cji cja ngronsi.

⁶ O tsjacüji o ntezüji angueze; rí mandagöji co angueze. O tsjacüji rí mböcjimiji rí pëpji Mizhocjimi c'ü ngue o Mizhocjimi e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata. Dya ra nguarü rga ma't'ügöji e Jesucristo. Dya ra nguarü c'ü ra manda angueze texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömü. Je rga cjanu, amén.

⁷ Dyäräji na jo. E Jesucristo ra ëjë na yeje, je rguí 'ñeje cja ngömü. Nutscöji rí ejmeji angueze 'ñe texe yo dya ejme, texezüji o ngambgagöji va cja ne xoñijömü, rá jandaji angueze. Texe c'o o mbö't'ü e Jesucristo ra jñandaji 'ma ra ëjë. Yo nte texe cja yo jñiñi cja ne xoñijömü ra huë'ëji na ngueje rva ëjë angueze. Je rga cjanu, amén.

⁸ Je mama a cjava Mizhocjimi c'ü in Jmugöji: "Ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Ya ngue rá ëjëgö. Nguetscö rí mandagö texe", eñe.

Una visión del Cristo glorioso

⁹ Nutscö e Juan, nguezgö in cjuarmazüji. Nutscö 'ñetsc'eji rí sufridogöji na ngueje o ntezüji e Jesucristo. Rí mandagöji co angueze. E Jesucristo dactüji c'ü rá zëzhiji; nguec'ua rí sëchiji, sido rí ätäji angueze. Nutscö mi bünc'ö cja c'e xoñijömü c'ü ni chjü Patmos a nde cja ndeje. Je o ma zogüzügöji nu, na ngueje mi zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Rmi xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Mi büntsëgö nu.

¹⁰ E Jesucristo c'in Jmugöji o te'e c'ü ot'ü pa nu ngo. 'Na nu pa, c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma mi bübü a Patmos, o Espiritu Mizhocjimi o tsjacü ró janda nu yo rá xi'ts'iji. Ró äragö 'na jña mi ña me na jens'e; mi chjëntjovi 'na trompeta. Je ma ëjë cja in xütjügö.

¹¹ O xitsi a cjava c'e jña:

—Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Nu c'o ya ngue rí jñandague, rí dyopjügie cja 'na libro c'o. Nuc'ua rí pejñegue cja yo yencho congregación c'o va bübü a Asia; 'naja c'ü bübü a Efeso, c'ü 'naja a Esmirna, 'naja a Pérgamo, 'naja a Tiatura, 'naja a Sardis, 'naja a Filadelfia, 'ñe c'ü 'naja a Laodicea, o 'ñenze a cjanu c'e jña.

¹² Nuc'ua ró jandagö a ma in xütjü cjó mi ngue c'ü mi ña'a. Ró janda yencho lámpara c'o oro.

¹³ A nde c'o lámpara mi böbü 'na bëzo. Nuc'ü, ró janda exmi ngue 'na nte nza czazgöji. Nuc'ü, mi je'e 'naja bitu c'ü mi sät'ä hasta cja o ngua. Cja o tijmi, mi nzünt'ü 'na mbünt'ü c'ü mi ngueje oro.

¹⁴ Me ma t'öxü o ñixti. Ma t'öxü nza cja o xi'dyo; 'ñe nza cja xitsji. C'o o ndö mi 'ñetse nza cja sivi.

¹⁵ Nu c'o o ngua'a mi nza cja bronce c'ü juës'i 'ma na sant'a cja hornu. 'Ma mi ña, me ma jens'e o jña; me mi yürü nza cja na puncjü ndare.

¹⁶ Cja o jodyë mi jün'tü yencho o seje. Nu cja o ne, mi pedye 'naja tjëdyi c'ü ma mbeñe nza yeje lado. O jmi mi juëbi nza cja e jyarü 'ma nisiarü.

¹⁷ 'Ma ró janda angueze, ró nügügö cja o ngua, me ró jändügö. Pero angueze o 'ñesque o jodyë o xitsi:

—Dya rí süge. Nguetscö e Jesucristo. Nguetscö exmi bübügö; y rá bübügö 'ma ya rguí nguarü texe.

¹⁸ Rí bübütgö. Ró tügö; pero jñandaga, rí bübütgö. Dya cja rá tügö. Nguetscö rá cjapü ra te c'o ya ndü; ngue c'ua xo 'ñe anguezeji xo ra bübütgöji.

¹⁹ Rí dyopjügie nu yo in janda; nu yo ya zädä, 'ñe c'o cja ra zädä.

²⁰ I jñandague rí jüngö yencho seje cja in jodyë. Rí böbügö a nde c'o yencho lámpara c'o ngueje o oro. Rá xi'ts'igö pje ne ra mama yo. Nu c'o yencho seje ngueje c'o

cja mbörü cja c'o yencho nitsjimi. Nu c'o yencho lámpara ngueje c'o yencho nitsjimi c'o.

2

Mensajes a las siete iglesias: El mensaje a Efeso

¹ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'naja carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Efeso. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö rí jüngö yo yencho seje cja in jodyë; rí nzhdügö a nde yo yencho lámpara yo oro.

² Nu'tsc'ejí in cārāji a Efeso, rí pārāgö texe c'o in cjagueji. Rí pārāgö c'ü me in pēpjigüeji na zēzhi; dya tōgüts'üji. Xo rí pārāgö, dya in jēziji xe ra zo'c'üji nu c'o cja na s'o. Bübü c'o va ē zo'c'üji, cja pü ñaji o jña Mizhocjimi pero na s'oji. I ñu'tp'üji c'ü dya cjuana c'o mamaji.

³ In sufridogüeji na puncjü, na ngue c'ü ni ñejmezüji. Pero dya tōgüts'üji.

⁴ Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo c'ü in cjagueji c'ü rá xi'ts'iji. Dya cja in s'iyazüji nza cja 'ma cja vi pčāgōji. Y dya cja xo pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji.

⁵ Rí mbeñegüeji ja ma cja 'ma mi s'iyazüji ñe mi pötmi s'iyagüeji. Nguet'ua rrä ö'tc'üji ra nzhogü in mü'bügüeji. Rí tsjagüeji c'ua ja nzi mi tsjagüeji 'ma cja vi ñejmezüji. Nguet'c'ejí 'naja yo yencho lámpara. Pero 'ma dya ra nzhogü in mü'büji, rá ē jüntögö cja o lugar c'e lámpara c'ü ngue'tsc'ejí. Nuc'ua ya ra juench'e in jya's'ügö c'ü bübü cja in mü'bügüeji.

⁶ Pero rí pārāgö bübü 'na cosa c'ü in cjagueji na jo. Me in s'ogüeji c'o cja'a nu c'o xiji nicolaíta. Dya xo rí negö c'o cjaí.

⁷ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö in ärāji yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagüeji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra dyätcāji y ra s'iyazüji cja na ñeje c'o o cjuarmaji, rá unüji ra ziji o fruta cja c'e za'a c'ü 'ne'e cja o huerta Mizhocjimi. Y ra bübütjoji co nutscö a jens'e”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Esmirna

⁸ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Esmirna. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö exmi bübügö y rá bübütjögö 'ma ya rguí nguarü texe. Nguetscö ró tügö; cja rron tegö na yeje.

⁹ Nu'tsc'ejí in cārāji a Esmirna, rí pārāgö me in sufridogüeji na puncjü, ñe me sanc'üji. Nu c'o cja'c'üji yo, mamaji c'ü je menzumüji a Israel, y c'ü ma't'üji Mizhocjimi. Dya cjuana ma't'üji Mizhocjimi, na ngueje pēpji e Satanás c'ü dya jo. Bē'ts'iji na puncjü, pero me in pē's'igüeji na puncjü cja Mizhocjimi.

¹⁰ Dya rí sūgüeji nu c'o ya ngue rí sufridoji. Dyärāji, bübü ja nzits'üji c'o ra pant'aji a pjörü. Ngueje e Satanás c'ü dya jo c'ü ra tsja. Me rí sufridogüeji dyēch'a pa'a na ngueje in ejmezüji. Pero sido rí ñejmezüji zö ra mbö'tc'ügüeji. 'Ma sido rí ñejmezüji, rá da'c'üji c'ü rguí bübüji co nutscö a jens'e.

¹¹ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö in ärāji yo jña yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagüeji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra ñejmezü zö ra bō't'üji, rá unüji c'ü ra bübüji co nutscö. Dya ra möji a linfiernu c'ü xiji na yeje rga ndüji”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Pérgamo

¹² Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Pérgamo. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nuzgö pedye na tjēdyi in tegö. Ne tjēdyi me na mbeñe nza yeje lado.

¹³ Nu'tsc'ejí in cārāji a Pérgamo, rí pārāgö texe c'o in cjagueji. Rí pārāgö je in cārāgüeji nu ja manda e Satanás. Pero sido in nānngägöji in chjü'ü in mamaji nguetscö in Jmuzügöji. E Antipas c'ü mi ngue 'najats'üji mi sido mi nānngägö c'ü. Nuc'ü, o mbö't'üji cja in jñiñigüeji nu ja manda e Satanás. Zö o mbö't'üji c'e cjuarma, pero nu'tsc'ejí sido in ejmezüji.

¹⁴ Na jo c'ü sido in ejmezüji; pero dya jo texe c'o in cjagueji. Nu c'o dya jo in cjaí, nuc'o, rá xi'tsc'öji c'o. Cārāts'üji c'o ejme c'o mi xöpü e Balaam. Nuc'ü, o dyüt't'ü e Balac nguetsc'ua o tsjapü o tsjaji na s'o nu c'o in mboxtitajme a Israel. O xipjiji na jo ro ziji o jñönü c'o vi mbäsp'aji c'o ts'íta. Xo o xipjiji c'ü ma jo ro tsājā ndixü yo bēzo; yo ndixü ro tsājāji bēzo.

¹⁵ Je xo ga cjanu ga xöpü dya, nu c'o xiji nicolaíta. Dya rí negö c'o jizhiji. Nu'tsc'ejí cārā ja nzi c'o tjünt'ü a xütjü anguezeji.

¹⁶ Rí xi'ts'iji ni jyodü ra nzhogü in mü'büji. Nu 'ma jiyö, dya ra metscö ndajme rá ēcjö va a Pérgamo nu va ja in cārāgüeji. Nu c'o dya ra nzhogü o mü'bü, rá cjaime chü co ne tjēdyi nu pedye in tegö nu ngueje in jñagö.

¹⁷ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü mi Tatagö in ärāji yo jña yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagüeji c'ua ja nzi ga mama. Mama a cjava o Espiritu Mizhocjimi: texe c'o sido ra ñejmezü, rá unüji c'ü ra ziji c'e maná c'ü je va ējē a jens'e. Xo rá unüji 'naja ndojo c'ü na t'öxü. Juns'ü 'na tjü c'e ndojo c'ü dya cjó pārā. Nguextjo c'ü ra jñü c'e ndojo nguextjo c'ü ra mbärä c'ü”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Tiatira

¹⁸ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Tiatira. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nguetscö o Tizü

Mizhocjimi. Yo ín chögö 'ñetse nza cja sivi. Yo ín cuagö juës'i nza cja bronce c'ü juës'i 'ma na sant'a cja sivi.

¹⁹ Nu'tsc'ëji ín cãrãji a Tiatira, rí pãrãgö texe c'o ín cjagueji. Rí pãrãgö ín s'iyazüji 'ñe xo pötqui s'iyaji yo in cjuarmaji. Xo sïdo ín ejmezüji; ín pëpquiji na jo. Xo ín sëchiji 'ma pje c'o ín sufridoji. Xenda ín cjagueji na jo dya, que na ngueje 'ma cja vi 'ñejmeji.

²⁰ Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo ín cjaji c'ü rá xi'tsc'öji. In ätäji c'e ndixü c'ü xiji Jezabel. Nu c'e ndixü c'ü, mama c'ü pätpã Mizhocjimi ga zo'c'üji. Pero dya cjuana nu c'o xi'ts'iji. Nu c'ü cja'a, onpü yo ín ntegö. Nguec'ua c'o ya chjüntü 'ñe c'o dya be chjüntü nde jyëztjo ga tsjaji na s'o. Yo bëzo tsãji o ndixü; yo ndixü tsãji o bëzo. Xo siji c'o jñönü c'o päsp'ãji c'o ts'tã.

²¹ Nuzgö ya mezhe ró xipji c'e ndixü Jezabel ra nzhogü o mü'bü c'ü dya cja ra tsja na s'o. Pero dya pje ätcã. Sido cja c'o na s'o.

²² Dyãrãji dya. Rã cja'pü c'e ndixü ra zö'dyë me ra sufrido na ngueje me cja na s'o. Xo nzi'tjo nu c'o xo cja c'ua ja nzi ga tsja angueze, me xo rá cja'pü ra sufrido c'o; 'ma dya ra nzhogü o mü'büji.

²³ Nu c'o tjünt'ü a xütjü c'e ndixü, nuc'o rá pöt'tü c'o. Nuc'ua texe ín ntegö ra mbãrãji nguetscö rí pätpã texe o mü'bü yo nte. Rí pãrãgö texe c'o cjiñi anguesji. Rã nzhocüts'üji nzi 'najats'üji c'ua ja gui tsjagueji.

²⁴ Cãrãts'üji c'o dyaja a Tiatira c'o dya ätäji c'o xöpü c'e ndixü. Mama c'e ndixü c'ü ni jyodü rí tsjaji texe c'o na s'o c'ua ja nzi ga ne e Satanás c'ü dya jo. Rí xi'ts'iji, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga xöpü c'e ndixü.

²⁵ Nu'tsc'ëji nguextjo c'ü rí ö'tc'üji, sïdo rí dyätcãji hasta 'ma cja rá ëcjö.

²⁶ Nu c'o ra sïdo ra tsja c'ua ja nzi rgã negö hasta 'ma cja rá ëcjö; nutscö rá unüji c'ü ra mandaji cja yo jñiñi cja ne xoñijö mü.

²⁷ Rã unügö c'ü ra mandaji c'ua ja nzi o dyacü mi Tatagö c'ü rí mandagö. Me na zëzhi rgã mandaji; ra chjëntjovi nza cja 'ma pãrãji na zëzhi o s'ãbã co 'na vara c'ü t'ëzi, ra chãdãtjo yo.

²⁸ Nutscö rí chjëntjove c'e seje c'ü xenda na zö ga juëbi 'ma xörü. Nu c'o ra tsja c'ua ja nzi rgã negö, rá unüji c'ü me ra mäjäji cja ín Jmigö.

²⁹ Nu'tsc'ëji o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö, ín äräji yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

3

El mensaje a Sardis

¹ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Sardis. Rí xipjiji

c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö rí täcjö o Espiritu Mizhocjimi c'ü ín Tatagö c'ü pëpji cja yo yenko nitsjimi. Nuzgö xo rí jüngö yo yenko seje. Nu'tsc'ëji ín cãrãji a Sardis, rí pãrãgö texe c'o ín cjagueji. Mamaji c'ü me ín pëpji gueji na puncjü para nutscö. Pero rí pãrãgö na jo ín chjëntceji añima na ngueje dya pje ín ätcãgöji.

² Tsjiñiñi, ra nzhogü in mü'büji. Na ngueje dya cja nda ín cjagueji c'o na jo. Zëzhigueji ngue c'ua rí tsjagueji c'o na jo. Na ngueje ya ró nugö c'ü bë'ts'iji rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

³ Rí mbeñegueji o jña Mizhocjimi c'ü o jí'ts'iji; rí dyätcãgueji. Nu 'ma dya ra nzhogü in mü'bü gueji, rá ëcjö nu hora c'ü dya ín tepqueji; rá ë jün'c'üji ngüenda.

⁴ Cãrã ja nzi'ts'üji a Sardis c'o na t'öxü o mü'bü nza cja 'na bitu c'ü na t'öxü, na ngueje ätcãgöji. Na ngueje ätcãgöji y dya cja c'o na s'o, ra nzhodüji co nutscö a jens'e nu ja dya bübü c'ü na s'o.

⁵ A cjanu ra nzhodü a jens'e co nutscö texe c'o sïdo ra dyätcãgö. Ra jyeji c'ü na t'öxü. C'o o tjüji je juns'ü nu cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü nu c'o ra bübü'tjo. Dya rá borragö o tjüji cja c'e libro. Nuc'o, rá xipjigö mi Tatagö a jens'e ngue ín ntegö c'o. C'o o anxe Mizhocjimi, xo rá xipjigö a cjanu c'o.

⁶ Nu'tsc'ëji o ntets'üji Mizhocjimi, ín äräji yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Filadelfia

⁷ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Filadelfia. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: “Nguetscö o T'izgö Mizhocjimi; dya pje bübüzügö c'ü na s'o. Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Nguetscö o mboxbëchezgö e David, nguetscö rá mandagö a jens'e 'ñe cja ne xoñijö mü. Texe c'o rí negö ra zädã; nuc'o ra zädã c'o. Texe c'o dya rí negö ra zädã; nuc'o dya ra zädã c'o. Dya cjo xo ra ts'axcü.

⁸ Nu'tsc'ëji ín cãrãji a Filadelfia, rí pãrãgö texe c'o ín cjagueji. Rí pãrãgö c'ü dya pje nda zë'ts'igüejji; pero sïdo ín ätcãgöji ín jña; sïdo ín nãngãgöji ín chjü. Ya ró xocüts'ügöji 'na ngoxtji ngue c'ua rí pëpquiji. Nu c'e ngoxtji dya cjo sö ra ngot'ü c'ü.

⁹ Cãrã c'o ne ra ts'axcü'ëji. Nuc'o, je menzumü a Israel c'o. Anguezeji mamaji ma't'üji Mizhocjimi cja o nitsjimi anguesji. Pero dya cjuana c'ü mamaji na ngueje ngue e Satanás c'ü je pëpji. Dyãrãji dya. Rã cja'pügö ra ëji cja ín jmigueji. Ya ra ndüñijö müji rgã matcügöji. Rã cja'pügö anguesji ra mbãrãji c'ü ró s'iyats'ügöji.

¹⁰ Ra zädã c'ü me ra sufrido texe yo cãrã cja ne xoñijö mü. Pero rá pjö'c'ügöji c'ü dya

rí sufridogueji c'o pa'a c'o; na ngueje sido in sêchigueji gui ñejmezüji.

¹¹ Dya ra metcö ndajme rá êcjö. Sido rí ñejmezüji ngue c'ua rá da'c'üji 'na corona a jens'e na ngueje in pêpquiji. 'Ma dya sido rí ñejmezüji, dya rá da'c'üji 'ma.

¹² Texe c'o sido ra ñejmezü, rá cjapügö ra búbüji a jens'e co Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. C'ua ja nzi ga cja o columna cja 'na templo, dya ñömü, je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ra mbedyeji nu, ra búbütjoji co Mizhocjimi. Nutscö rá jüsp'üji ngue o t'i Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. Xo rá jüsp'üji o tjü c'ü o jñiñi Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, na ngueje je ra menzumüji cja c'e jñiñi c'ü. Nu c'e jñiñi ngueje a Jerusalén nu cja dadyo c'ü rguí ñeje a jens'e. Ngue 'ma ya rguí nguins'i e jens'e ñe ne xofñjömü nu búbü dya. Xo rá jüsp'ügöji in chjü'ü nu cja dadyo.

¹³ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi, in äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Laodicea

¹⁴ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Laodicea. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Texe c'o rí mangö ra zädä c'o. Texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi nguetscö ró ät'ägö c'o.

¹⁵ Nu'tsc'ejí in cäräji a Laodicea, rí pärägö texe c'o in cjagueji. Nu'tsc'ejí dya in mangueji c'ü dya in ejmezüji. Pero dya xo in ejmezügöji co texe in mü'büji. Na jê nzhodü in mü'büji co nutscö. Pötjo rí ñejmezüji co texe in mü'büji. O 'ma jiyö, pötjo rí mangueji c'ü dya in päcäji.

¹⁶ Zö in mamaji c'ü in ejmezüji, pero dya in ejmezüji co texe in mü'büji. Nuzgö me rí s'ogö c'o in cjagueji; nguec'ua ya ngue rá mangö c'ü dya rí pä'c'ägöji.

¹⁷ Nu'tsc'ejí in mangueji in pë'sc'ejí na puncjü, dya pje bêt's'iji cja in mü'büji, dya pje xe ni jyonc'üji. Juentsc'ejí, dya in unüji nguenda c'ü dya pje in pë's'ejí. In chjëntceji nza cja 'naja ngorö c'ü örü pje ra zi; xo ojtjo bitu pje ra jye'e.

¹⁸ Rrä zo'c'ügöji nu c'ü ni jyodü rí tsjagueji ngue c'ua rí pë's'iji na puncjü. Ni jyodü ra nzhogü in mü'bügeji. Ni jyodü rí unüji nguenda c'ü dya pje in pë's'iji, y rí ñejmezüji co texe in mü'büji. Rí dyötcüji o oro, rá da'c'üji. Rí dyötcüji o bitu c'o na t'öxü, rá da'c'üji, ngue c'ua dya cja rí tsejeji nza cja c'o dya je o bitu. Xo rá da'c'üji o unguento rí tsos'ü in chöji, ngue c'ua ra xogü in chöji rí jñandaji.

¹⁹ Texe yo rí s'iyagö, rí huench'iji rgá zopjüji ngue c'ua ra nzhogü o mü'büji. Nguec'ua rí tsjacuanagueji ra nzhogü in mü'bügeji.

²⁰ Dyäräji dya. Rí böbügö cja ngoxtji c'ü ngueje in mü'bügeji, rí zenguats'ügöji. 'Ma cjö c'o ra dyätcä in jñagö, 'ma ra nzhogü o mü'bü, ya rí 'natjo in mü'bügöbe; ya rá dyocjöbe.

²¹ Texe c'o ra tsja c'ua ja nzi rgá negö, rá unüji c'ü ra mimiji jmu co nutscö. Je a cjanu, nutscö ró cjagö texe c'ua ja nzi va ne mi Tatagö a jens'e; nuc'ua 'natjo c'ua ró mimigöbe Jmu.

²² Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö, in äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

4

La adoración en el cielo

¹ Nuc'ua o nguarü yo jñ'a'ä yo o xitsi e Jesucristo ja cja yo yencho nitsjimi. Nuc'ua ró jandagö 'na ngoxtji a jens'e c'ü mi sjocütjo. Ró ärägö c'ua c'e jña c'ü ya vi zocü. O ña na jens'e nza cja 'na trompeta. Je o xitsi a cjava c'e jña'a:

—Je rí ñecje a ñecjua a jens'e. Rá jí'ts'i c'o cja ra zädä, o xitsi c'e jña.

² Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o jítisi nu yo rá xi'ts'iji. Ró janda a jens'e 'na trono nu ja mimi nu c'ü manda. Mi junrü 'naja cja c'e trono.

³ Nu c'ü mi junrü cja c'e trono me mi juësi nza cja c'o ndojo c'o xiji jaspe ñe cornalina. Mi böbü 'na arco iris cja c'e trono. Nu c'e arco iris me mi juësi nza cja c'o ndojo c'o na c'anga c'o xiji esmeralda.

⁴ Xo mi järä c'o dyaja trono c'o mi veinticuatro. A nde'e c'o, mi búbü c'e trono nu ja mimi nu c'ü manda. Nzi 'naja c'o veinticuatro trono mi junrü 'naja tita. Nuc'o, mi je'e bitu c'o na t'öxü c'o. Mi junt'üji o corona c'o oro o ñiji, na ngueje mi manda c'o.

⁵ Me mi juësi, me mi pjäjnä, me mi yürü; je ma êjê cja c'e trono c'ü mi búbü a nde. A jmi c'e trono mi järä yencho sivi. C'o yencho sivi ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü pêpji cja yo yencho nitsjimi.

⁶⁻⁷ A jmi c'e trono xo mi búbü c'ü mi nza cja 'na zapjü c'ü mi nza cja vigrö.

Ró janda nzi 'naja lado c'e trono. Mi nziyo c'o mi böbü cja c'e trono. Nu c'ü ot'ü exmi nza cjatjo 'na león; c'ü na yeje exmi nza cjatjo 'na toro; c'ü na jñi exmi nza cjatjo o jmi 'na nete. C'ü na nziyo exmi nza cjatjo 'na águila c'ü mi pjüjuaja. Nza nziyo c'o, me mi qui'i na puncjü o ndö cja o jmiji ñe cja o xütjüji.

⁸ Nza nziyo c'o, nzi 'naja mi peje ñanto o juajaji. Nzi 'naja o juajaji me mi qui'i na puncjü ndö a xes'e ñe a mbo. Nza nziyo c'o mi búbü, nuc'o, töjöji xömü ndempa. Dya söyaji ga töjöji. Nu c'ü töjöji je a cjava:

Me na sjü Mizhocjimi nu in Jmugöji nu sö ra tsja texe.

Me na sjü na sjü nu.

Nujnu exmi bübü, y exi bübü; y 'ma ya rguif nguins'i ne xoñijömu, sido ra bübütjo.

⁹ C'o nziyo, ma't'üji nu c'ü junrü cja c'e trono. Mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi nu c'ü exi bübü para siempre. Unüji na pöjō angueze.

¹⁰ Ma ma't'ü Mizhocjimi c'o nziyo, nuc'ua c'o veinticuatro tita xo ndüñijömuji a jmi nu c'ü junrü cja c'e trono. Nuc'ua ma't'üji angueze c'ü exi bübü para siempre. Nuc'ua c'o o coronaji je jumüji cja ngua o trono nu c'ü manda texe. Mamaji a cjava:

¹¹ Nu'tsc'e ngue'tsc'e in Jmuts'ügöjme 'ñe in Mizhocjimits'ügöjme.

Ngue'tsc'e i dyät'ä texe yo bübü, texe yo cja'a.

Mi ñegue c'ü ro bübü yo, nguec'ua i dyät'ä yo. Nguec'ua ni jyodü texeji ra ma'tc'ügueji, ra mamaji c'ü me na nojots'ügue na ngueje me na zé'ts'igüe; i dyät'ägue texe yo.

5

El libro y el Cordero

¹ Nuc'ua nu c'ü mi junrü cja c'e trono, ró janda mi tjé 'na libro c'ü mi 'mans'a. Mi tjé cja o jodyé. C'e libro mi t'opju a mbo'o 'ñe a xes'e. Mi yencho tjüjmü c'o mi tjüt'ü.

² Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxe c'ü me na zézhi c'ü mi mapju na jens'e. Mi mama a cjava:

—¿Cjó ngue c'ü sö ra xücü yo tjüjmü ngue c'ua ra nu'u ne libro?, o mama a cjanu c'e anxe.

³ Pero dya mi sö cjó ro xücü ro nu'u c'e libro; ne ri ngueje c'o mi bübü a jens'e, ne ri ngueje c'o mi bübü cja ne xoñijömu, ne ri ngueje 'naja c'o ya vi ndü ro sö ro xo's'ü.

⁴ Nutscó me ró huégō na puncjü na ngueje dya cjó ch'öt'ü c'ü ro tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjó mi sö cjó ro xo's'ü c'e libro c'ü ro nu'u cja rron xörü.

⁵ Nuc'ua 'naja c'o tita o xitsi a cjava:

—Dya ri hué'ë. Jñanda, bübü 'naja nu sö ra xo's'ü ne libro y ra xücü yo yencho tjüjmü para ra xörü. Ngueje nu o ndöpü c'ü dya jo, 'ma o ndü va ngötcüji in nzhubügöji; o bézhi c'ü dya jo. Ngueje nu me na zézhi nu jüsp'üji o tjü'ü León. Je mboxbéche cja e David c'ü mi mboxbéche cja e Judá, o xitsi a cjanu.

⁶ Nuc'ua ró janda 'naja Ts'imé c'ü mi böbü a nde c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü cja c'o o lado c'e trono. Nu c'e Ts'imé mi 'ñetse c'ü vi bö't'ü c'ü. Mi peje yencho o ts'imota; cja na yencho o ndó'ö c'o mi qui'i. C'o yencho o ndó'ö ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü je däjä ra é pépji texe cja ne xoñijömu.

⁷ C'e Ts'imé o ndé c'e libro c'ü mi tjé nu c'ü mi junrü cja c'e trono.

⁸ Ma o ndé c'e libro, nuc'ua nu c'o nziyo c'o mi böbü cja o lado c'e trono, 'ñe c'o veinticuatro tita o ndüñijömuji a jmi c'e Ts'imé, o ma't'üji. Nzi 'naja c'o tita mi jünji 'naja bizhi c'ü ngueje arpa. Xo mi tñji nde 'najaji 'na s'äbä c'ü ngue oro. C'o s'äbä mi nizhi o nguichjünü, ne ra mama c'o jña c'o ni dyötü Mizhocjimi yo o nte.

⁹ Nuc'ua c'o nziyo c'o mi bübü 'ñe c'o tita mi ma't'üji Mizhocjimi mi töjōji 'na himno c'ü cja dadyo. Mi mamaji a cjava:

Nu'tsc'e i tsja texe c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, nguec'ua o sö i chjé'ë ne libro, ri xücü ri ñu'u.

Sö ri tsjague na ngueje o bö'tc'ügue. I pjödügue in tsji vi tsjō'tp'ü o nzhubü yo nte texe cja ne xoñijömu.

Zö pje ma jñiñi cārāji, zö pje ma jña ñaji, zö pje ma razaji, i tsjō'tp'üji o nzhubüji.

Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'ets'ü o mü'bü, Mizhocjimi ra tsjapü o t'i c'o.

¹⁰ I tsjapüji jmuji, 'ñe mböcjimiji ngue c'ua pépji in Mizhocjimigöji.

Ra mandaji cja ne xoñijömu, je mi mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua ró janda me ma puncjü anxe c'o mi böbü a ñünü. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono, 'ñe c'o tita. C'o anxe mi cārā na puncjü millón. Ró ärä mi ña c'o anxe.

¹² C'o anxe me mi töjōji na jens'e. Mi mamaji a cjava:

Nu ne Ts'imé nu o bö't'ü, o tsja texe, nguec'ua rá ma't'üji angueze. Nunu me na nojo nu.

Nunu sö ra tsja texe nu. Nunu me pé's'i texe c'o ni muvi nu.

Nunu pärä texe nu; me na zézhi.

¹³ Nuc'ua ró ärä texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi c'o cārā a jens'e 'ñe cja ne xoñijömu, 'ñe a mbo e jömu, 'ñe c'o cārā cja e ndeje. Mi töjōji; mi mamaji a cjava:

Rí ma'tc'üjme nu'tsc'e Mizhocjimi in junrü cja e trono.

Xo ri ma'tc'üjme nu'tsc'e Jesucristo ngue'tsc'e c'e Ts'imé c'ü o bö't'ü.

Me na nojots'üvi, me na zé'ts'igüevi.

Sido rá ma'tc'üjme; dya ra nguarü c'ü rá ma'tc'üjme, je mi mama a cjanu c'o.

¹⁴ O ndünrü c'ua c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono. O mamaji:

—Je rga cjanu, amén.

Nuc'ua c'o tita o ndüñijömu, o ma't'üji Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ü e Ts'imé.

6

Los siete sellos

¹ Nuc'ua ró janda c'e Ts'imë o xücü 'naja c'o tñjmü c'o mi tñt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua 'naja c'o nziyo c'o mi bübü. 'Ma mi ña'a, mi ärägö nza cja c'ü mi pjäjnä. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

² Ró janda c'ua 'na pjadü c'ü ma t'öxü. Nu c'ü mi chägä, mi jün 'na arco yo flecha. O ch'unü 'na corona nza cja c'ü juns'ü yo manda. Angueze ya vi ndöpü na puncjü c'o üvi. O mbedye o ma ndöpü c'o dyaja c'o üvi.

³ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na yeje tñjmü c'o mi tñt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua mi ña c'ü na yeje c'o nziyo c'o mi bübü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

⁴ Nuc'ua o mbedye c'ua c'ü 'naja pjadü. Ma mbaja c'e pjadü c'ü. Nu c'ü mi chägä, o ch'unü 'na tjëdyi c'ü me ma nojo. O ch'unü c'ü ro tsjapü ro tsja chü yo nte'e cja ne xoñijöümü. Nguec'ua ra pötü rgä mbö't'üji.

⁵ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na jñi'c'o mi tñt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na jñi'c'o mi bübü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma potjü. Nu c'ü mi chägä, mi jün'ü 'na t'ëzi c'ü ni pesaji.

⁶ Ró ärä c'ua 'na jña c'ü je ma ëjë a nde'e cja c'o nziyo c'o je mi bübü a ñünü c'e trono. Nu c'e jña'a je o mama a cjava:

—Yo nte 'napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndömüji 'na kilo ndëxü. 'Napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndömüji jñi kilo cébara. Y rguí jyodü ra mbötpüji nguenda c'ü dya ra s'odüji o aceite ñe o vino.

⁷ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na nziyo c'o mi tñt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na nziyo c'o mi bübü. O mama a cjava:

—Xä'dä, rí ë jñanda.

⁸ Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma c'axt'ü. Nu c'ü mi chägä, mi xiji ngueje nu pö't'ü yo nte nu. Cja o xütjü ma ëjë nu c'ü xiji Hades nu ja cärä c'o t'ü'ü. O ch'unüvi sjëtsi ro mbö't'üji c'ü na nziyo parte yo nte yo cärä cja ne xoñijöümü. Ro mbö't'üji co tjëdyi, co tñjimi, ñe co yo animal yo na sate yo cärä cja ne xoñijöümü. Xo o tsjapüvi o zó'dyë na puncjü nte, ngue c'ua o ndüji.

⁹ C'e Ts'imë o xücü c'ü na tsi'ch'a c'o mi tñt'ü c'e libro. Nuc'ua ró janda c'ua 'na altar. A jöümü c'ü e altar ró janda c'o o aljma nu c'o vi bö't'ü na ngueje o 'ñejmeji o jña'a Mizhocjimi y mi xipjiji c'o nte e Jesucristo ngueje c'ü in Jmugöji.

¹⁰ Anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e. Mi mamaji a cjava:

—Nu'ts'e in Jmuts'üjme, me na zë'ts'igüe, in mandague texe. Me na sjü'ütsc'e. Texe c'ü in mangue na cjuana c'o. ¿Hasta jinguä rí jñünpü nguenda c'o nte cja ne xoñijöümü c'o o

mbötcüjme, rí tsjapüji ra sufridoji na ngueje o mböcüzüjme in tsjijme?, o mamaji a cjanu.

¹¹ O ch'unü nzi 'naja anguezeji 'naja bitu c'ü ma t'öxü. O sjipjiji xe ro nde'beji ts'iquë cja ro zäs'ä c'o o cjuarmaji c'o pëpi Mizhocjimi c'o xo ro bö't'ü.

¹² Ró janda c'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na 'ñanto c'o mi tñt'ü c'e libro. Me mi mb'i'c'ua ne xoñijöümü. E jyarü o pocü nza cja bobitu. E zana mi 'ñetse nza cja cji'i.

¹³ Yo seje a jens'e o ndögü a xes'e ne xoñijöümü, c'ua ja nzi ga jyäbä o higo c'o dya be t'ä'a, 'ma vü na zëzhi e ndajma ga juant'a c'e za'a.

¹⁴ E jens'e o 'ñetse o 'mans'a nza cja 'ma 'mans'a 'na libro; ya mi ojtjo. Texe yo t'ëje ñe yo ts'ixofñijöümü a nde cja ndeje o 'ñömüji. Dya cja mi junrüji c'ua ja je mi junrüji.

¹⁵ Nuc'ua yo nte cja ne xoñijöümü o tsjöjji cja cueva c'o tjocü cja ndojo cja yo t'ëje. O tsjöjjo yo rey ñe yo gobernador ñe yo manda xondaro ñe yo pës'si na puncjü merio ñe yo na zëzhi ñe yo pje nde pjëzhi, ñe texe yo dyaja nte.

¹⁶ Yo nte o xipjiji a cjava c'o t'ëje ñe c'o ndojo:

—Tunügueji a xes'ezügöjme. A cjanu rí tsopcüjme nguec'ua dya ra jñandgajme Mizhocjimi c'ü junrü cja e trono; dya xo ra jñandgajme e Jesucristo c'ü e Ts'imë. Anguezevi me ra jñüncüjme nguenda ra tsjacüjme rá ma sufridojme.

¹⁷ Na ngueje ya o säjä e'e pa'a c'ü me na s'ëzhi. Mizhocjimi ñe e Jesucristo me ra tsjacüjme rá sufridojme. ¿Cjü ngue c'ü ra sö ra böbü cja o jmivi? Dya cjó sö. Je a cjanu o mamaji.

7

Los señalados de las tribus de Israel

¹ Nuc'ua ró janda c'ua nziyo anxë. Mi böbüji cja yo nziyo 'nanguarü cja ne xoñijöümü. Mi pënc'h'iji na jo yo nziyo ndajma cja nu xoñijöümü; ngue c'ua dya ro vü'ü e ndajma cja ne xoñijöümü, ne ri ngueje cja e ndeje. Ne xo ro juant'a yo za'a.

² Ró janda c'ua c'ü 'naja anxë. O mbes'e nu ja ni mbes'e e jyarü. Nuc'ü, mi jün 'na sello ngue c'ua ro meya nu c'o ngueje o t'i Mizhocjimi c'ü bübü'tjo. O mapjü na jens'e, o zopjü c'o nziyo anxë c'o vi ch'unü poder ro s'odü ne xoñijöümü ñe e ndeje. O xipjiji a cjava:

³ —Dya be rí s'odüji ne xoñijöümü ne ri ngueje e ndeje ne ri ngueje yo za'a. Cja rí s'odügueji c'o, 'ma ya rá cjuarü rá meyajme yo o nte in Mizhocjimigöji. Rá meyajme cja o ndë'ë yo.

⁴ Ró ärägö ja nzi mi sö nu c'o o meyajme. O zäs'ä ciento cuarenta y cuatro mil yo nte yo mboxbëche cja c'o doce o t'i e Israel.

⁵ O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Judá. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Rubén. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Gad.

⁶ O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Aser. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Neftalí. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Manasés.

⁷ O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Simeón. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Leví. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Isacar.

⁸ O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Zabulón. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e José. O meyajı doce mil yo nte yo mboxbêche cja e Benjamín.

La multitud vestida de blanco

⁹ Nuc'ua ró janda c'ua; mi cārā me na puncjü nte c'o dya cjo mi sō ro mbezhe. Vi 'ñejeji texe cja yo ndajñiñi 'ñe texe cja yo jñiñi. Mi ñaji c'o pje nde ma jña, 'ñe pje nde ma razaji. Mi bōbūji cja o jmi c'ü junrū cja c'ü e trono 'ñe cja o jmi c'ü e Ts'imé c'ü ngueje e Jesucristo. Mi jeji bitu c'ü ma t'ōxü. Mi jünji o dyé 'mājmā.

¹⁰ Mi mapjūji na jens'e, mi mamaji a cjava: Nunu o jocüzūji in mü'būji ngueje in Mizhocjimigōji nu je junrū cja e trono 'ñe e Ts'imé nu ngueje e Jesucristo, je o mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua texe c'o anxe mi bōbūji. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi bübü. Nuc'ua c'o anxe o ndüñijōmūji a jmi'i c'ü e trono. Cjanu o ma t'ūji Mizhocjimi.

¹² O mamaji a cjava:

Je xo rí mangōjme a cjanu, amén. Ngue'tsc'e in Mizhocjimits'ügōjme rá ma'tc'ūjme.

Me na nojots'ügue, in pārāgue texe. Ngue'tsc'e rá da'c'ūjme na pōjō. Ngue'tsc'e rá sūc'ūjme. Ngue'tsc'e me na zē'tsc'e, o pje rí tsjague texe. Je rga cjatsc'e nu texe yo cjē'ē 'ñe 'ma ya rguü nguarü ne xoñijōmü. Amén.

¹³ Nuc'ua 'naja c'o tita o dyōngü, o xitsi a cjava:

—Nujyo je'e na t'ōxü, ¿cjo in pārāgue cjo ngueje yo, 'ñe ja vi 'ñeji?, o 'ñenze.

¹⁴ Ró xipji c'ua a cjava:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, dya rí pārāgō. Xitsigō cjo ngueje yo, na ngueje in pārāgue, ró embe.

Cjanu o xitsi c'ua angueze:

—Nujyo nguejyo vi sufrido na puncjü na ngueje o 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o pjōdū o cji o ndintspi o mü'būji. O mbedyeji o bituji; o ch'ōxcūji co o cji e Ts'imé.

¹⁵ Nguec'ua ya je cārāji a jmi Mizhocjimi nu junrū cja ne trono. Nujyo, ma't'ūji Mizhocjimi xōmü ndempa nu va ja bübü

angueze. Mizhocjimi ngue nu ra mbörūji nu; dya pje ra bēzhji.

¹⁶ Dya cja ra zant'aji; ne xo ra neji o ndeje. Dya xo ra zant'aji e jyarü; ne ra zō'ōji c'ü rrā pa'a.

¹⁷ Na ngueje e Ts'imé e Jesucristo nu je bübü a nde cja ne trono ra mbörūji, ngue nu ra unūji c'ü ra ziji; nguec'ua ra bübütjōji. Mizhocjimi ra ndintspi texe yo o nguizhōji. Dya cja pje ra mbeñeji.

8

El séptimo sello y el incensario de oro

¹ Nuc'ua c'e Ts'imé o xücü c'ü na yencho c'ü mi tjüt'ü c'e libro. O zō nde hora c'ü dya cjo mi ña, y dya cja pje mi ärägō.

² Nuc'ua ró janda c'o yencho anxe c'o bōbū a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua o ch'unūji c'ua yencho trompeta.

³ O ējē c'ua c'ü 'naja anxe o ē bōbū a jmi cja c'e altar c'ü oro c'ü bübü a jmi c'e trono. Mi cjū's'ü 'na incensario c'ü mi ngueje oro. Cjanu o ch'unü na puncjü nguichjūñü; ngue c'ua ro mbā's'ā cja c'e altar ro huanba c'o jña c'o vi dyötü Mizhocjimi texe c'o o nte.

⁴ Nuc'ua c'ü o bīpji c'ü e nguichjūñü o nguñs'i cja c'o o dyē'ē c'ü e anxe. O zāt'ā a jmi Mizhocjimi co nu c'o vi dyörü c'o o nte angueze.

⁵ Nuc'ua c'ü e anxe o nichí c'e incensario o ndēsivi c'o ma qui'i cja c'ü e altar. Cjanu o mbodü c'ua cja ne xoñijōmü. Nuc'ua o pjājnā c'ua. Me mi juēbi, me mi yürü; me mi mb'tī ne xoñijōmü.

Las trompetas

⁶ Nuc'ua c'o yencho anxe c'o mi jün c'o yencho trompeta o mba's'ūji c'ua, ro mbē'bji.

⁷ Nuc'ua c'ü ot'ü anxe o mbē'bi o trompeta. Nuc'ua o jyābā c'ua o ngündo 'ñe o sivi c'o mi chjanavi o cji'i. Je jyābā cja ne xoñijōmü. C'ü na jñi parte ne xoñijōmü o ndē'ē. Xo o ndē'ē c'ü ni zō na jñi yo za'a. Xo o ndē'ē texe yo pjindyo.

⁸ C'ü na yeje anxe o mbē'bi c'ua c'ü o trompeta. Nuc'ua mi 'ñetse nza cja 'na trat'ēje c'ü ma tjē'ē, o ma zo'o cja ndeje nu cja mar. Nuc'ua c'ü ni zō na jñi c'ü e mar o mbēzhi cji'i c'ü.

⁹ Cjanu o ndü'ü c'ua c'ü ni zō na jñi c'o mi cā'ā cja o mar. Nuc'ua c'ü ni zō na jñi c'o barco o chjorūji.

¹⁰ C'ü na jñi anxe o mbē'bi c'ua c'ü o trompeta. Cjanu o ndögü a jens'e 'na tanseje, ma yot'ü nza cja 'na trasivi. Je ma zo'o cja c'ü na jñi parte yo ndare 'ñe yo mbereje.

¹¹ Nu c'ü e tanseje mi chjü Ajenjo c'ü ne ra mama na cjo. Nuc'ua c'ü na jñi parte yo ndeje o jyārā na cjo'ō. O ndü na puncjü nte na ngueje yo ndeje ya me vi cjōnt'ü.

¹² C'ü na nguayo anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. O s'odü c'ua c'ü na jñi e jyarü; ñe c'ü na jñi e zana. Xo ñe c'ü na jñi parte yo seje. Exco juench'e c'ua c'ü na jñi o siviji. Nuc'ua c'ü na jñi 'ma ndempa ñe c'ü na jñi 'ma xömü; dya cja mi jya's'ü c'ua.

¹³ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde'e a jens'e. Ró ärä mi mapjü na jens'e, o mama:

—C'o jñi anxe ya ngue ra mbë'biji c'o jñi trompeta. Juejme yo nte yo cãrä cja e xoñijö mü na ngueje me ra sufridoji 'ma ra mbë'biji c'o trompeta, o mama a cjanu c'e anxe.

9

¹ C'ü na qui'ch'a anxe o mbë'bi c'ua o trompeta. Ró janda c'ua 'na seje c'ü vi ndögü a jens'e c'ü je zät'ä cja ne xoñijö mü. O ch'unü c'ua poder ra xocü c'e t'o'o c'ü me na jë'ë c'ü dya sö cjó ra jñanda ja sät'ä.

² Cjanu o xo's'ü c'ua c'ü e t'o'o c'ü me na jë'ë. Cjanu o c'os'ü trabipji cja c'ü e t'o'o nza cja bipji cja 'na trahornu. Cjanu o bëxömü e jyarü ñe e ndajma na ngueje ya mi chjana o bipji c'ü vi c'os'ü cja c'e t'o'o.

³ Nu cja c'ü e bipji o mbedye t'ünxü c'o o ma cja ne xoñijö mü. O ch'unüji c'ü na zëzhi nza cja yo alacrán yo cãrä cja ne xoñijö mü.

⁴ O sjipjiji c'ü dya ro zaji yo pjindyo yo cja'a cja ne xoñijö mü, ne ri ngueje o xi yo za'a, ne xo ri ngue pje nde ma planta. Exi jantjo c'o nte c'o dya jmeya cja o ndë'ë ngue c'o ro s'odüji c'o. Nuc'o, ngue c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁵ O jyëziji ra tsjapü ra sufrido c'o nte c'o dya jmeya cja o ndëji; ra mezhe tsi'ch'a zana ra sufridoji. Nu c'ü ra sufridoji chjëntjovi nza cja 'ma ro mbücüji yo alacrán. Pero dya o ch'unüji ra mbö't'üji yo nte.

⁶ Nu c'o pa'a c'o, ra jyodü yo nte ja rga ndüji; pero dya ra chö't'üji. Zó me ri ne ra ndüji, dya ra ndüji.

⁷ C'o t'ünxü exmi nza cjatjo o pjadü c'o ya xampja ra ma cja chü. Mi juns'üji c'ü mi nza cja o corona c'ü mi ngueje oro. Nu c'o o jmiji exmi nguetoj o jmi yo nte.

⁸ O ñixtiji exmi nza cjatjo o ñixti yo ndixü. Nu c'o o s'ibiji exmi nza cjatjo o s'ibi yo león.

⁹ Mi jeji o bitu c'o exmi nza cjatjo t'ëzi. Mi nguetoj cja o tijmiji mi cjö'müji. Nu c'o o juajaji me mi nzh'í nza cja na puncjü carro c'o cjüt'ü o pjadü 'ma chinpjadü 'ma ni möji cja chü.

¹⁰ Mi peje o pjixiji nza cja o alacrán. Nu c'o o pjixiji mi peje c'ü je mi mbücüji yo nte. A cjanu ma zëzhiji ngue c'ua ra tsjapüji ra sufrido yo nte tsi'ch'a zana.

¹¹ Nu c'o xiji o t'ünxü ñejeji o reyji. Ngue c'e anxe c'ü pjörü cja c'ü e t'o'o c'ü mi c'os'ü bipji. Cja jña hebreo c'e rey ni chjü Abadón.

Cja jña griego xiji Apolión. C'e jña c'ü, ne ra mama nu c'ü pöt'üte.

¹² Nuc'ua o nguarü c'ua nu c'ü ot'ü ró janda me ra sufrido yo nte; dya cja ró janda. Ró janda c'ua xe mi bëzhi xe yeje c'o me ra sufrido yo nte.

¹³ Nuc'ua c'ü na ñanto anxe o mbë'bi c'ü o trompeta. Ró ärä c'ua 'na jña'a c'ü mi pedye a nde c'o nziyo mota c'o böbü cja squina c'e altar c'ü böbü a jmi Mizhocjimi.

¹⁴ Nu c'ü e jña o xipji a cjava c'ü na ñanto anxe c'ü mi jün c'ü e trompeta:

—Xäpcä c'o nziyo anxe c'o je 'nünt'ü cja c'ü e tradande c'ü ni chjü Eufrates, o xipji a cjanu.

¹⁵ Cjanu o xäpcä c'ua c'o nziyo anxe; ngue c'ua ro mbö't'üji c'ü na jñi parte yo nte. Ya mi te'beji ro zädä c'e hora ñe c'e pa ñe c'e zana ñe c'e cjë'ë c'ü ro xäpcäji.

¹⁶ C'o xondaro c'o mi chägä o pjadü, ró äragö ja nzi mi söji anguezeji. Nuc'o, me ma puncjü c'o. Mi söji ye ciento millón.

¹⁷ Je a cjanu rvä täcä c'o pjadü c'ü o jítisi Mizhocjimi. Nu c'o mi chägä c'o pjadü mi je'e c'o t'ëzi c'o cjö'p'ü o tijmi c'o. Nu c'o t'ëzi ma mbaja nza cja sivi; ma c'anga nza cja o bipji asufre; ma c'axt'ü nza cja asufre. C'o o ñi c'o pjadü exmi nza cjatjo o ñi o león. Cja c'o o ne o pjadü mi pedye sivi ñe bipji ñe asufre.

¹⁸ O ndü c'ua c'ü na jñi parte yo nte na ngueje c'o jñi plaga c'o o sufridoji. C'o plaga mi ngueje o sivi ñe o bipji ñe o asufre c'ü mi pedye cja o ne'e c'o pjadü.

¹⁹ C'ü ma zëzhi c'o pjadü je mi böbü cja o neji ñe cja o pjixiji. C'o o pjixiji mi chjëntjovi nza cja o c'ijmi c'o xo mi böbü o ñiji. Co o pjixi c'o pjadü mi s'odü yo nte.

²⁰ O ndü na puncjü nte c'o c'o plaga. Böbü c'o dya ndü, pero dya o nzhogü o mü'büji. Sido o tsjatjovi c'ü na s'o. Sido o ma't'ütjovi o demonio. Sido o ma't'ütjovi yo ts'ita yo oro, yo plata, yo bronce, yo ndojo, yo za'a. Maco yo ts'ita dya janda yo. Dya xo äräji. Dya xo nzhodüji.

²¹ Nu c'o nte dya o nzhogü o mü'büji. Sido o pöt'üteji. Sido mi cëroji. C'o bëzo, sido mi tsäjäji ndixü. C'o ndixü, sido mi tsäjäji o bëzo. Dya xo o nzhogü o mü'büji. Nu c'o pje mi pönü, dya xo o nzhogü o mü'bü c'o.

10

El ángel con el librito

¹ Nuc'ua ró janda c'ü 'naja anxe c'ü me ma zëzhi. Ma sjöbü ndeze a jens'e. Ma ëjë a mbo 'naja ngömü. 'Na arco iris je mi böbü a xes'e cja o ñi. Nu c'ü o jmi me mi juëbi nza cja e jyarü. Nu c'o o ngua mi chjëntjovi nza cja yo columna yo dä's'ä a nde cja ngumü. Nuc'o, mi 'ñetse nza cja sivi.

² Mi tjë'ë 'na ts'ilibro c'ü ya vi sjo's'ü. Cjanu o 'ñe's'e o jocua a xes'e cja c'ü e mar. Nu c'ü 'naja o ngua o 'ñe's'e a xes'e cja ne xoñijö mü.

³ Cjanu o mapjü na jens'e chjëntjovi nza cja 'ma huë 'na león. 'Ma o nguarü o mapjü, ró äragö c'ua yencho vez va pjäjnä.

⁴ 'Ma o nguarü o ña'a c'o yencho va pjäjnä, nutscö e Juan ya mi ngue ro opjügö. Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O xitsi a cjava:

—Dya cjó rí xipji c'o i dyärä c'o o pjäjnä. Dya rí dyopjügue c'o o mama c'o, o 'ñenze a cjanu.

⁵ C'ü e anxe c'ü ró janda mi ë's'ë c'o o ngua a xes'e cja c'ü e mar 'ñe e xoñijö mü, nuc'ua o c'uans'a c'ua o jodyë a jens'e.

⁶ Angueze o nädä Mizhocjimi c'ü bübü dya 'ñe ra bübüto 'ma ya rguí nguarü ne xoñijö mü. O nädä Mizhocjimi c'ü o dyät'ä ne xoñijö mü 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. Xo o dyät'ä yo ndeje 'ñe yo cä'ä nu. O mama a cjava c'e anxe:

—Dya ra mezhe ra zädä texe c'o o mama Mizhocjimi.

⁷ 'Ma ra zädä c'ü ra mbë'bi o trompeta c'ü na yencho anxe; ngue 'ma ya ra nguarü texe c'o o mbeñe Mizhocjimi c'o o xipji c'o profeta c'o mi pëpi Mizhocjimi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'ü e jña c'ü ró äragö c'ü vi 'ñeje a jens'e, o zocütjo na yeje. O xitsi a cjava:

—Ma ma chjë'ë ne ts'ilibro nu sjos'ütjo nu tjë ne anxe nu ë's'ë o ngua a xes'e cja ne mar 'ñe ne xoñijö mü, o 'ñenze a cjanu c'e anxe.

⁹ Ró ma c'ua cja c'e anxe, ró ma xipji ro dyacü c'e ts'ilibro. Cjanu o xitsi angueze:

—Chjë'ë, ngue c'ua rí si'i. Nu ne ts'ilibro me na ö ngue o jña Mizhocjimi. Ra tsja'c'ü ra mäjä in mü'bügie. Me xo na s'ëzhi o jña. Ra tsja'c'ü me ra sufrido in mü'bügie na ngueje c'o cja ra zädä, o 'ñenze.

¹⁰ Ró ma tjë'ë c'ua c'e ts'ilibro c'ü mi tjë c'e anxe. Nuc'ua ró sigö c'ua. Me ma ötjo cja in te'e mi chjëntjovi ö't'apjü ngüjnü. 'Ma ró cjuarü ró sigö, ma cjó a mbo in pjeme.

¹¹ O sjitsi c'ua a cjava:

—Ni jyodü rí yepe rí ñague c'ü mama Mizhocjimi. Rí mamague c'ü ra tsjapü Mizhocjimi na puncjü o jñiñi; 'ñe na puncjü raza 'ñe yo ña pje nde ma jña'a, 'ñe yo rey, o sjitsi a cjanu.

11

Los dos testigos

¹ Cjanu o ch'acü 'na dye'e c'ü mi chjëntjovi nza cja 'na metro. Cjanu o sjitsi a cjava:

—Rí ñanga. Dyëdyi dya nu o templo Mizhocjimi 'ñe ne altar. Xo nde rí pezhegüe yo mat'ü angueze nu.

² Pero dya rí dyëdyi ne tji'i nu chjünüvi ne templo. Dya rí dyëdyi na ngueje je ra

ngärä c'o dya ejme Mizhocjimi. Nuc'o, ra yödüji nu e ndajñiñi nu o xöcü Mizhocjimi, nu ngueje a Jerusalén nu ja bübü ne templo. Ra yödüji jñi cjë nde.

³ Rá unügö c'ü na zëzhi yeje c'o ra mamavi c'ü na cjuana. Ra tsjavi profeta ra pätcägövi. Jñi cjë nde ra zopjüvi c'o nte, ra mamavi c'ü rí mangö. Ra ndëjëvi o bitu c'o na ärä, c'ü rguí unü ngüenda c'o nte c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'büji.

⁴ C'o yeje nguejyo ye za'a yo olivo; xo 'ñejoye yeje candelero yo bübü a jmi Mizhocjimi c'ü manda texe cja ne xoñijö mü.

⁵ Nu 'ma cjó c'o ra ne pje ra tsjapü c'o, ra mbedye sivi cja o nevi; ra ndë'ë c'o ri nuvi na ü. A cjanu ra ndü'ü nu c'o ra ne pje ra tsjapü c'o.

⁶ Me na zëzhi anguezevi; sö ra ngot'üvi a jens'e c'ü dya ra 'ñe dye'be c'o pa'a 'ma ra pätpävi Mizhocjimi ra zopjüvi c'o nte ra xipji c'ü mama Mizhocjimi. Xo sö ra tsjapüvi yo ndeje ra mbëzhi o cji. Xo ra sö ra tsjapüvi ra mbí na zëzhi ne xoñijö mü 'ñe pje c'o nde ra tsjavi, ngue c'ua me ra sufrido yo nte. Nu hora c'ü ra nepevi ra tsjavi.

⁷ C'e animal c'ü me na sate ra mbes'e cja c'e t'o c'ü me na jë'ë, ra jyonmbü chü c'o yeje. 'Ma ra nguarü c'o yeje ra zopjüvi c'o nte, cja ra ndöjö 'ma c'e animal ra mbö't'ü c'o yeje.

⁸ Ya rguí ndüvi c'ua cja c'ü e ndajñiñi nu ja o bö't'ü c'ü in Jmugöji e Jesucristo. Je rí 'manavi cja calle. C'e jñiñi c'ü, ra xiji Sodoma 'ñe Egipto na ngueje me na s'o c'o ri cärä cja c'e jñiñi c'ü.

⁹ C'o ye añima, jñi pa nde ra 'manavi cja calle ra jñanda c'o nte texe cja ne xoñijö mü. Ra jñandaji c'o, zö pje ma razaji, zö pje ma jña ñaji, zö pje ma jñiñi c'ü menzumüji. Dya ra jyëzji cjó ra dyögü c'o ye añima.

¹⁰ Nu c'o rí cärä cja ne xoñijö mü me ra mäjäji na ngueje ya rguí ndü c'o yeje. Me ra mäjäji, me ra pötü rgá unüji o regalo. Na ngueje c'o yeje profeta me mi cjapü ra sufrido c'o nte.

¹¹ 'Ma ya ra cjogü c'o jñipa nde, Mizhocjimi ra unü c'ü ra tsjons'ü o jñüvi. Ya ra bübüjtjovi, ra tetjovi. Cja rron böbüvi. Me ra zü c'ua c'o nte rgá jñandaji.

¹² Nuc'ua c'o ye profeta ra dyärävi 'na jña c'ü je rguí 'ñeje a jens'e. Ra ña na jens'e ra xipji a cjava:

—Xä'dävi a 'ñecua a jens'e, ra 'ñeñe.

Cja rron mëvi c'ua a jens'e cja 'na ngömü, ra jñanda c'o nte c'o mi nu na ü c'o.

¹³ Nuc'ua c'ü e ndajme c'ü, me ra mbí'ti ne xoñijö mü. C'ü ni zö na dyëch'a parte c'ü e ndajñiñi ra yät'ä o ngumü. Ra ndü'üji c'ua na ngue c'ü ra mbí'ti ne xoñijö mü. Ra zö'ö siete mil c'o nte c'o ra ndü. Nu c'o dyaja me ra pizhiji, me ra mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ C'ü ra mbî ne xoñijömmü ngue c'ü na yeje c'ü me ra sufrido yo nte. Dyäräji. 'Ma ya ra nguarü c'o, dya cja ra mezhe ra zädä c'ü na jñi.

La séptima trompeta

¹⁵ Nuc'ua c'ü na yencho anxe o mbê'bi c'ü o trompeta. Ró ärägö c'ua na puncjü c'o mi ña'a a jens'e. Me ma jens'e ma ñaji. Mi mamaji a cjava:

Mizhocjimi c'ü in Jmugöji 'ñe e Cristo c'ü o ndjä cja ne xoñijömmü ya mandavi c'ua ja mi manda e Satanás c'ü dya jo.

Ya ra mandavi para siempre.

¹⁶ Nuc'ua c'o veinticuatro tita c'o junrü cja o tronoji a jmi Mizhocjimi o ndüñijömmüji. Cjanu o ma't'üji c'ua Mizhocjimi.

¹⁷ O mamaji a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, in Jmuts'üjme, me na zé'ts'i, in cja texe c'ua nzi gui ñe'e.

Exmi búbtjogue y in búbügue.

Rí da'c'üjme na pöjö na ngueje i jizhigue c'ü me na zé'ts'i, nguextjots'ü in mandague.

¹⁸ Me co údü yo nte cja ne xoñijömmü me co nuc'üji na ü.

Pero nudya ya zädä c'ü xo ri jñünpü ngüenda c'o ya ndü rí tsjapü ra ma sufrido c'o dya o 'ñejmets'ü.

Xo zädä c'e ndajme rí unü c'o ya i mamague c'o o päjt'ä va ñaji in jñague, 'ñe texe c'o ngueje in ntegue, texe c'o süc'ügue zö pje ri pjézhiji, zö dya pje ri pjézhiji.

Xo zädä c'ü e ndajme rí chjotü c'o o s'odü ne xoñijömmü. O s'odüji na ngueje dya dyätäji Mizhocjimi, me tsjaji na s'o, eñe c'o tita.

¹⁹ Nuc'ua o xogü a jens'e nu ja búbü Mizhocjimi. Cja o templo Mizhocjimi ró janda nu c'ü e cja c'ua ja bês's'i c'o laja nu ja t'opjü o ley Mizhocjimi. Nuc'ua o juébi o yürü o pjájnä o mbî'ñ ne xoñijömmü. O jyärä na puncjü trangündo.

12

La mujer y el dragón

¹ Nuc'ua o 'ñetse 'na señal a jens'e c'ü me ma nojo. Mi ngueje 'naja ndixü. C'ü o bitu mi ngueje e jyarü. Mi ê's'ê o ngua cja e zana. Cja o ñi mi juns'ü 'na corona c'ü mi qui'i doce seje.

² Nu c'e ndixü mi ndunte c'ü; ya mi ngue ro zö'dyê. Nuc'ü, me mi mapjü c'ü, na ngueje me mi sö na ü. Me mi sufrido na puncjü ro muxt'i.

³ Nuc'ua xo o 'ñetse c'ua xe 'naja señal a jens'e. Dyäräji c'ü ró janda. Ngue 'na tac'ijmi c'ü ma mbaja c'ü mi búbü yencho o ñi'i; cja na dyéch'a o mota. Cja c'o o ñi'i mi juns'ü yencho corona.

⁴ Nu c'ü o pjixi mi cjüt'ü c'ü ni zö na jñi parte yo seje a jens'e. Me co pana na zézh

a jömmü yo. Nu c'ü e c'ijmi o böbü a jmi c'ü e ndixü c'ü ya mi ngue ro muxt'i; ngue c'ua ro zapü c'ü nu t'i'i 'ma ya ro mus'ü.

⁵ C'e ndixü o mus'ü 'na ts'it'i. C'e ts'it'i ngue c'ü ra manda texe cja yo nte. Me ra manda na zézh; chjëntjovi nza cja 'ma ri päräji co 'na dyenza c'ü ri t'ëzi. Nuc'ua Mizhocjimi o zidy a jens'e c'e t'i nu ja búbü Mizhocjimi, nu ja mandavi dya.

⁶ Nuc'ua c'e ndixü o c'ueñe o ma cja ndajjadü nu ja ya vi xöcü Mizhocjimi. Nunu ra 'huiñiji nu, jñi cjê nde.

⁷ Cja nu o ts'a c'ua 'na chü'ü a jens'e; e Miguel 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi c'o mi dyoji, o chüji co c'e c'ijmi. Me mi chü'ü c'e c'ijmi 'ñe c'o anxe c'o mi dyoji c'e c'ijmi.

⁸ Pero c'e c'ijmi 'ñe c'o o anxe, dya pje mi sö ro ndöjöji. Nuc'ua dya cja säjäji ro ngäräji a jens'e.

⁹ Cjanu o pjongüji a jens'e c'ü e c'ijmi c'ü ngueje e trac'ijmi c'ü ya me mezhe. Nuc'ü, ni chjü'ü Satanás c'ü dya jo. Ngueje c'ü onpü texe yo cärä cja ne xoñijömmü. Nuc'ü, o pjongüji a jens'e co texe c'o o anxe angueze. O zät'äji cja ne xoñijömmü.

¹⁰ Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña'a c'ü me ma jens'e c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Mi mama a cjava:

—Mizhocjimi c'ü me na zézh ya böbü a nde, ya o 'ñevgueji libre. Ngueje angueze co e Cristo c'o manda texe. Ya o pjongüvi a jens'e e Satanás c'ü mi cöt'ü yo in cjuarmagöji. Me mi pa cöt'üji a jmi Mizhocjimi xömmü ndempa.

¹¹ Pero e Satanás c'ü dya jo, dya o ndöpü c'o in cjuarmagöji na ngueje c'e Ts'imê c'ü ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ngötcüji in nzhubügöji. Y anguezeji sido o 'ñejmeji e Jesucristo; sido o ñaji o jña'a. Dya züji zö ro bö't'üji.

¹² Nudya, mäjägueji dya, texets'ügueji in cäräji a jens'e. Na ngueje ya pjongüji a jens'e e Satanás. Pero me ra sufrido texe yo cärä cja ne xoñijömmü 'ñe texe yo cä'ä cja yo ndeje. Na ngueje e Satanás c'ü dya jo ya zöbü a ma c'ua, c'ua ja in cärägueji. Ya me údü na puncjü na ngueje pärä na jo c'ü dya cja ra mezhe pa c'ü xe sö ra tsja texe c'o na s'o, o mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

¹³ 'Ma o nu'ü c'e c'ijmi c'ü ya vi pant'äji a 'ñecja cja ne xoñijömmü, me mi jodü ja rvä zürü c'e ndixü c'ü vi mus'ü c'e ts'it'i.

¹⁴ Nuc'ua o ch'unü c'ua c'e ndixü ye juaja c'o nza cja o juaja o águila yo na nojo; ngue c'ua ro pjüjuaja na jê ro ma cja c'e ndajjadü nu ja ya vi xöcü Mizhocjimi. Nunu dya ra zät'ä c'e c'ijmi. Nunu ra 'huiñiji c'e ndixü, jñi cjê nde.

¹⁵ Nuc'ua o mbedye cja o ne'e c'e trac'ijmi nza cja 'na ndare c'ü mi pa a xütjü cja c'ü e ndixü; ngue c'ua ro tsjapü ro c'ot'ü cja c'ü e ndare ro ndunü.

¹⁶ Nuc'ua ne xoñijõmü o mbõs'ü c'e ndixü. Ne xoñijõmü o nzama o ne. Cjanu o cjogü c'e ndare c'ü vi mbedye o ne c'ü e c'ijmi.

¹⁷ Nuc'ua c'ü e c'ijmi me go ùmbü c'ü e ndixü. Nuc'ua o ma c'ua, o ma tsja chü co c'o dyaja o t'i'ü c'ü e ndixü. Nuc'o, c'aji c'ua ja nzi ga manda Mizhocjimi. Xo mamaji ja ga cja e Jesucristo.

13

Los dos monstruos

¹ Nutsco e Juan ró bõbü cja o 'ñõxijõmü a ññü c'ü e mar. Cja ró janda c'ua 'na animal c'ü na sate c'ü je o c'os'ü cja c'ü e mar. Mi bübü yench'o o ñi'i; cja na dyech'a o mota. Mi juns'ü dyech'a corona cja c'o o mota. Mi t'opjü 'na jña cja c'o o ñi angueze. C'e jña'a c'ü, mi sadü Mizhocjimi.

² Nu c'ü e animal c'ü ró janda mi nza cja 'na tigre. Nu c'o o ngua mi nza cja o ngua 'na oso. Nu c'ü o ne mi nza cja o ne 'na león. Nuc'ua c'ü e c'ijmi o unü c'ü na zèzhi c'e animal ngue c'ua ro manda nu ja manda angueze. Xo o unü c'ü ro mbèzhi na nojo.

³ Ró janda 'naja c'o o ñi nza cja c'ü vi s'odü, ya ro ndü'ü; pero o jogütjo. Texe yo cãrã cja ne xoñijõmü me co dyõnüt'sjèji ja va jogü c'ü e animal. Nguec'ua va ndünt'üji a xütjü c'e animal.

⁴ O ndüñijõmüji o ma't'üji c'ü e c'ijmi na ngueje o unü c'e animal ra manda. Xo o ndüñijõmüji o ma't'üji c'e animal. O mamaji a cjava:

—¿Cjõ rí jñanda c'ü chjèntjovi nza cja ne animal? ¿Cjõ ngue c'ü sò ra chüvi nu? O mamaji a cjanu.

⁵ Mizhocjimi o jyèzi c'e animal c'ü ro ña na s'o jña c'ü ro zadü Mizhocjimi. Xo o jyèzi ra manda jñi cjè nde.

⁶ Cjanu o nzama o ne c'e animal o zadü Mizhocjimi a jens'e 'ñe c'o cãrã nu.

⁷ Mizhocjimi xo o jyèzi c'ü ro jyonbü chü'ü c'o o nte Mizhocjimi. C'e animal o ndõjõ. Xo o jyèzi c'e animal ro manda texe cja yo nte, zõ pje ma razaji, zõ pje ma jña ñaji, zõ pje ma jñiñi c'ü menzumüji.

⁸ Yo cãrã texe cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmüji ra ma't'üji c'e animal. Nu c'o t'opjü o tjüji cja o libro c'e Ts'imè, dya ra ma't'üji c'e animal. Ndeze 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi ne xoñijõmü ya vi t'opjü o tjü nu c'o ro ndünt'ü a xütjü c'e Ts'imè c'ü o bõ't'ü. Nu c'o dya t'opjü o tjü cja c'e libro ngue c'o ra ma't'ü c'e animal c'o.

⁹ Nu'tsc'èji in äräji yo jña, dyäräji na jo.

¹⁰ Nu c'o cjõ c'o pant'a a pjörü; xo ra pant'aji a pjörü c'o. Nu c'o ra põt'üte co tjèdyi, xo rguí ndü co tjèdyi c'o. Nguec'ua yo o nte Mizhocjimi ni jyodü ra sèchiji; sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua cja ró janda xe 'na animal c'ü o mbes'e cja ne xoñijõmü. Nuc'ü, mi peje yeje o mota nza cja o mota 'na Ts'imè. Pero mi ña'a nza cja 'na trac'ijmi.

¹² C'e animal ngue c'ü na yeje animal. Nuc'ü, dyofi c'ü ot'ü; c'apü yo nte ra ts-jaji c'ua ja nzi ga manda c'ü ot'ü animal. Xo c'apü texe yo cãrã cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmü ra ma't'üji c'ü ot'ü animal. C'ü ot'ü animal ngue c'ü o jogütjo 'ma ya mi ngue ro ndü.

¹³ C'ü na yeje animal xo cja na puncjü o señal. C'apü ra jyãbã sivi a jens'e c'ü va säjä cja ne xoñijõmü a jmi'ü yo nte.

¹⁴ Onpü yo nte yo cãrã cja ne xoñijõmü, xipjiji c'ü ni jyodü ra dyät'äji 'na ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü e animal c'ü vi s'odü co tjèdyi, pero o jogütjo. Yo nte ra dyät'äji c'e ts'ita, na ngue c'o señal c'o jèzi Mizhocjimi cja'a c'ü na yeje animal.

¹⁵ Mizhocjimi jèzi c'ü na yeje animal ra ts'apü ra tsjons'ü o jñü'ü c'e ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü ot'ü animal. Nguec'ua c'ü e ts'ita ña'a c'ü. Xo ra manda ra mbõ't'üji nu c'o dya ra ma't'ü c'e ts'ita.

¹⁶ Xo ra ts'apü texeji ra cuatpüji c'ü rguí meyajji cja o jodyèji o cja o ndè'èji nguec'ua ra 'mãrã c'ü o ts'ajaji c'ü ot'ü animal. Texeji, c'o dya pje pjèzhi, 'ñe c'o pje pjèzhi, 'ñe c'o jün'ü, 'ñe c'o dya jün'ü, 'ñe c'o mbèppi, 'ñe c'o dya mbèppi, nde ra ts'apüji ra cuatpüji rgá meyajji.

¹⁷ Dya cjõ sò pje ra ndõmü ne pje ra mbõ'õ, 'ma dya ri cuat'ü o tjü'ü c'e animal. C'ü o tjü'ü c'e animal ngue 'na número.

¹⁸ Ni jyodü rí pãräji; rí ts'ijñiji pje ne ra mama o número c'e animal. C'e número ngue seiscientos cja sesenta y seis. C'e número ne ra mama ngue 'na nte.

14

El canto de los 144,000

¹ Dyäräji na jo c'ü ró janda c'ua. Ngue c'e Ts'imè c'ü ngueje e Jesucristo mi bõbü a ñi'i cja c'ü e t'eje c'ü ni chjü Sion. Mi dyoji angueze ciento cuarenta y cuatro mil o nte'e. Cja o ndèji mi t'opjü o tjü c'e Ts'imè Jesucristo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata.

² Cja rron ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü mi yürü nza cja rrã puncjü o ndare, 'ñe nza cja 'ma pjãjnã. C'e jña'a c'ü ró äragõ mi nza cja bizhi 'ma pjè'biji na puncjü o arpa.

³ C'o nte c'o, ró äragõ mi tøjõji 'na himno c'ü cja dadyo, mi tøjõji a jmi c'e trono, 'ñe a jmi c'o nziyo c'o mi bübü, 'ñe a jmi c'o tita. Nu c'o mi sò ro pjèchi c'e himno nguextjo c'o ciento cuarenta y cuatro mil. Na ngue c'e Ts'imè c'ü ngueje e Jesucristo vi ngõ'tp'üji o nzhubüji o ts'apüji o nte Mizhocjimi 'ma o

'ñench'e o mü'büji c'ü, 'ma mi cārāji cja ne xoñijōmü.

⁴ Nuc'ö, ngue c'ö dya tjünt'ü a xütjü yo ts'ita. Nguextjo Mizhocjimi c'ü tjünt'ü a xütjü c'ö. Nu c'ö tjünt'ü a xütjü yo ts'ita chjëntjovi nza cja c'ö bëzo c'ö tsājā o ndixü. Nu c'ö tōjō ne himno nu cja dadyo sido tjünt'üji a xütjü c'e Ts'imē e Jesucristo. Angueze o ngō'tp'ü o nzhubüji. Ngue c'ö ot'ü o tsjapüji o t'i Mizhocjimi ngue c'ua ra ma't'üji angueze 'ñe c'e Ts'imē.

⁵ Nuc'ö, sido mi mamaji c'ö na cjuana. Dya pje bübüji c'ü na s'ö a jmi Mizhocjimi.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶ Ró janda c'ua c'ü 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde a jens'e. Nuc'ü, mi zopjü c'ö nte, mi xipjiji ja rvá sö xo ro jogü o mü'büji. Nu c'e jña'a, dya ra nguarü c'ü. Nu c'e anxe o zopjü texe yo nte, zö pje ma jñiñi c'ü mi menzumüji, zö pje ma razaji, zö pje ma jña mi ñaji.

⁷ C'e anxe o mapjü na jens'e o mama a cjava:

—Sü'üji Mizhocjimi. Ma't'üji angueze na ngueje me na nojo. Ya va sädä c'ü ra jñün'c'üji nguenda. Ma't'üji Mizhocjimi c'ü o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijōmü 'ñe e ndeje 'ñe yo mbereje, o mama a cjanu c'e anxe.

⁸ C'ü 'naja anxe o ndünt'ü a xütjü c'ü ot'ü anxe. O mama a cjava:

—Ya o yät'ä c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Nu c'ö mi cārā c'e ndajñiñi me mi ma't'üji o ts'ita. Nde mi cjanpüji texe yo jñiñi xo ro ma't'üji o ts'ita. Chjëntjovi nza cja 'ma ri unüji o vino c'ö ni tji.

⁹⁻¹⁰ Nuc'ua c'ü 'naja anxe, o ndünt'ü a xütjü c'ö yeje. Ngue c'ü na jñi anxe. O ña na zēzhi. O mama a cjava:

—Ma cjó c'ö ra ma't'ü nu c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetojo c'e animal 'ñe 'ma ra jyējizi ra meyajj cja o ndēji o cja o dyēji, nu'ma, Mizhocjimi me ra tsjapü ra sufrido c'ö. Me ra ünmbü Mizhocjimi c'ö; dya ra juentseji, me ra sufridoji na puncjü cja sivi 'ñe cja o asufre. Ra sufridoji a jmi c'ö o anxe Mizhocjimi 'ñe a jmi c'e Ts'imē.

¹¹ Nu c'ö ra ma't'ü c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetojo c'e animal 'ñe 'ma ra cuatpüji o tjü'ü c'e animal, dya ra sö ra söyajj; xömü ndempa ra sufridoji. Nu c'ü e bipji c'ü ri pes'e c'ua ja rrä sufrido anguezeji, dya ra tjeze.

¹² Nguec'ua c'ö o t'i Mizhocjimi, ni jyodü sido ra dyätäjji c'ü, 'ñe sido ra 'ñejmeji e Jesucristo; dya ra chjench'eji a xütjü.

¹³ Nuc'ua ró ärägö 'na jña'a c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Nuc'ü, o xitsi a cjava c'ü:

—Je rí dyopjügue a cjava: “Nu c'ö sido ejme e Jesucristo c'ü in jrugöji, zö ra bö't'üji, pero ra zät'äji nu ja me na jo.” Mama a cjanu o Espiritu Mizhocjimi, na cjuana me

ra mājaji. Mizhocjimi me ra mājā anguezeji na ngueje o tsjaji c'ua ja nzi va ne angueze. Nguec'ua ya ra söyajj. O xitsi a cjanu c'e jña'a.

La cosecha de la tierra

¹⁴ Dyäräji c'ü ró janda. Mi bübü 'na ngömü c'ü ma t'öxü. A xes'e c'e ngömü, mi junrü 'naja c'ü exmi nguetojözögöji. Mi juns'ü o ñi 'na corona c'ü ngueje oro. Mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe.

¹⁵ C'ü 'naja anxe o mbedye cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi. C'e anxe o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngömü, o xipji a cjava:

—Pjēch'i dya nu in sjat'ëbi rí chagü na ngueje ne ndajme nu rí chagü ya zädä. C'ü e dagrēxü cja ne xoñijōmü ya na jo'o.

¹⁶ Nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngömü cjanu o mbēch'i c'ü o sjat'ëbi cja ne xoñijōmü; nuc'ua o dagü c'ua, c'ö mi cja'a cja ne xoñijōmü.

¹⁷ Cjanu o mbedye c'ua c'ü 'naja anxe cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi a jens'e. Xo mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe.

¹⁸ Nuc'ua xe 'naja anxe o mbedye cja c'ü e altar. Nuc'ü, ngue c'ü mi manda yo sivi. Cjanu o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi jün c'ü e sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o xipji a cjava:

—Pjēch'i c'ü in sjat'ëbi ra jyäbä yo uva yo cja'a cja ne xoñijōmü cja rrä pēchi yo na ngueje ya ndä'ä yo. O mama a cjanu c'e anxe.

¹⁹ Nuc'ua c'e anxe o jñü c'ü o sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o mbēch'i cja ne xoñijōmü, o ndagü c'ö uva. Cjanu o mboch'ü c'ö uva nu ja je ro ndē'biji. C'ü yödüji c'ö uva chjëntjovi c'ü ra tsja Mizhocjimi. Ra tsjapü me ra sufrido nu c'ö dya ejme angueze.

²⁰ Nu ja o ndē'biji c'ö uva je ngueje a tji'i cja c'e jñiñi. Mizhocjimi 'ma ra jyējizi ra castigaoji yo nte, je ngueje a tji'i cja c'e ndajñiñi ra bö't'ü na puncjü nte. O cji'i c'ü ra pjödüji me rrä jē'ē; ra zäs'ä cja o ne yo pjädü nu ja cjušp'üji. Ra nzhodü c'ö cji ra zät'ä jñi ciento kilometro c'ü na maja.

15

Los ángeles con las siete últimas plagas

¹ Nuc'ua ró janda c'ü 'naja señal a jens'e c'ü ma nojo c'ü rví zü yo nte. C'e señal mi ngue yencho anxe c'ö mi jün yencho c'ö rví tsjapü ro sufrido yo nte. Nu c'ö me ra sufrido yo nte ngue c'ö ya rgüi nguarü, na ngueje ya ra nguarü c'ü ni ünmbü Mizhocjimi yo nte.

² Xo ró jandagö c'ü mi nza cja 'na mar c'ü mi 'ñetse nza cja vigrio. Nuc'ü, mi chjana sivi c'ü. Mi cārā nu c'ö o t'i Mizhocjimi. Anguezeji vi ndöjōji; vi bēzhi c'e animal c'ü na s'ö. Na ngueje anguezeji, dya ndünt'üji a xütjü c'e animal. Dya o ma't'üji c'e ts'ita c'ü

exi nguetjo c'e animal, y dya mi cuat'üji o tjü cja o ndëji. Anguezeji ma böbüji a xes'e c'e mar. Mi jünji o bizhi c'ü ngueje arpa. Ngue Mizhocjimi c'ü vi unü c'o arpa anguezeji.

³ Mi tōjōji 'na himno c'ü ja va 'ñeme Mizhocjimi e Moisés o mbëpi Mizhocjimi va pjongü libre c'o nte, 'ñe ja va 'ñeme Mizhocjimi c'e Ts'imë o ëjë cja ne xoñijōmü, o ë 'ñevgueji libre. Je mi mamaji a cjava: Nu'tsc'e Mizhocjimi, ín Jmuts'üjme, sō rí tsjague texe.

Me na nojo texe yo i tsjague, 'ñe me na zō'ö. Na jo texe yo in cjague, 'ñe na cjuana. In mandague texe cja yo jñiñi.

⁴ Nu'tsc'e ín Jmuts'üjme, texeji ra züc'ügueji. Ra mamaji ngue'tsc'e c'ü me na jo. Na ngueje nguextjots'ü me na sjüts'ü; dya pje bübüts'ügue c'ü na s'o.

Yo nte texe cja ne xoñijōmü ra ë ndüñijōmüji ra ma'tc'üji, na ngueje in jíchiji c'ü me na jo c'o in cjague.

⁵ Nuc'ua ró janda c'ua, o xogü c'e templo a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi.

⁶ Nuc'ua o mbedye cja c'e templo c'o yench'o anxe c'o mi jün c'ü ro tsjapü ro sufrido yo nte. Mi jeji bitu c'ü xiji lino; me ma t'öxü c'e bitu, me mi juëbi. Xo mi c'o'bü cja o tijmiji o mbünt'ü c'o mi ngueje oro.

⁷ Nuc'ua 'naja c'o nziyo c'o mi bübü a jmi cja c'e trono, o ndë c'ua yench'o mojmü c'o mi ngueje oro, cjanu o unü 'naja nzi 'na c'o yench'o anxe. Mi nizhi c'o mojmü. Je mi po'o c'ua c'ü me mi üdü Mizhocjimi c'ü ngue c'o castigo c'o ro tsjapü ro sufrido yo nte. Ngue Mizhocjimi c'ü exi bübü y ra bübütjo c'ü; zó ra nguarü ne xoñijōmü.

⁸ Nuc'ua c'e templo me co jyä'ä c'ua bipji, na ngueje me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na zëzhi. Dya cjo mi sō ro cjogü cja c'e templo cja ro nguarü c'o anxe c'o vi manda Mizhocjimi ro tsjapüji ro sufrido yo nte. Yench'o c'o me na s'ëzhi c'o ro sufridoji.

16

Las copas de castigo

¹ Nuc'ua ró ärägö 'na jña c'ü mi mapjü na jens'e, ndeze cja c'e templo. Mi xipji a cjava c'o yench'o anxe:

—Möji, ma pjödüji a xes'e cja ne xoñijōmü c'ü po'o yo yench'o mojmü. Mizhocjimi ya me ra castigao yo nte; ra tsjapü me ra sufridoji.

² Nuc'ua c'ü ot'ü anxe cjanu o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja ne xoñijōmü. Cjanu o nzhodü c'ua 'na ngueme c'ü me ma ü, c'ü dya mi sō ro jogü. Mi ngueje o xäxä c'ü me mi po c'o me ma s'o. C'e ngueme o pënc'h'i c'o nte'e c'o je mi cuat'ü cja ndë'ë o tjü c'e animal, c'o mi ma't'ü c'ü o ts'ita.

³ Nuc'ua c'ü na yeje anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e o mar. Nuc'ua c'e ndeje o mbëzhi nza cja o cji 'na aña. Nguec'ua va ndü c'ua texe c'o mi cä'ä cja o mar.

⁴ Nuc'ua c'ü na jñi anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e cja yo ndare 'ñeje nu ja peje ndeje. Nuc'ua o mbëzhi c'ua cji'i c'o ndeje.

⁵ Cja rron ärägö c'ua c'ü e anxe c'ü manda e ndeje. O mama a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi exmi bübügue y in bübütjogue. Me na sjüts'ügue. Me na jots'ügue. Me na jo c'ü in cjague dya, in cjapü ra sufrido yo nte.

⁶ Me na jo a cjanu c'ü in cjague. Nudya ya i tsjapü yo nte ra sufridoji na ngueje c'ü o pjönbüji o cji'i c'o profeta c'o o päjt'ä va zopjü yo nte. Y xo pjönbüji o cji c'o dyaja in ntegue. Anguezeji ni jyodü ra sufrido rgá ziji o cji, na ngueje me na s'o c'o o tsjaji.

⁷ Cja rron ärägö o mapjüji cja c'ü e altar, o mamaji a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi ín Jmuts'üjme, sō rí tsjague texe. Na cjuana me na jo o c'ua ja gui tsjapü ra sufrido yo nte.

⁸ Nuc'ua c'ü na nziyojo anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e cja e jyarü. Cjanu o ch'unü c'ua e jyarü ro ndüt'ü yo nte'e.

⁹ Nuc'ua me mi tjë'ë c'ua yo nte na ngueje c'ü me ma zëzhi e jyarü. Pero dya nzhogü o mü'büji c'ü ro ma't'üji Mizhocjimi c'ü me na nojo. C'ü o tsjaji, o zanmbüji c'ua o tjü Mizhocjimi c'ü me na zëzhi c'ü vi pejñe c'o castigo.

¹⁰ C'ü na tsi'ch'a anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e nu ja mi manda c'e animal c'ü na sate. Nuc'ua o bëxömü c'ua nu. Nuc'ua c'o nte'e me mi sa o c'ijñji na ngueje me ma ü c'ua sufridoji.

¹¹ Me mi sadüji Mizhocjimi a jens'e na ngueje c'ü me mi söji na ü 'ñe me mi pes'e o xäxä cja o cuerpoji. Pero dya nzhogü o mü'büji; o sido o tsjatjoji c'o na s'o.

¹² C'ü na 'ñanto anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja c'e trandare c'ü ni chjü Eufrates. Nuc'ua o dyot'ü c'ua c'e ndeje ngue c'ua ro jogü c'ü e 'ñiji nu ja ro cjogü c'o rey. Nuc'o, je rvi 'ñejeji nu ja ni mbes'e e jyarü.

¹³ Cja rron janda c'ua jñi'i demonio c'o exmi nguetjo o 'huë'ë. O mbedyeji cja o ne'e c'e trac'ijmi 'ñe cja o ne c'e animal c'ü na sate, 'ñe cja o ne c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal.

¹⁴ C'o jñi 'huë'ë ngueje demonio. Me mi cjaji señal c'o me mi sü yo nte. O möji cja yo rey yo cärä texe cja ne xoñijōmü, o ma xipjiji ra ëji texeji ra 'ñe chüji Mizhocjimi. Pero ra bëzhiji; ra ndöjö Mizhocjimi. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; sō ra tsja texe.

15 Mama a cjava e Jesucristo c'ü in Jmugöji: "Dyäräji, nutscö rá écjö 'ma dya in pärägueji. Chjéntjovi nza cja 'ma va säjä 'na mbë'ë, dya cjó pärä ja hora ra säjä. Me mäjä nu c'o sido ra ndepque. Nu c'o dya tepque, ra tsejeji 'ma rá écjö na ngeuje, dya sido cjaji c'ua ja nzi rgá negö." O mama a cja c'ua e Jesucristo.

16 Nuc'ua c'o demonio o jmutüji c'o rey cja c'e jñiñi c'ü xiji Armagedón cja jña hebreo.

17 Nuc'ua c'ü na yencho anxe o ma c'ua c'ü. O ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü nu cja e ndajma. Cja rron ärägö 'na jña c'ü me ma zëzhi c'ü je vi 'ñeje cja c'e templo nu ja бүбү Mizhocjimi cja o trono. O mama a cjava c'e jña'a:

—Ya zädä c'ü ra nguarü texe, o mama.

18 Nuc'ua cjanu o juë's'i c'ua, cjanu o pjänjä; me mi yürü c'ua. Cjanu o mbí c'ua na zëzhi ne xoñijö mü. Dya mi 'ñö mü na zëzhi a cjanu ne xoñijö mü ndeze 'ma o ngärä yo nte.

19 Mizhocjimi o mbeñe c'ua ja ma cja c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Me mi üdü Mizhocjimi na ngeuje me mi cjaji c'o na s'o. Nguec'ua o tsjapü me o sufrido c'o je mi cärä nu. 'Ma o mbí ne xoñijö mü, o c'adü c'e ndajñiñi c'ü. Exi jñi parte va c'adü c'e jñiñi. Yo jñiñi texe cja ne xoñijö mü o yät'ä texe yo.

20 Nuc'ua yo ts'ixoñijö mü yo je бүбү a nde'e cja mar, o ojtjo c'ua texe yo. Yo t'eje o yät'ä texe yo. Dya cja mi бүбү ne ri 'naja.

21 Nuc'ua cjanu o jyäbä c'ua o trangündo a jens'e. Mi cuarenta kilo c'ü ma jyü c'o ngündo. Me mi pjat'ü yo nte. Nuc'ua yo nte o zadüji Mizhocjimi na ngeuje c'o ngündo c'o vi jyäbä. C'o ngündo o tsjapü o sufridoji na puncjü.

17

Condenación de la gran prostituta

1 Cjanu o ë c'ua 'naja c'o yencho anxe c'o mi tjë'ë c'o yencho mojmü, o ë zocügö. O xitsi a cjava:

—Xä'dä. Rá jí'ts'i ja rga tsjapü Mizhocjimi ra sufrido nu c'e ndixü c'ü me tsäjä o bëzo. C'e ndixü c'ü rí mangö ngue c'e ndajñiñi c'ü me na s'o c'ü manda cja na puncjü mar.

2 Me o dyonpü yo rey cja ne xoñijö mü, 'ñe yo dyaja yo cärä cja ne xoñijö mü. C'o rey cja ne xoñijö mü dya jyanmbüji c'e ndixü; me go mäjäji va tsjaji c'o na s'o c'o mi mama c'e ndixü. Yo nte cja ne xoñijö mü chjéntjoji c'ü me t'iTji; na ngeuje o ndünt'üji a xütjü c'e ndixü, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

3 C'ü o Espiritu Mizhocjimi mi jitsi c'ü ro zädä. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja c'ü e ndajyadü. Nguejnu ró janda 'na ndixü c'ü mi chägä 'na animal c'ü me ma mbaja. Nu cja c'e animal me mi t'opjü tjü'ü c'o mi sadü Mizhocjimi. Nu c'e animal mi бүбү yencho o ñi, cja na dyëch'a o mota.

4 Nu c'ü e ndixü mi je'e bitu c'ü ma cjpobü, 'ñe c'ü me ma mbaja, 'ñe mi cuat'ü oro. Xo mi quis'i ts'irojo c'o me ma zö, xo 'ñe o perla. C'e ndixü mi tjë 'na mojmü c'ü mi ngeuje oro, c'ü me mi nizhi. Mi nizhi c'o s'ante 'ñe c'o me ma s'o na ngeuje vi tsja na s'o c'e ndixü.

5 Cja o ndë'ë mi t'opjü 'na tjü'ü, c'ü dya cjó mi pärä ja ma cja c'e tjü'ü. Je mi t'opjü a cjava c'e tjü'ü: "Ne ndajñiñi a Babilonia, je ngue nu nana texe c'o tsäjä bëzo, 'ñe texe c'o na s'o cja ne xoñijö mü." Je ma cjanu c'e tjü'ü.

6 Nuc'ua ró unü ngüenda c'ü e ndixü, nza cja c'ü o t'iT na ngeuje c'ü vi pjönbü o cji c'o o nte Mizhocjimi. Nuc'o vi mbö't'üji c'o, na ngeuje mi zopjüji yo nte mi xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nu c'e ndixü chjéntjovi c'ü vi zi o cji c'o o t'i Mizhocjimi. Me mi mäjä c'e ndixü. 'Ma ró jandagö c'e ndixü, dya mi pärägö pje ne ro mama.

7 Nuc'ua c'e anxe o xitsi:

—¿Jenga dya in pärägue pje ne ra mama ne ndixü? Nutscö rá xi'ts'i nu c'ü dya cjó mi pärä ja cja c'e ndixü c'ü i jñanda, 'ñe c'e animal c'ü chägä, c'ü бүбү yencho o ñi, cja na dyëch'a o mota.

8 Nu c'e animal c'ü na sate c'ü i jñanda, ya ngue ra mbes'e cja c'e t'o'o c'ü na jë c'ü dya 'ñetse ja je sät'ä. Nu c'e animal mi бүбү, pero dya cja бүбү dya. Pero ra 'ñetse na yeje. Nguec'ua yo cärä cja ne xoñijö mü 'ma ra jñandaji c'e animal ra mamaji: "Maco ya vi ndü ne animal; ya бүбүtjo na yeje. Me na nojo nu", ra 'ñeñeji. Nu c'o ra mama a cjanu ngeuje c'o dya juns'ü o tjü'ü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü'ü c'o ra бүбүtjo co Mizhocjimi para siempre. Yo tjü je quis'i ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne jens'e 'ñe ne xoñijö mü. Zó ra бүбүtjo na yeje c'e animal, ra zädä c'ü Mizhocjimi ra pant'a a ma a linfiernu.

9 O dya c'üji pjeñe Mizhocjimi; ni jyodü rí tsjijñiji ngue c'ua rí tendioji ja cja c'ü mama Mizhocjimi. C'o yencho ñi'i c'o бүбү cja c'e animal ngue yencho t'eje c'o. Cja o ñi'i c'o t'eje je junrü nu c'e ndixü.

10 C'o yencho ñi na ogo yencho rey c'o. C'o tsi'ch'a rey ya ndöpüji c'o, dya cja mandaji. C'ü 'naja rey manda dya. Nu c'ü 'naja, dya be va ëjë c'ü. Ra ëjë c'ü, pero dya ra mezhe ra manda.

11 Nu c'ü e animal c'ü mi бүбү, y dya бүбү dya, ngue c'ü na ocho rey. Pero xo ngeuje 'naja c'o yencho. Nuc'ü, ra pant'a Mizhocjimi a ma a linfiernu.

12 'Nu c'o dyëch'a mota c'o ya i jñanda, ngeuje dyëch'a rey c'o. Nuc'o, dya be ch'unü ra manda c'o. Ra ch'unüji c'ü ra tsjaji rey co c'e animal c'ü na sate. Pero 'natjo hora c'ü ra mandaji.

13 Nu c'o dyëch'a rey, 'natjo pjeñe c'ü ri cjiñi c'o. Ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne c'e animal c'ü na sate, ra unüji c'o o xondaroji.

¹⁴ Anguezeji je ra tsjapüji chü c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo. C'ü e Ts'imë, nuc'ü ra ndöjō c'ü. Na ngueje angueze manda texe cja yo jmu'u 'ñe texe cja yo rey. Nu c'o cārā co c'e Ts'imë, Mizhocjimi o zojnū c'o; xo o juajnū c'o. Anguezeji sido ejmeji c'e Ts'imë.

¹⁵ Cja xe nu xitsi c'ua c'e anxe:

—C'o ndeje c'o i jñanda nu ja mi junrū c'e s'orixū, nuc'o ngue o nte c'e ndixū c'ü manda c'o. Me na puncjū c'o. Cārāji texe cja ne xoñijōmū, ñaji na puncjū o jña'a. Na puncjū raza c'o.

¹⁶ Nu c'o dyēch'a mota c'o i jñandage, nuc'o 'ñe c'e animal c'ü na sate ra nuji na ü c'ü e s'orixū, ra tsjapüji ra sufrido. Xo ra ts'osp'üji c'o o bitu ra nzerga, jo rro mbō't'üji. Jo rron zapüji c'o o ts'ingue. Xo ra ndüt'üji cja sivi.

¹⁷ Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o nguñjñji cja o mü'büji; nguec'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga mbeñe angueze. 'Natjo pjeñe c'ü ri cjiñjñji. Ngue reyji; pero nu ja mandaji ra nzhötüji c'e animal ngue c'ua nguextjo c'ü ra manda c'ü. Ra tsja rey c'e animal hasta cja ra zādā c'o o mama Mizhocjimi.

¹⁸ Nu c'ü e ndixū c'ü i jñanda, ngue c'ü e ndajñiñi c'ü manda texe cja yo rey texe cja ne xoñijōmū.

18

La caída de Babilonia

¹ Nuc'ua ró janda c'ua c'ü 'naja anxe c'ü ma sjöbū a jens'e. Me mi pēs'i na puncjū c'ü vi unū Mizhocjimi ro tsja'a. Nuc'ua cja ne xoñijōmū me co jya's'ü c'ua co nu c'ü ma zō angueze.

² Nuc'ua o mapjū c'ua na jens'e c'e anxe o mama a cjava:

—Ya ra yāt'a dya, ne ndajñiñi nu ni chjū a Babilonia. Exna cjua na ra yāt'ā. Ngue c'ua dya cjō cja ri nzheñe nu; nguextjo yo demonio, 'ñe texe pje nde ma s'ondajma; 'ñe c'o me na s'o c'o peje o juaja.

³ Je ra zādā a cjanu na ngueje o dyonpū yo nte texe cja ne xoñijōmū. Nguec'ua dya ma't'üji Mizhocjimi; ma't'üji o ts'ita. Chjëntjovi c'ü ri t'üji. Nujyo rey cja ne xoñijōmū dya jyanbüji c'e ndixū c'ü ngueje c'e jñiñi. Yo pje nde pō cja ne xoñijōmū ya me jñjñi na puncjū o merio na ngueje je dyoji c'e ndixū c'ü me na s'o. C'o pēs'i c'e ndixū, me ne yo nte ra ndōmū.

⁴ Nuc'ua ró ārā c'ü 'na jña'a c'ü vi 'ñeje a jens'e. Mí mama a cjava:

—Pedyejí cja ne jñiñi, nu'tsc'ejí in ntets'ügōji; ngue c'ua dya rí tsjaji c'o cjañi nu, na ngue me na s'o. 'Ma sido rí tsārāgueji nu, xo rí sufridogueji c'o ra sufrido anguesji.

⁵ Na ngueje c'o nzhübū c'o cjañi, me na puncjū. Chjëntjovi c'ü je ri cjins'i hasta a jens'e. Mizhocjimi pārā c'ü me cjañi na s'o, y ya mama c'ü ya zādā c'ü ra sufridoji.

⁶ Rí nzhopqueji c'ü o tsja ne jñiñi. Rí jyāt'p'āji c'ü ra sufridoji, na ngueje me co tsjapüji o sufrido yo nte.

⁷ Ne jñiñi me cjañjñjē na nojo. Me ma't'ü o ts'ita. Chjëntjovi nza cja 'na ndixū c'ü me tsājā na puncjū o bēzo. Nudya rí tsjapü me ra sufrido; me ra huē'e angueze. Na ngueje mama a cjava cja o mü'bü: "Nguetscō rí minc'ō reina, rí mandagō. Dya rí 'natsjēgō; dya pje bētsigō c'ü rí tsājā o bēzo. Dya ra zādā c'ü me rá huēgō."

⁸ Nguec'ua ra zādā 'naja pa c'ü me ra sufrido ne ndixū. Mismotjo c'e pa'a c'ü, me ra zō o ngueme, me ra nzhumū, me ra zō o tjiñji. Xo nde ra ndüt'üji cja sivi. Na ngueje me na zēzhi Mizhocjimi c'ü in jmgōji c'ü ra tsjapü ra sufrido ne ndixū. O mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁹ C'o rey cja ne xoñijōmū o tsjaji na s'o co c'e ndixū c'ü ngue c'e jñiñi. Me xo o ma't'üji c'o ts'ita. Nguec'ua 'ma ya ra jñandaji c'e bipji na ngueje c'ü rva tjē'e c'e jñiñi, me ra huēpji c'ü, me ra nzhumūji.

¹⁰ C'o rey je rgua böbüji na jē, ra zū'üji na ngue c'ü me ri sufrido c'e jñiñi. Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi a Babilonia nu me ma zēzhi. 'Natjo ndajme o zādā c'ü me sufrido c'ü na castigao Mizhocjimi nu, ra 'ñeñeji.

¹¹ Nu c'o pje nde pō cja ne xoñijōmū ra huēpji angueze 'ñe ra nzhumūji, na ngueje dya cja cjō xe ri tōmbüji c'o ri pōji.

¹² Dya cja cjō ri tōmbüji o oro 'ñe o plata 'ñe o ts'irojo c'o me na zō, 'ñe o perla 'ñe o bitu c'o lino c'o me na jo, 'ñe o seda, 'ñe o mbabitū, 'ñe o bitu c'o na cji pobū. Xo 'ñeje o za'a c'o me na jo ga jyārā, 'ñe c'o t'āt'a co marfil, 'ñe co za'a, 'ñe c'o bronce, 'ñe c'o t'ēzi, 'ñe c'o mármol.

¹³ Xo 'ñeje canela, 'ñe c'o pjindyo c'o na jo ga jyārā, 'ñe nguichjūñjū, 'ñe mirra, 'ñe o perfume c'o na jo ga jyārā, 'ñe vino 'ñe aceite 'ñe harina 'ñe ndēxū. Nudya, pōji dya yo animal yo tuns'ü pōjō, 'ñe o ndēnchjūrū, 'ñe o pjadū, 'ñe o carro. Xo pōji o nte ra tsjapüji ra pēpji. Pero ra zādā c'ü dya cja cjō ra ndōmbüji c'o.

¹⁴ Mizhocjimi ra mama a cjava:

—Nu'tsc'ejí in cārāji a Babilonia, nu c'o me mi ne in mü'bügueji, ya tjezetjo c'o. Texe c'o mi jüñgueji c'o me ma mizhi 'ñe c'o me ma zō, ya bē'ts'igüejí dya c'o. Dya cja xe rí chōt'üji dya c'o, ra 'ñeñe.

¹⁵ Nu c'o pō c'o cja'a cja c'e jñiñi me jñjñi na puncjū merio, me ricoji. Nguec'ua 'ma ra yāt'ā c'e jñiñi, ra böbüji na jē. Na ngueje me ri sūji c'ü ra sufrido c'e jñiñi. Ra huēpji, me ra nzhumūji.

¹⁶ Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi. Mí chjëntjovi nza cja 'na ndixū c'ü me mi je'e na jo bitu c'o lino

'ñe c'o me ma mbaja 'ñe c'o ma cji pobù; 'ñe mi cuatùji o oro 'ñe mi jezheji co o ts'irojo c'o ma zò'ò 'ñe o perla.

¹⁷ Natjo ndajme o chjorù texe c'o, ra mamaji a cja c'ua.

Xo 'ñe texe c'o èdyi c'o barco 'ñe c'o pèpji cja c'o barco 'ñe c'o pèpji cja ndeje ra bòbùji na jè; xo 'ñe c'o pje nde pò c'o nzhodù cja barco.

¹⁸ Ra jñandaji c'e bipji c'ù ri tjè c'e jñiñi ra mapjùji ra mamaji a cjava:

—Çja ri búbù 'na jñiñi c'ù ri chjèntjovi ne ndajñiñi?, ra mamaji.

¹⁹ Cja rron dyù's'ùji jòmù o ñiji. Cja rron mapjùji, ra huèji, ra nzhumùji. Ra mamaji a cjava:

—Nutsçöji rí pè's'iji o barco, 'ñezgöji rí comercianteji rí nzhodùji cja mar, ró tøjöji na puncjü merio na ngue c'ù mi jün na puncjü ne jñiñi. Pero nu c'o mi jün, 'natjo ndajme o chjorù texe, ra mamaji a cja c'ua.

²⁰ C'o o apòstole Mizhocjimi, 'ñe c'o o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi c'o càrà a jens'e, ra mājāji. Na ngueje Mizhocjimi ya ra chjotù c'e jñiñi, ra nzhopcù c'ù me vi tsjapù o sufrido c'o o nte Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ù ma zèzhi, o jñù 'na ndojo c'ù mi nza cja cjujnù. Cjanu o ma pant'a cja e mar. O mama a cjava:

—Je rga cjanu rgá pant'aji na zèzhi c'e ndajñiñi c'ù ni chjù Babilonia. Nuc'ù, dya cja xe ra ch'òt'ù c'ù.

²² Nu c'o mbè'bizhi c'o pjè'bi o arpa 'ñe o flauta 'ñe o trompeta, dya cja xe ra dyärāji cja o calle c'o. Nu c'o pje nde àt'a, dya cja xe ra ch'òt'ù cja c'e jñiñi. Dya cja xe ra dyärāji c'ù xe ri cjujnùji nu. Na ngueje, dya cjo cja xe ri ndeñe.

²³ Dya cja xo ra ndè sivi nu ja je jārā c'e jñiñi. C'ù ni tsjaji chjüntù, dya cja ra dyärāji nu ja je jārā c'e jñiñi. Ra chjorù c'e jñiñi. Na ngueje c'o menzumù nu, o dyonpùji yo nte texe cja ne xoñijòmù o xipjiji c'o dya cjuana. Yo nte o 'ñejmeji, na ngueje me na nojo c'o comerciante cja c'e jñiñi, jünji na puncjü merio.

²⁴ Cja c'e jñiñi c'ù, je ch'òt'ù nu, o cji c'o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi 'ñe texe c'o o mbòt'ùji cja ne xoñijòmù, je o mama a cja c'ua c'e anxe.

19

¹ Nuc'ua ró àrà c'ua me na puncjü nte c'o mi càrà a jens'e. Mi mapjùji na jens'e, mi mamaji a cjava:

Aleluya. Ngue ín Mizhocjimigöji o jocüzù ín mü'bùji, o 'ñevgueji libre.

Nuc'ù, me na nojo c'ù; me na zèzhi.

² Na ngue me na jo c'ù cja'a Mizhocjimi 'ñe me na cjuana.

Ya tsjapù o sufrido c'ù e tras'orixù, nu c'ù o dyonpù yo càrà cja ne xoñijòmù. Ngue c'ù je o dyonpùji nguec'ua dya

mi ma't'ùji Mizhocjimi; mi ma't'ùji c'o ts'ita.

Mizhocjimi ya xo o nzhopcù c'e ndixù c'ù vi pjónbù o cji c'o nte c'o mi àtà Mizhocjimi.

³ Nuc'ua o yepe o mapjùji, o mamaji a cjava:

—Aleluya. Nu c'o bipji c'o os'ù c'e ndajñiñi, dya ra nguarù c'o.

⁴ Nuc'ua c'o veinticuatro tita 'ñe c'o nziyo c'o búbù, o ndüñijòmùji o ma't'ùji Mizhocjimi c'ù junrù cja c'e trono. Mi mamaji a cjava:

—Je rga cjanu, amén. Aleluya.

⁵ Nuc'ua ró àràgö c'ù 'na jña c'ù je ma èjè cja c'e trono. Mi mama a cjava:

Unùji na pøjö ín Mizhocjimigöji, nu'tsc'eji, textets'ùji o mbèpjits'ùji angueze.

Nu'tsc'eji ín sùji angueze ín àtāji, rí unùji na pøjö, zö pjè'ts'iji zö dya pje pjè'ts'iji, o 'ñeñe a cja c'ua c'e jña'a.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ Ró àrà c'ua, nza cja c'ù xo mi càrà na puncjü o nte. O t'àrà nza cja 'ma yürü na puncjü o ndeje; y 'ma me pjājnā na zèzhi a jens'e. Mi mama a cjava:

Aleluya. Ya manda Mizhocjimi c'ù ín Jmugöji c'ù me na zèzhi c'ù sò ra tsja texe.

⁷ Mò rá mājāji dya, me rá mājāji rá ma't'ùji Mizhocjimi rá unùji na pøjö.

Na ngueje ya zādā c'ù ra tsja chjüntù. Ya zādā c'ù rá càrāji co e Jesucristo. Chjèntjovi 'ma cjaji chjüntù. Nu c'e Ts'imè e Jesucristo ngue c'e t'i c'ù ra chjüntù. Nutsçöji rí ejmeji e Jesucristo, nguetsçöji c'e xunt'i, ya ró jocüji rá ma càràgöji co angueze.

⁸ Na ngueje o dyacüji rí jegöji na jo bitu c'ù xiji lino, c'ù me jya'xtjo 'ñe me juè's'i, je o mama a cja c'ua c'o jña'a.

C'o na jo bitu ngue c'o na jo c'o cja'a o nte Mizhocjimi.

⁹ Nuc'ua c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dyopjügue a cjava: “Me mājā nu c'o o zojnù Mizhocjimi ra ma ñöñjüji 'ma ra chjüntù c'e Ts'imè.”

Xo o xitsi a cjava:

—Nujoy ngueje o jña Mizhocjimi, me na cjuana yo, o xitsi a cja c'ua.

¹⁰ Nutsçö ró ndüñijòmù c'ua, cja o ngua c'e anxe ngue c'ua ro ma't'ù. Nuc'ua o xitsi c'ua:

—Dya rí ndüñijòmù ín jmgö; dya xo rí matcù. Nu'tsc'e 'ñe c'o ín cjuarmague c'o sido ejme c'o o jizhi e Jesucristo, o mbèpjits'ùji Mizhocjimi. Xo nzitjozögö, o mbèpjitjozögö Mizhocjimi. Je rí ndüñijòmù a jmi Mizhocjimi, rí ma't'ù angueze, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

Nu c'o jña c'o mama na cjuana ja cja e Jesucristo, ngue c'o je o mama c'o profeta; y ngue o jña Mizhocjimi c'o.

El jinete del caballo blanco

¹¹ Nuc'ua ró janda o xogü a jens'e. Ró janda 'na t'öxpjadü. Nu c'ü mi chägä angueze, mi chjü'ü a cjava: "Nu c'ü cja'a c'ua ja nzi ga mama." Xo mi chjü'ü a cjava: "Nu c'ü na cjuana." Nuc'ü, jün na jo ngüenda, ñe castigao yo nte c'ua ja nzi ni jyodü.

¹² Nu c'o o ndö'ö me mi juëbi nza cja o sivi. Nu cja o ñi'i, mi juns'ü 'na corona c'ü mi jyäns'ä na puncjü. Xo mi t'opjü 'na tjü'ü c'ü dya cjó mi pãrã pje mama. Mi nguextjotsjê c'ü mi chägä c'e pjadü c'ü mi pãrã.

¹³ Mi je'e 'na bitu c'ü vi ngant'aji cja cji'i. Nu c'ü o tjü'ü c'ü, ngueje o Jña Mizhocjimi.

¹⁴ Nuc'ua c'o xondaro a jens'e mi tjünt'üji a xütjü angueze. Nuc'o, nde mi chägäji o t'öxpjadü. C'o xondaro nde mi jeji o bitu c'o xiji lino c'o me ma jo 'ñe ma t'öxü 'ñe me mi jyaxtjo.

¹⁵ Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, cja o ne mi pedye 'na tjëdyi c'ü me ma s'ün. Ngue c'ü ro s'odü yo nte'e. Me na zëzhi rga mandaji, nza cja 'ma ri pãrãji co 'na dyëza c'ü t'ëzi. Angueze ra castigaoji; ra tsjapü ra sufridoji. Ra chjëntjovji nza cja 'ma yödüji c'o uva ngue c'ua ra mbedye c'ü e ngui uva. Ra tsjapüji me ra sufridoji na ngueje me ünbü Mizhocjimi anguezeji, na ngueje vi tsjaji c'o me na s'o. Me na zëzhi Mizhocjimi, sô ra tsja texe.

¹⁶ Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, mi juns'ü 'na tjü cja o bitu 'ñe cja o ngua. C'e tjü'ü je a cjava c'ü: "Nu c'ü manda texe cja yo jmu 'ñe cja yo rey."

¹⁷ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü je mi böbü a nde cja e jyarü. O mapjü na jens'e, o xipji a cjava texe yo ndoparü yo pjüjuaja a nde a jens'e:

—Xä'däji, rí jmurügeje dya, nu ja rí sigueji na puncjü o jñönü. Ngue Mizhocjimi je ra dya c'üji c'e jñönü.

¹⁸ Rí sapüji o ts'ingue c'o rey, 'ñe c'o capitán 'ñe o ts'ingue c'o bézo c'o me chala. Nde rí sapüji o ts'ingue c'o pjadü 'ñe c'o chägäji. Rí sapüji o ts'ingue texe c'o nte c'o mbëpji, 'ñe c'o dya mbëpji, 'ñe c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o dya pje pjëzhi; nde rí sagueji c'o, o 'ñeña a cja c'ua c'e anxe.

¹⁹ Ró janda c'ua c'ü e animal c'ü na sate 'ñe c'o rey cja ne xoñijömü 'ñe c'o o xondaroji. Ya vi jmurüji ngue c'ua ro tsjaji chü'ü nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü 'ñe c'o o xondaro angueze.

²⁰ O zürüji c'ua c'e animal c'ü na sate. Xo 'ñe o zürüji c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal. C'e profeta ngue c'ü mi böbü a jmi c'ü ot'ü animal, mi cja c'o señañ c'o me ma nojo. A cjanu, ngue c'ü vi dyonpü c'o mi

cuat'ü o número c'ü ot'ü animal c'o ma't'ü c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'ü. C'e animal 'ñe c'e profeta c'ü dya cjuana o pant'aji vivo cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi.

²¹ Nuc'ua c'o o xondaro c'e animal o bö't'üji. Je o bö't'üji co c'ü e tratjëdyi c'ü mi pedye cja o ne c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü. Nuc'ua texe c'o ndoparü me co zapjüji o ts'ingue c'o vi ndü. Me co pji'ch'iji.

20

Los mil años

¹ Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxe c'ü ma sjöbü a jens'e. Mi jün c'ü e sjogü cja c'ü e t'o'o c'ü na jë'ë c'ü dya 'ñetse ja sät'ä. Mi cãjä 'na cadena cja o dyë.

² Nuc'ua o zürü c'ua c'ü e trac'ijmi c'ü ya me mezhe, c'ü ngueje e Satanás c'ü dya jo. Cjanu o ndünt'ü co cadena c'ü ro mezhe 'na mil o cjë'ë.

³ Cjanu o pant'a cja c'ü e t'o'o c'ü me na jë'ë. Cjanu o ngo'bü na jo; cjanu o cuatü o sello, ngue c'ua c'ü dya jo, dya cja ro dyonpü yo nte, hasta 'ma cja ro zäs'ä c'o mil cjë. 'Ma ro cjogü yo mil cjë cja ro sjäpã cja nzi pa'a.

⁴ Nuc'ua ró janda c'ua o trono nu ja junrü c'o manda. Nuc'o, o ch'unü ra jñüji ngüenda. Xo ró janda c'o aljma c'o o bö't'ü na ngueje o ndünt'üji a xütjü e Jesucristo o mamaji ja ga cja angueze. Nuc'o, dya o ma't'üji c'e animal c'ü na sate ne ri ngueje c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal. Dya xo mi cuat'ü o número c'e animal cja o ndëji ne xo ri ngue cja o dyëji. Nuc'o, o nzhogü o bübütojji na yeje. Nuc'o, o mandaji co e Jesucristo 'na mil cjë.

⁵ C'o dyaja aña c'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, dya o teji 'ma. Cja ro teji 'ma ro cjogü c'o mil cjë.

⁶ Me ra mäjã nu c'o ot'ü ra te'e. Nuc'o, dya tñ nzhübü a jmi Mizhocjimi c'o. C'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü, ra tetjoi na yeje, cja rron mboch'üji a sivi. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndüji. C'o o nte Mizhocjimi, dya ra sufridoji cja c'e sivi. Q nte Mizhocjimi ra tsjaji mböcjimi ra pëpji Mizhocjimi 'ñe e Cristo. Nde ra tsjaji jmu co e Cristo c'o mil cjë.

⁷ Nu 'ma ra zäs'ä c'o mil cjë, e Satanás ra xosp'üji cja c'e t'o nu ja mi cjo'bü. Cja rron pjongüji c'ua libre c'ü.

⁸ Nuc'ua ra ma c'ua; ra ma dyonpü yo nte texe cja ne xoñijömü. Ra ma dyonpü c'o menzumü a Gog 'ñe c'o menzumü a Magog. Ra jmutüji c'ua, ngue c'ua ra tsjaji chü. Me na puncjü c'o o xondaroji. Chjëntjovji nza cja yo 'ñöxijömü a ñünü cja ndeje.

⁹ Rguü 'ñeji texe cja ne xoñijömü ra zät'äji cja c'e ndajñiñi c'ü me ne Mizhocjimi, nu ja ri cãrã c'o o nte. Nu c'e jñiñi ngueje a Jerusalén. Ra ngärãji texe a ñünü cja c'e jñiñi

ngue c'ua ra chjotüji c'o ri cārā nu. Pero nuc'ua ra jyvä o sivi a jens'e. Ra ndë'ë texe c'o ri cārā texe a ññü cja c'e jñiñi.

¹⁰ Nuc'ua e Satanás c'ü onpü yo nte ra pant'aji cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi. Ngue nu ja xo vi manda Mizhocjimi rví pant'aji c'e animal c'ü na sate ñe c'e profeta c'ü dya cjuana. Me ra sufridoji na puncjü, xömü ndempa, c'ü dya ra nguarü.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹ Nuc'ua ró janda c'ua 'na trono c'ü me ma nojo, c'ü me ma t'öxü. Xo ró janda nu c'ü mi junrú cja c'e trono. Nuc'ua o c'ueñe ne xoñijöümü ñe e jens'e a jmi cja c'ü mi junrú cja c'e trono. Dya cja ch'öt'ü c'ua ja mi bübü ne xoñijöümü ne ri ngueje e jens'e.

¹² Nuc'ua ró janda c'o añima, c'o pje mi pjëzhi ñe c'o dya pje mi pjëzhi, nde mi böbüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi o xo's'ü c'ua c'o libro. Cja xe nu o xo's'ü c'ua c'ü 'naja libro. Nunu je juns'ü nu, o tjü'ü c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre. Nuc'ua Mizhocjimi o jñünpü c'ua ngüenda c'o añima nu c'ua ja ma mama cja c'o libro. C'o libro mi mama texe c'o vi tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijöümü.

¹³ Nuc'ua o mar xo o pjons'ü c'o añima c'o vi ndü'ü nu. C'o t'o'o ñe c'ua ja cārā c'o aljma xo o nzhö'ö c'o añima. Mizhocjimi o jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ma tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijöümü.

¹⁴ Nuc'ua c'o t'o'o ñe c'ua ja mi cārā c'o aljma, Mizhocjimi o pant'a cja sivi nza ye lugar c'ö. O pant'aji cja c'e zapjü nu ja me yot'ü sivi. Nguejnu xiji na yeje rga ndüji.

¹⁵ Xo o manda Mizhocjimi o pant'aji cja c'e zapjü c'ü me yot'ü sivi, nu c'o dya quis'í o tjü cja c'e libro nu ja quis'í o tjü nu c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

21

Cielo nuevo y tierra nueva

¹ Ya vi nguarü e jens'e ñe ne xoñijöümü. Ya xo mi ojtojo o mar. Nuc'ua cja ró janda c'ua 'na jens'e c'ü cja dadyo; cja na 'na xoñijöümü c'ü cja xo dadyo.

² Nutscö e Juan, ya ró janda c'ua c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi. Ngueje a Jerusalén c'ü cja xo dadyo. Je ma sjöbü a jens'e cja Mizhocjimi. Ya vi jocüji na jo; ya je mi cārā nu o nte Mizhocjimi. Chjëntjovi nza cja 'ma jöcü na jo 'na xunt'í c'ü ya ra chjévi c'e t'í c'ü ra chjüntüvi.

³ Nuc'ua ró ärā c'ua 'na jña c'ü ma jens'e. Je vi ñeje cja c'e trono. Je mi mama a cjava:

—Jñanda, Mizhocjimi ya mimi a nde'e cja yo nte, angueze ya ra mimi co yo nte. Ri ngueje o nteji angueze. Nguetsjé Mizhocjimi c'ü ra bübü co anguesji ngue c'ua ri ngue o Mizhocjimi.

⁴ Mizhocjimi ra ndintspi texe o nguizhöji. Dya cja ra ndüji. Dya cja pje xe ra mbeñeji. Dya cja xo ra huëji. Dya cja xo ra zöji c'ü rrā ü. Na ngueje texe c'o me vi sufridoji cja ne xoñijöümü, dya cja ra sufridoji. Ya nde dadyo texe, je va xitsi a cja c'ua e jña'a.

⁵ Nuc'ua c'ü junrú cja c'e trono o mama a cjava:

—Jñanda, nutscö rrā cja pügö ra dadyo texe.

Cjanu o xitsi:

—Opjüge yo jña'a yo, na ngueje na cjuana yo. Yo nte só ra mbārā Mizhocjimi cja'a c'ua ja nzi va mama.

⁶ Cjanu o xitsi c'ua:

—Ya nguarü texe yo ro zädä. Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e ñe ne xoñijöümü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'í yo. Nu c'o türe, nutscö rá unüji c'ü ra ziji ndeje c'ü dya cja ra türeji; ra bübütjoji co Mizhocjimi para siempre. Dya xo rá cobrají c'ü rá unüji c'e ndeje.

⁷ Nu c'o sido ejmezü ra ch'unüji texe yo. Nutscö ri nguetscö o Mizhocjimi. Nuc'o, ri ngueje ín ch'igö c'o.

⁸ Pero nu c'o me sü, ñe c'o dya ejmezügö, ñe c'o me na s'o, ñe c'o mbö't'üte, ñe c'o tsājā o bézo ñe c'o tsājā o ndixü, ñe c'o céro, ñe c'o ma't'ü o ts'ita, ñe texe c'o mbëchjine; nuc'o, ra ch'unüji c'ü ra boch'üji cja c'ü e zapjü c'ü tjé'ë co sivi ñe asufre. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndüji, o mama a cja c'ua.

La nueva Jerusalén

⁹ Cjanu o ëjë c'ua 'naja c'o yenko anxe c'o mi tjé c'o yenko mojmü. C'o mojmü, ya vi pjödüji c'o castigo c'o mi nizhi c'o vi nguarü o sufrido c'o nte. Cjanu o zocügö c'e anxe. O xitsi a cjava:

—Xä'dägue a ñecjua. Rá jí'ts'í c'ü e xunt'í c'ü ngue o su'u c'ü e Ts'imé, o ñenze.

¹⁰ C'ü o Espiritu Mizhocjimi mi jitsi texe c'o. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja 'na t'eje c'ü me ma ndä. Cjanu o jitsi c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi c'ü ngueje a Jerusalén. Ma sjöbü a jens'e cja Mizhocjimi.

¹¹ C'e jñiñi me mi juëbi na zö na ngueje me na zö Mizhocjimi c'ü bübü nu. Me mi juëbi c'e jñiñi nza cja 'na ndojo c'ü me na mizhi c'ü xiji jaspe. Me mi ñetse nza cja o vigrío.

¹² Xo mi pë's'í 'naja ndüngümü c'ü me ma nojo, ñe me ma ndä. Mi t'í doce ngoxtji. Nzi 'naja ngoxtji mi bübü 'na anxe. Cja c'o ngoxtji mi juns'ü o tjü c'o doce o t'í e Israel.

¹³ Nzi 'na lado c'e ndüngümü mi t'í jñi'í ngoxtji.

¹⁴ Nu c'o o ndüngümü c'ü e jñiñi o mbedye doce cimientó. Cja c'o cimientó je mi juns'ü nu o tjü c'o doce o apóstole c'ü e Ts'imé c'ü ngueje e Jesucristo.

¹⁵ Nu c'ü mi zocügö, mi jün 'na vara c'ü mi ngue oro. Nuc'ü, je mi dyëdyi c'ü e jñiñi. Xo mi dyëdyi c'ü e ndüngümü 'ñe c'o o ngoxtji.

¹⁶ Nu c'ü e ndajñiñi o mbedye na jo cuagro. Nu c'ü ma maja xo ne ma cjatjonu c'ü ma mbät'ä. C'e anxe o dyëdyi c'ü e jñiñi co c'ü e vara c'ü mi jün. O zö yeje mil cja na yeje ciento kilometro c'ü ma maja. Xo ma cjatjonu c'ü ma ndä'ä 'ñe c'ü ma mbät'ä.

¹⁷ Nuc'ua xo o dyëdyi c'ua c'o o ndüngümü. O zö sesenta y cuatro metro c'ü ma ndä. C'e anxe o dyëdyi c'ua ja nzi ga tsja yo nte 'ma pje c'o ëdyji.

¹⁸ Nu c'e ndüngümü vi t'ät'ä co ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü e ndajñiñi mi ngueje dyavo oro nza cja vigrio c'ü me 'ñetse a tji'í.

¹⁹ Nu c'o cimientu c'ü e ndüngümü mi qui'í o ndojo c'o me na zö c'o me na mizhi. Nu c'ü o cimientu c'ü ot'ü, mi ngue ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü na yeje mi ngueje ndojo c'o xiji zafiro. Nu c'ü na jñi'í mi ngueje ndojo c'o xiji ágata. Nu c'ü na nziyojo mi ngueje ndojo c'o xiji esmeralda.

²⁰ Nu c'ü na qui'ch'a mi ngueje ndojo c'o xiji ónice. C'ü na 'ñanto mi ngueje ndojo c'o xiji cornalina. C'ü na yencho mi ngueje ndojo c'o xiji crisólito. C'ü na ocho mi ngueje ndojo c'o xiji berilo. C'ü na nueve mi ngueje ndojo c'o xiji topacio. C'ü na dyëch'a mi ngueje ndojo c'o xiji crisoprasa. C'ü na once mi ngueje ndojo c'o xiji jacinto. C'ü na doce mi ngueje ndojo c'o xiji amatista.

²¹ Nu c'o doce ngoxtji mi ngueje o perla. Nzi 'na ngoxtji mi ngueje 'natjo perla. Nu c'o o calle c'ü e jñiñi mi dyavo oro c'o ma 'ñetse nza cja o vigrio.

²² Dya ró jandagö cja c'ü e jñiñi ri järä o templo; na ngueje Mizhocjimi c'ü in Jmugöji c'ü só ra tsja texe, 'ñe c'e Ts'imé c'ü ngueje e Jesucristo nguetsjéjévi templovi.

²³ Nu c'ü e jñiñi, dya ni jyodü e jyarü ne xo ri ngue e zana c'ü ra jya's'ü nu. Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'e Ts'imé me na zövi; y nguetsjévi jya's'üvi.

²⁴ Yo nte yo o jogü o mü'büji ra nzhodüji cja o jya's'ü c'e jñiñi. Nu c'o rey cja ne xoñijöümü ra é zögü c'o me ni muvi c'o pë's'i anguezeji.

²⁵ Nu c'o ngoxtji, dya ra cjot'ü c'o. Na ngueje pamü ri ndempa nu; ri ojto bëxöümü.

²⁶ Yo nte texe cja ne xoñijöümü ra é zögüji c'o me ni muvi c'o pë's'iji.

²⁷ C'o na s'o, dya ra cjogü a mbo cja c'ü e jñiñi c'o. Dya xo ra cjogü nu, c'o pezhe o bëchjine. Nu c'o ra cjogü nu, nguextjo c'o quis'i o tjü'ü cja c'e libro c'ü tjé'ë c'e Ts'imé. Nu c'o juns'ü o tjü'ü nu, ngue c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

22

¹ Nuc'ua c'e anxe o jitsi 'na ndare c'ü me mi jore. Ngue c'e ndeje c'ü unü c'ü rga bübütjoji.

Me mi 'ñetse nza cja o vigrio. C'e ndare je ma peje cja o trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imé.

² C'e ndare je mi cjogü a nde cja c'e calle cja c'e jñiñi. Nzi 'na lado c'e ndare mi cja'a nu o za'a o quis'i c'o unü c'ü rga bübütjoji. Doce vez ga nguis'i nu cjé'ë. Nzi 'na zana quis'i. Nu c'o o xi c'o za'a ngue c'o jocü yo nte cja ne xoñijöümü.

³ O trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imé je ra bübü cja c'e jñiñi. Nu c'o o nte Mizhocjimi ra ma't'üji angueze. Dya ra bübü nu, c'o rrä s'o'o.

⁴ Nu c'o o nte ra jñandbaji o jmi. Nu c'ü o tjü'ü, je ra jñus'ü cja o ndë anguezeji, na ngueje o nteji angueze.

⁵ Nujnu, dya ra bëxöümü nu. Dya xo rguí jyodüji o jya's'ü o sivi, ne xo ri ngueje o jya's'ü e jyarü. Ngueje Mizhocjimi c'ü in Jmugöji ngue o jya's'ü nu. Nu c'o cärä nu, ra mandaji para siempre.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶ Cjanu o xitsi c'e anxe:

—Texe yo jña yo i dyärä na cjuana yo; ra só ra crexo yo nte. Nu c'ü in Jmugöji Mizhocjimi c'ü jichi c'o profeta, o xitscö ró é jí'tsc'ö yo ni jyodü ra zädä, ngue c'ua ra mbärä yo nte. Dya cja ra mezhe ra zädä.

⁷ Tsjiñi c'ü mama e Jesucristo: “Dya cja ra metcö rá ëjé. Me ra mäjä nu c'o cja c'ua ja nzi ga mama Mizhocjimi cja ne libro”, o mama a cja c'ua.

⁸ Nutscö e Juan, nguetscö ró ärägö, xo ró jandagö yo. 'Ma ró jandagö 'ñe ró ärägö yo, nuc'ua ró ndünjöümü a jmi c'e anxe c'ü o jitsi texe yo, ngue c'ua ro ma't'ü c'ü.

⁹ Pero c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dya pje rí matcügö. Na ngueje nutscö xo ri mbëpjitjogö cja Mizhocjimi nza cjats'e 'ñe nza cja c'o in cjuarmague c'o ngueje profeta, 'ñe nza cja c'o dyaja c'o cja c'ua ja nzi ga mama ne libro. Nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügue, enze a cjanu.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o xitsi c'ua:

—Dya rí tso'bü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, na ngueje ya ts'iquëtjo bëzhi c'ü ra zädä texe yo mama ne libro.

¹¹ Nguec'ua yo pa'a yo dya be va sädä, 'ma dya ra nzhogü o mü'bü c'o cja na s'o, jyëzi sido ra tsjaji c'o. Nu c'o me na s'o cjijñi, xe ri jyëzito ra nguiñiñi c'o na s'o. Nu c'o cja na jo, c'ü xe ra tsjatjoji na jo. Nu c'o ngue o nte Mizhocjimi, c'ü sido ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹² Mama a cjava e Jesucristo:

—Dyärä, dya cja ra metcö rá ëjé; ngue c'ua rá unü nzi 'najaji c'ua ja nzi va tsjaji 'ma mi cäräji cja ne xoñijöümü.

¹³ Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijöümü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'í yo, eñe e Jesucristo.

¹⁴ Me ra mǎjä nu c'o tjintspiji o mü'büji co o cji e Jesucristo; ngue c'ua ra sö ra ziji c'o quis'i c'e za'a c'ü unü c'ü rga bübütoji. Xo ra sö ra cjogüji cja o ngoxtji c'ü e ndajñiñi a jens'e.

¹⁵ Ra ngārā a tji nu c'o dya ejme Mizhocjimi, 'ñe c'o cēro, 'ñe c'o tsājā o ndixū, 'ñe c'o tsājā o bēzo, 'ñe c'o mbō't'üte 'ñe c'o ma't'ü o ts'ita, 'ñe c'o pezhe o bēchjine.

¹⁶ E Jesús xo mama:
—Nutscö e Jesús ró täjä nu ín anxegö o ē xi'ts'i texe yo, ngue c'ua rí xipjigüe c'o dyaja ín ntegö. Nguetscö ró cjaügö o bübü e David. Xo o mboxbēchezügö e David. Xo nguetscö c'ü chjëntjovi nza cja c'e seje c'ü juēbi 'ma xörü, eñe.

¹⁷ Nu c'ü o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü o mü'bü yo o nte Mizhocjimi mama a cjava:
—Nu'tsc'e Jesucristo ín Jmuts'ügöjme, xǎ'dǎ.

Xo mama a cjava yo o nte Mizhocjimi yo ngueje o su c'e Ts'imē:

—Xǎ'dǎ dya, a 'ñecjua.

Texe c'o ārā yo jña'a yo, xo ni jyodü ra mamaji a cjava:

—Xǎ'dǎ dya, ín Jmuts'ügöjme.

Nu'tsc'ejí ín türeji ín neji o ndeje, xǎ'dǎji rí ē siji o ndeje nu unü c'ü rguí bübütoji. Nu ne ndeje, e Jesucristo ra dya'c'ütjoi; dya ra cobrats'üji.

¹⁸ Nu'tsc'ejí ín ārāji yo jña yo mama ne libro, pjötpüji na puncjü ngüenda. Na ngueje 'ma cjó c'o ra jñu's'ü jña c'o dya mama ne libro, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra tsjapü ra sufrido texe c'ua ja nzi ga t'opjü cja ne libro.

¹⁹ Nu 'ma cjó c'o ra jñücü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, Mizhocjimi xo ra jñüpcü o tjü'ü cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü c'o ra bübüto co Mizhocjimi para siempre. Dya xo ra cjogü a mbo cja o jñiñi Mizhocjimi a jens'e. Ngue c'e jñiñi c'ü xitsiji Mizhocjimi cja ne libro.

²⁰ Nu c'ü mama yo jña'a yo, mama a cjava:

—Dya cja ra metscö rá ējē, eñe.

Je rga cjanu, amén. Xǎ'dǎ, nu'tsc'e Jesús ín Jmuts'ügöjme.

²¹ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji ra mböxc'üji, ra nintsjimits'üji ín texeji, o ntets'üji angueze. Je rga cjanu, amén.